Ms. S. 4º perg.º con 214 hojas foliadas bien tratado, completo

P. Laraveghe de Scientia Dei

3ª in hoc ut explicant 1m i qd nns veatitudo declaret. 2mi quotu ylex sit veatitudo. 3m i quisit eius defo —

Cª 1m veatitudo dr felicitas, summu bonum, finis ultimus, vita eterna, regnum celor, gloria, hereditas, y' nostra, corona iustitie, merces, braibium, — —

Cª 2m veatitudo aliai obiectiva alia fralis sicut definicio aliai obiectiva et alia fralis. beatitudo obiectiva e dit veatitudo tmem qd seu tmem rei ssequenda seu tmem finis qui i obm qd p actum veatitudinis fralis atingit. veatitudo vº fralis e dr veatitudo ut quo, ut adeptio, ut ssequtio ut finis quo i actus quo fralitr ssequimur obm veatificans. ptereca veatitudo aliai esialis, et alia accialis. alia veatitudo vis alia patris alia nalis alia s'nalis —

Cª 3m defo veatitudinis i hec. i status oi vonor agregatione pfectus. e defo si accipiatur p toto agregato ex veatitudine esiali et acciali ita ingir ut sit status aferens fralitr ipsa veatitudinem esialem et accialem. sivº sumatur p sa beatitudine esiali sic ingir ut sit status aferens fralitr deum et cognitm ipsius eminenter vº seu virtute e hent sneriione et dicta a deo et ab ipsa cognitone ut i actus voluntatis. ptereca veatitudo fralis esialis sic peculiaritr definir i aquisicio seu ssequtio summi boni obiectibi seu finis ultimi obiectivi. obiectiva vº sic. i summum bonu qd tmem primariu obiectum seu finis ultimus obiectibus veatificat mentem — —

Cap 2m.

An beatitudo esialis obiectiva hois sit bonum creatu l. sm increatu —

Cº i bonum creatum p se sm n i esialis veatitudo obiectiva hois, nec simul cu deo; sd solus deus. 1a ps cius s. qd bonum creatum perse sm n sit esialis veatitudo obiectiva hois. i de fide et pbat 1º ex athic. 2a 2e ex iiª ad cuius pbatm 1º locus sucx psalmo 32 nº 2 et nunc e i expectatio mia n ne dominus et substantia mia apd te e. 2º ex salmo 72 nº 25 et 26 et ex salmo 149 nº 15.

ptereca pt 3º roe esialis veatitudo obiectiva hois i illud obm qd vere e finis simplicitr ultimus et summu bonu saciatibu vis alis p ferendus ut ex ipsius nocione sstat sed vonum creatu p se sm n ita se hu, ergo est ssequens ergo —

sstat eª capacitas hui intus i ad oe obm veru etm increatu ut patet q n pt saciari so obo creato gº in illo n ssistit esialis veatitudo obiectiba hois

ostrat̃ przterea q̃a oia bona creata ẽ ad 3a capita reducari p̃nt nempe ad bona fortunę ut s̃t divitię potestas honor, fama, et ad bona corporis ut s̃t voluptates sensuũ, valetudo, pulcritudo, robur, et ad bona aiȩ ut s̃t pot̃s habitus operates pr illor impfectam et limitatam n̄ s̃t sufficientia ad obiective satiandũ hoĩs appetm ac proinde n̄ s̃t formalis beatitudo obiectiva hoĩs sd solus deus —

deniq oium creator bonor tenuitas se hẽt ad nostrũ intum sicut tota terra cũ oib inea otentis rñ celi ẽ ac hinc beluri quoddam punctum ac pinde sicut terra n̄ pt celũ replere ita nuq colectio oium bonor creatorũ intum pterea qd ĩ factus ad similitudinem dei q̃ inquietus ĩ donec perveniat ad ipsũ deum ac pinde ipse deus ĩ beatitudo formalis obiectiva hoĩs —

2a p̃s ciis qd s. solus deus et n̄ crẽa nuq inadequate sit formalis beatitudo obiectiva hoĩs sine temeritate nequit negari. pr 1o ex D̃ Aug.e c̃e 26 ar 3 corpore ubi sic ait si beatitudo osideret ex pt obi solus deus ĩ beatitudo. pr 2o ex august lo 1o l.o 3 ofesionũ c. 5 ubi sic ait beatus q te scit etm si alia nesciat pr te sm beatus ẽ. pr 3o ex extravaganti Benedicti 11 ubi dr aias ũ beatas p visionem et fruitm divinę ẽẽ. pr 4o ex sa Ioanis 17 no 3 hęc ĩ vita ęterna ut cognoscant te solum deũ verum.

pr ro 1o beatitudo formalis obiectiva hoĩs ĩ illud obm qd formalitr ĩ summũ bonũ et finis simpliciter ultimus eminenter otinens oia alia bona sd sus deus ita se hẽt ut ostat go ille sus ĩ formalis beatitudo obiectiva hoĩs. bona vo creata s̃t beatitudo aniales —

2o pr q̃a oditiones requisitę ad formalem beatitudinem obiectivam hoĩs soli deo ovenniunt ac pinde ipse solus ĩ formalis beatitudo obiectiva hoĩs 1a ĩ ut sit ultimũ simpliciter ad qd oia alia referant 2a ut sit summũ bonũ inter oia maxime excelens. 3a ut sit p se sufficiens imo necesariũ ad satiandũ hoĩs appetm et et expelendã miseriã. ubi obitr notetr illud dictũ felicitas nullius rei indigat sd ex seipsa suficit —

Obiectiones adversus dicta —

Ad 1am 1m ptm aiis ĩ 1m argum q̃a vidr qd visio beata q̃a finitã pt impleri aliquo finito ac pinde formalis beatitudo obiectiva erit aliqd finitũ sd dicendũ ĩ qd finitũ pt impleri finito informative n̄ vo obiective ac pinde homo p talem cognitm informantm intum implet n̄ tm

impler inu obiectivo nisi p dum —

reliqua argua sta sa zam ym aij 1m argum qa videt beatitudo debet ee summu bonu qd oio satiat apum qd n ht solus deus qa prter deum dant alia desideranda s. creae. sd diundum summu bonu qd e deus satiare oio apum aut fralir sm id qd ptinet ad beatitudi ne fialem aut eminenter sm alia quasi actualia itaut nil relinquat desiderandu qd n otineat eminenter aut fralir in dio ac pinde ipse solus e beatitudo fialis obiectiva adverte hic qd beatus in patria n desiderabit nisi ea q deus voluerit hoi n. ptinet ad p fectum illius statum —

2m argum qa beatitudo obiectiva fialis debet ee bonu oium maximu sd deus et crea e mtus qm solus deus go in illo e ponenda ro beatitudinis obiectiva. sd diundum qd li deus et crea sit bonu oiu maximu extensive n ideo in illo osistit fialis beatitudo obia sd in solo deo q e summu bonu intensive —

Sciendum 3o qd li deus nequeat cognosci qin etm cognoscant crea ad quas ipse dicit ordinem tmqm causa ad effectum adu tm n sequitur qd nostra fialis beatitudo obiectiva osistat in ipsis creis neq inadequate sd in solo deo q fralir et eminenter otinet oem pfectm posibm et oio satiat apum —

Cap. 3m an beatitudo fralis hois sit operatio creata — ab ipso hoe efficienter pducta —

Co e beati n vident de facto deum p visionem increatam qua deus se videt nec de pota absoluta id fieri pt. 1a illius ps s. qd beati de facto n videant deum p visionem increatam qua deus se videt ita certa ut opposita ad minus temeraria sit. pt 1o ex dr hic qe 3 ar 1 pt 2o ex d. augus. lib 9 de trinitate c 12 ibi ait notitia parit a cognoscente et cognito go cum notia qua beati cognoscunt deum et illum inteligunt debet etm pari a cognoscente cu n sit ma ro unius qm alterius q fralis beatitudo n e increata visio qua deus se videt cu n posit pduci ab hoe cognoscente p illam. pt 3o ex eo qd visioni beatae atribuant aliquae pprietates q nequeunt ovenire visioni increatae. 1a pprietas e qd aia indigeat lumine gloriae ad deum videndum si autem visio beata hois est visio increata n indi geret tali lumine gloriae hec pprietas tradit ex testimonio clementis in concilio viennensi refertur lib 6o decretalium inter clementinas tito de hereticis capd ad nostru. —

2a perspicuus est quod viator intueri deum clare sicuti est meritorum diversitate alius alio perfectius. ex quibus verbis quae habent in concilio florentino post sessionem ultimam inclusive visionis paulo ante finem plane colligitur visionem beatam hominis non esse creaturam.

Probatur 4o quia id colligitur ex ecclesiae definitionibus non secundum definitionis ecclesiae anima christi habet suas proprias operationes creatas per quas est formaliter intelligens et volens ergo sicut secundum adversarios sudit quod est formaliter intelligens et volens aliquid per suas creatas operationes semper ita habebit cum secundum definitiones ecclesiae non dicit repugnantiam ad hoc quod visio beata christi sit visio increata ergo eadem ratione erit ratio de aliis visionibus angelorum et hominum.

Probatur 5o non id colligitur ex scripturae adiuncta ratione; 1a loquitur sic matthaei 5o no 9 ubi sic dicitur beati mundo corde quoniam ipsi deum videbunt. 2a sic ex 1a Ioannis 3o no 2 ubi sic dicitur videbimus eum sicuti est ex quibus loquitur adiuncta hac ratione; videre deum est vivere, ~~vivere denotat actum rei est vivit gaudere deum denotat actum rei est vivit~~ ergo si nos videmus deum vivimus sed ad rationem vitae requiritur actio ergo ad videndum deum requiritur actio vitalis ad ipsam visionem ergo non potest consistere visio beata qua videmus deum in aliquo increato. 2m autem constat ex ratione actus vitalis. manifeste colligitur quod nostra formalis beatitudo non sit aliquid increatum.

2a probatur autem quod nec de potentia absoluta possit intellectus creatus reddi formaliter intelligens deum per visionem increatam qua ipse se videt probatur quia intellectus nequit reddi formaliter intelligens cum hoc non sit denominatio extra sicut est dextrum aut sinistrum sed denominatio intra rei sibi sicut est album calidum etc. ut ex omnium consensu constat et ex natura ipsius effectus formalis immanentis. nisi mediante unione sed haec est impossibilis ergo non probatur quia impossibilis est unio qua uniat visio actus immensitatis creaturae ergo etiam impossibilis erit unio qua uniat visio increata nostro intellectui ad dandam hanc denominationem internam intelligentis.

Argumenta adversariorum

Haec omnia argumenta contra 1am 2m partem ut ita sciendum 1o quod augustinus lo 9 de trinitate c 13 post medium loquens de visione beatorum sic ait deus secundum illam visionem bonus est secundum quam apparet mundis corde etc. et etiam quod incodem c. sic ait ista visio sanctorum est summum bonum nostrum etc. hic loca ita intelligenda sunt 1a quod deus sit bonus secundum illam visionem quam beati representant ex parte obiecti quae est visio increata 2a quod deus sit bonus secundum illam visionem creaturarum non intrinsece inest sed ipsis eius quod apparet est

2a expositio magis conformis est menti augustini non tamen ita intelligendus est
quod deus sit bonum nostrum per illam visionem quae est in beatis non haec quae creata est
nam vero increatum. 2us Locus ita intelligendus est ista visio sancta est summum bonum
nostrum ista in quantum visio est secundum ... obiectum quod est increata; si ita
ista visio sancta est summum bonum tamen quo ex quo non sequitur quod visio qua
videmus deum debeat esse increata —

Sciendum est 2o quod ille Locus scilicet ex sapientia 1o no 1o omnis sapientia a domino
deo est et cum illo fuit semper et fuit ... ita intelligendus est quod omnis sapientia
sibi beatifica sibi beatrix producitur a deo et cum illo fuit semper tamen cum
causa eminenter illam continenti non tamen quod omnis sapientia qua sapimus sit
a domino si sit ipsa met sapientia dei neque quod cum illo fuerit semper
formaliter sed sint eminenter ex quo non sequitur quod visio qua vidimus deum
sit increata —

Sciendum est 3o nostram beatitudinem formalem esse aliquid animale
quod non est absurdum quia debet esse actus quo consequamur ultimum finem
9 actus nequit non esse aliquid animale et ex eo quod sit quod animale non sequitur
quod sit quod imperfectius anima est et quod sunt non gratia et quod animale et imperfectior
anima ut constat. praeterea visio beata dicitur summum bonum non quia in sua
entitate creata sit perfectius omni alia entitate cum gratia unio hypostatica et
etiam anima sint quod perfectius illa sed quia in ratione executionis consequitur
summum bonum nempe deum ac proinde formalis beatitudo non est visio increata
sed creata —

Sciendum est 4o quod per actum creatum esse per formalem beatitudinem
nostram est et quod animale ... deus ut est in se nullum sequitur inconve-
niens ac proinde formalis beatitudo consistit in illo —

Sciendum est 5o quod deus non potest facere aliquem beatum absque
praesentia ipsius dei quia si loquimur de praesentia per essentiam praesentia
et potentiam si loquimur de praesentia in ratione obiecti beatificantis et 1o modo
est impossibile quod deus non sit praesens ubique ut patet 2o vero modo cum formalis bea-
titudo sit clara visio dei non potest dari sine praesentia obiectiva ipsius dei —
ac proinde formalis beatitudo est aliquid creatum —

Sciendum est 6o intentum separatum a substantia animae per quam redditur beatus
per actum ab ipsa potentia et a deo et lumine gloriae productum quod non est
absurdum quia talis potentia est capax talis speciei et denominationis et tamen
talis potentia dicitur per ipsum actus non tamen quod positive quia non est supposita
sed tamen quod negative sicut quantitas eucharistiae dicitur secundum tamen quod
negative non vero tamen quod positive nec tamen quo —

Sciendum est 7o speciem divinam non uniri physice intellectui beatorum

in roe speciei intelligibilis qa ubi dat unio physica dat compositum physicum ut patet at n e fundamentu ut dicat qd ess. d. et intu creato sit unu compositu physicu nec ad hoc qd deus suppleat vicem speciei ingibilis in beatis e necesso qd uniat illor intui n sufficit qd poa et lumen gloriae et ergo obi assistentia dei ad supplendu munus speciei ingibilis concurrant ad producendum actus quo beatus videat deum qd provenit ex eo qd sit perfectissimu obm qd pt id qd spes ingibilis per suam impressionem faciunt unitis intui facere per solam assistam sicut etiam angelus pt per suam assistam concurrere per modu angelo inferiori in roe speciei ingibilis concurrere ad hoc qd angelus inferior eum cognoscat ac proinde nec deus nec angelus uniunt aliis beatis physice in roe speciei ingibilis ad hoc qd illi cognoscant deum v. angelum sed sufficit qd ad talem cognitionem concurrant assistendo illis quae assistentia dr unio a Thomistis et supposita tali assistentia dei v. angeli superioris et lumine gloriae et intus dat sufficiens actus et ad producendum beatitudinis formalis sine unione physica ac proinde sicut n e necessum qd ess. d. uniat physice intui creato in roe speciei ingibilis ita n e necessu qd qd visio increata dei uniat cum intu creato ad hoc ut per illam dicamur beati sed sufficit visio creata —

Sciendum 2o qd lz n repugnaret qd ess. divina physice uniret intui creato in roe speciei ingibilis sed ess. possit adeo tamen defacto n est concedendum qa magis consonum obo perfectissimo s. deo qd suppleat vicem speciei ingibilis per assistentiam suam quam per unionem physicam cum intu creato et etiam qa si concedat qd e possibilis creata spes ingibilis dei adeo defacto n datur. patet quia qd oes beati defacto haberent similem dignitatem illi quam hu. christi siquidem haberent unitam aliquam roem increatam qd n e conveniens.

sed qd n sit possibilis unio qua ess. diva uniat cum intu creato in roe speciei ingibilis patet ex eo qd sm oes DD. n e possibilis unio qua ipsa si sua s. immensitas dei uniat cum aliquo creato g. similiter dicendu e de unione intus ess. dei et intus creati. id vo qd dicit qd deus sm e reale seu nale n potuerit alteri uniri tamen sm e intelligibile pt uniri in roe speciei ingibilis falsu e qa e intelligibile e idem in deo qd e reale seu nale sed sm e reale seu nale n e unibile creaturis g. etiam pt quem qd n e maior ne infra roe sit unibilis quam in alia s. in immensitate —

diximus autem ob qd deus pt uniri in roe subsistentiis n vo in aliis roibus e qa sm n dicit imperfectionem ... ro autem ob quam sm n dicat imperfectionem e qa subsistentia in coi prout abstrahit ab increata et creata importat ultimu terminu

et complementum sualiter ad terminandam et complendam in roe suppositi nam e
perfectione per alias non actuata et perfecta in genere ne complebilis perfectione subsistentiæ
nisi ipsa subsistentia possit complere aut perfici alia subsistentia perfectione additæ
unde ingeritur talis unio sine ulla imperfectione —

Ro vero ob eam dicat imperfectum ed aliqua aliquando inericata uniat
cum aliquo creato e quia sic deus secundum illam rationem haberet rationem formæ
actuantis et informantis creaturam ed repugnat — —

Cap 4m

An formalis beatitudo consistat in aliquo dei elapsu in subam beati aut in aliqua perfectione habituali vel actuali distinctam ab operatione vitali creata —

1a conclusio formalis beatitudo non consistit in aliquo dei elapsu in subam angeli beati, nec in aliqua perfectione immediate perficiente subam beati, nec in habitu perficiente potentiam vitalem beati etiam inadequate et inadequate in operatione vitali conclusio ita probatur. 1. ed beatitudo formalis non consistat in illapsu nec in perfectione immediate perficiente subam beati quia vel illi illapsus dei e aliquod creatum vel increatum si dicatur 2m falsum e quia nulla res increata praecipue subsistentia potest uniri cum aliquo creato ad hoc ut reddat illud beatum et perpetuum e 1a. si vero dicatur 2m nempe cum aliquod creatum distinctum ab operatione vitali falsum etiam e quia non e suba absoluta cum ais separatis non indigeat obtinere aliqua suba absoluta et etiam quod illi obtinere non consisteret beatitudo in illa. nec e modus sualis unionis cum deo quia talis modus e impossibilis nec e unio cum D. suppositi quia sic quilibet beatus uniretur hypostatice deo ed e contra fidem denique etiam si quae unio cum deo non consisteret beatitudo in ipsa sicut in christo non consistit in unione hypostatica. nec e aliquod actuali et primum potentiis vel habitus quia potentia et habitus non sunt ultima perfectio complementum et possidens ultimum finem obiectivum ut exigit beatitudo formalis —

2a conclusio formalis beatitudo adequate consistit in operatione vitali creata qua consequimur deum haec conclusio probatur 1o ex extravaganti benedicti 11 ubi dicitur aias cum viri beatas visione et fruitione dei quod consistit in operatione probatur 2o ratione quia beatitudo formalis e illa perfectio vitalis qua formaliter modo intuali immediate consequimur beatitudinem obiectivam ut exigis propriis naturæ propria illius rationem et ex eo ed sine tali perfectione non dicamur beati cum illa vero si id talis perfectio adequate consistit in operatione vitali creata qua e consecutio dei, quia nulli alteri rei sive suali sive actuali primum potentiæ vel habitus id obtinet quod etiam beatitudo formalis adequate consistit in operatione vitali creata qua e consecutio dei — obiectiones contra doctrinam traditam —

Sciendum est 1° quod quamvis sancti dicunt loquendo de statu beatitudinis quod ibi tota trinitas miscetur cum mente beati ita intelligendum est quod tota trinitas dicatur misceri cum mente beata quatenus mens beati totam trinitatem clare contemplatur non quia tota trinitas illabatur in substantiam beati et per illam talis substantia formaliter reddatur beata cum id sit impossibile ut constat ex dictis ac proinde formalis beatitudo non consistit in illapsu dei in substantiam beati.

Sciendum etiam est quod circa deum tribui illapsum in creaturis 1° quatenus est praesens illis. 2° quatenus illas produxit et servat 3° quatenus est obiectum actuum naturalium et supernaturalium 4° quatenus dat nobis gratiam, habitus supernaturales lumen gloriae etc.

Sciendum est 2° quod quamvis dicatur amorem habere vim uniendi, transformandi amantem in amatum, facere amantem exire a se et tendere in amatum illumque complectari, cum virtutem unitivam continuativam et concretivam omnia haec dicta intelliguntur sensu metaforico scilicet quod amor habeat vim uniendi etc. intentionaliter quatenus amans considerat affectu providentia communicare bonorum versari circa amatum per quam fuerit capax non vero intelligenda sunt quod amor habeat vim uniendi physice, ac proinde licet deus amet beatos non dicitur uniri illis physice nec proinde quod nostra formalis beatitudo consistat in ipso deo illapsu in substantiam beatorum quia non illabitur physice.

Sciendum est 3° quod formalis beatitudo est praestantissima hominis perfectio in genere consecutionis ultimi finis non vero in genere entis nam gratia lumen gloriae etc. sunt perfectiora in genere entis et quia sit perfectissima hominis perfectio non ideo debet consistere in aliquo immediate perficiente magis perfectum hominis scilicet animam realem sed in aliquo immediate perficiente potentiam vitalem nempe in actu vitali nam anima non est capax quod immediate perficiatur ac proinde formalis beatitudo non est illapsus dei sed actus creatus in potentia vitali recipiens eam immediate perficiens et mediate animam.

Caput primum

An formalis beatitudo hominis sit operatio vitalis a solo deo producta et an possit homo formaliter denominari videns deum per visionem in illo productam a solo deo.

1a conclusio formalis beatitudo hominis est operatio vitalis non a solo deo sed etiam ab ipso homine efficienter producta. Probatur 1° quia actus vitalis creatus conformiter ad suam naturam petit fieri a potentia vitali creata, sed cum beatitudo formalis hominis sit actus creatus vitalis quo beatus videt deum dicendum est illum fieri a potentia vitali creata et non a solo deo. Confirmatur constat quia id est petitum ex natura rei et non constat quod deus faciat in hoc miraculum

sed potius se acommodat naturis rer. actus autem istat ex Aris g id petit ad rationem actus immanentis quod fiant a sua potentia inali istat etiam ex augustino ex obo inquit et potentia gignit notitia go his notitia gignit etiam ex sua potentia — ptr 2o. ... n. in hoc debent dispuji actus vitales a non vitalis in hoc quod ad vitalis concurrat potentia n. vero ad n. vitalis —

— obiectus adversarior —

Sciendum est 1o quod quod dr quod beatitudo est gratia dei et quinde debet produci a solo deo id ita ingendum est quod donum dei premium seu gra ~~dei ... ... concurrant ad illam~~ cum nec creatura secundum se quod supositis meritis sit premium ex iustitia contra illud repositum est mihi etc ex quo n. sequitur quod intellectus creatus n. concurrat ad ipsam beatitudinem cum sit actus vitalis —

Sciendum est 2o quod licet beatus concurrat ad suam beatitudinem adhuc n. dr se beatificare absolute quia id denotat se ex sua propria virtute id quod quod est falsum sed tamen dici quod ipse cum lumine gloriae se beatificat —

Sciendum est 3o quod licet visio beata sit quod n.ali adhuc nil obstat quod intellectus g est quod nale concurrat ad illam quia n. concurrit principaliter sed secundum instrumentaliter secundum suam potentiam obedialem sicut etiam concurrit ad actus fidei spei et caritatis ut definit tridentinum et quinde dicta beatitudo formalis creat a solo deo id eduitur ex potentia obediali intellectus cum sit verum actus petens produci et cum in sibo — —

Sciendum est 4o quod intellectus beat n. est causa principalis beatitudinis sed secundum instrumentalis quia concurrit ad illam elebata a lumine gloriae et quinde lumen gloriae est causa principalis ut quo quia est principium productionem actus beatitudinis —

Sciendum est 5 quod formalis beatitudo n. recipitur nec inadequate in lumine gloriae quia n. datur fundamentum ad id asserendum sicut nec alii actus supernales n. recipiunt in suis habitibus infusis recipiunt tamen adequate in in potentiis intellectus et voluntatis tamen in causis principalis in hoc gre quod recipiant adequate in ipsis potentiis patet quia id satis est actui contra ... quod vero recipiant in illis tamen in causis principalis in hoc gre patet etiam quia licet sint imperfectiores actibus recipiendis nil ad rem quia tales mis causa dei sicut etiam materia 1a est causa principalis cum fre ... equi et tamen est imperfectior illa

Sciendum est 6o quod licet aliqua res imperfectior in aliquo ordine petat a solo deo produci n. ideo alia res perfectior in eodem ordine ... debet etiam a solo deo produci ut istat n. materia 1a quae est imperfectior forma substantiali vg. equi petit a solo deo produci quod n. petit ipsa forma, et quinde licet lumen gloriae sit imperfectius actu beatitudinis

u producit a solo deo produci id tm̄ n̄ producit ipse actus cū sit actus vitalis creatus conformiter ad suam nām generis produci a suo principio vitali ē rō n̄ hic locū in lumine gloriæ pr̄ e͂m q̄d ipsum lumen gloriæ cū requiratur ad actū beatitudinis ut virtus simpliciter necessā et ut virtus principalis equivoca n̄ supponens in intellū creato virtutem proportionatā talis actus ideo erit perfectivus ipso actu sicut st̄ e͂m oēs habitus infusi perfectiores suis actib; st̄ id n̄ valeat in habitib; nalib; q̄ requiruntur sm̄ ad facilius operādū et supponūt virtutem proportionatā in ipsis potentiis. preterea ipsū lumen gloriæ n̄ producitur a solo deo sed a grā habituali. ac proinde n̄ debet actus beatitudinis produci a solo deo — adverte tamen obiter q̄d st̄ beatus concurrat ad suā beatitudinē n̄ pr̄ ab illa excipere per efficaciam summi boni obiectivi,—.

Sciendum ē 7 q̄d perfectiori intellu cū equali lumine gloriæ n̄ potest produci visio beata perfectior n. st̄ concurrat intellus ut in nostro casu concurrit perfectio eius connalis n̄ sumitur ex perfectione intellus intellus perfectioris sed ex perfectione luminis gloriæ et rō ē q̄a intellus sm̄ concurrit ut instrumentum obedientiale sm̄ proportionem principii determinantis perfectum actus connalis et ideo a tali principio sumitur perfectio actus connalis ac proinde st̄ intellus concurrat ad actus connalis n̄ ideo perfectiori intellu cū equali lumine gloriæ producitur perfectior visio — q̄d vero intellus perfectior concurrere ut causa principalis vel instrumentalis connalis tunc cadere perfectior eius.—

Sciendū ē 8 q̄d q̄do duo homines habent equalem habitum connalem spei vel caritatis etiam ab uno hoī pr̄ elici actus perfectior maliter vel individualiter altero n̄ q̄a perfectio actus connalis ab his habitib; producta immensurat cū maiori perfectione intellus sed q̄a habitus melius et intensius applicatur a potā cū hi actus producantur libere at vero in beatitudine cū applicetur lumen gloriæ necessō ideo producit actū cū tota perfectione e͂m pr̄ ac proinde duo lumina gloriæ equalia equalem actū producunt sicut idē in habitib; fidei spei etiam succederet si applicarentur necessō et sm̄ totum q̄d possunt producere producerent tunc equalem visionem —

2a difficultas an formalis beatitudo nempe visio beata possit produci a solo deo in intellu creato et cum hic per illam ita producta — possit formaliter denominari videns deum —

2a co beatitudo formalis de potā absoluta pr̄ produci a sō deo in intellu creato sm̄ qualitatem vitalem talis actus et per illam n̄ denominaretur intellus cui sibi producens visionem denominaretur tm̄ formaliter videns per illam qualitatem

1a pr̄ cuius pr̄ q̄a talis qualitas vitalis ē essentialiter petat actū potentiæ vitalis n̄ tm̄ ē ipsa actio vitalis ut ex se constat q̄o talis qualitas de potā absoluta pr̄ produci a sō deo. cōa pr̄ q̄a in hoc n̄ datur imperfectio et aliunde accidit aliquis

q̃d ut deus se solo producere oẽs alios effus quos producit simul cũ causis 2is dũ m̃o n̄ sint intrĩ mali ḡo idem dicendum ẽ de hoc cũ cius q̃a n̄ sit actu producere ab p̃tã vitali creata sed sm̃ dicere ordinem ad illam sicut n̄ ẽ de q̃a quantitatis vg. actu inhaerere sbo sed dicere ordinem ad illum nũ ẽ de q̃a alios effectũ actu producere ã qua causa sed sm̃ dicere ordinẽ ad illam.—

2a p̃s cũ ẽ q̃d intus creatus p visionem a solo deo productam n̄ denominetur actibẽ producens visionem q̃d ex ipsis hũs constat ac p̃inde n̄ indiget alia p̃batione—

3a p̃s cuius q̃d intus creatus p actum visionis a s͡o deo productum denominetur fralitr vidẽs ut intelligens n̄ constituitur fralitr videns ex eo q̃d producat intellectionem sed ex eo q̃d tamen sit p̃tã capax p̃cipiendi obiectum habeat ipse intellectum seu visionem q̃a videns debet constitui fralitr p fram q̃ sit repraesentatio obiecti ut patet productio autem n̄ ẽ fralitr repraesentatio obiecti ut constat ac p̃inde intus n̄ constituitur fralitr videns ex eo q̃d producat sed ex eo q̃d ut p̃tã capax p̃cipiendi habeat ipse visionem sicut summo m̃o in deo intelligit r̃oe ingenuis fralitr sine actũ ḡo p qualitatem visionis a solo deo productam vere constituitur fralitr videns q̃a p̃t q̃a ẽ fra ipsius capaci—

Obiecciones 3a dicta—

Sciendum ẽ 1o q̃d q̃do Aris loquens de beatitudine frali seu d. felicitate ait quod n̄ ẽ aliud q̃dã opus p̃t actum in ipsis imo actio ẽ ita intelligendus ẽ q̃d actus vitalis immanentes n̄ transit ad effectum extra operantem q̃ manat trans actio actio n̄ tm̃ intelligendus ẽ de frali beatitudine ẽ n̄ possit produci a solo id n̄ n̄ p̃bat causa actus—

Sciendum ẽ 2o q̃d q̃d visio et intellectio dicuntur actus immanentes n̄ ita intelligendũ ẽ q̃d habeant veram r̃onem influxus physici sic n̄ n̄ possent produci a s͡o deo sed intelligendũ ẽ i. quatenus tm̃ causas alicq̃d tribuunt quia i. denominationes grammaticalis ex quo n̄ sequitur q̃d illa qualitas vitalis n̄ possit produci a solo deo—

Sciendũ ẽ 3o q̃d q̃do d. ait q̃d suspensus cordis de r̃oe sua hr̃ q̃d procedat ab actione suspensus intelligendus ẽ n̄ de p̃cessione actuali sed sm̃ de p̃cessione aptitudinali ex quo n̄ sequitur q̃d talis suspensus n̄ possit produci a s͡o deo ac p̃inde beatitudo fralis—

Sciendum ẽ 4o q̃d q̃d D. ait q̃d motus caritatis n̄ ita procedit ab sp̃u s. mobente humanam mentem ut q̃d humana mens sit mota tantũ et nullo m̃o sit p̃cipiũ huius motus. ac p̃inde sicut actus caritatis n̄ producitur ab sp̃u s. ita nec visio beata ita intelligendus ẽ q̃d motus caritatis ut m̃o dat in nobis n̄ producitur ab solo sp̃u s. q̃a ẽ actus quem nos voluntarie elicimus ac ex hoc n̄ negat q̃d actus caritatis sm̃ suã entitatem p̃sit produci a s͡o deo n̄ ut liber ẽ sed sm̃ ut qualitas vitalis ẽ ac eodẽ m̃o fandũ ẽ de actu beatitudinis—

Sciendũ ẽ 5o de r̃oe p̃ali intellectus n̄ ẽ q̃d p illam intus attendat ad rem intellectam. si attendere seu attencio denotet actum p̃oe in ipsius actu de r̃oe tm̃ p̃ali intellectionis ẽ q̃d p illam intus attendat ad rem intellectam—

si lis atendere seu atencio denotet fralem perfectionem qua poa apta ad precipiun dum obm dr illud percipere hoc e repregentare et cognoscere ex eo qd ipse heat illius repregentatm ac proinde lt qd actus pduitur aso deo in nostro intu noster intus n atendat p talem actu ad rem intellectam sumendo atencionem 2mo intimido stat quominus dicat atendere 2o mo et roe ipsius atencionis intus creatus constituitur fralitr ingnus p intelectm aso deo pductam.

sciendum e 6o qd veatitudo fralis ysialitr e actus vitalis poe create etm si pduat a so deo e, in pmis, ysialitr actus vitalis poe vitalis quoad rocm talis qualitatis p mum actus 2i ysialitr includentis ordinem translem ad poam vitalem creatam n tm e ysialitr actus vitalis sumendo actum p actu ac proinde lt actus pduatur a solo deo in poa vitali yet actus vitalis illius et n se heret mo emortuo ru illius qa ysialis ro vitalitatis in actu e aptitudo ut fiat asua poa vitali q etm qd pduitur asolo deo daretur ac vo qd actu pduat actus a sua poa e qd vitali sd n ysiale actui sd accidale ~

sciendu e 7 qd ut concedi qd visio beata possit pduci asolo deo in intu creato qa dicit ordinem ad illum et qd n potest etm de poa abso luta pduci asolo deo inlapide, vg. l. in alio sbo qm n dicit ordinem sd melius sciendum e qd possit etm pduci inlapide et in intu et tunc in lapide n tribuet illi effum fralem ingenuis qa n e sbm capax talis effus fralis et denominationis cu n sit sbm cognoscitibum, in intu vo tribueret talem effum fralem et denominatm qa e sbm capax et cognosci tibum sicut in alis reb, etm id stingit n. persona dicit subsista in nare roali n vo in alia iroali et gra in christo reddit illu filium natm dei n vo alios hoc et hoc provenit ex capacitate l. incapacitate sbi talitr respecti ab ipsis fris. alie n. sit fre q in quocuq sbo tribuere suam denominatm in albedo qa n dicit ordinem detrahi ad aliqd sbm ac proinde veatitudo fralis aso deo pducta in intu dinomin bit illu veatu ingenuum etc ~.

Cap 6m

An veatitudo fralis ssistat in actu 2o quo hr rocm actionis aut ~ passionis aut qualitatis ~

sit ao veatitudo fralis ssistit in actu 2o quo hr rocm qualitatis tmtum pt veatitudo fralis e illa qua mo intellectuali ssequimur veatitudinem obiectibam ut expsius roe stat sd hec ssequio n ssistit in actu 2o quo hr rocm actis aut passionis cu actio et passio n sint repregentatus ultimi finis

consistit in actu 2o quae habet rationem qualitatis —

Sciendum est 1o quod quando Aristoteles ait felicitatem seu quod idem est beatitudinem nostram non esse qualitatem et ita esse actionem vel passionem intendimus quod non est qualitas per modum actus, bene tamen est qualitas per modum actus 2i, et proinde beatitudo consistit in qualitate non vero in actione vel passione —

Sciendum est 2o quod quando dicitur formalem beatitudinem consistere in operatione intendimus quod consistat in operatione quae denotat actum 2m quo attingimus beatitudinem obiectivam non vero intendimus quod consistat in operatione quae actio aut passionem, et proinde formalis beatitudo consistit in actu 2o qui habet rationem qualitatis non vero actionis aut passionis — —

Cap. 7um

An beatitudo formalis sit operatio transiens vel immanens partis sensitivae vel intellectivae —

1a conclusio formalis beatitudo non est operatio transiens sed tamen immanens in ipsis beatis. Probatur beatitudo formalis est perfectissima operatio qua beatus maxime perficitur et attingit ultimum finem ut constat ex illius ratione sed operatio transiens non ita perficit quia non est intra beato ut ex se constat nec per illam formaliter attingimus finem ultimum ergo formalis beatitudo non est operatio transiens sed immanens

2a conclusio omissis variis modis formalis beatitudo specialis non est operatio partis sensitivae sed tamen intellectivae. Probatur 1o beatitudo specialis obiectiva est solus Deus ut iam constat ergo beatitudo specialis formalis est tamen operatio partis intellectivae et non sensitivae nam tamen operatio intellectiva versatur circa Deum non vero pars sensitiva. Probatur 2o quia ait ante resurrectionem est satis purgatae animae vere beatus non beatitudine partis sensitivae quia tunc non datur ergo beatitudine partis intellectivae ergo specialis beatitudo consistit in operatione partis intellectivae et non sensitivae. Probatur 3o formalis beatitudo specialis consistit in operatione attingente summum bonum ut ex illius ratione constat sed nulla operatio partis sensitivae est huiusmodi cum tamen attingat obiectum corporeum quod non est summum bonum operatio vero partis intellectivae probatur hoc attingere ergo in illa consistit specialis beatitudo hominis —

— obiectiones adversus dicta —

Nil obstat ad hoc ut nostra formalis beatitudo consistat in actu partis sensitivae intellectivae et non sensitivae quod in scriptura dicatur dandam esse gratiam et potum beatis tamquam praemium beatitudinis cum non loca intelligunt de gratia et potu spirituali non vero corporali et proinde nostra formalis beatitudo non consistit in actu partis sensitivae sed intellectivae. —

Praeterea nil obstat ad hoc ut nostra formalis beatitudo consistat in actu partis interioris quod Iob 19 no 26 dicatur in carne mea videbo Deum et c. 42 no 5 auditu auris audivi te nunc autem oculus meus videt te. nam 1s locus ita intelligitur post resurrectionem quod sim in carne mea videbo Deum non quia illum videam oculo corporeo sed spirituali tamen vel ita intelligitur post resurrectionem videbo oculo corporeo Deum Christum. 2s locus ita intelligitur de auditu ~~audita~~ et oculo spirituali interius ex quo non sequitur quod

nostra fralis beatitudo sit operatio pp. sensitive sed sm intellective —

preterea nil obstat quod d. august videat asserere oculum beatorum vid. incorporalia aliunde deum n. ita ingendus e quod ibi inquirat n. vo quod id asserat dicitur s. quod inquirat an corpus et oculus post resurrectionem dicantur spiritualia et quo n. sequitur quod nostra fralis beatitudo sistat in actu corporeo oculi sed sm in actu pp. sensitive —

preterea certum e beatos oculis corporis nec de facto nec de pot. ordinaria posse videre deum sm se ro e q. deus cum sit quod spiritualis e extra obm pot. spores q. limitatae sm trat ad sp. spores. —

preterea certum e pot. visibam defacto sm potm ordinariam [struck] sinaliter n. elebari ad videndum obm spiritualis ro e q. nullum dat fundamentum auctoritatis aut ros ad id asserendum quin potius id n. et dicendum constat ex cap. 1a ad timotheum 6 no 16 quem nullus hominis vidit sed nec videre pt quod ingendum e de pot. visiba n. sm nalis sed cm sinaliter sm pot. am ordinariam n. vo de intellu ut patres interpretant —

preterea dicendum e nec de pot. absoluta fieri posse ut oculus sporeus videat deum sm se p. actum visionis spores pt. q. deus n. pt id facere nisi elebando potam ingre causs efficientis talem actum hoc autem n. sufficit ad hoc quod actus pducens videat deum cum deus nullo mo nalr cadat intra latitudinem talis pot. nec imperfecte et aliunde hoc quod e fralis videre deum sm debet importare obm capax et actum tendens c. obm talis obiectabilis quod n. darer in presenti ob quam rom obst sedunt quod una pot. nec p. potam absolutam pt elicere actus c. obm alterius pot. ut auditus c. obm visus s. ca cetera — cum deus n. possit supplere efum fralem:

preterea pot. visiba sporea pt de pot. absoluta elebari ad pducendum et ad recipiendum actum spualem versantem c. deum ro e q. quod pot. visiba debet ad pducendum aut recipiendum aliquem efum quem nullo mo pt nalr pducere aut recipere. fieri pt p. hoc quod deus in gre causs efficientis sinaliter adiubet illam potam et hoc mo ingit quod sacramenta et humanitas Christi elebentur ad pducenda phiu gram et quod ma ubi possit sinalr elebari ad recipienda aliquem s. plures fras simul ad quas n. dicit snalem ordinem ita sedi pt quod pot. visiba debet ad pducendum et recipiendum actum spualem c. deum p. quem tamen n. denominaretur fralis videns q. n. e obm capax talis denominationis sicut si poneretur visio beata aut gra in lapide n. denominarent illum beatum aut gratum deo —

preterea ro ob quam intellus creatus pt elebari ad videndum deum quia e inse

i e^a deus i intra latitudinem suam sibi ac proinde p^t natr illum attingere saltem imperfecte ed sufficit ad hoc ed possit s^e natr elevari ad visionem ipsius dei ac proinde n^o supplet perfectio requisita in gre causae fralis ex parte poi proprijs sd sm supplet influxus requisitus ut in illa productae et recipiat visio beatifica cum v^o impossibilia visibilia n^o det natr perfectio requisita in gre causae fralis ex p^{te} poi proprijs et hanc perfectionem in nullo gre causae possit supplere deus ideo dicimus nec dicpoa absoluta pu cognosci deum a poa visiba —

nil obstat ed intus creatus dist. magis adeo in roe perfectionis ac intus e^m oculus corporis ab angelo ad hoc ut intus creatus possit elevari s^e natr ~~elevari~~ ad videndum deum oculus v^o corporis n^o possit elevari ad videndum angelum aut deum n. e^t magis distet intus creatus adeo in roe intus e^m oculus ab angelo ac minus distat in roe perfectionis cum intus creatus ~~est~~ sit ad oi ens ac proinde ad deum ac oculus n^o e nisi ad obm corporeum et n^o ad spuale —

nil obstat ed hoi prabi expetant voluptatem et delectatem sensibilem put se existimantes p illam et explendum et satiandum suum appetitum ad hoc ut nostra fralis beatitudo n^o consistat in operate pos sensitibus sd intellectibus e^a tales hoi sunt prabi et erroris pleni unde hoi prudentes eam collocant in praestantissimo actu nostri intus n^o v^o in actibus voluptatis sau delectationis —

Cap^d 2^m

An fralis beatitudo in patria includat specialiter multas operationes an v^o sit sm una operatio p^{us} intellectibus —

sit u^o fralis beatitudo in patria nullo mo includit specialr multas operationes sd illius e^{a} consistit in una primaria et perfectissima operate deum assequitur cui alie beluti proprietates sunt anexae

ante e^m ponet dicta u^o claritatis gra supponenda sunt aliqua 1^m ed supponit e ed nm felicitatis seu beatitudinis aliq^d tribuit multis operationis intus et voluntatis aliq^d uni soli operati intus aliq^d v^o uni soli operati voluntatis e^t diversitas acceptionum colligit ex Aris et ex sra. 2^m ed supponit e idem nm varie sumptum tribui diversis rebus et ut proprie tribuat rei cui proprie convenit attendendum e ubi ex professo tractat de tali re 3^m ed supponit e ed e^{a} adequate sumpta e illa ro p^t e^m talis res adequate ingit constitui et sine qua n^o ingit adequate constituta et rem cuius alia illi adiuncta intelligunt ut illi accidalia —

pr ig u^o 1° ex d^t hic et 3 ar 4 cor 2^{pt} roe e^a rei consistit in sria roe p e^m talis res ingit constituta et e quasi radix aliarum perfectionum ursitas ex qui consequu et ex ipsa roe cuiuslibet rei sd hec ro in frali beatitudine patriae sufficit ingit constitui in una sria et perfectissima operati e^t sit dei assecutio et quasi radix aliarum perfectionum, cum inter oes operationes deum attingentes

q̃ si diversę speciei dr una perfectior alia n. cũ sint diversę spei n̄ sũt
equalis perfectionis in qua operatẽ perfectiori alia tmem in stia nõ cui debeant
alię operationes quasi perfectiones essentię gialis beatitudo. gº fralis beatitudo patris
n̄ includit gialiter multas operationes sd unam solum ~

Obiicies stendentes fralem beatitudinem gialr includere multas operationes

1º nil obstat qd in quadam extravaganti Benedicti 11 s. benedicti 12 hoc dicat
definimus aias ẽ vere beatas visione et fruicione dei ut inde inferat fralem
beatitudinem gialr includere operatm intus et voluntatis n. ibi nnẽ fruicionis
dici pt qd n̄ sicut actus voluntatis sd actus intus quo talem ac tmtũ fructũ
percipimus hoc n. n̄ ẽ gratis dictum n. in decretalis in clementina ad nostrũ
dr aiam indigere Luminis glorię ipsam elevante ad videndũ dũ ipso qz
beare fruendum ubi nnẽ fruicionis n̄ sicat actũ voluntatis cũ adeo n̄ indi
geat aiã Lumine gloris sd sicat actus intus pariḡº mõ ad sã autem posũ ẽ
praeterea Lt nnẽ fruicionis sicut actus voluntatis ita pt ingi locus addimus
qd aię postem purgatę sĩ sunt vere beatę visione et fruicione dei n̄ qa
ipsa fruicio sit de pã fralis beatitudinis n. qd in hoc Loco intendit aias purgatas
ẽ vere beatas qd qd sit an essistat gialis beatitudo in actu intus aut voluntatis
aut in utroq simul hoc n. n̄ definit sd sm ẽ vere beatas pr qm qd sũ pt
definitũ. 2ª 2ª. ẽ resolvit nostrã fralem beatitudinẽ gialr in unapã
operatẽ intus n̄ pũ pualis nnẽ 2ª scoti ẽ in actu voluntatis tmtũ eam ponit
qd ẽ aiõ falsũ ~

2º nil obstat qd d. august. d. bernardus. catequismus rr. iuxta piis
editus ut dr videant asserere ad pam fralis beatitudinis patris pertinere etm
actum voluntatis n. op hi dd. ita ingendi sĩ ut qd Loquant de beatitudine
consummata quoad pam̃ et proprietates cui beatitudini consummatę sĩ gialis
actus intus et voluntatis ac beatitudini giali n̄ consumatę n̄ convenit multi
tudo operacionis sd sm̃ essistit in unica operatẽ ~

3º nil obstat qd p actum intus et voluntatis simul perfectiori mõ extensibe
assequamur ultimũ finem qm p quamlibet divisibe n̄ tm assequimur pũ utrumq
actum simul perfectiori mõ intensibe ultimũ finem qm p actum intus sm ac
pinde fralis beatitudo gialis cũ consistat in perfectissima assequione intensiba ultimi
finis et hęc reperiat in actu sm intus tmem in 1ª radice cui debent alii actus
tmem perfectiones dicendũ in illo sõ et n̄ in aggregato gialem beatitudinẽ essistere ~

4º nil obstat qd p actum intus tmtũ assequamur deum sub rõe veri
reduplicatibe et ~~deum~~ sub rõe boni specificatibe hoc n. sufficit ad adequatã
pam beatitudinis fralis cũ ~~deũ attingat~~ p actũ intus q ẽ unio et assequio perfectissi
ma

intrinsibe Dei Lrio adequate asequamur ipsum Deu asequi vo illum reduplica tibe sub roe boni p actum voluntatis n i qd qiali veatitudini cu suponat iam Lrio adequate p actum intus asequens duy sub utraq roe sed una reduplicatibe sub altera specificatibe qd sufficit ad hoc ut fralis veatitudo qialis sit tmu actus intus et n agregatu ex actu intus et voluntatis —

5o nil obstat qd nostra aia hiis qialim veatitudinem aliqd exquirit actuale ipsi veatitudini qiali obstat tm qd aliqd exquirat qiali ipsi veatitudini nec p hoc qd exquirat aliqd actuale inqr ei inquitudo tum qa statim ac dat qiali dat etm illud actuale s. actus voluntatis q actu intus necesso sequitur beluti spiritus ac vinde sine actu voluntatis aia ut actu intus i quieta radicalit qd sufficit ad qam veatitudinis n tm i quieta fralit sine actu voluntatis sd hic quitudo fralis n i de qa voluntatis veatitudinis ac p vinde sit n qi quieta fralit hered qam veatitudinu et sic n consistit in multis operationibs sd in una sm —

6o qd d. augus ait nemo beatus i q eo qd amat n fruit ibi loquitur de veatitudine consumata in qua fruicio includitur ex quo n sequitur qd ipsa fruicio sit qd qiali ips veatitudinis —

cap 3m

An fralis veatitudo qialis in patria consistat in visione l. amore aut fruicione dei —

Sit uo fralis veatitudo qialis in patria n consistit in actu amoris amicicie aut caritatis qa deum nec in actu fruicionis sumpto p delectat l. gaudio de deo clare viso sd adequate consistit in vision dei qd consistat adequate in visione dei pr aut et rois —

Et in sis pr ex Dt 3o sa genesis c. 25 26 et 37 ex d. augusto Lo 1o retrat tacionu c. 14 ante medium et in codi to in Lo de moribs eclesie c. 11 inicio et to 5 Lo 10 de civitate dei c. 20 et in codi Lo de moribs eclesie c. 25 ad mediu et to 3 Lo 1o de trinitate c. 8 fere ad medium et c. 13 paulo ante finem ex d. cirilo Lo 3 sa iulianu columna 5 p nil autm et ex d. gregorio nacianum oracione 15 q i in plagam grandinis ante medium pagina 4 ex d. vasilio in Lo de constitucionibs monasticis c. 19 versu mediu ex d. irineo Lo 4o sa hereses c. 37 no 6 et 7 ex d. vernardo sermone 4o in festo oium sanctor preterea ex sinodo franfordiensi hebo to 3 concilior in epis ad psules hispanie in fine pagina 247 deinde ex Aris Lo 1o ethicor ad nicomacu c. 7 et 8 —

Pr preterea ex scr a et ss locus i ex ioane 17 no 3 ubi ita ait hec e vita eterna ut cognoscant te sm deum et ca ubi noie vite eterne ingitur ingitur veatitudo patrie et vie cu n dets restriccio et aliunde ueeps semper s. l. de veatitudine vie l. de veatitudine patrie sit catolicus et n sibi stradiens qo debet

admitt

go beatitudo consistit in visione dei 2s locus e ioannis 14 no 8 ostende nobis patrem et sufficit nobis. ubi nomine patris intelligitur tota trinitas. 3s locus sit ex salmo 15 no 10 4s ex salmo 96 no 15 5s locus e mattei 5 no 8 beati mundo corde quoniam ipsi deum videbunt. 2a ad corinthos 5 no 6 et 7 1a ioannis 3 no 2o cum apparuerit similes ei erimus quoniam videbimus eum sicuti e. 6s locus e exodi 33 no 18 et 19 ostende mihi gloriam tuam ego ostendam omne bonum tibi: 7s locus ex salmo 16 no 15 et ex salmo 35 no 10.

adbertatur hic hanc nostram senam non ita colligi ex scra et patribus ut opposita sit parum probabilis sed etiam non sit dicendum quod testimonia scre. anos alare parbi momenti sint.

pr 1o roe nostra eo n. si formalis beatitudo essentialis nostra non consisteret in actu intus sed in actus voluntatis amoris s. caritatis aut amicitie dei sequeretur inde omnes iustos in hac vita habere essentialem beatitudinem formalem adequatam eius dem speciei cum beatitudine patrie cum iusti in hac vita habeant caritatem habitualem et actualem eiusdem speciei cum ea que datur in patria cum utrobique detur idem obiectum formale divine bonitatis propter se amabilis cum eodem formali modo attingendi illam summa agreciare afectiba amicitie sed non e dicendum iustos in hac vita habere essentialem beatitudinem formalem adequatam eiusdem speciei cum beatitudine patrie ut constat ex communi consensu go essentialis beatitudo non consistit in actu voluntatis.

pr 2o in qualibet re ro essentialis adequata e illa que e vera constituens rei quidditatem quam comitantur alie quasi proprietates quod patet ex ipsis terminis sed in beatitudine formali patrie sola visio dei ita se habet go illa sola e formalis beatitudo essentialis adequata patrie. min pr formalis beatitudo e essentialis consecutio beatitudinis obiective ut patet sed sola visio dei e vera consecutio beatitudinis obiective quia per illam 1o et per se consequimur deum actus vero voluntatis supponit illum consequutum go sola visio dei e vera ro essentialis adequata constituens quidditatem formalis beatitudinis quam comitantur alie quasi proprietates.

sciendum e 1o actus voluntatis qui sequuntur visionem dei non dici proprietates visionis dei quia proprie per emanationem ab ipsa visione procedant n. talis visio non talium actuum habet rationem conditionis aplicantis obiectum voluntati sed quia obiectum ab ipsa visi habeat rationem essentialis beatitudinis formalis dicuntur tantum actus voluntatis proprietates visionis dei quia tali visioni connaturaliter debentur et nunquam separantur cum illa sicut etiam omnitas dicitur proprietas mini si etiam in sua negante quod ab illa producatur et species intencionalis propris animas separatas dicuntur illarum proprietates etiam sibi abilis non producant et proinde sed tales actus non sint proprissime proprietates visionis id nil obstat quominus essentialis beatitudo sit sup actus intus.

Sciendum ē 2º qđ Lt actus voluntatis sit aliquo mō assequutio 2ria et extrinseca ultimi finis id n̄ sufficit ad hoc ut ptineat ad yam̄ beatitudinis formalis n̄ ad hanc requirit qđ sit 1ria assequutio intrinseca ultimi finis ut probatum ē —

Sectio 1a an sā visio sit formalis assequutio finis ultimi ubi etiā exponendunt alii rōs p 1ssa dī —

Sit uō 1ria assequutio, conjunctio, unio, assequutio, acquisitio, attinctio, tentio, possessio dei ettª 2conuenit soli visioni dei q̄ ē nostra formalis beatitudo spialis adequata 2ria vº assequutio conjunctio unio assequutio dei ettª 2conuenit actibus voluntatis q̄ assequutio n̄ ē de yā beatitudinis formalis 2dilliq proprietas et qđ dd. tribuunt actis voluntatis rōem̄. assequutionis unionis ettª ingendi ū de assequutione 2ria n̄ vº de 1ria —

1a rō ad ulterius probandā nostram ūm sē statuta desumitur ex ut qđ intus versat cª obm̄ trahendo illud ad se ex quo quasi videt qđ intus teneat et possideat illud at voluntas versat cª obm̄ p mum pondus ex quo quasi ur qđ n̄ teneat nec possideat ab ipsa sed quasi sit in prosequutione ipsius obi at pinde n̄ debet spialis beatitudo consistere in tali actu voluntatis sed in actu intus —

2a rō ē qª actus voluntatis aut fert in finem absentem et sic n̄ ē spialis beatitudo formalis qª ē desiderium et desiderium n̄ ē assequutio finis aut fert in finem præsentem ut fruitio at neq hi actus ēē spialis beatitudo formalis qª supt de obō iam̄ assequuto 1rio aut fert in finem sm̄ se abstrahendo ab hoc qđ sit præsens uel absens at neq hic actus pt ēē spialis beatitudo formalis qª talis actus ex sua nā eodē mō fert cª rem qđ ē præsens ac qđ ē absens et talis actus pt 2conuenire n̄ beatis cū sit actus caritatis eiusdē spēi cū nostris actis —

3a rō ē qª formalis beatitudo spialis debet consistere in perfectissima operatione cª ultimū finem n̄ qª sit perfectior oīs aliis rebus intū intus sed tantū intū assequutionis q̄ perfectissima operatio 2conuenit actui intus cū ipse intus sit simpliciter perfectior voluntate n̄ tm̄ 2conuenit actui voluntatis —

Sectio 2a

— difficultates et obiectiones circa dicta —

1a difficultas ex testimoniis 1ssi patrum et divi Tomæ —

1º nil obstat ad hoc ut nostra formalis beatitudo spialis consistat in sō actu intus qđ aliqđ a 1ssª et patris sicut verbis denotantibus et significantibus actum voluntatis n̄ hoc fit a 1ssª et patris ut exponant statum beatitudinis assummatæ n̄ sm̄ p yam̄ sed etm̄ p suas proprietates qđ pinet ad con- institutum q conant hoīs ad beatitudinem excitare ad qđ satis ē eam describere seu significare aut apriori p actum intus aut aposteriori p actum voluntatis ac pinde nostra formalis beatitudo spialis sm̄ consistet in actu intus ut probatum ē n̄ vº in actu voluntatis —

2º nil obstat ad hoc ut nostra beatitudo formalis spialis consistat in sō actu intus

qd aliqd ꝯ asserat nostram fralem beatitudinem consistere in fruicione n.
nisi fruicionis pt sicari actus ipse intus atingere deu ut sa diximus .1. pt
sicari actus voluntatis fruentis beatitudini obiectiva et frali de quo sicuto
~~dicit ꝯ q dic~~ includentes actum fruicionis voluntatis et beatitudinem frali
dicit ꝯ q sit fralis beatitudo n roe actus fruicionis sd roe actus intus roe
cuius dictum sicuntum dr optimu inter bona huana et finem ultimu ut quo
hoc n vo roe fruicionis ac proinde nostra fralis beatitudo essialis n consistit in
actu voluntatis sd sm intus. ~ preterea fruicio dei sumpta pro actu voluntatis
tantum pt dici optimu inter bona huana n simplr et absolute in gnre sui
consecucionis sd in suo gre ~ ~

2a difas ex prestantia voluntatis sa intum et amoris sa visione ~

1o nil obstat q voluntas creata sit perfecior sm q intus et cum nil obstat
q aliquis actus ipsius voluntatis .s. actus caritatis snalis sit perfecior simplr
aliquo actu intus .s. actu nali .1. snali fidei n. cu hoc vere stat q intus
sit simpliciter perfecior voluntate qa intus habet mum tendendi simplr perfeciore
eo quum hz voluntas n. intus versat ca obm illuminando illud et regendo
voluntatem in ois suis actis voluntas vo versat ca suu obm mo ceco quamuis
imperfeciori qm mus intus ut patet. ex quo sequit q actus perfectissimus intus
sit simplr perfecior actu perfectissimo voluntatis cu intus sit simplr perfecior
voluntate ac proinde cu fralis beatitudo essialis potis debeat consistere in operacione
perfectissima potes debet consistere in actu intus et n voluntatis ~

preterea si voluntas imperet aliis potis quasi regina et eas moveat ad
exercicium n tm e perfecior intu qa intus velut rex eam et alias potas
regit et gubernat et imperium proprie e actus intus et iluminando movet voluntm
quoad specificatm q arguit mm perfum in intu ~

preterea si voluntati conveniat libertas fralis n ideo e perfecior vobin intui
convenit libertas radicalis et perfecior mus tendendi ca suu obm ~

preterea si voluntas huat pro obo ultimum finem reduplicative sub roe
boni et ~~vol~~ intus specificative sub roe boni et reduplicative sub roe veri
ideo arguit equalis perfeccio aut maior in voluntate qm in intu qa versat mo
ceco ca illud ~~voluntas~~ intus vo mo claro ~

preterea obm voluntatis q e bonum reduplicative n e perfecius vero q e
obm intus cu ad id asserendu n det fundum qa cu ex ois mo dictis constet q
intus e simplr perfecior voluntate dicendu e nostram fralem beatitudinem
essialem consistere in actu intus et n voluntatis cu poni debeat in actu perfectissime potis ~

2o nil obstat q amor caritatis qa dum sit perfecior cognite dipra a
visione dei cu tm n sit perfecior visione dei ut ex nuper dictis constat ideo fralis beatitudo
essialis

n̄ ssistit in actu amoris g^a dum sd s^m in actu visionis dei n. debet ssistere in actu ꝑfectissimo ꝑo ꝑfectissimus qualis ē intus. ꝗd v^o dr ꝗ ad corinth. 13 n^o cum 13 maior hor ē caritas. ita ingit ꝗd s. caritas sit maior et ꝑfectior n̄ s^m moralit sd etm̄ ꝑhice et entitatiue oīb aliis virtutib et atq fidei s. et sꝑe etc acepto tm̄ lumine glorie et visione beatifica ꝗ^a ꝑfectiora —

3° Serafini q ss supremi spus dicunt serafini seu ardentes L. amātes cherubini v^o dicunt ꝑleni scia divina sd aduertat ꝗd serafini n̄ dicunt ardentes .d. caritate et supremi ꝗ^a talis denominatio sumat ab actu charitatis tmēm ab aliquo ꝑfectiori actu ~~intus id n. n̄ ē unde ꝑvit~~ beatitudinis intus id n. n̄ ē unde ꝑvit sd talis denominatio sumit ab actu charitatis tmēm ab aliquo ꝑfectiori sl̄ scia ssistēte a visione beata ex quo n̄ sequit ꝗd fralis beatitudo ꝑialis serafinorū seu oium beatorū ssistat in amore sd s^m in actu visionis dei —

aduertat hic ꝗd ꝗd ingimus et amamus res nos superiores amor sit ꝑfectior cognitione saltm s^m ꝗd ex eo ꝗd sua inclinatē extolat ad rem superiorem in seipsa ꝗim illam quasi deprimat tradendo ad se sicut trahit intus sua reꝑsentatione e s^a v^o ꝗd ingimus et amamus res inferiores cognitio ē ꝑfectior amore ex eo ꝗd rem inferiorem quasi ad se trahendo extolat amor v^o in illam tendendo deprimat —

3a diff^s ex ordine visionis beatē ad amorem dei tmēm — ad finem —

Sciendum 1° visionem beatam n̄ ordinari ad amorem dei tmēm ad finē ꝑprie et simpliciter ultimum tmēm quo n. huiusmi finis ē visio dei ꝗa ē primaria et ꝑstantissima ꝑs ultimi finis obiectiui ssecutio cui adiungit amor beluti ꝑprietas s^a ꝗd nil obstat ꝗd .d. angelicus 1° 2° cur dus etc ē 1° ad mediū dicat ad hoc factamū roalem creaturam ut summū bonū s^e oia amaret et etm dicat perbersus ordo ē amare ut ingas rectissimus v^o ingere ut ames. n. hec dicta ita ingunt ꝗd crea roalis in hac vita ordinat ad hoc ꝗd hiat amorem dei s^e oia quasi finem vis ꝗd sstat ex stexu ꝗd etm intendit .I. 221 ē 37 ar 6 ad 3 ex quo n̄ sequit ꝗd in ꝑatria finis ꝑprie et simpliciter ultimus tmēm quo sit amor dei ad quem ordinet ipsa visio sd ꝗd sit ipsa visio ut sstat ex roē dicta. L. aliquo mo etm in ꝑatria amor dei dicat finis ultimus ad quem visio ordinet tmēm ad aliqd ꝗd ē sbeniens visioni dei et splet ꝑalem beatitudinem —

preterea ꝗd dr ꝗd fralis beatitudo ꝑialis ē ultimus actus s[?]finis quo atingimus beatitudinem obiectibam ꝗd n̄ sbenit nisi amori dei id ita ingendū ē ꝗd fralis beatitudo ꝑialis ē ultimus actus s[?]finis quo atingimus deū ꝑ rum ad actū s^m q ē ꝑoa L. habitus n̄ tm̄ ꝗd beatitudo ꝑialis ē ultimus actus ordine executionis ꝗd sbenit amori dei —

preterea quod finis est beatitudo obiectiva aut formalis talis finis non perfectioris est quae non ad talem finem tantum licet amor dei in patria sit aliquo modo finis adequatus visio dei non tamen est perfectior visione non venit per aliqua res perfectior ordinari aliquo modo ad aliam imperfectiorem tanquam ad finem ut patet in quarum suarum operationum et in angelo custodiente hominem et in misterio incarnationis redemptionis generis humani —

preterea licet actus visionis sit prius generatione quam actus amoris dei non ideo actus amoris dei est perfectior actu visionis non enim formalis est prior generatione sua perfectione et tamen sua perfectionis non est perfectior quam ex quibus non sequitur quod licet visio dei aliquo modo ordinetur ad amorem dei tanquam ad finem sit ipse amor specialis beatitudo sed solum est visio beata —

1.a difficultas ex maiore estimabilitate amoris dei quam visionis —

Secundum est 1.o quod formalis beatitudo specialis consistit in eo quod est magis estimabile non in rei entitatis sed in rei assequutionis in qua rei magis estimatur actus visionis dei quam actus amoris quia si aliqui proponeretur actus visionis aut amoris ut eligeret unum ex his potius eligeret actum visionis quam actus amoris quia visio est primaria et praestantissima dei assequutio quam ex natura rei comitaretur amor nisi impediretur nec obstat est quod amor plus placeat deo quam visio non visio est primaria illius assequutio quam ut proprietatis comitarentur alia nisi impedirentur ut supponitur in praesenti et preterea ipsa visio cum sit praestantior amore cedit in maiorem gloriam dei ac proinde plus debet amari preterea licet amicus debeat amorem amici aliis rebus quae laedunt amicitiam praeferre non tamen debet praeferre amorem aliis rebus quae cedunt in maiorem gloriam amici non non debemus praeferre amorem gratiae iustificanti nec etiam ipsi visioni cum haec sit perfectior —

Secundum est 2.o cum beatitudine formali sibi haec consistat specialiter in sola visione sibi in visione et amore sibi in amore solum de potentia ordinaria non separari peccatum mortale habituale (de quo est modo quod) quia visio dei ex se necessario emundat maculam peccati quae est quaedam miseria et infelicitas at tamen de potentia absoluta non datur repugnantia in hoc quod cum beatitudine separatur peccatum mortale habituale sicut non datur repugnantia in hoc quod cum qualitate gratiae separatur peccatum habituale in quibus casibus quia habet beatitudinem licet gratiam diceretur beatus et gratus physice quia habet qualitates physicas quae talibus denominantur non vero diceretur beatus et gratus moraliter quia ad hoc magnum est quod dicatur carentia summae miseriae moralis qualis est peccati mortalis —

1.a difficultas ex opposito seu contrario amoris dei et visionis —

Secundum est 1.o quod privatio visionis visionis beatificae et error illi oppositus

ss phisice et simplr qd peius qm carentia amoris beatifici et odium dei positivae oppositum amori dei ro est qa visio beatifica est qd perfectius phice et simplr amore ergo oppositu visionis debet esse qd phice et simpliciter peius opposito amoris. unde ergo qd odium dei sit maximum oium peccator et maius infidelitate qa oia alia peccata tm afferunt aversionem a deo quasi participatam quatenus aliqd appetit huius sumtam aversionem a deo odium vero dei per se affert voluntariam aversionem a deo sm sequitur qd odium dei sit peius moraliter sm rocm mali voluntarii unde attenditur peccati gravitas sequitur tamen ergo qd odium dei sit destructivum dei qd sit tamen peius phice sm qd errore opposito visioni dei qd non repugnat sicut non repugnat qd virtutes morales sm qd excedant virtutes intellectuales non abiectis simplr excedunt ac proinde perfectiores sunt ergo qd ois infert ultimo qd cum oppositum tm privativum qm positivum visionis sit qd peius phisice et simplr opposito privativo et positivo amoris dei ipsa visio debet esse qd melius et perfectius amore contra illud dictu illud est melius cuius contra ac proinde cum ~~unio~~ et beatitudo debeat consistere in actu perfectiori debet consistere in visione et non in amore — 6a Diffas.

An meliori modo quo unimur ultimo fini per amorem qm per visionem —

Sciendum est 1o qd licet formalis beatitudo debeat consistere in perfectissima unione (non phica hoc n. impossibile est) intentionali consecutiva ultimi finis hec tamen perfectissima unio in visione reperitur meliori modo qm in amore qa visio est stricta et praestantissima unio intentionalis qua consequimur ultimum finem cui visioni annectitur unio amoris quasi proprietas. neque n. ex eo qd d. Dionisius dicat amorem esse virtutem unitivam sequitur qd meliori modo per amorem uniamur deo qm per visionem amor n. est virtus unitiva in suo genere primus perfectiori modo uniendi visionis. neque tamen ex eo qd D. dicat amorem esse magis unitivum qm visio sequitur qd per amorem meliori modo uniamur ultimo fini qm per visionem n. sed ita intendens qd amor sit magis unitivus causaliter et extrinsece quatenus movet amantem ad quaerendam realem praesentiam amati quo supponit absentiam unde concludo qd semper quo dicitur D. qd per amorem meliori modo unimur deo qm per visionem intendens est l. qd loquatur de utraque visione s. et amore l. loquatur sm qd mihi l. loquatur de amore in hac vita unde semper verum est qd meliori modo uniamur ultimo fini per visionem qm per amorem ac proinde in visione consistit formalis beatitudo.

Sciendum est 2o qd licet cognitum dicatur trahi ad cognoscentem et amatum non dicatur trahi ad amantem sed potius amans dicatur ferri ad amatum adhuc tamen non sequitur qd per amorem meliori modo uniamur deo qm per visionem qa per visionem unimur strictius et intimius ad obiectum ut est in se cognoscitur illud contra illud cum apparuerit similes ei erimus qm videbimus

eum sicuti est

Sciendum 3º beatitudinem debere consistere in actu quo unimur ultimo fini et summo bono Deo et supernaturali quo modo unimur per actum visionis non tamen debet consistere in actu quo unimur ultimo fini et summo bono Deo et radicaliter sub ratione finis et summi boni hoc non modo unimur per voluntatem ad quam unionem supponit iam unio perfectissima Dei fini ultimi et summi boni supernaturali per intellectum in quo consistit formalis beatitudo.

Sciendum 4º quod licet voluntas in via meliori modo concurrat ad promerenda beatitudinem quam intellectus adhuc tamen beatitudo formalis non consistit in actu voluntatis quia voluntas non est capax et apta ut beatitudinem seu premium Deo assequatur et possideat sicut est intellectus quod tamen ut in hoc exemplo manus in bello meliori modo concurrit ad merendum premium quam caput et tamen non tribuitur manibus sed capiti.

Sciendum 5º quod licet nostra voluntas tendat ad finem ultimum tamen non eum assequitur Deo ut requiritur ad beatitudinem formalem sed cum assequitur Deo et tamen non possideat in ultimo fine Deo et radicaliter sed solum Deo et formaliter quia non est apta ut Deo eum assequatur et in eo quiescat.

Sciendum 6º quod licet eius proprium est appetere finem sit etiam satiari obtinendo fine et nostra voluntas appetat finem ultimum eo obtento satiatur ut capax est satiari Deo scilicet non tamen Deo.

Sciendum est 7º quod voluntas potius sibi quam alteri potest amare summum bonum eo modo quo potest illum obtinere et amare Deo scilicet quod non sufficit ad formalem beatitudinem sed requiritur Dei unitio assecutio acquisitio etc. Advertatur hic quod voluntas ut est appetitus particularis potius inclinat et appetit quod est sibi soli bonum quam quod est bonum toti supposito non vero per ceteris appetitus ullis.

Huic capiti finem imponamus dummodo ad plura alia argumenta advertatur nulli actui voluntatis convenire quod sit possessio, assecutio adeptio tentio, comprehensio etc. Deo sed solum Deo ac proinde cum ad beatitudinem formalem requiratur ratio primaria est tamen invenitur in visione ideo formalis beatitudo in visione et non in amore consistit.

Cap. 10

An sit aliqua beatitudo naturalis viae et in quo illa consistat.

1º ut in hac vita non datur beatitudo perfecta probatur per tamen datur aliqua imperfecta beatitudo naturalis. Dico 2º probatur cum non est dubium. 2a vero probatur quod dicit hic quod 3 art. 2º ad quintum. et eadem q. art. 6 corpore et q. 5 art. 3 corpore initio item

Arg. 2º dicit c. 20 ad finem S. Aug. lib. 2º de civitate dei c. 22 paulo post initium item colligitur ex 44º salmo 2º nº 10 salmo 118 nº 1º et matth. 5 beati pauperes spiritu etc.

Rº neg. v. beatitudo formalis v. illa quae versat circa beatitudinem obiectivam cognitione et amore sed homo per auxilium gratiae potest habere actus fidei spei et caritatis s. naturalis quae versatur circa deum ergo habebit beatitudinem imperfectam s. naturalem viae.

Ad hanc etiam non obstat quod D. Aug. et alii santi asserant in hac vita non posse a nobis haberi beatitudinem ii non inquirunt de beatitudine perfecta quod verum est et inquirunt quod in hac vita non possit haberi a nobis beatitudo s. naturalis etiam imperfecta sine auxilio gratiae s. naturalis quod verum est sed nihil contra nos.

Neque nobis contradicit D. Th. quod dicit in hac vita non dari perfectam et veram beatitudinem in nobis non ingerendo copulatione ac si inde cum non sit perfecta veram tale propterea non tamen absolute negat quod ipsa beatitudo s. naturalis viae non sit vera sed si ea negare ingerendo per comparationem factam cum vera beatitudine patriae non tamen quae non per beatitudo viae vera et sed disquisitae afficitur sicut aliquis vocabulo dicitur non esse sed cum esse et non dicitur absolute esse facta comparatione cum subiecto sit esse ex disquisita afficione.

Sciendum est nos dici beatos in hac vita in spe facta separatim ad beatitudinem futurae vitae tamen in hac vita potest haberi aliqua unio cum ultimo fine quae ipsa est beatitudo viae et non in spe sicut qui dicitur sine divitiis futuras divitias quae ipsa divitias non est; quae beatitudo imperfecta erit separatim beatitudinis patriae sed vera in re erit.

2a 2º formalis beatitudo s. naturalis viae non consistit specialiter in una sola operatione intellectus aut voluntatis sed in aggregato ex utriusque potentiae operationis per modum tendentiae sufficientis ad beatitudinem patriae. Probatur non beatitudo formalis et specialis s. naturalis viae specialiter consistit in tendentia sufficienti ad suum terminum sed ad hanc tendentiam sufficientem ad terminum non sufficit sola cognitio dei per fidem cum ea sit non sit incompatibilis cum peccato mortali quod simpliciter avertit hominem ab ultimo fine et non sed etiam requiritur propter cognitionem fidei dilectio dei ex qua oritur observantia preceptorum, neque etiam ad talem tendentiam sufficientem

+ ideo non deviis ad terminum in qua consistit specialis beatitudo s. naturalis viae sufficit sola dilectio dei 1º quia huius vitae beatitudo sine D. Th. 22 q. 26 ar. 3 ad 4 et 22 q. 4 ar. 4 corpore in activam et contemplativam quasi in duas partes disquiritur ubi ratione activitatis ingeritur dilectio ratione vero contemplationis actus cognitionis fidei ergo non est sufficiens tendentia ad terminum sola dilectio dei ergo etiam ad hoc facit illud Lucae ioannis 16 nº 13 haec est vita aeterna ut cognoscant te etc. ubi cum

nune vitae

24

eterne ponit ingt hec vita cum et dicat qd beatitudo consistit in hoc qd
cognoscant deum ideo in hac beatitudine vie n sm includitur dilectio
sd etiam cognitio fidei — facit etiam ille locus 2e ad corinthos 5 no 6 ergo
dum sumus in corpore etc. et etiam ille ad hebreos 11 no 6 sine fide impossibile
etc. ex quibus locis colligitur qd n sit sufficiens forma ad ratione patrie quod sit
per se ipsum dilectum dei sd etiam requiri fidem in qua sufficienter forma consistit
specialis beatitudo vie hec n cum sit vie debet consistere in forma n utcumque
sd sufficienter per quas rones etiam ad talem formam pertinet actus spei inter
quos actus principaliorem caritatis 1o qa 1e ad corinthos c. 13 no etiam 13 dr
maior autem horum s. fidei spei et caritatis e caritas 2o qa beatitudo
vie versatur in deum per modum forme saligne et meritorie ad rem beati
tudinis patrie specialiter autem actui caritatis huius forme principaliter
tribuitur 3 qa actus caritatis in hac vita prefert omnibus aliis et est finis illorum
et divine legis ex illud 1e ad timotheum 1o no 5 finis precepti e caritas —
   adbertit hic qd actus aliarum virtutum ab his tribus distincti n habent
rationem specialem beatitudinis formalis seu naturalis vie qa n versantur immediate circa
beatitudinem specialem obiectiuam sunt tm rationem beatitudinis actualis
qa versantur circa aliquem honestatem —

Quedam argua concernencia formalem beatitudinem seu naturalis vie consistere in una sola operatione —

Sciendum e 1o qd hec verba Ioannis 17 no 3 hec e vita eterna ut cognos
cant te solum deum verum etc. si nomine vite eterne ingat beatitudo
per futura patrie ita ingenda sunt verba beatitudo patrie adequata et specialiter
consistit in cognitione clara dei. sive nomine vite eterne ingatur beatitudo
vie ita ingunt verba beatitudo vie consistit in adequate in cognitione habita
per fidem ro autem qre si ingat de patria adequate consistat in cognitione
n vo si ingatur de via infra dicetur — —
   Sciendum e 2o qd qd a s. augustino aut ab aliis s. patribus ipsorum sapientia
et contemplatio de deo de rebus divinis in hac vita, dicunt beatitudo nomine
sapientie et contemplationis dedio n ingitur actus solus cognitionis fidei quasi
in illo so consistat adequata beatitudo seu naturalis vie sd etiam ingitur dilectio
dei sicut dr ait de veritate q. 22 ar 11 ad 2m aliqd a pho nomine
intus sumi n sm per intus sd per intus et voluntate sic in presenti nomine sapientie
et contemplationis in qua consistit beatitudo seu naturalis vie n sm sicat actus fidei sd etiam
spei et caritatis —

Sciendum 2° qd licet specialis beatitudo patriae consistat in in una sola operatione perfectissima scilicet in cognitione non ideo beatitudo viae debet consistere in una sola operatione perfectissima scilicet dilectione vel fidei vel spei disparitas est quia beatitudo patriae consistit specialiter in unione cum ultimo fine intra cui debent radicaliter ... coniungantur alii actus quasi proprietates et haec unionis intrinsecae non obtinetur nisi soli visioni at beatitudo viae consistit specialiter in tendentia seu ad digna et meritoria ad terminum patriae quae tendentia non ingitur obtinere uni operationi cui coniungantur ... alius quasi proprietates.

Sciendum est 4° qd dilectio naturalis dei non est finis ultimus ut quo adaequatus quia hic finis est dilectio fidei et spei licet caritas dicatur finis ultimus ut quo inadaequatus et principalis propter illud finis perfecti est caritas; ... non sequitur qd caritas sola sit naturalis beatitudo adaequata viae haec non debent finis ultimus ut quo adaequatus et supernus tendens ad terminum patriae.

Caput 11m.

An sit aliqua specialis beatitudo naturalis in via et in termino naturalis acquisibilis et in quibus operationibus consistat ubi obiter an detur appetitus naturalis ad beatitudinem supernaturalem.

1a ... est possibile et de facto datur aliqua beatitudo naturalis imperfecta probatur 1° ... hic quia si an si corpore inicio ubi sic ait beatitudo imperfecta potest ab homine acquiri per sua naturalia tamquam quo et virtus in cuius operatione consistit ... lo ... est ... 23 ar 1° corpore. ... est ... 62 ar 1° ... probatur 2° ... naturalis acquirendi ... cum non sit frustra per se ordinatur ad aliquem ultimum finem specialem sibi naturalem sed talis finis potest viribus naturae acquiri ... sit naturalis ergo ... finis naturalis ... potest ... viribus acquiri sed hic finis non est alius ... naturalis beatitudo ergo haec potest dari et datur et acquiri a nobis viribus naturae ... beatitudo naturalis.

2a ... specialis beatitudo naturalis sibi in via sibi in termino consistit specialiter in actibus amoris naturalis et cognitionis naturalis ... de deo ut auctori naturae ... per viros naturae probatur 1° a posteriori quia non potest consistere in sola cognitione alioqui daemones et viatores dum sunt cum actuali affectu peccati ... naturali beatitudine beati sicut ... dei cognitionem ... non videatur hoc ... sanctus pater ... ad beatitudinem naturalem ... aliquid physicum qd excludat actualem affectum physicam aversionis naturalis ab ultimo fine deo qd physicum est cognitio et amor naturalis dei ergo in his consistit specialis beatitudo naturalis adaequata.

probatur 2° specialis beatitudo consistit in unione sibi intrinseca ut est illa quae datur in patria per visionem cui ... coniunguntur alii operationes sibi extrinsecae.

ut i illa q dat in via sibe s'nalis sit sibe nalis q n ut asspiri in una sa operat sibe intus sibe voluntari q n i unio adequata ultimi finis p mu tendencie susfiunty neq etm una ex illis posita dat q n possimus ab ultimo fine recedere neq uni illar alis neq q jungunt ac pinde hec qialis beatitudo adequata vis neq q sigit in multis operationib.—

Sciendum e 1o beatitudinem actibam stricte sumptam versantem imme n ca deum sd ca actus externas l. internas q sr oba creata honypa n pertinere ad qialem beatitudinem fralem nalem sd ad accialem q n versat ca beatitudinem qialem obiectibam deum s. sd ca beatitudinem accialem bonu memps creatum.—

Sciendum e 2o beatitudinem actibam late sumptam prout denotat actum voluntatis versantem ca deum et ut talis beatitudo dispquir a contemplatiba q denotat actum intus versantem etm ca deu hec op beatitudinis q versant ca deu sr qialis beatitudo adequata nalis.—

adverti hic q nmi contemplatis soler importari n sm actum intus sd etm actum voluntatis sicut i ca nne vite actibe soler importari n sm actum voluntatis sd etm intus ut colligit ex D. T. 3 sentenciar de 27 q 1 ar 4 ad 4 ubi sic ait a vita contemplatiba n ex cludit voluntas et amor sicut nec intus a vita actiba.—

adbertar etm q p actus cognicionis nalis dei et actus amoris nalis sint finis ultimus tmem quo e liber in suo gre ac pinde utergs pertinet ad qiam beatitudinis adeo unus ordinat ad alium tmem ad aliqd magis perfectu vg. actus voluntatis ad actum intus q n i incobeniens sicut n i incobeniens q in dispositio humana ma ordinet ad fram tmem ad finem—ro autm e actus fidei s'nalis cu pertinet ad intum ordinet ad actu caritatis et n i ca i q talis actus comparerent cu suo habitu s'nali ac pinde cu habitus caritatis sit perfectior habitu fidei etm actus erit perfectior ac pinde ad ipsu ordinabit actus fidei s'nalis n vo ca diversa vo ro i de actib nalib q perfectio illius sumit a suis prpys ac pinde cu intus sit perfectior voluntate actus illius erit perfectior.—

Difs et obiectis 2a dicta—

1a difas ex eo q nulla beatitudo nalis videat pu acquiri p viris ne—

Sciendum e 1o q q d. august et ali patres negant beatitudinem pu a nob sparari in hac vita p viris ne ingendi sr de beatitudine finali n vo de nali impfecta

L. ingendi sit quod homo post lapsum in peccatum mortale seu originale non potest separare per suas vires naturales absque auxilio gratiae aliquam ucatitudinem naturalem moralem. —

Sciendum 2° quod homo qui est sine peccato originali et mortali potest per vires naturae habere ucatitudinem naturalem cum quia non est compatibile peccatum originale vel mortale actuale non per amorem naturalem efficacem praefert deum omnibus aliis rebus si autem simul daretur peccatum actuale post ponere ac contemnere deum actum quod repugnat ac proinde in hoc casu est physice et moraliter vcatus ucatitudine naturali. at si deperdita hac ucatitudine naturali homo omittat aliquod peccatum quod peccatum non remaneat id est sed culpa non condonata adeo ut talis homo est creatus in puris naturalibus deus specialiter providentia ut auctor naturae in eo ordine non debeat ad statum supernaturalem condonare illi peccatum supposito actu naturali amoris dei qui tunc per dictas vires eliceret at si ostante tali actu amoris dei et actu cognitionis dei homini non condonare peccati talis homo est physice vcatus ucatitudine naturali tamen non tamen moraliter per miseriam peccati sicut sidem contingeret in visione patris talis homo est physice vcatus non vero moraliter. —

Obiicies 3° homo per suas vires naturae non potest amare deum super omnia naturali amore efficaci qui requiritur ad ucatitudinem naturalem quae sit incompatibilis cum actuali affectu peccati mortalis consequenter potest naturaliter acquirere ullam ucatitudinem naturalem. ans potest quia naturalis amor dei super omnia dicit saltem virtualiter propositum efficax serbandi semper omnia mandata est tamen non potest homo per suas vires naturae diu serbare sicut neque diu vitare omnia peccata mortalia ut ex communi doctrina ut constat ergo — Respondetur distinguendo maiorem non potest amare deum super omnia naturali amore efficaci per solas vires naturae amore inefficaci naturali quoad intentionem consistentem a simplici complacentia et velleitate ~~nego~~ tamen in statu naturae lapsae etiam in statu puro naturae neque tamen non potest deum diligere super omnia per suas vires naturae amore supernaturali vel etiam amore naturali diu perseveranti cum observatione omnium mandatorum cum naturalium perfectum in statu naturae lapsae in quo moraliter omnia id non potest concedo maiorem Et per brevissimo tempore id potest. ad probationem antecedentis Dico naturalis amor dei super omnia dicit saltem virtualiter propositum efficax serbandi semper omnia mandata et vitare omnia peccata mortalia quoad intentionem non tamen quoad executionem —

Sciendum 4° de ratione ucatitudinis patriae et perfectionem non vero de ratione ucatitudinis viae ac proinde quod Aristoteles ait quod sicut una hirundo non unus dies facit

facit vir ita neq; nec unus dies neq; brevi [illegible] hominem [illegible]
facit ingendus est de beatitudine patriæ quæ non est unius diei sed sempiterna
ac beatitudo naturalis cui est imperfecta potest durare per brevi tempus.

adbertas hic quod si homo fuit creatus in puris naturalibus beatitudo naturalis
huius vitæ fuit tamen beatitudo patriæ ex speciali providentia dei.

obiicitur 1º naturalis finis ultimus hominis est deus sed naturalis appetitus hominis non potest saciari
nisi assequatur suum ultimum finem naturalem qui est in se clarâ visionem
ergo cum homo non possit naturaliter assequi deum qui est in se per claram visionem sequitur
illum non posse naturaliter assequi ullam beatitudinem [illegible] naturalem [illegible]
supposito aliquo quod supponi debemus ad illius [illegible] [illegible]

Quo modo deus dici possit finis naturalis in quantum hominis

Appetitus naturalis sibi innatus sibi elicitus fieret.

sciendum est in hac [illegible] hanc primum naturalis finis ultimus hominis est deus ab omnibus [illegible]
hic dicimus naturalis finis ultimus hominis est deus qui est in se clare visibilis est — *ultimus*
finis hominis quoad appetitum non vero quoad assequendum hic [illegible] redit a [illegible]
[illegible] aliis quæ in eius sicut non est immobilis quod anima separata dicitur naturaliter
ordinata ad corpus quod non potest nisi supernaturaliter iterum assequi ita non est inconveniens
quod appetitus hominis sit ad deum qui est in se clare visibilis et illud naturaliter
non possit assequi sed tantum supernaturaliter, et hic appetitus naturalis non tamen est elicitus sed tantum
innatus. tamen hominis [illegible].

primum punctum non est simpliciter dicendum deum qui est in se clare visibilis
seu visionem dei esse finem naturalem hominis potest esse videre deum qui est in se
est per virtus non ergo hoc non est finis naturalis hominis.

2m punctum in hoc non datur appetitus innatus simpliciter naturalis ad videndum
deum. ratio est quia quod [illegible] alicui rei [illegible] appetitum appetitum innatum simpliciter naturalem
ad aliquid per [illegible] denotat inclinationem ad [illegible] sibi naturaliter debitam quæ
potest acquiri per vires naturales patet in igne [illegible] motus sursum et in lapide [illegible]
motus deorsum [illegible] visio autem non sit [illegible] supernaturaliter debita [illegible] per vires
naturales [illegible] acquiri non [illegible] in hoc dari appetitum innatum simpliciter naturalem ad
videndum deum.

adbertas hic [illegible] potentia obedientialis [illegible] naturalis [illegible]
[illegible] hominis potentia obedientialis et appetitus innatus obedientialis ad videndum
deum et appetitum naturalem innatum naturalem non simpliciter tamen [illegible] [illegible] et quoad
[illegible] naturalem appetitum obedientialem innatum [illegible] ad videndum deum [illegible] gloriæ.

3m punctum est homo per vires naturales potest habere imperfectam [illegible]
naturalem videndi deum hominis [illegible] [illegible] [illegible] videre deum [illegible] est imperfectam
rem visionis

nō ē q^a voluntas per virtutem nāē pōt aliquo actu nāli desiderare obm̄ sibi propositum ut veritatem quae hec ē cuius ista tum cum q^a sm̄ eam doctrinam pōt per virtutem nāē elicere actum nālem imperfectum circa bonum s^r nāle propositum ut gentilibus et hereticis supposita propositione rex s^rnalium pōt nāli actu imperfecto illis assentiri et eas desiderare ergo potest aliquo actu nāli desiderare beatitudinem s^rnalem sibi propositam ac talis actus ē imperfectus q^a nō versat^r s^rnali mō sd sm̄ nāli —

Advertendum hic qd hic actus apparet nālis dicitur pōt esse actus simplicis complacentiae et pōt esse actus nālis aliquo mō efficax quantum est ex parte intentionis itaut quamvis nō extet propositio ad executionem si dentur sufficientia media quae actus dr efficax ad distinctionem simplicis complacentiae —

Advertendum etiam hic qd licet obm̄ qd ē obm̄ nāle qd hic actus dictus amplectitur sit s^rnale, adhuc tn̄ actus nō est s^rnalis q^a specificatio actus nō sumitur unquam ab obō sd ab obō formali sub quo hoc ab obō nō sumpto praecise sm̄ se sd sub principio seu causa dirigente modum tendendi specialem actus ac proinde cum virtus nāē determinent modum tendendi nālem obm̄ licet s^rnale attingitur actu nāli sicut contra pōt obm̄ nāle attingi actu s^rnali —

Mō ad sm̄ arguūt̄ so faciunt Resp. distinguendo m̄ nālis finis ultimus hominis ē Deus qui ē attingibilis nāli mō secundo m^a qui ē ipse visibilis nego m̄ nō hoc mō ē finis hois nō nālis sd s^rnalis ut dictum ē in 2° puncto. ad m̄ Respondeo homo nō pōt satiari nisi assequatur suum ultimum finem nālem qui ē ipse per claram visionem nō, in eōm pōt satiari intra ordinem mere nālem nisi assequatur suum finem per claram visionem nego q^a intra ordinem nāli pōt satiari per nālem beatitudinem quantum satis ē ut quiescat intra talem ordinem et licet homo habeat imperfectum affectum videndi Deum qui ē ipse clare visibilis si hoc obm̄ aliqua rōe ei proponatur nō esset inquietus cum sciret nō ē debitum sibi neque posse aliter attingere eum quam ut auctorem nāē ex efficacia per suas virtutes nāē ac proinde prudenter iudicaret ad suam felicitatem nālem sufficere summum bonum quod nālr acquisibile —

Qa. dificultas ex eo qd saltem supposito elevatione hois ad finem s^rnalem nō debeatur illi beatitudo nālis ubi an hic sit sedenda pueris parvulis sine baptismo decedentibus —

Sciendum ē 1° qd cum in statu hominis elevati ad finem s^rnalem dat^r nālis beatitudo q^a qd nō esset homo elevatus daretur et ergo cum qd h. elevarius cum elevatur nō satiat et sic qd. extrum sū beatitudinis nālis 3^a qd nō obstat qd beatitudo debeat ē summum bonum per se cognoscibile qd nō huic beatitudo nālis in statu. Dico cum extiterit pōt beatitudinem s^rnalem nō ipsa summum bonum cum darit beatitudo [illegible] ē ē supererogari m̄ qd beatitudo dicat^r summum bonum et reducitur ad beatitudinem obiectivam licet si ad formalem utrumque ē

quod beatitudo naturalis sit summum bonum in suo genere quod sufficit ad beatitudinem naturalem, et si sit compatibilis cum beatitudine supernaturali cum hac ratione beatitudinis naturalis sicut beatitudo supernaturalis formalis est compatibilis cum ... et cum ipsa ... formalis beatitudo —

Sciendum 2º quod non est impossibile neque repugnans ... in parvulis sine baptismo decedentibus ... naturalis beatitudo quoad physicum beatitudinis ... secundum 2º sententiam dispp. 33 q. 2 art. 2º ad 1 quaerimus illis sed non naturalem cognitionem dei et aliarum rerum ... ab ... intus et ab speciebus ... ad id ... a deo datis et tum videtur amorem supernaturalem dei in talis parvulis et quod talis amor dei ... in illis ... ... illum ... ut summum bonum ... amabile ... nil obstat quod dicatur actum amoris amicitiae ... ... nec habet aliquid ... ... et hoc est ... beatitudinem quoad physicum ... illis ... talis beatitudo; beatitudinem autem ... ... negare beatitudo moralis quod verum est quia dat illis peccatum originale cum quo non ... talis beatitudo —

Disp. 2ª

De re ... beatitudinis formalis patriae

Sect. 1ª

Ad 1. formalis beatitudo patriae sit notitia Dei sicuti est secundum suam substantiam ... naturalis ... ... speculativa et practica —

... formalis beatitudo patriae ... visio Dei ... notitia ... secundum suam entitatem ita ut nulla ... creata vel creabilis ... ... absoluta †

... ... lumine ... ... visionem dei ... ... nullius ... ... visionem dei ... ... colligitur ... ad Timotheum 6 c. 16 lucem inhabitat inaccessibilem quem nullus hominum vidit sed nec videre potest nemo ... viris ... ... gratiam ... colligitur ex illo ad Romanos ... gratia dei vita aeterna ... ... colligitur ... ... lumine gloriae ad deum videndum ... hoc est donum dei ... sine hoc dono dei non possumus ipsum deum videre ... ...

rō huius [illegible] i [illegible] mꝫ [illegible] superioribus nobilitio [illegible]
subē inquirij [illegible] naturalissimi n [illegible] mō [illegible]
[illegible] tunc [illegible] in [illegible] & sic cū indigentia [illegible]
sm mum sue subē tum [illegible] in [illegible] vita [illegible] oia ad [illegible]
[illegible] ad [illegible] tum [illegible] id ē [illegible]
[illegible] substantia creata [illegible] naturam [illegible] cū [illegible]
[illegible] [illegible] illa
[illegible] [illegible] operationi [illegible] proposit[illegible] [illegible]
[illegible] perfectissimus [illegible] sine spē [illegible] ipso ad [illegible]
[illegible] ad aliquem [illegible] videt [illegible] talis [illegible]
ē [illegible] cognoscendi divinis [illegible] a snalr [illegible] illi subē creatę —

pt mo [illegible] ex [illegible] 3 contra gentes c. 54 [illegible] ubi sic incipit visio divina
[illegible] ubi sic incipit Lumen gloriæ [illegible] pt
[illegible] subē impeccabilis [illegible]
[illegible] limitata [illegible] mutabilis [illegible]
n pt [illegible] sua nā ē impeccabilis [illegible] 6 [illegible] cui snalr
debeat visio dei hec cōa pt pa subā cui snalr debeatur visio dei
[illegible] sua impeccabilis [illegible] sua nā afferentis impeccabilitatem
[illegible] summam stimabilitatem [illegible] rationis voluntatem [illegible]
ut [illegible] simpliciter declarabitur —

pt 3o id qd ē absolute supernale ordinis gratuiti n pt ē snale ulli subē
creatę nec creabili, sed visio dei [illegible] ad romanos 6o no
[illegible] gratia dei vita æterna [illegible] infert [illegible]
qd debeat alicui subē id qd ē absolute snale ordinis gratuiti [illegible]
[illegible] indebitum [illegible] subē n diceret snale ordinis gratuiti sicut [illegible] snalia
subē creatę superioris n est absolute snalia ordinis gratuiti [illegible] indebita
[illegible] snalia alijs subē inferioris —

[illegible] hic qd n ē possibilis subā superioris ordinis [illegible] cui snalr
debeatur gra visio beata [illegible] qd gra [illegible] snalr
debita tali subē [illegible] gra [illegible] qd debitum n ē gra
[illegible] ne possibilis talis subā absolute snalis [illegible] hoc [illegible]
[illegible] sit qd n ē possibilis talis [illegible] qd debeat illi snalr visio beata gra [illegible]

pt [illegible] n [illegible] impositā aliqua dona ordinis simpliciter snalis [illegible]
gratuiti [illegible] id qd snalr debetur cuilibet subē creatę [illegible] creabili [illegible]
[illegible] ad dm. [illegible] impositā [illegible] aliunde [illegible] maxime [illegible] divinę
excellentię [illegible] huius ordinis erit visio beata ad qd ē exemplum [illegible]
[illegible] dico [illegible] genera [illegible] subditis [illegible] ijs debita [illegible] sua [illegible]
[illegible] nulli [illegible] debita [illegible] gratuita [illegible] suo beneplacito [illegible]
ad ordinē [illegible] ē [illegible] debitis, ita [illegible] dm. ē de dco —

pro ultimo quia [illegible] creata vel creabilis [illegible] deo tenetur servire supremo domino ut astrar [illegible] ex se debita dona amicitiae filiationis et hereditatis sicut domino [illegible] sed [illegible] ex gratuita voluntate ipsius domini quo [illegible] gra [illegible] suis summum [illegible] visio beata [illegible] sine dona amicitiae filiationis et hereditatis nulli creaturae creabili ex se debentur sed [illegible] illi [illegible] ex gratuita [illegible] dig. nostri dominus est —

2a [illegible] visio beata est notitia [illegible] et iudicativa [illegible] visio beata est perfectissima notitia [illegible] [illegible] [illegible] ideo [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] illius [illegible] [illegible] notitia [illegible] huius [illegible] illa [illegible] notitia est [illegible] iudicativa [illegible] ad perfectam [illegible] notitia [illegible] beatitudinis [illegible] notitia iudicativa [illegible] explicitam [illegible] manifestat [illegible] notitia iudicativa [illegible] eminenter iudicativa [illegible] sit [illegible] eminenter [illegible] alia iudicia [illegible] formaliter —

3a [illegible] visio beata est notitia directa et reflexa [illegible] cognitione [illegible] directam et reflexam nil aliud est [illegible] manifestat [illegible] a se distinctum [illegible] directa et manifestet seipsam [illegible] sed hoc non est impossibile sicut lux manifestat alia [illegible] [illegible] visioni beatae [illegible] perfectissima principalis divinae visionis [illegible] visio videt [illegible] et [illegible] videt [illegible] in nostra visione perfecta nostra visio [illegible] ad suum statum [illegible] [illegible] videt se [illegible] id [illegible] in cognitione [illegible] angelus [illegible] suam [illegible] cognoscit [illegible] [illegible] iure in nostro [illegible] visio beata [illegible] explicitam [illegible] formalis beatitudo [illegible] directam non formalis beatitudo [illegible] ex ordine ad [illegible] beatitudinem [illegible] directe [illegible] —

4a [illegible] visio beata est notitia [illegible] et practica. formaliter speculativa [illegible] formaliter [illegible] rei [illegible] illius [illegible] visio beata [illegible] formaliter practica [illegible] [illegible] fieri debeant alia [illegible] virtute ad statum beati [illegible] beati [illegible] visione [illegible] videntes deum cognoscunt [illegible] alia [illegible] ad suum [illegible] practica [illegible]

notitiæ practicæ n̄ sem̄ rē̄ actum Liberum ex directe ipsius producere sed etiā rē necessariam in p̄tria rō notitiæ practicæ assumitur ex ho qd ostendat modū quo aliqd debet fieri unde hec qd ex se sit dirigit directiva operationis illius notitiæ ɔbenit formaliter et eminenter rōn practici et speculativi sicut soli formaliter et eminenter comparat cuiusq inferioris potentiæ in ipso sola p̄fectiori mō sic illo mō in nostra notitia ē sm̄ explam rōem speculativi hec qd sit specialis beatitudo q̄a sic ordinat ad ipsū p̄sō deo ɔtemplandū —

Objectiones adversus dicta —

1º nil obstat procedum ex lumine gloriæ et ipsius vivis beati dictam pū ... in p̄fectū q̄a ... alio gratia eiusdē ordinis qd induat aliquā ... gratuitam ... creat q̄a ... finitū et limitatū imperfectum ... producere aliud ... p̄fectius ... dicto sed aliam substantiam p̄fectiorem seu intellectum p̄ficientem in diverso ordine cui lumine gloriæ ... rationem producere possit ... ad videndum deum sit supernaturalis rñ supernaturalē ... ē q̄a qlibet substā creabilis ex sua nā ē subiecta deo tanquam servus suo domino ac proinde fieri n̄ pt ut ex nā sua sit talis ordinis cui ... debeant dona debita ad superiorē ordinē divinæ amicitiæ filiationis et hereditatis gloriæ ē servus sm̄ pt ... ex gratuita voluntate sui domini ... hoc ... explicat ... 2º sententiam ... qd ... unitas paulo ante finem ... ad aliud ... angeli et siltr caritatis in speciali quadam ... de pōa ... ē hec ad finem ... pagina ... ex quo infert qd nec ... absoluta pt ē supernaturalis visio beata alicui creaturæ —

2º nil obstat qd subsā creata et creabili ... unionis hyp... sit ex suo ... sit p̄fectior cui n̄ debeant supernaturalr nec possint deberi gratia et alia dona supernaturalia ... cui supernaturali supernaturalr debeat aliquid supernaturale ... gratiæ iustificanti supernaturalis habitus virtutum p̄se infusarum et ... habitui supernaturalis ... et lumini gloriæ debet supernaturalr visio beata ... discrimen ē q̄a ex eo qd supernaturalis ... aliqui ... nil asserit ... supernaturalis repugnare qd ... assereri ... qd ... substā creabilis digna aequali unione ... supernaturalis n̄ ... supernaturali ... indebitum ... substā absolute ... physicum fundamentum ... supponit qd ... ... debito ... in hoc ... supernaturalis qd n̄ pt ... substā absolute ... n̄ supponit cui sit indebita et ... unioni hyp ... supernaturalis q̄a supponit fundamentum cui sit indebita ... unioni debent supernaturalr aliqua dona supernaturalia ... si ... supponat qd substā creabilis debeat supernaturalis nulla ... ... supernaturalis ... unioni ...

supernali cum supernale quod sint non est mirum quod coniciamus connaturalia aliqua rei supernaliter sicut
uni rei naturali debentur connaturalia alia rei naturalis ut de se patet —

3° Et cum supernale connaturaliter perficiat capacitatem substantiae aliquam substantiam ut lumen quoad potentiam receptibilem
supercomprehensionatum non supernaliter hic non implicans est ut 3° dicemus de naturali
ut lumen debet ad superiorem ordinem indebitum ne adire cum supernale
ad perficiendum connaturaliter aliquam substantiam cui ipsum cum sit connaturaliter debitum. hic non est ipsa
cum supernalis ut connaturaliter perficiat solum sibi supproportionatum qualis est substantia naturalis
non vero quod perficiat connaturaliter ab ipso solo quod supernalis est — neque obstat quod cum supernale
perfectioris ordinis recipiatur saltem mediate in substantia naturali sicut anima rationalis
est superioris ordinis materia prima recipitur in materia prima quodvero dicitur quod potentia et actus
debent esse eiusdem ordinis ac proinde si actus est supernale ipsa substantia quae est
potentia receptiva debet esse etiam supernalis dicimus quod ibi non est potentia non ingerit solum de
eadem materia rei quatenus est in potentia ad hoc ut producatur. Si tamen est producta est et si
producta et non simul est eiusdem ordinis dummodo eadem sit —

4° nil obstat quod deus producat aliqua accidentia supernalia ut lumen gloriae
gratiam etc. obstat tamen quod possit producere aliquam intellectum supernalitatem cui
connaturaliter debeatur visio beata non eo ipso quod intellectus sit passio debita substantiae rationali
connaturalis illa intellectus esse supernale ut supponitur et non esset ergo est passio connaturaliter debita
substantiae naturali ac proinde non esset indebitus nec creatus et creabili —

5° nil obstat quod aliae perfectiones dei verbi gratia perfectio generandi, existendi,
ingenerandi, et volendi possint in aliquo inferiori gradu connaturaliter participari ab aliqua
natura creabili obstat tamen quod aliae perfectiones etiam in inferiori gradu connaturaliter participari
ab aliqua natura creabili cuius ordinis est lumen gloriae et visio beata
est visio beata cum afferat modum cognoscendi deum qualis est in se et non cum supproportione
ad corpus afferat modum cognoscendi non supproportionatum modo generandi substantiae naturalis est
opposita et talis modus cognoscendi est simplicissimus cum cognoscat deum simplicissimum
ac proinde supernalis est talis visio et indebita cuilibet substantiae — —

Advertat hic quod in deo sunt tres gradus perfectionis distinguit 1° ordo perfectionum
et est earum quarum participatio in aliquo inferiori gradu potest esse connaturalis ne creaturae
ut existat in potentiae generandi existendi ingenerandi etc. 2° ordo est earum perfectionum
quarum participatio in nullo gradu potest esse connaturalis ulli ne creaturae nec creabili ~~et~~
~~[illegible]~~ supernaliter tamen per gratiam dei naturam elevantis potest communicari ut existat in gratia
visione beata et aliis 3° ordo est earum perfectionum quarum participatio nullo modo
etiam supernaliter potest communicari ulli creaturae ut esse purum actum immutabilem, esse a se etc.

6° nil obstat quod ratio apprehensionis et iudicii et ratio notitiae directae et reflexae
speculativae et practicae aliaeque sint differentiae inter se oppositae quae cum existimant et distinguant

diversę cognitię sp̄c aut r̄o n̄ hob̄ i sentiā ac p̄inde V̄cen̄ p̄t dari et dat q̄d

hę oē rōes reperiant in actu visionis beatificę et in sic rō apprehensionis n̄

sumit in actu visionis ut ē simplex apprehensio p̄tinens ad 1ā operatiō intellus

sd sumit rō apprehensionis in actu visionis ut denotat p̄ceptio obi n̄ excludendo

rōem iudicii ē rō apprehensionis n̄ ē disp̄a rōi iudicii p̄terea rō notitię directę

et reflexę. Et sicet sepius n̄ posit imbeniri in una cognicione tm̄ aliquando imbenitur

ut ab oīs sedit in increata cognicione dei et in cognitione angeli desumē

3a a D. ac p̄inde codē m̄o anos sedit in visione beata. idem q̄ dicendū ē

dirōi notitię practicę et speculabilę ē. Et aliq̄d sint disp̄ę n̄ sm̄ rō sed sm̄

sp̄ē diversę aliq̄d tm̄ ut sa p̄oavimus reperiunt hę duę rōes in uno actu

ut in visione beata —

Cap 2m

An formalis beatitudo patris sit noticia simplex implexa indivisibilis et unicum verbum mentis —

1a co formalis beatitudo patris ē notitia simplex et implexa representans deū et in eo oēs creaturas ad suū statum p̄tinentes q̄d sit simplex et implexa p̄t quo p̄fectior ē sps intelligibilis concurrens ad actū ī. q̄d simplex vicem speciei intelligibilis et causa concurrens ad illum eo simplicior evadit actus et plura representans sicut rōi angeli superiores intelligunt plura et simpliciori m̄o ut docet D. q̄ 55 a 3 et 4 quam inferiores sd deus ē q̄ concurrit simplex vicem spēi intelligibilis et lumen glorię q̄ ē causa p̄fectissima q̄o visio evadit p̄fectissima plura representans simplici et implexo m̄o. ac p̄inde n̄ erunt necessę plures cognitiones seu visiones ad vicendas veritates q̄ p̄tinent ad suū statum cuilibet beati sd una indivisibilis quoad extensionem in ordine ad has oēs veritates sufficit —

adbertas hic q̄d visio beata ē indivisibilis quoad extensionem in ordine ad plures veritates quas representat et etiā quoad intensionem rō ē q̄a id ē conformiter tali cognitioni connaturali ut ex na sua in quolibet beato sit imbariabilis intensive autem et extensive. vr. sm̄ secedenda qualitatis imp̄fectis q̄ ex na sua variabiles sint et possint eē iam intensę iam remissę —

2a co formalis beatitudo in quolibet beato ē unicū verbū mentis ab ipso formatū imm̄em exp̄ressa similitudo dei sicuti ē in se ita D. in disputatis de pot. q. 9 ar. 5 et de veritate q. 4 ar. 2 et q. 3a gentes c. 11 et 12 et 1p. q. 27 ar. 1o p̄t rōe verbum mentis ē exp̄ressus intellus representans obm ut ait D. 1p. q. 27 ar 1o sic. quicumq intelligit ex hoc ipso q̄d intelligit procedit aliq̄d intra ipsū q̄d ē conceptio rei intellectę ex procedit hoc dicū verbū cordis sd in quolibet beato ē unicus exp̄ressus intellus ab ipso formatus representans deū sicuti ē in se ut sedit ab iis q̄ dicunt visionem eē noticiā simplicem et implexam ḡo in quolibet beato ē tm̄ unicū verbū mentis ab ipso formatū representans deū sicuti ē in se —

Arguitur 2° predictam conclusionem

2m argumentum visio beata est notitia iudicativa, sed notitia iudicativa includit [illegible] Aristotelis [illegible] componi compositio seu [illegible] visio beata est compositio et non simplex et incomplexa. Respondeo distinguendam compositionem seu [illegible] pro pluribus actibus realiter distinctis, nego minorem non eodem actu indivisibili quo attingimus unionem attingimus extrema et non [illegible] aliquo actu attingere unionem inter duo extrema [illegible] per ipsum actum attingantur extrema compositio seu [illegible] extrema et [illegible] diversos actus dimurum componere seu iungere per unicum actum [illegible] et dimur per unicum actum disiungere [illegible] quod visio beata sit composita sed simplex et incomplexa [illegible] quod in plures actus realiter distinctos in iudicio [illegible] non debere [illegible] in visione beata [illegible]

Sciendum est quod inter visiones beatificas dari inequalitatem maioris et minoris claritatis iuxta illud [illegible] ad Corinthios 15 nº 42 stella non differt a stella in claritate sic et resurrectio mortuorum et inequalitas non est specifica ut infra dicetur [illegible] de inequalitate [illegible] et inter [illegible] dici [illegible] non obvenit visioni [illegible] inequalitas perfectionis individualis simpliciter [illegible] diversorum [illegible] et inter duos [illegible] angelos unum minoris et alterum maioris [illegible]

3m argumentum non est possibilis species impressa dei sicut est ipse [illegible] ar 2° [illegible] non est possibilis species expressa seu verbum mentis [illegible] sicut [illegible] in statu viae [illegible] apparitari [illegible] aforciori [illegible] species expressa cum sit formalis similitudo obiecti et [illegible] species impressa est virtualis similitudo obiecti — huic argumento respondeo negando antecedens [illegible] species impressa [illegible] Aristotelis 2° de anima [illegible] et [illegible] servire [illegible] obiecti ad supplendum aliquam imperfectionem seu defectum [illegible] presentia et ideo non potest dari in deo qui nullam imperfectionem seu defectum [illegible] species expressa dei [illegible] obiecti ad supplendum aliquam [illegible] [illegible] species expressa est [illegible]

Capitulum 3m [illegible]

Conclusio: Naturalis beatitudo patris sit notitia meditativa et intuitiva [illegible] creaturarum [illegible] et simul [illegible] abstractiva aliarum possibilium.

1° uo beatitudo patriae est notitia abstractiva et intuitiva dei quae est infusa

per illam beati clare vident deum in seipso. haec 1° est de fide ex ps. 10 et 17 matt. 18 n° 10 angeli eorum semper vident faciem patris mei apocalipsis 22 n° 4 et 1a ad corinthios 13 n° 12 et 1a ioannis 3 n° 2° cum apparuerit et ut definita est in extravaganti Benedicti 12 quae incipit Benedictus deus et in concilio florentino sub Eugenio 4 ubi in decreto unionis ad finem ubi sic dicitur intuentur clare ipsum deum trinum et unum sicuti est. ratio probatur talis beatitudo patriae est assecutio finalis perfectissimae beatitudinis specialis obiectivae scilicet dei ergo est notitia abstractiva et intuitiva dei ut est in se cum homo ingenuus sive intellectus perfectissime assequatur dei et aliunde non sit homini impossibile ...

Adverte hinc quod haec praestantissima visio beata est clarior fide et clarior atque evidentior quacumque alia cognitione creata quia est perfectior etiam notitia abstractiva dei quae perfecte repraesentat essentiam ipsius dei; est intuitiva quae repraesentat deum existentem ut existentem ut ad notitiam intuitivam requiritur.

2a uo eadem visio beata est notitia intuitiva et abstractiva dei tamquam obiecti primarii et etiam quasi obiecti secundarii intuitiva aliquarum creaturarum existentium et abstractiva aliarum possibilium. probatur ... ex d. augustino lo 1° ... et lo 2° de genesi ad litteram c. 8 ... de civitate dei c. 22 et lo 11 c. 29 ex d. bernardo lo 5 de consideratione ... ex d. Isidoro lo 1° de summo bono c. 12 n° 17 ex d. gregorio lo 12 moralium c. 13 et alii ... illud videmus nunc ... sicut in hac vita ... in creaturis quasi in speculo imperfecto cognoscimus deum ita ... post hanc vitam beati in deo quasi in speculo perfectissimo videntur creaturae ad suum statum pertinentes.

probatur ratio non repugnat nec est impossibile beatos eadem cognitione qua vident deum ut obiectum primarium cognoscere etiam rationes illius aliud obiectum secundarium scilicet creaturas imo potius ad summam perfectionem obiecti primarii pertinet visionem ... ipsius ... eminenter continentis ... et obiecta secundaria ut ad ... virtute luminis gloriae ... quod possit intuitive ... ad unicum ... obiectum primarium et rationes illius etiam obiectum secundarium sicut cognitione naturali qua cognoscitur aliquam causam cognoscitur etiam in ea suum effectum quem eminenter continet. hoc autem supposito quod nec repugnet nec sit impossibile quod dictum est ... de facto ... visionem beatam ... creaturarum possibilium quae videntur in obiecto primario non est intuitiva sed abstractiva quia cognitio est ... repraesentans creaturas ut possibiles et non ut existentes non est intuitiva sed solum abstractiva ... rationes creaturarum aliquando existentium est intuitiva quia hoc solum requiritur ad cognitionem intuitivam

Diff. et obiectiones 1ª dicta

1ª diff. ex testimoniis scripturae et patrum dicentium deum non posse videri ab ulla creatura ubi obiter de causis visionis beatae

Suadamus quod quod in script. sanctis patribus et aliis dicitur deum sicuti est in se non posse videri a nobis omnia testimonia intelligenda esse uno ex his modis quae sequuntur magis adaptato 1º quod non possit videri a nobis visione comprehensiva 2º quod non possit videri a nobis visione corporea 3º quod non possit videri a nobis intuitive in hac mortali vita secundum communem legem et ex privilegio dei potuisse fieri ut de moisi et d. paulo et de beata virgine diximus 4º ut homo quod non possumus deum sicuti est in se videre per se viribus naturae quae non sequitur quod non possimus eum videre supernaturaliter adiutorio luminis gloriae ac proinde nil contra nos quod sententia afferimus beatos posse videre deum ut est in se supernaturaliter

Advertendum hic quae causae occurrant ad beatitudinem ex quo modo ex in his deus concurrit immediate ex parte potentiae intellectus causa efficiens principalis et recipit quod et ex parte obiecti supplet vicem speciei intelligibilis quae hic non est possibilis Circa lumen gloriae quod est supernaturalis qualitas habitualis infusa intellectui creato immediate proportionata divinae actioni ex parte intellectus ut illum elevet et proportionatum quo proportionatum ad visionem cum sit quod efficiens visionem. Concursus secundum concurrit ut instrumentum elevatum per suam potentiam obedientialem. Etiam sine lumine gloriae posset dari visio beata si deus suppleat vicem illius vel per se vel per aliquod auxilium supernaturale circa lumen gloriae non deserviret ad recipiendam visionem ut supra dictum est sed solum ad illam producendam circa intellectus cum lumine gloriae possit dici causa principalis rotae luminis gloriae et etiam potest dici visio debita supernaturaliter rotae luminis gloriae non vero intellectus denique visio beata adaequate subiectatur in intellectu immediate in causa principalis supra diximus

2ª diff.

Ex eo quod noticia creata non possit esse visio dei est illius comprehensio ubi quo pacto comprehensio sumptis pro ... dei dicatur distincta a visione dei

Si quae possit noticia creata est quae visio dei sequeretur illam fore comprehensionem dei sed hoc est impossibile ut constat ex communi doctrina cum D. T. 1 p. q. 12 ar. 7 9º sequela probatur visio dei est clara et quidditativa repraesentatio totius dei in se ipso non enim potest ulla res clare et quidditative videri nisi repraesentetur tota quae in se secundum omnem suam quidditatem ut ex his patet praesertim deus cum sit simplicissimus actus non potest videri nisi clare repraesentetur totum quod est in se sed hoc est comprehensio ut ait d. augus. to. 2º epis. 112 ... est de videndo deo ex qui... totum comprehendit videndo quod ita videtur ut nil eius lateat videntem ...

ad argum. Rx. distinguendo sequelam qu. apprehensio stricte et proprie sumendo comprehensionem pro cognitione que sit adequata cognoscibilitati dei nego sequelam et in hoc sensu D. Thom. negat creaturas cognoscere et comprehendere deum qu. apprehensio late loquendo sumendo comprehensionem pro cognitione ut opponitur inspectioni eius parte quo aliquis tenet aliquem quem insequebatur quasi comprehendere hoc tribuitur etiam scida et in hoc sensu ingendus est D. Thom. quando dicit creaturas comprehensionem dei. ad m.m replicationis sequelam Rx. visio dei est clara et evidentiva representatio totius dei in seipso distinguo m. est clara et evidentiva representatio totius dei in seipso et quamvis. secundum m. est clara et evidentiva representatio totius dei in omnem cognoscibilitatem quoad omnes respectus eius dicit ad omnes hos et sic nego m. ad m. prodit aliter syllogismum in qua dicebatur clara et comprehensione Rx. distinguendo est apprehensio late sumpta est convenit tali cognitioni clare et evidentive totius dei secundo est apprehensio stricte nego quod illud dictum D. Augus. totum comprehendit etiam ita ingendum tum aliquid comprehendi per ea stricte quod ita ut totum ut nil sibi formaliter sibi eminenter ad illius perfectionem intensivam [illegible]. Satis at videntur per ad propriam apprehensionem non sufficit cognoscere totum quod in re cognita insit formaliter et aliquid illius quod insit eminenter (quod sim cognoscit visio clara et evidentiva totius dei quam sunt creature) sed oportet est etiam clare cognoscere totum quod eminenter in illa includitur sive cuius clara cognitio non pertingat illius perfectionem intensivam nec dat apprehendio stricta dei quod ostendimus. —

adbertat hic quod apprehensio sumpta pro cognitione dei non est diversa a visione dei nisi ratione alicuius connotati nam apprehensio connotat quod actu aut habitu prius fuit optata et sperata iam que secuta et pressius quod non connotat eadem apprehensio dei ut visio est ac proinde apprehensio sumpta pro cognitione primo convenit visioni dei et 2.o amori ipsius dei sicut possessio acquisitio dei etiam primo imbibitur in intellectu 2.o vero in voluntate. —

3.a dificultas

CX. lo quod nulla creatura possit cognosci ex vi visionis dei. — arguitur quia est res absoluta absque ullo respectu ad creaturas ergo ex vi visionis dei esse non potest a creaturis cognosci ulla creatura. consequentia probatur quia quod est absolutum et absque ullo respectu ad aliud non potest esse ratio aut medium cognoscendi illud aliud. ans vero probatur quia si posset summa perfectio divina esse aliquo qui dependens a creaturis saltem ut a termino posset quod derogat de perfectioni quae sic sit est sufficientissima ac proinde independens ab omni creatura etiam possibili unde si creatura quae impossibilis esset perfectius manifestatur deus ac si possibilis est. —

omissis aliis solutionibus Rx. negando ans. ad cuius probationem cum dicitur de esse perfecte a bia absolutam ab omni respectu transcendentali ad creaturas etiam possibiles negandum est ad aliud vero quod dicitur inde sequi quod de quam sit dependens a creatura Rx. id non esse absolute dicendum nam non dependet creatura aliquod non convenit deo per hoc dici quod

de cap. quartum dicit illum esse summum ad creas. dicit illum magnum.
ed summe perfectibile ed ex nat. rei heri connexionem cu illo perfectibili ed dicit
magnam perfectionem in deo q n sm e in se summe perfectus, sed cum aliqua extra
se perficit, e n respicit ut ab illis aliqd in seipso recipiat, sicut summo mo n'e
imperfectio potestatis regis ed absolute exigat alios sibi subditos —

ad illud ultimum ed dicebat ed si crea esset impossibilis nihilominus deus permaneret
in seipso eodem prorsus mo quo permanet modo, ed e possibilis ac proinde n dicere
mo rursum ad illam. Rx. id negando. n ex illo impossibili ed crea n esset possibilis
sequeretur aliud impossibile ed deus n esset absolute perfectibilis ulterius rei ex natura
ac proinde ulterior a deo intra ro absoluta perfectibili et oi possibilis em ro cum perfectibi
here connexionem cu absoluta possibilitate creaturae em ex na rei respicit quasi
terminum perfectibilem iam ostensum n posse intelligi ro cuius possibilis perfectibilis nisi sit
alicuius termini, ac proinde iam divina oipotentia dicit ordinem ad aliquem terminum —

2m argumentum divina essentia quatenus repraesentat omnes creas propterea est im
ro qua est vcatus ro dr esse cognoscitiva alicuius creae quam alias ex aliunde
ut ex se ostat n pt cognoscere omnes ergo nullas creas cognoscit — Rx concessa
ma negando mi qua. Et omnes cre eatenus repraesentantur ab essentia d. admissa a rigam
diversorum vcatorum quatenus infundunt diversa lumina gloriae inequalis perfectionis
individualis ro suorum meritorum dat illis luminis gloriae inequalis perfectionis
individualis ed producant inequalem visionem per em plures aut pauciores creae
videntur a vcatis —

3m argumentum vcati pt deum cognoscunt creas tm qua obm mali per
frali ergo attingunt haec obiecta actibus realiter diversis n illa dictio pt denotat
causalitatem ad quam requiritur realis distinctio actuum sicut in discursu nostri intellectus
actu quo assentimus obo mali pt frali pcognitum alio actu premissarum — Rx
concesso anti negando conam et ed dr creae cognoscuntur per deum ubi Et
pt denotat causalitatem sicut in discursu dm e ed si pt n denotat causa
litatem qua tm obm mali quam frali e intra actui at in discursu obm
frali e extremum actuum ex ideo in discursu dantur plures actus reales
disti —

asserat hic ed visio vcata attingit imme utrumque obm 1ium s. 2ium
imme inquam ex pte actus qua talis visio vcata attingit illa duo oba n mediante
alio actu, ergo imme ex pte actus attingit tm ex pte obi 1ium seu frale prius
seu imme 2ium vo seu male posterius et mediate ro e qua ro obi 1ii seu frali
attingit 2ium seu male ergo frale attingit imme ex pte obi et male mediate —

Quaestiuncula quidam an beati cognoscant creas in deo

tm em in causa aut in idea seu speculo aut in divina scientia et voluntate et aliis modis —

Et ideo beati vident creaturas possibiles in deo tamquam in causa item etiam ut in idea et speculo et insuper etiam in divina scientia et voluntate. in his vident creaturas in deo tamquam in causa quatenus eminenter eas continenti non cognoscendo clare divinam essentiam cognoscunt illam habere virtutem sufficientissimae causae ad producendas creaturas et sic vident illas in deo tamquam in causa praeterea vident illas in deo tamquam in idea non divina scientia quae est exemplar creaturis suo modo imitabile dicitur idea obiectiva scientia vero practica etiam deus habet de creaturis dicitur idea formalis et utroque modo a beatis cognita est illis ratio cognoscendi creaturas possibiles. ad praedictos modos reducuntur hi, nempe dici solet creaturas cognosci a beatis in rationibus aeternis divinae sapientiae quae sunt in mente divina, et etiam illas cognosci in arte divina praeterea dici solet creaturas cognosci a beatis in divina scientia tamquam in speculo est divina scientia est medium quo viso beati cognoscunt creaturas per rationes praedictas accomodatas ad suum statum. denique dici solet creaturas cognosci a beatis in divina voluntate quatenus cognoscunt actum quo divina voluntas necessario complacet de creaturis possibilibus ac proinde cognoscunt creaturas possibiles ad suum statum pertinentes. et similiter suo modo dicendum est de creaturis existentibus quas beati cognoscunt in divina voluntate causa quia cognoscunt actum liberum quo decrevit producere creaturas — — —

4a. dispas

Ex eo quod saltem nulla creatura possit cognosci intuitive ex vi visionis dei argumentum cognitio intuitiva est repraesentatio rei existentis immediate in seipsa per speciem illius speciem sed beati ex vi visionis dei non cognoscunt creaturas in se ipsis immediate per proprias earum species sed in essentia dei gerente vicem speciei ergo talis cognitio non est intuitiva sed abstractiva creaturarum. minor probatur quia per hoc distinguitur cognitio intuitiva ab abstractiva non quod ignem existentem videmus in seipso immediate per speciem illius speciem tunc habemus cognitionem intuitivam at vero quod illius existentiam colligimus ex fumo viso habemus solum cognitionem abstractivam ignis ergo intuitiva. — Distinguendo maiorem cognitio intuitiva est repraesentatio rei existentis immediate in seipsa per propriam illius speciem semper nego aliquando sicuti et in exemplum increata cognitio qua deus cognoscit creaturas aliquando existentes est intuitiva ut docet D. Thomas contra argumentum corporis et tamen non repraesentat illas immediate in seipsis et per proprias earum species creatas sed mediante divina essentia gerente etiam vicem speciei repraesentantis illas prout sunt in seipsis. ad probationem minoris in qua dicitur cognitionem intuitivam distingui ab abstractiva per hoc quod intuitiva repraesentet rem existentem immediate in seipsa per propriam illius speciem abstractiva vero non. Distinguendo minorem aliquando sicuti semper nego ut constat ex exemplo

adducto de visione intercata dei cognitio non intuitiva et abstractiva sufficienter distinguuntur quia hoc est cognitio intuitiva quatenus est representatio rei existentis prout existentis ita ut non sit terminative ad existentiam rei utcumque sed etiam aliquo modo ab illa dicitur saltem tempore ab obiecto mali seu 2rio vel conditione obiectiva omnino patet est ut verum sit dicere quod notitiam intuitivam representari rem aliquid existentem non arguitur per connexionem intrinsecam rei cum alio obiecto sed quia ipsa res ipsa existit in ea differentia temporis quia quae representatur ac proinde si beati media ipsa dei cognoscant res aliquid existentes non tamen est notitia abstractiva sed intuitiva quia non datur necessaria connexio intrinseca rei inter ipsam dei et creaturas at vero cognitio creaturarum solum in ipsa dei est abstractiva quia non habet conditiones necessarias ad hoc ut sit intuitiva —

Caput 4um

Utrum quilibet beatus videns deum videat etiam necessario omnes tres divinas personas et omnia divina attributa etiam de potentia absoluta possit unum sine alio videri etc. —

1a conclusio quilibet beatus videns deum etiam necessario videt secundum potentiam ordinariam omnes tres divinas personas et divinam naturam quae conclusio est de fide et probatur ex concilio Florentino sub eugenio 4o (habetur in 4 concilior.) ad finem in literis unionis ubi sic dicitur beati intuentur clare ipsum deum trinum et unum sicuti est. probatur 2o in patria datur beatis visio beata loco fidei iuxta illud 1. ad corinthios 13. n.o 12. videmus nunc etc. ergo sicut in via per fidem ut credere debemus divinas personas ita in patria erunt visae. probatur 3o visio beata est cognitio quidditativa et intuitiva clare et distincte representans divinum modum sui subsistentis sicuti est ipse ut probatur supra ut 2a parte ergo debet representare intuitive totam substantiam ac personalitatem dei ac proinde omnes tres divinas personas. probatur 4o quia hoc non repugnat et aliunde est conveniens quod detur visioni beatae tum quia habet perfectio summi perfectissima nempe deum et summum gloriae tum etiam quia maxime consentaneum et conforme statui beatifico consummato perfectus est — ad cuius omnes probationem etiam facit illud ioannis 14 n.o 9 philippe qui videt me videt et patrem meum ubi etiam intelligitur spiritus sanctus. —

2a conclusio quilibet beatus videns deum videt etiam necessario et omnia divina attributa quasi specifica haec conclusio sine temeritate nequit negari ante cuius probationem supponunt duo primum est divinum attributum sumi late uno modo late pro quolibet praedicato dei etiam secundum rationem ad omnes creaturas in particulari et hoc modo nullus beatus cognoscit omnia attributa dei quia non cognoscit clare omnes res ad omnes creaturas possibiles quae res dicuntur attributa late. 2m quod supponitur est divinum attributum alio modo sumi stricte prout nostro modo intelligendi formaliter distinguitur a divina essentia et personalitate et importat aliquem absolutam perfectionem

dei

p mum perfectionis quasi formalis et specificae in qualibet linea ut vg attributum bonitatis, et immensitatis aut aliquod rom[...] vel explicite e in una et eadem linea formali alicuius attributi adequent rem divinam. sic etiam ipsi rom pos. creatibilem quae comprehensiva angelor. et hominum et Leonu n numerant quasi diversa attributa improprie et stricte de eis sic sumptis loquitur ut sub disputant sub uno formali attributo illius lineae quasi individualis et materialis rationis illam integrantis —

adverte seu supponat 2o etiam sic intelligendam quod beati et non videant omnia quae sunt in deo eminenter hoc est omnes creaturas possibiles neque etiam videant omnia quae sunt in illo formaliter libere hoc est omnia decreta libera divinae voluntatis [...] ad extra [...] materialis cuiuslibet attributi ad quamcumque rationem in particulari tamen vident expresse omnia quae sunt in deo formaliter quoad rationem formalem quasi specificam ac proinde non tamen divinam essentiam et omnes tres divinas personas sed etiam omnia attributa quoad suam rationem formalem quasi specificam quod requiritur et sufficit ad salvandum quod ab omnibus dicitur nempe ab omnibus beatis videri deum clare sicuti est in se; ad eam tamen visionem cum non sit comprehensiva dei non explicite ut videatur adequare omnia attributa secundum omnes materiales rationes explicitas in ordine ad quamcumque rationem possibilem in particulari —

ad cuius vero probationem non sufficit quod divina attributa quasi specifica sint idem realiter et formaliter implicite cum dicta ad hoc ut si cognoscantur clare essentiam cognoscant etiam dicta attributa expresse et formaliter secundum se. non oculus perfectus videt colorem expresse, et tamen non videt expresse et formaliter rationem idem aliquas qualitates neque ordinem transcendentem ad talem obiectum quae rationes sunt idem realiter et formaliter cum includant in colore nec valet si dicas has rationes non continer intra obiectum oculi perfecti et ideo non videri ab illo hoc non verum est sed quod non contineantur intra obiectum illius potentiae sed quod intendimus est quod ex eo quod duo sint idem realiter aut formaliter implicite non necesse viso uno explicite videatur et aliud quod habemus in exemplo adducto et etiam ex eo quod duo contineant intra latitudinem alicuius potentiae non videtur quod ab illa non possit videri unum non viso alio — sicut etiam omnes rationes meae essentiae idem realiter et formaliter implicite et etiam omnes rationes nostri intellectus ad suos actus et etiam omnes rationes divinae aliquot et tamen ab angelo et a beato non videntur explicite et formaliter hi omnes nostri [...] actus et alii non ergo ex eo quod duo sint idem realiter et formaliter seu formaliter non sequitur quod viso uno explicite necesse videatur et aliud explicite et formaliter —

ratio ergo huius est quia visio beata est summe perfecta dignitate et clare videns deum sicuti est in se ut ipsa constat sed ad hoc requiritur quod videat expresse essentiam tres divinas personas et attributa specifica quae sine his non ingit clara et digna cognitio dei sicuti est in se ergo at ad hanc visionem cum non sit comprehensiva non requiritur expressa representatio attributorum materialium nec id derogat illius perfectioni —

3a ut visio huius rationem formalis beatitudinis clare et digne intuentis deum prout est in se non potest etiam de potentia absoluta dari etiam per illam formaliter et expresse videantur

divina ẽa et oẽs tres divinę ꝑsonę et oĩa attributa sm rõẽ formalẽ quasi specificã. ꝑvali tm ẽ n' repugnare aliam visionem imꝑfectiorem ꝑ quam videat divina ẽa n' visis formalr et expresse ꝑsonis neq attributis. ꝑ quam videant expresse attributa oĩa vl unũ n' visis aliis nec ꝑsonalitatibus expresse neq ẽa +
et formalr vl ꝑ quam videant expresse oẽs ꝑsonalitates vl una n' visis aliis nec attributis neq ẽa expresse et formalr sed videant implicite et materialr identice et entitative qa idem sũt realr et formalr et sm distinguunt ꝑ terms explicitum et implicitum. —

1a pars ꝑbatur s. qd visio huius rõis formalis beatitudinis clare et distincte intuentis deum prout ẽ in se n' possit sine dicta absoluta dari etiam si illa formalr et expresse videant .s. ẽa dei ꝑsonę .s. et attributa quasi specifica et n' entitative sm. ut qa visio ẽ n' repraesentare expresse oĩa dicta n' impleret hanc rõem formalem beatitudinis intuentis deum clare et distincte prout ẽ in se siquidem ut supponitur n' repraesentare attributa specifica expresse ideoque ẽ attributa ꝑtinent ad hoc ut videat deus prout ẽ in se ergo nec dicta absoluta ut fieri visio ẽ huius rõis beatitudinis dictam et n' repraesentet clare expresse aliqd ex attributis specificis vl aliquam ꝑsonalitatem. —

2a vero pars ꝑbatur s. qd sit ꝑbabile n' repugnare aliam visionem imꝑfectiorem dicta absoluta ꝑ quam videat divina ẽa ~~n' visis~~ expresse et formalr n' visis formalr et expresse ꝑsonalitatibus neq attributis quasi specificis sed sm materialr et identice, idemq suo mõ dm de uno attributo vl de oĩbus rũ ẽẽ et ꝑsonar. vl de una ut oĩbus ꝑsonis rũ ẽẽ et attributor. vl de una ꝑsona rũ alterius et sic de aliis separationibus qę fieri ꝑnt inter ẽam ꝑsonas et attributis quasi specificis ut et claritatis gratia sm loquamur de cognitione expressa ẽẽ n' visis expresse ꝑsonis et attributis sed sm identice. ut inquam 1o qa id n' implicat ut ex solutis argumentis et rõnum restabit ergo id ẽ ꝑbabile de dicta absoluta. —

2o ꝑbatur qa n' repugnat talis cognitio ex eo qd ẽam .s. sit idem realr et formalr cum attributis et ꝑsonis et deus sit oĩo simplex n. ex hoc sm sequitur qd n' possit videri ẽa .s. expresse et formalr quin videat attributa et ꝑsonas implicite n' tm sequitur qd debeant videri expresse et formalr ut 1a dictum ẽ ꝑterea qa sm oẽs res maxime distinguibilis in deo vg. in linea oĩpotentis sũt idem realr et formalr et simplicissimi. et tm alię videntur a beatis n' vero oẽs qa illa visio n' ẽ ꝑ ũ ꝑhensiva. ergo sicr de dicta absoluta n' repugnabit qd videat expresse ẽa n' visis expresse attributis et ꝑsonis. —

3o ꝑbatur qa n' repugnat talis cognitio ex eo qd debeat ẽẽ intuitiva rei prout ẽ in se qd vi adversarius n' obtinere visioni repraesentanti sm ẽam sine attributis n. vere illa visio ẽ intuitiva rei prout ẽ in se n. ad visionem intuitivam prout distinguitur ab abstractiva n' requiritur nec colligitur qd sit magnum videre rem adequate et expresse

sm ocm num quum inre hit et illi obenit que i in se sd sm requiri et exigi ut sm id qd vidr ita sit hoc e exptat aperci qd hunc visio e sm representaret ysam d. expsse, et attributa implicite ac yinde sive sit intuitiva 1o mo perfectissimo sit sm intuitiva 2o mo n ita perfecto, q mijs nullo mo obenire pt alicui cognitioni abstractive ut ex illius roe et dispoe astare pt.—

pt 4o qa n repugnat visio dicta ex eo qd dicat ab adversarijs de na specifica visionis dei e repraesentare quidditatem dei qua e inse ac yinde ois rois fralis quasi specificas, praeterea qd sit actus perfectissimus ac yinde si e de na specifica visionis debet necessario poni posita visione nec pt dispoa absoluta impediri a visione cu sit de illius roe specifica id here sd dm adm, q est sit de ysa specifica visionis e mo dat id heri ac yinde visioni huius spei n possit ex dispoa absoluta videri exprsa ysa et n videri exprsse attributa et psonalitates adm cu sit polis visio alterius spei ut infra probabimus, per illam poterit dispoa absoluta videri ysa exprese n visis attributis de cuius roe specifica erit sm videre ysam exprsse attributa vo malir ordinative aut implicite—

praeterea dici pt qd de ysa specifica visionis e mo dat sm e intuitive repraesentare divinam ysam ut obm frali de roe vo mali seu induali e repraesentare intuitive attributa quasi specifica et 3s psonas divinas ac yinde n e unde ostendat repugna in hoc qd dispoa absoluta possit fieri adeo visio eiusdem spei cu ea e mo dat materialiter tm imperfecior qa n repraesentaret exprsse divina attributa specifica et psonas sd sm divina ysam q e obm frale specificans actum. sicut ex suo mo seudit ab ois ad roem malem visionum quas mo hnt viatr ptineri videre divinam dispoam sm rum exprsse ad aliquas creas in particulari et sm dispoa absoluta pt dari alia visio malir imperfecior per qm d. dispoa videat sm rum expreyum ad creabili seu producibili n visis exprsse sd sm implicite ordinis in particulari ad illas creas in particulari—

praeterea id ipsu stingit in actu caritatis necessario in patria et libero in via q sit eiusdem spei et tm in patria amat exprsse et fralr n sm ysa sd etm attributa specifica et 3 d. psonas e oia clare proponunt q visionem at in via stingit qd sm amet ysa exprsse n amatis alijs rois exprsse e sm fuit pposita per fidem ysa go praeterea in patria dant alii actus caritatis liberi q diriguntr ab actis sois infusis e sia aliqd proponit voluntati divinam ysa n vo attributa nec psonalitates q tunc dabit actus caritatis sm exprsse tantis ad ysa d. go. sdt. dm. in nostro casu.—

qa hanc 2m pta eis ii ma duo argua et sm efficacissimum qd sic megabe in se hit e libr unio cuiusbis rois divinae debet necessario heri pro obo frali d. ysam

ejam n. hec ingit ū in deo ēd frale aliq vº roq divine ēd male causale scplum sed eo ipso ēd divina ya sit obm frale visum debent etm neqō roi illius ostendi intuitive oq aliq divine roq quasi specifica n. hoc illi neqō convenire ingit ū consentaniū summe pfectioni talis obi fralis visi ad differā aliox obox fraliū in reb creatis gº ē libr visio cuiqbq divine roq debet etm neqo videri oq divinas roq quasi specificas ac pinde nec de pōa absoluta fieri poterit intentum usq.—

ad argum̃ R̃ negando m̃ si sermo sit de poā absoluta n. n̄ ē unde ideo ostendat ita debere ū de poā absoluta ad m̃ R̃ etm illam negando ēa n̄ dat firmū fundamentū ad eam concedendā u ita negandam cr ēs ita constitutis nil sequit ca nostram con.—

Sciendum ē ēd ēd ii ii. s. santi patris videnē negare ēd possit dari visio expressa divine esse ēim sit etm expressa divinax psonax et attributox speci ficox ingendi sī uno er his m̃s pnt verbis magis consentaneus. 1º mō ingendi sī deo ēd tenemur credere in mysterio trinitatis ēd n̄ sit ingi psam cognitim esse sed etm neqō debemus credere et ingere psonas divinas. 2º mō ingendi sī ēd n̄ ē posse visio divine esse ēim sit etm expressa attributox specificox et psonax de poā ordinaria s. ingendi sī de visione pfecta de qua loqui sumus in 1a ca ē visio nat p poam absolutā sit expresse representare sam yam divinā et n̄ attributa specifica et psonalitates.—

Sciendum ē pterea ēd ii q negant videri posse expresse esā ēim videant attributa s. psone ingunt de visione implicita attributox et psonax n. co ipso ēd videat expresse ya neqō debent videri implicite attributa s. si bellint ēd debeant videri expresse loquunt de visione et psonis.—

Diffi et obiectiones cca doctrinam traditam.—

1a diffas.

ex infinitate attributox dei.—

ca 2m con ē argum̃ visio veata sm se finita ēa ē actus creatus gº n̄ videt oia attributa dei. pt coā ēa hec sī infā et p visionem finitam n̄ pnt videri infā. R̃ conseqo ante distinguendo conseqens n̄ videt oiā attributa dei materialia concedo coā n̄ videt oia attributa dei fralia et specifica nego coem. ad pvam coq quoad 1ā ptm R̃ hec (s. attributa quasi specifica de qbq loquimur ucº) sī infā distgº sī infā in nº nego hec n̄ n̄ ē neqū ad dei pfectum; sī infā in pfect concedo et er hoc ēd sine infā in pfect n̄ sequit ēd n̄ possint videri p visionē finitā sicut actu fidei et caritatis vie attingimus aliqd infū nempe deū. sicut etm er hoc ēd aliqd sit infum in nº n̄ sequit ēd n̄ possit videri aliquo mō p visionē creatam sicut christus q videt infas cognitiones eliciendas ab oibq veatis p eternitatem.—

2a dif[ficult]as ex eo q[uo]d b[e]ati n[on] disting[u]ant divina attributa —

~~2a ... i arg[umentu]m divin[i] b[e]ati n[on] disting[u]unt divina attributa q[ui]a vident d[eu]m ut in se ... qui e in se n[on] disting[u]unt divina attributa q[ui]a s[un]t in re idem cum ... ya et intrins[e]ce ... n[on] disting[u]it divina attributa, nec ... illa disti[n]cte q[ui]a si videret illa disti[n]cte disting[u]eret illa p[er] suam visionem~~

1a 2m u[ltimu]m e argu[men]tum b[e]ati p[er] suam visionem n[on] disting[u]unt divina attributa
go n[on] vident illa distincte et clare; n[am] si viderent distincte disti[n]guerent illa
p[er] suam visionem. ant[ecedens] p[roba]t q[ui]a b[e]ati videntes d[eu]m p[ro]ut e in se sed in deo
p[ro]ut e in se n[on] disting[u]unt divina attributa q[ui]a s[un]t in re idem cum d[ei]ta[te] ya et intrinsece
et una simplicissima entitas go b[e]ati p[er] suam visionem n[on] disting[u]unt d[ivina] attributa
ac p[roi]nde n[on] vident illa distincte. — ad argum[entum] R[espondetu]r supp[osit]o ant[ecedenti] negando cons[equentia]m
q[ui]a vere b[e]ati dicunt[u]r videre divina attributa distincte quatenus p[er] claram
visionem intuitivam repr[a]esentant illa s[ecundu]m suam p[ro]priam ra[tio]nem p[ro]ut s[un]t in se
ad q[uo]d n[on] e necess[ariu]m nec p[ossi]b[i]le ut p[er] visionem p[ro]pri[e] fiat disti[nc]tio ro[ni]s inter attributa
sicut e[ni]m deus clare et distincte videt sua attributa et n[on] facit disti[nctione]m ro[ni]s inter illa
h[a]ec doctrina declarabit[ur] magis infra

ad huius argu[men]ti declarat[ionem] adverti[tu]r hic q[uo]d b[e]atus p[er] disting[u]ere d[ivina] attributa
et p[er]fect[ione]s divinas q[ui]a dat[ur] fundamentum in maxima p[er]fect[ion]e dei eminenter continentis
o[mn]es p[er]fect[ione]s q[uae] in creat[ur]is s[un]t distinct[ae] et aliunde ex p[ar]te intel[lectu]s b[e]ati dat[ur] limitatio,
e tm disti[nctio] d[icitu]r fieri p[er] actus a visione distinctos. at v[er]o p[er] actum visionis nullus
b[e]atus disting[u]it p[er]proprie actu et formaliter divina attributa. ro[ati]o e q[ui]a p[ro]pria
disti[nctio] formalis fit p[er] formales conceptus realiter diversos quor[um] q[ui]libet repr[a]esentet eande[m]
quare eandem entitatem sub diversa ra[tio]ne formali obiectiva p[r]aecisa ut constat tum
ex na[tura] huius disti[nctioni]s tum inductive facta in iis q[uae] ita disting[u]unt[ur]. tum e[ni]m q[ui]a
ad distin[ctione]m dictam n[on] sufficit uno actu cognoscere in obiecto virtualiter distin[ctu]m,
e ad actum formaliter reducat[ur] p[er] alios actus realiter diversos n[on]. totum hoc hec
cognitio increata dei et tm n[on] facit distin[ctione]m dictam. sed visio b[e]ata e unus
simplex conceptus ut constat ex 1a dif[ficultat]e go nullus b[e]atus p[er] sua[m] visionem b[e]ata[m] disting[u]it
p[ro]proprie actu et formaliter divina attributa —

3a dif[ficult]as

ex eo q[uo]d b[e]atus n[on] videat attributum divin[a]e o[mn]ipo[tentia]e et sci[enti]ae in ordine
— ad o[mn]ia illius ob[iect]a in particulari —

1a 2m u[ltimu]m e hoc argu[men]tum b[e]atus n[on] videt attributu[m] o[mn]ipo[tentia]e inordine ad p[ossi]bilia o[mn]ia
in particulari (idemq[ue] sumo de attributo sci[enti]ae inordine ad o[mn]ia illius ob[iect]a in
speciali) ut constat go n[on] videt d[ivina] attributa p[ro]ut s[un]t in se ac p[roi]nde neq[ue] deu[m] p[ro]ut e in se
p[roba]t cons[equentia] q[ui]a ut videret illa p[ro]ut s[un]t in se deberet videre p[ro]ut s[un]t in deo sed p[ro]ut
s[un]t in deo dicunt ordinem ad o[mn]ia p[ossi]b[i]lia in particulari quo m[od]o b[e]atus n[on] illa
cognoscit ut constat go n[on] videt illa p[ro]ut s[un]t in se — R[espondetu]r supp[osit]o ant[ecedenti] negando cons[equentia]m n[am] vere
visio videt p[ro]priam rationem attributi in se ipso exsistentem p[ro]ut exsistentem. Et n[on] videat
o[mn]es res in particulari illius hoc autem n[on] e de ro[ne] illius cognitionis sicut e[ni]m

cognicio corporea qua cognoscimus colorem dr videre illa quae e in se cum
n cognoscit oes ordines quos dicit ad oes res in particulari. ad m proprios
illi dr ut videret illa quae n in se deberet videre illa quae n in deo Resp. distinguendo m
deberet videre illa quae n in deo hoc e sm rnem quasi specifica qua cognoscuntur in
deo scdo m quoad res males in ordine ad res in particulari nego hoc. n. n e
de rne illius cognicionis. —

Aliud argum. n minus pertinet ad intram perfum divinas pns et scis ordo
ad oia creabilia seu producibilia in particulari qm ordo ad creabile seu producibile
ut sic sigdem infa perfectio dei debet extendi ad producibilia oia in particulari
go si sedit defacto videri a beatis deum quae e in se cum si n videat
cognosce ordo. d. pns ad oia producibilia in particulari pari cum roe dici poterit
ab illis videri deum quae e in se qd defacto n videant attributa divinas pns
et scis neq alias proprietates dei in ordine ad producibile seu scibile ut sic. — Resp. distinguendo
ans pertinet ordo ad producibilia in particulari ad intra perfum malem scdo.
ad intra perfum fralem nego ans. pinde cum ordo ad producibile ut sic pertinet ad
intram perfum quasi specifica ideo hic ordo debet videri cognosce a beatis
qr res secus faciens ordo vo ad producibilia in particulari cum n pertineat ad rnem
quasi specifica sd sm malem et cognicio n sit cognoscitiva ideo n cognoscitur cognosce
sicut cum suo mo angelus l. aia separata videt malem ra et facultatem
nostri intus et voluntatis quas n videt cognosce sm oes res ad suas res in parti
culari l. videat illas sm suas res frales et specificas ut. og. nostra ma ra
videt ut receptiva poa sualem indifferentem frs supositi corruptibilis n determdo
ut se hanc l. illa fram, et sic suo mo de rne nostri intus et voluntatis et beatis —

4a difas

Ex co qd identitas realis personar et attributor cum divina
pa n obstet quominus cum de pña ordinaria possit
videri pa sine personis et attributis. —

Sciendum e 1o n cum roem tributa a nos nec sufficientem qualiaqua duo
si idem realr n possit de poa ordinaria videri unu n viso alio hic. n. ro
n sufficeret ad hoc ut beatus de poa ordinaria n posset videre ~~unu n viso alio~~
d. pa n visis attributis sd alia ro e qr qm beatus de poa ordinaria
n posset videre pa cognosce qm cum videat cognosce attributa qa. s. e talis
cognicio dei sicuti e in se ut sa explicatum e qd n sufficiat identitas realis
patris in pa d. et relare d. pa n. ~~cum~~ patris dicat filio n vo relaro
ut cum ix incarnat subsistita unit humitati n vo pa —

2a 2m pm ultimus uis e hoc argum nulla pt cum visio+ qs. qm sit fralis,+
cum visio proprietatum n. pa n e n e visibilis nisi ut radix quaz proprietatum

g° divina qua n' est cum de quoa absoluta videri fraliter eim cadet visione fraliter videant divina attributa. alii negant any qa dicunt n' repugnare visionem qua inadequate videat qua aut sm rem aliqm oio absolutam aut cum sm habitudinem ad proprietates suui ordinis in qui sui vagi n' cognos undo illas in particulari sm suas peculiares roes sicut coitr sedit visio pos creatibl videns ordinem ad creabilia eim videat expresse ordem ad ullum creale in particulari n. cu n' videat ad oia indiscreuite qd ad nullu in particulari cu n' sit ma ro qre creabile videat expresse inordine ad hunc tru qud ullu–

sd melius dr distinguendo any nulla est u visio expressa esse cumde qua absoluta eim sit cum cognicio attributorum distingo eim sit cum attributorum saltm abstractiva sedo eim sit intuitiva cum attributorum nego n'. n. e hoc neguum qd cognicio e intuitive et expresse cognoscit aliqm qua cognoscat cum intuitive et expresse attributa illius est sd sufficit qd cognoscat attributa abstractive sicut suuo mo cognicio qua angelus l. aia separata cognoscit creas existentes natr intuitive cognoscit cum deum n' intuitive qa nulla cognicio nalis est hoc mo eum cognoscere sd sm abstractive quatenus e tres ad eum cre dicunt ordinem sicut cum actus sic esse infusi christo trans ad actu fidei l. visionis vcare versantes cu mysteriu trinitatis e intuitivus actus fidei et actus visionis vcare et abstractivus ipsius mysteri trinitatis ad qm immi trane actus fidei et actus visionis sic suo mo est dici qd visio illa respicere intuitive et expresse ypam d. et sm abstractive et impliciter attributa e sic hunc solut tri hinc sancioni cu d. qua – equo nil sa nostra cum. –

sd e instra cognicio seu visio vcara de qua agimus representaret d. attributa prout st in se sd cognicio e ita representat e intuitiva go cognicio mo dicta e intuitiva cum attributorum. dr distinguendo ma visio vcara de qua agimus representaret d. attributa prout st in se i. n' ad mu aliar rer cu presiione ad res sporcas seu ypositas co mo quo nostra cognicio nalis dr representare deum sub presiione rei sporcas seu ypositas cosie sedo ma, representaret d. attributa prout st in se existencia ut existencia taliter ut a sn traret sd cum distrarer ab illius existentia n' coligendo illam argutive quasi tru ~~.......~~ et sancione cu alio obo et sic nego aeyinde cu illa cognicio n' sit intuitiva hai mo a° nil sa nostra cum –

. d e alia instra qa et attributa se mutuo essentialr includunt pro suma dei perfectione go nec de quoa absoluta pt clare videri sine oibus attributis ipa pt coa qa repugnat aliqd clare videri n' visis clare obs e inipso includunt ysialr sicut repugnat clare videre quam n' visa qua et clare videre petro n' visio clare petro – dr ipso anti distinguendo decemus go nec de quoa absoluta pt clare videri qua eim clare videant attributa nego coa eim actuari seu impliciter sedo coam.

ad 4um quoad coe Dx repugnat aliqd clare videri n' visis oibus q̃ in illo includuntur
si illud qd vi. videat adequare sed si illud qd videt videat inadequare
nego ar q̃ inde p' videri clare q̃a. d. Et n' videant clare attributa quae inclu
dunt virtualr intrinseca d. qa tunc n' videret q̃a d. adequare secundum suam totum
ad illud vo qd addit repugnat qd clare videat q̃a d. et n' videant clare
attributa qa quo inde aut si videret clare q̃a et n' videret clare q̃a cum
attributa includant virtualr intrinsece Dx dummodo eadem dicere adequare s. et inade
quare — —

5a dificultas —

Ex obo frali et 2rio visionis beatae —

5a 2ndo ut in argum obum 1rium et frale visionis beatae e divina q̃a ut
attributum et personae si obum 2rium et mate 3o ut de p̃ota ordinaria p̃ beati
videri q̃a n' visis attributis et personis. Pt 1o qa obum frale et 1rium
in sua cognoscibilitate n' dependet ab obo 2rio seu mali qa e cognoscibili
roe sui et n' roe obi malis. 2o qa hac de causa et eo qd creae sint obum
male fieri pt ut de p̃otá ordinaria ut multae creae n' cognoscant a beatis.
3o qa ut increata visio qua deus videt seipsum in aliquo signo seu
instanti roñis ante qm sit producturus filius et spus sanctus trat ad d. q̃am
essentiales absolutas n' vo ad personas. — Dx omisso ante negando coan adillius
sta quoad Dx obum 1rium et frale in sua cognoscibilitate n' pendet ab obo
2rio et mali tamen a roe frali Dr ad cognitionem ut ea in persona secundo; n'
pendet ab obo 2rio et mali in ordine ad perfectam cognitionem ut requirit ad
beatitudinem q e cognitio dei sicut e in se nego. ar quo inde nil 5a neg. ad 2am
quoad coe Dx et eo qd creae sint obum male fieri pt ut de pota ordinaria
ut multae creae n' videant a beatis distinguo et eo qd sint obum mali et cumque
nego et eo qd sint obum male remotum secundo ar quo inde Et attributa d. sint
obum male qa e proximum et sine quo n' ingit perfecta beatitudo ideo de pota
ordinaria n' pt videri q̃a sine attributis Et possit sine creaturis. ad 3am
quoad coe Dx nullum e signum seu instans roñis in quo visio increata
qua deus videt seipsum trat ad q̃am essentiales absolutas et n' ad personas
cum talis visio sit perfectissima et comprehensiva ipsius dei nec coe dat
ullum signum seu instans roñis in quo sit talis visio antequam sit producturus
filius et spus s. dat tm prioritas originis q dici solet prioritas a quo
in roe principii non personae nempe pater aeternus non filii dr prior origine
qa e principium a quo producit filius et ingis pater et filius non spus s.
dicit prioris originis qa si principium a quo producit spus s. n' tm e prioritas
in quo itaque aliqua divina persona sit aut ingat e in aliquo priori
antequam sit alia — —

Dubium 1um circa ans praedicti argui an sa divina essa sit obm terminum et fmale visionis beatae et qua roe illam specificet

1o e visionis beatae obm terminum tmem qd includit divinam esam, attributa et trinitatem psonaz; divina autm esa se hit tmem obm fmale quo ad cuius difram attributa et psonae quodam mo se hent tmem obm terminum et male cntinens tm ad complementum illi intrinsecum suale, creae vo sunt simplr obm male illi extrinsecum. explicatur ergo tunc obi termini tmem qd denotat adequatus trus obiectius q se hit tmem totum complexum ad qd 1o terminatur visio beata, sed id includit d. esam attributa et trinitatem psonaz n. ex his oibus sstat totum complexum qd 1o terminatur repraesentatur p visionem sigdem qdlibet eorum divisim n e totum complexum ad qd 1o terminatur visio e defacto datur qo ulta circa ex his e in hoc adequato trio qd se hit tmem qd includunt d. esa se hit tmem tria cfusio e e obiectiba ro videndi seipsam et alias d. pfectiones qa e quasi radix illaz et hit vim pfectissimus spei intelligibilis potentiis detrari intrinsecum ad visionem sui et aliarum pfectionum go illa se hit tmem obm fmale quo. quoniam vo esa d. se hit mo dicto tmem obm fmale quo apri ad illius differentiam attributa et psonae d. dicunt quodam mo se hre quasi obm terminum et male pur hoc nunc denotatur id qd n e tria ro fmalis tmem quo ad cognoscendum seipsum et alias pfectiones. ultimo qa ipsa attributa et psonalitates sunt mi sualis complentes esam merito dicuntur pertinere ad obm terminum quasi complementum suale, unde ad illius difram creae dicunt simplr obm male illi extrinsecum seu remotum.

Adbertur hic qd obm fmale quo beatificamur debet esse infinita et summa pfectio in gre entis p mum tric pfectionis pialis implicite includentis alias pfectiones simplr simpliciter sic autm se hit sa d. esa e simdicitur obm fmale quo beatificamur cum sit ro videndi seipsam et alias pfectiones rum illius quasi radicalis et trie se hent quodam mo bcluti pfectiones trie et males illam complentes suale.

Restat explicandum quo mo visio beata specificetur ab essa divina

1o supponendum visionem beatam inde specificari a sua difra fmali e specificus mus tendendi in deum illum q attingendi.

2o supponendum visionem beatam extre specificari obiectibe ab esa d. pur e tale obm fmale sub quo sub tali sensu in roe spei intelligibilis et luminis gloriae determinantis intrinsecum beati ad talem mum specificum repraesentandi ipsam d. esam et mediante illa quasi tria roe fmali obiectiba alias d. pfectiones pertinentes ad complementum suale obi tri item etiam creas

quasi obm simplr male illi ostrum —

Notet 1o specificatm visionis veatz n sumi ex obo frali qd aut quo n. hoc obm e ex se indifferens ut attingat p diversas actus. specificus pur dictantibus sibi obiectibus sibi cfuntibus habeant vim dictandi potm ad mu tendendi spe diversum sd sumi ex obo frali sub quo ut explicatu e p proxime precedente —

Notet 2o hanc visionem ex multiplici et specificari n. 1o cum sit sequutio summi boni et ultimi finis specificat a roe finis et boni inadequare tmen a roe frali requisita in obo qd attingit itaut nisi ipsu hecetiasc roem ultimi finis et summi boni illius visio n ptt veatitudo neq illud ptt obm veatificans sd qa hoc pure attingit Loia sequut pertinet ad intum g frali ipsam roem boni sicut et veri et alias roes obiectibus attingit mo ingibili ex quo attendit veritas fralis actus id est io habita roe modi sub quo dici solet visionem veatam specificari a roe summi veri. id vo qd coit dr pprium u intus attingere obm sub roe veri reduplicatio n cadit expe obi sd expe modi tendendi intus mo s ingibili —

Sexta difas

An si daret visio divine ess sine attributis et psonis foret fralis veatitudo —

Sit 1a si daret visio divine ess sine attributis et psonis ptt fralis veatitudo quoad roem speialem n tm quoad roem sualem quasi integralem. pt posita Loia roe frali speiali in obo capaci n pt n fieri eius fralis Loiis et speialis ut stat ex ipsis tms et induetc; sd ro fralis Loia expe obi veatifici e divina ya psonalitatis vo st quasi mi sualis pertinentis ad illius complementu suale go posita visione d. ess cum si n viderent psonalitates ptt fralis veatitudo quoad roem speialem Lt n quoad roem sualem quasi integralem —

Sit 2a vo si daret visio qua viderent oes psonalitates d. aut una s. unu attributum n vo expresse d. yam, talis visio ptt fralis veatitudo imperfecta. pt qa eo ipso qd ptt visio alicuius rois intreats et divine ptt sequutio intualis summi boni et ultimi finis quoad aliqm illius roem pur e inse id autm ingit sufficere ad aliqm veatitudinem fralem imperfectam go —

3a Loa cum e targumentu sic; de roe veatitudinis fralis e ut sit sequutio dei sicuti e inse per a illud 1e ioanis 3 no 2o cu apparuerit etca sd ut sit sequutio dei sicuti e inse debet trari ad d. yam n sm pur expressionem sd um pur subsistentem in 3s d. psonis n. deus pure inse includit um subsistam qtu d. psonat go si ptt visio divine ess sine psonis n ptt sequutio dei pur e inse et inde n ptt veatitudo fralis —

ad argum̄ Rx distinguendo m̄ de rōe beatitudinis fralis p̄fectæ n̄ sm̄ quoad rōem spialem sd etm quoad sualem quasi integralem ē ut sit assecutio dei sicuti ē inse existentis et subsistentis, ocedo m̄ de rōe beatitudinis fralis utraq ē ut sit assecutio dei sicuti ē inse existentis et subsistentis nego m̄ ac p̄inde bene p̄t dari visio fralis ut conq existens sm̄ trata ad d. p̄am sicuti ē inse existens n̄ vo quatē subsistens p̄ 3s p̄sonalitates divinas ē visio erit intuitiba n̄ minus ac ē illa quā demon cognoscit huitatem christi d. ut existentem n̄ vo ut subsistentem —

ē instā co ipso qd p̄ notitia solius d. ut existentis p̄ut existentis p̄ notitia abstractiba ēa abstrahere a subsista, p̄terea talis notitia n̄ tribueret divino supposito sd soli esse qd ē sa axioma arts II suppositorum etm sa illud indibidus hipostasis ē oia facientis in supp illa n̄ huiū obm̄ qd sd sm̄ obm quo. —

ad instam Rx qd cognitio dicta p̄ abstractiba instr p̄rie quatenus abstraheret a subsista hoc ē expresse n̄ videret subsistam n̄ tm̄ p̄ p̄prie abstractiba p̄ut distinguit ab intuitiba n. abstractiba p̄pria p̄ut distinguit abintuitiba trat adrem p̄solem aut ad rem existentem sd n̄ p̄ut existentem inse sd in alio rōe cuius cognoscit arguitibe ac nostra cognitio ē tractet ad d. ssam p̄ut existentem ēa n̄ p̄ut subsistentem n̄ p̄ abstractiba sd intuitiba sicut ē visio qm̄ hec demon huitatis christi sm̄ existentis — p̄terea dictum expresse representaret d. p̄ā adeo tribueret d. supposito ēa sicut ad hoc qd esse tribuat supposito n̄ ē necesse qd subsistā influat ita n̄ ē necesse qd expresse videat ad hoc qd illa notitia tribuat d. supposito. ultimo notitia expressa solius esse d. n̄ huius obm̄ qd p̄ut obm̄ qd denotat aliqd completum subsistens huiū tm̄ obm quo etiā obm̄ qd p̄ut obm̄ qd denotat id qd attingit quatenus n̄ ē rō obiectiba qua mediate attingat aliquis sic n. dici solet obm̄ qd saltem negatibe. —

2m argum ē visio solius esse d. sine p̄sonis n̄ satiaret neq redderet quietum appetitum videntis n. ille ulterius desideraret videre quo mō p̄a p̄ subsistens g° illa n̄ p̄ fralis beatitudo n. hs debet satiare et quietū reddere appetitum. — Rx negando ans vere n. illa visio satiaret appetitum et redderet illū quietum ēa p̄ assecutio ultimi finis quoad p̄am d. tali co mō quo ex d. voluntate p̄poneret neq ille desideraret aliam visionē ēa p̄ tunc conformis d. voluntati ita ut conquiesceret in ea visione ab eo statuta sicut etm̄ mō q. libet beatus quiescit in ea visione qm̄ hec ēa hoc ita ē adeo illi ita statutū —

3m argum̄ ē una p̄sona d. n̄ p̄t etm̄ de p̄ā absoluta videri sine alia g° nec d. p̄ā sine p̄sonis cōa p̄t tum a paritate tum a fortiori ēa p̄sonę distinguunt realr p̄a vo et p̄sonę n̄ distinguunt realr. ans p̄t 1o ex illo ē oannis 14 no 9 philippe q videt me videt et patrem meum. p̄t 2o ex d. augusti li 3 Lo 10 de trinitate c. 6 post medium ubi sic inquit sibi aud amus etc. 3o p̄t

qa unum correlativum non pt videri sine alio cum sit de ratione alterius. ... go non pt videri persona patris sine persona filii quae est correlativa illi, pater patri. Ad argum dis distinguendo ans. una persona non pt cum dicta absoluta videri intuitive quin cum alia videat intuitive nego ans quin cum alia videat saltem abstractive sedo ans. ad conam dis go nec dicta sine personis saltem abstractive sedo cam intuitive nego cam.

Ad 1am et 2am probatm antis dicitur ... loqui de poa ordinaria sm qm verum est quod non videat ... sine personis et attributis nil tm obstat quod de poa absoluta videat sa. ... non visis personalitatibus neque attributis.

Ad 3m probatm antis dis distinguendo ans et dictum ans unum correlativum non pt videre intuitive sine eo quod aliud cum videat intuitive nego ans non pt videre intuitive sine eo quod aliud videat saltem abstractive sedo ans. ex his autem nil sa neque ... sm asserimus ... de poa absoluta videri intuitive ... quin videant intuitive attributa et personalitates.

4m argum est visio beata sensalis debet esse notitia quidditativa dei non in hoc distinguitur a beatitudine formali nali quae fuit in statu puris nis sed non pt esse notitia quidditativa dei nisi clare videat oia quae pertinent ad quidditatem et subam dei cuiusmodi sunt divina na, attributa et 3s personalitates go nec de poa absoluta pt in re dari ulla visio formalis sensalis quae non representet intuitive hec oia. Dis ad argum distinguendo ma visio beata sensalis debet esse notitia quidditativa dei quoad essam, id est attributa et personalitates si loquamur de visione perfecta quae modo datur sedo ma visio beata sensalis debet esse notitia quidditativa dei quoad essam, id est attributa et personalitates si loquamur de visione imperfecta quae pt fieri a deo ... essam id est sm nego ma et eodem modo distinguendam ... qd sequitur de poa absoluta repugnare aliam formalem beatitudinem sensalem distinctam ab ea quae modo datur et imperfectiorem quae sm variet ... ad essam id est ... distincta a beatitudine formali nali qa ... sm subam sensalis attingeret expresse intuitive aliquam increatam rem dei. ... talis cognitio non ... quidditativa qa non representaret ... quasi specificos dicitur tm dari quidditativa quatenus representat aliquam ... quasi specificis sed id est essam.

5m argum est si ... visio ... non visis ... attributis ... non videretur divina veritas quae est unum ... attributis sed talis visio non haberet amorem quae voluntas non nisi summa bonitate visa rapit in amorem ... non esset formalis beatitudo non haec debet esse ultimi finis assequuntio cui ... amor et ... perpetuitas.

Ad 1um ad argum̄ qd amor amare necessario tunc d. bonitatem sub prouisionem illam d. prouenerit intuitiuè sed sm̄ abstractiuè qd sufficat ad necessitandam volūtatem ad amorem illius summæ bonitatis —

Ad 2um Respondetur prout concedendo qd prouisionem cognitionem n̄ cognoscat abstractiuè d. bonitas neque habeat adnexum amorem ex his autem sm̄ prout inferri qd illa visio n̄ sit perfectissima n̄ tm̄ prout inferri qd n̄ sit creatiuitudo imperfecta cū attingat aliquid increatum —

3o Respondetur prout visa quamq. d. perfectione tamen si neque intuitiuè neque abstractiuè representare fralis bonitas quæ ē attributum distinctum ab ea perfectione nilominus volūtatem tori necessario rapienda in amorem eius perfectionis qa ē cū q. d. perfectio visa quæ ē ipsi tamen si videat inadequatè propter suā infinitatem clare qb inadequatè perseguitā hæret vim rapiendi voluntatem in sui amorem g tunc dicere ad illā rōem obiectiuam trahi sub rōe boni quæ hoc nunc denotat medius sub quo appetibilis est pt actus cui accomodato mo loquendi ex pt obi attribuit bonitas hoc ē perfectio quæ appetibilis tm̄ si n̄ proponat expresse ea peculiaris rō obiectiua ē dr bonitas fralis distincta ab aliis rōis obiectiuis ad eum mū quo oculus corporeus dr versari ca colorem sub rōe visibilis qb visibilitas n̄ sit peculiaris rō obiectiua a colore distincta ē videat visione corporea sed tali mo loquendi denotat medius sub quo ipsa rō obiectiua coloris ē attingibilis a visu corporeo —

Cap. 3m

An quælibet creatus videat omnes aut saltem aliquos actus liberos divinæ voluntatis —

hucusque diximus quo mo cognoscebant a creatis perfectionibus in deo necessario existentibus mo ē dm̄ quo mo ab illis cognoscantur divini actus liberi. ad qd supponendū ē 1o qd deus necessario se et creaturas possibiles diligit ac proinde hos obiectos actus necessarios sū at vo actus qbus deus vult creaturas producere ex tempore liberi sū itaut absolute possent iam n̄ velle —

Supponendum ē 2o actum liberum d. voluntatis nil intrinsecum addere actui necessario ac proinde actus d. voluntatis dr necessarius quoad intrinsecum in ingendo et liberi intrado necessarius in gendo qa nil sibi reale sibi frale intrinsecum deo ponit illi abū. liber intrando qa illa mū vitalis volicio ē deo ē intra potuit n̄ trahi ad creaturas producere ex tempore. unde actus liber prout rōem deo intrinsecam quasi in recto importat eam sotat et vi illius futuram productionem ex tempore creaturas ē liberi posse a deo n̄ poni ide q suo mo. dm̄. de sotari rōu moralium aut negationum seu privationum ad quas d. voluntas libere potuit n̄ trahi —

Supponendum ē 3o nostro mo ingendi distingui actus d. liberos inter liberi ad diversa ē ca creaturas fiunt aut n̄ fiunt ac proinde de his actibus ē distinguuntur prout diversam trahīm liberam querit qa an omnes videantur a creatis aut aliqui —

his suppositis sit ūo n̄ oēs beati videre in deo oēs actus liberos divinæ voluntatis singuli tm̄ videre aliquos plures aut pauciores x̄a diversitatem suiꝰ status. Lᵃ ps̄

eis s. q̄d n̄ oēs beati videant oēs actus liberos divinæ voluntatis sine temeritate nequit negari colligitr ex d. tho. ꝑs q̄ 12 ar 7 et 8 et q̄ 106 ar 10 ad 1m et 3 ps̄ q̄ 10 ar 2o et 3 et de veritate q̄ 8 ar 4 ad 1m et pt roe q̄a n̄ ē ssonum ut et patris q̄d beati (excepto christo dno.) videant oīa p̄sentia p̄terita et futura g° nec oia decreta seu actus liberos dei q ad oia hæc sm̄ trant.

2a vᵒ ps eis s. singuli beati videre actus divinos liberos plures l. pauciores x̄a diversitatem suiꝰ status ē d. augus to 5 lᵒ 4 de ~~civitate~~ civitate dei c. 25 et 29 et lᵒ 9 c. 22 et lᵒ 11 c 7 et 29 et to 3 lᵒ 4 de genesi ad literā c. 24 21 et 34 et alioꝝ sanctoꝝ. pt q̄a n̄ repugnat p visionem beatam videri actus liberos divinæ voluntatis plures l. pauciores x̄a statū cuiuslibet beati et aliunde ssonū ē q̄d de facto id sbeniat visioni beatoꝝ ꝓ p̄fectm talis status p̄tendis satiare iustum desiderium videndi in deo aliqua libera decreta ssilia eorū dibeīs ꝓbidentiꝗ.

Obiicciones 3ᵃ dicta

Sciendum ē illud dictum 1. corinthioꝝ 2o nᵒ 11 q dei st nemo cognovit nisi spus dei. q̄d intelligitr de divinis decretis. sic ū intelligendum q̄d nullus (nisi solus deus) possit p suas viris nales cognoscere divina decreta et quo n̄ sequitr q̄d beati n̄ p̄mo p suā visionē s̄naliter aliqua illoꝝ cognoscere q̄d ē intentū nostrꝰ eis.

1m argum ē actus liber dei n̄ addit sᵃ actum necessariū aliq̄d reale intrinsecum sd sm̄ rōnem rōis. g° ex vi visionis divinæ ess. n̄ pt videri. pt coā q̄a ȳa d. codē prorsus mō intrinseco se haberet si deesset talis actus liber cū hoc nil illi intrinsecū addat g° ipsa ȳa d. visa n̄ pt ū rō videndi illud n. cadē re manens in se inbariata et codē mō quoad suā rōem intrinsecam visam n̄ pt ū rō videndi aliq̄d q̄d aliqs n̄ videretur. q̄a ut dr coi axiomate idem inemtū idē semp ē natū facere idem.

ut dr. aliquo explicandum ē ans illius 3m varias vias et q̄d ē illud sententiones dicimus lᵒ n̄ aliqui dicunt actum liberum dei addere actui necessᵒ aliq̄d intrinsecum sd hoc si ita intelligatur ut addat aliq̄d p̄fectm intrinsecam liberam ē posset n̄ ēē in deo et ipsis mis intelligitur dissentaneū q̄d aliquā intrinsecam p̄fectiō potuerit deo deesse q̄d p actum liberū quem deus potuisset n̄ habere ostituat magis p̄fectus ēm qu s̄naliter actū n̄ habuisset. si vᵒ intelligatur addere aliq̄d intrinsecum n̄ p mam p̄fectionis sd p mū mi explicari ex tincio divini actus. ad creās itm̄. hac intrinsecū hoc mō explicatū repugnat q̄d addat actui necessᵒ n. co ipso q̄d hoc intrinsecū liberū posset n̄ ū in deo distinguitur realr ab illo q̄d falsū ē et itm̄ illud posset n̄ ū deus ridē posset n̄ ū in deo q̄d ē implicatio ut ex se patet.

ali dicunt actum liberum dei n̄ addere sᵃ necessarium aliq̄d reale intrinsecū sd sm̄ rōnem rōis. isti ut iste ipsum actum increatum dei rē rōis in ordine ad p̄ductum creaturaꝝ sd si iste rē rōis sit rē. kictus et additus actui increato

reiiciendus est ex dicta rectius quod cum fere nostri in hoc dant a parte actus liber quo deus vult producere creaturas si vero ipse res non sit res fictus id explicar in connotari alicuius circumstantiae extrinsecae quae sit fundamentum ut a nobis capiar aliquod ac si haberet realiter seu relationem sed reipsa nec det res fictus nec realis praedicalis sed transeat sub liberum pro dici actum liberum dei addere saltem negationem realem rei dictum.
Circa alii dicunt actum liberum dei cum sit denominatio extrinseca a productione creaturae aliquid quando ex vi divinae volitionis quae libere potuisset eam non ponere. Sed si hi Authores ita intelligant ut excludant in actu libero dei non includi increatum actum vitalem intrinsecum deo non potest defendi quia cum ex hac notione sequitur deum non metaphoricum sed proprie velle creaturarum productionem id non posset proprie salvari nisi includeret increatum actum vitalem divinae volitionis tractus ad tale obiectum.
Id quod melius videtur dicendum circa dictum actus argumenti est quod in 2o supposito huius capitis diximus et explicuimus videatur illud 2m suppositum.
Ad primum argumentum omisso antecedente et negando consequentiam ad illius vero probationem omisso etiam antecedente negatur etiam consequentia ad illud autem quo probatur dico cadere res summum perfectionem cuiusmodi est divina essentia manens ipsa invariata suppositis tamen aliquo extra connotato requisito potest cum ratione videndi aliquid quod alias non videret defectu talis connotati et illud esse axioma ita intelligi idem in eodem idem semper est natum facere idem si adsit id quod aliunde est requisitum etiam de connotato.
Divina quoque essentia propter suam summam perfectionem in ratione speciei intelligibilis et obiecti habet vim determinandi intellectum ad visionem qua videat id quod est prorsus sed quia ut explicatur liberum dei decretum requirit connotato aliquod quod ex vi volitionis aliquod circa creaturam fiat vel non fiat et possit libere a deo non fieri vel fieri hinc est ut etiam si ipsum decretum dei liberum non addat aliquid intrinsecum saltem actum negatum tamen ex supposito extrinseco connotati ad illud requisiti possit videri ratione dicti essentiae determinatis per modum speciei intelligibilis et obiecti quia etiam ratione ipse deus summe altissime videt sua libera decreta.
2m argumentum est singuli beati vident omnia attributa dei saltem suas res quasi specificas neque inde sequitur eos cognoscere omnia obiecta possibilia ad quae attributa dicunt et ad ipsa: ergo sibi dici potest illos videre omnes actus liberos dei quoad suas res quasi specificas etiam inde sequatur ab illis cognosci omnia praesentia praeterita et futura ad quae tendunt ipsi actus liberi dei. Ad hoc sequitur antecedente negando consequentiam et disparitas est quia attributa important increatas res intrinsecas necessario pertinentes ad essentialem perfectionem dei ac proinde quoad suas res quasi specificas videri debent ex vi visionis clarae et distinctae intuentis deum prout est in se at actus liberi dei non ita se habent quia aut non addunt actui necessario dei aliquid intrinsecum sed solam connotationem extrinsecam rationis ad ea quae creaturae libere fiunt vel non fiunt ex vi divinae volitionis ut constat ex 2o supposito huius capitis aut si addunt aliquid intrinsecum actui necessario cum hoc sit liberum non necessario pertinet ad essentialem perfectionem dei atque ita etiam si illi non videantur possunt videri clare et distincte deus prout est in se neque ad rationem visionis intuentis subaudi in naturalis prout est in se requirit ut repraesentet illos actus liberos ut patet in actu naturali quo angelus vel anima separata

videnr alios angelos et hoēs et tm̄ n̄ vident coꝝ actus liberos ut docet Dr. Lyc pe 17 ar 4 corpore. ad ho hic ēd in actibus psis dati rōes fraly quasi specifica ēa talia actibura colligimus in deo et coēd vidiamus in eris alia silia ē psū dysgurre tmen̄ ēd quasi specificū ēd n̄ invenit in actis divine voluntatis —

cap 6m.

An beati p visionem dei cognoscant oēs creas possibilis sm poam ordinariam aut saltm sm poam absolutā dei id possint —

si pvaberimus beatos p visionem beatam dei n̄ psū de poa absoluta videre oēs creas polis consequenter pvatum manebit id minus psū fieri de poa ordinaria. —

Sit ao beati p visionem beatam dei n̄ pt. etm̄ de poa absoluta videre oēs creas polis pt 1o et Dr. de veritate q. 8 ar 4 corpore et q. 9a genery c. 16 et 1 p. q. 12 ar 8 et 3 p. q. 10 ar 2o — pt 2o si beati p visionem dei cognoscerent oēs creas polis comprehenderent deum sd hoc a nullo admittit nec pt admitti go. ma pt ēa talis cognitio cognosceret ēd ē in deo eminenter et fralr et per adequata cognoscibilitati dei n̄ sm extensibe roē creaturar. sd etm̄ intensibe n. ideo ē cognitio cognoscens extensibe creas polis oēs cognoscit ēd intensibū ē in deo fralr et eminenter sd hoc sm requirit ad cpnhensionem go illa visio per cpnhensiba ē implicat dari —

adbertat hic ēd beatis p diversitate et inequalitate grē tribuit lumē gloriæ inequale malr roē cuius visio erat inequalis malr et ex cōprobenit ēd vidiat plures aut pauciores creas polis —

Argumenta adversarior —

1o sciendum ē ēd ēd Sancti patres videntur asserere a beatis cognosci oia posibilia ingendi si hoc mo ēd a beatis cognoscant oia posibilia n̄ absolute sd oia posibilia pertinentia ad suū statum l. ingendi si hoc mo ēd ab beatis cognoscant oia polia emtē ad sufficientiā obi s. dei q. emtē ē et ic suffit continet oia et demonstrat oia n̄ tm̄ hinc sequit ēd unus quisq. vidēs deum oia polia cognoscat, ēa n̄ posset cpnhendi ipsū deū. adbertendū tm̄ ē, ēd christus cognoscit oia polia p visionē increatam verbi divini p visionē vo beatam creatā n̄ videt oia polia li videat aliqua et oia pertinentia preterita et futura —

Oim argum ē maius inefficacius ē videre deū ēm cognoscere oēs creas polis siquidē solus deus ē obm insufficiens go lumē gloriæ ēd deserv. ē sufficiens ad videndū deum erit etm̄ sufficiens ad videndū in ipso deo oēs creas polis

n. q. pt maius pt ita minus — R. distinguendo ans maius perfectius ē videre
deum qm cognoscere oes creas posss extra deum, 2do ans qm cognoscere
illas oes in deo roe divine esse vius nego ans n. vius in deo viderentur tm
rōs eminencialr ē tm n. videntur ex eo qd videatur solus deus —

dices maius perfectius ē cognoscere in deo effum praestanciorem qm
alios inferiores. n. virtus et perfectio causae magis fit manifesta videndo
illā in ordine ad effum perfectiorem qm in ordine ad oes alios imperfectiores
go eodē lumine gloriae quo viatr poterit de facto cognoscere in deo effum
praestantissimū nempe unionē hip. et gram poterit etiam in illo cognoscere
oes alios inferiores creas posss. — R. distinguendo ans maius perfectius ē cognos
cere in deo effum praestanciorem sm qm una pte qm cognoscere oes alios
posss ex alia pte nego ans maius perfectius ē cognoscere in deo effum praestā
ciorem simul cū aliis inferioribus ex una pte qm cognoscere ex alia pte l. solos
effus posss inferiores l. sm effum praestanciorem 2do ans

totum hoc ita explicatr visio ē sm repraesentare in deo unionē hip.
tamen effum oium posium perfectissimū et alia visio ē talem effum in deo
n. repraesentare sed tm repraesentare alia posia hic 2a visio est perfectior 1a
visione qa clarius penetrare oes rōs eminencialr dei excepta rōe ē ttam
ad illū effum perfectissimū qd n. tueri 2a visio ē sm penetrare explicanā
rōem eminencialem dei itatā ad unicū effum perfectissimū ac gradu luminis
gloriae qd de facto sufficit ad videndū in deo effum perfectissimū l. unionē
hip. n. sufficit ad videndū simul creas posss, neq sufficit ad videndas creas
oes posss excepta hac creā perfectissima unionis hip. —

3m argum. ē cognicio oium posium in deo n. est propria comprehensio dei
go n. ē impossis de poa absoluta. ans pt qa ad propriā comprehensionē n. sufficit
repraesentatio extrinsica totius obi sm oia illi posia sed etiam requirit perfectio
intrinsica claritatis mo perfecto et adequato illius cognoscibilitati; go cognitio
oium posibiliū in deo n. est propria comprehensio dei, n. tali cognitioni sufficit
repraesentatio extrinsica oium etiam si n. tueri perfectionem intrinsicam ē requirit
ad propriam comprehensionem. — R. negando ans ad illius vo probatm sed dendū ē
ad propriam comprehensionem n. sufficere extrinsicam repraesentationem sed etiam requiri
perfectionem intrinsicā qntū satis ē ut tota obm cognoscat clare sicuti ipsi
sm totā perfectionem qm formalr et eminenter hic qd obtineret visioni oium posiū
in deo n. ideo cognosceret extrinsece oia posia qa cognovit totā perfectionem
intrinsicā formalem et eminencialem dei qd ē comprehendere deum perfectissime —

dices ex eo qd viatrs videat deū ut causam unius effus vg. hois n. sequitur
qd comprehendat deū ut causā talis effus go neq ex eo qd videret illū ut causā
oium posium sequitur qd comprehenderet eum ut causā oium posibiliū. —

ab q p[ro]p[ri]e negando ant[ecedens] et asserunt illam cognitionem comprehensibam s[ed] q[uo]d
so ali[te]r p[ro]cedendu[m] & suadendo ant[ecedens] ita q[uo]d ea cognitio n[on] q[ua] deus ut causa talis eff[ectu]s
comprehendit p[ro]p[terea] quia n[on] deus ut causa talis eff[ectu]s sibi inadequati includit virtutem
infinitam sufficientem o[mn]es eff[ect]us possib[ile]s quasi tru[m] adequatum e[st] virtus ea cognitione
penetrat. negando autem co[nsequen]tia n[on] eo ipso q[uo]d videret deus ut causa o[mn]ium possib[ilium]
penetraret eius infinita virtus in ordine ad suu[m] tru[m] adequatu[m] & p[er] inde comprehenderet. —

Dices 2° visio beata christi videt increatam sci[enti]am visionis dei sed q[uo]d videt
q[uo]d q[uo]d deus videt scie[nti]a visionis nempe o[mn]ia aliq[uan]d[o] existentia ut docuit D. Th[omas] q. 10 ar 2
corpore et ad 2m et t[ame]n n[on] comprehendit illam ergo sile[t] Et videre increatu[m] scie[nti]a[m] simplicis
intelligentiae et d[ei] o[mn]ipote[nti]a[m] in ordine ad tru[m] illi adequatu[m] n[on] sequitur q[uo]d illa[m] comprehenderet —

R[espondeo] distinguendo ant[ecedens] visio beata christi videt increata[m] scie[nti]a[m] visionis d[ei]
si attendatur intra r[ati]o increata scie[nti]ae visionis q[uo]m habet deus nego ant[ecedens] n[on] talis r[ati]o increata
intra includit ordinem ad o[mn]ia possib[ili]a q[ua]e n[on] cognoscuntur a visione beata christi
visio beata christi videt increata[m] scie[nti]a[m] visionis d[ei] si attendatur denominatio scie[nti]ae
visionis q[ua]e d[icitu]r respicere o[mn]ia aliq[uan]d[o] existentia q[ua]e vident ab a[nim]a christi concedo
ant[ecedens] et q[uo]a[d] dict[a]e penetrata ingit m[odo] et co[nsequen]tia —

Dices 3° q[ui]libet beatus videt adequatum tru[m] pot[entia]e generatibis dei ad intra
nempe filium d[ei] et t[ame]n n[on] comprehendit ipsa[m] pot[enti]a[m] generatibam dei ut attestatio
desinju ergo Et videre tru[m] adequatu[m] d[ei] o[mn]ipot[entia]e ad extra nimiru[m] o[mn]ia possib[ili]a
adue illa[m] n[on] comprehendere — R[espondeo] huic instantiae (q[uo]d q[uo]d sit an pot[enti]a generatiba d[e]i ad intra
sit attributu[m] specificu[m] ex ordine ad filiu[m] d[ei] quasi ad tru[m] sibi adequatu[m] an v[er]o attributu[m]
m[or]ale divinae o[mn]ipot[entia]e respicientis producibilia sibe ad intra sibe ad extra.) R[espondeo] in p[rim]is
q[ui]libet beatus videt adequatu[m] tru[m] pot[entia]e generatibis dei nempe filiu[m] d[ei] videt
tru[m] adequatu[m] mat[eria]li[te]r sed concedo ant[ecedens] videt tru[m] adequatu[m] formali[te]r p[ro]ut e[st] tru[m] p[er] se p[ro]p[ri]e
procedens et procedens ex cognitione comprehensiba dei et o[mn]ium possib[ilium] in particulari nego ant[ecedens]
et p[er] inde n[on] d[icitu]r cognoscere tru[m] adequatu[m] d[ei] pot[entia]e generatibis formal[ite]r p[ro]ut procedit p[er] cognitionem o[mn]iu[m]
possib[ilium] in particulari et p[er] inde n[on] comprehendit d[ei] pot[enti]a[m] generatibam —

Sciendu[m] est hic aliqua t[ame]n et ab aliis constitui divina[m] o[mn]ipot[enti]a[m] ut attributum specificu[m] in ordine ad o[mn]ia producibilia sibe ad intra sibe ad extra. t[ame]n e[st]
ab aliis ita distingui ut pot[enti]a generatiba dei ad intra sit attributu[m] specificu[m]
distinctu[m] a pot[enti]a spiratiba et a pot[enti]a productiba ad extra —

Dices 4° d[ei] o[mn]ia pot[enti]a habet p[ro] tr[mi]no adequato n[on] s[ol]u[m] o[mn]ia possib[ili]a ad extra s[ed] et[iam]
ad intra ergo eo q[uo]d aliquis intell[ectu]s creatus cognosceret in deo o[mn]es creat[ura]s possib[ile]s n[on] sequitur
inde ab illo comprehendi divina[m] o[mn]ipot[enti]a[m] sed q[uo]d eam cognosceret s[ecundu]m in ordine ad
tru[m] inadequatu[m] n[on] cognito filio et sp[irit]u s[an]cto. — R[espondeo] negando ant[ecedens] in s[ente]n[ti]a dicente
pot[enti]a[m] generatiba[m] dei ad intra e[ss]e attributu[m] specificu[m] distinctu[m] a pot[enti]a productiba ad
extra n[on] in hac s[ente]n[ti]a d[ei] o[mn]ip[oten]tia s[ol]u[m] habet p[ro] tr[mi]no adequato producibilia ad extra ex quo

sequitur quod si aliquis cognosceret in deo omnes creaturas possibiles eo ipso videret creaturas possibiles adhuc tum respectu creationis dei in ordine ad suum terminum adequatum ac proinde illud comprehenderet, probatur quod nullo modo est dicendum —

in 3ª vero dicunt deo omnipotentiam non attributum specificum in ordine ad producibilia ad extra et ad intra dicendum est ansam negandam esse quod cognitio omnium possibilium in deo visio sit et infinita non tamen representaret deo omnipotentiam in ordine ad terminum inadequatum sed adequatum immo et totalem effectum formalem et eminentialem dei ac proinde comprehensio dei quod representaret omnia possibilia ut supponitur et deus est infinitus quia est infinitus et unus ergo representaret terminum adequatum deo omnipotentiae — quia illa cognitio est cognosceret omnes creaturas possibiles cognosceret omnes habitudines et respectus ipsarum creaturarum ad eum verbum deo et spiritum sanctum et ideo esset comprehensiva dei —

4m argumentum saltem sequeretur 1º non esse impossibile communicari intellectui creato lumen gloriae quo diceretur in actu 1º cognoscere in deo omnia possibilia. 2º nec repugnaret cognosci in deo omnia possibilia per multas visiones realiter diversas quia nulla earum esset comprehensio ut patet. 3º neque repugnaret cognosci in deo omnia possibilia excepto uno aut altero quia haec non esset comprehensio ut patet 4º neque implicaret infinita visio representans in deo infinita possibilia tamen in subiectis specie diversis non concesso quod non cognosceret in deo omnia possibilia non esset comprehensio dei — ad 1m dico id non posse fieri quia est impossibilis actus ac proinde non est possibilis actus — ad 2m etiam dico id non posse fieri quia licet est libera illius cognitionis non esset comprehensio dei omnes tamen collective essent comprehensio dei quod implicat — ad 3m dico fortasse illam cognitionem non repugnare si illud unum possibile quod excipitur sit ex objectis specificis requisitis ad manifestandam effectum dei non in tali casu non esset comprehensiva repugnat tamen si illud unum possibile sit individuum male aliquius speciei quia tunc esset comprehensiva. repugnat praeterea quia non est possibilis visio sibi finita sibi infinita est representans infinita obiecta et maxime in tanta multitudine ut est modo dicta et praesertim si talia obiecta sint realia et diversae speciei

per has rationes non potest dari talis visio +

advertendum est hic possum non esse solum de potentia absoluta dei sed etiam de facto visionem finitam representantem in deo infinita obiecta tamen non quorum speciei diversa si actualia sint si vero realia sint non tantum diversa est obiecta attendendo modum quo possunt esse aperte dicunt infinita sincategorematice quod sicut hic etiam in 3ª negante possibilitatem infiniti categorematici est ut seu adverte patet 1º quia anima christi domini ut ordinarie dicimus de facto cognoscit in deo praesentia praeterita et futura ergo cognoscit infinitum patet consequentia quia cognitus producendus ab angelis per totam aeternitatem sunt futura et infiniti et cognoscuntur a christo in deo ergo. 2º patet quia visiones beatorum de facto cognoscunt ~~pro alterum~~ in deo infinitas species numerorum figurarum et proportionum est fieri progressum ex divisione continui ergo. patet 3º quia nulla repugnantia datur in hoc quod talia obiecta infinita possint modo finito representari per visionem dei simpliciter finitam et quod etiam de facto peculiariter id obtineat aliis christi colligitur ex perfectio summi status beatifici ergo —

nec scio hanc advertentiam est illa calculatio est ita fieri solet ad videndum unum obiectum requiritur perfectio aliqua in visione et ad videndum duo magis et sic in infinitum

go ad videndu infa oba requirit visio infa et n sufficit finita n sufficit
qd visio sit indivisibiliter maliter perfectior alijs visionis que sm representaret
finita oba licet n sit infa sd finita sicut etm n valet videre et diligere
aliqd e aliqua perfectio et videre ac diligere aliqd melius e ma perfectio go videre
ac diligere rem infi perfectam ... e infa perfectio
adverte pterea potem cu saltem de pota absoluta visionem que repre
sentet in deo aliqm infam multitudine substapolitu spe diversar e multitudo
longe a tota latitudine infa sitt rei polita dyter qa hoc n implicat go pt
fieri de pota absoluta visio autem que representet in deo oia possibilia excepto
uno vel altero n pt etm de pota absoluta sed tum qa intrinsece limitatur
tum qa illa cognitio maxime accedit ad comprehensionem et ysa valde illimitata
adverte etm hic n u potem etm de pota absoluta visionem
dei sm se infam (idem dm de quacu qualitate snali) per visionem dei fact
peculiariter hic ro qa visio beata ut sa probavimus e oio simplex et indiis
sine ulla reali dyte graduu extensionis neque intensionis ac proinde n e capax illius
infinitudinis categorematice que reperiri solet in qualitatibus. Da ro e pro oibs
qualitatibs snalibs etiam per ipsa visione dei etm in sa illi accedenti gradus
intensionis qr ro sic se het etc excellentia ... perfectionis snalis que obtinet
talibus qualitatibus snalibus n e compatibilis infa multitudo gradu nec de pota
absoluta go in talibus qualitatibus n pt dari nec de pota absoluta infa intensio
ans pt a paritate rois n cu perfecte subs n spatit etm de pota absoluta
qd possit se sola producere alia suba go idem dm sup mo de qualibs snalibs
ac sicut n repugnat aci qd se so possit producere aliud aci ita n repug
nabit qualitatibs nalibs qd cu illis per iua ... sungat ro infinit
in intensione
adverte ultimo qd licet in dubys qualitatibs supernalibs n possit dari
infam actu et categorematice in intensione pt ttm dari infam sincateu
in intensione in qualitatibs hentibs gradus ut in gra et in n hentib ut in
visione que simplex e dabit quaecunq dent plures et plures visiones maliter
perfectiores sine tro

Cap 7

An beati per visionem dei videant oes creas existentes in quolibet dista tempores aut saltem oes ad suu statu ptinentes

1a cio n oes beati per visionem dei vident oes res singulares existentes in
qualibet dista tempores pt 1o Locis ... dicentibs etm angelos sanctos et beatos
nescire aliquas res existentes. 2o Locus e Isaie 63 no 1o qui's e ysa q venit de Edom

2s Locus e psalmi 23 no 8 quis est iste rex gloriae. 3 Locus e ad ephesios 3 no 10 ut innotescat principatibus et potestatibus in coelestibus per ecclesiam etta 4s Locus e marci 24 no 36 de die illa et hora nemo scit neque angeli coelorum etta quod etiam habetur marci 13 no 32 5s Locus e danielis 10 no 13 princeps regni persarum restitit mihi etta 6s Locus e apocalipsis 7 no 2 et 3o de angelo qui voce magna clamavit 4or angelis dicens nolite nocere terrae et mari etta quae omnia Loca licet habeant alios sensus praeter sensum nostrum, eius tamen vere et proprie nostrae ubi sensui addaptantur — probatur 2o quia angeli inferiores dicuntur illuminari a superioribus ergo non omnes angeli et beati per visionem dei vident omnes res singulares existentes in qualibet differentia temporis praeteriti quia ad hoc illuminantur ut videant aliquas alias res singulares existentes quas non videbant Et per illuminationem non videant omnes quas antea non videbant sed tantum aliquas. praeterea omnes angeli seu beati non vident in deo omnes occultos cordium cogitatus et actus liberos et omnia praeterita praesentia et futura hominum secundum probatur cognosci a christo domino ergo —

+ p visionem dei

2o uo singuli tantum beati eas res aliquo existentes sibi necessarias sibi liberas vident eas quae pertinent ad suum statum. hoc uo ita intelligenda e quod singulis beatis convenit videre deum prout e in se et in ipso deo tamen in speculo res aliquas aliquo existentes sibi hae liberas sint sibi necessariae quae pertinent ad suum statum. probatur uo 1o ex concilio senonensi ubi in decreto 13 dicitur beatos in divinitatis speculo illuxisse quidquid eorum intersit. —

probatur 2o quia ratio donum e ut perfecta beatitudo (siquidem e status omnium bonorum aggregatione perfectus et finis ultimus quo sequitur apus) fratr perscrutabatur appetitum beati quoad omnia quae recto et ordinato desiderio potest optare sibi fraliter ex vi illius conferri, n. beatus non e nisi qui habet omnia quae vult et nil vult male ergo cum visio beata sit perfecta beatitudo fratis specialis donum e ut ex vi illius respiciantur singulis beatis ea omnia quae pertinent ad suum statum siquidem idem e impossibile nec afert ullam indebitionis sed potius debitionis perfectioni status beatificationis et merito quilibet beatus potest recto et ordinato desiderio optare id sibi fraliter conferri ex vi suae fratis beatitudinis et reipsa ita fieri — —

quae sint res quae in particulari a singulis beatis videantur nequit certo definiri sed quod verosimilius sit in hoc sequentibus diffis declarabitur —

1a diffas de rebus naturalibus quae vident a beatis —

Dico 1o singuli beati vident in deo totam huius universi fabricam illiusque ordinem et dispositionem et omnia genera et species etiam impersfectas rerum in illa existentium et etiam vident aliqua individua specierum existencium non tamen vident omnia vident praeterita aliquas species possibilis —

1a ups. prs. quod singuli beati videant in deo totam huius universi fabricam illiusque ordinem et dispositionem et omnia genera et species etiam imperfectas rerum in illa existentium probatur

1o ex rōib, et autoritatib, adductis p probare 2e ass huius capitis et 3ae
ex d. augustino to 3 lo 4 de genesi ad literam c 29 initio ubi sic ait: cum sancti
angeli (idem esto de hoib, beatis quos in hoc eodē loco cum quocumque angelis
quoad hoc eq ē videre in deo totam huius universi machinam etc. ait ipse s.
august.) semper videant faciem dei universam creaturam in qua ipsi cum principaliter
cogniti in ipso verbo dei primus noverunt etc. ex verbis et alijs additis in eodē
c. et sequentib, docet angelos beatos videre in deo universam creaturam quam duos
genesis lo dr creasse per sex dies ubi includuntur oia dicta in hac 1a pte ass. —

2a ass. pt s. quod singuli beati videant in deo aliqua individua specierum
existentium pt qa ut sa dicebamus vident oes spēs existentes aperte cum
individuis ergo vident aliqua individua; —

3a ass. pt s. quod singuli beati non videant oia individua specierum existentium in deo +
pt qa nale desiderium roalis creae ē ad sciendum oia illa quae ad perfectionem fralem
et specificam ... pertinent sed hec sunt spēs et genera rei et roes earum quae oia
videt quilibet beatus in deo: at cognoscere singularia et cogitata et facta non ē
de perfectione frali ... beati neque ad hoc eius desiderium tendit ac proinde non erit
necesse quod quilibet beatus videat talia singularia — quod autem quilibet beatus
videat in deo aliquas creas et spēs potest colligi pt ex sa dictis —

2a difficultas de rebus supernalibus et mysterijs fidei quae vident a beatis —
2a ass. singuli beati vident in deo principua mysteria fidei et probabile ē illos
videre in particulari oia quae crediderunt in vita. colligitur ex D. Th. 12 q 4 ar 3o
corpore ubi dicit; cognitioni imperfectae quae in via habetur per fidem respondere
in patria visionem. colligitur etiam ex d. august. to 5 lo 22 de civitate dei c. 22
paulo post initium ubi sic ait: videbimus deum et oia illa quae nunc non videmus
credentes. pt roe quia visio beata in patria succedit loco fidei viae sicque conveniens ergo ē
illi respondere visionem eorum quae fuerunt credita et satiari justum desiderium
videndi illa cum aliunde nil obstet et communi consensu sic receptum saltem de
principuis fidei mysterijs ergo —

sciendum ē 1o beatos futuros cum inaequales per inaequalitatem meritorum et
grae ac luminis gloriae in visione mysteriorum fidei in roe claritatis unus non
clariori modo repraesentabit in deo mysteria fidei quam alius —

sciendum ē 2o probabiliter credi posse oes beatos visuros cum oia mysteria
credita in ecclesia militante saltem quoad roes principuas et specificas seu
essentiales quia quantum ē ex pte fidei et pie affectionis habitualis oes fuerunt parati
ad credenda oia et beliti ... ē quod non oes actu crediderint oia mysteria vo

fidei n̄ multiplicata in pluribus individuis ut mysterium incarnationis trinitatis etc. ab omnibus beatis cognoscitur per visionem beatam. mysteria vero fidei quae multiplicantur in pluribus individuis ut mysterium eucharistiae in multis ostiis et resurrectio in multis hominibus videbuntur a beatis in deo quoad multa individua n̄ tamen est necessarium quod videant quoad omnia.

3a. Difficultas An singuli beati videant in deo occultas aliorum cogitationes actus liberos futura contingentia et orationes ac preces quae ad illos funduntur.

3a. dico singuli beati ex occultis aliorum cogitationibus actibus liberis et futuris contingentibus vident in deo ea quae pertinent ad suum statum ac proinde etiam orationes et preces quae ad illos fundunt. habetur hoc ex s. augustino lib. in lo de civitate dei c. 29 ad finem ubi agens de statu beatitudinis sic ait. deus nobis erit notus atque conspicuus ut videatur spiritu a singulis etc. et subdit patebunt etiam cogitationes nostrae invicem nobis. praeterea lib. 9 in lo de diligendo deo paulo ante finem c. 12 de beatis dicit patebunt singulorum singulis mentes. unde sicut his testimoniis manifestatur beatos cognoscere aliorum cogitationes occultas idem ut dixi de omnibus aliis quae in eo ponuntur cum n̄ det discrimen.

Probatur ratione a singulis beatis vident in deo alia pertinentia ad suum statum ut supra diximus ergo etiam ab illis vident in deo ea quae dicuntur in hac 3a. ut etiam pertinentia ad suum statum cum n̄ det maior ratio quare alia pertineant et debeant cognosci a beatis in deo n̄ vero haec dicta in ut hac 3a.

3. Confirmatur quia certum est a beatis cognosci preces et orationes quae ad illos funduntur alioquin frustra ad illos funderentur ergo idem dicendum est de omnibus aliis quae sunt in ea.

Dicendum ultimo ad statum cuiuslibet beati pertinere cognoscere in deo ea omnia quorum notitia requiritur ut exerceant suas actiones et operationes prudentissime et iucundissime. pertinet etiam ad statum cuiuslibet beati cognoscere in deo ea omnia de quibus dum illos pro suo statu habere specialem curam etiam ea quae fiunt in hac vita v.g. fundatoribus religionum incumbit illarum cura et cuilibet beato cura eorum quae illi sunt commissa.

4a. Difficultas ex aliquibus obiectionibus.

Dicendum 1o quod quando afferunt aliquot testimonia sanctorum patrum scilicet aut ... quibus ostendant a beatis n̄ videri in deo aliquas res ex dictis supra illa testimonia n̄ debent intelligi de iis quae pertinent ad statum beatorum itaut ea quae pertinent ad statum beatorum n̄ videantur in deo ab ipsis beatis sed debent intelligi de iis quae n̄ pertinent ad statum beatorum quod quidem verum est quod n̄ videant in deo per visionem beatam neque extra deum per alias visiones sive cognitiones quod n̄ est supra nos neque ... a nobis dicta.

Dicendum 2o quod si duo beati inaequalium meritorum ~~...~~ et inaequalium statuum dentur ita quod qui minora merita habet habeat maiorem statum et qui maiora

merita hūt hēat in statum ut si unus qui rex et alter homo peculiaris tunc homo
peculiaris roē maioris meritorum cognosceret plures creas posteriores quam si in ille esset
in statu hōis regis et cognoscunt ab hoē rege —
obiicitur 1° idem Lumen gloriæ quod est sufficiens in actu 1° ad repræsentandam aliquam naturam
specificam est etiam sufficiens ad repræsentanda oīa illius indua: ergo oīa indua
etiam internorum actuum liberorum et futurorum contingentium quæ vident a quos vocato ad
eius statum pertinent vident etiam ab oīs aliis vocatis. cōa prob quia omnes hunc
Lumen gloriæ sufficiens ad repræsentandum naturas specificas talium induorum
ac proinde oīa indua illarum specierum: anteced. anteced prob 1° quia indua non addunt specificæ
naturæ perfectionem formalem sed solum materialem ac proinde vr. quod Lumen gloriæ quod in actu 1°
est sufficiens ad repræsentandam aliquam naturam specificam sit etiam sufficiens ad repræ-
sentanda oīa illius induas. prob 2° quia in ordine naturali eadem species intelligibilis
quæ in angelis est sufficiens in actu 1° ad repræsentandam aliquam naturam specificam
est etiam sufficiens ad repræsentanda oīa illius indua ergo similiter in ordine supernali
idem Lumen gloriæ quod est sufficiens ad repræsentandam aliquam naturam specificam
erit sufficiens ad repræsentanda oīa illius indua —
Rx negando ant. et ad 1am probationem dico quod licet indua non addant naturæ specificæ
perfectionem formalem addunt tamen materialem et aliqua maior perfectio est repræsentare
speciem ~~et~~ simul cum induis quam repræsentare solam speciem, ac proinde Lumen
gloriæ quod esset solum sufficiens in actu 1° repræsentare aliquam speciem non ideo
simul posset repræsentare oīa illius indua unde patet ad 2am probationem eiusdem
antis —
obiicitur 2° quilibet habitus fidei theologicus est sufficiens ad credenda quæcumque
obiecta materialia sub suum obiectum formale quod est divina veracitas obscure revelans,
et similiter quilibet habitus caritatis theologicus est sufficiens ad diliganda quæcumque obiecta
materialia sub suum obiectum formale ut roē constat quia aliqui si denuo proponeret aut
immediate a Deo aut ab ecclesia aliquid credendum aut diligendum non possent fideles
per suum habitum fidei et caritatis illud credere et diligere quod constat non esse credendum
ergo similiter dici potest quodlibet Lumen gloriæ esse sufficiens ad videnda quæcumque obiecta materialia
sub suum obiectum formale —
Rx negando ant. negando conam et discrimen est quia habitus fidei et caritatis ex sua
propria natura non ordinatur ad unum simplicem actum qui extendatur ad plura aut pauciora
obiecta materialia roē obiecti formalis magis aut minus intrinsece penetrati non quilibet remissus
remissus habitus fidei et caritatis potest in quolibet subiecto elicere plures ac plures actus
materialiter diversos quibus credant et diligant quæcumque obiecta materialia debite proposita dummodo
non magis perfecte intrinsece attingat suum obiectum formale ut constat ex roē proposita in ante
at lumen gloriæ ex sua propria natura ordinatur in quolibet vidente ad unum simplicem
actum qui extendit ad plura aut pauciora obiecta materialia in Deo visa sub divinam
essentiam magis aut minus intrinsece penetratam et hæc est roē discriminis inter habitus
fidei caritatis et Luminis gloriæ —

Cap. 8m An vissio beata in omnibus beatis tum angelis tum etiam hominibus sit unius speciei et equalis perfectionis et an sit possibilis alia diverse speciei.

1a co visio beata defacto in omnibus beatis tum angelis tum etiam hominibus est unius speciei ac proinde equalis perfectionis specificae et formalis. probatur 1o ex D. Thoma de veritate q. 8 ar. 1a ad 17 ubi dicit Lumen gloriae in angelis et hominibus esse eiusdem speciei. Item probatur ex ipso D. Thoma 1 p. q. 29 ar. 2 corpore paulo ante finem ubi ait sanctos aequaliter deum videntes sicut angelos equales. probatur tertio ratione quia habitualis gratia iustificans est radix luminis gloriae et visionis beatae eiusdem speciei in angelis et hominibus in suo loco probatur ergo etiam visionem beatam angelorum et hominum esse eiusdem speciei cum sit pronum gratiae nec aliunde ostendatur in hac re necessitas aut firmum fundamentum diversitatis specificae. Confirmatur denique nam si essent visiones beatorum inequalis in specie verisimile visiones angelorum deberent esse perfectioris speciei quam visiones hominum quod non ita est quia visio christi domini et visio beatae virginis et apostolorum non est minoris perfectionis quam sit visionis angelorum sed omnes sunt omnino equales in ratione specifica.

2a co visio beata defacto in beatis tum angelis tum hominibus est inequalis secundum perfectionem individualem virtute intensibilem et extensibilem itaut pro diversitate sanctitatis et meritorum diversi beati videant deum magis aut minus perfecte et ratione illius plures aut pauciores creaturas. est co est de fide et probatur 1o ex D. Thoma 1p. q. 12 ar. 6. probatur 2o ex scriptura et 1a locus sit Matthei 11 no. 11 quod minor est in regno celorum maior est illo. 2us locus sit ex c. 20 no. 4 eiusdem Matthei quemque ergo humiliaverit se sicut parbulus iste hic est maior in regno celorum. 3us locus sit 1a ad corinthios 15 no. 41 alia claritas solis alia claritas lunae et alia claritas stelarum stela n. a stela differt in claritate sic et resurrectio mortuorum. probatur 3o ex Tridentino sessione 6 de iustificatione c. 16 et canone 24 ubi definit iustos per bona opera facta ex gratia mereri aumentum gloriae unde 2a ratio diversis meritis respondere diversum aumentum ac proinde inequalitatem individualem gloriae ergo cum opera sanctorum non sint equalia nec gloria illis erit equalia quoad individualem rationem.

probatur ultimo hec co ratione congrua quia in patria datur iustis lumen gloriae quasi fructus gratiae sed diversi iusti habent inequalis gradus gratiae secundum sua bona opera ergo illis gradibus inequalibus gratiae correspondet lumen gloriae individualiter inequale; ergo etiam lumini gloriae individualiter inequali diversorum beatorum correspondet in beatis visio individualiter inequalis ergo visio beata in beatis est inequalis secundum perfectionem individualem virtute intensibilem et extensibilem.

3a co probabile est per potentiam absolutam dei posse fieri alias visiones beatas diversae speciei inter se et ab ipsa quae defacto datur. probatur hec co quia nulla datur implicatio in hoc ergo potest fieri adeo atque ex solutione argumentorum stabitur.

Difficultas et argumenta adversus dicta.

1a difficultas est quod omnes visiones beatae videant esse omnino equales.

sciendum est quod quando in ev.o s. sancti patres dicunt omnibus iustis dandum esse equalem
dinarium seu equale premium glorie hec dicta seu testimonia intelligenda sunt
de equalitate denarii seu premii glorie obiectivi s. de beatitudine obiectiva
que una est et eadem in omnibus beatis non vero intelligenda sunt de equalitate denarii seu premii glorie
formalis s. de beatitudine formali nam hec inequalis meliter erit in beatis pro diversitate
meritorum ac proinde ex talibus testimoniis nil inferri potest contra nostram 2am cum....

argumentum contra 2am cum sic beatitudo obiectiva unius vel beati est summum bonum
id non potest esse aliquid maius summo bono, ergo beatitudo unius beati non potest esse maior
beatitudine alterius ac proinde inter visiones beatorum nulla potest esse magis aut perfectior
altera cum individualiter — Respondeo beatitudo obiectiva est summum bonum simpliciter in
omni gradu entis ac proinde non potest esse aliquid maius illo, at beatitudo formalis dicit summum
bonum in gradu consecutionis summi boni obiectivi bene autem stat in gradu consecutionis
summi boni obiectivi obiectivi dari aliquas consecutiones perfectiores alias ut ostenditur
ex 1a dictis —

2a difficultas quod inter visiones beatorum defacto videatur esse diversitas specifica —

1m argumentum est inter beatos datur inequalitas in beatitudine essentiali ut constat ex communi modo
loquendi ergo inter visiones beatorum datur diversitas essentialis, alioquin si non esset diversitas
in beatitudine essentiali non vero in essentiali. contra id quod supponitur in ante ergo inter illas datur
diversitas specifica nam diversitas essentialis est specifica — Respondeo distinguendo ante inter beatos
datur inequalitas in beatitudine essentiali quoad rationem individualem et materialem pertinentem
ad substantiam huius aut illius singularis beatitudinis concedo ante. datur inequalitas in
beatitudine essentiali quoad rationem essentialem formalem quae est ratio specifica nego ante. sicut
enim communi modo loquendi dici solet inter iustos dari inequalitatem in gratia essentiali hoc est
in aliquo pertinente ad substantiam talis aut talis gratiae individualis quae tamen non est diversitas specifica —

2m argumentum est visio quae clarius videat deum attingendo in illo diversam rationem
obiectivam quam non attingit alia visio imperfectior non est eiusdem speciei cum illa, ergo est
diversae speciei. ante probatur diversitas specifica inter visiones attenditur ex diversa ratione
obiectiva representata. 2o quia a tali visione clara et perfectiori, v.g. et ab aliis similibus
quae clarius potest abstrahi ratio communis visionis clarae et perfectioris quae praedicari potest de illis non vero
non vero de aliis visionibus imperfectioribus et clarioribus v.g. ut dico ergo illae sunt diversae speciei
ab istis nam ratio communis praedicabilis de aliquibus non differentibus est specie diversa ab aliis de quibus
ea ratio non potest praedicari —

Respondeo negando ante et ad 1m probationem dico est diversitatem specificam inter visiones
attendi ex diversa ratione obiectiva non materiali sed formali s. diversam rationem obiectivi formalis
sub quo hoc est sub diverso principio dictante potentiam ad diversum modum specificum
attingendi obiectum, haec autem diversitas non reperitur inter visiones beatorum quae defacto
dantur in angelis et hominibus siquidem rationem omnium sunt eadem principia specifica dictantia intuitum

cuiusbis vicati ad eundē specificū modum videndi deum nempe eo qd obi ē eadem
d. ea genus vium spēi ū eodē specifico. iterū eo qd vo pos ē lum. mo gloriæ
eiusdē roīs specificæ in oīb vicatis ut pbatū ē ss.

ad 2m pbatm Rx disso anti negando coam eo qd roō cois pdicalis de aliqb pro
diferentiis n ē spēi diversa ab aliis de qb illa roō pdicari n pt eo qd talis roō ē malis
sub eadē roē frali pdicali de illis oib. vg. ro cois visionis corporis huani repren
tantis vg. qor albedines ē pdicalis de multis visionib corporis huanis qcunque ē libr
repsentet qor albedines. n autm pt pdicari de aliis visionib corporis huanis repre
sentantib pauciores aut plures albedines et tm illa n differt spēi ab istis. sic
igit in psenti suo mō dm. ē eo qd ex multis visionib vicatis perfectis et claris ut qor
vg. possit abstrahi roō cois pdicalis de illis n vo de aliis visionib vicatis et clarissimis
vg. ut duo l. ut sex n sequit illas differre spēi ab istis sed solo hieri inequalitatem
indualem sub eadē roē specifica atingentes idē obm frale eodē specifico mō indedi.

3m argum ē intus angeli et hois sū diverse spēi ut cstat go etm visiones
vicatæ illis cvenientes sū diverse speciei pt coā eo qd eodo aliqe pos sū diverse speciei
illae etm actus debent ū diverse speciei. Rx disso anti negando coam et
ad illius pbatm Rx disquendo sic eo qd pos sū diverse spēi illae etm actus debere
ū diverse spēi aliqdo sedo semp nego n. in natis dar eo qd effus eiusdē spēi pcedant
acausis diversis spēi ut calor q pduit a sole et calor q pduit ab igne sū eiusdē
spēi et tm causæ sū diverse spēi idem ctingit in snatis n. actus caritatis
in angelis et hoib sū eiusdē spēi et tm voluntas angeli differt spēi abolūtate
hois go idem suo mō dm. ē de visionib vicatis angelorum et houm.

4m argum ē actus eiusdē spēi n pt ctineri sub diversis generib quor
neutrū sit sub altero n. ut ait Aris in antepredicamentis diversor genez n
subaltrnatim positor diverse sū spēi diffæ sed cognicio angelica et huana in oī
sū diversa cognicionū genera quor neutrū ē sub altero go nulla cognicio
eiusdē spēi pt sub illis ctineri ac pinde visio vicata cvenieus angelo et hoi n pt
ē eiusdē speciei.

Rx explicando ma illud dictum ingit sū roum coium quarum sū pprie
et stricte genera pse postulantia diversitatem spialem fralem insuis inferiorib
aliæ autm sū roes cois ē pse n eius id postulant in oib suis inferiorib sed
sū indifrs ut strahant aut ad aliqua inferiora q difras spialis fralis aut
ad alia sine diversitate spiali frali. vg. cois roō pos activos et passivos strahit ad
aliquas poas activas et passivas inter se diverse spēi qualis ē vg. poa mere activa
caloris ad calefaciendū et poa mere passiva entitatis ad recipiendū actia
at poa immanens vitalis vg. intus hic roum pos activos et passivos sine specifica
diversitate n. in intus talis poa immanens vitalis activa n ē diverse spēi
a tali poa receptiva vitali immanenti suor actuū.

4m argum ē

5m argum. e visio qua moyses et d. paulus dicunt vti hac vita vidisse deum (ut de moysi sicat in lib. numeri c. 12 n° 8 et de d. paulo 2° ad corinth. 12 n° 4) fuit diversa speciei ab ea qua beati vident deum in patria. g° de facto excedendum est dari visiones beatas diversae speciei. minor probatur quia illa fuit corruptibilis et solum transiens, altera autem est incorruptibilis et perpetua g° fuit diversae speciei.
R. negando ante et ad eius probationem ... negat. causa n. ... ex eo quod aliqua visio ex dispensatione divina sit solum transiens et alia perpetua non sequitur diversitas specifica inter has duas visiones sicut ex eo quod actus caritatis in via sit solum transiens et in patria sit perpetuus non sequitur diversitas specifica inter hos duos actus caritatis.

3° dicas quod etiam de potentia absoluta videantur impossibiles aliae visiones beatae diversae speciei ab ista quae de facto datur.

1m argum. est impossibilis est alia gratia habitualis iustificans diversae speciei ab ista quae de facto datur g° etiam impossibilis est alia visio beata diversae speciei ab ista quae de facto datur. cons. probatur quia visio beata est veluti proprietas debita gratiae iustificantis tamquam radici. g° si est impossibile gratiam multiplicari specie impossibile etiam erit visionem multiplicari specie.
R. ad 1° negando ante quia nullum datur fundamentum authoritatis et rationis ad asserendum repugnare de potentia absoluta aliam gratiam habitualem iustificantem diversae speciei saltem imperfectiorem ea quae modo datur. unde potest etiam dari alia visio diversae speciei saltem imperfectior ea quae modo datur. R. ad 2° omisso ante negando conseq. quia talis visio quam dicimus posse fieri a deo non esset nisi quod esset debita alicui gratiae tamquam radici.

2m argum. est si esset possibilis alia visio beata diversae speciei ab ista quae modo datur vel esset perfectior vel imperfectior ista. sed neutrum dici potest g°. minor probatur quia in prima illa non potest esse speciei perfectior nam visio quae modo datur est in ordine cognitionis intellectualis creatae et creabilis species perfectissima tum quia perfectissimum obiectum formale divinae essentiae prout est in se clare visibilis tum etiam quia specifica haec visio datur animae christi cui propter excellentiam unionis hyp. debetur perfectissima visio beata. — dunde quod neque illa possit esse speciei imperfectior probatur quia eo ipso quod esset visio beata deberet habere idem obiectum formale divinae essentiae prout in se visibilis quae est obiectiva ratio beandi g° esset equalis perfectionis specificae non hic attendit ex obiecto formali.
R. negando maiorem ad illius probationem dicimus illam visionem posse esse forsan speciei imperfectiorem ista quae modo datur. nam quod ista in ordine cognitionis intellectualis creatae et creabilis sit perfectissima speciei vel qualitas tum quia maiorem gravium doctrinam in qua id videtur supponi ab illis tum quia rationem in argumento allatam et quod visio eiusdem speciei cum ea quam de facto habent alii beati datur animae christi cui propter excellentiam unionis

hr debere perfectissima visio beata unde consequenter infert quamcumque aliam possibilem visionem diversae speciei fore specifice imperfectiorem —

ad illud vero quod in argumento dicitur non posse dari aliam visionem specifice imperfectiorem quia eo ipso quod per visio beata deberet habere idem obiectum formale divinam essentiam ... 1o id negando quia non repugnat visio beata imperfectior quae cum diverso specifico modo tendendi videat expresse attributa d. quam expresse videat d. essentiam ut sic ... ut 2o etiam si concederet quamcumque possibilem visionem beatam debere habere d. essentiam pro obiecto formali quod + quo non sequitur inde impossibilem esse visionem diversae speciei ab ea quae modo datur non specificatio actus non attenditur tantum ex obiecto formali quod aut quo sed attenditur ex obiecto formali sub quo hoc est sub principio seu concursu determinante potentiam ad talem talem specificum modum attingendi ipsum obiectum. unde contingere potest eandem rationem obiectivam attingi per actus speciei diversos ratione diversi principii seu concursus determinantis diversum specificum modum tendendi ut v.g. eadem albedo diversis actibus specificis attingitur ab intellectu humano et angelico item ab angelo superiori et inferiori. possibilis ergo est visio beata imperfectioris speciei — —

2m argumentum est principium quod ubi determinans potentiam ad quamcumque visionem beatam debet esse divina essentia in ratione speciei intelligibilis nam illa sola gerit vicem speciei intelligibilis ad visionem sui et etiam aliarum rationum divinarum ut supponitur in communi doctrina ergo non est possibilis alia visio beata diversae speciei ab ea quae modo datur probatur consequentia quia specificatio provenit ex specie intelligibili determinante potentiam ergo si ad quamlibet visionem beatam debet concurrere divina essentia tamquam species intelligibilis determinans potentiam sequitur inde quamlibet visionem beatam debere esse eiusdem speciei — —

Respondeo concedendo antecedens negando consequentiam quia divina essentia cum eminenter quasi perfectissima causa contineat diversos modos specificos tendendi possibiles in actibus creatis potest per voluntatem dei applicari ut concurrat diversos concursus quibus diversae visiones attingentium diverso modo specifico aut divinam essentiam aut unam divinam essentiam et alteram attributa in quo non ostenditur repugnantia — —

Ergo 4a dicitur de iis quae ad beatitudinem exiguntur —

item ergo 5 de adeptione beatitudinis —

Disputatio 2a

De proprietatibus et dispositionibus beatitudinis formalis patriae —

Cap. 1m

De inceptione beatitudinis an formalis beatitudo patriae conferatur animabus iustis post hanc vitam statim ac non sufficienter purgatae ubi an beatitudo animae requirat ipsius et angeli perfectior post resurrectionem corporis —

1a conclusio post mortem christi iustorum animae ex hac vita decedentes statim ac non sufficienter purgandae recipiuntur in beatitudinem patriae et possident claram dei visionem et fruitionem. haec est de fide ex probatur ex ... locis ... ut est Lucae 23 no 43 hodie mecum eris in paradiso.

+ expresse repraesentatam

2a. ad Corinthios 5 nº 1 si terrestris domus nostra dissolvatur etc. et nº 8
bonam voluntatem etc. 2a. ad Ephesios 4 nº 8 ascendens in altum etc. epistola
ad Philippenses 1º nº 23 et ad Hebraeos 9 nº 8 et cap. 10 nº 19 et cap. 12 nº 23
Apocalypsis 7 nº 11 et cap. 7 nº 13
Probatur 2º ex eo quod definita sit in concilio Florentino quod dicitur 8 sinodus generalis
et habetur tom. 4 conciliorum sessione ultima in literis unionis. item in quadam extrava-
ganti Benedicti 12 quae incipit Benedictus Deus —
Probatur 3º ratione per passionem et mortem Christi consumata fuit humani generis redemptio
iuxta illud Joannis 19 nº 30 consummatum est, consumata redemptione dicitur ab hominibus aperta
esse ianua quae antea propter peccata erat illis clausa, nimirum ante quam per Christi
passionem et mortem consumaretur redemptio generis humani ex Dei lege nulli hominis patebat
aditus in caelum, iuxta illud ad Hebraeos 9 nº 8 nondum erat propalata sanctorum via.
ergo post Christi mortem iustorum animae ex hac vita decedentes statim ac sunt sufficienter
purgatae consequuntur beatitudinem patriae cum non sit causa propter quam beatitudo debeat
differri sufficienter purgatis —
Advertatur hic loca scripturae et sanctorum patrum quae significare videntur
beatitudinem et gloriam differri hominibus usque ad generalem resurrectionem
intelligenda esse de beatitudine et gloria consumata constanti ex beatitudine animae et
corporis quod nos non negamus, nec est contra nostram sententiam. alii vero patres qui sunt pro
opposita nostrae sententiae hinc id mirum non contra nostram sententiam veritas eo tempore non dum
erat in ecclesia declarata. id vero quod dicitur oppositum nostrae sententiae definitum esse
a quodam summo pontifice Joanne 22 verum non est, sed verum sit ab illo
ut a persona privata aliquid fuerit assertum, numquam tamen ut summus pontifex
oppositum nostrae sententiae definivit ut supponitur in extravaganti Benedicti 12 supra
relata —
Quaeres 1º utrum essentialis beatitudo animae nunc maior erit quam post resurrectionem
corporis futura sit intensive per se.
Respondeo tamen quodam modo extensive
dicitur per se non quia talis per se futura est quam beatitudinis corporis per se non est
licet sit quam arctius corpore quam anima sit beatitudo animae consistit in visione Dei
quae non pendet a corpore neque ab ea, sed bona sint corporis, ergo essentialis beatitudo
animae non maior erit post resurrectionem corporis futura intensive
per se intra semetipsa —
Quaeres 2º probatur etiam quod essentialis beatitudo animae post resurrectionem corporis sit futura
extensive perfectior, et dicitur 121 et in Lazaro et alibi sic ait resumpto corpore
beatitudo non crescit non intensive sed extensive, et probatur quia essentialis beatitudo animae
habet eadem principia ante et post resurrectionem corporis nempe idem lumen gloriae
charitatis cum eodem intensive et eamdem speciem de loco suo ingredientis, nam ratione corporis
addit aliquid praeter quod id animae beatae variet intra semetipsa visio Dei, illius perfectioni

debitum

ut sit intra invariabilis dei quam beatitudo aie post resurrectionem corporis augeri extensive non quia illi tunc addendum sit aliquid intrinsecum sed per accidentale gaudium et consortium gloriae corporis —

dices anima post resurrectionem corporis habet perfectionem et est iam libera ab eo appetitu quem quod erat separata habebat ad corpus quo appetitu retardabatur et impediebatur aliquo modo ne toto conatu attenderet ad dei visionem ergo tunc perfectius intensius attendit ad visionem beatam ac proinde habebit tunc perfectior intensive —

Respondeo distinguendo illud quod dicitur animam post resurrectionem corporis habere perfectionem habet non perfectionem non intensivam sed extensivam per corpus quod infra. ad aliud vero quod dicitur appetitum animae separatae ad corpus retardare illam ne toto conatu attendat ad dei visionem quia appetitus non datur quod datur corporis dominium est illum appetitum non retardare animam separatam ad dei visionem non principium sed naturali visionis eam rapit ut toto conatu secundum proportionem talis principii elevantis eliciat dei visionem quae ante et post resurrectionem sit eque intensiva perfecta et proinde nihil contra nos — —

3a conclusio de potentia absoluta visio beata potest concedi homini etiam in hac vita mortali patet quia nulla datur in hoc contradictio ergo certumque est concessam esse christo in hac vita mortali ab instanti suae conceptionis ut docet D. Thomas 3 parte quaestione 34 articulo 4 quaestione 10 articulo 1 —

4a conclusio secundum potentiam ordinariam et communem legem visio beata non conceditur homini nisi post hanc vitam mortalem quae conclusio est de fide et patet 1o ex illo loco Exodi 33 numero 20 non videbit me homo et vivet. patet 2o congruentia rationis quia conveniens est in hac vita mortali cum sit mutabilis et imperfecta et via ad aliam concedi secundum communi lege imperfectam cognitionem ac vero perfectam qualis est visio dei reservari secundum communem legem ad aliam vitam perfectam in statu termini ergo — —

Cap 2

De modo acquirendi beatitudinem an requirat bona opera facta in hac vita ex auxilio gratiae et quo pacto exigat rectitudinem voluntatis —

Dico 1o ad acquirendam beatitudinem parte requirentur in adultis ratione usu pollentibus bona opera facta in hac vita ex auxilio gratiae per servantes mandata quae ita est de fide ut exponitur Concilium Tridentinum hic quaestione 3 articulo 4 et patet ex locis ubi innotescit dominus hujus modi adultos non posse acquirere beatitudinem nisi per bona opera servantes mandata ut Matthei 7 numero 21 non omnis qui dicit mihi domine domine intrabit in regnum caelorum sed qui fecerit voluntatem patris mei et 19 numero 17 si vis ad vitam ingredi serva mandata —

In parvulis autem non habentibus usum rationis constat ad acquirendam beatitudinem non requiri aliqua eorum opera ad quae non sunt capaces sed sufficere habitualem gratiam justificantem cum aliis donis habitualibus quae illis conferuntur per sacramentum ut exponit ... in materia de gratia —

advertendum est hic cum D. Thoma quaestione 4 articulo 4 ad beatitudinem requiri rectitudinem voluntatis tunc antecedenter circa rectum ordinem ad ultimum finem consequendum tum ...

concomitante quae visionem dei commitatur amor quo beati diligunt deum et alia propter illum et in ordine ad illum —

Cap 3m

De duratione formalis beatitudinis patriae an sit perpetua non solum ab extrinseco ex ordinatione dei sed ab intrinseco sua ipse natura —

Dico primo formalis beatitudo patriae in singulis beatis est perpetua in aeternum duratura neque solum propter ordinariam potentiam amitti quod dico est de fide et probatur primo ex locis supra in quibus beatitudo patriae dicitur vita aeterna ut mattei 21 nº 40 ibunt iusti in vitam aeternam Ioannis 17 nº 3 ad romanos 6 nº 23 — probatur 2º ex definitione ecclesiae non id definitum in 6 sinodo constant. sub agatone papa (hoc est 2 concilior christianae antiquioris editionis) actione 11 in epistola sofronii approbata in actione 13. praeterea in concilio Lateranensi sub inocentio 3º quod refertur in decretalibus titulo de summa trinitate et fide catolica et firmiter et in pluribus aliis decretis — probatur 3 rationibus infra addicendis ut 2a. —

2a ergo formali beatitudini patriae convenit perpetuitas non solum ab extrinseco ex ordinatione dei sed ab intrinseco ex natura ipsius beatitudinis postulantis perpetuam durationem quod colligitur ex D. Thoma quaestione 10 ar 3 corpore et ar 5 ad 5 et 3 contra gentes c 62 et 62 et 121 quaestione 5 ar 4 corpore et ad 2m — probatur ratione quia ipsa beatitudo formalis et naturalis patriae ex sua propria ratione petit vim satiandi perfecte appetitum rationalem et constituendi illum quietum in ultimo fine hoc non ingerit ex propria ratione talis perfectis beatitudinis et hoc non conveniret illi si ab intrinseco ex sua natura non esset perpetua et incorruptibilis quia eo ipso ex sua ratione et natura non haberet vim excludendi anxietatem et timorem de amittendo statum beatitudinis et consequenter non haberet ex sua ratione vim satiandi perfecte appetitum rationalem et constituendi illum quietum in ultimo fine ut constat ergo ab intrinseco petit perpetuitatem — —

probatur 2o ratione illud est perpetuum ab intrinseco quod ex natura rei non potest destrui per contrarium seu aliquod aliud incompatibile nec per cessationem causae seu seu alicuius ex hac percequisiti ad illius conservationem non eo ipso quod aliqua res ita se habeat ingerit perpetua ab intrinseco ut de angelis et animabus rationalibus ob hanc rationem suo loco dicitur. sed beatitudo patriae ita se habet, non visio beata ex natura rei non potest destrui per aliquod contrarium aut sibi incompatibile quia cum sit clarissima cognitio perfectissimo modo intuitiva summi boni ex sua natura habet non admittere ullum errorem seu actum contrarium aut incompatibilem ut constat praeterea neque ex natura rei potest destrui per cessationem causae seu alicuius ex hac perequisiti ad illius conservationem non supposita perfectissima applicatione boni divini et supposito luminis gloriae intensi nequaquam determinato ad eliciendam et continuandam visionem neque potest ab illa cessare Et veruntamen quod deus de potentia absoluta potest cessare ab illius conservatione sicut a conservatione angelorum et animarum rationalium quod non obstat quo minus visio beata angeli et animae rationalis sint ab intrinseco perpetui — —

— Obiiciones adversus dicta — . . .

1m argum̃ ẽ habitualis gr̃a iustificans in beatis hẽt perpetuitatem ab extrĩo n̄ eadẽ gr̃a iustificans ẽ in viatoribus in qb n̄ hẽt perpetuitatem cũ sit amisibilis et sepe amittat̃ ut cstat g° silr̃ dm̃ ẽ visionem dei in beatis heri perpetuitatem ab extrĩo pt cõa q̃a gr̃a iustificans ẽ pfectior visione beata siqdẽ ẽ nra divinę n̄e participatio et radix visionis beate g° si gr̃a n̄ cbenit perpetuitas ab intro minus cbeniet visioni ẽ impfectior ẽ —

R̃ dist° anti et negando cõam et disparitas ẽ q̃a gr̃a iustificans ẽ donũ cõe p statu viæ et tm̃ et n̄ ẽ p se ipsam imme ultimi finis csecutio satiativa apus p adeptionẽ summi boni ac pinde cm̃ se imme n̄ petit perpetuitatem at visio beata n̄ ẽ donũ cõe p statu viæ et tm̃ sd ẽ ppriũ p statu tm̃ et ẽ pfecta ultimi finis csecutio satiativa apus p adeptionẽ summi boni ac pinde ab intro petit perpetuitatem · ad pbatm v° cõæ ccedit ans et negat cõa n̄ ex eo qd gra sit pfectior visione ~~n̄ sequit~~ et grẽ n̄ cbeniat ab intro perpetuitas n̄ ideo negandũ ẽ cbenire perpetuitatem visioni ab intro n̄ frẽ cçui ẽ pfectior ẽ fra celi n̄ cbenit ẽ incorruptibilem et tm̃ cbenit frẽ celi g° silitr dm ẽ in nostro casu —

2m argum̃ ẽ fieri pt ut alicui ccedat visio dei cm̃ brevi aliquo tempore sd talis visio yet fralis beatitudo ut cstat et tm̃ n̄ yet perpetua ut supponit g° perpetuitas n̄ cbenit ab intro beatitudinẽ etm̃ pfectę qualis ẽ visio dei —

R̃ ccsa m̃a et 1a pte minoris et distinguendo 2ã ptm̃ minoris n̄ yet illa visio perpetua · 1 · n̄ heret actu duratm̃ perpetuam ccedo m̃ n̄ yet perpetua · 1 · n̄ peteret ab intro ex nã sua duratm̃ perpetuam nego m̃ ad hoc autm̃ qd visio beata ab intro sit perpetua cm̃ requirit qd petat ex nã sua duratm̃ perpetuã licet actu n̄ heat duratm̃ perpetuam sicut suo m° dr de roẽ qiali accis n̄ ẽ actu inhęrere sd qd ab intro ex nã sua petat inhęrentiam ac pinde negandaẽ cõa —

3m argum̃ intendit qd beatitudo sit transiens n̄ sit dicenda simplr beatitudo sic actualis carentia durationis perpetuę sufficit ut operatio cuiusdẽ spũs n̄ denominet simplr beatum eum quem alias ita denominaret ci si yet actu perpetua g° de roẽ qiali beatitudinis ẽ actualis perpetuitas siquidẽ hac sublata n̄ cstituit aliquis simplr beatus ans pt 1° ex cõi m° loquendi ꝓa quem n̄ diceret simplr beatus q heret dei visionem cm̃ brevi tempore · 2° ex Aris 1° 1° ethicorum ad nicomacũ c° 7 post mediũ ubi ait ver neq una hirundo neq unus dies facit ita quoq beatũ et felicem hoĩm neq unus dies neq brevi aliqd tempus efficit · 3° ex d. augus q dicit vitam beatam n̄ ẽ nisi ęternam —

R̃ distinguendo ans in pdicto casu ille q heret dei visionem brevi tempore denominaret simplr beatus in sensu phisico quantũ satis ẽ ad phicã roẽm intrã qialem et ccialem fralis beatitudinis pfectę intensivę n̄ tm̃ denominaret simplr beatus in sensu morali hoc ẽ ꝓa cõem usum relatũ n̄ cm̃ ad phicam roẽm intensivam sd etm̃ ad pfectionem utcũq extensivam fralis beatitudinis et hoc m° ingit id qd in 1a 2a et 3a pbati pponit —

instabis eo ipso qd aliquis heret dei visionem qm existimaret aut dubitaret

n̄

futuram perpetuam premeret angustiae et timore eam amittendi ergo cum non sit perfecta specialis beatitudo non hic debet excludere omnem angustiam et timorem et satiare appetitum —

Dico negando consequentiam quia ad rationem specialem beatitudinis perfectae interdum sufficit id quod est ex se petat perpetuitatem et apta sit satiare appetitum et excludere omnem angustiam et timorem neque obstat aliunde specialiter aliqua ratione admitti aliquam angustiam et timorem sicut anima christi in hac vita mortali quae fuit beata habuit angustiam dolorem ac timorem de sua passione et morte contra illud marci 26 n° 32 tristis est anima mea usque ad mortem. —

cap 4m

De impeccabilitate beatorum an conveniat illis ab intro ex natura beatitudinis an vero solum ab extrinseco ex protectione dei —

1a certum beati deum videntes non posse de potentia ordinaria hinc ullum peccatum quod certum est de fide et probatur 1° ex dictis hic quaestione 4 articulo 4 · probatur 2° ex illo salmo 14 n° 1 et 2° domine quis habitabit in tabernaculo tuo qui ingreditur sine macula · isaias 35 n° 8, marci 5 n° 8, apocalipsis 7 n° 16 et n° 16 et c. 14 n° 5 ad ephesios 5 n° 27 · probatur 3° ratione quia status perfectae beatitudinis in nostro qualis est in patria debet excludere omne malum et afferre quietem consumatam in bono statim id non ingerit pertinere ad perfectionem talis status beatifici contra communem definitionem qua beatitudo dicitur status perfectus aggregatione omnium bonorum quod nimirum dicunt talem statum ubi etiam includitur quod sit perfectus expulsione omnium malorum et de hoc statu dicit augustinus to 3 in l° 13 de trinitate c. 5 ad finem beatus inquit non est nisi qui et habet omnia quae vult et nil vult male —

neque contra hanc certitudinem obstat illud iob 4 n° 18 ecce qui serviunt ei non sunt stabiles et in angelis suis reperit pravitatem non hic verba si loquantur de omnibus angelis bonis et malis ita intelligenda sunt illos non esse stabiles ex se et natura sua et in illis reperiri pravitatem hoc est imbecillitatem nam quia ex se non sunt confirmati in bono · si vero loquantur de angelis malis ita intelligenda sunt illos cum fuerint creati in gratia non permansisse in illa stabiles per sua libertate in pravitatem peccati esse prolapsos ex quibus nil contra nostram certitudinem —

difficultas ergo praecipua solum est qua ratione beatis conveniat impeccabilitas · 1a sententia afirmat illam convenire solum ab extrinseco ex protectione dei · ita scotus 4 sententiarum d. 49 q. 4 et d. 44 q. 6 dico quod gabriel 2° sententiarum d. 7 q. unica ar 1° gregorius ibidem q. 2 ar 2° et alii —

2a sententia asserit beatos esse impeccabiles ab intro ex natura ipsius beatitudinis ita paludanus 4° sententiarum d. 49 q. 7 ar 2 maior q. 2 soto q. 3 ar 4 et 9 ricardus 2° sententiarum d. 7 ar 1 q. 1 durandus ibidem et alii · divus thomas 4 contra gentes c. 92 et de veritate q. 22 ar 6 et 1 p. q. 26 ar 1 et 1 2 q. 4 ar 4 ubi caietanus conradus, medina et vazquez d. 42 c. 2 valentia d. 1 q. 4 punto 1° salas tractatu 2° d. 7 suarez n° 75 · dicit augustinus to 3 l° 12 de genesi ad litteram c. 36 ad medium

ubi ita ait sancti angeli (eadē ē rō de hoīb beatis) illam immutabilem subām creatoris ita conspiciunt ut visione atq; amore et eam pponant oīb et sm eam iudicent de oīb et in eam dirigant ut agant et ex ea dirigunt qdqd agunt. — d. Anselmus dialogo de casu diaboli cᵉ 6 ad medium ubi loquens de angelis beatis sic ait adepti st qdqd potuerunt velle nec iam vident qd plus velle possint et ppt hoc peccare nequeunt. d. Isidorus Lᵒ Lᵒ sententiar; sententia 2ᵃ; angelor inquit nā mutabilis ē sd facit eos incorruptos caritas (alias claritas) sempiterna et addit mutabilitatem nā suffragatur illis contemplatio creatoris — d. gregorius Lᵒ 5 moraliū cᵉ 22 paulo post initium his verbis nā angelica contemplationi autoris sui inhærendo in statu suo immutabilis pmanet et subdit mutabilitatem ~~subdit~~ vicit p hoc qd ei q semp idem ē vinculis amoris alligat. — —

Hæc 2a sᵃ ut verior eligitᵘʳ et pbᵗʳ roe sic visio beata ē prestantissima regula fralis directiba mō pfectissimo cū summa æstimāe pponens criam regulam obiectibā hoc ē divinam bonitatem maximo conatu diligendā sᵖ oīa et in oīb sequendam sd hæc prestantissima regula fralis directiba ab intrō ex sua nā detrahit nuqᵘᵃ volūtatem ut numqm ullo etm̄ Lebi peccato ab illa recedat nec possit recedere, gᵒ ab intrō ex sua nā affert impeccabilitatem. coā pbᵗʳ qᵃ eo ipso qd voluntas nuqᵘᵃ detrahitʳ ut numqm ullo peccato recedat nec possit recedere a summo bono hr̃ impeccabilitas ut cstat. mᵃ sic pbᵗʳ beatitudo ē pfectissima noticia intuitiba summi boni [sd summū bonū per ē ipsū †] qui ē ipsū ē sᵖ oīa æstimandū et inoīb sequendū gᵒ ut pponit. a beatitudine etiā minor in qua ē difās multis pbᵗʳ, 1ᵒ qᵃ boluntas ē apta detrahi ad bonū p fralem regulam directibam q ē noticia æstimatiba seu ut aiunt apreciatiba bonitatis et quo prestantior huius mi regula pfectiori mō æstimationis pponens mᵃ bonitatem eo magis et fortius detrahat voluntatem ut cstat tum ex pa tum etm̄ roē. ideo n. q dibina voluntas ē impeccabilis qᵃ actus intus dibini pponit voluntati pam. d. sᵖ oīa diligendā et in oīb sequendā ac p inde ita detrahat voluntatem. d. ut n̄ sm̄ n̄ recedat ab illo sd neq possit. gᵒ cū visio beata creata sit prestantissima regula fralis directiba mō pfectissimo cū summa æstimāe pponens criam regulam obiectibā sᵃ oīa diligendā et inoīb sequendā ita detrahit voluntatem creatam ut n̄ sm̄ n̄ recedat ab illa sd neq possit. 2ᵒ qᵃ ppria nā voluntatis ē detrahibilis ab æstimatᵉ bonitatis gᵒ prestantissima regula qualis ē visio beata cū summa æstimatᵉ pponens summā bonitatem ab intrō et ex nā sua detrahit voluntatem pfectissimo mō ad bonum. gᵒ ab intrō et ex sua nā nuqᵘᵃ illam detrahat ut numqm ullo peccato recedat nec possit a summo bono hic. n. ē pfectissimus mus detrahendi ad bonū immutabiliter q ex nā rei ingitᵘʳ deberi pfectissimæ regulæ tum fralis tum obiectibæ tum etm̄ nā voluntatis quatenus p eam ē regulabilis tum deniq pfectæ beatitudinis ex se postulantis statū in bono firmū et stabilem. —

Ifratʳ qᵃ voluntatem creatam ex se ē peccabilem pveniᵗ ex defectu æstimatis debitæ summo bono sd visio beata ab intrō ex sua nā talis talem defectum evitando pfectissimā æstimationem summi boni gᵒ ab intrō ex sua nā reddit voluntatem

reddit voluntatem impeccabilem; in et coa stant supposita m. m. vo. pr. 1. ex
coi ploquio asserente peccatum q i defectu voluntatis pveniri ex aliquo defectu
intus q ut aiunt voluntas sequitur fram apprehensam amplectendo aut fugiendo
id qd illi p intus pponitur ut bonu l. malu n. cu ipsa sit pona qua debet
dirigi ab intu unde fit ut illius defectus pveniat ex defectu directionis intus eadem
m. et totum fundamentum ppositis doctrine ita explicat a pr qd voluntas
creata qmhi i ex se sit peccabilis consistit in hoc qd possit deficere a rectitudine
ideo autem pt deficere a rectitudine q inintu p cuius regulam debet dirigi pt
u defectus pfectissime stimationis de summa bonitate dei, pur l inse a qua
nuyo ad rectitudinem deficet n. si haberet iuncta inseparabiliter iunctam n posset
deficere sibi roe qua dux q het inseparabiliter iadem regulā n pt deficere
sd posita visione in beatis dat illis tali regula go n pu deficere neq peccare—
adbertit hic impeccabilitatem obvenire beatis ~~n mediate~~ roe visionis beate
n mediate medio amore beatifico sd imme itaut si n daret amor adhuc roe visionis
obveniret illis impeccabilitas. ro i q visio dei pr pfectissimā estimationem
summe bonitatis nuyo dectat voluntatem n sm ad dilectionem dei sd etiam
ad negationem dilectionis cuiusvis alterius rei q sit dissentanea divine bonitati
n; stante tali pfectissima estimate n pt aliqd divine bonitati dissentaneu
pponi ut stimabile et amabile sd efficaciter reputat p nihilo et p malo nulla
roe amplectendo go—

Difficultates et obiectiones contra doctrinam ppositam —

1a difficultas ex na cuiusvis creatae voluntatis defectibilis et peccabilis—
auctoritatis q contra hanc nostram sna pu opponi sm pvant ocm voluntatem
creatam natr relictam sui ne posse peccare qd n i contra nos n tm pvant ocm
voluntatem creatam n pu reddi impeccabilem ex dono snali visionis qd e
nos intentum —

argum i voluntas creata p se i peccabilis ut constat go etm in beatis i
peccabilis. patet coa q q aliqd obvenit alicui p se eius oppositu n pt illi
obvenire neq p se neq p accns go si voluntas creata i p se peccabilis n pt illi
neq p aliqd accns sdditum ac p inde neq p visione beatam obvenire oppositu
nempe u impeccabilem—

Rp negando coam et ad illius pbatem negat etm coa q illi pdicato qd e
voluntatem u p se natr peccabilem, oppositu ipse illam u p se natr impeccabilem,
atq hoc illi obvenire n pt n tm i oppositu qd sit impeccabilis n p se natr sd snali
ex aliquo dono ordinis grae atq ita voluntas creata q p se natr i peccabilis
roe beatitudinis reddit impeccabilis. — sicut etm dicit qd lapis p se natr suis
viribus relictus pt ferri deorsu aliunde tm fieri pt ut firmissimo vinculo
detineatur sursu ne possit cadere. item homo p se natr suis viribus relictus i mortalis
et corruptibilis dono tm snali post resurrectione erit immortalis et incorruptibilis.

sicut etiam est in statu ignorantiae —

2a Difficultas quod in beatis non videatur compatibilis Libertas cum impeccabilitate — ex hac difficultate desumitur argumentum sic voluntas creata est Libera ut possit peccare ut constat ex illius ratione et communi doctrina, ergo etiam supposita visione beata non est impeccabilis probatur consequentia quia si est impeccabilis non est Libera ut possit peccare, neque impeccabilitas physica est compatibilis cum Libertate ad peccandum. —

Respondeo distinguendo antecedens voluntas creata est Libera ut possit peccare si Loquamur de illa naturaliter sumpta seu suis viribus relicta concedo antecedens, est Libera ut possit peccare si Loquamur de illa ut est perfecta dono visionis impedientis Libertatem ad peccandum et necessario illam determinando ad bonum honestum, (qua ratione huius christi non potuit peccare) nego antecedens — —

Notentur hic duo primum quod voluntatem beatorum nullo modo est Liberam respectu bonorum actuum necessario connexorum cum beatitudine ut respectu amoris et fruitionis dei. praeterea si deus alicui beato praeciperet aliquem actum bonum in singulari hic et nunc sub omnibus circumstantiis determinatum non Libere sed necessario eliceret talis actus a beato. ratio est quia talis actus iam praeceptus habet necessariam connexionem cum impeccabilitate physica ratione beatitudinis; nam ex eo quod voluntas beati sit physice impeccabilis necessario sequitur quod non possit Libere omittere talem actum ita praeceptum nam si physice posset eum omittere posset transgredi praeceptum ac proinde peccare et consequenter non est physice impeccabilis ut supponitur similiter quod invenit in christo qui si habuisset simile praeceptum circa aliquem actum non libere sed necessario illum elicuisset quia ex suppositione praecepti talis actus haberet necessariam connexionem cum impeccabilitate physica. nam sicut ratione huius non posset transgredi praeceptum ita neque posset omittere Libere talem actum praeceptum cuius omissio peccatum est —

2m quod notatur est quod Licet voluntas beati ratione beatitudinis reddatur non solum moraliter sed etiam physice impeccabilis ac proinde non sit Libera ad peccandum est tamen Libera ad eliciendos vel non eliciendos hos aut illos actus bonos qui non habent necessariam connexionem cum beatitudine et ratio est quia nihil est quod necessario illam determinet ad exercitium talium actuum —

Ultimo ex dictis colligitur in hunc modum physica impeccabilitas in beatis bene cohaeret cum Libertate intra Latitudinem boni honesti ad omnes actus bonos qui non habent necessariam connexionem cum beatitudine. —

3a Difficultas quomodo beatitudo ab intrinseco ex natura sua habeat vim necessitandi voluntatem beati ad non peccandum —

Primum argumentum beatitudo per se non habet vim necessitandi voluntatem beati ad non peccandum ergo ab intrinseco ex sua natura non habet vim reddendi illam impeccabilem. consequentia patet. antecedens probatur visio beata per se non habet vim influendi in voluntatem aliquam qualitatem aut concursum necessario determinantem ad actus bonos, neque etiam per se habet vim substrahendi concursum necessarium ad actus pravos ergo per se non habet vim necessitandi voluntatem ad non

peccandum

hec cōa pt qª eo ipso qd visio n̄ influat in voluntatm aliqm qualitatm seu sursū neuº detrahitm ad actus bonos manet voluntas indiferens ut possit actus bonos pceptos omittere qd ē pū parari pccato omissionis. item eo ipso qd visio n̄ subtrahat sursū ad actus prabos relinquit id qd ē sufens ut voluntas possit actum prabum elicere qd ē pū parare pccato omissionis. ans autm huius ultime cōs sic pt qª visio beata p se sm ē clara dei cognitio ē sm cr nā sua ordinat ad pponendū voluntati obm neq p se ē ppiū effectiōu ordinatū ad influendū aut subtrahendū aliqum sursum.

R. negando ans n. visio beata p se hēt vim in aliquo gre detrahendi neuº voluntatm ad n̄ pccandū nempe in gre ppulissime regule dirutibs clare pponentis summū bonū qui ē ipse neuº detrat illam ad n̄ pccandū. ad pbatm antis R. eo ipso qd visio beata p se n̄ hēat vim influendi in voluntatm aliqm qualitatm aut sursū etiā inde sm sequit qd in gre cause efficientis n̄ hēat vim necesitandi illam ad n̄ pccandū n̄ tm sequit qd n̄ hēat vim in alio gre nempe p mum ppulissime regule cū qua neuº siungit implicaliter.

P quo notandū ē 2 mō pū aliqm poam necesitari ad agendū aliqd vel n̄ agendū 1º in gre cause efficientis p influxū aut substratm alicuius sursus ut vg pt deus in gre cause efficientis necesitari voluntatm ad n̄ pccandū quatenus pt inducere sursū quo phice illam neuº detrit ad eliciendū actū bonū et sic necesitat illam ad n̄ pccandū pccato omissionis in qd posset incidere si posset omittere bonū actū pceptū. pterea pt deus subtrahere voluntati sursū ad actus prabos et sic necesitaret illam ad n̄ pccandū pccato omissionis qd posset omittere si heret sursū sufem.

2º pt necesitari aliqua poa ad agendū vel n̄ agendū n̄ in gre cause efficientis sd intencionalis pponentis obm tali mō ut hēat necesam sinexionē cū posite aut negatē alterius actus. vg p dictam aphensionē extrimor pcipii obiectibi p se noti roē neuse conexionis necesitat intus potētibe ad asensū talis pcipii et negatibe ad n̄ hendum disensū. pterea p asensū ebidentm pcipior cū ebia cōs pt necesam sinexionē cū medio necesitat potibe saltm quoad spem ad asensū ui et negatibe ad n̄ hendū actū oppositū. item voluntas p intencionē oio eficacem finis roē conexionis saltm quoad spem aut etm quoad exiricitū qui fuerit eficacia intencionis necesitat potibe ad eligendū mediū necesum ad sequtm illius finis et in suus necesitat negatibe ad n̄ hendū actū strariū. sic q suo mō visio beata n̄ in gre cause efficientis sd intencionalis detrat neuº voluntatm ad n̄ pccandū ut expositū ē saē post eam in illius pbatē.

3m argum e visio beata ꝑse n oponit pecato, g° ꝑse n obstat quominus beatus possit peccare. ans pt quia oposita debent respicere idem sbm a quo debent se expellere sd visio beata e in intellectu peccatum v° in voluntate g° visio beata ꝑse n oponit pecato.

R. distinguendo ans visio beata ꝑse n oponit peccato si loquamur de opositione stricta petente idem sbm, conc. ans, n oponit peccato si loquamur de oposit. lata denotante incompatibilitatem aliquor extremor et n petente idem sbm nego ans incompatibilitas n. q dat inter pecatum et visionem beatam provenit ex eo qd visio beata deducit perfectissima illius extimatione subtrahit intentionaliter obm pecato sicut etiam incompatibilitas q dat inter actum representantem aliqd obm sub rone boni sm et nullo mo sub rone mali et actum odii voluntatis circa tale obm e incompatibilitas provenit ex eo qd unus actus subtrahit obm alterius.

3m argum. visio beata n representat in particulari oia bona agenda et oia mala vitanda, n. quilibet beatus ex vi visionis dei n cognoscit in particulari oia bona et mala q pnt ocurrere g° illa ꝑse n obstat quominus beatus possit errare et peccare circa multa agibilia.

R. 1° negando ans si sermo sit de oib bonis et malis quor. representatio in particulari e necessa ut quilibet beatus dirigat suas actus n. cu singuli beati videant in deo ea q pertinent ad suum statum ibi includit qd etiam in particulari videant oia q st necessa ut prudenter et recte exerceant oes suas actus.

R. 2° omisso ante negando coam quia lz visio beata n representaret illa in particulari tm cu sit specialis beatitudo formalis ex na rei debet illi exclusio cuiuscumq mali et miseriae ac proinde si ꝑ ipsam visionem n representent in particulari ea oia q necessa st ad vitandum quemlibet errorem et peccatum debitum illi e ut ꝑ alias cognitiones extra verbum representent.

R. 3° qs sederet beatus ꝑ se stingere aliquem errorem circa ea q n vident in verbo adhuc inde n sequitur illos posse peccare n. error invincibilis ut cu invincibilis n. n. e pecatum nisi sit ex culpabili negligentia circa ea q eius pt et tenet scire beati autem ex vi visionis beatae e e perfectissima regula detrahit ut maxima diligentia prudentissime procedant in oib suis actionib itaut nil utiq scienter aut dubitanter omittant l. amittant qd sit dissentaneum divinae bonitati sd semper illa et in illam dirigant oes suas actus.

4m argum. e actus caritatis in via et in patria e eiusdem rois ut constat ex comuni doctrina sd in via n reddit voluntatem impeccabilem ut constat g° neq in patria alioq ibi esset diversae rois. R. distinguendo ma e eiusdem rois formalis conc ma e eiusdem rois materialis et individualis nego ma n. in patria actus caritatis e multo perfectior actu caritatis viae quia visio beata cu perfectissima extimare divinae bonitatis percipit eius conspectu detrahit necesso voluntatem beati ad actum caritatis perfectissimae eficaciae et

extensionis

qua vellit oio eficacitr placere deo in oibg rebg neq umqm ullum peccare cum. Lebe admitere atqinde n sm roe visionis beatae sd etm roe talis actus caritatis ita pfecti et absolute necessarii ac ppetuui voluntas beati n pt peccare et ideo etm roe illius reddit impeccabilis —

at in via voluntas puri viatoris cu n videat .d. bonitatem prout i ipse n neceso detrat ad actu caritatis sd libere illu elicit et sterbat unde qd illo pmanente n possit peccare mortalitr pt tm libere ab illo cesare et peccare mortalitr pt etm illo pmanente peccare venialitr qd actus caritatis n i tmtes eficacie et extensionis ut velit eficacitr deo placere in oibg rebg etm lebibg et vitare qdcuq peccatu etm veniale sd sm eficacitr velit deo placere in oibg rebg gravibg et vitare qdcuq peccatu mortale n vo qdcuq veniale; si tm aliquis etm in hac vita eliciat actu caritatis tmtes eficacie et extensionis ut vellit deo placere in oibg rebg etm lebibg et vitare qdcuq peccatu etm veniale pmanente tali actu eficaci n poterit actu peccare etm venialitr sd qm in hac vita pt absolute ab illo cesare pt etm absolute peccare —

4a difas an beatitudo patrie de poa absoluta possit e simul cum — peccato actuali l. habituali —

1a co beatitudo patrie de poa absoluta pt e simul cu peccato habituali etm mortali pt qa peccatum habituale (ut similr mo morali sibi includat etm qualr moralem pribatm gre habitualis sibi n) i macula moralis ssistens in hoc qd peccatum pperatum qmdiu n i sdonatum pmanet moralitr imputabile co nacci moralis sicut suuo mo in humanis iniuria regi illata qmdiu n i sdonata pmanet moralitr imputabilis sd nulla dat ro repugnes in hoc qd de poa absoluta possit deus alicui peccatori velle sferre visionem beata qim vellet illi sdonare peccatum n. cu deo liberu sit sferre hoibg etm indignis hec aut illa beneficia et unu sine alio nulla aparet implicatio in hoc qd p sua libertate vellit indigno peccatori sferre beneficiu visionis beatae n vo beneficiu sdonatis peccati et hoc mo pet p poam absoluta visio cu peccato —

2a co beatitudo patrie n pt etm de poa absoluta e simul cu illo peccato actuali sibe mortali sibe veniali · pt actus q sibi subtrahunt intencionalr obm n pss e simul etm de poa absoluta sd visio beata et peccatu actuale ita se hent go n pss e simul etm de poa absoluta sequens bene infert suppoim m et m ut sstat — ma sic pt stante cognite existimante aliqd obm n here roem veri ad asensum n pt etm de poa absoluta simul e cognicio asencicius tali obo qa prior cognicio subtrahit obm posteriori — item si alicui repraesentet aliqd obm sub roe mali talitr ut n ppponat ro boni suficientis ad amorem pmanenti tali repraesentate n pt etm de poa absoluta dari amor talis obi qa p talem repraesentatm subtrahit obm amoris unde sstat veritas maioris ppnis

m vo ptr qa visio beata clare repraesentat deum ut summu bonu eminenter continens
om̄ rōem boni honesti utilis et delectabilis cu perfectissima aestimatione ita ut separate
tmr bonitatis tm clara et perfecta aestimatione proposita nil qd sit illi disentaneu
censeat bonu aestimandu et amandu sd efficaciter requirit p nihilo et p malo nulla
rōe amplectendo id autem i p visionem beatam subtrahi obm cuiusq peccato actuali
sibi omissionis sibi omissionis cu in aestimatione beati n relinquat locus ut ullu
obm peccati proponat quasi bonum amandu — —

3o sic etm i ex argum. si talis casus esset vera sequeretur inde illum simul e
beatu et miserum sd hoc vr. impossibile go sequela pr qa ille esset beatus p visionem
dei siqdem hec i formalis beatitudo, simul etm esset miser p peccatu mortale
habituale qd i maxima miseria go etta — Rx distinguendo m ille in eo casu
foret beatus physice hoc i p physicam rōem essentialem formalis beatitudinis n tm consumata
actuali perpetrate exclusionis mali moralis quamvis ille simul etm esset moraliter miser
nec dat repugna in hoc qd aliquis de pōa absoluta simul sit hoc mō physice beatus
et moraliter miser —

4m argum i visio dei i donum amicor go n pt e in hoc hente peccatum
mortale habituale qd reddit inimicu deo sic. n. ille simul a deo amaret et odio
heret simulq esset amicus et inimicus qd repugnat — Rx explicando ans visio
dei sm com legem i donum amicor hoc i suum ius q si iusti et amici du . at
de pōa absoluta n repugnat illud a deo conferri peccatori indigno et inimico tunc
autem ille simul a deo amaret et odio haberet sm diversas rōes nempe amaret
quodā amore benevolentiae conferentis illi donu visionis . simul etm odio haberet
ptr peccatu mortale habituale . sicut suo mō fidelis hens donu snale fidei
et spei et existens in peccato mortali amat quodā amore benevolentiae conferentis
illi donu fidei et spei et simul etm odio het ptr peccatu mortale — —

5m argum i perfecta beatitudo patriae debet excludere oe malum go nec de pōa
absoluta pt e simul cu peccato mortali habituali qd i maximu malum — Rx
distinguendo ans perfecta beatitudo quoad essentialem et actualem perfectionem consumata
debet actu excludere oe malum concedo ans perfecta beatitudo quoad essentialem rōem
sm debet actu excludere oe malu nego ans satis. n. i qd petat illud excludere
atq ita n obstat de pōa absoluta simul cu illa permitti aliqd malum — —

6m argum i si p pōam absolutam posset e peccatu cum visione beata
sequeretur inde qd deus esset causa particularis conservans tale peccatum sd hoc repugnat
summae bonitati dei go sequela pt qa qd aliqua forma ex na rei petit excludere
aliqd a sbo tunc ut illud p pōam absolutam permaneat debet conservari a deo
ut a causa particulari ug. qa fra aquae petit ex na rei exclusionem frs ignis
si hec simul cu illa permaneret in eadē mā eo ipso conservarit a deo ut a causa
particulari go etta. — —

Rx negando sequelam ad cuius vero probationem illud dictum exponendum est hoc modo quod aliqua fra ex na rei petit 160 excludere aliquod possibilum physicum et realiterum ut illud per potentiam absolutam permaneat debet a deo tamen a causa particulari asservari ut illud aut ipsa fra non satis est ut cum aliquod cor extremorum adhibeatur a deo ut acc particulari specialis cursus servabilis altero extremo permanente cum suo cursu nali. in proposito autem habituale peccatum de quo est sermo non est aliquod physicum possibile et reale quod ad sui asservationem indigeat physico influxu sed est quod morale seu macula moralis post præteritum actum peccati actualis permaneus imputabilis quamdiu non condonatur quod ad hoc quod per potentiam absolutam permaneret simul cum visione beata non est necessarium illud possibile per aliquem influxum asservari adeo ut a causa particulari sed ipsum permaneret ex eo tantum quod deus nollet conferre beneficium condonationis—

instabis quod in casu quo simul cum visione permaneret peccatum deus non esset causa particularis physica peccati tamen esset causa particularis moralis non eo ipso quod tunc tale peccatum non destrueret sequeretur deum gratia illud se gerere aliquo morali modo particulari quo non segereret si illud posita visione destrueret ergo— Rx negando sequelam quia in eo casu deus non segereret ut causa particularis moralis per se gratia illud peccatum sed gratia negatione beneficii condonationis seu quia posita visione deberet contra communem legem sequi beneficium condonationis peccati et deus per sua voluntate vult non sequi tale beneficium condonationis—

3a 2a contra est hoc argumentum de potentia absoluta potest cum gratia habitualis cum peccato mortali actuali ergo sicut poterit cum eodem simul cum visio beata.. ans constat ex modo de gratia con. vero pt quia hæc non habet modum sed potius modum oppositionem cum peccato siquidem non est fra iustificans sicut gratia— Rx scio ant negando conam et ad illius probationem dico est loquendo de oppositione denotante impossibilitatem modum oppositionem dari inter peccatum mortale actuale et visionem beatam quamvis inter idem peccatum et gratiam non. peccatum non tantum mortale sed etiam veniale actuale + subtrahit intentionaliter obiectum visionis beatæ atque inde nec de potentia absoluta compatiuntur at vero gratia et peccatum actuale nullo modo repugnant de potentia absoluta—.—

Cas tm

de amore gratia deum et defruitione seu delectatione an necessario ex na rei

— connectantur visioni beatæ—

quod visionem beatam comitetur amor gratia deum et fruitio seu delectatio certum est ex communi doctrina ss patrum. controversia vero est an necessario sit. liber obeniat beatis item an necessitate ab intrinseco ex na rei an vero ab extrinseco tantum ex lege et providentia dei—

Sed vero amor gratia deum et fruitio seu delectatio non tantum ab extrinseco ex lege dei sed etiam ab intrinseco ex na rei connectitur visioni beatæ necessario quoad specificationem et exercitium itaut beati secundum potentiam ordinariam non possint cavari a tali actu neque elicere actum oppositum quod certum est Dr 2 2am gentes c 62 et 4pi c 62 ar 20 sporo

et alij in Lou̾ij — et ẏt roē summum bonum maxima estimare qui ē ipse clare ppositū
nempe deus visus ex nā rei hēt vim rapiendi voluntatem hoc ē neco illam detrahādi
ad suui amorem et fruicionem et ipsa etm voluntas qa tali obm ita ppositū ē summe
ppensa pondere sue inclinationis qo ab intrō ex nā rei amor qo dū et fruicio
sequitur neco visioni vcatus . coā ẏt ēa hic ē efficacissimus mus detrahendi voluntatem
qui aptē ex nā rei ingit et debitus summo bono clare pposito qui ē ipse et summe
ppensioni voluntatis qa illud — ans vo sic ẏt bonum quo ē maius etm estimari
clarius ppositum eo efficacius ex nā rū detrahat voluntatem , ad suui amorem et fruicionē
et ipsa voluntas magis in illud ppendet ut indicat exga ecoj oonsus etingit
ex ppria nā boni et voluntatis qo summū bonū sumē estimarē qui ē ipse
clare ppositum ex nā rei efficacissime et summe ac pinde neco detrahat voluntatem
et ipsa voluntas summo pondere ac conatu atq adeo n̄ libere sd neco fertur in
illius amorem et fruicionem idq ē illius summa bonitate rapi —
Cuius roj vis colligitur ex illo psalmi 3c nº 9 et 10 inebriabunt ab ubertate
domus tue et torrente voluptatis tue potabis eos etta ubi in illo verbo inebriabunt
p metaphorā ex vi vini rapiendis et a sua poare hoīs mentem alienantis ; item in
illo verbis torrente voluptatis p aliam metaphorā ex impetu rapidi torrentis sicat
vis et efficacia summi boni clare ppositi quasi uberrime bonoz oium fontis et
torrentis maximo impetu rapientis vcatoz voluntatis in suui amorē et fruicionem —
Rō vo ē ab aliqb trahitur ad ppuandū hanc actm ē ita se hēt nullus ōt
suspendere actum amoris et fruicionis qa bonum sibi ppositū nisi in ipso exercicio
actus apprehendat aliqm roem mali seu molestie aut tedii l. impedimenti mi boni
sd beatus hinc sibi ppositū summū bonū n̄ pt in exercicio amoris et fruicionis
illius apprehendere ullam roem mali seu molestie l. tedii aut impedimenti maioris
boni qo beatus n̄ pt talem actū suspendere ac pinde illū neco hēt — hus inem,
rō n̄ ē efficax ad ppuandū actū amoris et fruicionis in beatis ā necū quoad
exercitiū ut patet n. deus in pductut mundi nullam roem malicie seu mali
molestie tedii aut impedimenti maioris boni apprehendit et tm̄ divina voluntas
potuit ab eterno n̄ hēre actum pducendi mundū sermo ē de actu quoad tratum
ad extram creaturam qo —

— obiectiones ctra ctm propositam —

1º obiicit vcatus ad exercitiū ceteram sue libertatis ẏt velle aliqd suspendire
actū amoris dū et fruicionis qo n̄ semp ē necesse tales actus quoad exercitium —
Rx negando ans ẏtr roem eius —
2º obiicit unius pos unus ē mus operandi qo cū pprius mus operandi voluntatis
sit liber n̄ pt illi sortiri mus operandi necius ē ē alius mus operandi diversus
ac pinde n̄ neco sd libere ipsa voluntas elicit actū amoris et fruicionis dei visi —
Rx distinguendo ans sic unius pos unus ē mus operandi inadequatus tnt
nego ans

[left margin, beside line "exercitiū ut patet…":] actuali +

adequatus scdo ans. ad coam. Rx ita distinguendo pprius mus operandi inadequatus voluntatis ē Liber mus operandi scdo coam. pprius mus operandi adequatus voluntatis ē liber mus operandi et n̄ tm necessus nego coam. ac pinde n̄ actus amoris et fruicionis dei clare visi n̄ exercet Libertatem sd tm̄ necessitatem —

3º obiicit nullū ē pcipiū ex vi cuius in voluntate beati pveniat necessitas amādi deū gº actus amoris n̄ ē illi necessus sd Liber. ans pt q̄a pcipiū eficiens amoris caritatis gª deū ē voluntas et habitus caritatis sd hoc pcipiū ē eiusdē spēi in via et in patria gº cū in via voluntas n̄ necessō sd libere amet deum idē erit in patria — pterea obm. caritatis nempe summū bonū ē etm̄ idē q̄d atingit in via et in patria Lt diverso mō pponat in via ac in patria n̄. in via ppōnit p fidē in patria vº p visionē q diversus mus ppōnendi tū dit etm̄ q̄dā ōdicio n̄ vr. pū necessitare potam. in patria ad amorē et fruicionē dei clare visi —

Rx negando ans. et ad illius pbationem scdo anti negat coa. q̄a cū pcipio eiusdē spēi cū diversitate alicuius ōdicionis requisite pt pvenire operādi necessitas q̄ n̄ pveniret sublata tali ōdicione sic n̄ a voluntate in via aut sine habitu aut cū habitu eodē cª idem obm alid q̄d pvenire actū Liberū suposita deliberatōe inter pponentis obm sub indiferā ali q̄d vº pvenire actū necessū sublata ppne ut ōtingit in subitis voluntatis motus q̄ dicunt motus 1º primi cuir ab oib admis — unde talis necessitas in patria pvenit beatis rōe talis aplicacionis summi boni —

adbertas hic 1º actum visionis beatē cū oib necessū nag subesse Libertati voluntatis creatē. et rō ē q̄a expe intus pponit clarissimū Lumē glorie et aplicacio summi obi nempe dei supplentis vicem spēi ingibilis q̄ pcipia sūr summag fucionem sue eficacitatis in suo influxu n̄ subiacent potati voluntatis creatē et pinde hec n̄ pt illū impedire. pterea q̄a ipsa beatitudo debet ē ppetua atq adeo n̄ subiecta voluntati creatē ut possit illam semel habitā amitere — —

adbertas 2º aiam christi q̄ in hac vita beata fuit habuisse actū necessū amoris gª deū q necessō sequebat cū visione beata pt enim ahi necessum amoris dei dati fuere in christo ali actus caritatis gª deū q necessari n̄ fuer. sd liberi quidaum simile in oib beatis a nob dicit q̄d sequit visioni beatē nempe q̄d actus caritatis illam sequens sit necessus n̄ tm̄ obstat q̄ominus voluntas p sua Libertate possit elicere alios actus amoris Liberos etm̄ caritatis gª deū — nilq obstabit plures actus caritatis sō nō diversos et n̄ unitos inter se ē simul in voluntatib beatōr tum q̄a acciō intencionalis sī tum etm̄ q̄a pfucio status beatifici id postulare vr —

adbertas 3º q̄d si dus pcipere beatō ut desisteret ab aius amore

tun beatus n̄ teneret obedire deo q̃a n̄ ē capax talis precepti quasi impendientis sua libertate, n̄ supposita visione n̄ pt impedire nisequatur amor q̃a illum ac proinde amor necess°, et ab intro sequit visionē beatā —

adbertat 4 q̃d si deus revelaret alicui beato se velle illum damnare tunc voluntas beati n̄ posset actu odii moveri in deum pr malū sibi infligendum ab eo sd illum adiu necess° amaret et rō ē q̃a clare videndo deum ut summū summū bonū et iustū iudicaret q̃d eq̃d ab illo fuisset dispositū ut rati esse adversū esse patienter ferrendū et pr summā illius equitatem sspitarem equo animo sese conformaret ad illius ordinationē —

Obiicit ultimo beatus pt cessare ab amore dei q̃a amor dei n̄ necess° sequitur visionem dei, ans pr qr possit inmitti beati esse aliquis error quo iudicaret sibi ē bonū cessare ab amore dei n̄ tunc posset sequi tale iudiciū et suspendere actum amoris — Rx negando ans et ad illius pbatīm Rx negando suppositū q̃d beatus posset saltm de pot̄a ordinaria habere cum errorem n̄ illius intus equi visionis dei dirigit ut iudicaret bonū summū et sibi convenientissimū prosiberari in amore dei neq ullo mō ē convenīs cessare atali actu — pterea ē de pot̄a absoluta intus beati posset habere dictū errorem adhuc stante visione n̄ esse illi liberū sequi illud iudiciū erroneū et cessare ab amore dei q̃a n̄ sub eius illius libere pbati impedire vim summi boni clare visi rapientis voluntatem ad suum amorem inquam supposita visione voluntas summe propendet rō sue inclinationis — —

Cap 6m

An fruicio de deo in beatis sit actus distinctus ab amore caritatis q̃a deum et ab actu delectacionis item an sit immediate sd deo an vō etm de visione beata —

Supponendum ē 1° nm̄ fruicionis sumi uno mō late pr̄a etimologiā nnis qua denotat perceptio fructus utcumq et sic etm visio dei dr aliquo mō fruicio. alio mō fruicio sumit stricte prout denotat perceptio fructus n̄ ut cumq sd cū suabitate et delectacione et sic fruicio spualis ē actus voluntatis, fruicio vō sensibilis ē actus appetitus sensitivi q̃d colligit ex D. T. 1. 2. q. 11 ar 1 corpore — —

Supponendum ē 2° fruicionem stricte sumptam ē quandā delectacionē et habere ut quemdā actum amoris n̄ q̃a fruitur aliquo bono vere dr de illo delectari illud q̃a actū seluendi q̃a ē q̃dā actus amoris —

Supponendū ē 3° delectacionem ē actum elicitum vō appetitibus ut colligit ex D. T. 1. 2. q. 11 ar 1 corpore et q. 31 ar 4 corpore; et rō ē q̃a delectacio ē q̃d vitale sdistinctū a pot̄a et illam afficiens ut patet sd ē vitale sdistinctū a pot̄a et illam afficiens ē actus elicitus q̃a sⁿ q̃d n̄ obstat q̃d delectacio dicat passio aiē n̄ actus pos appetitibus dici solent passiones aiē et magis propriē actus appetitus sensitivi ut constat

ex dl q. 1. ar. 1° et 2° propterea delectatio dr etiam gaudium laetitia voluptas et amor amplectens bonum praesens ut constat ex eadem q. ar. 3 quod haec nomina sumuntur iam laxius iam strictius propter varia connotata unde aliquando haec nomina tribuuntur uni actui aliquando diversis —

his suppositis sit 1a conclusio in beatis fruitio summi boni ad voluntatem pertinens quod aliqua ratione sit et dicatur amor concupiscentiae non tamen distinguitur realiter neque specie ab amore amicitiae seu caritatis prima pars ~~prior est quod talis fruitio aliqua ratione sit et dicatur amor concupiscentiae probatur quia amor concupiscentiae est et dicitur aliquo modo ratione obiecti seu mali quod amamus quasi bonum nostrum utile seu commodum vel delectabile~~ in ~~quo~~ aliquo modo differt ~~ab amore amicitiae~~ n. ~~amor amicitiae dr ille quo diligimus aliquem quia est simpliciter [illegible] et [illegible]~~

ad cuius conclusionis probationem supponenda sunt duo —

1m quod supponitur est amorem amicitiae stricte sumptum esse illum quo diligimus aliquem propter se ipsum ita ut formale obiectum motivum amandi sit illius bonitas quatenus est per se amabilis etiam praecisa ratione boni utilis et delectabilis quasi formali motivo quod possit esse obiectum male et tunc eo modo concipiendi tum etiam e contraria ratione qua dicimur amare aliquem amore amicitiae quod illum amamus propter se et gratia sui non vero propter rationem formalem nostrae utilitatis aut delectationis · amor vero concupiscentiae stricte et proprie ut distinguitur specie ab amore amicitiae est ille quo amamus aliquem non propter seipsum sed quatenus est nobis utilis seu commodus. ita ut hoc sit formale motivum amandi unde amor amicitiae stricte sumptus et amor concupiscentiae stricte sumptus quia habent diversum obiectum formale modo dicto differunt specie aliquando tamen sumuntur laxius itaut aliquis amor dicatur concupiscentiae ratione alicuius obiecti materialis innitentis eidem obiecto formali cui amor amicitiae ac proinde talis amor concupiscentiae non est diversus specie ab amore amicitiae · verbi gratia eadem caritas hominis per obiectum formale · id est · bonitatem quatenus est amabilis per se dr etiam amor concupiscentiae quatenus [illegible] est per caritatem diligunt in nostrum commodum seu utilitatem — hoc est digna amore

2m quod supponitur est in beatis propter virtutem theologicam per se infusam caritatis per quam amore supernali amicitiae diligunt deum propter se et ratione illius alia quasi obiecta materialia non manere habitum per se infusum spei theologicae nec etiam denominationem spei cum iam deus non [illegible] quod est in nobis spei nec etiam subordinate ad eliciendos actus amoris supernalis erga deum quatenus est bonum nostrum iam possessum nos utile etiam certum est quod sicut non manet in illis habitus fidei itaneque habitus spei deo ac [illegible] —

quibus positis prior pars est quod talis fruitio aliqua ratione sit et dicatur amor

concupiscentiae ut quod amor concupiscentiae est aliquo modo respectu obiecti etiam malis quo amamus quasi bonum nostrum utile seu comodum ut iam expositum est —

Verior vero est quod talis fruitio in beatis non sit actus realiter et specie diversus ab amore amicitiae seu caritatis. Probatur primo quia talis fruitio est amor formalis theologicus habens pro obiecto formali divinam bonitatem sicut est fruitio beatifica ut constat sed in voluntate beatorum nullus formalis virtus theologica diversa specie a caritate nam in illis non permanet habitus spei theologicae ut diximus neque dici potest voluntati beatorum esse infusam aliquam aliam specialem virtutem theologicam diversae speciei a caritate quia non datur ad id fundamentum ergo talis fruitio in beatis provenit a virtute caritatis et consequenter non est actus realiter neque specie diversus ab amore caritatis. Probatur secundo quia actus est proprie amor amicitiae ratione obiecti formalis quod est divina bonitas dilecta propter se quod etiam simul etiam sit aliquo modo actus amoris concupiscentiae respectu obiecti materialis ad quod pertinet alias res pertinet etiam ipse deus quatenus est bonum nostrum nobis utile et comodum quo satiatur appetitus —

Secundo vero obiectum quod beatis non conceditur formalis amor theologicus mere concupiscentiae realiter et specie diversus ab amore charitatis est quia sicut beatis pertinet perfectionem sui status non conceditur nisi sola visio quae est perfectissima omnium cognitionum ipsorum beatorum et ab illis excluditur fides ita consonum est illis solum concedi dilectionem caritatis quae est dei et ab illis excludi dilectionem concupiscentiae quae habeat pro obiecto formali divinam bonitatem quatenus nobis utilem seu comodam —

Tertio vero fruitio sequens visionem beatam non est solum immediate et proxime de visione neque solum de deo sed de utroque suo modo ita ut sit immediate de deo quasi de obiecto terminativo et fine ultimo cuius et immediate etiam de visione beata quasi de obiecto formali et fine ultimo quo. Probatur quia deus et visio beata est obiectum aptum et proportionatum ut de utroque suo modo immediate possit haberi fruitio et delectatio ergo non est cur negetur haec a beatis immediate haberi de utroque suo modo. Antecedens probatur quia deus est summum bonum nostrum tamquam cuius ergo est obiectum aptum ut circa illud immediate feratur fruitio et delectatio insuper visio beata est etiam bonum nostrum tamquam quo ergo etiam est obiectum aptum ut circa illud immediate feratur fruitio et delectatio ex quo summo bono tamquam cuius et tamquam quo constat unum integrum bonum de quo immediate habetur fruitio et delectatio — —

Ad primum autem est argumentum fruitio seu delectatio est actus concupiscentiae diversus ab actu amicitiae seu caritatis nam in divisione qua amor dividitur in amorem concupiscentiae et amicitiae denotatur hic cum membra disparata ergo fruitio et delectatio sequens visionem beatam non est idem cum amore amicitiae — Respondeo distinguendo antecedens quod fruitio habet obiectum formale diversum ab eo quod habet actus amicitiae tamquam cuius

illi ē actus mere complacētie realiter et spē diversus ab ipso pt tm̄ dari fruitio q̄ hēat idē obm̄ frale qd hēt actus amicitiæ et sit idē realr et spē cū ipso imo in nostro casu et in beatis n̄ pt dari fruitio q̄ hēat diversū obm̄ frale ab amore amicitiæ ut sᵒ probavimus — —

Ad 2ā um ē 1 argum. fruitio ē de obo q̄ vatinus ē bonū nostrū nos imūdū sd deus n̄ ē bonū nostrū immē sd sm̄ mediante visione q̄ fruitio beatifica n̄ ē immē de deo sd de illius visione m̄ coitr sudir m̄ vᵒ pt rs q̄ ē a nobis medio alio n̄ ē bonū nostrū immē sd sm̄ mediate sicut cibus n̄ ē bonū nostrū immē sd mediante actu quo illū gustamus ac pinde fruitio ē immē de nostro actu gustandi gᵒ cū deus sit bonū nostrū media visione fruitio n̄ ē immē de deo sd sm̄ de visione —

Rp saepe mᵃ negando m̄ n. deus immē ē bonū nostrū tamen q̄ ut illo fruamur debeat intercedere visio beata q̄ ē bonū nostrū tamen quo et de utroq̄ suo mō hēt immē fruitio et delectatio — ad probatm̄ m̄ Rp negando ans̄ si sensus sit rem q̄ ē a nobis medio alio nullo mō ē bonū nostrū immē n. Lt ut illa fruamur requirat visio qua dicamur illa conjungi inde n̄ sequitur n̄ ē bonū nostrū in suo gre immē qd idem dicimus de exemplo adducto in argūo —

Adbertat hic qd lt tristitia n̄ possit ē de deo immē sd sm̄ mediate hoc de aliquo illius effectu nos molesto vg. de pena nos ab illo inflicta adhuc tm̄ fruitio et delectatio pōt ē immē de deo et disparitas ē qd deus pse n̄ ē nobis malus et ideo ille immē n̄ pt ē obm̄ tristitiæ at vᵒ ipse deus pse ē nos bonus ac pinde pt ē obm̄ immū fruitionis et delectationis —

2m argum ē visio beata se hēt ut conditio proponens voluntati summū bonū gᵒ fruitio n̄ ē illo mō de ipsa visione sd sm̄ de deo q̄ proponit ut obm̄ fruitionis — Rp distinguendo ans̄ ē conditio rā actus boluntatis quo trat ad deū et ad alia oīa conditā ab ipsa visione cedo ans̄ ē conditio ut trat actum fruitionis nego ans̄ —

Cap 7

De proprietate beatitudinis ex pte intus quoad actus et habitus scilicet beatis convenientiū ubi an illis possit inē aliquis error et ignorantia —

Dico 1ᵒ beati neq̄ quoad actum neq̄ quoad habitum retinent fidem rō ē, q̄ fides ē obscura cognitio data viatoris in eum finem ut dispersiat xᵃ id qd dr 2ᵃ petri 1ᵒ nᵒ 19 quasi lucerna in caliginoso loco donec dies illucescat adveniente autem clara luce visionis dī extinguit fides q̄ ē quasi lucerna 1ᵃ cor. 13 cum venerit qd pfectū ē evacuabitur qd ex pte ē — de pōa tm̄ absoluta beati possunt retinere fidem tm̄ quoad actū q̄ tm̄ quoad habitum q̄ in hoc nulla dat implicatio —

dico 2° beati n̄ retinent teologiam viator. pt̄ q̄a beati n̄ retinent fidem viator. ut dictū ē q° neq teologiam viator. q̄ nitit̄ p̄ncipiis fidei ut ē obscura aliās ḡm teologia diversæ speciei adicta ē i teologia videns clare veritates aliquas cōvenit beatis q̄a n̄ dicit obscuritatem nec impfectionē —

dico 3° cognitio pfectis sibi obscura sit sibi clara n̄ dat in beatis pt̄ si obscura sit n̄ dat̄ sicut n̄ dat̄ fides neq teologia si ṁ clara sit etiam n̄ dat̄ q̄a cognitio pfectis ē cognitio cōe q̄ ē̄ p̄cul tum a cognitiōe nali tum a statu in quo semus cū aliis viatorib̄ cryst̄ illi q̄ dr̄ pfecta q̄d n̄ cōvenit beatis q̄ ē̄ mere. ex terior —

dico 4° beati retinent virtutes intellectuales etiam viatoris q̄ n̄ includunt obscuritatem rō ē q̄a huiusmi virtutes intellectuales n̄ includentes obscuritatem neq aliā impfectionē disentaneā statui beator. n̄ ē cur illis negent sed ē̄ necndens ad cōsumatā pfectionē illius status —

dico 5° beati retinent scias nales in via acquisitas sublatis impfectionib̄ rō ē q̄a n̄ ostenditur causa cur ṁ sit scias nales in via acquisitas destrui in beatis quoad nalem pfectionem habituū evidentiū cr q̄s elici posint actus evidentes mō pfecto illi statui cōsentaneo n̄ &c species nales intelligibiles cuiusque scie fuerint in via acquisitæ dicentr afasmatib̄ ut ab opiratiōe sensuū atq obiis sensibilib̄ tm̄ quoad suū cōservari n̄ pendent ab illis attamen manent in aīā separata — q̄d v° in ṡ̄c° d. patrib̄ dr̄ q̄d scia in beatis destruet id ita intendū q̄d ibi nō sciæ sumat p opinione fide & alia cognitiōe obscura n̄ v° nō̄ scie ibi sicut scia clara perfecta ē q̄d ī in beatis pmāsura

dico 6° beati habebunt sciam p se infusam qua s̄ nalr cognoscant res extra verbum pt̄ q̄a id cōsonum ē pfectioni status beatifici tum ut beati cognoscant s̄nalr plura q̄ p visionē beatam n̄ cognoscunt tum etiam ut illa mo q̄ p visionē beatā cognoscunt in deo cognoscant etiam alio mō s̄nali in speciis n̄ plures cognit. sp̄c diversis de eisdē reb̄ n̄ ē̄ impossibile ut sublatis i̅ pfectionib̄ incertitudinis aut obscuritatis ē̄ cōsentanea beatis —

advertas hic hanc sciam p se infusam beatis n̄ ē unius eiusdē sp̄ci infimæ sed diversæ sp̄ci q̄a ad hanc sciam dant diversæ sp̄es intelligibiles p se infusæ q̄ ē̄ p̄ncipia p̄fectionum distinctor. actuū diversæ rōe q̄a oba sp̄e & genere diversa cū diversis modis tendendi q̄d totū in m̄a de incarnatiōe declaratū ē —

dico 7° pvabile ē illis beatis q̄ in hac vita n̄ acquisierunt sciam nalem infundi in patria saltem aliquam partem scie nalis q̄ sit in suo gr̄e fundū pportionatum ut ipsi beati suis ppriis actib̄ nalib̄ illam augeant pt̄ nullus beatus ideber carere scia nalis ordinis siquidē huic opinia neq intuali pfectio statui beatifico q̄ ē status pfectus agregatione oium bonor. cōsona ḡo cōsonū ē ut scia nalis illis beatis q̄ in hac vita eam n̄ acquisierunt infundat saltem quoad aliquam ptem q̄ in tali gr̄e sit fundum pportionatum ut ipsi beati ppriis actib̄ eius

industria perficiant in tali scientia; demonstratur, quia Adamo in statu innocentiae conformiter ad perfectionem illius status fuit infusa scientia naturalis et animabus separatis infunduntur species intelligibiles naturales consentaneae naturali perfectioni talis status ut docet D. Thomas; ergo congruum etiam est illis beatis qui in hac vita non acquisiverunt scientiam naturalem infundi saltem aliquem illius primum quod in suo genere sit fundamentum perfectionatum quo ipsi beati dirigantur ut propriis actibus acquirant naturalem perfectionem in tali scientia sibi consentaneam.

Dico 2º beati neque habent nec de potentia ordinaria habere possunt ullum errorem neque ignorantiam privationis rei pertinentis ad suum statum. Probatur 1º ex D. Augustino lib. 3 in Enchiridione c. 21 ad finem, loquens ait: nullo modo falleremur in aliquo nec animi nec corporis sensu si iam vera illa atque perfecta felicitate frueremur. Probatur 2º ex ratione, quia beatitudo perfecta debet excludere omne malum secundum communem sententiam; ergo debet excludere quemcumque errorem seu deceptionem aut falsitatem, quae est malum intellectualis. Haec autem exclusio erroris provenit ex perfectissima regula prudentiae qua beati tum per scientiam beatam tum etiam per scientiam per se infusam dirigantur ne aliquando praecipitent assensum debitum illi rei nisi evidenter illis constet eius veritas, ne exponant errori.

Adverte 1º assensum probabilem absolute dicentem obiectum itaque non dari in beatis quia hic assensus est obscurus; datur tamen in beatis assensus qui dicat de obiecto probabili esse probabile, nam hic assensus est evidens.

Adverte 2º quod etsi beati habeant negationem scientiae alicuius rei, siquidem non cognoscunt omnia possibilia, non tamen propterea dicuntur illos habere ignorantiam, nam nomine ignorantiae absolute loquendo iuxta communem usum denotari solet privatio scientiae circa illas res quas aliquis pro suo statu deberet scire; beati autem sciunt omnia pertinentia ad suum statum, ac proinde non potest dici absolute illos habere ignorantiam.

Dico 3º error actualis vincibilis et culpabilis, nempe qui sit actuale peccatum, nec de potentia absoluta potest inesse beatis simili ratione qua supra dictum est beatos nec de potentia absoluta posse habere ullum peccatum actuale; error vero habitualis, seu culpabilis de potentia absoluta potest inesse beatis simili ratione qua illis non repugnat peccatum habituale ut supra dictum est.

Dico 4º probabile est quod beati de potentia absoluta possint habere aliquem actualem errorem inculpabilem. Probatur: quilibet beatus non cognoscit omnia possibilia et fieri potest ut de iis quae non cognoscit aliquid quod reipsa sit malum et falsum appareat illi probabile propter aliquod verisimile fundamentum, sed hoc supposito non repugnat de potentia absoluta, cum etiam permanente visione beata, relinqui a Deo sensus viribus naturalibus, itaque possit illi obiecto reipsa falso apparenti tamen vero praebere probabilem assensum, qui sit falsum et erroneum. Confirmatur ultimo: nam potest quia Deus de potentia absoluta possit negare beneficium quo iuxta communem legem deberet in intellectu beati impediri ille

assensus

prvaly atq. ita nil obstat quominus ipse beatus cum agente eliceret si qdem aliunde nil haberet qd substraheret intentionalitr illius obm n neq pr visionem neq pr aliam scia cditr cognosceret illud obm u reipsa falsu ut supponit neq tun deus se haberet ut causa pticularis gdueny aut socians ullu agentem erroneu sd sim se gereret ut causa ptcularis cu visione beata et rugatione beneficii quo pr comm legem inhis beati deberet impediri ab illo agente prvali quam summis viribus reluctus pt eliceret — —

adbertit qd sicut deo roe summae bonitatis suae repugnat qd sit autor et ca pticularis psi peccati ita etm illi roe suae summae veritatis repugnat qd sit causa particularis cuiuscq erroris intellectualis qa hic includit monstrositatem simi si cetis neqis sit psi opposita veritati intellectuali — —

Cap. 2m

De proprietate beatitudinis ex pte voluntatis quoad actus et habitus virtutum beatis convenientium ubi etm an habeant explentem oem desiderium —

Dico 1o a voluntate beator excludit spes theologica n sim quoad denominationem spei sd etm quoad totam subam habitus spei theologicae ut constat ex sa dictis —

dico 2o in beatis pmanet caritas pt ex illo 1.a ad corinthos 13 no 8 caritas numquam excidit pt qm qd hoc e de fide —

dico 3 in voluntate beator pmanent alie virtutes snaly et naly sm pfectionem convenientiam statui beatifico to e qa taly virtutes ug iustitia fortitudo, temperantia religio etc sibi sint snaly psi infusis sibi naly ex sua roe frali t qualitates pficientes nam intellectualiter quasi ornamenta et principia proxima pfectionato actuu honestor q ss convenientu beatis quoad actus individualis ca sbi fralia quor e capax status beatificus exclusis aliis actibus individualibus ea sbi malia q supponunt in sbo imperfectionem quaz asunt aut alior defectu pesentis vitae impfecte et mortalis —

dices virtutes morales ordinant ad finem moderandi pravas afectiones sd in beatis n ss neq u pti pravae afectiones moderandi go n dant in illis taly virtutes — Rx distinguendo mam virtutes morales ordinant ad finem moderandi pravas afectiones in sbo indigenti tali moderate ccdo mam in sbo n indigenti moderate nego n in beatis + in christo n ordinant ad moderandu pravas afectiones sd ad pficiendam nam beator —

dico 4o in beatis n manet pnia pt denominatio penitis sumit ab illo individuali actu q dr resipiscentia d peccatis ppriis et dolor ac tristitia de illis n talis actus n convenit beatis ceteru illa habitualis virtus e in viatoribus ex predicto actu nominat penitentia pmanet in beatis quoad sua subam ad eliciendos alios actus statui beatifico convenientes pt obm frale talis virtutis e e religiosa iusta requiriens ius d ut servandu

illorum et reparandum lapsum — advertat hic quod illi beati qui virtutes morales non acquisierunt in hac vita infunduntur sicut de scientiis + supra diximus — nalis +

dico 5 voluntati beatorum non infunduntur aliae virtutes diversae speciei ab iis quae secundum viatoris ratio est quia nulla datur ratio ad id demonstrandum; 2a quod non est quod intellectui beatorum infundatur habitus diversae speciei qui non conveniat viatoris nimirum habitus luminis gloriae qui ad hoc datur fundum ex communi doctrina et ex ratione visionis beatae perveniens aliquod perfectum proximum sui; ad adstruendum tamen + huius diversae speciei habitus in beatis + qui conveniunt voluntati viatorum nulla autoritas nec ratio datur — —

dico 6 beati per saltem beatitudinem essentialem non habent formaliter omnium suorum desideriorum complementum, probatur beatitudo essentialis per se sola formaliter non explet desiderium cuiuscumque alterius boni quod a beatis expectatur quia formaliter non continet omnia ut patet —

dico 7o beatitudo essentialis dicitur omnia absoluta et efficacia beatorum desideria explere quodam modo radicaliter seu eminenter ratio est quia est talis beatitudo essentialis huius quasi proprietatem adnexam complementum quo ipsarum quorumcumque desiderium absolutum et efficax beatorum impleatur debito tempore non id exigit beatitudo ut saltem et quiescat appetitus beati alias per inquietus si aliquid absoluto et efficaci appetitu desideraret quod suo tempore non impleretur et cum beati dirigantur regula visionis dei et conformitatis cum dei voluntate nihil absolute et efficaciter desiderant nisi quod suo tempore iuxta dei voluntatem sit accidendum, ergo beatitudo omnium consummata explet formaliter debito tempore omnia efficacia desideria beatorum —

2a quod nihil obstat quod beati habeant aliqua desideria inefficacia quae non explebuntur ut exempli gratia desiderium quo vellent salvos fieri omnes homines aut saltem eos quibus in via amicitia ~~in via~~ fuerunt iuncti nam voluntas per tale desiderium non respicit absolute executionem rei sed solum circa illam habet complacentiam sub conditione ex parte obiecti si aliunde apponerentur alia requisita et ex eo quod deficiente conditione deficiat executio non manet voluntas inquieta quia non frustratur suo fine siquidem non intendit absolute executionem rei sed solum versatur circa illam sub conditione ex parte obiecti unde negatur tamen dicitur manere inexpleta privatione quasi careat suo fine absolute expectito ob dicatur inexpleta negatione hoc est non habens adiunctam executionem rei inde tamen non arguitur imperfectio aut inquietudo in voluntate simili ratione datur in deo simplex appetitus absque executione rei quia deus non vult illam absolute sed solum vult circa illam versari simplici complacentia et sub conditione ex parte obiecti si non steterit per voluntatem creatam talis est illa complacentia qua deus dicitur velle omnes homines salvos fieri —

Cap. 9

de proprietate beatitudinis quoad animae dotes quae dicuntur visio comprehensio et fruitio —

dico 1o animae beatis quasi sponsis christi domini conveniunt dotes sic dicitur 4 sententiarum de 49 et 4 ar. 2 corpore dicitur bonaventura in eadem distinctione 49 in 2 illius pro quibus corpore n° 21

et vasq. ibidē de 27 c. 1 a 2° — notent hic duo 1m̄ ē nm. dotis uno mō sumi stricte prout denotat ea bona q̄ assignant sponsæ ut illis ditata vitam perpetuā cū sponso degat · alio mō nō dotis sumit late pro q̄cumq. bonis q̄b aliquis ditat et sic aliq hoīs dici solent magnis aīi et sponsi n̄ grē et fortunæ dotib. ditati — 2m q̄d notet ē q̄d dotes q̄benīuntur aīab. beatis n̄ st̄ dotes aī grē sed dotes glorię —

dico 2° aīab. iustis in hac vita et in purgatorio dona q̄beniūnia dicūr lato mō dotes n̄ tm̄ stricte sicut ea dona q̄ q̄beniunt aīab. beatis n. illa dona n̄ dant aīab. iustis in hac vita et in purgatorio tmqm sponsis ut illis ditatis vitam perpetuā cū sponso degant — —

dico 3° angelis beatis n̄ q̄petunt dotes stricte et proprie sicut hoīb. co q̄d n̄ ita proprie q̄benit angelis rō sponsæ sicut hoīb. exigit n. inter sponsum et sponsā nā conformitas ut sint eiusdē spēi hoī autm̄ mō hoīs q̄beniunt cū christo n̄ vo angeli negandū tm̄ n̄ ē angelis minus proprie dotes q̄benire —

dico 4 ea bona q̄ in aliis beatis hominib. hent proprie roēm̄ utm̄ dotis nempe visio comprehensio et fruitio q̄beniunt christo perfectissime ceterū in illo n̄ hent roēm̄ ~~dotis~~ et nm̄ dotis proprie sicut in aliis beatis rō ē q̄a dos proprie refert ad sponsā christus autm̄ sponsus ē — —

dico 5 rō dotis in aīab. beatis q̄benit habitib. et actib. suo mō coiori m̄ usu important actus qt q̄a nil obstat quominus rō dotis suo utm̄ mō tribuat habitib. quatenus suo mō st̄ ornamenta q̄b aīa quasi sponsa ditat in patria ad perpetuā vitā spualis matrimoni quo pacto hitus st̄ dotes go — coiori tmusu dotes in beatis importans actus et rō ē q̄a nne dotis in beatis aīab. denotat ultima sponsæ ornamenta huiusmī n. st̄ actus. —

Obiies in aīa beata dotes importans proritates beatis sd actus visionis dei ē essālis beatitudo fralis q° n̄ debet referri inter dotes · Resdem autem visionis suspem phicē et sm se ē essaliter beatitudinem at sumptus moraliter prout ex divina ordinate assignat quasi ornamentū quo aīa ditat ad perpetuā vitam spualis matrimoni cū sponso het roēm̄ dotis q̄ rō entitati visionis s'addit aliq̄d morale q̄d ē denominatio extrā ex ordinat. dei assignantis tali ornamentū quasi dotem sponsæ unde rō dotis dr̄ moralis proprietas adiuncta entitati visionis et ipsa sub tali denotato dr̄ denominatiōe dos sicut utm̄ dr̄ premiū prout ex ordinat. dei assignat ut mercesmenitor. —

dico 6° dotes aiæ beatæ reducunt apte ad tres q̄ dicunt visio, comprehensio, et fruitio, videat vasq. et pt q̄a hę dotes assignant quasi ultima et pretiosissima ~~p~~ ornamenta q̄b in ordine ad christum ditat aīa beata beluti sponsa ad perpetuā et felicem vitā spualis matrimoni cū ipso sponso quem in hac vita fuit prosequuta per fidem spem et charitatem q̄b apte in patria respdet visio, comprehensio, et fruitio. nne n. visionis denotat clara cognicio intuitiva dei, nne fruitionis designat s'nalis delectatio de deo visso; nne vo comprehensionis denotat tentio opposita

insequuioni e coalyis ex actu visionis et amoris —

Cap. 10

De pyrritate beatitudinis quoad aureolas virginum martir et dd. et alia premia accidentalia etc —

dico 1o aliqs beatis obveniunt specialia quedam premia accialia e dicunt aureolz et st tris una virginu, altera martir, alia vo dd. ita D. q. s ar 1o et 2o —

ad declaratm totius capitis notant aliqua 1o notat premium sciale vcator stricte sumptum ti solum deu et sam visionem ipsius dei at vo premiu siale vcator latiy sumptum n sm i deus et visio sd etm actus amoris vcatifici et fruicionis qd ostat ex sa dictis — —

2o notat varia ti premia accialia diversis beatis obveniunia pro diversa cor merita quipua autm premia accialia dista abisione et fruite dei st aureolz virginu martir et dd. — —

dico 2o aureolam nil aliud ti in virginibs martiribs et dd. qm premiu accidale qd ex pte voluntatis importat speciale gaudiu de operibs excelentis victoribs et ex pte intus peculiarem quemda ilystraionem ex pte vo corpors singularem et insigniu decorem — prior ps qd importet ex pte voluntatis illud speciale gaudiu pt q vere huiusmi speciale gaudiu obvenit virginibs martiribs et dd. ut ostat et sudi debet hoc autm supposito n e cur neget illi obvenire rom cuius premi accialis qd ex pte voluntatis dr aureola. 2a vo ps qd etm ex pte intus importet specialem quemda ilystraionem pt q n sm voluntati sd etm intui proporcionatu e suu premiu accidale quosicut in roe aureolz importat aliqd premiu acciale ex pte voluntatis ita etm obveniunt dm e importare aliqd ex pte intus cu aliunde nil obstet idautm aipte dr specialis ilystraio seu lumen intuiale qd n pt dici carater pprie tunq carater proprie ut e illud qd in primitur in saurdocio l. subiicitur in aia l. si subiicitur in intu e qualitas dista ab oi cognite actuali et habituali et specie ingibili intus qd n obvenit illi ilystraioni e aureolai q hec e actus intus pt tm hec ilystraio late dici carater — 3a deniq ps qd aureola importet etm ex pte corporis quemda singularem et insignem decorem pt 1o ex D. q. sent diste 49 q. s ar 4 ad 3m qla pt 2o co qd ex sa et pateis coligit tris ordines vcator qbs sadit aureola nempe virgines martires et dd. post resurrecione futuros conspicuos quoda speciali decore corporeo qgi signu e illor statui —

dico 3o aureola n obvenit pprie angelis ro e q aureola pprie denotat premiu accidale pro excelentem victoria qua sa carnem mundu et demonum superant dificultates et labores ex pte ppris ne xa diversos status insignes quales st in hoibs status virginu martir et dd. nec e cur stendat de mo loquendi si nm aureolz sumat late itaut obveniat etm angelis —

dico 4° Christo verissime competit rõ virginis, martiris et doctoris ac proinde rõ aureę seu coronę n' tm illi cõvenit rõ aureolę rõ ĩ q^a aureola ut indicat ipsũ nõm diminutivum denotat qndã participationem victorię ab alio victore cui competit plena rõ victorię et q^m Christus n' participat rõem victorię ab alio victore sed ipse ĩ invictissimus dux cui competit plenissima rõ victorię cuius participatione alii fiunt victores ideo illius premio n' convenit appellatio nec rõ diminutiva aureolę sed illi competit excellentiori mõ qd qd in aliis dr aureola —

dico 5. beatę virgini marię cõvenit excellentissimo mõ aureola virginis rõ ĩ q^a illi competit perfectissima virginitas et participatio victorię 2° qd n' obstat qd beata virgo rõe perfectę santificationis qua fuit immunis ab oi inclinatione fomitis n' habuerit pugnã carnis habuit tm̃ pugnam per tentatione ab hoste qd sufficit ad nostrũ intentũ — competit etm illi aureola doctoris qa singulari et excellentiori mõ fuit fidei magistra et doctor doctrix. deniq beatę virgini marię n' competit proprie aureola martiris q^a ad hoc requirit mortem sustinere pr Christũ qd n' invenit in virgine cõvenit tamen illi aureola martiris late quatenus perfectissimo affũ fuit paratissima ad mortem pro Christo subeundã eamq subiret qd Christus crucifixus et mortuus fuit nisi dei auxilio sufulta fuit —

advertat hic aureolam virginis proprie et strictẽ sm̃ deberi iis q propositũ habuerunt perpetuo servandi + sib. hoc propositũ voto firmaverint sibe n' preterea tales aureola cõvenit iis q aliqd interrumperunt hoc propositũ integritate tm carnis manente. deniq si aliqua persona per violentiã sit oppressa si tm̃ nullo mõ consentiat n' preterea amittit aureolã virginitatis. amittit tm n' sm̃ per copulã voluntariã sed etm̃ per voluntariã pollutionẽ sine copula imo aliq etm addũt per tactus impudicos si tales sint ut in nã sana necessario pollutionẽ excitarent qs forte in hoc sbo ob nę debilitatem vel morbum id n' faciant etc —

+ virginitatem

Cap 11m

De proprietate beatitudinis quoad gloriam corporis —

supponendum e 1° beatitudinem spialem aię n' necessario pendere a corpore q^aum beatitudo aię coniungatur cum beatitudine corporis post resurrectionẽ tum beatitudo aię erit perfectior qn̄ antea n' intensive sed sm̃ extensive pr beatitudinẽ corporis 2° qd n' obstat qd d. augus to 3 in Lib 12 s genesin ad literã c 35 paulo post initiũ videat dicere in aia separata a corpore beatitudinẽ spialem n' ẽ ita perfectã intensive ac erit post resurrectionẽ corporis n. pt ita explicari d. augus ut sm voluerit beatitudinẽ aię post resurrectionẽ corporis futurã perfectiorẽ sm extensive quatenus tũ habebit cõvenientem mũ nę hois per hoc qd redundabit etm ad corpus ne amplius aia gloriam corporis desiderabit vel postest dici d. augus id sensisse

quod mirum non est quia eo tempore res non erant ita declaratae.

Supponendum est 2º ex fide certum esse futurum tempore a Deo statuto generalem corporum resurrectionem, iuxta illud 1. ad Corinthios 15 num. 51 omnes quidem resurgemus, et singulae autem animae in resurrectione generali resument eorum corpus humanum idem numero saltem quoad aliquas partes materiae, ut patet ex illo loco Iob 19 num. 26 sursum rursus circumdabor pelle mea et in carne mea videbo Deum. Ratio est quia corpus quod in hac vita fuit instrumentum animae ad opera bona vel mala exercenda, ut simul cum ipsa resurgat, recipiat recipiat suo modo aut premium pro bonis operibus aut supplicium pro malis.

Advertunt quod non requiritur ut in resurrectione reproducatur eadem unio inter materiam et formam, neque requiritur identitas numerica in omnibus partibus corporis quae fuerunt in hac vita, neque ut aliqui dicunt eadem numero resurrecturum, requiritur ut eius reformetur vi animae omnino eadem numero cum illa quae habuit in hac vita, nam vere dicitur idem numero homo qui decursu temporis non habet omnes omnino easdem numero partes materiae.

Advertunt praeterea quamlibet personam humanam resurrecturam esse in eo sexu virili aut feminino cuius fuit in hac vita, non vero omnes in sexu virili. Insuper omnes resurgent in aetate iuvenili, non tamen omnes sub eadem statura et quantitate, sed sub diversis staturis, quia resurrectio est quaedam naturae reparatio per virtutem supernaturalem Dei cuius perfecta sunt opera, atque inde sicut ipse naturam integram creavit, ita illam integram reparabit.

Advertunt denique in resurrectione removendas esse tantum a corporibus damnatorum non solum eas deformitates quae sequuntur in carentia aliquorum membrorum, sed etiam illas quae proveniunt ex corruptione et debilitate naturae, quales sunt febres et lepra et alia corpora vero eorum resurgent non solum integra absque ullo membrorum defectu, sed etiam pulcherrima et gloriosa ad quam pulchritudinem et gloriam [illegible] subiiciunt sequentia.

His ita constitutis dico 1º corporis gloriosi dotes sunt quatuor: claritas, agilitas, subtilitas, impassibilitas. Haec conclusio colligitur [illegible] Sententiarum dist. [illegible] ubi dicitur quod ab art. 1 usque ad quartum [illegible] art. 4. Colligitur etiam ex illo 1. ad Corinthios 15 num. 42 ubi de corpore mortuo in beatis resurgente, sic dicitur: seminatur in corruptione, surget in incorruptione, haec est impassibilitas. Seminatur in ignobilitate, surget in gloria (haec est claritas). Seminatur in infirmitate, surget in virtute (haec est agilitas). Seminatur corpus animale, surget spirituale (haec est subtilitas). Praeterea ratio est quia hi corporis ornamenta decent statum supernalis beatitudinis consummatae, ut etiam corpus quod fuit instrumentum meriti sit suo modo particeps praemii.

Dicitur autem quod Sententiarum dist. 49 q. 4 art. 5 quia corpori dicuntur quatuor dotes corporis gloriosi respondere in hac vita quatuor virtutes cardinales, ita ut prudentiae respondeat claritas per cognitionis lumen, iustitiae vero quia semper servat [illegible], respondeat impassibilitas fortitudini quae non vincitur a resistentia, respondeat agilitas temperantiae vero quia attenuat corpus, respondeat subtilitas.

dico 2º gloria corporis n dimanat phice ex na rei ex gloria aiæ eo moraliter
dicat ex illa redundare pertinere eo congruit proportione conectur illi quasi proprietas debita
pt. eo n e undi costendat qualitatem spualem et actu vitalem immanentem
huius mi i gloria aiæ et materialr quiqiu efectibus qualitatum sporear qualis si dotes
corporis gloriosi neq qualis beatitudo fralis eius in angelis i eiusdem spie et ea
em hunc aiæ beatæ ingit materialr hic vim efectibam talium qualitatum
adnotent hic sequi pauca de dotes corporis christi producta et a deo
mediante aia et visione beata christi tempore instro phico p quam obedialem
dotes vº operaz alioz beatoz Et quali sit produci a deo in corporis mediante
aia et visione ipsoz beatoz. tempore instro phico ex potentia obedialem quali,
tamen e tales dotes a solo deo produci in corporis p p actione educibae ero e
eo ad adstruendum aie beatoz phice concurrere ad producendas tales dotes
nullum dari fundum autoritatis aut ronis. humanitas christi ex phicum instrum
concurrere ad dotes sui corporis cum hic ex patis quali tamen et illi intrum
dei ad producenda alia dona sinalia hois colata pertinere gloria corporis dr
moraliter redundare ex aia et ex gloria aiæ eo congruit proportione ex dei
ordinationem gloria corporis adjuncti suo majorem quasi proprietas gloriæ aiæ
sile eo n dr gratiam habitualem christi et alia dona redundare ex unione hip
n phice sd tamen moraliter —

dico 3º claritas corporis gloriosi i vera et propria Lux inhærens ipsi corpori
fraliter, constituens illud Lucidum et clarum pt 1º ex Locis ssl. ineg absolute
et simplr corporis beatoz tribuit claritas Lux et fulgor sapientis 3º nº 7 fulgebunt
danielis 12 nº 3 fulgebunt quasi etc marci 13 nº 43 tunc iusti etc 1ª ad
corintos 15 nº 41 stella differt etc et ad philipenses 3º nº 21 reformavit etc
nec i cur hæc testimonia detorqueant ad sensum metaphoricum de Luce et claritate
metaphorice sumpta n. verba admittunt sensum propositum xª sentem et expositionem
Sanctoz — pt 2º eo n i impossib conferri a deo corporis beatoz per colorem
veram et propriam Lucem corpoream qua sint fraliter Lucidi et esplendidi ideo
sponte i perfectioni status beatifici et decoro sedi coligit ex Locis ssl. rdarg 3º
pt q exemplo claro a d. cirilo arquiepiscopo hiero catequesi 18 fieri ad medium
privati n dant corpora interiora eo per colorem obtineat etiam Lux innata
qua noctu Lucent et videntur huiusmi et carbunculi et alia vermiculi Lucidi
ut Lampyris seu noctiluca 3º cum beatis obtinet vere et proprie Lux videatur
Locus d. cirili —

notandum i predictam Lucem et claritatem futuram et n tamen in superficie
corporis gloriosi sed in omnis illius pg cum in omnis ac [illegible] corpus erit ad
modum cristali seu purissimi vitri diafanum transparens et translucens ita
docet st q sententiar distinct 44 questiuncula 1ª ad 2m et ibidem alii —

dico 4º Et quali sit claritatem corporis gloriosi et ~~diversæ spe~~ eiusdem speciei

cũ Luce solis aut ignis pro(ba)bilius tm̃ ẽ cũ diversæ et superioris speciei a Luce
et claritate solis et cuiusbis alterius sporis inferioris et cũ s'naliter sm̃ suã
subam̃. prior pt. qd sit diversæ speciei ẽ dr 3o sententiar dist. 26 q. 2a art.o
ad qm̃. et pt. qa n̄ repugnat claritas diversæ speciei et superioris ordinis
a claritate solis et aliorũ spor. inferior. illam qd facto dedi corpori glorioso
ẽ ssonũ pfectioni status beatifici verisimilitas colligit' ex ista. go ẽ diversæ
speciei et s'nalis ordinis ab Luce et claritate solis et cuiusbis alterius
sporis inferioris. —

advertatur hic hanc Lucem sporis gloriosi n̄ inducere alterationẽ corruptiba
p calorem aut aliqs qualitates elementales. neq. hinc eam immutabilitatem qm̃
Lux nalis hinc nascitur in pb. pfundis corporis collocati et dignis; neq et nũ exigere
eas dispos. quas illi exigunt. et inde multa obveniunt Luci et claritati spor.
inferior. qũ nullo mõ obveniant Luci et claritati corporis gloriosi, qa huc
ẽ diversæ speciei et ordinis s'nalis qd n̄ n̄ obvenit illi —

9a ẽ si Lux sporis gloriosi qu sm̃ suã subam̃ s'nalis sequeretur inde
eam n̄ pse nalr ab oculis videri n. obm̃ sm̃ subam̃ s'nale superat facultatem
nalem oculor. siquidẽ n̄ ctinetur sub cor. obo nali — Rs distinguendo n̄ posset ab oculis
nalr videri mõ pfecto et pfectionato sedo n̄ posset ab oculis nalr videri mõ imperfecto
et imperfectionato nego si tm̃ oculus cfortetur aliqua virtute seu occursu s'nali sic
poterit pfecte et pfectionato mõ videre illam claritatem sporis beati —

notetur 1o in potate beati. cũ occultare claritatem sui sporis subiiciat iterũ
qo sine dist. 44 q. 2a ar. 4. qa corpore pt qa ẽ Libr alias aciũ corporis erit in
potatẽ aiæ glorificatæ pterea qd ipsũ corpus gloriosũ quasi instrum ẽ illi
plene subiectum et summe obediens go et hic cstat qs claritatem corporis christi
post resurrectionẽ ab illo occultatã fuisse —

notetur 2o claritatem corporeã in obs corporis gloriosis futurã eiusdẽ speciei
sicut eam suo mo idem dr de gloria aiæ diversæ tm̃ pfectionis indualis
p diversitate meritor. —

dico 5o. corpori glorioso obvenit agibilitas qua beatus pt facillime
seipsũ movere quocũq. pellit pprobat. qs ẽ illam ẽ pfectam quãdã qualitatem
sporeã motibã a deo inditam ipsi corpori glorioso. prior pt qd corpori
glorioso obveniat agibilitas ẽ dr ... in additionis q. ... et alibi colligitur q
ex illo sapientiæ 3 no 7 fulgebunt iusti etc. isaiæ 40 no 31 assument pennas etc.
1a ad corinthos 15 no 43 seminatur spus etc. ex qb testimonis diligitur dicta
agibilitas pt roẽ qa id ingit obvenire pfectioni status beatifici. — 2a vo ps
pt qd sit pprobat illam ẽ pfectam quãdã qualitatem sporeã motibã adeo
inditã ipsi spori glorioso pt qa talis qualitas n̄ ẽ impossibilis et pfectioni status
beatifici cscentaneũ ẽ p illam intre pfici spus gloriosũ sicut eam sedit pfici
p qualitatem claritatis nec aliunde qdem vr. obstare go —

notandum ila corpore glorioso ñ tolendā grabitatem q̄ ē illius inalis proprietas sicut ab eo ñ tolere soliditas nec densitas nec durities qm̄ inalr petit roē partiū solidarum eg. sicut ex eo autē qd atali corpore ñ tolar grabitas ñ sequit qd ñ dēr agilitas efficacissima ñ pt efficaciā agilitatis et plenā subiectionē totius corporis ad aiam beatā ipsa grabitas impedit ni resistat qn ūq mouit qn voluerit beatus se mouere —

notandū 2º beatum pā seipsū mouere in instī ab uno loco ad aliū absq transitu p mediū id autē pt hoc mō explicari et probari beatus existens in uno loco pt velle cesare a seipsu sterbantē suū ubi in eo loco et aute simultanea in instī producere in se aliud ubi p qd seipsū constituat in alio loco qm velle producere ipse ubi p qd constituat spatio intermedio sic autē vere diceret ñ gdē motu successibo id simultaneā mutare mouiri ab uno loco ad aliū in instī absq transitu p mediū —

dico 6º corpori glorioso competit subtilitas qua pt alia corpora penetrare illa autē ñ videt specialis qualitas realitr diversa ab agilitate aut alia facultate corporis gloriosi cū assista di parata ad efficiendā penetrationē ipsius cū alio corpore — prior pt qd corpori glorioso spectat subtilitas i dē 3ui in addicionis q 83 et alibi colligit ex c. 15 1 ad corinthios ubi nō 44 seminat corpus aiale surget corpus spuale ni qa ñ sit futurū verū corpus sd qa erit plene subiectū spui id qa subtile erit et poterit penetrare alia corpora; subtilia n. spualia dicunt unde si corpora sint sic n. dr et omnes qa pn quasi penetrare alia corpora dicunt spus pr illud ioanis 3 nº 8 spus ubi vult spirat in hoc gº sensu sumpta spiritualitate p subtilitate penetrādi alia corpora specialiter corpus gloriosū dicit spuale —

2a vō pt qd subtilitas corporis gloriosi ñ sit specialis qualitas qua corpus reddat aptū ut possit penetrare cū alio corpore talr ut p illam tolat tralis repugna q̄ nalr ē intr duas quantitates rā eiusdē loci pt qa repugna nalis ob qm diversa corpora extensa nequeunt nalr penetrari provenit ex quantitate extensa q̄ nalr petit occupare proprium suū locū et nalr excludere aliā quantitatem extensā ab eodē loco nulla autē ē qualitas in corpore glorioso q̄ tolat hanc nalm repugnam sd hac semp inordine ad virs nalis permanente bene stat qd sinalr qualitas modifica corpori gloriosi nempe agilitas aut alia illius facultas cū assista di parata ad prestandū concursū senalitr possit efficere penetrationem producendo ubi p qd snalr ipsū corpus gloriosū sit penetrabile in eodē loco cū alio corpore

notat hic d. virtuti fieri pro ut duo corpora gloriosa sint simul in eodē loco et duo ñ gloriosa et unū glorium cū alio ñ glorioso nalr [illegible] unū corpus gloriosū penetret cū alio ñ glorioso qa xc [illegible] ordini viator dus offert concursū ad efficiendā penetrationē ñ intr corpora gloriosa sd etm intr corpus

gloriosū et ñ glorioso

tm̃ unum corp^s gloriosum nalr n̄ p^t penetrari cū alio glorioso q^a in ijs servar
debitus ordo q dīstm requirit tum q^a unū corpus gloriosū n̄ sc oponit alteri sibi
roē n̄ p^t beatus ullas p^s sui corporis intr se penetrare —

Dico 7 corpori glorioso obvenit impassibilitas p̄ q̄m reddit immune a quocūq
nocumento illa autem n̄ consistit in sola protectē dei extra sd in aliqua p̄fectē
intrā corpori glorioso. prior p^t q̄d corpori glorioso obveniat impassibilitas ī D^r th^s
in addicionibus q^e 82 et alibi colligit q ex 1^a ad corintios 15 n° 42 seminat^r corpus
in corruptē surget in incorruptē et n° 53 oportet corruptibile ett^a qb verbis ut costat ap^tⁱ^s
indicat corpori glorioso cōferri impassibilitatem idem q^o hūt ex alijs locis ut q̄s
asserit a beatitudine excludendū oē malū ut apocalipsis 12 n° 4 abstergat deus ett^a
idē etm̃ hūt in Isaia 25 n° 8 et c^e et c^e 42 n° 10 — 2^a p^s. q̄d impassibilitas n̄
consistat in sola protē dei extrā sd in aliqua p̄fectē intrā corpori glorioso ī d. augus
to 2 [illegible] 56 ē ī ad dioscorū fere ad mediū columna 6 ex beatitudine inquit ett^a
idē asserit D^r th^s q^e 97 ar 1° corpore et p^r 1° q^a hoc ī magis consonū illi loco
ut 1 corinthios 15 n° 53 oportet corruptibile ett^a et sequentes s. patribus illū explicantibus
p^r 2° roē q^a n̄ repugnat corpus gloriosū reddi impassibile p̄ aliq̄m p̄fectionē
illi intrinsecā supperadditā et hanc desuper reddi ē consonū ut explicatis q^o n̄ ī iterruptē —

huiusmodi autem p̄fectio intra sl. p^t ēē alia unio perfecior ea q̄m in hac
vita habent corpora et roē cuius unionis reddant beati impassibiles et incorruptibiles
sicut celi roē talium unionū redduntur incorruptibiles et hoc planē D^r q sent de q4 q^e 2
ar 1° q^a x^a corpor et ad 3^{ul.} talis p̄fectio spiritā specialis qualitas indita corporibus gloriosis
p̄ q̄m ipsa corpora gloriosa habent vim resistendi ne posit aliq̄d agere illis
lesionum facere q^a sit illius incapaces et hoc planiet ricardo paludano capreolo
et alijs quos refert et sequit^r suar^z simul cū salas —

adbertat hic cū D^r q sentenciar de 44 q^e 2 ar 1 q^a 2 corpore impassibilitatem
in oīb beatis ē equalem sm̄ privationē aut negationē q̄m importat v.g. hoc q̄d ē
n̄ admittere ullā passionē corruptibam seu lesibam equale ī in oīb beatis.
impassibilitas v^o positiba in qua dicta negatio fundat^r ē in diversis beatis
inequaliter inequalis sicut et gloria sic etm̃ suo mō incorruptibilitas nalr
oīnibus celo et angelis D^r equalis quoad carentiā corrupcionis q^b positiba rō
in qua hec carentia fundat^r sit inequalis p̄fectionis —

Cap 12
An beati sint habituri actus vitales pertinentes ad potas vegetatibas —

Dico q^o beati n̄ sunt habituri actus vitales p̄tinentes ad potas vegetatibas nutriendi
augendi, et generandi ita D^r q s^a gentes c^e 89 et suar^z 3 p^e to 2 de q7 sect 5 p^r
q^a q̄b usum sit in beatis dandas ē potas vegetatibas q^a p̄tinent ad integri
tatem corporis humani actus tm̄ eas n̄ dandos in beatis costat q^a huiusmodi actus
sunt proprii vite corruptibilis ac p^{inde} n̄ consentaneā vite incorruptibili beator — —

3a quam ctiam n obstat qd in scriptura sicut beatos habituros actum manducandi et bibendi n. Loca ista insinuant analogice de cibo et potu spuali sub metaphora cibi et potus sensibilis ut indicant textus et expositio patrum —

Christus autem dominus post resurrectionem habuit veram actionem manducandi cibum ~~perfectum~~ quoad actionem qua cibus per os sumitur. ceterum n fuit tunc facta conversio cibi in substantiam christi christus n. tunc n comedebat per necessitatem sd ad demonstrandam sue resurrectionis veritatem unde cibus ille n fuit conversus in carnem christi sd resolutus in preiacentem materiam unde n sequitur qd tales actus comedendi conveniant beatis in patria —

preterea Si tales potentie vegetative in beatis n habeant actus n ideo sunt frustra sufficit n. ad hoc ut n sint frustra qd in hac vita habuerint actus et si in hac vita n habuerunt actus sufficit qd sint reducibiles et perfectiones beatorum statui debite —

CAP 13

An beati sin habituri actus pertinentes ad omnes potentias sensitivas internas — et externas —

Dm. e in beatis post resurrectionem corporum futuros esse actus pertinentes ad omnes potentias sensitivas externas et internas hec ut habet in q sent d 44 ubi dr qe 2a art. qa 4 eam contrarium tenet d. Laurentius Iustinianus in 1o de disciplina et perfectione monastice conversationis c 23 paulo ante finem ubi sic incipit gloria et honore etc. videat qa egregie hanc ctiam exponit. pr mo rdi qa nil obstat quominus potentie sensitive sive interne sive externe habeant in corporibus gloriosis proprios actus sibi consentaneos nil n. in tali statui disonum importat sd potius ad plenitudinem perfectionis talis status spectans dixi actus tali statui consentaneos ut excludant actus tristitie doloris turpis voluptatis et alii dicentes aliqd malum. —

advertat hic perfectam et precipuam beatitudinem externam cuiuslibet corporis gloriosi consistere in visione corporea intuente gloriosissimum corpus christi sicut perfecta et precipua beatitudo anime beate consistit in spuali visione intuente intuente deum sm se. ergo visio corporea intuens gloriosissimum corpus christi magis(?) perficiet visionem etiam gloriosorum corporum beate virginis et aliorum beatorum et etiam visionem celorum solis lune et aliarum rerum visibilium —

poterat n. hic disputari quo mo quelibet potentia sensitiva sive externa ut visus auditus gustus olfactus et tactus sive interna ut sensus comunis imaginativa fantasia stimativa et aliis sensitivis quo mo insuper quelibet ex his potentiis operentur in beatis sd qa parum utilia hec sunt sufficiat dixisse omnes potentias habituras in beatis perfectissimas operationes —

CAP 14

Quis sit Locus beatis designatus et quo ordine collocentur —

dico 1o. Locus beatis designatus e celum, hoc e de fide ut constat ex salmo 102 no 19 dominus in celo paravit sedem suam et ex mateo 5 no 34 celum thronus dei e. —

pt roi pa locus beator é ille ad quem christus ascendit n. ipse ioannis 12 nº 126 dixit ubi sum ego illic et minister meus erit at christus ascendit in cælum ut constat marci 16 nº 19 assumptus é in cælum et sedit a dextris dei go.—

Dico 2º locus beatis designatus é supremũ cælum. pt pa christus dnus. ascendit ad supremũ cælum xa illud ad ephesios 4 nº 10 q ascendit supra oẽs cælos. pt cum idem cælum in quo é christus sit etm locus alijs beatis designatus ut iam constat colligit inde id ẽ supremũ cælum idq etm constat hac roĩ pa decet locum perfectissimi status qualis é beatificus ẽ supremũ et nobilissimũ

dico 3 hoc cælum beatis designatum é cælum empireũ et immobile debet ẽ empireũ pa hoc é supremũ et perfectius oĩb alijs debet ẽ immobile pa id expedit ut sit locus et domiciliũ beator.—

dico 4º beati in cælo collocandi ẽ xa ordinem suæ dignitatis itaut digniori det locus dignior xa id pd dt 3 p. q. 57 ar 1 corpore sic ait tanto alicui rei debet altior locus qnto é nobilior sibi debeat ẽ locus p mum statũs corporalis sicut corporib sibi p mum statũs spualis sicut spualib subis et inde colligit corpori christi domini ptr excellentissimã dignitatem unionis cũ divino verbo deberi locũ altiorem ultra oĩm creaturã cmm spualem pdicta uº si referat ad dignitatem gloriæ ita ingit pd q glior beatus ut meritis et sanctitate é dignior ita hit mm gloriã et xa hunc sensũ christus dt hrẽ dignissimũ locũ itaut sedeat ad dexteram dei patris qua frasi metaphorica acomodata (n. pater eternus cũ sit purissimus spus n' hit pprie dexteram) sicat christũ obtinere magsimam gloriã ad eum mũ quo inter hos dici solet magsimã dignitatem ẽ sedere ad dexteram regis sic dt 3 p. q. 58 ar 1º ad 1 ex d. damasceno ait cũ dicimus christũ sedere ad dexteram patris n' localem dexteram dicimus sd gloriã et honorẽ idemq notant ibi suarez et alii expositores.—

si autem pdicta uº referat ad locũ corporeũ difas é quo mo beatis obveniat diversitas in dignitate loci n. oĩb obvenit supremus locus corporeus q é obcasũ cæli empirei pd cũ sit oĩo rotundũ et uniforme n' hit unam pm altiorẽ et digniorem alia.—

Pz in cælo dignitatem moralem loci corporei attendi ex habitudine maioris pprinquitatis ad dignitatem psonæ n. ut recte notat suar. 3 p. to 2 q 57 articulus in commentario articuli columna 3 § tandem. interdũ locus censet dignior potius ptr dignitatem eius q exigit in loco qm ptr aliam ipsius loci eminentiã et hoc inquit mo locus christi in cælo é eminentissimus n' tm eminentia sitũs qm dignitatis n. seclusa hac dignitate vix pt ingi ut sm localem situm unus locus sit altior alio — locus go in quo é christus ptr dignitatem psonæ é supremus

et dignissimus moraliter reliqua v° loca erunt digniora quo christo propinquiora

Praeterea ibidem suarez subdit q° beati n̄ semp sint in eisdē locis tm̄ quo fuerint sanctiores eo habebunt ius magis appropinquandi christo et ut alii ipsis cedant q^d voluerint in propriis locis ac sedib; assitui pt̄ autē hoc suuo mō exponi exemplo in humanis ubi moraliter dignissimus locus censet ille inquo ē rex alia v° loca reputant digniora quo s̄t illi propinquiora et singulis personis quo s̄t digniores hinc̄ ius ad locum propinquiorem regi hactenus de tota hac

materia ad dei laudem et gloriam. sub

— correct sanctis matris ecclesiae etc —

index, disputationum, capitum, ac dificultatum ex materia de beatitudine et visione

Disputationes selectissime in compendium redactæ. 1

Ex materia de gratia sanctificante. R.mi P. M.

Ioannis Baptistæ Lanzabecchiæ. Anno 1618.

Nulla controversia adeo celebris nulla adeo gravis in scolis agitatur ut ea de qua in hoc ultimo tractatu agendum est s. de gratia divini et auxilii eius et concordia cum nostro libero arbitrio in qua materia duo veluti in pelago mari sunt saxa et ruina plurimorum extitere hæc sunt illæ duæ hereses altera pelagi nimium viris naturæ extollentis alia impudentissimi Lutheri libertatem arbitrii e medio relegantis unum n. vero divina gratia adiutus confido medium tenere viam vestigia d. aug. et S. T. nos sunt sequenda que si quis sequutus fuerit minime periclitabitur — —

Disputatio 1.a De necessitate gratiæ in ordine ad intellectum —

§ 1 duo n. in hoc sunt apud nos quibus pendet sua salus s. voluntas et intellectus per quæ vota perficiuntur. primum locum obtinet in hac disputatione agemus an indigeat ad suos actus gratia divina et antequam deveniamus ad quæstionem sciendum erit quod ingratus nunquam gratiæ. gratia n. id quod gratis datur ita aug. 1.o de na. et gra. c. 4 deinde etiam sumitur gratia pro amore venebolentia ita D. T. 2 sententiarum d. 26 ar. 1 corp. deinde gratia sumitur pro quolibet beneficio quod gratis datur et sine meritis et in hac acceptione lata, dona naturalia dicuntur gratia ita aug. ep. a gi. sed ab hac acceptione gratiæ cabendum est n. pelagius suos errores diregebat hoc nomine gratiæ ita testante aug. in ea epistola et alibi sumitur etiam gratia pro dono gratuito superante omnes naturæ vires atque hæc per antonomasiam dicitur gratia ut notat aug. ubi sa. de hac n. gratia in hac ultima acceptione agendum est in hac materia. vide ea hæc nomina soto de na. et gra. c. 1.o intellectus et 12 et 109 —

Quæstio unica An homo sine auxilio gratiæ possit cognoscere omnes veritates naturales speculativas —

§ 2 Aliqua supponenda sunt necessaria ad omnes fere quæstiones totius huius materiæ s. de diversitate statuum n. diverso modo dicendum circa diversos status naturæ, dicimus quod cum communi et veriori sententia quatuor sunt status sive quatuor considerationes naturæ. 1 est status puræ naturæ. 2.s naturæ integræ seu innocentiæ 3 naturæ lapsæ seu corruptæ 4 gratiæ sanctificantis —

§ 3 Status puræ naturæ seu in puris naturalibus est ille in quo consideratur natura tantum cum eo quod illi debitum est sine ullo dono gratuito et sine peccato quod patet n. hoc modo explicatus hic status. diversus est a reliquis etenim n. quod non habeat donum gratuitum distinguitur ab statu naturæ integræ et statu gratiæ pro hoc quod non habeat peccatum ab statu naturæ lapsæ quem statum non habuit homo nec habiturus est ut communiter dicunt interpretes n. 1 homo creatus fuit in gratia illius et posteri habent peccatum originale et habebunt ac proinde non sunt nec erunt nec fuerunt in hoc statu. in quo statu puræ naturæ haberet homo quod quod naturale illi debetur suas s. facultates et passiones. intellectum et voluntatem etc. sed etiam et esset miseriæ et peccato siquidem non haberet aliquod donum quo vires inferiores subiiceret

superiori

in quo statu homo fieri posset aliquam beatitudinem imperfectam non posset per intentum tendere actu improportionato in deum et per voluntatem sibi in quo sisteret beatitudo naturalis — —

§ 4 Status naturae integrae est ille in quo consideratur homo habens plenam et perfectam proportionem cum deo ut autori naturali habens appetitum plene subiectum rationi et rationem deo ut naturali autori sive per aliquod donum intrinsecum inhaerens in ipso sibi per protectionem extrinsecam ita interpretes ST q. 109 ar 2 caiet. med. scotus 2 ds. 29 q. 1 soto 1° de natura et gratia c. 6 initio et alii et ratio est quia status naturae integrae est ille qui affert integritatem naturae realiter physice realis sed integritas consona naturae realiter physice realis est id quod ratio sit subiecta deo et appetitus rationi [illegible] etc. —

§ 5 Rogabis an hic status sit diversus ab statu iustitiae originalis ergo dico quod si consideretur eo modo quo in primis parentibus fuit status iustitiae originalis non fuit separatus ab illo quia non Adamus in eo instanti in quo fuit creatus habuit nisi materialiter rectitudinem et subiectionem cum deo ut fini naturali sed etiam cum deo ut fini supernaturali nam in gratia creatus fuit ergo uterque status non fuit ab alio separatus quod vero Adamus fuerit creatus in gratia tenet communiter [illegible] solus qui probari ex tridentino sess. 5 in decreto de peccato originali § 2 sed ut bene vasq. 1 p. ds. 227 c. 3 nil infert sed haec doctrina habet fundamentum in multis pp. vide interpretes ad 1 p. m. q. 95 caiet. med. mol. in ttu de opere 6 dier. ds 29 c. 2 et vasq. alegatum et congruentia ratio est quia sicut deus illustravit corpora primorum parentum donis immortalitatis fortitudinis incorruptibilitatis etc. ita congruum erat ut etiam illustraret spiritus spiritualibus donis supernaturalibus gratiae etc. —

§ 6 dico 2 quod si consideretur status naturae integrae simul cum quidem quod extrahit diversus quidem est a ceteris statibus nam status iste non habet proportionem in ordine ad deum ut autorem supernaturalem status vero gratiae et iustitiae originalis habent iste status non habet et non affert peccatum status vero naturae corruptae sibi lapsae illud habet alia difficultates possent hic proponi ut hunc statum an homo in illo posset peccare posset decipi quod conqueri etc. quae omnia ex infra dicendis solventur —

§ 7 Dico status naturae lapsae qui si sumatur ut distinguitur ab statu gratiae est natura habens in se reatum culpae aversus quae ab ultimo fine possibili per hoc non distinguitur ab statu purae naturae ut dictum manet et patet distinguitur que a ceteris ut perpendenti sine difficultate patebit —

§ 8 Status est gratiae sanctificantis qui est quod post peccatum originale vel actuale ita manet sanctificare ordinatae que ad deum ut ultimum finem. — —

§ 9 Non minus magnum est statuere an natura in puris naturalibus seu in statu purae naturae et in statu naturae corruptae habeat [illegible] vires dico quod si in utroque statu attendantur simul vires naturales cum libere debitae minime differunt ita ST 1.2 q. 85 ar 1 et communiter interpretes q. 109 caiet. med. et alii et patet quia per peccatum neque intus neque voluntas destruuntur nec liberum arbitrium ut certum est neque ab illis tollit aliquod intrinsecum et infirmatum ad bonum maneat quia illi sublatae sunt vires gratiae et illi indebitae et ita quando ST q. 85 et 22 ar 2° dicit per peccatum diminui inclinationem ad bonum solum vult quod quae voluntati sublatae sunt vires gratiae et quia defectus relinquit habitum malum ideo minuitur facilitas et promptitudo ad bonum non vero aliquod intrinsecum naturale ipsius est explicatio

parere ex 1.2.1

Ar 1 ubi hanc doctrinam tradidit unde patet hominem qui habet peccatum mortale naturale vel actuale esse promptiorem ad malum quam qui est in statu purae naturae vel quam qui habet peccatum originale non illi vel per actum est actu a bono impeditus vel per habitum inclinantem ad illud qui vero habet peccatum originale cum neque aliquod habitum contrarium virtuti habeat neque aliquod illum inclinans ad malum quia peccatum originale minime habet est neque aliqua inordinatio positiva physica inhaerens ideo non ita promptus est ad malum homo illud habens. — 2

§20 his suppositis 1a sententia asserit intellectum nullas posse cognoscere veritates speculativas sine auxilio gratiae ut refert S. T. 2o sententiarum de veritatis auctoritate pertinentibus ad deum id tenent aliqui heretici ut Calvinus 1o p institutionum c. 2o et alibi. — 2a opposita e diametro asserit sine auxilio gratiae posse cognosci omnes tribui solet caietano hic ar 1o scoto et aliis —

§21 dico 1o homo sine auxilio gratiae potest in statu purae naturae et naturae lapsae cognoscere aliquas veritates naturales speculativas est contra omnes cum D. T. hic ar 1o et ita certum ut sine errore nequeat negari probatur ex sententia scripturae 1o no 1 ad rom. 1 no 2 imbisibilia dei etc vide ad ea loca S. Ieron. Amb. Ansel. vide. 2o ratione quia habent ratione alarum Q. 1 p. q. 2 d. 3 sect. 2 videantur ibi. — ratio ut manifestatur non inhaerens est potentia cognoscitiva inclinata in cognitionem veri ergo absque auxilio gratiae poterit aliquas cognoscere. Licet verum sit non posse eas cognoscere sine concursu generali dei cum quo producat ipsam cognitionem ut omnes contra durandum clamant et probatum est 2o physicorum n. ut isaie 26 omnia opera nostra operatus es nobis et ioannis 1o sine ipso factum est nihil etc —

§22 dico 2o nullam veritatem determinatam naturalem speculativam quae possit colligi a sensibus quam homo in statu naturae purae et lapsae possit non possit colligere sine gratiae auxilio hoc ut cum omnibus suis limitationibus manifestatur tradit hic S. T. ar 1 et ab omnibus eius interpretibus vide val. dicto q. 2 puncto 2 ratio est quia est libet veritas huiusmodi quam assignetur continetur intra obiectum intellectus siquidem intra intellectus speratum continentur omnia quae in cognitione deducuntur a sensibus ergo poterit sine auxilio gratiae illam cognoscere — advertatur limitationes ut et praecipue illud possit quia potest ratione alicuius impedimenti potest contingere quod homo non possit cognoscere aliquam veritatem quae pendet a sensibus vel dicitur intellectus vel propter difficultatem vel propter distractionem etc —

§23 dico 3 homo in statu purae naturae aut lapsae non potest sine auxilio gratiae saltem moraliter cognoscere omnes veritates speculativas naturales ita communiter DD. hic vide val. ubi supra probatur ex illo ecclesiastes 1o no 8 cunctae res difficiles non potest homo explicare sermone et c. 3 no 10 et 12 probatur illo communi dicto maxima pars eorum quae scimus est minima eorum quae ignoramus. probatur 2o experientia quia nullus homo assignabitur quamvis sit sapientissimus qui omnes veritates sine auxilio gratiae sit adeptus nec suscipibile nec sit. ergo id est moraliter impossibile non id est moraliter impossibile quod propter maximas difficultates numquam factum est quod satis patet in sapientissimis illis philosophis etnicis qui in rebus adeo facilibus allucinati sunt —

§24 3º pr. qa multa reddunt hoc moralr. impole 1º imperfectio intys huani q ds uersibus i paulati cogunt. veritatm. 2º innumerabilis multitudo rer cogdar. 3º varia impedimenta infirmitates et alie curs studium impediunt. 4º negligentia oblivio et alia pla. e oes roes n sm pruant ee impolem cogm. oium veritatum coluribe. sd etm ee impole sine auxilio grie has paucas veritates quas cogimus sine errore aut falsitate coguri. n. ut bene π 2 g. cogimus cogdi. p fantasmata dispositas i ad alucinationi. et falsitatm qd etm patet in phis et niis q phs. ex illis veritatibus quas attigerunt n sine erroribus docuerunt — —

§25 dixi in 3 ue cedu saltm. moralr. impole. n. dubiu e an talis impoa ed oes veritates pplatib. Latib. ex nalis sit moralis l. phica. sd nunc dm e etm. impolitas hec e phica. pr qa qdo dys odicio aliqua necyo requisita impolis e efus. ad quem requirit sd hic e impolis odicio requisita go. pr m qa ad hoc ut posint cogi oes veritates deberent aplicari ac pinde requireretur. tempus ad talem aplicationi qd ut adeo modicu sit minime sufiis e go deinde pr qa multitudo veritatu cogdar. e speculatibe it l. e simplr infta l. infta sicateu si ee minime a virtute finita simplr posit cogi ut patet n. hec deberet cogi p infos. actus in spe. sd nullo virtus pt nalr. ponere infos actus spe. distos in rer na go — si infa sinate. dr roe talis infi i ut numero sit posiby trus. go intys nec moralr nec phice cogit oes veritates nales. speculatibas. qd n posit vere fundat in hoc qa infa indua inqualibet spe. it e psine cogu. go p infos actus.. hoc autm n pt nalr. homo eliuere l. pr defectum temporis l. pr impecam. intam. et imperfectioni intys. go ctr — —

§26 qd si ob: tota multitudo veritatum nalium speculatibar otinet intra lineas nalis cotis go poa phica e pporcionata ad illius cogm. — Dr sudendo ans. et negdo coam. qa ad pporcioni poas requirit qm. ed otineat intra latitudini ordinis nalis. ut patet in mili exs requirit etm. qd det finis nalis. et debita aplicatio e nalr. hic ll impolia ut dixi p superiori — —

§27 dices homo pt coguri qmlibet divisibe. go oes coluribe — nil valet coa ut infra vidibimus —

§28 dices homo apetit nalr. scire 2m Aris. l. homo hic apum innatu ad sciendu go ad oes veritates coluribe. — dico qd Aris. sm. dicit qd homo hic apum innatu ad sciendu sd n ad oia coluribe. — l. dixit qd hic apum elicitu ad oia sciendo et ex hoc apu n infert qd posit illud facere ut patet pluribus exs. in qbbus materiis — 3a et potior explicatio e qd lt vu sit qd homo heat n sm apum elicitum sd etm innatum ut hoc posit vere stare qd oes illas veritates in singulari nalr. operari n posit qd explico —

§ Adverte 2r nam pu apetere aliqd p se et 2rio paus et 2rio ad illud qd apetit 2º mo dat oia requisita ad nalem eius aquisitioni pono exm et dorocm. exm sit in ma qa e hic apum innatu ad recipiendas oes fras speciicas et numericas et m. na n dat mu 2a requisita ad hoc ut nalr. oes in induo l. spe. adquirat etm. qmtitas nequit recipere oia actia coluribe unu pt l. aliud quox e obm. nec oculus nec auris videre aut audire oia sua nº oba s. colores et sonus ctr nec intys Angeli oia oba ingere. —

rõ huius ĩ q^a q^d nã intendit p se q^d aquirat finis trii et obm. p se. et frale. q^d q^dem tum n^o posit ẽsequi nisi mediantib. indiuis. ẽ obm. st ẽrii. et illa sint infa et indiferenter rpipiant oia. q^a cor oiumẽ capax talis poã. inde ĩ q^d reat. oia n^o induã ad ẽ duas pt detrari. et oia illa natr. ẽsequi nequeant ut ẽxemplis sa positis vidẽris ẽtsit q dẽ ad hoc ut talis poã. n^i sit frustra q^d aquirat obm. trii. in aliquo ẽriõ n^i v^o q^d oia ẽria adquirãt q^a cũ illo ĩ ẽtenta nã. ut videre ĩ in terra ẽ petit centrũ. et m^i. ẽm os ps. n^i pt natr. illud adquirere. at v^o verũ ĩ diure q^d terra petit ẽnatr. centrũ. q^a tale centrũ saltm^i ẽm aliq^m. suum pm. iam aquisivit ita silr. intis. et n^i posit natr: os. veritates adquirere at m^i. hr̃ apum. innatũ. ad illas q^a id tal. apum. sufit. q^d alie veritates aquirant, seu q^d aquirat obm. frale et triũ. in aliq^b veritatib. idem dm^i. ĩ de visu q ẽtentas ĩ ex eo q^d vidiat aliquem. colorem q^a iam adquisivit suum obm. triũ in aliquo induo. ut unde ẽm^i. patet q^d nã dit ness^a. ad aquisiciõnẽ nalm^i. finis trii n^i v^o ẽrii —

§19 Ex hactenus dictis colligit intum^i. hoẽ nisi clibatum. minime pu. cognere os. veritates colutibe. pu. v^o cognere aliquas sine grã. et ad hoc ut n^i duipiat indigere auxilio gratuito dei et illi indeviro in cogĩ. illar. ẽm. si modice sint q^d p^d autm dicumẽ de statu ne pure et lapse. dictum. bollo de statu grẽ sanctificantis pu ẽ iste status includit sm^i. ipsã gram. sanctiãtm. n. si includant cetera auxilia ẽ dant plus. pt cogurẽ homo in hoc statu. et meliori et facilliori mõ. q^m. in ceteris n. certumẽ q^d talia auxilia illi pu. dari in hoc statu. ut n^i sm^i. phice s^d ẽm moralr ■ posit os. cogure colutibe. ceterũ si atendat reg ut nunc. n^i pt ẽm. in hoc statu. nec moralr nec phice + ẽm^i. istis auxilis ẽnalib. ẽ defacto dant os colutibe cogurẽ. pr ros. datas b iãtis.

§20 dico 1° homo in statu ne integrẽ pviso a roĩ status inouncis. n^i pt aquirere nec moralr. nec phice. os. veritates speculatibas. colutibe ẽedem roẽ hic militant ẽ dat e spectus vidiant q^d autm cognovit adamus. et q^d ẽt cogdumẽ. ab illius posteris dm^i. ĩ in s pectudi opere 6 diez vide pereriũ to 1 in genesim de de sciã Adami q^e 1 et 2 —

Q^o 2 An homo sine auxilio grẽ posset cogure. veritates nales praticas — morales q^tum. sufiẽit ad faciendum bonũ opus morale —

§21 post q^m. actum ĩ de nessitẽ grẽ. in ordine. ad veritates speculatibas sequitr agere de veritatib. praticis ẽ sine sufs. ad agendũ bonũ opus. morale. 1. An homo possit cogure sine auxilio grẽ. an hic et nunc sit bonũ honorari parentes — 1° s^r negat hoem. in statu ne lapse. pu. cogure aliqu^s veritates huius et m^i. ita Arim. 2 s^t de 26 q^e 1 ar 1 et 2 et de 29 q^e 1 ar 2 ẽ 22 — dico 1° homo in statu ne lapse absq^s auxilio grẽ pt cogurẽ veritates aliquas nales. praticas morales q^tũ sufit ad hoc ut fiat bonũ opus morale. ĩ cos. itaut erronea ẽtraria ap^d ut ita st hic ar 1° ubi cai med. ut mel. vide vel. l^o s de grã. et libero arbitrio c 12 — pt

dippo pporcionata ad snali. n. aliij et suba. pporcu et spuali. sipnent intra ordinem nalij
qd sufficit et n dar adeo exudens excessus. ac dar inter nale et snale —

§35 dico 2 supposita reblatie rerum snalium. et homo viribus solis nalibus n posit veritatibus ijsis
asentiri sed oportet pt m. solis viribus nec illas cognoscere. actu improporcionato et nali. e cous
ut dt. 22 ar 3 cont. ubi vaniter mol. in concordia q 14 ar 13 de 6. pt 2o roe quia suppositt
reblatie pit. asentiri argum. ad pvalitr. suadencia ut in incarnatie dixi 3 pe de 1 ar
et contr. de oibus entibus snalibus. 1 pe tt. 2 ubi de cogn. inium snalium. sd ubi e fundum pvali
pt asentiri intus. go cttr. deinde quia hereticus credit aliqua misteria fidei sd n fide diam
go fide hum. et nali sd fides nalis pt fieri sine auxilio gre cttr —

§36 nec 3o hoc obstat eo qd scil et pp. dicunt qd credere e donum dei n. hic loquimur non
de credibilitate improporcionata sd de credibilitate pporcionata et ut oportet ad salutem —

§37 Rogabis An homo posit sine auxilio gre asentiri rebus fidei ut a deo reblatis dico
qd equibocae pmo si dicat qd homo sine auxilio gre pt asentiri veritatibus fundo pobo
frali motibo adequato reblatm. diam minime in alio fundo nitens nisi reblatie diam
hoc fieri pt et roe quia nulla dar inplicatio in hoc qd talis homo actu imppcionato
atingat tale snale. obm. motibum. 2o quia si qdam hereticus vellet eliciere qumdam actum
quo crederet aliqd ppter diam. autoritatem deus n daret illi concursum snalem. L quia n hu
snalem. et aliunde + habitum fidei L quia nollet ille hereticus eliciere actum + deus n debet denegare concursum
suum illi. go eliceret actum nalem — si p illam ppm. dicat qd homo sine auxilio gre pt.
asentiri rebus pat a deo reblatis. L credere qd illud sit revelatum adeo quia ssi hoc dicunt
L ppter aliud frali motibum creatum sic pt fieri sine auxilio gre. qa hic actus fidei hus i nalis
qui imppcionatus hanc ppm. in 1o sensu negat 2umel. hic q 109 ar 1 in 2o vo sensu
cam sedet mol. in concordia q 14 de 7 —

§38 multe difs. pss. oponi hic et defacto ponunt quar exacta solucio pendet ex diversis
mis. longe diversis ponam e necesa ss ad defendendam doctrnam datam 3o illud gr
qd diximus § 33 oia argum. ss 1m e demones hnt fidem rer snalium. ccogm.
cax. iacobus 2o no 19 demones credunt cttr. sd demones n hnt piam. afecionem ex pe.
voluntatis ut dicit dt 22 q 5 ar 2 go ex pe. voluntatis n requirit pia afecio go neq
auxilium — R. dicendo qd demones n hnt propie fidem. neq asensum snalem. sd nalem
ex manifestis indicijs vg. ex eo qd videant qui servaberunt legem. ad celum devolare
colligunt doctrinam celestem ita dt illo ar 2o —

§39 ob: 2o si ex pe voluntatis requireret pia afecio ad credendum ad illam piam afecionem
requireret actus intus ut patet ac ille actus intus. ad hoc ut sit pporcionatus debet e
snalis. go ad illum alia pia afecio et ad illam afecionem alius actus iudicij et sic in infinitum
qd. falsum e qd ad argum. R. sedendo m. et m. et negando utramq, coam. L n. ille actus

pcrepuisimus

ad primam afectionem sit senalis n requirit actus voluntatis n. multi actus fiunt in nobis sine nobis l. n libere surrentibus 2° quod illi actus iudicii ebidins i ut nunc ostendo —

§40 vbis q si actus prequisiti ad actus fidei vg. deus e trinus in eis n prerequirit aphensio senalis. aphenderis quem. desribiens quod ad alium actu senalem. iudicii quo iudicat intus. rem. ita positam ut fide dignam quod ebidins n. qd proponit ut fundo in re salmi. sodali ebidins i ut fide dignum. hoc g° iudicio senali posito voluntas per suavitatem immissa adeo emolir detrata es ab hoc iudicio senali. inclinat intus illam quod detrat ad hoc ut se subiiciat fidei eliciendo hunc actum soli divine auctoritati mem motibo adequato fralis alia vero funda cognitatis mysterii miracula in eius ofraem. vatratr et marhiriu etca sim requirit mem. mera odicio etca tota hec doctrina 22 ad longum. refert in ma de fide q 4 vide ibi val. aragom vañez — + innitendo deus i trinus

§41 dicis ipsi actus prequisiti ad fidem. ad quod donum pertinent spus s. dico qd illa actus aphensio. pertinet ad donu intus sigd hoc donum. ordinat ad debitas aphensiones. rei fidei ut hic ex dt 22 q 8 ar 1 ad 2 actus vero iudicii pertinet ad donu sciae l. sapiie. in ut eoi n disiguntur. ita ex dt 22 q 9 ar 1 qd si dicas dt dicit qd dona spus. s. n sunt nisi in iis q hunt gram. dico qd dona spus. s. 2m statum. perfectum. n sunt nisi in iis q sunt in gra. informis. vero inius quella n hunt —

§42 actus vero pie afectionis pertinet ad quendam virtutem infusam l. ad habitum. illam praeduuntem. qd vero in voluntate dar talis habitus. sedit a lumine q 109 ar 1 dic 2 post 6 um. 6 sot in 2 solut val. 22 pag. 54 et alii. ro e n. expi intus. dat habitus. ad actu fidei g° expi. voluntatis etca qui habitus. manet in peccatore 2m statu imperfectu et informu donu adveniat caritas —

§43 ob: 3. si praecederent actus fidei actus fidei n esset initiu et fundu. iustificationis sd hoc e contra scil. g° — dico qd qdo ss. pp. et sil. dicunt fidem ut initiu sumunt fidem cu suis dispositionis et actibus prerequisitis l. volunt dicere qd e principiu proximu expi intus. et requerit aliud n iro proximu ex hactenus in dt hac dictis optime colligit quanta qualis es sit necessitas gre ex pi nri. intus. — — + tres actus enumeratit

Dº 2 de necessitate auxilii senalis ad bona opera nalia —

Qº 1 An homo sine gra possit facere. aliqd opus. morale —

§1 certum i apud oes. hoim. in statu nae integrae ut sicuntus cu statu iustitiae originalis pii. facere aliqd opus. bonu morale. et oia quae pertinerent ad legem nae. et vitare oia peccata. et illa q colligit ex perfectione illius status. ita dt hic q 109 ar 3 ro e q in illo statu hinc homo. plene subiectam roem deo ut auctori nali. apum. subiiciu roi —

§2 ... sic rogabis qd voluit dt hic ar. 2 qdo dixit homo in statu nae integrae per sua nalia potuisse

efficere oi bonū morale x suam nam. n v° in statu nē corruptę n' w dicti i incurrę casti
naly viry hu. dico ęd ibi st. nne. nalia ingit vigorem iustitię originaly vocando nalia id
ęd snali ē n. id ęd obvenit alicui a sua nativitate. dicimus illi ū nale. ut in vn° hip. x
l. cum. dixit gram. nalia. quam sferibat rectitudinem inordine ad finē nalem ē expositio
i ex c. 2 x. dysc. 20 ar 2 ad finem ait vide sotum l° de nā et grā c. et alios hic
vy. hanc adhibent solutionem —

§ 3 ut errores hereticor. separemus ab opinis catolicor. dico 1° nec oia opera bona moralia
nec aliqua que oportet ad iustificationē pū. fieri ab hoē. sine auxilio grę i de fide et° pt.
illis auctoritatis alatis p 32 ię. 20 pelag. id asserens —

§ 4 dico 2° n oia opera ē fiunt ante gram. sanctificantem. quo mō cumque fiant sū peccata i de fide
et° ita tridentinū sess. 6 canone 7 ęd factū fuit diruti s° calbinū et lutcrū oppū docentes
huius veritatis —

§ 5 certum i. n. sine grā n pū. fieri aliēd opus ut oportet ad iustificationē quo supposito i pt.
asserens hoēm. in statu nē lapsę sine auxilio grę n pū. facere aliēd bonū opus itaut
n includat alipm. roem. malicię. moraly ita Arim. 2 d. 26 et 27 et 28 q. 1 et alii
relati a Lumet hic q. 109 ar 2 d. 6 c. 3 —

§ 6 sit ut homo in statu nē lapsę ū so auxilio seu sursu gerali et sine ullo auxilio grę pt
efficere aliqua opera moralia bona sformitr ad rectā roēm. nullā ęs maliciā. dicuntur
ita st. hic q. 109 ar 2 corp. in illis verbis homo in statu nē corruptę pt. p virtutem sua nē
aliēd bonū particulare. agere et cū w illius interpretes vide Lumet s° citatū sotū l° 2 de nā et grā
c. 2 ięs adeo ut ita est oppā ut falsa et impoalis ab aliēs dicatur pt 1° ex illo ad rom 2
n° 14 cum n. gentes ē legem n hent. nalr. ea ē legis sū faciunt ex quo colligit gentiles
q legem diam. n hent ea ē sū x roēm. nalr. i. q virs nē facere ē expositio colligitur
ex chrysost. ieron. in hunc locū pauli videatur aug. l° de spū. et litera. to 3 c. 28 ad hunc
locū alatū q cum u^m que videantur cetera tystā. pū. apd citatos velar l° 1 de grā et libero
arbitrio c. 7 2° et 9 —

§ 7 pt roe sic hō. ex nā sua ordinatur ad bene operandū 2m rectā roēm. g° homo 2m sua nalia
so ęs sursu gerali. dei pt here operatm 2m rectā roēm. conformem ęs ad illā et pinde
moralr. bonā cons patet n. ubi dat. inclinatio seu ordinatio naly ad aliēm. finem.
nā didit media pporcionata ad illius ssecutionē. ut patet inducte facta de oib inclinationib.
datis a nā 1m et° ary. pt n. homo ex nā sua. i aial. roali. g° ęhy. roali. debet here
aliēm. operationē hęc autm n i nutricio nec sensatio g° debet ū operatio 2m rectā roēm.
ac homo ex nā sua i ordinatus ad bene operandū ēm. u^m optime tradit Arys ethicor
c. 7 nec valet si dicas id valere in hoc in statu purę nē n v° in nā lapsa n. cum in
nā lapsa homo hu oi ęd illi dedit nā. vy suas virs naly vyęs inclinatus a nā
indita ut s° di 2 p 9 — sfr. n. homo in statu purę nē posse facere aliēd bonū opus morale —

morale (oppositum n. dicere plus quam falsum est licet si durum videtur) sed homo in statu naturae lapsae caret viribus naturalibus. habet ergo homo in statu naturae lapsae id quod potuerit per suas solas vires —

§8 2o potest efficaciter nihil deest ad hoc ut homo possit facere hunc actum volo honorare parentes hic et nunc seclusio auxilio gratiae potest facere aliquod opus bonum morale n. huiusmodi est actus propositus. ans. probatur n. non potest deficere ex defectu cognitionis n. ut dixi 18 ad propositum gravi posito in talibus cognitio nec ex defectu voluntatis potest provenire impossibilitas huius actus n. naturalis est ipsa et talis natura ut possit amplecti quodcumque bonum propositum ab intellectu dirigente nec ibi potest inveniri aliqua circumstantia reddens moraliter malum actum ut patet n. hic bonus finis et honestus est nullum est malum medium ergo —

§9 quod si dicas ideo est malum quia peccator pro ultimo fine habet creaturas scilicet aversus a deo et hanc esse rationem sufficientem ad hoc ut actus sit malus. sed haec solutio minime a viro catolico potest dari n. sic ea ratione sufficiens ad hoc ut sit peccatum aliquod opus nullum opus esset nec fieri posset ab hoc peccatore quod non esset malum quod est heresis luterana ut in hac disputatione § 4 notavi certum n. debet esse apud omnes quod licet homo non sit in gratia opus quod ab illo fiat nisi medium, circumstantia, electionem aut intentionem habeat formaliter malam malum habuerit non esse sufficientem rationem ad hoc ut actus sit malus — actus n. illius creaturae quo vellet honorare parentem. licet habuerit pro fine negative ipsam creaturam. adeo non habet illam pro fine ultimo positive cum vellit omnia et stimet illam ut summum bonum habet tamen pro fine ultimo negative creaturam. in quo explicite non refert alium finem ulteriorem quod non impedit ad hoc ut tales actus sint boni. quia etiam virtutes morales habent pro fine ultimo negative aliquod creatum et non respiciunt ipsum deum explicite pro fine ultimo vide quae diximus in materia de spe. disputatione 11 —

§10 3 potest ex dictis duplex modus defendendi hanc sententiam. 1 est omnia opera quae fiunt ante statum gratiae esse peccatum. hic modus est plane hereticus ut mox dictum in hac disputatione § 4 — 2 est asserens non omnia opera quae fiunt a peccatore esse peccata sed tamen ea quae non fiunt ex auxilio speciali dei et hic modus notatur a [illegible] ubi sed periculosus et meritum n. pro si durum videtur quod homo quando dat elimosinam ex naturali misericordia esse peccatum impugnat quod etiam rationibus allatis § 7 et 8 —

§11 Ds modus est si dicant adversarii quod opera quae fiunt ex bono fine medio etc. et non ex gratia esse non esse peccata ceterum non esse moraliter bona sed tantum phisice. qui modus licet non hereticus nec adeo durus ut 2 attamen falsus est n. ut 12 et 13 dictum nullum opus datur in individuo quod non sit bonum aut malum morale. deinde quia actus moraliter bonus est ille qui tendit in finem bonum nihil mali amplectendo sed quando homo vult dare libere elemosinam ex naturali misericordia nihil mali amplectitur nec est fundum ad dicendum quod quando voluntas operatur est necessitata ad amplectendum malum ergo — adverte doctrinam contrariam esse veram si per auxilium speciale intelligatur concursum generalem dei qui datur ex intentione volentis bonum n. hunc accipere concursus generalis dicitur ab aliquibus auxilium speciale. si si dicatur auxilium speciale id quod est concursus generalis. quod datur ex meritis Christi in quo accipere ab aliquibus dicitur etiam specialis ut infra explicabitur —

§22 Sd ob: hæretici illud ad rom. 14 oē qd ex fide nō ē peccatum ē go: R̷x ibi ex fide sumit p̄ p̄sciā .i. oē qd nō fit ex p̄sciā .i. ɔ̄ p̄sciam peccatum ē idem dicit illud ad timoteū 1 nō 15 infidelib nil ē mundū i. operantib ɔ̄ p̄sciam. nil ē mundū. ita chrysost. teofil. et hiron. ibi —

§23 ob: illud ad heb. 11 impoē ē sine fide placare deo gō — R̷x impoē ē sine fide ē amicū et gratū deo —

§24 ob. illud isaiæ 1° ne offeratis ultra sacrificium etc calendas vras. odivit aīa mea gō opera improbor mala s̄t — R̷x displicere deo sacrificia iniqua facta et impia, unde infra in illo loco iniqui s̄t actus vri etc

§25 ob: illud salom. oēs declinaverunt etc qd habet etiā ad rom. 3 gō — R̷x qd l̄ra dicit nulli s̄t q nō omittant aliqd peccatum nulli s̄t q numquā transgrediant p̄cepta etc ex quo nil seqr deinde idem mos loquendi illis idem ē ac multi x̄ mum. loquendi usitatū ut. vg. oīs caro corruperat viam suā. et postea dicit qd noe erat vir iustus —

§26 ob: illud matt. nō pt arbor bona malos fructus facere nec arbor mala bonos gō — R̷x qd arbor bona p̄ut bona nequit facere fructus malos nec mala p̄ut mala bonos sensus autem arbor ē bona pt malos (si̅ p̄sis in dū cadit iustus) et ē mala pt bonos — alia explicatio ē qd moralr loquendo x̄ mum. moralem operandi arbor bona bonos et mala malos fructus faciunt. Sd hoc nō tollit qd phicē mala bonos et bona malos aliqdo efficiat ut etiā ex p̄a in ipsis arboribus materialib. videre ē — alię obiectiones hereticor facile solvent ex dictis — —

§27 multis p̄bare conat calvin. sn̄ sententias suam. sc̄a. 1° sic homo sine auxilio speciali nequit facere actus inculpabiles. gō etc arg. p̄bat. aut̄ sumitur illo ioanis nemo pt venire ad me nisi pater meus traxerit illum — deinde multis auth. scil. et pp. quos infra referemus et eo homogenea s̄t utrum intū afferam aug. qua soluta oēs solutę p̄manebunt. hic ē ex 10 lo serm. 29 de verbis apost. post mediū prorsus inquit si defuerit adiutoriū spūs s. nil boni agere poteris agis q̄ dō illo nō adiuvante. libera voluntate sd male gō — R̷x qdo. n. scā scil. et pp. dicunt sine grā nil pū. agere. inget ut oportet quo limitare. scil. sicut utunt ut patet ex illo alato hac de. §7 ex aliis infra referendis. deinde qdo dicunt sine grā nos agere mali. dicunt sine grā qd nō p̄sumus nō facere aliqd malum .i. qd nō p̄sumus p̄severare in bono etiā nali. longo tempore sine grā dū q sensus p̄firis. s̄t oīb testib alatis ut illis ē p̄ū aferri n. illis ostendūt pp. oppū errorem. pelagi dyscerere n. ille asserebat viribus nr̄is. hoc pū. p̄severare in bono longo tempore, servare oīa mandata, facere opera s̄t oportet hoc etiā intendit damnari aug. et scil. nō qd hō. nō possit facere aliqd opus bonū morale. n. id ɔ̄tri. ē illis roig —

§28 ob: 2° peccator habet p̄ fine ultimo creatā. gō nō pt facere aliquem actū bonū moralr. patet ɔ̄ a de roē finis ultimi ē ut oīa ordinent ad illū gō peccator ordinat quemlibet operatm in creatā. gō talis operatio ē mala — R̷x omittendo ans 1 iam. n. s̄a dixi quo mō sit intelligendū. 2° 9 negat cōa ad p̄batm. dr nō ē. de roē finis ultimi negarbi qd oīa ordinent in illū. n. it iustus facit aliquem actū. quem neqs implicite neqs explicite neqs actu neqs habitu ē relatū in deū ultimū finē ut peccatū veniale ut dici dt 22 et 10 ar 4 corp. silr peccator

pt.

pt facere aliqd opus. qm illud aliquo mo ad suu finu ultimu referat deinde penitus ignoro quomo. hoc argum. ediametro. n pugnet defoi. scilii ut ostendi hac de. § 9 qd si ob: illud aug. to 7 L 4 3a iul. c. 3 qd qd boni fit ab hoc. et n ptr hoc fit (s. deum) peccatu e dico qd illud qd n fit ptr deu tmqm ptr ultimu finem. amplectendo aliqd prabu peccatu e n vo ex hoc sm. pcise qd n fiat ptr deu tmqm ptr ultimu finem. certu n. e peccatorem. n heri. pultimo fine deu. et tm. heri aliqm operatm. bonam. ut ex tridentino dixi —

§ 19 Urgebis ex aug. to 7 L de gra. et libero arbitrio c 12 qd n fit ex caritate n bene fit ingr n vero fit in ordine ad meritu. sm illud to 2 L 4o 3a iul. c. 3o voluntas sine caritate totai viciosa cupiditas R ibi potu sumi x visu moralm. p id qd caitr. audit sepe. n. homo peccator peccat parum se abstinet a peccatis deinde alia geralis explicatio ad hec csilia loca aug. et alior pp. p bonu opus ingo. ait aug. L 4 3a iul. ad finem qd ad regnu dei pducere. deinde a otrario sensu qdo dicunt qd sine gra nequit fieri s. sine caritate opus bonu. s. e opera ex illis fiunt mala et nil aliud ingunt. nisi qd n st meritoria n st pporcionata ad salutm. ex quo colligit qd qdo in peccatoris st negant virtutes sm illas negant 2m statu. p futu. virtutis n. 2m hunc statum. denotant gram. sanctificantm. n vo negant in illo manere aliquas virtutes. nales et snales. informes. n. certu e in illis manere fidem et spem etc —

§ 20 ob: 3 homo plus indiget auxilio dei seu ccursu ad bonu qm ad malu sd ad malu indiget ccursu gerali. go ad. bonu ccursu speciali go etc mr quia qr deo tribuit opus bonu n vo malu. go — R sedo. mr et m et nego ccam. sm. n. ex illis cegis. poterit inferri qd mr sit ccursus ad bonu qm ad malu n vo inferri poterit qd ille ccursus sit mr aut specialis ru. illius q daret ad cumdi efu. in na pura qd ille ostendit. qrhu. n. e mr ccursu requiri ad speciem virtutis nalis p fucioris alia virtute et tm. n dr specialis. ccursus st ccursus ru. equi et ru. ignis maior est et tm. uterqs geralis dr — R 2 rui. equi qm rui. ignis &

nego mr pt. n. u qd facere aliqd malu. difiulius sit qm. facere aliqd bonu. et tunc magis. indigebit auxilio gerali ad malu. qm. ad bonu ut bene bclar sa utatus ad p vatm mr dico qd bonu nale. ex viribus nis factu sm. ex eo deo tribuit qd ad illud ccurrit ut causa moralis csulendo s. et pcipiendo etc n vo ex mr s. m auxilio seu ccursu. qd n hic ru. peccati qdo autem aug. reputat ut absurdu. 3a pelag. qd n magis requirat auxiliu dei ad malu qm ad bonu. Loquit de bono snali. ut st oportet ut patet —

§ 21 ob: 4 si homo pt facere aliqd bonu opus. morali pt vincere tmtatas et illud ocurrentes id hoc e 3a scil. et pp. ut ex milibitano docet aug. to 2. ep 2 go etc — R n simper ac homo facit aliqd bonu opus. ocurreret tentatas ac pinde. ex hoc ce nil 3a nos. 2o R sm. up. intendere. n pui. hoim. absqs auxilio gratuito vincere. os tmtatas coleribe aut longo tmpore. aut nullas pui. superari p oportet ad vitu eternu l cu merito n. ut rati aug. to 5 L 21 decibitate tum vitia victa dputanda si. cu dei amore vincunt hoc go intendebant os. pp. adversus pelag. id viribus nis tribuentm. n vo 3a illos e si sedat aliqua lebis tentacio pui vinci ab

homine

Et n. ꝑter oportet vide cumel. sc. — sd instabis IIº et hoc petunt auxiliū ad vincendas tentationes gra
ꝑiⁱ ad faure viri nē. Rx. qd petunt auxiliū gratuitū ad hoc ut certior sit victoria et p̄ter oportet
sepe .n. petimus gram. dco ad rs ē natr. et sine grā ꝑmunt fieri. ut in artibus mecanicis patet —

§22 ob: s. demones hnt sua nalia integra et n. ꝑss. aliqd bonū opus morale facere. tyte dr ꝑ
q. 91 ar 5 vide var et mol. go silr. homo in statu nē lapsus. — Rx. negdo. coam. roē qr ū
demones et dannati sint extra statum vie denegatur iis etm. cursus gerales ad bonū sine qb
nil facere ꝑnt. s. qa sit extra viam s. in penam peccati vide sc. alegans —

Qº 2 An homo sine auxilio grē possit diligere deum sr oia dilecne eficaci =

§24 1º supponendū ē ut in titulo dr n. ē qm de amore senali hunc autm n. ꝑt. heri sine gra. definit in tridentino sys. 6 can. 3 et ro demonstrat q. ē indebitus nē gº n. pt heri viris nē. sm. gº i pº c actum nalim. sibi ꝑ illū atingat deus ut autor nalis sibi ut senalis impporcionato mō — —

§24 2º supponendū ē 3 ꝑt. distingui quoad ꝑsens atinet dilecionē. 1º n. ē oium. imꝑfectiss. ē dici solet velitas seu simplex oplaucia de aliquo obo. qm ꝑt heri in quocumqe statu. atentis solis viris nē nemo negavit vide hic q. 109 ar 2 med. cumel. — ro ē manifesta qr deus impm ē nalis et senale. pt cogci ab intu ꝑponi qe voluntati. go voluntas poterit in illud oplaure coa ꝑatur qa etm. de impolis dat oplaucia ut expa. patet et qa ad representatm. boni in intu. sequit statim in voluntate oplaucia ꝑ potiori iure deo qd poli ē pot. dari oplaucia — —

§25 2a dilecio ē pt distingui ē dilecio eficax quoad intentm et ē illa qua voluntas vg. ita prefert deum oib. rib. creatis ut intendat maximo conatu in oib. illi placere. servando oia ꝑcepta lz. ꝑter fragilitatem. et instabilitatem. in exeqire deficiat ē merito dr eficax ad drian. simplicis velitatis et oplaucie — 3a dilecio ē illa q. hēt tantam vim et eficacitatem ut n. m ꝑponat firmiter aliqd efiure sd etm illud ponat in exequre. et solet dici absē. eficax et de hac dilecne. inquunt tyta 3 h. inpq. dr dilecionē includere observanciā mandator. ut ioanis 14 nº 21 qº 3 ꝑcipue ē et 2 dilecionem — de 3a n. pendet qd sit dm. ex cape v. homo possit servare oia mandata nalia et cum ibi cū coi ꝑ. dm. sit qd ꝑ brebe mqs. pt poterit homo diligere deū nali dilecne in 1 2 et 3 accepte dilecis data —

§26 his positis dico 1º homo in statu nē ingressa roē qua hic status sm. dicit iustam. originalem. tribuentm. rectitudinē in ordine ad finem nalem) pt sine auxilio grē diligere deum actu eficaci ē coi oium. cū st 1 2 q. 109 ar 3 ubi caiē med. cumel. pt eco qr homo qtus ꝑ iustiā originalem. hebat rectitudinem in ordine ad finē nalem poterat operari bonū morale nale qd lib. go ꝑviso auxilio senali (s. ꝑviso auxilio illū ordinante ad finem senalem) homo poterat diligere deum sr oia —

§27 Adverte qd qdo dr hic q. 109 ar 3 ꝑuat hanc ꝯm dicendo qd homo poterat operari virtute sue nē dda ibi virtute sue nē n. debet ingi virtute sue nē nudē sd virtute sue nē s. virtute grē oferentis rectitudinē in ordine ad finē nalem n. gram. hic apelat st nalem. sub ea roē qua ofert rectitudinē nalem ut iam dixi in hac dē. § 2 adverte qd

qdo dixit

u onali diligere deu etiam nec irronali ista dilectio idem est ac appetitus innatus in deum tamquam in finem

q p mer. dr dilectio etc — —

§ 28 mt difficultas an concedendum sit hoc hoi in statu pure nae negat Arim. 2 sent. d. 28 capreolus

et alii et Lumel hic ar 3 dij. 2 u. 4 —

29 sed nilominus dico 2 homo in statu pure nae potest sine auxilio gratie diligere deum s. oia actu

efficaci q potest efficax p brebe tempus quoad intencioni et execucionem probatur 1º ex st. 1 d. libito 2 q. 4

ar 4 corp. et 2 p. q. 80 ar 5 corp. et 22 q. 28 ar 3 eam tenent caie. med. hic ar 3 molin. in

concordia q. 14 ar 13 d. 14 memb. 3 b duo quidam et plures alii quos referunt predicti — probatur ro q.

homo ex na sua debet habere aliquem beatitudinem sed talis beatitudo est deus ut in hac 12 probavi

go homo ex sua na debet habere media ad consequendum talem beatitudinem. tamen quo illi possit

sed nullo alio mo. potest consequi deum nisi diligere et cogn. illius go ex sua na et solis illius viribus

potest cognoscere et diligere deum s. oia. cum hic actus sit beatitudo nalis. fralis. inadequata ad quem

homo ex na sua inclinatur — —

§ 30 probatur 2º q. nil obstat quominus hoc efficiat actus potest q. oia principia sufficiencia ad hunc actum

dantur go potest actus q. n obstat subā actus. q. hic nalis est neque obstat applicatio n. bene potest intellectus

cognoscere lumine nae deum u. oium entium perfectissimum ac proinde potest cognoscere u. dignum amoris

s. oia. n. id q. magis perfectum est magis diligibile est nec valet responsio adversariorum dicentium q sine auxilio gratie

bene potest intellectus iudicare in ulli deum u. s. oia diligendum n vero potest sine speciali auxilio

colligere deum u. hic et nunc diligendum s. oia sed hoc est falsum n. q. supposito iudicio ulli aliquo

intellectus n elicit ulterius ex illo principio ulli et dicta hic et nunc u. diligendum potest aliquem circumstantiam

ogruentem go nec etiam obstat aliquod impedimentum n. ut infra videbimus homo potest p brebe

tempus sine auxilio gratie servare oia mandata go etc — —

§ 31 ofirmatur q. nil aliud aut rois afferunt adversarii ad oppugnandam nram. sntam. aliundeque sine fundo

attenuant vires nri liberi arbitrii go. huicque ui fabet d. basil. in regulis fusius disputatis c. 2

ubi agens de precepto dilectionis dei dicit ois homines sr nalr amant bonum et pulcrum itaque amare

deum quo nil pulcrius —

§ 32 probatur 3º efficaciter q. homo in puris nalibus haberet preceptum de diligendo deum s. oia sed tunc

daret ois auxilium nale sufficiens quo posset illud servare go homo in puris nalibus sine auxilio

gratie potest diligere deum s. oia cons. patet q. ipso q. daret auxilium nale sufficiens cum illo homo

possit aliquo saltem brebi tempore servare oia mandata ut patet ex roe auxilii sufficientis

mr vero quoad precepti attinet q. in illo statu haberet obligationem ab ipsa na dictante probatur ex pp.

ex basil. superiori p relato in illo et ex bern. ttu de diligendo deum col. 3 clamat inquit

intus homines innata et n ignorata roi iustum q. ex toto se illum diligere debet cui se totum

debere n ignorat. videant pp in illud ad rom. 1º q cum ignovissent deum. etc idque est cois vox

scolasticorum 3 d. 27 et 29 d. 22 q. 26 ar 3 et 4 ubi caie. et vaner med. hic pag. 993

videant hic Lumel pag. 64 b 22 — probatur roe. cadit mr q. nale lumen dictat obligationem honorandi

parentes.

q^a ab illis accipimus ü ctt^o q^o a fortiori dictavit c^a honoratem dei et cultum q quipue consistit in eius dilect. teste aug. cap. 29 a quo dco et inquo vivimus movemur et sumus. m̄ v^o ptr ad providentiam dei spectat offerre id qd necessum. i(saltm. qdo. instat obligatio) ad servandū preceptum. obligans ois. g^o ois dare in puris nalis auxiliū. superis. nali. alias n̄ est peccatū. talis precepti transgressio. qd si dicas qd [illegible] auxiliū coi. illius status. n̄ pt. servari sd p speciali. ꝯ n. obligatio ois. cuius ē g^o ois. debet dari auxilium. quo posint g^o superis. et generali. n. speciali n̄ dat ois. alioqui iam n̄ est speciali. — —

§ 33 Advertendū ē ne sistat in qe de nnc. nos diceri sine auxilio grē id fieri qui. ē. sine auxilio s^rnali n̄ v^o dicimus id fieri pui. sine auxilio gerali. ē. sine cursu dei (qd idem ē) si v^o dd. opps. ill. vellent dicere speciali. q^a th̄ sit illo qd dat ad alios actus. imperfectiores id omitimus nec id negabimus dum cedat id pui. fieri ab hoi. auxilio qd v^r nali. sit coi q, ad illū actum. et rū. alterius speciei dicat particulare et speciali. —

§ 34 dico 3° homo in statu pure nē. n̄ posit cū auxilio generali seu cursu dei (in idem. n. reincidunt hec duo) here dilectn̄ dei eficacem. quoad executionem. p longum aut p totum vite tempus. saltm. moralr. pt 1° u^o q^a impoli. vr. et ē hoī so. cursu gerali servare diu. oia mandata ut infra probabit. g^o ctt^o dixi saltm. moralr. n. an id debeat dici de poā phica. ptinet ad aliam q^m ut infra videbit —

§ 35 peculiaris controba difficq, ē de homine. in statu nē lapsē. an posit diligere. deū s^r oia. ea s^a negat. illam q, a fortiori tenent dd. relati. in hac dē. p 22 tribuit q, sōto in q de 1. q^r 2 ar 1 p ad argum alias q, ddq. sd hi dd. sm̄ negant dilectionem. dei includentm. observatiem mandatoz. — sd oppā dr. oppum. docet p illa q, sunt Aeb oītādius —

§ 36 dico q^o homo in statu nē. lapsē n̄ pt + diligere deū s^r oia. itaut servet p longū tempus oia precepta. illi occurrentia saltm. moralr. ē cois ois nullo dempto et rō ē. q^a multē circunsiē et diffq. occurrunt et dant q, id saltm. impoli. moralr. reddunt ut pugna apus. cū roē ctt^a. —

+ sine auxilio grē

§ 37 dico 3° homo lapsus sive in peccato originali sive actuali ctt^o pt sine auxilio grē saltm. qdo inculpalr. ignorat ordinē s^rnali. diligere deū. s^r oia actu eficaci. et n̄ adeo eficaci ac si esset in statu nē integrē eficaci imem. quoad executionē p brevi tempus. hec u^o colligit ex multis dd. quos longum esset recensere eam tenet caiē. hic q^e 109 ar 3 p iis premisis et in 1° opusc. tr^a 4 de atritē q^e 1 p quoad 2 camp, aperte docent plz. recentiores. ita mol. in ccordin q^e 14 ar 13 de 14 memb 3 med. hic q^e 109 . p iis premisis sm̄ eam dilectn̄. negat primā. nos negavimus p superiori aliam. v^o a nos hic explicatā cedit ut adverti hic zumel. pag. 73 p pater med. videant ē docet pag. 967 p dubitat et pag. 995 p ex dictis — —

§ 38 dicēs hec est vr. cū s^o dr. n. ille hic ar 3 corp dicit homo in statu nē. integrē poterat ex suis nalis diligere deū. in statu tm̄. nē. corruptē. ad hoc indiget auxilio grē. — R. s^o sm̄. velle. qd nos diximus p 36 n̄ v^o negare u^m positā . p 37 ita illū explicant caie. mol. citati vide Aeb dr p nrā s^a apud citatos —

§ 39 pt roē u^o homo lapsus. si comparet cū hoē. in puris nalis eisdē ꝯo. hēt vires nales sd.

homo

in statu purę nę. pt diligere dum s. oia. g° homo in statu nę lapsę poterit diligere dū s. oia sine auxilio grę. mo. exposito in nrā ue p 37 coā patet tum aparitate roy tum sic e° ubi sū equaly viry. cū equali auxilio pt pdui equaly actus + e° idem 2m idem etta. sd hic + per se loquendo
dat hoc. g° etta diversa. n. ē rō adsit impedimentū. n. tunc n potirit dum dir illud impedimentum ed v° in hoi in statu nę. lapsę n semper. dct aliqd impedimentū patet ex infra dicendy tum etm e° pccatum n. ē impedimentū ut infra videbit m autm. huiy priory silogismi. aplurib ex adversariy ocedit pvarag manet sufficientiss. p 29 m v° patet ex eōi doctra. ep. tradidi dc. 2 p 9 vide interpretey ad loca ibi relata mol in ocordia e 14 ar 13 dc 3 p 3 statuy —

§40 2° pt nrā cō impugnari modor. ed ab solet defendi. 2 ē Lumus pag. 79 p 10 2° assiriny hoi. lapso cū sit coutuy ad finem senalem n dant ea auxilia ę darent in statu purę nę. n. cū homo sit elebatuy. ad finem senalem. hec auxilia superiory ordinis — sd hic muy. insufficiny. ē n. rogo an data hac hipotysi ed hoi. lapso darent eadē auxilia ac dant in pura nā. l. posset diligere dū s. oia. l. n. si n posset impugnar roē data p superiori. si posset iam humy. intentum. g° e dū ę auxiliū phice nali. equali ę illi ed dat hoi. in pura nā. posse diligere dū s. oia. si. n. ut sepe dixi p auxiliū speciale. ingant. aliqd ed n. sit senale. sd dicant illud speciale. rū. alterius efuy. l. si dicant speciale et senale. ex eo ed sit in ordine ad finem. senalem. id omitam dum vnū mihi ocedant tale auxiliū ē phice nale phice. equale illi eo homo. in pura nā. posset diligere deum s. oia. ed autm defacto dent. aliqua auxilia nalia. ad aliqua opera nalia patet e° ut dixi sa auxilio grali. pt homo. facere aliqua opera bona et defacto facit bona nalia moralia g° etm dabit auxiliū nale. ad tale opy efficiendū s. ad talem. actum dilectionis dū s. oia. patet coā aparitate roy — —

§41 2 muy. alior ē e° impeiunt implicar dari dilectionē dū s. oia cū pccato mortali aut originali n. sequeret ed homo esset aversuy et oversuy ad deum. ed implicat. sd futily ē ut patet ipse muy. n. n implicar ed in diverso gre homo sit aversuy et oversuy ad deum s. p pccatum sit moralr. aversuy. p dilectionem v° phice oversuy ed pt n. 2m coīm tiogūm opinionem. pueri decedenty in pccato originali hent nalem dū dilectionem et cogm. cuiginde vicinitudinem nalem. (ut ostat ex st 2 nt. dc 33 e 2 ar 2 ad 5) sū ergo pccatū originale moralr. aversi p dilectn. v° phice oversi g° pt 2° e° actuy n oponit nisi alteri actui. ut eoitr. dr cū st hic e 6 ar 3 g° actuy dilectiony dū s. oia ad minimū ospatibili cū pccato originali et habituali g° etta pt 3 e° 2m adversarios homo in statu nę. lapsę pt ex speciali auxilio grę. diligere dū s. oia actu nali et tm. p illoy n excludit aversio moraly apccatore (alioqui aliqd nale esset remissiōū pccati) g° ex nā rei n oponunt dilectio dū s. oia et pccatū originale. l. mortale l. si oponunt iam aliqd nale erit remisiōū pccati

l. dispo ultima ad illam. qd sudere i error pelagii nil .n. magis gratuitu qm. remisio peccati

3º 4º qa magis oponunt habitus. otii virtutis et suui vicii otrarii s. habitus temperanciæ et intemperanciæ. qm. oponit phica. obersio. et abersio moralis sd hii possl. dari in homine

iuxta .pa. patet l. habitus. tmperanciæ sl. cu actu intmperanciæ go etc —

§42 3s mus. alior. i qa inquiunt p peccatum homo ita manet obersus ad creatam. ut sipsu diligat sine ordine. dig. regula. simper q proprium bonum prefert bono dio. sd hoc

facili reiicitur nan si homo. ita operaret semp peccaret hoc i falsu ut dixi in hac di. 26 vide ibi —

§43 4 mus i alior. diuenciu ideo n pu. ab hoi. lapso qa p peccatum atenuatæ sut viris liberi

arbitrii et infirmatæ. — sd hoc minime obstat qa etmsi p peccatu sublatæ fuerunt viris grç

atm. viris nalis. minime st ablatæ. cu autm homo id posset in pura nã. ut sa pvatumé

inde etm. ostat id fieri pu. etm. in nã lapsa. —

§44 dubitabis qr aposita fuit in ccl illa limitacio qdo inculpabiltr. ignorat ordiné senalem

dico qd illa limitacio posita fuit oxulto n. homo in peccato mortali exystens sciens. ordiné

senalem nequit heri. actum. dileccionis nalis eficacem qd sic pt n. ille actus nullo mô

i eficax neq quoad intencionem neq quoad execucionem q. hit ab hoi. potente exusari

grabem iniuriam p sone dilectæ eficaciter et n excusat sd ille. homo existens in peccato

mortali scit. si pu. i deberi oberti ad deu. ut autorem senalem go si id n facit ex sa

suorum diligencia nullaq impolitate preposita ex pte. ipsius minime intelliget diligere

deum. sa oia. mr in peccai difag. pt. n. ille q scit sequi grabem iniuriã p sonç ofençç

et culpabiliter n excusat intelligit moraltr. volens talem iniuriã. siquidé illã pt et

tenetur exusare et n excusat go n pt diligere deu sc oia. patet coa. qa diligere deu

sc oia actu eficaci i preferre illu in stimare oib rebs. et velle eficaciter serbire et in oib.

et vitare oia q sint oa illu q actus n ompatit cu illo quo ingit velle aliqm iniuriã

illi — oftr. exº morali minime diceret amicus neq eficaciter amare regem q n facerd

aliqm. rem. qm. tenebat facere ut vg. liberare illu a periculo mortis inquo eius

liberari illu ab aliqua grabi iniuria ledente eius honorem qa n sene opaciunt

neq possl. opati. hi actus velle honorem regis et vitam illius q actus i amiciciç

cu actu nolente honorare l. serbare illius vitam. — —

§45 qdo vº homo n sut se teneri oberti ad deu ut ad finem senalem. etm. si n obertat n cingit velle aliqm. iniuriam. grabem deo acpinde posset eliceri. dileccioné eficacem

dei sc oia. — sd nos ob. adversari pta. tyta in qb dr u donum dei diligere illu

ut ad rom. s caritas dei diffusa i in cordib nris. p spum. s. ad efesios 6 caritas cu

fide a deo patre etc — R hec ersilia tystimonia debere ingi. de caritate xpiana

p ut oportet ad vitam eterná ut sepe dr et limitat in oil. l. ingit. de dileccio.

nali eficaci includente obserbatm. oium. p ceptor longo tmpore aut tota vita —

adverte qdo dr in peccato et p fucio boni operis hit a deo dr de in peccat et p fuit.

p ut

qui oportet ad vitam — adverte etm ni q hec dilucionem dei sr oia servare totam legem n. qr actus dilucionis includit lex pla. pcepta q nequeunt servari sine gra. ut infra videbit — —

46 silij solucio adhibenda e textis ditt. n. loca coz q afferunt ut ex arausicano 2 can. 25 et ex tridentino sa eamde explicacionem hent et ro e qa ibi so pelag. agebat q viribs na. asserebat dari dilucionem dei sr oia. ut oportet ad vitam eternam. Lidi vz intelligi de dilucte nali. includente. observancia oium. pceptor. longo tmpore. l. tota vita qd si definit in ditt. so pelag. —

547 silij solucio danda e pp. tum pr rom. tactam. p superiori tum q. aug. lo sz ut cez ubi dicit amor dei quo pervenit ad dm ni e nisi a patre ad finem illius asserit se explicado qd loquit de amore qui pducit hoim ad eternu dei regnum — Hoc ex dictis alia perplura texta solvy — —

548 ob. 2o roe dilucio dei sr oia. includit implicite voluntatm. absam. servandi oia pcepta et vitandi oia pcata mortalia ut cstat ex illius defoe. sd hoi prsertim Lapso impolij. est sine gra. observancia mandator saltm longo tmpore. go impolij e hoi. Lapso. dilucio dei sr oia. coa pt qa qdo aliqd inclusu in aliquo e impole. etm includens e impole. sd observa. oium mandator q e impolij. includit in dilucte dei sr oia go etto hoc argum. solvenda e etm. ab oibs. nu. hoiy. in statu. grq. n. homo. cu auxilio gerali grq. pt diligere deum sr oia ut certum e et mi. impolij. e saltm. moralr observa. pceptor. cu so. auxilio gerali grq. — Dz suedendo qd includat in dilucte dei sr oia. observa. mandator. nalm. etm. longo tmpore. ad m Dz dijquendo sd impolij. e observa. mandator. hoi lapso phice nego m e impolij moralr. suedo. sufit n qd homo. posit illa servare longo tmpore aut tota vita poa. phica. Lt ni posit poa. morali qd cstrat ex ro addato de hoi. in statu grq. — adverte qd ad dilucione dei sr oia. ni requirit qd q iam heat numqm. deficiat in execute. qd patet n. multi iusti q habuerunt dilutm dei sr oia. efficacem peccaverunt ut certu e go etto ex quo patet ad pvatm th sufit n. ad volutm. efficacem qd aliqd sit illi phice. absq. poli — —

549 deinde ad solucione aliquar difum. advertendu e aliam. u dilucione dei geralem inqua includunt oia pcepta servata etm. longo tmpore hec autm. nequit heri ut dictu e so p 36 qa hec dilucio nil aliud e qm. aggregacio oium. voluntatu seu observanciar pceptor in pticulari deinde alia u dilucione pticulari q e unius actus summe apciacis dei illu es pferens et pponens oibs q ad hoc ut sit efficax quoad intencione ni requirit ut hic et nunc ni deficiat ut patet in actu dilectus dei

Adami

ante q̄m peccaret et d. petri ante q̄m negaret ꝑ q̄m dilectionē pt homo hēre ut sᵃ ꝓbati
manet — —

§ 50 deinde etiā advertendū qd lt aliqdo occurrant multe diff. graby qs tentaty. redentq
impoßlem. observam. oium. mandator et etiā ipsam dilectⁿ dei sᵉ oia ut infra videbimy;
nilominy n semper se occurrent adeo graby tentaty ut homo lapsy n possit etiā moralit
ꝑ brebe tempy. servare oia. ꝗpta occurrentia ut infra dicet —

§ 51 etm advertendū i qd dilectio dei sᵉ oia. nalis nec ē dispō. proxima nec remota ad remissⁿ
peccator n. remissio illor qd sᵉnalē. i petit qs disposs. sᵉnalis. ut infra qᵉ 112 videbimy.
ubi de illo axiomate faciendi qd in se ē deus n denegat gram. supone id ita ingi. faciendi
qd in se ē viribs grē deus n denegat gram. n vᵒ faciendi qd in se ē ex viribs nē; rō huiys
q̄m nuper tetigi de improportione. operis nalis. cū sᵉnalis. — qd si dicas saltm dilectio dei
sᵉ oia in statu in quo homo n ꝑit. debatis ad finē sᵉnalim. ꝑit dispō ultima ad.
remissionem peccati — Rx qd etm in illo statu etm si ad ꝑsenitā illius peccata remitterent
n remitterent ꝑt aliqm virtutm illius ad talem effum sd sm ꝑtr merā misericordiā dei

§ 52 sd ob. 2ᵒ homo lapsy hēt virs infirmas et atenuatas go n pt diligere deū sᵉ oia
qui ē acty hoīs sani et maximor oium. maximy — Rx iam supe dixi quo mō
ans ingendū ē ex quo sm infert qd homo n ea ꝑfecte id efficiat in nā lapsa ac id
efficeret in nā integra ut sᵃ notavi — sd instabis homo egrotus n pt lebare pondus
qd poterat sanus go homo lapsy q ē egrotus n pt elicere actū illū heroicū amoris
dei sᵉ oiā. quum poterat in nā integra — Rx supposito anti negata coa. q a homo egrotus
amisit virs nalis. quas sanus hebat at vᵒ homo in statu nē lapsē n amisit virs
nalis quas hebat in nā integra q virs eū semp equalis manant semp dici pridē actys

§ 53 ob: 3 possit etm deus amari ut autor et finis sᵉnalis viribs nē. sd hoc ē falsū go etc
pt qa deus ut finis sᵉnalis ꝓponit sub roē mē boni go possit ut talis amari — Rx disg dō
mē possit deus amari ut finis sᵉnalis. actu proporcionato nego. mē possit actu improporcio
ɔcedo mē st. n. k in nā ingrā. homo sine auxilio grē. possit diligere deū sᵉ oiā
ut finē nalim. et sᵉnalim. actu improporcionato ita in statu nē lapsē. qd possit homo
in illo diligere deū actu improporcionato patet qa deus ut autor sᵉnalis possit cogn. go
et amari a voluntate. actu improporcionato et nali. go viribs nē. patet ꝯᵃ coa. qa
tunc dat summa bonitas cognita ut talis sd voluntas movet a bonitate go moveret
a bonitate sᵉnali — —

§ 54 ob 4 dilectio dei sᵉ oia repugnat cū peccato mortali et originali et habituali go
ab hoc lapso nequit hēri ꝑ nullas virs as pt qa ista dilectio ē amor amicitie
go ex pᵉ. comris illi dilectio ꝑ illud proverbior 8 nᵒ 17 diligentes me diligo; d aū dilectᵉ

dei

dei repugnat oi peccatu mortali. ergo. confr. quod ista dilecio rectificat hoiem. convertit eum illu ad deu ergo non pt cu eu peccato originali nali et mortali alioq quis sl. aversus et conversus haberet duos ultimos fines quod repugnat ergo etc. — Rx ad argum. nego ans. et ad probatm. dico quod illa dilecio e amor amicitie nalis. et ad illu locu dico quod deus diligit oes. amore quodam gerali sed non illo speciali quo amat iustos nullu n. hoc peculiari amore amat nisi amet ab illo actu. snali. amicitie. et quia oportet ad iustificationem cu hac n. speciali dei dilecte nequit compati peccatum. secus vero cu illa dilecte nali. e impportionata ad gram. et ad glam. ad confratm. dico quod ista dilecio rectificat hoiem. convertit eum illum ad deu sm. phice non vero moralr. ceterum, aversus in diverso gre ac conversus. aversus quidem moralr. phice. vero conversus. haberet eos duos ultimos fines. alteru habitualr. l. negatibu. in idolatris et positibu. seu actualiter alteru habitualr. in idolatris. alteru vero finem actualem. in dicto vo. fines n. ultimi hatualis. et actualis. non opponuntur ut contemplanti patebit — —

§ 55 Ob: Pro nalis. dictat obediendu e deo in oib. e iubet ergo homo lapsus nequit hre. dilectm. dei sup oia. nisi heat firmu. ppositum servandi oia. pcepta etm. snalia siquidem iubentur a deo sed hoc non pt facere homo. p viris nalis. ergo nec dilectione etm. nalm. — Rx concesso ant. et dis quando e cn. ergo lapsus nequit illa hns. ignorantia invincibilem ordinis snalis nego. lapsus. hns. sciam. l. ignoram. culpabilm. ordinis snalis. concedo. homo autm. lapsus. etm. si non heret ppositum servandi oia pcepta snalia — e ignorat adhuc heret dilectione dei sup oia. si heret propositu servandi oia. pcepta ad e illi cognita obligans. l. ex eo quod heret ppositu servandi oia pcepta e illi iubentur eo mo. quo illi iubentur si autem iuberet hoi. servare. oia. pcepta snalia iubaretur auxilis snalib. quibus posset phice. servare illa ac proinde posset elicere actum. dilectionis dei sup oia. cu pposito servandi oia pcepta. nalia nalib. auxilis et snalia snalib. quem actum posset meo videri. hre. homo. qui heret cogm. ordinis snalis in confuso. dum tm. heret ignorantia invincibilem illius pcepti quo tenet se tunc converti ad deu actu snali. caritatis et hoc in statu grae. posset hre. dilectione dei sup oia. nalm. etm. si heat. notitiam. ordinis snalis quod illi impotet. non e suppositis snalib. auxilis —

§ 56 Ob: 6 ex limitatm. positam in uc. explicatam eo, § 44 homo non obligatur semper ad dilectionem dei snalem. sed tm. aliqb temporib ut coiter tradit de pceptis afrativis 22 quis 2 ar 2 ergo homo. lapsus. hns. notitiam. ordinis snalis. pt hre. dilectionem dei sup oia. etm si non erugat peccato. — Rx conceso ant. et nego. coam. et roi quia multi sunt

actus q

qui lz n̄ obligent p se nisi certis temporib᷒ at tm̄ p accis. ex eo qd homo vellet eliuere aliqm̄ actu̅ quo hēt conexionem requirit tm̄ qd illud eliciat vg. homo n̄ tenet semp eliuere actus contricionis nisi certis temporib᷒ et tm̄ tm̄ si extra obligatm̄. illū eliciat tenet adue hr̄e propositum. de cetero n̄ peccandi sic in n̄ro casu lz homo n̄ teneat eliuere actū caritatis aut aliū illius vices suplentem. tm̄ ex eo qd vellet eliuere dilectionē dei s'oia tenet eliuere illum actum. p qum sit in gr̄a ad hoc ut dicat̄ hr̄e dilectionē dei s'oia: qd autm isti actus hēant istam conexionem. patet q̄z. unus n̄ pt̄ ē sine alio in hoc. coguntē ordinē s'nalm̄. alioqui n̄ consereret dileccio illa eficax ut s.ᵃ diuebam l. 44 co.sl. et semel. ingeret homo velle obedire deo in oib᷒. p ter actum dilectis et intelligeret nolle obedire in oib᷒: siqdē bult aliqm̄. iniuriā deo et violare illud p ceptū. — ofr. qᵃ ad hoc ut hēat talis dileccio debet tolli oferya grabis dei. hec autm nequit tolli nisi p aliqd s'nale. q̄ dat conexio inter istos actus — —

q.º 3 An homo sine auxilio grē. serbare oia p cepta n̄alia possit — —

§ 57 supponendū ē ut certum apud oēs. toz ut st̄ hic q̄ 109 ar 3 et 4 hoim̄. in statu n̄e integre phice et moralr̄. sine auxilio grē illū ordinante ad finem s'nalem̄. potuisse facere observare oia. p cepta legis n̄alis et vitare oia peccata c.ᵃ illa quos longo tempore coligit ex sciēt dum negant ab hoc. p ue. fieri aliqd sine auxilio grē reddunt roēm qᵃ ē infirmus et atenuatus. sd in n̄a integra id n̄ hēt lo. tumqᵃ in illo felici statu n̄ dabit pugna ex p te corporis cū spū. plenaq; rectitudo dabit cū deo ut autori n̄ali. q̄ vidiat aug. de corrupte. et grā. to 7 c. 1 inicio notet limitacio posita in uᵉ. sine auxilio grē illum ordinante in ordine ad finem s'nalem. n. lz v.ᵘ sit hoim̄. id n̄ p ue. p sas viris illi debitas at tm̄. illud pt̄ sine viris illū ordinantes ad finem s'nalem̄. lz neccesse. sint viris s'nalis. illum reddentes et ordinantes. ofrem̄. fini n̄ali. — notet tm̄. qd eo sciēt p p. negant hoc p ue. eficī ab hoc. in n̄a integrā. ingunt de observa p ceptoz s'naliū. vide mol in concordia q. 14 ar 13 d. 4 — —

§ 58. supponendū ē tm̄. ad inteligenciā q̄s. duo heresis ē diametro opositasū c.ᵃ observan p ceptoz. l.ᵃ aserit p ue. hoim̄. sine dono grē. serbare oia p cepta n̄alia. et s'nalia p ut oportet ad iustificatm̄ et vitare oia peccata c.ᵃ illa ita pelag teste aug. to 3 tu di heresib᷒ ad qdbuldeū c. 88 et alibi. 2.ᵃ lucteri in asert. A 2, ar 3 et 32 et 36 calb l.º 2 institucio c. 3 qui aserit hoim̄ sine grā. et cū grā nullo prorsus mō p ue. servare p cepta oia sibi fideliū sibi infideliū peccato ū l. vicinmus ubi de p ceptis s'naelib᷒ 2, hic —

§ 59 dico observa. p ceptoz n̄ ē impossibilis. hoi. cum divinis auxilis. ē hec uᵒ de fide qm̄ q ta certa multis q̄ testis. obinet evidentius. in p uando n̄ immorabor suficiat nobis illud

testū mani

a quo n sim. n dicunt mandata impolia imo suabia iugum meũ suabe ẽ et onus meũ leve.

Ioanis 5 et mandata eius grabia n st vide velar to 3 alias q averso. lo q de iuste c 11 p ro q

evidenti roe. deus iuste punit transgressores suar legum go illar transgressores potuere cũ dio.

auxilio illas n transgredi alioqui immerito puniret hos q transgressi fuere qd n transgredi

nequierunt. 2o q proponit premia observatoribus et penas transgressoribus go dant q possint

observare. 3o q alias n est peccatũ transgredi siqdẽ ho n poterat n transgredi go etc — —

60 ob: heretici aliqua textu. s. pp. et seil: in q dr iugum. insportale ut actor 15 et apd.

s. pp ubi dr impoli ẽ servare oia mandata — dicimus qd qdo dicit iugum insportale.

ingit moralr. rũ longi tmporis. l. etm. qd si dicat de preceptis s nalib. rũ poe nalis n sim.

moralr sd chimephice. impolia. ẽ ut infra dicemus. idem volunt s. pp — —

61 his suppositis dicas. ẽ de hoc. lapso et in pura na. an sine auxilio grẽ possit servari oia precepta

mere nalia. colectibe et vitare oia peccata s illa 1a sn. afrat sine grã pũ servari oia precepta

quum. ad subam. legis nalis et vitari oia peccata s illa ita sicat dur. 2 dĩ 28 q vo

ar 3 et 2 gab. ibidem ar 2 et 3 Abul. in capd 19 mati q 177 et 178 — alia sn afrat.

nullũ pũ servari sine grã. ita Arim. 2 dĩ 28 q 2 ar 1 et 2 capreolus ibidẽ q 1 ar 3 — —

62 dico 1o + solas vires ne sine auxilio grẽ. l. sine speciali auxilio (qd dr speciale rũ auxili nalis) n pt homo servare oia precepta. nalia etm ut aiunt quoad subam. longo tmpore. + in statu ne lapse

et vitare oia peccata s illa saltm. poa. morali. hec uo ita certa ut nequeat sine temeritate

et periculo erroris negari omisis aliis grabis auctoribus hic ex s q 109 ar q et lt locis relatis

sa oppum. videat docere. l. id retractabit l. splicuit hic ut dicit caie. hic ar 8 et alii

hanc tenent cũ s hic ar q et 8 interpretes tenent q, cõtr. scolastici cũ magistro cõtr. 2

a dĩ. 25 usq ad 28 vide velar to 3 alias q et lo s de grã et libero arbitrio c 5 hec uo

pt oib textus qb. dr qd impoli ẽ servare mandata nisi in grã. ut illud ad rom 8 no 3

et c 6 no 11. corint 15 et alibi sepe. vide textu apd relatos. tum pp. tum seil: — —

63 pr roe sic multe cause occurrunt reddentes impolem. observam. oium. mandator. sine

grã. go etc ans. pt eas assignando 1a debilitas nri intus ad cogdũ. qd faciendũ sit x conformitatem

cũ roe. n. inillo ignora; insideratio, inadverta; monstrosa permistio diversar rer, equibocatio,

incertitudo, impoa; ad oes. veritates tm. speculatibas qm. practicas cogdas. ut s gtendi imbuimur.

2a causa ex pte voluntatis mutabilitas et fragilitas inclinatio ad bonũ sensile. abersio

a bonis spualib. 3 causa ex pte corporis pugna. sensuũ internor et externor cũ roe. de quo

Aris. 2 ethicor c 13 dixit hoem. constare. qsi ex 2i pte. starie. vide ibi q a causa ex pte pos

excitib. hos. in ordine. ad bonũ roi. sformi. hec sũ cause intrne q reddunt impolem.

observantiã. oium mandator. extrinsece vo cause multe sũ. precipue tm. demon et mundus

et occasiones

et eg oia causis quis n videar hoc ū moralr. impole — pt 2° mixtum ɔstans ex qualitatibus ɔtrariis expositum vehementibus. ɔtrariis extrinsecis n pt diu ū sine dystruct au grav
Lis. g° suo mō. in moralibus &c — advertant Limitares positę in ɔc. sine eg n erit certa
1a Limitaio ē sine auxilio grę l. sine speciali auxilio. ed dictū fuit ad discurrendā hanc
ab illa em. infra tractabimus. s. an grā. sanctificans sit necā. ad observā ꝓcepta. 2a
ē saltm poa morali. n. ed sit dm. de phica infra videbir — —

§64 dico 2 in statu purę nę. n posset sine speciali auxilio saltm poā morali. servare oia
ꝓcepta. nalia. em. ehi ad subam. operis Longo tmpore. oia. impem. colubibi hęc ɔc. fere
omni. dd. n. aliq indefinite loquunt de hoi. in quo cūq statu. plus vo alicd exprimunt
ut medina hic pag. 1000 ɔmel pag. 1010 ro. & p superiori tradita accommodā dai hum
ai. illa n. eg utriq statui ꝓpetit ut ꝓpendenti patebit — pt 2° ea homo ed ed pt in statu
purę nę. pt in Lapso g° et ed n pt homo viris nalib. in Lapsa nā. nec in pura pt
n. cquales. ū virs nalis. in utroq statu. —

§65 dico 3 homo in statu nę. Lapsę et purę pt auxilio nali. illi q debito gerali. servare
brebi tmpore. oia mandata ocurrentia et vitare. oia peccata s. illa. brebi tmpore ocurrentia
ē com. apd dd. ad vide. vegam opusc. de iustificatione. c 13 ɔc 6 colligir eg ex hieron. ɔa pelag.
Lo 3 post mediū (hoc ē inquit ed tibi dixeram in nrā ū posithū potestate peccare. l. n peccare
sd hoc ꝓ mō et tmpore et ɔdicione. fragilitatis huanę ꝓpetuitatm autm. impeccantię. soli
reservari deo.) subdit e. ex. possum vigilare sedere &c numqd in perpetuum° pt eg roe
ea fieri pt ut oia mandata ocurrentia brebi aliquo tmpore. sine facili a et absq grabis
urgentibus tentacoibus. g° pt homo. etm. moralr. servare. oia ꝓcepta brebi tempore. ꝓ tomo
ocurrentia ꝓvaris pt ɔc° fundis: alatis in hac di. a § 29 —

§66 Adverte ed edo ss. pp. videnr negare. ed homo posset servare oia mandata loquunt de oib
mandatis ocurrentibus. longo tmpore n. ibi loquunt ɔa pelag. asserentm. pū. hoim.
viris nalib. diu et tota vita sine grā. servare oia ꝓcepta —

§67 Adverte ed edo ss. dicit in hoīs poatē ū servare mandata n dicit ed secluya gra posset
servare oiā sd ed supposita grā posset illa servare. — edo ss. dicit in hoīs poatē ū servare
mandata id dicit ad denotandā hoīs Libertatm. sd alis in Locis denotar necesitatm gr. ed
notavit d. aug. in Lo de grā. et Libero arb. c 17 —

§68 ed si dicas g° hoi impolis ē observantia mandator. siquidē ad hanc. requirit grā. negabo
coam. n. ad hoc ut aliquis posset ali ed sufficit ed ꝓ suas. viris l. ꝓ viris alterius sibi
paratas id posset ed observavit aris 3 ethicor. c 3 nos inquit dici ꝓsumus efficere ed ꝓ
amicos ꝓsumus ē eg cois sensus. tcgor. ūt ss hic e Lo9 ar 4 ad 2 et sic Lr hō. n posset solis
viris suis tm. pt viris grę sibi paratis —

§69 Ob Lo ɔa ut § 62 positam illud ad rom 2 gentes ieg ē ū legis nalis faciunt g° hoīs in
statu nę. Lapsę. servant Legem. nalm. sine grā. n. id nalr id vr. sonare — Rx dm. illo
textu sm. ꝓvari gentes sine grā pu. servare Legem. brebi aliquo tmpore et defacto servare
aliqua ꝓcepta

præcepta et aliqua bona facere non vero omnia longo tempore, et cum diff. magna occurrentia pro facere est expo. colligit ex chrysost. teofil. et alij pp. græcis ad illa verba sic cum locum inquunt coirit. dy. dd. Ti illum afferentes ad probandum hominem posse efficere aliquod bonum morale. eumque in hunc sensum retuli in hac dis. §6. Solet etiam explicari hic locus hoc modo quod gentes viribus naturalibus adiuti gratia faciant ea quæ sunt legis quæ etiam potest admitti dummodo non asserat in hoc sensu quod sit necessarium adiutorium gratiæ ad bonum quodlibet naturale morale sed quod dicat quod gentes sæpe adiuti a gratia ad implent legem naturalem ∴

§.70. Obiicies 2. omnia præcepta naturalia collective et longo tempore considerata sunt proportionata potentiæ naturali ergo potest illa longo tempore collective et sine auxilio gratiæ servare. consequentia patet antecedens vero probatur quia entitas soium est finita naturalis, nulla quoque conditio physica necessaria ad illorum observantiam asignabilis quæ impossibilis sit ergo &c. ∴ Respondetur ad 1. antecedens illud distinguendo omnia præcepta sunt proportionata potentiæ naturali physice concedo: proptereaquod probatur consequentia quæ in hoc sensu verissima est sunt proportionata moraliter nego: nam pluresdifficultates dantur quas potentia sola moralis nequit vincere ut supra probatum est ∴

§.71 Quod similiter corpus quod ista actus sit actus illius potentiæ potentia quæ dicat ordinem ad illum debet habere in natura vires ad superandas quasvis difficultates in ordine ad suum finem ergo &c. eadem solutione ad argumentum data solebe istam instantiam in quemanifestum exemplum in terra cuius illius appetentia proxima centro et in præcedentibus impedita sunt aliqua ne tangant centrum ∴

§.72 Obiicies 3. contra dictam positam §64. si homo non posset in pura natura servare omnia mandata longo tempore necessario futurus esset miser et condemnandus sed hoc videtur falsum ergo. maior probatur nam ut supponitur non poterat servare omnia mandata longo tempore ergo non poterat non moraliter peccare transgredi quoque præceptum sed in illo statu non erant auxilia quibus liberaretur a peccato ergo necessario saltem moraliter condemnaretur. in hoc argumento petitur quomodo ille homo esset miser et condemnandus ad cuius explicationem dico ∴

§.73. Si homo in pura natura brevi tempore viveret quam bis relinqueret cum illo auxilio generali non necessario esset miser et condemnaretur sed posset consequi aliquam beatitudinem quod patet nam homo brevi aliquo tempore posset servare omnia mandata occurrentia ergo potest servare illa quod si in illo brevi tempore moreretur consequeretur aliquam beatitudinem quæ licet non esset beatitudo supernaturalis esset naturalis consistens quoque in cognitione et amore naturali ipsius dei nam certum est secundum omnes hominem habere aliquam beatitudinem quæ est consecutio ultimi finis comoquo potest secundum statum in quo est homo ∴

§74 Si autem homo in puris naturalibus longo tempore viveret, relinqueretur ergo cum solo auxilio naturali sine permissione dei de remittendis peccatis, naturaliter necessitate morali condemnaret, neque perfectam beatitudinem consequi posset etiam naturalem. 1a pars huius dicti evidenti consequentia ex doctrina data ... 2a sequitur quod dicitur id esse falsum ... verum dicitur ... sed non ... Socin. conformius ... Scripturae ... et patet nam doctrina ex qua sequitur conformis illis ... et sine temeritate et periculo erroris negari nequeat, ex quo patet ad argumentum 1um positum.

§75. 2a vero pars quod homo non posset consequi beatitudinem naturalem perfectam, patet ex notione illius quae est status in quo datur perfecta cognitio dei ut auctoris et finis naturalis plurium veritatum sine erroribus ex ... voluntatis cultum dei amorem que illius tranquillum que vitae statum. vide Lugo. Lib. 2. cap. 2. et 3. Societatem esse certum apud omnes, vide Med. ... art. 8. ad finem ... hanc sententiam vide D. Tho. contra Gent. cap. 147. in duabus ultimis rationibus.

§76. Sed dices res naturales possunt consequi suum finem naturalem, ergo etiam homo. dico quod etiam potest homo physice quod sufficit, deinde quia finis hominis ut potest perficere maiorem difficultatem arduitatem quae maiorem sit ac finis rerum naturalium, sic nil mirum si illa possint, hic vero non.

§77. Mirabitur homo sit inclinatio naturalis ad beatitudinem quod naturaliter illam potest consequi. dico quod illam potest consequi physice non vero moraliter quod sufficit. Ex hoc autem nil contra rem. Adverte etiam quod deum non teneri ... videri deme ... diligentibus homo non illum physice sed etiam moraliter posse consequi suum finem. Rogabis.

§78. Rogabis quod efficeret deus qui homines si crearet illos in statu purae naturae. R. quod nil gratuitum nec supernaturale illis deberet, quod tamen penderet ex intra divina voluntate ... suae misericordiae. videtur quod illis tribueret auxilia abundantiora naturalia gratuita quibus facilius possint servare mandata, admitteret quae contritionem naturalem ad remissionem peccatorum. vide caie. 1. p. q. 12 ar. 4 ad 3.

§79. Ob. 4 unum praeceptum formale explicitum datur de servandis omnibus mandatis quod sic potest. quia naturalis obligatio dictat ita servanda esse praecepta ut nullum frangatur quod est naturalis obligatio de servandis omnibus praeceptis. ... in eodem meo videri patere et adhuc probatur quia ex deuteronomio 6 no 24 praecipit nobis deus ut faciamus omnia legitima quod datur unum praeceptum formale explicitum complectens omnia. majus quo supposito sic arguitur. non datur praeceptum dico quod est moraliter impossibile dari praeceptum de servandis omnibus collective quae omnia collective possint moraliter servari. ... ergo ... fundatum ... et ad ... dico quod sufficit ad hoc ut sit praeceptum de aliqua re, quod sit ... possibilis ut infra videbitur.

Q.o 4 An dato qd homo possit servare singula nalia sequat etm qd possit oia colectivc servare

§80 n disputat nunc an concedendo sit hec ppo qd homo posit phice et moralr servare oia pcepta nalia sm disputat de vi cons. s. an sequat qd ex eo qd cedat homi pu singula servare itaut ad nullum debeniamus in quo sit necesse qd cadat sequat qd posit oia colectivc rõ. difig i qa ex oibs divisivc implius resultat colectio oium go q pt oia divisivc pt oia colectivc relictis aliis mis. dicendi et solvendi dism ad veritatem accedo — —

§81 q ad solutm qs supponendu e qd eidem rei sn. diversor trox obtiniunt diversas habitudines. pos et impos. necessitatis et contingentie. vg. rn hois infirmi dat poa ad aliquem gressu faciendu. tm dat impoa. rn longi itineris sic siltr in hoc rn unius mandati divisibi dat poa. phica et moralis. rn tm oium dat impoa saltm moralis et in hoc rn longi itineris dat fatigatio necessitatis at vo qd defatiget hoc loco l in illo e defatigatio contingentis. ita siltr qd homo n posit servare oia colectivc moralr e impoa necessitatis qd vo n servet seu cadat in hoc pcepto l in illo illat necessitas contingentis — deinde etm supponendu e qd importet. q has ppones homo n pt diu servare oia mandata colectivc p hanc n nil aliud importat qm impoa hois moralis qs necessitas deficiendi in aliquo vage sumpto p hanc vo pt oia divisivc sm importat poa ad oia detracta sine ciuncte copulat qs cu aliis — —

§82 his suppositis dico 1o etm si cedat homi pu servare oia pcepta divisivc sine ulla ciuncte cu aliis n sequit qd possit oia colectivc hec co patet ex notione trox pluribusqs exemplis. nos sequat unum vg. petrus e unus ioanes e unus go petrus et ioanes e unus unde ebitr colligit coam u falsa. et ans sit veru qa trm suponenti copulatim seu colectivc sm debet assumi l disiungi copulatas p pla et copulatim conplexivc accepta. pt eius desum oes ipti argus. si males os. Apost dni si duodecim go petrus e 12 et paulus e 12 etc et ipte os. [illegible] oppositi colectivc accepti si qd cpletu go ma e qd cpletu et fra e qd cpletum. trm n suponenti copulatim sm debet disiungi dictus. n vo disiungi p ppm hips copulatiba neqs disiuntiba nec disiungi p categorica constantm ex pla l disiuntim accepta co contemplanti patevit — —

§83 unde n bene valet ab ipti ppnis pt homo servare hoc mandatu l post servare hoc etc go pt oia colectivc nec etm bene valet pt servare hoc l hoc l hoc go oia pt desum dictu qd vo in ista ppne homo n pt servare oia pcepta colectivc dr supositio copulata lue clarius e n ipta acceptio trmi p sumis sicatis copulatim conplexivc sumptis qd fit cu de

singulis

versim sumptis minime pt. dici pdicatũ sed pdicatum. ptius pprijs minime dr de inferioribus divisibe acceptis vg. oia mandata colletibe nequit homo servare moralr. hoc pdicatum qd nequeat servare moralr. minime obvenit alicui mandato divisibe imo oppm. de quolibet divisibe dicimus. go. —

§. 84 ex doctrina hactenus data infero qd etm. si concedatur qd homo. pt servare oia mandata divisibe distributibe itaut de illo affirmet poa. p ppm. copulativa hip. vg. si dicat homo pt servare. hoc mandatũ. et homo pt servare hoc mandatũ minime infert qd oia colletibe ro autem e n ab aggregatu copulativo n valet arguere. nisi ad ppm. in qua signũ alls. copulative seu distributive supponit rõ e qa qlibet aggregatus sue debet suppositioni n. alioqui ex anteo vo sequeretur cs. falsũ. qd si aliqdo valeat appe. hip. copulativa ascendere. ad. ppm. illam. colletivam. ut in hoc casu petrus e aial. ioanes e aial. etc go oes hoes. sunt colletive aial. hoc n e roe fre. sed roe materie. —

§. 85. oia hactenus dicta possemus pluribus exs. ostrare. 1 sit in xo q potuit ad obediendũ pcepto de subeunda morte omittere oes actus. distributibe et divisibe et n potuit oia colletibe. ut vg. iste pprius ss ve x dnus potuit omittere hunc actum. et potuit omittere hunc. actum. n vo valet go. potuit omittere oia sic in nro casu — 2m exm sit hic miles pt. moralr et phice. vincere alium militem et potest vincere alium militem. et sic in infinitum go pt vincere infos. colletibe. sl. l. simulsibe vide qm male. ex ante vo sequatur cs. falsũ. 3m exm sit de pdictoe. actus. otricionis q imperatus e a deo sed n hic l. ille. unde sequitur qd possit homo sine peccato n elicere hunc actum. divisibe otricionis et qd possit n elicere. alium. et sic de oibus ex quo n bene valet go pt sine peccato n elicere oia colletibe qm sit exm talor fere ad idem propositũ alatũ ab Aris. 2 de celo c. 12 et 63 impole. n. e qd mile pciciant tali et qd sub eodẽ puncto semp. cadant et tm. numem sit necessitati ad hoc. ut sub diversis cadant signata. n. qualibet ocasio. divisibe. pt fieri et moralr sub eodẽ. puncto cadere. et tm. impole e qdsemp sub uno cadant inquo exo reperit poa ad singula cu impoa ad oia. oia hec exa reboca ad nrum. casum. et st in illis n valet coa. ab oibus divisibe ad oia colletibe sic in ma de qua agimus — —

§ 86. An voluntas heat trum. pfixũ ultra quem. n possit transgredi absq eo qd deficiat et hoc e maximũ qd sic et dr trus. pfixus et dtratus. ad quem. n possit qin cadat et hoc e minimũ qd n. aliq consedunt et pbant qa pos. e n pss. pgredi in infinum. sine defũ. necesse e qd deveniatur ad aliqm. certã pm. temporis ultra qm. n possit pgredi sine defũ. et debet assignari tempus etm. in quo n possit in tm vo si q tri. dicunt maximũ qd sic. et minimũ qd n — —

§. 87. 2o qa de qualibet poa e va una ex his otradictoriis vg. voluntas hoc tempore (signato aliquo) pt.

egredi sine defu. s. n pt go truy. ultraquam n posset egredi sine defu. erit truy. p fixus et detratus. et maximumqd sit et tempus illud inquo n possit. sin m v° si erit alter truy. p fixus et detratus.
s. minimu qd n —

§. 88. Sed dm. i minime assignatam a. pm. detratam temporis intra qm. posit egredi sine defu. et ultra qm. n posit egredi sine defu. qd ostendo n. si deveniremus ad aliqm. pm. temporis. ultra qm n posset egredi sine defu. go erat necesitatis in illa detrata occas. ad desendu go iam deveniremus ad aliqd singulare divisibu qd indi vidum. qd n posit. alm moralr. hoc autm sa suppositu qu in qua suponimus. nullu a mandatu divisibu qd n posit etm. moralr go —

§. 89. Ad ad ros. ad z dico ad hoc ut vsa dicat n egredi in infinitu. sufficit qd det aliquis truy vagus inquo prudenti iudicio censeat insalr. hoim. casuru z defecturu vo. nisi inta omnes et sic n dabit p fixus. in infinitu qd pt exemplificari exo x dni. inquo n dabat posa in infinitu et m n habuit aliquem actu seu tru. p fixu. sd sm. habuit tru. vagum seu actu vagu idem in exo talor. — Ad 2m dico qd vu i qd una ex illis contradictoriis i va. si n. si et longum tempus negba i va. si v° verbum afirmatibai va inde autm n infert dari trum. p fixu detratum sd aliqm. portionem temporis in cuius aliqua vi cadet qd si queras qd n sit quid brebi temporis. inquo pt. dico qd hoc relinquendu i prudenti iudicio iudicanti ru circumstar et aliar rerum — —

§. 90. Sit tempus inquo posset dar dies rogo posset dicere dies imtec pt. z n si pt iam i sa supoem. inqua suponimus. n u nisi duos dies si v° imtec pt n post go ytri dus dies sit maximu qd sic qd patet go dar truy. p fixus. — ad instam. dico illam optime concludere n pu assignari aliqd temporis. detratum. inquo posit servari mandata et ultra qd n posit et hoc a me concedi n v° prout. n pu. assignari aliqd tempus in quo certum i 2m prudentem iudiciu pu n curando nec iudiciu faciendo an imtec posit illud posit z n posit sm. .n. prudens dicit homo in his duob dies pt. si v° interrogas de cetero tibi respondebit illi dubium u an cadat z n certum .n. i in illo divisibi n faciendo diuncione cu duob. n negod. cadere —

§. 91 Si dicas homo. in 36 annis n pt u sine defu. rogo an in 35 posit u sine defu. et si faciendo diminuciones usqe ad unu diem — Ad qd si loquar de qualibt pt. temporis ya. de diu z. hora. detrata ante 3 anos in qualibt seorsim pt itam nulla seorsim in his oib 36 annis numeru in qua n vu sit dicere qd moralr. pt. ceteru si loquar de pluribs copulatim sumptis vu i n pu inde autm minime infert dari tros. p fixos et detratos — — instabis homo pt servare oia p duos dies et una oram si neges go dar truy. p fixus si cedas sic pt procedere addendo oras usqe deveniam ad aliqm. in qua n posit u in m posit go dar truy. p fixus. Ad in qualibt divisibi ora signata hoim. pu. servare oia p ipsa qdo v° multiplicas oras et ex illis coalescit tempus. inquo n posit servare mandata collectibe hec impoa n i ru illius hore. itaur in illa divisibi n posit servare moralr. itaur in illa tenear defiure sd ista impoa i ru totius illius temporis et pt qa poa z. impoa sumit ru tri. adequati sd truy. adequatus istius impos z. oy. hore collectibe go ru. illar dar impoa qd etm. valet exo talor — —

§ 92 Sed difficultas est hic dissolvenda An credendum sit casus in quo deberet necessitas peccandi ad aliquod determinatum tempus aliqui recurriones [?] afferant sed nihilominus est dm [?] cum si sudat quod homo sit necessitatus ad peccandum signato aliquo tempore non est credendum quod sit necessitatus ad peccandum hoc determinato peccato secundum speciem vel individuum in hac ut nullam dissensio non est manifestam non sm [?] deberet necessitas moralis ad tempus quo libertas physica et moralis datur ad quemlibet actum peccati ergo cum si sit necessitatus ad peccandum hoc tempore erit liber ad peccandum hoc vel illo actu in specie et numero quia actus licet necessarius sit moraliter quoad speciem ut dicitur communiter tamen est physice liber quoad determinatam speciem vel numerum sicut licet necessarium quod aliquis homo occidat in vello stringentem quod hic non occidat et sic desiderio illius speciei et illius individui est stringens quod sufficit ad rationem meriti et poenae ut patet in actu subeundi mortem pro divi-

§ 93 dico secundo verum est quod si attendat vis motiborum et circumstantiarum in illo tempore supponimus quod homo sit necessitatus moraliter ad deficiendum vage in aliqua parte temporis in tota vita et quod non ceciderit in omni tempore praecedenti et quod sit in ultimo suae vitae instanti vel instanti nil dat quod habeat vim necessitandi voluntatem at tamen si attendamus ad suppositionem extrinsecam scilicet quod in praecedenti tempore non defecerit voluntas et cum infallibile sit quod sit defectura et non maneat nisi determinatum illud instans ita ex hac suppositione extrinseca datur necessitas ad peccandum quod non est ex suppositione cuius non in illa supponit quod homo non est determinatus ad quemlibet divisibilem ratione et vi intrinseca motiborum quod bene spatiit cum necessitate ad aliquod determinatum tempus ratione extra licet quia iam praeterierint reliqua temporis partes et cum infallibile sit hominem defecturum in aliqua ex eo quod supponamus non decidisse in praecedentibus stringit ut dicatur necessario in ista ultima et probatur primo non est necesse infallibilitas moralis quod aliquando adimpleat quod supposito quod non sit adimpletum necessarium est illam adimpleri hoc determinato tempore. 2° quia etiamsi nec auris dextera nec equus determinatus requiratur ad audiendum vel equitandum tamen ex suppositione quod Petro vg. ablata sit auris sinistra vel ex eo quod non remaneat nisi hic determinatus equus illa ad audiendum et hic ad equitandum necessario est. — 3° quia si supponamus aliquem hominem vage ex viginti prolaturum unum verbum occisum si non 19 non proferant necessarium est quod ultimus proferat sicut si Joannes habuit voluntatem efficacem baptizandi se et pene hic dies hos et duos non per pueros baptismum erat necessitatus moraliter ad recipiendum baptismum a Joanne vg. — —

§ 94 Sed ob: 1° quia est necessitas infallibilitatis vage ut ratione alicuius ex collectione aliqua vage dicit impossibilitatem rationem vero cuiuslibet determinati dicit possibilitatem sed in nostro casu ex eo quod dicit impossibilitatem ad omnes collectionibus datur infallibilitas vaga deficiendi in tota collectione ergo impossibilitas est ratio cuiuslibet vage non ratio alicuius determinati ergo nunquam devenire ad casum in quo sumus determinati ad aliquod determinatum tempus. — Distinguendo maiorem quia est necessitas infallibilitatis vage occurrere cuiuslibet vage dicit impossibilitatem rationem vero cuiuslibet determinati dicit possibilitatem quantum ex vi intra motiborum et circumstantiarum ita ex vi intra illorum non necessitatur ad aliquod divisibile secundo quantum ex vi extra seu ex suppositione extra nego quia ut probatum est in superiori ex suppositione quod in partibus praecedentibus non ceciderit necessarium est quod cadat in illa ultima si quidem necessitas vaga petit illam decisionem — —

§ 95 Ob: 2° probatur cum ire quod in illo ultimo instanti praecepti quod est servandum sit adhuc [?] facile et voluntas

ex habitu sit magis prompta ad adimplendum illud et circumnis exvi sua intra. non tamen sine

necessitandi hominem moraliter. ergo tunc potest servare illud praeceptum moraliter — Respondendo ans. et nego

consequentiam quia ille homo tunc est necessitatus ad deficiendum in illo instanti ratione supositis extrinsece.

quod non ceciderit in praecedentibus et quod sit necessarium quod cadat in aliquo suae vitae pro tempori videras

dictas ibi. 95 — —

§.96 . Obiicies 3o quia non infallibilitas vaga circumstantiis stringentibus petit ex sua natura quod non admittat illa supos.

extra: praeter quam ad unum detrahit debeat necessitas ergo — Respondeo nego. ans. quia potius ex sua natura

infallibilitas vaga petit quod ex supos. extra quod non sit impleri in reliquis praecedentibus ut non frustretur.

potest impleri in ultima —

Ulterius instabis infallibilitas vaga ad actum moralem liberum non admittit casum in quo deveniamus

ad aliquem actum determinatum neque ex supos. extra. neque ex supos. alia. ergo infallibilitas ad aliquod

tempus vage non admittit etiam determinatum ad aliquid tempus praeter determinatum — Respondeo supposito ante nego.

consequentiam. disparitas est quia in quolibet tempore etiam si adimpleverit voluntas omnia praecepta praeter unum.

in quolibet etiam instanti illa praecepta servata potest violare. ut si servaverit praecepta honorandi parentes

non occidendi non cognoscendi mulierem hinc omnia. in actum potest in quolibet tempore violare quia

omnia praecepta non sunt et iterum offerri at vero si transacta fuerint caetera tempora praeter ipsa in quibus non peccaverit

et sim. restet unum instans in illo debet peccare quia caetera praecedentia non possunt retrocedere et non debeat

peccare et sim. restet instans. a fortiori debet in illo peccare — —

§97 hic solet a pluribus acriter agitari. utrum dicatur homo si relinquatur in circumstantiis moraliter

determinantibus ad peccatum per longum tempus peccabit. possit fieri certitudo physica seu metaphysica

sed hanc difficultatem duobus solvo conclusionibus —

1a est physice aut metaphysice certum quod si homo relinquatur in circumstantiis moraliter necessitantibus ad actum

per multum tempus. talem actum moraliter est futurum. haec est patet quia certum et debet esse moraliter

illum actum esse futurum. sed physice posse non esse futurum. et ista propositio est certa physice et metaphysice relatam

dissequi a suo fundamento. proximali est quia ibidem est non proximale. dari talem dispositionem —

2a est non potest dari certitudo physica aut metaphysica asserens actum esse libere futurum absque

eo quod addat moraliter. haec est potest quia ille actus est liberi futuri status physice possit non esse ergo non potest

dari certitudo physica de illius futuritione. patet consequentia quia certitudo physica est illa quae physice non potest

frustrari et metaphysice quae nec generaliter potest frustrari. sed iste actus quem ego dicerem actum esse futurum.

potest non solum generaliter sed naturaliter physice frustrari siquidem potest non poni physice actus. ergo talis assertio non habet

certitudinem physicam. videatur disputatio 2 de 37 sectione 3 § potest tamen et in opusculo 1o 2 de auxiliis dei cap.

no 3 § est ergo mol. 1 p. q. 14 ar 13 dis. 14 memb. 2 per meam tunc sua — —

§98 Opponis 1o contra nostram positam § 22 fragilitas et impedimenta naturae non obstant quominus possit

servari aliqua praecepta divisibiliter ergo contra potest quia assignamus vg. mandata esse 2 (idem dicam

de quolibet numero maiori) rogo nunc postquam servavit 2 eisdem viris manentibus ergo potest 3 rursus postquam

servavit 3

eadem virtus manente ergo potest q cessit de reliquis usque ad 20. — Ad argumentum respondeo negando. Ad 1um concedo

concedendo + et ad probationem cum dicitur potest servare 3 et 4 respondeo dist. quod possit servare 3 et 4 et quemlibet numerum parvum

quem secundum prudentem aestimationem potest homo servare. posita vero cum dicitur quod eadem sit virtus concedo

ergo potest 5 et 6 distinguo seorsim sine eo quod faciat collectionem cum sequentibus et antecedentibus concedo

si fiat collectio ex illo et antecedentibus vel subsequentibus nego. sic enim hoc modo possent omnia collectibilia

quod nequit sine temeritate concedi ut dictum est. manifestum in illud exemplum ex iactu talorum positis

[illegible] 25 ubi videtur quod nullum tempus divisibilium et determinatum assignabitur in quo non possint cadere

sub eodem puncto. et tamen si fiat collectio ex illo tempore cum aliis non potest in tota illa collectione semper

cadere sub eodem puncto. —

§ 99 Ob: 2o si homo adeo rudis sit ut ex propria aut imbecillitate errante vel ex alia aut conscientia

peccata non cum peccata illi diu posset perseverare sine peccato ergo homo sine gratia potest diu servare praecepta

Respondeo 1o quod eo loquitur pro se non vero pro aliis ex ignorantia imbecillitate — concedo vero dicit diuturne quod non possimus

diu perseverare in praeceptorum observatione ingenue pro se quod homo non habet ignorantiam imbecillitatem praeceptorum

non vero pro aliis quod homo illam habet. — Respondeo 2o moraliter impossibile esse quod longo tempore vel tota vita nisi

usu rationis praeditus hominem possit permanere cum ignorantia imbecillitate omnium praeceptorum quae saltem non

ignoraret sequendum esse bonum rationi conforme. ex quo aliquando colligeret aliquid adversari illi principio — —

§ 10. Ob: 3o si daretur casus in quo homo servaret omnia divisibilia de facto sequeretur quod servaret omnia collectibilia

nam ex omnibus divisibilibus impletis resultat collectio omnium. ergo pro potest servare omnia divisibilia potest et omnia

collectibilia. conseq. probatur quia quod potest praestare actus 2 potest facere posita sed servatio actualis omnium praeceptorum

facit quod actualiter servent omnia collectibilia. ergo pro potest servare omnia divisibilia potest et omnia collectibilia — Respondeo

concedendo vel antecedens nego consequentiam. ratio est quia ex eo quod omnia divisibilia sint servata actu nullum praeceptum

neque vagum neque determinatum relinquitur in quo deficiat et sic omnia sunt servata collectibilia. secus vero ex eo quod

possit omnia divisibilia non pro hoc tamen asseritur posita ratio cuiuslibet determinati impossibilia vero ratio cuiuslibet vagi

quia impossibilia non datur si actu omnia sint servata quod patet in exemplo divisionis continui in quolibet instanti

divisibili potest fieri deinde divisionem non vero in omnibus collectibilibus ut colligitur dicitur et tamen si supponatur facta

esse divisionem in omnibus singularibus et individuis instantibus supponitur quoque in omnibus collectibilibus ad illud quod

dicitur quod potest praestare actus 2 potest praestare actus 1 distinguo si posita potest praestare omnem actum 2 itaut

non detur impossibilitas moralis ratione totius actus collectibilis sumpti concedo. si habeat impossibilitatem ratione totius

actus collectibilis sumpti nego. et ratio est manifesta quia de ratione talis potentiae est ut ratione alicuius

vagi deficiat si autem possit praestare quod quod actus 2 actu possimus praestare iam non daretur defectus

ratione alicuius vagi ut patet quod est contra rationem talis potentiae. —

§. 101 Ob: 4o potentia posito in actu nullum sequitur inconveniens sed posita potest omnia divisibilia. ergo si omnia

divisibilia ponantur nullum sequitur inconveniens sed pro nos ex eo quod ponantur sequitur inconveniens ergo

non potest omnia divisibilia — Respondeo distinguendo antecedens. potentia posito in actu eo modo quo est potentia nullum sequitur

inconveniens. concedo potentia posito in actu alio modo quo est potentia nego antecedens. posita enim ad ponendum omnia

divisibe ita ut ponat aliqd sine necessitate ulla ad defendū et aliqd detrarū. cū impoā vº ad aliqd vage et sic aetus istius pōs ē qd aliqd ponat actu n̄ tm̄. oē. hoc mō ī polis. observā mandator n̄ vº ī polis. rū. istius poē positio actuali. oium̄. nullo deme to. positio autm hec ē actus poē ad oia. cū autm hec n̄ dec. nu polis. hoc mō. ē actus qd patet in exº eliciendor actuū apoa. in gternitatm dequo ē verū dicer. qd poā oē. illos potuit ponere. qd etsi verū sit et poli. impoli. autm̄ rū. illius poē ut actu oē. illos ponat n. iam essn actus n̄ forent infiniti. similiter etm vr. hoc. in poā dei ad qmlibt divism̄. stinui. q etm si posit facere divism̄. in oibꝫ. divisibe infinitꝫ falsū et impoli ē qd oē. fiant cuius n̄ alia rō. nisi qd actualis. totalis qꝫ positio oium̄. minime actus ē poē. potentis oia divisibe cū impoa. ad aliquem vage. seu ad oia colutibe. vū sm̄ qd poli. positio in actu. eo mō. quo poli. rū. poē. nullū sequit. imsoēnius suus autm. si alt. ponat. — —

§102 ob: s id qd ē moralr. poli. aliqdo. stingit sd homo. pt servare mandata divisibe stingat q servare sm. etm moralr. pt 2m stingat. etm et 3m et 4m et etm. pt sm. stingat servare et sic de reliquis. usqꝫ ad ultimū — ad hoc argum. Rꝫ sd hoc posit moralr. et qd id qd ē moralr. poli. stingere aliqdo. sedo. qd stingat servare hoim. per mandata et quemlibt detrarū numerū parbum. quem 2m prudentm̄. stimacionē pt servare. moralr. cū ulterius sequitr pt moralr. servari sm. disquo. pt moralr. sm. si n̄ faciamus coluciomē cū antecedentibꝫ et sequentibꝫ. si fiat coluccio cū illis nego. vide hanc dism. §93 —.

§103 2. Rꝫ de sedendo 2 hoim servare usqꝫ ad 7 m. moralr. cū necessitatem. ad frangendū 3 xm dicta —

§104 ex dictis hactenus in hac qe optime infert inter se coherere has duas ppnes. homo pt servare hoc mandatū et illud. etc et hanc ppm. homo pt servare hoc et pt hoc etc cū hac ppne. homo n̄ pt. servare oia colutibe — —

Qualis imposivilitas seu impoēū rū. oium. mandator colutibe. explicatur —

§105 sd superest difas examinanda an impolitas. etm observam̄. mandator. sit impolitas moralis. s. phica. ad cuius discussionem impoli. sumi triplicitr: 1º impoli. mer. et ē illud qd q nullā poam. pt fieri. 2º impoli. phica et ē illud qd nalr. nequit fieri s. defeu. poē pdntibꝫ s. defeu aplicatꝫ. phica. cui accepti impoli. phica. aponit. id qd pt fieri phice roē pporcionis cū poā et roē. aplicatꝫ. 3º impoli. moralr. et ē illud qd attentis circumstanciis et ocasionibꝫ. xm usū moralem dr. impoli: qd numqm s. raro. stingit. q accepcio colligit ex Aris. 1º de cęlo et ex textu sic colligit extra ad heb. 6 nº 4 impoli ē oē q sl. et iluminati rursus renovari ad quem locū d. Thys. impoli ait dicer qd s. numqm s. raro etc et in ttu de scordia grecor libri citat eū ē. Xuid. m reperit deinde s. Ciril. 2 in ioanem c 21 in illud qm n̄ poterant credere

ꝯium accepte impoli moralr. stinet – duę divisiones .s. qd ita ē moralr. impoli qd lz coitr ñ
ueniat at tm. aliqdo stingit 2ª ē stricior p̄ qd qd tmtā. hēt difm. ut numqm. ꝯtra, hoc dr
moralr impoli. vide Zumel hic pag. 202 ꝑ ut tm. mol in ꝯcordia q. 14 ar 13 d. 10 ꝑ qdo go
ecclesia: icron. l° 3 ꝯª pelag. longe ab initio dicit id ē impoli. hoc qd a nullo hoim̄ ē factu
nec fit – –

§ 106 His ꝑiactis dico 1° impolitas siue impoā hois ad obseruantiā oium mandator colēbil.
ñ ē impoa phica. sd. tm impoa moralis ita mol. et Zumel ꝯª iitati ut med. hic pag 1002 ꝑ
ad hoc viri doctissimi et alii plꝯs. pt 1° q. nec ex scil: nec ex pp. nec aliunde hēt fundum
ad asserendā hanc impolitatm. ē phicam. go – pt. 2° q. impolitas phica. vl. alicuius efꝯs
ꝑvenit l. ex defu. pporcionis efꝯs ē caus. l. ex defu. aplicacionis sd. intr mandata naliā
dat pporcio cū poā nali. et aliund. aplicacio ē ꝯcꝯ boni moralis qm. ꝯª diximus ē polit
intui. sine gra. go ctª. pt. 3° q. homo in statu pure nę. hēt posse actū efficacem dilect. dl
sd in hoc includit actus efficax seruandi oia pcepta naliā ut dictū ē ꝯª et patet go si dat
actus efficax de illor obseruancia saltm. poliā ꝑ phicā. deindeq. si adstruat impolitas
phica et moralis utrc argua dare ad oīs soluenda in solubilia ut videre ē a ꝑ 70
huius dipp. et ex eo qd in sequenti q. dicemus –

§ 107. Dices si sm homo moralr. ñ potest seruare oia mandata idem est ac dicere qd homo egre
difficultr q. illa seruare potest sd hoc dicitr ē ꝯª scil: ut videre ē apd tridentinū. ses. 6 can. 2 go.
R. qd impolitas hoīs ad mandata ñ ē ut cumq. sd illa q. tmtā hēt difm. ut numqm ꝯtiniat
qd ñ ē ꝯª scil: sed tm. si faueret sensū explicatū in ante. – R. etm. qd scilia loquunt de
impossibilitate mandator naliū. et supnalium. et ut oportet vl. qr obseruaret hoc mō.
ñ sm. dat impolitas ꝯcumq. moralis sd etm. phica. sm. n. nos loquimur de pceptis naliꝯ.
ñ pout oportet ad meritū siue vitam eternam. sd sm. qad subam. operacionis ut dicunt.
qd scil: loquant in hoc sensu manifestumē ex eo qd asserit trid. et ex eo qd ibi scil: dirimt.
pugnant ꝯª errores pelagii – –

Qº S. V. urgente grabi tmtatē et difꝯ homo possit divisive seruare p sas viry.
naturę qdlibet pceptum divisibe –

§ 108 Supposito qd homo ñ pt. oia mandata colectiue seruare sciꝯ vº aliqua breui tmpore occurrēcia
et oia divisibe qd locū hēt si ñ urgeant tmtatys. sīc inquirendū an si urgeat aliqua
grabis tmtacio possit homo seruare aliquod divisibe et ut certa ab incursis separemus notandū ē
2r pui. vinci tentatys. aut cū merito. vitę eterne et hoc mō certū ē hoim. ñ pū. p. sas.
viry nę. ut clamant ꝯª pelag. scilia et hoc mō loquunt ss. pp. qdo dicunt tum vicia vinci qdo
ex caritate vincunt. vyre aug. lo 5 l° 22 de ciuitate dei c. 26. aut pui. vinci tmtatys. q.
vitat sm. pcatū. ad qd inuitant et hoc mō ꝑ ingendi dd. asserentes pui. vinci viris nę aliquas
tmtaciones.

e doctrā verbum ꝑ verbo ē st 2. dī 22 q. 1 ar. 2 ad 1 — deinde notandū ē aliud ū loqui de tentatioīs
3o ꝑupta senaliā et de hijs alibi erit ꝗo. sm̄ suponimus minime ꝑū ut infra explicabit
aliud de tentacioīs 3o ꝑupta naliā longo l. brebi tempore. de oīs colutibel. de oīs divisibe [§113]
de hijs ꝗt oīs ꝑdit ꝗo in qua. ē 1 sto asserens minime ꝑū hoīm. sine grā. superari aliqm̄.
tentationem quāvis illa sit ac ꝑinde urgente tentāre minime ꝑū serbari mandatū ita Arim.
de 2 a. quos refert et sequit vilar to 3 lo q. et 5 de grā et libero arbitrio et 2 = 11a vo 2a. asserit
sine dyto hoim. ꝑū sine grā. vincere omnes tentationē et sequenti ꝑū serbari ꝗd libet mādatū
§109 cum urgente grabi tentare ita sicat gab. 2 dī. 26 q. vo ar 2 et 3 Scotus ibidem et alii — —
dico 1o homo sine auxilio grē. ꝑt serbare ꝑupta brebi tempore ocurrencia. cm̄ se urgeant
aliē tentatus n̄ admum̄ grabs. id faciles ita Cumel hic dē 6 ad 5 et alii ꝑplures et citati
ꝑ 2o sto. ꝑt ꝗo nullū ē fundū ꝗd cogat asserere adeo attenuatas ē vires nales. ut ē libr
tentacio lebis et n̄ admum̄ grabis nequū sit vires nalis. superare. go. ans ꝑt ex solut. arguor — —
§110 dius specialis grāē ꝗd homo. estimat in circunijs in ꝗs n̄ superet a tentare id vincatillā.
go sine grā. n̄ ꝑt vincere illam — ꝗ vū ū id aliqdo. ꝑvenire ex speciali grā et auxilio id
nullū fundū ē ad asserendū ꝗd semꝑ attendendo usū rex naliū. sine speciali ꝑvidencia ꝗd [§114]
res ita. sucedant ut nequū sit ut homo. sine tali speciali ꝑvidencia vincat nos cm̄ē
fundū. ad asserendū semper. dari illam specialem ꝑvidenciā. deus n. aliqdo relinquit
causas nales. ut suo ordine nali ꝑcedant go lz aliqdo ꝑveniat ex speciali ꝑvidencia n̄ semꝑ [§115]
ac ꝑinde homo vincit tentatus ex solis nē. viris — —
§111 dico 2o homo ꝑ vires nē. n̄ ꝑt moralr. vincere oēs tentaciones 3o ꝑupta naliā longo
tempore hec uo ē cois et certa st doctrā. tradita in hac dē. § 62 ca obserbam. oium.
mandator coluribe ꝑt ex textis. ūa. inoqs. sicat necessitas grē. ad aliquas tentatus. urex
illo 2 ad corinthos 12 ubi paulo tentato stimulo carnis dr. sufficit tibi grā mea ex illo
ad rom. 7 video aliam legem etc. et ex ꝑꝑ. coligit ad hec loca et ex aug. to 2 epa. 106.
col 11 et epa. 29 q. 2 et alibi sepe. ro ē eadē ac de obserba. oium. ꝑceptor colutibe advertat [§116]
limitacio posita in ut s. n̄ ꝑt moralr. n. de ꝑoā. phicā. idem dico ca tentatus ac dictū
manet 3a § 106. ca obserbam. oium. mandator et eisdē fundis —
§112 dico 3 homo n̄ ꝑt diu sine grā. moralr. vincere oēs tentatus ocurrentes ca obserbam.
ꝑceptor. cm̄ divisibe uo ē coior apd dd. ita mol hic ar 4 dubio 2 et 4 ꝑt ex locis
sl. in ꝗs dr minime ꝑū. aliqua mandata in ꝑticulari sine grā. ut de continencia
ut sciren qm̄ alr. n̄ possent ē continens nisi deus der et ex 1 ad corinthos 7 videant [§117]
interpretes ca hec loca et aug 6 confessionū c. 11 ꝑt qs cm̄o. ex illo ad rom. 7 no 7 ꝑ toto
capud.

di preceptoque dicendi linguam dr iacob 3 linguam nullus hominum damnare pt illa ecro
dsumitur ex fragilitate et debilitate nri hui vide dicta in hac di § 63 ca hoc puncto
§118 dico 4o aliqua tentatio ita grabis et dificilima ocurrere pt ut ni possit homo
moraliter sine auxilio gratie illam superare ita vega opusculo de iustificare c 12 mol.
in concordia Arbiniensis q 14 ar 13 dis memb 6 et alii pt ex illo mattei 26 et ne nos inducas
in tentationem vide hieronimum to 9 in id mattei vigilate et orate ut vide hieron. et chrisost ibi
pt roi. sic q adio diaboli magna e potestas ut in terra ni sit qui comparetur ei ut her 106 q12
ad heb. 6 induite vos armaturam dei ut possitis stare adversus insidias diaboli go ille ex se
pt vrgere hoiem aliqua ita grabi tentatione ut necesse moraliter sit illum sine gratia cadere. 2 sic n. iste
homo sagacissimus pt proponere alicui simplici bonum delectabile ut nequeat illi moraliter resistere
ut si hoi abidiss. divitias daret illi ut asumeret divitias magnas sine ullo periculo l. si petulanti
hoi oferret absque ullo inconveniente pulcherrimam puellam quam ipse homo ardenter apeteret certe
quod moraliter ni posset tentationi resistere et pari passu inexcusabiliter. diabolus pt aliam voluntatem
hois qp ille 2 sic 2o q aliqua grabis tentatio pt equivalere pluribus hoi. longo tempore evenientibus
sd illa ut pensatum e ut superiori necessitant hoiem moraliter go ipsae illis equivalet
§.114 Advertendum e oia hactenus dicta ingi de hoe tm. cum natura lapsa qm cum pura natura
n: virus naturae utrisque equalis sit qd sit dicendum de homine in statu gre infra videbitur in propia q
de hoi. autem in statu nre integre alibi etiam copiosius disseruit
§115 Ob: explicata pp. inquit dr nos ni pse vincere tentatus sine dio. auxilio e hunc apud
aug. qua 29 q 2 et epla 91 et 92 et 106 et plures alii pp. silia hent q q nil particulari diffi
hent ni referam go homo sine gra nullam tentationem pt vincere. Rx ad hec et silia testa qd
ss pp. dicunt ni pse vinci tentationes intelligunt de victoria ut oportet ad vitam eternam l. de
victoria cum merito glie ut ex aug § 202 notabimus in hac di 2o intendunt qd tentatus sit
longo tempore sine viris gre ni possint superari qd concedimus et qd hoc intendant ss pp exstil:
patet n. ibi pugnant contra pelag. hos errores aserentes l. loquuntur pp. de tentationibus 3a.
§126 precepta sinalia quas sine gra ni possumus vincere ut s. tetigi et infra ostendam. –
hic advertendum e damnari inquadam bulla pii 5 et greg. 13 sum pontifs hanc ppne fures
et latrones sit q efrant sine gra & hos psse resistere ulli tentationi sic ut inter alios bene notat
var 12 to 1 di. 193 no 5 has bulas editas fuisse 3a micaelem vaium lobaniensem dd. damnado
ni propus ipsas sd censuras quas ferebat opinionis catolicor iste vaius et sic hic damnat illa
censura istius mr. opos. ni vo ipsa opinio hic notat ad alia q et illa bulla 3a opiniones
catolicor sumunt –
§127 ob: 2o homo pr virs nre pt diligere deum sup oia sd hoc e opus. oium dificilimum suponitur q virs
ad

vincendā grabissimam tentationem go etc ꝑ virtutem, ut vincere etm. grabissimā tentationem. th.
ꝑt ille q amat deū sr oia. ꝓponit ꝗduīꝗ bonū vitam honorem et etm. grabissimū periculū.
itaut potius id vellit subire qm recedere a deo alr. n̄ erit amor dei sr oia. sd hęc oiā s. qd difficillimū
st ꝓponere vitam et honorem etc go amor efficax sr oia supponit vim etm. ad grabissimā tentationē
2o etc ꝯfr. qa homo sępissime ob fines malos se exponit grabissimis periculis superatqꝫ § 1-3-2
grabissimas diffs. ut expā. et historijs notumē go etm id pt. ob deum operari —
§. 118 Ad argum ꝗ qd qdo hom. n̄ urgeat aliqua grabissima tentatio ꝑt diligere deū sr oia ut
dixi ad ꝓbatm. s. q amat deū sr oia. ꝓponit ꝗdumꝗ bonū etc dis quo. ꝓponit implicite
et in ꝯfuso sed ꝓponit explicite et fraltr. nego n̄.n. ē hoc necessum. explicat dise. bene.
vū ē qd in amore dei sr oia. includitr ꝯfus. in aquionis dum. ut implicite et in ꝯfuso dicat.
se potius velle subire qdlibet periculū qm. recedere a deo tm. n̄ ē necessum. qd actu explicite et
in ꝑticulari habeat talem. ꝯtum. aquiatibū ut dicat volo hic et nunc optare mortem perdere
honorem. et divitias ob amandū deū. et etm. parū refert qd hoc dicat dummō n̄ sciat ob.
amorem dei ita id futurū ē. si.n. id sciat minime talem amorem. sine gra. heri pt. et qd posse
homo ꝓponere periculū in ꝯfuso ꝓpitiū et in ꝑticulari si n̄ sciat certo ē futurū. secus vo
si sciat certo ē futurū patet expā. sepe.n. diximus. actu efficaci quoad intentionem ob defensiones
petri perdere vitam. et tm. ut hispani dr habla mucho pero en llegando alamani fatura
cordelero famoso. qd ꝓpulere. Aris d chico et j volunt ante pericula periclitari in ipsis vo ꝯstituti § 1-3-3
deficiunt. ē qs manifestū exemplū in mā ꝓpenia. sepe.n. homo habet verū actum ꝯtricionis
qdo n̄ apparet aliqd periculū. et tm. ꝯstitutus in illo deficit ꝑtr terrorem ipsius diffs. qd periculū.
si antea repręsentaret minime haberet actum ꝯtricionis —
§. 119 Ad ꝯfratm. ꝗ supo. antē nego cōam. disparitas.n. ē n. ad faciendū opus malū. l. ob malū
finem plā. inclinant et suadētur ad ꝑdendā vitā ob honorem. l. ob honorem inclinat.n.
diabolus mundus concupiscentia carnis ꝑtinacia in sequendo ꝑpria. go et voluntas cū sit honoris
apd hos. maximaꝗ inclinatio ad hęc bona sibilia ex pe sensuū at vo ad optandā mortm.
l. deperdendū honorem. ꝑtr deū (si gram dei secludas) nil suadet nil inclinat imo fere oia
in oppum. ducunt voluntatem. caro scilicet unus adversus spum. arduitas obi longitudo ꝯdigna
illius a sensib. et alia pene innumera ut ꝑpendenti patebit — — § 1-3-4
§. 120 Sd ob: observa oium mandator includitr in amore efficaci dei sr oia. sd observa mandator ē
moraltr impolis. go moraltr ē impolis. dilectio dei sr oia. qd pt qa qdo ē aliqd impole phiū.
impolis phiu ē actus efficax circa illud go impolis ē moraltr. actus efficax circa obm. moraltr impole.
ꝗ qd ł obm. sit moraltr. impole. solis virib. nas. at tm. qa homo sperat se adiuvari a deo
ꝑt illud amare sepe.n. aspicimus efficacitr. dignitates quas vidimus solis virib. alicuius ꝑpriis
assequi ꝑu. etc deinde ꝗsumi ad hoc argum. ex l huius dsp. l 42 —

§ 121 .. dicy homo pt dire pseuerare in dictamine hoc s. deus e sr oia diligendus sinceo eo admittat charitate go etm si urgeat grabissima tentatio pt homo diligere deu sr oia. Rx 1o negdo ant Rx 2o oncedendo illud et negdo coam et ro e qa lt homo sciat deum u sr oia diligendu. tmn si ocasy occurrenty aliqs lt homo n divertat ab illo iudicio attm abertit ab asu voluntatis c deu. et inclinat ad amandus alias res. pr mr delectares sensibis. quas saumaficiunt ~ ~

§ 122 ob: 3o di roe peccati e eo posit vitari malu eo vitari n pt peccatu n e perte auy. m ... retraut. Si homo n posit vincere grabissima tentationem. n posit n transgredi peceptu. ut dy ... go transgrediendo peceptu n peccaret sd hoc e falsu go. ... m pt qa homo in puris nali sy etm si n haret auxilia grae peccaret etm daretur tunc grabes tentates go ~ cfr qa nulla passio dum n absorvet iudicium rois pt necessitari ad peccandu. ut coi ferr ploquio go nes ulla tentatio id pt facere. ~ multi sr mi. Rdi. ad hanc disfm. ... dicuns eo homo tunc peccaret quod li cu auxilio generali id n posit atamen cu auxilio speciali poterat quo privatus fuit pr peccatu originale et mortale. ita Arim ubi sr sd hic mos. ut insqualis ab ois reiciur. nunc ipsi mos impugnandus n e qa in dificultatibus sequentis de auxilio grae glali impugnabir sm. ... tunc mum. n solvere disfm. n. eo dicit Arim. in statu puris nae. inquo gra n e ~ 2o alii. Rx dent tunc hoiem. n peccare. ut mol sr dicit id n u absurdu ouderi sd sane hoc optime ofutat arguo facto qa peccat homo dum illi n absorbet iuditium. et cu adbertta facit aliqd eo e or legem diam. & nas. ~ ~

§ 123 Rx dum ss e hoiem succumbendo grabissi tentationi peccare n. lt illam n posit moralr superari ut peccatu e pt phice. eo certume qa homo pt vincere phice oes difis. et serbari oia pecepta go pt edelor divisibi ... n. valet coa a maiori ad minus cu autm voluntas phice posit superare difs. lt n moralr. inde e eo peccet si n servet ut deficiat eo autm sufficiat libertas phica cil. cu necessitate morali. ad hoc ut imputetur malitia & bonitas acts pt eo acts quo. V. virgo osentit gabrieli erat moralr necessarius et tmn fuit meritorius. ut 2m com. sl pp. et tegor doctram. si deus pdefiniret aliquem actum ... ... tali tmpore faciendum. adhuc ille acts fuisset meritorius ac liber go silr in nro casu etm si homo sit necessitatis moralr cu tm phice sit liber illi imputaret peccatum. siqde ille sciebat u iniuria sr deu et tm poterit vitare illam phice. omisit unde patet ad ofractionem. ~ ~

§ 124 ob: 4 de roe peccati e eo sit & habeat moralem malitia liberam go si e necessum moralr n habebit malicia liberam. ~ Rx de roe peccati u eo habeat malitia moralem. pur malicia moralis dicit opoem. cu necessitate phica. n vo pur malicia moralis oponit libertati morali e osiste inhoc eo 2m prudentm hoium. stimacionem. n uncat necessitatis ~ explico duplicem libertatm moralem. ois acts q peduir phice liberi. dr moralis qa ut dixi in ma ... morali e id eo fit 2m com. osuetudinem et morem huam. cu vo acts liberi sint q fiunt citra ab hoc inde e eo os acts liberi dicant morales. pur moralitas dicit opocm. cu necessitate phica

alio mo.

sumit morali. et tunc aliquis actus dr moralr liber. q̄do 2m prudentm. hoim. stimationē.
actus pt elici cū indria. itaut n̄ urgeat aliqua ocasio ad eliciendū nec ad n̄ eliciendū ē
libertas moralis oponit alteri necesitati morali. q̄ est hic in hoc q̄d illi actus 2m prudentm.
hoim. stimationem. nequeat n̄ elici ꝓpter urgentm. ocasionum. et alias circunstancias unde patet ad argū. —

§ 125 ob: s peccatum mortale ē grabissa iniuria ergo requirit libertatm moralem. cōa pt n. prudentia
dictat ꝓpterea n̄ debere cū de reb moralr. impossib n. cū dr contra legis n̄ tr deo q̄d ē moralr imposle.
2o ctra dzcedendo m~ et nego m. sufit n. ad hoc ut actus sit simplr. malus libertas phica
sit ad hoc ut sit simplr bonus ut patet ex § 123 ad ꝓvocationē omitto q̄d legis nec iustitia
hua. n̄ sit nec obliget ad impole moralr secus vo. ē de divinis 2o q̄a legis huiq. imponuntur
ab hoi. sm poatm. q̄m. voluerunt illi dari. hoiq subditi et dederunt illi poatm. n̄ ut gubernaret
illos legib moralr. imposib. secus vo legis et ꝓpter a nā et deo indita n̄ ꝓveniunt ab illis
n̄ 2m poatm. acceptam. a nob sed ex habitam — 2o legis latores humani n̄ dant quo hoiq posint
serbari legis. secus vo deus q dat et ꝓparat n̄ sm. quo posint phicē. sed quo posint moralr. si bene
utantur ꝓpriis auxiliis —

§ 126 Adberte q̄d q̄do dyt poā phica et moralis ad aliq̄d opus. ob culpam illius hoi. peccatum q̄ fait
ꝓpt defectus. poq imputantur illi n̄ tm̄em nobum peccatū. q̄a ad nobum peccatū noba libertas requirebat
imputar illi in causa vg. ebrius q. occidit hoim. pecat n̄ nobo peccato q̄a n̄ hēt diliberatm.
sed ē peccatū in ebrietate. n. poterat et debebat n̄ ū ebrius. si sm. dyt hoi poā. moralis ad actū
dum mō. hēat poam. phicā. nobū peccatū omitti ut sr. dictumē —

§ 127 Aliqua testimonia ex st aug. et aliis ꝓp. aferri inquib afirant hoim. n̄ necesitari a tentatioib
neq a pasioib sed hec inteligenda s̄. de necesitate phica. n̄ vo de necesitate morali n.
ꝓrhumē q̄d ad peccatū ad minus poā phica requirat et phica libertas q̄a malū q̄d nullomō.
cabiri pt. neq peccatū ē nec illi hoi. pt. imputari ut ex aug. s~ § 122 vidimus —

Dō 3 de necesitate grā ad bona opera s'nalia —

§ 1. Postq̄m egimus de necesitate grē. in ordine ad opera nalia. recto ordine inquirit de illius
necesitate in ordine ad s'nalia opera hic agendū fore de grā. entis s'nalis. nisi actumesset
de illo in ttu 2 de ente s'nali. sufat mō hoi sucre. eius s'nali. ū illud q̄d ē indebitū cuicumq
ne creatę et creali. ꝓpter nā dicit ū ꝓpium. et causa motus et quietis eius inquo ē 1o et p se
et n̄ 2m acciq. — suponi tm̄. dari poam. obedialem. in creis ad obediendū deo tm̄. in ordine ad
nalis effus. q̄m. in ordine ad s'nalis. —

Cō 1 An ad actus fidei spei et charitatis requirat grā —

§ 2 hic agendū erat vi ad actus fidei spei et caritatis infundant habitus. et vi sint tales actus s'nales quoad
subām l. quoad mum. sed cū de his copiose in mā de spe. ideo hic ab hac di. abstinemus —

Q.º 2 An solis viribus nat. et sine grã. santificante possint serbari præcepta supernalia.

§. 8. inhærere sunt in aliis hæresis pelag. fuit teste aug. de 6. l.º de hæresib. ad quodvult deum eorum asserentis sine ullo auxilio gratiæ posse serbari oia mandata supernalia et nalia sunt oportet quod hæresis ofuratalis de l. § 32 inter catolicos autem n̄ ē discensio circa necessitatem auxilii gratiæ sanctificantis ad serbanda præcepta 2m modum meritoriū. n. ut infra videbitur n̄ ē meritũ vitæ æternæ. saltem de condigno sine grã. sed tm̄ ē discensio inter illos an sit necessariũ auxiliũ gratiæ ad faciendũ subam. præcepti quod sufficit ad hoc ut vitetur peccatũ et adimpleatur præceptũ. — discrepant etiam an ad serbanda oia præcepta nalia et supernalia collective requiratur grã. sanctificans. in qua controversia ē 1.ª sententia asserens ad serbandũ quodlibet præceptũ etiam quoad subam. requiri gram. sanctificantem. tribuit contra dion. cistercienses l.º dist. 77 q. 2. sed hæc sentia ita reiicitur ut asseratur nota incurrere et merito — 2.ª sententia asserit ad serbandũ quodlibet præceptũ. supernale sive sive nale. nullam gram. requiri nullũ præceptum quoad subam. ita oes. qui asserunt actus supernales fidei spei et caritatis ē nales 2m subam. 3.ª sententia ē cois contra ē media graditur via —

§ 9. dico 1.º sine grã sanctificante. posse serbari. aliqua præcepta nalia et supernalia hæc ē contra dion. tenent vero illam. dd. contra et hic q. 109 ar. 4 et 8 ubi med. Lumes vega opusc. de iustificat. q. 11 ar. 2 ps. pt. qa sine fundo. duram obligationem imponit si quod n̄ possit serbari præceptum sine grã. sanctificante. 2.º qa si ho honoret parentes. subveniat pauperi extreme indigenti quod illi obligat necessitas illius et restituat alienũ. adimplet præcepta dicitur manifestũ ē alr. peccaret quod ē falsũ ergo n̄ requirit grã. sanctificans. ad præcepta nalia. — 2 ps. pt. ex trid. ses. 6 can. 7 ubi dr. peccatores erigi in spem. et can. 28 dicit manere in peccatore verã fidem. ergo peccator l. n̄ habeat gram sanctificantem. pt serbare præceptũ fidei et spei quod sufficit. ad vitandũ peccatũ contra præcepta ista. deinde in eadẽ ses. can. 7 dr quod opera ante iustificationem. facta n̄ oia. sunt peccata et tm̄ ante iustificationẽ n̄ datur grã. ergo sine grã sanctificante. possunt. fieri opera per quæ peccator adimpleat quoad subam. præceptum. —

§ 10 dico 2.º nullũ præceptũ supernale. 2m opus supernale. ab hoe. faciendũ pt serbari sine aliquo auxilio gratiæ in certa uoc. pt. qa si aliquod opus supernale. ē faciendũ. ergo ab aliquo principio supernali sed nulla potentia nrã ē principiũ supernale neque proportionatũ. ergo indiget auxilio supernali illã proportionante. ad vertatur illa limitatio posita in ue. supernale. 2m opus. n. si præcipiatur aliquod supernale. sed n̄ faciendũ ab hoe. sed actu nali tunc n̄ indiget auxilio gratiæ sed viribus nat. pt. ut v.g. audire sacrũ. confessionẽ annuã. qua adimplet etiam si actu nali fiat. qa per illũ actũ adimplet illud quod ex vi verborum exigit et petit —

§ 12 dico 3 aliqua præcepta etiam divisive nequeunt serbari etiam quoad subam. absque grã iustificante concomitante. saltem. hoc uo ē etiam. certa ita seclusa pt. qa præcepti dilectionis et contritionis nequeunt serbari ab hoe. nisi postea imitatis sed cũ illis detur grã n. hæc ē dispositio ultima et necessitantis.

go deinde precepta q̃ petunt opus digne fieri ut precepti dium de accedendo in gra ad eucharistiã et plã alia go ecta —

§. 12 dico q ad serbanda oiã precepta snalia et nalia colutibe et vitanda oiã peccata mortalia ea illa neceã e delege ordinaria grã santificans. dixi delege ordinaria n. p potiã absam pt. sine illa serbari in hoc n. nulla aparet implicatio hec aº i co oium. ut hic q 109 ubi infra. vide vega opusc de iustificat. q 13 et 6 et in illo et ap d illos pla textu pp. et sil. sm. n. onum. ed plus. virs hu afirmam et i ex eil: milebitano can. 5 q cum. dixerit inquit ideo nos gram. iustificationis dari ut ed facere p liberũ iubemur arbitriũ. facilius possimus implere p gram. mpm cm. si grã n dares. ecta anatemasit in quo textu clare ponit necessitas grã. santificantis ad serbanda oiã precepta colutibe et qlibet divisibe 2m mum. meritoriũ. videat cm capd 3. d. aug. de grã. et Libero arbitrio c 13 — —

§ 13 pt roi sic grã santificans i principia grã. beluti fra o radix in ordine snali. go illi sũ adnexa auxilia eq homo possit serbare oiã precepta snaliã et naliã colutibe Longo tempore. sic n. ed e principia fra. in sposito sicum hu adnexũ auxilia neceã. ad operatus. — 2º pt roi dr arzorp. n. homo sine grã. hu roem. abersã a deo illis n subiectã. go si n reparet p gram. n poterit diu. vitare oiã peccata mortalia coam. pecat pa cm. si homo. hu apum et roem. subiectã deo. p gram. nequit salm moralr. vitare ons motus. inordinatos q sũ peccata benialia go ed n e ingra. n poterit vitare ons motus inordinatos q sũ peccata mortalia deinde 3 fr. ex trid. ses 6 de iustificat. c 22 dicunt iustificatũ n posse perseverare sine speciali auxilio go aforciori peccator q n e iustificatus go ecta ad hoc cm. faciunt deordinatus et fragilitatus n. hus. explicatus di 2 p 63 et eius reparandas grã. sicum adnexa hu auxilia id potencia —

§ 14 ex dictis § 12 huius dis. colligit ut certum defide tenendum. necessariam ũ p se loqdo gram. santificantem. ad serbanda oiã precepta naliã et snaliã colutibe. possibile dico p se loqdo. n. p accidens ob ignoram. imbincibilem. preceptor et naliũ o snaliũ. tm. n erit neceã. ed ed sit an hoc ebeniat l. ebenire possit dixi possibile n. bene pt homo. peccator. sine grã. santificante. n transgredi p aliqd tempus precepti snale. l. nale og. edo n instat obligacio illius precepti. indiviens. pt manere sine obligare. ea precepti l. n precepti. ed si rogas. ed sit tempus inquo peccator. possitũ sine novo peccato hoc pendet ex circumstantiis et ocasionis — —

§ 15 ob: p 2ma precepta obligant quoad subam. n vº quoad mum. ut coitr. dr cũ S 12 q 100 ar 9 go ep p virs nas. n possit fieri precepti 2m mum. snalem tm. poterit fieri quoad subam. q mum. sufit ad hoc ut serbet et n violet preceptum. — Rx illud dictũ sic ingi. a dr. 12 q 110 ar 10 ed precepta n obligent ad mum. extrum. l. ad hoc ut fiant in caritate e mus. q n iungit ex vi precepti et ponit extr in precepto honorandi parentes ed servat homo ex eo ed reddat illis debitũ honorem. sibi hoc in caritate sibe sine illa fiat. cetrũ precepti obligat ad mum

p tinen tm.

ad preceptum ex vi precepti illi iniunctum ut dictum manet in hac q. p. u vide dt 22 q. 44 ar 4 ad 2 ubi hanc doctrinam verbum pro verbo refert unde quando precipit aliquid intrinsece supernale eum ipsa supernalitas precipit et debet fieri quia est nuq. x. dria. intra illius actus quia ut dicitur i nequit fieri sine auxilio supernali. unde preceptum caritatis coitr 22 q. 44 ar 4 dici solet obligare ad modum s. ad diligendum deum ex toto corde. xta illud deuteronomi 6 q. mu. n ex tru sd intruy. actus caritatis et dris specificae illius —

§ 16 ob: 4 ea oia precipiuntur fieri in caritate go nullum preceptum pt impleri ex caritatem ogram ans pt 1o ex illo 1 ad corintios 16 oia vra. in caritate fiant 2o ex illo ad rom. 13 plenitudo legis i dilectio etc. pt 2o ex u. pp q dicunt n impleri precepta sine caritate. pt 3 ex concilio ubi dt necessaria gram. ad servanda precepta pt 4o quia eo ipso quod opus fiat ex gram. n i gratum deo go n pt p illud impleri preceptum — R ad 1m ans. negando et ad auct. pauli 1a i consilium n preceptum. ut expositores bene ibi notant 2a nil sa nos dicit n. tene nos diligere deum quando servamus oia precepta nullo deinde ceterum n dicit ad quodlibet divisibi requiri gram. ad pp. dico sm. velle nullum preceptum 2m modum meritorium vitae eternae pu. impleri sine gra. l quod oia. volutibe nalia et senalia sine illa nos n pu. ex quo patet ad id quod afert ex concilio ad roim. dico quod vu i illud opus n u gratum deo ceterum illo adimpleri preceptum. n ad servandum preceptum honorandi parentes sm adimpletur ex adimpletur cum quod sonant verba sibi ex bono fine. sibi ex malo sibi ex peccatore procedant ut alibi dictum maneat —

§ 17. ob: 3a ultima cum quando dat preceptum de aliquo fine. dat preceptum de medio necessario ad talem finem. sd dat precepti de observa. oium. mandatorum. et ad hanc i necessa. gra. go dat precepti de gra. sanctificante. sd hoc i falsum go m pt ea nu ex ille neq ex pp. coligit 2o q ut coitr. dicit de habitibus n dat preceptum go —

§ 18 Aliqui ut marsil in 2di. 22 ar 2 nota q sudunt sd dmi. i n dari aliquid speciale mandatum imtu. de gra. hatuali quod coitr. amplectitur veg. lo 3 in trid. cap 12 col 3 med hic ar 4 et simi. etc et pt pvalm argui pt q preceptum imtu imte versar ca id quod i in nra. poate imte sd habitus n s in nra. poate imte go. n dat preceptum imtu de habitibus deinde ea ex eo quod homo adimpleat precepta actum infundunt illi l. adquirit habitus. go ex eo quod adimpleat unum adimpleret aliud go n i cur ponat diversum preceptum de habitibus —

§ 19 si autem marsil. velli quod det preceptum mediatum de habitibus ethy. hunc ornexionem cum actibus ad quorum exercitium illi ponuntur Aa 25 sol. n dixunt sd hoc sudunt sm. dt. dat preceptum de caritate ethy. precipiunt illius actus cum est gra. sanctificans. hanc connexionem et hoc pvat argum. sa factum n vo pvat dari aliquid preceptum particulare. et imtu cum gram. sanctificantem —

§ 20 ob: dt 2 dt. 28 q 1 ar 2 corp. et ar 3 asserentem pu. impleri precepta legis p liberum arbitrium sine gra. quod ait ad roim. 2m quod cadunt sub precepto go. 2m sua pos. servari precepta oia. legis sine gra. — R illum loqui de preceptis nalis n vo de senalis l. ut tomiste dicunt in hac 122 q 109 ar 2 retractasse sra. ut ibi notant coitr. tomiste —

§21 ob: si homo sine grā santificante n̄ posset diu servare precepta nalia sequeretur qd ipsi q̄ sūt sentientibus per longum tempus in peccatum. sive sciū in grā. sed hoc ē falsū quia nemo scit an odio an amore dignus sit ergo etc. — Rx qui homines sive ex aliqs signis coniecturis qualis sciū santitatem et in grā n̄ tm certo n. multa n. peccata occulta ē ignoramus iuxta illud salmi ab occultis meis munda me etc. de hoc ijs alibi plenius — —

§22 ob: homo in peccato et sine grā nil habet quo reddat impotens ad observandum omium mandatorum ergo n̄ ē ad id necessa grā. pt anus. n. peccatum anus n̄ ē aliqd phisicum. inclinans voluntatem ad actus malos si atendatur vo habitus viciosus etiam si valde intensus sit n̄ inclinat ad actus siles alios generis sui pt vo ū longum tempus inquo n̄ oferantur ocasiones ex actus ad quos inclinat geturi potterit sine grā santificanti servare oiā longo tempore. — Rx optime probatum ū ex his rones sm n̄ quenire hoi impoā ad servanda mandata provenit autem ex neqē auxilior ē contra si ū grā santificante quenire hanc impoā ex contrarijs adversus hoem militantibs ē de 2 § 62 recursu. —

§23 ob: homo pt ū auxilio qd ofert peccatori vitare qdlibet peccatū et servare qdlibet preceptū divisibiliter ergo oiā colutibe — Rx secundo anus et negdo conam iuxta doctrinam datam de 2 § 22 s. negdo anus iuxta doctrinam datam eade de § 43 —

§24 Adverte qd lt peccator posset coibus auxilijs servare aliquod phicū et moralr ua va preceptū fidū spei, et silia. oa de his nullū ē fundū ad hoc ua neget et pari passu phanicū ē de illis ac de preceptis nalibus separatis cū auxilio nali si ista separanda sūt ū auxilio senali generali at tm aliquod sū ē nec phicū nec moralr gd servari sine grā santificanti ut pt ē precepto dido de accedendo ad eucharistiam. dictum mis so —

§25 dices ergo homo qdo transgredit hec precepta n̄ peccat siquiden nec phicū nec moralr illud malū pt vitare. — Rx negdo. qa lt ex suppoē carentis grā. id n̄ posset vitari quia tm potuit auxilio coi et generali disponere se medijs actibus qs consequeretur gram et nolait peccat mortalr 2o Rx quia ad qdlibet divisibe (ex auptis ijs de qs § 24) hoc qdqd requirit etiam si n̄ det grā. quia ad hec divisibe n̄ requirit grā santificans. auxiliund peccare etiam si n̄ habeat gram. santificantem. frangendo tali precepta — —

§26 ob: si homo lapsus n̄ posset vitare sine grā santificanti aliqua peccata teneretur ilico post peccatū comisū ad penitam. hoc ē falsū quia sine aliquo fundo id afirmat quia in fsyi n̄ petit an post peccatū comisū. ilico requirit homo. penitam. ergo etc nr pt qa qs ho. tenet sub mortali vitare. ocasiom. peccandi sed ex eo qd peccator. n̄ recuperet gram. manet sine eo qd ē necessū ad n̄ peccandū ergo manet in ocasione peccandi nisi se disponat et recuperet gram. iuxta illud greg. homelia 12 in ezequielem. peccatū qd per penitam. n̄ deletur. aut peccatū aut causa peccati ē etc — Rx negdo tm et ad probam dicimus qd qlibet tenet sub mortali vitandi ocasiom. peccandi si ocasio sit specialis et proxima secus vo si ocasio ē remota et generalis. lt n. oficiū milities et mercatoris sit periculosū et ocasio peccandi quia tm ē ocasio remota et geralis n̄ tenētur. hoies. ea oficia dimitere cū autem carere

grā.

santificante n̄ unquam speciali et proxima ocasio peccandi n. sine grā. pt homo brevi aliquo tempore ... servare oia precepta colectivè et oia divisivè dum mō n̄ ocurrat aliqua gravior tentatio vid. vega opusc. de iustificat. c. 13 ... et coitr. ... hec doctrina de n̄ obligare ad peniam. post omissi. peccatu ingir p se loquendo ... ex circunst. ē p.tt. adiungi ... v.g. si homo post omissio. illius esset in periculo mortis et acupuris esset ad comunioni ad celebranda missā ... ē requirunt efficit at hoī grato —

§ 27 Ob: gra n̄ i actiba actu ... homo ... sine illa pt maneri sine incidencia in nobum peccatum — ... arg. et nego coam. ... n̄ sit actiba ... actum ... radix cui adnexa st auxilia ... —

D.º 2.ª de necesitate auxilii specialis et doni perseverancie. ... —

hactenus diximus de necessitate grē in ordine ad opera ... in coi nunc de necessitate ad illa in particulari disseriendum erit —

Q.º 1.ª ... pt gram. santificantm. indigeat speciali auxilio ad vitanda singula peccata divisivè et ad facienda bona opera —

§. 1. 1.ª sta dicit ad superanda quelibet vicia et vitanda peccata et facienda bona opera divisivè hoem. iustum indigere speciali auxilio ita ... 2. d. 28 q. 2 ... 2 capreolus ibi q. 1 ar. 3 ... ad oia ista sed ista sta fere tota d. 2 impugnatur ... — 2 sta dicit nullu opus meritoriu p.tt. fieri ab hoe. sine speciali auxilio pt gram santificantm ita med. et alii hic q. 109 arg dub. ultimo ... — 3.ª sta asserit n̄ quodlibet opus meritoriu necesso requirere auxiliu speciale ita caietanus hic q. 109 ar. 9 vega in trid. ... 22 et opusc. de iustificat. q. 17 ... sed fortasse hi DD. n̄ dissentiunt di re et p.tt. conciliari ... dicenda —

§. 2. Ad dirimenda ... aliqt certa st presuponenda apd catolicos 1.m ē oē illud quo deus nos adiubat dici auxiliu. sive hoc sit qualitas p mum. habitus sive p mum. actus sive iubet p actus et ocursus. 2.m ē in ordine tm. nali quam sonali dari auxiliu generale et speciale. auxiliu generale ē illud qd ē debitu in tali ordine et oīs datur in ordine ad finem nalem. speciale nale ē illud qd ē gratuitu et dat hoi adhoc ut melius et facilius suu finem nalem consequatur hoc est assistere sive in remove impedimentor. sive in in missione nalium inspiracionu ... hoc autm dare hoi in pura nā minime autm ... dant n̄ oia auxilia ē hoi in statu elevato ad finem sonalem dant p.tt generale illi debitu tribuunt illi ad hoc ut facilius et melius suu finem sonalem consequat ac proinde talia auxilia st ordinis

§. 3. sonalis quoad mum. — —

3.m ... apd catolicos oīs dari auxiliu sonale quo possint adquirere beatudinē hoc n̄ auxiliu dr generale sonale n. in ordine grē oīs dat go oīs coe go generale — 4.m certu ē dari in ordine grē p.tt istud auxiliu generale aliqd speciale qd n̄ oīs sed aliquibus speciali favore tribuit ... in acepta iustitia dt a trid. sess 6 can 22 sine speciali auxilio dei n̄ ... hoem. et in aliis pluribus locis ut patebit ex infra dicendis unde ē illud erit generale in ordine sonali qd debitur in tali ordine et dat oīs

in ordine ad finem supernalem assequendum et illud erit speciale quod est gratuitum in tali ordine et tribuitur alicui in ordine ad suum finem supernalem melius assequendum —

§.4 Secundum debet auxilium generale in ordine gratiae dici potest optime speciale ratione auxilii naturalis sic vero loquuntur. S. Thomas hic q. 109 ar. 6 ad 3 ubi cum dixisset omnes moveri a Deo generaliter dicit interdum aliquos moveri specialiter. Et quos movet per gratiam ita loquuntur graves auctores ut Rumel hic q. 109 arg. in discursu A. solo 1° 2 de natura et gratia c. 2 et saepe alibi et ratio est quia hoc auxilium sit excellentius et additum super auxilio naturali optime per separationem ad illud potest dici speciale —

§.5 His positis dico 1° homo indiget auxilio generali supernali ad quodlibet opus supernale 2m substantiam quod auxilium generale dici potest speciale ita DD. 2 et 3 sil. q. hoc modo potest conciliari — probatur quia ut quis quod ad opus supernale efficiendum indigeat homo auxilio supernali. st. dc. 3 probatum est ex concil. arausicano et usque alibi videatur dc. 3 § 2 et 1° potest ratio sic ad quodlibet opus naturale est necessarium auxilium naturale ut omnes concedunt clamant ergo ad quodlibet opus supernale indiget homo auxilio supernali quod vero hoc sit generale patet quia in ordine gratiae omnes obligantur ad praecepta supernalia ergo omnibus datur auxilium generale quo id possint supernaliter quod hoc possit dici speciale per separationem ad naturalem patet ex dictis § 4 confer ex D. Th. hic q. 109 ar. 1 et 9 ca quos videri potest cum aliis —

§.6 dico 2 multa sunt opera supernalia difficillima per suam substantiam. substantia circumstantiis ad quorum observantiam necessarium est auxilium supernale etiam speciale in ordine supernali et sit DD. 2 et 3 sil. clareque est S. Th. 1 p. q. 113 ar. 6 ad 2 colligitur ex illis verbis ad Simonem Lucae 22 n° 32 et 32 ex illis Matth. 19 n° 11 et 12 et 1 ad corinthios 7 n° 6 S. Chrysost. to 2 hom. 29 col. 3 pro hoc faciunt alata dc. 2 § 113. especiale +

§.7. ex dictis colligitur ad opera 2m substantiam supernalia sive meritoria sive non hominem justum indigere auxilio 2m substantiam supernali colligitur etiam ad opus 2m substantiam naturale meritorium per informationem caritatis non requiri auxilium supernale per suam substantiam hoc enim auxilio naturali potest fieri per sed dicta dc. 2 dr vero requiri auxilium supernale ad illa opera quae 2m modum meritorium non possunt fieri extra caritatem ad quam necessaria est gratia. 1. dictade 2 § 2 —

§.8. Adverte quod si auxilium speciale naturale non deberetur homini 2m aliquem gradum intrinsecum aut extrinsecum at etiam 2m substantiam supernalem debitumque homini non superaret illius naturam quod patet in omnibus rebus liberis et gratuito donari —

§.9. Quaestio 2a An sit necessarium speciale auxilium ad observantiam mandatorum —

Perseverantia sumi solet multipliciter 1° pro quadam habitum virtutis per quem inclinat homo ad persistendum firmiter ne removeatur a bono per tristitia irruentem ita D. Th. hic q. 109 ar. 10 — sumitur etiam pro habitu per quem homo habet propositum perseverandi in bono usque in finem vitae et inquit S. Th. utroque modo perseverantia sumpta infunditur simul cum gratia sed advertendum est perseverantiam 1° et 2° modo acceptam non distingui specialiter quia hoc non est necessarium sed una et eadem virtus inclinans ad idem obiectum formale praestare potest hos duos effectus. an perseverantia sit virtus specialis non est huius loci examinare sed ad q. 137 huius 2.2 deinde sumitur perseverantia pro continuatione in bono et continuatione usque in finem vitae dicitur semper perseverantia

ut notat S. Th.

st aligatur. sed tm̄ aliquo mō stinuatio in bono et n̄ sit usq; in finem vitę dr̄ ꝑsebera ed sit
ex qui mō loquendi ꝑsebera gr̄ ut abstrahit ab eaē ī usq; infinem vitę et ab eaē n̄ duraruq;
in finem ī moralj ꝑsebera seu stinuatio in bono in hac autm̄ accepti ꝑsebera dici solu
urunnia virtutes ita dr̄ epūqqs ar 3 ad 4 agit qͦ in ꝑsenti de ꝑsebera. ꝑut ī stinuatio in bono

§. 10. dico 1 ꝑsebera in obserba. oium mandatoz senaliū et naliū n̄ pt̄ heri per viriꝫ nę. sed ī
donum grę. hę uͦ adminus ī defide sā ꝑelag. pt̄ 1ͦ salmo 126 nͦ 1 nisi dominus custodierit
civitatem frustra vigilat q custodit eam. et pene innumera loca sūt. eꝫ hoc posit ꝓvari pt̄
etm̄ ex quadā epā celystini 1 ad epos galię ī epā ī to 1 ɔsilior pag. 592 ubi definitaī
hę veritas in capite 6 eius pt̄ etm̄ ex arausicano 2 c 10 adiutorium inquit dei etm renatis
ac sanctis semp ī implorandū ut ad finem bonū ꝑvenire l. in bono possint opere ꝑdurare.
ex tridentino sess 6 can 15 et can 16 et 22 ubi hoc het definitum. —

§. 11. ro ī qr̄ ꝑsebera oium mandatoz naliū et senaliū includit obserbam ꝑceptoz snaliū
sed ꝑcepta senalia nequeunt viriꝫ nę adimpleri alioq n̄ gene sā nam. go dtr̄ advertę ed
si loquar de ꝑsebera oium mandatoz nalium sm̄ n̄ heri tnta certitudinem sed sm̄
temerarius esset qui id afrarit id pu moralr̄ ꝑ viriꝫ nę. sicut phiū ed patet exdictiꝫ de 1 p 62
et 3 105 argua. q ꝑsi obiici apelagiariꝫ soluta s̄ de 2 in diversiꝫ eꝫ— —

§. 12. dico 2ͦ homo in statu inouncię ad ꝑseberandū in obserba oium mandatoz naliū. tm
n̄ indigebat auxilio senali. illū rutificante in ordine ad finem. senalem. hę uͦ ī coꝫ camq
intendunt q dicunt ꝑu. hoim ꝑseberare. in statu inouncię sine auxilio grę ut durandus
2 de 29 q 1 nͦ 3 hę uͦ ꝑvata a nobꝫ ī de 2 p 57 ubi diximus hoim ꝑu phiū et moralr̄
in hoc statu serbare oiā ꝑcepta vide ros. ibi brebir tactas — —

§. 13. dico 3 homo n̄ pt̄ ꝑseberare in obserba. mandatoz senaliū etm̄ in statu inouncię sine
auxilio aliquo snali. hę uͦ ī certa et 1ͦ tradita tradit eꝫ a ddꝫ hic q 109 ar 2 3 4
et 10 ubi caiꝫ, conrradus, med, cumel, definit in ɔsilio arausicano 2 capite 19 nā hūā
inquit etm̄ si in illa integritate. in quaē ɔdita ꝑmaneret nullo mō seipsam creatori suo
n̄ adiubante ɔserbaret unde cū sine grā dei salutem n̄ posit custodire. qm auqit quo mō
sine dei grā poterit reparare ed perdidit hę illud videat s. aug. to 3 in enquiridion c 106
et to 7 de correccione et grā c 11 ro huius ꝑy cadē ī ac data fuit ꝑ 1ᵃ ut huius q —

§. 14. hoc posito in quo oꝫ ɔbenire debent sm̄ ꝑstat difq. an homo in statu inouncię indiguit
auxilio speciali ad ꝑseberandū. Qumel hic ar 10 de 1 ut 3 dicit ed n̄ fuit necesum in tali
statu auxiliū speciale sed sm̄ genale et ꝑdo aliq recuniores dicunt oppū. sm̄ nnu dissentiunt
qr̄ inquit sumunt auxiliū speciale ꝑ senali qui in illo ordine senali speciale vͦ nali —

§. 15. sed dico qͦ homo in statu inouncię indiguit ad ꝑseberandū ru. oium ꝑceptoz naliū
et senaliū auxilio senali. sed pt̄ ū speciale et generale. — 1 ps ꝑvata ī ut ꝑcedenti ed possit
dici speciale. patet ex dictiꝫ hac de. ꝑbatur dici speciale ru. auxiliū senalis ed dat ad unū ꝑceptū
divisibile tantum ed patet n̄ illud ed datur ad oiā maius est quolibet divisibile qͦ posit dici speciale
ru. cuiuslibet

divisibe pt. tm dici generali ex dandū erat oib. in generali qui denique auxilium quo possent perseverare in bono quo ipse coi et generali. qd auxilium ad perseverandū in illo statu. n. i. nuq. quod ut adeo speciale ac i illud qd nunc dat ex nunc pleg. diff. superandq n. tunc. v. prauq. —

§ 16 Ex dictis infert doctrā. aug. lo. 7 libro de dono perseverā. c. 7 initio ubi dr qd in potestate hoīs erat antequā caderet accedere ad dum. n. vo post lapsū quo sentit aug. hoīm in statu innocentiē viribus suis potuisse perseverare. — sed ad explicandam aug. mentem notanda sū illius verba. lo de correpte et grā. c. 11 primus inquit homo gratiam habuit in qua si permanere vellet numquam malus esset et sine qua etiam cū libero arbitrio bonus ēē n. possit sed eam p. liberū arbitriū deserere posset. ex eiq verbis manifeste apparet sta aug. de necessitate grē in statu innocentiē. sm quod vult in lo de perseverantia qd Adamus antequā peccaret in sua potestate esse adiutus a grā. accedere ad dum et discedere si voluisset quia illi in capite tributa erat grā qua si servaret si vellet. ceterū post amissionem et lapsū n. habat in se aliqd quo possit accedere ad dum nisi deus de nobo illi daret remitteret eo illi peccatum amissū qd. quod dicitur post lapsū n. manere libertatem ad accedendū ad dum in se. qd n. manet principiū proportionatū liberū absq. grā tota vo libertas illi naturalis manet ut sa dictum. —

§ 17. Advertendū i qd qdo aug. lo. 7 de correpte et grā c. 7 dixit Adamū n. habuisse perseveram. assumpsit perseveram. in actu 2o i. actualem. n. vo quē dicit habitum. et potam. ad perseverandū ut dr id explicat lpse c. 9 s ar 3 ad 4 et colligit ex roi quā reddit aug. n. ille in eodē cap. dixit quia Adamus n. perseveravit 2o quia ipse ut s. superiori retuli. reddit auxiliū Adamo ad hoc ut si voluisset posset manere in bono q 3o qd aug. sumat perseveram modo explicato. patet ex cap. lo illius libri citati. —

§ 18 Advertendū i qd qdo aug. de correpte et grā c. 12 dixit qd Adamo datum fuit auxilium sine quo n. posset perseverare. et n. quo perseveraret nunc vo predestinatis p. dei gratiam n. sm dari quo possint sed perseveram ipsā. nil aliud vult d. aug. in hoc dicto nisi qd primis parentibus data fuit grā sufficiens cū qua posset perseverare. si n. perseveravit quia ipse noluit ut in eodē lo c. 11 dicit aug. ceterū predestinatis ad glam. dat n. sm. auxilium quo possint hoc n. coe oib. sed etiam quo actualiter et p. perseveram. finalem glam. assequantur. cui pr brebiter solutionem. Adamo fuit datum auxilium sufficiens ad perseverandū in accepta grā. predestinatis vo auxiliū efficax. — —

19 sed restat diffi. de necessitate auxilii specialis in ordine ad perseveram in statu natē lapsē. sed prīq. in qua diffi. cai hic q. 109 ar 9 et 10 et. sot 3 de nā et grā. c. 9 ic 2 col 2 dicunt ad perseveram. sumptā p. continuare in bono. sm p. aliqd tempus etiam uisq. intimum vite n. indigere. iustum auxilio speciali. — 2o dicit p. perseverare iustum absq. auxilio speciali usq. in finem vite. si brebis sit ita vega. — alii absolute dicunt ad perseveram. necessū ē auxiliū speciale. sed ad hi bendai dicto. et sequentes ug. —

§ 20 dico 1 iustus per gram. habitualem indiget speciali auxilio ad perseveram obtinendam.

abstrahendo nunc a perseverantia usque in finem vite longo vel brevi vel per longum tempus. hec conclusio

a nullo catolico negari potest quia sub his terminis habetur in tridentino sessione 6 can. 22 si quis dixerit iustificatum

vel sine speciali auxilio dei in accepta iustitia perseverare posse etc anatema sit hec conclusio a nullo negatur

ut dictum manet dissensio in ea non est sed in sequentibus. —

§21 dico 6 iustus non potest saltem moraliter perseverare longo aliquo tempore sine auxilio speciali gratie

ita S. Thomas ar 9 et 10 hic Zumel et alii — probatur ex arausicano 2 can. 10 Aug. tomo 7 libro de natura et gratia

c 26 et libro de gratia et libero arbitrio c 6 cipriano in expositione orationis dominice hieronimo

dialogo adversus pelagianos etc — Adverte hic nomine auxilii specialis intelligere nos auxilium maius

generali supernaturali sive intrinseco sive extrinseco modo explicato in hac disputatione p 11 — probatur 2o ratione colligitur

ex aug. locis citatis desumpta gratia santificans et recedit sive animam cum deo sanat quia illam admodum

relinquit affectus non omnino subiectus rationi pugnantes, et spiritum dat quod repugnat ex parte inclinatus ad

faciendum quod oportet in variis eventibus et innumeri alii defectus quos late recensui disputatione 2 p 63 vel

quibus adeo fortissimi sunt ut nullus solo auxilio generali supernaturali vel naturali sive illis possit resistere.

Sed ubi virtus limitatio posita in ea saltem moraliter quia dispositio phisica infra. et alia limitatio

longo tempore aliter vincerit si sit brevi tempus. sed non solo auxilio generali naturali potest homo servare

brevi tempore precepta naturalia moraliter ita similiter cum auxilio generali supernaturali poterit precepta

supernaturalia quia auxilium generale supernaturale in suo ordine non est minoris virtutis ac naturale in suo ordine —

§22. dico 7 perseverantia usque in finem vite sive brevis sive longi nequit fieri sine speciali auxilio

supernaturali ita madrid hic q 109 ar 10 dub. 1o ad 4 Zumel ibidem di 2 ar 2 fabri arausicanum

[illegible] in hac disputatione p 10 et tridentinum relatum p 20 aug. tomo 7 de dono perseverantie c 10 fine

et c 2 inicio probatur perseverantia etiam brevi tempore est precipuus effectus nostre predestinationis nullus non

moritur in gratia nisi predestinatus quod bene notavit aug. libro citato c 9 initio sed predestinatio est

specialis peculiaris quia providentia, ergo perseverantia in bonum usque in finem vite etiam brevis est ex speciali

privilegio saltem in ratione morali quod certe negari non potest non ipsud auxilium etiam si fisice generale

sit. de quo non dubito nunc quo etiam ipso brevi tempore perseverat homo in gratia similiterque etiam

illud quo per 2 annos perseverat et non usque in finem vite quod optime notavit aug. capite alegato

ergo saltem moraliter est maius illud auxilium ac proinde moraliter erit speciale. — —

§23. probatur 2o quia in fine vite maxime conatu et viribus demon curat nos perdere et ultimum suum posse

impendit ut ad inferos nos perducat ergo ad illum vincendum necessaria est specialis gratia per ante pro-

videri tridentinum sess. 14 fol 224 in proemio extreme unccionis ubi dicuntur ibi verba quia digna

sunt animi [illegible] vide disputatione demonis dixi di 2 p 223 —

Quaeritur 3 utrum iusti per generale auxilium possint phisice perseverare in observancia

§.24. omnium mandatorum et quid sit auxilium speciale ut possint moraliter —

cum dictum maneat iustus usque in finem vite vel per longum tempus moraliter non posse perseverare in bono ac proinde

absque hoc non est credendum quia in his materiis quando absque aferatur intelligi etiam potentia moralis dubitatur an

possit sudi cum limitari. an homo possit phisice id efficere cum solo auxilio generali supernaturali —

dico 2

25 dico 1° nulla ē implicatio in concedendo hoim̄ cū auxilio gen̄ali snali ꝑ ꝑhicū ꝑseverare usq; in
finem vitæ longæ l. brevis. oiā mandata nalia et snalia. hæc uo tradit a pluribꝰ recentioribꝰ.
card. pluribꝰ in locis n. 3 pe q 26 ar 6. ad 3 dicit minima grā pt reprimere quālibet tentationē. et q
7° ar 4 corp. minima grā pt reprimere et vitare oē pccatum mortale ē loca optime ing. nt.
de poā phica. ac proinde conciliat ipse dr. n. in alijs locis vr̄ negari si in his inqt de poā phica.
in alijs vo de poā morali ita lumet. hic pag. 196 vers. et nā ctr̄ et alii pplures vide vega
1° lq in trid. a cc 21 pt roē qr impoā nē cū generali auxilio rū oium mandator naliū
sm̄ ē moralis et n phica. ut pvatū manet de 2 p 106 go idem erit dm̄ de nā in ordine ad
mandata snalia cū auxilio snali coi. qr n ē m virtutis auxiliū snale in suo ordine qm
nale in suo sd cū hoc pt nā phicē oiā nalia. go cū illo poterit snalia — pt 2° qr auxilia
data fuere cū pporcione et xr exigam̄ efuū et finium sd nalia habuerunt poam̄ ad
pducendos efus xr suum finem. go snalia hebunt etm̄ virtutem ad efendos efus snales
xr suū finem snalem. — —

26 pt 3 eficaiter n. l. oīs iustis dat auxilium quo posint phicē saltm̄ pseverare in accepta
iusticia l. n si l dicas go dat auxiliū generale ex gerali pvida snali quo oēs iusti posint
pseverare phicē go sine speciali auxilio snali pꝰ phicē iusti pseverare in accepta iusticia
coā ē ebis. lr coā patet n. illud ē auxiliū generale in aliquo ordine qd ex gerali pvida oīs dat ergo —

27 si 2m go homo n pecat qdo n pseverat in accepta iusticia pvō coam̄ qr ille homō nec phicē
neq; moralr pt pseverare. go n pt vitare pcatū. go n pecat neq; valet si dicas illi ū pparata
auxilia abundanciora qs posit sd libenter audio et dico ē ne aliquis cui hæc abundanciora auxilia
n sint pparata si dicas ū argum̄ adu ē st te si n ē aliquis cui n sint pparata go oīs ū pparata
et oīs dant go coiā go st hæc auxilia hoc mō generalia nec stendam si ea nominj specialia
qa m ū saltm̄ extensibe qm̄ ca ē ad qdlibet opus divisibe dar l. si dicas ū specialia rū auxilii
nalis dum mō geralia sint mō explicato in pvarc. hoc n. auxiliū quo phicē pt homo pseverare
in accepta iusta includit pr̄ ipsā gram̄ habitus et actus plꝰ et concursus ē oiā illi debent
ex coi lege. — denig pt qr tunc dat poā phicā qdo efus pporcionatus cū causa et ē intra
spheram illius et applicatio ē phicē polis sd ijs efus ū pporcionati cū auxilijs snalibꝰ et sdito
ē phicē polis go dat poā phicā rū taliū efuum —

28 cum iam satisfactū sit 1° capitis quæsito sit 2° pdere in quo cosistat auxiliū speciale
in ordine ad pseveram̄ iustor ita ut posint moralr pseverare in observa oiū mandator snaliū — —

29 dico 2° auxiliū speciale quo iustus pseverare pt l. pseverat in accepta iusticia moralr n
semp ē aliqd auxiliū intrī. maius qm ē id qd dat oīs li aliqdo sit phicē maius ita med. hic
q 109 ar 10 dub. 1 ad 4 et alii. — pt ostendendo varios mos qs diā pvidencia pduxit iustos
ad pseveram̄ finalem. 1 ē in pvulis vapticatis ante usum roīs morbus in qs speciale donū
pseverē

cõsistit in eo qd ex hac vita speciali providentia arripiant ne malicia mutet intellectum eor. 2° vero
consistit in eo qd dat illis auxiliu intrinsecum et phisice maius quam id qd omnibus dat ut aperte constat ē doctrina
ē aug. l° de perseveran. c° 16—

§30 2us mo[d]us ē in adultis q immediate post acquisitionem grãe subito moriunt sibi morte violenta
ut homicidio etc. l. casu in phrenesi l. in somno etc. l. morte nali ut egritudine. in his
auxiliu speciale consistit in accelerate mortis in gra. ex speciali dei providentia. qua id decrevit
ita fieri ita aug. l° aligato c. 8 et de predestinatione c. 14 greg. l° 6 moral. c. 16 hieron. l° 3 contra
pelag. paulo post initium. — —

§31 3us modus in adultis q post aquisitam gram. nõ moriunt sed degunt vitam. quietam i[?]
raro patiant tentationes vehementes et occasiones et difficultates ad peccandu mortaliter suadentes cor[um]
speciale auxiliu consistit in protectione ex[tern]a dei q speciali providentia reprimit tentationes diaboli et carnis
quam doctrinam docent August. Amb. Athan. et hieron. exponentes id pauli 1a ad corinthios 10. n° 13.
fidelis ē deus. etc. et ro. manifesta ē qa maximu beneficiu ē inimicum reprimere prohibere
illius conatum. illius arma q[uib]us hominem vinceret nisi reprimeretur sed hac providentia hoc munus
facit deus. ergo maximu beneficiu dei ē hec ē ex[tern]a providentia ga iustos.—

§32 4us modus ē inadultis q post aquisitã gram. vitam. afflictam tentationibus difficultatibus gravissimis
et occasionibus ad peccandu in advenientibus. in his auxiliu speciale ad perseverandu finaliter maius phisice
et intrinsecu. ē quam com. et omnibus largitum. hoc autem auxiliu sunt maiores illustrationes et inspirationes
divini amoris etc. maiores vehementiores q[ue] impulsus. ad opera difficiliora ita aug. l° de perseveran.
c. 2 ro. ē manifesta n. eo magis impossibilem reddit perseverã. quo m[agis] sunt diffic. contra illa quo vehementiora
contraria ergo ut illas possit moraliter superari et difficultas superet maius et fortius intrinsecum requirit auxiliu
ex suppositione qd contraria et tentationes per extrinsecã providentiã nõ removeant. l. adveniunt ergo etc.
advertere qd si hee difficultates nõ proveniat ex opere naturali efficiendo. et si hee difficultates tolerat per auxilia
naturalia 2m substam. (ē q dicuntur. particularia dona saltem moraliter.) tales difficultates poterit superari
auxilio com. naturali ut patet— —

§33 sed adversus dicta in hac q[uaestione] et ante. ob: auctoritas concilii milev. can. 5 ubi dr. sit anatema
q dixerit nõ valere adiutoriu grãe sanctificantis. ut ñ committat peccatu. ergo sã. gra sanctificans
ē potens. ut cu illa. homo possit sine alio auxilio. speciali perseverare usque in finem vite. ergo etc.
1° qd concilium nunquam dixit sam. gram. sanctificantem. ut suffm. sed illam. cu auxilio speciali dei
de quo supra dictum erat— 2° ibi nõ e gr. sanctificantis. nõ sm. comprehendi ipsã gram. ē ē causa
formalis nrae. iustificationis sed etiam auxilia naturalia grãe et habitus et actus. naturales ut notat Suarez
et cu eo alii to. 4 in 3 pm. de et sucr. 2 n° 20 colligit q ex intentione concilii qd intendebat contra
pelag. statuere necessitatem auxilii snalis id negantis deinde q[uia] ad rom. 5 de fide dr. qd sit
aliquo mõ iustificationis grã. iustificati ergo ex fide etc. eode mõ ē ingdus. aug. et alii—

§34 sed rogabis in quo n. sensu sit vera hec propõ. iusti ad perseverandu indigent auxilio speciali
gratie.

Dr qd hec propo i desside si dicar qtr ipsa gram. santificantm. cu fluxum. succursum. actualem s.nalem. 26
hoc neqs colligit ex testimonij alatj in hac di § 20 i 2o 3a pelag. id negantm. teste aug. to 7
lo de na. et gra. c. 26 —

§35 Dico 2o qd qdo dr ho indiget speciali auxilio ad perseverandu longo tempore l. usqe ad finem
vite longe l. brevis n' sm. ingit. de auxilio s.nali: speciali nu. auxilij nalj sed cm qdsit quam auxilium com. s.nale +
specialius et maius saltm. moralr. in roe doni et beneficij + hec uo ab oib tm certa existimar
ut minus illam censurat dice cu periculosu illam negare. li alii desside cu dicant ut Zumel §40
vide tesa. alegatam in hac di a § 29 et roy. alegatus ineqs hec opinio et censura fundar paribus
ex dicendis de equalitate auxilior. in iis quor unus obertit altero et oberso. advertar Limitatio
posita qd sit maius moralr. qd ingendu e xa dicta in hac qe a § 29 et qe providentia § 22 — —

§36 ob: 2o trid. sess 6 can 22 absc. asrat iustos n' pu. perseverare sine speciali auxilio go sine fundo
dr qd sine speciali auxilio possint phice. perseverare — Dr nego coam. fundum. autm. Ad multu l
ut patet ex dictis in hac qe ad ary go dico qd concilium dicit qd n' posse iustos. moralr. sine.
speciali auxilio (mo explicato s.o) perseverare. l. ibi nnc. specialj ingit auxiliu s.nali. coe. §41
et sic sensus erit qd neqs phice possint neqs moralr. sine illis funda. hac splicationu sceripsim su
vidi di. 2 et alibi — —

§37 ob: 3o homo in statu innocentie. poterat phice et moralr. perseverare so auxilio gre. s.nali coi.
go etm. in hoc statu. coa pr. qa gra. nunc data pr qd e abundantior et m. qm. in co statu
daret ubi n. abundavit delictu ibi et superabundavit et gra. ad rom 5 ita aug. lo de correpte et gra
data e potentior gra in 2o Adamo etca go adiutus cu illa poterit ho. perseverare moralr. ary
pr 2 ex aug. to 7 lo alegato c. 11 ubi dicit Adamu qa n' patiebar malu. nec rixu a seipso
adversus seipsu n' indiguisse eo auxilio qd nunc etti implorans cu dicunt infelix homo quis
me liberavit de morte etca eadi repetit c. 12 idem docet ex eode aug. st 22 qe 137 ar 2 ad 2
et pr roe. n. homo in illo statu pr auxiliu gre qd dicitur nale. ea roe qua conservabar rectitudinem §42
plenam cu deo et subdebar appum. roi. n' rytabar in ordine. ad finem s.nalis grabis admum.
difis. quas prudenti iudicio n' posset auxilio grali. etm moralr. serbare si vellet go etca
pr hoc etm faciunt caa de illius status perfecti. dicunt —

§38 Dr ad argum. sedendo ary. qtr illius funda. e satis firma sed coitr. qs ab oib recepta ut
dicit vega lo 12 de trinitate. c. 22 et nego coam. roi qa in statu nq corrupte si plus et
ocasus et difis. e iqui ocurrunt ad usum. gre. et lr nunc dent m. auxilia coia. e dant n'
sufficiunt ut dicimus pr qtr tot ac tantas difis. preponderantes et qtr tot tentatis etsic ex coi lege §43
necesse si auxilia. specialiora qa auxilia coia. li m. iis e in illo statu darent n' superant nec.
adeo appum subdunt roi. ac illa in illo statu. qd ex inscrutabili provida dei fit ut magis necesitas
sui laboris ostendat ut magis mereamur —

§ 39 ob: q sicluya quaue provida speciali hoi q coi auxilio perseveravit pt phica et moralr dicitur mors sibi ex egritudine sibi ex quocu alio casu. go sine speciali auxilio pt perseverare. Cons ex eo qd sit in gra. n tolir quominus posit hoi egritudinem (seclusa speciali provida) gdtt.

Rx nego totum discursu. falsu n. e qd n. illi hoi. nalr. ubinire mors l. violentr. specialis intrbenit provida. e disphr in eo qd duy durbisit acclrationem mortis l. adhiuere illu in tali ordine et dispoi. ne. et hereo gram. qdo yu moriturus vide dicta in hac qe § 30 —

§ 40 ob: s pripua diffas perseverandi dispht in obsrba. mandator q sepe ocurrunt propter autm. snalia raro et superata diff. in ordine nali n e inillis tnta diffas. ut n possint ctm moralr. serbari grali auxilio go sine speciali auxilio snali pt homo perseverare.

Rx hoc sm. probari pu. hoem. perseverare ctm. moralr. equali auxilio quoad u phicum cu generali ceteru n pt cu equali auxilio ctm morali id pu. fieri ex quo patet ad argum. — l Rx qd ad serbanda moralr precepta nalia requirit auxiliu snale saltem quoad mum. qd sit speciale ut infra explicabo —

§ 41 hic solet ob. π asserens hic qe 10 9 ar 3 corp hoem. cu gra sanctificante et cu auxilio snali. illi debito pu. se abstinere ab oi peccato mortali n vo ab oi veniali ex quo infrunt dr dixisse cu so illo perseverare sd ex hoc nil colligr nisi qd phice posit serbare oia mandam n. in eadem qe ar 9 et eo dixit hoem. indigere speciali auxilio ad perseverandu cu vo dicit q gra pu. vitare oia peccata mortalia n vo venialia sm vult qd homo du. hr gram. expellit peccatum mortale n vo veniale. qa inspatibilitas intr illud et gram. n dar qdo auxiliu sit necesu. ad vitanda oia venialia infra videbimus adverte donu gre p xu e maius. qm. gra e datur in statu inocentie. duob mis. 1o gra. e dar iustis p sacramenta e phice maior et uberior 2o in iis q perseverant dar maius donum saltem. moralr ut explicatum et lt hec gra sit mr n pt iustis illa perseverare pr diffas. —

§ 42 ob: ultimo nimis rigorosa e providencia e imperat aliqd et n dar oia quo possint moralr. efiurj sd qd illis moralr. impole e go in deo n dar talis provida go in deo dar providencia per dispositione dari. oia auxiliu grali quo id moralr. et phice possint efiurj. ad hoc argum. dabit solucio qe sequenti ex qua pendet — —

qo 4 An iusti poa phica et morali possint p auxilia coia et specialia gre sequi donum perseverancie —

§ 43 blasfemus ille pelag. asserit posse sequi perseveram. p viris ne. hoc in hac de. reiectu e contra impudentiss luterus cum n posse obtineri nec sine gra nec cu illa. hoc de 2 reiectum e sd intr catolicos iam visi sunt opiniones sre cu necesitatem gre ad oia. mandam nalia et snalia snalia et nalia sl. in hac qe agit de poa. phica et morali ru. auxiliorum q ofrunt a deo —

§ 44 dico 1o oes iusti pu. perseverare p auxilia gre. istauo e abstrahens a poa phica et morali e definita in pluribus ccilys ut notat mol. in concordia q 14 ar 3 dc 16 et 2 pt 2o ex ccil.

arausicano

2 can 22 ex africano et 72 et 2 wid. sup 6 et ubi manifeste hec veritas definitur —

§45 dico 2º iustis possibilitatem perseverare potentia physica et morali per omnia auxilia gratie communia et specialia quae deus paratus est illis offerre. item ut si vere utantur minoribus accipiant maiora ita mol. secitarus. et alii hic vide vega lº 12 in trid. c 23 pt ex locis alegatis per lum. et ea quando auxilia dicunt per auxilia gratie quae sunt communi loquendi mum. ingit de potentia morali. cum auxil: absque loquantur et non in fundum. ad limitanda illorum verba. 2º ea quando auxilia dicunt hominem non posse servare absque speciali auxilio precepta naturalia. ingitur de impotentia morali non de physica. similiter quando dicunt non posse hominem perseverare per auxilium generali gratie ingitur de impotentia morali ut dictum manet. 3º quando absque dicunt quod pt ingi. debet de potentia morali. 3 pt ea potentia moralis et impotentia morali opponitur dr illa est attentis omnibus auxiliis quae adeo offerunt non est moraliter infalibile illam a contrariis cum superandam. sed attentis omnibus auxiliis est iustis offerunt non est infali. illam esse cum superandam a contrariis 4º minor satis clare ostendit ex testis. ul. in quibus deus promittit fortitudinem et suabitatem in observatione omnium suorum preceptorum. promittitur n. fortitudo iustis. 2 paral. c 16 nº 9 <u>oculi domini contemplantur universam terram. et prebet fortitudinem iis qui perfecto corde credunt in eo.</u> psalm. 67 nº 36 <u>ipse dabit fortitudinem et virtutem plebi sue</u> et alibi saepe suabitatem. matei 11 nº 29 et 30 <u>iugum meum suabe est</u> ioannes 5 <u>mandata eius grabia non sunt</u> 5º a deo dari auxilium iustis quo fortiter et suabiter servient precepta perseverent in acceptione iustitie hoc n. manifeste colligitur ex testis alegatis. ultimo denique pt ea hoc rigidum est minime que convenit liberalisime propensioni dei quem saepe gratia iustis ut et pp. exagerant —

§46 dico 3º pt donum perseverantie sufficiens ad salutem quod omnes iusti per auxilia gratie impetrari pt. quod dari iustis dare specialissimum donum. ex liberali misericordia dei per auxilia uberiora quibus est moraliter infali. perseveraturos ut hoc explicetur advertere oportet duplicem esse donum perseverantie. unum specialissimum. quod offert deus aliquibus iustis ex vi auxiliorum abundantiorum quibus est moraliter infali. eos esse perseveraturos et hoc non est simpliciter necessarium. ad hoc ut aliquis possit moraliter perseverare sed est sabundans. aliud vero est donum perseverantie quod deus offert iustis talia auxilia ut si vellint posint in gratia perseverare nisi per eos stet et hoc est simpliciter necessarium. ad perseverandum et cum illo possunt moraliter perseverare et dar omnibus iustis (quo modo autem hoc non sit generali etiam si dicatur omnibus infra videbitur) hactenus est divisio donorum est desumpta ex aug. lº de na. et gra. c 42 et prospero lº de vocatione gentium c 22 et 3 ex aliisque ss. quando agunt de aliquibus in gratia confirmatis. 1. de aliquibus eximie sanctitatis viris —

§47 hoc supposito 1 probatur pt quod ab omnibus iustis per auxilia gratie possit impetrari donum perseverantie sufficiens ad salutem. ea attentis omnibus auxiliis quae deus sit paratus offerre omnibus iustis possunt potentia physica et morali perseverare ut probatum manet sed eorum ordo et suabis est ut prius dentur auxilia quibus mereri impetrari posint ex quorum bono usu alia melius tribuuntur iuxta illud matei 22 <u>euge serbe bone et fidelis quia in pauca fuisti fidelis super multa te constituam</u> ideo notant ss. pp. ad hunc

locum

— pro ut est ita esse manifesta S. Aug. de libero arbitrio cap. 26 ubi ait deum praeparare quaedam dona etiam non orantibus ut initium fidei alia orantibus ut perseverantiam. d. prop. l. 2 de vocat. gentium cap. 7 fine deinde ipse Aug. l. allegato c. 6 dicit perseverantiam posse absque mereri quia iusti per orationes et alia bona opera ex auxilio gratiae facta possunt mereri et impetrare donum perseverantiae sufficiens ad salutem hic enim in adultis necessaria est ad consequendum perseverantiam. hic communiter a doctoribus ad tria revocantur. scilicet ad eleemosynam orationem, et ieiunium sub quibus late sumptis omnia alia continentur per eleemosinam intelliguntur omnia quae quantum ad proximos pertinent sibi exigentia sibi ex caritate etc. per orationem omnia quae ad dei cultum pertinent per ieiunium omnia opera mortificationis de hac enim perseverantia habenda nemo potest esse certus certitudine fidei ut definit Trid. sess. 6 c. 13 — adverte quod licet communiter impetrent auxilia per bonum usum praecedentium saepe tamen deus specialissima confert non attendendo ad usum priorum ut pulchre notavit s. prop. l. 2 de vocat. gentium post medium —

§ 48 2a pars. de illo specialissimo auxilio satis constat apud patres et doctores id auxilium tribuentes aliquibus viris praesertim hoc negari non potest sine periculo in fide nam hoc certo constat in Virgine et Apostolis —

Ob: 1o illud est auxilium generale quod ex communi providentia omnibus datur. Probo praeparatur sed omnibus datur scilicet praeparat auxilium ex generali providentia quo physice et moraliter possint perseverare ut dictum manet ergo hoc auxilium quo iusti possunt moraliter perseverare est generale ergo sine speciali possunt perseverare quod est falsum et contradictoria huius dicti —

Dx 1o quod licet verum sit quod istud auxilium ex generali providentia sit praeparatum ac proinde possit dici aliquo modo generale quia omnia illud quod ex generali providentia datur generale est ac tamen istud auxilium perseverantiae ingratum dicitur peculiare respectu ceterorum auxiliorum quae ex generali providentia dantur cum sit maius omnibus physice scilicet saltem moraliter quia pluris estimatur perseverantia usque ad gloriam quam cetera alia unde magno titulo dici potest peculiare cum omnibus quae ex lege communi dantur peculiare —

Dx 2o tale auxilium non dari ex communi providentia sed ex quadam peculiari providentia qua deus pro sua bonitate decrevit condonare ista uberiora auxilia illis qui bene prioribus uterentur hic solutio licet bona non sequenda ut ordo doctrinae non pervertatur —

§ 49 Ob: 2o illi qui non sunt praedestinati non possunt perseverare usque in finem sed multi iusti non sunt praedestinati quia peccant et in peccato moriuntur ergo isti non possunt perseverare usque in finem ergo non omnibus iustis datur quo possint moraliter perseverare quod probandum erat ut argumentum concluderet — ad illud Dx cum dico qui non sunt praedestinati non possunt perseverare usque in finem in sensu composito supponente cum libertate detractionem ad impoenitentiam finalem sub dico non possunt absolute si attendatur solum ad auxilia quae illi ferunt nego hic disto non sequitur explicare —

§ 50 Sed instabis ex dictis hic omnes qui sunt praedestinati ita adeo moveri ut infallibiliter sit constans esse perseveraturos et e contra reprobos ita relinqui ut infallibiliter sit constans non perseveraturos ergo etc. Dx non quia omnes praedestinatos ita tangere deum ut omnibus det auxilia illorum necessitantia moraliter ad non peccandum licet aliquibus id det ut supra dixi nec quia reprobos ita tangere ut non det illis quo physice et moraliter possint servare praecepta quia hoc non est conforme divinae misericordiae infallibiliter ergo perseverantiae iustorum et impiorum impossibili

communiter huc.

hoc ex copo quidicat duos illos in hijs circunstantijs grẽ efficaci . ossuþiorem hoc vº discursos di hac

late di. de auxilijs efficaci et sufficienti —

§.51 Sed instabis soli predestinati perseverant defacto ergo reprobi n̄ hent quo possint moralr. perseverare defacto vo . pt q̃a si in tanta multitudine houm. daret poã. moralis aliquis perseverare illud n. moralr. posse . q̃d aliq̃d stingit sed hoc ẽ falsũ ergo etc — Rx negdo cõam et ad pbatam dico id q̃d ẽ moralr. possi . aliq̃do stingit si n̄ supponat libera detractio . ad oppositum . secus vº si supponat vg. ũ hic duo hoĩs robusti et n̄ impediti ad currendum certe hi poam. moralim. hent ad currendũ sed supponat illor. voluntas detracta libere ad n̄ currendũ dr ex hoc n̄ hire poam. moralem mirimne sic siltr. in reprobis q̃a prebidet scia. sdicionata impiniã illor. et ex hac pscia infali . sigdĩ diaẽ colligit et videt cum infalr. n̄ ũ perseveraturũ q̃a noluit cooperari grẽ dei —

§.52 instabis ergo frustra ẽ poã moralis in illis ad perseverandũ Rx negdo. coam. n. sicut auxilium hoc sum. in pdestinatis Rx 2 q̃d ad hoc ut poã n̄ sit frustra . sufficit q̃d sit reducibilis ad actum licet numqm. reducat —

instabis adhuc id q̃d numqm. stingit nec stinget ẽ moralr. impoli. sed numqm. stingit nec stinget in reprobis dari perseveram. finalem. ergo — Rx dist. mj. ẽ moralr. impoli. q̃d numqm stinget ob defectum. poẽ moralis et sic scdo . q̃d numqm stinget ob suppoĩm. detractionis libere voluntatis ad oppositum et sic nego . c.

§53 Adverte q̃d q̃do aug. dixit perseveram. n̄ posse amitti intelligi de perseverã. actuali . cujus infinem ẽ certũ ẽ n̄ posse. amitti alio qui n̄ sit perseverã n̄ vº de perseverã. in actu 1º —

§.54 ob 3º auxiliũ speciale quo indigent iusti ad perseverandũ ẽ auxiliũ sgruum . sed auxiliũ sgruũ sistit in hoc q̃d dat in circunstantijs in q̃b sciat deus haturum ẽ effectum. hoc autm n̄ dat oĩb iustis aliqui oẽs. defacto perseverarent nec ẽ in poate. hoĩs . q̃a in poate illius n̄ ẽ q̃d dt in circunstantijs in q̃b. heat effectum. hoc. n. ẽ libera voluntas et donum peculiare dei q̃d solis pdestinatis sufficit ergo etc — Rx dist. mj. indigent auxilio speciali q̃d ẽ sgruũ . ad perseverandũ defacto scdo ad posse. perseverare nego . et licet hoc sgruũ n̄ dt oĩb. at m. dat illis quo possint perseverare . s. inspirations et illustrationes uberiores et suaves ẽ licet sint potentes ad perseverandũ finalr. etm moralr. q̃a tm. homo . illis n̄ cooperat ideo n̄ dant actualem. perseveram. nec infert q̃d in poate hoĩs n̄ sit q̃d ponat in circunstantijs sgruis et insgruis q̃a etm. si ponantur in sgruis q̃tum ẽ ex pte pos. dant oĩa requisita physica et moralr. . l. Rx dist. scdo m. et ad m. oĩb n̄ dat . l. oĩb n̄ ẽ preparatum . si prioribus auxilijs bene utant nego m. oĩb actualr. n̄ dat pp malum usũ et sic scdo nec valet si inferas ergo actualr. n̄ posse . sine illo moralr perseverare . n. etm. si actu illud n̄ heant . q̃a tm suppositis prioribus auxilijs grẽ ẽ in sua poate promereri et impetrari illa cũ autm possint et nollint n̄ dr impotens sed nollens perseverare — —

3º § de necessitate grẽ ad vitanda peccata venialia —

Q.a 2 An iusti possint phicè et moralr. vitare oia pccata venialia sine speciali privilegio per communia auxilia gratiæ etc.

§. 1. 1 error in hac ma. e pelag. asserentis hoem viribs nae pu. vitare qd libt pccatu et dixit iustos vitasse defacto oia venialia fere numqm egisse. ita dico ptar aug. lo 7 lo de na. et gracia 6 et de pccator. meritis c 16 – 2 error asserit iustos in hac vita ad tantam pfectionem ebenire ut impecabs oio sint etm. venialr. ita manicæus lobia et alii quos refert d. aug. lo 2 in phemio dialog. adversus pelag. idem error damnat in 6 decretalium in clementina ad nram de hæresib. titulo 3 a clemente 5 aprobante scilio viennensi hic error erat vigardor, silis error fuit damnatus in scilio ostanciensi inter articulos ioanis hus asserentis virts vivificat os actus hois virtuosi et pinde iustos minime pu. pccari –

§. 2. inter catolicos 1 obeniant AA ad vitanda pccata venialia necessam. e gram. adue et divisimè senciendi. 1 e durandi 2 dis 28 q 3 p 5 dists asserentis oia venialia q fiunt cu plena adverta pu. vitari ceteru minime sine gra. pu. vitari q s. pccata venialia pr. impfectionem actus subiti q diu solent venialia ex surreptione. – 2 e alior asserentiu nullu pu. vitari nec colectibe nec divisibe etm. cu auxilio coi grae. ita aliq recentiores id intelligentes de ppoa morali. 3 mus ediametro oponitr huic 2o dicit qs oia colectibe et divisibe pu. vitari cu auxilio coi grae. ita holcot in suis qs. de natis q 4 ar 1; vega lo 13 de trinitate c 22 4 asserit n pu. p auxilia grae et coem legem vitari oia tota vita l. longo tmpore ipsere os ri pr citatis sa cari tenet st hic q 109 ar 8 ubi os illius interpretes –

§. 3. venialia phicè + dico 1o nullus qumbus iustus pt moralr. viribs nae solis vitare oia pccata venialia nalia colectibe et longo tmpore. + hæc uo camdē certitudinem hic ac illa de impoa ad oia pccata mortalia nalia cadē funda qd suadent videant dc. 2 p 62 et adducenda infra q nt vim. hinc ca pccata venialia pr maiorem cor ocursu et fragilitatem et defectibilitatem nae 1o pher p 62 et 2o p 106

§. 4. moralr. aut phicè + dico 2o nullus qumbus iustus pt vitare + sine auxilio grae oia venialia colectibe et longo tmpore. et pcepta scnalia nec ullu divisibe si importet aliqd opus scnale sendu ut qd omitit pccatu veniale pr omisionem alicuius pcepti scnalis ad qd tenimur cuius omisio e veniale pccatum pr n plenam adverram. hæc uo camdē certitudinem hic ac illa qm. sa posimus de observa. pceptor. scnaliu. cadē funda hic hunt vide et infra adducenda videat dc 3 a p 10 videant ros. et auts. infra asserendæ qa iis optime uo pt –

§. 5. dico 3 si atendant auxilia pparata a deo oibs iustis, poterunt cu illis phicè et moralr. oia pccata venialia divisibe servari hæc uo e cois. autho q2 ut. et pr qa in mis moralibus qdo asrat poa de aliquo asrat poa moralis etm. ut dc 4 p 45 pravis sp pp. et sul: dicunt deum oferre iustis quo posint vitari pccata ut videre e ex textis alatis dc 4 p 45 go pt oia venialia divisibe servari et oia colectibe brebi aliquo tmpore ocurrencia et sine gravi tentatie. n. si insistet gravis tentacio minime id poterit sine speciali auxilio ad ofratm huius doctrie. vide qs 5 dc 2 a p 111 usque ad 113 – –

§ 6 dico q nullus tota vita pt vitare oia venialia nisi speciali dei privilegio hocque sub hac limitatae definitae in tridentino ses 6 can. 23 ubi ita hr si quis hoem. iustificatum dixerit in tota vita oim. venialia nisi speciali dei privilegio quemadmodum de b. virgine eclesia anatematizet ad cuius ... explicationem supponendu ... dici nullum hoem. ... iustum q in dies peccat saltem venialiter 2 pauli ... eclesiaste c 7 no 22 proberbior. 24 septies in die cadit iustus ... unde illa oratio dimitte nobis debita nra. ... figurae ... peccata venialia ... ut definit in milebitano can 6 et 8 et in tridentino ses 6 capite 11 —

§ 7. dicis hic sm. probari iustos indigere speciali privilegio ad actu vitanda oia venialia ... n indigere illo ad ... vitare oia peccata — ... necessitas ibi n manifestat ... ad actu vitada venialia ... cyprianus serm 2 de elemosina col. 3 hiron. to 2 epa. ad tesifontem paulo post initium adversus illud ad rom 6 et in dialogo adversus pelag. passim hoc dicit d. aug. to 7 lo de ... c 49 Amb. in lo epistolar epa. 48 paulo ante finem greg. magnus in 2 ... c 3 ... col. 5 in illud vulgus sit arena ... lo 28 moral c 29 fine ... fulg. de fide ad petru c 41 s. leo papa serm 40 quadrag. necesse impuit e de mundano pulvere etm religiosa corda sordescere videant verba ... apd ipsos perpulere ... —

§ 8. dicis si aliquis crederet hoem. n indigere isto speciali privilegio nisi ad n peccandu in tota vita l. ad peccata venialia ex surreptione n vo ad peccata quae fiunt cu deliberatione n e necessum ad longum tempus dicret ne aliqd dignum censura — ... id falsu e et forsa si id negetur ad pa. moraltr. temerariu et improbabile erit quia sine fundo ... id dicit —

§ 9. Rogabis an haec impoa ad vitanda oia venialia sine speciali privilegio sit impoa moralis an phica. Dico hanc impoam. sm. e moralem. ... in mius moralib. id dr impole. qd moraltr. e impole. Lt phice. sit pole. sed hic n datur fundu ad dicendu illud speciale privilegium e necessum ad poam. phica. go 2o quia nec ... dat n poa proportionata ex viribus gre ... ad ... aliunde ... aplicatio ... go e phice. pole. sine illo speciali auxilio seu privilegio vide in ... diximus de 2 ... —

§ 10 Adverte ad solutionem aliquar. dificultatu qd lt ... sit privilegiu inde tm n arguere impoam. phica. 2o qd lt aliqui q sunt confirmati in gra. n possint n peccare venialitr. inde tm. n inferr dari in hoc impoam. phica. 3o iustos in na. integra ... phice e moraltr.

sine speciali privilegio n peccare venialr. ceterum in na lapsa pu. phice n vero moralr pr maxima impedimenta quo lr in na lapsa sit homo lesus pr dysfinitionem iustitie originalis tmi adiutus gra et aliquo mo sanus. ac proinde phice pt. vitare oia venialia et adbertata peccata venialia etm. ex surreptione siquidem peccata libera saltm. phice et ac proinde pu. phice vitari —

§. 11 ob: si posset homo phice. vitare oia venialia ex auxilijs gre. 2m coem. legem. posset aliquis facere votum serbandi illa oia. sd hoc e 3a coem. sensum et falsu go illud ex quo sequit. Dx negdo sequela sen ma ad hoc. n. ut det votum debet dari de reb moralr polib hoc autm cu impole moralr sit nequit de illo dari votum qd autm votum debeat fu de re moralr poli. patet ex roe voti. illud n. qd e spontanea obligatio de meliori bono nempe bona qda obligatio ex propia voluntate e actentis oib circunstantijs prudentr conser pfutura ad ma di glam. maius qd bonu speciale ipsius vobentis sd ex obligat ad id qd e moralr impole 2m coem. legem infalr sequit transgressio illius voti sepsepius e ofensa di grabis et damnum vobentis maximu go etc —

§. 12 dices na obligat ad id qd e moralr impole. silr pa abram. poatm. hic. pt etm. obligare ad id qd e moralr. impole. go sicut votum. hic ob: solbit ex na. voti pceptum n. na vel superioris minime spontanea obligatio e ut dictr ernit et sic mihi pt imponi aliqd pcepti du mo. hanc poam. phicam n vo volumqe e spontanea obligatio 2ducens 2mprudentem estimationem ad ma di glam. ad bonu ipsius vobentis vide dd 22 qe 2?? ar 2 —

§. 13. Adverte votum vitandi oia venialia verbi aliquo tmpore et votum vitandi oia peccata mortalia e validu qa actentis auxilijs oblatis a deo 2m coem. legem qua qdi a deo impetrari pu. e moralr pole. silr botum vitandi oia divisibi qd qde botum esi pla et equivalet illis vide riab. in man. c 22 no 61 val. to 3 de 6 pto 2 col. 3 aragon qe 2?? ar 2 —

§. 14 adverte etm. illud privilegiu sinequo iustus n pt vitare oia peccata venialia e privilegiu qd 2m coem. legem nequit fieri qd patet ex coi. mo. loquendi scil: n. si ibi nne privilegii ingerit speciale auxiliu minime illud nne privilegii nuncupares siqde qdo dicit iustus sine speciali auxilio n pu. perseverare n dicit sine speciali privilegio 2o qa ex coi lege nisi virgini nulli alii sstat id fuisse sessum. cos e lex qd iusti n possint n peccare venialr. go id pqd id vitat e aliqd qd emanat 3a coe ius in faborem aliquar psonar. go propie privilegiu n. sic privilegiu definit b decretaliu. de rescriptis —

§. 15. ob: 2o aug. s. 151. in qo hortat. dus iustos ad pfectionem ut ambulent sine querela etc ut marci s no 42 et sepe alibi go iusti pu. moralr 2m coem. legem. vitare oia venialia alioq frustra imbitarent ad pfectionem. — Dx ibi 3t. hortari hos ut sint iusti et pfecti iusta qua ex clud it peccatum morta

2º hortant ut vitent venialia quantum fieri possit quod non. oia collectibe phice. vitare et oia divisibe phice. et moralr. qd sufit. ad hoc ut hortent ad illa vitanda —

§ 16 dices multi in scriptura laudant ut viri iusti et immaculati ut iob 1 nº 1 erat rectus et recedens a malo etc. et sepe alibi — R cum aug. to 7 lº 2 de peccator meritis c. 13 ad finem non ex eo qd aliquis dicat rectus et immaculatus nec ex eo qd in scriptura non memorent peccata illor sequit qd non peccant venialr. sed solum qd non peccaverint mortalr. quia peccatum veniale non oponit cum sanctitate. et sufficit vide Lorin. to 2 lº dialog. adversus pelag. col. 2 et ad finem illius libri — adverte qd qdo scriptura dicit iustos non posse peccare ingit. reduplicative ut iustus est sicut qdo dr frigidum ut frigidum non potest calefacere ut notavit D 22 q. 24 ar. 12 corp. i. dr non posse peccare in sensu composito cum peccati contra gratia. —

§ 17 dices deus promittit iustis auxilia et fortitudinem ne tenteant supra id qd possunt et ad vincenda contraria ut ad corint 10 nº 3 fidelis est deus etc. cum. arausicano 2. can 25 dicit quod baptismum posse impleri quae ad salutem pertinent sed non peccare venialr. pertinet ad salutem ergo etc. R lº conc. trid. ingit. de fortitudine et adiutorio qd quod deus tribuit iustis ad hoc ut perficerent in accepta iustitia. non vero ingit. de auxiliis in ordine ad vitanda oia venialia i. si de his ingat dicimus oferri a deo auxilia quibus phice et moralr. possint vitare oia venialia divisibe et phice oia collectibe non vero quo possint oia collectibe moralr. —

§ 18 sed rogabis quare ad vitanda oia mortalia dentur iusti specialem moralem non vero ad venialia — R id pendere a voluntate dei quae colligit ex scriptura concilijs et pp. allegatis quae est congrua ro. quia venialia non afferunt illud grave damnum qd sunt peccata mortalia 2º ut iusti suam imbecilitatem agnoscant vide aug. to 3 de spu. et litera c. ultimo —

§ 19 ob: 3º autoritatem pp. n. illi solum asserunt contra pelag. qui asserebat per vires naturae posse vitare omnia venialia ergo qdo negant ss. pp. id solum negant viribus naturae non vero viribus gratiae imo id videntur affirmare viribus gratiae. n. aug. to 2 epla. 91 col. penultima ait hominem per adiutorium gratiae posse esse sine peccato etc. — R ss. pp. ibi non solum negare viribus naturae sed etiam viribus gratiae quae communem legem dat omnibus ut videre est textus relatis ss. pp. sed qdo opposuum videntur asserere i. ingunt de potentia absoluta ut aug. relatus se explicat to 3 de spu. et litera c. ultimo i. ingunt de potentia ordinaria viribus peccator mortalium —

§ 20 ob: 4º iusti tenent vitare oia venialia collectibe libere quia illa committunt ergo possunt illa vitare et non vitare aliquin non essent peccata — R posse phice oia collectibe qd sufficit ad libertatem et peccatum ut sepe dixi —

§ 21 dices iustus potest moralr vitare oia divisibe ergo oia collectibe negatur cons. per dicta de 2 de hoc modo arguendi — —

§ 22 rogabis an pertineat l. virginem aliquis fuerit qui non inciderit in peccatum. dico qd de virgine et de xº christo est comunem et certum ut confidem de xº patet 3 p. ubi de eius impeccabilitate. de virgine definitum expresse in trid. sess. 6 cap 23 et qd nil obstat generalis locutio scripturae ubi dicit omnes peccaverunt. es haec n. communis regula illam excipit tridentinum et qdo dicebat per orationem dominicam, dimitte nobis etc. dicebat illam pro alijs i. per ecclesiam ut notat sua 3 p. to 2 de q. —

§ 23 Ad p̄ncipium q̄ interrogationem dico 1º probabilem ē ūa excipientem ab illa ōi regula d. ioan. bapt. tum q̄a n̄ ē unde ostendat ē impudabile tum q̄a p̄ illa s̄t plēs p̄s. quos refert et sequit. lani. de corruptelis verbi divini Lº 2 cc 9 § falii ētā tum q̄a p̄ illa s̄t plēs et grabes dd. vide apud sur. to 2 in 3 p̄m. to 7 dc 24 sur 4 §23 —

§ 24 dico 2º probalior ē nullum p̄ter virginem et x̄ hoc privilegium habuisse p̄t. ex aug. to 7 de nā et grā ubi specialiter mentionē facit de ioane et sam. excepit a peccato b.eatā virginem in illoc 36 d. hieron. to 2 dialogor. Lº 2 adversus pelag. ōis vide sur. alegatum. p̄to roē q̄a loquēs grabes ōēs n̄ patiunt exceptiō nisi ū suffi. et vrgenti fundo. sd nullum dat urgens fundū ad exceptionem s. ioanis ētā m̄ p̄t ex soluti. arguūr. nil urget 1º id q̄d affert ex pp. sm. n. solunt d. ioanem n̄ peccasse. mortalr. minime m̄. venialr. nē id q̄d affert ex himno qui canit in eius festo ut nec levi saltm maculari vitam famine posses ibi. n. sm̄. dr pepiisse antra dyserti ut in mā. loquutionis bana l. verbor. posset n̄ peccare. nil ominus hoc n̄ obstat quominus in aliis materiis peccasset aliquo venialr. adverti de hoc s.tō p̄ter ingl. id q̄d dicit aug. to 2 ep̄ā ad hil. ut cum q̄s tolerandos ē q dicunt p̄ter unū s.ti. sanctor. fuisse q nullū oīo omiserit peccatū

§ 26 Rogabis 2º an adulti iusti possint aliquo brebi tmpore ē sine ullo peccato ben ali. de infantibus baptizatis n̄ mortuis nullū ē dubiū sine ullo ē dico q̄d p̄ brebe tmpus sine ullo p̄t p̄ scribi q̄d hr. ex aug. de nā et grā. cc 62 et 61 et d. hieron. to 2 Lº 3 adversus pelag. col. 2 et penultima et ōis apud oēs vide vegā. Lº 14 in trid. cc 19 p̄ adoverrū. roō ē q̄a sine ullo urgenti fundo. multum extenuant vires liberi arbitrii adiuti a grā. sd p̄ baptismū l. p̄ actū stricionis n̄ nimis intensū l. p̄ rectam susceptionem. euchariste h̄ remitunt oīa peccata etm. venialia go brebi aliquo tmpore poterit manere sine incidencia in noba peccata hoc autm brebe tmpus q̄ntū sit pendet illius iuditiū ex circumstancis agrabantibus l. diminuentibus —

§ 27 neq. obst. q̄d ur dicat nullum ē tmpus in quo iusti n̄ peccent ētā q̄a hoc ingir̄ p̄ longum tmpus. parū. n. p̄ nihilo reputat. neq. obstat illud proberbior. septies in diē cadit iustus n. sm̄ dicit q̄d coīr hoēs sepe cadunt l. in dies l. p̄ longum tmpus. ceterū n̄ obstat quominus aliquis n̄ in diē cadat q̄a hic rara abis in terra nec illud ioanis 1º si dicamus q̄m peccatū n̄ hemus ipsi nos seduimus si ingar. n. de peccato propio n̄ referr ad brebe tmpus. sd ad longū. et coligit ex ipso textu. n. ibi dm dicit sanguinem x̄ ab ōi peccato nos emundare go q̄do sumus mundi ab ōi peccato saltm illo brebisso tmpore peccatū n̄ hemus l. illud n̄ ingir̄ de peccato propio sumpto sd de fomite seu concupiscentia q̄d peccatū dr n̄ q̄a vē peccatū sit sd q̄a ex peccato ē et ad peccatū inclinat et sic vū ē nullū hoiem p̄ter exceptos s̄t n̄ hre peccatū deinde nullus etm. p̄ brebi tmpore p̄t dici hic et nunc sē ē sine peccato q̄a hoc x̄a coēm legem ignorat et sic q dicret etm. iustum nunc ē sine peccato mentir et peccatū facit ex quo sequit optime iustos dicere semp et quocūq. tmpore dimite nos debita nrā q̄a ignorant an sine sint peccato et sic vē et cū proprietate et prosē dicunt dimite nos debita nrā —

Q.º 110 t.l —

D.º 6 de essā grē. p̄ncipue. habitualis santificantis —

hactenus egimus de iis quae ... nunc in hac disp. agimus de his quae ad ... pertinent praecipue et de gratia sanctificante acturi sumus —

Quaestio 1. utrum gratia sit aliquid creatum inhaerens animae et supernaturalis qualitas —

§. 1. circa primum praenotandum dissensio inter catholicos et quosdam sectarios ... dicunda dico 1° aliquando gratia sumitur pro dilectione qua deus nos diligit et in hac acceptione non est aliquid creatum nec nobis inhaerens ... in hac acceptione ... ut ex illo 2 Timo. 1 n° 9 secundum propositum suum et gratiam quae data est nobis in Christo ante tempora saecularia. ... assertio ... aliquibus ... dicitur ... in gratia principis quo gratia sumitur aliquando pro favore et dilectione ... ex quo patet gratiam in hac acceptione non esse aliquid creatum —

§. 2. Solet hic disputari ... doctrinam de an verum sit omnem dilectionem dei ponere aliquid in nobis ... et alii videntur affirmare. sed explicandum est ... de dilectione ... sed de dilectione adaequate sumpta nulla enim est ... quae ex dilectione dei non habeat aliquod donum si vero sumatur dilectio inadaequate non est necesse quod ponat aliquid in nobis ... dilectione dei ... ne cadat homo et nihilominus nil ponit in homine ex vi istius dilectionis —

§. 3. dico 2° pro ... gratiam dari in nobis gratiam inhaerentem supernaturalem creatam ... de fide ex trid. sess. 6 c. 7 et can. 11 colligitur ex illo ad Rom. 5 n° 5 ... gratia sic solet definiri est donum supernaturale gratis a deo datum. haec enim gratia inhaerens alia actio alia habitus alia ... quod patet ... actio qua producitur ipsa gratia. altera est actus charitatis gratia actualis et habitus ... gratia habitualis et his nam quae ... convenit ... gratia data ... supernaturalia saltem secundum modum ... certum ut sit manifesta ... fide ... negari non possit. colligitur ex dictis ... gratia vero actualis et habitualis de praedicamento qualitatis sunt quae ad nullum aliud pertinere possunt ut videtur ... [illegible]

Quaestio 2.

An distinguatur gratia iustificans ab omnibus virtutibus et a charitate

§ 4. Praecipua controversia est de distinctione charitatis a gratia et de omnibus agendum erit. dico 1° gratia sanctificans distinguitur realiter ab omnibus virtutibus naturalibus secundum entitatem et secundum modum patet assertio de gratia sanctificante ... intellectus verificatur quod requirat ... saltem secundum modum non est naturalis sed de virtutibus naturalibus secundum modum et substantiam praedicatur ... possent ... supernaturales secundum modum ... de temperantia naturali quae distinguuntur realiter

etiam iis quibus a p. rei contradictoria predicata conveniunt distinguuntur realiter.

§. 5. Dico 2.º gratia sanctificans distinguitur realiter a quali[bet] virtute supernaturali morali: est certa apud omnes et probatur quia si aliqua ex virtutibus debe[re]t esse secundum omnes esset virtus Theologica Charitatis sed ab hac distinguitur ut ostendam ergo ab omnibus etiam moralibus. 2.º quia non est maior ratio quod gratia identificetur cum hac virtute morali quam cum alia ergo cum omnibus identificabitur sed hoc est absurdum ergo.

§. 7. Dico 3.º gratia sanctificans distinguitur realiter a fide et spe Theologica. probatur quia in peccatoribus manet spes et fides (sine errore in fide hoc negari non potest) et tamen non manet gratia ergo distinguitur realiter ab illis ergo. Dices solum in peccatore amitti aliquid connotatum non vero aliquam in[tr]insecam entitatem sicut gratia perit relo quoad unitatem sed hoc facile confutatur quia sine fundamento questionis veritatis J. omnis dicit 2.º quia nam est haec entitas quae perit quia peccat ergo certum in est tamen aliquid perire ergo.

§. 8. Dico 4.º gratia sanctificans saltem secundum conceptum explicitum est distincta a Charitate et ab omnibus virtutibus. haec est ista dur. 2. dist. 26. q. 1. numero 8. sed adeo certa est ut sit improbabilis opposita vide inter philosophos ad haec ergo. et 1. probatur gratia secundum conceptum explicitum affert hoc quod est facere filium adoptivum Dei Charitas vero secundum conceptum explicitum non affert ut patet ergo ex. potest ex testimoniis ex quibus gratia et charitas referuntur ut distincta ergo.

§. 9 Dico 5.º gratia sanctificans distinguitur realiter a Charitate. haec est non solum improbabilis opposita etiam satis probabilis est ergo haec est contra Scot. et alios quos referunt et sequuntur Vega in Tridentinum. lib. 7. a cap. 25. Bell. Tomo 3. sect. 1. de gratia et libero arbitrio lib. 1. cap. 50. Probatur 1.º ratione sic non implicat dari qualitatem in se existentem aliam illam quae denominetur subiectum gratum Deo quae sit divinae naturae primaria participatio et radix omnium donorum supernaturalium ergo datur nam saepe in Patribus et Conciliis numerantur ut distincta ergo antem probatur ex 2. ad Corint. numero 13. gratia Domini nostri Jesu Christi et gratia Dei. item ex Tridentino. Sessione 6. cap. 7 deinde ex illis testimoniis in quibus dicitur primus nobis dari Spiritum sanctum per gratiam et ideo diffundi in nobis Charitatem ut ad Rom. 1.º ergo.

§. 10 Probatur 2.º congruentia ratione quia nostrae potentiae elevantur per suas virtutes et habitus ergo congruum est animam elevari ad aliquam virtutem sibi immediate in se existentem. 2.º quia gratia quae in esse naturali dat esse distinguitur realiter a suis gratiis proximis operandi sed gratia sanctificans dat 1.º esse supernaturale ergo distinguitur realiter a caeteris virtutibus quae sunt propria

ex una spandi hoc sentẽ ꝑ. D. Tho. et omium illius interpretum dieg. 110 art. 3. Cai. Med. Zumel, et aliorum

§ 11 Ex dictis colligit gram sanctificantem n'ẽ virtutem presump- tam et patet q virtus secundum eum omnium sensum ẽ illa quae proximum operis supponensq. primarium et radicale sui ordinis cui est unalis ut dicit ex arist. 6. physic. textu 17. et 18. virtus n. ẽ ult. dispositio persi ad ultim sed hac dispo n'ẽ omnit gra nullum ꝑ primarium radicale supernale supponit in subo et patet q nulla ẽ virtus ex hoc autem q n'sit virtus sed qualitas solum ordinata ad elevandam aiam conferendum q illi primarium ẽ supernale cui caeterae virtutes designant sequit q imm. in illius poa obedienciali sit.

§ 12 sed dices q gra ẽ qualitas habitualis sed habitus ẽ qualitas dispo nens subium in ordine ad operis q gra ẽ prium proximum maxum operum q supponit ẽ radicale q ẽ virtus. Item reddendo maiorem et ad mi. dico q n' disponit subum ad operi ẽ ita ut sit prium proximum ad operum sed ut prium radicale como quo aia sesit ex intellectio nis.

§ 13 obij. oīa q. dicit eademque in s. script. et ꝑ. tribuunt grae tribuunt etiam charitati q n' distinguunt realiter antani pbat nam sicut gra dicit facere filios ita et charitas ut 1. Joan. 3. numero 1. videte qualem charitatem dedit nobis pater ut filii dei nominemur et simus deinde sicut gra tribuit remissio peccatorum similiter et charitati Lucae 7. numero 47. remittuntur ei peccata multa quoniam dilexit multum. et sic de aliis. Item haec oia et alia diversimode tribuunt gra et charitati grae n. tribuunt tanquam causae formali charitati uo tanquam ult. dispoi q patet nam etiam fidei et aliis virtutibus tribuunt idem effectus n. fidei tribuit sanctificatio ut ad Galat. 3. numero 26. omnes filii dei estis per fidem quae oia explicat Trident. sessione 6. cap. 8. q tribuant fidei et aliis virtutibus hi effus tanquam dispoibus n' ut causis formalibus. adverte charitatem sumi aliqdo pro gra sanctificante nam charis graece idem sonat latine ac gra.

§ 14 dices Trident. sessione 6. cap. 7. dicit iustificationem fieri dum charitas infundit in cordibus eorum qui subdit in iusti ficat. infundi fidem, spem, et charitatem q n' facit distem

inter gram et Charitatem. dico q. Trident. nunquam dixit q. per solam
Charitatem fit remissio peccatorum sed q. talis remissio fit q. haec dat-
nam simul cum illa datur gra iustificans quod vero infra dixit infundi illas
3. virtutes volumen fecisse ibi mentionem gra quoniam initio illius cap.
dixerat iustificationem fieri per illam iustificatio ait deinde non renovatio
per voluntariam susceptionem gra et donorum. adverte a nullo esse hoc
adhuc circa has sententias aliquid esse definitum.

§. 15. Dices Aguil. saepe tomo 7. de na. et gra. cap. 38. ad finem et 42. ad
medium et 47. initio et fine dicit ipsa Charitas e gra dei per iesum christum
quod existimat Charitatem esse iustitiam seu gram qua iustificamur deinde
tomo 3. lib. 15 de trinitate cap. 18. initio ait Charitatem esse maius do-
num aliis ergo &. Resp. ad 1.m iustitiam sumi a S. aug. ibi pro recti-
tudine voluntatis charitatis receptione sic Docnoem iustitia s.
dicunt iusti qui sunt conformitatem cum voluntate divina. Itamque
super omnia diligentes. 2. ibi S. aug. dicit Charitatem esse iustitiam per
connexionem necessariam quam sit cum gra sanctificante. idem Resp. ad
2. si etiam advertendum est ibi fieri comparationem inter donorum huius
vitae nam S. Tho. et alii 1.2.ae q. 1?? art. 3 afferat gloriam esse maius
donum gra et Charitate. 2. dicit esse excellentius donum in genere
virtutis nullam. virtutem excellentior dari Charitate.

§. 16 Obiic. 2. si gra distingueret realiter a Charitate una po-
sset esse sine alia res. n. distinctae realiter quae una potest esse sine alia sed hoc
falsum ergo. probat mi. quia ille esset amicus et non esset, esset amicus quia
esset in gra, non esset quia sine Charitate nulla amicitia datur. posset sal-
vari et non posset quia cum gra posset et sine Charitate minime. sed
haec omnia manifestam involvunt complicationem ergo &. Resp. negando
1.m mi. ad probationem dicere quod esset amicus in eo genere quo praestat
gra sanctificans non vero esset amicus in eo genere quo praestat a Cha-
ritate et etiam sine Charitate optime posset salvari si haberet gram
nam filius esset et heredes gloriae horum n. explicatio pat ex q. an-
homo sine infusione gra et Charitatis posset deo reddi gratus.

L. 3.

An gra sanctificans sit perfectior qua-
cunque substantia creata et creabili

§. 17. Supponendum est q. doctores morales n. om. ducunt gram et charitatem

perfectiores

moralr oiū crīaꝫ creatiꝫ excepta unione hip. hoc nec colligit ex aug. citato nuper 3 ss et 10 2 serm̄

ss de verbis domini c. 3 initio qd inquit preciosius ettc et 10 9 tta 72 in ioan col 2 prorsus.

inquit hoc ē maius. dixerim qm ē celum et terra et quicumque cernunt in celo et interra bonab.

serm. 29 in can. col. 2 quanti incomutabile ettc ro manifestat n. illud magis estimar qd proximius

non accedit ad nam. diam. facit eos heredes illius regni. & eternitatis hec ē gra ac ettc —

§18 Supono 2 gram et charitm. 2 mqd si accid. creati ab oiū crīaꝫ 2m roem. qualem. qm

participant n. aliis. in suo gr. imperfectior ē roe subi. 2m. se per imperfectum mum. essendi

illius supono 3o ex dictis ttu 2 in 2 um. n ū possi. subam. absi. senaler. sm. n. modalis possi ē

ex quo infert nullam ē sedenda in mea sn. pponenda aliam subam. ē perfectiorem gra. pr unionē

hip. ut pvarumē in cod. ttu. di 4 q 5 unionem. hip. ē perfectiorem oiū crīaꝫ creabilis per aum.

et ex quo et repugnet etm. p poam absam. suba senalis absa. iam dixi dicto ttu de 2 q 3 idq

ab arguis. defendi. videant ibi —

§19 sm. qr ē po an gra. sanificans sit perfectior quavis qs suba cria. et creati. unione hip. excepta et

q ocās qs aui. creato et creati n. sm. perfectior ut cumque, sd absi. et simplr. phiu. negat scotus 4 di 10

q 2 post um 23 et alii pplures negantes. tenet st alii in locis a me alegatis de 4 q 5 illius ttu 2

in 2 pm. vide 2umes hic q 109 ar 2 sub titulo dubia c. 2 et 2 qr satis efficaiter —

§20 illud enim ē absi. et simplr. phiu. perfectius alio in quo phiu. et fratr. inveniuntur pdicata proximiora

nec dis. ac dant etm in aliis etm. ex cogitalis sd gra. ita se hec go etta mi ibidem n. quo.

proximiora ad nam diam. ē predicata et magis peculiaria dei eo perfectiora simplr sd qa unumque

in supremo gr. ē mensura ceteror. mi pr gra. sanificans. phiu. et fratr. ē pcipiū radicale senale.

vite senalis sd nullū aliud pdicatū proximius ad nam. diam. pt participari ab enti creato et creati.

excepta unione hip. go etta mi patet n. gra. sans. ē radix caritatis et visionis beatę. sd hec ē vita

actuali senalis. go gra ē pcipiū radicale. senale accid. vite senalis. m 2 silogismi pr n. n pr

coicari creis. excepta unione hip. pcipiū radicale sual. senale. vit senalis. n. ut in 20 ttu dixi

n ē possi. creis. sualis senalis pr unionem hip. subsistā et visiones infrationis et otinuationis

sd nulla subsistā. qbus senalis. assignet nec unio infrationis ē pcipiū radicale. senale. vite senalis.

go si unionem hip. excipias nl ē creati. enim absi. perfectius gra. sanificante. hec oia magis elucidabunt

ex dicendis infra. — dices mi perfectiorem et proximiora pdicata deo haberi inius senalis. qa sunt radix

vitalis intellectionis go dat aliqd enim perfectius gra. Rx negdo ē possim. talem intum. st etm ē impossis.

suba cuius debu ē spacio —

§21 neque obstat qd gra. sit aucis n. ideo hic distrā. extrahentem illam ad superiorē et altiorem ordinē ut patu in hoc.

q si corruptibilis sit adm pr. suā. driam. superat celū qd ē incorruptib. argua. qr fieri pss. ex hoc solutaū

insili illo ttu 2 de 2 q 3 et de 4 q 5 videant ne dicta agamus —

§. 22. Ex quare. nec eius sequitur gratiam non absolute et simpliciter perfectiorem esse lumine gloriae et visione beata quia patet non ultimum predicatum quod participant hec ex eis quae imbibuntur in deo in vita actuali et proxima lumine non gloriae licet sit principium vitae actualis in principium proximum non vero radicale quia supponit non licet sinalis in sbo in sinalis. at gratia sanctificans participat principium sinale vitae radicalis sinalis abstrahens a suali et auiali. hoc non est principium principaliter predicatum in quem principium proximum sinali vitae sinalis in quem vita sinalis. nulla alia ratione nisi quia constitutiuum eius et nec dicitur quae intrinsecum radicale principium radicale vitae. non vero vita actualis vel principium proximum illius ex quo colligitur quod asserentem intellectionem actualem non constitutiuam nec dicendi debere asserere gratiam non perfectiorem visione beata et gratia quae omnibus entibus excedit quod illa licet participatio nec dicitur. cetera vero omnia non sunt —

§. 23. sed ob: id hoc id quod ordinatur ad aliud est imperfectius illo gratia ordinatur ad visionem ergo etc. Respondeo visio est beatitudo beatitudo obiectiua in eo quod est omnium perfectissimum ergo etc. ans licet verum de illo quod ordinatur ad aliud tamquam ad finem ultimum non vero de aliis et in pluribus patet. cum ans est verum si ingatur de beatitudine obiectiua falsum vero si ingatur de beatitudine formali —

§. 24 Rogabis an hec gratia sanctificans sit eiusdem speciei in angelis Christo et hominibus. Respondeo dico quod licet gratia cum non moralem quantum dignitatem hic infinitam per unionem ad verbum in Christo sit diversa at tamen non physicam. eiusdem rationis in omnibus ratio est quia sine ullo prorsus fundo id negabitur 2o quia ex Dio colligitur Christum habere eamdem gratiam a qua nos participamur: debuit per omnia fratribus assimilari ad heb. 2 no 17 dt 3o quia gratiae Christi et aliorum attribuuntur iidem propitiatus ut visio caritas etc. ergo etc.

§. 25 Rogabis 2o an gradus gratiae sanctificantis distinguantur inter se vel an sint heterogenei Respondeo minime heterogeneos non ratio est quia ut supra licet generationis dixi nulla qualitas sibi gradus hic non non multiandi sunt perfectiones sine urgente necessitate. sed hic nulla urget ergo 2o quia si vg. homo iustus ut centum haberet gradum gratiae plus mereret per unum actum intensum ut unum quam homo non adeo iustus per actum intensum ut 3 quod est contra rationem et plane falsum quod plus mereret patet non mereret gradum nec gradus autem unitymus vel perfectior malre in ista illa reliquus inferioribus —

§ 26 Adverte quod Dus Su 3 p q 7 ar 11 ad 3 ait gratiam Christi et aliorum non habere quantitatem eiusdem rationis in Christo et in his et sit lux solis et caloris. tamen ingredi de dignitate morali. ex tamen vero quod asserenti tenet quoad omnia. et praesertim in hoc. Adverte 2o licet gratia in Christo sit principium satisfaciendi etc. hos etiam ab illa provenire ratione dignitatis moralis quam participat per unionem mediatam cum V. —

§ 27 Rogabis an per potentiam absolutam sit possibilis gratia diversae speciei ratio quod quod in hoc dicatur difficile falsitatis abinceat sed adhuc dico verisimilius non non pertinere ad minus aliorum ordinis alia gratia ratio est quia nulla gratia excogitabilis quae auideris cum sit aliud predicatum proximum ne dicitur participari ac proinde impossibilis est gratia alterius ordinis an vero sit possibilis gratia inferioris ratio dico quod si visio et lumen gloriae quae passiones sunt gratiae non non inferioris ordinis cum et ipsa gratia quae est illorum radix sequitur vero si non sit possibilia quia non est unde possit diminui perfectio gratiae. v. autem sit possibilis visio cum perfectionis

ab illa q̃ de facto dat̃ pendet ex dicendis cap. ad q^m 22 p^t 2° ut q^o gra i summa divinę na.

participatio g° n̄ i posit alia ma. q^a iam ista n̄ est summa nec minor q^a n̄ est summa si gd̄

dat̃ alia maior —

§28 dices gra vnionis in x° i diversis sps g°. 2° data quacumq. sp. in quolibet ordine i possi.

alia perfectior et perfectior g° ctta. R. Ex gram. unionis cu aliqd simili nu nos dubitamus cu perfectiori gra.

dubitatio sm. i de gra. accidali. ad 2 gratis assumit esse facilius negat. esse i somm. datam.

participationis na. dic. substam quacumque, ente data possit in alio ordine salm. assignari alia perfectius

q° erit unio. hip. et hac data pt dari alia perfectior in infinitum q^a deus pt vniri angelis

perfectioris in infinitum — —

q° 4 v. gra. sans. producat efficien. actus et habitus. virtutum snalium —

29 nemini dubium i q^m. gra. sans. sit radix moralis virtutum snalium. q^as. ex coi legi illi

conveniunt sm. i dificas. an phico influxo p emanatm. producat habitus. ceterar virtutum et si cu

illar virtutum habitis ad actus illar concurrat negare videt. Zumel hic q. 110 ar. ad 2 p solut. 2 ad 9 —

§30 nihilominus dico 2 gra. sans. i radix phica. habitu. virtutum snaliu illi q debent tmqm

proprietates phicę. ex dt 22 q. 110 ar. 3 ad 3 ubi dicit gra. presuponit virtutibus tmqm. car radix

et pricipium. et ar. 4 ad 1 ait si ab essa aie. effluunt eis potentie ita ab ipsa gra effluunt

virtutes. et sepe alibi, idem repetit caiet. 3 p. q. 7 ar. 2 p in corp. ar. med. ibidem in suma.

Sex et alii pr n. ex ista dicit p gram. renasci regenerari hoies. accipere q^dam nobum u. esse id

dicunt a videant in Ad g° st aia. q° datu hoi. i radix phica poar. ita gra. g° ctta — —

§31 pt^o roe, quilibet fra. ex na. sua ordinata ad conferendu. u 2 subo debent tmqm radici phicę.

influenti pos. sue pricipia proxima. p q^e operit hoi. n. esse. in oib. fris. snalis q^dam 2 u. subo.

sd gra. sans. i ria. fra. privnum dans u snale g° illi tmqm. radici phicę debent pricipia proxima.

ad operatis. snalis. sd hęc pricipia. st habitus. g° habitus. ab illa proveniunt phicę —

§.32 dices gra. i fra. accidalis et ideo n̄ debent promanare phice. sd sa. i q^a in nalib. etm. fra. accidalis.

st radix phica aliar proprietatum. ut calor lucis ctta. g° silr. 2° q^a etm. si nullu accis. esset radix

phica paru refert q^a supponit fra. dans em u nale q̃ i radix phica. at vo gra n̄ supponit

aliud dans em u. snale. g° ctta —

dico 2° gra. sans. n̄ producit immte. actus virtutu snalium. cont. St. 12 q. 10. ar. 3 ut ubi caiet.

med. cumel et alii pt° q^a habitus snalis. fidei u. concursu snali i pricipiu pporcionatum. ad

ad actum fidei g° n̄ indiget gra. ad illor productionem. q^d ctta. 2 p° ait. n̄ producit imte. actus

suar potar. g° silr. gra q̃ se hẽt st fra. in ordine snali —

§ 93 – dicy aia ꝑdavit intra actus suar ꝑoar. et deinde in trid. sep. 6 dr gram dari hoi ut possit iuste vivere et influit in illar virtutum actus. – Ex negdo tm actus ad id qd afert ex trid. dico q ibi

ꝑ gram inquunt alia dona ut sa notavi –

§ 94 Adverte virtuts senales dici ꝑse intusas q infundunt adeo a nullar creã ꝑss infundi. nec aquiri viris nae. n qo dicunt ꝑ se infuse. q n ꝑmanent agra phic. – –

§ 95 Sed ob: 3o 2um illae propietas phica e n pt ꝑduci nec servari sine suos radice ut patet in intern. aiq.] habs fidei et spei manent in peccatore sine gra. ao n s ꝑprietates illius – Ex mo ulit. u falsa calor. n. et frigiditas si sint propietates ignis et aque. 2 ꝑducunt et servant ab aliis. Et ꝑo i aliquas a propietates e ꝑtr sua depam. n qu. a sine sua radice ut in his etc – ex ꝑticulari autm n valet ad alle. 2o Ex dm. si cedat actus in ois nalis dysparitatem q gra. pendet a diversis dispois. a pendent fides et spes gra. n. ꝑ peccatum. ediltr distruit fides vo n. illa autem

§ 96 e pendent a diversis dispois. pt una manere sine alio –

Adverte qd et fides dicat radix iustificationis n influit phice q n fra. dans 2 a senale. aiq. deind. et unio hip. dat a senale. senale. ut quo n a ratione ꝑhicam. grã. ut ostendit 3 pt ad q me 3 et et ro i qa mus i ordinatas ad spem. sicus vo gra. e aliqd absum. t et aiale –

§ 97. ob: 2 in aiqu. hois ꝑonunt habs senales. sed ab hos n pt securrere gra. alioqui gra. angelor dysaniret spe. ab ipsa sed dt hec diversas ꝑassiones 2o habs sui. infusi. q n dimanant phice. ab illa alio qui dimanarent in ois iustis t. dysquerit spe. ab hac 3o in beatis n dimanat ab illa fides et spes.

§ 98 nec tm lumen gle. qa illud i ꝑfectius gra. go etc –

Ad argum. negat qd dyquat spe. gra. homin. et angelor. multi. n. propietates ꝑveniunt ab unica radice in uno sbo e n ꝑveniunt ab illa in alio ꝑtr illius incapacitatem. ab aia rationali ꝑmanant sensus in corpore dum e unita ca illo sicus vo dum e separata ab eadm in statu infantie n ꝑmanant dispois ad rois usum. suffs. sicus vo in iuvenili etate. sic silr. in gra. vel. angeli n ꝑmanant hi habs. ꝑtr angelor incapacitatem. sicus vo in homine ad 2 idem Ex qa in viatoris dat fides et ꝑmanant habs. sui. infusi. sicus vo in xo domino ꝑ visionem. beatam ab initio sue conceptionis habuit. L. Ex illum habitum. n a dubium. x rone gra. sanctificantis. et sic n ꝑmanasse ab illa sm. radix suae ꝑprietatum ad id qd dr de beatis patet. x dictis ad 2 ad id qd dr di lumine gle. Ex negdo qd sit ꝑfectius gra. ꝑtr dicam sa an in beatis manent fides et spes. iam negabi 12 –

<u>Qo 2 quo mo gra. sans. sit ꝑhicipatio divinae nae. –</u>

§ 99 nemini dubium qd gra. aliquo mo sit divinae nae. ꝑhicipatio n 2mqd divinas ut infra probabo. acpinde dr facere nos filios dei. regenerare hois. tribuendo illis nobum senale. ca autm hec sit generatio et origo. viventis a vivente in similitudinem nae. ac ꝑinde silys. eficiamur. in na. deus et nos ꝑ gra. nemini etm. dubium a pt gram. a ꝑhicipationi analogiam. divinia qhs. dii et filii dei apelamur. et sumus ꝑ illam ut ioan. dicit –

§40 deinde grā. st. et reliqua creata. creata. participatio i alicuius perfectionis stentes eminenter in deo vg. suā dia. e evidentissimū e n̄ peu. ut fralr. in deo n talis dia. yialr. i crea. crea. nequit ū fralr. in deo. deinde oīs Lipue gram. ū participationum. radicalem sibe phicā. sibe moralem. divinę nę. in sensu identico phyc radix visis et dilectionis e ū participationis atributor. s. ceqis et volicionis deinde e participatio moralis. radicalis divinę nę. p sciunctionum phys. i radix caritatis e unir nam. diam. cū homine grato —

§41 sm. gd dubium i an grā. sans. sit participatio phica et fralis nę. dig. fralissime. et n alicuius atributi aliq quos refert et impugnat curiel. 1º c strobersiar stroba. 3 dicunt gram. ū participationem divinę. nę. 2m qd i ens a se. et fons tolius ū increatū immutabile etc. sd 3a hoc sic optime arguitur curiel. nā. dia. et i ens a se et origo tolius ū etc i immutabilis alis per 3s suposita divinis aliq aliqd per 3 suposita que duo. si grē illi coicarent. dia. nā. go grā. n i participatio phicā ū fralis nę divinę. 2mqd i ens a se etc et 2m ultimum ssitutibū illius 2º qa grā. sans. i accis. creatū principalis yialr ab alio gd yialr pnetū limitatum. in gre entis ar si participaret diam. nam. phicē. et fralr. 2mqd i ens a se et origo tolius ū. n posset ū ens ab alio alioqui duo stradictoria in se includeret yu q im. ens ilimitatum. et imperfectū. gº etc sd per dea vinunt sa L.n. intelectio actualis. i atributū diumi. yiatr. ac fralr. idicatū ū deo participar a creis. n 2m mum. ssendi. quem. hit in deo sd 2m alium coim. in creaturis. sic silr. ū a se origo tolius. perfectionis n coicat. creis. 2m mum. yendi. quem. hit. in deo sd sa qa si a yfart. yendi a se et independentis ab alio. tolas cuymi perfectionum. nil divinū remanet go grā. n participar aliqd divinū. 2m qd divinumi. qd si vinunt vellet gram. ū participationum. alicuius pdicati. ssitutibi. sd n ultimi nę. divinę. verū i ut nunc explico ad illud exemplum. de intelectu dico qd. intelectio dia. hit et rocm. coim. deo et creis. et hit rocm. propriā suā. et sic i coicalis creis. ceterū nā. dia. 2m qd talis e nil coi. hit creis. et sic phicē. et fralr. imparticipalis i ab aliis —

§42 dico gd grā sans. i participatio phicā. et fralis nę divinę. explicat ut qua explicare nullū remanet dubiū. grā. go sans. in se ac fralr. participar ū radium. intelectualem. sinalem. radix gº viti actualis sinalis. ssitutibū i esse. divinę ut dixi in ma. de atributis de 6. qd grā sit radix vitę actualis parit n. grā. i radix visionis dilectionis. sinalis. ut dixi e 4. huius dyp. go radix vitę actualis sinalis intualis. go in se hit phicē. ac fralr. pdicatū ssitutibū nę divinę. ut Lt n ultimū fere ultimū. ex quo diversificar ab aliis rbs. e et si in se participent. aliqd pdicatū pximus ad ssitutibum. dico. sc qd participant remotum. ssitutibū i ceterū pdicatū grę. fere ultimū i ut stemplanti patebit gº etc —

§43 dicis go huius. caritatis i participatio dig. nę negar coa. qa Lt caritas et Lumen glę. sint pripia caritatis et visionis tm. sū pripia. pxima. suponentia. ū L et radicale. sinale. id.n. i ssitibum. naturę. divinę. qd im prytar ū divinum. hoc autem i intibū. radicale. —

§44 dicis unio hip. i participatio alicuius divini. 2mqd divinum i go n implicat participatio divini ut divinū. i per dico qd unio i participatio sualis ut quo qa i unio nectens divinū. v. cū extremo creato at vº implicat participatio divini ut divinū. ut qd qa yu et n yu duis —

§45 dicis go n implicat participatio actualis. divini ut divinū. ut quo per dico nego coam. rō i qa si yu

participatio

actualis ut quo divini ut divinum nullo modo alio excogitabile est nisi ut unio unio autem actualis inter divinum ut divinum et aliquid creatum impossibilis est ut supra a dicto sup. ad 7 probavi —

§ 46 dices aliqua participatio actualis est quae magis participet nam dicam ut gratia quae illa erit perfectior aliqua quae non erit proprium gratiae id est summam divini id est participationum ars. quod est impossibilis est ipsa vitalis formalis ut dixi libro de ente formali ergo dico quod id participat principium vitale formale vitae actualis formalis non est perfectior gratia quae est principium proximum supponens. si non dant id est verum formale quod predicatum non potest ad exhibitum naturae divinae sed principium radicale vitae actualis quod predicatum fratres imbenit in gratia. Et non imbeniat id est radium vitalem fratres igitur verum imbenit fratres id est radium vitae actualis formalis. si dic talem intentionem id est radium tantum intellectionis gratia vero radium intellectionis et volitionis deus autem per radium utriusque exhibet non vero per radium tantum intentionis. sed de negando id est potentiam talem intentum sine qua est impossibilis substantia cuius ut ergo dico id est potentiam et perfectiorem gratia quae est radix vitalis vitae actualis formalis. unde constat hoc predicatum scilicet gratiam id est summam participationum naturae divinae id est proprium illius itaque nulli alio posse competere. adverte hanc participationem gratiae non facere filios naturales et unio hipostatica quae est ingeneratio est actualis non vero formalis qualis debebat id est ad hoc ut faceret filios naturales —

§ 47. ob: sed hic ar 2 ad 2 dicentem gratiam id est participationum divinae bonitatis bonitas non est natura ergo etc. sed ut saepe alibi dixit gratiam id est participationem divinae naturae ut videre est hic ar 3 ad 4 ubi dicit per gratiam generari filios participatio naturae attributi non est generatio ut patet in spiritu sancto. imo naturae vult nunc bonitatis gratiam id est participationem illius entis bonitas se extendit ad quae et attributa gratia naturae hoc est participatio sed diversioris diversimode videatur unde sic alegatis —

Adverte gratiam sanctificantem non id est radium fratres vitalem formalem virtualiter quae non se movet ab intro per actionem ab emanante exhibitam ut patet nec naturae in se recipit actum quod amplius infra declarabitur —

Quaestio 7 de divisionibus gratiae explicatis etc. —

Tamen ad quem est quaestionibus inqua non minores imo magis difficiles ac in precedentibus reperit nobis numen totam dei auxilii stroba in hac est explicanda —

Quaestio 1 dividit gratia in gratis datam et gratum facientem et in aliam —

§ . 1. optime sed de hac gratiarum naturae hic ar 1 dispartit est gratia gratum faciens est homini in propriam utilitatem tribuit ut sanctitatem etc. gratia gratis data in emolumentum aliorum datur ut gratia Linguarum haec naturae gratia gratis data principium ad illas 9 quas Apostolus 1 ad corinthios 12 nota sermo sapientiae sermo scientiae fides gratia sanitatum operatio virtutum prophetia discretio spirituum gratia Linguarum interpretatio sermonum. sed naturae plures possint dari quam hae. hae id est principaliores est quod id est et dari per modum habitus et qualitatis permanentis vel per modum qualitatis transeuntis utrumque naturae expressa in aliquibus viris ut patet quae naturae dari separata a gratia sanctificante ut patet in Caipha qui prophetavit dum peccator esset quin valam. videantur interpretes in hanc divisionem plura naturae curiosa tractant de gratia gratis data sed non necessaria —

§ 2 Adverte quod sed gratia gratum faciens sit etiam gratis data seu sine meritis tamen etc. communi usum

gra grati data stat p dono dato in utilitatem alior. - adverte tamen qd oīs gra auxilior continet
sub gra gratum facienti, qa lz n sanctificet at tamen disponit ad id ut infra videbit —

§.3. Deinde dividit gra gratum faciens in gram creationis et gram redemptionis gra
creationis ē illa qua creati sumus sub qua continent oēs vis et nalis facultates et oē qd ptinet
ad nalem eius gubernationem. ita s. aug. in 20 sermone 11 de verbis apost. - gra vo redemptionis
ē illa q se addit nae in ordine ad finem snalem seu salutem. sequenda q lz aliqua sint nalia
2m subam tamen ex intentione et ordinatione dia sunt snalia et sub isto memb. comprehendunt —

§.4 Deinde dividit in gram auxilior operantem et cooperantem seu adiuvantem in sufficientem
et efficacem et in excitantem, prevenientem et subsequentem, actualem et habitualem. actualis ē
qa dat p modum actus 2 habitualis ē q dat ad modum habitus. et post. et de his oīs latius in peculiaribus —

§.5. Deinde dividit in gram iustificationis et auxilior. gra iustificationis ē illa p quam
sibi dispositive sibi tamen formaliter disponimur ad iustificationem. cuiusmodi sunt fides spes et caritas
habituales. et gra sacris. gra auxilior ē quae tamen dat in ordine ad iustificationem p modum actus 2
q p qd ptinet ad iustificationē n tamen formaliter sed tamen causa illius mo infra explicando —

§.6 Deinde dividit gra in positivam et negativam. positiva auxiliū impensum a deo
quo possimus efficere l. p ficere bonū sibi sit hō praedicatio externa sibi inspiratio et illuminatio
sibi habitus sibi actus. gra negativa providentia removens l. occasiones peccandi l. difficultates ad bonum
l. impedimentis tentationes demonis etc. adverte gram negativam n ita dici qa n ponat effectum
simpliciter n. gra positiva n ponit effectum lz positiva dicat. sed dr negativa qa nil intrinsecum
ponit in eo cui confert cū quo stat qd optime servatur ratio gre, sive dō gratis p illa removet
impedimentum etc gra n. ē qd mors accidat hoi in iustitia seu in gra et tamen mors nil ponit
intrinsecum in homine misericordiae dm qa n sumus consumpti. dixit tertio. tenor 3 q bene
stat qd aliqd negativum sit gra nil ponens in eo cui confert — ita st 3 sa q. et lib 2 qd qdo
dixit divinam dilectionem nullam ē n ponat aliqd in creatura sed vult qd dilectio dicit p quam
vult bonum ponat aliqd extrinsecum. dilectio qua tollit mala alicui ex vi illius hoi nil intrū
ponit. hac gra negativa saepe saepius p prevenimus qa ante operationem boni removet impedimenta
tentationes etc et ē subsequens si de negatio. concursus ad peccandū vellis dicere gram negativam
sed hoc parum refert. hanc divisionem tradiderunt ptr st allegatum quem plures vide bellar.
mol. in concordia q 14 de 36 vas exp. de 22 et lo nº 46 et saepe alibi eamdē agnovit aug.
2 confessionū c 7 gre tuae deputo et quum mea n feci mala etc videat. —

§.7. Deinde gra adiuvans et excitans dividit in generalem et specialem. generalis ē illa q debet
oīs ex coi providentia ut oīs ex coi providentia sive nali sive snali debet l excitatio ad
bonum qa sine illa nequit ullū bonū fieri si autem hac det abundans et frequenter specialis
erit. idem dico de adiuvante seu concursu simultaneo in actu 2º gra vo specialis ē illa
q ex coi generali providentia nulli debet lz oīs l. fere oīs impendat ut auxiliū qd dat iustis in ordine

ad ꝑsolveram finalem. deinde hanc gram. alii excutiant dicendo qd gra generalis i naliz: gra vo specialis i se naliz. sd hoc lz posit dici ut sepe monui im. di illa hic n curamus in hoc sensu. sd in Lo hanc divisionem tradiderunt chrysost. to 2 hom. 32 in cap. 20 mattei s. prosp. ꝑlunes in locis lo 2 de vocat. gentium c. 2 et aliis s et lo 2 c. 2 aliis 32 et sepe —

Qo 2 quid sit gra adiuvans et an prebeniens —

§. 8

1a sent. asserit gram. adiuvantm. positam ū in conc. u concomitanti. dei ita vega Lo 5 in trid. c. 6 ꝑindeqz realr. distingui ab excitante minimeqz ū de gre preveniente. ita cm. Lysius di de auxil. c. 2 de tr. — 2a sent. asserit eamdē gram. excitantm ū adiuvantm. e lys. hic concursū ad eum ad qd excitavit ꝑindeqz ut adiuvantm in actu 2 ū sl. cū eo. et potius ad gram. comitantm. qm ad ꝑveniuntm. reduci: ita mol in concordia di 36 val. tu di 2a c. 9 et plys. alii — denique Lorca hic dicit pelagianā ū ssā. n disiunctm. gram. adiuvantm. ab excitante & 3a ait ꝑtinere ad gram. adiuvantm. excitationem. ut hic eum. concursus dius. et huiz. — denique 3a sent. asserit consistere gram. adiuvantm. in premotē phica sd di illa infra. —

§. 9

hec due st. multum. fundum. hnt. in conc. u ppp. Lo n. pr qd s. concursus dius sit gra adiuvans Lo ex eqa. celestini. ad epos. galie. c. 2 ex ex arausicano 2 can 6,9,4 10, ubi dicit qd ad hoc ut resurgamus a peccato necessariū ū dari infusionem et operationem spus s. infusio n. gra excit. i operatio ꝑo adiutoriū concursus qz illius go deinde aug. Lo 6 di ecclesiasticis dogmatis c. 22 et Lo 2 quum. ad simplicianū q. 2 col. 12 ubi vocationem. ab adiutorio distinguit. deinde trid. ss. can. 3 ubi dicit si quis dixerit sine inspirato. et adiutorio hom. pu. credere. etc. go inspiratio et adiutorium aliqd diversumi go nil aliud qm. concursū. i gra. adiuvans. videat colonienses inchiri titulo de sacramento penis. ꝑ sd interim. v. j —

2a cm. vo maximum. fundū. hic in conc. s. qd gra. adiuvans sit idm qd excitans atque prebeniens liberū usum. voluntatis pr Lo ex trid. ses 6 c. 5 ubi ostendens unde sumendū sit nre iustificationis initiū. dicit a vocate et postea explicando illam. vocationem. et gram. ꝑveniuntm dicit ut q ꝑ peccata a deo aversi erant. ꝑ eius excitantm. atque adiuvantm. gram. ad convertendū se ad suam. ipsor. iustificationem. eidem gre. ~~Liber.~~ assentiendo et cooperando go gre excitanti et adiuvanti libere assentimur go prevenit nrum. usum. deinde gre adiuvanti cooperamur. go i ꝑveniens concursui autm n dicimur cooperari sd ꝑ illum. operari idem hic conc. maguntinum sub sebastiano Archiep. c. 7 to 9 concilior. ubi eamdē doctram. dat dicens. dum adhuc inimici et peccatores sn. excitanti l. adiuti. eidem gre. sic adiuvanti et excitanti assentientes et cooperantes etc. et ut perspicuum sit loqui de gra. prebeniente. sub dit hanc gram. ꝑveniuntm etc. denique st. sequens magistrū in 2 di 26 et aug. Lo de gra. e libero arbitrio c. 17 gra. adiuvantm. et excitantm nominat operantm et cooperantm. hic q. 111 ar 2 et dicit qd gra operans et cooperans n distinguuntur nisi secundum diversos effectus go etc. —

10. hic et funda[ment]a auxi[lii] est. hic est. fundam[ent]um q[uo]d vero libri veritatem. continet modo explicando notanda.
si aliqua primo nos minime loqui de gr[ati]a. adiuvante externa ut de praedicatione etc. sed de illa quam pelag[ian]i et
alii haeretici negarunt. 2º quod licet concursus quo producitur actus non sit recipiendus a ratione gratiae adiuvantis
tamen gaudere debet tamen hoc nomine quam nomine adiutorii et ratio est quia consilia hinc solum applicant hominem.
non vero aliud. 2º quia adiutorium sicut actum 2um et exercitium virtutis. gratia vero adiuvans potius
videtur significare principium. talis exercitii 3º notandum est concursum illum. qui reducitur ad gratiam adiuvantem non est
illum qui datur ad actus qui non deliberati sunt in peccato. faciendis ratio est quia hic concursus qui dicitur adiutorium.
semper petitur a consiliis et pp. ad faciendum id ad quod excitat divina gratia. sed ad indeliberatos non excitatur —

11 deinde contra haereticos. notandum est quod si in illis consideret semper ratio virtutis consultibus. sed et dicunt gratia.
adiuvans. praeveniens deinde 2um hanc considerationem. etiam non est praevenientem. quia excitent et inspirent
ad actus quia licet veluti inclinatas et pondera. ad suos actus sine. etiam non dicunt excitare et inspirare
quia non sunt. fr[atr]es vitalis ex quinde non possunt. has denominationes praevenire. sunt autem praevenientes quia sunt virtutes
consultibus. ante actum 2 excitantes et inclinantes ad actum et illis libere operamur et cooperamur
deinde notandum est quod gratia sanctificans. est potissima gratia. adiuvans. praeveniens tum ob habitus. qui ab illa
dimanant tum ob auxilia illi annexa ex vi legis. —

§ 12 deinde notandum est contra quod non distinguunt excitantem gratiam. ab adiuvante quod ita confundunt
has gratias. ut dicant nil prorsus. praeter excitantem gratiam. esse necessarium. ad actum. hoc non est pelagianum et
errorem. non est apud catholicos quod praeter. excitantem requirit concursus concomitantis neque etiam. dubitant gratiam.
adiuvantem. pro inspiratione voluntatis distingui. a gratia. excitante. et illuminante. hic non est gratia + sumptam
et actus intus. nec etiam. sumunt gratiam. adiuvantem. pro concursu hic non est distinguitur realiter a + illa vero voluntatis
principio consultibus semper quod ipsi dd. volunt gratiam. excitantem et adiuvantem. in actu primo i. potentiam
iuvare quod verum est et patet fundis. aliis. pro 2a sententia hoc est, non videtur negari a contrariis sententiae. videant
rationes. pro hac sententia. apud mascareñas di. i de auxiliis p. c. 4 a nº 9 [illegible] gratia. divina excitans quod
formaliter. excitat a somno mortis dicitur vero adiuvans quia. concurrit physice. i. moraliter ad actum ad eum.
excitat est gratia. si consideret 2um virtutem in actu cum adiutorium. est praeveniens ut dictum manet
si tamen. consideret 2um concursum. et ut adiuvans est actum 2 non est praeveniens sed concomitans ut patet et hoc
patet. fundis est. —

§. 13 Adverte dum dici gratiam. increatam quia causat et dat gratiam. potest et dici gratia. adiuvans quia.
dat auxilium iis qui volunt respondere vocationi i. quia. vult in tempore illa dare potest et dici
excitans quia. operatur in nos sine nos excitatos et inspiratos. —

§ 14. hic supersunt pro duabus sententiis. apostolis ex quibus dictis hactenus videri possunt. quae a nobis probentur et recipiantur —

Q. 3. V. Aliqua qualitas, l. premocio phica servat rationem gratiae adiuvantis pro— praefata in q. 1a —

de hac diff. nil hic tradendum, cum sufficientissime egerimus de illa 2o phicorum, ac proinde ad illum locum remitto q. erant huius loci —

Q. 4. V. gratia adiuvans sit supernaturalis specialis et necessaria ad omnes actus supernaturales.

§ 15 Quod omnis gratia impertita adiuvans ad actus supernaturales sit saltem 2m modum supernaturalis nullus dubitat, sed in praesenti est dubitatio de supernaturalitate quoad substantiam —

§ 16 Deinde suppono ex dictis de 3 § 2 gratiam adiuvantem per modum habitus esse supernaturalem quoad substantiam ut habitus fidei, spei etc. Deinde supponendum est ex dicendis infra gratiam adiuvantem esse exsurgentem si immediate exurit ad actus supernaturales esse supernaturalem quoad substantiam, sed hic examinanda est supernaturalitas quoad substantiam gratiae adiuvantis in actu 2o —

§ 17 Dico 1. concursus impertitus ad actus supernaturales 2m substantiam omnes fidei etc. est supernaturalis 2m substantiam. Patet assertio quia naturalis concursus est omnino improportionatus ad actum supernaturalem 2m substantiam. 2. quia actio sumpta formaliter in se, ut quod ~~[struck]~~ dicat terminum si illa talium rationem sit capax, ergo actio habet in se supernaturalitatem ut quo —

§ 18 Quod si dicas debitum est omni auxilium adiuvans necessarium ad omnes actus supernaturales, ergo gratia adiuvans per modum concursus non est supernaturalis siquidem debetur alicui. Dico quod ipsum adiutorium nulli naturali enti debetur, parum autem refert quod debeatur habitis supernaturalibus; hoc autem non impedit supernaturalitatem, quod etsi deus omnibus dat tamen est quod indebitum omnibus entibus naturalibus —

§ 19 Quod si rursus dicas concursus generalis deus est omnibus entibus naturalibus et supernaturalibus, ergo non potest esse supernaturalis quoad substantiam. Dico quod si accipiamus concursum generalem quo deus concurrit ad supernaturalia, hic non est omnibus nisi supernaturalibus ac proinde erit 2m substantiam supernaturalis; si autem concursus dei sumatur magis late prout indifferens est ad naturale et supernaturale, sic non est 2m substantiam supernaturalis; hoc autem non concurrit deus cum causis supernaturalibus, sed concursu supernaturali 2m substantiam. Alia solutio est quod concursus ut provenit a deo est moveris non vero in se specificatibus, sed contra hanc solutionem est quia concursus in illo ordine ad quem datur debet esse efficax ut emanat a deo et proportionatus ad effectum; ergo ut promanat a deo est supernaturalis 2m substantiam. Dicitur autem generalis quia datur omnibus et a variis differentiis specificatur pro varietate effectuum est differentialis —

Dico concursum ut a deo promanantem debere esse proportionatum eis inter ut provenit a deo est capax naturalitatis et supernaturalitatis non vero quia est supernaturalis et naturalis ut a deo provenit. Deinde concursus est efficax ut a deo provenit non tamen efficax ut sic, nam ut a deo provenit potest producere talem supernaturalem effectum, sed efficaciam habet superaddentem ad hoc ut modificatur a concursu causae 2 potest producere effectum. Secundus deus ab illo concursu denominatur causa supernaturalis 1a et ille ut a deo provenit a causa supernaturali, ergo est supernaturalis ut provenit a deo. Dico deum denominari causam per supernaturalem non a concursu ut provenit ab illo sed

ut

modificato p concursum causae 2 generalis . et hic ille concursus ut provenit a deo provenit a causa generali.

provenit a causa generali e talis dicitur a concursu non ut provenit a se sed ut provenit ex causa 2 —

instus effectus generalis non sim. hinc ee talis ut proveniunt a creis sed ut a deo proveniunt go et actus - dic

ed talis effectus non hinc ee generalis ut proveniunt a deo ut causa illi sed ut particulari mediante huic concurrere

idem de actu dicto. edo illius solus deus e causa particularis advertere oes effectus tm. natis em generalis.

hinc ed sine talis l. talis spec. a voluntate efficaci dei ea voluntas dei e efficax l. esi efficax

non vo determinati et fraler ea hoc provenit a causa determinata efficaci creata cum qua deus decrevit

producere effectus. et aqua illi sumunt spiritum - dices actus non e vitalis ut provenit ab huius ea huius non e

vitalis go si deus e generalis ascio ut provenit ab illo erit em generalis. Rx dico cuius anti negdo conam.

ro e ea huius e causa particularis determinata. deus vo causa illius indiriens.

§20 dico 2 et si oes gratiae adiuvans ad actus generalis. 2m subam. pro. dici specialis rn. auxilii natis

atm non oio gra. adiuvans generalis e specialis et indevita in ordine generali. cps huius dicti patet

ex dc. 3 et 4 2o pt prio proportionato ad effectum debet concursus proportionatus ad illum ut patet

inducere go habitibus generalibus debet in coi provida generali concursus et influxus generalis 2m subam.

go ista gra adiuvans non e specialis in ordine generali si quidem debet pro coem. ordinem generalem 2o ea

ut dixi de 3 et 7 tm. in ordine nali em generali dat gra. ~~adiuvans~~ excitans geralis go cm dabit aliqua

gra. adiuvans geralis. in ordine generali ac proinde non specialis —

§21 dico 3 sepe gra adiuvans p mum. provenientem per excitantes p mum. concursus e specialis in ordine

etm generali explicatur et pt pro conclusione sepe n dant excitantes uberiores ac sit debitus coi provides ut patet in excitationibus nimis

in mificatis et extraordinariis sed hic sit gra. adiuvans. go deinde sepe dat concursus seu deus

concurrit ad producendum actum sl. cum voluntate. ad quem. actum non dat huius. q concursus generaliter

coi e specialior aliquo etm. producunt actus intensiores habitibus tum concursus e specialis et indevitus

in ordine gre. —

§22 ed si dicas hic posterior modus gre. adiuvantis ee insuabe et impoli. 1o ea e 3a coem ordinem

causandi dei semper n. operatur ut causa ullis 2o ea daret effectus productus sine eo ed presupponeret

ee proportionatum principium in actu 1o 3o ea concurrit deus ut causa ullis. rn. illius effectus. p

concursum suum generalem. et concurrere sl. ut particularis suplendo defectum creis. ed implicat 4o

in coinsti in quo producerent actus producerent huius. go illi pp. concurrere —

§23 Rx ad 1 non ee insuabem mum. causandi deum concurrere ut causam particularem. edo non adest

aliqua causa crea. particularis illius effectus. ut patet pluribus philis. cet. - ad 2m dicimus

dicimus n̄ posse dari conc. enim supponat esse proportionatum in causa particulari physicali ceterum in illo casu supponitur proportionatum in illa siquidem duas – ad 3 dico quod duas concurrit ut causa particularis tum in illo casu quia nulla alia causa particularis physicalis creata. l. dic dum sed ut causa particularis et ultimum concurrere quod 2m diversas rōes n̄ implicat ad q. dico quod id quod hō. hic habet dispositionem ultimam ad introductionem alterius n̄ producitur ab illo ut patet in bona phīa. in dispo. ultima caloris ad ignem quae minime ab ipso igne producitur –

§ 24 dico q grā. adiuvans ē simpliciter necessaria ad oēs supernaturales actus. loquimur in hac ut de grā. adiuvante per modum concursus. et per modum excitationis ut de illa speciali n̄ ē sed generalis. haec ut adeo certa sit explicata ut sine errore in fide nequeat negari quod patet ex innumeris conciliorum locis ubi definitur contra pelag. gram. excitantem et adiuvantem. ē simpliciter necessariam. videatur aug. 102 qua 105 ad vitalem paulo post principium. et contra dictum propositum explicandi. alia quae omnia videntur dicere –

§ 25 sed Alb. l.o 3 de auxiliis de 7 c.o 3 adm ostendit praeter harum concursum et excitationem aliam gram. adiuvantem requiri ad actum ipse vero n̄ explicat an haec grā. sit premotio sed illius argumenta n̄ probant nisi hoīem indigere grā. adiuvante. ē posse dici specialis rū ordinis naturalis n̄ vero rū supernaturalis. haec autem grā. adiuvans requisita nulla alia praeter harum excitationem et concursum aliud argumentum proponit sup. l.o 3 de auxiliis c. 4 no 7 –

§ 26 demum ledesma et vinca de auxiliis ar. q c.o 1 corol 2 et si convenias in ut prima at tm. dicit n̄ ē habitus divitis concursus et fundū. quo id probat. ē quia cum eius n̄ actu diligit deum. ei n̄ dat concursus at tm. nil debitum denegat sed hoc nec verū nec probat. ē quia tunc alicui cause debetur concursus quando ē aplicata. et sicuti n̄ det dicitur denegari n̄ videtur denegatum quando n̄ se aplicat ad ferendū ut patet in igne fornacis babilonicae –

D.o 8 De grē excitantis natura –

Ante enim dubitatus proponamus ea hanc gram. supponendū ē 1o quod sit grā n. excitans ē donū gratuitum excitans seu movens ad actum. 2o de fide certum ē dari gram. excitantem ē in interiori inspiratione et illustratione. constat hoc pluribus conciliis contra pelag. definiri videatur Arausica can 6 et 7 et 25 et 22 et trid. sess. 6 cās et can 3 et 40 celest. in epā. ad epis galliae capite 8 –

Q.o L v. oīs grā. interior excitans. sit actus noster vitalis –

§. 1. et si nulli catholico sit dubium. illustratio et inspiratio cogitationum gram. excitantem. hasce illustrationes boni etc. ē actus vitales intus. vitales ē inspirationes et volitiones tedio efficiendi malum l. diligere bonū. sortiri rōem. grē excitantis ex pte voluntatis ~~dubium~~. hasce ē actus vitales nrae facultatis.

et si hoc

hac impom. ultm. sit n̄ desunt q̄ distinguunt gram excitantem in 1° et 2° actu illa dicunt eā a solo deo minime a nobis producitur actus nro ū illm v° dicunt ē actus nostri intellectus et voluntatis ita Alb. L. 8 de auxilijs di. 19 et alii ex nostris —

§ 2 Expono 1° ex scil. exp. scpe. n. in script. agnosciur gra. excitans. deo tangente cor hois dr. aloqui. sto ad ostium et pulso etc. sd tactus cordis et pulsatio minime ē actus nostr. sd solius dū go pt ea scil. expp. dicunt gram. excitantem fieri in nobis sine nobis sd actus vitalis fit in nobis ēhiu. concurrentibus go per illos dar gra. excitans. 3 Araujicanū cc 20 dicit multa bona opera in hoc fiunt ē ū facit homo etc go gra. excitans fit in homine et ū ab homine go 4 idem dicit aug. to 4 L° 1 q. ad simpl. ē 2 et to 7 de gra. et libero arbitrio cc 17 idem dicit S. bern. de libero arbitrio ubi dicit a deo go sine dubio fit nri salutis exordium nec p nos utiq nec nobiscum go nullam actionem in gram excitantem. hic crea. a qua hic initiū iustificationis idem docet hic sr ar 2 s. propter pt roē ea si ū pduceremus actus vitales a nobis initiū iustificationis sumeret saltm pcialr et inadequate ēd ē oio falsū si pula pt ea a nobis sumeret inspiratio go initiū iustificationis —

§. 3. sd nilominus dm ē cū obs. fere dd. vide intus. ad hanc ēm. ut nullam gram. excitantem internam sive 1m sive 2m ū ē ū sit actus vitalis nostr. videat sr ad caput 6 Joanis lectio 5 cc 12 ē 3 ar 4 pt 1 lucubenter aut sti. ubi cū loquat de gra. excitanti. scimus mentionem facit timoris dilectionis ēd audiens vocem dei etc —

§ 4. sd hi ob actus vitales ū go nulla dar gra. excitans ē vitalis ū sit m. pt innumeris scil. loci videat vara 2 v. 31 salm. 23 ierem. 32 v. 40 osee 11 v. 4 et in pluribus aliis pt 2° ex s. aug. p to 2 qum ad simpl. ē 2 ubi ex professo explicat excitantem gram et duntaxat illam constituit in cogne. delectae. l. affecte. q actus vitales ū. vū illustriora testa. hent. to 6 L° 2 2a duas epistolas pelagi. cc 8 et manifestius hanc doctram explicat cc 9 videant alia. ibidem. pt dm ex s. Pro L° 2 epla 2 ad constantiū ex quo gra. excitans ē tunc cogno. expe. intus. tum delectatio expe. voluntatis idem s. prosp. de vocatione gentiū. cc 26 alias 9. idem copiosius Bernardus. de gra et libero arbitrio alia p pla. pss. afferri ex pps sd cū pauca ū sufficiunt plura ū proderunt ut araujicanū ait cc 25 —

§ 5. pt roē ob gra. excitans ē in scil. petit ad actus l. dr. ū nuyam ad credendū l. diligendū ut oportet ē actus vitalis go frustra fingit gra. alia excitans ē ū sit actus vitalis coā patet ans vo pt ex trid. sess 6 cc 5 ubi definit gra. excitans et adiuvans nuyam ad salutem. et nulla aliam ponit nuyā. scil. p pr. inspiratione diam. ophendendo sub illa etm cogitationem bonam. ergo si alia gra. ē inspiratio ū sit sui actus vitalis requirit manca est ibi doctrā. scilicet ēd sine impudenti errore nequit dici —

§ 6 Ad argum. 1 ex ad 1m. ēd aloquio pulsatio tactus cordis suggestio etc ū actus vitales a nobis vitalr. pducti. st n. suggestio dimonis aloquium et pulsatio iusdē ad malum fit p actū nrū vitalem media explicat species illor obor turpium. sic cogitatus bonis pulsationis ab spū sto immissis fiunt a nobis vitalr. ob n. suggestio sibi bona sibi mala fit in nobis p excitationē species obi bonit. turpis dein de nescio quo mō tactui cordis et aloquio negat rō. actus vitalis si sudar illustrationibus et inspirationibus.

in. et scil: hic nullo alio mo dum tangit cor nisi illustrationib. nec Loqui nisi iisdem. im Aug. in ps. ad q. gab. c. 8 dicit cor tangi pacernis inspirationib. scil: Lobaninys pe 7 c 72 to 4 cum ait qd pulsar deus p internu. l. externu obm videar trid. sys 6 c 5 ubi apertissime. hoc idem dicit p pla. alia qu. ageri. ex pp. et scil: n minus clariora —

§ 7. dinde st in externis pulsaionib tangimus foris ut audiamur. et aperiat nos sic deus ut voluntas illi aperiat tangit illam. et intum. media excitat sperier. si ita posset fieri a nos. minime externa pulsare. foris id efficeremus —

§ 8. Ad 2m qvatm. dicimus nos. phico concursu concurrere ad hos actus. et tm. nulla incommoda ex illo sequuntur qd autm concurramus efficib ad illos pr qa vis gra. excitatis. i actus vitalis sd ois actus vitalis. petit cnatr. p dui ut actio intro p actionem. ab emanat deus tam. et in illo subiectari qo concurrimus. ad gram. excitantm. phico influxu. efficib m satis probant. e sm i desu actus vitalis p illam nulla assignabit hanc ei sic tradunt oes Ti. et phi. wa optime ex illis infert pr ex adverso qa suggestiones. diaboli fiunt a nos phico influxu. Lr imdiliberate go silr. illustratis. bonis ans patet qa demon scolus. nullu actu internu vitalm. pt causare nec voluntatis ejus hoc unqm. dixit vide sua lo 2 de auxiliis c lo no 3 p 3a Arium vide vegr in trid. lo 6 c 8 p id afrat —

Adverte qd Lr sit vera illa sra asserens. actum. vitalem. scnatr. aso dio p ductum. denominari pu. poam. hoc n e veru dipoa. ordinaria. sd de absa. unde. cu n sit necessitas multi candi mirabilia diundu i ad ipsos actus vitales. denominantes intum. cognoscentm. et voluntatm. amantm. volunt sl. cu deo concurrere —

§ 9 nunc gr ad 3 rocm. dubitandi. l. 2m fundu dx scil: et pp qdo dicunt gram. excitantm fieri in nos sine nos ingit sine nos huano. mo. concurrentib n sine nos phiu. concurrentib pr dicm in § superiori idem volunt scil. arausic. aug. et vern. ad id vo qd dicit qd sit a nos initium iustificationis dicimus qd sit a nos. si libere. concurreremus. utru cu n sit in nra. potestate. concurrere l. n concurrere. im nec initiu nre. iustificationis —

Qo 2 v. gra. excitans. sit Libera et in nra potestate. —

§ 10. Afrat caie 12 q 110 ar 2 et nab. et alii tomistae negant vo sua. sa rilatus et fieri oes dd. et addit sua qd aliqui actus pertinentes ad gram. excitantm si. deliberati e l sra verai sd ante um adverto qd actus eliciti. a gra. excitante liberi si qd nequit sine errore negari n. nrum e assentir vocationi dei 2o suppono oscrbaionem. gre. excitantis pei. u liberam ut patet in illo q postrem. illam habuit hic advertm. ac inde. libere cam. oscrbat 3o adverto qd qdo vg. actus fidei ... alterius virtutis excitat ad alium tum iste actus. pt. dici gra. excitans. Lr n cu toto rigore. et inde. illa gra. excitans sit. libera qd nequit ab ullo negari —

§ 11 his positis dico lo gra pure excitans dequa loquunt scil. et pp. n e sita in nra. potestate. nec ad illa concurrimus libere pr ex testis. allatis in hac de. § 2 patet e optima roi. et expa. n. si atendamus ad metaforas qb. de gra. loquunt str. id demonstrant n. ista gra. dr pulsare cor.

pulsatio anim. foriu*m*. n*on* e*st* nisi in potate pulsantis dicim. nos a somno excitari. q*uo*d n*on* e*st* in potate dormientis. —

§ 12 sed ob. nab. in nalib. l actus voluntatis e*st* Liberq in s*upe*rnalib. actus n*on* p*otes*t et sic negat q*uod* z*m* co*m*. ophiam. actus l*o* primus p*er* nalib. ut e*st* nalis afuio ad bonum. statim ac p*ro*ponit ab int*ell*e*ct*u. negatur — deinde dicunt obm. ist limitatum et limitatio proponit mo. g*o* libere elicit actus co*n*. negat requirit cum. adbirtaq n*on* ibi dat — deinde dicunt oi. donum gratuitum. debet Libere recipi ab eo cui tribuit g*o* arg e*st* falsum. unio .n. hip. donum fuit et tam. ab humitate n*on* Libere fuit acceptata et sic silr. habit. fidei infusi pueris — deinde dicunt disparit. ad gram. s*un*t actus otriuonis et dilectis sed hae dispar. merent eglam. g*o* actus gr*ati*e excitantis s*un*t Liveri co*n*am. n*on* video quo mo infert nisi velint actus otriuonis s*un*t gram. excitantem q*uo*d supponit et n*on* p*ro*bat nec p*ro*bali e*st* — —

§ 13 dico huius mi. actus q*ui* indeliberati s*un*t. ut sortiunt roem. gr*ati*e excitantis p*ro*veniunt a habitib. dico s*un*t di. ois. actus huius mi. indeliberati p*er*tinentes ad intm. n*on* p*ro*veniunt ab habitib. sed apois. s*un*t sursu. p*otes*t q*uia* n*on* dant habit. nisi in ordine ad actus ad quos hic. dism. l. indriam. poa. ut patet indueri sed ad hos actus. n*on* hic indifram. inhy. nec nulla diffy. siq*ui*d e*st* s*un*t necesii. q*uia* ab extrio. agente fiunt g*o* —

§ 14 a dico 2*o* ad oes actus. gr*ati*e excitantis q*ui* subiacent Libertati occurrunt habit. si adsint .l. aliq*uo*d supleus. illius vices. ut sursus e*st* p*otes*t p*otes*t ex adverso fundo. ac p*ro*ducis. q*uia* dyc patet in pluris exemplis. — dico 3 motus gr*ati*e excitantis q*ui* s*un*t motus subiti et indeliberati voluntatis. interdu p*ro*ducunt apoa. sl. s*un*t habit. ut patet in hoc. iusto q*uo*d do hic aliq*ue*m. inspirationi e*st* hat obm. frali. caritatis tum talis illustratio a tali habit. p*ro*duitur aliq*ua*do vo fiunt tales subiti actus. a sursu dei peculiari vium. habit. suplente. ut actus predictus caritatis in hoc. infideli seu iniusto. aliq*ua*do denique tales actus subitos neque ab habit. nec ab aliquo illius vium suplente. sed apeculiari auxilio pehito onalr. ab ipso actu fid. ut patet in actu inspirationis ad nullam virtutem. expectante. ut fuit ille actus quo quis vellet eliceri actum fidei — idem dico de actib. apuy. q*ui* z*m* p*ro*valim. ss*e*. actus voluntatis comitant ac dixi de actib. indeliberatis —

§ 15. d*ic*o 3 ult*imo* poni p*otes*t actus fidei et charitatis q*ui* n*on* fiunt ex habit. nequeunt s*un*t eiusd*em* spei. ac actus q*ui* ex habitib. p*ro*ducunt q*uia* hunt diversa onalia p*rin*cipia. d*e* tales actus. q*ui* vocant caritus l. fides incoam n*on* dis*tin*gunt a n*on* incoatis. q*uia* idem. p*rin*cipium onali. hunt ois. .n. ponunt tamq*uam*. onali. p*rin*cipium. habitum. l*icet* ab illo inquoari p*ro*ximi n*on* p*ro*ducant —

q*uo*d V. gr*ati*a excitans. sit s*upe*rnalis quoad subam —

§ 16 nemini dubium s*un*t p*otes*t gram. ~~excitantem~~ excitantem. s*un*t z*m* sum. s*upe*rnalem q*uia* ex provida s*upe*rnali. et ad finem s*upe*rnalem. dat deinde ut*rum* e*st* oib. aliq*ue*m. gram. datam de facto s*un*t s*upe*rnalem

2m subam vg. illa q dam sui Apostolis. magdalene et alijs. deinde ortumi apd oes gram extrnā excitantem vg. predicationem. mortem amici etc sepe sepius ē nalem quoad subam. de hac n. nil eo sd sm de gra excitante interna exhibita ad actus snales 2m subam. —

§ 17 hic positis afrans ua ē gram excitantem ē snalem quoad subam ita coitr oes. nasarcarios di de auxilijs que nō est ad 2am alia ut negatiba sed apologia de auxilijs et 2 nō est sd hic est pecuiliari xt dicenda —

§ 18 dico eo gra excitans intrna mediate ~~mediate~~ excitans ad actus snales et imte ad actus nales 2m subam. nalis ē hoc vult 2us ut patebit ex legio et pt uo sm n ad eius pvatm. sufficit ut expliumus quo mō dit gra excitans mediate ad actus snales vg. infidelis anxius de sua salute cogitat de inquirenda religione. deinde audita prestantia fidei x exoptat illius fundamentis discutere exuusis eo fundis. veri religionis considerans e illustrae interius etc idem in peccatis excitans a morte amici respicit sibi mortem imminere et terret deinde hinc cogitat sua scelera deinde tristat illius feditate etc et illustrat ad hoc ut illa detestet go illae primae excitaciones imte excitarunt ad aliqd nale et mediate ad aliqd snale. go si illae imte ad aliqd nale excitant nales erunt 2m subam. ut patet ex illis 1is et 2is enumeratis actus. hoc eo aforciori pvant argua. sa 1um —

§ 19 dico 2 gra excitans interna imte ad actus snales ē snalis 2m subam. ita hoc vult 2us ita et hic q. 109 ar 1 2 et 6 deinde hic sta ē conformis mō loquendi ccil: et pp loquencium de excelencia et necessitate grē pt roe. oes causa et eus. debent ē equalis perfectionis speci fice. sd causa debet ē pfectior et in excelentiori ordine. sd gra ē causa actuū snaliū 2m subam. go ē snalis 2m subam. mr et roa manifeste ē. mi etm patet qa gra dr causa actuū snaliū et nre conversionis sd hic actus vg. caritatis fidei spei etc sē actus snales 2m subam go gra ē causa actuū snalium 2m subam go etc confr qa ideo admittunt habitus 2m subam snales qa dant ad actus snales 2m subam. go silr gra erit snalis 2m subam qa dat ad actus snales 2m subam —

§ 20 sd dices nec gram ē causam phica efficientem actuum snalem 2m subam sd sm moralem nec etm ē certum dari actus snales 2m subam. atqui inde n crit eius snale 2m subam gra excitans. Rx qd lz gra n sit phica efficiens. p hicam causalitatem debiens ordo et conformitas petit qd id qd imte excitat ad snale snale sit talis n. gra excitans ex na sua hic p se inclinare et excitare ad actum snalem. inqe finis illius ē excitatio ad talem actū snalem. go conformius ē ut sit snalis quoad subam ut sit pporcionata suo fini p se pichito sic etm coitr bene dicit actum nalem intus n detrare qui ad actū snalem caritatis pr imperfectionis ad 2 dico etm si certum de fide n sit dari actus snales 2m subam. atmi ita certū ē ut pvale hic temporis n sit oppum abundeqe a nos pvatum ē de 3 —

§ 21 sd ob. 1a 2 sine ulla necessitate multiicant entitates snales et sine aut sil: et pp. go 2o gra excitans interna nalis ē sufficiens ad excitandū mediate ad actus snales 2m subam go et

aū

mobiendos imte Dx negdo. l. arg. qd minime pt fundam. n. autz. videant in dc. 3 ad 2 argsudo illud et nego cam. et rõ i qa grã. excitans nalis occasionalr. et pauis excitat ad acty senaly 2m subam. sine illa n. sepe sepius fiunt deinde qa n i causa actuũ senalium. sd sm. remote dispositive. pauis et n ex nã. suã. inclinat ad talem. senalem. cfum. at vo grã. excitans ex nã suã. et pse et ex proprio fine. inclinat ad acty senaly. eliciendos —

§22 dices grã. exterior mobet imte ad acty senaly. 2m subam. go pt arg n. sepe grã. exterior mobet ad l. acty grã excitanty. sd hi sepe sepius st senaly. 2m subam. go etc — Dx qd licet aliqdo grã. excitans. exterior mobeat imte. ad gram. excitantem senalem. qa tm pauis se het et occasionalr n neceo. pse requisita ob hanc causam. n ẽ senaly. qd ẽfr. n. etm. si fasmata. corpor. excitent imte ad aliqd senali. qn pse loquendo n st necea. simplr. sd sm. neceo. pauis. roe status. siuncty. cũ cpore. et hęc ẽ diffrã. qr grã. interna excitans ad acty senaly 2m subam. sit senaly 2m subam. qa requirit neceo. et pse. ad illos acty. qd n het exterior ut vidisty —

§23 qd si dicas fasmã. requirit neceo. ad specm. ingilem. et tm. n ẽ spualis go etm. si grã requirat neceo. ad acty senaly n erit senaly — Dx fasmã requiri neceo. pauis. ad specm. neceo qa in statu. hoc minime. sine illis pt ingi pauis qa abse pt sine illis ingi ut patet in statu separatis et ulterius fasmã. n inclinat ex nã sua. ad hoc ut mediante illa eliciat acty. spualis itaut ex suo fine nali ad id detur sd pauis. i illi qd mediante illa inty. ingat. grã vo interna excitans ad acty senaly. imte pse requirit et neceo. qr in statu. separationis nu siunctionis homo pt efiure acty senaly. sine illa et ex sua nã. et tmem pe fine sibi snali. het actum senalem — adverta disparitas ad plariũ silium. arguor. solutionem. idem. n. prorsus ẽ Dxdum. ad alias sily paritates ut vg. fasmã. movet ad gram. excitantem ẽsitué in intu go etc —

§24 dices ex grã. extrã et intrã. fit vna grã. excitans. go grã. excitans interna mobet ad acty senaly. go Dx siedendo arg. utraq n ẽ grã. excitans. sd diverso mõ externa pparat viam interné. interna autm mobet et pse requirit —

§25 ob. 2 obm. l. mus. tendendi illustratũ. moventiũ. ad actum senalem. imte n ẽ sepe sepius senaly. go etc arg pt qa sepe infideles. excitant ad acty senaly. et tm. nullũ obm. l. mum tendendi senalem. hent siquidem. n hent notiam. obor senaliũ. go etc ad argum Dx nego l. arg ad pvatm. di infideles qd et infideles excitent imte ad acty senaly. ut ad cogm. dei p fidem. etc hent notitiam hent obor. senaliũ talm vn sfuso l. ex fama. l. ex traditione parentũ. l. ex alio capite. l. acty erit senaly ex mõ tendendi. inde vito minime, ut. qd sufficit ad senalitatem acty —

Qo 4 V. grã excitans sit ẽ qualis superioris aut inferioris pfectionis ac st acty adquos excitat —

§26 ex dictis patet qd in hac qc sit dm. iam n. patet qd si sermo sit de grã. externa excitante. ad acty senaly. cũ impfectiorem. et diverse. roĩs ac st acty. ad quos excitat hęc n. e, in actis poat externas

sporeat vight illi n. acty poar internar spualium, si deinde si loquamur de grã interna alia pure excitans pveniens. alia vº subsequens. libertatem ut ita loquar —

§27 dico 1º grã. excitans ē in nra poate. i aliqdo ē eiusdē pfusionis spesifiq. aliqdo superioris aliqdo inferioris explicat hoc n nulla alia indiget pbat ad aliqdo sit eiusdē pfus ut qdo actus caritatis excitat ad alium actum caritatis murato obo mali l. n mutato ut sepe ptingit. qd aliqdo sit superioris ut vg. qdo grã excitans i actus caritatis et actus excitatus i actus alius libr. alterius virtutis l. moralis l. teogis. qd aliqdo sit minoris ut qdo grã. excitans. ē actus alicuius virtutis moralis l. nullius virtutis et inclinet in actum caritatis —

§28 dico 2º grã pure excitans. n sita in nrã libertate. alia ē excitans. mediate alia imte. ad actus senalis si loquamur. de mediate excitante. ex dictis colligit aliqdo maioris aliqdo inferioris pfusionis ū posse ut perpendenti patebit si de grã mobente imte ad actus senalis loquamur si fiat sparatio intr illam ē i illustratio et intr actus voluntatis ad quos excitat requi n ū spei diversaq unus actus ē voluntatis intus. altrº et aliqdo actus inspirationis superabit ab actu voluntatis ut patet si inspiret ad actum caritatis et aliqdo erit mr pfusionis qm. actus voluntatis ut si inclinet ad actum alterius virtutis moralis ut imperantis. —

§29 dico 3º fere semp grã. excitans siue sit illustratio sive inspiratio ē inferioris pfusionis spuifiq. ac ū actus ad quos excitant de aliqb ut de virtutib teogicis nemini dubium ut et geraliter de oib pt n. illustratio et inspiratio hent p obo spuicantes. bonitatem. l. veritatem. actus ad quos excitant sd actus. semper sū inferioris roys. ac ū actus spuicantis. ut ex se patet n. obm spuicat ut principium equivocum. tu actus go illa l. isto n semper inspiratio et illustratio sint inferioris ordinis saltm. aliqdo ū ut patet ex dicto 2 —

§30 dico 4º aliqdo grã. excitans. s. inspiratio et illustratio hent idem obm. frale. ac actus ad quos excitat hoc pt n. in vid. sepe 6 c. 7 actus caritatis impfus incitat ad actum dilectionis pfus. et m. ū eiusdē spei. go illa ex quo patet gram. excitantem pu ū eiusdē spei cū actu excitato —

§31 sd oppones si inspirationes ē hent idem obm. frale. cū actib ad quos excitant forent eiusdē spei cū illis in eo ipso in quo sū. infunderent habitus. illorum actuum. n. ad pseneiā actuū. silium in spe infundunt habitus vg. si inspiratio ad actū caritatis esset eiusdē spei cū actu caritatis ad pseniā illius actus infunderet habitus caritatis ex qua. doctra. sequeret qd posset dari habitus caritatis in peccatore qd ē falsū ergo ē inspiratio pt ū in peccatore go si ad pseniā istius habitus infundit in peccatore pt dari habitus caritatis —

Ad argum. Ry negdo sequelam. et ad pbatm. dicimus ad pseniā actuū n quomo. unus

infundunt

habitus. sed ad prosecutionem actuum deliberatorum ~~in adultis~~ et perfectorum. [in adultis] non autem actus perfectorum non ingo actus intensos vel remissos sed actus efficaces saltem quoad assensum. non enim sufficit ad caritatem velle simplici voluntate deum scientia. hunc non est actum peccator saepe saepius habet debet quod actus liber et efficax ad hoc ut ad eius prosecutionem infundantur habitus. cuius ratio non alia urgens nisi doctrina. ... 30 relata. et alia communis quae tales actus non sunt nisi inchoationes et veluti embrio vitae supernaturalis cui non debentur principia vivendi haec doctrina. [ultimum] ingit de augmento habituum non actuum imperfectorum. quod actus imperfecti non sunt meritorii esse quam si sunt meritorii ad prosecutionem illorum infunduntur vel augentur habitus. per rationem meriti non autem ob aliam rationem —

§32 Dices etiam actus qui sunt idem obiective formaliter non possunt esse eiusdem speciei cum iis qui producuntur ab habitibus. quia actus qui producuntur ab habitibus dicunt ordinem essentialem ad habitum. illi autem qui non producuntur ab habitibus dicunt ordinem essentialem ad diversum principium. contra quia inspiratio non est capax premii actus vero inspiratus est capax ergo etc. ... ad ... actus tamen qui producuntur ab habitibus quam qui ab auxilio peculiari supplente vices habitus producuntur dicunt ordinem essentialem ad actum et pariter illis quod ab alio peculiari principio producuntur unde constat non distingui specie — ad confirmationem dico illam inspirationem esse incapacem meriti ob defectum libertatis libertas autem vel necessitas non arguit distinctionem specificam in actibus —

§33 Hactenus egimus de perfectione etc. nunc restat agendum de perfectione intensiva ordinemus optime gratiam excitantem posse excitari ad actus perfectiores et intensiores sicut et actus inefficaces ad efficaces. nulla enim nec libus apparet implicatio in hoc quod actus intensus ut duo representetur ut bonum. hic et nunc diligere deum actu intenso quare nec implicat quod actus inspirationis inefficax voluntatis inclinet ad actum efficacem —

§34 quod si opponas gratia excitans est causa actuum ad quos excitat ergo non potest esse imperfectior nec intensiobe nec specifice respondetur gratiam excitantem ~~tamen~~ esse causam moralem ac proinde in illa non requiritur maior intensiva perfectio nec specifica quam est illa quae datur in effectu —

§35 nec obstat illud ... ad corinthios 4 quis enim te discernit. quasi dicat sola gratia dei est qui te discernit quid autem habes quod non accepisti si autem non commensurentur gratia excitans et actus excitatus homo se discerneret ergo etc. idem dicit augustinus libro de predestinatione sanctorum capite 5 sed ad hoc respondeo quod ibi paulus intendit nihil esse quod non habuerit homo a gratia ... enim homo habet sive a gratia excitante sive a adiuvante simul idem docet augustinus quod nos fatemur

n insuali nec inusitatus sed petitus in recto ordine et nec et grae ad efrautem dico gratiam sanan quae excitat n vero quae phiu influat —

§ 45 ob: quod gratia excitans et idem ac adiuvans quod hic cum. et etiam operans sed gratia adiuvans sunt phiu. ergo et excitans — Resp. quod gratia excitans et adiuvans sed post illam alia gratia adiuvans dari vg. habitualis et concursus. haec autem gratiae adiuvantes dicuntur phiu concurrere n vero quod se hic post mum actus excitans post rones dictas —

§ 46 ob: sed gratia excitans est inclinatio ad actum. ergo hic phiu influxu — Resp. deo gratiam cum inclinatione l. persuadet et sic secundo inclinatio s. habitus l. post mum. habitus concurrit ad actum et sic nego — adversus quod π 3ra q. 22 dicit deum movere voluntatem phiu. n impendendo et media gratia excitante concurrat phiu. sed quia tribuit virtutem sufficientem ad hoc ut fiant siles actus —

§ 47 ex dictis facile colligitur et dari gratiam excitantem generalem et specialem generalis est quae omnibus datur ordinaria secundum commune ordinem gratiae gratia specialis est abundantior et debita secundum communem legem. — colliges etiam gratiam excitantem et necessariam ad omnem actum (generalem inge.) et ita definitum in trid. sess. 6 c. 5 et 6 et can 3 —

Quo 6 v. sit peccatum n addere divinae gratiae vocanti —

§ 48 3m. affirmantem videntur tenere lessius de perfect. s. 6. n. 92 p. quia dia. etiam fundamentum primum cum lo quod crebro in scriptura increpant qui n optemperant dio. auxilio ita tam reddy etiam quod minor deus maxima supplicia. 2o quod nos tenemur conformari cum dia. voluntate. quod illam cogimus sed quod excitat nos gratia ad religionem. l. ad conversionem. sumus moraliter certi de dia. voluntate quod hoc velliet etiam —

§ 49 sed dm. i per se loquendo gratia excitans per se n obligat ad correspondentiam. ac proinde n est peccatum illi n optemperare et certum ac n. gratia excitans nullo alio modo cat. rem ut pp. nisi exhortando suadendo terrendo etiam sed haec dia n dicunt nec sonant praeceptum ergo 2 quod saepe excitans ad opera consilii vg. ad hoc ut suscipiat religio etiam ergo —

§ 50 dico 2o aliquo gratia induit obligationem roe materiae l. roe rei ad quam excitat explicat et probat vg. aliquo homo excitat ad faciendum opus quod hic et nunc tenetur facere ergo n optemperare gratiae peccatum tunc n roe gratiae sed roe materiae ad quam excitat —

§ 51 Ad cum fundum Resp. n affligi supplicio peccatores praecise quod n obediunt gratiae sed quod n faciunt id quod imperat l. suadet gratia similis cadat sub praecepto l. verum sit etiam quod gratiae n optemperent fieri indignos ad hoc ut ilustrent abundantioris auxilii vg. quod do consilium amico et si n faciat quod volo n deperdit amicitia sed fit indignus ut in alia occasione procuram mum. consilium ob quam roem semper inspirationis divinis debemus respondere. videat paul. ad heb. 6 versiculo 7 et 2 —

Ad 2m dico quod tenemur conformari cum dia. voluntate quod sumus efficaciter velli aliquid l. cum voluntate imperante ceterum quod excitemur ad religionem n sumus dari voluntatem efficacem de relige inuenda nec etiam ibi datur voluntas praeceptiva vide π 22 q. 23 ar. 10 —

Quo 7 v. actus snales ita causent in nobis ut aliquam causalitatem ex illos habeamus —

§52 Maxime adiuuit hęc dispu ad expediendum [illegible] ē hactenus diximus de grā adiuuante et excitante. et etiā ad cauē dicenda sunt. in presenti n. dubitamus an gratia de illa n. loquor ē influxū hic creatus per modum habitus l. dus ita causent actus vitales ut nullā prorsus actiuitatem habeat et illos inhus. ie voluntas loquimur etiā de actib. q. liberi sunt. —

§53 Luterus inquit liberū arbitriū erga actus vitales ita se habere. ut nulla prorsus actiuitate erga illos gaudeat sd sola passibilitate. contra istum sufficit diffō. Trid. sess. 6 can. 4 aduersus hunc errorem. stabilitum. pro hoc errore pro sui. oponi plurima testa inquibus diuis et tribuit totum negotiū nrē. iustificationis deo et grę. ē testā. sic probia pluribus in locis sd ad hęc oia unico verbo R. s. deo et grę tribui totum hoc negotiū. qua sine deo sine grā nil sumus potentes efficere lr. verū sit qd adiutū a grā liberū arb. aliquam causalitatem. tribuam habeat erga actus vitales frequens hispanismus ē et etiā. hebraicus. ut testatur corn. ad epist. pauli. qdo dico faciunt aliqd, totum tribuit illi q pluies fecit ut. diuersione tengo parte en ese negocio fulano lo hiço todo —

§54 Qd si dicas quod si hic actiuitatem. arbitriū erga actus. qre n dr qd sit volentis et currentis siquidem dr n ē volentis sd miserentis dei — R. aug. L° 2 ad simpl. qe 2 col. 3 qa n precedit voluntas bona vocationem; sd vocatio bonam. voluntatem. qpre recte tribuitur deus qd bene vollumus etc. 2° qa sine deo et grā nil pt liberū arb. qto in poate eius sit uti grā. explicat exo anyl L° de concordia grę et liberi arb: sicut n. q dat vysum nudo. q. esse n hic dr illum vysitre sd in poate nudi sit velle vysiri l n sic silr in presenti —

§55 Supposita qt intr. catolicos doctrā. catolica ē 2a stē. inter ipsos ē aperte qd lr verū sit qd liberū arb. n se hic ut inanime instrum. sd habeat aliquam. causalitatem. erga actus liberos dicunt qd grā illos adequate producit media sua actibitate mem. principio quo. ceterū et si liberū arb: n currat mem principium quo. ad illos ceterū ū principiū qd illos qa conueniunt a grā ē ē virtus tribuere illis ad operādū ita plus. tomistę videtur 2umel to 3 opusc de 3 etc Albarez etc de auxiliis L° 9 de 2 s tenent a fortiori graam q n seducunt in reb creatis poam obedialem. actibam. —

§56 2a stē. docet gram. et liberū arb. mem. principia partialia. currere ad actus vitales. hanc 9a tenent a fortiori oes q dicunt gram. excitantem. physice influere in actus tenent pra q seducunt poam. actiuā obedialem. videantur udar to 3 sua 9 L° 0 de grā et libero arb: c. 29 et L° 6. c 21 lorca de 2e de grā. —

§57 dico 1° liberū arbi. currit physice influxu sl. cū grā ad actus vitales hanc tenent DD. supra pro 2 stē. pr uo aust suil: et pp. q dicunt codē mō. deum operari et nos cooperatores ū et cooperari grę ē testā: qa quia sū n refero. sufficit aug. to 10 serm° 13 de verbis Apost. c 11 ubi dicit Deo imo agis et ageris etc et infra qa et tu ipse. aliqd agis et infra numo iubat si ab illo nil agat go etc. deinde sepesepius in suil: presertim in trid. relato sa dr liberū arb: cooperari grę et n se hīe. belut inanis. instrū go et grā arbitriū operat go etc —

§58 pr 2° qa oppā stē. reuē coincidit cum errore hereticorum. multum. fauet illis 2m quos sic aperte cū catolici dicunt nullam. actionem. prouenire virtus ab oluntate emanare inquo qt differunt ab hereticis. nisi in eo qd nominant arbitriū principium qd grā ē recepta illi ad operandum. ho. etiā. calbinus et alii. dicunt apd staplitonium. in Antidoris in c 11 ioanis v. 5 go etc —

§ 59 ... pr.° et ut clarius procedat loquamur de actu charitatis tam cuiusdam actus eorum supponamus quod ... nemine negandum 1.m quod actus ad hoc ut sit liber debet procedere libertatem a principio formaliter libero quod hoc prium occurrat aliquem fa. & cumque illa sit ad talem actum his suppositis sic arguo.

Ad hoc ut sit liber actus debet provenire a principio formaliter libero a principio imm. ... libero physice influente per veram realemque causalitatem sed huiusmodi principium non est sola gratia ergo a gratia et illius actus physice producit per actionem ab utroque provenientem m. ma. ... indiget probari ... pr. ... arbitrium se habet ... actus vitalis dicitur principium quo ... quod non se habet ut principium quod quod si habet ut principium quo quod non se habeat ut principium quod quo quam principium quod caterius dicitur causa cuius operatur per principium quo et eodem modo tribuitur illi quo causat a suo principio quo sed gratia non est principium quo liberi operans quod actus liber non potest tribui arbitrio numquam aliquid causatum libere si sola gratia sit principium quo ... cum patiens ... autem ... per nulla alia ratione ho. dicitur nutriri nisi quia principium quo influens nutriens operatur ergo eo modo dicitur causa principium quod eo modo quo causat principium quo illius quod gratia non causat libere ... enim utrumque si quidem non causat positis omnibus requisitis cum indifferentia ad utrumlibet cadit maior a priori ... quia principium quod nullam efficientiam habet praeter efficientiam principii quo ergo eo modo quo talis fuerit efficientia principii quo eo modo tribuitur ... sed gratia est principium quo ... operatur ergo ... ad verum quod principium quo ... ex pluribus principiis sufficit quod principium quo ex aliquo ... sit liberum ut patet ... hic et voluntas producunt aliquem actum liberum.

§ 60 ... non actus caritatis et alii sunt vitales ergo principium quo est formaliter vitale patet ... quia non sufficit quod principium quod sit formaliter vitale quia nullo modo dicitur principium quod operari nisi cuius operatur principium quo sed principium quo non est vitale ergo ... illud nec principium quod operatur vitaliter ergo principium quo ... quod sit formaliter vitale sed gratia non est formaliter vitalis ergo praeter gratiam aliud debet esse principium quo influens ergo potentia vitalis ergo ... quod si dicas talem vitam esse ... in actibus ergo non potest provenire nisi a principio ... dico quod vita ... potest provenire a potentia naturali vitali ... ut in solutione argumentorum dicimus.

§ 61 Quod autem voluntas non possit dici principium quo in opposita ... quod tamen illud est principium quod cuius actionem non habeat tribuitur ... sed sic se habet voluntas in opposita ... ergo tunc quo principium quo est ... medio quo agit principium quod ergo si voluntas est principium quo ... medio illa gratia dicitur agere principium quod ergo voluntas ... cum gratia influit in actus ergo si hoc dicant ... habemus.

§ 62 Sed obiicies 1.° ... ad ... suam ... initio huius ... & ... solutio hic etiam solvenda.

§ 63 Obiicies 2.° nequit concursus naturalis etiam si consideretur cum gratia conducere ad salutem sed concurreret si voluntas si concurreret ergo non potest ... voluntati ut principio ... a gratia nequit producere nisi influxus naturalis ergo ... quod non ut provenit ab illa debet esse illi proportionatus ... concedendo maiorem et negando minorem et ad probationem dicimus si ... ab illa ut principio ... a gratia ... voluntas ... sic verum est quod non nisi influxum naturalem praestare potest nec sic consideratam potest influere in actus ... si ... a gratia ... principium ... realiter ... si consideretur ut ... a gratia sic ab illa emanat

actus ...

et idem volunitati impressionatus. Sic a calore seorsim neque producit actus productiba subi. Ceterum ab illo ut debato et pt. et producit —

§ 64 Obliviorum arb: nullam hic vim nullam hic vim productivam actus supernali quo ni pt. surrexit. anq. pt. n. hic vis n. i supernalis nec nalis. g° qd n. sit nalis pt. (n. ego credo qd n. sit supnalis) implicat actionem 2m substantialem producere etiam per potentiam absolutam tantum 2m substantiam supernalem. g° implicat potentiam naturalem (si posset obedialis) producere actum 2m substantiam supernalem. — Et qd implicat qd actio nalis debet ad hoc ut per seipsam producat tantum supernalem et rõ i q a n. i posse. debatio ra. tri cuius snalis productio i n. debatio supponit impressionem, nec etiam i debalis ad hoc ut producat seipsa tantum snalem per potentiam nalem. n. mus i mus. autem n. pt modicare etiam supernale nisi sbm. cuius i mus. dixi n. quod debari ad hoc. ut seipsa producat ceterum debalis i ad hoc ut per potentiam obedialem producat aliam actionem productibam alterius tri — 170

§ 65 Qd n. posset talis potentia. ii nalis pt. 2° n. talis vis l. sit splera l. insplera. n. splera qa alioqui virtus ne produceremus aliqui supnale, nec insplera alioq. deviret splementum illi in suo ordine. sed omnis ordo i nalis. g° deviret splementum. sit illi debitum in ordine nã. qd i pelagianum. — ad hoc dico qd talis vis i spla. in ordine nã. ceterum in ordine obedialis. seu supnali insplenã et in hoc ordine supnali debet illi splementum. supposita debati ad finem supnalem. nec valet si dicas qd inquoad perfectio pt augeri in suo ordine. ut seipsa posset producere actum perfectum vg. calor ut duo pt augeri ut posset producere calorem ut 8. — n. valet hoc in hac potentia. nulla n. potentia i in suo ordine pt augeri ut posset actum. alterius ordinis ut ebidens i qd n. reperit in illo ex° caloris ut duo et 8 n. utrumque i eiusdem ordinis quum ist inns. in suo ordine, exigat nec iugere supnale nec sine spes. — — 171

§ 66 Adverte qd gra et voluntas surregunt per unum et indilem surrsum. et qa agentia totalia sunt totalitate effes. et qa agentia subordinata sunt. et qa nulla i necessitas multicandi actus realis dyras. — 172

§ 67 Adverte qd etiam si duo causae diversae perfectionis surrant ad eumdem effectum effectus n. cadit silis imperfectiori causae. ut ebidens i n. si uo sequatur debiliorem ptm. hoc i qa uo nitit in unione extremitatum cum medio. unde si in premisis hic unio claudicat etiam in ac. ac v° effus causae. scientis n. hent stam dupam. unde n. implicat qd effus sit maioris perfectionis quam i aliqua causa partialis illius ut patet in igne producto a calore in actu inns. producto ab spi. — 173

Q° 8 An gra et advitrium sint causae principales. l. instrales. actuum supnalium —

§ 68 Postquam egimus de activitate grae. et arbitrii recto ordine sequitur an sint causae instrales. l. principales. inqua e sunt varii dicendi modi. alii dicunt gram et liberum arbitrium ee causas principales. alii ee instrales. imo dicunt causam principalem. alii q. dicunt liberum arb. ee instram grae l. dicunt vo et gram sortiri rõm causae principalis. sed hic distensio sm. i de mo loquendi — 174

§ 69 dico i duas i causas principales phica actuum supnalium. hic uo a nullo negar nec negari pt quomo cumque causa principalis definiatur. — 175

– dico 2 deus ē cā principalis moralis rū actuū s'naliū. etm ▪ nullo negat rōi ē qa deus suadet et mo
et excitat media suā grā. go et lr in humanis causa moralis. dicat minus principalis in dio ñ valet
qa suadet ut dominus precipiendo iubendo et qd plus ē imte excitando sua mediante grā. voluntate

§ 70 dico 3 Liberū arbitriū ē causa phicā. instralis rū actuū s'naliū. patet n. causa instralis
phicā ē illa q phice concurrit ad actus sd elebata p aliud agens. sd sic se het grā. go ē phicā instrum
et etm voluntas se hēt ut causa pcipalis moralis. qa se het rū. suor actuū s'naliū ut Liberū
pcipium. qd ē ū causam principalem in gri moris – sd 2a dius qa ut principiū Liberum
concurrit Liberum. arb: ut elebatum go ut pcipium. Liberū ñ ē causa pcipalis moralis – dx ut Liberū
pcipium. ñ elebat qa voluntas ex se het qd sit Liberum. seu concurreri indiferenter. at vo elebatur
pdonibum –

§ 71 dico 4 grā. adiubans p mum. hetus. vg. hetus fidei ē causa pcipalis rū. actus s'nalis fidei
patet n. illa ē causa pcipalis phicā q phice concurrit ad effus absqe elebatē. sd sic concurrit talis
grā habitualis go ceta –

§ 72 dico 5 in gri moris grā. excitans ē causa pcipalis et Liberum arb: ē instrum. illius patet
asercio n. illa dr causa pcipalis in humanis. q agit ut mobens instrum. vo qd agit ut motum
ut patet in serbo et domino sd grā. agit ut mobens. Liberū arb: ut motum go ceta – advertere ñ
implicare Liberū arbitrium. ē causā pcipalem. et instralem moralem. 2m diversas considerans
causā pcipalis ut ē Liberū principiū. instralis vo ut ē pcipium motum. –

§ 73 Adverte qd etmi si grā concurrat nni dū et virtute dū qa ut pcipium pporcionatū et
a nullo superiori agente elebatum concurrit ū causā pcipalem. –

Qo 9. q prioritas et posterioritas intercedat inter concursus dū et creature. –

§ 74 multiplex ē prioritas alia temporis et hec ē qdo duo ita se hent ut unum sit prius alio aliquam
pte l. saltm. temporis insti. reali. 2o alia prioritas nā seu in quo seu aquo ñ valet subsistendi ute
hec n. definit ab Aris s mit cō ē cum eo conveniunt absqe aliis roe ista vo sine illis minime.
2: ista prioritas intercedit inter illa. quor unum dedr ab altero ñ tm ē 2a vg. dat effus go dat
causa. potens illum dat causa potens effum go dat effus. deinde ē homo go ē ens ñ vo valet e
ad verte ad talem. prioritatem. requiri qd illud aquo alterū dedr nullo debeat dependere nec
sub nulla roe ab altero alr ñ erit prius in quo ut 2stat ex dcoi. Aris. istud vo sine illis minime
3a ē prioritas aquo et ē illaq intercedit inter aliqua mutuo inter se dedentiā. vg. visibile go reale
... ē pr go filius dat ... pducens go actio pducens ... ceta – alia prioritas dignitatis
et dat inter illa quor unum excelencias et dignitas et independentias ē ab alio vg. inter dū et hoiem ut

§ 75 hi positis nemini dubium ē inter concursū dei et grē et Liberi arb: ñ intercedere prioritatem
temporis sm. f ē dubium ca alia genera prioritatis inqua difi. dico 1 concursus dei ē prior
concursu cause 2 prioritate aquo prioritate in dedentie. et excelencie qd sit prior prioritate aquo
patet

n. 9cursus creatus pendet a deo quo divinus i prior illo deinde divinus dedit ab humano ut infra quo sm. i prior prioritate aequo. deinde plus pendet concursus creatus a concursu dio quam ab humano. deinde concursus divinus provenit ab universaliori et excellentiori causa quo talis concursus i prior creato prioritate ultimatis et dignitatis —

§76 dico 2º n. i prior prioritate absa sui inquo concursus causae 2ª concursus causae 1ª nec e contra n. inter illa intra intercedit mutua dependa. nequit inveniri prioritas inquo ut patet ex definitione Aristotelis sed inter hos concursus dat mutua prioritas quo ille n. pt n. concursus causae 2ª nullus dedit a concursu causae 1ª quia in esse et operari creaturae dedent a deo deinde concursus causae 1ª nequit nec provenit ab aliam causam actionem causae 1ª cum ingatur actio causae 2ª 2º siquidem uno indivisi concursu operant 2º quia sunt causae specialiter subordinatae. causae n. subordinatae una dedit ab alia in sua productione 3º quia ca ullis specialis i illa quae determinat a causa 2ª cum qua producit effectum quo nequit ingi convenire productionem a ca ulli cum ingatur effectus productio causae 2ª determinantis. quo ille n. lt inhis amplius demorari quia ab omnibus sine controversia admittunt — —

Quid sit gratia cooperans et operans quanta eius necessitas et specialitas —

§77 gratia operans i illa eadem ac excitans cooperans vero i ipsa adiuvans concursus quo simultaneus auxilii et dei ita exprimit sanctus Augustinus 2 dicens quod in operatione mentis in qua se habet ut mota dicitur gratia operans in illa in qua se habet ut movens gratia cooperans ita sup 1º 2 de auxilius c 19 — —

§78 sed opponit Albarez gratia operans i qua deus in nos sine nobis operat nostrum velle sed hoc sm. convenit promotioni quia gratia excitans n. est physica quo sola premotio i gratia operans. — Respondeo sufficere causalitatem moralem ad hoc ut dicat deum causare in nobis nostrum velle —

§79 opponit 2º gratia operans et cooperans 2m rem sunt idem ut testatur sanctus sed si foret gratia excitans gratia operans n. essent idem 2m rem ut patet quo sola premotio. — Respondeo aliquam gratiam operantem n. idem ac cooperantem ut habitus i gratia operans et idem cooperat cum voluntate nostra —

§80 ex his colligit quanta sit necessitas gratiae operantis et cooperantis et eius specialitas quanta quae i necessitas inspirationum et auxilii concomitantis et concursus et qualis fuerit specialitas. hortalis erit specialitas operantis et cooperantis gratiae. videant sa dicta de gratia adiuvante et excitante —

V. gratia operans sit preveniens et eius concursus prior inquo nostro —

§81 dico 1º gratia operans et quo cooperans (de illa n. reduplicative i quo) n. i preveniens neque eius concursus prior inquo nostro pt ex locis sup. ubi dicitur nos sl. cum gratia adhaerere et obedire deo adiuti a gratia 2º cooperatio ut ipsum nomen sonat i duorum operatio quo implicat aliquid ingi cooperans cum ingant duo operantia pater tota quia sunt correlativa et correlativa sunt sl. na et cogi quo gratia operans ut cooperans n. i preveniens nec eius concursus prior inquo nostro concursu —

§82 sed ob. 1º alb. 1º 9 de auxilius de 82 error fuit semipelagianorum asserere quod gratia dei n. erat preveniens sed socia liberi arbitrii quo gratia cooperans ut cooperans i preveniens — Respondeo errorem

semip lagianar faisse nullam gram pvenientm et excitantm dari in homine n in hoc qd sub gram adiuvantm et cooperantm u sit cum libero arb cooperar —

§ 93 sed ob: 2° qdo operamur operamur moti et excitati a deo g° nra operatio e effus gra q prior gra qm nra cooperatio — R deo qd e effus gre excitantis ceterum ex hoc minime infert qd gra operans et cooperans n sit sl cum cooperat nra

§ 94 ob 3° hic causalis e va ideo homo cooperat deo qa deus operat in illo et n valet e g° cooperatio dei e prior in quo nra cooperat go etc — dico qd si illa ppo reddat hunc sensum. ideo homo cooperat qa deus operat media gra excitante et pveniente sic va e causalis et n valet e ideo homo vult ideo prevenit si vo faciat hunc sensum ideo homo cooperat qa deus adiuvat illu medio suo concursu va e ppo et valet etm e qa homo preventus a gra libere voluit actum ideo adiuvat a deo p concursum simultaneum et sic intr gram adiuvantm et cooperantm et cooperantm nram n dat prioritas in quo lt det intr gram pvenientm et nram cooperationem ut videri ex dictis eamde adhibito solutionem ad siles causales e opponi pt ut vg ideo homo operat qa adiuvat a deo etc —

§ 95 instat Alb. os bona operatio itai a deo ut exordium illius tribuat illi tmem pcipio phis g° qa gra cooperans e pveniens. ans pt ex eo qd dicat in sc faciam ut faciis etc R supium causalitatem moralem ad salvanda loca sl. 2° etm tribuit deo tmem cause phice os bona operatio qa fini suo phico concursu nil psumus n e qa pveniat suus concursus ptr ros dictas sa —

§ 96 instat nisi deus pirct sua gra cooperanti deus n ger l liberum et radix totius libere determinationis hoc e falsu go etc — dico deum e primu liberu qa e origo totius libertatis et causa illius 2° qa media sua pvida ita disponit dari oba ut data vidiant et visa aprtant etc 3° qa nullus actus nequit dari sine suo influxu e oia salvant sine eo qd gra cooperans sit pveniens prioritate in quovis parte — —

§ 97 Qdn auxilium sit subsequens quo mo ab aliis dictum et usurum —

Alii dicunt auxilium subsequens e qd impendit hoi iam iustificato ac pinde e illud qd subsequit priori gre iustificanti 2° alii dicunt gram subsequentm e illam q post excitantm dat ita s. fulg l° 2 ad moni cap dei misericordia subsequit qd preveniens ipsa largit colligit ex aug. to 3 in enquiridion c 32. 3° alii dicunt gram subsequentm e qua pficit in bono ita s hiron casio et alii apd Lorin. salmo 22 versu 4 alii dicunt gram subsequentm e illam q dat ad bona opera. imperata sibi interna sibi externa ita greg mag hom in euquid. nos prevenit ut vellimus et volleneos subsequit ne inane vellimus sane os hi mi fundum hunc in pp ut vidimus veriss —

§ 98. ex his colligit quo mo gra subsequens distinguat a ceteris certum n debet e gram subsequentm distingui a l excitante lt 2° excitans post e subsequens qius iubat et morali mo.

currit ad actum. qª grã. subsequens ingitur post aliam. grã. vº lº excitans n ita. unde patet gratiam pveniencm. et subsequentem. qui n eamdem realr. distas. tm. 2m fralitates. diversas ut patet in grã. lº excitante deinde aliqdo n diversas gratiam. pveniencm et subsequentem. ut patet in concursu ad actum. finalem. q subsequens grã e et nullo mº pveniens. ex sª dictis hoc colligit ut pr—

§89 ex his colligit quo mº sit necessª. ad actus internos grã. subsequens ad actus imem imperantes l. n imperatos qª de imperatis discensio e certum n. e qdo qdo grã. subsequens e illustrauo illa e necessª. ad os actus saluti cducentes qdo vº fuerit cursus erit necessª. eo mº quo e necessus. concursus. qdo fuerit huius eo mº. quo fuerit necessus. huius. consulant dicta de 7 q eq et dicta in hac dr — —

§90 his positis sª q dicant ad actus imperatos voluntate efficaci. n e necessam. gratiam. subsequentem. videar to 3 suc 4 lº 2 de grã. et libero arb: cª 29 et lº 6 cª 21 —

§91 sd dm. e cum var 2 pt. to 2 de 22 cª 20 et alij dd. ad actus imperatos sibe internos sibe externos requiri gratiam. subsequentem. pter gratiam. e dat ad imperantes pt credere in xº et p illo pati. ut dicit Apost sª dona data. a deo go indigent speciali grã. n utrumque diversumque go diversa indigent grã. deinde trid. dicit oiª. opera iustor virtus xi (hoc e grã.) semper antecedit comitat et subsequit et sine illa nullo pacto deo grata e pss. go etta videar trid. ses 6 cª 26 idem clarissº. dicit Et hic ar 2 et 3 ubi exprese hoc traddit — —

§92 pr roe qm tumbs voluntas efficacitr. se gerat cª aliqd obm. semper mº difs. e in exequutioe qm. in intentioe n. in intentioe smª. fuit difs. assensª. ceterum. in exequutioe experimentata ut patet pluris exemplis. gº ad vincendã ptam. difm. necessª e grã. pticularis ac data fuit ad actum imperantm. —

§93 sd ob: 2º vidar. potª. obediunt voluntati ad nutum. go sufficit qd imperet actus. ab illa ad hoc ut p ducat go pter gratiam datam. ad actum imperantm. n requirit alia — Rx poasª. obedire voluntati et facere actus imperatos si adsint oiª. requisita. ceterũ si n adsint minime. ut videre e si imperet oculum videre qdo n adsit lux ceterũ si adsint requisita. et n adfuerint impedimenta fiet ex vi illius actus imperantis at vº cũ semper cstingat in exequutioe. dari maioris difsª. qm in assensª sic indiget homo nobo auxilio quo duy. adiubet poam. executrium aut p mum. huius. si poaª. executrix fuerit illius capax l. p mum. accionis si n — —

§94 sd ob: 2º posita cidenti coge. premisax sequit necessº. assensus cs go posito efficaci actu imperante. ponit imperatus. ex vi illius tm. — Rx negdº. coam. ut disparitas e qª tali coge. posita oiª necessª. adsr. et sic sequit assensus cs ceterũ in nrº casu. si n adsit grã diª. n dant oiª requisita et sic. ex vi illius actus imperantis n sequit —

§ 95 ex his solvitur alia s. actum imperatum n̄ fieri ro[ti]m meriti l. liberi ultra n. et ideo admittimus nil ex nos n. indigentia grē. pvenit ex eo q̄d vinunda sint disp. maiores l. maiori mo oblata

§ 96 n̄ ver ro[ti] meriti l. liberi

ob: 3[o] s. aug. l[o] de gra. et libero arb: q̄ dixit *a deo tm̄. ē petendum ut vellimus ēnim. necesse ē ut vollendo faciamus* go sentit s. aug. ptr voluntatem eficacem n̄ ē aliud necessum ad operationem imperatam — R̄x s. aug. sm̄ intendere q̄d a deo sit petenda voluntas eficax quoad actum et efectum hic n. sufitit et ad observant. legis et ad vitam eternam q̄a voluntas eficax quoad efectum includit ipsam operationem externam cui oīs. ad illam necessaria ex quo autem n̄ infert ptr sam voluntatem eficacem nil requiri nobis gratiae subsequentis ~

D[o] 9[a] de divisione grē in sufitm. et eficacem ~

§ .1. dividitur es gra. pvenientis excitantis n̄ n. dividitur gra. adiuvans. q̄ n̄ sit p mum. actus excitantis actum ad actum n. gra. sufitientis. et eficax dr et nominat a sul: inspiratio et illustratio et hec posset ē adiuvans mo sa explicatio et sic q̄do sul. dicunt aliqua q̄ obtinent grē. excitanti de gra. adiuvanti. gram excitantem nominat adiuvantem. x[a] sa dicta. divisio pvenientem excitantem es gram. dividi in eficacem et sufitm. eficax i. ē sortitur efectum ita explicat a s. aug. to 4 l[o] q̄ū ad simpl. q̄e 2 et infra. de illa latius agetur deinde. advertendum ē gram. sufitm. n̄ pū. dividi in eam. q̄ i sufitiens. ad pū. operari et ad operandū n. eo ipso q̄d sit sufitiens. ad operandū debet suponere potm. potentem operari et eo ipso q̄d sit sufitiens. ad pū. operari debet tribuere et dare denominationem. potentis q̄d autem potentis nisi actum. go deinde nec es gra. sufitiens. in hac divisē debet accipi p ea. q̄ competentes vires sm̄ tribuit ad efectum. n. sic genus ē ad sufitm. et eficacem. eficax n. competentes vires etm̄ tribuit ad efectum. et pinde. hoc mō. accepta. n̄ ē membrū dividens siqdem in tali includit in alio membro s[ic] ē distinguendū in quo sita sit rō constitutiva grē sufitientis ut ab eficaci distinguitur ~

Q[o] l[a] v. Ausilium sufitiens dicat negatm. efectus ~

§ 2. dico auxilium sufitiens ē illud q̄d competentes vires tribuit ad efectum. dicens es negatm illius. ptr q̄a sic distinguit ab auxilio eficaci. et a quocumque alio et nulli alii convenit hic defō. go colligitur es hec doctrā ex s. aug to 4 l[o] q̄um. ad simpl. q̄e 2 col. 13 to 7 de correptione et gra. c 10 ubi eodem mō explicat gram sufitm. ac a nobis explicata est idē s. chrisost hom 23 in cap 21 marci s. prosp. l[o] 2 de vocat. gentiū c 5 alias 26 u l[o] 2 c 2 sur 3 ~

§ 3. sd ob: l[o] nulla dat grā. ptr eficacem go. ans ptr n. illa grā. q̄ n̄ dat oīa requisita ad actum n̄ ē sufitiens. ad illū sd gra. sufitiens. n̄ afert maiorem ad actum go m̄ ptr n. gra eficax ē necessa. sd hec n̄ afert insufitienti. imo negatio illius afert go etc. — R̄x q̄d l. gra sufitiens

sufficiens non afferat aliquid sursum seu gratiam efficacem, afferet tamen quod requirit ex parte potentiae et hoc sufficit ut dicatur dare posse operari gratia vero efficax solum requirit ex parte actus, et patet sursum quem sufficiens afferat et omnia infra explicabuntur amplius — ad 2m distinguendo maiorem non afferat gratiam efficacem eam quae dicitur in recto seu ex parte potentiae, nego, 2m vero quae dicitur in obliquo, seu ex parte effectus concedo —

§.4. Sed dices saltem praeparatio sursum est necessaria ad hoc ut dicatur causa proxima potentiae, sed haec non est omnibus praeparatis siquidem non omnibus datur ergo etc. — Respondeo 2m est praeparationem unam antecedentem et conditionatam ex parte omnis qua deus vult omnes dare sursum si vellent operari si tamen in re non ponatur ex defectu conditionis aliam praeparationem qua efficaciter decreto deus vult tale auxilium praevenire. 1a autem praeparatio necessaria est ad hoc ut homo dicatur posse, ceterum 2a minime necessaria est ad posse in actu. 1o ut videre est pluribus exemplis —

§.5. ob: 2o auxilium sufficiens est quod datur in circumstantiis in quibus non est habiturum effectum ergo non est aptum ad agendum quia patet non suscitatio bene. 1. assumptio potus in nobilunio non est apta ad salutem quae datur in circumstantiis in quibus non est operatura salutem, idem in exemplis moralibus si succurrat civitas quando iam non habet remedium, talis succursus non aptus reincuperare ergo sistit. Respondeo quod circumstantiae afferunt aliquam dispositionem seu virtutem necessario requisitam ex parte potentiae tunc frustra applicatur in circumstantiis talem virtutem seu dispositionem non trahentibus ut bene dicit in exemplo sic suscitatio bene quo petit talem dispositionem humorum et non datur in nobilunio sic in illa applicatur unquam inepta, idem de aliis exemplis ceterum in nostro casu in quantum circumstantia semper afferunt ab auxilio sufficienti omnia necessaria ex parte actus 1 —

§6 Adverte quod quando ss. pp. dicunt auxilium sufficiens dari in omnibus intelligitur de auxilio sufficienti abstrahenti a puro sufficienti vel efficaci 1. dicunt dari omnibus quae praeparat omnibus quo possint operari salutem suam —

§.7. ob: 3o si auxilium sufficiens numquam habet effectum frustra esset talis potentia quae numquam reducitur ad actum, sed hoc est falsum ergo etc. Respondeo ad hoc ut potentia non sit frustra sufficit quod alia quidem (?) possit habere effectum auxilium, quod efficax habet effectum, quod 2m probatum est idem saltem aequivalenter sufficit et sufficit ad hoc ut non sit frustra quod sit reducibilis ad actum quamvis ex se licet numquam reducatur —

§8 dices non est unde colligatur potentia auxilii sufficientis si numquam habet effectum ergo etc. — Respondeo quod licet ex hoc non colligatur colligitur ex notitia ipsius naturae —

§9 ob: 4o si auxilii sufficientis natura esset ut a nobis explicatur sequitur quod effectus ad quem datur esset possibilis et non esset, quod implicat ergo. quod esset possibilis patet siquidem potentia ad illum datur quod esset impossibilis probatur non possibili posito in actu nullum sequitur inconveniens, sed si ponatur actus ad quem datur auxilium sufficiens datur implicatio non. sl. erit actus et eius negatio ergo talis actus impossibilis est ad argumentum Respondeo possibili posito in actu.

sed c. intum i ex p. + ... nullum sequit implicationem quum i ex p. pos. illud ponuntur [struck] ex p. aliquis sustinentis ex p. actus 2 aliqua sequatur implicatio talis autem implicatio i q sequit in nro casu id ex suppoi. sustinente ex p. actus 2i n v° ex p. pot. haec sic explicatur et infra explicabo ex eo q suppositio q reddit hoc impossi. s. negatio eius. sit subsequens sit tenens ex p. actus 2i sequitur q nisi absi impossib. positio eius — sed dices gra. sufficiens i praeveniens. go suppositio q sustinent ex p. gra. sufficientis i praevenientis go etc. — dico q gra. sufficiens i praeveniens ad id q dicit in recto n v° 2m id q dicit in obliquo. videantur s. dicta de 2 q. hic oia quae de gra. efficaci agat amplius. dilucidabunt —

§ 10 ex dictis hactenus constat auxilium sufficiens. e illud quo pt fieri in nob. s. a nob. id ad q praestat dixi in nob. q. a in parvulis auxilium q dat sufficiens i ut fiat in illis ... sine sua dispoi. s. alio eius. ab illis n. n pt praeveniri. aliqua operatio idem dni i de carentis usu. constat q n operationem seu n oberscionem stari p nob. n v° defectu gra. q hij... q n. correspondent minatur dns. supplicia ut isaiae 65 v. 12 numerabo vos in gladio et oes in caede corruetis p eo q vocavi et n respondistis locutus sum et n audistis etc. — ... colligit ex ss. pp. passim —

§ 11 sed ob. aug. to. 3 l° de gra. c. 12 ubi dicit adiutoriu sufficientis auxilii u sine quo nil fit + tantu sed cum actu go auxilium sufficiens n dat pot. + dico q aug. ibi n adaequatam roem. auxilii sufficientis ibi ... tradit v° alijs locis videantur a nob. alegata in hac q. — —

§ 12 deinde ex coi doctra. theolog. colligit ad roem auxilii sufficientis n requiri q id ad q praestat fiat. plane colligit ex loco isaiae s. sriori alegato. fit q item n requiri q auxiliu ad hoc ut sit sufficiens s. potens. afferat oia q sunt necessa. ex p. actus 2i q patet q sufficiens i potens. operari in actu n operetur go ex eo q afferat oia requisita in actu 1° dicit potens operari in actu 1° — —

§ 13 sed 2a hoc ob: auxilium efficax i praevium ad actum go ut efficax i necessum ex p. actus ... ut tm auxilium sufficiens. p. me n afferi auxilium efficax go etc. — R auxiliu efficax u ... ceterum n i necessum ex p. actus 2 quis i efficax ... requirat ex p. actus 2 quis ... auxilii ad sufficiens. ut efficax s. tribueret operantis viris ex hoc autem q 2m q efficax i ... n sequit q sit necessum ut patet ex p. actus 2 habitus. n. naturalis se habet ex p. actus 1 ... n i necess... ex p. actus 2 —

§ 14 ob: 2a dicta auxilium sufficiens debet includere oia requisita ad plenu pot. sed influxus requisitus ad plenum pot. siquidem sine illo n dabit operatio go etc. — R dist. do mi. debet includere oia requisita ad plenu pot. in actu 2 nego ad plenu pot. in actu 1° ... pot. qd in actu 1° dicit oia necessa. ex p. actus 2 ceterum plenum pot. in actu 2° i cui nil dest ex simplr. requisitis quomodocumque requirant —

Addicis

5 Sed dices salutem est requisitum ex parte actus 2 debere esse in virtute actus et potentiae et potentia debet esse potens afferre nunquam ad actum 2 hoc auxilium sufficiens est potens afferre sursum — dico quod quamvis auxilium sufficiens sit potens ponere auxilium efficax in actu 2 et ponere actum ... voluntas cum illo non se determinat non affert actualiter illud quod non negatum —

6 Quo 2 v. auxilium sufficiens ita dicitur posse ut det proxime et immediate posse —

16 doctrina ... non tribui ... auxilium sufficiens ... nunquam ad actum sed ex parte principii aliquod ... ita ... de auxiliis in 1º fundo ... in ... et fere omnes ...

17 Sed nihilominus dicendum auxilium sufficiens dari proxime posse ... nullum ex praerequisitis ex parte actus deesse quod ... non si aliquod requisitum ex parte actus deesset tunc est verum dicere impossibilem ... actum ... talis ... quod ... lumen absens ... potentiam visibam non posse videre quod si auxilio sufficienti deesset aliquod ex parte actus ... requisitum diceret non posse absens sed hoc est contra rationem auxilii sufficientis ut patet quia ... sufficiens quod est impotens ... —

18 Sed dices ... auxilium sufficiens non afferat proximum posse sufficit quod deus sit paratus offerre si se determinat ad actum illa ... proxime posse ad actum — ... hoc sufficere ad hoc ut tribuatur culpa homini non correspondenti ... sufficit ad hoc ut absente dicatur hic auxilium sufficiens ad actum ... ad actum fidei aliquod debet dari quo infideles saltem remote possit quod nisi vocatio et illustratio ... sufficiens est ut proxime det posse ... nollis ... quod det debet dari aliquid quo proxime possit — —

19 Sed certe si dicant auxilium sufficiens esse illud quod ... non afferat ... nunquam ... praeparata ... illud si ... hominem non ... certe ... auxilium hoc esse proxime potens ... ad auxilium proxime potens sufficit ... non actualis ... praeparatio virium si ... hominem non steterit sed si hoc dicant ab illis minime dissentiam ~

Quo 3a v. omnibus det auxilium sufficiens ad salutem —

20 ... ad opinionem catholicorum deveniamus supponendum est ... certum de fide dari auxilium sufficiens ad salutem ... qui non salvantur alioqui ... iniusta ... damnatio ... si ... non haberent quo possent salvari — —

21 ... certum ... oppositum sit error nulla ... gratia ... irremissibilia ... illa denegetur auxilium sufficiens — et ... de fide certum nullum dari numerum peccatorum ex ... quo impleto denegetur ... auxilium sufficiens videatur ... illis ... quod omnes invitant ad salutem —

22 Advertendum ... de fide omnes qui veram habuerint poenitentiam posse et salvari ... non est de fide quod omnes possint habere veram poenitentiam —

23 ... his positis ... opinio catholicorum asserentis quod ... omnes qui non salvantur det auxilium sufficiens et quod nulla sit ... generalis ... denegetur aliquibus auxilium sufficiens ... denegari aliquibus peccatoribus praesertim adultis ... veniam suorum scelerum auxilium sufficiens ad salutem ita ut ... in caput ... —

24 Sed ... omnes fere scholastici ... nulli obstinatis ... indurato ... denegat auxilium sufficiens ... videatur ... et ... allegatis ... ut videri ... sufficiat illud 2 petri c. 3 nº 9 nollens aliquos perire sed omnes ad poeniam reverti ... omnes ad poeniam reverti ... homo ... obstinatus dum peregrinantur a domino est in statu viatoris sed status viatoris ... ut possit ... ad deum ... damnatorum ... —

An omnes excitent gratia praeveniente et quo tempore —

25 Supposito quod omnibus det deus auxilium sufficiens quaeritur an excitet omnes et quo tempore ... certum quod homo excitatus

si respondeat excitationi quod iubat agrâ adiubantes· tunc ergo faciendi quod in se est ex viribus gratiae· deus non denegat gratiam· tunc ergo prius homo deserit deum quam deseratur ab illo —

§ 26 Quo posito dico 1° quocies cumque instat obligatio vitandi peccatum· aut implendi praeceptum· ad quod requiritur gratia excitans· tunc datur gratia excitans· homini sufficiens· qua possit illud vitare vel implere· patet assertio· talis defectus tribuitur homini quod debet haberi omnia requisita ad hoc ut possit illud vitare vel implere· sed gratia excitans est necessaria quod illi tribuitur 2° quia homo non tenetur ad id quod est impossibile· sed implere tale praeceptum est impossibile sine excitante ergo quocies cumque instat obligatio datur —

§ 27 Sed dices 1° homo induratus non possit implere tunc praeceptum· quia modo ob suam culpam· non habet quo possit tribuitur in culpae talis transgressio ergo etc. — Respondeo quod non tribuetur illi tamen· novum peccatum· deinde quod est necessarium quod praevideatur in causa ad hoc ut tribuatur illi culpae talis transgressio hoc autem peccatum unde: ostat esse praevisum in causa recolant dicta de 2 —

§ 28 dico 2° tamen obligationis non semper omnibus momentis deus excitat ad penitendum· vel credendum· patet ex 2° salm· 94 hodie si vocem eius audieritis nollite obdurare corda vestra. ubi dicitur hodie et si est conditionalis denotans non semper deum· tangere cor patet experientia· non comperimus· non semper excitari non sumus· dicas tractationibus variis dispositio ergo etc. deinde quia imprudentia videtur semper tangere· nisi sed suis ocasionibus et circumstantiis —

§ 29 Sed dices si infideles non semper excitarentur esset instans in quo non possent salvari sed hoc est falsum ergo etc. dicho diandum est infra — —

§ 30 dico 3° etiam extra tempus in quo datur obligatio dat deus gratiam· excitantem· suis ocasionibus et temporibus· patet hoc magis consonum est summae misericordiae· et largitati dei· ut det omnibus etiam extra obligationem· tunc ergo hoc modo· tollitur locus querimoniae pressiis· siquidem non dicunt quod solum quando dabatur obligatio datum fuit illis quo possent

§ 31 ob: 1° deus dicitur indurare· excecare etc. sed non alio modo excecaret et induraret nisi quia non dat auxilia sufficientia ergo omnibus non dantur talia auxilia· assumptio patet ex illo isaiae 6 nolo excaeca cor populi huius ne forte convertatur et sanem eum.— Respondeo ad haec et similia testimonia dici deum indurare· et excecare etc. non quia non det sufficientia· sed quia permittit talem induratam vel quia denegat abundantiora auxilia· videatur velar? to 3 l° 4 l° 2 de gratia· et libero arbitrio cca ad 2 —

§ 32 ob: 2° aug· qui loquitur· de faraone to 4 in expositione· quarumdam propositionum· ex epistola· ad rom· pp 62 quando ergo iam farao non obtemperabat praeceptis iam de supplicio veniebat ergo aliquibus in penam· denegatur auxilium sufficiens Respondeo ad haec et similia responsa quod sanctus aug· solum vellet denegare: propter non responsionem· auxiliis abundantius non sed quod esset necessarium· simpliciter ad quae· alioqui farao non peccaret cum non obediret praeceptis divinis quod est contra· cadem solutio adhibendae aliis similibus locis —

§ 33 Sed dices deus potest denegare iis qui 1ª gratiae non respondent auxilium sufficiens· ad alia· ergo denegat Respondeo omisso anti nego conseqam· quia non valet a posse ad actum. —

§ 34 ob: 3° plures· dicuntur in scriptura non invenire· misericordiam nec veniam ergo quia non datur illis auxilium sufficiens quo possint assumptio patet ex illo machab. 9. orabat scelestus a domino a quo non erat misericordiam consecuturus similiter dicitur ad heb. 12 ne 17 esau· non invenit locum peniteniae. cum lacrimis inquisisset eam ergo Respondeo ad haec et similia testimonia hos et peccatores non invenire· locum peniteniae nec misericordiam· qui non [illegible] nec peniteant eo modo quo requiritur n. ut iacob 4 peniteat et non accipietis eo quod male petatis homo sicut ex toto corde converti si vult obedire deo. dat est quo possit aliqui non peccaret cor n. contritum et humiliatum· deus non despicies —

35 cap. 9 ioanis 12 n. 39 ubi de iudeis dr ga n. poterant (ista n. poterant credere &c. R. ed n. poterant moralr. et vult sic ed

36 poterant hi et alioq in n. credendo n. peccarent idem ad 1 ta appyde —

ob: 5 aliqua si peccato 9 ca 12 v. 31 spum s. q peccata n. pu. remitti nec in hoc seculo nec in futuro qd ehō illā remittere n. pt hre veniam

de illis alioq si illam posset hre, possent illi remitti ut certum q n. pt hre veniam i qa negat illi grā qua posset qo qa negat sufiens —

37 hic suppono peccatum ds spum s. ee illud quo ex sua et malicia impugnat aliqua veritas ab spu s. ostrata miraculis ed peccatu dr

nec in hoc seculo nec in futuro ab spu s. remitti qa raro solent hoi de illo peniteri n. vo qa sint irremisilia ex sen. phariseiq ex sua

38 et malicia opugnabant doctram xpi et si post illius mortem ut patet vide vilar lo 2 lo 2 dispenia et ea pg —

ob: 5 impossi e eos q semel s. iluminati &c. et prolapsi s. rursus renovari ad peniam qo 5 alio in hac vita q n. hunt quo possint

peniteri. R. po &c. R. id ngi de renovat post baptismu ed q semel i baptizatus et cadens n. pt surgeri p baptysmu in Atan. Amb. et ali

R. 2o si intelligat p peniam extra baptismu ingir de impossibilitate morali n. physica phy illi quos deus maximis ilustrationib et donis

ilustravit si incidunt et magnopere in vitiis imbibunt difficilius convertuntur —

39 ob: 3 illud ioanis 1 no 16 peccatum ad mortm n. p illo dico ut roget quis qo i aliqd peccatu irremisibile &c. R. sm

dici ex illo texto ed n. oremus p peccatis gravibus qa hec penitionis sepissime n. audiuntur a deo dixit n. deus ieremias 7 nolite orare

p populo hoc qa n. exaudiam. te R. n. vitat ed oremus etm p talib peccatis. R. 2o peccatum ad mortm intelligi peccatu impenitentie

finalis hoc n. frustra petit ut remittur a domino —

40 sd dices si n. dicamus ed n. semp dat hoi grā excitans q necesa i ad convertiendi qo n. dat oib auxilium sufiens qo vere ostendimus

nos esse oppa: sd dico ed 2 sic dicit ed negat auxiliu etm edo insibat obligatio et etm ed induratio p longu tempus et infine vite

illis negari ed nos minime audimus sd refutamus —

41 R ob: 3a s 2a ibi n. dr ed n. semp et singulis momentis dat hoi grā excitans. Loquamur de instanti inquo n. dar tcu dico qo

in hac vita n. dat oib quo possint salvari qo n. oib dat sufiens auxilium quo oib momentis salvari possit patet hoc ea grā excitans

i necesa sd hec n. dat oib momentis qo oib momentis n. hit homo quo possit qo aliqd instans dat inquo n. possit ho converti

sd hoc e falsu qo illud ex quo sequit ed sit falsu pr 1o ex oib locis ex invitant peccatores ad conversionem. in quacumque die

conversus fuerit &c. et aliis similib pr 2o qa semp penia i sufiens ad remisionem sd hanc pt homo hre quolibet instanti qo pr 3o qa

in hoc distinguir status vie ab statu separatus ed in hoc potest homo converti n. in altero posito in quolib instanti in statu vie inquolibet poterit salvari —

42 sd ad hec cia R. dic vas et vilar sudendo dari aliqd tempus quo n. possit ho converti ad pr p peccatis ex pt id a falsu. R. du ad

loca ed ibi invitant peccatores ad conversionem. i. ed edo deus illos ad peniam excitat respondeant ex hoc autm n. sequit ed oib momentis

excitent qo — ad 2 R. dic peniam sufiem a ad remism sd n. oib momentis dat quo possint agere vera peniam ad 3m R. dicimus

status distingui in eo ed in statu separationis nemini dat quo possint cetierum in statu vie dat suis temporib et n. oib momentis hec

p valia v. et nulla nota digna sd alia ro e desidelib ac de infidelib ac inde adhibenda ae dispositio —

dico ed si Loquamur de hoi fideli etm si n. heat gram pervenientm excitantm hit quo possit salvari p se loquendo ed pt ex

fidelis hit habitus fidei spei &c. ed p sua libertate potest uti inditer a grā excitante posito concursu dei et hitu poterit bene vel

habitib impetrare et alia auxilia ed possit salvari ac inde etm si n. heat quolibet insti qa tm hit habitus ed pt impetrari

alia dicit semp pu salvari dixi p se pa aliae ro si dicit in statu inquo nequeat vel habitibus ut in somno et in amentia —

43 ex hoc patet quo mo ad ob: R. distinguendo ans si n. loquat de hoi fideli negandum i ed n. possit semp converti etm si n.

heat gram excitantm qa hec et i semp necesa ad hoc ut convertar ho qa tm hit aliqd quo possit illam impetrare dicitur

etm si actu n. heat ed pr si h loquat de hoi infideli R. dumi eo mo quo R. dic vilar et vas a me assignato b q2 —

44 sd dices ex hoc vr sequi ed hitus sit sufiens seclusa et sine propria et rigorosa grā excitante posset elicere suu actum.

R. neg. et ro e qa hitus secluso i principium proportionatum ad pducendu suu actum siquidem potea e ru illius qo si so poterit

producere aliquem actum pr 2o qa hitu presumus nisi edo vocaverimus qo etm hitu insisto qo etm edo n. dat grā pure excitans

pr 3o qa grā excitans n. pducit physice actum qo n. requirit ad productionem illius physica — dicitur requiri ad moralem

et ad proximum obi — R. dico ad hoc sufiens actum nalem proponentm obm —

45 ed si opponas trid. ses 6 c 5 et alib sepe et oia xii: asserentia ed sine pervenientes grā excitante ac adiuvante nisi

inspirante deo cor hois &c. n. pu. hois credere sperare et diligere sit oportet — R. hoem n. pu. credere &c. sine grā excitante

imediate mediate, imediate cum concurrit edo infidelib dat ilustratio et cu illa eliciunt actus fidei &c. mediate edo dat p aliquem

actum

deductum ab illustratione inclinamur ad fidem etc. l. quod aliquo habitu fidei spei q[ui] habitus etiam gratia excitans inclinamur ad

§ 46 quod ob: ad eliciendum actum fidei l. spei requiritur actus necessarius. supernaturalis quod requiritur illustratio et inspiratio ans[wer] ut requiritur actus supernaturalis ut sit proportionatus cum actu eliciendo et requiritur necessarius. nec videtur in infusum. — Dx quod le requirat actus necessarius. hic ut in... representans obiectum et nego quod requirat supernatural supra non naturalis actus proportionis obiectum. ad hoc ut voluntas cum suo supernaturali proportio nabili... eliciat actum vide supra citatus —

§ 47 non ut improbabilem cuius sententia asserentem habitum sine illustratione non esse sufficientem ad eliciendum actum supernaturalem per grabysthe... et sequentium rationem. 1a est quia ad actum supernaturalem requiritur proportio in proponente quod requirit quod actus proponit obiectum sub supernaturali 2a quia supposito quod infidelis sudamus non habet potentiam ad obversionem semper non implicat quod id fidelis etiam sedamus — —

§ 48 2o ob: auxilium efficax est necessarium ad salvationem. sed hoc non datur nisi solis praedestinatis quia soli praedestinati habent quo possint obverti quod solis illis datur auxilium sufficiens. ans l. patet ex illo ioannis nemo potest venire ad me nisi pater meus traxerit illum etc. Dx auxilium efficax ut efficax est necessarium ex parte actus 2 non vero ex parte actus 1 et sic le omnibus non dat datur tamen sufficiens quo possint in... ad locum ioannis dico quod nemo venit neque habet in se potentiam ad veniendum nisi media gratia. et nemo venit nisi media efficaci l. media sufficiente possit venire in actu 1o — deinde ut supra dixi omnibus est preparata gratia efficax saltem voluntate anteced. ceterum non datur propterea quod homines nollint cor ponderare gratiae sufficienti excitanti —

§ 49 3 ob: infidelis non potest credere sine praedicante quomodo autem credent sine praedicante dixit apostolus sed non omnibus infidelibus praedicatur quod non omnibus dat auxilium quo possint etiam in tota vita — Dx distinguendo quod non omnibus dat auxilium quo plene et immediate possint salvari. sed non dat aliqua initia seu aliqua auxilia quae le nisi sine sufficientia proxime. si illis bene uterent darent cetera quibus immediate possit nego quod dat omnibus infidelibus aliqua auxilia praeparatus quia est ut si illis bene utentur det illis quo immediate possint et illis etiam si necesse sit mittet angelum qui in rebus fidei illum instruat ut contingit in Cornelio actus 10 et non est quod faciunt quod ipse est viris gratia. deus non deneg...

§ 50 Si dicas illustrationes quas deus immiserit infidelibus ad hoc ut sint initia gratiae debent esse supernaturales sed tales illustrationes non habent obiectum supernaturale siquidem infidelis non habet notitiam. obiecti supernaturalis quo tales illustrationes non erunt supernaturales quo etc. — Dx nego... sit naturale. eminentia tibi potest tamen attingi modo indivisibili ... quae creatura et creatura quod deus proprium supernaturale dedit potentiam ad talem motum...

§ 51 sed dicas quae non obiecta habet. Dx dico ... deum esse amandum bonum esse amandum et malum esse fugiendum. haec etiam actus iudicii apprehensionis ... deus elevaret potentias et species ... medio suo concursu. —

§ 52 quod si dicas fides 2m aug. est initium impetrandi auxilia. quod iis quibus non datur fides non datur initium ad impetrandum: Dx da fidem esse initium proximum deinde quod non fidem solent ingi ... omnia quae disponunt ad fidem. —

§ 53 dicas ex hac doctrina sequitur nullum esse infidelem qui habeat ignorantiam invincibilem fidei quod est contra st 22 ... ans probatur ignorantia invincibilis quod aliquis tenetur scire aliquid et potest saltem remote id scire sed omnes infideles sic se habent quo etc. Dx 2imo ... aliquem infidelem 1o quia contradicit fidei et talis infidelis non potest habere ignorantiam invincibilem fidei 2o modo quia non habet fidem et hic infideles licet teneantur et remote possit dummodo non habeat saltem dubium prudentialem de tali obligatione sed prorsus numquam ... obligatio illi veniat in mentem. itaut numquam dubitet an sit bona sua secta l. non talis homo habet ignorantiam invincibilem ... possit remote et teneatur sed li talis homo non peccaret in hoc ac tamen per peccatum originale non videt deum. condemnaretur autem si haberet peccatum veniale l. actuale mortale — —

An etiam parvulis det auxilium sufficiens ad salutem —

§ 54 dico 1o ... etiam parvulis est provisum remedium sufficiens ad salutem. potest omnibus textibus quibus probatur deum velle omnes homines salvos fieri 2o ex illis textibus in quibus dicitur redemptor omnium. quod ... loquendo etiam parvulis provisum est remedium. 2o est quia dum in hac vita sumus viatores sumus quo omnibus debet esse provisum remedium. quo possint hoc autem remedium in parvulis est baptismum —

§ 55 dico 2o multis parvulis ... non adhiberi remedium sufficiens ad salutem. potest quia 2m communem ordinem causarum quem deus non tenetur immutare multa succedunt quae impediunt quod applicetur remedium multis parvulis ... illis qui moriuntur in utero l. illis qui moriuntur sine baptismo. quia deficit aqua l. minister. l. quia vellet illos baptizari quia multis parvulis ... impedit remedium. le ...

§ 56 omnibus sit provisum quo si non impediretur mediis causis 2is salvari possent. — sed ob: multa de aug. texta in quibus denotari ... remedium. provisum nisi iis qui recipiunt baptismum etc. Dx quod iis quibus adhibet remedium provisum fuit voluntate efficaci et illis quibus non adhibet volu...

§ 59 in parvulis consistit generalitas auxilii sufficientis ad salutem in eo quod voluntate ante. et ... loquendo possint ... vere baptismum l. ... illud non accipiant — ... sic ... de auxilio efficaci ... ut scriptum fuit a patre ...

57 multi parvuli moriuntur in utero etiam nulla data negligentia parentum l. moriuntur sine baptismo quia habita diligentia non potest baptizari quo non est provisum illis remedium. dysgo ... non est provisum remedium. voluntate ante. nego voluntate efficaci ... edi...

In quo consistat generalitas auxilii sufficientis —

52 Dixi auxilium sufficiens ad salutem esse omnibus dari quia omnibus nunc ... restat in quo consistat generalitas illius ex hac ... hac quae dicta sunt ... generalitas quo auxilii in ordine ad adultos consistit in hoc quod omnibus detur saltem id quo remote possint ... illi saltem sub conditione boni usus. prioris auxilii. auxilium quo immediate et proxime possint pateret hoc non sine fide impossibile salvari ... non dat omnibus quod ad generalitatem auxilii non est necessarium quod det id quo immediate et proxime possint sed quod sit praeparatum saltem sub conditione ...

Disputatio 10.

V. grā eficax ut eficax sit prēveniens et in actu 1o hiat eficacitatem. s. sm fiat eficax a nostra cooperatē

Alii aliter v. auxilium grē eficaxs de se aut ex vi et virtute intrā sua seu ut a deo emanat sit eficax s. potius id hiat ab extrō ex eo qd liberū arbitrium ei cooperet seu dedentr a sequ extrō ex eo qd liberū arbitrium ei cooperet itaut eadē grā in uno sit sufficiens precise et cooperatē liberii arbitrii itaut eadē grā in uno sit sufficiens precise qā n' cooperat illi in alio vo fiat eficax precise qa ille homo ei cooperat. qo grabissimaē vertorq tortius surtationes de auxilio eficaci et ideo paulo aurattius discutiendaē —

Sectio 1a.

prior pa cum suis fundamentis proponitur—

dus ē potissimum hac de re est prior quā auxilium eficax ut eficax ē atq ut aptum sufficienti non distinguitur n' ē saltem oio prevenions neq in actu 1o atq ab intrō seu omnium ē ex se hiri qd sit eficax sed ab extrō nimirū a libera cooperatē voluntatis creatae quod videat hanc indicabo sure sequenti —

Mō probat 1o n' compositio eberit oio libertas arbitrii in operibus qā adiutorio et eficacia grē fiunt qd ostenditur n' si in actu 1o aliqd auxiliū foret eficax oio illo posito saltem in sensu composito n' posset voluntas n' cooperari illi precipitum ut ex vi sua seu aferret operatioē illam cuius eficax dr, imbolbarq stradiitum qd auxiliū supponat eficax infertus oio operationem ut supponitr n' expectat sequen voluntatis et qd voluntas possit n' cooperari et eius eficacitatem casam reddere n' sit jam eficax et in actus infertus oio operationem ut supponitr et n' jam eficax nec inferret operationem qā possit sine suspensio imbeniri si voluntas nollet operari go illo posito nulla deberet libertas nec potestas voluntatis ad n' operandū. confirmat qā si auxiliū grē quo

2. operamur et cui assentimus esse de se et in actu 2o efficax non esset vera est tridentinum statuit sess. 6a de justificatione cum c. 5o docuisset quod adulti divinae gratiae excitanti atque adjuvanti libere assentiendo et cooperando ad convertendum se ad suam ipsorum justificationem disponantur ita ut tangente deo cor hominis per spiritus s. illustrationem neque homo ipse nihil omnino agat inspirationem illam recipiens quippe qui illam et abiicere potest neque tamen sine gratia movere se ad justitiam coram illo libera sua voluntate possit, tum canone 4o definivit quod liberum hominis arbitrium a deo motum et excitatum cooperatur assentiendo deo excitanti posse dissentire si vellet haec, inquam, vera non forent si auxilium quo operamur et gratia cui assentimus foret in actu 2o et independenter a nostro libero arbitrio efficax quia in nostra potestate non foret deo vocanti efficaciter dissentire aut eius inspirationem repellere neque assensum ipsum esset potentia indifferens ad dissentiendum libere procederemus ergo etc. —

2o dato auxilio efficaci de se et in actu 2o duntaxat sufficienti potest voluntas illud reddere efficax ergo impertinenter statuitur aliud de se et in actu 2o efficax distinctum a sufficienti. consequentia patet, antecedens stat quia posito illo dato operari operando autem redderet efficax —

confirmatur nam posito auxilio duntaxat sufficienti de se atque in actu 2o nullo quoque alio superaddito quod sit efficax de se potest voluntas operari aut non: si dicas non, ergo implicabit repugnantiam quod auxilium impensum sit sufficiens ad operandum quomodo quidem sine alio superaddito nequit voluntas operari si tamen ergo per suam operationem voluntas id quod esset duntaxat sufficiens potest reddi efficax atque si voluntas operetur reddet, ergo undique superfluum erit auxilium de se atque in actu 2o efficax —

3o nam cum dato auxilio ex se solum sufficienti aliquis non convertit, per ipsum stat quod illud auxilium non sit efficax quia non vult converti ergo per illum qui convertit fit quod auxilium quod de se erat sufficiens fiat efficax per suo consensu quia neque per eum qui non convertit stat quod auxilium suum non sit efficax quin ipse eius positum per operationem et conversionem suam faceret quod illud sit efficax sicut et in ipso est quod auxilium reddat efficax ab ipso quoque erit quod evadat efficax

cū eficax ī n. cuius ī pōa cuius ī operato̅ q̅ cum ꝗ ī; anſ v° in hoc diſcursu ꝑuar n. si ꝑ cum ꝗ n̄ obertit n̄ stare q̅d auxilium sufficiens ipsi tribuēū n̄ fuisse eficax stare deberet ꝑ dum cū aūm sine eficaci auxilio n̄ possit oberti ꝑ dum etm̄ stare q̅d n̄ obertere q̅d ī impiū a s° illud ulyiariu ss. v. ss n̄ dicas ꝑ dum absꝑ q̅ n. odiū nesciuꝰ hoc ī nꝰ ꝑtinsaure sibc ly —

4° n. dato auxilio dyc eficaci = l. voluntas ꝑt etm̄ insimul ꝯpō illud reddere inefficax et cū illo ꝯponere negatm̄ efꝰ = l. operari l. n̄ ꝑt. si dicas tm̄ imbolbit stadiera insuꝑositō antꝰ q̅d tt. auxilium sit eficax hoc ī inferiꝰ et afteriꝰ reipsa operatm̄ et fit n̄ eficax q̅aꝯ operationē ac efu ꝑuari et ꝯponi cū negare hoc si dicat 2m̄ sequit q̅d illo posito boluntas n̄ possit n̄ operari ꝑindꝰ q̅d n̄ sit libera q̅a si posset n̄ operarī posset etm̄ reddere inefficax et casum auxilium n̄ operando. g° n̄ ꝑt nꝰ autm̄ hoc dicamus n̄ ī scedendū auxiliū dyc et in actu so eficax —

5° auxilium pure suffiꝰ in nostra s° hoc tu de sapuerib ī q̅d operarī = l. efū carere iraut ꝑ ciusmī carentiā operariꝰ et n̄ ꝑ aliq̅d sibi intrum̄ ab eficaci ꝯdiꝑguat g° eficax ut q̅d operarī = l. efū gaudet ꝑinde q. ꝑ operatm̄ ipsā = l. efum et n̄ ꝑ intram̄ aliq̅m̄ virtutm̄ aut fralitatm̄ ꝯdiꝑguit ab auxilio pure sufficienti —

6° oīs uᵃ efiꝰ ꝑtr virtutm̄ operatibam intram sibi nil hīt ꝯ additum intrum eꝯū q̅d reipsa ꝑducat efum sd sm̄ ab illo et aūr seu causalitate suā eꝯtrī denominat efiꝰ sd auxiliū eficax ī uᵃ efiꝰ q̅ ꝑtr vim sufficimtm operatibā in roē eficaꝰ nil dicit nisi q̅d actualitr operet g° in hac roē nil intrū addit virtutis suæ sufficienti sd sm̄ denominatm̄ eꝯtram ab aūr seu influxu = l. causalitate.

gram here ut adiuvet hunc seu subitam non cum efficacem etiam in actu 1o hoc est non here quod omnino inferat et afferat actum; videant etiam quae dicit molina de efficacitate divinae voluntatis in ead. concordia ad qm 109 de 2a et mascarenas de 3a de auxiliis c 4 no 360 et 11 et Lysius in apologia c 10 no 9 ubi molinam a surgenti calumnia vindicant —

De gra de valentia est etiam manifestum ex to 2o de 8 q 3 p de gra efficaci quod docuit hanc adequate sumptam et simul totum quod afferat non tum prorsus antecedentem usum et assensum liberi arbitrii tamen ibidem docet 3a admirus distinte quod dona efficacis gratiae in actu 1o sumpta tam vocationem tum immutationem 2m moralem quia vim trahendi quae interdum hic tum abundans est et 3m quod tribuat in circumstantiis in quibus scit deus ipsam sortituram effectum et haec dicit hanc independenter a voluntate nostra addit tamen 4m quod dicit gram reddi complete efficacem et hoc etiam aliud tum donum dei actu influxus l. potius ipsum actualem influxum gratiae exercere nostrum assensum in genere causae efficientis ut in genere causae malis l. dispositionis pervenit ab illo

Ex quibus omnibus constat valentiam nullo pacto negare tum quod det gram efficacem quae sit omnino antecedens tum quod haec similiter in quo antecedens est omnino sit independens ab usu liberi arbitrii l. assensu eius aut aliqua alia eius operatione atque ipse sed per adeo prorsus efficax tum demum quod aliud donum gratiae efficacis sit concomitans ipsum liberum voluntatis assensum ut cum tum influxus quo adeo seu a gra efficaci procedit actus voluntatis liberi tamen hoc habere se et inferre quod sit efficax et si hanc efficacitatem non exerceat neque exercere possit sine concomitantia cooperationis liberi arbitrii in qua concomitantia adeo requiriat et quod divinus influxus seu donum dei sit prius quatenus efficit ipsum liberum assensum et sit posterius quatenus ut sit pendet a determinatione voluntatis ad actum quod vocat per se assensum in ratione causae malis l. dispositionibus. —

hoc aptissimo exemplo solet explicari, videlicet aperiens fenestram ut intret in aulam ingrediens non aperit et aperiendo ingreditur quae

ingressus ingredientis priorem aperitionem fenestrae quam causat sed ingredientis causis malis id est dispositionibus posterior quia nisi per fenestram apertam non ingrederetur —

huius decursu et 2a horum DD. quod autem senserint in hac differentia ex nostris parvum consequenti sunt videtur tamen quod nostri referunt per priori 2a et acriter urgent ipsi summi DD. illam asserunt docentes id est gratiam efficacem nihil esse saltem re ipsa praeter concursum quo deus producit actus nostros id est per ipsos actus seu actus quos producunt per concursum suos refert ac sequitur Ledesma quod unica de auxilio ar 7o cum quo tenet Lorca to 2o in 1a 2ae de 21 de gratia incomplicatione scordiae gratiae cum auxilio efficaci cur hac solutione omissa stari tamen nequit cum hac doctrina gratiam efficacem cum pertinentem omnibus ab ipsis dicatur motio per via ex concursus ctra quia actio et concursus quos actus producunt id est non simul tempore et natura cum actibus ipsis per mutuam dispositionem revolat dicimus 12 et 14 1a — — Sectio 3a

— referetur probatur quod 2a sententia verior —

posterior 2a tenet gratiam efficacem dici ab intrinseco non adoptare liberi arbitrii tum quod sit efficax ex vi sua seu pertinentem cum in ratione auxilii efficacis . hanc tenent id est sicuti super thomistas ex perfectis eorum conjunctis asserunt efficacitatem gratiae in praemotione id est praedeterminatione physica magister ex nostris albarus Lo 10 de 7 1 et Lo 9 de 83 et 91 nabarrete to 2o controversia 21 Ledesma dicta quod de auxilio ar 13 cum Lo 3 opusculo de 4a praesertim sect 2a et 3a et alii —

ex nostris ex nostris ut vidimus valencia 1a parte vel Belarminus to 3o sect 4 Lo 7 et 2o de gratia et libero arbitrio c. 12 suarez Lo 3 de auxilio c. 30 no 8 et de deo uno et trino Lo 9 de praedestinatione c. 10 Lo 7 8 et 9 vasquez 1a p. to 10 de 23 c. 11 et disp. 89 c. 30 et 6o lessius 1a relatus per molina cornelius 10 ad corinthios 4 no 29 versiculo

ex dictis sequitur et 2a ad timotheum 20 nº 1o et 11o vincentius 1o.
4o evangelicarum dilucidationum c. 10 theoria 2a et alii plures —

Et quoniam ut compendio Loquar, quoniam sit nostri ac semper fuerit defendere auxilium eficax et gratiam praevenientem quoniam in actu 1o et non ab eventu seu cooperatione Liberi arbitrii secuta, sumus hac eficaciam probantem testimonium ex decreto quodam facto a claudio quo statuimus et mandamus; ut inter addenda divinae gratiae eficacitatem nostri eam probantium sequantur quae a pluribus quae societatis nostrae scriptoribus tradita atque in probatis de auxiliis divinae gratiae coram summis pontificibus clemente 8o et paulo 5o tamen magis consentanea s. augustino et D. Thomae gravissimorum patrum iudicio explicata et digerantur quoniam plures exponere subiicit: nostri in praesenti omnes docent inter eam gratiam quae effectum reipsa sortitur atque eficacem dicitur et eam quae sufficientem nominant non tam discrimen in actu 2o quod una ex usu Liberi arbitrii etiam cooperantis gratiam huius effectum sortiatur altera non item sed in ipso actu 1o etc. —

demum ex aliis quae nobis sunt sequentes impugnata gratia physice praedeterminante hanc 2am viam sequuntur d. Leronimus de compatibilitate et ordine gratiae huius etc. 60 c. 20 quae 2a praesertim a pº 4 mus usque ad finem Libri, Ricardus ar 7 ad verbum lucem pro pro 10 mascareñas de a de auxiliis p. 3a a nº 22 et sequentibus et de Zarate 2a a nº 40 diotallevius opusculo de concursu dei ad actus Liberos voluntatis creatae curiel probabilit 4a in ordine sure 2a in cap 1m epistolae 2ae divi petrii a nº 62 et alii

sequimur quam hanc sententiam quae verior et conformior sacris Literis et celebriorum patrum quae doctrinae ac nostri quoniam nos ex superiori decreto sequi tenemur asserimus que gratiam eficacem non habere ab eventu quod sit eficax sed antecedenter ad cooperationem Liberae voluntatis atque ut a deo atque ex intrinseca virtute sua —

probatur quae 1o omnibus illis scripturae testimoniis in quibus tribuitur eficacitati gratiae quod fiant reipsa illi actus ad quos gratia impendit quod non infaerent si tota gratiae eficacitas penderet a cooperatione Liberii arbitrii talem huiusmodi sit illud ezequielis 36 versiculo 37 faciam ut in praeceptis meis ambuletis etc. et ad philippenses 1o versiculo qui coepit in vobis opus bonum perficiet usque in diem christi iesu et c. 20 versiculo 3o deus est qui operatur in vobis velle

et perficere

c. 15 ad corinthios ad. v° dicimo. gra dei sum id quod sum, et gra
eius in me vacua non fuit sed abundantius oibus laboravi non
ego autem sed gra dei mecum in quo testimonio ut cetera omittam
verba singula hinc singularis momenti ad ostrandam presentem veritatem —
dicit ergo apostolus ego quidem non eram dignus apostolatu neque idoneus
ad illud sed gra dei me fecit idoneum, sed non sum mi idoneum fui
hec abundo gratiae in me quam non est sortita quod i gratiam ee vacuam
seu inanem .l. ineficacem ex parte mea frustratam sed hunc effectum sortitam
quod abundantius oibus laboravi non ergo quasi ex me hoc fuerit gra
secuta quod vacua et ineficax non fuit sed gra fuit ipse. Et non sed meum
hic i literalis huius testimonii sensus et gratia ipse .l. ex deo eficaciam
egregia ostratio —
2° manifestiora sunt alia ioannis 6° et inter cetera illud versiculi 44
nemo potest venire ad me nisi pater qui misit me traxerit eum. cui testimonio
adiungitur tunc quod eodem cap. versiculo 66 christus d. subdit
quasi clarius exponens quod prius dixerat. propterea dixi vobis quia nemo
potest venire ad me nisi fuerit ei datum a patre meo tunc quod sponsa
dixit canticorum 1° trahe me post te curremus etc. tunc denique testimonia
quae docent dona dei et opera nostra ad salutem conducentia dequibus vide
i s. augustinus lo. 7° lib. de dono perseverantiae c. 14 et 17 cum fulgentius
1° lo. ad monimum a c. 7 et celestinus pontifex in epistola sua ad
episcopos galliae. c. 8 et 12 —
dici potest lo. his quod inde sumo habetur gratiam dei seu deum operari
operari nostra opera saluti conducentia quod i gratiam huius eficaciam
supponit eficientia in actu 2° quod a nullo regere non potest declarari unde
ipsa eficaciam habeat —
2° dicitur his testimoniis probari quod nil conducens ad salutem a nobis fieri
sine adiutorio dei seu concursu concomitanti non autem quod hac per gra

ante efficaciam: unde S. Augustinus lib. 7 c. 10 de gratia Christi c. 47 ut Pelagium totam de gratia opere doctrinam in hoc statuere quod per gratiam percipiuntur dixit nos quidem velle et agere; at ipsum velle et agere a nobis sit cum concomitante adiutorio gratiae dei quod dixit si attendamus si Pelagius consenserit non solum a deo dari potestatem ad volendum et agendum sed etiam ipsam voluntatem et actum divinitus adiuvari etc. et apertius lib. 3 in Enchiridio c. 32 dubitans ut sicut per gratiam dixit apostolus non est volentis neque currentis sed miserentis dei non quidem quia liberum arbitrium non est dei miserentis sed hominis volentis et currentis. Addit quod quia totum deo dandum est qui hominis voluntatem bonam praeparat adiuvandam et adiuvat praeparatam.

Sed his tamen non insistamus quod ex verbis et locutionis praefatis colligunt scilicet et patres soli gratiae bl. ut ss. radicem nostrae actualis operationis hanc esse tribuendam quoniam plus quam communis efficientia sicant.

Deinde vis ipsa verborum non patitur aliter explicare testimonia praefata quam per efficientiam gratiae non enim iis ipsis eius efficacitati nostra operatio tribuenda ut ipsum nostrum operari et applicatio ad efficiendum ab ipsa sit quod non stat cum hoc quod gratia reddat efficax a nostra cooperatione sicut insistit dum quod deus facit per gratiam suam quod nos facimus quia non possumus operaturi nisi deus id efficiens dum praeterea quod nostrum facere nostra quae omnia opera sunt dei et divinae gratiae dona quod ita non forent nisi per ipsius dispositionem efficeremus. go

Hinc etiam quod urgeat ad propositum illud apostoli testimonium 1. ad Corinthios 4 versiculo 7. quis te discernit quod autem habes quod non accepisti si autem accepisti quid gloriaris quasi non acceperis et si autem non loco hoc iuxta literae sensum non de efficacitate gratiae aut de discretione quam ipsa facit inter eos qui operantur et non operantur fit sermo ut oportet magistrum cornelius noster quia tamen a scilicet et patribus ad hanc adstruendam haec verba solent expurgari tam magnam vim ad praesentem assertionem probandam acceperunt.

Sextus quod scilicet et patres in quis te segregat aut segregatum

faciat cum operans, iustificans et salvans ab eo quod non operaretur

an tum liberum arbitrium et gratia, et ideo si architector gratia quod

operetur tunc deinde. hoc autem non ita est. e contrario debuit ostendi

quod nihil habet nullum opus operis quod non accepit non sit dei donum

ergo non habet unde intus glorietur et in efficacitate de gratia unde velato

fonte habet quod operetur —

quod si dicas apostolum solum velle denegari hoc distinctionem per

vires liberi arbitrii non vero quod se disponat per idem met arbitrium

adiutum a gratia cooperante. Non non puto velle hoc tantum cum ipsa distinctione

qualem qualem primam debet facta per liberum arbitrium adiutum concomi

tante gratia ostendat simpliciter vel recuranda a cum in gratiam et ipsam tandem

dicat est dei donum. unde sola gratia et ipsa esse est radix actualis

distinctionis et consequenter causa etiam illius qualis qualis distinctionis

quae primo fit per liberum arbitrium —

demum quod in locis relatis non solum fiat sermo de efficacitate

gratiae et adiutorii concomitantis sed etiam pro ueniunt cuius virtus

sit tribuendum quod hoc opus pura conversio peccatoris fiat cum effectu ac

proinde quod ipse et cetera adiuvantes sit efficax, constat tum ex aliis

tum ex illo apostoli testimonio 1e corinthiorum 15. abundantius omnibus

Laboravi non ego sed gratia dei mecum et si expositum est et adverti illo

perpendat quod cum apostolus ibi gloriam sui laboris sibi denegat

non dixit abundantius omnibus Laboravi non ego sed gratia et ego sed potius non ego

sed gratia dei mecum quasi ostendens operationem suam esse gratiae et radici

deinde sibi et principio primo sed moto et tracto a gratia est tribuendam —

hinc omnia et mediocriter ostendit verba alias provectior et versiculo

31 quae vulgatus interpres sic vertit. qui me invenerit inveniet vitam et

hauriet salutem a domino. septuaginta vero quorum lectionem hic recipit ecclesia ad confirmanda fidei dogmata vertunt: et parat seu praeparat voluntas a domino ut ex utraque lectione habeatur a domino esse gratiam cuius ut actio propria cum effectu haurire salutem est, dum ipso vero, si huiusmodi efficacitati non est ulla radici non deberet nisi sua adscribi, et est haec gratia quae sua efficacitate nos facit sorbere et unde est qua haurimus salutem, pocimus et praeparamus et praeparando salutem de domino.

Alia ss. testimonia mox attingam, porro in verbis praeallegatis s. augustini cum haec veritas clarius adhuc exstet explicata, quae non ubique ita explicanda fuit, libuit et oportuit eam exponere. aliud ex to. 4o l. 10 quae ad simplicianum to. 4 l. 10 columna 6a ubi tractans eundem locum pauli ad romanos 9 non est volentis etc. dubitationem est superius positam in obiicit post multa dicit non ideo dictum putandum non est volentis etc. quia nisi dei adiutorio non possumus adipisci quod volumus sed ideo potius quia nisi eius vocatione non volumus subdit quod si vero haec vocatio ita effectrix bonae voluntatis ut omnis eam vocatus sequatur in hoc vero ab alia quam vocati non sequuntur digne infertur quod vocatio efficax est efficax in vocato congrua et qua vocantur quam eam sequuntur quo modo aptum erat eius ut vocatam sequerentur seu quo modo congruum eis sufficiebat deus ut vocantem non respuerent etc. quae vim efficacitatem eius et propositum declarant.

2o probatur assertio ecclesiae definitionibus in conciliis milevitano canone et in arausica 2o canone 5 et 6 et aliis dicitur per gratiam praeparantem voluntatem et per inspirationem spiritus s. etc. (quae vim ad gratiam praevenientem spectant) in nobis fieri ut nos perfectam ut credamus, diligamus, invocemus etc. et haec et alia ii sunt haec gratiam dei dona atque ad confirmanda haec afferunt aliqua testimonia ss. quae haec tantum praetulimus

illustris est ad hoc propositum illa integra epistola celestini ad episcopos galliae saepe relata. sed praesertim in religendum capud

eius

veravuum cuius titulus e quod oia sanctor merita dona sit dei cui
consonat sapa initio capitis roborata auctoritate Sozimi papae ubi
subiicit statim testimonium Episcopor. africae inter alia dicentium
in responsione ad Sozimum quod tam libero fregit arbitrio quam quod
uniuersam in nostris humilitatis sciam retulisti certi inspiratu dei
factum quod fideliter sapienterque vidisti veraciter fidenterque dixisti ideo
utique quod preparatur voluntas et ut boni aliquid agant paterne inspi-
rationis suae ipse tangat corda fidelium qui non sunt dei agunt
ii sunt filii dei etc vide etiam cap 12 —

his accedunt concilium arausicanum inducitis fidei dicendus
ubi gratiae praevenientis efficacitati quam per tractatum exponit tribuit
conversionem in deum et tridentinum sessione 6 cap 5 in eius fine
ait quod cum dicimus converte nos domine ad te et convertemur (quod
plane ad efficacitatem gratiae pertinet) dei nos gratia praeveniri confitemur.
ergo ex tridentino gratia efficax conversionis ut efficax illius e praeveniens
et c. 13 definit quod donum perseverantiae aliunde haberi non potest nisi
ab eo hoc autem donum potissimum consistit in auxilio efficaci ad
perseverandum — —

Comprobat autem partium aliis qui relictis manifestiori habentur
s. augustinus qui in sermone inhoc dixit vocatur secundum propositum
quia sunt vocanti qui rent a[illegible] quia vocant etiam qui non rent
quod illa prior habet ex dei proposito et celebrare quod faciat Christus dicere haec
autem non item est quia doctrina haec sumpta ex apostolo ad Romanos 8
versu 28 iis qui secundum propositum vocati sunt sancti et cap 9 versu 12
non ex operibus sed ex vocante hoc est vi et efficacitate vocationis
ex se —

deinde idem doctor vocationem quamdam dicit esse altam et secretam quod etiam habeat a deo quod alta et secreta sic ut ei respondeat et infalibiliter effectum sortiat. que omnia manifeste ostendunt gratiam praedeterminantem de se efficacem et non ex cooperatione solum liberi arbitrii — —

Ut autem quaedam ex multis s. augustini testimonia colligamus videatur in eis tomo 4° loco superius allegato ex lo 1o quaestionum ad simplicianum. deinde to 2o epistolarum ad Vitalem columna 2a dicens inter alia quod gratia dei vera dei quae non secundum merita nostra datur, id dat merita ipsa cum datur praevenit hominis voluntatem bonam non cum eam quam invenit in corde id facit. et post pauca quod vocatione alta atque secreta sic deus agit hominis sensum ut legi atque doctrinae proposita assensum assensum. postremo to 7 lo de praedestinatione sanctorum capite 16 ab initio hanc veritatem pluries docet quis refert verba Christi ... et post quam duas vocationes distinguit alia qua vocantur omnes alia qua soli electi, concludit in eodem capite ad hanc vocationem electorum s. qui veniunt omnes ... docibiles dei nec potest quisquam eorum dicere credidi ut sic vocarer, praevenit eum quod misericordia dei quia sic vocatus est ut crederet. nonnulla quae docet eodem libro toto capite 8 et lo de correptione et gratia c 12 unde quaedam pro terminis sunt sequenti — —

Haec et alia ex sancto augustino cui accedere debent duo eius clarissimi discipuli et aspicles sanctus prosperus et sanctus fulgentius quorum prior saepe id potissimum contra Collatorem hanc veritatem ostendit videatur praecipue c 18 et 19 ac 11 et in 14 gratias trahentes hoc est efficaces non alias numerat nisi vocatos inspiratos illustrationes quod posterior multis est admirandum

in hac asserit ac L° 10 ad Monimum aie 7 ad 16 selectissimis ac frequentissimis. ejus testimonijs iam provat —

4° prob. assertio rationis 2a que sumitur ex absurdis in materia de predestinate ac in primis sequitur quod bonus predestinatus dicitur causa quando quidem dat et efficacis gratie nempe usus boni liberi arbitrii qui iam efficacem reddit cum n. causa collationis gloriae sint merita causa quam meritorum gratia efficax haec vero sit efficax per usum gratie proveniendum a libero arbitrio deinde ad ultimum hic bonus usus erit 1a radix et causa omnium effectum predestinationis — —

Nec refert quod excitatio et gratiam sufficientem precat semper omnem usum bonum liberi arbitrii quoniam haec non habet rationem causae in serie predestinationis nisi quatenus reipsa efficit actus deservientes ad finem ipsius at hoc non habet ex se in adversa 1a sed ex consensu liberi arbitrii — —

deinde decreta dei tam de gloria conferenda quam de mediis consequtionis eius hominis de meritis ac dispositionibus nostris erunt fallibilia quae pendebunt ex libero seu contingenti usu gratiae et non ex certitudine efficacis ex vi divinae voluntatis et gratiae conferendae quomodo quidem haec poterit habere .i. non habere effectum si voluerit aut noluerit homo; aut erunt pendula et vaga quae fiant sub conditione quod voluntas se dederit in posterum ad consentiendum .i. non consentiendum gratiae n. ante praevisum bonum gratiae usum qui ante decretum dei illius

futuritioni perdere nequit duplicit potest deus decernere quod
petrus v.g. pro certa merita gloriam assequatur 1o si decrevit
et in particulari decernat quod ad tantam gloriam pro hec et illa
opera perveniat et sic nisi decernat simul id quo certa sit futuritio
horum meritorum frustrari poterit intentio dei si voluntas petri non se
applicet ad illa opera facienda nequit autem deus decernere
illud quo certa sit horum futuritio nisi decreta gratia excitantis
dentis efficaci 2o si decernat petrum perducere ad gloriam seu saltem
pro aliqua merita seu decrevit pro certa si pro ipsum non stet et hec est
saltem seu pendula electio ad gloriam quam in dicto non est admittenda
2a ratio ex absurdis in materia de gratia nam ex opposi-
sita sententia sequitur quod initium nostrae iustificationis ad efficaciam
caciam eius a nobis petendum sit quia licet excitationes dei praeveniant
omnem peccatoris conversionem et auxilium dei concomitans adiuvet
liberum arbitrium in operatione ipsa tamen quod re ipsa ut sit causa nequit
tribui gratiae excitanti quia de se indifferens erat ad sequendum seu non habendum
effectum ergo decretum non potuit neque auxilio concomitanti quod concomitanti
nequit tribui quod debetur tunc quia concomitans est et non supponit addicationem
pro mundum principii eius tunc enim quia ideo impenditur quia voluntas
se decrevit ad operandum gratia —— —
3a ratio apriori quia gratia praeventiva quae sortitur effectum autem
cedentem ad ipsum liberi arbitrii collata nequit non fieri quod illum
sortiatur seu quia tanta est seu talis ut infalibilis sit seu physice seu
moraliter quod illum sortiatur seu quia in circumstantiis circumstantiis exp
in quibus effectum habebit ergo omnis gratia praeventiva quae sortitur effectum

de se et ut a deo collatam efficax in actu 1o et ut praeveniens, ut huius rei fiat manifestior ex subiiciendis deinceps — —

Sectio 4a

Dilucidatio auxilii per se efficacis —

Ut gratiae praevenientis efficacitas in actu 1o possit cognosci melius praecipue quo pacto percipiatur quod in aperte prudenti docuimus et via pateat ad argumenta solvenda haec pauca observare oportet —

1o quod in aliqua consideratione concursus seu influxus dominativus quidam seu gratia praeveniens reipsa producit effectum simul cum libero arbitrio post dici ac est gratia efficax seu complementum eius · etenim gratia est saltem praeparatum ad naturam cui est prorsus indebitus efficax vero seu complementum eius quoniam ut actio seu productio actus supernaturalis ponit illum in re qua maior efficacitas excogitari non potest —

Verum de hac efficaci gratia primum actualis influxus et concursus 3a sit statuenda 1m quod praeveniens non est aut in actu 1o efficax non est qua requirit ut gratia praeveniens quae non praevenit operatam et concursum liberi arbitrii et ad consentiendum et concurrendum praeparat voluntatem, sed concursus quo deus seu gratia producit actum praeparat voluntatem liberi arbitrii ut ostensum est de 12 ac 14 nec praeparat voluntatem ad consentiendum sed adiuvat praeparatam seu praevocationem congruam ut habetur ex doctrina S. Augustini superius allegata quod non est gratia praeveniens unde fit quod nec habeat efficacitatem ullam in actu 1o sed solum in actu 2o ut ipsa est actus seu productionis —

Dicit nabarettus 1o 2o controversiae controversia vigesima auxilium efficax

heri ratione concursus quo deus influit in actum ex ratione principii
cofutibi eiusdem actus et hoc modo antecedere illum [illegible], utrum ut-
Legenti patuit abutitur nomine concursus ibi hoc sensu concursum auxilia quae deus
nobis per modum habitus ut permanentur sed transeuntur ex in quodam fluxo iubat
causas 2as ipse cum aliis tomistis iunioribus putat iubari adeo liberum
arbitrium per auxilium efficax quod in permotione distinguitur ab
verus influxus seu concursus quo a deo procedit ex productio actus liberi
arbitrii neque sortitur rationem principii cofutivi sed solius productus
in actu 2o supponentis gratiam id est donum ex principium cofutibum quo
2o statuendum hanc gratiam efficacem esse concursus comitantis
et heri quod sit efficax prorsus dicitur

Nil dixi

eficax prorsus dedicitur a cooperatione nostra: id est cum
eficacitas sit eficiens seu significata in inveniendo et absolute
id simul cum cooperatione nostra non ideirco dicitur concursus
unius vel simul cum altero cursus. seu influxus ad judicia
est concursus in actu 2o non exhibito a Deo seu gratia solum
est concursus ita nostrae ad ius liberos actus nisi dedicitur ab ipsius
libera determinatione itaque prima radix exhibitionis concursus
sit hic libera determinatio voluntatis in qua hic tum stat id est
eficacitas divina per oio in solo et gratialis huius gratiae est
in dictis id est in gratialis et actualis cooperatio. videte comml 22
et 22 ar 1o disp 2a verticulo simpliciter
Statuendum est ergo id est de hac eficacia gratiae quae non in hic sermo
cum quaerit. in gratia eficaci sit prioritas atque inanimo
cum eficax. in his est de hac ut vidimus. istud non in prioritatem
eficax. in his est de hac ut vidimus istud ut
nec admittere considerationem actus et cum sit gratialis actus
Deinde est nec hic ut bene observat suarez tum
dicenda gratia eficax est seu eficiens seu potius cooperatio: cui
accedit id est gratia eficax de qua in est in judicanti, sortitur
rationem principii et de illa consideratione in principio dubitat ad
hoc rationem gratiae eficacis generaliter ..: ad influxus
dei seu gratiae ... actus nostri liber et hinc rationem
principii
Postremo est nec ... nec ... doctrina est
Loquentia cum gratia eficacem eius est necessitatem vim
traduxere agunt de gratia est in adiutorium concomitans id est de illa
7. est de hac per modum excitationis vocationis est ... patere
potuit ... supra ... est ad de S. Augustino
evidentissimum

p8 di sequitur gratiae efficaciam esse divinam vocationem ... congruam determinantem seu concomitantem seu cooperantem ... illo et hominibus docet tribui deo et gratiae totum quod facimus etiam si nos libere secramus. videatur ... q.° 1° 1° ad simplicianum p. 2ª columna 6 ——

2° i notandum quod et gratia efficax de qua modo agimus sit rebitra ... atque ... ex ... indivisibilem actu 1° prior ... non omni ... phisica aut moralis ... 1 firmus dei ... fit a libero arbitrio adiuto a gratia ... prior ... operatur liberi arbitrii ... actum nihilominus ... ita ... influxu ... operatur ... numen et imbeniat et imbeniri possit separatum ab ... aut sine illis ... est totam efficacitatem ... nimirum vis ... gratiae cui sit inseparabiliter et indissolubiliter ... ——

Hanc vim gratiae voce latina efficaciam appellamus. ... significamus ... vox graeca energiam quam hac voce in rigore non solum operare nec solum ... agit et operatur indicat quod totum ad efficacitatem gratiae exprimit et ita D. Paulus ad colossenses ... 20 versu ... et laborare ... auxilio divino ac efficaci gratiae ita hoc explicuit inquo et laboro certando secundum operationem eius quam operatur in me inbirhiri ... efficacissime operantem in me et ibi operario ... gratia ... gratiae dicitur energia ... et ... vocis energia vidimus ... ibi ubi ... plura docet in hanc nostram ... exponendi efficaciam ...

... doctrina ... quando de efficaci gratia agit ... atque ... vocationis ... vocatus ... q.° 1° ... ad simplicianum p. 2 columna 6 dicit quod gratia efficax ... vocatio ita efficienter ... solicitavi

ut oēs eam vocans sequat[illegible] [illegible] quis [illegible] e[illegible] semp
sortiat[illegible] effum et [illegible] [illegible] [illegible] gra [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] grē efficacitatē [illegible] [illegible]
operationum ut effectum sortiantur semp cum indeffectibiliter
et inter alia qm n[illegible] resistent nisi et possint et vellent
resistendi cū possint et volunt, id. grē largitati donat:
tamen grē accendit voluntas eor ut ideo possint qm sic volunt,
ideo vellent qm eam operat ut vellent [illegible] subiicit qd si homo
post lapsum nam relinquerit solum sub auxilio sufi
prē infirmitate nrā deficeret sub intimis [illegible] (inquit Augustinus)
infirmitati voluntas huj ut divina gra indeclinabiliter et
insuperabiliter agiret [illegible] [illegible] [illegible] cap.
hinc [illegible] efficacitas grē s. energia [illegible] seu [illegible]
[illegible] [illegible] indeffectibilis operatio sicuta et [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] effectu in actu 2o
[illegible] [illegible] [illegible] hanc vim virtutis et [illegible]
3o ē observandū qd [illegible] hanc sicutionē grē huiq [illegible]
cū suo l. dei actuali concursu ad actus nostros liberos [illegible]
operatē nostra et n[illegible] [illegible] [illegible] vim operationis l. potius
[illegible] vim operativā n[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] cū [illegible] dicto
et cooperatē nostra [illegible] vim et [illegible] grā [illegible]
ita necessa ad [illegible] actus l. potius ad [illegible] huiusmodi sine
illa nec dat nec dari posset et [illegible] necessitas huius grē n[illegible] ē
[illegible] indigam actus ei l. complementum eius [illegible] exigam
actus dei qm requirit et l. actus sine suo [illegible] l. [illegible]
sine concursu grē l. dei [illegible] gra efficax secū afferet

quod absolutam [illegible] indefectibilem efficaciae gratiae
cum concursu divino, et cooperatione nostra habeat ipsa efficacitatem
suam nequit sine habere illam per ordinem et respectum ad praedictos
imo et in aliquo vero sensu absque eis, non ut afferant illi
efficacitatem, nec ut principio quibus sive radice eius nisi
tum ut a conditione quam gratia requirit ut sit efficax quasi nisi
exhibitione sui influxus et adventu cooperationis nostrae efficax
non sit sed hoc sive ut ab extrinseco sive innotatis sive obliquis dicens
diversis et potius gratiae aut tum ut a conditione quam ipsam nuda gratia
infert et affert indefectibiliter —
ut hoc dilucidius fiat est notandum quod gratia efficax dicitur
est modo sermo et proprius dicitur aliud affert in recto et aliud vel alia
in obliquo. in recto quidem affert vim illam cui sit [illegible]
vel quam indefectibiliter sequatur operatio vel influxus eius in operationem
nostram et nostram energiam seu efficaciam dicamus: in obliquo
vero affert (inter alia de quibus inferius dicetur) ipsam operationem
et influxum quo concurrit ad illam vel potius eam statuit —
Rursus vim illam quam in recto importat gratia efficax possumus
considerari vel in actu primo prius quam reducatur ad exercitium
vel in actu 2o seu cum hoc ipso actu iam exercito hoc considerat
in gratia efficaci potius quam in aliis virtutibus quibus hoc solum
competit vis eius nisi cum [illegible] sed vis eius ut energia non [illegible]
quare gratia efficax potest considerari aut efficax in actu 1o aut
efficax in actu 2o —
his cognitis gratia efficax in 1o sensu quod in recto importat
cum potius quam hoc est vis efficax, licet non ex his sed ut requisitis
non tamen omnia obliqua, nam hoc inter alia dicit influxus gratiae
et cooperatione nostra est duo et ipsi non actus 2i gratiae efficacis
Deinde gratia sumpta in recto potest considerari ut efficax est aut in
actu 1o

aut in actu 2o. si hoc posteriori mo͞ cõsideret. n͞ ẽ ꝑtinens
id cõcomitans haec q. quod sit efficax a quo l. divino concursu
ut a rõe formali n͞ ut efficacem in actu 2o. ẽ ut efficientem l. agen
rõ autem formalis agendi actũ l. concursus ẽ a quo operatae
autem nostrã hẽ quod sit efficax ut a cõditiõe concomitante
quia si hic n͞ cõmitaretur n͞ efficeret cũ eius efficere sit formaliter
quo efficere l. concurrere de quo nunc agebamus —

Si vero grã efficax secundum rationem consideret ut efficax in actu 1o
sic pertinens ẽ et n͞ hẽ a suo concursu et quo operatae nostrae
ut a cõditiõe quem supponat aut ut a forma exhibente l. causa efficiente
l. radice quod sit efficax, sed ut a cõditiõe quem infert et affert indefectibiliter —

rõ ẽ quia efficacitas grae in hac consideratae pertinet ad concursum
suum exhibitum et ad cooperationem nostram concomitantem et ipsa non
sit pertinens hẽ rõem formae quia ẽ vis activa mo͞ dicto quo neque
concursus grae nec cooperatio nostra sunt l. forma reddens formaliter grãm
efficacem in actu 1o l. causa efficiens aut radix efficacitatis huius
l. cõditio quem grã supponat ut sit ita efficax. verum quia grã efficax
n͞ ẽ nisi cum coniunctione indefectibili nostrae cooperationis et concursus divini
et afficiendo hos hinc quod sit efficax nunquam ẽ quod ab illis ut aliquis as
pendeat ut a cõditiõe n͞ quem supponat grã efficax sed quem affert indefec
tibiliter —

Unde autem radix huius efficacitatis in grã sit l. ipsa non grã nã
iam physice considerata l. entitas eius l. potius de voluntatis l. scia
media mo͞ nequit exponi exacti nunc nec vero coniunctio dicta indefectibilis
cooperationis et concursus cum praefata grã sit quia physice praedeterminata l.
quia moraliter infallibiliter l. potius quia tribuit in circumstantiis congruis
id hoc omnia in sequentibus copiosa disp. quia indigent declaratione —

Mo i observandum 6o qd Li editio aequapendu pfata mo

-ficaitas grae in actu 2o eficaij subijciatur ita nostro libero arbitrio

ut emthi i cxpi sua imo simplr ptr dicta subiectione possent

poni ea pr voluntas n deesari ad cooperandu L. dissentiendu genli

atq ita cum possit n adue dursus grae L. dei eomitatis a pendeo

ut sepedictu i cupfata voluntatij desari: hoc tm nil demit de

infallibilitate dicta grae eficaij aut obsr quominus ipsius gra inactu

2o eficax ut infica reddenda n sit — —

Ro i emo duo hec minime pugnant ut qd gra eficax sa

rictu qd dicit inactu 2o n sit inefficax reddenda, sed qd indefectibilr

afirat suu cursu actualem v nostra eucoopercem, et nihilominus

tm suus cursus em nostra opcratio inillo signo actus li grae

possint n e, n. ut hec tunc possint n e absoluta satis i eadem

ab oio libera desari nostrae voluntatis ut reverapendent, ut autem

gra eficax inillo suo actu 2o n sit inefficax reddenda sufficit

qd reipsa sit operatura nostra voluntas pindeq afuturus

cursus eomitatus grae L. dei atq dum firma fuerit fuerint

hoc indefectibilis i ppa grae eficaij inactu 2o e n sumit

ab eo qd cooperatio nostra et cursus eius n possint n e futuri

sd ab eo qd n sint defuturi —

illustrat hoc exemplo ppij singentis viri d esfuturo e nequit

n e vera, pro obm eius ea singens i posset n e ea indefectibilitas

veritatis n sumit ab eo qd obm n possit n e sd ab eo qd n

deficiat reipsa — —

ex his efficit quo sensu dici possit eficacitem grae pendere a

sensu Liberi arbitrii imo et qd ab ipso reddatur eficax gra et quo

pacto potius L. simplr n pendeat nu gra pillum reddatur eficax

quapropter L. priori titulo possit homo inopere suo vano et inefficacitr

grae aliquo pacto gloriari qm sit insipiens ra illud 2e ad

corinthios 12 versu 6 si voluero gloriari n ero insipiens: nihilominus

... tubo posteriori qui gloriatur solum potest in domino gloriari
... ad corinthios 10 versu 31 et oio sit verum quod dicitur ad ephesios 20
versu 8 et 9 gratia estis salvati per fidem et hoc non ex vobis dei
enim donum est non ex operibus ne quis glorietur —

Si ergo gratia efficax in actu 2o sumatur pro illo dubio pendente a vi
Liberi arbitrii quod autem non potest efficax in actu 2o si liberum arbitrium
non consentiat illi et hoc etiam modo per liberum arbitrium consentiendo
ita redditur gratia in actu 2o efficax ut possit non reddi quod in hoc gratia
liberum arbitrium et dilatando ... est prima causa efficacitatis gratiae
in actu 2o et habet in quo aliquo modo glorietur cum sit insipiens —

Verum est quod liberum arbitrium habet a gratia efficaci in actu 2o ut
a sua radice tamen quod reddat ipsam efficacem in actu 2o cum quod possit
reddere cum nisi homo foret gratia praeveniens non posset consentire gratiae
neque etiam consentiret nisi eiusmodi gratia in eiusmodi circumstantiis praeveniens
ipsum quod non habet aliquo consensu idcirco nec a consensu simpliciter habet gratia
quod sit efficax in actu 2o nec ullo pacto quod sit efficax in actu 1o
quod evacuat omnem gloriam nostram ceterum adhuc gratia efficax habet
quod etiam in actu 1o pendeat a consensu tamen ... sue efficacitatis infallibiliter
futuro et propterea potest homo aliquo pacto gloriari de efficacitate ipsius
etiam in actu 1o —

Dicimus per indigentiam gratiae efficacis ut ad hanc disputationem et exercitationem
nostram spectat imo etiam sufficientis ut disputatione 16 et 17 declaratum oportet
advertere praeter dicta in hoc tota disputatione 2 sunt quae quod tam gratia efficax
quam sufficiens duplex est alia creata et alia increata sufficiens creata
est illa de qua diximus disputationibus decima 6 et 17 efficax vero est haec nunc
in hac explicatum at increata sufficiens est in deo sibi voluntas antecedens
salvandi omnes sibi decretum efficax dandi gratiam sufficientem ut consequitur
... efficacem —

ad n. cooperandū etc. 2a. Larva sensus est qd supposito
auxilio efficaci hæc duo sponant et qd adsit auxiliū relicta
et in actu 1o efficax consensus indefectibiliter futuri et nihilominus
voluntas possit n. consentire, seu qd simul stent auxiliū de se
efficax consensus, et potestas expedita voluntatis ad dissensum
qd ē in sensu pps sensum compositum appellari, seu potentiam l. libertatem
et indifferentiam voluntatis compositam cū auxilio efficaci in actu 1o n.
ad dissensū vel oppositum l. componibilem cū dicto auxilio —

2s sensus ē qd posito auxilio efficaci in actu 1o voluntas possit
componere dissensū cū auxilio dicto, seu facere qd stent simul auxiliū
de se efficax et dissensus voluntatis in illud, qd ē in sensu pps appellari
sensum compositum, seu dissensū componendū aut componibilem cū auxilio —

His positis dico 1o supposito auxilio efficaci in actu 1o sm nostram
qd afferit, tm in recto qm in obliquo et tm potentiam physicam qm moralem
n. posse voluntatem in sensu pso illi dissentire l. n. cooperare in sensu superius
appellato seu dissensū l. n. cooperationem componendā cū auxilio efficaci.
Ro ē qa saltem in obliquo nimirū cū scientia futuritionis consensus
et cū futuritione huius ē impossibilis eiusmodi compositio — —

Dico 2o supposito in actu 1o auxilio efficaci sm nostram qd in
recto et in obliquo importat et tm potentiam moralem qm physicam
posse voluntatem in sensu compto cū dissensu in sensu compositi appellato, seu potentiam
expeditam voluntatis ad dissentiendū, itaut cū adsit auxiliū efficax
in actu 1o hoī l. dissensus sit, qd hæc duo simul stant et qd adsit
voluntati auxiliū efficax cū quo se reipsa consentiat et nilominus
possit dissentire — —

Ro ē n. qa auxiliū de se efficax sit habituū efficax n. tm predeterminat
physice saltem, voluntatem, qa relinquit illā indifferentem ad potestatem
operari ... impulsū gratiæ aut ... resistere inspirationi, ut ab ... sententia
ut Tridentinū ait, hac autem stante cū auxilio efficaci in actu 1o, stm
qd dicit compositionem cū potentia ad ponendū oppositū dissensū. porro ...

ponere dissensum stante auxilio efficaci in actu 2o si sit stante auxilio sa[?] quo atque sicut sanctum [illegible] per [illegible] auxilii non in sensu compositio dissensum cum auxilio etsi fortè sensu composito si particula stante applicata sa[?] significatum verbi ponere

hoc explicat exemplis petitis ex doctrina S. T. q. 6 de veritate ar. 3o ad 7 et q. 20 ar. 5 ad 3m inquis [illegible] ait sd. quod ipso sint incompossibilia hæc duo quod scilicet deus velit efficaciter aliquem salvari et quod ille damnetur aut in peccato moriatur. [illegible] generaliter quod deus efficaciter aliquem [illegible] et quod ille non sit non tamen quod prædestinatus possit damnari aut in peccato mori aut effectus divinus non [illegible]. Confirmatur hoc idem [illegible] aut in peccato mori aut [illegible] decretus non [illegible]. [illegible] hoc idem [illegible]

Lo. 20 de vocatione gentium c. 9 alias 22 dicentis quod deus ad obediendum sibi ipsum [illegible] sic donat ut eum [illegible] illam moralitatem [illegible] nolli non auferat.

Dico 3o posito auxilio efficaci et considerato [illegible] quod affert in recto tantum [illegible] morali quam [illegible] physicum scilicet duntaxat obliquis [illegible] et [illegible] sive [illegible] dissensus cum auxilio per voluntatis in sensu composito et dependenter [illegible] dissensum cum auxilio [illegible] [illegible] sumpto. Ratio est quoniam ex [illegible] in recto [illegible] ab auxilio efficaci nihil [illegible] quod repugnet ~~cum auxilio~~ [illegible] est [illegible] cum dissensu [illegible] quæ repugnantia compositionis auxilii adæquate sumpti et dissensus oritur ex obliquis ergo —

Et quidem quod cum [illegible] physicæ inspirationum et illustrationum non repugnet [illegible] dissensum adeo [illegible] existimo ut [illegible] [illegible] auferri libertatem ut sequentibus disputationibus videndum est quod autem nec repugnet [illegible] cum [illegible] eiusdem auxilii in iis circumstantiis inquis [illegible] [illegible] [illegible] quod in recto moralitatis auxilii [illegible] in [illegible] si [illegible] collatio fuerit in eisdem circumstantiis et dissensus non sint in illis futurus [illegible] [illegible] quod in recto affert moralitatis auxilii et [illegible] [illegible] obliqui [illegible] futuri consensus in illis circumstantiis, [illegible] [illegible] dissensus cum [illegible]

[illegible]

ergo etiam quod sit quod dissensus in futurum sectum moralitatis, connexio oblico nihil afert rationi cuius repugnet cum illo dissensus —

Deinde potest quod omnis repugnantia rei sumpti cum obliqua in ratione obliqui nimirum ratione futuritionis dissensus quod in adeo verum ut nec cum ipsa ratio repugnaret dissensus nisi ratione futuritionis dissensus quam ut verbum importat ergo etc. —

Dices traditionem involvit quod cum auxilio efficaci dissensus reduplicative prout efficax ponatur dissensus quia ex eo quod auxilium efficax est, id coniungitur indissolubiliter cum consensu et consequenter ratione non disiungi ergo in sensu impossibilis dissensus cum auxilio efficaci sensum obliquum sed etiam sensum rectum consequentium prout non auxilium efficax non in sensu efficax ratione obliqui id ex obliquo sed etiam ac potissimum sensum rectum —

Respondeo distinguendo ans non repugnantiam involvit quod ponatur dissensus cum auxilio efficaci reduplicative sensum obliquum importatum per auxilium efficax prout efficax in quam hoc in iunctio indissolubilis consensus non vero sensum rectum quod non in iunctio hic quantum ex ipsa cohaeret auxilio efficaci prout efficaci quod ut sic non dicit tamen rectum sed etiam obliquum — —

Ex his iam patet infra ad primam quam inde argumento principali contendebat ostendi quod dato auxilio sensu se efficaci tollat libertas quia non illo posito in actu 2o voluntas non potest non cooperari si sumatur adaequate tam sensum physicum quam morale ut tam sensum rectum quam per sensum obliquum quia sensum obliquum involvit ipsam voluntatis cooperationem quam quod in necessitate potest tamen illi soli sensum rectum non cooperari quod sufficit ad absolutissimam libertatis indifferentiam. Et ex hoc patet ad desfensionem iudicii quod potius est ex nobis quod dicimus auxilio efficaci sensum rectum quod in rem dicit voluntatem posse dissentire —

Sectio 6a
Solvuntur cetera argumenta

Ad 2m argumentum respondeo negando antecedens et negando etiam ut si voluntas possit reddere efficax in actu 2o auxilium sufficiens duntaxat impensum tamen reipsa non reddet atque ad hoc ut reddat impendit auxilium in actu 2o efficax praesupponens sed potius addit sufficienti efficacitatis in actu 2o (quam nullo modo potest dare auxilio voluntas) non vero ut possit reddere. Ex hoc

pater ad efraim —

ad 3m R. est doctrina s. augustini to 20 l. de predestinatione sanctor. c. 8 videri negandum ans. quod obl. pro hoim qui obedirent stat quod auxiliu. eius non sit efficax quia non habet obedire ait n. ibidem: ore (inquiunt) non ous docet: si diximus quia nolunt discere quos non docet: respondebitur nobis illud quod ei dr. c. domine tu obcrrsus vivificabis nos etc. arg. to. illo. c. vr. ad sam dei voluntatem s. colationum reddunt quod quidam dicit auxiliu efficax quidam non dicit, cuius ... quod si ipsa dei donum hoc auxilium efficax et sa dei digare carat illo: quod si autem ipsa dei negare caret auxilio efficaci; ipso illo ... quod auxiliu colatum non sit efficax —

porro quod ex hac doctrina sequatur stare pro deum quod homo non obediat seu potius deum causam non obedientie hoim quia denegat auxilium efficax necessarium diui ad obedientiam, non vrgent absurdu. quidam tempore et vanoz l. pi. c. 7 a. 3 dub. 3 ad 6 cumel de 4 ad pm argum.; albarez l. 9 de auxiliis dei pro ... premisa tamen dixit non obedientiy pro ... et que pura negatio e. n. vrgent deus subtrahendo auxiliu efficax ... causa non obedientiy pro negatio purae non autem pro ... addit quoque albarez quod deus denegans auxiliu efficax est causa non obedientiy quae e. pura negatio non physice sed quatenus pro vana coam deus denegat auxilium efficax quod homo non obedit —

verum quod attinet ad ans argumentu negandu non e. simpliciter sed distinguendu ... doctrina superius traditam de gratia efficaci in actu 1o et in actu 2o non ineq non obedit pro culpa hoim e. quod auxiliu sibi colatu non sit efficax in actu 2o et ... diui quod pro ipsu stat quod non sit efficax quod videm ... auxiliu non fuerit efficax in actu 1o non e. ab hoie —

haec e. doctrina ... s. augustini ... quod attinet ad

inefficacitatem

auxilii in actu 2o ut sepe docet quod licet ad hominis obversionem sit necessarium gratiae adiuvantis tamen culpa hominis est quod non adiuvetur a gratia vel quod homo potest ponere impedimentum gratiae quominus iuvetur ab ea ponendo quod illud quod non obvertit ita lo 3o 2a genes c 159 et 160 et 163 ar 2 ad 2um et c 112 ar 3 ad 2um
non autem iuvari a gratia procul dubio est inefficacitas in actu 2o gratiae excitantis seu ipsam esse in actu 2o inefficacem sicut esse efficacem in actu 2o est in actu 2o iuvari ab ea concomitante ad actum —

Dicitur gratia vero inefficax in actu 1o seu antecedenter ad dissensum intelligendus est S. Augustinus in testimonio alato ex lo de praedestinatione sanctorum et excitata concomitantem alia in lo 1o lo 10 quaestiones ad Simplicianum et 2a loquitur quod aut qui non volunt neque currunt sed miserentis est dei quod hoc modo vocavit quomodo aptum erat eius qui sequeretur vocationem ubi plane statuit vocationem in actu 1o efficacem eorum qui credunt subdit quod statim ad alios aut vocatio quidem pervenit sed ea talis fuit quae moveri non possent nec eam capere apti essent vocati quidem dici potuerunt sed non electi etc. videantur plurima quae ibidem subdit in hanc rem discretissimam —

Demum dilucide 3o lo de spiritu et litera c 34 cui ait illi ita suadeatur ut persuadeat illi autem non ita cur non ita occurrunt interim quae dicere placet o altitudo divitiarum et nunc quid iniquitas est apud deum quodam patet 7 lo de dono perseverantiae c 8 et 9o ad sanctam dei voluntatem et investigabilia iudicia revocat quod quidam non datur vocatio secundum gratiam efficacem et lo 2o de peccatorum meritis et remissione c ... inquit illum adiuvet illum non adiuvet illum tantum illum autem tantum istum illo illum isto modo penes ipsum est et aequitatis tam secretae et excellentia potestatis videatur etiam lo 4o contra Iulianum c 8 et S. Prosper lo 1o de vocatione gentium c 4o et alias a c 13 ad 17 et S. Fulgentius lo de incarnatione et gratia christi c 21 —

Stat ergo pro autem quod vocatus non obvertit quod gratia quominus illum non sit

eficax in actu 2o n' tm qd n' sit eficax in actu 1o et ita etm p contra

obertit n' fit qd grã cuis sit eficax in actu 1o fit tm aliquo pacto qd

sit eficax in actu 2o quatenus n' n' operaretur n' foret eficax hoc mo

i q̃s inipsius potestate operari l. n' operari —

dices adhuc ex iis videri sequi duo absurda 1m qd in arg° tacitũ ē

nimirũ qd in eo q n' obertit deus sit causa n' obersionis cuis 2m qd in

eo q obertit p hoem etm fiat qd grã cuis sit eficax in actu 1o et

in eo q n' obertit qd sit in actu 1o ineficax —

1m q. pbat in sis n' si ex deo ē qd grã sit ineficax in actu 1o

l. potius qd n' sit eficax go ex deo ē qd careat efu seu qd sit illo caritura

hoc autm ē hoem n' oberti go ex deo ē hoem n' oberti — —

deinde q͠ nequit deus dare gram di se ineficacẽ nisi denegãdo

grã eficacẽ n' pt autm illã denegare quin sit causa n' obersionis

n' q negat qd ab eo sim expectari pt et nequum ē ad aliquẽ efum

ē causa negatis efus sd ipsõ deo expectari pt auxiliũ eficax cuius

negatio ē ut homõ obertat q͠ sine illo n' oberteret go deus di se denegans

hoc auxiliũ et pinde dans auxiliũ di se ineficax ē causa n' obersionis —

postremo si afirmatio ē causa afirmatis negatio ē causa negatis

sd colatio auxilii di se eficacis ē causa obersionis go negatio huius auxilii

colatione di se ineficacis erit causa n' obersionis — —

his v° n' satisfacit dicendo illa nomina tam di n' obersione in rõe negatis

q in rõe pvationis tum q͠ neq. dicendũ ē d. deo qd velit hoem n'

oberti etm negatibe p auxiliũ qd confert cũ potius velle positibe qd

obertatur n' vult enim ad penitentiã oberti eu ait s. petrus . unde nequit

eẽ causa qd homo etm negatibe n' obertatur : tum q͠ nequit n' homo

eẽ causa n' obersionis negatibe quatenus eẽ ē n' obersionis pvatibe go

deus n' ē causa p auxiliũ ineficax n' obersionis negatibe nequiꝫ ra

qm n' ē sitelus rõe cuius deus p gram colatam dicatur eficere qd homo n'

obertatur

nisi l. pro albitrium l. pro coam n pro albitrium eo ci q dat sufficientes

eo homo si vellet obtrui posset immerito tribuet ed n obertat

tm negatiue sigdi nil requirit in actu 2o negat, et oia requa in actu

2o paraty i offerri si homo se applicet ad operandum: nec pro coam

ut vult albarez em si ad coam fundatam n in causalitate

sed in coherentia l. diuisione infallibili forte attendendum n minus

dicendus pro duy causa n obersionis pro vatibe em negatibe eo

utraq, sequit posita gra inefficaci in actu 2o —

2m absurdum quod n gra colata requirit in actu 2o efficax

l. inefficax nisi quatenus in actu 2o futura efficax l. inefficax

sed pro nos a libero arbitrio het ed sit efficax l. inefficax in actu 2o

go et ed sit efficax l. inefficax in actu 2o —

Ad ob: &c neutrum absurdum sequi n. n. sequitur em eo gra

u inefficacem in actu 2o ineo q n obertit n i ed sit effectiba n obersionis

l. vim aliquam heat ad hoc sed sm ed ei sit siungenda n obersio

n ex vi aliqua gre sed ex so desu liberae voluntatis eo S. augustinus

lo 4o l. 2. eum eo 6. q vocatus, inquit, n venit sicut n habuit

meritum premii ut vocaret sic inquoat meritum supplicii cum vocatus

venire neglexerit. et in hoc latu discrimen inter gram inefficacem

ru n obersionis et gram efficacem in actu 2o ru obersionis n. in hac

supponit virtus operatiba obersionis et insuper addit ed illam operabi

ex eo ed tribuat in circumstantiis in eo i cooperatura voluntas. at

in gra inefficaci in actu 2o nulla vis effectiba n obersionis supponit

e sit operanda voluntati n cooperanti seu negatibe cooperanti inefficaciter

utraq tm het antecm voluntas ogere l. vim operatibam et diuinam

obersionis l. siuntm future n obersionis et pretea ante decretum voluntatis

het ed sit efficax l. inefficax in actu 2o si dicitur a futuro consensu l. dissensu

ut insinuationibus sus: 1 opposita et pro hoc patet ad 2m absurdum —

Ad pro vatis si recte ibi animadvertimus n tuti satis doctrina illa

complexe di n obersionis pro vatibe et negatibe e abunde impugnata ibi i

quo ca ad sa pro vatm &c distinguendo em sequens n. ex dico i ed gra inefficax

in actu 2o sit esse caritura. 2o quod dat in circumstantiis inest i caritura esse. ac proinde inest homo non i obediendus quod tantum gratis inefficacis in actu 1o non vero hoc ipsum quod i careri. 3o caritura vero esse quod i obliciatur quo 1m Deus disponit, ante dispensu 4t independenter ab illo. 2m autem homo ponit & positivus i oco suo seu arbitrio —

Ad 2m postulatum Respondeo concedendo quod Deus dat gratiam de se inefficacem denegando efficacem, sed hinc non sequitur quod causa non observationis. Quoniam quod denegat non i ex necessitas in actu 1o et ad plenum posse sed in actu 2o quod etiam praeuenti i ex se Deus paratus i impetiri sig. paratus i efficere adiutorium sanans concomitans, si homo velit cooperari gratis sufficienti —

Ad 3 autem ac fuse Anselmus 1o de casu diaboli c. 26 et 2 Resp. negando assumptum quod s. si affirmatio i causa affirmationis, negatio i causa negationis nam non ipse quod si tu accipis aliquid cum ego tibi do, recte dicitur quod accipis quo ego do et tamen necesse non i quod quotiescumque non accipis sit quo ego tibi non do, possum me tibi dare et tu non accipere quo renuis —

Verum quo cum affirmatio i causa adaequata affirmationis negatio non debere causa negationis et in nostra dicendi gratia efficacis i causa adaequata saltem radicalis observationis: unde fieri vero quod denegatio eius sit causa non observationis addendum i quod cum affirmatio i adaequata causa affirmationis independenter ab aliqua alia causa proximiori saltem et priori non necesse cohaereat negatio harum causarum i causa negationis summae esse: at cum intervenit alia causa proximior aequa quod de affirmatione sit causa affirmationis potest negatio esse ex alio principio et non ex defectu causae radicalis oriri et ita impedienti concurrit non gratia efficax tota radix i observationis verum illam non causat nisi dependenter a cooperatione Liberi arbitrii unde pro dicta observatio quoniam defectum huius observationis causa defectus gratiae sed Liberus causae proximae negationis ad observationem —

2o Resp. distinguendo antecedens si affirmatio i causa affirmationis ut inquam sine qua affirmatio non sit in actu 1o; negatio erit causa negationis: si autem affirmatio i causa affirmationis non sine qua non sit affirmatio sed sine qua non erit non sequitur quod negatio

sit cer. negatys colaro qd auxili efficacia i scdo sine qua n erit obversio n vo sine qua n non poterit; Secundo dicitur in actu 1o et sufficienti ideo qz n sequitur, qd negatio gre efficacis sit causa n obversionis quia sine illa et cum sufficienti pt homo obverti et qd n obvertat est ipsius stat—

Ad quartum 2i absurdi Dr illo argumto probari qd gra n sit efficax l. inefficax in actu 1o sine dependa a cooperatre l. dissensu liberi arbitrii futuri et quo pacto sit intelligenda oppositionis sunt q—

Ad 4m argum principale pacto satis ex dictis ad in sunt et adsum tum const ex hactenus dictis qd auxilium sufficiens in actu 1o n dicatur proprie sufficiens l. inefficax nisi postm n cooperat l. et sa concomitanter et extrinsecus id intrinsece per ordinem ad hanc l. infallibilem unionem cum illo ex quo qd dit in circumstantiis in quibus n i habiturum effectum—

Ad 6m Dr negata ma et negando mi. si sermo sit de efficacitate auxilii n in actu 2o sed in actu 1o. n. hoc auxilium efficax per virtutem superiorem operantibus dici qd in iis circumstantiis dat in quibus hic sortiet effectum qd i peculiaris et dat energia in ipso auxilio et virtute et mesi hoc n superaddat virtuti aliqd physicum intrinsecum sed sm aliqd morale ut oppositionis—

Ad 7 Dr illis aliis qz testimoniis sunt probari qd efficacitas gre in actu hec tamen a prima cau inadequata ab operatre liberi arbitrii cum quo stat eamdem gram sortiri ante dissensum voluntatis et in actu 1o aliam efficacitatem quam ut inadequate tribuat voluntas huic l. pendeat ab eius cooperatre ut antea indifferentr procedendo—

Dispo 12

Vtr sit in hois potestate habere auxilium efficax—

Slectio

Proponit la ssa et eligit arg. sprat 2a.

Ex modo quo hactenus explicuimus auxiliorum efficaciam, reddim apertis offici. Vtr sit in potestate illius quotiens qz gra pure sufficiens ponit habere auxilium in actu 1o efficax n. qda doct. Tomysts aprant ito mihi inq. 121 et 109 ar 10. folio mihi 1029 carmel supra Lopz et 29 ar 90 sed disertius in 9e opusculo. de 29 sect 2a ut sa inhoc soluere quamdam obiitus per planus. f. i. d. s. p. ad argum qz fieri x

versiculo 3o negando 2am et 3 ad alia i superiori argua a versiculo
rysae iam sydere qo plane oppositum doceat dicta de q. suriga
ut 3a a versiculo seu quando ubi auth impugnat qd colario eficax
gra pendeat a negativa dispon. seu n. resysta cu tm. prioris loci
n. sm ab hac dixerit pendere sd etm a positivo pio usu gra sufficientis —

tenent eamdem sntam cabr. to 2o in 3 pm q. 28 ar. 4 di 2a. seu
in plurimis arguor solutionis praesertim ad 17 et to 3o q. 62 ar. 1o
de 11 § 10 ad 1m argum et ad 2m pm 2i et fusius d. 17 § 20
ad 1m et qm et alii complures —

refert pro eadem belarminus to. 3o lib. 4 lo 4 de gra et libero arbitrio
c. 16 quem verbis n. inficior aliqd indicasse huius sae sd semper
longe abesse n. inficior ut legenti attente patebit cu dicit influxum
seu virtutem dii qua voluntas mobilis applicat ad opus resipi incaussis
2is 2m ca dispon. resista mu loquendi et planoloquitur
de influxu in actu 2o quem quasi penit qd voluntas n. resistat seu
n. ducit ad oppositum aut omissionem aut omissionem —

2a sna vera docet qd hui gram eficacem in actu 1o n. pendet
ab aliqua dispone libera sibi positiva seu negativa hoc illius cui
recipsa n. dar nec cum positum in illius potestate hanc tenent ex complures
plures ledesma q. unica de auxilio ar. 11 ad 2 vincentius relanus
aledesmus neq. naba smobersiae in 1 pm to 2o smobersia 12 et 13
versus finem et smobersia 19 § 10 versiculo ex hac igit ro. et smob.
21 § 14 versiculo neq. inquit vero albarez lo 3o de auxilii d. 18
ad 6m et lo 10 d. 105 ad 6m alii q. in locis qo haec facile sit
sciliare cum doctrina huius sae q. idem docet dicta d. 48 ad 6m
qd nempe et n. sit in nobis ponere hunc gram eficacem i 1m iapponere

impedimentū illi unde fuit ut qd intrinsece operare hīc ipsam cū deus sit ex se præparatus ad dandum illam oīb. n̄ ponentib. obicem

ad repetit. dicta de 101 ad 3 fratrm̄ 6 ubi addit hoīem p ordinem

qū virib. nāe n̄ apponit impedimentū grē qd i ex dispoē negatiua

puri nali pendere gram̄ efficacē et lo 11 de 113 ad 3 et 6 addit

culpam hoīs a. qd n̄ acquirat auxiliū efficax a de adamo qd culpa

sua n̄ acquirit auxiliū efficax ad perserandū idemq. docet de quolibet

iusto q n̄ pseverat —

Et alij ex nostris hāc rā tenent curiel controversiar lo 20

contro 4a nº 119 et 120 ubi generaliter docet qd nil pt poni

ex pte hoīs ut det. i auxilium aliq. et a nº 232 supponit eamdē

distinctionē vo tenent eam lorca 121 to 20 de 20 de gra in dubio

ayendix masarcuñas ttº de auxilij d 2 p 2a a nº 11 ad 18 suart

lo 10 de auxilij c 7 a nº 4 ad 8 et lo 7 c 10 a nº 4 ad 11 et in ordi

resolut controversiā de auxilij nº 24 et 25 lesius in apologia c 10 nº 44

et c 12 nº 20 et alii —

qd autem capit hēc rā i expresse s. augustini videtur ejusq.

locis allegatis superiori de sare 7 et 6 discerius tm to 20 epistola 106

ad Vitalem columna 7 dicens quo mō dr oīs hoīs eam (s. efficacē grā)

fuisse acceptus si n̄ illi qb n̄ donat eam sua voluntate repugnent

cū multis n̄ dt parvulis et n̄ illa plurimos moriantr q n̄ habuerunt

contraria voluntatem et alię Supientib. pertinentib. parentib. ministrisq.

quoq. volentib. aspirant etc. et to 4 lo 10 cū ad simpli c 2 ad lucam 7

qa n̄ pendit intus voluntas vera vocatum id vocato verā voluntatem

pteritur vocanti dco rurs tribuit qd bene volumus nobis vo tribui n̄ pt

qd vocamur et lo 8 3ū qū c 68 p q vocatus venit et si ipsi sibi

tribuere qd venit n̄ vo qd vocatus sit —

et to 7 la 1 sa Iulianū argum parvulor. facta epistola 107 circa

sentis ac dannat pelagianus dicentes idco n̄ oes salvos fieri qa nollent

quare atq. infra concludit etiā n̄ resistant a roe dispoīs ad obtinendā

eficacitr salutm quia tm multos qui nullo ci resistunt voluntarij arbitrio
in regnu suu dei yatit n venire nec tm dicit qui ci n resistunt sed tm
qui tm longe absunt ab oi resista ut nec resistere possint. hoc go sit satis
argum pro hac ira sria auctoritas s. august

2o prat colligendo ex adbersa sia absurda e primade sursu
colligimus ex alia docente gram sortiri eficaciam n a dio in actu 2o
sd in actu 2o ex consensu arbitrii liberi, n clius ex ipsa sequunt

in lis q sequit prius hoc dari causa oiu ficu sue predestinationis
aut salm illor e inferiu merito ac prius dispoos reponunt
n hor ciu initiu i sm auxiliu eficax; hic q hunc s. ipso carere
pendet ex libera dispoe hoi qo hic dispositio erit causa auxilii eficaciy
consequunt q reliquor fcuu q ex ordine illud sequunt, deinde sequit
qd exordiu nostre iustificaionis sit a nobis prcendu et n a divina
gra n. huius grs unde initiu iustificaos possa sumere initiu e
liberi hoi dispo ex quaprendit qd ci deo gra prfata s. ci ingit gettra

sectio 2a

Mu declaratio 2e ssl ac 3a eius impugnatio

ut 3o prob 2s ssl veritas et liquidius apareat qd in adbersa impugnem
sciendum e sa sria docere itasitu e inhoi potest hre gra eficacu
ut p ipsu ske illu n hre cu cam n hr ut sic defectus operatis inio
qui ad operanduu n initat n refundat in deu denegantm gram eficacu
requisita in actu 2o ut homo possit operari sd in hoim q potest
n impedire colarm eius u impedivit —

2o n statuit sitmnu in quibus hoi potest hre gram eficacem
quasi posset homo impellu p liberu eficere n. ut consensu i genoris
dispositionis huius ssy u adbersarii adminent gra procuiunsi e fey
solius dei s. ipsi soli tribuit in ss. sily u patris qua nos ad eius predicm
salm huc mo n surrimus. statuit go sim sitamu gram eficacu

in hoc po'ati dispositiva ut sic loquar quatenus pot .i. se disponere
ad optinendam .i. impedire collationem eius contraria .i. repugnanti
dispo' —
Eo non asserit hic prior ut sim. quod sit in homine potentia haberi
gratiam efficacem .i. collationem eius impedire quatenus aliquid pot aliquid propon...
quo obtineat aliquam .i. aliquem obicem apponat n. hoc nec [illegible]
negat nec probat institutio prioris. exploratum n. e quod peccator aut
infidelis orationis pius et operis et observantia praeceptor addemum
et aliis potentis remotioris auxilii bono cor eius pot mereri de congruo
sibi impetrare auxilia etiam efficacia posteriora ad operationem fidem[illegible]
et ultimo quod et aberit prioris impedire quidem est se adversum prio-
rum non sim efficaciter [illegible] sufficientibus ipso introducto ad bonum et culpa[illegible]
Verum cum hoc opus sunt quod nec in libello in quo impugnat dicat
et in homine potentia haberi gratiam efficacem quia deus ita liberaliter et ut
mera sua voluntate illam tribuit quod posset non tribuere et quod nulla lege
teneat ad tribuendam: saltem faciat pro ubi et pius dispositionis hominis si propter
auxilia ulteriora et uberiora sufficientia dantur tunc quod non quoniam homo
caret auxilio efficacis sit eius culpa carere [illegible] sunt [illegible] et
ad dispositionem non posse praesupponere dispositionem vel eius dicant et in homine
potentia nec obicem in infusum prioris denegari sine culpa hominis dispo-
sitionem ad posteriora et posteriora ipsa absque culpa quoque posteriora
non dant dispositionem dispositionis dispositio vero absque dispositione auxilii efficacis requisiti in
actu ut homo possit se disponere — —
institutio demum huius sic non deseruit quod aliquid possit homo
se disponere ad aliquam gratiam efficacem obtinendam vel aliquid ponere obicem
quo deus eius tenuerit admittere quod aliquid homo careat auxilio efficaci
quem per ipsum stet ut sic denegatio auxilii efficacis requisiti in actu so-
lummodo dispensat nec auxilii sufficientis ut ostendit sequenti de ad quod propter
quod semper ponat obicem eius et caret efficaci auxilio — —
ut ergo caste prius intendit salvo quod nemo careat auxilio efficaci

oim p ipsu sic si hinc illud oportet qd statuas. alioqui genus dispoinis

qd ponitur sine q̄ efficax p. infertur auxiliu efficax cuius vi differus aut

importet negatem auxilii inolis aut sit causa p. oratio [illegible] addere

gandu illud inane si homo si vult ipsi p vari auxilio efficaci [illegible]

si p munire dispoē illa nisi [illegible] in his vitijs dispoēs mequibu culpa hoj

qd aufferat efficax quodo qd p. cum in nali quae hinc dispoem

sufficientem deficit p. defens dispoēs si erit ex iusta negandi auxiliu infers —

denique sciendu potissimu in presenti sermoni cu dicitur pueniunt efficax

requisita ad actus ordinis s'nalis ad oversionē indui p. huiusmi casi doctrina supp.

ponit cu adu generales ut agit tunc cu quoq gre specialis sibi pueniunt ad actus bonus

nalis ordinis aut um ad vitanda quos ptā p a pusita negabantur —

hij posita efficacitr impugnat p ita vt stabiliat veritas 2a

n: inty cuma dispo im coherens cu gra efficax ut inolis infirat

illa ficta dio e cu si sit lex aliqua sniatis gram efficax cu dicta

dispoē aut si ulla huiusmi e reddat aparens testimoniu aut supp

mentu eius ~

deinde ut aparcat qm ficta sit dispo eius defens sit ex

carentia gre efficax inio q si pueniunt ipsa pono hoim carentem

gra efficax ad dolendu de peccatis q p inde carebit dispoē illa ob

cuius defectum tribuitur ipsi culpa qd careat hac gra efficaci et hinc

p ergo ad argum ita —

hic homo si e dispositus ad hinda gram efficax ut doleat de

peccatis go caret gra efficaci ad disponendu se ad pdicta gram;

et hinc de carentia gre efficax ad disponendu se rogo an eidē hoi

culpe tribuatur p. n. s. si tribuitur go ob defectum alterius dispoēs qua

apus obtinere hanc gram efficacem ad se disponendum si eum

careat vm hac gra dispoē et p inde gra efficaci ad eam deb hac ipsa

rursus rogo et defficiam ob defectum alterius prioris dispoēs et si hoc

admittat

ab illis meus interitum —

Si autem in aliqua hac .l. in priori dispositione ad gratiam immediate dolori despicatus sperandum sit, itaut careret gratia efficaci ad illam, non tribuatur culpae, non habens causam nec habens illam sit in hoc potentia; tamen ipsam non obstante quod habet gratiam efficacem ad disponendum se ulterius gratia qua dolorem despiciat, non vult impetrare hoc, sit culpabilis in illo tali defectu dispositionis ad dictam gratiam efficacem .l. non est si culpabilis inindulsio quod in omissio actus tribuatur culpae voluntarie non in opus quod gratia efficaci sic in eius potentia atque quod ipsam stet non habere illam sed ex alio et omnino totus in omissione quo tamen nec in pro hac excitatum ad dolendum despicatus non dolere, opus enim quod pro ipsum steterit non habere gratiam efficacem quae non sed disposuit ad illam sequentia. Si enim esset haec dispositio ad hanc gratiam efficacem ut eius culpabilis defectus sit causa carentiae gratiae. quod autem sit causa unde tamen omissio habeat rationem culpae, aliquam sunt sequentia; si vero dicatur tum inculpabilis defectus dictae dispositionis quae habere gratiam efficacem ad illam non in hoc potentiae inculpabilis tamen esset carentia gratiae et ipsum sequitur, imo et omissio actus ad quam non datur quod admittere nolumus: dd. opposite ut —

Postremo ut habere gratiam efficacem dicatur tum impetrare eius qui non habet actus pendere ex ipsius dispositione. declarare oportet quod ipse facturus ille homo qui caret gratia ut pro ipsum non stetit ea carere —

Cumulus secundo ait quod debuisset assentire gratiae excitanti dolendo et reddere illi. quo pararet via ad contritionem: verum hic doctrina in his uti non ad omnem gratiam efficacem tum nec humana ex operis in gratiam gratia superior abisque gratia efficaci qua caret qui non assentit: et de carentia eius postea addit quod .v. sit .l. non sit hoc culpa et quod quo dicatur officiat superioris arguitur —

Deinde falsum est quod consensus in gratiam excitantem sit semper attendere ad periculum sui status ad anxietatem poenae inferni peccati fidei tamen etiam ad hoc attendimus gratia excitans tum sit illa hac d. ut cogitare et efficaciter

ostensum est de 2 sare 2 deniq sicuti in gram excitatem ad obversio

q tridentino sess. 6 c. 5 et 6 e ipsa libera obversio gonsequitur

dispo ad gram necessam accedenti ad obversionem —

Alii dicunt qd iis q n adipiscur gram eficacem debuisse dispoñi n resistendo vel grę excitanti vel colacioni grę eficaciis priori s. addende ut operaro sequat —

Sed alii omissis his e qd iam sit inquirendum in quo sitae culpabilis resp̃ta eius cui n hi gram eficacem ut obvertat vel credat vel diligat deum vel aliud quemlibet actu pcepto vel n pcepto exercuat ad eum prestandum vocat ut sic n resp̃ta sit dispo actiuus gram eficacem aut n. i actus potentius vel omissio et hoc in eis sic expam e cu pluribus n resistentis sed mere negatiui si hiis sicut n dei grã eficax deinde i s. augusti reuincentem pelagianos inutili doctrina quo pueros pestimo sacrum e suadet qd n sempr ante discessu vel n discessu invocatum p omissionem actus intenti a deo pecat neq pecatu omissionis inbducuntur Aliis semp homo pecans n respondendo ex pecatu neq omittere ac de spē pecati omissionis n modica s.ya dubitatio —

Aut culpa hec e ipsa omissio actus ad quem vocat homo et hec nequit hiri ratione obiis ru dispois necessari ad obtinendã gram eficacem eum ipsu hiri actu q omitit sit dispo ad dictam gram: hec autem ueter his patet repugnã imbduit precia si resp̃ta fore omissio cuiuslibet potentius actus n resp̃ta fore actus potentius: et qd nullius actus potentius potuit e dispo ad gram eficacem saus ostensu e sed ego ut vidiant alia plura de hac ma apd suarez locis superius alegatis —

Sectio 3a

8 Solvuntur argumenta quędã p sa psa —

Ob: 10 copiosam autem n. in lib. S. August. to. 7 l.o 2o de peccator. meritis et remissione c. 17 ait ut ignotescat qd latebat et suave fiat qd n. delectabat (gratia dei e) (S. provenientis nimirum illustrantis dei) qua adiuvat voluntates qua ut n. adiuventur iniustitiae causam n. in deo esse sed in infirmis suo ad correptionem meam pertinere qd minus ait adiuvor: n. autem pertinere ad correptionem nisi culpam supponeret cuius foret punitio: atq. hec testimonia refert et amplectitur S. fulgen. l.o 1o ad monimum c. 20 —

Deinde S. prosper l.o 2o de vocat. gentium c. 29 aliqs 7 propositi firmat eos q. expertes gratiae ut d sua nequitia redargui. et vr. ex stylo colligi sermonem de gratia pertinenti —

3o S. Anselmus l.o de casu diaboli c. 3o et 4 saepe repetit diabolum n. accepisse a deo perseverantiam qa noluit eam accipere: perseverantia ut claudit gratiam efficacem imo potissimum inter sint e hoc donum. cr. D. 1.2.1 q.112 ar. 3 in 2o arguo refert hoc testimonium; his verbis istius causa qr deus n. dedit diabolo gratiam qa ipse n. voluit accipere nec paratus fuit. e postrema verba nec paratus fuit videntur addita in vim argui. n. in anselmo n. sunt —

Postremo D. Th. hunc ait neq. citato ad 2 hunc q. 109 ar. 8 ad 1 verbo 3o contra gentes c. 159 alijs q. in locis in eo q. n. convertitur l. n. iuvabat auxilio gratiae neq. ad conversionem; carentiam gratiae revocat ad propriam culpam et 2a 2ae q. 2 ar. 5 ad 1 ex S. August. de correptione et gratia c. 6 ait qd ijs qb. negat auxilium gratiae praeparantis, in poenam peccati negatur et q. 3 de malo ar. 2o generaliter docet qd motio a mobilibus n. recipitur uniformiter in omnibus causis 2is sed sa unicuiusq. modum dispositionem et aptitudinem: ad motionem autem eius spectat collatio gratiae efficacis quo hic distribuitur sa cuiusq. dispositionem ex generali doctrina D. —

Omnium hor. testimoniorum consilium 2a solutio e 1ma qd in eis fiat sermo de carentia ulterioris gratiae ob abusum priorum auxiliorum qr n. tam agant de subtractione gratiae efficacis sed etiam alicuius sufficientis qua priori n. fuit cooperatum et ita nil hinc contra nostram doctrinam imo qd pertineat ad eam nostram certa procul dubio ingeniosi D. 2a 2ae

et s. prosper l° 2° de vocatione gentium relati —

2a solutio patet ex his quae s. augustinus et s. augustinus fulgentius

c. XI in quibus loquuntur de gratia efficaci quam praevenire et de adiutorio

cuius non in actu 1° sed in actu 2° quod sane dissimile culpa nostra cum

superioris ostendimus —

ob. 2° si deus denegaret gratiam efficacem alicui absque sua culpa

non esset verum quod deus neminem deserit nisi prius deserat ab eo etenim

satis deserit eum cui denegat id sine quo non deserabit aut non observet

l. non perseverabit ergo etc. —

Resp. quod cum nemo deserat a deo nisi prius ipse deseruerit deum

satis est quod nulli deus deneget auxilia sufficientia ad salutem atque quod quorum

aliquis auxilii quibus gratiae deserunt ipse prius non fuerit cooperatus

prioribus unde propter ipsum stat posteriora non adipisci: cum quo stat quod non quorum

gratiam efficacem denegat id sit in poenam mali dispositionis aut quod ab aliqua

bona dispositione pendeat habere gratiam efficacem —

3o obiicit nisi gratia efficax denegaretur ob culpam cuius quae caret ipsa

nec propter eum stare illam non habere non posset homini tribui culpae quod non operetur

id ad quod non datur gratia efficax, v.g. quod vocatus non obtemperet non diligeret non crederet

etc. hoc autem est absurdum ergo et illud ex quo sequitur. maior et consequentia

manifesta minor probatur n. id non est tribuendum homini culpae quod operetur non potuit

sine gratia efficaci non potuit id ad quod operandum negatur, v.g. non potuit credere aut

diligere aut sperare sicut oportet ad salutem nec in eius potestate est habere gratiam

efficacem ergo — —

Respondetur potuit 2° id homini tribuendum culpae non tamen quod absolute non potuit non autem

quod non potuit ex aliqua suppositione tantum atque id ad quod negatur gratia efficax absolute

potuit homo et ex ista suppositione gratiae efficacis denegatae non potuit — —

sed sic in suo est n. id homo absolute non potuit ad quod operandum nec habet

nec potuit habere quod est absolute necessaria sed absolute necessaria est gratia efficax ut homo

se obtemperet ut credat ut pareret etc. et hanc non habet nec potuit habere sibi bellum

go absolute hęc n̄ pt homo cū ad ea ipsi denegat grā eficax
deinde L qd l impotē hoi ex aliqua suppoē ꝯsequenti ꝯditioni
ab eius voluntate dicat absolute potē; tm̄ qd l impotē ex suppoē
anti n' subiicitur ipsius libertati, absolute impotē ē: sd ita impotens
actus cū supponit ei denegata grā eficax ad illum q° sicut grā eficax
supponit antecedenter ad actū ita etiā negatio eius ad actus negationem
nec grā eficax aut subtractio eius ē in ptāti voluntatis go simpliciter ē
impotens actus hac grā negata —

2° R' qd ut homo carens grā eficaci dicat pū hēre actum ad
q̄m negat satis ē qd ad eundē sit collata grā sufficiens n' hęc ē ptem
homo sibilliter pt operari — —

sd 3° obiicit q° n' vr implicare qd grā collata hoi sit sufficiens
si ei ad operandū negat grā eficax n' grā sufficiens nequit ū ē suū
n' afert oia neceā ad operandū itaut L actu oia sint collata L
saltim ita pparata ut ipsa hēre sint situm sū in hois ptāte: at cū negat
grā eficax n' adsit oia neceā nec pū dici ita pparata ut sit in
hois ptāte ipsā hēre q° n' ē in hois ptāte hēre grām eficacē ꝯditiō ē
go implicat qd alicui denegat grā eficax q̄ n' sit in eius ptāte et nilominus
dicat collata grā sufficiens —

3° docti complures R' dent huic argūo et priori obiectioni frequenter
grām sufm̄ suppetere si adsit qd necm̄ ē ut homo possit operari
sibilliter etm̄ si desit id qd n' ē necum̄ ut possit sd ut operet; atq
grām eficacem n' ē neceā ut homo possit operari sd ut operet p illa
negatā suppetere pū hoi grām sufm̄. eo circo ipso n' hēat grā eficacē
ei culpę tribui qd n' operet cū possit —

Ceterū hęc solutio nisi ei aliqd addat aut amplius expliceat
n' expedit satis dificultatem, nec n' vr pū aliqd ē necessū ad operādū
et n' requiri ut homo possit operari cū nemo possit operari absq necii
ad operandū ut videre nemo pt absq necii ad videndū s. sp̄i luminis et

Ptr hęc 4° ad solvendū ꝯ argūm q° ea ē sępe inpugnenti ꝯ nobis
docuimus videbitur dispiciendū de eius q̄ sit necā in actu 2° ad operandū L

in actu 2°

et si ne iij ē neysā n in actu 2o ad operandū requisito dari suffi[ci]y 74

pū in actu 2o bene tn̄ sine requisitis ex̄p̄ actus 2i · cū go ut sup̄ diximus

grā efficax sit unū ex requisitis imm̄ in actu 2o ad operandū et n̄ in

actu 2o id circo ipsa negata supp̄ter adiu[torium] pt̄ suffi[cie]ns grā qua homo

simpliciter possit operari quā pt̄ si n̄ operet ipsi tribuer g cū possit

n̄ ē operatus ē nollens —

Sd e⁹ solutio hic suffi[cie]ns sit, ut uberius illustret adiu[torium] sufficiens s illa

ē dā obiicienda in s[ecund]is ed saltem n̄ habē locum in ista compositione

doctrinā gram̄ efficacē cū alit̄ p̄ physicā p̄motionē aut p̄determinationem a qua

voluntas habē determinari fisicē prius q̄m ipsa se determinē · unde hic neyo

requisita erit ex̄ p̄ actus 2i ut principiū et causa p̄xima determinatis voluntatis

atq cū p̄motio hic physica p̄determinans n̄ requirat concomitanter ad determinationem

voluntatis sd ante pt̄ seipsam ut compositiones contendunt n̄ erit cur dicat

n̄ requiri in actu 2o sicut ex̄ p̄ actus 2i sibi requirat ut supplemē actus 2i

sibi ut applicatio p̄via voluntatis ad operationem sibi quod alio modo deps

sustinendas ē suis p̄ceptis sumus hoc ttu dg ut ē addent de sequenti —

. . Deinde neq in nostrā sñā verō hic locum solutio hic q̄m sequ

apertū ē a nobis propositum in primis disputationis ed grā efficax ē gra

p̄veniens tm ut efficax ē: ut sic ē neysā ad operationem g ē in actu 2o

neysā —

Contrā hoc n̄ grā efficax ē tm in nostrā sñā p̄ncipiū efficientibus causis

operantibus ut aliunde ē neysā g ut principiū efficientibus ut vis operantibus

ē neysā p̄inde g in actu 2o n̄ minus q̄m grā suffi[cie]ns ob silem roem —

Ceterū his n̄ obstantibus p̄para solutione plene solbunt 2a ea obiecto:

imo ad ipsā revocat q ed solide doctrinē imbenit in dictis prioribus · ut go

expediant ē 2a illā obiicient dignoscendū ē in grā efficaci ed sup̄ distinximus

bl · ratū ab obliquo s · vis efficientiba ut talis efficientiba ut ei iungat concursus

ē ad rectū p̄tinent ut concursus ipse prestitus d · indifferentibiliter spectandus ed ē

obliquū —

nil g° oppij ē grā efficax afert in ratio sibi hoi sit sm̄ vij efficacibus
sufficiens sibi vij et energia cui sit siuncty scursus et adiutoriū in actu 2°
l ꝑsi aut roi sumi neceāū ad ꝑplandū id ad qd impendit grā efficax
aliqd tm̄ l ꝑsui neceāū roi obliquum s. vij et energia roi scursus
et adiutorii qd sum sā grā efficax afert cū g° adiutoriū hoc et scursus
scomitans n̄ sit necesse nisi in actu 2° seu ꝑ ꝑi actu 2i hinc ē qd nec
grā efficax tm̄ sm̄ ratum cui cohiret hoc obliquum necesā sit ad operatio
nisi ꝑ ꝑi actu 2i qm necesā ē roi siuncti scursus qnt̄ꝫ ipsa sm̄ rati
qd dicit imbeniat in actu 2° et ꝑveniat operatim voluntatis —
ꝑterea aliud ē qd sine ratio qd afert grā efficax in actu 2° n̄ fiet operato
aliud v° qd ratū ipsum sit neceūm ad operatim seu ad operandū; etenim
sine illo n̄ fiet operato quia nisi cū illo n̄ imbenit siunctꝫ scursus scomitans
requisitꝫ in actu 2° ut fiat operatio n̄ physica l moralis impossibile id
quo capitinū futuricione ut infra explicabimus n̄ tm̄ neceūm ad operatim
roi sumi quia n̄ ē neceūm quatinus ꝑcipiunt operationes ē cuiusmi aꝑcipiū
cui siungat operato — —
qd ita declarat etenim n̄ scipiamus nullā dari grām efficacē in actu
2° ut v.g. forsam n̄ improbabilis statuit et intelligat exhiberi scursus
in actu 2° ad actum quem voluntas elicit mota agrā deus sm̄ sufficiens
dabit qd necesse ut voluntas ipsa eliciat actum g° n̄ ē necesā vis
et energia grā sm̄ se efficacis roi sumi in ratio sumpta ut actus fiat id
sm̄ roi scursus necesso siuncti — —
ex his efficit qm abrā sit 4ª solutio ad expediendā difficultatem 3ꝗl
g° obiectionis et quo pacto ad ipsam possint 3ꝗ priores revocari n. in
fra ad 3ū negat m̄ et in probate ipsius negat tm̄ id qd assumit. 6l.
qd homo sine grā efficaci n̄ posset in actu 2° id ad qd excitat ꝑ grām
sufficim ut ꝑseverare, credere, diligere, etta g̃ n. tribi in 2ª solutione
dr ꝑ grām duntaxat sufficim —
Ad id v° qd in 4ª obiicite opponit huic solutioni 3ꝗ negando implicatim
arg ad ꝑbatim scedit m̄ enegat m̄ 4.n. cū afert hoi grā pure
sufficiens nec impendat nec forsam ꝑparata sit eidē grā efficax sm̄
ratū qd dicit nec ipsa ꝑbare sit eam adipisci sm̄ hoc ratum

At p̄paratum l ci oblicum grē efficacis qd sm̄ esse necessum ad
actum qa oīs p̄paratus ē divinus concursus vadiutoriū grē in actu 2o
si ipsi velint operari xpo viri divinis vocationis v id circo tribuitur ei
culpa cū n̄ operat qa cū habet vim suffm̄ in actu 1o ad operandum
v in ciy poāt ysse habere requisita in actu 2o .i. concursū vadiutoriū
dominatus nollunt operari — —

porro qa grā efficax ut efficax ē n̄ ē necessā p̄requisite roē carisd
roē oblicum hoc ē concursus vadiutorii in actu 2o qd ē impolē ob defectum
grē efficacis dr sm̄ ex suppōē diceptum impolē absolute, et pōlē quamvis
grā efficax seu potius concursus quem importat sit absolute necessus ad
operandū etenim concursus n̄ ē aliqd antē v in actu 1o requisitū qd
defectus ciy ē sm̄ ex suppōē qd volunt n̄ operat. v diceptum impolitas
operatis tum orit ex eo qd impolē ē qd ry sit qd n̄ ē ē limpolitas
ex suppōē qd n̄ ē: sicut necessitas coēxistentiae rei qd ē ē necessitas ex suppōē
consequenti. v p̄ hec patet ad obiicionis ē 1a 1ā v 2ā solucionē
facere —

3a vero solutio in bono sensu accepta suffit ad solvendā 3ā
v 4ā ob: n. cū necessitas grē efficacis ad operandū n̄ sit roē vis operatibus
in actu 1o sed roē concursus simul sit diversis bene qd grā efficacem
ē necessā ut homo possit operari di roē actus ē operatibus sd ē necessā ut operet
di roē actus 2i v actualis operacionis ē sine concursū n̄ pt —

Verum inquis sine grā efficaci n̄ sm̄ voluntas n̄ operabitur verū omē
potent operari go decet pōa ad operandū hec autem requisita in actu 1o
go decet aliqd necessum in actu 1o v n̄ sm̄ necessm̄ ad operari sed sm̄
ad esse —

p̄ dissquendo 1y n̄ potest, ut sepe fecimus in presenti simili n̄ ē n̄
esse in actu 1o v ob defectum poē v virtutis v ē n̄ pōt in actu 2o impolitatem
contradictionis ex defectū aliorum requisiti in actu 2o. voluntas go sine grā
efficaci

n' poterit operari impolitam seu impotā contradictiō seu in actu 2o
ex dicto requisiti ex pe actus 2i. n' autem impolitam in actu 1o ex dicto
virtutis sufficit operatiōe —

postremo ad 1m obi: 3a q. asserta neg. eiusm solutiōm Rx itaq. ed q
solutio imo et 3a locum haret n' pr inter compositum dominium grat
efficaciam et independentiam physicam voluntatis pr ibi tacta. hic tm ubi
in nostra uu negantur huiusmi independentiam et ad 2m obiecti p
nostram istam cū sua confirmatione constat satis ex dictis n' grā efficacem
necessā ad operationem sed tantum ed dicit ed sit vis operatiōe, et concursus
operationem sd sm oblicum ed n' i concursus sd comitans et requisitū
in actu 2o —

3o ob: grā efficax in actu 1o pendet a D. prescientia futuræ nostræ
cooperationis in talibus et talibus circumstantiis sd hæc prescientia pendet a nostra
libera operatione go de 1o ad ultimū tm pendebit ab ea grā efficax.

Rx in ijs hoc argum n' haret locū in presenti difficultate n' n' mō quaerimus
v. grā efficax sit in nostra potestate sive pendeat a libertate quatenus
pendet ab operatione sive cooperatione nostra et eam reddat efficacem n' dicimus
enim dicam sd v. pendeat ab aliqua probia nostra dispositione ratione cuius
dicatur ēē in nostra potestate. argum q. probat ed pendeat efficacia grā
a cooperatione nostra. 2o q. Rx nec probare nisi ed pendeat sm a cooperatione
nostra tm eam a nō ut pendet scia ab eadē sicut ab obo —

ob: 6o pt grā efficax pendere a determinatione voluntatis ad operandū
ut a dispositione integre causæ mali, ptr eadē hæc determinatio pendeat a grā
ut ab efficace et hoc magis consentaneum vr nostræ libertati et suavitati
divinæ providentiæ go ita pendet recipa hoc autem ē gratiam efficacem
pendere a nostra libera dispositione atq. ob dictum eius caetera grā efficaci
q ea caret go ctra —

Rx hoc genus depēs integre causæ mali sive dispositionibus ad determinatione voluntatis
eam eadē grā efficacibus causet nobis implicantiū proprius? nec minus
absurdū eam dicere ed grā in actu 1o efficax impellens ad diligendū
sive prosequendū

p. obertendū se yrende ingre causę mali ꝑ dispōtibꝫ a dilicn
ꝑ ꝑsebera ꝑ. obersione qm efficit n. dictaō boluntatij ad hoc actū
nil aliud ē qm ipsoꝝ liberum exercicium nec boluntatij aliu
qm diligendo se dictat ad diligendum et cū se dictat ad bolendū
autem alterius ꝑoꝝ pura credere, ꝑ ipsā volicionē qm efficit grā
efficax se dictat: nemo autem dicit qd bolendo credere aut diligendo
se disponit ad hendam grām efficacē ut belit credere aut ut diligat
ne ipsa bolitio aut dilectō ꝑendeat ab ipsa ut sic —

ꝑpterea qd sit .v. possit saltem dispōā absoluta fieri qd dictaty
voluntatij ad quaꝝ ꝑptandaꝝ dat grā efficax in actu ꝑo sine dispōē
ad ipsā grām efficacē hendam (qd mihi ē ꝑbabilis impōle sicut qd ut
efficaꝝ ꝑendeat abquā operacione ut ꝑptaē qd ē ingī causam ꝑmam
operantem ꝑius qm ꝑptat) hoc tm ē ꝑtr ordinē suabē causaꝝ
quo circa n ē admittendū de facto ꝑpterea cū libertaꝝ voluntatij nullo
facto lędat ꝑp grā efficax n ꝑendeat ab ꝑpoē aliqua ꝑvia ut dexi
ostendit —

7º possent plures obiici qd bl. qr duꝫ accepe personaꝝ et iniusta
esset distributō si nulla dispōē disparitate ꝑsuꝑposita uni dare grā
efficacē qua operaret ꝑ. ꝑsebeiaret alii vº negare illam etc —

Verū hę obiicionꝫ sūt g pelagianoꝝ aut semipelagianoꝝ et
et in mā de ꝑdestinatione expediti solent et ab augusti sęꝑe solbunt
illis apostli verbis ad romanos g O homo tu quis ē ꝑ respondeas deo?
nun qd dicit figmentū ei q se finxit cur me fecisti sic etc et illis
ex c. 11 o altitudo diviciaꝝ sapiē et sciē dei etc n. inius quoꝝ deus
absolutus et liber dominus ē nemini facit iniuriam. ꝑpterea tū oiꝫ
ꝑpe cumulatissime iustiā inoī g, distribuit apd ipsū heat simuꝫ
occultissimā tm̄ dispōisiony suę qm nos inbestigare n possumus —

Disputatio 12

V. auxiliū efficax sit aliqua ꝑmotio seu ꝑdeterminatio phisica —

Sect.o 2a

Vij vocum u status ejs declarat —

1o mo suponimus ejs qd quoties voluntas libere operat sibi relicta
nali sibi sensalim eliciens seipsam mobet ac determ ex statu
quieti et sine motu atq indifferi ad operandu l. n. l. operando hoc
l. illo mo hoc l. illo gr l. spe atq ad unu et determinu motu
l. actu seriduus n. in hoc salm ostituat vita et libertas voluntatis.

Verum cu ita in actis sensalis eliciendis hoc stingat in voluntate
cu ipsos n. eliciat l. ad illos sedeterm nisi pvenita et adiuta p speciale
auxiliu grae eficace quieti u. adiutoriu hoc pveniens grae sit aliqua
pmocio l. pdetermo pryestim physica —

2o hui pmotio qm pdetermio duo potissimu importare n. voluntati
1a motu et determm ipsius ex agra pveniente 2o qd hec motio
et determio pveniat agra prius qm voluntas seipsa determ ac mobeat
sibi prius hoc duntaxat sit prioritate aquo l. deque mutuo sibi
prioritate inquo; qa pmotio et pdetermo grae simpliciter pveniant
et in nullo gre pveniant amotu et determe voluntatis. —

3o sicut p motione qua voluntas adiuta p gram seipsa mobet
actualiter et fraliter ostituir mota itaut iam n. sit instatu quieti
et sub pvatione motus qm hic status importat nec supponat simul
mobeni et n. mobeni itaq pmocione grae debet ita ostitui voluntas
fraliter et actualiter pmota ut imbolbat stratem qd tum fraliter sit
instatu quieti et absq motu —

Item sicut voluntas seipsam determinando p pductionem actus ab statu
indifferi ad operandu l. n. deducit ad statu determinatu operationis
ablata omnindifra priori adeoq supposita frali hac determe sumi imbolbat
repugnat qd insimul spo rursus sit indiferens ex qd determio sit
fralissime ablatio indifraeque: ita si voluntas pdeterm p gram sic
debet p illam determi ut prius qm ipsa seipsam determ p pdeterminatem
grae sit ablata ejs indifra ad operandu ut potest stradicens opposita

hui ejs mi

ꝑdeterminationi —

4° ꝑmotio pt sumi aut ꝑ vi qua creata et ꝑcipio creato causante formalim et actualim ꝑmotionem quo voluntas dr ꝑmota formalit et actualit ꝑgram aut ꝑ ipsa frali et actuali ꝑmotione ꝑ qua voluntas e nil aliud q ꝑ nisi ipsa actio sl actus dictus virtus ꝑ cipii aficiens voluntatem ac ipsa reddens formalit motā —

10 ttm ꝑdetermatio cum ꝑmotio sibi sumpta ꝑ vi sibi ꝑtam 20 cuius 2x s. phisica et moralis. in his gr ꝑdetermatio phisica pt dici phisica sl ab entitate sl ab qu sl amo ꝑdeterminandi. et omissis duobus prioribus mis cui pori cutra rem et cum 3o mo s. amo ꝑdeterminandi ꝑdetermatio dr phica potissimum qua ditat voluntatem ad unu n sm alicundo et imbitando sd cum qicundo phisice et voluntas faciat sl omittat n sm ꝑ influxu seu concursu concomitantem nimis ipsam operatam voluntatis sd cum ita phisice ꝑdisponendo et applicando voluntatem ut ex vi illius ꝑdispois et applicationis sic n tmtu moralit venit cum phisice impoli qd voluntas n operet sl ꝑgeret id ad qd ꝑdetermata dr unde fiat qd gta pr dicta ꝑdetermationem n operet voluntas neuq nilominus sic neuqm phisice neuqitam phisica n cause sl sequentis sd sequentis qd illa ꝑdetermatio phica ꝑsuposita voluntas ꝑgret id ad qd ꝑdetermatas: n minus qm phisice neuq sequit si ignis i supinit applicatus mi. aptis qd iat faciat illam —

hinc 6° fit ꝑdetermationem phicam n dici sm qd ꝑvium operatibus cuiusti in voluntate detratum phisice ad unu prius qm ipsa operet imo et qmtu ipse i phisice detras seu potius detratibus in actu 20 adunu n. sic habitus venalis et auxilia oia ꝑvenientia dicerent phisice ꝑdetras insiper in quo mo dr ꝑdetermatio phica loquimur: sd ꝑdetermatio phicae e in actu 20 ante ad operatam voluntatis ipsa detrat et applicat phisice

ad operandum cum necessa physica operatione huius illarumque quibus completur et alia gratiae auxilia praevenientia subdant in qua operari et influere in actu 2o libertati et potestati voluntatis non tamen praedeterminatio hic eo modo explicamus non praevenit omnem libertatis usum et operationem ex initio eius —

1o praedeterminatio physica non ita dicitur quasi sit naturalis et consequitur connaturaliter quod non sit de hoc physica, sed dicitur et consequitur ea moraliter facta secundum suasiones hortationes etc. quae immediate cum et 3o operis dei sequuntur versiculo hanc gratiam ante eam etc. reiicit namque praedeterminationes physicas quae alias ipse saepe utitur quasi imbibitum apud adversarios ad significandam praedeterminationem naturalem et sic connaturaliter consequitur —

2o praedeterminatio moralis non dicitur quasi non sit reipsa praedeterminatio sed secundum hominum aestimationem quomodo relationes dominii servitutis etc. dicuntur morales relationes vel dominium et servitus iura moralia: nec enim quia effectus eius aliquid pertinens vel ad mores vel ad voluntatis operationes etc. sed dicitur moralis quia si attendatur modus praedeterminandi id est secundum invitando, alliciendo, terrendo etc. si vero attendatur infallibilitas effectus; non est causa physica sed moralis nusquam quamvis ex vi praedeterminationis effectus erit sine dubio, non tamen per physicam connexionem cum illa ut cum physica sua causa —

3o praedeterminatio ex parte obiecti tam physica quam moralis cum est vel vaga vel determinata vaga id est ad actum ut sic praedeterminat; non tamen ad hunc potius quam ad illum non secundum in numero sed etiam in specie vel non potius ad actum modo quam postea eliciendum sub hac vel sub illa intentione, fine, circumstantiis etc. quo pacto praedeterminant duos homines ad actum; si ex vi medii quo determinatur certum physice fore ipsum operaturum aliquem ex pluribus speciebus actuum vel in aliquo ex pluribus instantibus aut occasionibus alicuius longi temporis signati etc. praedeterminatio autem determinata id est non solum ad actum sed ad hunc numero vel saltem specie hic et nunc eliciendum sub tali intentione, fine, circumstantiis ergo determinat —

4o praedeterminatio hic si posset forsan ingi non diversa ab excitante gratia exurientes illustrationum et inspirationum nec si addita ipsis ac media inter has et consensum seu comitantem ac operationem actualem, nihilominus addi ipsam defendentibus semper statuit media et si addita dico modo —

His positis quaerimus non ... auxilium efficax sit praedeterminatio

sa prioritate aquo prior operari voluntas est sic non fore gratia
simpliciter praeveniens, sed ea est superius cognosce ut ostensum. nec ut
sit praemotio aut praedeterminatio passiva voluntatis est s. hic nequit ut aliud
sit praemotio aut praedeterminatio passiva voluntatis est s. hic nequit ut aliud
est actus ipse voluntatis s. cum illo ita iuncta ut nulla prioritas sit
prior ipso s. est hic passiva ut formalis determinatio in potius effectus dei gratis
s. causalitas eius est ipsa gratia.

nec itidem est ut sit praedeterminatio moralis est cum cum hac stat non inferri
necessario physice quod voluntas operetur nec imbelli contradictione quod cum ipsius
instanti praesupposita opponatur omissio effectus s. actus seu operatio atque est
de praedeterminatione morali est erit in sequenti de. nec demum ut sit praedeterminatio
physica vaga voluntatis ad aliquem actum vage eliciendum est supposita
eius nimis praedeterminatio adhuc sequeretur quaerendum ut singuli actus fuerint sine
praedeterminatione physica s. ad ipsos singillatim sumptos singulares praedeterminationes
exigerent.

Sit ergo ut auxilium efficax sit determinata et physica praedeterminatio praemium
actus s. complementi eius connaturalis addita divinis inspirationibus et media
inter gratiam excitantem et concursum concomitantem quo deus iuvat ad
actus connaturales nostrae voluntatis est qua sic haec praemovere et applicare
voluntatem ad hos ut illa posita nulla prorsus indifferentia maneat in
voluntate ad non operandum et infallibili ac necessaria consecutione physica
inferatur quod voluntas operabitur itaut in sensu composito aliud facere non possit
ac demum est itaque ad operandum connaturalis necessaria ut sine illa non possit
voluntas in connaturalem actum prodire.

Sectio 2a

refert sententia affirmans.

Lam sententia tam frequens inter DD. thomistas sacrae familiae dominicanae
antiquioribus non, ut ipsi contendunt, sed recentioribus doctissimi viri magistri
medinus affirmat auxilium efficax dei gratiae ad actus connaturales ut physicam
praemotionem seu praedeterminationem in sensu explicato supra praecedenti est sic addita

d. illustrationis excitantis mediaq inter ipsas et sursu[m] comitatem
dei haec sic possunt ypdictari, et applicari ad opus in illa excitan[tem]
possit voluntas saltem in sensu [composito] n[on] operari et sine illa voluntas
operari n[on] possit —

Ita defendunt hanc s[ententi]am vaner 1 p[ar]te q[uaestio]ne 19 ar[ticulo] 29 et 3a et 4a
et p ad argum[ent]a et q[uaestio]ne 19 ar[ticul]o 8 et 10 dubio 10 et q[uaestio]ne 23 ar[ticulo] 3 dubio 3
et ar[ticulo] 5 et 7 et 221 q[uaestio]ne 10 ar[ticulo] 10 dubio 20 et hic q[ui]d[em] n[on] anti signari

hos ex eadem familia sequi n[on] albarez toto opere de auxiliis
s[ecundu]m p[rae]cipue d[isputation]e 12 et 22 et 23 et a d[isputation]e 82 ad 104 et d[isputation]e 108 et alii
naba 1 p[ar]te to[mo] 10 strob. s[ancti] et [quin]quag[esim]o boucelus to[mo] 20 obersia p[rae]sertim
11 et a 21 ad 24 et alii lidesma tota q[uaestio]ne unica de auxiliis cabezudo
3 p[ar]te q[uaestio]ne 62 ar[ticulo] 1 q[uaestio]ne sua 1 et 2a referunt p eadem verdu, ripa,
aliiq docti Iuniores atq ii om[n]es ex sacra dominicanor[um] familia —

ex aliis v[er]o tenent eandem s[ententi]am urmel 1 p[ar]te q[uaestio]ne 23 ar[ticulo] 30 d[isputation]e 7 et 8 et 9
et 125 q[uaestio]ne 109 ar[ticulo] 10 d[isputation]e 2a p doctrina nobor[um] teologor[um] et tota q[uaestio]ne 111
ar[ticulo] 30 p 1 disputatus et in opusculis sepissime s[ecundu]m p[rae]sertim to[mo] 3 de s. trigessi[mo]
1 p[ar]te in sancti vona q[uaestio]ne 12 ar[ticulo] 4 dubio 10 ad 2 et ar[ticul]o 8 dubio 5 in dubitan[do]
3 et 3 argum[entu]m punto 30 cabr. to[mo] 20 in 3 p[ar]tem q[uaestio]ne 12 ar[ticulo] 4 d[isputation]e 2a ad 6
dubio 20 et 3 et 4 et 8 et 9 et to[mo] 3 q[uaestio]ne 62 a d[isputation]e 15 ad 19 et d[isputation]e 22 p[rae]sertim
a n[umer]o 32 et to[mo] 84 ex his 20 disp[utation]e 28 p 20 et 30 p[rae]sertim additis
q[uae] brevit[er] tangit idem in commentario epistola ad filipenses c[apite] 20 n[umer]o 13
his q[ue] addatur si placet lorca 20 to[mo] in 125 d[isputation]e 21 de gr[ati]a quatenus
n[umer]o 2a ait posse n[on] et existimandu[m] esse fieri ut deus efficaci f[isi]ca motione
p[rae]determinat voluntatem et hanc n[on] efficiat ut operet[ur] salva et illesa eius libertate
p[rae]ter hos v[er]o nemo alius s[ententi]am dominicor[um] sequit[ur] imo nec lorca q[ui] planè
p[rae]determinationem vocat gratiam p[rae]venientem explicitam p[rae] comitantem sursum;
p[rae]venientem v[er]o n[on] p[rae]determinare disertissime docet —

n[on] ex his dd. q[ui] velint nec hos ipsos huius s[ententi]ae patronos in eo rigore
in quo ante explicata ê f[isi]ca p[rae]determinatio eam defendere atq in illa
statuere rationem efficaciae gr[ati]ae s[ive] auxilii nos n[on] dicimus p[rae]motionem seu p[rae]determinationem
p q[ue]m h[ic] in s[ententi]a dicit fieri q[uo]d voluntas cu[m] fu[eri]t operatur ô aliq[ui]d adscribit
p mediu[m] p[rinci]pii s[eu] supplementi eius q[uo]d mediat inter gratiam excitantem
p mediu[m] auxilii sufficientis et auxiliu[m] d. p mediu[m] sursus concomitantis seu operantem
ipsam

et qd p hoc qui grã n' sim moralitr sd etiã physice pdetrãt voluntas
physice prioritate in quo etiã ipsa sed etiã itaut post illam pdetratn
sit impossibile saltem ingenyu oppõ qd voluntas n' operetur et qd illa
n' posita operetur. at longe alitr videntr statuere suã pmotionẽ
dd. huius sse —

n. in sij cumel 1 p e 23 ar 3o d. 2 ppne 2a et 3a et 125 etiã
ar 3o de 3 a. 2 abstinendũ putat a voce pdetrationis ut oppositis libertati
et n 9 oppugnator d. s sua e versiculo hanc grãm ante lã etiã ait dd.
oppositae sse fuisse inventores vocis predetratis physice n' tm physicã ã diuidã
sd sinalim efficientm. et nab. n 20 controv 21 p 9 dicit oẽs dunigia
tangent pmotionẽ physicam in hoc deficere qd n' relinquat in voluntate potentm
ad indiferentiã contra ipsã pmotionẽ et multo magis errare q hoc attribunt
discipulis dt. item led. n' semel ait qd posita pdetratiẽ physica
voluntas n' necessitatr ad operandũ sd ẽ infalibile qd operabit quo
loquendi mõ iam frequenter loquunt neoterici defensores huius
sse —

Circa cabre 2o n in 9 pm e 13 ar 4 dubio 9 ad 1ã disfratm
dicit qd in hac suppõe n' operari sm ẽ impossibile moralitr consequentrq
ad hec tm ipse in solutione n° 102 etiã albar. d. auxilij d. 13 n° 20
atq alibi saepe docent pmotionem ẽ necessam ad opera voluntatis tm
naliã etiã s. naliã simul dicunt n' ẽ ita necessam ut sine illa
n' possit voluntas operari sd itaut sine illa numquam operetur et ingens
ait cabre. ar citato d. 2 p 11 n° 442 et n 9 e 62 ar 1o d. 11 n° 90
qd 1t pdetratio tollat indiferam in actu 2o 6t quatenus illa posita statim
voluntas reducitur ad actũ 2ũ n' tm tollit indiferam in actu 1o —

Denique circa 1a et albar d. 2 2 et 9 2 dicunt qd grã efficax n' ẽ prior
prioritate in quo sed aequo voluntatis cooperatm et ledg saepe docet qd
pmotio voluntatis n' ẽ realitr diversa a concursu concomitanti pinde q n' mediã
et cabre n' semel qd pdetratio n' ptinet ad actũ 1m sd ad actũ 2ũ —

ceterum etenim conquiescant hic loquendi modi a modo primitivo descendendi praedeterminationem imo quod pugnant cum eo et cum eius doctrina certo certo dd. quae hoc pacto modo loquuntur ut emolliant seu vel difficultatem multis posset ostendi sed brevitatis causa haec pauca sufficiant —

In his quae vocem physicae praedeterminationis nullus thomista hactenus praecunctis effugit sed quod frequentissime usurpavit. deinde non semel doctores praedeterminationem voluntatis non tantum moralem sed etiam physicam ut patet ponit intuenti loca allegata imo vero Nab. dicta controversia 21 § 7 usque ponit etiam moralem motionem et praedeterminationem non dictare ab errore pelagii. videatur etiam albarez supra sed praecipue disp. 23 nº 15 et 16 et disp. 83 nº 13 et tota disp. 26 et tamen in postremo testimonio nuper relato et eadem disp. et secunda parte cit. 2a et 3a —

deinde quod praedeterminatio physica sit media inter gratiam sufficientem et excitantem seu vocantem et concursum concomitantem doctores omnes thomistae constituunt gratiam efficacem se additam in omnibus sufficienti, et praeviam omni operationi nostrae voluntatis praeterea quae disertissime atque copiose statuunt albarez disp. 87 de auxiliis et 9a et cabrera 2o to. in 3am partem q. 18 ar. 4 dubio 3o ad 4 et toto dubio 4 et dubio 8 in 3o argumento et solutione eius et tamen 121 q. 111 ar. 20 disp. 2a in calce praemittens explicationem subiungendam seu vel de praemotione physica ait an vero praeter hanc adiuvantem (s. concursum) et excitantem detur alia quasi media qua voluntas nostra quatenus in actu 1o praecedit suam operationem determinetur ad eliciendum eam inferius explicabit similiter et alia dicta sunt supra cetera —

quod attinet ad prioritatem liceat clarius. in non stare cum doctrina thomistarum et nostra de antecedentia gratiae efficacis secundum prioritatem quam quod copiose ostendi disp. 20 et 19 ubi specialiter patuit dictam albarez doctrinam quod prioritas gratiae efficacis est secundum quam nostrae operationis seu pugnare. ... vero verbis quaedam ... fabricant physicae praedeterminationi sed reipsa tantum incompositas ... iam relegi — —

praeterea quod ab initio et hactenus constitutum fuerit praemotionem physicam supponere tantum impossibile omnino in sensu composito voluntatem non operari adeoque impossibile implicantem contradictionem patere ex verbis ... locis superius relatis dicentis quod de motione nemo resistere potest et quod stante illa non possumus non operari studiose - ... item supra q. 23 ar. 3o dubio 3 dicit quod in sensu composito posita efficaci praemotione non potest homo non consentire et ar. 7 ad 3 dicit quod implicat contradictionem quod

stante auxilio efficaci homo non dissentiat tamdiu implicatam et impossibilem
asserunt communiter 1a 2ae q. 23 ar. 3 de 7 notabili 10 et insoluere obiectiones
3a 3 cum et 22ae q. 111 ar. 3 dic. 2a versiculo 2o observa et 10 3o propositio
culor dec 1 sect. 1 p. ad argumentum q. fiunt 3o ista dt ad 3 alii quin locis
albarez dic 89 no. 17 et lota dic 92 et alibi cabezudo 3 p. q. 62
ar. 1 q. sua 2a post solutionem ad versiculum pro cuius maiori et versiculo deinde
notandum cabre. 20 p. in 3 partem q. 18 ar. 4 dic 6 dubio ad no. 91 ubi ait
quod posita praedeterminatione est nequaquam incompossibile et compossibile voluntatem operari
et Ledesma q. unica de auxiliis ar. 8 non semel docet quod si praedeterminatio voluntaris
esset ab ipso deo et non simul a voluntate tolleret libertatem at nec ipso
excepto Ledesma ut visum est dic 19 fere omnes thomistae dicunt praedeterminationem
ab ipso deo fieri et ab ipso pendere nec aliud stare potest cum fundamentis suae
doctrinae ut inferius ostendemus et nab. secundo praedeterminatio 20 strobersia
21 p. 19 ait quod supposita praedeterminatione quoad ultimam actualitatem
et determinationem ad unum iam non est ultro involuntaria libertas et potestas ad oppositum
sed fundata necessitas incompossibilitas supposito —

de ratione principii sive actus primi aut saltem complementi eius est oppositum praedeterminationi
praedeterminationi unam thomistae vox nec ab ea recessit alibi cabrera ut ostendi
sa. dic 16 sect. 2a et modo amplius declaro nempe ipso 3 in 3 partem q. 62
ar. 10 dic 21 no. 11 et vigesimo 2 cuius potissimum fundamentum quia suam vim de
praedeterminatione necessariam ad actus voluntarii ergo quod voluntas non posset esse inactum
constituta in ordine ad actum secundum eliciendum nisi per motionem nulla
vero causa posset in actum 2 nisi prius sit constituta in actu eius argumenti
vim tantam esse censeo ut spero ad eam diluendam adversarios se invehere
vertere —

postremo quod sine dicta praedeterminatione seu promotione non sit est certum et
infallibile quod voluntas non elicit actum secundum sed enim quod non potest dicere
docent hi verbis vazquez 1a p. q. 19 ar. 8 post quam unum et p. ad argumentum
et communiter 3 opusculorum dic. 1 sect. 1 p. ad argumentum q. fiunt 3o ista dt

ad 1m et 2m ostendit quod sine praemotione non est in potestate expedita
et proxima voluntatis operari. et in universum quod est ... homo ... uno ...
albarez de 18 solbentur quo pacto stet sufficientia auxilii ~~efficacis iniquis~~
~~eam non adipiscuntur ... in eum fere omnino stare~~ et potestas ad salutis ...
cum denegari auxilii efficacis iniquis qui eam non adipiscuntur, in universum
in eum fere omnino stare quia licet sine auxilio efficaci nullus possit operari
illud tamen habere est in sua potestate: quod effugium non potest negamus si absque
praemotione homo possit operari. semper tamen docent quod auxilium sufficiens tale
esse, si tamen non dat primum ad remotam potentiam ... —

Sectio 3a

Proponitur et eligitur 2a sententia —

Dapropter non in praedicatae physicae superius expositam rationem efficacis auxilii ...
nec eam potius quam ... in ordine ad ... actus liberi arbitrii in haerere
unam universa nostra societas aspiravit et ita in ea ... bellarminus tomo 3o
seu 4o Lo 1 c. de gratia et libero arbitrio c. 11 et Lo 4 c. 14 et Lo 6
cap. postremo Mol. ... seu in tota concordia et suarez toto opusculo
de auxiliis et in summa eius ... et alii in locis ... tota apologia
de auxiliis et de de praedestinatione Vasquez ... tomo 1o de ... c. 1 et ...
per plura cap. Val. tomo 2o de ... q. 3 puncto 4 de gratia efficaci versiculo
porro per hic fonseca tomo 3o met. Lo 6 c. 2 q. 1 ... 5 ad 16 Iusti
nianus ad philippenses 2o versu 13 et ad colossenses 1o versu postremo
et 1a ad ... 4o versu 9 et 1a ad timotheum 2o versu 7 cornelius 1a
ad corinthios 4 no suo 29 et ad philippenses 2o versu 13 no suo 105 et 1a
ad timotheum 2o versu 19 no suo 116 et 117 et 118 Vincentius regius
Lo 3 evangelicarum dilucidationum c. 17 et in scholiis no 20 et 21 et 22
ubi refert toletum et eodem c. digressione 6 a no 40 et Lo 4 c. 10 no 41
se referens ad suarez et in tota teoria 2a eiusdem cap. ex professo antonius
fernandez de visionibus veteris testamenti visione 11 commentario 10 sect. 2
no 4 Ioannes obregius de studio perfectionis Lo 10 c. 21 ceteri qui ex
nostrae societatis in initio dicebant non alii quod obiter attingunt hanc ...
... eorum doctrina nisi cum ea stare non potest molestum esset singulatim
referre — —

Verum in his posset quis suspicari eos qui de nostra societate agnoscunt
voluntatem creatam per gratiam excitatam non solum moraliter ...

moveri

q^a nimirū requirit grām excitantem physice efficere actum liberi arbitrii resiciendos ut ane dd. habuis 2e etc. inter quos potissimus v. Belarminus to 3 seu 4. lo 1o de grā et libero arbitrio c. 13 circa suis recognitionis predictū iam recognitum —

Ceterū si hoc nō aliquis dissolutare in prioris vo requirendus quo pro illa starent Mol. et Lessius et forsam Suarez g oq. potissimi debelatores ut predetrates physice. aliud quod est apud nostros quandā grē eficaces et procurentis et excitantis tribuere influxū phicū et quod alio mō phicā causalitatem in actus liberos nostre voluntatis aliud phicā vim et energiā predetrantem q. duo scungi pōtū et ipsa separant n. predetrario fruit quoq certam nostre voluntatis; influxus autem et causalitas phica tributa grē excitanti concurrat illam et ab ipsa saltim ut ap.xima causa dicatur ut sit et actus exhibeat in scursus causa 2e exhibet ab ea predetraste causa 2e q.m vo longe abest Belarminus a scedenda phica predetrasse pateret legenti iū. locis relatis a nobis pro 2a^a —

Eodē mō poterit quis dicere ca. Vale. to 2 Se superius relato pōnū 2a ita loquitur: grā hec eficax cuius beneficio homo sbertit talis est ut neq stingat unquam neq possit stingere ut ea posita homo nō sbertat. ac proinde in illius hipotesi. necessario et infalibiter homo sbertit etc^a — —

Et vero Galinetia ibi et integro de de grā eficaci vocā totalem seu totalem grām eficacem eam q excitans est simul cū scursu somtanti in actu 2o g. complementū est grē eficacis in actu 2o atq incodē pō versiculo porro superius citato disertissimis verbis afirmat predetrationem phicā etc. —

Et Lcd. q unica di auxilij aut et referendo ultas in 3a citat q ea q prior a nobis relata est a henriquez de nostra societate g q^o fabere videtur illi lo defini hoy c. 9 et 50 et 59 nilominus hec comodā expocitem

non disparem illi quam Valentia superius exposuimus, i. non in his gratiam praevenientem vocat efficacem voluntatem Dei concurrendi cum voluntate ad actus supernaturales et cui ut ipsum addit concursus Dei concomitantes in actu 2o et omnino quem simul vocat motionem seu determinationem voluntatis ad actum supernaturalem cum qua non stat voluntatem in sensu composito non consentire. hanc enim cum minime intelligeret non valeat modo singulis eius textibus recitatis ostendi, id legenti attente in praesentia ea patebit —

Allegat quoque ibidem idem Lud. pro sua sententia Michaelem Marcum in manuscriptis sed cum ex nostra societate scripta huius viri perspicue obtineantur ex verbis ipsius immerito nimis pro sententia praefata citari —

Nam to. 2o disput. 21 § 7 ait maiores nostros venerabiles huius sacrae religionis senes, natos et ad ubera Sancti educatos Praedicatorum sese adhaesisse in primordiis suorum studiorum tamen certam et indubitatam doctrinam celebrasse quorum vestigia nos nollemus sequi. plura quoque alia in hunc modum exagitat. nullum autem pro Toleto ex nostris illis senibus nominatim allegat. id frustra ut testes mortuos seu dormientes adhibent maiores senes quos nostri quorum testimonia non producuntur. ex Toleto autem nihil habetur pro gratia efficaci praeveniente et ne verbum de praedeterminatione physica —

Concludo igitur omnes nostros cum fuisse quosdam semper in hac sententia negantes gratiam efficacem intrinsecam in praedeterminatione physica et praecipue ex Dominicanorum familia exeunt tamen aliqui omissis quoque manuscriptis illustrium virorum Manriquez, Varis a Corduba, Tomasullo et aliorum quae ego non vidi nec refero, sed fidem expono plures alios qui viderunt et retulerunt, omisso quoque Joanne Vincentio quem etiam ut suis adversum saepe citat Lud. sed hic inter omissis tenet hanc in his II locis ... relatis Hortensius de ... et aliis —

Potissimum vero quod libro 1o art. 7 ad 2 ait quod Deus movet omnia secundum modum suum et ideo divina motio aliquando participatur cum necessitate, a natura autem rationali cum libertate propter hoc quod virtus rationalis se habet ad opposita et ideo sic Deus movet mentem humanam ad bonum quod potest huic motioni resistere. et quod Ia 2ae q. 7 ad 12 et 12 ait quod voluntas Dei habet dominium sui actus non per exclusionem causae 1ae sed quod causa 1a non ita agit in voluntate ut eam de necessitate ad unum determinet sicut determinat naturam et ideo determinatio actus relinquitur in potestate rationis et voluntatis quod testimonium simul cum alio sibi ex 2o sententiarum dist. 25 q. 1 art. 1o ad 3 urgentissarij

v a calumnijs defenderemus si variare modo virum adeo aperte in cuius
seq.uo iudicio facile sit veritatem huius art. 21 intro perspicere ac
refellere adversarior. solutiones. fabio demum q. 29 de veritate ar
7 ad 4 ubi dicit efficaciam meritor. christi primum pendere ex divina
electione et primum ex libero arbitrio —

II sequuntur caput tomistae principes 20 dist. 22 q. 1a ar. 3 ad 12
ubi ait quod voluntas mobilis adeo per gratiam ad actus bonos in qua
motione inquit ipsa non necessitatur sed instrumentum liberum existens in cuius
potestate est sequi motionem agentis iubet. perpendere hec verba in cuius
potestate est etc. Ferradus cai et sotus relati de 9 sect. 2 ita aperte ceu
mirer perperam totum per opposita illa referri praeterea Catarinus
Isabelus et sibi similes quos refert mascareñas de 2a q. 7 no 60 —

Ex aliis tenent eamdem Alensis · s. bonav. scotus, gregorius,
Ocam, corduba pesantius, curiel, et alii dicta de 9 relati et
a mascareña de 2a de auxilijs q. 7 citata —

Et post eos ubaldinus l.o 10 doctrinalis fidei ar 10 per plura cap.
praesertim v.o c. 29 et ac 21 ad 30 beatus roffensis ar 36 sa Lutherum
sepe sed potissimum versiculo ergo quocumque et versiculo verbo sequentis
Ioannes abonomia de predestinatione a . . . omnes satis driedo de captivitate
et redemptione generis humani tr. 4 c. 2 p. 4 ad perperam . . .
membro 20 et 30 et de scordia gratiae et liberi arbitrii p. 2 c. 3 in solutione
ad testimonia chrysostomi et ad o . . . et alibi Lobaniensis ar 7 se
calbinum praesertim insignis de scordia libertatis et gratiae et in . . . quod autem
omnes et s. dd. autem scolastici item ipse mascareñas sa dictalibus opusculo
de scursu dei ad actus liberos voluntatis Lorca sect. 2a Aligany
baldinus in manuali teologico l.o 11 fere toto c. 30 henricus lannio
. . . in solutione ad hereticum q. . . in solutione 25 q. dicto 30 et plures alii
iuniores quos non refero quem citati ad . . . satis superque sufficiunt —

hec ergo ita recepta inter teologos vera est et tenenda sed cum

afundiy eruamus et efficacissimis arguis ofremus oportere præcumiris ipsam insequentis sectionis di assercione declarare —

sectio 4a

gratia efficax non est aliquod principium superadditum excitanti et vocanti et medium inter ipsam et concursum concomitantem dei —

Probatur 1o ex illa in qua gratia regulam et expositionem tunc se proferri solet di vocari genitum c. 3o alias et tunc potissimum se augustinus præcertim libro 1o retractationum c. 23 et libro 4 libro 1o ad simplicianum quæstione 2 et libro 2 contra duas epistolas pelagianorum c. 10 et libro de prædestinatione sanctorum c. 16 et alibi aliam vocationem congruam et aliam non congruam aliam secundum propositum aliam non secundum propositum aliam prædestinatorum specialis aliam eis qui non sunt prædestinati aliam sortiens effectum aliam carens illo, et ita de priori dicitur ad romanos 8 versu 28 iis qui secundum propositum vocati sunt sancti et versu 30 quos prædestinavit hos et vocavit et quos vocavit hos et justificavit et 1a corinthiorum 1o versu 2o ecclesiæ dei quæ est corinthi sanctificatis in christo jesu vocatis sanctis etc. et 2o ad timotheum 1o versu 9 qui vocavit nos vocatione sua sancta non secundum opera nostra sed secundum propositum suum et gratiam —

et de posteriori proverbiorum 1o versu 24 et sequentibus vocavi et renuistis etc. et matthæi 22 versu 14 multi sunt vocati pauci vero electi et lucæ 14 a versu 16 homo quidam fecit cœnam magnam et vocavit multos de quibus infra versu 24 dicitur quod nemo virorum illorum qui vocati sunt gustavit cœnam domini singuli non vocati cœperunt excusare. —

Confirmatur non efficacitas in illa specie inspirationis et illustrationis tribuitur absque mentione alterius gratiæ præveniens superadditæ jeremias 31 versu 19 postquam convertisti me egi pœnitentiam et postquam ostendisti mihi percussi femur meum confusus sum et erubui quoniam sustinui opprobrium adolescentiæ meæ et ezechielis 11 versu 19 et 20 et c. 36 versu 26 et 27 dicitur quod dabit dominus populo suo cor novum et spiritum novum et ponet de spiritu suo in medio eorum et sic faciet ut in præceptis suis ambulent etc. et ad romanos 8 versu 14 dicitur quod filii dei spiritu dei hoc est inspirationis spiritus sancti aguntur quo etiam pacto christus dicitur matthæi 4 versu 10 ductus a spiritu in desertum et lucæ 4 versu 1o etc. —

2o probatur ex conciliis et pontificum decretis non solum arausicano

canone 5 damnat eos q dicerent initiu fidei credulitatisq affectum n p gra donum i. p inspiratem spus sancti corrigentem voluntatem nostra ab infidelitate ad fidem ab impietate ad pietatem s. nali nos inu ubi aperte efficacitati inspirationis adscribit correctio nostre voluntatis iustificatio initium fidei etc. et can 6 u 7 definit via nostra opera salutis conuenia fieri in nos p infusionem et spiram spus sancti et ita exponit illud apostoli gra dei sum id qd sum et alia silia qe consonant ea e de efficacitate instinctus divini explicitus pa in epistola 2a ad episcopos galliae c 8 et apud id ibid. sociumq papa et scilicet cartaginensi dourt item e dicerunt scilicet senonensi in decretis fidei dictis 25 de libero arbitrio cu gram trahentem p illustrat — —

denig scilicet tridentinus ss 6 decreto de iustificatione c 5 definit initiu iustificationis (qd sane e a gra efficaci) sumendu a esa vocatione dei qs consonant e sequenti ubi c. u c 6 u can 4 ubi de gra efficaci sub nne excitatis u vocationis fit mentio u in scilicet moguntino sub sebastiano c 6 u in enquiridio scilicet colonis p de sacro penitencie ubi a versiculo gra 3o pervenimus explicat gra hec p inspirates u illustratis —

3o probat ex patrib ineos frequentissimus e sermo de gra efficaci sub nne vocationis u excitatis qim alibi S. Iesus mentio gre s. additis pluriu fiat plurima testimonia e afferri possi relatis S. tanta insuperioris p pluris disputatis ceo cu illis sm accedant hec —

in lib 2o ad augus 1o 10 qu ad simplicianu e 2 columna 7a inter cetera qa n pendet in nostri voluntas vocationem s vocatio vonam voluntatem p efficia vocanti deo rem tribuit qd bene volumus nos vo tribui n p qd vocamur n q. ideo dicti e putandu n volentis neq currentis s miserentis e dei qa nisi eius adiutorio n possumus adipisci qd volumus s ideo potius qa nisi eius vocatione volumus.

et statim subiungit quoniam hanc sed si vocatio ista ita effectrix vocis voluntatis ut omnis eam vocatus sequatur quomodo verum erit multi vocati pauci electi cui Deo tu sola dispensatio facta vocatus congruus et non congruus —

Cum quo pariter s. Augustinus omnem efficacitatem gratiae ad vocationem revocat nec sibi facta mentione alterius gratiae superadditae ad quam efficacitas et media inter vocationem et adiutorium est discrimen memorat videatur tomo 10 20 epistola 107 et to 7 lib de spiritu et littera c 34 et 29 lib ad q. 68 et to 7 de gratia et libero arbitrio c 16 et de praedestinatione sanctorum c 16 et 19 et de dono perseverantiae c 14 et alibi —

Eodem pariter s. Chrysost. homil 4 de laudibus pauli et homil de futura resurrectionis efficacitatem gratiae in conversione pauli et aliorum ad solam vocationem refert videatur tom 10 20 homil 32 in marcum ab exordio —

S. Prosper etiam ad capitula gallorum obiectis distinguit duas vocationes aliam efficacem aliam inefficacem et efficaci nihil superaddit ut efficax sit quod ad excitationem non pertineat eadem quoque doctrina colligitur ex nostro orat. catechismo c 30 quaest. [illegible] ad romanos 8 lect 6 ubi dicit quod vocatio interior nihil aliud est quam quidam mentis instinctus quo cor hominis movetur a deo ad agendum hic est de fide et virtutibus et subdit et haec vocatio est efficax in praedestinatis quia huiusmodi vocationi assentiunt

Ad haec et similia testimonia dicimus eo spectare quod etsi patres et similia interdum vocationi efficacitatem tribuant interdum tamen addunt aliam gratiam nempe post vocationem ad perficienda opera salutis et omnia quam aliquando vocant motionem aliquando adiutorium aliquando gratiam adiuvantem quo nunc non ingerere auxilium concomitans seu gratiam [illegible] colligi ex tridentino sessione 6 c 5 ubi ait quod gratiae excitanti et adiuvanti libere consentimus itaque eam si velimus possimus abiicere et in can 4 quod liberum arbitrium a deo motum et excitatum possit dissentire si velit ex sancto augustino dicta est ad simplicianum ubi post verba relata dicit quod nec velle nec currere nisi eo movente et excitante possumus —

Nos dicimus nunc vocationes efficaces et congruas non ingerere nudam gratiam

excitantem

sd ipsā expla.m pr pdicatam efficacem s'additam ita eximie to 3 oppe
de 2 in dubio anexo u'l ad 4 sec 2 p obiiciendo quosdā verò
u pdictu recte ex pr apendicis ait recte quosdā hoc docere vocatm ū
pcialiter efficacem ru boni usus eius cum sequatur sola grā efficax
seu pfica pmocio ut possit homo vocatus sequi et hoc ipsū sentie
sd. est unica di auxilij infundij fundo ultimo —

Jo addunt s. augusti l° 10 de grā christi et 10 saij dellarasi
n samq. gram excitantem efficaciā huic nisi alia s'addat quod
ait pelagium nō qu ū christianū nisi aliā gram efficacē admittat
pr ac s'cam qua deus nos facere gloriq magnitudine et premior
to li citati seiunctē a ribelat suo saerq pr disiderio dei shepentm
excitat voluntatem. quā pelagium scidere sprobat ex his ipsius verbis —

sd ad 2m hor. Dō introdū paruj et sibia nos grā adiuvantij
n aliam ingerē nisi excitantem ipsam q ut puniemj i inactuso
i adiuvarj et ita sumi gram adiuvantem ampliatissimo ostensū i hoc ittm
de 2 introdū ingunt ipsū adiutoriū scomitanj. nu u° mocionij nil
aliud quā excitatm ipsā indicare cū de mocione pvia ad actum
sermone faciunt et tridentinū et augusti 2° relati ita mocionū et
excitatm diiungunt ut prius muniretur mocione et postea excitatē
quasi explicatiq grā subiungerent quo c° s. hinc liquido debuisse
obstare n fuisse loquutos de mocione quā comiste s'addunt excitationi
et ei quasi spūm adveniri arbitrantur sd de ea q ipsissima excitato
i s. pductio eius —

3ᵒ qm e in tij ed sine fundo ullo imo et 3ᵒ sineruū patrū solior
et ist. sensum statuit nu vocatij inipsor syhmonij n ingi ed sm
nm sonat sd cū aliquo s'addito cuius solius oportere fuisse mencionē
si pteng ipsū et n ptenj sam vocatm qu efficaitq ut stravi volunt —

Deinde quo pacto credendū i s. augusti dicta q 2 ad simplicianū
accuratissime distinguentem vocatm et adiutoriū dei docentm q n pr adiutoriū
9 nobis dco eq. sd dicamus sd pr vocatm sgruam, nu vocatij intellexisse
ipsā cū sylo alterius grs q media sit inter vocatm et adiutoriū

pertinet aut ex contrario verum adiutorium sit apud Augustinum quam ipsi
vocant auxilium efficax per modum praedeterminantis physice —
Postremo quod addit tamen non stare bene cum necessitate superaddendae praemotionis
praeter vocationem ut haec possit esse efficax, tamen cum fundamentis doctrinae constituentis
necessitatem praemotionis ut indifferentia voluntatis detrahatur sibi ad omnem suam
operationem saltem bonam sibi ad conducentem ad salutem. Nam si vocatio sine
aliquo superaddito in iis qui convertuntur est efficax tum boni usus eius, quoad
hunc bonum usum vocatio sufficit sine praemotione, cum tamen hic bonus usus
ponatur ut actus voluntatis conducentis ad salutem: atque ut voluntas potuit
sine physica motione ac detractione uti bene vocatione non obstante indifferen-
tia ad abutendum, ita etiam poterit converti et quemcumque alium actum facere
sua vi et efficacitate vocationis adiuta. Postremo quod bonus usus vocationis
in eo qui convertit est interdum converti, interdum disponi ad conversionem, quae sine efficaci
dei gratia effici non potest, nec minus est dei donum disponi ad conversionem. Sic fidem
ut definit Concilium Arausicanum can. 5 quoad ipsa fides, sive conversio —
Ad 3um patet manifeste ex ipso S. Augustino, tum quod praeterea non sit
contrarius illa Pelagii doctrina quoniam excitationi ab ipso concessae tribuebat
efficacitatem, itaque non tamen per nostri arbitrii credere diligere etc. quam
dei facientis media excitatione ut videamus et diligamus et praeterea admittit
illam gratiam quam Pelagius concedebat pro nostris operatis addit illa
c. 10 quod nos eam gratiam volumus ut aliquid faciat qua futurae gloriae
magnitudo non solum promittitur verum etiam creditur et speratur, nec solum revelatur
sapientia verum etiam et amatur, nec suadetur solum omne quod bonum est verum et persuadetur
Deinde nec ipsis circumlocutionibus quibus Pelagius interdum indicabat gratiam
usque ad illustrationem intellectus et motionem seu excitationem voluntatis interius
pertingere aliquam gratiam internam adiuvantem concedere volebat, saltem
qua voluntas emolliret, sed his speciosis involucris obtegere suum errorem
docentem gratiam excitantem solam esse legis doctrinam et revelationem esse. Quia
post verba in argumento citata subiicit S. Doctor quod manifestius nihil aliud
eum dicere gratiam qua deus in nobis operatur velle quod bonum est quam legem
atque doctrinam. Itaque videatur totum caput et caput 10 cuius initium est
tunc itaque appareret hanc eum gratiam confiteri qua demonstrat et revelat
deus quid agere debeamus non qua donat atque adiuvat ut agamus —
Ex quibus vix liquido constat a S. Augustino eo solum nunc impugnari Pelagium

qd gram internam praeserim eficacem negaberit consequenter a docuerit non ee donum dei sed meritum operis liberi arbitrii qd velimus et agamus bonum non vo qa sam gram suadentem et non physice praemoventem docuerit imo satis ostendit se augere eficacitatem grae sm in morali persuasione consistere cum dicit in testimonio relato eam gram volumus ipse fateatur non qua sm suadeat oe qd bonum est verum et qua persuadeat — —

4o probatur argumis a roe petitis 2mi qa nil potest cum fundo excogitari qd sortiatur roem eficacis grae et previum sit ad actus nostros salutares et medium inter vocationem sive gram excitantem et cursum concomitantem quo deus adiuvat in actu ipso go gra eficax non e sita in huiusmi dono previo et medio; ans probatur non si aliqd excogitari posset maxime donum sive auxilium aliqd per modum promotionis ac predetermioniis necessariae ad determinationem voluntatis hanc vo promotionem ficticiam imo et impossiblem copiose ostendimus hoc etiam dicq et adhuc ostendimus in sequentis —

2m argum e qm si gra eficax consisteret in dono aliquo previo et addito vocationi et excitationi nemini tamen gra eficacem daret gra sufficiens ad actus salutares quamvis vocaret et excitaret ad eos sed hoc plus quam falsum go non e dicendum qd gra eficax sistat in praedicto dono previo et addito vocationi, mr et consequentia est palam mr probatur non enim dat gra sufficiens ad actus salutares cui non supetunt oia in actu 1o necessaria ad eliciendum actum salutarem itaut si deficiat actus per hoim stet et non per deum denegantem aliqd connecessarium in actu 1o sed ei qui vocaret ad eliciendum actum salutarem denegato dicto dono eficacis grae non supeterent oia in actu 1o necessaria ad eliciendum actum itaut ipsum non dici qd per defectum voluntatis sed grae necessariae go non daret ei gra sufficiens — —

huic argumento multiplicitur solet respondere adversariis 1o qdam dicunt non ee de roe grae sufficientis qd det proximum posse ad operandum ac proinde qd illa ipsa supetant oia necessaria ad eliciendum actum. verum hoc reiicitur e de 27 in sa et 2a part. imo et ostensum ibidem qd stradicum imbolvat auxilium ee sufficiens et non tribuere proximum complementum et expeditum posse in actu 1o —

2o Dx qd auxiliu efficax n. e necessu ad qd sed ad operari saepe idem e n. e necessum in actu 1o sed in actu 2o l. n. ex pte actus 1i sed ex pte actus 2i et idcirco cum ipso deficiente n. dest auxiliu sufficiens divinus quod quod necessum e in actu 1o atq ad qd et n. ad operari. sed qd n. est doctrina hec cu coi adversarior nec cu mo constituendi gram efficacem in physice et quia predetermi: ostendimus supra sed purgavimus cadit de 16 suo 2a

3o alii dicunt n. degari auxiliu sufficiens ei cui subtrahitur dictu efficax eo qd semper sit in eius potestate illud hre et sua culpa n. habeat q sufficit excitatus caret auxilio efficaci —

Verum est doctrina hec sufficiens fore ad salvandum auxiliu sufficiens sine efficaci si qd supponit fore verum, supponit tm falsum qd n. minimum hre auxiliu efficax in actu 1o sit in potestate eius q caret hoc auxilio videatur e 3a hoc suppositum diximus de 2o tm ex sna coium doctorum nostris societatis quam coiter tenuit jam. cum g gra efficax ut ab his dd. constituitur sit necessa in actu 1o ad operandum et aliunde n. possit e in potestate illius cui denegatur ipsam hre necesse e qd iis qui ea caret n. hnt a deo auxiliu sufficiens in actu 1o ad operandum quantumq vocatus excitatus ab ipso sit. imo frustra vocat et excitat a deo q excitatus n. iubat necesso ut possit operari ac cum velle —

Quo autem pacto stet ro auxilii sufficientis in nostra sna cu denegatio grae efficacis in actu 1o ut a nobis sedit et ex his satis indicat etiam superioribus supra tetigimus sed magis ex professo dicimus de 16 suo 1a ad 1a objectionem et de 2o suo 3 ad 3 et 4m argum. quibus in locis in summa diximus auxiliu efficax in actu 1o n. esse requisitum ex pte actus 1i sed ex pte actus 2i eo qd n. requiratur rone virtutis operationis quatenus virtus e sed rone concursus divini quem infallibiliter secum hre dicitur et idcirco cum ipso deficiente adest qd qd necessu e ut homo possit operari recolant dicta loco nuper citato —

Sectio 5a

Gra efficax n. predeterminat physice voluntatem ad actus s'naly -.

hec e 2a opinio efficacis sna nostra et pro eius dilucidatione obser-

sandu e

Aliud ē ... ēd grā efficiat physico modo actū etm̄ determ̄ volūtm̄ ... eo ēd illa ē̄ provenient .i. excitans ē physico influxu efficit determ̄ motumq̄ quo voluntas seipsā determ̄ et mobet simul cū voluntate concurrendo ad illū eg. actū conditionis .i. dilectis dei sc̄ oiā etc. aliud vero ēd physice pmoveat et predeterm̄ eo ēd prius ēm voluntas seipsā actu suo physicu atq̄ in actu se determ̄ iam sit p gratiā provenientem determ̄ ad unū et sine fiat et proxima indifferā ad oppositum. 1m q̄ hoc etm̄ aliq̄dā ex dd. nostris admittit ēa nullā predeterm̄ afert 2m ī ēd assertio sumpta prior sit et ēd cū oibus dd. nostris negat hac assertio 2a ēm pro —

Lo autē s. dionisi de ecclesiastica hierarchia c. 9 et s. Iustini martiris in responsionibus ad ēm 8 et 9 ad orthodoxos. s. chrisost. to 3 homilia de laudibus pauli vel et homil. de ferendis reprehensionibus et s. nicēni orat. catechetica c. 30 et 31 et fere toto Lo defectu ēuorum verba et sq. copiose retuli de 9 depremotionis. oprendio vero ē ēd nec vocat̄ nec providentia dei nec aliquo alio aut necessitet seu ēd idemq̄ determ̄ voluntas ad unū sine potestate ad oppositum eo ēd semp maneat plena indifferā liberae electio impoare voluntati et ēd oppositi destruit libertatem et laudē virtutis etc. inducunt q. verū factum vidicant testimonia dicta ēm manifestas —

illis addant mo varia ex eodem s. chrisost. tum referendo de 23 tum to 3o homil. 46 in Ioannem longe afine ubi ait nō vi et necessitate quadā deus bonos facere ascribit neq̄ electio cius violenta sed suasoria (ubi proponendo suasoriā electioni opponit simpliciter violentam ēmbis adversarii nolunt) et n. in nostra nō cogi vocatē multos vocatos perire contingit ēm ob rem solutas in nostro arbitrio ē an salvimur an pdamur haec eius chrisostomus —

item s. enodius martir Lo 20 epist 23 ad constantium plura hec in confratem huius assertionis inde q̄ dicit ē sciismaticā prosum ē ē̄ apocaliprim scriptas hec infronte blas femias ascriptum de arbitrii libertate hoi in una mitu p ē discretionē eligendi datamen licentiam dende subdit interrogans autorē huius proprie car electum nominet ubi una mitu p

ut rest pauca

asserit fuisse necessarium dux bonorum et prior in gratia quod velitis multiplicitur · requiem inhibitamur hortatu quod nisi talibus monitis voluntas nostra quod libera et labor proprie obsequium ad periculum perducunt non imperio ab eo quod opponere debebimus · itaque aut premium debetio aut penam statuitis operarius alioquin non erit iusta retributio quae aut per supplicia reficere negligatur precantibus aut bonam mercedem confert operi ad quod attendunt · iubet · · ex epistola sinodali S. martiri urbis illius quibus scarsi Lo 3 d. auxilij c. 9 accepit adriano qui debemus pro eo · · videant alia in eadem S. synodi epistola ——

Circa hec assercio nostra ex S. august cum locis assertendis d. 23 cum Lo s. de civitate c. 20 · unde sumpsit S. Anselmus divisionem necessitatis in eam que sequentem precedentemque tollit libertatem · docet S. august et sequitur S. Anselmus Lo de concordio prescientie et predestinatione cum libero arbitrio ——

Demum his vis addis Ubaldensis Lo 10 doctrinalis fidei art. 1 c. 25 quod tenemus predictam voluntatem quam ipse vocat necessitatem precedentem nil antiquis patribus notum reperiri pro ut pro sua re · unde iudicio Ubaldensis omnes antiqui patres sunt negoti pro re negantes illam · saltem quatenus ipsorum nemo adserit predictam ——

quod si quis dicat longe aliud esse voluntatem non necessitari ab aliquo priori quod patres docent · aliud esse predictari quod non negant · ad vertas in his quod necessitatem est ad unum adigi voluntatem · hoc autem ipsum est predictari · deinde quod sed contra predictantes propugnator est unica de auxilijs ar 12 ad 2m in principio ait sic ideo (verba sunt eiusdem) quod voluntas per premocionem predictatur ab ipso deo ut infallibiliter sequitur operacio et in eadem mens necessitatis · ergo etiam ex mente D.D. oppositis est predictari et necessitari · · v. autem sic ita necessitari ut tollat liberum videndum in sequentibus · alia testimonia patrum videant apud recentiores Suarez

Sectio 5a

Probatio eiusdem assercionis ex concilijs principaliter cum impugnare duae solutiones

2o probat assercio testimonio tridentini cui consonant scilicet Senonensis Moguntinum et Coloniense citata in superiori sectione 4 ——

Verum enim testimonium tridentini potissimum et urgentissimum est nostre veritatis paulo accuratius expendendum est verba ergo tridentini sessione 6 decreto de iustificatione cap. 5 hec sunt · declarat S. sinodus ipsius iustificationis exordium in adultis sumendum esse a deo vocante qua nullis eorum existentibus meritis vocantur

ut q. per peccata a deo aversi erant, per eius excitantem atque adiuvantem gratiam ad convertendum se ad suam ipsorum iustificationem eidem gratiae libere assentiendo et cooperando disponantur. Itaque tangente deo cor hominis per Spiritus S. illuminationem neque homo ipse nihil omnino agat inspirationem illam recipiens quippe qui illam abiicere potest neque tamen sine gratia dei movere se ad iustitiam coram illo libera sua voluntate possit —

Huic 5o capiti 4o de in eadem sessione videntur can. 4. ubi dicitur: Si quis dixerit liberum hominis arbitrium a deo motum et excitatum nihil cooperari assentiendo deo excitanti atque vocanti, quo ad obtinendam iustificationis gratiam se disponat ac praeparet, neque posse dissentire si velit etc. anathema sit —

Insuper ergo in his concilii verbis observandum est sermonem esse de hoc eventu a d. gratia et illi assentiente per indigentia de hoc actu gratia efficaci ad assentiendum cum nullus assentit nisi gratia efficaci praeventus nec in hoc de veritate ulla dissensio inter dd. ut [illegible] concilii sunt, adeo manifeste [illegible] merito admittitur in a d. d. albertin. de auxiliis d. 9 n. 2 ad suis alius suis patronus —

Deinde observandum concilium statuere quod adulti qui iustificantur se disponunt assentiendo et cooperando libere divinae gratiae cum ipsum assentiri et cooperari divinae gratiae liberum est ex definitione concilii unde ulterius fit quod ille qui sic se disponit libere assentiendo et cooperando assentit et cooperatur cum plena et perfecta potestate ad oppositum i.e. ad non assentiendum et cooperandum si velit cum dissentire liberum debeat esse illi qui libere assentit ac perfecta potestas est de ratione liberi ut S. August. to. 2 l. 3o de libero arbitrio c. 3o versus finem voluntas, inquit, nostra nec voluntas esset nisi esset in nostra potestate porro quia est in potestate libera nobis non non est nobis liberum quod in potestate non habemus aut potest non esse quod habemus. Ex definitione ergo concilii ille qui libere assentit gratiae vere efficaci cum assentit habet in sua potestate dissentire si velit —

Verum ne hoc discursu nostro sensum deducturi videremur concilium ipsum hoc disertis verbis declaravit addens in c. 5 quod qui assentit gratiae inspirationem recipiendo seu potius ipse assentiendo aliquid agit vel libere agit quippe (ait concilium) illam abiicere

pt

s. q dissensu et in sensu [illegible] mathematicas q divini liberu hois arbitrii a deo motu et excitatu deo excitanti atq movent[i] n[on] posse dissentire si bellit, sed q[uod] dissentire ille ipse q motus et excitatus assentit cu[m] de illo sermo sit.

Sicut porro sit homini proveniente gra[tia] eficaci atq ass[e]ntiente deo vocanti et excitanti n[on] assentire praedicatu[m] phisicu a deo asequente q sit inducturu hanc praedicatam phisicam n[on] stare bene cu[m] hac deffo[rmitate] sciliti n[on] q praedicatus eficaciter assentiret eficaci gr[ati]e vocationis seu deo eficaciter vocanti n[on] possit assentire. [struck out] praedicatu[m] n[on] eficaciter ad assentiendum e ablatu[m] in actu 2o indiferentiam p[ro]inde q potentiam ad dissentiendum. At ex sicilio vocatus et excitatus eficaciter asequente q assentiens ita assentit eficaci vocationi ut possit n[on] assentire si bellit &c —

Huic argumento plures adhibent solutiones, [illegible] sed alijs omissis in summa et inde q[uo]d [illegible] mo[do] potiores —

1a e[st] Vañez 1a p[ar]te q[uaestio]e 23 ar[ticulo] 5 dubio 1o ad 7 q[uo]d ab[?] versiculo ad illud vo[?] intentum ubi in 1a solutione ait sicilium loqui de auxilio abstrahendo ab inefficaci et eficaci, e[st] in eo q assentit erit eficax, in illo vo q n[on] assentit inefficax; et huic sic sumpto p[otes]t homo dissentire si bellit —

Verum hanc solutionem cu[m] sit dounium sermonem in sicilio cu[m] de auxilio sufficienti dissertissime refelunt verba ipsa sicili ex q[ui]b[us] ostenduntur 1o sicilium planu loqui de auxilio eficaci et sorciente effectum n[on] loquitur dilecto homo assentit vocalante amici e verba sicili —

2a solutio e[st] sicilium in p[ro]batis testimonijs definire q[uo]d e[st] stante gra[tia] motione q eficaci in eo q obtinetur et iustificatur p[otes]t idem n[on] obtinere seu assentire deo vocanti et excitanti in sensu diviso et n[on] in sensu composito ita Vañez 1a in 2a solutione cumes 1a p[ar]te q[uaestio]e 23 a[rticulo] 3 de 7 et 3a in solutione obiectionis 3a coralanu[?] 3 et inmediate 1a p[ar]te q[uaestio]e 122 et 10 3 opusculor[um] sequidissime Alvarez de auxilijs d[isputatio] 87 et 92 et 93 et 94. alij q in locis atq m[ultum] p[ro] 10 mi[?] nam haec fuit semper solita solutio apud ipsos praeterea q magni faciunt sequendo ponderare dispm hanc sensus compositi et divisi —

Ne vo alicui sit occasio aberrandi dispo hic sensus compositi atq divisi applicandum deffo[rmitate] sicili arbitrio q praeterea sicilium uti ingeradu[?] n[on] sim[ul] de qua in sensu diviso, sed dem[?] in sensu composito e[st] loquitur de qua liberu arbitrii stante gra[tia] eficaci seu actualiter moti excitati atq vocati, vocare excitare atq moueri

e sentit regia sum: observat plurib. albarez l. 9 de auxilijs de 94 Et paulo alijs verbis ea e nos breviter redigimus de 20 scen. s. desensu composito appellanti sen. potam. qua homo pt absolute disentire compositum et statim simul cu gra efficaci in actu 20 l. appellantem sen. disensu componibilem cu eadem gra —

Quo supposito ait albarez qd cu negat voluntatem posita gra efficaci pu disentire insensu composito n ingit disensu compo appellante sen. pu composito cu gra efficaci, sd de appellante sen. ipsu disensu componibilem cu illa et cu sensuipsi coherente cu simul ē possint pu disentire et actu assentire n tm possint ē simul assensus et disensus —

Ait ctm pa hg. qd ocilium definimus qd stante gra efficaci pt homo disentire si velit plane statuit qd pt disentire insensu compo potest ad disen- tiendu cu gra ad assentiendu q simul dant poa ad absolute disentiendu pvoluntatem et poa ad assentiendu pgram n tm qd stante gra efficaci possit homo disentire insensu compo disensus cu gra qu hoc pto simul disentire et assentire cu gra n sit sine sensu qd implicat contradictionem —

Veru qs doctrina hg de compositione pot ad disentiendu ~~cu gra~~ et pot ad assentiendu arg de impossibilitate disensus et assensus simul sit penitus palam parimq docuerit Arij g mo c 10 sptu 29 dicens qd pu contraria simul ē contraria vo simul ē impoli ē. illa tm ac dispr. sensus compositi et divisi adeo n fit satis ocilio tridentino cu proximus ipsius sensus dextrui videat —

Rō ē n. plane ocilium definire liberu arbitriu hoq g iustificat pveniente efficaci motione et excitatione dei n sm insensu diviso pu deo sic efficaciter vocanti et excitanti disentire si velit sd etm insensu composito n mo pot ad disentiendu cu gra veru etm disensus cu eadem gra nec n. ociliu duntaxat dicit qd liberu arbitriu ita motu pt disentire (qd absolute sumptu capax ē sensus divisi) sd etm qd pt deo vocanti disentire qd nisi sensu compositu disensus cu gra n recipit. n. pot disentire ē componere cu gra disensum. sicut illi assentire ē componere assensu cu eo et ea sm componere disensu cu gra n ē aliud q illi disentire seu qd idē

ē

hoiem vocatum dissentire quo qua gra dissentire i quo sponte dissensu
cum gra et hoc sicanc verba capitis s illa s. quisquis illam abiiciet
sicut opposita verba e quedam s. reciperc gram ad inspirantem cum insp
pirante sponte assensum et hoc ipsum i illi sentire —

Sectio 7

refellit 3a solutio testimonii scilii —

3o cumel to 3 opusculor dc 9 s ad argua adversarior q i orum pp
premus ait ed hidentinum sa loquit procuidubio de motione et excitare
quaaq prooali sm se considerata prescindendo abordine d. predestinatis
n autm loquit dcius quae succedunt d. predefinitioni aut predestinationi
aut prescie sic n. inquit certum e i noi opoe ed liberum arbitrium ire
sensu suo n pt dissentire d. motioni efficaci ed et quomo predestinatis
cu i conveniat. Et subdit ed cum dr in sensu suo voluntatem n pe dissentire
n i referendum ad poam voluntatis liberam ad opoem cum divino de
creto et motione efficaci dei etta —

in eb verbis cumel 3a. vr. docere in propositione hidentini et
ed. imo n i sermo de actuali gra efficaci sd de ca e pt ee efficax
2m ed sermo i de ipsa n considerata ut subest d. voluntati efficacitr
intendenti et predefinienti assensum hois s ut etm. prescia eiusdem assensus
sd de gra sm se et nude sumpta hoc e prescindendo a d. voluntate
efficacitr decernente assensum 2m ed scilium n definit ed voluntas
posse dissentire si vellit i sensu suo intellecto de opoe dissensus cum
gra efficaci ut hec subest decreto efficaci d. voluntatis de assensu
hois et n alitr quo satis indicat cum tota entitate sicā gre efficacis
prescito dei decreto de assensu qua sponte dissensum etm inconpossibile

Verum in his 2m hoc fere coincidit cum 2a solutio vasquez atq
nu alitr nu minus em ipsa refellitur verbis dicentis scilii n gra
e inepsis proponit i illa qua homo reipsa disponit ad iustificatioem
atq cui reipsa assentit quo circa gra actualitr efficax et huic definit
scilium ed pt ille q assentit dissentire si vellit —

deinde 2m verum e enim ad hoc ed e scilium nolle definire
ed cum gra efficaci prout subest d. prescie 2. d. decreto de assensu futuro

reduplicative seu potius per reduplicative includit hanc praecisiā 29
s. decreti et liberū arbitriū opponere dissensū n. hoc ē impossibile cū
sit opponere dissensū cū decreto efficaci dei s. d. praecisiā de futuro
consensu per indeq cū consensu ipso quum cū eo inseparabiliter afficitur decretū
et praeciam decretū q dī cū cū physica eius infrustrabilis et praecisione
obiti infallibile —

Falsum tmē quod scilicet cum velle cum n loquatur de grā efficaci supponendo praecisiam dei et volitiō efficacem ipsius de futuro consensu n. loquitur de hoē q. reipsa consensit ergo de eo cui deus confert grām efficacem q̄ tribule efficaciter ut consentiat per indeq de quo praescit consensurum sibi scia conditionata praeuenit decretū voluntatis de futuro consensu sibi scia visionis in puncto consensū absolute futurū. suppositis ergo his s. praescia et decreto et talare grā mandata executioni declarat adeo scilicet cū impossibile hoīs eidē grā dissentire per indeq opponere dissensū cū grā quae subest dicto decreto et praecisiā sit n. per subest reduplicative quae hoc per opponere dissensū cū decreto et praecisia consequentiae cū consensu quod prorsus implicat —

his addendū ē quod in hac sua doctrina cum supponit id quod supponit ipse cū thomistis oībus docet nimirū dari decreta quaedā efficacia divinae voluntatis praedifinientia oēs actus liberos nostros praecisim sensus indifferentia oīo a determinatione voluntatis creatae atq ex vi horū quae infrustrabiliter conferri hoībus grām quandam efficacem physice praedeterminantem voluntatem nostram de veritate quae huius suppositi mō n. ostendo quum ex ipso colligendo imo refellit a negantibus grām physice praedeterminantem in mā de voluntate dei sed relicta quae de divinis praedeterminationibus atq in suum locum reiicta immō in praesenti agito quomodo mō inducat hac grā physice praedeterminans sub dicta efficaci dei voluntate praedifiniente actus nostros liberos sensus indifferentes a determinatione futura nostrae voluntatis n. quo stare cū illa doctrina tridentini in defoībus propositis —

hoc ita nunc breviter ostendo n. sibi grā haec talis physice praedeterminans ex nā sua et intrā rōe uīm n. facta relatione ad efficacem voluntatem dei cū plures ex thomistis arbitrantur et praecisa eligat potius hac quam aliam grā ad executionem decreti dei de consensu nostro futuro quae hac grā supposita sit

alia

assensus cũ ipsa praedeterminante voluntatem physice ad illum sibi positivus
alii arbitrant ex eo quod dicitur voluntatis efficacis grã hoc habet sortiri
suum effectum et voluntatem determinare, quoniam in eo modo hoc grã physice praedeterminans
explicatur ipsa posita ex vi dictae voluntatis divinae atq. prius quam voluntas
creata se determinet n. pt n. sortiri effectum quod voluntas creata n. pt n. illi assentiri
sequitur quod nec pt illi dissentire cuius oppositum definit concilium —

denique quod modo quod cum mens asserit quod s. dum concilium aiunt liberum arbitrium
initium inspirante deo n. pse dissentire d. vocationi volunt quod vocationi efficaci
et subit dictae praedestinationi et efficaci voluntati dei de futuro assensu n. pt homo
dissentire nec posset frustrari voluntatem efficacem dei hoc in eo modo quod
asserit cum mens mihi n. difficile persuadeo n. principium itaque explicat
sensum syum lib. 3 c. unico de auxiliis ar. 12 ad 2m principale versiculo
adbertendum tm nec abhorret ab hoc modo exponendi doctrinam
concilii tridentini doctrinam tum quod auxilium efficax et praedeterminans principium
suam efficacitatem et infrustrabilitatem a dicto decreto efficaci praedefinienti
assensum liberi arbitrii: tum quod principium debet statui auxilium physice praedeterminans
et infallibiliter et infrustrabiliter sic divina volitio efficax decernens quod
grã sortiatur effectum suum quod homo obtineat s. assentiat ut vidimus in
solutionibus argumentorum —

demum quod vaner [illegible] c. 20 ar. 7 dubio unico ad 3 argumentum omnem
implicationem compositi dissensus cũ grã efficaci revocat ad infrustrabilitatem
divini propositi praeparandi hominem efficaciter ad gratiam · videatur etiam
Albarez l. 9 de auxiliis d. 99 [illegible] ab eo citatis ibi —

ceterum s. doctrina haec deprivat nã grãe praedeterminantis s. inutilis
ad explicandum concilium ut per ipsam fieri ostendit n. s. sufficit divina
efficax volitio dei, quam si datur n. excludit concilium grã collateralis
sentit hunc ex nã sua praedeterminare aut saltem id principaliter agit per suam volitionem
· ita ut ipsa principium impediat nec voluntas creata, eo statuit posse dissentire
s. n. hunc praedeterminari ad assensum et impediri principium illum sed id facit sola
divina praedefinitio quam supponit: si dicatur tm n. explicatur concilium quod
et assensum statuit quod efficaci grãe quod homo dissentire inspirante deo
si bellet: 2m vero plane nomen grãe praedeterminantis certe n. sm [illegible]
iam ipsi grãe n. datur quod praedeterminari s. impediri si ipsa sed id tribuit
soli efficaci volitioni dei verum potissimum quam imbecilles apparet repugnantia

quod gratia ratione praedeterminationis ad unum et quod ipsa eadem relinquat compositam
potentiam ad oppositum quia praedeterminatio ad unum est impedimentum ad faciendum
oppositum quod quidem cum illa non est ullo pacto compatibile oppositum quo si gratia
sumatur cum dicta praedispositione dei significationibus sumptis ut homo dissentire
gratia hisce significationibus sumpta non est praedeterminans —

Sectio 2.a

4.a solutio reiicitur —

4.a solutio est quod scilicet loquitur de potentia ad dissentiendum gratiae efficaci
modo in sensu diviso vero cum in sensu composito dissentire cum gratia efficaci
praedeterminante: ita quidem tempore quo supposito nunc refert Navarrete in 20 controversia
21 § 13 a versu opponitur praeterea quo ibidem sequitur et § 20 et 9
eandem controversias et controversia 22 § 20 ad 1.um et 10 controversia 12
§ 10 et alibi —

Si tamen plurimas huius solutionis expositiones solet quod Navarrete et cum
explicet tot multiplicat ut comprehendere omnia est dicit molestissimum et
nullius utilitatis sit ac per tempus minime liceat propositiones ut expositiones
suas exponam —

10.mo Navarrete et alibi sequens hanc solutionem dicit in 3 p. 62 a
ar. 10 de et a n.o 41 dicunt quod licet gratia efficax sumpta sit
sit praedeterminans ad unum quia tamen afferit non posse opponi dissensus ut
tamen opponi cum illa adaequate sumpta non ut sic includit totam
libertatem quam voluntas habet in operando: includit autem unam habet
quarumque perfectionem ex libero arbitrio dei et ita scilicet definit liberum
arbitrium per cum tamen in sensu composito dissentire efficaci motioni dei —

Sed 1.a hunc exponendi modum est in iis est in valde suis primis
diximus de implicare imbibita in hoc quod gratia efficax praedeterminans et relinquat
indifferentiam seu potentiam ad utrumlibet —

Deinde est quod in eo non declarat quo pacto gratia efficax si potius
permotio adaequate sumpta prout procedit a libero arbitrio continens totam
libertatem voluntatis in operando et quo pacto ut nabatur ait ut sic
relinquat indifferentiam imo vero nec hoc declarari ut potest repugnantia quam
imbibita ut relegimus et copiose prosequemur sive sequenti sequenti

mō vº contradictio ē in terminis, eo quod motio physica adequate sumpta dicat
tamen dictam indifferentiam seu libertatem voluntatis et praeterea determinationem voluntatis
ad unum et eo ratione dicitur determinationis non posset cum ipsa compositioni disiungi et
nihilominus possit cum tota motione adequate sumpta compositioni esse
compositioni nequit cum tota eius compositioni posset cum parte eius et alterutram impug
nante compositionem non potest non cum impedimentis compositio ē tota innumeris quae exempla
in rebus oppositis ex parte diversae rationis hoc patet palam prorsus fieri —
Postremo ē praedeterminatio dicitur continere libertatem voluntatis quatenus ipsa
liberat et hoc non est determinatio ad unum nequit cum formaliter liberum et indifferens
ē quae servat libertatem determinando et haec ē petitio principii cum ēo sit
eo quo pacto praedeterminatio non destruat libertatem et dicatur quae servat illam
illam hoc non dicitur cum continere libertatem · ē dicimus praedeterminatio dicitur continere
libertatem quatenus procedit effective a libera voluntate dei et hoc non est quamquam
deus ad extra facit ita procedunt a libera dei voluntate praedeterminatio quo potius
qua deus libertatem tolleret sic procederet et tamen nihil hoc dicitur continere libertatem
quatenus etc —
Ad maius exponendi et solutionem eo voluntas potest impedimentum oppositionem dissentire
divinae motioni efficaci ut positae in voluntate ut concedentibus oppositum
potentiae ad dissentiendum et resistendum illi non tamen ut receptae in voluntate atque
quatenus iam voluntas subest illi · considerari non habita ratione haec doctrina
duo instantia in illo in quo voluntas promovetur a deo alterum et prius in quo
ē quod promotio in voluntate sed non ut subiiciatur illam sibi nec ut recepta
in ea seu in voluntate ut per promotionem mota sed ut opposita potentiae ad
resistendum · et aliud posterius in quo intelligitur promotio ut recepta et voluntas
ut mota per promotionem et subdita illi · ergo ut in priori signo ait posse
voluntatem dissentire in sensu diviso · et hoc definiri per consilium non tamen ut ē in
posteriori — —
Verum haec doctrina plura involvit nimis obscura et confusa et alia
implicantia contradictionem · implicat enim promotionem considerari in voluntate et non
ut receptam et voluntatem ut motam per ipsam · rursus ipsa haec duo signa
plane ficta pariter dignum nequit ullo alio pacto promotio cum oppositam
ad dissentiendum ipsi nisi quatenus praedeterminat ad consensum probando quo quatenus
ē auferri ē impediri potentiam ad dissensum quo implicat promotionem ut oppositam
potentiae ad dissentiendum cum simul in eodem signo cum hac potentia —

deniq Ridentinu n ut cuq definit liberu arbitriu pu disentire d mocioni
sd ipsu a deo motum et excitatum pu disentire q n sm in illo eo
signo in quo ingitr mocio ut oposita pos ad disentiendu sd ut a
alio in quo voluntas ingitr mota pt disentire. Liberu n arbitriu
motum a deo pu disentire e voluntatem motam pu disentire sequq
fratis e ut ex verbis et instituto illi patet —

Ds dicendi modus alior satq q oy mo inte ex prejectum q cumul
dum sequnt e qd voluntas pt disentire si velit divine pmocioni
insensu opo vere n e disensuram vimq pmocionis ie detra volutatm
ut infalibr osenciat n tm fauere ne possit disentire —

Sd 2a hunc exponendi modum exploso egimus deq sectesin
impugnare solucionis atq inhac cadt de secte 2 ostendimus n
stare cu ea et mo loquendi tomystae asserere qd voluntas stante
pdetrate phica possit insensu opposito disentire —

Sd ut aliqd denuo addamus sciendu e teologos oy haie sua
defisica pdetrae seupmocione tuentes ita docere voluntatm pilla
detrari et moveri a deo ut l pmocio hec sit essialitr fica et realis
efusio detraionis qua voluntas consequtive seipsam detras et movet
aut habet essialitr eficere qd actu moveat et detrat voluntas unde
disequenter docent imvolvere stradicem qd dum pmocione aut pdetrae
moveat seu detra voluntatm et qd voluntas n moveat l detrat qd e
ipsa osentire seu pdere mocioni vg scipsa obertendo l diligendo deu etca
go n sm e oio infalibile positapmocione qd voluntas osentiat sd
etm n osentire e insensu opposito penitus impole —

Ofrat 2o qa impole e eu detrae phica voluntatis inactu 2o
opae eiusde phica indifram sd si posita phica pdetrae volunts
posse phice disentire insensu opposito dare indifra in actu 2o voluntatis
simul cu eius plena detrae inactu 2o go posita pdetrae impole
insensu oposito qd voluntas disentiat. osequcio e patet ma et ay
etm vr abunde manifesta n indifra in actu 2o et detraio inactu 2o
st mi stradictorii cu indifra sit indetraio qo e sane detraioni oppoit
stradictorie mi pra n indifra voluntatis in actu 2o nil aliud e qm potestas
eius

ad dissentiendum vel consentiendum si velit, hec autem datur si posita premotione potest voluntas dissentire si velit —

Confirmatur 2o non posita physica predeterminatione voluntatis physice necessum est voluntas operetur ex dicta suppositione nam non est physice predeterminare physica infallibilitate sed physica infallibilitate, consequenter saltem dicitur physica vero infallibilitas est necessitas physica sicut moralis infallibilitas est necessitas moralis ergo impossibile est physice quod non operetur posito certum non necesse et impossibile non sibi equipollent ...

Similiter argumentum potest sumi ex equipollentia horum terminorum possibile, contingens et necesse, ad probandum quod si possit homo posita predeterminatione dissentire non sit certum ex suppositione necesse quod consentiat quia est possibile quod non consentiat et consequenter contingens quod non necesse quod consentiat. unde ulterius sic quod sit necesse quod consentiat ex suppositione ut admittunt adversarii et quod ex eadem suppositione non sit necesse ut probat argumentum facto quod est contradictio —

4a expositio huius 4 solutionis potest esse illa quam Lib. est unica de auxiliis ... ad 2m versiculo et hanc tamen doctrinam declarare nititur verba illa concilii sessione 6 can. 4 definientis quod homo recipiens ... inspirationem aliquid agit ... ait ... illam abiicere potest. inquit enim Lib. quod concilium statuit hominem qui recipit ... inspirationem et ei assentit posse eamdem abiicere non perseverando in assensu et operando ab ea ... quo pacto forsan tamen exponenda concilium can. 4 definiens quod liberum arbitrium a Deo motum et excitatum efficaci vocatione et motione Deo vocanti et excitanti potest dissentire si velit, quia potest (dicit Lib.) postea assensu a assensu cessare quod fuit in assensu supposito potest dissentire efficaci premotioni —

Hec tamen expositio in utroque loco adversatur intentioni concilii tum in priori ex libertate quam homo ... assentit intendat ostendit ... Liberi arbitrii in assentiendo: at libertas est ... hanc arguit non est libertas perseverandi sed libertas recipiendi potius non inspirationem ... sive libertatem et ... et in perseverantia pendere a assensu saltem negativo libero est arbitrii ... ergo ex libertate abiiciendi ... in assentiendo et recipiendo inspirationem libertas hec et potestas abiiciendi dicitur ... initio ... assensus et receptionis non in ... eius duratione ... in posteriori vero loco intendit stabiliri libertatem assentiendi est non stabilit

et quod dissentiens possit libere separari a consensu, sed certo quod dissentiat
itaque tunc possit non dissentire, ergo etc.

Manet ergo nullam solutionem obstare: concilium Tridentinum definire
quod stante gratia efficaci in eo qui cooperatur illi atque cum praevenit ipsa
potest liberum arbitrium eius non a consensu suo dissentire cum gratia esse
dissentire si velit; cum quo non stat quod per gratiam efficacem sit physice praedeterminatus
ad consentiendum; pendet ergo gratiam efficacem physice praemoventem aut praedeterminantem
esse fictam et non consentaneam Tridentino, et hic in 2a parte nostrae assertionis
propositae in sensu supra.

Secundo vero suppetit eadem assertio a ratione probanda, sed in hoc genere nulla efficacior
ratio quam quae revocatur sit opposita ad eversionem libertatis non admittenda
sit gratia efficax physice praedeterminans ad actus nostros salutares; verum uberius
vires huius argumenti expendantur sub finem sequentis assertionis
proponendae.

Sectio 9

Auxilium fidei praedeterminans evertit libertatem.

Haec est 2a huius disputationis assertio, probatur quia inductis singularum testimonio
dd. adversarii ut in 2a q. ut vidimus supra 2a sectio, quae unica de
auxilio ... quod praedeterminativo voluntatis quod non est in citis partibus
tollit libertatem; at ipsi in art. 2o ad 9 et art. 2o ad 3um 4m argumentum
ac fere omnes thomistae concedunt, immo omnes ut vidimus de 2i tenent ...
gratiam efficacem quae in praedeterminatio non est in nostra potestate.

Praeterea ... non semel sed potissimum ... 20 controversia 21 § 28
dicit quod supposita praedeterminatione physica quoad ultimam actualitatem et
determinationem ad unum (ut supponunt ab adversariis in articulo ut sit gratia
efficax) potentiis absolute voluntatem reducere ad actum 2um, iam non
est ultro libertas involuntarie et potestas ad resistendum, si fundata ...
in consensu suo.

Idem quoque videtur in postremo versiculo ait quod non stat dari efficaciam
in movendo potentias nostras ut quod per illam relinquatur indifferentia involuntaria
nostra, sine qua nulla potest dari libertas; quo autem pacto non involvat
contradictionem hoc cum doctrina eiusdem statuentis supra quod promotio adaequate
sumpta relinquit voluntatem omnino indifferentem ipse viderit.

3° cumel ptr qm qd ipi ut dicitur supr ut vidimus sum & manum
abstinendu a vou pdetraviary phiu ut opposita libertati aqua
tm ipsi n abstinet ut infra referam idem inter 3 opusculor
de 4 sur 2 ut 6 versiculo eandem ut 6a ait neq rursus sentimus
qd deus pdeuit et influit involuntam efiunt phic actm aliquam fralit
detratibam ipsius voluntatis e aso dco sic pdemiza ut qd dicidr ca
supposita voluntas se detrat qa sic n manerit libera ipsa detrate
e ut silis e docet sur 3 ut 1 versiculo unde n i ingendu quo pato
coherant ut ip e subdit de aer nostre voluntatis pdemta a dco
p influxu suu in nostra voluntatem et ut doctrina sua sepe afrante
gram eficaem ca pcipium et vim efutibam in actu et actu rendu
viderint alii —

porro idi cumel codi to de 1 sur 2 paulo ante sa ctm ait neq
e iginandum nos dicere in detrate nostre voluntatis deum itaspigere
ut nos nil agentis ipsi pdemat suam actm in nos qua eficientes
detrat et iam pcius voluntate detrata ipsa pcedat ad opus se detrado
qa hoc manifestam dicit implicatm ut libertate. ut fere eadi repetit
eadi sur p alii arguis ut —

Ex qb verbis arguitur ita qo qui q dount voluntatm primo pem
ipsa se detrat detrari a dco efiunt phisice media gra et pmocionem
eficaci aserunt aliqd qd manifestam dicit implicatm ut libertate
id os defendentes gram eficaum pdetratem (nec ipso cumel excepto)
id aserunt ut ineor ssa hic sit finis pmocionis et eius fralis cius
ea q in hunc finem atq ad prestandu hunc fralem efum eficiat
a dco qo etta. qd vo cumel ita pcedat omisis alii pater ipsis e docet
io 3 opusculor de 1 sur 1 ut 3 et in apendice stroversie in gram
suis mediis sau nutus etta ad alia s posteriora argum versiculo
veru antiqm et alii sequentis —

nec multum refert sibi dicant hi.dd. qd pmocio pdetraris pmanat
a dco in nos p mum aer ut mt pt dicit sibi p mum qualitatis
sibi alio quob pato atq sibi pmanat nobis securrentis eficient
ad eius pdemtm dum tm si securrimus n securramus liberi ut dicendu i infra

hoc teneri stat

ne dic quod gratia efficax vindicat a nostra libertate atque sit abeundum in infinitum scilicet deveniendum ad aliquam determinationem voluntarij adveniente ad salutem imo et in nostro sententialium positum quoniam non quaedam gratia efficax praedeterminans illam scilicet est sita in in cursu libero nostrae voluntatis ad productionem praemotionis in nobis quod est absurdissimum ostendimus de 2o atque idcirco copiosior potior promittat numerus docet simpliciter tamen quod praemotionis productio non est in nostra potestate tunc enim quod est ego dico efficienter atque cum adeo sit necesse tamen formaliter quasi ipse deus scilicet actus eius divinus intercapus quod sit formalis praemotio erit ergo efficienter eveniat cumulo quo parto non est imaginandum sequentur praedicta vera hic non dourc scilicet nec somniasse ut alibi dicit — —

postremo autor ille defensor praedeterminationis auctorum quem impugnat Lessius in apologia sua de auxilijs in suis demonstrationis demonstrare 12 facit difficultatem capi quia deum liberum arbitrium nostrum omnipotenti virtute realiter agere et voluntatem nostram liberam ad utrumlibet permanere hic autor ille verba refert Lessius in dicta apologia c 18 no 12 —

hic addat lorca si forsan est referendus pro praedeterminatione ... non de 2 de gratia in applicatione scordis libertatis cum auxilio efficaci verisimile haec ergo solutione non est existimandum, ait, hoc auxilium cum aliquem qualitatem permanentem actus scilicet determinantem voluntatem ut quaedam probabiliter fauores dicunt haec non aufert libertatem quae quacumque ratione voluntas ante operationem ipsam ingerat determinata aufert libertas non minus quoniam si operaretur in somno hic Lorca —

2o probat assertio illius vis testimonij scilicet et patrum quod scilicet hic cadit generalius statuta sic praemotionem requisitam ad omnem actum voluntarij scilicet praecedens negans gratiam efficacem praedeterminantem probat tunc de 9 propositionem suam s tamen initiat de suis s ... non ad hanc probandam hisce singulare pondus expendenti erravit —

potissimum vero expendant illa s ennodij ex epistola 23 libri 2 est ista libertas est si balle ediserat ubi hoc dat sanctum bellum quod puniat deus (adde scilicet sanctum quod premiet) aut ex electum nomines ubi unum tantum primum

asserit fuisse oppam . illa quoque nisi ni orat sanctorum atq;
dicunt deum posse si velit eos cum q resistunt nequ° repellendo
attrahere ubi e g° liberū arbitrium — et infra post alia neq° absoluta
i virtus impedita mobilitate liberi arbitrii etc.ª atq; q° in l°
de fato ait s. q° fatū tollit libertatem i influxus gdā q n secundo
sed praecedendo rer. ostinuq moderet . si giter q at conformet in alteram partem
nostrae voluntatū actus . dimū q° s. augus. statuit l° s de civitate
c. 10 post initium q° nimirū necessitas q n i in nostra potestate adimit
libertatem huiusmi q i necessitas seu determinatio ad unum quam affert
praedeterminatio —

Respondenda sunt contra hic testa scilicet e suspicius ridiculumq esse
n. n definiant manifeste praedeterminationem voluntatis obesse libertati sm
eo mō definiendi libertatem arbitrii satis suspe colligi vr. suspicans
mō argum officere vr. verbis scilicet senonensis qs hic dedo e suas
post sicut fuit testimonij moderni ingredientis —

ad g° scilicet senonensi i nducenses fidei decreto 2s. de libero arbitrio
neq; in tanta grs necessitas libero praeiudicat arbitrio cū illa semper
sit in promptu etc.ª nec denique talis sit huiusmi trahentis dei auxiliū
cui resisti n possit . g° eo modo scilicet si tale sit cui resisti n possit
grā efficax necessitas praeiudicabit libero arbitrio sed huiusmi i grā
efficax praedeterminans g° praeiudicat libero arbitrio —

Cª hoc testimoniū scilicet senonensis plura Albaref de 3 g
de auxilijs positum ad 2m distinguens inter resistere ac dissentire
atq; inter resistere inlata et insticta auxiliū venit ea examinare
inutile arbitrare quam sibi in scilicet sumat verbū resistere pro
idē q° dissentire simpliciter sibi permiserat dissensū cū venitenica
q° hoc deo in dissensis voluntatis d inordine ad divinā vocatem
et motionē rebera sono vocū n sub sicarco defectum) p hoc q° absolutum
pŭ resistere auxilio dei efficaciter trahenti semper sicut indifera voluntatis
ad ponendū oppositū posita grā efficaci imo semper sicut potā ad
resistendū l. potius dissentiendū in sensu opposito qm resistere aut
cum dissentire n i nisi grā ponere q' sensum affert oppositum cū illa
potā q ad resistendū l. dissentiendū potam ad oppositum —

q dicitur alba. ibidem addit de impossibili ad resistendum de motioni
ut includit vim efficacem de voluntatis siue potius ut subesse illi
cum similis solutionis q huic testimonio possit adhiberi exposita
in impressionis sectionis dum respondebamus testimoniis tridentini —

Sed non est reiicienda hic solutio didaci Alba 3º indicantis
quod scilicet canonis in quibus verbis loquitur de potestate ad resistendum
auxilio efficaci dici non collato sed oblato 3º quoniam in illis non quod nostri scilicet
loqui de potestate ad resistendum auxilio efficaci oblato quoniam hic homini auxilium
efficax collocare in nostra potestate et in nostra non reposita libera ut hoc
Xº veriorem esse cum ipsius mei Albaris non potuit dici a cilio loquens
sane de auxilio efficaci in actu 2º ergo —

Deinde plane scilicet verbis citatis declarat ut potestate quo pacto stet
libertas in actu cum efficacitate auxili trahentis et obstinentis reposita quod
potest non sit verba citata sed quando quod pereunt ut sequitur proximè
non sibi quod statuendo liberum arbitrium non negat gratiam qua hic voluntas
inquit, misericordiæ preueniens auxilio suffulta contra se se obiectat. subiicit
vº trahit gratia dei sed in cuius odorem currimus contra ergo non loquitur de
reposita quoniam libera voluntas potest facere auxilio efficaci oblato sed non
collato — Sectio 2º

Idem probat ex euersione indifferentiæ quoniam afferit libertas —

3º probat positis apertis rationi non de potestate libertatis et indifferentia voluntatis
in actu 2º ad opposita scilicet contradictorie scilicet contrarie scilicet scilicet ad operandum
aut non operandum scilicet ad operandum hoc scilicet illud contra sed hanc indifferentiam
prorsus destruit gratia per se prædeterminans ergo destruit prorsus libertatem
probatio maior et minor et omnes partibus resputabit solutionem huius argumenti —

2º ergo quidam negant maiorem citius ita ut quod aut est unica de auxiliis
at 2º in fundis anne soluis arguendo disputantes pluris de variis
indifferentiæ generis statuam id quod negari nequit ab ullo viro mediocriter
in theologia et philosophia versato indifferentiam actiuam hoc est post positis
omnibus requisitis

in actu 1o operari vel non operari ut de ratione constitutiva libertatis; unde
in solutione ad 1m admittit quod praedeterminatio physica non relinquit voluntatem
indifferentem et nihilominus addit eam manere liberam, quod contradictionem
involvit libertatem manere in voluntate in actu 1o sine suo potentiali
praedicato constitutivo quod est indifferentia; aut posset dici de illa quod est indifferens
et est libera, et quod non est indifferens quia praedeterminatio abstulit indifferentiam —

Ad frequentius a Thomistis fere omnibus negatur non arguendum uno eodemque
modo; nam quidam simpliciter negant per praedeterminationem tolli indifferentiam voluntatis
in actu 1o et quod excipiant relinqui potentiam ad oppositum; alii distinguunt
vel de indifferentia in actu 1o et in actu 2o vel de infra potentiali et actuali aiuntque
quod non est de essentia libertatis vel indifferentia in actu 2o vel indifferentia actualis sed
indifferentia in actu 1o vel indifferentia potentialis atque illam quae non est de essentia libertatis
tolli per promotionem, non vero aliam quae est de essentia —

Priori distinctioni de indifferentia in actu 1o et in actu 2o utitur Cabrera to. 2o
in 3 pm qe ~~19~~ 16 ar. 4 de 2 § 4 no 442 et to 3 qe 62 ar 1 disp.
no 40; secundam indicat Led. qe unica de auxiliis ar 12 ad 2 argum.
versiculo advertendum tamen versus finem dicens quod libertas actu non consistit
in indifferentia actuali liberi arbitrii et proinde promotio praedeterminans relinquit
libertatem tollendo hanc indifferentiam —

Sed contra solutionem hanc 1o est in generali ex principio illo quod proposuimus
initio de sect. 1a quod omnis determinatio est ablatio indifferentiae et quod indifferentia
dicat potentialiter negationem determinationis ad unum; determinatio est revocatio indifferentis
ad unum atque ut determinatio ad unam viam tollit indifferentiam ad dirigendum
unam vel alteram, in qua indifferens turbabatur in bivio, sic determinatio ad
unum in voluntate tollit indifferentiam eius ad eligendum unum vel alterum
ex oppositis atque hoc sibi ipsi contradicit eligendo actum sibi praedefinitum
ab alio non utroque modo sed quod maneat sine indifferentia ad oppositum; involvit
ergo repugnantiam quod voluntas per gratiam efficacem praedeterminetur ad unum et quod
persistat indifferens ut implicat quod sit et non sit ad unum determinata —

2o ex principiis ibidem positis indifferentia est status quietis, atque per
determinationem voluntas revocatur ad motum adeo ut implicet contradictionem voluntatem
determinari sibi, atque sibi adeo et ipsam non consistere sub determinato motu. Nomine
autem motus intelligo ambitus tendentiae voluntatis sive per volitionem
sive per nolitionem atque sive per actum ponibilem sive per liberum et volunta-

rian —

omissionē aūs sō implicat contradictīm q̄d voluntas actiuetur sub motu et actu p diuersū et q̄d maneat indiferens q° et implicat q̄d diuersā et indifrā subsistunt —

3° declarat hoc amplius ac simul reiicit fundū p̄stā solutionis n. physica p̄determinatio ad operandū adeo sumū hic ciuntā operatīm voluntatis ut quis efficatur ad eam vocat et illa posita implicat contradictīm q̄d voluntas n̄ operetur p° p̄motione physica p̄determinante posita n̄ pt voluntas eligere n̄ operari consequenter nec ē indiferens ad n̄ operandū p̄ quod etiam n. ut adversarii iam admittunt p̄tā in actu 1° indiferens ad operandū l. n̄ operandū i ē positis oībs requisitis p̄t eligere operari l. n̄ operari. ē autem possint hic D. dicere de sensu cp̄ō et diviso et de absoluta impossibilitate oppositi l. impossibilitate ex supp̄ōe reiicitur sūs satis de q° suis l° et uberius ex infrā subiiciendis colligetur —

Mō 4° ad specialiora descendendo q̄d distinctionis illas de indifrā in actu 1° et in actu 2°. l. p̄ali et actuali n̄ eueruent vim argū ostendo prius observando q̄d possint ingeri contrari vocis hic indifrē p̄alis et actualis in actu 1° et in actu 2° —

in 1° q. nnē indifrē p̄alis ingēt ~~indifrā p̄ncip. ad tendū actū ~~~ inquirendū q̄d sicut indifra~~ si inspōa idem q° est voluntatem ē indiferēm indifrā p̄ali q̄d ē indiferēm p̄aliter seu p̄tū ē indiferēm atq. si in hoc sensu sumat indifrā p̄alis et opposita actualis dicat illa q̄ actualiter et formaliter imbiuitur in voluntate p̄culdubio indifrā actualis erit q̄ ad rōem liberi p̄tinet et n̄ indifrā p̄alis q̄a p̄alis n̄ ē indifrā sō p̄t ē liberū q. actualiter ē q̄d actualiter ē indiferens q̄ eo circa si p̄determinatio in actu 1° tollit indifrām actualem in hoc sensu tollet consequenter actualem libertatem q̄d nos contendimus —

si v° nnē indifrē p̄alis ingēt indifrā p̄ōs ad tendū actum ~~~ inquirendū q̄d sic indifrā actualis ut cōdistingui possit cā p̄alem aut etiam q̄ dicat indifrā p̄ōs ut cā indifram actualem seu actus dividit si n. nnē indifrē actualis ingēt illa q̄m actus hēt antequam sit ad ponendū l. n̄ ponendū q̄a

p̄t

elici aut nō elici nō erit hęc indifā diversa ab indifā pot. s. poali atq si illam tolit pdetraio tolit etm hanc —

Si autm indifā actualis dicat carentia actus 2i s. actualis detraionis ad unū extremū sic erit abusivs vocis dum appelat indifā negaiō actus fundata in ipsa reali et vera indifā coincidet dīstō hęc indifre cū priori d infrā in actu 1o vir actu 2o n. indifā in actu 2o nil aliud ē qm̄ ēm̄ carentia actus 2. s. actualis detraionis. ad unū et hęc ē indifā actualis in posteriori divisione. indifā vo in actu 1o erit sā potentias eligendi unū e duos oppositis s. operari s. nō operari psciso carentia actus 2 s. detraionis ad unum et hęc debet ē in posteriori dīstē indifā poalis —

Xa hęc gt cū dicunt stari de roē libertatis ē indifram in actu 1o s. poalē nō vo indifram in actu 2o et actualem priorem q nō toli p pdetraionem sic tm posteriorem; quo circa Xa 2m membrū huius dīstīs negandā ē nō nostri argūi dandā vo s. scedendā Xa 2m ēm sequar inde ēd auferat libertas cū inqm̄ hoi dicunt stendunt nō ē de roē libertatis ēd voluntas i ipsa potens in actu 1o ad operandū s. nō operandū et pximae careat actu 2o seu exercicio libertatis aut actuali detraione ad unum ēd sm̄ ēd possit eligere ēd libere oppositis vl aut operari aut nō operari quo ca cū pdetraem in actu 1o posita toleat prius ēd nō pxime ad roem̄ liberi et nō toleat posterius ēd libertatem sistiuit p illam nō adit libertas —

Sd 3a hęc ē in sis ēd imbolbit repugnam ēd pdetraio in actu 1o ingat tolire carentiā actus 2 et exercicii libertatis cū in illo priori et actu 1o nō dum ingat voluntas operans. sic p illo priori tolere hanc carentiā s. dicendū foret ēd p illo p quo ingit pdetraem in voluntati prius ēm̄ ipsa operet adyt carentia operaionis Xa nō dum voluntas operat et nō adyt ēa ablataē p pdetraem̄ nisi stra dictoris opponit s. dicendum ēd adyt operaio voluntatis prius ēm ingat adū seu prius ēm adsit ēd codē pacto repugnat —

Deinde pdetraio nō opponit fralitr indifrē ē ē carentia exercicii libertatis seu operaionis itaut ipsius pnīa excludat

fralitr

dictam carentiā sicut Lux formalit excludit tenebras et ed sic de exclusione efficiba quatenus p̄determinatio efficit operatim ē formalit excludit carentiā sui ergo in illo priori in quo ingit prior p̄determinatio n̄ ingit exclusa per illam indifferentia ē i carentia exercitii quatenus Qi atq. cū ingat per illam exclusa formalit aliqua indifferentia ē oīs determinatio opponit formalit alicui indifferentiē superest exponenda hæc indifferentia ē formalit per illo priori excludit et hæc n̄ erit alia nisi ē pertinet ad libertatem ergo. sane q ed n̄ opponant formalit nec se formalit excludant p̄determinatio ē efficibai operationis et carentia operationis uius mediocri pho ex hīs patere pt —

Adversarii dicunt indifferentiam quam formalit excludit per illo priori p̄determinatio ē carentiam determinationis ad unū s. ed idem ē prius p̄determinationis et hanc vocari indifferentiam in actu 2o s. actualem hoc ē carentiā actualis determinationis seu p̄determinationis ad unum et hanc n̄ ē de ratione libertatis —

Sed contra ē in his quam indifferentia in actu 2o ē ē de ratione libertatis n̄ pt n̄ excludere omm determinationem ad unum exprimem in actu 2o quam ē terminus a quo recedit dum revocare ab ē determinatam ad ē determinatā in actu ed adeo verū ē ut si per quemlibet determinationē ad unū n̄ impo nerer voluntas aliquod indifferentiæ in actu 2o cū exclusione oīs determinationis n̄ posset ingi libera ergo de ipsa libertatis in actu 2o ē indifferentia ē afferens carentiā determinationis ad unū sed hanc tollit in actu 2o p̄determinatio ergo tollit libertatem —

Confirmatur n. præterea indifferentia in actu 2o ē ē de ipsa libertatis afferens sicut carentiā actus 2i ē nimirum n̄ stat cū illa determinatio ad unum ergo simpliciter afferit carentiā determinationis ad unū et hanc tollit p̄determinatio ergo tollit illā indifferentiam ē ē de ipsa libertatis per inde q libertatem ipsam —

Præterea illa indifferentia ē de ipsa libertatis n̄ ē nimius voluntatis in actu 1o hūc expedita potestatem eligendi operari et n̄ operari sed ē n̄ excludit omm determinatm ad unū n̄ ē huius mi et ex adverso Maiolaē
2o excludit dicit in voluntate p̄dicta expedita potestatem eligendi ergo illa ipsa ē

excludit omnem determinationem ad unum et nullam aliam dicunt quam libertatis sed hanc dixerunt praedicationis quoniam dixerunt illam esse in divisa libertatis consequentem ad libertatem —

hic postrema consequentia non est unde probatur sit in prorsus palam modo quod tertius argumentum ex his patet cum potentia impedita ad eligendum libera dici non potest nisi forsan remote aut fundaliter. et a contrario ex adversariorum doctrina et ex iis quae copiose ostendimus de quo de promotione quod contradictionem imbibat posita promotione ad unum saltem in sensu composito quod voluntas omittat id ad quod praedeterminatur. sane quod in his principiis voluntatem non determinatam ad operandum et non operari ex propria electione. repugnat eius imbibit propositionem in tertius volunt tamen ad operandum quam ad non operandum requisita promotione. moveant dicta in de quo ibi cum impugnatam non est quod respondeti potentia hunc argumento de potentiam ad non operandum in sensu diviso posita promotione —

Sectio II

Ulterior probatio eiusdem ex necessitate voluntatis et impedimento usus liberi —

4a probatio nostrae ex praedeterminatione physica necessitat voluntatem ad operandum et tollit libertatem seu quod idem posita promotione physica voluntas necessario operatur seu actus eius necessitatur quod contra consequentia patet non liberum et necessarium non differt oppositi in actu voluntatis atque ut vidimus patres ad astruendam libertatem voluntatis in operando abiciunt omnem necessitatem —

quod addit si placet S. Hieronymus L° 20 adversus Iovinianum in princ. 2 columna quod dicitur liberi arbitrii nos dicit dus nec ad virtutes nec ad vitia necessitate trahimur alioquin ubi necessitas in nec damnatio nec corona. videantur alia patrum copiosa apud Waldensem L° 1° doctrinalis fidei art. 2 c. 25 —

Respondent contrarii 1° quod sola coactionis necessitas est libertatem adimit alia non est ob hoc si provenias illam non tollit —

Sed contra est in his quod ut refert Waldensis dicit L° 1° doctrinalis fidei ar. 1° c. 29 hanc eandem solutionem ascribant publicanis ad eludendam vim huius argumentum et aucti patrum negantium necessitatem ut ostendant liberum quo cum a catholicis viris expugnanda non fore —

dicimus determinatio ad unum ē necessitas voluntatem vocari ad amandū Deū clare visum et ē necessitas appetitum vrgeri ad fugiendū noxia et prosequendū salutaria sed delectatio n̄ cogit in hoc verbo sicut vis illata ad exprimendū actū relucta. voluntate sed appetu et nihilominus adimit omnem libertatem ergo n̄ sola necessitas coactionis adimit illam —

Respondeo ē cum necessitatio adigens ad unum adimit potentiam eligendi oppositū adeo ut necessitatio etiam moralis adimat potentiam eligendi oppositū sibi adversam sed moralem ergo ē physica necessitatio ī adimit libertatem prout etiam ē physicā necessitatio adimit potentiam physicā hac vero deficiente nulla libertas ē pro et si dum adest physica potestas eligendi utrumlibet est deficiente morali plena perfectaque libertas prescribere ut ostendi soleo in materia de actibus huius —

2o Respondeo dicitur promotionem n̄ necessitare simpliciter sed tamen ē quatenus illa posita illa infallibile ē voluntas operabitur cū tamen simpliciter possit n̄ operari atque hanc infallibilitatem voluntatis posse appellari necessitatem cuiusque aliquo modo —

Verū contra ē actu n̄ stare infallibilitatis nisi sicut eam necessitatem non cuius contradictionem implicat physica aut moralis saltem in sensu composito posita promotione voluntatem n̄ operari et sic falsū ē ē posita promotione tamen sit certū ē operabitur n. cū contradictionem dicat n̄ operari etiam dicitur ē certissimū ē nec physice nec moralis potest voluntas n̄ operari proinde ē necessitas hec seu infallibilitas tolleret libertatem aut inferret necessitatem ē relinquat physicā et moralem potentiam ad oppositā n̄ operandi et sic predeterminatio n̄ erit physica sed moralis. tunc ē contra in illo statu contrahenciū efficacitatem gratie in promotione morali hoc totū tribuit efficaci gratie ē sed illa posita sit infallibile ē voluntas operabitur et posse moralis ac physice n̄ operari etiam in sensu composito: tunc etiam ē ac physica predeterminatio ad unū n̄ ē ē n̄ excludat indifferentiā physicā ad oppositū sitam in exercitio potentie clarioribus cuius in actu 2o sed predeterminatio ē tamen infallibilitas ad operandum itaque illa posita tamen sint certū in actu 2o ē voluntas operabitur

et si posit phica n operari n excludit dicta indifferentia ad n operandum q̄a ut supponit relinquit phicā potentiam expeditam eligibendum oponi
g° n ē phica predetermio sed moralis —
Videtur tamen dicendum q̄d vanum assignatur inter necessū et infallibile q̄ 14 ar 19 in examine solutionum dubii c̄a 2 et 9 dicti Σ insolutio ad 2m versiculo sed ē notandum n illo poterit tamen impugnari hec 2a solutio nostre questionis —
R° dicitur posita phica predetermatione voluntatem necesso operari n necessitate absoluta sed ex suppositione quamvis prorsus libere q̄a necessitas absoluta opponitur libertati n necessitas ex suppositione ut patet in ipso exercicio libero voluntatis cum n voluntas si determatur ad amandum deum l. superandum etc̄a liberae et tamen ex suppositione q̄d se determat n potest n sedeterare q̄a oē q̄d ē q̄d ē necesse ē cum —
2a tamen ē q̄a l. necessitas ex suppositione consequenti l. concomitante exercitium liberum voluntatis n oponat libertati opponitur tamen q̄ ē ex suppositione antecedente usum et exercicium eius atque hec doctrina tradit disertis verbis a s. August. L° s. de civitate c. 10 et ab s. Anselmo de concordia presciencie et predestinationis cum libero arbitrio et ē cimu[?] loquitur —
Rō vero eius ē q̄d suppositio antecedentis necessitatis voluntatem nostram impedit liberum usum et exercitium eius g. supponitur in hoc q̄d voluntas se determat ad unum cum posset determare ad oppositum n autem potest cum impedita presupponit necessitatem et predetermatione ad unum at vero suppositio consequenter l. concomitante necessitas supponit perfectum liberum usum et exercitium hoc ē determatione voluntatis ad unum absque ullo impedimento ad eligendum oppositum per libito —
predetermatione gt phica supposita actus voluntatis necessitatem ex suppositione consequenti sed antecedenti q̄m ē ex suppositione necessitante voluntatem antecedenter impediente q. liberam electionem voluntatis et usum libertatis q̄m predetermatio impedit n voluntas cum se determat ad operandum possit eligere n operari
Vnde novum argumentum sit q. predetermatio efficit per agere nostra n per modum impedit usum libertatis in exercicio g° tollit libertatem consequentio ē palam n tollere libertatem ē impedire seu prepedire in exercicio liberum usum eius antecedens probatur n usus libertatis impeditur cum impedit libera electio actus l. oppositi eius at hec impedit

qd determinari sit qd eligat operationem et impedit electio non operandi qd supponit posita predeterminatione —

Dicimus sicut impeditus ad videndum vel ambulandum non dicitur liber ambulare vel videre aut ambulare vel non ambulare videre vel non videre ita impeditus homo per predeterminationem ad non operandum vel non omittendam operationem non potest dici liberum qd non operetur vel qd operetur aut non operetur pro ut elegerit —

Huic argumento primo facilis potius innumeras solutiones exhibent op. [illegible] reboco ad paucas sequentes. 1a in negantium necessitatem quam afferre operationem physica cum antecedentem et proinde libertatem adimat secundum ss. et augustinum et anselmi. dicunt autem hi dd. necessitatem habere cum consequentem et qd premotio illa afferens non requiratur ad actum primum sed ad actum secundum unde sicut ipsa positio actus 2i infert necessitatem quendi in illo non antecedentem sed consequentem ita etiam positio requisitus ex parte illius hoc est sine quo non est et quo posito necessario ita cabrera to. 3 in 3 partem q. 62 ar. 1 di. 22 § 10 ad argumentum —

Sed 2a haec solutio est qd licet premotio requiratur ad actum 2m et sic requiritur tamen (ipso etiam cabrera fatente) antecedenter ad illum et ut supplementum et perfectio actus 1 sine qua non potest ad actum 2 operationis provenire voluntas qua propter prerequirit antecedenter ad exercitium et usum libertatis ergo si necessitat ad actum et operationem, antecedenter necessitat —

Propter hoc recentissimum est apud reliquos thomistas predeterminationem physicam antecedenter necessitare voluntatem ad operandum seu illa posita cum necessitate qd voluntas operetur necessitate antecedenter sed addunt nihilominus, hanc non auferre libertatem contendunt quia contendere non omnem necessitatem antecedentem libertatem destruit his exemplis non necessitas qua quis necessario eligit aliquod medium suppositum intentione finis propositum si unicum sit et qua christus deus propter suppositis preceptis et quia negavit dominum suppositum predictione christi et qua predestinatus salvat et homo vere operatur suppositi decreto dei et prescientia cum est necessitas antecedenter et nihilominus illa provocans liberas inesse his ergo non omnis antecedenter necessitatem dysmuit libertas —

Contra dd. hi faciunt satis tipicis augustino et anselmi docentium necessitatem antecedentem adimere libertatem utentes complementis necessitatis antecedentis

divisionis

ē fere in unā vel alterā coincidunt solus Ab. 1º q de auxilijs
21 sequentes lo divisiones proposuit in ipse arbitror ex 1a in
necessitatis antis in absolutā et ex suppoē. 2ā in necessitatem in
sensu cpō et diviso. 3m in absolutā et cōditionatā 4m in absolutā
et immutabilitatis 5m in absolutā et infallibilitatis. 6ā in necessitatem
modalis necessē de re et modalis necessē de dicto. 7m in necessitatem
consequentis et cōsē et 8m in necessitatem simpliciter et 2m eq. —
hij ḡo divisionis pro ipsis Ab. ab. eo qd necessitas antis ē l absoluta
vel in sensu diviso vel simplr vel consequentis vel modalis de re tollat libertatem
et de hoc gēre necessitatis antis sit intelligendus Anselmus n̄ tamen tollet illa
necessitas antis ē l ex suppoē vel in sensu cpō vel cōditionata vel immutabili-
tatis vel infallibilitatis vel modalis necessē de dicto vel consequentis vel simpl
et eo nec de hoc gēre necessitatis antis loquitur Anselmus —
occasione hoc querar temporis angustias dū ipsius veritatis melius e-
hibitus explicare bella n̄ valeo et ē aius desijit ac suggerit cōditioni
has in tm angusto campo promere n̄ sinor dicam tamen compendio ē
sine satis ad reluendas tot adversarior effugia ē q mentem Sti
Augusti Sti Anselmi et 1a ac vim nostrę argumentis cumulantissime
pandam —
1o ḡo dicendū ē qd si aliqua necessitas operandi orta ex aliquo
anti ad operatm nostre voluntatis posset dici necessitas antis n̄ tm ē
simplr vel absolute huiusmi nisi ē ita anti necessitat voluntatem
nostram ad operandū ut amplius n̄ sit in sua potestate n̄ operari —
porro eo ita necessitat voluntatis ad operandū ut sit in sua potestate
talem necessitatem avertere tunc necessitas n̄ dr simpliciter vel absolute
necessitas sed sm necessitas sm eo et pt etm dici necessitas ex suppoē
ē cm ex suppoē illius eo supponitur dr necessum eo voluntas operet
cū tm simpliciter necessum n̄ sit eo eo subsit potestati voluntatis tollere id
eo supponit et necessitat. pt etm dici necessitas in sensu cpō ē cū
illo supposito eo necessitare dr n̄ pt voluntas ponere n̄ operatm et sic potest
tollere illud et ita n̄ operari eo ē potest operari in sensu diviso ita v.g.
cū ex suppoē liberę intentionis efficacis alicuius finis voluntas adigitur
necessō ad electm unici medij ē tunc pt n̄ eligere quatenus pt
cessare ab intentione dicti finis n̄ tm pt quin n̄ eligat —

2o ex adverso quidquid antecedit ita necessitat voluntatem ad operandum ut illo posito non sit amplius ullo pacto in potestate voluntatis non operari quia nec potest cum illo componi non operatio nec tolli nec vel per se vel per libitum illud quod praesupponitur nec id quod necessitat relinquit indifferentiam saltem physicam in ordine ad operandum vel non operandum antecedentem ad operationem quidquid immediate hac ratione necessitat procul dubio inde huiusmodi necessitatem simpliciter adimentem libertatem quibuscumque necessitas inducta sit sive ex necessario vel ex ingenio suo quo eo non sufficit ut necessitas non opponatur libertati quod sit ex necessario vel ex ingenio suo si non nullam potestatem relinquat ad non operandum ut vero haec necessitas non relinquit non poterit non opponi libertati sed quod id destruit quod est de ratione eius scilicet indifferentiam ad utrumlibet —

3o ut necessitas inducta sit ab aliquo libertati possit obesse non satis est id unde necessitas dicitur oriri antecedat praecedentem operationem nisi attingat illam pariter non sive tempore sed etiam prioritate non enim praecedere futuritionem eius sed vel comitari vel subsequi necessitas ex ipsa aut futuritionis operationis non erit ab aliquo sed consequens vel concomitans ut ita non laedat libertatem hoc dicitur in praesentia praescientiam tamen conditionatam quam absolutam actus liberi nostrae libertatis ut per decreta divina cum futuritionem absolutam correspondentem actuum praesupposita scientia conditionatae futuritionis eorum ut per perfectiones ut praedictus quo modo quidam ex positis non possit non poni actus liberi voluntatis creatae ad quas praefata tantum non quo ad praecedentem actum liberorum praecedant actus divinae praescientiae ut volitionis efficacis ex parte ac praedictis tamen quantum ad futuritionem eorum non praecedunt sed potius subsecuntur vel ad minus comitantur illam nec enim praecognoscitur futurum nisi quod futurum est ut quod futurum est praecognoscitur ut notat S. Chrysostomus de praescientia et praedictionibus tomo 3 homil 67 in Joannem —

decreta vero divina subsequuntur futuritionem conditionatam horum actuum et comitantur absolutam et id circa impediunt sive in actibus liberis creatis

necessitatem

consequentem, quae supponit ipsam actus non solum libertatem, sed etiam necessitatem antecedentem quae ponit eam actus sic solum indifferentiam eius ad non operandum.

2° circa praecedentiam divinorum decretorum ad actus nostros bonos liberos est observandum quod cum per Deus efficaciter decernit ut nostra voluntas operetur praedeterminans indiviso adiutorio voluntatis creatae atque communi medio quo infallibiliter inducat voluntatem ad executionem divini decreti, sed non sine medio physice praedeterminantis et sic divina voluntas efficax imbibit necessitatem antecedentem oppositam libertati quae ipsa frustrari nequit, quia per nostra voluntas illa posita non potest non operari, quia nec potest opponere cum divina voluntate non operationem necessario ne Deus bellum efficaciter nec aliquid fieri ipsi liberum quod Deus vellemus demum remanet amplius in ipsa indifferentia ad non operandum, sed omnino praedeterminata ad unum ante omnem determinationem suam, ergo nulla relinquitur libertas.

2° non potest Deus efficaciter decernere quod voluntas nostra operetur sed itaque ad operationem sic praeveniendam, sed inducere motivo infallibili morali, sed intacta indifferentia physica ad non operandum, sed quae ipsi in circumstantiis in quibus praescit operaturam et sic posito decreto divino voluntas necessario operabitur necessitate, sed quae tam efficax infallibilitas sed immutabilitas non necessitate antecedente praedeterminante et ad unum adigente, nec cum dicimus quod posito decreto efficaci de nostra operatione necesse est quod operemur, sed dicitur infallibilitas eius sed per infrustrabilitatem divinae voluntatis sed per infallibilem efficaciam eius sed per immutabilitatem decreti divini et hic est necessitas infallibilitatis eius cum voluntate divina et necessitas immutabilitatis decreti cum qua stat perfecta libertas in executione per media omnimo quo decreti efficacia vocat ad executionem.

3° inter praescientiam in qua cum divina praescientia sed decreti divini positione affirmat necessario futura operatio libera nostrae voluntatis agnoscitur aliquod genus necessitatis non tamen illius est libertati opponit, agnoscitur non inter necessitatem in sensu composito non quamcumque, sed est stat cum libertate in sensu diviso quae posita praescientia sed decreto divino necesse est quod voluntas operetur, eo quod non potest opponi non operatio cum praescientia futurae operationis sed decreto efficaci de illa, sed praescientia relinquit libertatem intactam quae supponit futuritionem liberae operationis nostrae et non praecedit illam: decretum etiam non laedit libertatem nostram quia disponit executioni mandandum medijs et modis non auferentibus indifferentiam voluntatis ante ad operationem eius.

Similiter agnoscitur inter praescientiam necessitatem conditionatam vel conditionalem consequentis et praescientiam modalis dicitur non necessitate quamcumque, sed est sine necessitas solius veritatis praescientiae conditionalis aut solius ... aut solius ... impossibile

modali neces. e propinde n se extendat ad rem significata sub conditione aut ad consequens ipsum similiter aut ad id ro tum dr conditio est nam sum ut nt

hoc ostenditur in his n tendit si deus vult ut homo salvetur neccessario salvabitur particula neccessario n significat ibi quod absque libertate arbitrii salvabitur sed sm bonam coam illius conditionalis e propinde ut bona sic debet et neccessaria sed ut neccessitate huius cons stat quod consequens omnino libere manditur executioni quia ans i ea consequentis modus indefectibiliter connectun his sum sed n auferentibus indiferam prerequisitam ad libertatem id est i de neccessitate e significat inhac argumentum deus vult ut homo salvetur ergo salvabitur neccessario sum n poterit n salvari —

pariter inhis propositionibus si deus scit quod antichristus peccabit neccessario peccabit et deus scit hoc ergo neccessario tenetur sm hec neccessitas cons l. propositionis conditionalis n v consequentis quia l. neccessario inferat consequens ex ante tm ans n praesupponit ad consequens ut ea futuritionis sed sm ut ans arguens et rebera potius consequens supponit ad ans ut mus l. obm eius et praesupponit ut sciat —

demum ut dr quod deus scit l. vult neccessario i et illud neccessario in hac propositione n i mus futuritionis sui e sit quasi futura sic n libere sit l. decernit a deo sed mus solius propositionis l. enunciationis sum dicti v hoc i hanc propositionem et neccessariam de dicto n de re ut docuimus —

do i valde observandum his dispositionis neccessitatis insensu opo et divisio absolute et conditionalis consequentis v cons illa n fuisse usu nisi ubi neccessitas actus liberi inferebat propria futuritionis l. ex decreto quia pr dicta inhis propositionibus v ilationibus neccessitas e inferri serbat indiferam voluntati inoperando at neccessitas quam praedeterminato e cum illa sit inferri voluntati quod sit ex suppone sinsensu composito n serbat libertatem quia suppositio i alicuius praedeterminantis voluntatem ad unum ante ad suam operatm propinde eo voluntas indifera in actu 1o requisita ad libere operandum in sensu composito i ut hujusmi suppositio quia pr e dicunt conditionat suppositam neccessario antecedentem operatm voluntatis infra

[illegible] ... absolute n evadunt oppositum libertatis pr dicta pr quam quod neque absolutam libertatem nec divisam in voluntate si simul admittit neccessaria praemotio ut voluntas se determinet

mostrandi de jure 1 —

Siliti q dicunt neujitatm hanc oycrandi y ojita ymotione ũ infalitatij et immutalitatij et osequentij et sdicionata et modalij de dicto n̄ clamare difim. etenim ẽ sane hujuj gri hæc neujitaj sed n̄ solitaj n̄ et ytenjume. etm ẽ neujitaj osequentij etri intuentt et neujitaj aufirenj antr indifram et yinde libertatm ladenj —

Ex hij demũ excludunt oylitera alia ẽ strari dicunt et elidant vim hoz arguoz dicunt n̄ ḡdẽ ed neujitaj anj ẽ sequit ex intm snexione ydicati cũ sbo n̄ tolit Libertatm ita nabar. ad 2 obiectione 12 b 2 sd ẽ ẽd velit nabar. y hanc intrã snexionẽ si semel ſadat y yſuppositatm adigi voluntatm ad sam oycratm sine yoari ad n̄ oycrandũ sibi dar sibi n̄ dar hæc intra snexio Libertaj ruit —

Idem autm alibi tum strobersia 24 b 7 versiculo 1o 2 argum dicit ẽd neujitaj coz ẽ inferte ex anti libero n̄ tolit libertatm huiujmi autm ait ẽ coa oycracionij nostrũ ex yſuppositã ymotione dei eo ẽd ymocio libera sit —

Verum yeto ẽuo yacto ymotio dicar Libera aut n̄ dr libera ẽa Libere yuenit adeo et sic ẽbij ymotio etm ad anij et ejũ neujer Libere orit a deo et tm n̄ facit ut ejũ sit liber et si deuj bellet ymobido neujitare et agere, libere ymoberet go. I. dr Libera ẽa dar ad libere oycrandũ et hæc l yeticio yiiyii n̄ arguã ytendunt n̄ yũ syari cũ ymotio yhicã ẽd dar boluntati ad oycrandũ libere —

Eodẽ yacto refutar frequenj solucio neujitar dicencium ẽ ymotio neujitanj serbat Libertatm ẽa mobet admodare ad natm boluntatij et unis titat ad Libere oycrandũ ẽm hæc est yedenj ẽ yeticio yeigii —

Sed ẽ unica de anjilij ar 12 ad 1m ait ẽd suppositio anj finita et Limitata sed yedenj afinita et ilimitata virtute tolit libertatm n̄ autm ẽ yedit ab ilimitata et infã. yereã ẽ cũ q relinquat indifram in executm n̄ tolit Libertatm ẽ autm illam aufert Libertati repugnat ẽmtumbj sed ab infã et ilimitata virtute dei. ẽ negandũ n̄ sit deum stm ita yũ ynecessitare suo decreto voluntatm ad oycrandũ ut ex mã creaturij indifrã in actu 1o serbet indeynij et nihilominuj sit infrjtralij eiuj boluntaj. alia vero ẽbij causa creata n̄ yt relinquere indifrã ymobendo eim ex yonar yericulo frustrandi suae intencionij eiujdij criminij to ẽm sati infrjencionij tastat et fujiaj ytcrja immãde. ydij tinate —

proxime cum hoc oppositum dicti pot quam cum hoc
repugnant etiam versiculo praeterea optime docet quod suppositio aliquando
includit habitudinem cum connexione ad libertatem ex vi dispositionis includens
in eadem suppositione non tollit libertatem. sic tamen quod haec non includit quod doc-
trina vera ut patet de suppositione d. dicti perfinientis efficacis quod voluntas
operetur dederunt s. a motibus moralis infallibilis s. ab eo quod voluntas
obstinate in circumstantiis in quibus sit operatura id deducit ad solvendum
argumentum factum contra praemotionem hic n. ita supponit a d.d. contraria
esse ad actum voluntatis ut non possit includere connexionem cum libertate
quae tollit indifferentiam voluntatis prius quam ipsa se dedit consequenter
libertatem —

denique ex omnibus hactenus adductis ex actibus patribus et roc ad probandum
quod praemotio physica destruat autem sit argumentum ab auctoritate esse ad idem
probandum n. omnia illa testimonia quae s. libertatis arbitrii adstruit s.
patres et scilicet affirmant doctrinam quam ex ipsis nostram ultimo probare conati
sumus eamdem non mediocriter corroborant. videantur tum apud scilicet et patres
allegatos tum apud theologos agentes de libertate arbitrii adversus haereses
praesertim nostri temporis — sectio 42

fit satis quibusdam obiectionibus adversariorum —

arguunt quod possunt peti ab auctoritate praesertim esse scilicet et patrum pro sua sententia
gratiam efficacem in praemotione seu praedeterminatione physica cumulatissimam solutionem
huius eo ipso quod ad eadem testimonia ex multis quae referri possunt et solent
dicta sunt dicta de praemotionibus sive et dependentia quod ad in universum deorum
hoc observari oportet illis tantum probari efficaciter d. gratiae cui in primo
simo principio sint tribuendi nostri boni actus salutares ad salutem necessarii
efficacitas haec sit sita in physica praemotione cum sufficienter salvetur in infallibili praevi-
sione et certissimo effectu ex vi collationis in circumstantiis in quibus sit habitura effectum
id quod dicat in ipsa scilicet et patres cum dicitur per gratiam agi filios dei,
a christo trahi quod veniunt ad illum a deo fieri s. dari ut faciamus
ut velimus etiam. quod autem contra hanc expositionem solent obici urgentissime

ysuris intellig intelli ho. illa di angeli ...

ca ctm argua e ynnt te aute si l. cum ctrij aut alio c. yhoi et edam alia a noi ea generalia si eyyuat ymocionmu neuy am l. ad oim oyeratim cauys 2 l. ad oim dictatim liberam boluntatis yyosuimus et solbimus dicendeg yrgutim suel de eg. id circo rursu n dubine ad indiyer esolbi.

ytr hec vo mo 2m argum ed cabri. yutat insolubile magis go faciunt cuig tomijtat. oij causa inordini ad suu efum yrius debet cu ostinuta in actu 1o em in actu 2o. id boluntas ybus syluj n sit cu yrius ostinuta in actu 1o inordini ad actus senalis nisi y yhicu ymocionu senalim go hec ycedit simus ut possit actus senalis elicere —

Ad in eis ma cu inuniversu falsam ea causis e n surrit ad efus sibi yycionatur n yrius tt yfuri ostinis in actu 1o em in actu 2o sd clibari ipsa y seursu scomitantm reducunt ab actu 1o imyfacto et clebabili ad actum 2m sibi scorsim sumys hij imyyycio nati ut yatet in materijs y yrius sacramentoz et in alijs seruntis causis etm yhisicis et nalib. ut in calido et unum ydunte calorem ut 8o or scomitancia. circuitu calidi ut 8o vix yi ydunt actum adiutorio yos cognoscibus —

deinde boluntas inordini ad actus senalis intendu i yrius ostinuta yyycionatu in actu 1o y suyernalis huius itaut nil cidyit ut in actu 2o oyeret ytr excitatim sine qua nec nalr aliqd omem facit et scursum scomitantm ordinis senalis e simyyyara ratis o adyt g. cocis ipsa excitationi ocnyerit —

yostremo cu habitus n suyrnum gra excitans simul cu yyarat ed scursus ostinunt voluntatm ut mutatione in actu 1o yfecto e sylo ut possit yrime ydiri in actum 2m senalim l. ea gra excitans hic vim iubandi yhicu y yhicu influxum voluntatm eucisijsu sed ctabuit l. conatu fuerit actu elicere l. ea yyaratis i syuialis scursus quo sufficientissime iuber quocis boluntas n habituata vocat ad senalim actu eliciendu nec refert ed. yparauo hec sit extra voluntati em e deo e voluntati ostinuit nec unu yfuctu esylu agi

in actu 1o et toti illi agi adyr sufitiis imo et si abundans ..
vis in actu 1o —

2m argum̄ qd lorca unque efficax ē qª nisi sedat saltm
yolij ymocio yhica n̄ yoterit dus efficere efficacitr et infalibr
qd voluntas creata operet qd ipsa voluerit qd qd nisi ydicit
voluntatm semp cogonet stingineis liberi arbitri qd yt bellicam
nolle y libito si autm nollit cum dio bolint n̄ operabit sicut
ydictū voluntatm n̄ y hica sd moralitr mediis motibus moralitr infal
lantibus vidt stingentis yhica cognoscet d. voluntas qª qd ism
infalibila moralitr yt n̄ e yhiu saltm qd si reipsa fiat nil
da rit nas fiur. ne go dt hoc periculū frustrationis in d. voluntate
possit q faceri hic ut voluntas crea operet qd qd voluerit debet
ytu yhiu ydictari salba libertate voluntatis —

atq ad hoc argum̄ rebocat aliud sic formiȝ tar qd nimirū
dus ē ylinus yfuns q dominus nostrae libertatis et voluntatis n.
ut infatmus dt cor regis ē in manu d. et quocūq voluerit vertet
illud go yt yhicē ydictando et n̄ sm suadendo faceri qd voluntas
faciat qd qd ipse voluerit . ypo coam̄ rum qª qd suasionis durata
rat optinemus ab alio n̄ meam̄ absō et ut domini obtinemus
sd ut amici ab amico rum etm̄ qª suasio n̄ ē infalibr efficax
sd dicentr a stingentia liberii sicutq go —

Rx qd hoc argum̄ ut dum faceat yotentm et dominū nostrorū
actuū liberorū faciū eversorem nostrae libertatis. ē vº dus ita operans
qª nostras operatus dominus q cordiū et boluntatū ut yossit efficacitr
et infalibr qd qd boluerit de illis faceri ut sept. docet augus illesa
libertate arbitri sd n̄ ydicimatione yhica qª repugnat cū libertati atq
ut dus nequit faceri qd sit albū absq albedine et homo sine aia
roali ita nequit facere qd fiat actus liber absq indifrā voluntatis
in actu 1o et sª yrinsumē —

yt go facere dus infalibr qd qd boluerit de volitionibus nostris qª
cognoscit motiba quis si excitet voluntas ardissime vinciet sut q si
libenturū oppositū omnibus yossit libenter yhicē ypcognoscit etm circumstantias in qb

homo excitatus rei ipsa assentit quo libere et ita volens quod voluntas operetur aut applicat motiva dicta aut excitat illam inspiratus circumstans et ita obtinet quod quod intendit a voluntate physice —

Neque in hoc est ullum frustrationis periculum non ut voluntas d. non sit frustrata ut supra prosequutus sum in materia de praedeterminatione non opus quod operatio intenta non possit deficere sed sufficit quod non sit defutura sicut ad hoc quod propositio de futuro contingenti determinate vera non possit esse falsa non requiritur quod obiectiva veritas eius non possit non esse sed sufficit quod non sit defutura —

Denique hoc non minuit perfectum d. domini quia actus nostros corda deus tenet in supremus dominus ita vero ut simul relinquendo ne servari etiam dominium inferius quod nostrae est hominis voluntatem quae suos actus si libere agit et idcirco suadet voluntatem ut dominus anili sed non suadet sed etiam persuadet atque ita disponit omnia pleno dominio suo et infallibiliter obtinet quod voluntas operetur suasionis quae ut dominus addit minas praecepta etc. —

Haec solutio est diserta doctrina S. T. 1. 2. q. 10. ar. 4. ubi per s. dionysium c. 4. de celesti hierarchia dicit quod ad divinam providentiam non pertinet naturam rei corrumpere sed servare unde colligit ibi S. T. quod omnia mobilia secundum conditionem causas necessarias itaque eius ex necessitate sequantur et contingenter ita ut contingentes quod quae [illegible] inquit et est valde notandum ut optima confirmatio nostris [illegible] voluntas est activum principium non determinatum ad unum sed indifferenter se habens ad multa sic deus ipsam movet quod non ex necessitate ad unum determinat

Potuisset etiam s. d. ingratum huius sue doctrine afferre consimilem aliam pro s. simone magum respondente s. clementi Romano l. 3 recognitionum c. 19 ubi ut satisfaciat argumento simonis putantis quod omnia de necessitate evenire quia deus voluit prius ut evenirent et ita non posse non evenire s. p. disputat dicens quod voluit deus itaque ut aliud esse non posset et aliud quod ita voluit ut in potestate voluntatis deliceret agere quo testimonio miror d. d. opponentes etc. se bellum nostri eum manifeste dicat s. p. in illo non quod posita voluntate dei voluntas humana determinetur ad unum sed potius quod relictum sit in sua potestate non agere —

Dico argumentum auxilium efficax potentius est proprius nequam ad actus liberos secundum actum quae sine ipso non efficiunt ut satis insufficientis opinionis et doctrina est melior et planior sed nullum est quod huius non nisi secundum quod physice praedeterminat quo dandum est hoc auxilium physice praedeterminans assequutio patet est maior quia quoad non comprehendit non quod tam est aliud non efficax quia est repraesentatio

obi

efficaciter et infallibiliter moventis cum quod illud sit praevisum ut sorbet ... clarum libertatem voluntatis debet repraesentari obiectum ut bonum particulare limitatum quod proinde non rapiat voluntatem sed eam indifferentem relinquat nec etiam efficax quod praeter habitum efficiens non undequaque hoc scire cum nec involuntarie produci possit hic effectus certo futurus cum sit causa contingens nec in auxilio ipso cum non sit causa per se per obiectum repraesentato omnino efficax et determinans medici ... quod providiat determinatio futura voluntatis in se ipsa quae iam supponit futura ante quam foret quod omnino implicat et destruit libertatem ergo etc.

Dicendum ... negando ... atque ad probationem dico auxilium praevenientis quod est efficax non obiectum repraesentati per illustrationem praevisionis addatur delectatio magna causata a Deo in voluntate per motum inspirationis vehementis ad praesentia talis obiecti et illustrationis et quod est efficacis praescientia scilicet per ordinem ad praescientiam conditionatam non ut duas sequentes dispositiones cognoscimus supponimus esse per illustrationem proponatur amplectendum bonum particulare ut limitatum et in omnibus illustratio relinquat voluntatem indifferentem ad amandum scilicet non amandum etc. interdum tamen tanta est bonitas obiecti propositi et ita afficiam ergo illud imbuit voluntatem scilicet simul cum illa ita a Deo afficitur ut moraliter sit omnino infallibile quod voluntas amabit interdum vero in iis circumstantiis illustrat et inspirat homo in eis praevisus esset ... futurus. praevisit autem hic ... in se ipso non in causa et non ante quam sit futurus sed cum est futurus, omnino libere se determinans voluntate ad ... et ita quem fingamus per motionem imbuimus in ... auxilium efficacis ... ...

Ad argumentum nullum principium efficiens indifferens in ... indifferens potest aliquid determinate efficere unde quod est ... huius non prius quam agat determinandum ... agere posset ... voluntas est principium efficiens indifferens actuum ... agere posset ... imo ... actum ergo prius determinatur quam agat ... ipsa se prius determinat ergo praedeterminata a Deo.

Aliquid huius argumenti solutionem ... ... ibi diximus ... vero quod ad ... ... ad ... quod indifferens ... indifferens ... agere nihil aliud est quam non ... ... indifferens hic autem non fit

q° prius quam agat debeat determinari n. per ipsam autem determinari prius
quo voluntas ea mere actu .i. ante quo velit se determinare et ut determinata agit
n° ut predeterminata. quo autem pacto stet cum hoc dictum ut n° voluntatem
tunc indifferentem et in eo semper dicat duo indifferentia cogitari disputemus
de 24 a versiculo 3 urgent determinari —

.3m argumentum si predeterminatio physica n° efficeret quod tanta impii
converterentur et infideles fidem reciperent sed sola moralis et suasio
suasio n° quia qui christum sermonantem audiebant et miracula
eius videbant adeo n° crediderunt ut potius dixerint cum eis imo etiam
petierint ipsum crucifigi quod tamen post modum ad solam unius vel alterius
alterius apostolorum vocem penitentiam egerint fidemque receperint
q° optime prosequitur .s. augustinus lib. 4 cap. 1 qui ad simplicianum quaest. 2
columna 6 dicens multi ex eorum non a quo christus crucifixus est qui
videntes eum miracula facientem despexerunt discipulis eius
predicantibus crediderunt —

Respondetur hoc argumentum procedere contra pelagianos omnem vim gratiae collocantes
in externa predicatione atque doctrina n° vero contra nos qui probe scimus ac fideliter
credunt quod praeter externam vocationem opus est interna illustratione et spiritus sancti
inspiratione ut impius convertatur et quod sive christus sive apostolus eius
exterius predicet solus christus est qui interius dat vim externae predicationi
hac vero vis n° est sita in predeterminatione physica sed ut ibidem ait augustinus
in interiori vocatione congrua —

6m auxilium efficax proveniens huiusmodi ut ei resistere n° possit liberum
arbitrium creatum ergo est omnino ac physica predeterminatio consequentia patet per se .ut.
si n. huic auxilio voluntas nequit resistere n° poterit ei dissentire seu
n° assentire at hoc est voluntatem a propria determinatione ad assentiendum
ex vi et positione auxilii efficacis inclinandam. antecedens probatur n. ex eo quo sequitur
resistat voluntas creata nequit resistere divinae voluntati efficaci unde prodit
auxilium efficax in actu 1° ergo nec huic auxilio quia resistere auxilio est
resistere divinae voluntati quandoquidem per auxilio resistere erit per resistere
voluntati divinae —

Respondetur negando antecedens et ad probationem fatemur n° posse liberum arbitrium
efficaci divinae voluntati resistere sed negamus hinc fieri quod nequeat
resistere auxilio efficaci procedenti ex hac efficaci voluntate divina nisi

cū illo hoc reduplicetur ut cū dr. d. auxilio quod subsit efficaci decreto dei n͞ pt homo resistere imo vº ut efficacitas d. decreti indemnem servet libertatem debet pfiniri auxiliū efficax cui possit voluntas resistere eƀ n͞ sit resistitura —

Si tm petas cur dei voluntati homo resistere n͞ possit praesertim cū illa posita possit saltem in sensu diviso n͞ facere qd decrevit si vº possit resistere auxilio efficaci ab eadē voluntate d. efficaci orto — Rx qd qª pū resistere d. voluntati n͞ ē pū ut quumq facere oppositū .l. n͞ facere qd ipsa decrevit .d in sensu composito pān execui qd efficaciter a deo statutū ē ut hoc pugnat dupliciter cū d. decreto tum qª hoc immutabili et infrustrabili l. susceptivo si autem posset cū d. decreto componi qd n͞ fieret id qd semel pr illud statutū ē fieri, aut frustrari aut mutari posset decretū semel efficax qd cū efficacitate eius et immutabilitate repugnat tum etiam qª decretū dei de actu nostro futuro supponit futuritionem eius conditionatā, cū qua impossibilis ē dissensus alterius consequenter est resistentia dureti — — —

At qd auxiliū sit efficax n͞ dicit in entitate .l. moralitate auxilii in recto alterius aliqd roi eius repugnet cū ipso componi dissensū .l. afferat aliqd in obliquo cū quo pugnet et idcirco posito recto auxilii pt voluntas dissentire in sensu composito consequenter eo resistere qº nec dissensura nec resistitura sit — —

Solvº 23 Alia argua solvuntur —

Recentiss. autor strius relatus satis hinc inde ad pivatem suis sl. de praedeterminatione physica egerit quo et eo amplius argua quor qda sic tm frequentiss. complectitur: porro ex illis sex et 20 priora nil aliud obiciunt qm pt grā pure sufficientem debere admitti efficacem roi eius deo tribuendū sit qd efficit in nos nostra bona opera et ab eo ut agamus petere deprecamus, et cū bene agimus ipsi simus obligati grs persolvendi et ita dissimulamus et liqua.

27m ē si deus n͞ praedeterminaret physice humanas voluntates ad actus singulos n͞ diceretur illas pvenire grā sua, sd pvenire go — Rx argum concludi qd qui caret efficaci grā n͞ pveniatur ei sā grā efficax sit pveniens qd absurdū ē ac pterea ratio quo

pt pvari qd sā grā

y hicu ydicrans sit yvenieny ut ēbij grā sficat in actu l° nugi ī ed yvenieny sit ē in arguo. hoc negat mē ē necyvat necyvari pt —

2° grā adiubans y hicu adiuvat g° et yvenieny sd n̄ yt y hicu adiubari nisi prediciando y hicu g° — R̄ negando ans n̄. grā etm̄ adiubans ī l moralr adiubat deinde etm̄ y hicu adiuvat grā yvenieny seu y cilans my expositis de 1ª s. succrrendo. l. y y hicu influxu l. y simpatia yoar l. y intencionali moralem n̄ autm̄ y hicu ydictando. yostremo grā adiubans ē scursus nomitans ī n̄ pt n̄ y hicu adiuvari ē m̄ ī ydusio realis actus at auxiliū yvenieny n̄ ī ni ilustratus et inspiratus quae ypriis mus iubandi et movendi ī l. moralis l. intencionalis —

2° deus ydictat et ymobet ad actus s̄nales g° y hicu ydictat. ans nullo yvat ē si sermo sit de ydictatē rigorosa ad unū inducente infalibr autoritate ut imbolbat stradictm n̄ fieri posita ymocione prius prioritate in quo ēm̄ dictato qua se voluntas dictat negandū ī ans — —

3° deus dans grām ad actus s̄nales n̄ exputat voluntatys nostras ut eliciant g° n̄ sm̄ suadendo sd etm̄ y hicu ymobendo dictat illā ad actū *

Et hoc duntaxat intendit in defoē arausicani ut ex tystimonys patet. Liquido ostat n̄ et silū hoc vaechi fuerit s. masilienses a canitu pelagianor. hoc error n̄ fuit ut dicat albarez l° de auxilis d. 91 ē° post ēm̄ deus vocat peccatorem ad veniam exputat eius voluntatem ut si bellit veniat sd potius ē° exordia nostrs iustificatys n̄ sumunt a grā dei sd a nostra libera voluntate et hoc patet l° ex ipso scilio arausicano a canone 3 ad 9 et pluris alis ut intra yvendam in canone 2° ex s augus n̄ eps 107 ad vitalem ubi n̄ s. semipelagianismū sd s. pelagianismū desputat sd ex libris ex instrutio s. semipelagianos scriptis s. ex libris de predystinate sanctor et de dono yseverantiae n̄ uno aut altero ec ā ab inicio ad finē libror adeo q frequenter yudeat singulari aliqd tystimoniū yferre —

3° ex eps prosperi et hilarii y firy y satis libris de predystine sanctor et de dono ysebere et ex l° eius ī v. prosperi s. vocatorem q fuit masiliensiū antyignanus. ubi inter alia ec 9 alias s. discipulo gianos in oib. iusti hou sumis libere voluntatys nemi exordia catolicos ē s. bonas cogitacionū ex deo semy credere yducere yncipia semipelagianos v° doure inchoāda exordia ā a d. grā in alys a libera voluntate hou. ē° masiliensis ad et dicarat ec 9 20 et ec alias 2vo et in ē 32 alias 12 asirit a masiliensis quosdā dici salbator eius grā yvenit

Ad cos [?] scquio ostat n̄ q suadet et exputat illud ē° q d̄i sugys y ī n̄ sequi suadentm g° q n̄ sputat asum voluntatys n̄ sm̄ suadēdo sd etm̄ ymobendo y hicu dictat ans yt n̄ in scilio arausicano canone 4° dt si quis ut aquato purgemur volutatem nostrā deū sputare tendat resistit sequi santo n̄

Hoc arguo lt urgentius ... lo vhent adversarii sd soluto ... ilis ī dyre ānis deus n̄ ... utat in sij voluntatys nostras actus s̄nalys preyerhim ... obersionē et iustificationem fidē etrā ē° inicia hoc ... ī a nobs neq voluntapinis ... volendo et post mū subse ... ut grā iustificando l. ... sando ad credendū etc —

Et hoc duntaxat intendit * ...

quasdā sequutus q vocarā spontaneī cursus sorboni pervenerint —
manifestare quoq; hunc ce nō aliū fuisse errorē magistri nostri
q̄ bm̄ ipsi scripta reliquere ut fatentur ipsius duos libros de
libero arbitrio ce cassianus colatione 13 de protectione dei ce alibi recalare
q̄ 8 ipsdē probari in studijs probationis de grā & studio 2 in errore 2° —
q̄d si hic fuit error qm̄ semipelagiani sinuere ce arausicanū
inundit dicere sequitur ē q̄d defīi relatā ex canones sicut in 2°
ce alijs aliud nollis sensum nisi q̄d in nullius iustificatione initiū
sit sumendū a libera hoīs voluntate seu volitione qm̄ iuuare deus
ut subinferat grām sanctificantem priū atq; reliqua q̄ ad iustificationem sunt
necessaria ex parte grā ipsa cum 2 m̄ hoīs velle preveniat ce operetur
q̄d optime colligit sensum ex illo capite ad philippenses 2° deus operatur
in nobis velle ce perficere q̄a nō sm̄ perficere seu operari sed cum ipsū
velle procurre grā efficax ut ex illo proverbior 8 hauriet salutem
a domino ut ex 7o legitur preparatur voluntas a domino —
deinde nec deus spectat hoīs assensū post qm̄ vocat ce excitat
quasi tunc tribuerit grām dispensationem ce ab hoī sit spectandū q̄d fiat
efficax cooperatione ce assensu ce ita nō deo sit tribuendū q̄d consentit homo
[illegible] libero arbitrio nō inmem deus ita spectat hoīs assensū
posita grā excitante q̄d hoc nō definiat arausicanū qm̄ ut assensū ē
de ea grā efficax nō ē [illegible] ac ce sed ex ce atq; in aliis 2o
ut praeterea ipsi principaliter tribuit q̄d faciat ad hoc libero assensu hoīs
q̄d oberretur ete —
verū q̄a nō efficiunt grā efficax nostrū liberū actum nisi consentientem
liberem nostra voluntatem ac proinde data grā cui stringendum ē assensus
[illegible] nō [illegible] tollit ut evidentem definit ce indigere deus
sine hoīs assensu q̄d deus excitat voluntatem ce spectat post excitationem
assensū ipsū quem ipse donat id est nō merito spectat deus q̄d spectet nō
exprimit [illegible] nō exprimit ac spontaneū ac libere subiungendū ē praeterea
sicut in [illegible] deus q̄d deus praevenit ut sequamur deus cum q̄d spectat ut misereatur
[illegible] 30 —
Et si deus nō praedeterminarit physice voluntates ad actus virtutis [illegible] ad aversionem
nō dispertiretur cum q obierit ab eo q nō oberit ex dispositio obierit
nō oberi

provenire a libero arbitrio sed illud agere quod non displicet quod etiam probat
diffic. huius argum. satis dictum est alibi et conclusiones subiiciendo de ultimo
9. 2 si deus non praedestinaret physice voluntatis praedeterminatione praedeterminatio
non foret ante merita praevisa. addi aut non foret oio infallibilis non est autem
dm. aut quod infallibilis non sit aut quod sit propter praevisa merita quod etiam
praedeterminatio non ante praevisionem meritorum et oio infallibilis quod ergo
praedestinatus fuit factum praecognita prius futuri meritis. Sic addicionem
et quod dispositio fuit praedestinatio per media est infallibilis et fundamentum conditionis
quod physice possunt non sortiri verum de his copiose disputatum est in materia
de praedestinatione —
9. 3. gloriam causat deus aut physice quod gratiam per opera est
fiunt ex gratia ut idem modo ita dicat quod gratiam et gloriam dabit
dominus ex in his a nullo catholico umquam negari quod physico influxu
fiant opera gratiae sive supernaturalia a deo et forsan fiunt per
influentiam gratiae continuum sed unde quod hinc fit quod deus praedeterminet
physice voluntatis ad huius modi opera. Deinde Illum scire aut
gratiam non in illo cum textu gratiam et gloriam dabit dominus sint
inquinanda opera et fiunt a gratia et non gratia ipsa cum physice deus causet
sibi sermo sit de gratia est habitus sibi dicta est auxilium —
deus argum. 3. et 3. probant quod 2b. ... de eo initio dicebat
in via oio deus operatur physice praedeterminando ex voluntate
ut ex colligi ex illo 2. Corinthior. ... et erit illis deus omnia in omnibus
quod et in viatoribus ... in his argum. a viatis ad viatores firmitatem
cum indifferentia et libertati sit magis dandus locus in via cum inveniri
quod hic vivimus ibi stabimus hic ... ibi fixio. Deinde nec
virum quod per amorem beatificum et ad non peccandum et errandum
ad aliquem alium actum deus praedeterminat physice voluntatis ...
miror denique doctum aliquem pauli interpretem sibi ... ad praedeterminationem
physicam detorsisse verba pauli quod nec hanc habitu indicant nec
ullus umquam nec ipse sibi ... in suo commentario de illa ...
videant expositionis ieronimi et alior. apud nostrum cornelium illo cap.
a no. suo 2t —
9. 7 christus dicebat omnia efficiebat physice praedeterminatus a deo influxu
et aplicatione ut ... ipse testari ... Ioannis 5 versu 19 et 30 non possum
ego a me ipso facere quidquam et cap. 8 versu 28 et a me ipso facio nihil
et cap. 14 versu 10 pater autem in me manens ipse facit opera et cap. 17
14 opus consummavi quod dedisti mihi ut faciam ergo et utrumque physice moti

efficiunt opera salutis ē sane nisi in christo hoīe cū christi grā n̄ fiunt et eim operantis hic christum ut exemplar nostrar operationū sequamur —

Ut confirmi hoc arguo alio tomis iat nimirū christus dnus n̄ potuit n̄ operari pmotus a scīa qua cognoscebat quod quod pat̄ sic aitū decrebisset de futuris operib. eius n̄ cognoscens volūtatem sicaum patris cū quod hoi. illud facere in hac illa circumstia n̄ poterat n̄ hoc ipsū quod cognoscebat futurū et volitū a deo facere ac velle atq determio hic n̄ obstabat libertati eius ad operādū ergo et oēs operantes opera saluti eiusmodi prostabunt hic pditrati a grā christi eim pmotio hic officiat libertati —

Dico ad argum̄ confratm. in eis a mō operandi christi ad mū operandi cæteroz n̄ pū sumi efficax argum̄ qm eius deber obtineri christo qui n̄ sim̄ oem̄ imsfatm̄ ē psonam verbi dedicat excludat ad eam qui dicat oem̄ pfectum̄ potem̄ huitati christi salva eius libertati atq prorsus esonus videat manu tenere debire illi a verbo pterea qo operatae illa sanctam christi huitas cū coimodā impolitate peccandi atq cū plena ditrat ad unumadvsdo melius patri gloriosius nobis qui utilius semper apparebat n̄ qdē physica sed morali qua prior libertati opponit et posterior ē oium̄ decentissima —

Hic ergo mus operandi cū coimoda impolitate peccandi et plenissima inoiū pditrate morali ad unū nulli pure crea concessus ē nec virgini mariæ quod ipsa proxime oium̄ accessit ad filium in hoc operandi mō myscalitas n̄ et pcaliari manu tenentia dei ē mō physica impolitate peccandi in christo obtinuit matri plena vo pditracio moralis inoiū ut pie credendū est ad fuit qdē ex infalibilitate motibus ex amoris qo dei gloriam id n̄ adeo afficiosa ut in christo qui plenissime oium̄ erat qo patris gloriam affectus sed hic dico cæli ac terræ lumina cæteri nec cū peccandi impolitate nec cū plena pditrate morali inoiū operati sūt nec ipsi etiam apostoli christi quam ob rem̄ argū a mō operandi christi ad mus cæteroz infirmū ē —

Deinde, ut etiam tetigimus, Christus Dominus potuit libere operari, si ex hypothesi argua, quia superius ostendimus physicam praedeterminationem opponi libertati voluntatis non solum creatae sed etiam increatae. porro quod Christus praedeterminatur patrem efficaciter decrevisse ut quod hic et nunc hoc vel illud operaretur non praedeterminabat illum physice ad operandum, magis enim ipsum decretum paternum scilicet cognitio illius praemovebat, imo minus quam decretum erat aliquo patris ante futuritionem operationis Christi, at scientia decreti sive supponebat decretum absolutum, erat tamen et operatio absolute futura tum eo modo quo absolute futura erat, tum potentiam ad utrumlibet, ergo praedefinita erat operatio Christi libere futura, et ponitur ut talis agnosci a Christo, et ita non impediunt nec praedeterminant eius executioni mandari —

Postremo testimonia Christi non probant physicam praedeterminationem eius in operando, sed in 1° 2° et 3° praesertim autem in 3° dicat Christus indivisam esse suam et aeterni patris operationem ut confirmet divinitatem suam, item in 1° et 2° indicat potestatem faciendi miracula, iudicandi atque docendi homines non fuisse aliud quam accepisse a patre et patre ex aeterno verbo, denique in 4° testimonio docet se suscepisse onus dimandatum moriendi pro hominibus atque docendi eos et clarificandi nomen patris sui, non deductum non praedeterminatum sed dimandatum aut omissionem operis sicut —

Ergo si Deus non praedeterminatur physice nostras voluntates ad actus singulos, sed per nostram suam suadendo, tum illustrando et inspirando, facit ut operaremur non quae mira dicas in concordia praedestinationis et gratiae efficacis cum libero arbitrio, eorum quae patres tenent non in nostra sed nullo negotio haec concordant ergo —

De praesenti hoc argumentum adeo difficilem existimant nonnulli concordiam gratiae efficacis et praedestinationis cum libertate arbitrii ut nos cum fateamur ingenue nos non ingenii quomodo stet cum sua efficacia gratia libertas humana ad credendum remittunt concordantium nationum et ingenti ita non semel vanum cuius unam laudat sanctus et lib. ac in c. de auxiliis antequam concilium ait quod concordia libertatis cum gratia efficaci pertinet ad fidem credentem quod non potest demonstrari Salbaron 1° 2 de auxiliis de Lez dicit et ostendit probare rem divinae concordiae credendam esse et captivandum intellectum in obsequium fidei ethanc aut cum causa sua —

Nos 1° asserimus in hac concordiam liberi arbitrii cum gratia credendam esse ut unum est ac fidei et hoc statuere et patres praesertim Augustinus passim de auxiliis. deinde explicationem huius concordiae antedeclaratam esse nudam

fuisse difficillimā qd ipsi dicari faceret. 3° inutr docent grā
efficacē ꝑmoveri physicē & impossibile prorsus ꝑ inde q inaudibilem
ut asserendum nos ꝯ ꝑ servar Arbitri Libertatem huiusmi ꝑdeterare.
4° admira politam explicationis huius concordiae in sua sententia immanet
nos remittere ad fidem ut credamus iterum concordandā grā cum Libero
arbitrio ut ipsi nituntur concordare n. concordia ipsa sit de fide
modus concordiae n. sub fidem d. [illegible] cadit. postremo in
nostra sententia Longe clarior quam art. [illegible] media
[illegible] explicatio [illegible] concordiae [illegible] ad [illegible] et n. sine plurimis
gradibus q dictis tam in nostra sententia modandis et [illegible]
de 23 —

Ad [illegible] ut [illegible] aliis [illegible] est soluta [illegible] 22 huius
disp. [illegible]

Disp. 3ª

V. grā efficax saltem moraliter ꝑdeterad actus liberales — succio

Statuunt minus difficilia —

recolant est in explicatione moralis ꝑdeterationis dicta [illegible] de prima
sectione est compendio [illegible] in [illegible] qd ꝑdeterminatio moralis est quae fiat ꝑ grā
efficacem imbitando [illegible] aliciendo voluntatem aut ipsam terrendo [illegible]
in [illegible] [illegible] voluntatis [illegible] gradu [illegible]
imbitationis [illegible] terroris ut [illegible] motibus sit [illegible] prudentis [illegible]
qd voluntas [illegible] id faciet [illegible] omittat ad qd faciendum [illegible] omittendum
[illegible] suadet [illegible] terret —

Deinde qd determinatio moralis aliqua vaga [illegible] ad operandum
[illegible] omittendum vaga ut indifferens [illegible] ad [illegible] operis aut omissionis
[illegible] ad [illegible] aut [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] alia
[illegible] determinatio individualis [illegible] ad actum [illegible] ꝑdeterminatum
[illegible] tantum [illegible] —

2° ad clariorem intelligentiā grā moraliter ꝑdeterminantis seu necessitantis
ad actum [illegible] doctrina august. [illegible] 1° de [illegible]
ꝑpositionis in hac controversia d. grā [illegible] 2° in [illegible] 6
dicere [illegible] in summa qd ante omnem actum Liberum bonum [illegible]
[illegible] concurrit cogitatio seu apprehensio boni amplectendi & delectatio
[illegible] concurrit voluntati [illegible] tale bonum ꝑpositum ab intus est vo apprehensio illius boni concurrens
voluntati [illegible] tale bonum ꝑpositum ab [illegible] ꝑ [illegible] inducunt sibi
actum Liberum [illegible] illustratio ꝑ [illegible] movet
ad ꝑsequendum sibi ad fugiendum qd ꝑsequendum [illegible] fugiendum ꝑponit

ē interdū sit fructus et emolumentū operis interdū honestas eius
obi. et ultra huiusmi. et in amando Deū quantū sit bonū quantū
ad hoc obligatio quantū sit amab. ac m. etc. delectatio autem
affectio voluntatis qua bonū propositū aut c. malū fugiendū
horror et displicentia. itaque propositis motibus ē et iuxta ea quae in
illustratio affectio boni vel displicentia eorū voluntatis in ipsis
ē duo pertinent ad gratiam excitantem.

Porro ut gratia excitans pertinens seu necessitans moraliter voluntatem
ad actū finalem conducit interdū et mediocriter ēd propositio motibus sic
illustratio sit uberrima, et incitatio quae illorum longe magis solito ē
tanto vehementius afficitur voluntas ad Deum cum clarius videt motibus
vim bonitatem et charitatem, tum quod magis displicent mala et vitio
in fuga cum magis patent. ceterū ēd enim potissimū quod in hoc
necessitandi moraliter voluntatis in affectio ipsius gratia bonū quantū
amari. 2. de quatuor motivis et ipsa appellat vicinam delectationem
et displicentia mali fugiendi ēuo n. haec vehementiora occurrunt
voluntatem prosecutura vel fugitura id ēd propositiones vel fugiendū
prosequendū et his deficientibus aut remissis quantum cumque fuerit illustr.
ad rapiendā et necessitandā voluntatem non sufficit.

Cum ergo Deus vult necessitate morali voluntatem attrahere alter
ex duabus viis procedere solet. prima ea proponendo quae ē maxime apta
cognoscit voluntatem sibi in ea occasione et statu circumstantiae inest
sit ipsa et affecta vehementer vel per habitus malos aut finales
vel propriam inclinationem et naturam vel qualitatem passionum etc.
2a vi propria vel singulari suo dono ita afficiendo voluntatem aliquando
aversā ut certū sit ōo ipsā in illo . tam securitatem quam dum
volentem et alicientem et in trahentem aptat dum gratiam actu
voluntatis. in posteriori autem gratia ipsa sibi aptat et in rigore
necessitat moraliter voluntatem denique in utroque abesse immediate
dum considerationem saltem internam ēd occurrere possunt aestim.
sit urcior effus gratiae.

Jo voluntas 2o propter a gratia moraliter necessitari 1o uno ut ita dicam
impetu ēa vehementissimo et potentissimo actu aliter et uberrime
lumine profundit et illustrat. 2o paulatim et repetitis illustrationibus
et impulsibus n. quod crebro pulsat saltem ipsa importunitate modo ē amoliat
atque interdū certū ē moraliter ēd cor crebro et per longum tempus pulsatū
aliquid concedit sicut certum ē moraliter ēd diu tentatus aliquid.

nisi fulciat[ur] à D. speciali g[rati]â —

postremo gradus est incertitudinis futuri actus ex D. pulsare eo v[er]o m[agis] ē certitudo quo vehementior impulsus x[tr]a explicatum d[ict]i[s] introdu-
centa hec ē tentatq[ue] voluntatis aut affectio adeo difficiencia ut o[mn]io sit certu[m] adeoq[ue] ut nulli prudenti liceat dubitari q[uo]d actus sequetur ut videtur o[mn]io erat in dilectissima virgine q[uo]d filio viso in cruce pendenti forte aspersura est adeo amaro filium d[ilectu]m q[ue] d[ilectu]m quem scelestissime patientem tristissima et clementissima mater intuebatur —

his positis 1.º debet est certu[m] in pr[a]esenti p[r]o[ut] d[e]u[m] creatam voluntatem moral[ite]r necessitare quoq[ue] pacto r[a]t[i]o[n]e explicatis ad actu[m] s[upe]rnaturalem eliciendu[m] et in hoc credo nullam esse p[ro]babilem difficultatem p[ro]p[ter] dicenda in sequenti assertione sup[er] ita diligens atq[ue] distinguat q[uo]d deus nunc uno nunc altero m[od]o voluntatis moraliter necessitet seu praedeterminet ad actus et hoc ē 2.a p[ro]batio huius assertionis —

p[ro]b[atu]r 2.º n[on] repugnat stare seipsa voluntatem eligere vel omittere aliq[ui]d ex nimia affectione et inclinatione ad bonitatem vel commoditatem refulgentem in illo sicut enim videmus ita passionis motum vel tentationis vehementia concuti hominem ut certu[m] sit ipsum lapsurum aut obiecturum nisi speciali gratiâ fulciatur —

q[uo]d si s. chrysost[omus] (ut referri solet) in hom[ilia] quadam de Lazaro ait q[uo]d a demone nullam necessitatem nullamq[ue] tirannidem patimur procul dubio aut loquitur de com[muni] m[od]o tentandi aut excludit necessitatem libertati oppositam —

stat etiam diuturnitate pulsationum g[ratia]e aliq[ui]d obiectum constanti-
mu[m] quemq[ue] aliq[ui]d vim et sufficientem et deus vel causa ferventissimum actum in voluntate aut c[um] proponat q[uo]d videt voluntatem vehementer affectum alteri rei aut saepius diuq[ue] repetit pulsatus poterit infallibiliter attrahere illam ad actum hoc autem est necessitari aut p[rae]determinari moraliter aliquo ex p[rae]fatis modis ergo p[otes]t deus ita p[rae]determinare moraliter voluntatem ad actum —

3.º apriori n[am] voluntas inclinatur naturaliter ad id q[uo]d apparet bonum p[rae]sertim proprium quale ē q[uo]d delectat n[am] ut ait philos[ophus] 8 ethicor. c. 2. amabile q[ui]d[em] bonum unicuiq[ue] autem q[uo]d suum est eo v[er]o in bonum magis inclinatur quo magis bonum aut ipsi aut sibi etiam apparet q[uo]d eleganter docuit s. augus[tinus] l. 2 de peccatorum meritis et remissione c. 17 dicens [illegible] q[uo]d habebimus

solemus enim credere quem bonum sit nobis, eo quod delectamur ... quod adeo bonum per aliquod apparere per illustrationem atque ita per ... delectari, ut non sit urbitum inclinandam fore voluntatem in illud. ... autem et non repraesentationi ad determinandam vel trahendam voluntatem in ... satis dictum est hinc sic huius sectionis 1° huius probationis. —

Sectio 2a

obiectiones 1a dicta —

Ob. 1° gratia efficax moraliter necessitans tollit libertatem ergo impossibilis est in ... statum ... probatur 1° non quod moraliter necessitat ad unum aufert absolutam potentiam ad oppositum id non quod numquam sumus facturi absolute dicimus non posse facere, sic quando solicitas et ... dicimus absolute ... gratia non posse hominem diu perseverare aut gravem tentationem vincere ... sine illa nec diu perseverabit nec gravem tentationem unquam vincet ergo posita gratia moraliter necessitante ad aliquem actum numquam faciemus alium non fore impossibile quod fiat ... —

2° quod idem ... non posita gratia moraliter praedeterminante nec necessitate impossibile est in sensu composito quod voluntas dissentiat; si non gratia efficax non necessitans et dissensus voluntati possent componi forent componibilia ... actualis et infallibilis dissensus quod omnino repugnat ... infrustrabile et infrustrabilis et fallibile actus ... foret ac non foret infrustrabile et infallibile ergo data gratia efficaci praedeterminante moraliter non manet liberum ... in illo priori non manet potentia ad oppositum in sensu composito —

Respondeo negando ... ad ... ... distinguendo ... ipsius non quod quod moraliter necessitat ad unum aufert absolutam potentiam ad oppositum seu potentia absolute dicitur auferri potentiam quae aufert moraliter non quae aufert physicam impossibilitatem ... moraliter absolute vocatur in ... hominum ... impossibile ... non sit absolute impossibile ... dicimus absolute non facere quod numquam faciemus non quod physice ac simpliciter non possimus sed quae moraliter non possumus et quod ad ... aestimationem ... ... quod moraliter fieri non potest aestimatur absolute non posse fieri et in hoc sensu loqui ... et patres imo ... cum negant potentiam ad perseverandum diu sine gratia speciali ... ostendimus ... 1° —

Ad 2m ... negat ... ... cuius ... gratia infallibilis ... sumpto ... dissensu voluntatis physice positiva ... non ... quod possit ... infallibilis et dissensus non infallibilis ... infallibilitas ... gratiam ... in nobis ... actum infallibiliter ... ... infallibilitas non ... dissensu ... ... non ...

... obli ...

porro ad infalibilitatem effectus ex vi gratiae efficacis moraliter predeterminantis non requirit quod effectus non possit non esse ipsa posita sed quod ex vi illius sit certum quod non est defuturus quamvis possit non esse sicut dici solet de infalibilitate et immutabilitate scientiae et propositionis verae de futuro contingenti —

dicimus quod impotentia sit dissensus cum gratia huius gratiae efficacis quae est sensus non infert absolutam impossibilitatem dissensus sed ex suppositione sequentis ex qua ipse quod est nunc est esse ac impossibile est quod non sit —

codem pacto solutur aliud argumentum sumptum ex efficacia gratiae moraliter predeterminantis cum qua non est sponsio dissensus cum posita gratia conjunctio est impossibile dissentire. non dicimus quod cum efficacia huius gratiae ratione connotati est impotentia dissensus non tamen ratione gratiae quae efficax est ac proinde non est simpliciter impossibile sed ex suppositione consequentis dicta —

verum instas 2° ratione effectus connotati est impotentia dissensus cum infalibilitate et efficacitate huius gratiae moraliter necessitantis quod ratione ipsius gratiae est impotentia cum illa per rationem non gratia habet hic ex vi et natura sua hunc effectum conferre cum quo est impotentia dissensus quod ex vi sua habet impedire dissensum et ipsum impossibilem reddere ac proinde cum illa ratione sui erit impotentia dissensus —

Respondetur hoc argumentum vim habiturum si natura et vis gratiae moraliter predeterminantis ita inferret consensum ut non possit non inferre atque ita gratia semel posita non possit non esse. at cum non ita sit sed potius ex adverso contrarium supponatur vis huius gratiae semper possit effectum non sortiri effectum et sic non sit illo caritura proindeque effectus illius posita gratia non est quod sit defuturus non sit non sequitur quod si ratione effectus est impotentia dissensus cum infalibilitate et efficacitate gratiae moraliter predeterminantis consensum impotentia aut cum gratia ratione sui aut infalibilitatis et efficacitatis gratiae ratione ipsius gratiae enim ad hanc infalibilitatem requirebatur quod effectus ex vi gratiae non sit non possit defuturus sed tamen nec possit deficere —

quod si 2° instiveris si posita gratia ipsa ipse possis dissensum illo posito et opposito cum ea nullum sequeretur inconveniens quod posito posito in re nullum sequitur at maximum imo impedimentum sequitur ex eo quod posita gratia moraliter et infalibiliter predeterminante ponatur dissensus quod — Respondetur quod posito posito in re nullum sequitur inconveniens absolute at ex aliqua suppositione ex natura sui sequi inconveniens et perfecta positione eius impediri imo involvi contradictionem quod autem involvat contradictionem posito poni in re ex aliqua suppositione consequentis non infert absolutam impossibilitatem ut supra declaratum est —

si urgeas id quod frustra, imo nulla est potentia quae numerum reducere ad actum
quin ergo frustra, imo nulla est potentia ad distinguendum posita distinguendum
siquidem numerum ad actum reducere est impossibile ex distinctis suppositionibus
gratia — Respondeo sic argumentum copiose solutum fuisse a nobis supra, sed posito
in hoc casu dicimus sicut ad quaestionem in cuius 3º solutione negavimus, seu
scilicet nullam esse potentiam quae ad actum reducenda non est, satis non est quod sic ab
intrinseco et omnino est quod se reducibilis, resolvant quae ibi dicta sunt —

Opponitur 2º si Deus posset propter bonum voluntatem moraliter necessitare
magnitudine propter magni boni sed illam nequit illam necessitare moraliter,
ergo nulla boni propter potest eam perficere. Vel nam quod secundariam
hanc nostram solutionem potest in se causa si magnum bonum propositum voluntatem
moraliter necessitare, hoc ipsum etiam posse eiusdem bonum omnibus paribus
non semper in aliis circumstantiis (de quo dubitari nequit) sed etiam in eodem,
non magnum bonum propositum nequit habere vim necessitandi ex gradibus
sed ex ratione etiam specifica, eo modo quod non semper non necessitare, sed neque moveri
[illegible] specificam rationem non habere movendi rationem autem specificam sequitur
quia ipsa bonum quodcumque maximum est, unica specifica eius
rationem necessitandi aut neutram —

2º probatur nam quia si magnum bonum habet necessitare moraliter ma-
ius etiam maius habet necessitare physice quia nam necessitatem imbibit
maius bonum magnum autem imbibit omnimodam moralem, ergo nam imbibit
maiorem moralem, haec autem nulla nisi physica, ergo imbibit physicam,
sed hoc urgendum de bono finito, vel absurdissimum, ergo non idem
quod magnum bonum propositum potest necessitare moraliter —

Respondeo negando maiorem et ad 1am probationem dicitur quod licet magnum
bonum requirat ut fundamentum ad necessitandum in ratione specifica
sua virtutem movendi non tamen imbibit sed ex latitudine graduali
habet necessitare quia necessitare non est simpliciter sed magis movere, sicut
autem quia bonum est habet movere sic etiam quia magnum bonum
plus movere ceteris paribus adeo quod intendum movere magnitudine cuius
ut sic moraliter necessitet ~~[illegible]~~
et hinc patet cur minus bonum seu parvum ceteris paribus non necessitet quia
propria rationem specificam et vim movendi —

Ad 2am probationem respondeo negando maiorem, dicimus sed de bono finito quod
non clare proponit et quantum hoc et ipsum inse magnum sit sicut finitum
est ut adverte supra proponat numerum ita rapit voluntatem etiam ut
non permittat liberam facultatem saltem physicam seu omittendi actum [illegible]

l. cum exercendi actu oppositu l. qo bonu in ipsi diversu et amplius extabit ex subiiciendis —

ad propositum autem huius mo dico quod in merito morali dantur plures gradus, n. intra du ... moraliter merendi quod ut plurimum fiat, n semper intra du autem quod licet physice fieri possit numerum in fiat et sic quod in merito ... excedat omnem moralem contingentiam et indifferentiam ad oppositu ... gradus per quos potest augeri infinitum similiter quam ... moralis meritatis fiunt ... quo in hoc aumento physice meritum non attinget ... magnum bonum finitum meriter moraliter maius et maximum magis et magisque meritabunt id intra limites moralis meritatis quod semper illorum praemium ... certum et certius quod voluntas attrahitur cum amore non tamen quod non posset physice non trahi —

Sectio 3a

Solvitur dubium de gratia potenti meritare moraliter vix ac statuit — 2a assertio de minus probabili —

ut dilucidius ingat ma... huius 2a obiiciam premissae in sui prima, itaque 1a assertio nostra sectionis 2ae enuntiat ... possit v. intra gratias efficaces moraliter meritantis quod possit et intra illustrationes proponentes bona maiora et maiora et motiva magis ac magis meritantia moraliter sit aliqua gratia l. propositio alicuius boni l. motivum inducens ad actum quod ita habeat sua ... moraliter meritari ut applicatum cuicumque voluntati creatae atque in quibusvis circumstantiis habeat illam moraliter meritari an vero meritatio moralis in omni gratia sit limitata ad particulares circumstantias et singulares voluntates creatas. —

Qua in re pars negativa in 2a parte dubii mihi videtur verissima quod nulla sit possibilis huius modi gratia meritativa moraliter cuiusque voluntatis in quibuscumque circumstantiis · rationem exigere quae tamen quod huius mi vis moraliter meritandi adeo universalis videatur ... universalitate obeat in vim physice meritari. —

Sed ego non video cur etiam sine physica meritatione sedit possibilis gratia quae voluntatem meam sub his l. illis circumstantiis meritet tamen moraliter ita quod illa possita sit certum quod mea voluntas gratiae assentiet et tamen physicae ... possit non assentire ita ut possit dici quod aliqua sit talis ... quod ubiter habeat meritare quamlibet voluntatem sub quibusvis circumstantiis quae posita ipsa ... sit certum quod assentiet cum tamen possit physice non assentire si autem huius mi est vis meritandi huius illius gratiae procul dubio meritavit moraliter ... libertati physicae —

10. qº huius ppi debet esse quod quovis gratia seu pro seu motibus et cogitationibus moralis necessitatis sit finitae ac limitatae virtutis ad movendum et necessitandum; non enim poterit tantam vim habere quin non possit aut opposita inclinatio aut impedimenta vel duricies voluntatis aut adversi habitus etc. impedire vel vincere eam moraliter non vis gratiae necessitantis in hoc sitae quod adeo excitat ut superet duriciem naturalem inclinationem et contra quae in voluntate possit impedire. sequitur quod nulla gratia necessitans moraliter cogitationis que ac nullus proinde motibus vel boni in pelis quae quamcumque voluntatem in quibus circumstantiis moraliter necessitare possit —

atque hoc adeo verum existimo ut non sim arbitratus dari quod nulla gratiarum cogitationibus quae habeat vim necessitandi moraliter cuiusque voluntatis in quaque specie sed etiam nec est una unius in una specie sub quibus tamen circumstantiis habere ullam vim habeat non ro in universum totum hoc parat —

et hinc fit resolutio 2ae partis dubii statuimus quod quod singulis gratiis necessitantibus solis sint hanc vim suam tum determinatae voluntatem in determinatis circumstantiis quas deus plene novit nec ullam quae tam ingentis bonitatis proposita habeat quamcumque voluntatem saltem potens sub quibus circumstantiis movere quamquam forsan aliqua sit adeo vehementis et illustris quae habeat omnes hactenus creatas in circumstantiis iam naturalem rerum cursum occurrentibus infallibiliter attrahere — —

demum observare oportet quod tria sunt quae necessitare moraliter gratiam quae singulas necessitantia universim omnium voluntatum in quibus circumstantiis 1º ita ut sine illa involveret contradictionem aliquam voluntatem agere 2º itaut sine illa nulla omnem agere esset possit. 3º itaut voluntas omnis ea gratia necessitante adjuta necessario moraliter ageret proinde sine illa et cum alia non necessitante aliqua voluntas ageret reipsa et quos parato hoc putant impossibilem huius gratiam in universum necessitantem hactenus propositam. 1º vero et 2º modo impossibilem ob alia quae dicemus in sequentibus —

Dico 2 interdum deus gratia sua efficaci praedeterminat seu necessitat moraliter creatam voluntatem ad actus salutis eliciendos aut etiam ad aliquod aliud bonum efficiendum vel omittendum malum. patet 1º nam hanc necessitatem moralem efficit inebriatio spiritus quae facit hominem quasi sine libertate operari divina diligere etc. de qua psalmo 22 et 35 et canticorum 5 et abundantia spiritualis consolationis devotionis et gaudii quae currere facit et in gremium stabilem seu immobilem facit ut dicitur psalmo 29 et 118.

Quibus consonant quae de se sentiebat apostolus cum ad romanos 8 versu 35 ait

quis ergo nos separabit a charitate christi tribulatio an angustia etc et
versu 38 certus sum n. (cum certitudine fidei futuri enim actus moralis necessitas)
quia neque mors neque vita etc potest nos separare a charitate dei quae est
in christo Jesu —

Praeterea experimento quod sponsum introducit in cellam vinariam inebriat
spiritus contemplationis bino somno enim vigilamentis sopiti tanta se ad orantem
fragrancia, trahi ut non possint non in odorem unguentorum post deum alacriter
currere hoc autem est moraliter perditrahi ipsos operari actu et cogitare
enim in cogitationem et actum et opus alio valeant divertere. videantur quae
de charitate hac et somno vigiliis pro misso copiose disserit s. Bernardus
hom. 20 in cantica in illa verba cap. 5 et inebriamini carissimi ego
dormio et cor meum vigilat videantur etiam quae ut refertur infra
s. dionisius et s. maximus —

2o pro exemplis ostendit apostolos marci et pauli et boni latronis
quorum repentinae ac ferventissimae conversiones ingenti vi divinae gratiae uberrimis
et illustrationis ac vehementissimis inspirationis tractis atque mutatis
tibi soline non sic mutatis fuerunt proculdubio solius dexterae excelsi
magnificantis dispositam suam qua sic ita reluctantes voluntates aversas
procursam moliri a deo et actu potuerint. ergo audire quod angeli qui in
1o instanti suae creationis peccare non potuerunt post visionem sed deputa in manu
de angelis ne illorum peccatum ut et opus bonitatis conditoris tribueret
eorum autori ut non liberi tunc non peccarunt per se morali et physica
necessitate non potuerunt pro illo instanti peccare —

videantur denique quae diximus de proxima sect. 13 de perfectione morali
christi et virginis n. hac semper in operationes unitiva perfectas operari
dignitate ipsorum est quia hic operandi modus supponit ardentissimum actum
quo ad beneplacitum et gloriam et in singulis operis plenissimam cogni-
motibus inducentium ad exequendum quod placeat deo —

3o non ut s. augustinus elegantius docuit in 1o de gestis pelagii
c 3 in exordio plus est agi a deo quam regi qui non inquit regit aliquid
agit qui autem agitur agere aliquid vix ipse incipit. id prout apostolum
satis alius filiorum dei non sunt reguntur sed etiam aguntur et vix ipsi tunc aliquid
agere inquiunt ac inde quasi rapti necessitati aguntur deus potius vi et potentia alteriusque

aguntur quo

s. magistratus moraliter operari —

denique plurima possent expresse afferri in confirmationem huius 2ae ... sint satis hec pauca s. dionisius c. 4 de divinis nominibus ait quod amor divinus extasim facit nec sinit amatores esse sui ipsorum sed eorum quos amant sic camaldulensis sarracenus Langelius noster aliique vertunt non sinens esse sui amantes sed amandorum, loquitur quoque de eo amore quo nos deum amamus ut exponit s. maximus in scholiis s. Thomas opusculo 28 de perfectione vitae spiritualis c. 20 et dionisius in dionisium planeque hoc expresse

deinde s. gregorius nazianzenus orat. 1 ad patrem et vos ait si ad vos tum ductum et vinctum in christo non catenis ferreis sed tenacissimis spiritus vinculis astrictum et s. bernardus de interiori domo c. 7 ubi sic inquit amor dei totum absorbuerit affectum ut negligens et immemor sui non nisi iesum christum et ea quae sunt christi sentiat homo denique ut arbitror propter hanc inexhaustam caritatem huic itaque sic affecto non est onerosa paupertas iterum non sentit iniurias etc. quem si amor dei intus ligatum tenet nec ad modicum quidem exire extoriis valet etc —

denique s. chrisost. to. 3 hom. 67 in Ioannem vehementia voluntatis qua aliquid cum merito vel demerito facimus vel omittimus dicit vocari in script. impossibilitatem sicut quod idem est id nos dici facere non posse quod vehementer bonum intueri volumus omittere hoc non inquit ut cum sermone usurpatum videmus non posse aggredi hominem diligere ... non quod ille fieri bonus videat ibi chrisost. —

sectio 4

Expediunt magis controversa in hac disputatione —

hactenus discussimus ea de quibus minus dubitari potest ... efficacis gratiae magistrat... moraliter ... quod deus possit huiusmodi gratia ... magistrare voluntatem ad actus bonos liberosque ... ita magister ... videndum ... salutem ... pl.

In hoc dominus efficacis ... magistrari ... moraliter ad actus ... durandus ... vasquez quaestionum ... et alii et magis expresse ... de 19 c. 2 et 3 et de 122 ... voluntatem ... movere ... ab expressioni efficacionis bonae cogitatione ... delectare ... quod deus ... non ut ... sequi ... ad rem suam ... cogitatione bonae ... expressius et efficacius ... bonum prosequendum ad quod bonitate ... cogitationem proponat ... ipse docuit quod semper ... voluntas ...

alex. expressiorem boni ... quo magis delectat ... voluntate

veniret di: vocali nisi necessitata —
Ergo vº. necess. imediate a Deo hum. voluntatem movere, neque natu
a gra. efficaci, sed ab exemplari cognitione boni velle operari. atq. ergo
ad alia, exemplis docerna colligendi — potius, pro hic est moralem necessi
tatem voluntatis in operando et volendo, etiam post liberi boni operi libe
rtatem, nec ipse non semel docet nisi hac exemplari boni cogitare, praemove
voluntatem ad actum in pro moben —
Arguendo vº. est, dd. dico et pro ex dicto ex versiculo ad ubi aliqui
cc. et ad 2 totum inde quod actus in dest. aliqd. pro uerbo
Cº. 1º. pro ad operandum n voluntatem praemit expedita ad vivendo
omni exemplari cogitatione boni relinquent omnino libertatem ac
n auferendum illi per libertatem. inde dicit et scius ex vivo et cogitatio
nam efficaciori cedi magis necessitari quia in per im inde im operit
cum libertatem quoad exemplum qua hic nihil nullus praevie
dominam voluntatem n agere nisi praedeterminata moraliter a deo efficaciter
habita tam tam plus necessitatis in eo conto atq. dd.
Porro in per dividius est videamus observari oportet in his an
efficacia dicti gra. ed necessitas seu praedeterminatio moralis voluntatis ut cum
exemplo ut cum quoad operatio —
Dicendi notandum 1º. doctrina vera sed relata quae a Patrum hanc
moralem necessitatem fieri ex exemplari et efficaciori gratiae cum eius
illa pro mali oppositi voluntatem moralis necessitat. atq. velut
id ulterius dici illustrat. q. ex impeditur inclinatione —
Dico ergo, dici aut ed voluntas necess. bonum vult aut praeparationis
necessitate moralis aut ed esse semper frequentius hinc aut regulariter.
vult et operatur in pena gra. moralis necessitas nec — necessariam
bonam operari bonae voluntatis ut pono est ita necess. aut difficile nimis
illa imbecillis eorum voluntatem operari et itaque si idem possit
voluntas ut numeris —
Dico 2º. gra. n ita semper necessitat voluntatem in bona operatione
ut sine illa n potest bene fieri hic est quod referimus sequens est
praecept. magis probatur ergo est debere oppositum et ita necessitatem, ut ipsius
tamen ejus pro gratia grā. impedit in eo a n oportet et n hinc grā
ficaciter reddente ibi dicto —
Dico 3. necessariam necessitatis voluntatis necess. moralis ad bonum
et sequendum malum in frequendum a gra. efficaci ex illa. datur. quoniam
et in exemplari necessitate est ad ad sequendum voluntatem per resipiscentio
mali

oppositi et sit apprehensio vel efficacior repraesentatio mali ad quod fugiendum [illegible] quam repraesentatio boni oppositi, tunc reperitur in his qui [illegible] domum [illegible] non agere regulariter necessitate morali et gratia efficaci [illegible] sequitur [illegible] ad oppositum [illegible] de [illegible] in [illegible] [illegible] membro [illegible] [illegible] 3 [illegible] 10 et 11 [illegible] [illegible] de 13 [illegible] a n° 7 alii qui plures. Deinde [illegible] quod [illegible] voluntatem non moveri nisi ab efficaciori vel apprehensione [illegible] boni [illegible] duo bona aut aequalia aut inaequalia aut aequaliter aut inaequaliter [illegible] eligere [illegible] vel quod minus [illegible] quod [illegible] proponit [illegible] [illegible] ar 1 ad 3 et 12 [illegible] ar 6 ad 1 [illegible] immo [illegible] [illegible] eligitur [illegible] Ricardo [illegible] ar 2 q 4 [illegible] [illegible] quod [illegible] 16 [illegible] 10 [illegible] ar 2 [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] quaeq. [illegible] [illegible] [illegible] n° 11 [illegible] n° 20 [illegible] n° 19 et 20 [illegible] hurtado de [illegible] de [illegible] —

Quam imo [illegible] hanc [illegible] [illegible] Aug. [illegible] 22 de civitate [illegible] ubi ait quod [illegible] aliqui duo aequaliter affecti animo et corpore et aequaliter [illegible] videant unius corporis pulchritudinem qua visa unus illicite moveatur alterius voluntate [illegible] [illegible] [illegible] nihil aliud [illegible] quod hanc in illis faciat discretionem nisi quod unus voluit alter noluit a [illegible] [illegible] [illegible] vim [illegible] [illegible] nihil aliud [illegible] invenit nisi quod libero [illegible] arbitrio [illegible] non ita [illegible] [illegible] Aug. in his quod [illegible] ad vim voluntatis in ordine ad vitandum peccatum [illegible] in libris [illegible] [illegible] gratia [illegible] pelagianos [illegible] [illegible] solutioni [illegible] quod [illegible] Aug. [illegible] [illegible] libros [illegible] post [illegible] imo debitam pelagianorum [illegible] [illegible] [illegible] pelagianorum errori [illegible] [illegible] quod in ipsis aut minus iam [illegible] aut non adeo veritati [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] universa [illegible] in retractationibus illibata permansit —

[illegible] [illegible] [illegible] S. Bernardi [illegible] de gratia et libero arbitrio ubi [illegible] initium dicit voluntas non semper [illegible] [illegible] [illegible] rationi mobilis [illegible] multa faciat per ipsam [illegible] ipsam [illegible] quasi [illegible] eius ministerium [illegible] sibi [illegible] quasi dicat [illegible] dictante hoc vel illud [illegible] melius voluntatem [illegible] [illegible] in [illegible] ac facere oppositum —

Hinc [illegible] [illegible] [illegible] nostrae [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] quod non semper [illegible] voluntas ad prosequendum bonum vel fugiendum malum a gratia per [illegible] repraesentatione boni prosequendi vel mali fugiendi [illegible] hoc ita semper [illegible] nisi [illegible] voluntas vel non [illegible] prosequi nisi quod ut eligibilius repraesentatur aut fugere nisi quod proponitur ut detestabilius vel [illegible] nunquam nisi ita propositum fugiat aut prosequatur non [illegible] falsum [illegible] quod voluntas non [illegible] aliud prosequi aut fugere [illegible] [illegible] semper [illegible] quod [illegible] ut eligibilius aut fugiat quod detestabilius apparet per—

consequens in hoc discursu est ubi m.te est maxima doctrina ut visum est nec pt. propter aliam radicem aptam huius necessitatis p.te ex praeterim. sumpte pro tanto in ea m. quoad sua vim quae exercetur in mente divinis humanis et a nobis emittit tui et humanitatis quatenus ipso die aia de eo de voluntate eius ut hic tradatur brevis attendit —

Libertas est mo. ... in ... ex parte libertatis est quod adducit aliorum ... imaginis testimonia eo est stabilis humana libertas, in peccando et in ... bonum est libertas ... negare verum cum hoc adesse alia ... sibi bonum sibi malum ... arbitror ... ad ... —

hoc ... in ... momentum ... in ... ad Liberum arbitrium ... duas ... ligendi ... videtur ... cognoscuntur ... boni aut mali ... cognoscunt ... in ... eligunt ... cognitio ... boni aut mali ... cognitio debeat ... ad electionem ... ad ... auget ... aliquis ... quem hic ... duo hominis aequaliter aut inaequaliter ... aequaliter aut ... quo ad ... hic ... alio in ... —

Dum ... voluntas ... prosequi ... eligibilius seu melius proponitur nullo ... libera ... ad eligendum ... libitum ... ad omittendam electionem boni quo ... libera ... quoad exercitium ... quoad specificationem ... prosequi ... nisi quod melius ... possibilia ... melius ... indicat ... ab ... divertat ... ad aliam ... ... dirigere nisi ... omnia ... proponatur ut meliora ... prosequi bonum ... melius indicat ... ... melius ... quod ... hominis ... falsum ... quod voluntas nequit prosequi nisi quod proponitur ut eligibilius aut fugere nisi quod ... repraesentatur —

Quoad ... experimento ... in nobis ... indicantis nobis ... placere ... in ... superabili ... in ... vilissimis ... bene placitum ... voluntati duo bona ... aut ...

obedientiæ permissionis aut operationis ab illa ad proponendum bonum simul et
prosequendum cum sufficienti libertate et immutationis eius quod supponit in voluntatis
libere prosequatur vel omittat denique est expressa ratio libertatis nostræ sic quod
ob nostram exercitium eius in actu exercendi unum pro alio eligamus sic quod
proponit obedientiæ iudicat quod necessario, sic quod voluntas prosequatur quod
quod expressius proponit ut melius aut delectabilius —
Causa operationis ut quod non ideo colligatur quod regulariter proponit
bonum proponit gratia necessitate moraliter voluntatem ad actus boni
imo dicendum sequenti ut quod necessario regulariter voluntas quæ
necessitatur moraliter agat sibi homini sibi alio quos praeter non dandus
sit sed aut per se sed gratia non deberet moraliter necessitas non deberet
caritatis in qua gratia sine quo necessario est aut semper aut regulariter non
Dicitur non necessitas moraliter ad non deberet nam non deberet conditione
dicitur quo non sit prius id moraliter possint deberi sed velle simul
resistere dari quod pluries imo frequentissime fieri aut sibi sed
in quo repugnans involvebat alicui dari quo posset moraliter deberi
cui doni dat sed semper aut regulariter certum quod non debebit sed certum
adversario illius quod cui denegat gratia moraliter necessitas non debet
quod requirit. huic tam voluntas per se moralis ad deberi —
Ratio certum est propositio quod non negetur gratia efficax in actu non debebit
divinæ gratiæ et tam in negatio non desit semper huic per se moralis ad deberi
quo ut desit sibi per se non est satis quod aliqua gratia negata sit defectus
quod cum defectus operationis est certus et ratio coniunctio illius cum gratia data homini
est et tam quod sit fieri illi coniungendus non desit necessario per se moralis
ad actum negata gratia est illam non futura et sic frequentius est certus
defectus operatis et expressa negata gratia efficacis at si est cum est certus
defectus operatis non requisita negata gratia efficacis sed ex gratia doni sufficientis
potentiam vel sufficientiam ad operandum in suo genere physico et tam nam suam
sidirari atque ita certum voluntatem non repugnaturam in adversariis illius
cum denegat ei gratia moraliter necessitatis futuro sicut necessitat moraliter
voluntas ad operandum, cum expressa collatio talis vel talis doni in
actu certum quod operabitur statim necessitat quod necessitet moraliter ad
non operandum cum ex negata talis vel talis doni in actu certum
quod non operabitur —
Dico 3º gratia efficax nec semper nec regulariter necessitat voluntatem ad
deberi. Aspirationum et inspirationum ubertate vel vehementia simul
idem est vehementia motibus et vi affectionis excitare. ut cum habetur
S. August. lib. 1. c. 1. contra Iulianum c. 8 longe post medium dum ait (gratia)

(Loquitur de reprobis, nemini adducit ad veniam salutem et aequalem qua homo in christo reconciliatur deo ubi illius auxilio non gratiam sibi imparem praebet —

Pr. q. 1° non prima facie est 2 pr. prioris assertionis, non ut vidimus generaliter probat. qd si si non: deponi ac primo credibile qd voluntas semper l. regulariter operetur moraliter necessitate nec q. gra necessitans carint dicantur aut semper aut regulariter carere pota morali ad deffendu l. ad non perseverandu moraliter imo necessitate est ad mortaliter peccandu aut non resurgendu asserto etc. qd dicitur de primis parentibus in statu innocentiae non sim absurdu i verum etiam ad doctrinam s. aug. innumeris in locis —

2° pr. n. experimento expertissimu est hoies n. praebentes uberrimis auxiliis efficacissimis inspirationibus et clarissimis illustrationibus de coi lice coib. q. motibus ac remissis affectibus mor. sepissime imo regulariter operari saluti conveniens preparari addere sacramentorum et cumulare merita go etc. —

3° qm ad electis dicerem et de providentis pulcerrima varietate diligent q donor aestimat et uberrimam sequuntur qd ubernim operalas fulgentissimis illustratis ac ferventissimi affectibus rapiuntur necessitantibus moraliter ad operandu n. cedant nisi raro et paucissimis in q. monitis sanctitatis. u. hinc i. qd qd in superiori statuimus de dignitate christi ac virginis matris eius fuisse qd ita praebentes fuerint semper operati qd qd deo placere perspiciebant go. —

dicemus q n. angeli boni q steterunt in primo instanti suae conditionis non perseveraverunt infallibiliter a gra efficaci superiori cum emfeunt aequaliter iu go n. semper imo nec regulariter gra efficax ubertate sua necessitat moraliter consequitur proclami tum qa si gra efficax ex natura sua poscit tantu operandi etiam in angelis iste iubaris tum qa angeli in instanti prioris et q. reipsa iubant a gra efficaci —

Ans pr. n. cum gre auxilia 1° fuerint angelis distribuntur ex mensura natis perfectionis earum et perfectionibus a minus perfectis perfectissimi et ad dono consequens i. tam qd alig maiori gra praebenti ut pote perfectioris nec perhaberint hinc qd nullus sit auxiliis fuerit infallibiliter qd adu proportionalis per re uniuscuiusque perfectionem ex se fuerint aequaliter praebent dein. n. fuit micaeli gra collata acienter perfecti nec sue qm fuit luciferi acinu sue

perfect.

quibus ea perfectior erat sed eius gratia fuerit copiosior, quod si haec commensurata perfectioni Luciferi eum non necessitavit, ergo quod nec michaelem necessitabit sua suae perfectioni etiam commensurata —

Dico quod gratia efficax non solum non necessitat quoad exercitium semper aut frequenter sed nec quoad speciem haec propositio constat ex duabus prioribus in generali totum hoc probatur experientia quia non est aliquod principium unde colligi possit necessitas quod gratia efficax vel semper vel regulariter necessitet voluntatem, et etiam saltem quoad speciem comprehendenti dicta patebit quod si ad speciem non necessitat minus necessitabit ad exercitium cum hoc libertati quoad speciem colligatur etiam libertas quoad exercitium —

Sectio 10

Solvuntur argumenta opposita dicta —

1m argumentum adversae est 1 exemplo ubi dicitur spiritus domini irruisse in Valaam numeros 24 versu 2 et in Sanson iudicum 14 versu 6 et 19 et 15 versu 14 etc. et apud Isaiam c. 8 versu 11 sicut in manu forti erudivit me ne irem in via populi huius etc. irruere autem spiritum domini in aliquem et erudiri in forti manu videtur sonare ad minus moralem necessitatem tum erudientis tum irruentis ut eius in quem irruit vel quem erudit infallibiliter vel prophetet vel pugnet vel opprimeret etc.

Respondeo omisso testimonio Isaiae quod non est ad rem cum ibi erudire non docere sed corrigi seu puniri et in manu forti acri supplicio affici sicut hoc in mem. testo omisso admittimus irruendi verbo significari necessitatem ad minus moralem in ordine ad ea ad quae spiritus domini vocabat prophetas aut viros fortes Israel sed etiam spiritus malus arripiebat Saul 1 regum 16 versu 16 et 23 quod non minus eum irruere necessitatem ad malum significat. sicut quo circa hoc quod Saul interdum arreptus ab spiritu malo necessitatus fuerit saltem moraliter ad malum perperam colligitur quod omnes peccantes necessitati peccatum perpetrandi iterum perperam colligitur quod omnes qui pia opera exercitant necessitati moraliter operentur. quia quidam ut Valaam et Sanson ita quidam necessitati prophetizerint irruente in eos spiritu domini. —

Urges saltem huic est illius doctor Paulus quicumque spiritu dei aguntur ii sunt filii dei ad romanos 8 versu 14 non vero his verbis statuit quod omnes filii dei spiritu ipsius aguntur quae sanctus Augustinus 10 7 libro de correptione et gratia c. 2 ingerit inquit si filii dei sunt spiritu dei se agi etc. et 10 sermone 43 de verbis domini c. 7 non sunt autem filii dei si non aguntur spiritu dei. agi autem ut superius vestigi sanctus Augustinus i necessitatis operari et ideo glosa hic agi explicat impetu impelli et sanctus Thomas in epistola ad romanos in expositionem huius verbi affert illud Isaiae 59 versu 19 cum venerit quasi fluvius violentus

quum spus dei agit —

huic accedere pr christi testimonium ioanis 6 nemo venit ad me nisi pater qui misit me traxerit eum n. dicendo illis e ac trahendi verbo vis moralis necessitatis haud obscure indicat —

Ad ad testimonium apostoli in sis signum illi afratibus huiusmi quaecunque n distribuere nisi totum primum pro regula dialectica et tantum n tm videri agerere quod oes filii dei spu dei aguntur quia ... quod oes qui aguntur si filii dei tum quo stat n oes filios dei agi spu divino et hec . or . expositio s. argumi —

Ad ptr pter autem s. augus ubi statuat apostolus quod quicumque si filii dei aguntur spu ipsius n fit prohibens aut quod mois operis agant sed tantum in heroicis cuiusmi ... carnis mortificatio de qua ibi apostolus et hoc indicat in sua expositione cornelius aut agi ibi n sicat morali necessitate adigi ad opus sed sm regi pro christo notificatum intimaliter Lira et alius aut efficaciter iubari ut satis declarat s. augus dicto sermone 13 de verbis dni et pterea s. Leronimus in hec apostoli versa ait quod itafilii dei bona faciunt agunt spu dei sicut peccatores linquendo spu diaboli et hoc ipsum sicat trahendi verbum quo usus e christus dnus. ioanis 6o pter quam quod ptr in universum oes filii dei agerent morali necessitate ad opera pietatis sed magna copia fidelium peccator qui intendum opera saluti adiunctia venialia prestant de quibus nil ibi apostolus definit. omitto alia ... testimonia que afferri possunt ab adversariis quam pro dictis universa solbunt —

2 argum efficit expl... s. augus aut tum ubi docet cum gratia ... certissimum et infalibiliter sibi quod gra dei ficiat a nullo durocorde respuitur aut quod ex d. gra e hos indeclinabiliter et insuperabiliter aut imbictissime intendum bonum prestant L. malum fugiunt ut 2o et Lo de predestinatione santorum c. 6 et Lo d. correpte et gra c. 22 tum ubi docet aliter aeternum si hois nec corruptis atque tum hois nec integris aut etiam tum angelis qui steterunt in ordine ad perseverandum in bono quod hi qui perseverant in hoc statu potentiori gra perseveriant et iubent quam infirmioris .. illi autem tum qui perseveraverunt n ita potenti quam fortiores viderat Lo dicto de correpte et gra cap relatis ad hec tamen gratiis efficaciter prescritum si infalibilitate sus ut ibi ab augus dicentibur n. or. pus te in alio ...

imbecillem voluntatem in ubertate ipsius necessitate moraliter; nostram quo ctiam de hijs testimonijs aliis

quae similis in his non ostendi nisi efficacis gratiae indefectibilitatem in actu aliquo

quod saepius bene stare potest absque morali necessitate voluntatis vel angulabili

dum. i di sequenti —

Deinde ex ipsis meis testimonijs colligi saltem aliquam gratiam ... efficaci

... [illegible] fuisse quam moraliter necessitaverit homines ... [illegible]

... permanserunt —

Primo neque s. augus. loqui de omni gratia efficaci ad quodvis bonum opus praestandum

sed de ea qua stat in bono incepto usque dum ut finaliter perseveraret, nam

quod quod sit de hac poterit aliae non sit ad perseverandum finaliter non necessitans

moraliter —

Secundo nec de gratia quae dari in nostra lapsa statu ad finaliter perseverandum

aliquid s. augus. docuit, quod pote potentior quam liberior adeo ut necessitatem

moralem afferat et in hoc differat ab ea quae collata sit parentibus nostris

... in i primo instituto ut doctrina s. augus. in illis de 11 et 12 de correptione

et gratia ad statuendum discrimen inter has gratias quod cum ea quae collata

sit parentibus et angelis illi non steterint ut ex hijs quidam non perseverarint

at cum ea quae confertur modo praedestinatis omnes perseverent usque in finem unde gratia

angelorum a toto gratiae et primorum parentum fuerit sufficiens seu quam ibi vocat

s. augus. sine qua non possent et cum qua possent perseverare omnes homines

angeli quam hos si vellent gratia vero praedestinatorum in praesenti statu

qua reipsa omnes indefectibiliter indeclinabiliter insuperabiliter et imbicillissimi

perseverant —

hijs testimonijs s. augus. solent addi alia ... experientis gratiae efficaci

inferre aliquam necessitatem aut infallibilitatem sed verum in hoc ... ...

incubuimus de prima —

3um argumentum sit a ratione quod semper voluntas operat moraliter necessitate

ab aliquo principio ... dictanti ad operandum, quo ut dicit ... ...

aut similiter ad salutem operat necessitate moraliter a gratia ad eliciendum

illos ... ...

in ... quod voluntas semper operet necessitate ... ... ad

operandum possit ... argui. quod ... quod non quam voluntas movet

... ad operandum ... ad eligendum nisi supposita ... aut efficaciori

... melioris ... aut medii ... stabiliri ... ...

... ... de necessitate voluntatis ad ...

sed ad electionem melioris medii ... in hoc gratiae ... ... necessitate

operandi ... ...

... hic i ... ... in ... de actibus humanis —

Quo 2o ... ... voluntas in ... 2o proximo ad operandum

ostitutes n̄ ē ex sua pᵃ indeterata ad operandū n̄ ē ex suā pᵃ determ.
ᵉᵒ qdē ex duos otraditorij ꝑdicatj cuiꝫ mĩ ū ē determ̄ aut inde
term̄ unū neᶜᵉ debet obenire boluntati in actu 1ᵒ id q ex sua
pᵃ si autem n̄ obenit ex sua pᵃ indeterato ne inde fiat n̄ pu
determari ꝑ operatem ẽᵃ sit determ̄ ᵉᵒ ē ex sua pᵃ indeteratum
ᵉᵒ imbolbit otradictem obeniet ex sua pᵃ ū determ̄ ad operādū
in actu 1ᵒ gᵒ ū neᶜᵒ determ̄ ᵉᵒ ē neᶜitatā ū ad operandū —

deinde ᵉᵒ hec neᶜitas voluntatis in actu 1ᵒ sit aquᶜio ꝑtro
ꝑate n. alr̄ destrueret libertatem ᵉᵒ qdē nullā supeeret indifrā
in actu 1ᵒ intrā boluntati . postremo ᵉᵒ moralis sit n̄ neᶜᵉ
liquet ex ᵉᵒ debet ꝑtr camdē roēm ne . bl. libertatem lidat relinquere
indifrā ꝑhicā gᵒ etcᵃ —

huic tamen arguō breibin fit satis n. ᵉᵒ ᵉᵒ sit de oposite otraditoria
hac ꝑpoē boluntas ex sua pᵃ n̄ ē indeterato ex sua pᵃ ē determ̄
in qua ꝑculdubio n̄ nullū imo ꝑlurimū difū imbeniunt dialectici
negamus ans argū et ad ꝑbatem si sermo sit de indifrā et indeterate
simplr boluntas ex sua pᵃ ē in actu 1ᵒ indeterato et indiferens
donec ipsa suā indifram ꝑ operatem reduxit ad actū determ̄ nec
ꝑ hoc libertati aut ꝑiali indifrē ꝑiudicat hec. n. ē in voluntatis
imo hec sua ꝑialis indifrā ᵉᵒ possit se ad determ̄ actū l. ꝑatiōnē
eius libere rebocare ᵉᵒ si determᵃᶜᵒ operatis libertatem lideret atꝫ
indifram ꝑialem destrueret longe amplius lideret ac destrueret ᵉᵒ bis
alia prior seu in actu 1ᵒ determᵃᶜᵒ si autem hec cū libertate et
indifrā ꝑiali opati pt cur n̄ etiam opabitur determᵃᶜᵒ ꝑ actualem
operatem cū libertate et indifrā actus 1i —

si vᵒ sermo sit de indifrā et indeterate simplr ᵉᵒ ē sm̄ moralis
nec ē de pᵃ voluntatis operari cū indifrā seu indeterate morali in
actu 1ᵒ nec cū determ̄ morali hoc ē n̄ ē de pᵃ illius ū in actu 1ᵒ
indifrem moralr nec determ̄ sicut nec de pᵃ operis ē ū esse
albū aut n̄ albū —

4ᵐ argum boluntas interdū saltem operat neᶜitate moralr
ꝑpter nali bonitatis nalis et inordine ad finis ordinis nᵉ gᵒ eiusꝫ
inclinat a pᵃ ad operandū ꝑpetuo opera snalia seu ᵉᵒ bis
alia saluti oducentia operat moralr neᶜitata ans admittit

a nos in superioris. sequeto ytˢ hum eᵃ forsā n assignabilis agrum
rō cur sua representatio sensalis ē superiali representatio yyo. ...
mō eᵐ in alia quab. ... sensalizando mobeat cum tam ef
ficacio. l. ad mouendū, bonitati finis ... sensalis ex parte mī
yyo sensalis ex parte superioris. ordinis et virtutis eᵐ ēbis bonitas
obī et finis nalis, et ēbis nalis yyo cius —

Ad negando conᵐ sed ... dicimus eō ad hoc ex mō ...
mobeat infalicata et n in alia ocasione sufitis rō ē dicto ...
et mus cum representandi obī bonitatem hoc. ... representi ...
ipsius eō cum bonitas obī ... si ... aut alcioris ordinis ...
sentans ... parū refert si ... n ē emolita voluntas ... sensalis
immixa ... scaru vicis sibi habitis inclinantis in oppositū aut cognitu
cuiusbis ... n ē ... ponderat bonitas illa —

... voluntas ē agris roalis. ... semper mobetur roali mō in bonum
sed nisi ab representiori ē eficaciori boni agnito aut a mᵃ bonitati
obī representata mobeat infalibr ... n mobebit in bonū roali
mō ... —

Ad ... quando ... ... n. voluntatem mobiri roali mō ... ...
idē ... mobiri ... ad dictamē ... ...
mobiri ... ... sit ... voluntatis ... agris roalis ē n ... semper ...
ita mobitur alias ... ... mobiri roali mō ... idē
... mobiri ... ... sequendo infalibr ... eō ... ...
melius ū ... ... hic ... operandi ... ū ... ... voluntati ... ...
... ... cū ... n ... nisi ... medis ... ...
amorē finis ... ... in ... diversa medior ...
... ... in his ... ... ē voluntati ... ... operandi roali
mō ... ipsa ... sequat nisi eō melius ... ē in ... eō ...
... ... illā ... ... aut ... ... ab ... finis
... ... eō ... representat ad finis ... eō ... n ... ...
... ... mobiri voluntatem roali mō ē ...
... obī ... roali ... ... et hoc ē ... voluntatis ...
in oī operat. ... ... ū ... motionis mū ... ē ēbis cognitio
intualis ... ... n. ē representior aut mᵃ boni illa —

Disp. 14.

In quo demū sita sit ... veriorem ... grē eficacitas —

Sectio 1ᵃ.

Supponunt eō ... funda ad declarandam ... nam grē eficacis —

[illegible] praedicant [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
efficacis [illegible] [illegible] in ipsa illam eandem [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] in [illegible] 2° ita [illegible]
[illegible] voluntatem [illegible] sufficit ad movendam illam ad actus [illegible] eliciendos
verum [illegible] [illegible] [illegible] movebant [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] in [illegible] [illegible] [illegible] indissolubile [illegible] [illegible] —

2° specialius [illegible] 21 et 22 [illegible] hanc vim et energiam gratiae
[illegible] in qua [illegible] [illegible] efficacitas, [illegible] in [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] moraliter [illegible] [illegible]
in quo [illegible] —

Atque [illegible] videamus [illegible] [illegible] [illegible] dicti [illegible]
[illegible] [illegible] in gratia efficaci [illegible] in [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] in recto [illegible] in obliquo [illegible] in recto
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] morali [illegible]
[illegible] [illegible]

[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] addendum [illegible] dicunt [illegible]
in obliquo [illegible] efficacis [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] futuritionem [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
illis [illegible] addimus [illegible] voluntatem [illegible] decretum efficax Dei directum ad [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] absolutam [illegible] [illegible] [illegible]
in [illegible] in [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
ad futuritionem ipsius [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] gratiae
[illegible] actum Dei ad [illegible] quae [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
declarabo —

[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
in obliquo [illegible] [illegible] efficaci [illegible] [illegible] obliquum [illegible]
futuritionem [illegible] [illegible] [illegible] decretum efficax Dei [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] voluntatem [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] ad efficacitatem gratiae [illegible] efficax ad infallibilitatem [illegible] actum [illegible] dicunt

mum ineitatis gratiae referunt quod per se vera gratia et magis earimam ... adunt magis carimam reiicere cum non specialiu gratiae efficacis ... volicioni —

at quod attinet ad hos ... unico inmerito referri ... hoc dicendi modo cum ipsi nomen explicant efficacis gratiae non sint rem adiuvandi conditionali nominatiuo, vel quod ... in tempore ... —

quod vero praedicta omnia importent inobliquo gratiam efficaciorem ... quod gratia ... sed ... ipsum quod gratia et auxilium ... illustratio et inspiratio ... et ... voluntatem ... ad ... reducere absque illis ... quos illos gratis ... conditionis ... dixi non ... quod universa hec atque ipsos singula ... inobliquo ad ... gratiae —

... huius argumenti ... posito quod ... gratia et ... ipsa ... inobliquo importat quod ... ipsam et nihilominus absque illis dixere conditionibus ... illustrior fiat ... argumenti atque ... doctrina tradita ... in gratia seu auxilio efficaci si nam ... significata volumus penetrare nomen ... considerature nudam vim ... et ... voluntatis ... illi ... gratiae ... indefectibilem ... et infallibilem ... cum ... voluntatis ... per hanc a gratia ... plene ... infallibiles et indefectibiles ... ingredientes ... explicationem efficacis gratiae atque efficacitatem ipsam —

porro nomine infallibilitatis et indefectibilitatis in ... gratiae cum cooperare voluntatis ... hic denominatione ... operatio ... cooperatio futura cognita ab ... certo ... vocatur certa (si forsan huiusmodi denominatio redundant in ... certo ab ... certae cognitionis) sed indefectibilitatem et infallibilitatem intrinsecam ... quod ... ipsa nemo ambigit quod videre hanc ... ipsius ... et ... realis cum hoc dicit intrinsecam firmitudinem quod ... necessitas intra dictae ... cooperationis cum auxilio efficaci dicit intrinsecam firmitudinem quod ... indefectibilitas eius et hanc affert ... specialis efficacitas gratiae in actu 2º —

6 rursus in gratia efficaci ... considerandum quod ... gratia ...

gratia

et sicut ab his maior gratia maius quoque beneficium ut dicam de..
sequenti quod sit gratia pure sufficiens hic quoque hoc titulo quod
per ipsam ita deo tribuendum sit quod nos in divino auxilio consentiamus
ut ipsi non ut cooperatori sed etiam ut autori et coordinanti
sit tribuendus noster consensus —

Ex his quoque deo scilicet maxime imponi in quod gratia efficax ingi possit
sine ... scilicet ... quod supra dixi ab ipsa in obliquo importari
consequenter quoque neque in his ad ipsius ... consensum in obliquo
pertinere —

huius ratio est non in ... gratia efficax quatenus medium ratione
cuius deo ut autori tribuit consensus noster sine futuro effectu
et sine collatione auxilii in circumstantiis in quibus est effectum sortitura
ut de se patet nequit enim scilicet ingi . nequit etiam scilicet ingi
sine voluntate conferendi illam ... intentione effectus et sine scientia
quod cum confert producit non ut ... ... notavit beneficium
et gratia non est auxilium quod sine animo iuvandi et absque scientia quod ...
producit ... confert tribuit praeterea quoque quo pacto deo ut autori
tribuetur effectus quem non intendat aut si intendat non sequutus modo
quo ipse modo scivit et praedixit dat quo fiat sed dat modo et
... quod fiat quo tunc voluntas vult consentire ergo —

Deinde gratia efficax ut efficax est sine cooperatione voluntatis
futurae non ingit : rursus indefectibilis connexio cooperationis quam
efficacitas huius gratiae in suo specifico conceptu importat sine
eadem cooperatione quod consentit nec est nec cognoscitur nec sine congruitate
circumstantiae in quibus est effectum habitura siquidem contra illas
non haberet effectum aut saltem in illis indefectibiliter haberet . neque etiam
nec ingi potest sine decreto efficaci de futuritione effectus et collatione
auxilii quae sine ... nec est nec ingit hic vero cum non potest sine illo
et per eamdem rationem sine collatione ... ... conferente gratiam efficacem
nequit ingi ... ... connexionis ... ...
... connexionis atque futuritionis effectus —

... ... non indefectibilitas ... connexionis fundari ...

qd efficat ad auxiliu in circumstantiis in quibus certo scit ipsu consensurum cum qua utique hoc auxilium a deo sumi non infallibile qd auxiliu conferri a deo in circumstantiis in quibus certo consensum sed solum gra congruentem contingentis voluntatis et ex ignorantia circumstantiae pertinet datur forte in incongruis cum non semper qu intellige concursio cooperatus cum gra omnino haec conferri a deo et ex deliberatione intentione conciliandi etc.

indiscutibiliter qd divus ancrioru consequentia gra efficacis per se sicut nequit cum ita ingi sine scientia conditionata et ideo s. augus lo s. l. 2o de civitate c. 20 verius sic efficacitatem explicat ex lege, vituperatis, obiurgatis et hortatis refert ad scientia dei divus qd valent plurimum omnibus ex valitura a dicus praescibit ac de prescis ibidem qd valent ad ea impetranda qd de potentibus deputant per scientiam conditionali qua providit qd si hoc vel illud ab eo impetrari sub illas occasiones cum illo homo petere fortitur randum

7o ut illustrius fiat hoc scientiam circa scientiam in probabilitate de conditionata diximus et inhoc tu excitamus qd nemini non nequit deus intendere qd volunta certa liberi consentiat gra dei decernendo ea physice conditionari cum physica libertate praesupponens libertatem aliter intendere aliquod liberum decreto mundo moraliter illa conditionari et decretis quae si non agit directe sine conditionata qd est hic moralis conditionationis ratio effici voluntas secundum libertate physica et morali nequit autem deus decernere tum morali et physica libertate sine periculo frustrati decreti nisi decreto dei cum gra efficaci dante conditionali idcirco hac major qui si innotat a cum gra efficaci et nisi per eum ad id omne explicari non potest aliqua frustrari s. augus ex q. lo pro ad simplicianum qd solum lo s. de civitate c. 10 ita explicat gra efficax qd em confert in circumstantiis in quibus scit ipsam cum consensuram tum

hinc qd gra efficax ut efficax vi prima innotescat diverso mo futuram conditionem cooperatam et effectum sui virtutibus ex quo decretum et causam, et tam deus autem dei collatiba ad consensum et proditum suum scientia vo et fundum et dicendum sui in infallibilitas

et additū rois fralis grē et beneficii et specialis causalitatis du-
ctā ut haec nuy explicatū ē —

Sectio 2ª

Notant adhuc alia pro uberiori declaratione eiusdē grē —
1º circa ū morale qd in grā cō addit initium eius physicis ad similitudinē
i incluy illud nil aliud ē qm purā rōnē speculatā grē et bene-
ficii ē sitaē in hoc qd conferat illustraiō et inspiraio in circumstā
in qbus scit deus qd sortiet effectū et qb conferri sit aliqd ū physitū
et reale nempe actus praevenientibus et immitibus inspirationis et illustrationis
in aiam circumstantiis tm qd collatio hec fiat in iis circumstantiis
in qbus scit deus pro futuram ē purū ū morale beneficii et grē
specialis —
Deinde hoc ē morale ē qd ex s. augus dicant ti nnē grē
congrue congruitas n. grē efficacis n ē sita in hoc qd cast illus-
traiō et inspiraiō ē immittit qm exigit disposiō ingenii voluntati
et aiē illius cui donat sed n ē sita in attemperare et aptare
grē collatas ad ingeniū et natū subi dispositionem ut velle et
magistrā nās volunt qb introducū ita deus conferat grā attemperatā
et aptatā atqs huc id congruū ū ut voluntas consentiat sicut adu
ut pierca s. augus c. 7 lº de dono perseverae cū sic dixerit quaesitū
in ipso ingenio hūc divinū nali munus ingeniis quo moveant
ad fidem si congruā suis mentis audiant verba —
ē ergo sita grē congruitas in hoc qd tribuat in circumstā in qbs
scit deus illam pro futurā et ita congruitatem explicuit augus
hoc q dicta qº 2 ad simplicianū dicens illi electi qui congruenter
vocati illi autem qui n congruebant neqs attemperabant vocationi
n electi et infra cuius deus miseretur sic eum vocat quo modo
scit ei congruere ut vocantem n respuat pluraqs huiusmodi hic ibidē
illustrissimus grē doctor —
Qd si ibidem s. augus explicas efficacitatem grē generatur
atqs pro sicut munitiō aptitudinis ad effectū et attemperatis ibi addicam
pro futuro n arbitror ipsū ibi di efectū nāli sed id di ea qm grā
ipsa causat fuisse loquuntur ita qd versā n dixit vocationem
attemperari sibi sed potius sibi attemperari vocationi. cui clarioris
circumstantias ibi exprexit ut ex uno et altero capu posset iudicari

discrimen cor q ꝯsedens et q n ꝯsedens vocationi penes gratiam

quod autem S. Augus. sinceris vocationem efficacem n semper attemperari affectioni nali sed sepe affectioni et delectationi a deo tribui nec aptari semper ingenio clarissime docet in ead. Cap. versus finem cum ait quis hic in potest ut sic occurrat quod eum delectare possit sic delecto cum occurrerit cum ergo rep. ut delectare eos efficiamus ad deum inspirat hoc etiam et inferius dicit quod si statuerit quod acres ingenio aut minus irretiti peccatis eriguntur a deo irridebitur ab illo q infirma et stulta mundi elegit etiam videatur Doctores Lovan.

porro non hoc est quod si semper gratiae efficacis congruitas foret attemperatio eius ad ingenium sive affectionem nalem aut conatum etiam semper gratia efficax ꝯsideraretur moraliter ad illius in nullo q daretur sic attemperata in quo non esset oio certum ipsam sortituram effectum ad hoc falsum est ut superiori di ostendi ergo congruitas et attemp. gratiae non est sita in eiusmodi aptare et attemp. ad ingenium et nalem dispositionem etiam quod si in hoc non est posita congruitas sequitur quod consistit in eo quod offeratur in circumstantiis in quibus scit effectum habituram

v. autem ipsa gratia sic data congrua non dicitur congruitatis sive potius congrua circumstantiae in quibus tribuit quod est de nostri ꝯtro attigit Mascare. de 3 de auxiliis p. 4 n. 3 et 4 credo quod tam gratiam quam circumstantiae congrua cum dari eo quod et gratia congrua circumstantiis seu homini in iis circumstantiis et e contra circumstantiae sive homo in illis congruant gratiae quo etiam S. Augus. loco nuper relato et vocationem dixit aptatam cum homini q consedit et hominem congruere attemperari q vocati

Sed hic sunt respondendi eum et ceteris quorum prior n. 3 de auxiliis de 1 secti ut 1 abuitur vocem gratiae congruae illam congruam vocans quae natura sufficit et sufficiens est ut possit iuvari si homo cooperari vellet quo sensu omnem gratiam dicit congruam cum tamen ab omnibus theologis eiusmodi congruitas de qua hic agitur et quam S. Augus. docuit soli gratiae efficaci tribuatur imo nulli alii tribui possit nisi ei in hoc est illa sed quam gratiam velato in est apta ut effectum sortiatur seu ut S. Augus. ait qua ita congruit

homo sociis

quo sit deus et congruere ut vocandum non respuat · posteriores ...
2° ssr de 3a § sexto 2 oppos̃ q dicit a nos nobo nõe
gratiam efficacẽ vocari congruam quod sane non dixisset si adbertisset
verba s. augus. l. 1a retractionum ꝙ l. 2 ad simplicianum
et c. 14 de dono perseverantiæ atque nobis forte nõ ipsi non
debuisset displicere quod doctissimus Tip. immo oẽs ut ait Albarez
de ad 3 de auxiliis n° 7 in quabus scola et oppos̃ versentur non
difficilem esse in explicanda grã efficaci congruitate minus
observant —

postremo cum ũ morali grã efficacis advertamus ipsũ
non considerari in ea ut in illo duntaxat dicat connotatum integrã
efficacitatis rõ sed ad complementum efficacitatis sit penitus extrinsec.
ũ physico grã efficacis quo cum efficacitas comparata erit ꝙ ũ
physico et morali huius rõ quia i quod efficacitas sui energia ẽ vis
ẽ huĩ indeficientis effum eo quod dat in circumst. in quibus ẽ illũ
habituras ꝙ his autem duos sed hoc 2m morale sit 1mum
quod i vim ũ operantem i aliquod penitus physicũ quam ẽ ipsa
natũs vis illustrationũ et inspirationũ cum actuali operatione —

q de circumst. in quib. grã dr efficacitatem habere hic obiter
notanda sũ in his has non ũ eadẽ pro oĩs obis aut pro oi
consensu aut pro oi tempore s. loco etiam id in singulis obis aliis
ocasionib. etiam diversas ũ pro aliq. ea quod in hoc obo s. in
hac ocasione s. ad hunc n° consensum grã congruens sit quod grã
hæc n° sit s. sit intensa s. intensa tanta ut liberi tate colatum
congruit in alio obo aut in alia ocasione s. ad aliũ n° consensũ
non congruens eidẽ grã —

deinde inter has circumstantias numeranda sũ tempus, locus,
ocasio, inductio et dispo. obi quoniam grã et natura huiusmodi
ẽ innumera sũ et in singulis oiũ concursib. non ignorat deus quod
sit effutura voluntas creata si d. grã pulset —

quod si ob. s. prop. carminu de ingrati deinde dicendum
gram ipsam sumũ opus consumare · cui tempus agendi semper adest —

q gsta villis nec morig ili — fit mora n' caus amissi suff
illis — q9 verbis haut obscure vr. sicari q^d nullus circum
scursus aut varietas d. grē efficacitati aut obst aut prodest —

Ad hoc igitur ostrari q^d nos diximus prima notare nullas
ibl. circumstantias majoris l. Loci l. disposi. ut ditrahs certas g9
ut grā operetur sed multiplici gratissima varietate in nimis
diversis dispariis g9 circumstantiis imo et saepe oppositis tum sonti
unde sequitur id q^d s. prosper docet q^d ibl. nullae ditrahs circum
sint nuss ut operetur grā nullus g9 illius operationi impedim
sit dū semel decreverit deus effectum efficacem obtinere —

Cum q5 stat q^d noberit deus gram sortiturā tum in
aliq5 circumstantiis in alis v^o n'. sequentur g9 cum habet in talib.
sequi eam in illis. et n' in his. sferre quo atendimus s. aug.
ro 2 ep. 48 ad deo gras q. 2 versus medium ait q^d sub
dei regimine universa rerū spiritalis et corporalis pro quā
mayor Locor g9 administratur cuius moderandis et gubernandis
q^d q^d et ubi c^a eam fieri oporteat saepe et scia' pius
ipsum i vidcat tota illa q^o et pendant verba q' ostrans res
idt augus. ro 7 l^o de predest. sanctor c. 9 summā cor
atingant in sequentib. —

Demum de iis circumstantiis observare oportet quasdā ex iis
nil sferre ad vim et causalitatem grē id sm reipsa cum illo
heri sitiunta ut eque potuisent heri siuntā opposita negatio
cius eo q^d ex his duabus stradictoris gram sortiri l. n' sortiri
effectum q' libe potuit eque illa comitari sine variatate sicut
una tm ex illis unū tm ex illis sit necessū omitaturā prout deus g9
a deo q' n' illa futura sit. huius mi g9 st impus ut silio
q'dā v^o alis q5 n' afferant cum intalr grē causalitatem l.
voluntatis quo operatam; sferunt tm ad hoc quatenus expediunt
grē viam et impedimenta removent cius causalitati aut tm
vim grē augent huius mi g9 i sibi dispo. pr nalm in ulis
l. actum aut habitus potissimū v^o per mensura delectati
immissā a deo ut illustratio efficacior imo prorsus efficax si
q' n' hoc delectatio et suavitas sit potissima pars grē pervenient
nimirū voluntatis inspiratio emolit tm. cor. ut illustratio sort

patet ac reipsa sortiat effum n. sit deus in singulis hoib.
sub qua suabilitatis mensura illustraco alicuit et elicietr sensu
et hanc immittit cu bult gram sua eficacem et —

porro hoi n̄ i ita ingenitu quasi una creadi mensura
suabilitatis semp et inoib. ac ru ditrat. illustrationi. hiat vim
aperiendi viam ad infalim effum et eficacitatem eius n. sic invide
remus hac doctrina in gra pdictam i. phice i. moralr
eius na semp et inoib. sortiret effum sd dicimus diu pscire
in q̃b. circumns e inspiraco illustrats s inspirats suadelurats
i. suabilitats eficax erit et e n. simul q. sit illam eandem
e in q. da i eficax in alijs n. futuram quo et dum illam
immittit in circunns in q. eficax erit specialissimi beneficii
et eximie gre loco hendumi oportet autem hic bald notare
ut ita evidenius pateat quo n. pacto uis effus gre potissimum
et ut a 1o fonte ab illa a nostra vo voluntate sm ut a pdisi
qua gre deciat. hic ita pstibatis deducat doctrine aq —

Seccio 3a

Uo de roe eficacitatis gre et pvacio eius —

ex dictis hactenus colliditr qd sit gra eficax et in quo sitapit
ipsius eficacitatis ro loquimur q. ut n. semel monuimus n. de
eficacitate in actu 2o e i ipsa effecio ssensus sd in actu 1o
em in superiorib. diximus u energiam seu vim effam aut qd
idem i. virtutem cui i siunns effus eius indefectibilr et infalibr.

gra go eficax i d. vocacio seu illustraco s inspiraco
e deus eficacitr bult sferre ac reipsa sferet in circunns in q.
sit voluntatem erca vocacioni ssensura. in idi q. rcidit si
dicamus qd gra eficax i gra sgrua seu tributa ex libri decreto
dei in circunns sgruis hoc i inis in q. sit effum sortitura
et qd eficacitas gre i sgruitas eius seu indefectibilitas agendi
ex eo qd tribuat ex decreto dei in circunns in q. sit infalibr
effum habitura —

Ita explicata grā eficaci dstat ipsam n̄ cū sam̄ vocatn̄ s. ilustratn̄ et inspiratn̄ sm̄ cū phicū prcise sumptū sd cū morali, ito in quo tribuat incircuneis congruis mō expli rocm q fralm̄ dstituentm̄ gram̄ in cū eficaciā cū energiā qm̄ efectibā phicā phice vocaciōnis importat n̄ tm̄ sā sd radito infalibitate s. indefectibilitate eficiendi s. mobendi, hec vo efectibi prime orit ex congrua colati nimirū incircuneis congruis supr vim phicā efectibā seu motibā grē radicalitr autm orit ut ex causa phicā et morali sciētiā ex durecto d. eficaciter indinate consensū et ex sciā dditī ut ex ditate dicti decreti et fundō sigilo q firmissimo prstare infalibitatis et indefectibilitatis in asequendo consensū —

hec oia uberrime declarant ex dictis in sectionibus prci̅ tm̄ quandū id qd diximus dificile vr. in nostra sntā qd qdr n̄ i qd eficacitatm grē dicamus cū congruitatm ipsius et hanc declaremus pr ordinē ad d. voluntatm eficacē decreti, qi quo deus statuit qd ipsa grē consinciat cū sim plicibus ponijs s. defendimus prmotm phicā arbitriū ipsā ex nā sua et entitate hre qd infalr faciat consentire. tm̄ gr a q doccior tenet id n̄ hre prmotm ex nā sua et phicā entitate sd s. pr ordinē ad voluntatm eficacē pr definientm consensū voluntatis creatē s. prut subest illi adq hoc prbant innumera ipsa ut. dsilr et prpū incr certitudo prdestinacionis et efectū eius rebocat ad liberalitr voluntatm dei. qua prtr omisa hac pr nostrē cus sm̄ sensus in ea dificile qd pr ordinem ad d. prsciā dditm et circūspecte in qs grā dsfert sit exponenda eficacitas eius —

sd hoc pr 1o. auri ssc in lis q ois illis ipsis qs certitudinē prrdestinatis rebocat ad certā sciam̄ dei dferendum eficacē grē ad ipsā ctm̄ fore rebocandā prvali autm i in eis dsdicionata cū sermonū potissimū vo expendere par erit ad hoc illud 2i ad timotcū 2 no 19 firmū fundū dei stat signaculū huius cognobit dnus q s eius et discedat ab iniquitate q cū q imbocat nm̄. dni. qd prfuto strenue cogitare q prrstitit cornelius

in eius c prc

hij accidunt illud Ioanis 2 qd mihi et tibi i mulier n̄ dū
n̄ venit hora mea qd exponit augus ttu 8 in ioan̄
hora q̄ inquit n̄ dū venerat opportunitas n̄ dū erat. ita
ad vertendū qd fieri per hec verba christus prohibet qd ab
ipso fieri mater flagitabat quasi potius amisisset opportuni
tas patrandi postulatū miraculū nimirū in qua facto eo
discipuli erant in ipsū credituri ut re vera crediderunt. idē
chrisost v. d. to 2 salmo 31 plenitudinē temporis in cuius
adventu dicit apostolus ad galatas 4 deus misit filiū suū
exponit de opportunitate mittendi —

egregiū demū est ad hoc testimonium ex c. 16 actuū versu 6
ubi dicitur qd paulus et timotheus transeuntes frigiam et galatie
regionem vetiti sunt ab spiritu s. loqui verbū d. in asia.
huius prohibitionis et alterius illius cuius sequenti versu fit mentio
disputatores cū deus q alijs prohibeat alijs sinat ut origenes
ait predicare v. d. accipere idē origenes l° 1 in epis ad romanos
c 1° in illa verba et prohibitus sū usque adhuc chrisost ibidē
hom 2 et prosper l° 2° de vocatione gentiū c 1° aliasque
at beda et cumenius huius prohibitionis causā dicunt ū
qd deus prescibat illos a quibus apostolos arcebat s. restituros
tunc predicati cui ipsā obtemperaturos —

huic testimonio aliud adiungi potest alia ex mattei c 10
in viā gentiū ne abieritis ut expendit a gregorio hom
4 in evangelia. ex c 1° ad romanos qd retuli obiter
et ex c 22 actuū versu 18 ubi paulo in extasi dicitur festina
et exi velociter de ierusalem cuius precepti causa statim ei exponit
quoniam n̄ recipient testimonium tuū de me ut autem expendit
s. chrisost to 4 hom 47 in acta qd certe ex discursu
divinare dicebat qd gentes suscepturi quoniam nimirū circumcise
verba pauli n̄ suadebant repellenda sed potius suscipienda
et preterea loquenti sibi apostolus subdisse dne. ipsi sciunt quia
ego eram concludens in carcerem et cedens per sinagogas eos q credebant
in te etc.

et nilominus instat deus preceptu dicens vade quo ego in nations longe

2o ut ex supra ex lecti ex vida et cumeniu sa quis verba refert Lorinus in cap 26 actuu versu 6 hunc est chrisostr verbis sa relatis ex hom 48 in acta et ex hom 32 in cap 9 marci in cuius initio quericulu petro simulac Ioann et alij discipulis mattu n vocabit ret certe qui admi pnni ad illos accepit vocabit g q oportune operatur sciebat mattu nunc vocavit q mirabilis fama p domistu minime relentaturu videbat etta videat locus —

deinde accedat origines lo y in cap 9 epla ad romanos ubi exponendus illa verba ad faraone dicta qa in hoc ex citabi te etta inter alia dicit certe i dic n sm sorte uniuscuiusqe propositu ac voluntatem sd exspectare scius auth et penetus mentem bonus dispensator et iustus uniuscuiusqe motibus et proposito utitur ad ea opera perficienda q uniusq aius ac voluntas eligit qd dicenus confrat apposite simile pris familias p calentis oiu suorum domesticorum inclinatas et ingenia et opera etta accomodata rebus gerendis et huic suus pricis aptans domus gubernatum —

preterea s. amb in salmu 118 in illa verba tempus faciendi dne etsi loquitur de oportunitate grae dicens tempus in quo datur n oportunu id. n. sicam sm verba illos oia dus tempori facit qd qd facit n extra tempus sd to oportunu q qd fecerit, et mihi tempore suo ad venit oe n oportunu salutis nil pproperu p salute periclitantiu ubi ominus diversu oportunitatem gra efficacis in tempore et circumstantia indicans subdit ubi tempus ad venerunt iudeis venit oportune gentibus cito venit gentibus credituris —

Denique s. aug. ubi ante exposui hanc sntam. to y lo de dono perseverantiae ca 14 et to 1 lo 1 de civitate ca 20 et to q lo quod ad simplicianu qe 2 et to 2 in epla 49 ad deogras q oia retuli supra et 2o addendu tm supra qd s. augus illa cadit q de circumstantijs temporis et loci sequi dixerat in epla

epla 49

capite 1° de predestinatione ss. ubi de necessitate et efficacitate gratie
agebat et 2 nec tamen recantat ipsam aut condignat silentium
prelatam a massiliensibus quia cum illa ad augustinum scriptam dicebant
cur hic nunc illi et non predicatur verbum dei prescientia dei ut eo
majori et ibi et illis veritas annuntiaretur et annuntiatur quod credituri
prenoscebantur cum credendo et hoc comprobant scripto prefato sancti prosperi
et aliis aliorum catholicorum —

Secundo ergo loco relato sanctus augustinus supponens non cum quod dixerat
deum noluisse hominibus apparere christum et apud eos predicari
doctrinam suam quod sciebat et ubi sciebat cum quibus in eum fuerant
credituri etiam addit se id dixisse de prescientia christi sine
prejudicio latentis consilii aliarum quarum causarum quoniam 61. nude dixit
ubi sciebat et quod sciebat cum quibus in eum forent credituri et non
addidit adiuti gratia dei quod massilienses et pelagiani negabant
et cur hec gratia daretur his et non aliis quibus in his et aliis circumstantiis
crederent non declaravit —

Preterea cum 1° de dono perseverantie et 9. fere eadem repetens
dixit quod doctrina illa de prescientia circumstantiarum non instituit nec
explicandam varietatem distributionis gratie. cur 61 Tiro et Sidoni
datum non fuerit quo prescientiam crediturum cum fuerit datum [illegible]
et quibus futuri erant rebelles vocatio hoc non distributionis divinitatis
ad sanam voluntatem dei et occulta eius iudicia revocandam
id non negavit sanctus augustinus quod efficacitas gratie in iis in quibus efficax
ad eius mei prescientiam bene revocetur et ista hec ingeniosus est
cum 3 [illegible] quod et 2 ars ad 2am referens testimonium ex quo dictum
dicit quod citato 1° de dono perseverantie sanctus augustinus eius sua respuavit
et [illegible] retractavit —

Preterea adiiciamus ea. sequentur. ista quod in schola de predestinatione
prescientiam omnium futurorum sub conditione precurrisse predestinationem indigeban
ivmor effectuum infallibilitatem ac proinde efficacitatem gratie sumpsisse —

Modo superant duo alterum sanctus augustinus ho 4 in expositione quarundam propositionum
epistole ad romanos

pp. 4s dicentis n' praedestinavit aliquem aliquem nisi quem praescivit
et sequuturum vocationem suam. quae verba cum L° 1° retractationum
tractu hoc operis recoleret minime retractavit aut aliquid prae
scientia n. quod retractavit. ergo pp. 60 ut considerantibus patet.

Alterum est S. fulgentii dicentis L° 1° ad monimum c. 24 du
dicam hominum opera sibi bona sibi mala praescivit quae cum
nil potuit sed sola bona praedestinavit quae se in filiis gratiae factu
praescivit et infra praedestinavit illos ad supplicium quos a se per
voluntatis malae vitio discessuros et praedestinavit ad regnum quos
a se praescivit misericordiae praevenientis auxilio redituros et in se miseri
cordiae [illegible] auxilio auxilio permansuros —

Postremo nostra doctrina de efficacia [illegible] per ordinem ad
[illegible] in circumstantiis [illegible] ut [illegible] expositum [illegible]
[illegible] n. gratia efficax [illegible] quae ad opus [illegible] nostrum [illegible]
sine salutis [illegible] necessario [illegible] sit et [illegible] opus cum efficacia
[illegible] praeveniat infallibiliter quae atque indefectibiliter consequatur [illegible]
[illegible] illam efferens [illegible] efficaciter [illegible] nostra libertas
ac [illegible] Deo sit adscribendum quod quod liberi facimus
in ordine ad salutem nostram [illegible] autori da[illegible] omnino
ut [illegible] hactenus dictis patet. sed nulla gratia [illegible] praeter
trando et n' opus assequitur [illegible] praedeterminando moraliter saltem [illegible]
quod omnino assequatur ergo quod tribuat in circumstantiis [illegible]
quod [illegible] sortitur n. [illegible] necessario ad omnem [illegible]
quae [illegible] illa n' fuit cum nullus fiat sine gratia et efficax quae
[illegible] sequitur et indefectibiliter in [illegible] assequitur quae [illegible]
supponit praescientiam futuritionis [illegible] gratia [illegible] in talibus
circumstantiis et gratia [illegible] praeveniens et in [illegible] efficax [illegible]
[illegible] illam sit soli Deo ut autori tribuenda nostra bona
operatio quae media gratia [illegible] sola [illegible] benigni
[illegible] in circumstantiis [illegible] cum possit n' tribuere homini a Deo
quod operemur bene [illegible] illam [illegible] libertatem nostram
sibi [illegible] sibi moraliter quae cum [illegible] conferri ut [illegible]
[illegible] nostrum [illegible] ut simul supponat futuriti
[illegible] sub [illegible] saltem quod amplius infra declarabimus [illegible]

roe

e exponenda eficax gratia per ordinem ad circumstantias et non alia uberius hic ostendentur ex dicendis in solutione sequentium difficultatum —

Sectio 4

Expediuntur difficultates quae contra nostram doctrinam de eficacia gratiae subori possunt hanc pro claritatis gratia sub variis difficultatum inscriptionibus discutiam —

Difficultas 1.a est doctrina de eficacitate gratiae per ordinem ad circumstantias, scilicet propterea quod non conveniat et obviat cum doctrina haereticorum —

n. in his nullum [illegible] testimonium [illegible] ex quo possit colligi circumstantias eficacitatis gratiae ut aliquis [illegible] . aplura est [illegible] indicant haud obscure non [illegible] revocandam eficacitatem gratiae ad congruitatem circumstantiarum n. ut vidimus [illegible] circumstantiae in eo paulus imbecillibus in Hierusalem [illegible] actum 21 iubet inde exire quod verbum eius ierosolimitae non forent recepturi pariterque et idem propositum persuadebant ut notabile chrisostomus relatus ibi ille vero contra in eo s. paulus obversus et s. marcus sequutus christum importune videbant gratiae et sic de aliis. add. quod est in numeris in locis eficacitatem gratiae d. revocari ad suam vim potentissimam d. voluntatis cui resisti non potest ut patet quae vocant [illegible] dicuntur vocari et eligi secundum propositum quod non est oppositum vel dominus eficacitatis gratiae sumi per ordinem ad circumstantias congruas —

Deinde nec possiles ut pp. [illegible] tamen quod illis habemus explicationem gratiae eficacis sine recursu ad speciam circumstantiae sed recurrendo ad suam d. voluntatem et propositum ut in multis aliis locis [illegible] vero [illegible] in [illegible] afferre s. basilium in oratione quadam quam refert [illegible] diaconus de incarnatione [illegible] dicentem ad d. [illegible] ut [illegible] non bolueris salbas et nullus resistit voluntati tuae [illegible] sanctus fulgentius libro [illegible] de incarnatione [illegible] et sequitur [illegible] venis finem statuit dicens quod sua dei voluntas

humanae salutis est causa etc. quae ibi subiungit — —

Tum demum quia s. Augustinus et s. Prosper, ut vidimus, sae[illegible] reiiciunt diserte modum exponendi efficaciam gratiae per ordinem ad circumstantias: prior in fine libri 1 q. 2 ad Simplicianum ubi dicit esse irridendum a Deo si revocet ad ingeniorum diversitatem varietatem gratiae et electionis Dei; posterior in carmine de ingratis c. 21 ubi ait quod Dei gratia semper adest imperans opportunitatem agendi, quod idem fere dixit s. Ambrosius relatus sancti proxime.

Postremo cum Pelagianis ut obtinere doctrinam hujus de gratiae efficacitate: 1o quia ut prima sancti vidimus epistola Hilarii massilienses eodem pene modo ac nos explicant efficacitatem gratiae statuendo illos fuisse a Deo electos ad credendum quibus praedicabatur evangelium quod et ubi praevidebantur a Deo credituri.

2o ut s. Augustinus refert libro de praedestinatione sanctorum c. [illegible] Pelagianus quidam dicebat quod elegit Deus ante mundi constitutionem quos praesciebat esse futuros, id quod ut dogma Pelagianum c. 17 et 19 condemnans dicit quod non elegit ante mundi constitutionem quos praescivit in ipsum credituros: utpote hanc praescientiam loquitur filius Dei dicens non vos me elegistis sed ego elegi vos; at nos tenemur dicere hoc idem quod Pelagianus quoad aeternam praedestinationem electorum quia statuimus quod Deus decreverit ab aeterno iis conferre gratiam efficacem quos praevidit illi consensuros seu quod idem est in illum credituros —.

3 Ratio: tomo 2 [illegible] 21 § 19 [illegible] ex s. Prospero et s. Augustino 3 articulos in quibus errabant semipelagiani et iis ostendit affinem esse doctrinam nostram; verum ex illis omnibus solum pertinet hanc dilectionem examinare et 6 quo incidunt quod cum Pelagiana doctrina nuper relata de gratia meritorum praevenientem electionem aut misericordiam Dei. n. [illegible] quondam non [illegible] nunc vocatus Dei sit et quos aliquid non miseretur nunc [illegible] miseri[illegible] praevidi sunt a Deo credituri et ad [illegible] [illegible] [illegible] indignos [illegible] tempora ut [illegible] ministeria ut [illegible] erat [illegible] eius voluntati; et 5 [illegible] quod plurimi Dei misericordia sacramento hoc est baptismo non [illegible] [illegible] ait vocatione ad [illegible]

n renovant quia quod non renovari bello manet pungitant et
evangelium idest non audirunt quia non fuerant regeneri.
ceteri autem ad alias diss. imo dissy spectant et de quorum
sermo fiet in sequentibus —

Imo ad 2m primum huius diss. dicimus in eis falsum esse quod
ex motu vel tempus colligatur mus quo explicamus efficacitatem
gratiae per ordinem ad circumstantias congruas imo ut parte experimento
sunt plurima, et quae istum satis suggeriunt —

Dicendo: licet non parum conducat ad efficacitatem et congruitatem
gratiae illa congruitas circumstantiae quae in natura et qualitate ipsa
sumitur ut cum in ea dispositione invenitur voluntas in quacumque
dependeat in effectum gratiae quam sibi adversa illi ut in concilio
tentatoris dixit: tamen hic est congruitas in omnibus
perpetua a gratia efficaci et idcirco in pluribus bonorum operibus
invenitur efficax quia absque circumstantiis congruis ex congruitate quam
gratia perfecta est sufficiens ut efficax sit et ita dixit in paulo
marco etc —

Ergo congruitas est quod circumstantiae sint illae in quibus sit deus
quod motus emittis inspirationis et motus inspirationis hominis
cum autem quae respicit per hic morali mutatur voluntas autem
quae respicit ita futurum est idest est de incongruitate circumstantiarum
rerum gratiae inefficacis nec non generaliter deficit in hoc est qualitas
2. dispositio voluntatis sicut cum in quo potius impediant quae
in se efficacia gratiae quam expediant id est ex sinceritate persuadeant ut
dixit in illis in quo actum 21 iubet paulus ut caveat
Ierosolimis: id incongruitas ubi est quod illis eius gratiae et futura
et ita dicto est hoc per me cardiendo paulo persone quod non recipiunt
in moriendum tuum de me —

Sustinemus quod innumeris in locis ad sanctam dei voluntatem
gratiae seu vocatio efficax reboat. Imo ex mente huius
quod sanctus voluntas est causa propter non efficaciae eius sua conditionatam

n' sit in rigore a° efficacitis, fundamentu' infallibilitatis eius a D. decreti q. huius. 2am qd est sa dei voluntas [illegible] libera pendere eius collatio qd tu possit gratiam conferre in circumstantiis [illegible] ratione in quo n' habitura effectum dicendo posset conferre in aliis in qb. effectum sortitura. unde ois gra efficacitas ab hac liberali collatione ac decreto dei pendet. Quod dicimus qd [illegible] hac 2 qd discrimen et discretio vocati efficaciter et [illegible] efficacite n' habet aliud principium ad qd revocari possit [illegible] sam voluntatem D. sub occulto iudicio dei nec revocari ad sciam conditionatam saepe n' ut S. Aug. respondit L° de dono perseverantiae c. 9 relato supra. gra qd dat prudenter in circumstantiis in quibus sit n' habitura effectum negat aliis in eisdem in qb. sit effectum sortitura, ut de Tyriis et Sidoniis collatae factum est iudaeis, capharnaitis et aliis, christus aperuit in evangelio.

Ad 2am posit. dicimus fere eadem dicimus n. in his negamus qd S. patres saltem n' explicent efficacitatem gratiae per ordinem ad circumstantias oppositas sic cognoscendas. deinde cur S. Aug. S. Prosper fulgentius et apd petrum diaconum S. basilius et alii revocent efficacitatem gratiae et infallibilitatem praedestinationis ad D. [illegible] voluntatem patet ex praedictis ad illa. denique qd S. Aug. et prosper ut S. Amb. voluerint et videre [illegible] circumstantias gratiae efficaciae exponitur satis supra. Loco relato in argumento

Ad 3 Rx. sa[...] ob: solutam fuisse Loco ibidem relato: [illegible] vo dicimus S. Aug. capitibus citatis ibi n' damnare errorem pelagianos et eorum reliquias qd ii asserverint nos fuisse a D. electos ante mundi constitutionem qd praesciebat credituros aut volituros et seu in ipsum oberi [illegible] id qd dicerent qd elegit qd praesciebat credituros aut volituros certa [illegible] addito S. Prospero. Libero arbitrio et n' est dei gra [illegible] qua ois nostra bona voluntas [illegible] perficiatur.

Sicut ex verbis S. D. fideliter relatis n. illo c. 26 dicit qd qd ait Apostolus elegit nos in ipso ante mundi constitutionem .2. qd praefuit si [illegible]

dictum

quia prescivit deus credituros n quos facturus fuerat ipsi credentes et ipsa prescientia loquitur filius dei dicens n vos me elegistis etc. in quo testimonio prendendum e quod haud obscure a s. aug. videtur aliqua prescientia futurorum prescientiam electioni eternam et aliqua negatur, negatur enim prescientia future fidei sine gratia illius in quas quod n erat ipse facturus statuit eo precurrens prescientia future fidei quam ut ipse facturus per gratiam suam —

et in cap. 28 errorem pelagiani eos his verbis refert prescicbat q ait pelagianus quidem, q. futuri essent sancti et immaculati per liberae voluntatis arbitrium etc. et infra ex eodem pelagiano refert elegit ergo inquit ante quam essent predestinans filios quos futuros sanctos immaculatos q prescivit utique ipse n fecit neque se facturum sed illos facturos u previdit et c. 29 refert temperamentum semipelagianorum his verbis nos autem dicimus nram n prescisse nisi fidem quo credere incipimus et ideo nos eligere ante mundi constitutionem —

hec ex s. aug. ubi verba pelagianorum et semipelagianorum hi eorum errores quos damnat hec prescientia precurrens predestinationem quam refutat hanc scl. qua presciant opera nra oia vel aliqua futura n ex dei gratia sed ex vi solius liberi arbitrii saltem incipientes n vo illam qua cognoscuntur unibersa prescientiam conditionatis futura cum adiutorio gratiae a quo initium cuiusque boni operis est sumendum imo hanc precurrere admisit et et alibi ut visum e et hec e prescientia per quam nos efficacitatem gratiae declaramus —

his oia consonat concilium arausicanum 22 dicens tales nos amat deus scilicet ab eterno quales futuri sumus ipsius donis n quales nos sumus nro merito et xo hec e ingendus idem s. aug. epist 105 n 2 imo ita ipse aperuisse se declarat cum dicit ne quis quam existimaret credentes sic ad eius prescientiam pertinere quod n credentes vel, inquit, ut n eis fides

fides ipsa desuper daret sed minimum modo voluntas eorum perirentur perpetuo periculo minimum modo —

ita dicimus ingenue pro. satis est apertum Alexander pontifex alexandrinus in epistola dicta ad alexandrum episcopum ostendit quod haec in saeculo nuncupo respectu Arrianos docere quod ideo et dominus fuit electus filius dei quia praecognitus quod non forte quod non forte sprituros deus nec ad vivum defecturos per singularem suam et in vita et moribus ritum instituendis diligentiam et studium — —

quod non vero hic sanctus pater ibi praescientiam non reiiciat quia ad rem non attinebat sed errorem adoptivae filiationis per electionem cum recursu ad praescientiam refutavit

Et hinc cum pateat ad 3am ob. huius sed quod est a nabarreto proponit nempe in duobus illis ait agitur de praescientia meritorum quae ante aeternam electionem statuebant massilienses addendumque est in his non omnia est ut dogma massiliensium referunt in suis epistolis propterea et hilarius proponit ab ipsis ut apertos errores sed ut perplexus de quibus dubitarent s. aug. sententiam et censuram sputantes et s. aug. pluribus locis non damnat sed expendit et si quae invenit excludentem initium seu adiutorium gratiae dei a nostris operibus an ut errorem refutat — —

deinde nec praescientiam quae statuebant ante electionem aeternam pelagiani et massilienses verum cum quae nostra sententia respicit nimirum conditionatam sed potius meritorum ac fidei sub qua absoluta salutem in adultis pendiculis intuitiva seu visionis nempe patet s. aug. eodem libro de praedestinatione sanctorum c. 14 et c. 5. prosperi epist. ad aug. aiunt deum non praescivisse nisi quod simpliciter futurum erat — — 2 dictas

quod hac nostra via initium operationis ponatur a nobis et gratia efficax est huiusmodi solum sit a cooperatione nostra —

est omnia cum adversus decreta sacrae scripturae pontificum conciliorum et patrum patere poterit ex petro diacono libro de incarnatione et gratia c. 7 et 8 nempe in fine 7i cum retulisset ex apostolo illud ad rom. 11 quis prior dedit

dedit ei et retribuetur illi qm ex ipso et p ipsu et in ipso et oia ipsi gloria in secula seculor subiungit manifestu ergo n nos sed Apostolo oio resistit q dicit nisi ego prius voluero gra ad me n venit qd oio nil aliud e dicere nisi prius darer deo ut retribuat illi sed et modu inicio 2 ait sed nos sequimur eumdem Apostolum oem bonar cogitationu originem eaz qs affectionem et voluntatem ex deo et p deu et in deo dicimus etc deinde hoc pbat ex 16 proverbior 2 preparatur voluntas a domino et ex grauissimis decretis s. basilii s. inocentii et celestini pontificu et concilii milebitani —

qs addi debent tot s. aug. s. prosper et s. fulg. aduersus pelagianos et semipelagianos innumeris sacre scripture testimonijs disputantes et uniuersu concilium arausicanum 2 canone 5 et tridentinum sessione 6 c. 16 et canone 3 que oia que nos de his disserentes attulimus aut in preludijs controuersie de gra aut in ttu 2 de 2 aut alijs in locis p integram controuersiam —

qd vo sequatur ex nra stra qd initiu boni operis sit a nobis et gra collata efficacitatem a nra cooperatione sola sortiatur ita ostenditur 1o nos n explicamus efficacitatem gre p ordinem ad collationem illius in circunstantijs in qs scit deus ipsam sortituram effectum ut excludamus gram predeterminantem saltem phice voluntatem nram ne huius predeterminatio phica sit prius ab extrinseco principio s. a gra qm ab ipsa voluntate ergo ut hec sit 1o l. prius a voluntate ipsa qd e voluntatem e initium sue determinationis —

Atque cu hec determinatio in actibus ad salutem ptinentibus aut supernalibus liberis sint ipsi met actus seu operationes eliciti a qs oem originem deriuant impirare hinc e qd initiu ois boni supernalis actus sit nra voluntas

et n̄ grā dī aut ad summū nrā voluntas et grā dī ē ꝗd inde in idem recurrit tum ēo simplr n̄ erit verum ꝗd initiū boni operis n̄ ē a voluntate sed a grā tum ēo ex grā et voluntate sl. concurrentis ad determinationē voluntatis si grā n̄ ē rō cur voluntas se determinet neq. ꝗd voluntas sit causa ꝗd grā concurrat ad actum et determet voluntatis ꝗd ē ipsū s. prius determinare ut explicari pt in concursu generali dei concomitante concursū causar 2rum —

2o ēm et si operationē bonam voluntatis executioni mandatā producat in nrā sra grā preveniens efficax ut nos dicimus in actu 1o hanc tn̄ prevenit decretum dī itaut ratio et initiū grē efficacitr prevenientis sit voluntas dei efficax huius vo radix ē prescia conditionata futurae nrē determinationis seu potius nrā futura determinatio prescita saltm sub ē conditionata go de 1o ad ultimū ꝗd operatio sit futura revocatur ut ad radicē ad voluntatis nrē determinationē prescitam —

hoc amplius declarat in his itam n̄ actus sic conditionate in ordine ad ꝗuam grā sortitr suā efficacitatem n̄ ē quo deus conditionate sciat ꝗd si ipse contulerit grām efficacem habeb effectum n̄ hic actus n̄ ē in rigore sic conditionate sed absolute et necessarie veritatis ꝗua exprimit ꝗa grē efficacis ē ē sortiri effectum indefectibiliter actus n̄ prescie presuppositus ad efficacitatem grē hic ē si ego dedero gram in his vl illis circumstantiis haec erit efficax ꝗa habeb effectum seu ꝗd idem ē ēo assentiet illi hoc autm ē grām ē vl cognosci a assensu vl cooperatione efficacem et a nos initiū boni operis —

rursus declarat hoc itam in eternitate ideo voluntas operatura ē cū grā ēo prevenienda ē a grā efficaci ideo vo hec grā futura ē efficax ēa tribuenda decernitr in circumstantiis in ꝗs voluntas se determinatura ē ad operandū et ideo efficax ē ꝗa in illis circumstantiis voluntas ē se determinatura prindiced de 1o ad ultimū ideo voluntas erit operatura cū grā ꝗa ipsa se il determinatura ad operandū ꝗd si futura determinatio voluntatis ē radix futurae operationis eius actualis determinatio erit radix et rō ad ꝗm ultimo revocanda

ē

actualis operacio et non gratia. decretum dei —

3° enim quod voluntas reipsa operetur revocatur ad gratiam efficacem et efficacitas gratiae in nostra sententia pendet ex scientia conditionata futurae operationis porro haec scientia ut sit potius operationis quam carentiae eius pendet a libera determinatione voluntatis ergo de 1° ad ultimum operacio nostra et efficacitas gratiae revocantur ut ad suam radicem ad determinationem creatae voluntatis — —

his arguis cum patres quod gratia est efficax et habet suam efficacitatem a sua cooperatione et determinatione voluntatis quod autem quod consensus non in nostra sententia ideo gratia est efficax quia consentit in circumstantiis in quibus voluntas est cooperatura ergo est efficax a futura cooperatione imo ante illam non est efficax sed erit adveniente cooperatione —

Resp. consensus non congruitas circumstantiarum dat efficacitatem gratiae sed circumstantiis dat congruitatem cooperacio voluntatis futura in illis ergo de 1° ad ultimum pro cooperatio nostrae voluntatis dat efficacitatem gratiae —

pariter hec est videntur consensui praefatis arguis arbitrans nabarrete differentiam proxima relatus nostram sententiam incidere in errores massiliensium salutem illis tribuere eius hi ac praesertim quorum dicebant quod praevaricator ideo dicitur non obedisse quia noluit fidelis quoque non dubitetur ob hoc devotus fuisse quia voluit et ac quod obedientia horum priori est quam gratia ut initium salutis sit in eo qui salvatur et in arce ideo quis adiuvatur quia voluit non ideo quia adiuvatur vult —

Resp. tamen nostra sententia longius abest ab erroribus pelagianorum et massiliensium cum hi omnes gratiam internam praevenientem omnem adiuvantem negarent initium nostrorum bonorum non ad gratiam sed ad liberam determinationem devotionem et obedientiam voluntatis inferrent in quo sensu damnantur pariter sententiae in articulis praescitatis nos vero nil boni concedimus voluntati nisi praeveniente et adiuvante gratia et ab hac semper diximus omnis bonae voluntatis initium esse petendum ergo non aperimus devotionem fidelis referendam ut ad originem

ad propiam voluntatem aut obediam ē priorem grã aut ideo semper
adiuvari a grã quia prius voluit iuvari sed potius firmiter statuimus et
cum nrã sntã optime cohaeret imo colligitur ex ipsa quod semper devotionis et
obedientiae cuiuslibet quae actus pii initium in grã ē ut prior omnem bonam
voluntatem praevenit et quae adiuvatur a deo ideo adiuvatur quia praeveniens
grã ē fecit ut consentiret proindeque ut iuvaretur a grã haec omnia constant
apertissime ex dictis habetur in toto hoc tractatu explicuimus et docuimus
modo quo manifestiora fient solutiones huius 2ae diffis —

Admittimus ergo quod in ante argumento huius diffis assumitur et
stabilitur. scilicet et ecclesiae doctrina et negamus ex nrã sntã oppositum sequi
atque ad 2am sequelae probationem dicimus admisso ante et negando tamen neque non quod
grã sit origo nrae bonae voluntatis determinationis aut actus sive in hoc quod
ab ipsa sit determinatio voluntatis quam a voluntate sed in hoc quod determinatio
non possit esse a voluntate nisi prius praeveniatur a grã et tali grã cui indefectibiliter
cohaereat sicque quod totum salvat et destruit nrã sntã ut satis visum est supra —

cum hoc enim stat quod determinatio eius voluntatis quod 2o ē sit et a grã et
a voluntate cum mutua prioritate unde nec fit quod voluntas sit absque
per gratiam enim concomitantem adiuvantem nec quod sit sine grã initium eius suae
bonae determinationis sed solum quod sit principium primum eius scilicet cum haec grã
concomitans initium vero et 1a radix sit grã praeveniens ē —

Ad 3am dicimus admittendo quod praescientia futurae nrae praedeterminationis et cooperationis
sum quod iidem futura nrã determinatio praescita praecedat collationem grae efficacis
decretum quo de conferenda illa negamus tamen ut iam ibi indicabimus quod praecedat
cognita ut prior grã efficaci imo praecedit praecognita ut effectus grae si haec conferatur
in talibus circumstantiis — —

negamus enim quod radix divini decreti sit praescientia futurae determinationis sed
regula dirigens quia sit sequi vel non sequi voluntas divina pro libito est quod regula
eo pacto quo in nostra sntã debet praecedere decreta divina ut regula dirigens
cognitio rei faciendae minusque quo faciendam demum in 2a declaratione ma huius
2ae probationis dicimus actum praescientiae conditionatae quae praesupponitur ad efficacitatem
grae

ac sin quo nec stare nec ingi ut n u si ego statuero gram eficacem eius

consenciet nec n ut in arguo bene ostenditur hic e actus scie conditionate sed

absit q c ego esse gre eficacis et sit revera deus cognoscat ante decretu

de danda gra eficaci n tme unde pendet aut procedit qd illi sit eficax

potius qm ineficax imo nec decretu quo deus vellet conferre gram

eficacem prouisse consequens huius mi actu scie quo unde gra habet qd sit

eficax sit actus quo deus scit qd si creet hoem erit rationalis et decretum

quo vult hoem creare n sunt unde homo habet qd in sua espa sit rationalis

eo sint unde ex ipsis rationalis nec n homo e rationalis q deus vult ipsu u

rationalem sed ex suis predicatis presupositis ad sciam dei et voluntatem

liberam eius q re sit ad hos actus scie et volicionis creandi hoem

et indepenter ab illis presuponitur homo rationalis ex suis predicatis essentialis

ita etiam si actus scie et volicionis q precedunt collationem gre eficacis

sm mo u si ego dedero gra eficacem sortiet effectum et consequenter ad

hunc actu vollo dare gra eficacem procul dubio gra presuponitur ex

suis predicatis essentialis et indepenter ab his actus essentialiter eficax et in ordine

sci unde a radice et causa sue esse habeat gra qd sit eficax — —

nos g dicimus qd id qd habet a dio decreto quo deus vult conferre gra

in iis circumstantiis inqs precognoscitur qd collata erit eficax et per ordinem

ad actu prescie quo deus cognoscit qd si dederit gra in iis et illis

circumstantiis ea erit eficax q iis cui fuerit data consentiet hinc vero nec fit

qd gra sit eficax ex consensu vocati nec qd initiu boni operis sit a libero

arbitrio creato — —

hoc ostendit observando balde patre doctrinam sepius repetitam in superioribus

presertim de 29 qd ex vi dicti actus scie conditionate deus tria d por

provideo de gra 1m qd gra e oferat in iis circumstantiis inqs vocatus consentiet

habituraque duplicem eficacitatem aliam in actu 1o aliam in actu 2o deinde

2m qd eficacitas hec futura e unde illa sit desumenda per ordinem ad

consensu

vocati saltem ut tunc et esum indefectibilem. Item postremo quod si gratia impertita vel impertienda decernatur in iis circumstantiis habere efficacitatem quoad in actu 1o ex dicto dei decreto duntaxat quin ut ita sit efficax spectet consensum ac vero efficacitatem seu efficientiam in actu 2o habeat haec eadem gratia ut a nostro vel conditione concomitante a cooperatione vel consensu liberi arbitrii atque ab ipso libero arbitrio ut a concausa prima consensus adeo auctor et eius voluntate efficaci et ex efficacitate gratiae in actu 1o ut a radice fonte huius efficacitatis in actu 2o ~ ~

Unde planum fit tum quod gratia non cognoscatur habere efficacitatem simpliciter nec illam habeat ex cooperatione vocati tum etiam quod initium boni operis sit desumendum non a causa prima creata ut per se patet sed a radicis efficacitatis seu efficientis in actu 2o nempe deo voluntate sua et gratia efficaci in actu 1o haec omnia explicari possunt aptissimo exemplo in artificialibus non ipsa efficacis gratiae per quam similis essentiis artificiorum si ergo domificator dicat si ego applicuero manum domus hac vel illa ratione efficietur reipsa domus et statim efficaciter vellet ita applicare manum et reipsa applicet duplex efficacitas dictae applicationis consurgit alia in actu 1o specialis ipsi est tamen a regula sumitur a dicto actu suis artificiis ut a causa vero a decreto efficaci unde ipsa applicatio ita disposita permanavit alia in actu 2o est actualis effectio domus et haec cum domo ipsa et habet per causam primam obsequium ministrorum architecti hic tamen sed per radicem efficacitatem in actu 1o dictae applicationis et imperium voluntatem efficacem arquitecti ~

Pari ergo modo in efficacitate gratiae in actu 1o et in actu 2o discurrendum non cum non possit non gratia efficax ex eo quod conferatur a deo in circumstantiis in quibus scit habitura esum nequit etiam non sortiri efficacitatem in actu 1o et non sit aliud quam conferri gratiam

in prefatis circumstantiis cū autem hoc sm̄ oriat ex voluntate efficaci libera Dei ex illa duntaxat habet q̄d sit efficax in actu 1° a scia v°dū ut a dirigente hoc decretū q̄ā cū reipsa efficiat assensū i clm̄ in actu 2° efficax hæc autem efficacitas ita proficiscit ab efficacitate in actu 1° et efficacio ipsa et cū ab hac primo oriat assensus imo et efficacitas voluntatis ad illū de 1° ad ultimū hæc habeat p radice sa suī efficacitatem dic grē et voluntatem Dei unde hæc 1° efficacitas est —

Jam in 2a declaratē huius 2e p̄positionis possumus negare conam nec n. sequit q̄d si grā i efficax et effum sortit ex eo q̄d affert in iis circumstantiis in q̄s p̄suit sortitura q̄d sit efficax q̄a voluntas cooperatura sed quia afferre possumus clm̄ consequentiā admittere n. aliud ē operationē l. determinationē nram̄ tribuere grē ut efficaciam q̄a n̄ supponat antecessā eius efficacitatem et aliud ē gram ē efficacem q̄a futurā operationē nimirum ex vi eius hoc n. 2m et statuimus graciam efficacem in actu 1° ante q̄m adveniat nostra operacio nec ut sit efficax illam spectat duntaxat q̄s dicit quod non ē gratia efficax sine ordine ad futuram cooperacionem et q̄d idee est in actu 1° efficax quia in actu 1° habet illam afferre et inferre q̄d oīa n̄ hēt 2m —

Quod si urgeas in nrā sñia cooperacio n̄ ē futura ex vi gratiæ sed ex sola determinatione voluntatis ergo nequit gratia ē efficax determinatē donec voluntas se determinet provo conam q̄a nequit ē gratia determinatē efficax nisi determinatio voluntatis sit potius ad consendum q̄m ad non cōsendū determinatam et hoc non hēt nisi quando actualiter volūtas se determinat g° — —

Rx negando antecedens nam potius et prius ex vi gratiæ quam ex determinatione voluntatis cooperacio nostra futura ē

cum a gratia habeat futuritionem ut 1º movente voluntati 2º ut a principio proximo moto a gratia primo et comcomitanter. adduco preterea ut gratia sit determinate eficax non requirit quod operatio nostra habeat in illo priori determinatam existentiam satis n. ist quod sit determinate futura et hoc profecto habet tunc et si non dum voluntas se determinaverit quoniam ex tunc et per totam eternitatem fuit verum determinate quod in illis circunstantiis voluntas prevenienta a gratia erat cooperatura non ex alio principio ex parte nisi quia cooperatura erat potius quam non cooperatura idque ex plena libertate eius supposito adiutorio et motione gratie — —

et per hec patet ad tertiam et si enim gratie eficacitas pendeat a prescientia condicionata ut a dirigente et hec ut ab obiecto a determinata futuritione potius quam a non futuritione determinationis create voluntatis eficacitas gratie ad scientiam et obiectum eius ut ad causam sed ad solam dei voluntatem eficaciter conferentem cum posset non comferre eius scientia scientia supposita oprior quae non pendet scientia a determinatione voluntatis futura ut cumque sed ex motione et adiutorio quae vero contra hec instari possunt solvent in sequentibus dificultatibus —

Mº ad qm afirmationem patet satis ex dictis — ad sm

[illegible] ad [illegible] oppositum valet satis contradictis ad [illegible] quod [illegible]
[illegible] partes in [illegible] [illegible] [illegible] sic
cooperatione negari debet quod [illegible] [illegible] efficacitatem
[illegible] requirat ad eam [illegible] trium afferendus et intervenda [illegible]
[illegible] de 1o — Dif. 3

Quomodo explicandum efficacitatem gratiæ in nostra sententia adversus sit concordis ejus cum libertate arbitrii —

duas vias atque iis oppositis oppugnant contrarii concordiam libertatis creatæ cum efficacitate divinæ gratiæ in nostra sententia: priore quod non [illegible] nimis palam fiat mysterium abstrusum et fide sola credendum aut saltem nos non [illegible] viramur [illegible] nostros [illegible] omnino [illegible] fieri [illegible] modum quo cum efficacitate divinæ gratiæ stet libertas creatæ voluntatis: posterior viam quod nostra sententia concordiam hanc [illegible] non tantum [illegible] imo viam illi obstruat et libertatem [illegible]. de priori satis diximus de 22 [illegible] 23 solvimus 29 [illegible] argumenta: quod posterior hic [illegible] examinanda —

Ut. gratia 1o quod non scilicet libertas nostræ voluntatis cum gratia posita [illegible] conditionali [illegible] ordine ad quam [illegible] [illegible] quam cum hac [illegible] nequit stare libertas [illegible] cum [illegible] [illegible] sumente efficacitatem [illegible] ordine ad illam [illegible] ut clare [illegible] efficacitas gratiæ in actu 1o involvit [illegible] [illegible] [illegible] quod quod autem non stat cum [illegible] [illegible] nec cum [illegible] simpliciter stare potest —

ans. prob. 1o quod [illegible] hic debet stare omnino [illegible] [illegible] [illegible] et determinationem omnem voluntatis creatæ [illegible] ipsum Dei absolutum de futuritione nostrorum actuum ergo cum ipsa non stat libertas nostræ voluntatis: [illegible] [illegible] non cum [illegible] omnino [illegible] ante determinationem nostram [illegible] voluntatis non stat nisi [illegible] [illegible] [illegible] ante dictam determinationem hoc autem [illegible] [illegible] conditionatæ est futuritio actuum voluntatis creatæ ergo hæc est [illegible] [illegible] ante omnem determinationem creatæ et [illegible] voluntatis. deinde [illegible] [illegible] supponit voluntatem prorsus determinatam ad unum indefectibiliter ante omnem ejusdem voluntatis [illegible] in actu 2 [illegible] [illegible] [illegible]

[illegible] stare nequit cum praedeterminatione [illegible] voluntatis [illegible]

2o non conciliatur libertas cum hac nostra efficaci gratia [illegible] decreto divinae voluntatis quod connotare dicitur quando supponit actus nostros qui fiunt aptitudine cum omnibus circumstantiis suis [illegible] ab efficaci voluntate Dei ante determinationem absolutam nostrae voluntatis cum qua praedefinitione stare nequit libertas quod quando [illegible] efficacem determinationem voluntatis divinae ad unum est frustrari nequit et [illegible] [illegible] non [illegible] aut cum [illegible] propositioni oppositum est sicut cum hac praedefinitione ante absolutam determinationem voluntatis nostrae ita nequit libertas huius stare cum illa sicut nequit stare quod [illegible] propositionem oppositum in quo deberet consistere nostra libertas —

Quod autem gratia nostra efficax dicatur praedefinitionem supponat [illegible] non in nostra [illegible] supponit quod Deus supponit sine sua conditionata praecognitione nostrorum actuum ante determinationem absolutam voluntatis [illegible] provisionem [illegible] efficaciter absque eo decernat quod [illegible] efficacia fiant in [illegible] illis circumstantiis et quod ad hoc quod fiant [illegible] item absque efficacia in eisdem circumstantiis frustrari gratia efficacia hoc vero [illegible] praedefiniri actus nostros cum omnibus suis circumstantiis [illegible] —

Quod [illegible] praedefinitionem hanc et antequam decernat ante determinationem non laedere libertatem [illegible] quod [illegible] decretum supponit praecognitionem futuritionis determinationis per suam conditionatam [illegible] inde [illegible] decretum [illegible] supponit futuritionis [illegible] quod [illegible] decretum absolutum [illegible] [illegible] cedit futuritionem [illegible] nostrae determinationis. Deinde sicut decretum in [illegible] [illegible] supponit [illegible] nostram determinationem in [illegible] sic [illegible] decretum cognitionem [illegible] conditionatam debet [illegible] [illegible] determinationem cognitam [illegible] [illegible] quo numquam [illegible] prior invenitur nostra determinatio quam decretum [illegible] [illegible] [illegible] non invenitur [illegible] [illegible] non relinquit locum libertati —

3o non concordat nostra libertas cum gratia efficaci quam hic [illegible] explicamus quod illam ponimus efficacem in actu 1o et ante ad liberam determinationem nostrae voluntatis [illegible] cum hac efficacia [illegible] libertas nostra [illegible] [illegible] nostra [illegible] [illegible] contrarias quod [illegible] [illegible] [illegible] non supponit gratia efficax

effi. ex antecedere nrām detroinē, ut sive consideret in exeuntibus
ue in decreto, et intentione dandi, sive in impressione ipsa conditionata
futuritionis nrorum actuum semper antecedat futuritionem
cum intrinsecabili vi inifferendi effectum quocum ipsa consistat liber-
tas, seu potestas ad oppositum. probo conseq. quoniam ipsa utramque
exigeus nrē libertatis, et impressio conditionata importans conno-
dam necessit. effectus futuri quae nequit non compossibilis cum nostra
quam omittat [illegible] antecedit nostros actus. etiam in considerata gratia
si vero in actus [illegible] necessitas effectus futuri cum ipsa nequibit stare
libertas quam ut saepe visum est destruit necessitatem actus effectus futuri.

Addo autem saepe in hoc argumento quod gratia [illegible] necessitati
effectus futuri sic coherentem antecedit dicatur [illegible] nostrae libertatis
etiam in considerata gratia. ne dicatur saltem in consensu conditionata
quoniam futuritionem actuum nostrorum ut [illegible] necessitas futuritis et
non sit ob eo actus suppositam gratiam et salbet libertatis quae dicta
antecessionem futuritionis actuum neque non hoc [illegible] dici nisi
agerat sic. quod sciam conditionalem providerit quod actus nostri sint
futuri sine adiutorio gratiae convenientis sicut aut saltem quod
provideat futuri ex gratia quae ex se efficax non sit sed a consensu
nostro quod imbibit aut quod reipsa sint futuri actus sine hoc
adiutorio quod pelagianum est aut quod non providiat eo modo quo futuri
sunt quod ignorantiam arguit et forsan errorem in ea quae dicitur scientia
aut demum quod initium nostrorum actuum non sit gratia efficax sed
determinatio voluntatis unde gratia habet efficacitatem seu est conveniens
in consensu ipsam gratiam.

1mo vero etiam si admittatur quod deus scientia conditionata videt
actus nostros non [illegible] sine gratia quae conveniat re vera haec conveni-
illud obiectum etiam ut obiectum est scientiae conditionatae quod etiam in scientia
conditionata seu considerata eius gratia hoc nostra efficax ut efficax
est quoniam futuritionem actuum nostrorum antecedit usum libertatis
et ita quoniam scientia antecedere cognoscit.

4o. nec stare qt libertas cu nostra gra eficaci quia ut illa sua a nob ex ponit ut in actu 2o n tm roe obliqui sd tm roe recti e impossibilis eius opositus hoc e nequit poni qd voluntas disiungat qo in actu 2o posita tm sm rectu impedit usum nostrae libertatis ea parte ex ijs e supra diximus. ans pro re dr cu gra eficaci sm ea in qs obliqui sufi et in recto ubique gra asserunt posse poni eius oposit seu disus voluntatis. tm cu roe ultima spiritu eficacis gra in recto cum alat nequit poni hoc i nequit poni cu indisolubili conexione ipsius et eius sue disus ad un energia gra eficacis ut energiae ad cu ordine trans inclusio in hac energia ut inclusioq e dia ut sic sit rectu ipsu specificu gra eficacis qo ut proo hoc postremu ans qua si cu hoc recto specifico posset poni disus posset poni cu obliquo spialr alato qd e prorsus impole —

Dicas n pu poni cu hoc recto specifico n ratione ipso recto sd ex oblico et ex eo qd neyo imbolbat in illo qd ipsu argu ostendit qd dt n aliunde prat repugnare poni cu recto specifico ut rectu specificu e nisi qa indifer spo disus cu obliquo cias dt recti hoc e cu asensu. ut patet cu numeru recti specificu e sumat nisi cu obliquo prcindendi qd ibi duo sumant rectu s. et obliquu. ex illis qo unu i.e obliquu merito sui repugnat cu disu aliud vo nimiru rectu n merito sui sd obliqui conotati repugnat qt cu recto alterius tm specificu posset poni disus nisi obstaret obliquu —

Sd qa in hoc i n hoc rectu specificu petit spialr obliquu cu quo repugnat oposicio qo in virtute ut videtur in radice asserit oposicioni et repugna cu illo qd repugnat cu obliquo rursus qa si prcindamus obliquu ut sm de recto specifico ut specificu gra eficacis loquamur e impossibilis spo disus cu dicto recto ut rectu specificu e alias ut ipsa gra eficacis ut eficax e sponibile foret qd n foret eficax i.e cu conexione et cohera cu se disolucio. et carencia eius. [illegible] ordine ad eu auxilio si...

L. causatum desup speciez ordinis odcmiugo qu polis conigia conclogutary et n opirary itg°—

Ad sg arguy n egre coligu gbij n e adeo facile em in nostra sia et mo oponeDi gra efeaci scordare illa cu libertati crea ac hinc salte sequit n sit qd nimis facile reddat scordia dicta cu pps et Lecogy vereris dificily visa fuerit nt i ga prorsus facily in nostra ut seilicaD Libertatis cu gra eficaci id n i impioly cu infra ostitiant gra efficu Durate sterca q inseparate ad illa efacily i scordia in nostra

Solutiones argumz—

Ad im g° D negando aiy cuiy proaty ex proptyo examinat in stroa de scia D mo ordit in i negat qd Su efecias simplr nega imo asserimus simplr et Libera essem ex supoi nega: illa n scia in Deo i simplr Libera e pendet absoro simplr sringenti qd bl simplr pohiu n u Ebsy ex supoi Edsit futura L: ex sitat n posse n siri a De o it ad creio sciatia sit nega ex supoi hac qd sciat futura sub odire i huiusmi go—

Coaspatur in m° ostendi pt inscia Qua Deus intuet futura abs ex abs° decreto Libero sui et creg voluntatis n pt n obm sue odicionate Diequo mo agimus i actus futurus voluntatis creg q ut sub odire futurus L n supponat abs̄a decretum Libera voluntatis creg abstig decreti D qd iam sit inillo signo inquo actus creg voluntatis ingit sub odire futurus supponit im pra suu mu odicionatu ex ptendi decreti D odicionati ex pe actus et decretum voluntatis creg odicionatu s q forent imo erunt si hu L illu circunstig occurrerint et supponit depam ex pte hac circunstiar alibera voluntate dei pe Em futurs si qd occurrat—

Quapropt sicut ad stingam simplr actus nostri odicionati futuri nil refert qd ps Deno futuritis odicionats n du ca illius expytam dependerit aliqd abs L cum sub

odite se tenente cum ipa obi d. voluntas aut qd n dū
voluntas creā abse se detrabent sd sufit qd voluntas
d. qua decernat futuritm et voluntas determinanda libere
si hę l. illę circumnię occurrerent qa obm n i nunc
abse futurū sd sub odite occurrentię harz circūciaz
ita ctm ut sciā sit abse libera n i nuę qd insigno
futurity odicionaty voluntas d. l. creā suponat abse
determinata sd sufit qd sint determinandę si l. hę l. illę
circūcię occurrerint —

qa tm unū i duos i determinari futurū sub hij l. illij
circūcij et qd futurū i determinari nequit cognosci a deo
idcirco si reipsa futurus i actus voluntatij in hij circūcij
nunqō siut a deo nuęitari sm cur supōe futurity dictę

ad 2 antij pꝛuatm negando antij etsi n.
sciā hęc durare et existere antecedat determinatm voluntatij
n tm tendā et trahe ad obm ut obm suū sit ipsa
voluntatij determinatio futura l. sub odite qd autm
determinato voluntatij quae i obm huius scię scl. prior neqis
ut abse futura id certe cum eo qd sicut ut poli rei
antecedit ut existens eiusdē sic ctm futuritio sub odite
futuritm absā unā tm et cadē futuritio i l. sub diverso
statu l. odicionata et abso dimitū q. sciā hęc suponit
determinatm voluntatij indefectibilem et inflexibilē im cur
supoē qd i futura. qa qd i qui nuęe i ut nept
n ut i n po suponit determinatm voluntatij ad unū simplr
inflexibilm sd potius contingenter futurā —

co maū 2 argui diversę ut odde sec dyc in mē
de voluntate dei qq.dā asserentiſ pꝛ decreta d. voluntatij
actus nostros saltm bonos aut certe penalis pdefiniri
ciut ante obm sciā futuritionis cor aut post sciā huius
odicionatā alij l. simplr pdeficocm hanc negantiſ l.
cqm q n suponat aliqm pꝛsciā l. q sit oiū actuū ctr
na in hyp. dyt. ciuśy. [illegible] suū patrocinium —

Verū eo ipso mō vrebitur illa placet ē admitti ob actus
nostros bonos prescitim scnales sm ob sui circūstias
atq prorsus inindueo a deo ū predefinitos n' tm ante
oēm prsciā sd pariter sdiconata atq hoc ipsū indicavi
in mā de predestinatē —

Rō ē qa prefiniri actum aliquē a D. ē qd ante
absq̄ decretam voluntatis creq̄ vellet eficacitr illum
ab ea elici atq ad hunc finem disponat media
eficacitr illū obtentura sd ita se habuit Deus qa
ob actus nostros bonos cū oib suis circumsis supposita
prsciā sdiconata futuritionis eorū qa illos ob predefinivit —

Mā et eoā probari n' egent · m' pt n. ex ostendi
mus in mā de predestinatē tu 2 de 6 eius Deus
sciā sdiconata precognoscens oiū rer eventus atq intr
hos ob creatae voluntati decretus, actus, prosequtus
fugas, omisiones etc futuras in quacumq circumsis imme
post dictā precognitionem illū rer ordinē eficacitr elegit
voluit qa mandari executi in quo precognovit hos eventus
qa mō si et hac voluntati creat decretus actus prosequtus
fugas et omisiones ē reipsa distingunt · permittendū intr has
ē si turpes et potiba eficaci qa voluntate decernendo bonas
cū oib suis circumsis pd n. amplius ·d· voluntas exspectare
deberet ad disponendū de reb eventib et actib universis
in ordine ad singulos quidā supposita sufficientissima
dirate eē ad hoc habat ex suā sditi oiū eventuū
aut quorsū hererce suggerat io singulari quidā viū
aut aliquos eo nostris actib cū iā ex dicta sciā hereo
quo cū oi certitudine assequendi finē sibi prefixū posset
eficacitr disponere de eius nostris actib in particulari itaq immē

ad decernendo efficaciter honestos &c. + post praevisionem scientiam disposuit de illis permittendo turpes ad decernendo +

Nec vero ex hac praedefinitione omnium bonorum actuum laedit aliquo pacto libertas nostra quia non inducit nisi post conditionatam praescientiam liberae futuritionis eorum praescivit non deus quod si creata voluntas in his vel illis circumstantiis proveniat hac vel illa gratia cogitare inspirare &c. hunc vel illum actum eliciet libere se determinando decernit efficaciter quod in eis ita proveniat et operetur atque ita indemnem servat libertatem suus fortis si ante praevisionem dictam conditionatam efficaciter vellet hunc vel illum actum a voluntate fieri atque ut reipsa fieret decretumque ipsius non frustraretur decerneret physica praemotione praedeterminare quia sic per hanc tolleret libertas ut secundo ostendimus —

Tertio praeterea duae aliae vias conciliandae nostrae libertatis cum efficaci decreto dei de actibus nostris futuris primo si statuatur decretum determinatum quoad actum a nobis praestandum quia deus determinate voluit a me fieri hunc actum omnis hic et nunc sed vagum tantum quantum ad media quibus sit inducendus ad eum libere eliciendum eo quod deus sciat quod ex pluribus mediis quibus intendit apposita ipse tentare sit meam persuasionem aliquod sortietur effectum apposito prius uno atque si hoc non profuerit apposito alio et sic deinceps quousque voluntas consentiat. 2o si decernat deus ad inducendam meam voluntatem illam praevenire gratia infallibiliter moraliter —

Sed ex his duobus modis praedefiniendi actus nostros posterior hic rarus est ut raro dat gratia moraliter praedeterminans prout dictum in de 22 prior. vero imperfectum arguit in deo quod deus inducit cum tentationem media ut assequatur quod intendit saepiusque in singularibus mediis appositis cum intentione assequendi finem frustratum atque ignarum eorum est reipsa praefutura sed nec deinde potentium in quibus puncto salvare quem voluerit quam tentationis mediis quot plura prioraque frustra apponit debeo salutem cuiusque liberae voluntatis procurare quod est contra et apertam doctrinam ecclesiae ac patrum et scholasticorum principia theologiae —

quo ca ullis mus sciliandes erearis libertatis cum d. decretis duntaxat sic q a nobis hic initio propositis in statuto decreto post sciam conditionatam futuritionis liberis nostrorum actuum qua via solutum fuit argumentum hoc 2 cum insinuabat —

Ad id vero quod urget 1o contra hanc solutionem a mea concordante libertatis et negando assumptum quod nimirum sit satis ad eversionem libertatis per decretum quod decretum absolutum dei procedat absque determinatione nostrae voluntatis si non semel concedatur deum nil decernere futurum de nostris actibus nisi id quod libere futurum et ea via qua per eius circumstantias inesse libere futurum in praecognoscit futurum decretum adveniens cum ante determinationem absque nostrae voluntatis nequit tollere libertatem quia supponit liberam determinationem futuram et absque posterius in illa non absque conditionate futura —

Id quod deinde instabit quod sicut in executione absolutum decretum ponit absque determinatione voluntatis ita in scientia conditionata ponit conditionatam et sic ut absque ante ac nullo pacto dedicens a libertate erca illam everteret id in quo ut vidimus de praedestinatione etiam s de 2 sunt qui quidam negant arbitrantes per sciam conditionalem non praecognosci a d. nisi circumstantias futuritis et non praesupponunt dictam sciam decretum g absolutum a quo procedit absque futuritio nostrorum actuum praesupponit neque illam —

Sed hunc dicendi modum ibi non probavimus tunc quia dissim non emoluit aut non iuvat ad ipsam expediendam tunc potissimum quia ursemus non potest per sciam conditionatam cognosci rem futuram quam per eamdem cognoscant omnia illa cum esse exstituras maxime vero sine esse neque existet neque existere poterit nisi mi in decretum dei sine quo nec ullus actus noster nec aliquid existere poterit eum —

Est addendum quod si semel concedatur futuritio rei L. cognita L. cum existens sub conditione independenter a d. decreto atque ante illud

aut dyruat libertas .d. circa futuricionem l. ri futuricionem
absolutam eiusdem rei aut saltim minuat eius futuro quasi
posita futuritione decretata. Et sub conditione ante decretum .d.
n' erit amplius in potestate .d. decernere quod n' sit saltim
si velit poni circumstantias in quibus cognoscit rem esse futuram
nemo autem ambiget longe praestantius et magis commendari
.d. libertatem quoad futuriciones creatas si n' solum sit in
potestate dei ponere circumstantias in quibus ipsae futurae sunt sed etiam
quod nec in illis res sint futurae nisi quia ipse libere voluerit
ut sint —

Circa quod primo dicto satis relato 2° ad praefatam instantiam
et in his quod deus scientia conditionata qua cognoscit futuritionem
cuiusvis rei cognoscit etiam decretum quod erit quod res futura
cognoscit et hoc ut prius ipsa rei futuritione et ut causam
eius quod ut docet Fonseca to 3 met l° 6 c 2 q 4 sectione
ad 3 et 4 praesertim versiculo accedit —

Deinde dicimus quod et n' solum in exequutione .d. decretum
praecedat decretatam creatam voluntatis sed etiam in praescientia quatenus
per hanc cognoscit ut causa praecurrens futuricionem quia
tum in ea eo pacto quo praeparatur et inexequutione qua quo praeparatur in hac
deducitur a priori praescientia sic etiam in scientia ipsa conditionata quia
futuritionem conditionatam seu cognoscit prius deducit a divers[i]s
nec praesupponendo illam neque .n. per scientiam cognosci potest nisi sub ea
forma et modo quo reipsa futura est in sequenti signo si reipsa
deus decernat futuricionem absolutam rei et futuram est sub divers[i]s
suis conditionatis id eligendo ac decernendo quod futuram et praecog-
nitam in eis l. illis circumstantiis quo praecognoscit ut futuram deducitur
ab hac diversae divers[i]s suis seu addicta scientia futuritionis praeventa
l. praesupposita —

Ut ergo quod ad decretum absolutum praecat in exequutione huius scientiae conditionatae
futuritionis actum liberum nostrae voluntatis abunde salvat
libertatem cum decreto quia per illud ita n' decernit absolute futurum
nisi quod iam supponit futuram conditionate atque quod et quo modo futurum

ita etiam quod in praescientia ipsa mentis praecognoscat ut diligens decretum ... salbat libertatem quam judicium decreti in eadem suam videbat auferre per eamdem rationem —

Verum dicis 1o videri inconveniens quod per scientiam conditionatam ipsa mens cognoscat ut conditio ad salbandam libertatem atque ut circumcisio salvi remota futuritionis rei quae determinandae verum hominis inconveniens imo in nimium quam quod cognoscat ipsum decretum inconveniens ... est cognoscit futuram per ... sub conditione si ... ipsa ponenda silicet non dependenter a decreto, non ut non cognosci per scientiam conditionatam quam futuritionem per se ... ut immediate ... ita etiam nequit non per eamdem scientiam cognosci dependenter decreti consequentis ... rei futurae ... scientia conditionata ... similiter directe decretum ... inde ... res ipsa futura non est ... per scientiam conditionatam ... rationem praecognitionis ... per illam praecognoscit futuritio rei sub conditione ut ... ad hanc futuritionem ... et haec ratio ... cognita ... ipsa mens est ... ad praefatam futuritionem si ... determinanda —

2o dicis haec doctrina non ... argumentum propositi ut ... in difficultates et nodos inextricabiles non ... recurrit ad praescientiam futuritionis praecumentem decretum ut ... et hoc pacto praecognitam ... ad argumentum ... in illa praecognita futuritionem ... decretum libero ... praevisa ... scientia futuritionis dirigenti ut sic futuritio ... sit etiam in ea 2 ... consideratae prior decreto ... argumentum ... per illam ... consideratae ... futuritio ... ut indicavimus a decreto ut hoc ut ... indicavimus est impossibile ... nequit futuritio rei creatae non ... a decreto dei ... revocat ... voluntatis ad seipsam ... ad ... radicem ut causam etiam in actibus bonis ... ipsa ut prior ... decreto est 1a radix futuritionis ... hoc ... futuritio praescita non ... nisi ut ... a decreto ut sic abit in infinitum ut reddit ... argumentum ...

Dr. per scientiā conditionatā cognosci decretū dicenti a quo res futurae in hijs et alijs circumstantijs et cognosci sciam futuritionis conditionatae rei ut id a quo dirigendū est homini decretū si absolutū in signo posteriori sit verū ut mutuā dependentiā decreti a futuritione rei praecognitae et futuritionis praecognitae a decreto quo cognoscitur decretū ut causa futuritionis absolutae si hujus aliquod decernat et futuritio hujus quatenus sub conditione ut regula dirigens hoc ipsū decretū unde fit quod in infinitum non sit abeundū aut in praecedentijs decreti in ordine ad futuritionem praecognitā aut in praecedentijs hujus in ordine ad decretū sed 1° dicendo quod cum cognitio mutua dependentiā et praecurrentiā singulorum sistit ibi — — ex eo tamen quod praecurrentia hujus ac dependentiā mutua sit numerum sic ingitur aut sciā praecedere decreti aut decreti sciā enim sit ingat quodlibet horum subsequi ad alterū aut ut causas aut ut regulatū seu rectū etiam ut ita nunquam ponitur futuritio prior independenter a decreto dei ut sic ad ipsā detrahatur voluntatis possit revocari initiū alicujus actus boni nostri

Ad 1m argumentum principale respondendo negando maiorem atque ad ingratum ius probationem solutionem habemus manifestā ex dictis nuper ad 2 argumentum asserimus 1° quod gratia efficax ut efficax in actu 1° non sim. fuit inexigente actus nostros. sed tamen ut ... in praescientia quatenus per illā cognosci debet cognosci futurus actus sub conditione quo pacto transibit in absolutū conditio ... transibit autem interveniente gratiae efficacis in actu 1° quo cum hac dependentiā a gratia efficaci ut causa a causa ut ... a priori debet cognosci futurus sub conditione — —

Unde fit quod sciā conditionatus futuritionem sub conditione nostri actus atingat etiam gratiā efficacē ut tali sub habitudine prioris in ordine ad actū nostrū futurā. ut quod nulla sine ut cū ... gratia servet suā praedominitā ... docuerunt et aug. et s. fulg. in textis ... et ipsis ... ita ... haec ...

in solutione 2 {illegible}

ergo gratia haec non erit efficax nisi decernatur a Deo statuente illam dare iis circumstantiis in quibus sunt futura ... conditionata nostri consensus dirigente hoc decretum et fundante infallibilitatem eius et gratiae. hinc est quod etiam futuritio haec nostri consensus aliquo modo in gratia nostri ... non absolute prorsus id a quo ut mutus ... ut consensus nostri futurus cognoscatur ut independens ab efficaci gratia ut actus et radice sumi ut gratia efficax concipiatur ut independens in sua efficacitate a decreto divino de dato ... futuritio consensus ... indeque futuritio haec praecognita seu praecognitio ipsius ut a regula dirigente et fundamento infallibilitatis eius ... haec ... momentum nostrae libertati et cognitio futuritionis etiam futuritio sine gratia efficaci ... ut in gratia 2i solutione expliciuimus —

Ad 1 negat antecedens ... ibi factum est ad 2am vero instantiam solutionem ... quod rectum specificum ut specificum est ... obliquum cum quo repugnat dissensus non posse quam facere ... ut illud sit id in suis quae supponit illud futurum et inde habet quod ipsum infallibiliter inferat efficiat atque idcirco ... repugnantia dissensus cum gratia efficaci est ex suppositione obliquum et non absoluta ex ... rursus 2a ... a gratia efficaci secundum rationem specificam ... obliquum nimirum futuritio consensus vel aut contradicendo ad illud aut ex dictamine voluntatis ad quod suadet et quod exigit a voluntate. et cum gratia efficax ... obliquum contradicendo repugnat cum ea in ratione sumpta dissensus eo modo quo habet contradicere nempe si habeat physice contradicere repugnabit physice atque similiter si autem moraliter moralis etiam erit sic repugnantia dissensus cum ratione gratiae ... cum gratia efficax ... obliquum ex dictamine voluntatis quod exigit ab ea suadet deo ... aliquando ... physice ... repugnantia dissensus cum ratione eius

de nra, obliquū pr petiagra ex comis sr futurā q̄a nimirū datur, q̄d grā determinetur i voluntatis dicus aut pchi pr ex vi pdeinis grē si hoc posteriori mo pchat repugnabit dicus cū suo opicio grē mo nuc opositis si vº priori nulla erit repugnan rati quatenus recti cū dicu —

ex es patet q̄d dm sit si urgere velis q̄d cum insti stabiliū grā eficacē pdetrantem phicē n̄ ē oponilis dicus cū ratō illius rei obliqui q̄d importat et pchi pialr stim cū illa sm rati et n̄i rati imponilis i ab̄i q̄a pchi detrant obliquū n̄ q̄a prsupponit id q̄a detrate facit ut fiat itaque ipsa pdetrante ut fiat n̄ possit fieri oposituē et q̄a pchi obliquū pmovendo phicē atq ex vi pdetratis huius —

ad 2 instā ℞ negando supositū antis n. a ratis specificis fratr sumptis impoli ē obliquū pscindere aut ratō hujitas fratr sumpta csiderare sine obliquuis et matr sine illis side rint intrdū vg pto relacio sibi pdicalis (si hee ut arbitror n̄ distinguit reali aquo fundo) sibi tranglis matr sumpta p entitate ingeai & cū que idicat possit ingi sine hō ut paternitas p subā patris & ordo poē ad actū p entitate poē sine filio & sine actu ut propr implicat q̄d paternitas frali ut paternitas csideret sm reciminis sm sine filio aut ordo poē ut ordo sm rati sine actu itaq q̄a possit entitas p rati phici et moralis grā eficacis absq futuris csiderari atq ita cū toto illi oponi dicus tm fratr ut eficax aut ut conexio & energia ē repugnat cum q̄d ingat impsibile sine obliquo et pterea nunquam ita csiderari pr q̄a dicus imbeniat insopolis cū illa n̄ ob ratiē quatenus recti & sd pto obliquū —

difas 4 q̄d in nostra sna grā eficax destruit sufficientiam derogat suabitati eficacitati et singularitati · di · provide
— pa actus sinalis et impsalitatem tolit —

aemul to 3 de auxilis de s sec 2 ex 6 existimat oiā arguā ē in stituenda c a grā eficacē phicē pdetrantem pū in nos retorqueri sd ibi fere mitit ostendit suus q̄d nostra grā eficax tolat sufim —

2º q̄a statuit necesā ad oēs actus sinalis addi ex inactu 2º necesā go sine illa nulli dat sufficiens qua nimirū possit q̄d adi ratis necesā n̄ pr illos eliceri · verū hoc arguū supe solutū idepe neapi ex

pr actus 2

et ex ye actus 2i afferendo gr gram efficacem ut a nobis statuit, non requisita
non ex ye actus 1 et ea sicut ipsa dat ye ita dare et est alia sufficiens seu ... ex ye actus 2i
eo quod sit necessaria non sensus compositus et non indifferentia ...
afferi in quo distamus a contrariis quod suam gratiam efficacem ...
ad ponere necessariam ut principium operationis et solum actus 1
prorsus quo ex ye huius —

2m arguo et solam gratiam efficacem in nostra sententia quod est alia
...illam est ... et ... impedientia ...
... gratia efficax
... non ... illa ... operari ... illa
... operabitur ... non ... possit operari ...
... quod alia sit ... gratia ... in
gratia sufficiens —

3m gratia efficax ut a nobis ponitur non est in homine potestate
quia nemini est liberum quod ... in ... illis ...
et nihilominus est necessaria ... ex ye actus 2 ... non est
non afferi gratiam sufficientem quod ... non ... illa ... non subsi...
... requisita ... in actu 2 ... in praeparare Deo — ...
... argumentum in superioribus ... fuisse non ... non ...
gratia efficax dat gratiam sufficientem ut separat si ... credere
sensus compositus ... gratia efficax ... necessaria
ex ye actus ... et in ... potestate est ... illam quod non sit in ...
potestate ... gratia efficacem in actu 1o et ita nihil ... illi ...
ad operandum ... de ... —

porro quod efficacitas ... ordinem ad circumstantias ... deroget
suavitati efficacitati et singularitati ... quidem ... ...
... eodem ... et alius ... suavis ... non est ... quo ...
... in frequentiori distributione ... quasi ...
... insidias obscurae occasiones et circumstantias in ... non est
sortitura ... ut dispensat in ... et in efficacem ... —
Deinde efficax sui ... non est ... quod ... ad

spectari debet ut efficaciter intendat. Quod sit volitum circa voluntatis
demum singularis et specialis non est quidam est uno modo
modo . differentiam ... futuritionem actuum ... malum ... immalitum specialis
in ordine ad ... ...
quod ... et alii ... ... nec determinat ex se ad singula
sed potius vaga et indifferens est ... ... videt
in nostrum ... spectari gratia collatam si sortiatur effectum
unde fit quod ex vi collationis indifferens sit ad sortiendum
vel non sortiendum effectum est ... quod vagam quidam imbibunt
videntur coincidere cum illa ... ... quem in loco
infert nam. citato ... 22 ... bonitas agant in deo
... ... a vita sed indiffer. universos velle salvos
fieri ergo —

... quod ad suavitatem provid. attinet ... ... quam argu
in ... ... gratia efficaci ... si ad meram
gratiae distributionem attendamus et non ad occulta dei iudicia ...
vero vim habere ... ... quod gratia efficax et inefficax constituunt
... et ... dei ... voluntate sine ordine ad praevisam
futuritionem vel non futuritionem conditionatam effectus in nostra vero
... ... dicam non observare ... ... gratia
inefficacem alicui ... ...
et inefficacem in aliquo ... non in omnibus ... efficacem
distribuens, ... salvam ... ... inefficacitatem eius
non ... in ... 2 ... ... in ... ... quod cum illa
gratia effectus non sit futurus culpa eius cui ... —

Nec infert quod deus velit gratiam ... ... dari in eius ...
in quo sit non futura ut dicat velle positive et intendere quod
non sit efficax seu quod sit ... vel ... ... non ...
non dirigit ad actum positive volendum ... ... dirigit
quod actus ... ... gratia efficacem sed ad mere permittentem ergo
... positiva volitio ... ... intenti illius decreti de gratia efficaci
hic

qd sit potestas volitio efficacitatis ita cum in permissibus sunt volitio divisa dantem dei gratia efficaci hinc qd non sit potestas volitio de permissio inefficacitatis permittit non tamen coniunctio divisa cum gratia sufficienti in quo est potentia inefficacitatis cum permittit tamen ipsa divisa —.

ad 2 . de impossibilitate providentiae qd non arguit hanc esse qd nil de voluntate et inter disponentem in futuros actus nostros nisi per certam scientiam conditionalem quia non disponere servando libertatem per physicam permotionem et illam servando et perducendo moralem id est hominem extorquendi et exigendi actus a voluntate creata inqualis et non ita saepe de bonus voluntas de illum non amplectitur id aliam viam per supponendo regulatam scientiam conditionatam, qd est fieri suavitatis et efficaciter cum ipsi ab illa creata possit repugnare

[illegible] potissimum singularitatem dictatam per [illegible] providentiae in ordine [illegible] specialia [illegible] ut ponit specialiorem ordinem [illegible] singulis [illegible] cum admirabili varietate diuntur inter [illegible] salvant [illegible] [illegible] diversa ab ipsa [illegible] per [illegible] quo singularius [illegible] in [illegible] et beneficii [illegible] salutis [illegible] quo ex dispositione de providentia [illegible] Quae [illegible] nec sub indifferenti [illegible] est sic providentia dispositae [illegible] habunt et non habent [illegible] per [illegible] efficacia [illegible] conditionata [illegible] in individuo [illegible] providentia [illegible] nec [illegible] providentia [illegible] qd in gratiae [illegible] distributione auxiliorum in [illegible] in ordine providentiae [illegible] ad [illegible] distributis [illegible] est in providentia [illegible] ad [illegible] boni disponunt cum ad singula [illegible] in [illegible] distributis [illegible] providentiae ordinem [illegible] [illegible] per [illegible] ad id qd [illegible]

denique qd [illegible] infallibiliter hinc gratiae efficacis hinc providentiae [illegible] [illegible] gratia

efficaci ppt. ergo [illegible] ponimus grā efficacē ḡdetrahendi mor[illegible]
ex vi motivor. quod illis alicientibus sit certū quod consentiet
i. ventura atque ut certitudo hec sim. sit moralis [illegible]
locum p̄hiri frustrabilitati et fallibilitati [illegible] cum certitudo
hec sumat ḡ ordinē ad futurū consensū quē a voluntate
n. [illegible] stingere ppt. si v° gratiam efficacē dicimus [illegible] illā ē
offert in circumstantiis in quibus voluntas i. ventura sicut est
voluntas consentiens ppt n. consentire [illegible] et ab æterno [illegible]
quam sciencia ppt n. consentire quod dici contingentem futuritionem
et consequenter contingentem et frustrabilem effectū et efficacitatem [illegible]
[illegible] ad dicenti d. go. —

Dico quosque pacto hoc ponatur grā efficax ipsa quidē
d. q. divinū de actu libero futuro n. ē frustrabilis [illegible]
ex nā actus q. certo futurus dicitur quamvis mō hoc [illegible]
sic contingens possit [illegible] deficere tm ex mō certitudinis n. [illegible]
ris ullo pacto et hoc satis ut grā quidē et decretū sint
infrustrabilia quo sicut infrustrabili ē decretū [illegible] certi[illegible]
[illegible] ē quod n. deficiet cū frustrari n. possit nisi deficiat, idque
ē de quidē [illegible] grā —

Unde etiam [illegible] hec omnimoda certitudo de n. defectura ac[illegible]
q. est defectibilis ē n. ē difficile [illegible] in grā ē efficax [illegible]
[illegible] quod offert [illegible] sit [illegible] scriptura si n. [illegible] ipsa [illegible]
voluntatis futurus sit ita certū ē quod n. deficiet sicut certū ē
quod erit quod erit [illegible] quod ē quod ē [illegible] —

Maior difficultas vr. ē in reddendo principio unde sumitur omnimoda
certitudo actus nostri cū grā ex vi motivi moralis infallib[illegible]
[illegible] efficax sit in [illegible] si [illegible] certitudinē quam [illegible] motiv[illegible]
addat certitudo [illegible] futuritionis actus si voluntas alicient[illegible]
his motivis n. superfuerit locus dubitationi de omnimoda certitudine
[illegible] moralem quam [illegible] vis motivor addat quam [illegible]
ipsa [illegible] futuritio cognita [illegible] futura —

Sed optimo [illegible] n. ē ad investigandū principiū huius
omnimodæ certitudinis recurrere ad [illegible] sciā futuritionis sed tm ad

ad aliam quaestionem infinito lumine dei intuetur itaque praevidebat vi summo hoc

sub hac [illegible] illa voluntati digressioni mali [illegible] naturalis

dio [illegible] certo quod actus [illegible] [illegible] deficeret deficiat

[illegible] [illegible] aut angeli [illegible] adeo [illegible] in vi luminis [illegible]

inferiori [illegible] vi mobo[illegible] et videratis voluntatis [illegible] intendit ita

certi de futuritione infalli alicuius actus liberi ut risui iure

sit illis quod oppositum eveniret fore afirmare quanto magis deus erit

ita certus de infalli futuritione hoc actuum ut tam immenso lumine

via penetrante [illegible] imo [illegible] futura nequit deus [illegible]

certus aliqua certitudine cuius sit [illegible] [illegible] certitudo

creati [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] probabilis

[illegible] qualis qualis [illegible] oppositum falsitatis aut [illegible]

cum [illegible] dici [illegible] [illegible] [illegible] dimodatus certitudo

[illegible] [illegible] unde [illegible] quod [illegible] gratiam moralis infallicanti [illegible]

actu [illegible] actus liber [illegible] [illegible] deficient [illegible] de futuris [illegible]

[illegible]

quod [illegible] dico [illegible] [illegible] certitudinem [illegible] actus habita

[illegible] [illegible] penetratione [illegible] [illegible] voluntatis ita certus

ingendum ut [illegible] gratia [illegible] in indicio ad hic [illegible] [illegible]

dum [illegible] [illegible] certum [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] nisi [illegible]

conditionata [illegible] [illegible] certitudo gradus et intensionis

[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] certo [illegible] [illegible]

[illegible] [illegible] et lumine cognitis ut in [illegible] [illegible] de qua certum

erat [illegible] cooperaturam [illegible] [illegible] intensione sibi [illegible] [illegible]

gratiam [illegible] [illegible] mobi[illegible] moralis ad actum [illegible] [illegible] indicio dicendum

[illegible] vage ut [illegible] [illegible] [illegible] ad [illegible] conditionati recurrere

[illegible] certo [illegible] deus quod [illegible] gratia illa [illegible] [illegible] sortitura

[illegible] ad [illegible] gratia [illegible] [illegible]

difficultas [illegible] quod [illegible] [illegible] conditionatis consideratio [illegible] observa

circumstantias [illegible] ad efficaciam [illegible] [illegible]

quod ad [illegible] attinet [illegible] [illegible] quae [illegible] [illegible] facilitatem nostrae

actum [illegible] [illegible] quae [illegible] [illegible] [illegible] quae [illegible] [illegible]

ideo ad hoc futuritio hor. presupponit in scia. conditionata. cum dependentia a gratia efficaci et decreto dei quo gratia efficax et decretum dei aliquod sit a causis et originis suae pendens nostri actus praesupponit scia. cum sumpto a vi et efficacitate quod hic non conveniat futuris scientiae conditionatae

2° scia. conditionata ad summum deservire quod ad hoc est voluntas dei decernat dare suam gratiam in iis circumstantiis in quibus sciet effectum habituram non vero ad hoc est gratia effectum habeat sumptum voluntas consentiat in iis potius quam in aliis circumstantiis cum praesupponat per sciam voluntas consensuram in gratia effectum habituram in iis non in illis ut ergo gratia sit efficax deus non solum decernit dare gratiam in iis circumstantiis sed etiam decernit ut effectum habeat in illis id est ut in iis voluntas consentiat nec non voluntas consentire potuerit nisi deus decernat ut consentiat et gratia ad consentiat praeparet efficaciter nec enim gratia in his circumstantiis sortiri effectum poterit nisi deus decernat ut in illis sortiatur effectum et consentiat voluntas et ideo ergo aug. l° de dono perseverantiae ad hiis ait et ut crederent et erat iis datum etiam unde credere negatum ergo inutilis est scia. futuris scia conditionata ad efficaciam gratiae

3° est nec scia conditionata prerequiritur ad auxilium efficax ut habeat vim conciliandi effectum illa ut se habet nec ut praecipua effectum sit sortiturum est ut praescire ad voluntas sit consensura in iis vel illis circumstantiis et sortitura effectum etiam si deus per impossibile id supponat ignorare atque hinc est quod futuritio effectus supponat ad sciam et non e contra ut dictum est nuper ergo

4° est scia. non requiritur ad efficacitatem gratiae ut intrinsece constitutiva eius ut per se patet nec ut connotatum est non connotat sciam gratiam efficacem ut causa efficacitatis cum haec sit etiam dei decretum nec ut regula dirigens est enim regula non haec scia. sed gratiae id non decreti atque ut decretum ipsum non connotat sciam conditionatam ita etiam immo longe minus eam connotabit gratia

confirmatur non id requiritur a gratia connotari quod ad ipsam eius non requiritur sed ad cognitionem vel cogitationem at ita etiam prerequiritur

scia͠ cdicionata ad grã efficaciã qo nec requirit ut cnotatio-
cius —
s qd attinet ad circumntias qd hc n̄ sint considerande in
efficacitate grę pro qa qdã ut tempus et locus nec tribunt
nec addunt vim grę qdã vo ut cplexio ingeniũ et huiusmi
alia interdũ m̄ pro n̄ conducunt ad efficacitatem grę verũ
etm potius e contra obiciunt etum in se i opponunt et contra car-
rentinent qa importantissimu si f. potius adversę efficii prestando aliis ad +
interdu vo iubant gdę grã in esse suo ad hoc n̄ i tribuere
illi efficacitatem sed augere l. potius expedire susam —
pt etm qd si grę efficacitas ad huiusmi dispositum temperamti
et ingenii etc revocaretur videtur incidi in errorẽ pelagiorum
aut semipelagiorum dãnatũ ab ecclia qd nimirũ initiũ
nostrę salutis sit sumendũ a nã et l. aug. lo. ad simplic.
qe 2 irridendã dicit etm revocantem illã electionẽ d. grandi
qo efficacitatem grę ad nalę ingeniũ videmi ac indolem
temperamentũ inclinatis etc nos vo dicimus grã pordinũ
ad hoc sortiri efficacitatem ad caelorum et efficacitatem grę
videmus revocare —
dicimũ qo incidimus in illud qd ex dicto sanctę inquisionis
(ut prodiderat verdu relatum de migilis pro p sacrã ssmi versiculo
addicto 1611) delinimi in 1o prohemio libri vulgari hispana
lingua editi de ingeniorum examine qd s. sicut in angelis ita
in hoib q excellentius ingeniũ hnt efficacius utũt grã
qd ca pt videt autor dixisse qa usque excellentiã ingenii
cferre ad efficacitatem grę qd etm nos dicimus qo —
Ad 1m dico ro. dicta in prima difi scia͠ presupponere m̄
futuritiñ nostrorum actuũ etc efficaciam grę ex mutua dispa-
tim inter se etm p ordinẽ ad sciã ipsam eo qd caelum cognos-
cant [illegible] nosti etc grã ex praeveniendi n̄ utcumque sed in
circumntiis

dandum ... cognoscit futurum ... a gratia efficaci cognoscit
a gratia efficaci quam cognoscit conferenda ... d. ...
in circumstantiis in quibus ... futurus ... deinde cognoscit
conferendam in his circumstantiis ordinatam ab ... sua non
... aliorum ... pendet ab efficacitate gratiae et
futuritione nostri assensus quam cognoscit ut ab obiecto praerequisito
Porro hic multa desiderantur tum obscura, tum ipsorum
ansam ... pluribus exemplis in ... d. explicari
+ et eius
ut ita voluntas efficax libera quid eam eligit efficaciter
aliquid producere ad extra pendet ut ab obiecto a producente et non
producente ... libera et efficax sine ordine
ad hoc ... imbiam ... a voluntate mutuo pendet
pariter cognitio faciens eius rei pendet ut ab obiecto ab
hoc enim gratiae atque illud mutuo pendet ab ea ut ab
actus ... quo artifex in mente disponit construendam domum
ad commodam habitationem pendet a constructione et habitatione commoda
... ab obiecto et fine ... ut executioni mandent mutuo
pendent ... ab actu dispositionis artificis ——
... dicendum ad rem nostram ... conditionata cognoscit
futuritionem nostri assensus in efficacitate gratiae ut in causa ... cognoscit
et efficacitatem gratiae ut independentem ... a futuritione nostri assensus
illa ... prior ... in ... efficacis ... causa
ut causa ... pendere ... ab effectu, quia ... praescientia
dei cognoscit ut pendens in ... in hac ratione ut prior illo —
... in his negando ... scientia conditionata
cognoscat futuritionem nostri assensus ... desiderant ... a gratia efficaci
ut a ... in ... efficax ... non videt futuritionem
in gratia efficaci ut in ... nisi gratia efficax sumatur ... complexum
... recto ... et obliquo ... si sumatur hoc modo sumitur
procul dubio sine abstractione ... sine obliquo non sit ...
in ... atque in hoc scientia conditionata futuritionis ... valde ...
... visionis quae videt productionem alicuius ... futura
hic ... causa ... productionem ... ut pendens et ... praedicatum

a cca ideri ut in cc. m. cognoscat in sibi, vel intueri possit
si in causa cognoscat —

Deinde falsum est quod scia conditionata cognoscendo gratiam efficacem
ut causam futuritionis cognoscat illam ut independentem in sua futuritione
nec ut si non pendeat ab ea in esse quia illud inde accipiat ut
a causa sed per prius efficacitatis et hoc genus independens pendat
in argumento et quare cognoscendo pendeat tamen ut a se independenter
operando sed asserendo —

igitur licet gratia efficax pendeat talis in actu 2 pendeat a
consensu nostro et ideo non sit absolute prior illo at efficax in actu 1o
est prior consensu nostro prioritate in quo ergo ratione prior pendet
a d. — Respondeo quod licet gratia efficax in actu 1o sit prior prioritate
in quo nostro consensu consequenter mandato non tamen nostro consensu
infallibiliter futuro et hic infallibiliter futuritio comitatur gratiam efficacem
in actu 2o, consequenter vero subsequitur —

Ad 2m Respondeo negando maiorem et ad probationem maioris dicenda
dicimus quod licet scia conditionata praesupponat in una consideratione
futuritionem nostri consensus quae non est futurus quae praesciret quasi gratia
sit cca futuritionis scia potius est scia idcirco praescit quia futurus
et similiter scia hic praesupponat in eadem consideratione quod gratia sit effectum
habitura in alia tamen hic duo praesupponunt scia eo quod hic
non sint futura nisi ex decreto efficaci dei et subordinatae scientiae
conditionatae nisi non deus decerneret quod in iis sed illis circumstantiis
gratia habeat effectum et voluntas gratiae consentiat voluntas non consentiat
et gratia non habebit effectum si deus non decerneret quod hic sint in iis
sed illis circumstantiis nisi decernat a scia conditionali futuritionis
eo quod valet et infrustrabiliter et sine laesione libertatis creatae aliquid
contrarii cum morali suaviter decernere —

Ad 3m Respondeo quod praescientia conditionata debet recurrere antecedenter
gratiae efficacis non ut gratia iolata vim iuvandi habeat nisi hanc
habet suapte natura et ex se fiat nec scia nec ut effectum sortiatur ut atque

sed infallibiliter effectum sortiatur seu potius decernat sortiri si non non praesciat vel in illis circumstantiis gratia ut est gratia quae effectum sortitura fortasse non decernit in circumstantiis in quibus sortitur sed non ea est in iis sortiatur effectum illius

dices est in iis circumstantiis effectum sortitura quia voluntas in illis gratiae consenciens quantumvis seclusa praescientia eius futuri illum sortitur atque si reipsa dei in illis circumstantiis erit efficax etsi deus non praesciat quod effectum sortitura ergo ad efficacitatem gratiae non convenit praescientia conditionatae futuritionis

Respondeo si seclusa praescientia hic et supponatur gratia dari in circumstantiis in quibus reipsa voluntas consensura gratia data erit efficax in actu secundo seu usu voluntatis

crescit non tamen in actu secundo consensus quae coniungitur cum eius non vero quae ex vi collationis quae a deo quae emanat a deo erit non efficax sed quae infallibiliter coniungitur quod solum constituit rationem gratiae efficacis in actu et ut specialis beneficii a liberali voluntate dei emananti de quo in modo totus noster sermo —

Ad quartum respondeo praescientiam requiri ad efficacitatem gratiae in actu primo tum ut fundamentum suae indefectibilitatis tum ut regulam decreti unde ipsam suam efficacitatem desumit praeterea quod requiri solum ius rationis ut connotatum efficacitatis immediatum quamvis in fundamentum dictae indefectibilitatis mediatum vero et est directrix decreti falsum praeterea est quod decretum dei non connotent eam praescientiam qua dirigunt sibi hic sit simpliciter ingenuis sibi conditionata quia quod non actus voluntatis connotat actum internum quem praesuppositionem aut respicit cum connaturaliter quod sit dispositio ipsa volitiva vel connotet interiorem non quod definiri ad praesentem quem numquam non —

Ad confirmationem respondeo in iis negando minorem imo supposito cuius bene possit aliquod requiri ad existentiam alicuius rei et quod non connotet ab ipsa cuius cum ipsa dicatur intime ordinem ad exsistentiam sed realem et apprehensam quaeque ipsa futuri in universum quia ut sine quo ipso aliqua cum hoc in existere non habet revera connotat ab ea —

Deinde omissa maiore negatur minor ut vidimus gratia efficax non est in actu secundo et quae confert a deo nisi indefectibilis sit in effectum sortiendo et hic est cuius ipsa ut hic indefectibilitas cum aut in eam requis

sine gratia conditionata ut constitui sᵃ aᵒ ad hanc requiritur
scientia conditionata inadequata cognita et explicata —

Ad 1 dr in iis circumstantiis non dari gratiae quod sit efficax
sibi hic augeant sibi concidant sibi iubent gratiae vim sibi
hic non praestent id gratia in illis collata efficax et aut praeiudica
conferr. in circumstantiis in quibus sunt habitura effectum aut q̄ frustra
trando moraliter obtinebit aliciendo effectum a voluntate —

Quinde nec nos revocamus efficacitatem gratiae ad dispositionem
naturalem voluntatis ad inclinationes habitus temperamentum etc.
hic quod saepissime gratia efficax datur sub dissentaneis dispositionibus adversis
quod inclinationibus et habitibus nullaque habita ratione opus est quod potius
possit ab ingenio indole cultura etc. tum etiam quia intius
etiam in quibus gratia efficax iuvat ab indole ingenio dispositione naturali
etc. hic non sit causa seu ratio cur Deus det gratiam seu det
efficacem id sola Dei voluntas quia opus ratio et causa huius
tam variae tamque occultae distributionis semper est quod satis inde confirmat
quod cum introducant in quibusdam Dei gratia utatur indole ingenio et dispositione
quam invenit saepissime operatur illis in pluribus idque frequentius
ipsa disponit et infundit delectationem et inclinationem et motiva
illustrationum vim hanc revelant dicta in calce sectionis 2 —

Hinc vero postremo fit quod longe absimus ab errore pelagianorum
seu semipelagianorum dicentium a natura exordium nostrae iustificationis
cum illi initium operis non dicerent causam seu meritum gratiae conferendae
at nos hoc initium negamus nec quidquid quovis modo praesupponatur
a Deo cum confert gratiam dicimus esse gratiae initium sic praesupponit potentias
cum viribus accommodatis ad genera actionum quae futuri sunt a gratia
et illis utitur cum gratiam confert et tamen hinc et nihilominus non dicitur
gratiae initium cum aptitudo nam hoc congruo in quibusdam utitur Deus
ingenio seu dispositione naturali quam supponit cum confert gratiam id ingenium
aut dispositio non dicitur initium iustificationis quod hoc nec sit meritum

nec etiam nec dispositio per nostra actus afficiens infallibiliter gratiam aut modum dandi eam —

in hoc etiam sensu S. Aug. ait irridendam esse illam, quae quaereret discretionem distributionis gratiae atque electionis quaerens rationem humanam in bono ingenio et moribus etiam non tamen negat quod interdum Deus eligat eos in quibus gratia fo... [illegible] et suis bonis moribus et ingenii acumine etiam inde quod in examine ingeniorum deleniri et infunditur quod interdum quia aliori [illegible] ingenio melius utantur gratia [illegible] quod gratiae sint ingeniorum vanitati animi quod in [illegible] doctrinam —

Dices 6. quod efficacitatem damus gratiam atque gratia efficacem cum morali imo et physica praemotione confundimus — gratiam facimus efficacitatem [illegible] quia [illegible] gratia appellamus efficacem et hujus ad efficacitatem [illegible] dicimus ut fundum et causam. at hujus [illegible] gratiam [illegible] ab his non ut ab intrinsecis constitutivis et causis [illegible] a connotatis fundo quo [illegible] efficacitatis gratiae quos [illegible] illi [illegible] physicam et moralem sumentes non [illegible] intram —

[illegible] efficacitatis gratiae ponitur a nobis in [illegible] illam [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] connotatam [illegible] intrinsecam in [illegible] [illegible] [illegible] in gratia permanentis ab [illegible] [illegible] —

Sed indefectibilitatem [illegible] gratia efficacem [illegible] [illegible] illam quam [illegible] intrinsecam infrustrabile [illegible] [illegible] unde sumit [illegible] ut ab [illegible] [illegible] denominationem intrinsecam infrustrabili eo [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ab intus [illegible] [illegible] indefectibilis [illegible] [illegible] ab indefectibili connexione [illegible] [illegible] [illegible] indefectibilitas [illegible] [illegible] illam intus in [illegible] efficacem [illegible] [illegible] [illegible] modi [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] in [illegible] [illegible] [illegible] habituram —

[illegible] quod [illegible] efficacem est [illegible] moraliter [illegible]
fundamentum [illegible] est [illegible] necessitatem moralem [illegible]
[illegible] concedit [illegible] vi [illegible] utriusque certitudinis [illegible] quod [illegible]
[illegible] sequitur ergo utramque necessitatem moralem [illegible] moralis
necessitatis [illegible] quod attenta gratia et vi [illegible]
actu 2° [illegible] certitudinem quod sequitur [illegible]

[illegible] certitudinem seu infallibilitatem [illegible] gratiae arguere
necessitatem moralem in [illegible] certitudo [illegible]
[illegible] futuritionis et concomitantiae [illegible] vi et qualitate physica
gratiae moventis [illegible] ad statum [illegible] dispositionem
voluntatis [illegible] ergo [illegible] gratia efficaci [illegible]
[illegible] verum [illegible] quod [illegible]
[illegible] in gratia efficaci est moraliter [illegible]
[illegible] dat quod [illegible] futurus [illegible]
si attenderetur physice vis gratiae et status voluntatis [illegible]
oppositum [illegible] indicandum [illegible] paulo [illegible]
[illegible] praedicatum [illegible] at vero cum gratia necessitatem
moralem certum [illegible] quod [illegible] ad [illegible]
futuritionis [illegible] vi gratiae atque [illegible] voluntati [illegible]
statu —

[illegible] hic [illegible] modo [illegible] in actu 2° [illegible]
[illegible] vi gratiae est [illegible] dispensabilis [illegible] moraliter
[illegible] videri [illegible] nostra efficacem cum physice [illegible]
[illegible] gratia [illegible]
[illegible] determinata voluntas ad unum [illegible]
[illegible] ad oppositum [illegible]

[illegible] manifestum [illegible] in [illegible] quod [illegible]
efficacem [illegible] necessitatem [illegible] ad [illegible] necessitatem
[illegible] in actu 2° [illegible] voluntatis [illegible]

Non autem futurus supponit nisi ex determinatione voluntatis ergo tunc supponit determinatam voluntatem ut autem ut determinata futura sit ... ergo tunc supponit ... quod ... nisi sit futurum ... ut ... oppositum determinatae voluntati quod ipsa se ad oppositum determinet ... possit determinari —

Dicimus ... quod ... ad ... morali ... idem atque ... ut ... ... in ... talibus ... iudicium ... quod ... futurum ... nunc determinate ... ergo ... circumstantiis ... nisi ... vis huius gratiae ... illa ... supposita voluntas non possit non ... actum ... ad ... physica necessitate.

... ut ... vi gratiae ... consideratis ... quod voluntas dissentiat ... physica necessitate ... gratiae ... morali necessitate ... voluntas ... et ... a nobis ... assumpta ... vi dicta gratiae ... quod ... sequatur ... vi ... non ... sequi ... non ... sequi (quod ...) indifferenter quod non ... certum ex illius quod sequatur ... ad oppositum ... certitudo ... quod ... vi ... voluntate quod ... vi ... certum quod ipsa ... dissentire

... hic forsan ita ... patribus ... moralis ... homo numquam dissentire ... vi ... impossibile ... ... Leoni ... Ioanni abomonia ... de ... libro ... docti ... moralis voluntatis ... circumstantiis ... ... morale physica ... patribus ... ...

... ex ... ut ... ipsi ...
cū timore magis de libertate arbitrij dijsserentes ...
Quærit ēm longe abest ꝑmotio moralis a ꝑmotione phisica ...
mox de Larabo ... adverte ... resid. ...
ani ... negari grām moralr ꝑmovētem ēm ...
Maximus n. ... et illimus ... de ... cum timore ...
... ex verbox ... parte ... non negare nisi grām
... non relinquere in ꝑoate ... dissentiri et in ...
... ad unū ... ut ... in opinione ...
... ipsius ... faciant ...
... dissentiendo ...
Quid vero ... ut minus ...
... efficaciam ... grās in ꝑdeterminatē morali ...
... ꝗd ñ talis ... grā efficax ꝗd in quocumque illa ...
... ꝑhicū supponat efficax futurā sit ñ ... negant grā
efficacē unā ... alterā ... in uno ... alterā ... ꝑdeterminatē
moralr.

Ad argum ... ꝗd ... ad grā ... efficacē ...
ꝗd ... in ... sit ꝗd ... habet ...
ꝗd ... moralr ... ꝑhice ꝑdet ... supponit
hæc grā ... supponat ... futurus ... determinatē voluntatis
ñ ... determinatē ꝑhicā ... sit ꝗd in ...
... grā ... futura ... ꝑdeterminatē ꝑhica ...
... ꝗd voluntas libere ... determinaverit.

Dicendū ꝗd ... ad grā moralr ꝑdeterminantē dicimus
... ꝗd ñ ... frequenter ...
in ... grās moralr ꝑdeterminantis determinatio voluntatis ad ...
... ꝑdeterminatio ... inveniat ...
... ꝑdeterminatio sit ...

...

scit tm̄ i vago quoad aliqm̄ vel aliquas circunstantias
actum, talm̄ urō ꝓ circunst actus fuerit etm̄ moralr ꝑ-
parari voluntatis requirit n̄ tm̄ indua subā actus itm̄
manere in eadē voluntatis ꝑpar ꝑ̄ siliā q in mā̄ deter-
natē ꝑradi solitē delibertate christi .d. . ea subā actiū sibi
ꝑceptor qa n̄ sint ei ꝑcepte oēs circunstie —

regularitr ꝑ q͠ʒ attenta grā moralr ꝑdetrante certo colligit
voluntas operatura hanc vel illā subā actus detrate n̄ tm̄
.v. sit operatura vel hic vel nunc ꝑ cū mtā intionē ꝑ-
nē etc ꝑinde ḡ sic ei libertas n̄ sm̄ phica sed etm̄ moralis
ea subā actus et in actu ipso plena contingentia superis ad
ꝑendū vel n̄ ꝑendū roe circunstiar —

verū etm̄ arbitror n̄ mō n̄ implicare voluntatm̄ creā
aliqdo moralr ꝑdetrari n̄ sm̄ qm̄ ad actus subā sed etm̄
quoad oēs circunstias ut sapē cotigi verū etm̄ ꝑtaoperari
ꝑ beatos in iis q ingl̄am dei liberi ꝑ̄grunt ut mē-
ri ꝑp tui cogniti ꝑoni fidi .d. imo etiamo diū angelos oēs
inflexilitr iudici ut qa n̄ veni ꝑognitū et contentura sibi simul
sint moralr necessitati ad operandū quo ꝑacto demonys dannati
ḡ oēs etm̄ sunt moralr ꝑdetati ad odiū dei ac suū hominis
sunt et angelor demū ḡ n̄ dubitem ita moralr fuisse
detratā voluntatm̄ christi in via ad amplectendū qualis
ꝑtali gratia ꝑtm̄ subā et oēs circunstias occurrebat id ioco 2o
ado qu. colligi infalibr ꝑ vi grē ita moralr ꝑdetrantis q
actus sit infalibr futurus quin sequat q ꝑ vi eiusdē grē
et ꝑdetraionis n̄ possit n̄ ē ꝑinde ḡ quin sit proxus neces-
abs nulla ꝑ parte suppositē futuricionis eius —

id ē qa n̄ ꝑvidet futuricio actus in viceris huius grē
nisi medio mō quo illtū cadaptura sūe ad ipsū ꝑdetratura
mēs ꝑ causandi actū et ꝑdetrandi ad eum dum erat i moralis
ꝑdetraionis

et causationis quo non providit in ea infallibilitas ut consequi gratiae
non possit non esse sed itaque non sit desiturus quod quod cum determinari
morali futuritio in hoc differt ab eo quod cum physica in futuritio
quod hoc ita certo erit quod non possit non esse illud autem certo
quod erit sed poterit non esse quod a nemine admittentur quod cum
quis ex motionis moralis negari nequit ut patere poterit
in ex motione morali et physica quoad certitudine substantiae et
[illegible] circumstantiis inter quas est illa essentialis aliud dependens nimirum
in rei certitudinis futurae subsequentis [illegible]
experitur eius praedeterminandi moraliter unde infallibilis futuritio
actus et substantiae et circumstantiis sepe a nobis
experitur ostenditur autem possit in hoc quod voluntas in eo
statu voluntariae propensionis aut aversionis per gratiam determinata
constituta sit ita alicienti obiecto et determinet tali et tali gratia
mobile sit illud amplexaturam et aversaturam in autem
hoc certum est [illegible] morali motione in hoc voluntatis statu
quo iam propensione et aversione vehementi qua naturaliter
agitur ad obiectum propensionem fertur in obiectum et avertitur ab illo nihil
deest praeter quod se sinat ferri quod tunc pronissimum in ut nil
supponit addi quod tantam proclivitatem in consensu afficiat
immo possit saltem moraliter efficere virtutem solent non moveri
determinatio ab amplectendo et suadentiae amplexum obiecti
a quo naturali et indeliberata iam vehementi propensione iam
avertitur —

dices si totum hoc quod praestat gratia moraliter praedeterminans in ordine
ad infallibilem futuritionem consensus voluntatis dependent a dio
per eiusdem determinatam quo praestatur a voluntate ipsam
consensum cum dicta praedeterminatione certitudine procul dubio dicuntur
voluntas physice necessitata ad consentiendum quod signum quod quod praeparata praeveniente

ita dictantem dictat prius voluntas praeviam idem [illegible]
propositio auxilii, moralis auxilii vicem supplet per [illegible]
in quo modo praestandum erat, [illegible] ut pro in auxilio
quod supplet vicem habitus caritatis —
Respondeo negando consequentiam et ad probationem negat assumptum neque enim
auxilium supplet vicem principii pro facere quod quod principio [illegible]
my [illegible] fit atque ita auxilium supplet vicem [illegible] causae
aliae [illegible] vitalis. ut actio de concursu [illegible] actus [illegible]
neque et vitalis concursio actus (quod quod sit illi actus denominat
potentiam vitalem operantem quod mihi numquam fuit probatum) atque
inintelligibile auxilium neque supplere modo moralis concursus [illegible]
[illegible] auxilium dictus pro supplere modo liberi concursus quia voluntatis
libertas non servatur nisi permittatur eius potentiae [illegible] actualis
determinatio ad actum et concursus eius per auxilium [illegible] [illegible]
quod inducitur a voluntate [illegible] assumptum eius non relinquit
potentiae voluntatis assentire et non assentire imo intellectui suum
concursum per auxilium prius non enim ingerit concursus per voluntatem
(si hoc non implicat quod non implicat [illegible] de [illegible])
neque [illegible] amplius in potentia voluntatis quod [illegible]
non ponat quod [illegible] positivus [illegible] quae sane longe aliter se habent
in modo praedeterminandi [illegible] morali praedeterminatione —
Ad confirmationem principalis argumenti Respondeo negando maiorem et ad eius
probationem pro [illegible] dictus quo pacto sit certum ex vi [illegible] moralis
praedeterminantis quod voluntas assentiet atque quo modo non inde fiat
quod non possit non assentire aut quomodo stet cum hac infallibili certitudine
quod possit non assentire nec verum [illegible] quod quomodo [illegible]
[illegible] voluntas pro non assentire [illegible] certum [illegible]
quod assentiet cum circumstantiis et [illegible] voluntatis positis certificatur
de futuritione infallibili cum facultate ad oppositum quod autem ex vi
voluntatis [illegible] consideratae [illegible] certo futurio [illegible]

n. l. ipsius. ex quo eo in illius pot. n. ē actus. si ea pot. ē umī

cum physicâ, et morali libertate. eo quod utraque libertas sequitur

comitet. g. nâ voluntati 2m. sc. —

D. 0 [illegible] 25

V. sit duobus homib. equalr aut inequalr d. grâ

proventi, g. m. l. equali grâ proventus l. intrdū consentiat —

haec l. celeberrima inter oēs. Di. d. grâ difficultas. Divisum

divisioe g. inter gravissimos scholar religiosas, et familias

famosus atq. huius integro hoc tractatu. De d. auxiliis

fundâ iecimus. ideo cu ipsius expeditio iam n. difficilis

dat. dificil. superatis ex dictis haerimus concludendam —

Solutio

Statuis subscribitis atq. sic. diversis —

1o ē n. l. v. gbus ex duob. predictis possit sentire d. grâ

ea ostat inter catholicos quamvis p. equal grâ provenit modo

sufficiens sive i. pua. consentire, ut ipsum g. n. sentit l. p

gratiam stat. eo quod n. sentiat hoc in superiorib. p. vehit l.

p. certim de 26 et 27 ubi de sufi auxilio egimus l. pro eo

dummodo ut v. si ponant duo hoes equalr provenit grâ d.

unus intrdū consentiat altero n. consentiat. v.g. unus libertatem

altero n. obtinet aut si in singulis grâ sit equalis sentiat

p. libertatem alius g. n. grâ provenit l. —

2o hac inequalitas l. equalitas grâ considerari pt

in duob. hoib. aut simpliciū et intrū eo quod grâ ēditur

in grâ sa nil aliud ē qm entitas illustrationū et inspirationū

p. venientium aut 2m. ū morale scilicet eo quod obtinet grâ

provenientem in roe grâ sive libertas [illegible] de p. primis

[illegible] 2o ut eo erit an si g. sentit d. grâ libertatem g. [illegible]

pruentis m gra 2m it phisi. 2mu morali aut in
roe vocationis et excitationis gre doni et beneficii quamq
qmis q udi gre vocanti n assentit 2 stringat intrdu
ed q hec 2 parum, n gram aut inen phico ad
etm in roe beneficii acceniat et excitat.—
3º sermo iam de inequali aut equali gra excitante
seu ante 2 adiuvante ut excitante seu ante sive
n de concomitante q i auxiliis simultaneis dei seu quo
dicis sl ut voluntate nostra producit actu seu usu nostro
ingra adiuvans dici solet n de hac gra ut bene advertunt
lohns xo de na gra c 16 verticulo p hanc premeditatus
viga 2º 6 in indiferenti c 9 mot in scordia ad qm 14
de 40 versiculo ad 2 quatm sur 2º 7 de auxilis gra
c 20 alii q plures explorati i ed m sit in eo assentit
et eo ma quo efficacius 2 ardenius sequit vocationem nec
sim gra hec m e in accedente in roe beneficii id em inae
entis ut auxilis concomitans sit realis producio actus q incoq
assentit imbiniat eo perfecior in entitate quo entitatis
fuerit actus 2m intentione aut fervorem etc.—
inequalitas gre cooperantis sequit necs quams perfecti
superat in entitate gre cum q n assentit duntaxat eo ut ad
inceo q gre assentit p actu pobtu n his in eo q vocatus
ad omissionem actus pure omittendo dicit vocationi em in hoc
n cadat aliqua gra cooperans qua iubit ad pure omitte
et si fiat p mu auxilius concomitantis dei de quo inconcl pro
q diximus hoc ttu de 4 seu e de gra negativa —
Sequitur ex superius disputatis et negat 2 rerum
ed intrdu ac seq gra illius q dicit m e in roe gratia
qm illius q n dicit ptq in plurimis sanctos sacrationis
ut magdalene marie eta cetaris ut stemque suas sibi gre
plurimos sivi fidelium sibi infidelium q vocati n sverterunt earum

uniberset q grā predicante morali conveniunt mr grā
etiam aut ē phicā convenint etiam alii q l. n̄ tenē l. etiā
tenē grē ominquenti morati faculatatem ad n̄ conveniendū quo
ca e° n̄ ē .. alieq mr sit grā conveniunt d. v. usq
nipia perpetua sit regula certa et indiciū mr grē
convenientis —

6 ut grā colata aequeat mr n̄ ē in ei sumenda .i.
cū efu l. ...c° si n̄ est dubitatio eq in oīs mr ē ficat
eiā n̄ efficat ex efū redditur nu dinde conat sic ut
conotari .d. dicti eficacis statuentis osurū sue l. ut hic
inercia grā dei n. sic certū omi gram cuius q consentit
in hoc conotato superare ut hoc n̄ eferat grē pure sufficiens
n̄ consimiunt e° forsā venebolencia eiā conotat colatio
huius sic introdū mr roi dei colati c° hoc phicū maius
sit eiā sit illa eiā moriat colatio grē eficacis diequo pyrica —

Postremo ut deb.. .. divisibi grā convenientis l. n̄
convenientis considerari ut altera dicat mr altera continget
.n. ex pluribus donis intimis. .. quis singulas efiari ut superare
unū l. alterū donū immo q n̄ consentit aut e ... considerat
eoīs et eferat ut altera colectibi .. 2m .. totū .. .
et e° oīs perfectiora interius perfatis perfiteret mr ..
hic positis —

Lo ... docet grā .. q consentit semper inest phico .. mām
cuius q n̄ consentit quo ca .. duobus vocatis equali grā
numero unū consentit l. do..ti alio n̄ consentiente l. n̄ oberso
aut ex duobus inequali... conveniens consentit l. oberti alieq q
m .. 2mū phicū convenientis ē hyc ē .. .. q predicante
phica relati ē hinc de q hinc 2.t et nominatim hanc
bnenē med. .2 e° 109 ar 10 ... ... comentari ...
... e° 23 ar 3 dubio 3 ca 5 ... in .. illa ...

versiculo — istam doctrinā ubi exposita sententiis ignorantis ... eamd. ibidē d. q. a. ar. 5 cū aucto. 2ª editionis ubi opp. grā ait sibi pelagianā videri. Cabre. 3 p. to 2 q. 29 ar. 1 de 6 dubio y. et to 3 q. 62 ar. 1 de 17 cabeçudo eadē ar. 5 in sua 2 q. a. ar. 3 nabar. 2º to in 1 p. m. probl. 24 Alvarez Lº 10 de auxiliis de 100 Aliis explicā.

his & negantibus pdeterminationē phicā addi ... q. diuinā numen voluntatem moveri nisi ab superiori cognitione boni ... quem ... loquitur vasq. 1 p. to. 1 de ... c. 6 indicat p aliqd. speciale quod ... & pro inhis ... quod ... convertit ut n. hec q. n. con... semp discerni conversu a n. converso quod discretionis ... et innuit de ... eiusd. ... q. 1 ... in 129 c. 1 ... q. statuunt grā efficacitatem in pdeterminatione morali q. hii n. tenentur dicere in aliquo sensu phico, differre et excludere ... cū sit satis ... morales pmotionis dispositionem ... natē voluntatis ā diuersā ... grā s... vocationis ... suo ā phico ... sit ... q. ... quem in alio q. non pdeterminat moraliter —

N. autem debent enumerari p. sapis vasq. to. 2 de ... q. 4 ... de grā ... et valdiuiesus ... nogico Lº 11 c. 3 ... varia dogmata ... 22 ... summā colligens doctrinā vasq. ... in iis locis declaratis grā efficacem ut ipsi loquuntur explicite sumptam dicunt addere ... donū phicū peculiare. n. hoc donum diuinū ... amato sibi ipsius grē sibi dei ad pdum ... nostri ... rō ... (... merito ut d. 22 explicatū fuit) grā efficacē ā aliquo ... pater ... liberū ... statuunt quod ... aequalis in duobus hominibus ... unū converti alio n. converso —

porro in dd. Lº loci relatis p. ... 12 ... converbat

opponit 2° qd ipsi admittunt grã qocurentem inueq. docentē ū
mª inuē morali grē ac beneficii et in hoc oberunt cū
dd. postremus uero ostendere diferunt tm̄ qhq n̄ ocenti hoc
uero grē eficacis 3° oem sufim̄ adducit illā semper in
entitate etm̄ phica superare qd relie uero n̄ admittunt —

2° inter hos dd. hoc sm̄ stat qd grã eficax semper
inuē phicô intrê mª qualis . ut . v. autem sit intrem̄
suapte nâ et entitate an potius ex mero qua intentionali
virtute ipsi coitatā et eo qd subdit inoperate sua voluntati
eficaci d. i. potius quod asumit ab ea ad eficiendū reipsa
et eficacitr oserum̄ disident inter se —

3° dimeū qdã ex ipsis et nab. cumeū et ali doctrā
qmdā adducunt qua l. sibi repugnant l. destruunt oem
grē sufis id q. asercunt qd ē certissimus fidei docmatis
n̄ dari ocnae n. dsoi huius qis admittunt hanc aserm
qd nimirū stante equali auxilio sufi in duob. hoib. pt
unus oberti alio n̄ oberto qi ipsum n̄ hum sinsū reddat
qd s. unus pt cū auxilio sufi oberti et alius cū equali
n̄ pt certe. id qd aserunt destruunt quod dicunt auxiliū utriusq.
ē sufis quo simile qcunq. oberti pt et adducunt qd cū illo
alter duor. n̄ pt oberti sufi qm̄ qd hac contra fidei doctrinam
de nullo hoc aserendū ē dum in via nedum sufi auxilio
intrô n̄ sit destitutus —

si autem sit sensus qd pt obeniri interdū qd cū equali
auxilio duntaxat sufi ex duob. reipsa imbenitur alter obertus altero n̄ oberto sane ponunt obertionem reipsa factā
+ factā sine auxilio eficaci anti simdeq. auxiliū dant qd
a obersione et ipsū duntaxat sit eficax —

2a. ea dici cū equali auxilio l. etm̄ simplr minori
n̄ tantū inuē phicô ad etm̄ in toi beneficii et grē unum
e duob. grā qocurentis reipsa interdū osentire altero n̄ osentiente

ad haec referri possent forsam qui nulla quod nulla faciunt mentionem
inequalitatis auxilii in ratione morali gratiae et beneficii simpliciter
docent quod duobus proveniens equali et inequali gratia respondit
interdum unum et etiam cum quod non gratiam recepit praesertim quae solum addere
quod ij obertit aliquod cum non fabore dicitur in praesequentibus quod ad
rationem moraliter pertinere ut ita solus vega vala et valdiuinus
relati et non non iudicio meo possit referri pro haec sententia Ludov.
molina quamvis in concordia quaest. 14 ar. 13 de 12 et 40 aliisque
docent quod itarri equali auxilio provenienti in duobus unusque
oberti et obertit interdum alio non oberso et in eadem concordia
quaest. 23 ar. 1 de 3 disertius statuit interdum fieri simpliciter maius
beneficium non quod gratiam in quod non obertit plus quam simpliciter dibit
a deo quam dat ei maius donum in unum physico et molina
haec in re proinde sequuntur et ... in apologia de auxiliis
c 10 no 14 et c 13 no 3 iunctis quod docet in relectione de pro...
sect 1 no 41 et 42 quod ipsi non negent imo manifeste dicant
2m aliquem non maius beneficium et atque a dicetione
aliquo passo non oriri gratia efficaci —
... dicitur dari gratia provenientem et sufficientem equali aut non in eius physico
in eo quod dicitur et obertit quam in eo quod gratiae non ratione semper non
in priori superari simpliciter in ratione beneficii gratiae et doni pro
haec referri solet etiam a ... vargas ... alijs seriptis
societatis et durcho patris claudi aequa viss quod rebuli de 29 sect 3
nominatim qui eam tenent vonal. Aloisiod. et cittenuinis relati
a aguirre infra dricdo de captibitate et redemptione
humani ttu 4 c 2 p. 3 ue 3 cuius doctrina dio sequuntur et et ubicunque
explicuit dupliciter eius ruardus super ar. 7 contra Lucerum ... pro
etiam homo iuncta doctrina pertinens 12 cum ijs quae docet a ... 6
ad 9 ... to 3 seu 4 ... lib 1 de libero arbitrio c 13 ad 3 obi.
versiculo at nostra ... et 10 6 c 21 sententia 19 praesertim
solbendo ob: sua 2 10 3 de auxiliis c 20 et in sibi resolutione
controversiae de auxilio efficaci no 48 vinceniis reg. 10 1 de iustificatione
c 20

in secul ... in ... rom ... n° 2o magal. ... mag...

di ... conjua ... 3 ... 2o ... 2 ... ver.

ibi patri et virtute ... proprio sui ... virtute

crediderim ... alii ... Lectio 2a

Expedita ... dicta ...

dico 2 gra ... virtutes ...

... equalis gra ... qui ... vocat ... qui n ...

n ... et introd... in ...

... illos ... virtutes ... 2 et 3 ...

... 1° ... regno ... Tiri ... et ... mari ... 2a

... Jesu ... Bethsaida ... tibi Corozaim ... quia si in

Tiro et Sidone facte ... virtutes ... facte sunt in vobis olim

in cilicio et cinere penitentiam egissent ... sedentes penitentia ... ut refert Lucas

... donant ... ab ... evangelijs ... et tu Capharnaum

numquid usque in celum exaltaberis usque in infernum descendes

si in Sodomis facte fuissent virtutes que facte sunt in te forte

mansissent usque in diem hanc

... verbis ... qui Tirij Sidonij ... Sodomite penitentiam

egissent illa eadem ... fuerint quam fuerint Capharnaite

... Corozaim et Bethsaida penitentiam non egerunt ... sermo

... equali gra ... intra ... ut bene ...

... regiones ... Jesum ... abundanti

gra ... fuerint si n ... fuerunt ...

... quam forent ... Sidonii ac Tirii si facta ...

signis crediderunt ... Christi ... ad ...

mala ... in ... civitatibus Sodomie Tirii et Sidonij

... forent ... n ... eadem

... dicere ... mala ... civitatem in ... alios

gentium ... in ... quia ... intra

... n ... alios n ... gra ... Sidonii

et sodomitis n̄ forent impedimentū appositurj erant ĩgra eficax et illis
merito et dispōi tribuendū yet q̄d eficacitr peniterent trinitiū penis illis
turi n̄ aponendo impedimentū et in hac priori dicerent ũ equalis sparidis cū Tirijs ut illis inspirate hoc posset exprobrari in penitẽ
n̄ yet sumendū agrã sd a dispōi sua .i. n̄ erat prior sd alia priori erant
Qo cq pp. cadẽ veritas pt in sij. g. q i cirilo l° in ioannẽ ce ae ubi dr q̄d yeditor equali auxiliũ ad salutem habeat cũ cæteris discipulis q̄d idẽ diis ꝙ n̄ salbant colligi asequãs salutm dom christos hom° 26 in epa ad romanos q̄d dius admodũ benig ũ sit inuitas diamdẽ ostendi bonitatem . et post r̄pance sciamdẽ ũ benitm . . ni ũ acepiũ et infrã q̄d g dannat nihilo minus diuini acepit q̄m qui salbar —
Qo cq pp. *
item to ꝫ hom° d dẽ laudibs pauli initio om morata huius eficau vocare subiicit q̄ nullus hoc audiens vocare ipsa nuyitatm pueri ligdẽ promis reddire unde disciparet multi n. et in nobo et in veteri testamento ũ m° sys mirabiliã vidissem ribs ut legimus ũ ruberi et nabucodonosor ut iudas ut elimas magus ut° et post pauca subiunxit ꝙ mulis ostenderis q̄d intedũ ꝫ m̄ ubeiori grã pulsati tigar hom° —
deinde .s. aug. l° de predst. c grã colari fausa nabucodonosoris penitentis et faraoni obdurati causã g imili discrimis in tanta equalitate pitũ ẽ .i. inipsis adderant dius ca ipsis pcrat n̄ imbenit aliã nisi libertatem arbitrii berba referunt ipsius et suã ea dubitem g adbersaz ea huius l° autm̄ fonsecia opiime depelit accedit g apd eũdẽ testimoniũ eiusdẽ aug. l° 22 de ciuitate c 6 ciuis sunt ita nemini mus de 22 ubi paritũ in grã et vocatã disparitus sm in astũ et dispoi voluntatis alter edit herpi seqspicie pulleris feminis aspectus q° uidit alter q° uidit ainit —
sd illustrissm° oiũ ẽ q̄d yetitr ex eodẽ aug. l° 1 ca iulianũ c 3 longe post mediũ ubi aũ ipse .i. typro bor, nemidũ

duci ad penitentiam salubrem, ut in statu quo [illegible]
reconciliat deo sibi illius ampliori poenitentia sibi non
impari puniat. Est g[itur] observandum quod non dominus deus ampliori
poenitentiam peccatis impius est punitione divinis differendo
id etiam tardioribus aut crebrioribus beneficiis gratiae attrahendo
eo non poenitentior in deum quam hos quo benignior et mediatur
Et aug[ustinus] quod nullus reprobus adducitur ad salubrem poenitentiam
ut in statu poenitentiae in quo finiturus est vitam sibi illius
amplior poenitentia et habeat a deo sibi non impar ei est [illegible]
predestinati existentibus in peccatis quasi si in aliquo peccato [illegible]
dispares forent poenitentia dei ampliori fruiti fuissent [illegible]
[illegible] tamen simpliciter ipsius huius veritatis in [illegible]
de vocat[ione] gentium li[ber] 2 c[apitulum] alias 28 et 29 in quorum priori inde
[illegible] cum gratia quod efficax in [illegible] hominum dissentire quam plures
[illegible] dissentiant cum gratia quod argumentum nullam vim habet nisi
in consentientibus dissentientibus que eadem [illegible] fore gratia salutem
in [illegible] dissentire quam non tanta gratia
[illegible] illos ut dissentire [illegible] quam maiori [illegible]
donatur ut in [illegible] sicut deus inquit [illegible]
[illegible] totius mundi [illegible] vel speciali
[illegible] praesidiis declinans hic ab itinere veritatis et vitae
ingressurum [illegible] errorum et mortis [illegible]
[illegible] habuit [illegible] numerus [illegible]
[illegible] in superiori [illegible] dona speciali
adiuta praesidia [illegible] virtutem obedit ad aeternam [illegible]
[illegible] reddat [illegible]
[illegible] origenis [illegible]

textu apostoli ad heb. c. 6° terra saepe [illegible] venientem [illegible]
[illegible] et hic [illegible] assumpsimus pauli sermonem
[illegible], quod uno eodemque opere dei cum imbrem terrae
largitur alia quidem terra diligenter culta fructus [illegible]
bonos, alia vero quae negligenter inculta est spinas [illegible]
infra bonitatis [illegible] imbrium ac omnem terram qualitate
bonitatis [illegible] uno eodemque opere pluviis terra diligenter culta
vindicit fructus utiles profert, quae vero [illegible] culta [illegible]
spinas et tribulos germinat. [illegible] verbis [illegible]
textu [illegible] citato colligit [illegible] regis [illegible] 2 de libero
arbitrio [illegible] ubi [illegible] terram sub uno eodemque
imbre nunc spinas et tribulos germinantem, nunc fructus
[illegible] idoneos proferentem, eodem modo deum misericordiae [illegible]
[illegible] [illegible] quod omissis [illegible] videndus [illegible] valam [illegible]
[illegible] hic verbis nostram [illegible] gratiam [illegible] in [illegible]
[illegible] tribuit in circumstantiis [illegible] voluntatem [illegible]
[illegible] eadem [illegible] mensura gratiae [illegible] tribui a deo [illegible]
in [illegible] habitura [illegible] [illegible] [illegible]
gratiae [illegible] [illegible] circumstantiis habitura [illegible] nec gratia
[illegible] aliquod [illegible] [illegible] in circumstantiis
[illegible] futura [illegible] in alia [illegible]
[illegible] illa [illegible] ad [illegible] dei [illegible]
[illegible] gratiae [illegible] [illegible]
[illegible] circumstantiis [illegible] gratia [illegible] mensura [illegible]
[illegible] in alia [illegible] diversis in [illegible] uno
sub diversis circumstantiis una et eadem [illegible] sortitura
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
Libentius [illegible] hac [illegible] alias [illegible] via
[illegible] fundo [illegible] modo explicandi gratiam [illegible]
[illegible] meo iudicio [illegible] [illegible] modo [illegible]

etiam si debeat intendi diversum convenienti ac non convenientibus
sim perinde moralis gratiae ratione ut mox explicabo et non perinde
physicae potentiae utcumque vero duntaxat obtinent quod homo aequali
aut maiori gratia praeventus possit consentire et quod ulteriori adiutus
aut minori gratia praeventus possit consentire et quod ulteriori adiutus
dissentire non modo quod recipiat et quod minori auxilio consentiat et dissentiat
quamvis non experimentis patere inde potius aut
sim probatio sumenda foret cum non de possibilitate [illegible] de facto
ipso dicere debeat cum quod ut initio tetigi —

dico 2° numquam fuit aut fuit ut quod gratia in ratione morali
doni beneficii et gratiae sit aequalis aut minor simpliciter in eo qui
consentit ac in eo qui resilit et non obtinet de simpliciter in consentiente
[illegible] in hoc gratiae simpliciter magis haec est conformis dd. [illegible] —

probari potest 1° testimoniis illis in quibus efficax vocatio non semper
ac electio specialiter appellatur 2° propositum et praescita aut gratiae
ac praedestinati sanctorum vide ad rom. 8 versu
28 et 29 et c. 9 versu et c. 12 et 13 et 1 corinthiorum 1°
versu 2 et ad ephesios 1 versu 1 et 6 et 2 ad timotheum 1°
versu 9 et 2 petri 1° versu 2° —

deinde 2° probari potest illis patrum testimoniis in quibus gratia efficax
dicitur specialis et amplior et quod non est efficax parcior et minor
est innumera sunt pro omnibus modo videri potest s. aug. de praedestinatione sanctorum
c. 8 ubi dicit quod non discernuntur homines ab hominibus per dona communia
dignoscere quod gratia discernentem bonum a malo et efficacem a aliis bonis
a malis et 1° de correptione et gratia ubi c. 11 ait quod hominis modo
[illegible] gratia est potentior sit [illegible] non levior quam
fuerit gratia collata adamo et quod illa non fuit parva qua
potuit homo apprehendere bonum et permanere in bono libellus huic
[illegible] [illegible] modo est ut patrum sit non [illegible] nulli sine illa nisi
[illegible] per illam efficiatur in nullo et infra dicit quod quibus datur gratia
[illegible] efficax [illegible] amplius datur per ipsum [illegible] ut non [illegible] ad sic
sine qua permanere non possumus etiam si velimus verum etiam [illegible]

ac tale sit

in re obedientiis.

Hinc est sumitur ro. q. n. [illegible] simplr. i. m. intri morali doni beneficii et grē, ē opportunior utilior potenti et eficacior, q. inde q. est magis operanda, et huius mi. i. ē. bis grā eficax, etiā si minima comparata ad q. meriti sufficienti, qt ē bis efficax i. simplr. m. in roē morali doni beneficii et grē, quantu q. pure suffi.

Ad sequens declaratio m. gr. n. de negandū n. sic grā, quae excitans physica p. factum eius etiā et consultiū ē facilitare inu doni et beneficiū ē in roē virtutis suffs ad operandū cum cooperatione magis qm utilem et opportunā, ē quo ubi est plus virtutis, hic simplr. hm. illa plus estimatur in roē doni et beneficii, ē infallibilis in effectu assequendo, q. inde ē opportunior, utilior, potentior et eficacior, ac magis expetenda.

2m si cū n. grā p. tr. effectus sortiat roem beneficii, et ars requirit n. ē longe m. in hac roē ē longe utilior ad effectu reipsa assequendū, et sicut beneficiū tibi exhibitū famem morienti ē simplr. maius dono auri quo reficii n. posses etiā si ab hoc superet p. ius pondere et pretiositate physica, ita illa grā ē m. in roē beneficii quo ad q. ē nisi reipsa dat eum, ē p. dare sm. Demum q. quo magis estimat ipse etiā [illegible] idem consolat estimari debet grā eficax eius pure sufficiens. proprium cū hinc intersit hac in re adipisci salutem eternā, q. illam amittere.

3m. ē q. modi fiat discursus, n. ē bo grā ē plus virtus q. libertatem hic sit utilior et potentior in grē virtutis [illegible] sm. simplr. hm. ē utilior et potentior ē singulis in vinculis in q. utilitas et roē grē, sequitur effectū, huius mi autē ē cui grā eficax etiā hic hispani parremius sfranco dicebant hispane: mas vale un poma que dorte dare e ti megor pagaro en mano que cuatro volando etc.

diaz grā eficaci n̄ ē magis stimandā nisi qª imbibit

ipsū ḡo n̄ 2m. &c. R. imo 2m̄ et plures faciendā ē cum

aliam omnibus pureci pretiū qm̄ ē in actu 2º collata sint aperte

intrinsecali. ptim̄ etiam pre falsū ē qd̄ idēō stimalior sit

qª imbibit inde eius ptō n̄ sine ordine ad illū stimatum

eius meritoriū in ceteris oib̄ quorum valor in utilitate

virtute et iniusta grā pure ipsi stringit —

Ex hiis patet solucio ejus qm̄ operantis mali dicta de p. v. plus

diligat ijs cui ulterior prebet grā ad pureius ipsius qm̄ ijs

cui n̄ efficax et n̄ simplr plus diligi cui efficax minus

qª simplr m̄ beneficio ethice n̄ sm̄ acquire finis et ipsa

id qm̄ fruitiva utilioris ē opportunioris doni atq̄ ita simplr

magis profuisse dilectū angelū infimū infimi ordinis prebuitam

qm̄ supremū supremi ex ijs q̄ videre q̄ si huic ulterior

grā fuerit collata illi tm̄ n̄ adeo uber ē efficax —

Opponis hoc videri ē ja ē n̄ amor dei qª cum

cui dat grā efficax m̄ ē n̄ sm̄ stimare id qm̄ phice

in re n̄ tm̄ ē phicē maior infecipro qª neque infecerit

2 minui eo qd̄ hic sint aiā qualitatū ḡo ē phice m̄ in

dono. R. in eis negando m̄ qª sicut donū qd̄ infert n̄

m̄ nisi in stimate morali sic etiā nec amor dei 2º

dicimus amorē dei in ē phicō ē m̄ ex odio frali et fine

suo qª phis vult dare grā efficacē inde etiam eiusdē grē

unde in toto m̄ amoris oritur n̄ sm̄ m̄ ex absinio moralis

sed etiā m̄ phicā — Sectio 3ª

— solvunt obiectiones —

hac de grē eficacis inē phico et inē morali doni beneficii grē

supposita corruit vis plurium arguor ē fieri posse ja ē n̄

n̄ si opponas 1º verē ē n̄ pē illud pauli 1ª ad corinthios 4

quis n̄ te discernit si ex duob̄ equali auxilio preventis unus obstinat

et aliqs n respondetur quod si equali, oio auxilio im̄ 2m̄ physicum
qm̄ 2m̄ morali pveniant hi duo hoes, forsā n̄ discernent
auxilio, sz ppria voluntate at numqm̄ q rēt u q n̄ rēt
sit pars ingra 2mū morale q̄ inū phicō sit par grā simulatur
et codē mō, fit satis ad silia ē & s. aug. qui nunc
q̄ nu hoi silentio sit pterundū quoniā a s. aug. propr
fulgentio et aliis adversus pelagios s. cor reliquias hoi
apost tyhi pfert n̄ aferri ad pvandū qd m̄a grā fuit
separate inti apg. q̄ superans nā sbertat q q sbertit
id ad ostendū qd apost n̄ sit sā nā s. grā ē
nā i ē discernit hoes ab diis et bonos a malis qsi ē
s. n̄ pparet voluntas a d. p. supnali grā s. cum n̄ iudet
qd statuebant dicti heretici atq longe absit a mijs
dd. catholici mente videant alia ē contra tyhū angrafuisse
nostri dd. nos q intelligimus sepe in dissp pcedentib —
si ob: 2 semp q sbertit hēt auxiliū efficax et
q n̄ sbertit n̄ hēt et qd uni dat alteri n̄ dat ut
sepe repetit s. aug. q cum ut supra prima vidimus, dicit
nā ē grā cuiuss psebeuranti qo numqm̄ ē equali auxilio
unus sbertit s. psebeuerat et alter n̄ — q codē mō cadit q.
dispse n̄ co anti sficit sm̄ q dsemp grā inuo q sbertit
sit m̄a in roē doni et veneficii —
3° q̄ donū qd sfert ei q osentit d. grā inū phicō
n̄ sit maius colatū rebeli m̄ aplicatio in circumstis neqt
n̄ ē diversa sd aplicatio i aliqd phicū qo inū phico cum
discrepant q osentit et q n̄ osentit. q
auxilii sit sermo hic inū phico n̄ i maior in quoniam qo
qm̄ sit donū aplicatū cuiusmo sit acto cuiusmi i cuiusms
at si osiderer in illa qd dt inircumstis egrius neqt inca
hoi ē nisi aliqd morale atq ita 2m̄ diversitatē aplicatū
cum differunt im̄ inū morali q rēt et q relucrat —
ceteru arguā ē fieri pnt sa tā utrā s. separatim

wb hoc tu expeditasti [illegible] ex dictis in hac de Liquere
quod non possit opponi contra nostram ad alteram ipsius solutionem
quo cum nil sit nisi quod optatum finem controversiis ponamus
in tam periculoso mari [illegible] salubris obsiro .d. greg[orio] [illegible]
asequi [illegible] porro est utilis disputatio [illegible] deo soli auctori adiutoris
referimus in quo erratum nostrum [illegible] sd universalis ecclesiae
utilis iudicio iudicio [illegible] [illegible] hactenus de auxiliis igitur modo
ut prosequamur iam nostram sumam quam sumimus ex manu dei pro Ioannis baptistae lanzavichi —

D[ominatio] 26. De causis et divisionibus gratiae —

Postquam egimus de divinis auxiliis sequitur agere de causis tam gratiae auxiliatricis quam sanctificantis — —

Quod 1a. quis non sit causa efficiens gratiae aperit —

1. dico 1o solus deus est causa principalis gratiae sanctificantis prout communiter docent hic ac [illegible] interpretes. probatur ex illis locis in quibus tribuit deo tamquam proprium illius quod sit causa sanctificationis ut iob. 14 no. 4 quis potest facere mundum de immundo [illegible] nonne tu qui solus es et alibi ego sum qui deleo iniquitates tuas [illegible] [illegible] [illegible] ubi dicitur causa iustificationis est misericors deus [illegible] probatur n. crea. non potest esse causa principalis per virtutem naturalem n. haec non est proportionata ut patet neque per virtutem supernaturalem quia non datur nec assignabilis est talis virtus quae sit [illegible] equalis perfectionis cum gratia et illam contineat [illegible] eminenter [illegible] [illegible] summam proportionem cum [illegible] divinae [illegible] — —

2. quod si dicas in [illegible] quali agentis substantiam naturalem esse perfectiorem [illegible] gratia et tamen in [illegible] agentis. Lumen gloriae esse perfectiorem eadem gratia [illegible] non poterit dici quod ab ipsis gratia potest produci ut a causa principali. dico quod [illegible] sint perfectiora adhuc gratia ab illis nequit produci quia ad productionem [illegible] requirit requirit n. quod sit equalis [illegible] perfectionis et quod ex natura sua habeat producendi vim [illegible] in [illegible] virtute [illegible] sphaera contineat quod vis naturalis producendi non extendit in talibus rebus [illegible] tamen si Angelus vel homo perfectiores sint formica adhuc illam producere non [illegible] defectu talis virtutis

3. Rogabis [illegible] una gratia saltem non erit productiva alterius [illegible] deo ob eandem rationem datam [illegible] [illegible] una [illegible] realis non est productiva alterius ita neque una gratia alterius gratiae [illegible] gratia in ordine supernali se habet tamquam forma dans vitam supernaturalem [illegible] [illegible] sequitur [illegible] [illegible] ut a nulla causa producatur [illegible] Angelus posse in homine producere gratiam quod est falsum —

4. dices [illegible] [illegible] tamen non producunt nec tamquam a radice nisi a solo deo — dico quod tamen producunt a gratia tamquam a radice quia gratia est primarium et supernale radicale et [illegible] aliis [illegible] tribuitur [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] —

§. 5. Actus supnales producunt habitus supnales . dico quod sunt producunt vel augent habitus meritorie et in quantum illorum a deo producuntur non quia non producant ab actibus i quia habitus supnales i biluti pona . dantur simpliciter quod non imbibuntur in habitibus naturalibus acquirendi causantur habitus naturales ab illis —

§. 6. dico 2o aliquas res creatas esse instrumenta gratiae . hic vero sic suppositae de fide . difficultas in ... quaestione ubi dicitur quod verissimus sit instrumentum gratiae ... an sint instrumenta physica vel moralia ... i sed ... docuit instrumenta physica tamquam quod videntur afferri ... tamquam nil in oppositum ponderat — dicitur quo modo producunt gratiam — dico quod celebrata talia instrumenta a deo concurrunt simultaneum deo et in hoc consistit sua instrumentalis productio —

§ 7. An humanitas Christi sit causa instrumentalis gratiae . dicitur in materia de incarnatione — dico quod nulla creatura neque proportionata ab ... potest esse causa principalis gratiae i corpus ... corporeae potest n. nullum ens nale vel supnale creatum i a ... abile quo ... potest non nale quia hoc impugnat ... quod nec supnale quia vel illud ... vel substantia non ... quia nullum i ... vel maioris perfectionis ... gratia quia nullum potest dari quod magis propriae productivum dei participet neque quod habeat ... neque possit aliquid sualis supnalis n. vel hoc ... absurdum quod i impossibile ut dicitur ... de ente supnali vel ... modali et hoc non quia etiam si sit perfectius gratia vg. unio hypostatica ... ex natura sua ... et producit sunt suarum principalitatum . quod nullum ens ex natura sua ... causa principalis i creata quod possit produci gratiam —

§ 8. dico 4o causa supnalis creata dat gratiam actualem supnalem . patet conclusio n. gratia actualis i vel ... vel actus supnalis vitalis sed actio et ... producuntur ab habitibus quod ... si habitus ... proportionata non indigent ca ... agentis superioris quod dat causa principalis creata gratiae actualis . nil autem ostendo ... causae principalis . nisi quod concurrat ad ... non indigens ... alterius causae superioris hoc dico ne sit ... principalis —

§ 9. sed obiicitur hanc ... operatur ... instrumentum ... instrumentum ... operatur ... instrumentum ... semper ...
operatur ut instrumentum semper vel ... aliquid ... quod dici potest ... instrumentum ... —

§ 10. 2o ob: causa principalis operatur ... quod sed virtus ... non operatur ut quod quod non i causa principalis ... causa principalem ... ut quod et alia ut quo ut vg. ... in homine i principium principale ... et suppositum i causa principalis quod ... patet ad argumentum — adverte illam operationem dici ... a supposito ... a causa principali quod . i operatio ... quo ... ipsi ... quod ... ipsi supposito unde si tale principium quo non i debitum . supposito tali ... non dicitur principium quod ... ut ... calor . quod i in aqua et producit calorem tum aqua non dicitur principium quod ... quia non operatur ... sibi ... sic ... homo non dicitur causa principalis quod visionis ... quia principium quo ... gratia non ... —

ob: 3o

ob: 1º quia etiã s'nalis recipit d'um ut causã principalem, ergo n̄ creatam ut causã principalem.

ex etiã s'nalis recipere d'um ut causã principalem q̄d habitus vero ut causã principalem quo —

2 ob: 2º q̄ in habitus etiã ut habitus producit ut instrum suum actum, ergo etiã habitus — ex potentiã producere

ut instrum' ceterũ habitus minime e⁰ supponatur i — adverte q̄d etiã si in habitus concurrat ut instrũ

actum ẽ vitalem sig̃ dẽ producit aprio intrỡ se movent. p actum abemanat̃ ipsam. ex voluntm.

producere. liber sig̃ dẽ ita producit ut possit n̄ producere —

Quare n. sit causa malis gratiæ et v. creetur l. concreetur —

ex sbo seu causa mali gratiæ ẽ discursio n. supposito q̄d distinguat a ceteris virtutibus quia sbciunt

suum proprium sbm ẽ aiam. et n. ceteris potentiis aiæ. sufficiunt p habitus inclinantes ex producuntur

sui actus ut habitus fidei in intellectu et habitus caritatis in voluntate sic gratia perficit immediatè aiam

subiiciendo se in illa gratia vero actualis subiicitur in potentiã q̄m perficit ut nuper dicebant fides

in intellectu etc —

4 sm q̄ i difficultas an gratia sanctif. creetur de ceteris n. gratiis n̄ ẽ dubium n̄ creari sig̃ dẽ producitur

a causis creatis. q̄ si n̄ ẽ datum creari. alii affirmant gratiam creari l. concreari n̄ in eo sensu

in quo dicuntur res subsistentes creari q̄ gratia n̄ ẽ subsistens sm q̄ vult hic q̄d gratiam creari

in hoc sensu q̄d producatur independenter a sbo influente. ita arg. q̄m 22 q 129 ar 20 c⁰ sum. π ecali — —

5 sed dico 1º gratia sanctif. n̄ producitur ex nihilo n̄ dependenter a sbo p potentiam obedientialem et q̄ inde n̄

creatur ut volunt alii oppositum. sic ita med. 22 q 112 ar 1 p n. ad 3 suar 3 p c 10 3 dis. sum.

et alii q̄m plus. i et 3 p q 13 ar 2 corp. ubi dicit unitatem & ẽ instrumẽ iustificationis

6 n̄ vero creationis q̄ maius opus ẽ creari q̄m iustificari idem dicit sacramentis p 62 ar 1 corpore — —

prob. 1º ratione q̄ aius ex sua ratione p̄ habet onatur producere ẽ conservari in sbo itaut natur. nec valeat

produci ẽ conservari extra illud q̄ n̄ fit p creationem prob. cons. q̄ illud q̄d fit p creationem ex vitalis aius

producitur independenter a sbo. q̄ etc. aius. prob. independentiã etiã in ois aius s'nalis. prob. gratiam de qua

ẽ q̄ ois actus producuntur ab habitibus et ois habitus a gratia q̄ ois generantur causa n. creatæ.

nequeunt creari q̄ etc. deinde si crearetur eius destructio foret anihilatio ac inde a nullo

agente nali posset destrui q̄d ẽ falsũ — nec valet si dicas potuit d potentia absã fieri ẽ conservari aius

ex hoc n. sm arguit d potentia absã potuit creari unde n̄ sequitur q̄d de facto gratia creetur q̄ n̄ sit

multiplicanda mirabilia sine necessitate sed deus operari 2m naturas rerum d'm ẽ ac inde cũ

aius petat produci ẽ conservari dependenter a sbo hoc convenit gratiæ —

7 Dico 2º gratia sanctif. prob. dici creari moraliter et q̄ illud dicitur creari phice q̄d sine sbo fieri

producitur

gº cº ꝓduit sine meritis dr creari in eo grā. gº pt dici creari moralr. et sic ingerit loca in qḃ dr hois creari. in xº ut ad ephes 2 nº 10 et hīc i doctrā st —

§ 18 36. Ł aliqua loca ubi in qḃ dr creatº iustificatio ut illud ad ephes 2 nº 10 et alia ... Dx xº dicta ꝓ superiori l. qd hoc nm̄ creatio in grā ... sumat in w rigore. ut simul significat actionem ꝓductibam ex nihilo n. ... sapia l. verbo eterno dicit eclesiast 24 ante secula ... et ... 38 altissimus creavit de terra medicinam. et cm̄. ipsa iustificatio dr. generatio ... illo ad titum 3 per labacrū regenerationis —

§ 19 36: 2º grā n̄ educit de poā aiæ. gº creat nil n. generat nisi educat de poā sbi. ans pt ex dr 3 ... di. ... cº 3 corp. ubi ait grā n̄ ē eductio de poā mē ... 2º cº grā ē snalis ... ū in poā aiæ ē i nalis. gº ... — ... nego ans. ut alia ... ꝓvalr suadent illud cº dicunt ... ut generet sufficit cº ꝓducat dedeniti a sbo. ... n̄ stineat in eius poā. cº n̄ stinet in poā sbi. nisi frā illi ꝓportionata ad ꝓvam. ... dico qd ibi sm̄ negat gram̄ stineri in poā nali ut dicens ordinem. ad agentia nalia. n̄ vº negat ē in illa ut ē dicens ordinem ad ... snalr. operantm. ad 2m ꝓvam. dico qd cm̄ si grā. sit snalis stinet in poā. nali ut dicens ordinem ad agens snale —

De causa formali et finali —

§ 20 causa finalis grē seu iustificationis ē glā dei et xº et vita eterna verba ... trid. ses. 6 c. 7 glā. ... dei ē finis ꝓcipalis n. oia ꝓpt se metipsū operatus ē dnus. glā xº qa xº ē 1º genitus oium creat. ad quemodo ut dicit ad heb. 2 vita eternaē finis n. sic deus dilexit mūdū ista ut ois qui credit in eum. n̄ pereat ... ... ca aum. meritoria glq. dilectissimus unigenitus suus. ut ait trid. ses. 6 c. 7 —

§ 21 causa aum. fralis phica nalis datur grē n. hic ē qualitas simplex ... phice ... diu ... causā fral. m. ... ... suam. ... ut abstrahit a ... habitualis et actualis ē donum gratuitum. ... ē divinum nē. ... vº grē santificans ē qualitas snalis ordinata ad santificandū sbm̄. imm̄ tria radix virtutū snalium et tria ꝓticipatio divinę nę.. qualitas snalis. ponit loco grę. reliqua aum imm̄. ... dris. grę. xº illud 2 petri cº 1 maxima et preciosa nobis promisa donavit ut per hæc eficiamini divinę consortes nę. ... hanc ... explicandi. ... alię tradit ... —

Cº 3ª De causa dispositiva grę ubi sit an requirat dispositio ad actum liberum. et de poā absa possit dari adultus sine dispōe. —

cumqu

2 Cum igitur agamus de causis gratiae, restat examinanda ea dispositio, sive ut ad eam aliquis revocetur.
error in hac materia i nullo modo sine propria dispositione dispositione etiam in baptismo ad obtinendam gratiam sicque et vult Lutherus
non solum etiam in capaces baptismi dum tales sunt. 2 error extreme oppositus: i negat etiam adultos propria dispositione indigere
hic error i Lutheranorum, quos late impugnat Velarius 1o2 2o de baptizatis c 2 —

§3 dico 1o sequuli neque hos usu rationis carentes indigent ad obtinendam gratiam per baptismum propria dispositione. haec est
i de fide. supra nos deffinitum Trid. sess. 6 c 2 sub titulo de baptismo. videatur Velarius et congrua i ratio quod illi sequuli
i hos usu rationis carentes non possunt naturaliter se disponere. et nequit dici deum supernaturaliter in illis producere aliquem actum.
quia sic dispositio quia hoc erit sine fundamento. alterius illi non debent esse destituti remedio a accedendum non indigere
propria dispositione sed sufficere ecclesiae ecclesia ad hoc ut baptizentur —

§3 quod si dicas Christus misisse apostolos ad praedicandum et dixisse Matthaei 28. Ite docete omnes gentes. qui crediderint etc.
est omnia nisi adultis et usu rationis praeditis nequeunt obtinere. ergo ad baptizandum requiritur quod prius credant et doceant
Respondeo haec et alia similia testimonia Christi traditionem ecclesiae et usum ecclesiae intelligi de adultis et hominibus rationem non vero de parvulis
et de amentibus —

§4 dico 2o omnibus peccatoribus hominibus usum rationis necessario i dispositio per actum liberum supernaturaliter ad obtinendam gratiam i
uo de fide. definitur in Trid. sess. 6. c 5 videatur Velarius. celebre i illud dictum Aug. to 10 serm 15 de verbis
apostoli col. 6 ad medium qui creavit te sine te non iustificavit te sine te. alia insunt loca silentio involvo
ratio est congruitate n. sic sicut naturalis ordo petit in naturalibus sermonem dispositum ad formam naturalem sic in supernaturalibus haec quidem
etiam i congrua ratio —

§5 notandus est limitatus aliquis s. de peccatoribus hominibus usum rationis n. de his etiam certae doctrina tradita non vero de amentibus
n. isti si ante amentiam fuerint baptizati et in peccato advenit illis amentia. dum a mentis alabuna de
Valencia sicut etiam baptizati per baptismum sine propria dispositione habent gratiam. deinde advertenda est limitatio
de peccatoribus n. de illis qui numquam habuerunt peccatum originale. i. sanctificati fuerunt in utero matris utrumque
ut sequuli. et quod non fuerit necessaria. et quod fuerit necessaria. hoc autem non i huius loci disputare. et a fratribus nostris videatur
probatior ea congrua ratio petit ut semper quod fieri possit prius introducant dispositiones etiam formam. Ex de Christo aliasque ratio
ea ut ante illam operationem daretur unio ad V. i gratia etiam immediate sequeretur ad unionem. ea homines emanarunt
moraliter ab unione sua passionis. unde in Christo sine propria dispositione introducta fuit gratia. deinde quia neque gratia
neque unionem meruit mereretur autem si se disponeret ad illam —

§26 sed obiicitur textus 1o1 inquis ut soli deo tribuit nostra iustificatio et nostram libertatem abiiciuntur. non est volentis neque
currentis ad Rom. 9 Oseas 13 perditio tua Israel ex me tantum modo auxilium tuum deinde Arausicanum 2 canonem
dicitur deum non spectare nostram voluntatem quod etc — Respondeo de fide admittimus est in nostra iustificatione actum liberum nostrum
interveniri debere. unde quod dicitur non est volentis neque currentis ingenerandum per vires nostras ceterum i volentis et currentis
per vires gratiae. quod dicitur perditio ex nos. etiam vult dicere quod malum a nos provenit ceterum bona opera a gratia dei.
quod dicit Arausicanum non spectare nostram voluntatem ut faciamus bona opera dicit quod semper praevenimur
a deo per vocationem. ceterum ~~[illegible]~~ nil fit nisi libere assentiendo et cooperando ut dicit Trid. etiam quod his
et aliis textibus attribuit deo ut causae principali nostra iustificatio —

§27 opponis 2o ad Rom. 4 ei qui operatur merces non imputatur secundum gratiam sed secundum debitum ergo si operamur non
iustificamur gratis. quod i 3a Apostolus in capite 3 quaestio c 3 ad haec Respondeo Trid. sess. 6 c 8 gratis autem iustificari
ideo dicamur

quia nihil aliud est iustificatio quam credunt sicut fides sine operibus ipsam iustificationis gratiam promererentur (de condigno) non autem dicimus iustificari gratis quia liberi non operemur sed quia non meremur ipsam iustificationem. —

§ 28 Opponis 3° si requireretur libera dispositio derogaretur potentiae Dei et redemptioni Christi, ergo etc. — Antecedens negatur tum maxime commendatur. 1° quia accommodatur modo procedendi liberi arbitrii et maxime naturalitati. 2° quia per auxilia gratiae redditur potens. tum quia hoc pertinet ad dignitatem hominis ut per liberum arbitrium adeo motum et excitatum procedamus actus liberi qui sit dispositio gratiae. —

§ 29 Quaestio 2ª. An ultima dispositio ad gratiam et nostra voluntas possint dici causa iustificationis.

Dico 1° si causa sumatur late ultima dispositio ad gratiam et nostra potentia possunt dici causa remissionis peccatorum et iustificationis. ita videtur loqui 2 Lib. 2 dispensatione c. 22 ait quod id est commune inter catholicos. probatur ex scriptura 1° ex illo Ecclesiastici 2 qui timent Deum sanctificabunt animas suas. Ezechiel 18 cum converterit se impius etc. ipse animam suam iustificabit. et ex illo Lucae remittuntur illi peccata multa quoniam dilexit multum. ubi particula quoniam sonat causalitatem dispositionis. l. dilectionis. probatur 2° ratione quia ultima dispositio formae est causa dicenti a sancto (ut excludamus animam realem) producit Christum etc. et veram physicam formam ad quam disponit comparari modo in naturalibus. —

§ 30 Sed obiicies ex hoc sequitur hanc propositionem esse veram. homo iustificat seipsum. quia quod est causa causae est causa causati sed homo est causa gratiae et haec causa iustificationis. ergo dici potest ad ultimum seipsum iustificat sed hoc est contra Aug. ergo — Sed Dico hanc propositionem non esse absolute dicendam quia videtur sapere pelagianismum et denotare viribus naturae hominem seipsum iustificari verum esse limitari non est cur negetur. haec propositio homo cooperans auxilio Dei seipsum iustificat. et hoc conformius est locis scripturae allegatis ubi quod videtur S. Aug. tom. 9 expositione epist. 1 Ioannis tract. 4 ubi illud Ioannis 3 omnis qui habet spem in eo etc. dicit quod adiungis voluntatem tuam Deo castigas te ipsum. castigas te videre. sed de illo qui venit et habitat in te. tum quia agis aliquid voluntate. ideo et tibi aliquid tribuendum. —

§ 31 Sed restat dicere an talis dispositio sit causa physica gratiae sanctificantis. sed in hac difficultate dico quod nulla dispositio est causa physica physice influens in gratiam sanctificantem. ita communiter DD. et patet ex dictis in hac disp. quaest. 1 probatur quia nullus actus dispositionis producentibus aliquibus huius naturalis l. qualitatis supernaturalis huius. ergo quod talem qualitatem naturaliter producere producere debeat. sed sine fundamento ponitur substantialis ergo etc. — adverte quod dispositio non producit gratiam physice extra sacramentum propter dicta. utrum quod talis dispositio est pars sacramenti. sit actus contritionis l. attritionis in sacramento poenitentiae. physice producit gratiam quia sacramenta sunt instrumenta physica gratiae ut dicit Trid. sess. —

§ 32 Dices dispositio physica naturalis producit physice aliquam formam ad quam disponit l. unionem formae cum materia. ergo dispositio ad gratiam producit physice gratiam l. unionem gratiae ad substantiam. — Dico concedendo antecedens et negando consequentiam et disparitas est quia dispositio naturalis ex natura sua est dispositio et non supernaturalis ex ordinatione divina. ceterum contritio est dispositio ad gratiam supernaturalis est dispositio ex ordinatione divina. tum quia datur necessaria connexio ex natura rei itaque numquam potest dari ultima dispositio sine forma l. unione et ideo numquam datur unio l. forma sine ultima dispositione. ceterum hic datur forma sine dispositione ut in parvulis —

§ 33 Dices dispositio eamdem habet virtutem extra sacramentum et intra sacramentum. ergo l. semper producit l. numquam. dico quod semper habet eamdem potentiam obedientialem sed non est intra sacramentum nisi est pars sacramenti et sacramenta ex ordinatione divina sint physica instrumenta gratiae. sic quod intra sacramentum producit ■ vero quod extra quia non debet ex

ordinari div. tamen suea poa obedialy —

§34 Dico deinde ultima dyspo. si in rigore loquar n͠e dyspo. phica. sd moraly ꝑt ꝗa dyspo. moraly ē illa ꝗ requirit ad aliqm. fram. et ad eiꝯ ꝓsequtionem. ponit sm. ex voluntate et beneplacito alicuiꝯ et n͠ ex vi phica. influente. Sd sic se hēt dyspo. ultima ad gram. go etc. —

§35 Hinc solvit illud argum. ꝗd fieri solet sic ꝗd ē causa ultime dispoy. ē ca fre. l. unioniy taly fre. sd homo ē causa ultime dyspoy. simul cū gra. existenti. go ē causa. phica. gre. — Rp illud axioma ꝗ intelligendum de illis ꝗ causant dyspoy. phica. causantis fram. n͠o de illis ꝗ causant dyspoy. ꝗ ex se n͠ hent vim ꝓducendi sd ex beneplacito alterius hēt vim inferendi fram. ut constat in ext dyspoum. moralium. ꝗ oēy hent vim n͠ phica. ꝓducendi sd moralē — —

An ista dyspositio debeat ē actus plene deliberatus —

§36 dico ꝗd dispo. ad gram. in adultis peccatoris usum. roīs hentis. requirit ꝗd sit plene deliberata ita Zumel hic ꝗe 113 ar 3 uc 2 et coitr. dd. colligit ex illis locis ubi expꝗ petit oversio ex toto corde. ut loca obertimini ad me. in toto corde vro. ꝗ loca innumera sꝰ et in illis denotari vr. ꝑ ly ex toto corde ꝓfutu voluntariū et liberū. deinde trid. sys 6 c 5 ubi dr peccatores iustificari assentiendo et cooperando. dig. gre. ꝗ verba libere xa syum moralm. ꝓfutura libertatm. sicant st ꝗdo dr odium. dei expellere gram. ingit de odio dei ꝑlene libero et voluntario go etc ꝑt roe. ꝗa. sonumi ꝗd servus ꝗ ofendit dominū. grabi ofensa ad oprentendā suam. gram. se overtat ad illū actu pleno et ꝓfute deliberato st strach magni momenti ad hoc ꝗ sint validi requirit actiy plene deliberatiy. —

§37 Advertas limitatio de peccatoris alia. n. irō de angelis n. aserit dr 1pe. ꝗe 62 ar 2 et 3 ꝑt optinuerint gram. ꝓ propia dyspoem. ꝗm. n͠ fuisse deliberata plenitudine ꝗa Angeli dum fuerunt in via n͠ habuerunt actiy. plene deliberatiy ut ex dr docet Zumel 12 ꝗe 113 ar 3 uc 1 sd de his ad 1pm. —

§38 ob: 1o si aliquis adultiy daret ꝗ sm. heri peccati originali. ille n͠ yet aversiy adeo ꝓ propiā voluntatm. go n͠ indigeret ꝓpria overse ꝓ propiū actum. sd st ꝓvulis sufic dyspo. aliena sic illi adulto — Rp negdo coam ꝗa 1e iste n͠ indigeret penia. ad gram. ꝗa iste n͠ dar 2m ꝓpriū et malem. actum. nisi depeccatis propria voluntate omisy ut coitr. dr 3 pe. in ma. depenia. et in hoc asilaret ꝓvulis. tm. recta rō petit ut heret aliqm. dyspoem. vg. ꝗd vellet servare ꝓcepta dei suscipere baptismum. l. allam aliam. phica. liberam —

§39 ob: 2o peccator pt heri actum. dilectionis n͠ ꝓfute liberū sd actui dilectionis s'naly iungit ex coi lege gra. go sufic actiy n͠ ꝓfute liber. — Rp negdo m. n͠. n. ē adiuncta gra. nisi actui ꝓfute libero ꝑt roēs tactas ut notat Zumel sa —

§40 ob: 3o iustiy meret augmentū gre ꝓ actiy. n͠ ꝓfute liberos go ad ꝓductm. gre. sufficit actiy indeliberatiy Rp negdo coam. ꝗd sic deceat. ꝗa magis requirit ad reuerandū amicū ofensū. et in suā gra. overti ꝗm. ad augendū favorē amico —

An de poa absa. possit adulto remitti peccatum sine propia dyspoe. —

§41 negat sotus in 4 di 15 ꝗe 1 ad 2 col. 12 citat ꝓ se dr 3pe. ꝗe 86 ar 2 corp. ubi dicit impole ē peccatū actuale sine overse remitti sd hic ut exponit caie incodē loco et alii loquit dypoa ordinaria non poa de absa. —

§ 42 dico optime pt dispoã absã remitti peccatum. actuale peccatori adulto sine ullo suo actu e cons. uo. vidi sup. specialiter de g. sect. 2 pt roe. iustificatio ni pendet gratia ab actu voluntatis mem. a vsi. bo esse illius sed sm. mem adipis
et qd amplius i ni phica. sd morali go dispoã absã poterit iustificatio reperiri sine propia dispoe. pro igit
ni poterit res manere sine eo qd ni i illius cstitutibum sd sm. i dispositio ei ni phica sd moralis ex ordinat.
Libera et accidentaria dei qd vo ni sit de ysa grã. patet qa dar in parvulis sine tali dispoe go ni i de illius essa
qa res nequit ã sine sua essã. pt 2o apparitur dar iustificatio in parvulis sine propia dispoe go in adulto
de poã absã poterit dari — cfr. qa duo pt excludere. tras. phicas. dispoã absã sine suis phicis. dispositis
go peccatori cũre poterit frari. sinalm. grã sine sua morali dispoe. —

§ 43 sd opponis nequit ingi peccatum. remissũ nisi ingat mutatio voluntas a versa apeccato obversa ad deũ
sd ni pt ingi talis aversio et obversio sine propio actu voluntatis go etc. Dx distinguendo mi nequit remitti
peccatũ nisi ingat voluntas mutata phica nego mi nisi ingat mutata moralr. sedo mi n. qdo i ingo
stimar et obversa ad deũ. et sic mutar moralr. hec dispo infra. ubi de iustificatioe. L. Dx sedendo mi ungo
mi bene n. pt ingi. mutata phice habitualr. p. habitum. caritatis et ni actualr hoc ni sufficit ad iustificatione
§ 44 sd dicis mutatio voluntatis debet fieri p aliqd oppositum peccato in eodẽ gre. sd peccatum equalitas
actualis moralis go ni debet mutari p habitum. sd p actum. go etc. Dx negõ. mi dispoim n. illud falsicat
in remisse peccati originalis. q ni fit p aliqd oppositum illi in eodẽ gre ut patet —

Qo 5 An inequalitas dispositionis causet inequalitatem in gra. accepta —

§ 45 dico 1o gra. ni i in oib9 iustis equalis in aliis maior in aliis vo minor et certũ de fide cõ iobinianũ. et
Lucteranos sufar. trid. sess. 6 c. 7 ad mediũ ubi hec sd vere iusti nominamur et sumus. iustitiam. in nos
recipientes. unusquisque suam. 2m mensuram quam. spus. s. partit singulis prout vult et 2m unicuiusque
dispoim et cooperationum. videar velar. to 2 l. 3 de iustificatione c. 16 —
§ 46 dico 2 gra. ni i sime equalis in iusto in hac vita i de fide et pt ex defoe. p superiori alata. deinde
in eodẽ c. 10 definit expresse. crescunt atq magis iustificant. de hoc autem. in ma de charitate — —
§ 47 gra q dfert habitualr. ad dispoim. quo maiores fuerint dispoes. oib9 circumstantiis atentis mi crit gra
et certa uo omnium que theologorum vide velarminum supra provat ex tridentino
alegato in titio huius questionis ratio congrua est quia magis premium deret cui plus
lavorat sed cui plus se disponit plus lavorat ergo et cetera —
§ 48 notande sunt limitationes posite in ista conclusione 1. quo confert havito respectu
ad dispositionem sepe enim non confert havito respectu ad dispositionem vg. in
baptismo in quo omnibus dat equalem gracia. iterum dicitur sicut maior quam
davat in lege antiqua propter excelenciam sacramentorum et institutionem
christi domini advierte quod cortez dicit in materia de baptismo quod qui bap-
ticant martirio accipere propter eius excellenciam maiorem graciam quam qui
vaptisant baptismo ague. deinde adulto datur maior gracia si havet dispositione
in vaptismo quam parbullo quia non est cur negat illa dispositioni corresponder
aliquam graciam sed longe abunde que integra parte — secunda limitatio atentis
omnibus circunstanciis moralibus quia vene potest actus essui imperfectionalio

propter difficultatem continuationem maiorem mereri accipitur alius conferri maior cui gratiam —

§ 49 adverte dispositionem de qua locutus sum debere esse supernaturalem nalli vero nihil facit ad maiorem l. minorem graciam dandam —

§ 50 obicies si propter dispositionem daret graciâ sequeret quod liberum arbitrium hominis esset caussa quare daret maior aut minor gracia sed hoc est falsum et pellagianum ergo sequella provat quia propter maiorem dispositionem provenit maior gracia sed maior dispositio provenit a libero arbitrio ergo respondet negando sequellam ad probationem dico quod maior dispositio non provenit a libero arbitrio ut cumque sed a libero arbitrio adiuto et excitato a gracia seu simul cum gracia maiore est caussa maioris dispositionis et maioris graciae iuxta dicta in questione 3 questiuncula prima

q. 6 an fideles possint esse certi de sua gracia et de aliis donis supernalibus —

§ 51 assumet neminem posse esse certum certitudine fidei divinae se esse in gracia et esse predestinatum et cetera hoc enim de fide est in tridentino infra referendo solum igitur est questio inter chatolicos utrum possit id sciri aliqua certitudine cui non possit subesse falsum affirmat caterinus in duobus opusculis de certitudine graciae —

§ 52 dico primo fideles non possunt esse certi de sua gracia aliqua certitudine cui non possit subesse falsum et omnes doctores preter caterinum et ex istimat adeo certa conclusio ut erronea contraria appellet vide interpretes hic questione 112 articulo 5 provat ex tridentino sessione 6 c. 9 ad finem ubi dicit dum se ipsum suamque propriam infirmitatem et indispositionem respicit de sua gracia formidare et timere potest cum nullus scire valeat certitudine fidei cui non potest subesse falsum se graciam dei esse consequutum ergo requivalet quod respondet chaterinus quod solam certitudinem fidei excludit tridentinum non vero aliam peculiarem certitudinem cui etiam non possit subesse falsum hoc enim primo non valet quia fides catholica et divina ideo est talis quia fundat in auctoritate dei ergo esset divina ista si quidem in illa fundaret ista secundo quia hec solutio et peculiaris certitudo excludit formiddare et timere potest formido enim non bene stat cum certitudine cui nequit subesse falsum provat secundo ex locis sacre scripture in quibus dicit nemo scit an iustus sit l. non ut psalmo 18 delicta quis intelligit 1. 6 Iob 9 etsi simplex fuero hoc ignoravit anima mea proverbiorum 12 quis potest dicere mundum est cor meum purus sum a peccato ecclesiastes 9 nescit homo an amore an odio dignus sit quae testimonia certe excluddunt certitudinem multa patris vide apud vega libro 9 in tridentinum c. 18 provat ratione nullus potest esse certus certitudine fidei quae cumque fides sit dummodo non humana de aliquo obiecto si illud obiectum illi non sit velut sed omni iusto non revelatur secundum communem legem et cetera —

§ 53 Sed dices licet immediate et ex parte rei non sit revelatum attamen in communi est revelatum quod omnis rite dispositus accedens ad sacramenta accipit gratiam homo autem potest esse certus de sua dispositione etsi ergo si applicare illam fidem sed contra est primo quia nullus est certus de dispositione requisita secundum communem legem per aliquam fidem ergo secundo si esset certus de sua dispositione tunc conclusio esset de fide divina ego sum in gratia quia illa propositio prima utique est de fide et etiam parvis ergo erit de fide conclusio ergo omnis rite dispositus est in gratia ego sum rite dispositus ergo ego sum in gratia quam propositionem esse de fide divina contra Tridentinum expresse est —

§ 54 Sed rogabis an communiter secundum communem legem possit iudici iusti certitudo moralis sui gratiae aliqui negant alii affirmant. sed distinguo ut non de vocis n. alii sumunt moralem certitudinem strictius alii latius et ex quo certitudo moralis alia est talia fundamenta ut prudenter nullus possit de illo dubitare ut Virgil. Romae fuisse poetam etc. alia latius quae illa talia fundamenta habet ut non excludat posse prudenter formidandi tamen excludit actualem formidinem et sic id est valde probabile dicitur moraliter certum —

§ 55 His suppositis dico iusti posse habere certitudinem moralem 2o modo sui gratiae utrum in laicis et religiosis probatur quia non multum sunt considerare ex quo homo valde probabiliter id potest colligere ergo si videt se habere operationes gratiae et mundo et carni repugnantes etc. 2 potest colligi ex Trid. allegato et locis citatis ex locis allegatis ut n. quilibet potest communiter legem formidare an habeat aliquod peccatum occultum. — adverte aliud non dubium aliud formido dubium est quando in nullam partem iudicium probabiliter inclinat in hyposi hoc dubium. tenet iustus quando accedit ad sacramentum quae requirunt puram conscientiam tenetur deponere formido autem bene potest stare cum iudicio probabili de aliqua re ut contingit in omnibus scilicet fere omnibus opinionibus

§ 56 ex quo colligitur nullum posse scire communiter legem se non praedestinatum scilicet habere fidem aut spem aut caritatem simul et non perseveraturum aut praedestinatum etc. et ratio in illis est quia nulli communiter legem de hoc fit illi revelatio ergo etc. —

§ 57 sed obiicies Aug. L. 13 de Trinitate c. 1 asserentem fidem quae est in nobis videmus in nobis similia huic ut hic quae est 2 art. ad 2 — Respondeo quemlibet videre an habeat fidem de aliqua re utrum quae non sit habens fidem an naturalis scilicet si naturalis nullus communiter legem certo scit licet probabiliter quantum fundamenta in superioribus tantum ut prius dixi. —

§ 58 ob: 2o fidelis et actum fidei dicitur certus in de mysterio Trinitatis sed non potest non certus nisi certo sciat se habere talem actum ergo cognoscit certo talem actum quando potest quae lux manifestans obiecta etiam manifestat seipsam ut patet in lumine rerum obiecti visibilis. sed fides est lux ergo seipsam manifestat ut obiectum etc. — Respondeo fidelem et actum fidei in re est certum de quo obiecto utrum ipse non sit an talis certitudo sit certitudo fidei an non ad maiorem Respondeo illam negando quia concipimus cognoscere obiectum sine eo quod cognoscam actum n. actus est signum formale cuius natura est ut sine cuiuspiam cognitione deducat nos in cognitionem alterius rei ad probationem dico quod lux alias obiecta alias formalis lux obiectiva non est signum formale sed obiectum necessario requisitum utrum lux formalis est signum formale et huiusmodi est fides —

§59 Rogabis ē ri. certitudo de grā aliorum possit haberi Rx dico ēd si loquamur in certitudine ampsidemus aliquos in grā. ut in simbolo eclesia dr sancta. 2° pt certitudine tali ut oppum. sit error l. temeritas dici de aliquo in particulari ēd sit in grā. vg. de sanctis canonisatis 3° de parvulis qui vaptisat ē moralr certitudinem illos ē in grā. ēa illi constat digna intenri —

§60 dubium an de parvulis possit certo sciri certitudine fidei quod illum qui vaptisat affert sanctus de nā grā capite 13 col. 9 et pt ēa propositio particularis inclusa in illi defide. supposita certitudine morali. ē propria certitudo moralis sit tantum conditio ē defide. sd ēd hic parvulus sit in grā. continet in illa illi omnis rite vaptisatus ē in grā n. hic dat propositio tantum. aplicacio vg. hic ē rite vaptisatus certitudine proportionata ē qui illa vaptisat ergo illa particularis ē defide. explicat hoc exº exemplo n. ēd certum sit certitudine morali. ēd hic liber sit et continet dicionem vulgatam. sequit ēd propositio in illo comprehens. sint defide ergo sitr —

§61 Alii id negant ēa si doctrā. et hoc fundū. quia certum et verū sequeret etiam id in adultis n. ista propositio particularis de isto homine continet in illi defide vg. omnis rite dispositus accipit gram. sd hic homo ē rite dispositus ē pt ē certa moralr illaque suppositione aplicacio hec erit defide. ergo hic adultus ē in grā ēd sidicas n. ē adeo moralr certa ut in parvulis et in aliis rogo unde requirat talis determinatus gradus certitudinis moralis et ri suffat alius —

§62 Ad fundū oppum. Rx sm. sufficere aplicationem moralem ad efficiendā particularem defide ēd ex universali sequit aliquid ēd credendū sit per fidem. diam ēd imbenit in exºalato biblior ri vº in parvulis —

§63 Sd certe mei videri satis parvulis ē oppā. opinio et solutio data mihi ri multum placet si illa falsitatis reprobat obinei sd de his latr in mā defide —

§64 denique dico nullus 2m com. legem pt de aliquo in particulari per mox dictos sciri ē in grā hic enim militare rones omnis superius factis. et ē mº vi sicquidem nullus cognit cor alterius dispositionem eius illius —

§65 Sd oblluculentam autm 3a 2 um qua vr probari rigū ē certus de nrā grā ē oia quod videri solutum apd rega. sm. adverto ēd si aliquid illa probet probari etm. certitudinem fidei ea nram grām ēm negare deberes et negans omnis catholici —

§66 ob: 2 defide ē omnem rite dispositionem morientem in xº et per xº etto ē in grā. sd hec oia quod experimentari inter se hoc. igitur quotto deinde ēa sufficit aplicacio moralr certā ut sit propositio particularis defide. ergo etto Rx hoc arguo. si aliquid pt. etm. pt certitudo fidei diq. et catolicis. ēm negas caterinus 2º illam pmo nemo n. pt sciri si haberi dispositionem que oportet etto et lt sit moralr certus tm. hec certitudo ri suficit ad particulari defide. ut nuper dicebam sa — —

Cº 7 V. per virus nē. possit haberi dispositio proportionata ad grām. proxime l. remote. tantum initium illius —

§67 Agendū nos ē in hac ēc cū pelagianis et semipelagianis prius sa pelag. postea vº sa semipelag. disputabo —

§68 pelagius igt in britania magna anno 415 invexit heresis sa gram. quar. principua et ut ita radix erat claram visionem patris. ā firmum nalm. devitumque hoi. et posse per suas viris illū assequi ac prius per sua opera nalia. quā se iustificari atque de condigno. gram. mereri santificantem et glam. nullāque gram. internā asserebat ē necesā. ad implendā legem. iustificacioni etto sm. n. profitebat necesā grā. creationis et predicacionem externam. —

§69 A sa hunc errorem pla. scilia. plus. eclesie pp. tota universa ita ecclesia reclamat videat aug li. ē quo

gougs

et epā 22 et 89 et 94 et 95 et 104 et 105 et 106 et 107 L° de nā et grā̄ cā pelag. et in L° de grā̄ Xi et pcato originali videat. vaz. 2 pt. de 91 c. 2 q. 9. erudite tractat —

§ 70 Sit uo nequit q viry nē dari dispō pxima de cōdigno meritoria grē; nisi q in grā̄ interna. i taut sine illa nil valeamy in ordine ad salutem et iustificationem innumera et tytā. ut sūl. cppi sufat dispō Trid. sess 6 ces et 6 et can. 3 ubi dr si quis dixerit sine prevenienti spus s. illustrati. atq. eius adiutorio hom̄ credere sperare et diligere. aut penitere st oportet ut ei iustificationis grā. cōferat anatema sit. et in cadē syssione si quis dixerit ad hoc sōl diam̄ gram̄ p Xi ivum dari ut facilius homo iuste vivere ac vitam eternā promereri possit esi p liberū arb: sine grā. utrūmq sed egre tmē et difficult possit anatemazis. et aūt pelag. auxilium gerali negaverit n̄ i certum. sed hoc parū ad nrū institutū facit —

§ 71 rō eiq i e finis ad quem ordinat homo i senalis cōmodia pfectionate divine ēs senaliā ed ibidcyē sed dispō pfectionatai fidy. spy et carity etc. q. hi n̄ senalia. qo ut senalia nequiunt fieri p viry nē q dyursy. maximā hec vim hi cā pelag. sufficiant —

Et aliq doctrā pelag dis plicuerit in aliqs in aliis m̄ illi assenserunt hi fuerunt qdā in galia in urbe masiliensi unde masilienses st nuncupati l. reliquie pelagianor q. et si dicerent ē necesam gram̄ excitantm̄ internam et sine illa nil valere Liberū arb: m̄ dicebant p viry nē pse fieri initiū grē ed initium. et n̄ mereri gram̄ et glam̄ de cōdigno nec ē dispoem̄ pximam̄ ad gram̄. afrabant illud initiū mereri de cōgruo gram̄ ēs dispoem̄ remotam ad illam videat s. prosp. in epā ad aug. de reliquiis pelagianor. et d. hilarius arelatensis in alia epā de eodem argum e hunc in operibs s. aug. to 7 ante Librū de pdystinat e. s. tor quos aug. cā hos errores scripsit videat vaz cā alegatus et 2 pt di 92 c. 1 p hoc errore et autor illius refert a s. to prospero ioan casia et faustus regiensis —

§ 72 ut q̄ [illegible] istet in quo cōsistat cor error dico ed ex quis citatis s. prosp. et s. hilarii cstat hos asserere ex viriby nē dari dispoem̄ remotam de cōgruo merentm̄ gram̄ et glam̄ et iustificationē et auxilia alia et hanc dispoem̄ ē causā et duy hos et n̄ illos predestinare q. liberi arb: donū ipsū pvidit —

§ 73 deinde notandus ē diversas pposy circa hanc mam̄ p̄ ed p viry nē pt fieri dispō pxima ad grā. illam merentm̄ de cōgruo hec autem ppō plane heretica ut pvatum e ex dict. — 2a i p viry nē pt fieri dispō remota grē e nullo m̄ nec de cōgruo nec de cōdigno sed ex lege dei ob suam misericordiā statutū illi subiungi grē auxilia et hec ppō n̄ i erronia ut de illa inqs sequenti — 3 ppō p viry nē pt fieri dispō remota tmē em̄ initiū grē merity ēs gram̄ de cōgruo et hec ppō i erronia doctrā ēs semipelag. —

§ 74 dico 2° p viry nē n̄ pt fieri dispō tm̄ remota tmem initium grē illius ēs de cōgruo meritoria ita ut adeo certai ut semipelag. et masil. sit q illam negat et oīs tysis ēs denegat nē initiū grē qualitas illud sit videat Trid. alegatū cā pelag. et d. prosp. in L° 9 quem cā hos errores scripsit et d. aug. in L° de pdysti. s. tor e tytā. q. perspicua et tmta ē. n̄ nullū referam sufat Trid. rō cōgruai q. grai ens senali. qo illius dispō e se hiat. ut initiū debet fieri pfectionem ac pinde debet ē senalis —

§ 75 sed ob: pelag. illud proverbior. 16 hoy i preparare aiam̄ etc. et zachar. 1 cōvertimini ad me et ego cōvertar ad vos qo dy ad em hoy ē pparare se ad gram̄. sed sē ē grā excitante et cooperante ad 2 di dy —

§ 76 ob: 2 arbitriū i Liberū qo p suprū pt operari et n̄ operari qo se disponere ad gram̄ — dy ed arbitriū i Liberū et ad hoc n̄ requirit ed se solo possit se disponere ad gram̄. sed sufat ed positis oīs requisitis quor unū i grā excitans etc. possit sedisponere ad gram̄ —

§ 77 sed ob: multos pp. precipuum grecos q fabere videnē L. ē in errore semipelag. et ut de quo m̄ dubitare i chrisost. magister casiani ex quo plā referunt tytā. 2 m̄ i hom̄ 29 in genesi ubi ait grā pvatē pmerent

a sicum. Largitari suscipiat etc. et addit quod si deus videret animam vigilem desiderium fervens etc. suas divitias
Largiri suppeditat. deinde hom. 24 dicit Loquens de Abraham nisi prius ille quod suum erat fuisset non invenit
a domino obtinuisset. deinde hom. 17 in Ioannem his admonere: plurimus deus suis in nos beneficiis non
pervenire nostras libertates etc. similia habent S. nazian. hilarius et alii patres ad hos sensus, vel sedendo hos pp.
in hos fuisse errores, sed explicandi sunt. 1º non quod pp. dicunt gratiam non paratam et deum spectare et nos
fuisse quod nostrum est acquirendi dari nos premia. ingunt de gratia subsequente praeparata et adiuvantis gratiae
excitanti. deinde quod dicunt nos non pervenire ex gratia non tolli libertatem. 2º possunt explicari quod
mentiones ibi faciant de libero arbitrio et non de gratia quia
tunc passim debebant impugnare manich. negantes liberum
arbitrium; ceteras quando agebant de gratia optime de eius excel-
lentia loquuti sunt et idem ipse chrysost. hom. 8 in 1ª ad cor.
ait quod boni habent praedicatores et auditores esse ex divina gratia
et hom. 12 in eadem epistola ait quid habes quod non accepisti nec
hoc habes tantum et illud quid habes non merita tua haec sunt
sed dei gratia quamvis fides ad ducas eas abocat accepisti non vere
invenisti. idem habet in hom. 24 in eadem epistola et saepe alibi
et hoc facit chrysostomus quod ait D. Aug. lib. 2 retract. cap. 9 totum 3 ubi
referens aliqua loca ex suis scriptis in quibus sicut mentiones fecit
liberi arbitrii et non gratiae et ait in his atque in huius modi verbis
meis quia gratia dei commemorata non est de qua tunc non agebas
putant pelag. et putare possunt suas nos tenuisse sententias
sed frustra hanc putandus etc. sic explicandi sunt ceteri sancti pp.
hac dicta sunt in illorum gratia

§ 72 Obiicies 2 illud Matth. 25 ubi distribuens ille
dominus talenta servis dicit quod unicuique dedit secundum propriam
virtutem quae distributio de donis gratiae intelligitur et cuiusvis
secundum proprias virtutes datur gratia. Resp. 1º quod multa dicuntur
in parabolis quae dicuntur secundum exteriora quod exterius solet
sicut id non pertineat ad intentionem parabolae sic illud secundum pro-
priam virtutem non est tribuendus et accommodandus donis super-
naturalibus sed ad dicitur in parabola quia in humanis exterius
solet non autem quia pertinent ad fines significantis parabolae. 2º
quia talenta significant dona subsequentia et gratias
et quod sic secundum proprias virtutes dividit dispensat secundum gratias primas.

§ 73 Obiicies 3 illud ad romanos 8. num. 29 quos praescivit
et praedestinavit etc. ubi significat praedestinationem quos prae-
scivit bene usuros suo libero arbitrio. dico quod non est. unde ostenditur

dat esse praedestinatos quos praevidebit sua media cooperaturos bona opera naturalia d. de intelligit de bonis operibus supernaturalibus —

§ 80 Textus 4 illud ad timentes — n° 13 Blasphemus fui et peccator et misericordiam dei consecutus sum quia ignorans feci. q. ignorantia fuit dispositio congrua misericordiae q. etc. Dicitur non assignare causam propter misericordiam d. causam removentes maius impedimentum ad gratias nam peccata ex ignorantia facilius remittuntur vide Belg. sed allegatus —

§ 81 Textus 5 homo pot. facere viribus naturae aliqua bona opera supernaturalia d. hoc sequitur deus nam misericordias ut lib. 4 dicitur et alibi saepe q. etc. distinguo quia actorum 10 dicitur Cornelius meruisse dibus patrius ? elemosinas q. etc. Et negando me. quod non dicitur elemosinas trahere misericordias aut gratias intelliguntur de operibus factis ex auxilio speciali de Cornelio vide doct. Aug. tom. 4 9 8 4 —

§ 82 Textus 6 expresse adulti requirunt dispositio ad 1as gratias d. dispositio ad 1 gratias non procedit ex alia gratia nedicitur processus in infinitum q. dispositio ad 1 gratias provenit ex viribus naturae q. etc. Et distinguendo ma. in adultis requiruntur dispositio ad 1 gratias habituales, nedo ad 1 gratias excitantes nego nam causantur in nobis sine nobis nullis q. praecedentibus meritis nec congruis dantur peccatoribus —

§ 83 Textus 7 quod aliquis facit quantum est in se ex viribus naturae congruus est ut dent illi auxilia gratiae magis quam congruus quod illi dentur quas ei qui non facit quod in se est. Deus quod magis commovet misericordias dei qui facit quantum in se est quam ille qui non facit d. nullo congruus est dare auxilia supernaturalia quia nullus est dispositus ad illa recipienda de hoc latius infra sequente —

Prop. 3 antecedentis quod in se est deus deneget gratias

§24 multi sunt sensus huius casi prologui scilicet facienti quod in se est deus non denegat gratiam primo ponendi sunt in quibus non est controversia postea vero qui in controversia versant primo enim conveniunt omnes in hoc quod licet homo faciat quantum est ex se ex solis viribus naturae non habere dispositionem proximam et de condigno meritoriam gratiae sanctificantis nec gratiae auxiliantis namque in hoc consistit heresis pelagii secundo conveniunt quod licet faciat quantum est ex se ex viribus naturae non habere dispositionem remotam tanquam minimum infallibile gratiae nec illius meriti de congruo hic namque erat pellagianorum error 3 certum est hoc prologuium esse verum absolute dictum quatenus determinat viribus gratiae nec viribus naturae 4 certum est hoc prologuium esse verum in hoc sensu quatenus omnibus est praeparatum auxilium superioris supernaturale quo possint sed non praeparat solum iis qui faciunt quod in se est viribus naturae

§25 et dissensio est inter catholicos an licet viribus naturae ita se disponat homo ut licet gratiam sanctificantem non disponat tanquam in movum infallibile gratiae moventis de condigno vel de congruo illam dubitant et tamen ponit concedi quod dispositio nalis sit remota et alii subiungant infallibiliter auxilia gratiae non quia aliquam dignitatem ex se haberent sed propter legem a deo obsuam misericordiam cum christo statutam et amolliniam in misericordiam quaestione 14 articulo 13 disputatione 10 initio nota illum non asserere esse aliquam legem statutam propter quam infallibiliter conveniat conversio peccatoris spiritibus nalibus sed solum ne pararat christum cum patre sanxisse legem ut legibus nalibus licet nullam impetrationem nec etiam minimam congruitatem haberent subiungant gratiae auxilium hec dicta sunt in gratiam molinae quae sententia probatur illius in mia et catholica et secuta est a pluribus doctissimis viris vide apud molinam infra scitandum etc

§26 alii dicunt facienti quod in se est ex viribus naturae regulariter dari auxilia sed non esse legem de illis dandis sed tamen alii faciunt quia unde colligunt id fieri regulariter secundo quia id quod pendet ex voluntate dei et fit regulariter et cum de illo dat I. ex ut patet inductione

§27 sed dicendum est facienti quod in se est ex viribus naturae tantum nullo modo neque ex aliqua lege illi dant infallibiliter auxilia gratiae nec regulariter etiam et aliter dicentes quos esset molestum recensere vide at vasquez 1 parte thomae disputatione 91 per totam disputationem et arausicanum secundum canone 3 si quis per invocationem humanam gratiam dei dicit conferri contradicit apostolo et cetera idem habes canone 6 ergo auxilia gratiae non coniungunt ex aliqua lege infallibiliter facienti quod in se est sed ad hec facile meo videri respondet nam illi contra errorem pelagianorum et semipellagianorum agebat solumque errores eorum expugnabant quod sic obiiciat canone 5 et 6 dicit gratiam internam esse necessariam

ad hoc ut pet entris pulsantibus et cetera det adiutorium gracie ideo inter conuedam ad adiuvantem graciam requirit nario preudenciã graciã excitanti ceterum quare graciã excitans nondavit ex misericordia et lege statuta facienti quod in se est ex viribus nature —

§ 88 provat secundo n. initium cuiuslibet boni operis sumit a grã excitanti 2m pp. sd initium huius sumit a nã supposita tali lege. go a nã sumit initium iustificacionis et ppr ea hoc ordinavit ut hoi. cognoscant suam humilitatem et magis subiiciant deo et magis stimat dona snalia sd ni. defysy laborem plurib impugnarem hec et multis propugnarem qã mol —

§ 89 Sdlº 3º ꝑ mol. aliqua loca sr. inqs hec lex. tenui ꝑcipua sũ illa inqs promitit dona petentibus et pulsantibus ut mati. 7 petite et dabitur vobis ꝑcipuus i meo videri illud mati. 25 euge serve bone et fidelis qa in pauca fuisti fidelis sr multa te constituam i. qa inte fuit fuisti et tuas vires in meo obsequio ꝑhim. inte fuit obtulisti sa multa i. sa dona grẽ. et glẽ. te constituam tibi dabo grãm. et glam. —

§ 90 sd ad hec ersilia. tyta Dx ex his et aliis locis ug. q vult oes. hoes. salvos fieri. illa sm. colligi ulltim. voluntatem. dandi oib auxilium. sufficiens ad salutem. sibi faciant qd insẽ ex viribus ni. ad i locũ dico petite et dabitur vobis ingit dispositione et datione snali petitio n. donor. snaliũ debet fieri. ex auxilio snali ad hoi ut det qd petit ad 2m dico qd promitit glã. dona abundantiora iis q. obtinet prioris auxilii bene —

§ 91 ob: 2º si bona opera viribus nẽ. facta ni consequerentur auxilia infalrº ex aliqua lege elemosinae ieiunia et alia opera bona nalia. ni ꝑdyent hoi qd vr. absurdũ. gº illa Dx nego ans. i. e. n. ni ꝑdesset ad hoc ut subiungerent illi auxilia. ex aliquã lege. tm ꝑdesset 1º ad vitam. honestatem. virtutum. n. sibi premiumé ut dici solet 2º ad cavenda grẽ impedimenta sic. n. i. in hoi sensu dixit dr 35g et 3º ꝑvendo oportunã ocasionem. ad usũ grẽ. ug. ad hoc ut homo efficiat sancta agitati. multũ ꝑdest qd ni sit inflammatus. ira furori aut alia ꝑturbati. sd pacato et tranquilo aio. qd legat bonos libros illa i. qui faciat hoc ni hat infalr. grãm. et cetera dona nec illi dicunt infalrº

§ 92 sd dubitat an vitare peccata i. facere qd insẽ viribus nẽ. sit condicio i. causa ꝑ se i. ꝑauis i. vo aut dispoº ad optinenda auxilia grẽ. alii negant alii afirant. et adhibenda dispo. —

§ 93 dico 1º facere qd insẽ viribus nẽ. i. vitare pccata ni ẽ causa nec vo ꝑ se nec dispoº. neqº requisita ad hoc ut dent auxilia grẽ. patet aperte qa sepe dat grã. excitans iis q nec vitant pccata nec faciunt qd in sẽ ut expa. patet gº —

§ 94 dico 2º facere qd in sẽ nullo mo. ẽ causa ꝑ se i. ꝑauis. ad infusionem grẽ. auxiliox. 1º ppr opera nalia nullũ hent valorem 2m catolicos ad dona grẽ. gº ni sũ cã ꝑ se. talium donor. — 2 ppr qa illa dr causa ꝑauis strictẽ ẽ ponit condicionem necesam. ad efum et sic q aplicat ignem dr cã ꝑauis. obstructionis aut q removet impedimentum quo sublato neceso sequit efus. ut q tolit impedimentũ ad hoc ut grabe descendat dr causa ꝑauis. illius mobus sd opera nalia. ni se hent isto mo. ut perpendenti patebit gº illa qd ni sit vo aut dispo. strictẽ ppr. qa intuitu oper nalium ni dant dona snalia. qa hec individa aio q gratuita ni. nẽ precise sũ gº illa —

§ 95 notandai illa limitacio proprie et strictẽ qa ni ẽ extendendũ. de nni. cũ illis q latius loquendo

nominant.

bona opera nalia dispoem. roem. quo pacto expositionem et nos illud misericordiā conseqúti s. quia ignorans.
Sui sic in ob: 4 q 7 huius disp. - sibr. de dispoe late sumpta pro ea que tolit aliqua impedimenta
et affert aliquem. commodam. occasionem ingdi sic pp. quo dicunt facientem quod i insi. et bona opera et vitare
peccata ei dispoem. ad auxilia snalia proportim ingduis i. st hic pluris in locis q 24 de veritate art.
ad 2 et in 2 sst di. 28 q 1 ar 4 corp. vide var. ipse di q 1 sic exponendi st aliq Aust catolici qui sudunt
bonis operis meritum ad gram. ingdi meritum lassime. pro bono opere quo qlibt bene fungit suo
oficio ut videri i apd med. de vita in dui fidi. 1o q c 7 & go in hac pr. —

§96 ob: 1o congruum hoi facienti quod insi i dari auxilia go dici pt dari illi ex aliqua legi condita a dio
cfr. quia conum roie quod servo facienti quod insi i dominus dat dona gratuita go — dy distinguendo
ans. congruum i. conforme roi. i tamen absque id posset fieri sudo. congruum i tamen oppositum ni sit congruum et
magis congruum nego. magis congruum i pro roy dilatus. in pvari uy. talem. legem ni ei sanctam. sigdi
congruum i ut rex ni statuat aliqm. legem. pro qm. faciat hereditariu sumi regni. servum q insibi
servi indo. faciat qui in se fuerit — ad cfratm. dico quod congruum servo fideli dari bona pro sua
fidelitatem. sed ni bona in ordine ad adoptioni et in ordine ad hoi ut fiat hereditariu regni dei
poterunt go illi dari dona nalia pro bona opera nalia q eiusdem ordinis s. et dispo et merita
et labores illius sic ingendi st aliq dd. sudentes congruitatem in operis naliis ad gram. nalem ingdi. —

§97 ob: 2o ctm. si actia corporea sint longe inferioris ordinis ac aia roalis adeo s. dispoy proportionate.
ad illam go silr. opera nalia. rei. snaliu. cfr. quia supremum infimi. atingit infimu supremi
go inter supremu infimi. vg. entis nalis. dabitr conexio ac inter infimu supremi s. entis snalis quod est — .

§98 dy sudendo ans. et nego. ctam. ro i quia aia roalis i ctm. eiusdem ordinis nalis 2o quia pt infrari
mam. corporeiam. ac pinde dispositam. disposis corporeis 3o quia i radix operationu corporear quod ni
imbinit in gra. - ad cfratm. dico quod infimu. supremi ni atingit supremu infimi. quod ~~ipsa~~ ut pater i veru
in oibus contradictoria . i coi. prolopuium. —

§99 Adbirte entis nali. et snali ni heri. imm ordinum. conexionis. sed sm. quod si sumant late nullu i
medium. inter illa —

§100 ob: Psalm. 58. in q 5 dr. deum. spectare nram. voluntatem. ut cfaig do spectat dominus ut
misereat. ergo go spectat dus bona nra. opera nalia. - dy hec et silia loca ingi. de gra. subsequente
que ni dat nisi consentientibus gre excitanti —

§101 ob: 6 si deus pro suo libito et ni habita roe ad dispoem. ni. posset tribuere dona snalia. esset
acceptor psonar. quod i cra. cta go pt ans. quia ni atenderet dignitatem et dispoem go acciperet quem
vellet et dimiteret pro suo libito — dy nego ans. ni. ut vere dr 22 q 66 ar 3 ni dat acceptio psonar
viciosa nisi quo largiunt dona debita et ni hert ro. dignitatis et iuris cuiuslibr psone ni s dat
ista acceptio in donis liberalr datis qlibr ni pt dare quem voluerit et cui voluerit de suis bonis ipsi ni.

in sili. dixit mari 20 an n' nihil uter ed volo facere —

§ 102 Ob: 7° homo p. suas viry n' pt assequi gram nequllum heri ini tiu illiy aliunde n' i in illiy pot heri ed posit assequi gram. go homo p venit sio voluntay liberi e liberu arb: hoc autm i falsu go hoc argum i mapil. — R ad illud sufficere ed deus ex coi lege det oib ed posint Lt n' attendat ed faciant L n' faciant ed in se est ed illo medio ad salutm. posint uti L n' uti hoc argum. superius solutu vide § 76 huiy disp. et adverte hanc solucioni s. ed dat lex dandi oib auxiliu. sd n' dat lex ex co faciant L n' faciant ed in se e per dicta sa in hac ec —

P° q. An dispo ad gram. debeat e 2m subam. snaly —

§ 103 cu aliud sit loqui de dispoe pxima. aliud de remota aliud de dispoe intra. sacramentu aliud illa extra sacramentu de oib singillatim loquimur — —

§ 104 dico 1° dispo. extra sacramentu ad gram sanctificantm. debet e snaly intri et 2m subam pt oib locis ines dr. justificationem e sit viry ne. et indigere auxilio et inspirati divi dispo pxima ad gram. i snaly n' sm. p denominatm. extram. ex eo ed acceptet ad fini snalm e uoi de fide. go i supernaly p aliquem mum. intrum. sibi inhaerentm. et pt e a taly dispo nequit heri. p viry ne. go p aliquem mum. snalem sibi inhaerentm et hoc etm. i certu Lt n' de fide rursus go i snaly ipsa in se. hic eo pt illy fundy. ed pvalimus fidem spm. et caritatm. e snaly quoad entitatm. vide de 3 § 105 ex hoc colligit 1° ed dispo. pxima ad gram. n' i snaly tmtum mo. ex eo ed acceptet ad finem snalm. ed dicu notant dd. i de fide. 2° colligit debere e snalm. saltm. ea in se includit aliquem mu. snalm. per quem. n' posit heri p vigore ne. et hoc Lt n' sit de fide. dicunt e certu itaut contrariu pluy em. falsu sit. 3° colligit n' sm. taler dispoem. debere e snalm. 2m mum. sd etm. 2m subam. ed 3 n' i de fide nec certu sd tmtu pvali. vide Zumel 12 q. 112 ar 2 de 2 § 1. — —

§ 106 dico 2° dispo pxima ad optinenda gram. intra sacramentum debet e snaly. intri. hic eo docuit et notat Suar dps. 1q dr 20 pt ea suit: a pp. sine ulla dyri e vlim. apirunt dispoem. ad gram. n' qu heri p viry ne. go extra sacramentu et intra illud debet e snaly. videat trid. sys 6 ces et 6 ubi agit de dispoe cu sacramento et sys 14 de sacramento peniq ec q —

§ 107 S. Ob: soto q 4 d° dr. 14 e 12 ad finum. § hoc autm putavit sufficere ad gram. mem. dispoem. pximam. dispoem. nalm. sl. cum sacramento attrico sl cu sacramento reputar et otriio et hit vim impetrandi gram. go dispositio naly cu sacramento reputabit snaly et habit valorem disponendi ad gra. R. negdo conam. et rc i eo cu hoc pendeat ex voluntate dei nil i asserendu nisi cu fundo in ista s. scil. s pp cu autm suil: doceant n' sufficere dispoem. nalm. idio negamus at vo de attrite id expresse afrat. trid. et adverte aliam em u an dispo naly sit sufficiens ad hoc ut fiat validu sacramentu et de hoc in 3 h agit — —

dico 3° dispo. remota ad gram. sanctificantm. cu sacro. s extra sacramentu e initiu i impetrandi auxilia mem meritum de congruo debet e snaly saltm ex aliquo speciali auxilio ed d. vitum nisi in eoi ordine ne. i eo certa n' nulla dispo naly. stricte loquendo hit vim me de congruo ut dicemus q. 3 ar

impetrandi auxilia s[upr]nalia. q[uo]d dispo[siti]o e[st] initiu[m] sit talium donor[um] debitu[m] aliquo titulo s[upr]nalis q[uo]d salt[e]m ex speciali auxilio — —

Ante[m] expona[m] q[uo]d notandu[m] e[st] triplex genus auxilior[um] dist[ing]ui: i[d est] illor[um] auxilior[um] mere naturalium ut sunt ... et d[icitu]r hoc genus gr[ati]a creationis in hoc sensu. etiam intellectus et voluntas dicunt[ur] gr[ati]a ut sa[epe] initio huius tractatus dicebam

2m genus i[d est] eor[um] auxilior[um] e[st] l[ice]t sint 2m suam subam[?] n[atur]alia tamen dant[ur] ex speciali providentia et ex meritis Christi ... in eo q[uo]d removeant occasiones q[uo]d impediant merita et suggestiones demonis etc. et auxilia haec solent appellari

nunc gr[ati]ae providentis. 3m i[d est] illor[um] auxilior[um] e[st] 2m s[u]am subam[?] i[n] ordine s[upr]nalis et appellari solent nunc gr[ati]ae

iustificantis —

his positis dico q[uo]d l[ice]t dispo[siti]o remota ad gr[ati]am debeat esse s[upr]nalis intri[nsece] tamen q[ua]lis i[n] s[ubstanti]a e[st] aperte n[on] est s[upr]nalis intri[nsece] sed s[alte]m s[upr]nalis ex eo q[uo]d fiat ex speciali auxilio in 2o gr[adu] ex[pli]catur pr[o] q[uo]d eodem tenore loquuntur de ... de fide et caritate ac de dispo[siti]o[n]e e[st] i[d est] initium impetrandi auxilia gr[ati]ae sed de illis dicunt q[uo]d sint intri[nsece] s[upr]nales

q[uo]d d[icitu]r hac etiam m[agis] pr[obatur] ex Arausicano 2 c. 7 ubi d[icitu]r q[uo]d nullum bonum pertinens ad salute[m] possit fieri absq[ue] illuminatione sp[iritu]s s[ancti]. sed actus sanctus dispo[siti]o e[st] i[d est] initiu[m] impetrandi ... auxilia e[st] actus pertinens ad salutem ergo 4 i[d est] s[upr]gr[ati]a ro[?] ... ad pr[imu]m dispo[siti]o i[d est] intri[nsece] s[upr]nalis p[ri]mo et dispo[siti]o 2o ... magis credit adoctra simpliciter —

... pr[obatur] q[uo]d sit q[ua]lis pars ... cam defendunt viri doct[i] ... intelligentia ... purgatorie ... numero ... secundo ... unde ostendat ... convincat ... provabilitati ... ergo etc. —

obiicies contra quartam conclusionem facienti quod in se est ex propriis viribus ausilis gratie deus non denegat gratiam ergo ei qui facit opera ex gratia providenti deus non denegaret auxilia supernalia gratie ergo etc. respondet deum non denegaro gratiam ei qui facit quantum est ex se nonnumquam ... gratiam uno genere in quo se disponit sive vero inordine in quo non se disponit quia disponit gratia providenti haberet et dabit illi gratia providens non vero alia quia ad tui ... alias ... nondavet illi intelligere ex virtute dispositionis aut operationis sed ex q[ua]dam ex misericordia —

obiicies 2o in sacra scriptura eodem modo dicit[ur] de bonis operibus naturalibus ac supernalibus quod conseq[u]unt[ur] gratiam et misericordiam ergo etc. respondet ... dicitur omnium doctorum ... in sacra scriptura loquit[ur] etiam ... necessitatem gratie intelligendam esse cum limitatione —

obiicies 3o bona opera naturalia in homine iusto sunt meritoria de condigno gratie ergo in infirmitate peccatore erant de congruo meritoria ... congratie qui bona opera naturalia in homine iusto ... gratia et ... ei ... in peccatore vero non dat talis forma et ... in peccatore aliqua forma supernalis ... illa opera naturalia informant erunt meritoria de congruo ... sed pure non ... scripture ... formam —

ob: 4o ... dicunt auxilia gr[ati]ae requiri ad observanda o[mn]ia pr[ae]cepta n[atur]alia et tamen n[on] ingit d[ici] gr[ati]a s[upr]nalis q[uo]d dicunt initiu[m] gr[ati]ae debere esse ex gr[ati]a tam[en] volunt q[uo]d sit ex speciali auxilio seu ex providenti gr[ati]a. — ... neg[an]do conse[quentiam] ro[?] disparitatis e[st] q[ui]a dicunt q[uo]d nullu[m] actu[m] ... oportet ... fieri sine gr[ati]a s[upr]nali q[uo]d v[er]o servitur pr[ae]cepta n[atur]alia sed n[on] fit id ut oportet ad iustificatione[m] et pr[op]t[er] hoc n[on] i[d est] ingredu[m] de s[upr]nalitate 2m subam —

Q.° 113 Angelici doctoris

D.° 17 de effectu formali gratiae hoc est de iustificatione

Postquam egimus de gratia gratum faciente, de dispositione praeviae ad illam, sequitur recto ordine agere de eius formali effectu de quo agit S. T. in hac q. 113

Q.° 1. V. per iustificationem remitantur et tollantur vere peccata

§. 1. Ante divisionem eius supponendum est quid sit iustificatio. Hoc nomen iusti-ficatio varie sumitur ab auctoribus, quarum acceptiones aliquas possunt videri apud Belarm. tom. 3 lib. 4 et lib. 1 de iustificat. cap. 1. omissis his quae non pertinent ad nos, dicas acceptiones quae ad nos spectant. 1.° sumitur iustificatio pro actu quo Deus producit et causat iustitiam. 2.° pro receptione doni quo aliquis fit iustus. 3. pro explicatione transitus de esse iniusti ad esse iusti. 4. pro ... quo aliquis ... pro forma effectu gratiae qui formaliter iustificat subiectum adeo ... hoc est ... accipitur nostra iustitia. Hic potius iustificatio est effectus formalis alicuius doni quod ex se habet vim efficiendi subiectum iustum et Deo gratum et remittendi peccata, quod est effectus patet ex nostris ... et ex infra dicendis. Sed oportet advertere non esse de ratione iustificationis ut sic ut supponant peccata remittenda, ut patet in iustificatione angelorum, Adami, Beatae Virg. etc., quare cum ... dicit iustificationem esse translationem ab eo statu in quo homo nascitur filius irae etc. loquitur de iustificatione hominis impii, ut patet ex ... cap 4 sessione 6. His animadversis est controversia cum haereticis qui asserunt iustificationem non tollere peccata, sed illa operire et facere quod non imputentur, ita Luter. art. 2 et 3, vide interpretes ad hanc q. 113 art. 1 et 2 et Belarm. ubi supra.

§. 2. Dico 1.° per iustificationem vere tolluntur peccata non solum non imputatione aut operimento sed vere et realiter per qualitatem donum supernaturale, scilicet iustificationis nobis inhaerentis. Conclusio est de fide, ita Trident. sessione 5 in decreto de peccato originali et sessione 6 cap 7 et Canon. 11. multa alia testimonia Sacrae Scripturae ... mihi sufficiat.

§. 3. Dices obiiciunt haeretici aliqua loca in quibus dicuntur peccata esse tecta, ut illud psalmi 31: Beati quorum etc. et quorum tecta sunt peccata, ergo per iustificationem non tolluntur. Respondetur

Dist. 1.° ibi explicari quod peccata sint tecta, id est remissa peccato ... sequitur ... ac si numquam fuisset, ... in ... est tegere ... non videntur ... omnino. Dist. 2 ex quo ... dicat

peccatum tegi manifeste colligi. ibi n ū n. si ibi essent n essent tecta et occulta oculis divinis q̄a ut dr ad heb. 4 oīa sunt nuda et aperta oculis eius. aug. s. hunc salmum —

4 ob: 2° homo alteri remittit iniuriam. ex eo q̄d illam condonet et illi n imputet go sīlr deus. Dr negādo. coam. et rō ē q̄a in hoīb remittere culpam nil dicit ptr remisionem. cęterū iustificatio ex decreto sīn. remisio peccator. sd renovatio interioris hoīs. ut ait trid. ac proinde hęc renovatio debet fieri p aliqd donum. q̄d vere tolat peccatū. deinde q̄a remisio hoīs imperfectaē cęterū remisio Dei pfectissima —

Q°2 An causa fralis iustificationis sit grā inhęrens ubi an requirat condonatio —

5. dico 1 cc fralis iustificationis ē grā inhęrens. ipsi iusto ē de fide ut videtur vilar 1o2, 3 alias q 1°2 de iustificati a cc 2 defīnit expresse in trid. ses. 6 cc 7 et can. 11 mito Act. ul. apd velarc 13 sgrua. rō ē q̄a id n ē impolē. et aliunde sil. dicunt ita fieri go ctā —

§.6 sd ob: iusta inq̄b dr ppt hoīs. cū iustos p iustam dū et x et n p suam iustiam. et p obediam x et n ū nram. iustiam. ut ad rom. 3 iustificati gratis p gram ipsius ad rom. 5 p unius x obediam multi cstituunt ad corint 1 c 1° vos estis in x iesu q factus ē nos sapia a deo et iustificatio et redemptio ctā go n p gram. inhęrentem. nos — Dr negādo coam. sīn. n. illis locis et aliis silib intendit nos n iustificari ex nos sd ex grā data p x. et p dum mtum p causā pcialem. x n dr nrā iustiā q̄a causa meritoria illius ē sili mō in deuteronomio 3 diliges dominū dūm tuū. ctā ipse nb vita tua et longitudo dier tuor n nos vita dū vivimus. sd dr nrā vita q̄a fons ē unde accipimus nram. vitam. videat trid. alatū —

§.7. ob: 2° nrā iustitia rū iustiis dū dr inquoata et imperfecta n iustificabit in cspectu tuo oīs vivens salmo 142 go n sumus p illam. absē iusti go ctā Dr negādo coam. cc̄ssi. n. absē. et simplr tamē ū. st cparatibe ad dum. q ē cs cpi. ctā dicunt nil ū oīs gentes q̄ ū nil sū coram te dicit isaias. 40 sili mō lt nrā iusta rū iustiis. dū sit inquoata cęterū absē. et simplr iusta. ē. faciens q̄ nos absē iustos —

§.8 ob: 3 iusta x ē sufiens. ad reddendos nos iustos siqdem. infiniti valoris go illi derogat si requirat aliā iustiā — Dr distinguendo ans ē sufiens. ingre causę meritorię. cedo ē sufiens. ingre causę fralis. et sic negō. codē mō distinguendū ē cs. — sd dubiū ē an requirat condonatio dū ad remisionem peccati alis afirant alii vo negant sd distinguendū ē —

§ 9 aliud ē loqui de iustificati illius inquo n presuponit peccatum. ut in his vg. Angelis certū vr. ptr ipsam. gram. et voluntatem. cferendi illam. nil requiri. tunc q̄a n sū peccata remitenda tunc q̄a nil dyt illi s6o ut denominet esse sanctum. aliud vo ē loqui de s6o infecto peccato mortali et adme distinguendū. aliud ē loqui de iustificati. 2m phicū q̄d includit et de hac certumē nil requirere ptr ipsā phicā fram. tribuentem. suo s6o effectum lrū phicū. aliud vo ē loqui de iustificati. 2m morale q̄d includit et requirit ad hoc ut excludat moralis macula peccati ut s6m. sit moralr. gratum. et de hac iustificati solvendaē q̄o mo. proponendo — —

§ 10 dico 2 qualr ē ad iustificatm. impii 2m morale. q̄d dicit requiri ptr gram. sanctificantem condonatm. extram. hanc ut nullus pt negare videat suar 3 pe. lo 1 de q sut 2, 6 ad 1 ut q de 9 sut q n° 22 ptr hęc opinio ex trid. ses. 6 cc 7 ubi sic hēt hanc dispcm. iustificatio ipsā cseqūr q̄ n ē sola peccator remisio sd interioris hoīs renovatio ctā go 2m trid. iustificatio includit utrumq et renovationē interioris hoīs q̄ ē grā et remisionem peccator q̄ ē condonatio peccator go —

§ 11 sed dices voluntas qua deus vult conferre gratiam et remissionem peccati et gratiam renovatam et propter hoc requiri aliam remissionem seu condonationem et favorem. sed licet haec responsio sit probabilis videtur non plene satisfacere n. idem favor et condonatio requiritur respectu illorum qui non habent peccatum mortale ut si dixi i go respectu illorum qui tale peccatum habent alius favor et alia condonatio requiritur deinde ergo gratia potest separari cum peccato mortali et tunc condabitur voluntas conferendi gratiam ergo propter hanc condonationem alia requiritur ad iustificationem —

§ 12 Probatur ratione apriori quia qualitas gratiae est aliquid physicum quod consistit contrarium illius est aliquid physicum nempe reddere se incompatibilem tali qualitati. ergo expulsio peccati est effectus contrarius hoc totum est verum rursus effectus quae consequitur ad formam propter ipsam formam requiritur extra agentis aliquem concursum vel actionem illius ut patet inductione ergo si effectus sequitur gratiam in positivis positiva actio et si negativis cessatio actionis et si effectus fuerit moralis causalitas requiritur propter ipsam formam physicam sed expulsio peccati est effectus contrarius ergo propter gratiam est in forma requiritur extra agentis aliquis concursus rursus hic effectus est macula moralem expellendam est aliquid moralis ergo petit extra causas s. dei aliquam actionem moralem haec autem videtur actio moralis in voluntas dei remittens peccatum ergo de L ad ultimum requiritur condonatio —

§ 13 sed ob: si propter gratiam requireretur condonatio gratia esset inadaequata iustitia deinde non daretur unica causa formalis nostrae iustificationis siquidem propter illam aliud requiritur — Respondeo quod licet requiratur condonatio dei non requiritur ut causa formalis nostrae iustificationis sed est in genere causae efficientis moralis ad expulsionem peccati sola autem gratia requiritur ut causa formalis nostrae iustificationis quod autem ad hoc ut infertur alia materia requirantur dispositiones et agens illas servantis et alia huiusmodi non sequitur quod non sit causa adaequata formalis nec inadaequata quia cetera petuntur in diverso genere —

§ 14 ex dictis solvitur quoddam argumentum quod potest fieri sic et L ... gratia potest dari in sub habente peccatum mortale et si adhuc non detur condonatio dei non remittitur peccatum ergo gratia non est causa formalis iustificationis patet solutio ex dictis in praecedenti — —

Quaestio 3a An fides vel charitas vel aliud donum iustificet ubi an infundantur qualitates habituales in iustificatione —

§ 15 haeresis est dicere quod sola fides iustificet ita expresse trid. sess. 6 can. 9 probatur ratione quia multi sunt fideles peccatores ut patet in confessione et alias ergo fides sola non sufficit ad iustificationem ante omnia definitum in trid. sess. 6 can. 20 —

§ 16 ob: plura loca scripturae in quibus dicitur fidem iustificare ut ad rom. 1 iustus ex fide vivit ad gal. 3 ut ex fide iustificemur etc. Respondeo haec et similia plurimaque loca sunt intelligenda hoc modo dicitur n. fides iustificare quia fides est humanae salutis initium fundamentum et radix iustificationis haec loca de fide sic sunt intelligenda ut testatur trid. sess. 6 c. 8 vide velar. lo 3 alias 4 L° de iustificatione c. 16 — —

§ 17 dico 2° gratia sanctificans est causa formalis iustificationis licet probabile sit caritatem esse causam formalem quod ista opinio non distinguitur realiter a gratia quod sit probabile quod charitas sit causa iustificationis a nullo negatur et quod illa sola sit causa illius dicetur in praecedenti —

§ 18 sed dubitatur an in iustificatione infundantur qualitates seu habitus habituales ad huius dubii solutionem sciendum est ante definitionem trid. esse opinionem probabilem in iustificatione parvulorum non infundi qualitates ut constat ex decretali titulo de baptismo in c. maiores versu illud vero et c. 6 decretal. in clementina de summa trinitate ex clemente 1 —

§ 19 sed post trid. incertum est infundi dona habitualia in iustificatione ut negari nequeat sine temeritate:

longum esset recensere hic censuras dd. circa hoc punctum. alii dicunt ee de fide. alii negant sed n. esset

inter eos. adminus debere calificari ut temerariu vide vol. 12 to 1 de 79 c. 1 n° 2 —

§20 pr. uo n. multa dicit trid. ee nullatenus vidente iustic. nisi habitus go arg. ut n. sess. 6 c. 6 dr. eo iustificatio

sequitur ad dispositionem. p. qua dispon. numerat fidem. spem. et charitatem. ut patet ex eius lectione. go iustificatio

eo distincta a fide actuali spei et caritati. go aliquid habituale. cfr. quia sese cesant fides ab actu l.

per impedimenta l. oio libere. et tamen et iusti dum n. omiserunt peccatum mortale. go iustificatio

includit aliquid per actum. go habituale. —

§21 pr. quia p. paruulis p. baptismum infundunt fides spes. et charitas. sed in his per suas incapacitates n. dant

actus go hinc eo n. valet si dicas paruulos iustificari n. p. iustitiam inherentem. quia trid. sess. 5 in decreto originalis

peccati dicit in baptismo etiam rei paruulorum tolli reatum culpae. et exuere veterem hominem et induere nobum.

videat sess. 7 sub titulo sacramentis in gre. c. 6 et 7 et sub titulo baptismi can. 13 et sess. 6 c. 11 denique oes

dd. supponunt hoc ut certum. vide sup. dispu. to 3 de 26 sess. 2 & 14 autem. pr. vox ea in ecclesia vnus dat

baptismus ad regeneratum. go est eandem regeneratam. eodem mo l. p. iustitia inherentem. —

§22 dico 3° in iustificati infundunt aliquas virtutes morales seu alias. et dona spus s. pr. quia quando infundit

gra. infundunt ipsius propietates sibi sit aptum. sed gra. e fra. l. radix rei hoc. go et tam hoc n. sit

certum quia n. e expresso. ex conc. ex quo certo colligat sed hoc vr. paruuli dd. —

§23 dubitat amplius an gra. e nunc infundit in iustificati sit distincta spiritualis a iusta originali.

sed distinguendu e si n. interrogat an iusta originalis includat per virtutes p. st. et paruus infusas et

perfectionem ex tram. dici iustam originalem nil includere mol. dicit per has includere donu. in pri

sentiente. sed de hoc n. e hic agendu sed epi q. 9. aliud vo e impuirere anillud donu quo instatu inocentie.

videbat homo iustus. sit distinctus spu. a iusta originali —

§24 dico 4° gra. san. n. distinguit a iusta originali 2m illud donum quo hos. videbant iusti. ita st. epi q.

9 art 2 vide intus. pr. 1° quia sine fundo. n. est distinguendo entia go etiam 2° quia illi dono debebant eedem

propietates ac gre. santicanti. vg. caritas visio beatifica go etiam sibi vox pr. in angelis et hois. u

eiusdem spec. gram. —

§25 ob. iusta originalis numerat inter bona nalia. a st. go distinguit agra. R. ibi nalia. sumi late

l. phys. ofericbat rectitudinem in ordine ad finem nalem. vide de 2 q. e 1 ubi explicaru hoc manus —

p° 4a An preter gram. santicantem charitas l. obtio sit causa fralis nri iustificationis —

§26 1a oa. asserit per gram. santicantem u actum. ostriciones seu charitatis causa fralem. iustificationis ita ut

aliquod causa fralis sit huius. est in paruulis q. n. st. capaces actuu. et aliquod ipse actus. vg. quo iustificadu.

illam hit. utru quod sm. hit attritionem sam gram. u causa fralem. ita aliq recentiores —

§ 27 Sed dico 2º causa formalis iustificationis est sola gratia sanctificans habitualis . actus vero caritatis seu perfectae contritionis est solum dispositio proxima ad iustificationem . non solum quia dicitur ipsam gratiam inhaerentem sed etiam remissionem peccati quae est destructio peccati et beneficium dissimile a contritione ita Suar. 3 p. to. 4 disp. 4 sect. 8 Gumel hic q. 1 3 ar. 5 disp. 2 n. 6 et idem Suar. 3 p. to. 4 disp. 3 sect. 3 n. 2 quae oppositae sententiae temeritatis notam inurunt sed quod sit de rigore cam tenent plures quorum possunt videri apud citatos probatur ex D. Th. de veritate q. 28 ar. 8 corpore ad 2 et 3 et 4 et 1 p. de q. ar. 2 q. 2 corp. et q. 2 corp. ar. 2 q. 110 ar. 2 corp. ubi semper dicit contritionem virtutes et habitus infusos esse dispositiones ad gratiam et iustificationem . gratiam autem formaliter iustificare . ergo si sunt dispositiones charitas seu perfecta contritio non poterit esse causa formalis ut patet rationibus contra eam . ad quam est dispositio —

§ 28 Probatur ex Scriptura et 2º suppono quod omnis ex illa dicitur converti . ex toto corde et anima sua habet formaliter perfectam contritionem indicari . quo supposito in Scriptura promittitur misericordia illis qui ex toto corde convertuntur misericordia non promittitur non alia nisi remissio peccatorum ut patebit testimoniis legenti . ergo qui se convertunt toto corde non habent causam formalem remissionis . si non illam haberent frustra illis promitteretur ergo remissio peccati . diversum beneficium a perfecta contritione seu charitate huius discursus solum desunt loca scilicet accipiantur illa ex Deuteron. 30 n. 2 et 3 si dueris autem reversus fueris ad dominum ex toto corde tuo et ex tota anima tua miserebitur tui . et 3 regum c. 8 n. 47 si conversi fuerint ad te . in universo corde suo et in tota anima sua propitiaberis populo tuo et alia plura . et hinc remitto ex quo colligit diversum beneficium remissionem peccatorum ac est contritio — —

§ 29 Probatur ex Trid. sess. 6 c. 6 ubi inter dispositiones ad iustificationem numeratur charitas seu perfecta contritio deum tamquam omnis iustitiae fontem diligere incipiunt ergo dilectio et charitas seu perfecta contritio solum est dispositio . ergo dicta non valet si dicas ibi loqui scil. de dilectione imperfecta quia ex eo quod dicat incipit diligere non sequitur quod sit aliqua charitas imperfecta n. de peccatore qui convertit quamtumvis habeat perfectissimam charitatem vere dicitur quod tunc incipit diligere deum . — 2º probatur et prius suppono ex Trid. sess. 6 c. 4 iustificationem non posse fieri sine sacramenti aut in re suscepti . aut in voto ac ut sic ad iustificationem debet dari proxima et sufficiens dispositio sed quod datur gratia suscipienti baptismum in voto imperfecta contritio seu attritio non est sufficiens dispositio ut patet contra veram et catholicam doctrinam . ergo debet dari tamquam dispositio sufficiens perfecta contritio seu charitas ergo non est causa formalis . Probatur 3 ex Trid. et prius dico quod probatur mihi . in Trid. gratiam esse necessariam . ad eliciendam perfectam contritionem certe nullum aliud testimonium potest inveniri nisi illud sess. 6 can. 3 quia ibi generaliter demonstratur necessitas auxilii ad opera ut oportet tunc sic arguitur ergo in illo can. 3 agitur de dilectione perfecta . n. alioqui Trid. cum de instituto agit de necessitate gratiae non daret doctrinam de omnibus . sed de aliis quod falsum est can. 3 est hoc si quis dixerit sine praeveniente spiritus s. etc. hominem posse credere sperare aut diligere sicut oportet ut iustificationis gratia conferatur anathema sit ergo ibi scil. dicit quod si quis asserat perfectam contritionem requisitam ut homini gratia conferatur non posse fieri sine auxilio ergo est dispositio praerequisita perfecta dilectio ut ei iustificationis gratia conferatur —

§ 30 Probatur 3 ratione sola gratia sanctificans est sufficiens causa formalis iustificationis sed non sunt multiplicandae causae sine necessitate ergo praeter gratiam non est ponenda alia causa minor nec ab adversariis negatur nec potest negari n. in parvulis est sola est causa formalis quia in illis non datur actus et iustificantur ergo est sola in illis causa formalis . et etiam 2º in omnibus gratia sola est causa formalis remissionis adultorum se disponentium actibus attritionis — —

§ 31 Probatur 2º ratione sic sola gratia sanctificans est sufficiens . ergo etiam stante charitate illa sola est causa . quia praeter quam non est desideranda

ponenda

duplex cā. fralis p° anj pr ēa trib: c. 6 c. 3 dicit unicā cā fralē iustificationis ēm. in adultis. ut patet ex ipso et nullibi .n. c.il: dicit ē 2m. iustificationis. causam. nec particularem sed unicam formalem ...

§2 pr 2° rōe ēa illa cā. i cā. fralis. viventis ē. tribuit ēm ū vitale. et cui cetera debent formam proprietatis sed grā tribuit ēmū vitale. radicale. cui ceteris virtutis debent formam proprietatis ut p̃vatū manens a go ...

§3 pr 4° ēa congruā. rō postulat ut oēs simus filii p unam causā et pituitationem. n̄ē ... p° numerum. si iustificati et filii p caritatem. alioq diversimode essemus filii —

§4 sed dubium restat an actus charitatis possit dici cā. p̃habituali iustificationis. alii negant alii sudunt sed respondendū lis i hoc mō. si .n. sumamus iustificationem. 2m ū ēd dicit et sinequo nequit ingi. sic sā grā. i cā. fralis. et nil p̃r ipsā. explicat ut pr. fl. hoc et .n. ū vitale. in opposito si sumatur 2mcū ēd dicit sm. dicit fram. l. aiam. constituens illud inuē viventi sic silr. in nrō casu. si v° iustificatio sumatur late p̃ eod dicit ū et aeciali. sic charitas pt dici cā. fralis. et ut fides spes et charitas. explicat ex° nuper alato. si .n. vita ingat. 2m sualē. ēd dicit et 2m aecialē. ēm. proprietatis dicunt causē formalis. constituentis vitam. eodē mō in nrō casu. —

§5 ēd autem possit assumi iustificatio hoc mō. pr ēa nil obstat quominus id asserat. p° deinde ēa coitr. dr. id de vicititudine. p̃r hanc dictm. respondeas lis intr. dd. —

§6 ex dictis hauriuntur 3a ū sudienda ēm actum. p̃ future charitatis. seu contritionis ū dispositionem. ad iustificationem. essentialem. et nullo mō iustius causam. 2m remissionem. peccati ē nobum beneficiū et misericordiā. distam. a p̃future charitate. 3m gram. habitualem. ū causā. iustificationis 2m ū ēd dicit n̄ v° gram. actualem. ē oiā satis p̃vata. manent sa p̃ ... ē amplius p̃vari aut. aug. to. 8 salmo 118 c. 26 ubi dicit q iustificat spum. p̃ gram. et to. 7 l° de peccator meritis c. 9 ait eamdē gram. ū ē infundit p̃vulis. in vaptismo ac ea quā sanctificantur adulti. videantur alii pp. apud velar. to. 3 alias 4 l° 2 de iustificati. c. 11 —

§7 sed 3a dicta obiiciuntur. rata. sūt in ēs. caritati et dilecti tribuit ēd sit vita et ēd remittat peccata. remittuntur ū peccata multa ēm dilexit multum. go dilectio sine charitas. i cā fralis — Rx iustificationē sm. tribui dilectioni formam. dispositi. n̄ v° formam fri. multis .n. bonis operis tribuit ēd expient a peccatis ēd liberent a morte. de fide .n. dr ēd iustificet et tm. de illa n̄ i dm. ēd sit causā fralis. —

§8 obiicis pp. q tribuunt dilectioni ēd liberet a peccatis ēd sumat illa ... deinde s. aug. to. 7 de nā. et grā. c. 42 ait ēd charitas i p̃fectiva iustitiā. et c. 70 ēd charitas impunata i inpunata iustā. ... Rx ss. pp id tribuere caritati formam disposi. p̃ximē n̄ v° ut causē. frali. deinde ss. pp. saepe sumunt hoc nm. iustam. p̃ ipso exercitio virtutis ut patet ex aug. to. 8 in salm. 118 c. 26 ēdo v° ss. pp. dicunt dilectionē iustificari. id dr de illa ēa semp charitas. afert secum gram. sic dr de fide viva ēd iustificet n̄ ēa ipsa sit causa. sed p̃r gram. illam moraliter infrantem. — —

§9 idem prorsus Rx ad trid. ēdo s. c. 9 c. 9 dixit p̃ contritionem conciliari hoīs. ut deo n̄ p illā formam. p̃ causā .n. seiliū. p 29 relati. dicit illā ū dispositionem —

§40 Adverte ēd lr sub hoc nnē habitualis grā. numerum. assignet in seiliis et pp. utrū taliter loquunt ut n̄ nisi habitus videantur obtinere vide p. 20 hujus disp. —

§41 obi. p° actus charitatis n̄ coexistit cū peccato mortali ut constat ex eoi dispositione p° ingris causē fralis expellit peccatū mortale. go i causā fralis illud remittens — Rx dist. go dō ū go ingri causē. fralis expellit peccatū coexistendo ingris causē. fralis expellit peccatum. quoad maculam moralem nego.

ex eo n. qd hab. charitatis excludat physicè actuali peccati n. i causa remissiva illius. etm. actus natus efficax dilectionis dei excludit peccatum quoad actum. et tm. certumē n. ē causa remissivam illius et pro parte ea ad iustificationem parum refert qd adsit macula actualis ut vg. qdo iustus peccaret in amentia et tunc eliceret actum odii dei adm. q. iustus et licet iustificationem g. ctra. adverte etm. charitatem expellere maculam moralem. tamen disp. cui i causa. otio cum ca. illam fralr. excludendis, et frigiditas et 2 expellet ignem. Et n. ut ca. fralr. tm. ut disp. —

§ 42 ob: 3° actus charitatis pt ad equalitatem satis facere p peccato mortali go i ca. fralis illud remittus pt q. iniuria ingis remitti p id quo fralr. satis fit illi. ans pt q. ysi hic intam. bonitatem ac i malitia peccati n. st. ysi avertit a deo ita ille ad deum convertit et aliunde i absol. pfectior go ctra. sd ad hoc satis sing in ma. de incarnat. Et n. convertit ad deum actus charitatis et sic pfectior physicè peccato utrum in roe satisfact. i ni qm. peccatum in roe iniurie. n. satisfacio eo minus quo tm. minor psona ofendens, i iniuria ut excrescit pari passu cum psona ofensa quo vilior i psona ofendens ryte Aris. scilicet ad nicom. c. s paulo post initium.

§ 43 ob: 4° actus i pfectior hab. go actus i ca. fralis iustificationis. n. iustificatio ab eo qd i pfectior debet provenire pt ans qr habitus i finis in quem ordinat habitus. go ctra. 2 q. hac roe visio seu beatitudo fralis esset in actu. 3° qr actus unit pfectiori mo. hom. cum deo qm. habitus go ctra. Ad negdo c. ans. et ad 2m. + negat ans. seu omittit et negat coa. ut patet in aia. q. p fine hic sua. passiones et tm. n. i illis imperfectior ad 2m. negat qa ideo beatitudo esset in actu q. actus i pfectior sd q. actu consequimur deum n. vo habitu et q. actus omnium i nobilior. ad 3 unit nos pfectiori mo. omitto hic magis i translatitius ex quo n. sequitur qd sit pfectior illo q. n. unit nos. magis unit nos ysto mo. actus natus cum obo. nali qm unit nos voluntas go actus nalis i pfectior voluntate. L. Ad 1 negdo ans. pfectiori n. mo. unimur p habitu qm. p actum

§ 44 L. Ad 2o ad argum. omittendo ans. ad 2s dicimus qd iustificatio debet fieri p id qd dat esse senali radicali sit qs radix utrorum. hoc autem nullo pacto coit. actui ut patet —

§ 45 ob: 5° ca. fralis iustificans reddit hoim. amicum deo sd hoc facit actus charitatis n. p illum amamus deum amore amicitiae. go ctra. Ad distinguendo m. reddit hoim. amicum deo. L. reddit hoim. pquonarum. divine amicitie p scriam p participationem. divine nae. ctra. et sic nego. scdo illam ca. fralis q. reddit amicum. L. q. reddit hoim actualiter amantem deum. L. reddit amantem nisi scria participatio ofirmis. scrium ū radicali senali. nego adverte dipso. ad plis. quo vocatis volendas — —

§ 46 An vo sine L. liceret p otraria ut plis. Ad mihi n. licet dimittere illam falsa sequatur L. n. sequatur a pluris L. apauciotis dd — — —

§ 47 ob: 6 pla rypta. ss in qs dr hoim. p charitatem santicari. — Ad idem. oio qd rysponsum i h 32 u qdo aug. loquitur de charitate i dicit qd caritas i p. futa. iustitia dicit qd i p. futa. iustitia in pro gri. seu in actu 2 seu p futa iustitia actualis n. vo p. mum. radix — idem proseus ad rypta. ut. qs. dicit bona opera iustificare. s. meritorie q. de congruo merent si fiant ex auxilio gre. suā iustificatm. seu qd p illa opera iustificamur iustitia actuali n. vo esfiali —

§ 48 ob 7° iustificatum. ū i fralr ū. rectum et ordinatum. sd hoc efficit a charitate go. Ad iustificatum n. i ū rectum ut ctra, sd rectitudine radicali ofirmi ū. scrium p participationem. die ne cui ctra. ut pfectitatis debitur —

§ 49 dicis gra reddit hoim. deiformem. unum spu. cum deo heredem. inse. semen dei sd hec oia obtinuntur in gre. ofus. caritati actuali go ctra. n. infirmoa. — q. hec oia obtiniuntur gre. et charitati suo diverso mo ut sepe dixi —

50 diuy actus caritatis videt hoīs dignos amori amicitię gō ettā ad hoc satis requirerū ī ꝑsōs sui ani=
mad vers' dignitatē ꝗd filii alio amori ū digni ꝗm illo quo sū digni amicitiæ ꝗn ñ ꝑticipant nam
ꝑarus ut bene notavit Aris 2 ethicor ad nicomachū c. 21 et 22 —

51 2° si diceres ꝑccatori succederet visio et sāctā charitas tunc excluderet ꝑccatum nisi deus faceret nouum
miraculum gō expelleret ꝑccatū phicū et morali ā charitate gō qua causa fralis illius expulsionis
gō ettā ℞ ī ñ bene argui ab eo ꝗd fieri pt de poā absā ad actum ℞ 2 tunc ex vi charitatis visionis
expelleret ꝑccatū ꝗuoad vī ꝗd dico sd ñ ab illis mēm ofrā sd mēm a dispoē cui connalr debetur cā
fralis ex̄m ī manifestū si deus introduceret calorem ut 8 in aqua sine frā ignis certe tunc nisi
adderet miraculū expelleret frā aquę ñ mēm ꝑ causa frali sd mēm a dispoē cui connalr debetur
frā illi oppā tunc in eo casu diceret illis expulsio ꝑccati ñ ut causę frali sd ut dispoī cū ꝗua nalr
hic repugnat connexionem. L ℞ de tunc sine nouo miraculo ñ ꝑcū expelli ꝑccatū 2m morale ꝗd dicit
ꝗm deus 2m coēm ordinem condonationem ꝑccati sm adiunxit grę habitualis ñ vō dispoī ipsius — —

52 Ob: 9° ꝑuatio expeller ut a causa frali ꝑ illud ꝗd illi oponitur ut tenebrę excludunt ꝑ lucem sd ꝑuatio
rectitudinis ꝑ deberet ines actui et a versio adeo tolit ꝑ actum conversionis seu charitatis ē ī actualis
rectitudo et conversio indū gō fralr excludit ꝑ illum gō ettā ℞ distō mā ꝑuatio 2mū phicū expellit
ꝑ illud positivū ꝗd illi oponitur sedo ꝑuatio 2mū iniurię excludit ꝑ illud positivū illi oppū si illud
positivū ñ hēat valorem resarciendi iniurię nego verū ī ꝗd ꝑuatio 2mū phicū vg ꝑuatio actus caritatis
et ꝑrivatio a versionis adeo tolit ꝑ illud phicū ꝑ actus charitatis ceterū ipsa negatio 2m roēm
iniurię ñ tolit nisi ꝑ illud ꝗd hēt valorem resarciendi iniuriā patet exō n. si nā infinita ꝑccatoribus
vg assumeret a verbo ex vi unionis tolleret ꝑuatio 2m roēm offensę ceterū 2m roēm phicū actus mēę
minime tolleret et rō manifestaī ꝗm iniuria tunc extinguit ꝗdo adest aliqd hīs valorem resarciendi
illam gō iniuria sm petit ad hoc ut tolat illud ꝗd hēt valorem resarciendi illam et satisfaciendi ꝑ illa
sibi tolat phicū sibi ñ —

53 Sd instabis actus charitatis hēt valorem resarciendi iniuriā gō pt actus ꝗm ꝑ illū magis convertimur ad deū
ꝗm aversi fuimus ꝑ ꝑccatum et aliqdo ē maioris ꝑfectionis intensive L speciafice illo ꝗ ℞ negdo ans et
ad ꝑbatm dico actum charitatis ē ꝑfectiorem ines phico actu ꝑccati at ñ ī ꝑfectior illo ines morali sive
in roē satisfactionis ꝗm ꝑccatū in roē iniurię ī infī ꝑfectionis ꝗd ñ hēt caritas in roē satisfactionis —

54 instabis ex vi actus charitatis homo ī conversus gō ex vi illius tolit a versio ꝗm ñ pt sl. ē aversus et
conversus — ℞ ex vi illius mēm ꝑ causā fralem ū hoēm conversū et toli aversionem phicā ceterū ex vi
illius mēm causę fralis ñ tolit aversio moralis ꝗm hęc ñ tolit nisi ꝑ id ꝗd hēt sufām valorem ꝗuem
ñ hēt charitas —

<u>9° §° de variis effectibus grā et cōllog dificultatis</u> —

55 Varii sū effus grę ꝑ ꝗs hic exponentur dico 1° effus 1rius grę ī reddiri sbm deo gratū roē 2rię ꝑticipatis
divinę nę et ꝗm ī radix ceterarum virtutum ꝗd hic sit effus 2rius grę patet ꝗm tribuitur ofrā s. grā
ꝑ suā exhibitionē itaut repugnat ingi servitum sine illa s. servitum hīs gram sanctificantem gō ettā effus
sit servitū hīs albedinem nequit ingi sine albedine reddens sbm album ita sibi gratū nequit ingi
sine grā reddens sbm deo gratum ꝑ ꝑticipationem eius alem dię nę ettā — —

§ 56 Dico 2° effus. 2rius gre i expelleri peccatum. pt g° effus. 2rius i illa q pueniet a fra. utrum n' includit
scrito efiali pt possit illo totaliter gre ingi. sinuo ed destruat peccati g° ctt°.

§ 57 dico 3° gra sanat nam. infirmam. phis. tolit peccati eo d i speciali aia infirmitas ed autm gra
sit sanare nam. patet ex illo salmi go sana aiam meam q° peccavi tibi hic autm effus. etm i 2rius
per dicit destruccionem. abigacionem peccati sr per dici fram. id faciendum nisi effus. 2rius ut patet.

§ 58 dico 4° gra sanis. reddt hois. peccos, et etm Angelos filios adoptibos tribuit ed illis ius radicale ad glam
ae elerta pt ex illo ad rom. 2 q spu dei aguntur hi s filii dei ctt° accepistis spum. adopcionis filior ctt°
filii et heredes ioanis 3° videte qualem charitatem dedit nos pater ut filii dei nominemur et simus
ex trid. s 6 c 4 pt roi q° co ipso ed p gram. redeamur. dic. 2orty nis. co ipso ingimur filii dei et
heredes ut ut dicit Apost coheredes autm x p° ctt° notar dr. 3 p e c 26 hanc difram. intercedere inter adoptionem
huam. et divinam. ed adopcio hua. nil phisicum intri. pducit in nos. contra ytu dia. adopcio fit palis
intrum nos inherens ut definit trid. s. p gram. inherentem.

§ 59 ob: si gra redderet filium adoptivum. sem. illam tunc. redderet etm. x sd hoc i falsum ut ostendit
3 p e c 23 g° ctt° negat ans. Limitacio nris. ius advertat e° nos sumus Loquti de puris hoibus
de Angelis n. p dnis. etm. si haat gram. n' ursur filius adoptibus. et ro i p° extraneus ursur persona
extranea et ed illi vocat liberalr. filiacio x° autm in qhu hoi. l. inqhu suppositum tali. nec i extranea
persona. sd divina et illi onalr debet filiacio ed si dicas ubi i eadi fra. cat eundi effum. dico ed verum
edo fra manens idem. causat eundi effum. si talis effus. n' pitat detrahe tali sem. n' pducit eundi effum
nisi in tali sbo. ut ys. similis. e detrai ad pvendum talem effum. neg. deinde actus videndi de trat
tali sem. si autm ponat in alio incapaci n' pvoi talem effum. silr. gra si ponat in aia Leonis n'
denominavit illam sanitam. Lrsi ponat in aia rali. sanitam. illam denominet.

§ 60 dico 1° ius actuali nu u dilutum actualr. ii effus. efialis gre patet n. benepl. deus dipoa absolute
habitigram. n' dare illi glam. g° ius actuali n' i petitum. efialr a gra smi. n. ab illa ius radicale i petitur
nec etm u dilutum actualr i decillius effa. per u dilutu actualr. includit ipsum actum. dei n. hoi mo.
i denom° extra. pveniens ab actu. sm. g° i de effia gre reddere aptum sem. diluti dia p triapricipalem
dic. ns. notandum i Ii mo. accipi hoc scrito gratum sue dilutum pinde ac p p° ionatum. dic. amicicia ut
hoc mo dicit gre effum. u reddere hois. gratis. 2° sumit p actu dileccionis ut tunc i denominacio extra.
3° sumit p scrito ex actu diligendo. ii obo diluto ut tunc etm. i denom° extra. ac pinde his dicos posteriores
mis. u dilutu n' i effus fralis gre.

§ 61 Alius effus. gre i expelleri peccati. a sbo et illud remittere. de hoc dubitat an a gra phice expellat phice
fralr. s. moralr ex lege dei cauno illud afirant alii negant.

§ 62 gra sanis. n' sm. ex lege dei qua statuit posita gra. expelli peccatum ut illud remitti sd etm ex nasua
i impatibilis. u peccato mortali et originali ut hoc mo pt dici expelleri peccati phice et fralr. pt ut e°
gra sanis. ex na sua phica i p ticipacio divine ns reddens nos filios adoptibos. dei et dignos suo
amore g° ex na sua dicit repugnantiam. u fra. qua privamur his effudis et indigni reddimur suo amori
g° phice ut fralr. expellat peccatum et n' sm. ex lege dei 2fr. 2° e° si gra ex na sua n' pugnaret cu
peccato n' esset vera sanctitas vera iusta. siadi ex na sua n' pugnaret cu summa iniusticia nu aliqd
plis here ac si deus vellet ad p s cuia fidei expelleri peccati ed i 3° ut e de excelencia gre dicunt scil: opp
q illam magnopere extolunt per suam impatibilitatem. u peccato adverte ed cu hi effus. s. i expulsio peccati

pveniat

peccatum a gra sl. cum condonare q i bituti actio moralis efficiba poterit in hoc sensu dici qd expellit peccati efficientr. moralr. aduerti condonamtu bituti actio moralis si considerets phys. i anihilatio et n efficit destructio et desicio peccati et n causam. moralem. phys. i actus. remitens. bene qdem una realitas pt 2m diversas consideratas induere rocm. physicam et rocm. moralem. - aduerte ultimum. —

§3 2o notandum expulsionem peccati pote referri ad varias actus. vg. si refert ad deum phys. physice producit gra. dr deum expellere physice. qr physice. producit fram. expulsibam. deinde pt referri in ipsum deum. phys. condonate. in gra. efficiens moralis. concurrit cum gra. et sic dr deum expellere peccatum efficientr. moralr. pt etm. referri. ipsam. qualitatem. physicam. gra. et sic dr expelli physice. fralr. phys. n ex sa lege dei sd ex na sua physica. expellit peccatum. pt denique referri ad auxilia venalia qbs homo. se disponit et sic dr peccatum. expelli dispositibe et meritorie. phys. di sequuo homo. suam. meret iustificationem. —

§4 Sd opponis qr sedatam : doctam. gra. n oponit contradictorie. nec relatibe nec contrarie cum q hent. diversa sba. tum qr n st sub eodem gra. ex imo. nec oponuntr. privative. qr ex na. sua n expellit illud - Rx veramentu hi mi n opponi. opponit autm. phys. i impatibilis. cu illo qr i Lria physicipatio ut reddens hos. dignos dilecti dei st. n. fra. aque. et leonis nullo ex illis mi. opponunt et tm. st impatiby. in eodem sbo. — peccato

§5 ob: prius diligit amore paterno homo qm. hat gram. n. gra. i effectus talis amoris qo supponit peccatum remitti prius qm. veniat gra. qo ctr si aliqd concludit hoc arguo sm. i qd remisio fiat p ~~[illegible]~~ sam. condonatm. gra. vo in hetensis. n causa remisionem. siqdi i causata ab actu dio. q ilatio heretical. Rx q ad cititionem dilectio dei i prior prioritate aequo ipsa gra. phys. gra. causat efficientr. ab actu dei ceterum gra phys. reddit obm. proportionatum tali dilecti. i prior ex parte prioritate. nil pt inferri ctr nos. —

§6 Sd rogabis an infusio gre. et remisio peccati sint duae. mutatis. realr distinctae dico qd st duae. mutatis. una positiba et alia negatiba ita st hic qe ut ar 6 ad 6 ubi caci Zumel med. pt qr infusio gre. sm. in conceptu. explicito dicit productionem. gre. q productio aliqd positibum. remisio autm. peccati hat ad n cu peccati in sbo. qo mutatio negatibai qo ctr —

§7 rogabis q n sit prior istar. prioritate tempi. rois qr utraque sl. tempore i. Rx dico gram st priorem. in gre. causae. fralis. expulsio vo peccati i prior in gre causae. malis parte n. expulsio peccati debet causari tempm. a fra agra. qo in hoc gre debet st prior rursus infusio gre. pendet ab expulsione. peccati ut expi sbi tolat impedimentum. et ideo in gre causae. malis prior i illa st introductio caloris in sbo frigido —

§8 ex dictis haereticus infert iustificationem. impii. includere et gram. et remisionem. peccati qd i de fide ex trid. ses 6 sequitur etm. eamdem st fram. iustificantm. et remitentm peccatum s. gra iustificans — ~

§9 Aduerte consumatam. iustificationis 2m qd iustificatio addit et dicit in sbo tunc peccati mortali. st remisionem culpae. et destructionem peccati st trum. fralem. iustificationis. n pur mutatio positibai n. huius trus. fralis i trus ad qum s. gra. sd pur actio negatibai —

§10 rogabis an iustificatio spuificetur a remise peccati dico qd iustificatio 2m qd actio positibai spuicatur agra q i trus. ad qum. et sic iustificatio i eius dem spei. in oibs iustis si autm sumatur p destructe peccati spuicabit a negari peccati. st dr negatis spuicari a trus quos negant. et sic pt dici iustificatio. diversa. p diversitate trox quos negat Lr 2m. positibum. qd dicit sit eius dem spei — —

Q° 6ª V[trum] iustificacio et remisio peccati possit fieri de potentia absoluta absque ullo dono intrinseco actuali vel habituali

§ 71 Sco. asserens nec de potentia absoluta posse remitti peccatum sine gratia habituali, ita cau. 12 q 223 ar 2 valis 2º ... id non posse de potentia absoluta inepplus. quos citat et sequitur Lumi 12 q 223 ar 2 ... fieri omnium ... sed certum ... 2 ... dijsiminiunt an possit fieri quod fuerit ... remisio an vero sine ullo dono physico intrinseco alii dicunt non posse fieri per sam. condonationem. sed ad hi ... dico xº dicenda. —

§ 72 dico 1º deus potest de potentia absoluta reddere hominem gratum sine gratia sanctificante. Lt non ... spiritu ... ut reddit homo gratus a gratia sanctificante potest 1º non. humitas quam deus sanctificatur fuit per unionem hyp. ... modo ... ergo deus ... non poterit dicere ego volo hominem ... fidem vel spem. ... gratis et dare illi gloriam. ... id non possit fieri ... specifico ... manifeste patet ... non dabit denomino ... rei sine ipsa forma talis rei —

§ 73 dico 2º peccatum actuale vel originale in praesenti statu non potest remitti neque de potentia absoluta remittere reparante omnia damna fratre sine gratia iustificante. patet non peccata in hoc statu afferunt privationem gratiae alia ratio est de statu purae naturae. in quo non afferret privatio gratiae. sed hoc damnum s. privatio gratiae nequit tolli nisi afferat ipsa gratia. —

§ 74 dico 3º deus de potentia absoluta potest remittere peccatum sine gratia habituali. remissio ... tota culpa quod fieri potest vel per donum aliquod positivum vel per meram condonationem extrinsecam dei potest 1º ... hoc fieri posse per aliquod donum positivum sive actuale sive habituale ... pro verum ... in ... potest ... in statu purae naturae. deus posset remittere peccata. ... illos qui in illo statu nascerentur non posse salvari a deo, hoc autem incredibile videtur ... dei misericordiam ergo sine possent salvari in illo statu. sed in illo statu nullus salvus fieret per gratiam. quia gratia non daretur in statu purae naturae. ergo saltem posset remitti per aliquem actum detestationis naturalis peccati et per extrinsecam benevolentiam. ergo similiter in isto statu gratiae in quo ordinati sumus ad finem supernaturalem possumus ... ad talem finem per aliquem actum illius ordinis supernaturalis et per condonationem extrinsecam dei —

§ 75 2º vero posse quod hoc possit fieri per meram condonationem extrinsecam ... plurium ... quos citat Lumi ... alegans et quos citat ... et dicit se magis in illam propendere potest ... optime ingerit et salvat iniuriam remitti sine ulla mutatione physica. ergo deus de potentia absoluta potest id facere. ... patet ... autem potest non in humanis. ex eo quod rex vellet remittere iniuriam sibi illatam ingerit remitti iniuria. non iniuria quod ... alterius contra ipsius voluntatem. sed ... ergo ex eo quod detur aliquod opus equalis valoris satisfaciens pro iniuria. vel ex eo quod detur voluntas remittendi illam ingerit tolli fundamentum et titulum potest quem erat stimalis ut reus et iniuriator —

§ 76 huic rationi solent assignari duae solutiones. 1º quod voluntas hominis potest mutari et vellet quod antea nolebat, ... deus non potest mutari quo modo ergo aiunt potest ingeri iniuriam remissam nisi detur mutatio ... non potest dari ... ergo requirit ... — sed haec solutio non satisfacit 1º quia non sufficit moralis mutatio ad extra 2º quia si esset aliquis homo ab aeterno et videret in tempore illi inferendam iniuriam quia non posset ab aeterno ... actum quo in tali tempore ab aeterno vellet remittere iniuriam et tunc sine mutatione physica in tempore ingerit remissa iniuria ita similiter quia non poterit remittere iniuriam illi inferendam.

post 10 annos 3o quia quod facit hoc voluntas per eius actus et cum mutari potest facere deus per unionem et sine illa —

§ 77 2a solutio est quod homo non habet vim immutandi voluntatem alterius hominis. ceterum voluntas divina habet infinitam virtutem ad immutandum et ut ait St. quaest. 110 art. 2 corp. quamlibet dilectionem dei sequitur aliquod bonum causatum in creatura. deinde quia actus liber dei non addit aliquid si necessarium. quod ad hoc ut dicatur aliquid velle quod antea nolebat dari debet mutatio physica sed non satis facit nam etsi divina voluntas habeat infinitam virtutem et possit immutare voluntatem unde ostendit non posse per potentiam absolutam tale physicum non causare si quod deus libere illum causat 2o quia nullam necessitas nec est unde ostendat ad remittendam iniuriam mutatis physice. quae non sufficit moralis et quod autem non omnis actus liberos dei non producant physice aliquid in creatura. patet autem nam habere deus ab aeterno habuit liberum ego nolo creare infinitos mundos et ratio a priori est quia negare. 4 dissensio cuiuslibet rei est sufficiens tractibus actus voluntatis quod physice nihil producatur ... quia ad illud dicitur. Dicendum ibi S. Thomam non loqui de qualibet dilectione sed sumpta sed de dilectione efficaci et adaequata circa creaturam. creatura nam nullum bonum habet quod non sit causatum a divina voluntate. et ad illud de actu libero dicimus quod sufficit quod habet ad destructionem maculae moralis ad quam antea non habebat —

§ 78. Dico quod deus non solum potest de potentia absoluta remittere iniuriam per solam condonationem extrinsecam sed etiam facere illum gratum amicum sanctificatum pure moraliter ita ddd. allegati § 75 et etiam Suarez et videtur opportunum ... sed si lex ... nostram sanctam dicit potest etiam quia in humanis potest rex non solum condonare iniuriam sed etiam accipere in suam amicitiam per meram suam benevolentiam positive. 2o quia in statu purae naturae posset deus habere homines per amicos sine infusione alicuius doni aliorum iam non esset status purae naturae positive. in nostro statu de potentia absoluta —

§ 79 Adverte in illo casu hominem dici iustificatum amicum modo pure morali non eo modo quo homo est deo gratus eo modo potest dici amicus sed est deo gratus moraliter seu per extrinsecam condonationem et eodem modo posset dici amicus iustificatus etc. — adverte etiam quod deus potest pro sua libertate vel remittere poenam et non acceptare in amicitiam vel non acceptare in amicitiam et remittere culpam. et in humanis potest iniuria et saepe non recipit in amicitiam. et ratio huius est quia isti modi remittendi et accipiendi in amicitiam pendet ex voluntate volentis quo fieri quo modo voluerit —

§ 80 Ob. 1o has duas ... ultimas ... quia pluribus in locis ut ... dicitur ... corp. et ... nequit ingi. remissio peccati sine infusione gratiae. Dicendum ad haec et similia est loqui de potentia ordinaria 2o loqui de gratia latius sumpta non per qualitatem gratiae. 3o dicit non posse esse deo gratum per gratum dicit principaliter dignum ut videre est in loco ... ubi dicit impossibile quod paries sit albus sine albedine. ita gratus sine gratia quod de grato ut includit formaliter ... gratiae sanctificantis nos sedimus. ut dixi in ... § 72 —

§ 81 Ob. 2o fieri deo gratum et remitti peccatum est effectus ... gratiae ergo non potest fieri sine illa. Ita patet ad argumentum Dicendum fieri deo gratum ut gratum dicit ... principaliter dignum est effectus ... gratiae. sed et sic gratum in ... accipere non potest fieri sine gratia. ceterum si gratum sumatur ut abstrahit ab hac gratia vel illa et ab illo dono vel isto et sic nego et hoc modo potest fieri sine gratia. advertatur haec distinctio ad solutionem plurium argumentorum. gratum sumi vel pro ut dicit ... principaliter dignum. vel pro ut dicit solum ... divinum favorem. vel benevolentiam. 1o modo est effectus ... gratiae et nequit esse sine illa. 2o vero modo potest esse sine illa verum nam per unionem hyp. huius est gratum —

§ 82 ob 3° peccatum consistit in privatione gratiae habitualis sed privatio non potest tolli nisi per gratiam illi oppositam ergo peccatum non potest tolli nisi per gratiam habitualem ergo cetera — Respondeo negando peccatum consistere in privatione sed in aliquo positivo formaliter seu realiter ut dixi in assertione — Respondeo 2° distinguendo minorem peccatum consistit in privatione physica gratiae nego consistit in privatione morali concedo. quod patet non enim stante privatione physica gratiae non manet peccatum ergo antecedens patet non si assumeretur natura infecta peccato per unionem ad verbum tolleretur peccatum et tunc si non introduceretur gratia maneret privatio physica et non moralis ergo cetera ex quo etiam sequitur privationem physicam gratiae non posse tolli nisi per gratiam ceterum moralis potest tolli per condonationem vel per aliud donum quod semper sit —

§ 83 instabis ss. pp. et doctores saepe dicunt peccata esse tenebras et gratiam lucem sed tenebrae nequeunt expelli per aliud nisi per lucem ergo — Respondeo has et similes comparationes non tenere quoad omnia et in praesenti non tenent in hoc quod tenebrae sint carentia physica lucis ceterum peccatum non est privatio physica gratiae sed privatio moralis et sic debet expelli per illud quod sit sufficiens in ordine morali ut nuper dicebam —

§ 84 ob: 4° deus non potest remittere peccatum nisi deponat odium contra peccatorem ut patet sed non potest deponere odium nisi det gratiam sanctificantem ergo cetera eo ipso quod maneat privatio gratiae ingiter manere peccatum ergo eo ipso quod non habeat gratiam ingiter manere obiectum quod est dignum odio ergo non potest non odire illum nisi tollat privationem gratiae ergo si non infundat gratiam Respondeo negando enim et ad probationem eo ipso quod det privationem gratiae ingiter homo perseverare in peccato nego. eo ipso quod maneat privatio gratiae cum ordine et cum ad actionem perpetratam non remissam concedo ceterum deposita absolute potest tolli privatio 2m cum ad actionem non remissibilem et non privatio physica gratiae sine gratia ut si deposita absolute uniretur deus cum natura et illi non infunderetur gratia et tamen non esset obiectum odibile a deo ut certum est —

§ 85 ob: 5° sequeretur quod homo esset in peccato et non esset in peccato ergo cetera probatur antecedens non esset in peccato quia iam est condonatum et esset in peccato quia eodem modo se habet ac antea antea erat in peccato ergo cetera — Respondeo non eodem modo se habere ac antea non nunc mutatus est per condonationem moraliter quod sufficit ad hoc ut non sit iniuria permanens ut patet in remissione in humanis quod si dicas idem manens idem semper est natum facere idem dico quod ibi non est idem saltem moraliter non mutatum moraliter scilicet reputatur alio modo ac antea ut patet —

§ 86 ob: 6° actus ipse dei est efficax ergo debet illi correspondere et efficere aliquid in creatura quia non ingiter actus liber in deo nisi transeat ad aliquid efficiendum — Respondeo sufficit ad hoc ut sit efficax et liber quod sit efficax quoad destructionem et quod transeat ad aliquid sibi possibile sibi negabile —

§ 87 urgebis nequit peccatum esse remissum nisi voluntas peccatoris sit conversa in deum ergo necessario debet mutari Respondeo quod sufficit quod moraliter non est unde ostendatur necessitas mutationis physicae —

§ 88 ob: 7° si peccatum posset remitti per condonationem extrinsecam sequeretur quod dum homo manet in peccato et in illo complacet posset condonari quod omnes fatentur esse impossibile cum non est quia sequeretur contradictio non dum homo complacet in peccato peccatum tenetur et asservatur dum autem condonatur non est nunc manet ergo sequitur quod sit ... si quod est manifesta contradictio ergo cetera sequela probatur quia condonatio pendet ex mera voluntate dei ergo quod deus voluerit poterit illud condonari sibi in illo complacet sibi non — ad hoc dicimus bene peccatum non posse remitti peccatum dum actu in illo complacet homo. ad id quod dicitur quod condonatio pendet ex mera voluntate dei dicimus quod pendet sed quod non potest condonari quod sequitur aliquam implicationem ut in praesenti casu sed quod homo non actu complacet de peccato non est contra ... deo —

§ 89 dices ergo peccatum habituale sive macula moralis permanet extrinsece quod deus non condonet peccatum

perpetratum.

cũ quia ñ ĩ causa ę illam ꝯservet quia tunc homo ut supponit nullam illius ꝯplacentiam habet. imo potius ...
aliquam displicentiam. ergo solum ꝯservat quia deus ñ condonat. Dx negando ꝯsequentiam. ad probationem: dico quod licet homo illud
ñ ꝯservet physice quia peccatum habituale ... ꝯservare ñ indiget ꝯservat tamen illud morale quia ñ vult ...
... ad deum ... [illegible] ... ad gratiam et amicitiam divinam —

§ 90 dices ex hoc quod dictum manet sequitur posse remitti unum peccatum sine alio quod est falsum. — sed quod sit falsum ñ potest ... in hoc quod deus de potentia absoluta remittat unum peccatum sine alio nullam implicationem ... in hoc quod homo remittat unam iniuriam et ñ aliam. — —

Quaestio V. gratia sanctificans possit ꝯpati cum peccato mortali —

§ 91 certum de lege ordinaria quod peccatum mortale et originale expellit gratiam nec cum illo potest ꝯpati ut definit in trid. ... sed igitur dubitatur de potentia absoluta ... possit ꝯpati 1o ... negat ... Arag. 22 q. 24 art. 10 ... 2am et pauci alii —

§ 92 sed dico 2 ... gratiae sanctificantis potest de potentia absoluta ꝯpati cum quolibet peccato mortali vide DD. ... art. 4 ... ibidem ... ubi dicit hanc ... defendi a ... pluribus ... ñ valeat ... videatur ... ad 2 vo —

§ 93 Probatur ... expulsio peccati ... gratiae ... dari gratia et ꝯservari sine tali ... quod patet in ... ꝯtrariis ... in calore et aliis ... de potentia absoluta ... ñ dicimus de gratia ... potest ... gratia ... physice ... contrarius ... destructio autem peccati ñ ... possibilibus ... patet ... videatur § 55 et 56 —

§ 94 Probatur 2o quod quod ñ implicat contradictionem ... deo sed hoc ñ implicat contradictionem ... quod ꝯservent peccatum ... gratiam ... potest ... argumenta —

§ 95 sed ob: 1o unio hypostatica ñ ꝯpatitur cum peccato mortali ergo nec gratia. sed ... adversarius retorquet unio hypostatica ñ ꝯpatitur cum venialibus ergo nec gratia. Dx negando ꝯsequentiam ... ex eo quod ꝯpateretur peccatum mortale cum unione. diceretur persona divina peccatrix quia actus ... supposito. at vero in gratia nulla sequitur implicatio —

§ 96 ob: 2o si possent ꝯpati gratia et peccatum sequeretur implicatio ergo ... probatur ... habens gratiam ratione illius esset deo gratus filius amicus et dignus amori paterno ... habens peccatum ratione illius esset inimicus ingratus ... contradictio ... Dx ... habens gratiam esset amicus gratus et physice filius. et esset inimicus ingratus et moraliter ... in diverso genere ac proinde ñ repugnantia inter se. quod vero ... habens gratiam et peccatum ñ esset amicus et gratus moraliter patet ... gratus moraliter et amicus dicit ... contrarium ... nil morale dicit sed solum physicum. et ad huius explicationem quoadmodum ... in humanis. vg. si filius regis esset proditor regis et regni hinc diceretur ingratus. inimicus regi et regno. ... filius regis ... diceretur gratus physice et amicus physice —

§ 97 ob: 3o si gratia possit ꝯpati cum peccato ... visio ... sed hoc ... falsum ergo ... quia summa felicitas nequit ... cum summa miseria sed peccatum summa miseria ... summa felicitas ergo Dx summam felicitatem physicam ꝯpati cum summa miseria morali. ñ vero summam felicitatem physicam et moralem cum summa miseria morali. quia felicitas moralis dicit destructionem miseriae moralis. nequeunt autem ꝯpati destructio miseriae moralis et miseria moralis. felicitas autem physica solum dicit qualitatem physicam reddentem hominem filium physice. vide in materia de ...

§ 98 ob: 4o summa iustitia nequit ꝯpati cum summa iniustitia sed gratia est summa iustitia et peccatum summa iniustitia ergo ... Dx summam ... iustitiam physicam et moralem ñ ... ꝯpati cum summa

et absq. iniustitia phica. et morali contraria pt. spati summa et absq. iustitia phica. cu summa iniustitia morali grã n. n. afert summã iustitiã phicã et moralem nisi dicentr a condonare et favori Dei ad remissionem pcati requirit condonationem ut dixi in hac di. sc. eo q condonato et dibiar cnalr gra fm n. i cur dispoa absq. n. posset denegari a deo qr autm. n. spaciant summa miseria moralis et iustitia moralis et spaciant iniustitia moralis et iustitia phica. iam dixi. § 97 huius disp. —

§ 99 Si n. requireretur pt. gram condonatio grã n. esset causa fmalis adequata iustificationis sequi. si sic n. posset remittere pcatu. sd hoc i falsu et sa nos go hoc autm. solutum manet in hac di. p id advertendo solutis datis § 96 et 92 ad pla argua. solvenda —

§ 100 Ob: 1o summa amicitia phica. et moralis nequit spati cu inimicitia phica. et morali pt nos sd grã i summã amicitia phica et moralis pcatum inimicitia phica. et moralis go etc — R. concedendo ant. ad m. dico q grã dat et reddit amicum phice. independentr a quocumq. alio, contrariu hoc q d i fauet amicu moralr dedit a favori Dei condonante. pt favor pt negari a deo dispoa absq. deinde reddere amicu morali i cfus. cris grã n. cfus cris grã sm. i phisus. ac pinde pt impeniri grã sine illo dispoa absq. —

§ 101 Ob 6o impoe i impeniri amicitiam phicam sine morali go si moralis n. spatur cu pcato neque etm. phica. ans pt amicitia moralis i cx benevolentia seu amor Dei go iustus sd illum cui infundit grã n. pt Deus n. diligere n. spfuta benevolentia e cferre illi gram go etc — R. negdo ans ad pbatm. dico amicitiam moralem n. u benevolentiã utcumq. sd u id medio quo destruit inimicitia moralis hec autm. n. destruit pt sam voluntatm. cferendi gram. sd pt hanc voluntatm. et pt voluntatm. remittendi pcatum —

Qo 8a An iustificatio ponatur in eodem instanti in quo ponitur ultima dispositio ad illam — et An sit opus miraculosum —

Dico 1o iustificatio pt diciur iustificationem grã ponit sl. tpore in Adultis cu dispoe ultima et pfectionatur ad illam. hec assertio i cois cu s. th. hic q. 113 vide infra. pt q in introductione fm naliu. id contingit go etm. in introductione frm cnaliu. deinde q nullum fundu i ad oppum. dm. gretto notandae Limitare iustificatio pt dicit infusionem grã. aliud i si iustificatio sumatur late pt dicit totam seriem dispoum q fiunt paulatim. —

Dico 2o iustificatio n. i rigorose miraculum patet ex dictis tu de ente cnali. n. ad rocm. miraculi requirit q raro contingat et q sit pt legis nã. l. ordinis cois. ut ibi diximi q n. contingit in iustificat. dicit autm. opus miraculosu q fit a so deo et nequit fieri ab agi. nali sic contingit in eucharistia q dr opus miraculosu et tm. id n. i miraculum. L etm. posse contingere iustificationem in aliqs fieri pt com. ordinem. ac pinde raro ut de illa beati pauli. dicitur silis. iustificatis. dicuntur miraculosi. —

Dico 3o iustificatio roe tmi. pducti i maior oium. rex tratar. ad puras creas. n. grã i pfectior ois. donis. seu puris creis. q pticipatio i divine nã. et lt unio hip. sit illa pfectior tm. n. i ex tratm. ad purã. cream. et sic nil c. cum creatio autm. dr exprmi actionis. m. iustificat. gradi. sit a solo deo ex nihilo. grã. autm. n. i a so deo. ex nihilo —

Qo 9a De dispoibus in particulari requisitis ad iustificationem. —

Supponendu i ex sr dictis ad hoc ut iustificetur adultus requiri dispoem. liberam. cnalem. ad qm. sl. cum auxilio Dei cfentr. concurrit hic oia in superiorib. pvata manent quo supposito —

Dispoes seu actus qb. Adulti disponuntur ad gram. aptis enumerantur a in trid. ses. 6 c. 6 numerat n. hoc ordine. supposita grã. excitante et adiuvante. 1o i actus fidei 2o timoris 3o spei. 4o dilectis Dei 5o penitentie.

hoc ē detestatio peccati ob propositum suscipiendi sacramentum et servandi divina mandata idem fere

tr. 3 p. q. 85 ar. 2 ubi numerat 6 operationes dei convertentis cor per suam gratiam excitantem. —

sed ob: non semper omnes actus numerati precedunt quamlibet iustificationem ut experientia constat saepe n. homo non habet

actum timoris formalis aut spei etc. ergo etc. — Ad hunc ordinem non poni quia sit simpliciter necessarius in omnibus.

sed quia accomodatus est conditioni humanae et saepe hoc modo contingit ut notavit bene Suarez 3 p. tom. 4 q. 85 ar. 5 in

commentario unde plures doctores non esse necessarium hic omnes actus numeratos formaliter vega in trid. l. 6 c. 12 et plures

alii si autem quaeras quinam sint actus qui sufficiant virtualiter qui autem requiri hic formaliter dicam breviter

relinquendo caeteros dispp. ad alias materias in suis propriis locis. —

Primus n. actus qui exigitur a concilio est actus fidei de illo dico quod est necessarius quod formaliter habeat saltem ab illo qui nunquam

se exercuit in actibus fidei cum sit ut hic q. 113 ar. 4 et 2a 2ae q. 2 ar. 5 ubi late patet ex illo ad heb. 11

sine fide impossibile est placere deo credere n. oportet accedentem ad deum etc. ubi loquitur de actu formali tunc

ex trid. aligato quia ibi loquitur de adultis qui non receperunt baptismum et de infidelibus ut constabit legenti

concil: in illo ceb. ro n. quod id suadet n. sine fide impossibile est placere deo ergo requirit fidem in illo qui nunquam

habuit actum fidei nec virtualis fides nec formalis datur loquor n. de adulto qui non receperit baptismum.

ergo debet dari actus formalis fidei saltem quando non se exercuit in ullo actu. dico saltem quia probabilis est opinio

asserens in adulto fideli non requiri actum fidei formalem sed virtualem. de quo 22 q. 2 —

Adverte hunc actum fidei qui requiritur ad iustificationem non esse illam fiduciam quam asserunt herethici

dicentes quemlibet devere certo criddere sibi remitti peccata hoc enim damnatur in

tridentino sessione 6 canone 12 et 13 et capite 9 dubitari etiam solet an requirat

quod fides ad iustificationem requisita sit supernaturalis solum licet haveat obiectum

naturale sed criter dicit 2a 2ae questione 2 articulo 3 non sufficere quod haec solum

sit supernaturalis sed etiam quod haveat obiectum supernaturale de hoc et aliis in materia

teria de fide latengendum —

secundus actus quem petit concilium et dispositio est timor et de illo dico

non necessarium esse timorem formalem etiam in illo qui nunquam havuit timorem cum

est eo quod tradit hic questione 113 cum articulo 5 disputatione 2 difficultate

2 probat quia nullum est urgens fundamentum ad asserendum timorem

non posse iustificari sine illo ergo et cetera secus autem est de fide propter testimonium

apostoli rellatum —

de actu spei qui cetterum petit concilium dico aliquem actum qui formaliter

speret iustificationem ideo esse necessarium in eo qui nunquam havuit formalem spem

sive eo qui illam havuit et per desperationem perdidit et eo quod privat quia ad ~~[illegible]~~ am omnes

partem. nam ad hoc ut voluntas moveat ad consequendum aliquem finem necessarium

est quod videat esse aditum consequi illum et illud speret consequi ut patet in prudenti

modo operandi ergo ad hoc ut homo velit iustificationem necessarium est havere

aliquem actum quo speret illam sivi ideo esse las quendam secunda pars probat quia sufficit virtualis spes [illegible] et cetera dixi debere habere aliquem actum quo speret sive iste actus sit ex motivo formali charitatis sive ex quocumque alio licet non pertineat ad spem theologicam —

Dico 4º narius est actus formalis poenitentiae primo actus quo odimus peccatum de peccatis sive tali actus pertineat ad virtutem moralem poenitentiae [illegible] hic conclusio est communis colligit ex [illegible] 3 nemini poenitentiam habuerit omnes simul prohibiti videsuares 3 parte thomo 4 disputationes sectione 1 numero 2 hoc intelligitur per se loquendo quia in casu invincibilis ignorantiae aut inculpabilis oblivionis sufficit virtualis poenitentia ut notat suares allegatus numero 6 —

Dico 5º actus formalis dilectionis dei pertinens ad charitatem est narius per se loquendo ad iustificationem extra sacramentum hic conclusio est cum suares thomo 4 sectione 4 numero 2 fundamentum est quia ex sacra scriptura et conciliis praesertim tridentino colligitur esse necessariam contritionem perfectam per se loquendo extra sacramentum contritio autem perfecta l[illegible] actus ex motivo formali charitatis [illegible] necessario connexa cum charitate ergo etc. dixi per se quia in casu inculpabilis oblivionis et ignorantiae probabile est sufficere virtualem dilectionem —

Dico 6º formale propositum servandi divina praecepta est per se narium ad iustificationem fundamentum est nam hoc formale propositum appellat concilium dolorem peccati cum proposito non peccandi de cetero et [illegible] contritionis subdividit in contritionem perfectam et attritionem sed attritio [illegible] contritio est naria formaliter ergo et propositum non peccandi de cetero seu propositum servandi omnia praecepta in quo proposito includuntur omnia mandata

Cº 1º An gra iustificans faciat ultimam dispositionem ad illam.

1º [illegible] ultimam dispositionem fieri a gra in [illegible] med. et alii [illegible] ar 2. dico [illegible] 1º ultima dispositio ad gram. sive actus contritionis non fit ab illo habitu sed ab auxilio speciali dei [illegible] vide [illegible] 12 [illegible] ar 2 de [illegible] aliter [illegible] ar 2 ad 3 [illegible] ar 2 et [illegible] ar 1 ad 2 [illegible] hoc pendet ex institutione dei [illegible] ad [illegible] colligitur [illegible] sess. 6 [illegible] 6 ubi dicit hominem disponi per gram. excitantem et adiuvantem operante et cooperante sed [illegible] per has gras intelligit [illegible] actuale et non habituale [illegible] dicit hanc dispositionem seu praeparationem iustificatio [illegible] sequitur ergo non producit dispositionem [illegible] nulla dispositio physica praevia producit a gra [illegible] dispositio [illegible] actus contritionis non physice producit a gra—

Sed ob. 1º illud ioannis 15 sicut palmites non potest ferre fructum nisi manserit in vite. ita et vos nisi in me manseritis ergo non possumus facere opera conducentia ad salutem nisi ut in nos per dona habitualia [illegible] ibi denotari non posse fieri ullum opus [illegible] oportet sine auxilio grae. d. christi [illegible] dicimur aliquo modo manere moraliter [illegible] credimus per fidem amamus illum per charitatem. —

ob. 2º [illegible] dicunt nos non [illegible] facere opera [illegible] oportet sine infusione [illegible] sed spiritus sanctus non infundit

infundit ꝑ actus sed ꝑ habitus. g° habitus ē necessarius. Resp. negando ant. quia etiam dr̃ spum s. infundi ꝑ ipsū liberū infusum gr̃e. ut patet ex cōi modo loquendi et si ex ꝑtes aliqd ꝑtea etiam ꝑt n̄ sine ultimam dispoem. n̄ ꝑ fieri sine habitu. sed nullum actum sensale ꝑ fieri sine habitu. qd manifeste vr̃ falsum. —

ob: 3° ss 22 q 113 ar 2 dicunt infusionem grẽ ẽ priorem ordine nrẽ quam motum liberi arb. in deum. g° sentit gram. habitualem ẽ priorem in grẽ causẽ efficientis ultima dispoi. Resp. ss ibi n̄ dixisse infusionem grẽ habitualis ẽ priorem. motu liberi arb: sed sm. infusionem grẽ ꝑ qd intelligit gra. actualis l. gra. excitans qd colligit ex doctr̃a quā tradidit locis allegatis in ꝑvari⁰ ciis. —

ob: Si n̄ ē repugna qd gra. dedicat a contritione seu ultima dispoi. tmpe. a causa mali et dispo. ab illa in gr̃e causẽ efficientis. g° n̄ ē rō cur negetur ans. ꝑt nulla repugna dar in hoc qd ma. et fra. mutuo dedicant. g° silr. Resp. qd lt considerere id ē posi tm. n̄ ē fundū urgens ad asserendū id contingere. cū in oppum. habeamus fundū. in trid. n. ꝑciso habitu. auxiliū sensale ē sufficiens prium. ad ꝑductionem ultime dispois. Resp. 2° repugnare qd gra. dedicat ab illa tmpe a causa mali et dispoem. dedicere tmpe. a causa efficienti rō ē n. dispo previa ad fram. ꝑsupponit ad fram. g° in aliquo priori ē dispo. in quo priori n̄ ē fra. ad quam dispponit. g° esse ē in aliquo priori ante quam causet a sua causa qd manifeste impoli. ē ad ꝑvatm. omitto mam. et fram. sl. pendere utriusq. qa nulla pendet ab alia tmpe. ab efficienti. ideo posis. ē mutua dispa seus autem si penderent et q erat eius ꝑsupponeret ad suam causā efficientem. —

ob: In eodem tmpore in quo ē contricio ē gra. g° ille actus ē meritorius grẽ et glẽ. si quidem ē gratus charitati. g° gra. ꝑducit illum efficienter. R. omittendo 2 ans. et ꝑ cs. ad ultimam coam. negat sufficere n. ad hoc qd talis actus sit meritorius qd sit gratus moralr. gra. ꝑ concomitioni ē dat inter contricionem et gram. ut bene sur 3 p. q 86 a 4 sur. q no 22 st utera opera iustor. n̄ ꝑducunt phice. a gra. et tm. sunt meritoria ꝑt moralem informatm. grẽ habitualis. et qd aliqui dicunt contritm ꝑvenire moralr a gra. habituali ingrendi ē x̄ mum. dictum. adverte tamen qd 2m qd aliqd ꝑcedentem dispo. n̄ infrat in illo priori reg. in quo ē prior utrumq fra. gra. in eodem instanti reali. qd sufficit —

ob: 6° causa phica nunqa operat in eo momento instanti in quo ē. g° gra. ꝑducit actum contricionis. Resp. qd qd sit de ant. negando coam. qa iam ꝑducitur talis actus ex auxilio sensali. et sic n̄ ꝑt iterum ꝑduci a gra. —

instabis ultima dispo. petit ꝑduci ab habitu. et ꝑfectionato modo ꝑducat g° — dico qd contr. ille actus petit ꝑduci ab habitu. 2m se. utrum ut ē previa dispositio. n̄ petit ꝑduci ab habitu. sed ab auxilio —

instabis contricio ꝑt conservari ab habitu. g° et 2° ꝑduci. — dico qd attendendo ad actum 2m se. ut 2° ꝑduci et conservari utrum ut prebitura. n̄ ꝑt 2° ꝑduci qa ut ꝑvius supponit iam ꝑductus et qd ꝑductus conservet nullam implicat —

C° 2ᵃ Que prioritas et posterioritas det inter dispoem. et gram. —

dico 2° ultima dispo. et gra. et remissio peccator sunt sl. tmpore. ut qa in eodem tmpore in quo

introducit calor ut 2 introducit fra ignis et expellit aliaquaecumque fra. go sibi in modo tempori infunditur dispositio ultima ad gram et gra. et remissio peccati et ro apriori i qa fauentis qd in sil cadim pfectione dat gra. go hoi optime disposito et ultime ad gram dabit illico et sl. gra. peccati n. ubi 2m inimicitia gra. dyinit ut ptr suam impsalitatem go ctta — —

dubitat an virtus habitus infundat prius alio tempore. l. im sint inter se connexi ut n possit vnu sine alio infundi. afrat vega 1o 7 in trid. et 2o et alii n pu. vnum sine alio 1o infundi sd dmi aliqdo stringere. habitum fidei l. spei infundi sine habitu charitatis pt qa n i repugna in hoc go ctta 2o qa co mo quo aliquis se disponit ad gram seu ad dona grae co mo attribuunt illi sd bene pt homo disponi ad fidem et n ad gram go 3o qa si aliquis accederet ad baptismu in peccato mortali et sine dispoe illi n infunderet habitus charitatis et grae et tm esset fidelis go qa haberet habitum fidei n. n. sufficeret actus qa qdo cessaret ab actu tunc n esset fidelis qd i falsu nullus n. pusi qa cessat ab actis fidei i infidelis —

qd si dicas trid. ses 6 et 7 dicit in iustificatione hec oia sl. accipit homo fidem spem ctta ergo sentit trid. unum habitum sine alio n infundi — dico qd intelligitur expi dei hec oia accipit homo qhs. si ipse n ponat obicem. oia illi dabunt iterum si disponat ad gram. oia illi dabunt qa gra i radix oium virtutum. qdo autm dicit oes virtutes infundi. sl cum gra. n ingit de virtutis in u phico. sd 2mu moralem qa sine gra nullae virtus moralis —

qd si dicas habitus charitatis nequit 1o infundi sine fide et spe go neqs habitus fidei pt infundi sine charitate. — dico qd habitus charitatis nequit infundi sine aliis l. iam infusis l. tunc cu illa qa habet necessaria connexionem cum gra et gra oia afert secum. —

dico 2o dispo i prior in gre causae malis. qm infusio grae sanctificantis patet qa causa co mo quo i causae prior effu go dispo co mo quo i causa malis i prior suo effu. 2o infusio grae dependet ab illa tmpm a causa malis

dico 3o gra actualis i prior in gre causae efficientis qm ipsa dispo patet uo ptr rom datam in fi pcedenti —

dico 4o gra sans nullo mo i prior qm dispositio previa qa in nullo genere causae pendet dispo a gra. sanctificante go ctta —

Qo 2a quibus dispositionibus augeat l. conservet gra —

dico 1o gra sans. conservat aso dico in gre efficientis phia. pt qa nulla causa creata efficiens i assignabilis aqua conservet go ctta —

dico 2o gra in adultis dicit tmpm a causa morali ab observatione preceptor patet qa qdo hec n dat nu gra dat et qdo hec dat cum gra go ctta qa observa melius dr dispo qm causa — —

dico 3o gra meritoriis et dispositivis augetur pr bona opera pfectionata s. sinalia hec uo i certa 2m fidem videat trid. ses 6 et 10 — —

dico 4o pr qdlibt peccatum mortale destruit gra i certa uo definitur in trid. sr lucru sessione 6 can 11 — —

dico 5o pr qdlibt peccatum mortale destruunt dona spus s. q co ut certa reputat a dd.

q dicunt

hic dona sm existere in iis q in gra et constitui cumque stat qd in peccatoribus deme alia q beliti. dispos. impugnat. sint initium iustificationis ut dictum manet de l q 3 —

Sd cra 4 um dubitat An gra. p peccatum destruat phice efficienter aut moralr. et dispositive. R. destrui moralr dispositive: et demeritorie qa iis uo et pt qo peccatum nil phice pduit pao explar gra. q ni efficienter ab illo destruit at vo destruit moralr gram qa abertit hoim. a dco et i moralis dispositio et demeritum ptr qd deus desistit a conservat illius gre. —

Sd ob: dr 2a q 24 ar 10 corp ubi dicit qd peccatum efficienter corrumpit gram — dico qd sm. vult qd corrumpat gram efficienter moralr. causat n. moralr. demeritum ob qd desinit et gra. ni vo ingendus. i de efficientia phica ptr dicta s. superiori — —

dico 6o gra sanct. ni minuit p peccata venialia nec p aliqd aliud ptr peccatum mortale. itaut destruat aliquis gradus. manentibus aliis i uo certa pt qa p peccatum veniali ni amitit gra nec charitas. ut communis qd illa dividi qa i libus offensa. q spatit ut a ... dividi qa si p peccatum veniali destruitur gradu gre p multa venialia destruerentur tota et sic homo in peccato mortali qd plus + qn. falsum. qd autm ni perdant gradus gre alis manentibus patet qa nil gre destruit nisi per peccatum sd peccatum veniale ut diximus nil gre diminuit et peccatum mortali totalr destruit gram. qo ni pt destrui gradus gre itaut alii gradus maneant — —

Dius ioitr dr p venialia minui ferborem charitatis qo illa — R qd dr minui ferbor quoad actus qa cum mentem distrahant impediunt illius cnatum et uberiora auxilia. unde fit ut non eliciat actus ita ferbentes et intensos sd in habit. nil efficit peccatum veniale. —

Qo 114 Angelici doctoris —

Do 1a De merito —

Post qm egimus de iustificatione recto ordine sequitur ut agamus de merito qd i eius fructus ut dicit trid. ses 6 c 16 in ipso titulo de aliis q hic tractari solent sm. dicimus q ad nrum. institutum et tractatum. spectant — .

Qo 1a Quid et Quotuplex sit meritum ubi de conditionibus ad illud requisitis —

§. 1. dico 1o meritum in bonam ptm. acceptum (accipi n. solet in malam) i opus moralr bonu. aliquo mo dignum premio dixi aliquo mo ut ~~...~~ meritum de congruo cpthendat s. cum merito de condigno. hec uo ex terminis patet — —

§. 2. dico 2o aliud i meritum de congruo aliud de condigno ita St 1a 2a q 114 ar 3 et 16 meritum de condigno solet accipi p merito de condigno legali et i illud cui ex promisse dui sferrentis ius et ni ex valore operis debetur premiu. ug si rex se obligaret ad dandum premiu maximu ptr aliqd opus. aliud i meritu de condigno ex valori operis qd ppsponat pactum dandi premiu. ceteru valor ipsius operis causet equalis s. maior premio meritum de congruo i illud cui nec ex lege dui sferrentis ius neque ex valori ipsius operis dat premiu sd sm. ex quadam congruitate et decentia qm. ad illud hec — —

§. 3. dico 3º ad quodlibet meritum sibi de congruo sibi de condigno apud deum hæ duæ conditiones requiruntur 1ª quod opus sit moraliter bonum quia si non est ita non placebit deo et inde non erit meritorium apud se 2ª quod sit liberum nam ubi non est libertas non est meritum ut dixit .... de gratia et libero arb: cap 2 et ratio est quia meritum est aliquid morale quod procedere debet ab aliquo principio morali scilicet ex libertate ulterius specialiter ad meritum de condigno requiritur 3ª conditio scilicet quod sit moraliter proportionatum præmio aut ex valore ipsius operis aut ex lege conferente ius alioqui meritum de condigno non ingeret distinctum a merito de congruo. 4ª conditio quod procedat a persona deo grata constituta in statu viæ quia extra hunc statum nullus datur locus merendi de aliis conditionibus an requirantur statim agemus —

§. 4. rogabis an gratia sanctificans requiratur ad meritum de condigno — dico ad promerendum de condigno meritum supernale requiritur gratia sanctificans ideo est communis et certa ita docet hic ... ubi ... Tumul ... alios ... de iustificatione ... ad corint 13 si charitatem non habuero nil mihi prodest nempe ad promerendum de condigno opus extra charitatem ... extra gratiam nil valet ... meritum vitæ æternæ et fructum iustificationis ... meritum solis iustificatis est ... et alia similia de merito ex condigno ... quia persona ... non est in gratia est in peccato mortali aut originali quia opus illius procedit a persona inimica et ingrata quod non potest mereri de condigno quia ... opus ... valorem ... meritum non est ... opus equalis valoris ... dignitatis si autem homo constitueretur in puris naturalibus etiamsi non ... amicus ... opera ... naturalia non mererentur de condigno ... illis præmium supernale ... posset mereri præmium naturale.

§. 5. Adverte quod si homo ... deo gratus ... extrinsecam ... adhuc esset meritum apud illud de congruo vitæ æternæ ... cuius opera ... minus proportionata quam si ... a gratia inhærente —

§. 6. 3º rogabis an ad meritum de congruo requiratur pactum seu promissio dei — dico ad meritum de congruo itaut deus teneatur ex iustitia dare præmium requiritur pactum et promissio dei est communis et ut ... ad corinth ... actio nostra non habet rationem meriti nisi ex supposito dei ordinatis ... quia deus est supremus dominus et absolutus quod ad hoc ut operetur ex iustitia debet ipse velle se obligare alioqui si nos independenter ab illius voluntate possimus illum obligare non supremus et absolutus dominus esset. rursus promissio potest fieri multipliciter scilicet itaut deus solum teneatur ex fidelitate dare quod promisit ut gratia penitentibus promisit remissionem peccatorum est dare gratis et solum ex fidelitate at vitam æternam tenetur dare iustis ex iustitia reposita est mihi corona iustitiæ dicit Apost quod ad hoc ut detur meritum cui deus ex iustitia teneatur dare præmium requiritur pactum quo se obliget ex iustitia —

§. 7. ob 1º contra hanc doctrinam talis promissio non est nota animabus iustis sed promissio conferens ius debet esse nota illis quibus fit contractus quod ... dico illam esse communiter notam et acceptam iis qui se subiiciunt dei legi nam ut dicitur ad heb. 11º credere oportet accedentem ad deum quod est et quod remunerator sit. 2º sufficit hanc promissionem esse acceptam et notam ab ecclesia nomine omnium si ... aliquos contractus promissos nomine omnium ...

ob: 2º ... merita iustorum solum habent valorem ex pacto et promisse dei negatur ... pactum requiratur

ad induendā obligatm. tm̄ n̄ valorem: sd ꝓportionem dat operi loquor de operibus meritorijs ex condigno condignitate operis et n̄ condignitate legali. ergo hic sa promissio dat valorem.

§ 8 Rogabis an ad meritum de condigno requiratur illud referri in deum actuali vel habituali per charitatem. R. si loquamur de actibus charitatis et naturalis eliciti ab hoc iusto sufficit relatio habitualis per charitatem et cuius uo adverte hanc relatm. habitualem ab aliquibus dici virtualis ut ex trid. ses. 6 c. 16 ubi ait per opera quae in deo sunt facta per virtutem quae per influit et can. 32 dicit mereri bonis operibus quae fiunt per gram. sed oia haec conveniunt actibus s. naturalibus elicitis ab homine iusto ergo nil amplius requirit praeter gram. et habitum charitatis quae dicit relatio habitualis in deum

§ 9 R. 2o si loquamur de actibus mere naturalibus ut illi sint meritorii de condigno requirit relatio virtualis per aliquem actum s. naturalem aut charitatis aut cuiuscumque alterius operis s. naturalis sive praesentem sibi absentem. ut quia ad hoc ut opus sit meritorium de condigno neque est quod procedat aliquo modo per gram. hoc est quod aliquo modo concurrat gra. sufficit quod opus procedat a gra. sed opus quod procedit virtualiter a motore gre vere dicitur procedere a gra. ergo sufficit relatio formalis vel virtualis in operibus mere naturalibus. si n. nullam relatm. haberent nullo modo procedunt a gra. si ergo nullo modo proveniunt ab illa nullo modo erunt condigna premii s. naturalis alioquin ex viribus nrs possemus mereri bona s. naturalia quod est error pelag. in ma de charitate plenius

§ 10 nunc suppone virtualem intentionem si proprie loquamur dici quod cessit actualis intentio est iam n̄ existit manet tm̄ aliquid ab illa relictum per quod censetur voluntas in illius virtute moveri ad actionem. vg. quod aliquis habuit intentionem peregrinandi ad d. Iacob. quibus autem in progressu n̄ habet intentionem illam sed ex mente exciderit tm̄ dicitur moveri ex virtute illius quia ex vi illius intentionis vel relatione exercitio medior est ad eam ordinant

§ 11 Rogabis quae n. concurrant ad augmentum meriti breviter R. n. de hic in ma de charitate. oia n. quae reddunt actum iusti meliorem et stimabiliorem reddunt illum maioris meriti. reddit n. actus magis meritorius 1o ex mo intensione ceteris paribus. 2o ex ma excelentia specifica obi formalis ceteris paribus 3o ex mo eminentiae obi etm. malis. si per illam reddat actus dificilior ut elemosina dinarii vel centum aureorum et hoc in ceteris paribus. 4o ex mo conatu labore et difi sibi quia obm. est magis arduum sibi per circumstantias. et hoc ceteris paribus 5o multitudo bonorum operum. 6o ex continuatione et perseverantia libera et hoc ceteris paribus. n. si cetera n̄ sint paria actus remissus pt magis mereri actu intenso vel per dificultatem et arduitatem vel per rationem formalem obi. et alia similia de hoc in ma de charitate

§ 12 et si ob: 3o id quod dicimus de stricione s. quod si infinite pro ꝓportionalis in partes. occurbit actus ac proinde quod dat infinitum meritum quod est plane falsum. R. inequalibus partibus n̄ addi de tam pl. ... n̄ addi equalis per inoibus atque inde n̄ fieri infinitum meritum sed finitum

§ 13 denique dignitas personae auget in ordine gre. meritum denique oes circumstantiae quae concernunt dignificare actum et hoc ceteris paribus

§ 14 dices quo modo intelligit id quod dt. c.c. quod illa dicit gram. esse principium meriti. principalius quam charitatem quam alias virtutes. dico quod intelligit quod ceteris paribus actus charitatis est magis meritorius quam aliae virtutes quia charitas ex suo modo tendendi est principalior virtus

§ 15 An opera iustorum sint magis meritoria per unionem cum Christo. Dico opera iustorum esse magis meritoria
per unionem cum Christo et ratio est quia cum iusti sint membra viva et unita cum suo corpore, quod est Christus, efficiunt opera
magis meritoria ac si essent membra alterius capitis inferioris —

§ 16 Rogabis An iustus ut membrum Christi satisfaciat ex rigore iustitiae. Dico iustum quomodocumque consideretur
dum maneat in ratione personae finitae non posse satisfacere pro peccato mortali proprio vel alieno de hoc cum
disp. in ma. de incarnatione de 3 cosa de 17 parte 2 post autem ad equalitatem satisfacere pro peccato veniali
ut dixi disp. de 3 potest satisfacere pro pena temporali quae remanet post remissum peccatum non ad
culpam et penam eternam et ratio est quia bona opera iustorum consequi equivalere pro illa pena ...

Quaestio 2a An operibus iustorum debeatur augmentum gratiae et gloriae de condigno proprie et ex iustitia —

§ 17 Supponendum est ut certum de fide iustos mereri per sua bona opera sensualia mereri vitam eternam
ut definit Trid. sess. 6 ... cap. 16 ... ut certum 2m scil. can. 32 esse meritoria augmenti gratiae
vide infra ... ar 3 et q. ubi Zumel et Med. —

§ 18 hoc supposito inter catholicos est dissensio an hoc meritum sit de condigno et ex iustitia. 1a sententia absolute negat
meritum de condigno. ita Arim. de 27 q. 1 ar 2 et alii. 2a sententia concedit meritum de condigno. sed late et
improprie ita durandus 1 de 27 q. 2 col. 3 et in 2 de 27 q. 2 col. 3. 3a sententia concedit meritum de condigno
sed non ex valore operis sed quia deus voluit acceptare ad tale premium. ita Scotus 1 de 27 q. 1 ar 1 versu
hic potest dici et alii. 4a sententia concedit premium de condigno ex condignitate operis sed adhuc est dissensio an illi
debeatur ex iustitia. negat Med. 1.2 q. 114 ar 3 et Vaz. ... de ... —

§ 19 dico 1o opera iustorum esse proprie meritoria de condigno. condignitate operis ipsius et ex propria iustitia
deberi illis augmentum gratiae et gloriae. 1a pars est comm. ita D. Th. 1.2 q. 114 ar 2 ubi cum Med. Zumel et alii
probatur 1o ex locis scripturae in quibus opera iustorum esse digna gloriae et vitae eternae. ubi ex communi phrasi inquit de merito
ex condigno. probatur ex illo ad thessalon. 2 c. 1 sustinetis ut digni efficiamini regni dei. Apocalipsis 3o
non inquinaverunt vestimenta sua. ambulabunt mecum in albis quia digni sunt ergo illa ... probatur ratione quia
meritum de condigno est illud quod 2m moralem estimationem ... habere proportionem et valorem equivalentem
premio ut patet ex illis definitionibus sed sic se habent opera iustorum sensualia ergo probatur minor quia proportio et valor
operis attenditur ex sua morali dignitate operis. sed gratia est forma moraliter dignificans et aliquando
quae ... proportio dicitur ... equalis imo maioris dignitatis augmento gratiae et gloriae quod ...
2o quia ... forma proportionat opus in quo est forma ergo proportionat personam in ordine ad vitam
§ 20 eternam ergo illius opera —

2a vero pars quod ex iustitia debeatur illis premium augmentum gratiae et gloriae vide nostrum opusculo
de iustitia dei sect. 1 no 1 probatur ex illis locis in quibus deo tribuitur in retribuere premii iustitia
ut 2 ad timotheum 4 no 2 reposita est mihi corona iustitiae in illa die ad heb. 6 non enim iniustus deus
ut obliviscatur operis vestri. quae loca ... expositione adversariorum ... iniciamus ... intelligenda sunt rigorosissime
ex ... ... nihil inconvenienti sequatur sed ex eo quod ... de propria iustitia est peculiaris
virtus ... nullum sequitur inconveniens —

§ 21 probatur 2o ex illis locis in quibus promittitur premium ... operibus ... mercedis ... ad corinth.
unusquisque propriam mercedem accipiet 2m proprium laborem mercedem autem 2m Apostolum non est gratia
sed iusta ut ad rom. 4o ei qui operatur merces non imputatur 2m gratiam sed 2m debitum ergo ... et ad hoc
facit parabola denarii apud mattheum 20 3 Arausicanum 2 c. ... can. ... deberi ... mercedem
bonis operibus sed gratia quae non debetur precedit ut fiant idem dicit Trid. et clarius vide ... c. 16 sess. 6 —

§22 ut p^r ex pp. ... Lovy. Vern. L^o de gra. et Libero arb. ad finem agens de prio ... ait premisu
i ex misericordia. sd ex iusticia. ... ... videant alii apd. ... ... f. 20 —

§23 ut ... nulla implicatio asserit in hoc qd deus iusticiae se debitorem. ex eo qd voluerit ex propria
iusticia. in hoc sn. nulla implicatio asserit. frali loquendo ex deus implicatione qe dant in creaturis qs
deus ut offerre se debitorem ex iusticia ad retribuendu glam p bonis operib. qd autm defacto stingat
colligit ex ut. et pp. g^o etc. —

§24 ob: 1° adversarii oia loca ut. supra dicunt oia nra opera et cum ipsa gla dicunt dari gratis ut
ad rom. 6 gra dei vita eterna et ad rom. 8 n sunt digne passiones huius temporis ad futuram glam
in oib operib. cum in ipsa gla et coitr. in oi retributio premiori dari aliqd p retributum sit ex misericordia
n. deus et tribuit qd ex sua iusticia debet et aliqd amplius. ... loquitur dr deus premiat ultra
condignu qd colligit ex illo luce 6 n° 22 mensura bonam et confertam et coagitatam et supereffluentem
vide velar Toledo. 1° s. de iusticia et 20 et summatim ad illud n sunt condigne passiones cum loquit Apostolus
de illis p... valore ... intrat vita glosa. et dr n sunt condigne ad totam glam x... nuperdicam —

§25 ob: 2° obm. iusticie commutative equalitas aritmetica i. equalitas unius ad unum. sed inter
duas res. rei dari et accipi. itaut quis reddat quantum accipit sd hoc nequit inveniri inter deum
et creaturam qd crea. nil pt dari deo ut ad rom quis prior dedit ille et retribuet ei — Dr omittendo ...
et negdo m. n. ex ... deus servat equalitas aritmetica qis dat equale merito hois. addi qd et homo
nil dare deo si tm. ex motibo iusticiae voluisset dare equale qa n pt dare n dare. sit autm iusticiae
... imveniri inter deu et creaturam. ad id v^o qd dr crea. nil pt dare deo qd nil pt dare qd n sit
ab ipso deo acceptum p suam gram. sd illud dr dare qa poterat n dare et dedit sic n. dr p bona
opera dari honorem et glam. deo ... nra ... tolerit a deo —

§26 ob: 3° inter pm. et filium n dat iusta nec. inter servum et dominum ut coitr dr sd deus et crea
sic se hent g^o etc. — Dr inter pm. et filium et dominu et servum n inveniri iusticia. si filius et servus
n hant bona propria et subiicitur sue dispoi. ceteru si talia bona hant p... inter illos dari iusticia.
ut patet ex pa. g^o etc. —

§27 ob: 4° de roe iusticie distributive equalitas geometrica i. equalitas proportionis ... habitu
ad psonas in distribuere bonor cor sd hec distributio n invenit in divino iudicio sd sm. equalitas
rei ad rem g^o etc. —

Dr concedendo m^a et negdo m. Lr. n. deus attendat et det equale p operib qa ... conveniat ad pulcritudinem
celestis ... attendit dignitas psone et unicuique 2m suam dignitatem tribuit deinde meo
videri sm. hoc argum ad sm. pt n dari iustam distributivam. in deo ceteru qd n det commutativam
n pt qd sm. hic defendit —

§28 deus iustus sm. hoc ius ad premiu qd ptinet ad iusticiam commutativam g^o. — Dr negdo ans. n.
iustus ht ius ad premiu qd debet suo operi u ht ius ad aliud premiu s. ... ps corporis
celestis qs ps. dat cuilibet 2m suam dignitatem. —

§29 ob: 5° quilibet actus dei voluntati ht p obo frali bonitatem diam ut summe amabilem e i
obm. charitatis g^o indeo n reperit actus iusticie — sd hoc argum ab oib solvendu i n. nullus i qn
concedat misericordiam et alias virtutes morales in deo — Dr g^o Lr obm. ... frali sit dia voluntas
nihilominus

ac pinde.

2m hanc consideratam: quia actus voluntatis in deo sunt charitatis utrum possit deus habere alia. oia creata a frati obo. 3tio et ratio huius, actus dei iustitiae ut patet in misericordia et aliis —

§ 30 deinde notandum est aliud est loqui de actu iustitiae 2m aptum et hic potest haberi etiam si nulla dei obligatio iustitiae. ut: etiam si ego nil deberem paulo possum habere actum ex motivo iustitiae quod est proprium ius pauli ut vellem quod suum ius ei tribuar et hic dat frali in deo cuius obiectum est ius creatum. Impm. aliud 2riu aliud vero est loqui de actu iustitiae 2m moralem obligationem. qua quis tenetur aliquid dare alteri et huic obligationi potest satisfieri etiam si fiat per actum. hinc. mot. ex motivo frali aliud diversum a motivo frali iustitiae et hic etiam actus reperitur in deo ut 3o probatum manet —

§ 31 ob: 6 sequitur imperfectio in deo ex eo quod sit debitor creaturae. quo ait potest quasi teneretur ex iustitia minueret eius dominium. siquidem non potest pro suo libito de illa disponere. go. ctta. Et negando ans. imo perfectio est sit potens conferre dominium ei qui non hebat nullam imperfectio quod sit debitor creaturae quia quod ipse voluerit conferri ius ad illud premium —

§ 32 instabis deus promittit poenitentibus gratiam et tamen eam non dat ex iustitia go promissio dei non efficit dare ius — Et 2m est promissionem aliam .s. ex fidelitate et hac non confert ius ex iustitia alia ex iustitia conferens vim et ius 1m non promissionem intervenire in ius quod poenitens et dat gratia colligit ex Trid. ubi dicit iustificari gratis per gratiam ipsius ctta 2m autem intervenire in dando gratia et augmento gratiae iustis colligitur ex allegatis ut ait 2o advertere posse dare promissionem etiam si onerosa non sit sub conditione quod faciant bona opera sed oio liberalis et sine onere quod dat ius ex iustitia quia hoc pendet ex voluntate illius qui vult tali modo se obligare —

§ 33 3o probatum est arguit et dico quod non minuit dominium dei quia etiam si maneat debitor et creatura habeat ius adhuc potest de illo disponere per dominium alterius quod de illo habet sicut rex etiam si solvat id quod tenet ex iustitia adhuc de illo potest disponere prout oportuerit —

§ 34 ob: 7o deus potest negare iustis gloriam ergo illis non dare si debitor illis ex iustitia non posset quia faceret iniustitiam go ctta — Et quod deus ex suppositione suae promissionis non potest negare gloriam quia iniustitiam faceret potest tamen absolute et non facta promissione conferente ius et hoc sensu probat supremum dominium quod habet supra creaturas. quod dicit D. T. 1 2 q. 114 ar. 1 ad 3 ubi dicit si deus non redderet iusto premium faceret contra iustitiam — advertens quod quidam aliqui pp. dicunt deum non esse debitorem. non obligari ingendi sed id non invenire in deo cum imperfectionis quod dant in creaturis. iustitiam seclusis illis id sedunt ut patet ex sic dictis —

§ 35 instabis in deo non reperitur ro dati et accepti nil a creatura dat. nec deus accipit hoc go requiritur ad iustitiam go ctta. Et id non est ulterius verum. quod bene potest homo ex sua mera promissione obligari ex iustitia ad dandum aliquid alteri homini. et tamen nil accipit 1. dico. semper debere dari ro dati et accepti et hoc verum est quod deus dat et homo accipit 1. etiam et homo dat et accipit deus modo dicto. 1. 21 —

Quo 3a quae non cadant sub merito ubi plures difficultates examinantur —

§ 36 1a difficultas est an homo possit sibi mereri 1a gratiam et remissionem peccator. dico 1o homo non potest de potentia ordinaria sibi mereri de condigno 1 gratiam iustificantem est de fide. ita Trid. sess. 6 c. 8 gratis autem iustificari ideo dicamur quia nil eorum quae iustificationem praecedunt iustificationem gratiam promerentur ro est principium meriti non cadit sub merito. sed gratia est principium meriti go ctta —

§ 37 dico 2o homo de potentia ordinaria non potest mereri nec de condigno nec de congruo 1a gratiam actualem

seu 1m auxilium

gratuitum. neq initium. impetrandi infali. auxilia grę. hęc aoi certa n. oỹ. dypo e pt hiri. ame 2m auxiliũ i naly. hęc autm. nullum meritum hẽt. rñ grę. ut sr dictume go etc. —

§38 sd solet dubitari An homo ꝑ otricionem ꝑfutam. posit saty facere. ad equalitatm ꝑ peccato mortali. et mereri de odigno illiꝰ remisionem. — Dy ñ ꝑũ. ꝑ otricionem saty facere. ꝑ peccato mortali vide in mã de incarnati neq etm. pt mereri de odigno. remisionem peccati. n. remisio et iustificatio ut nuper dicebam. i gratis e d si dicaꝰ. in eodem instĩ in quo dar otricio dar grã. go in illo instĩ i digna. et ꝑfuta grã. go etc. — dico ed 2t sl. sine mpore. exterum edo ingrẽ. dignificata agrã. iam ꝑsuponit grã et expulsio peccati. in aliquo priori roꝫ. peccatum. n. ñ expelit a otricione. mem. a causa formali. sd sm. agrã. — —

§39 dico ed 2t homo ñ posit mereri de odigno. 1m gram. santificantm. et remisionem peccatoꝝ exterũ pt de ~~ogrue~~ ogruo id mereri ꝑ opera ex auxilio sopnali facta. pt eo talis operis nil dyt go etc. Si rogabiꝰ an posit homo dipoã. absã. mereri 2 gram. de odigno. — dico ed si loquamur de merito puri legali ñ e rõ nea ab ullo negabit id ꝑ poam. absam. ꝑũ. fieri si vo sermo sit ex merito ex dignitate operis etm afirmandume 2t id neget a 2umel. pt 2 q4 ar 3 de 5 —

§40 sd dico si homo fieret sanctꝰ ꝑ unionem. hip. posit de odigno. mereri etm. gram. santificantm. patet eo ille hiret fram. et premiũ maioris valoris go posit ꝑ operare facere ed infunderet illi grã. santificans —

§41 dico 2o si homo fieret amicꝰ ꝑ extram. dilectm posit mereri ꝑ sua. opera gram. santificantm. de odigno. patet pt ille hiret ed ed requirit ad meritum. de odigno et aliunde. hiret valorem equalim go —

§42 dico 3o bene pt mereri 1 gram. de odigno. ꝑ merito futuro i tamen dr antitipata solute vide in mã de incarnatẽ. rõ i eo ñ implicat go etc. —

§43 dicꝰ antitipata solutio ñ i debita illi operi go etc. Dy ũ debitam. suposita promisione duĩ. oferentẽ eiꝰ. ad talem. anticipatm. ꝑ meritum futurum —

§44 dubitar an homo posit sibi mereri 1 glam. de odigno. — dico ꝑ ultimã dypoim. ad gloriã. ut ingat frata. grã. meret de odigno 1 glam. pt eo tali dypoi. ut frateꝫ. charitate. nulla ex odicionis requisitis ad meritum dyt. go etc. anq pt dycurrendo ꝑ odicones —

§45 dubitabiꝰ an homo posit sibi de odigno mereri. aumentũ grę. et glę. ꝑseberantiam et reparatm. post lapsũ et quo mo id posit de ogruo —

§46 certume hoem iustum. mereri de odigno. aumentum grę. et glę. ita hẽt ex trid. sesi 6 can. 24 et 32 —

§47 dicꝰ 1o grã e eiꝰdẽ roꝫ. cum aumento sd 1 ñ pt cadere sub merito go neq aumentũ alioꝫ grã. iam ñ yet grã. 1 Dy 2t sine idem phiũ. ñ tm ũ idem morale eo 2 grã. ꝑsuponit prium. merendi 2a autm. nullum. suponit ꝑ ed. posit mereri et 2t mereat gra i grã. rñ. neq purę. exterũ rñ alteriꝰ grę ñ i grã. —

§48 dico 2 ultimã dypoim. ad gram. ut fratm grã. mereri de odigno aumentũ grę. et glę. pt eo nil dyt go etc. 3 dico ñ pt homo ex coi lege sibi mereri ꝑseberam. in grã. absĩ. dandam. de odigno usq infinĩ. vitę. et i certaet coꝫ pt eo edo homo hiret hoc meritũ yet certꝰ dyna predystinati em. certitudinẽ nemo 2m coem. legem. pt hire go etc. dixi absẽ dandã n. bene pt iustꝰ. mereri et ꝑseberã sub. odicione dandã. s. si ñ omiseret peccatũ. mortale n. meret aumentũ grę. e ñ i ab illo auferenda

nisi omittat peccatum quo ille sibi iustus merito maiora auxilia ad perseverandum sub conditione boni usus priorum auxiliorum non facientis quod in se est ex prioris auxilii gratia deus ei denegat gratiam. Deinde homo non deserit a deo nisi prius ipse deum deserat —

§ 49 colligitur ex hoc iustos posse considerare humiliter in suis meritis non tamen propriis viribus comparatis sed dei dono videatur modo cap. 6 c. 22 deinde solet quaeri an sit licitum operari intuitu mercedis, et certa ut ex illo psalmi 118 inclinavi cor meum ad faciendas iustificationes tuas in aeternum propter retributionem, vide pp. ad hunc locum —

§ 50 dico quo perseverantia absolute danda cadit sub merito de congruo saltem. Tu vox qui in re est perseverantiae impetrandi. vide velasquez l. 5 de iustificatione c. 22 pp. ex aug. c. 7 l.o de dono perseverantiae et 6 ubi dicit donum perseverantiae mereri posse, propterea non est quod id communiter nec aliquid obstans. affert et hic superius fundum auxilii quo ille —

§ 51 sed ob: dt 22 c. 114 ar. 9 quod ait perseverantiam non cadere sub merito. R. est intelligendum de merito de condigno non vero de congruo —

§ 52 dico 2o homo non potest mereri de condigno reparationem post lapsum patet quia loquimur de peccatore et de hoc certum est non posse id mereri ab illo de condigno. L. de iusto quod dum est in gratia sibi mereatur reparationem si in futurum incidat in peccatum et nec hoc etiam quia nullibi talis promissio facta est iustis quo non meretur de condigno talem reparationem. non enim datur meritum de condigno sine promisso —

§ 53 dico 3o bene potest homo mereri sibi de congruo per opera supernaturalia reparationem post lapsum patet quia illis operibus nil deest ad tale meritum quo ille videatur vega opusc. de iustificatione c. 17 et l.o 2 in trid. c. 7 —

§ 54 ob: peccator est inimicus et indignus divina amicitia quo nec de congruo potest suam gratiam mereri. 2o quia 2m pp. et conc. dicit gratiam dari gratis peccatoribus — R. peccatorem quia inimicum non posse mereri de condigno gratiam. L. de congruo. id posset etiam si inimicus ad id quod dicitur quod gratia datur gratis scilicet dat. sine meritis de condigno et sine debito iustitiae cum hoc autem stat quod illam mereatur ex congruo quod meritum non arguit debitum sed sam. decentiam in opere remunerationis praemii conferendi —

§ 55 sed ex dictis dubitatur an meritum de congruo respectu praemii supernaturalis requirat gratiam sanctificantem et auxilium supernaturale. R. ad meritum de congruo stricte sumpto non necessario requiritur gratia sanctificans: L. ad meritum de congruo respectu supernaturalis praemii necessario requiratur auxilium supernaturale. dixi ad meritum de congruo stricte. non ab aliquibus sumi solet latius pro quolibet opere sive naturali sive supernaturali. loquimur quo de illo merito de congruo quod supponit proportionem operis ad praemium — adverte quod non est implicatio quod aliquid naturale mereatur proprie de congruo praemium naturale. dixi etiam non requiri gratiam sanctificantem. non peccatores merentur de congruo suam gratiam ut nuper probavi quo ista non requiritur ad hoc meritum dixi etiam ad hoc meritum stricte respectu praemii supernaturalis requiri ad minus auxilium supernaturale. patet non opus mere naturale et nec physice supernaturale nec dignificatum ab aliquo supernaturali non est stricte meritorium de congruo respectu praemii supernaturalis. alioquin opera mere naturalia essent meritoria de congruo stricte quod est error infidelium quo ad hoc ut sint ita meritoria saltem debent habere aliquid supernaturale quo ille — —

§ 56 ex dictis infertur ad quodlibet praemium supernaturale debere dari meritum sive sit de condigno sive proprie de congruo supernaturale. L. physice. L. moraliter dignificatum ab aliquo supernaturali. s. gratia — colligitur etiam quod opus quod physice est supernaturale indiget auxilio supernaturali ut patet quod vero solum est supernaturale moraliter scilicet quia dignificatur a gratia non requirit ad suam productionem auxilium supernaturale sed supponit tale auxilium quo productum fuit. gratia illi dans valorem. ratio est manifesta quia quod est supernaturale isto modo nil intrinsecum supernaturale habet quo ad sui productionem non illo auxilio supernaturali indiget. — adverte quod licet verum sit peccatorem opere naturali posse mereri de congruo praemia naturalia

tamen non

tm. n' i certum. capu. mereri de cdigno. q^a ad hoc meritum requirit promissio du' hec autm ubi i asignata —

§57 Rogabis An premium infalibr. asequar p meritum. de cdigno. et de cgruo. — dico meritum de cdigno infalr. et certo asequit premiu suo tmpore promisu. si serbent o$\tilde{e}$s cdiciones ex pte hois. patet ie q^a meritu de cdigno includit promisione du' hec autm infalr. serbat si serbent ex pte hois o$\tilde{e}$s cdiciones. dixi suo tmpore. n. n' dat gla. statim si mereat de cdigno. nisi qdo promisae e. post mortm. — —

§58 deinde dico meritum. ex cgruo. cui n' i annexa promissio du' n' infalr. asequit premium. sicus vo illud qd secum ht. hanc promisionem. patet ie n. n' i de roe meriti de cgruo. qd. heat secu promisionem. sed qd opus sit pporcionatum. ad premium. et qd ipsud. n' asequar premiu. patet q^a simpl. l. aliqdo. iusti orant. petunt a deo aliqua alijs hoib. et n' simpe audiunt et tm. illor orats. s' meritorie saltm. de cgruo. 2 pt cuj patet n. promisio du' n' pt deficere. vg. otritus ht meritum. de cgruo ce dicti manere rei grae sanctificantis &c et simpe illam sequit infalibr. —

§59 Rogabis v^o mereri et impetrari aliqd sit idem. dico impetrari et mereri n' s' proprie loquendo idem. patet q^a meritum stm. dicit efitere opus. dignu premio impetrari autm. stm. dicit asequi id qd pccirat sive asequar ex merito sive n' deinde q^a peccatores impetrant gram. et alia donae ab illis n' merent de cdigno g^o etc^a — 56 577 533

§60 Rogabis An beati mereant de cgruo id qd impetrant — p afirative ro i q^a n' implicar g^o n. n. i unde ptendar ad hoc meriti. requiri statu vie. et hoc i csonum. doctre. pp. cu infra videbit g^o etc^a —

§61 Rogabis An homo posit sibi mereri de cgruo. l. de cdigno bona tmporalia — dico iustum. pu. mereri bona tmporalia put cducunt ad vitam eternam ita dt 12 q 1 cca ar 10 ubi ipsius interpretes. pt q^a opera iustor n' minorem. cdignitatm. hent. ad bona tmporalia ac ad bona eterna sd hec post l^a gram. merent de cdigno g^o et illa qd autm sint promisa hec bona colligit ex pluribs locis suficiat ille matt' 16 quarite regnum du' et hec oia adiicient vobis 1 ad thi 4 pietas ad oia utilis i promisionem hens vite que nunc i et future vidicar dt ar 10 citato —

§62 deinde dico peccatorem pu. mereri de cgruo aliqua bona tmporalia pt q^a sepe ss. pp dicunt peccatores recipere remuneratm. p aliqs donis q' in hac vita patiunt remuneraio q' supponit aliqd meritum. pt ans ex ss^a suficiat illud ezequie 29 de nabuco donosore et de illius exercitu. dt. erit merces operi quo servivit dedi ei terram egipti p co qd p co qd laboraverunt mihi idem dicit hieron. glosa hugo car et alii preclaris i illo luc. 16 ubi Abraham. aloquit illi diviti epuloni apd inferos detruso. filii recordare q^a recepisti bona in vita tua q' locus sic ingit. ab aug. grig. glosa et Jansenio. deinde pt^r q^a csonume roi qd opera bona heant aliquod premium. g^o p illis dabit saltm bona tmporalia et merent illa —

§63 rogabis An opus. bonum. iniustum. aliqua prava circumsta heat. meritum. de cgruo — dico qd si circumstancia. sit oio. extra. et n' atingit p actum. pt cedi meritum de cgruo. et ro i q^a absr. opus. i bonum g^o etc^a qd dixit aug. 10 5 l^o de civitate du' c 12 et 13 ubi dicit deum dedisse romanis imperiu. pter aliqua bona opera qs ex inani gla facta si v^o actus atingat prava circumstanciam. nullo mo habebit meritu q^a absr. actus i malus g^o —

§64 Sd dubitat qd homo posit mereri alteri hoi. — dico 1° homo nullo mo de cdigno ex lege ordinaria pt mereri l^a gram.

l. illius augmentum. ē contra cō cum s. 22 q. 114 ar 6 ubi interpretes et rō ē n̄ pt dari meritum
de condigno nisi det promissio hec autem n̄ constat q̄a neq. ex scrā. neq. ex pp. neq. ex conciliis colligi
g° ctā pt 2 q̄a soli x̄ cm comm. eclie doctam id sedit q̄a institutus ē caput morale hominu.
sd nullus purus homo ē caput morale. g° ctā ex quo lt colligere regulam universalem. s. nil p. meriti
§ 65 de condigno. ab aliquo homine nisi cstet promissio de illo ex dō. l. pp. l. ecclis —

sd ob: iustus. ex coi lege pt satisfacere de condigno p pena temporali alterius hominis g° pt mereri
lā gram. l. illius augmentum. alteri hoi — R̄ omittendo ans. illud n. sedi debet si cstet de promissi
dei de tali premio dando si v° n̄ cstet absq fratr et conditatibs ē negandum. et negat coā. rō ē q̄
§ 66 ad id fundum. nullum dat in scrā. pp. l. ecclis —.

dico 2° iustus pt mereri alteri de congruo lā gram. et glam. et illius augmentum ē comm cū s.
ubi sā pt ex mattheo 9 n° 20 luce 5 n° 20 ubi d. Amb. l° 5 in lucam. c. 3 initio ait magnus
deus q̄ alior. merito ignoscit aliis idem dicit aug. to 5 l° 22 de civitate c. 27 col. 3 et dr ubi sā
exodi 32 n° 14 placatus ē ds populo p orationem mois. ca quem locū s. aug. to 4 in q̄s s
exodum. l° 20 q° 149 dicit nos relebari apd deum. pr merita sāor trid. ses. 25 in decreto de invocat
scor. ut roi pr opera iustor et sāor qui in eclesia sū hent p[illegible]ionem et dignitatem. ut proprio
offerendo go ctā —
§ 67 dico ad 1ū ut adulto dat grā. cm. propriam dispoem. ut het ex trid. ses. 6 c. 7 g° nunquam dat
pr meritum alterius sd p propiam dispoem. — R̄ negō coam. n̄ meret homo de congruo. alteri
gram. qua merere illi auxilia quib se disponat n̄ autem meret alteri imme gram. itaut sine dispoi.
sua det. l. n̄ meret q̄d ultra suam. dispositionem illi det ita coiter. R̄ a dd. —

§ 68 1° notandum ē ab aliqbs asseri temerarium. q̄d homo mereat aliquos gradus grē alicui
qui dent sine propia dispoi. adulti. 2° notandum ē n̄ semp meritum. iusti consequi premiu.
ut sa dictū maner colligitur q̄s ex illo Ieremie 7 nolli orare p populo isto q̄a n̄ exaudiam
te et alibi sepe. notandum ē 3° q̄d ad hoc ut merita iustor prosint aliis debere aplicari p illos
§ 69 implicite. l. explicite in pticulari. l. in coi. propria. l. aliena facultate hente ad id potestatem.
ut ostendit in mā de indulgentiis. —

sd dubitabis an peccator possit mereri de congruo. 1 gram. et 2 glam. et alia dona. — R̄
probale ē posse mereri peccatorem id alteri de congruo. pt ex auctoritatibus ssb allatis n. abs.
loquunt et indefinite. go de orationibs bonis q̄s operibs sive iustor. sive malor loquunt q ide in
roe. hic militant ac p cc 6 56. datq q. eodem. fundō. pt pu. mereri alia bona temporalia. —

— finis hic imponit materie de grā. —

index disputationum, questionum sectionumq; ex materia de gratia

Brebe compendium commentarior in mam Di scia Dei de Ideis et aliis q pertinent ad eius perfectionem intellectualem a q. 14 S. Th. usq. ad 18 — q. 14 S. Thomae de scia dei —

Ar 1. an in deo sit scia Respondet afirmative —

Ar 2. an deus intelligat se Respondet afirmatibe —

Ar 3. an deus se comprehendat Rt se comprehendere afirm — 539 / 75

Ar 4. an intelligere dei sit eius subs. Rt afirmatibe —

Ar 5. an deus intelligat alia a se Rt afirmatibe imo idem numero —

Ar 6. an deus cognoscat alia a se propria cognitione Rt cognoscere illa etiam in speciali 2m id quo unus ab alio distinguitur —

Ar 7. an scia dei sit discursiba Rt negatibe —

Ar 8. an scia dei sit sea rerum Rt afirmatibe —

Ar 9. an scia dei sit in intu Rt afirmatibe —

Ar 10. an deus cognoscat mala Rt afirmatibe —

Ar 11. an deus cognoscat singularia Rt afirmatibe —

Ar 12. an deus cognoscat infinita Rt afirmatibe —

D. 1a

De iis quae intrinsece pertinent ad ordinem facultatis intellectivae divinae —

q. 1a

An oia quae pertinent ad ordinem intelligendi vere sint in deo —

Seccio 1a

An in deo sit vere et proprie intellectus seu potentia intellectiva et accio mentalis tracta ad intellectionem essencialem —

Dico 1º in deo vere et proprie ē intus. hec 1º ē de fide et pt̃ ex pluribꝰ textꝰ ut pp. et oium scolasticor. 2º pt̃ roe qꝛ subā spualis vere et ꝓprie intum sꝫ hec ē deus gº maior pt̃ qa subā spualis obenit operari ꝑ facultatem sibi ꝓporcionatam — —

ofrat 1º qa intus abstrahit a creato et increato et dicit ꝑfectionē simplr simplium gº debet reperiri fralr in deo — ofrat 2º qa ubi ē cognicio intellectiva ibi ē ꝓprie intus sꝫ hec ē in deo gº ans pt̃ qa illaē actꝰ immanens qui inde debet ē alicuius intus

dico 2º in deo n̄ dat intus q̄ sit vera et realis poā rē intellectionis divine vere tm̄ 2m nostrum mum̄ scipiendi — hec etiā defenditur ab oiꝰ scolasticis et pt̃ 1º qa ut aliqd vere et realr sit poā rē alterius debet ꝑ sē illum realr ꝓducere l. recipere sꝫ intus divinus neq vere neq realr ꝓducit neq recipit intellectm̄ divinā gº — 2a pt̃ patet qa cognoscimꝰ nos intum̄ divinū hoc modo

sꝫ 3a ē qa in deo n̄ sm̄ dat poā vera et realis rē verbi sꝫ etm̄ rē generatꝰ verbi seu actus nocionalis generandi et tm̄ n̄ distinguit realr talis actus a deo gº — ad hoc argum̄ ℞ negando mam̄ pt̃ roem̄ ia factam cū n. n̄ distinguat realr a deo inde ē qd n̄ possit dari in deo ꝓpriā poā qua vere illā possit realr ꝓducere aut recipere dat tm̄ rē verbi ꝓpria poā qa distinguit realr et vere et realr generat ab intu — —

dico 3º in deo neq dat propria et realis accio mentalis qa trāt ad intellectm̄ coim̄ tribꝰ ꝑsonis bene tm̄ nrō mō ingendi. hec 1º pt̃ ab eiusdē a qꝰ superiorꝰ eiꝰ et hac roē qa si daret et traret ad intellectm̄ esialm̄ deberet distingui illa inteleccio aproducente hoc ē absurdū gº. 2a pt̃ qd dat nrō mō scipiendi patet qa in intū creatō dat vera accio rē inteleccionis sꝫ ad instar eiꝰ dat s. apprehendimꝰ divinā gº nostro mō dat —

sꝫ 3a ē qa in patre dat va et realis accio sꝫ hec n̄ pt̃ provenire ab alio principio fralr nisi ab intū existente in patre gº — ad hoc argum̄ ℞ dat va et realis accio rē verbi scdo ans l. mā rē

intellectꝰ

intelectionis quae i inproductivas et identificatas esse cum intu ut dr in ma. de trinitate ubi etiam negat od ru verbi der propria actio quae hic i propria causa eficientis — 5° 2. v. in deo det scia actualis habitualis et spes ingibilis —

5.° 2.a V. in deo det scia actualis habitualis et species intelligibiles. ?

Supponendu i sciam sumi hic p cognitione certa et ebidente alicuius veritatis —

dico 1° perfetiss dat in deo scia actualis hec est i defide ctio defenditur ab oibus scolasticis et pt roe 1° quia quo subs i immaterialior eo perfetius mus cognoscendi debet illi convenire sd talis i deus go go cu perfetius mus cognoscendi sit scientificus debet illi obenire —

2° pt quia 1 causa s. deo debet obenire perfetius mus operandi sd operari cum ppria directe ordinando unum ad aliud i perfetius mus operandi go debet convenire deo sd hoc n pt fieri absq scia et cognite certa et ebi go —

confirmat quia ois perfecio simplr simplex debet reperiri fralr in deo sd scia actualis mo ia explicato dicit perfectm simplr simplicem go —

dico 2° in deo n dat scia habitualis ita sl hic et cu eo ois ti pt 1° habitus in quacunq accepte sumat n pt n dicere aliqm imperfectm in poa go habitus seu scia habitualis n dat in deo ans pt n in quacunq accepte sumat dat ad facilitanda adiuvanda q poam sd hoc dicit imperfectm in poa go hitus in quacunq accepte sumat dicit imperfectm in poa go —

2° pt n perfectionem quae conicat ab hitu poae hit deus ex linea explicita luminis seu facultatis intelectivae go n dat in deo ans pt n deus ex tali linea hit ocm perfectm quae imaginari pt in ordine ad operatm go et illa quam conicat hitus pt coa quia l. hitus conicat aliqm perfectm l. n si 2m sequit intentu si 1m go cu intus divinus ex sua explicita roe hit ocm perfectm quae iginari pt in ordine ad operatm habit quam habitus conicat —

confirmat n plures opinari in angelis n dari hitum ru scie nalis quia eius intus facilis ad eliciendos actus scie nalis sd intus divinus

e summe facilis cum summe sit perfectior ergo —

Advertendum est non sine ratione praedictas probare non dari in deo habitum realiter distinctum a potentia intellectiva hoc non esse evidentissimum est sed non dari ullam rationem habitus mediam inter intellectionem et potentiam intuitivam identificatam cum ipso intellectu sit dari ergo intellectio non esse potest dici dari sufficiens fundamentum ad distinguendas aliquas veras rationes aliquas quae non quae dicunt imperfectionem ex quibus est habitus ideo ergo non dari in deo —

dico 2º in deo non dari proprie species intelligibiles dari tamen aliqua verā ratione seipsa deitatis et supplens quod requiritur ex parte obiecti ad eiusdem obiecti cognitionem utramque prima est hic ar 2 in corp. et ar 11 ad 1 ar 12 in corp. et ibidem expositores. probatur prima pars quia species intelligibilis stat pro quodam instrumento medio quo obiectum unitur potentiae et cum illa licet intellectum hoc repugnat in deo ergo

2 pars probatur quia deitas est aliquid reale rationem distinctum ab intellectu cum quo identificatur sed deitas hoc modo unitur ratione formalis per quam intellectio sit repraesentatio et similitudo actualis deitatis ergo deitas est aliquid reale supplens ex parte obiecti quod requiritur ad deitatis cognitionem et deitatis ad illam. minor stat minor probatur quia intellectus ut sic non habet unde sit similis deitati ergo ut sic non habet unde exprimat similitudinem intencionalem deitatis ergo ratione formalis per quam exprimit similitudinem intencionalem deitatis non est intellectus ac proinde erit ipsa deitas sic unita —

Ans probatur quia ad lineam intellectus quantumvis perfectissimi sine speciebus spectat et actualitatem implicitam et venientem ex parte ingenii ad exprimendam similitudinem intencionalem obiecti sed ad hoc requiritur id quod obiectum uniat immediate potentiae id est dici species implens obiecti vicem ergo intellectus divinus ut sic non habet unde sit similis deo ergo intellectus divinus ut exprimat similitudinem deitatis solum [illegible] ipsam deitatem tamquam per rationem formalem determinantem ad talem similitudinem ergo etc —

Unde stat discrimen inter habitum et speciem non esse quod exigat imperfectionem intra limitem intellectus habet perfectum quod communicat habitus quia ista pertinet ad lineam facultatis intellectivae at vero species non pertinet ad lineam potentiae intellectivae sed ad quasi diversum scilicet obiecti ac proinde licet intra quas intellectus exigat non poterit operari absque specie —

Regulas tamen veritudinis hoc modo explicare possit dici species non creaturae per appropriationem cum est hic ar 12 corp. non est quia deitas ut continet omnes creaturas est similitudo intencionalis illarum et ita illam sit species pro duas ingerere illas —

ꝙo 2a ꝙ et qualia sint inter oia ꝙ ptinent ad ordinē ingendi divinū
ꝑsertim de scia divina an sit discursiba indicativa ꝯposita et ptr qd —

L.o q.a quæ et qualia sint inter oia quæ pertinent ad ordinem ingendi
divinū ꝑsertiꝫ de scia divina an sit discursiua indicatiua ꝯposita et ptr qd.

dico 1o scia dei n̄ ē discursiba ita ꝯ hic ar ꝫ ē q. de fide ut ibidē air
mol. ptr ꝙa discursus ē cognicio unius veritatis causata ꝯ cognitē alterius
ex qua tm̄ ex antē deducit et postulat deduci sd hoc repugnat deo q.
m̄ ptr in deo repugnat pluralitas cogniciōnis g.o repugnat talis cognicio —
ꝯfr 1o n. intūs discursibus dicit imꝑfectm̄ g.o ars ptr ꝙa ꝑcit successibe
et paulatim ex cognitē unius veritatis ꝑse notę devenire in cognitm̄
alterius sibi ignotę g.o — —
ꝯfrat 2o n. discursus n̄ ꝯsistit in cognitē indibī qua una veritas cognoscit
ut obm̄ mate in alia veritate obiectiba ut in obō frali hoc mō cognoscit
deus g.o —
Rogabis 1.o scia divina sit n̄ sit discursiba dicat scia ptr qd — Rx
afratibe cū mol. hic ar ꝫ fine ptr n. ut scia divina dicat ptr q
sufficit qd ꝑ cam̄ intueat causa ptr ꝙm̄ ē effus et in ca ut in
obō frali illum cognoscat sd scia divina cognoscit tm̄ in causa
in deitate creās g.o —
ꝯfr. n. hac roe cognicio qua angelus in sua eſſā tm̄ in causa
cognoscit suas proprietates dr. scia ptr qd g.o dicē —
Rogabis 2.o an scia divina sit ptr qd si ꝑcise comparet cū deo cognito
aliq. terminis rñs afirmatibe et rō ptr cū ꝙa ad hoc ut aliqua
scia sit ptr qd n̄ requirit qd cognoscat qd sit vera causa et rō alterius
sd qd cognoscat aliū qd salm̄ in mō sciendi sit cā et rō alterius .
sic n. a posteriori demonstramus de deo attributa in via — —
dm̄. m ē talem sciā n̄ ē ptr qd n. ut aliqd sit sciā ptr qd
requirit qd salm̄ in mō cognoscendi unum cognoscat tm̄ rō alterius
et dis̄quat ab alio sd hoc n̄ dat in sciā dei g.o m̄ ptr ꝙa se ꝑfectisse
cognoscit st ē in se nullā faciendo dism̄ obiectibā g.o in mō cognos-
cendi sciæ divinę n̄ cognoscit unū tm̄ rō alterius ars ptr ꝙa
attributa ut tenent divinā sciam n̄ ... unū et aliū g.o ut scia dei obiective

se

perfectissime cognoscat nullã species distinctam obiectivam go —

Unde stat ad fundū oppositum quia propter nostrum modum imperfectum cognoscendi facimus distinctionem et cognoscimus unum ut rationem alterius deus autem qui sic perfectissime cognoscit hoc non facit —

Dico 2o modus tendendi sciae divinae non est apprehensivus quia scia non potest salvari in apprehensione sed in iudicio go — Confirmatur quia modus cognoscendi apprehensivus dicit imperfectionem iudicativus vero perfectionem go iste et non ille convenit deo —

Dico 3o scia dei non tendit non tendit componendo sed perfectissimo modo indicando ita conveniunt omnes dd. cum st. hic ar 14 et infra c. 12 arg et pr. talis modus cognoscendi dicit imperfectionem go. — Confirmatur quod cognoscunt vocatur per visionem etiam si plures affirment vel negent faciunt absque compositione et quia etiam ... ut ait st. locis citatis tendunt sine compositione go a fortiori concedendū est deo — quo an omnia quae deus cognoscit sua scia cognoscat modo quidditativo vel etiam apprehensivo et an modo practico vel speculativo et an sit causa rerum —

Quaestio 3a an omnia quae deus cognoscit sua scia cognoscat modo quidditativo vel etiam comprehensivo et an modo practico vel speculativo et an sit causa rerum

Dico 1o scia dei tam se quam reliqua cognoscit modo comprehensivo et non solum quidditativo est de fide et defenditur a st. hic ar 3 et pr. ex 1 ad corinthios 2 pr. cognitio comprehensiva est qua cognoscitur obiectum quantum cognoscibile est sed hoc modo cognoscit deus et reliqua go m. pr. quia virtus luminis intellectualis tenetur activa cognoscibilitas passiva dei et reliquorum obiectorum go cognoscunt a scia dei quantum cognoscibilia sunt. ant. pr. quia cognoscibilitati passivae debet correspondere aliqua cognoscibilitas activa. cum cognoscibilitas passiva nil aliud sit quam posse ab alio cognosci go cognoscibilitati divinae passivae debet aliqua correspondere non pr. alia praeter cognitionem et sciam dei go scia dei tenetur ad cognoscibilitas passiva ipsius dei go etc.

Confirmatur quia scia perfectissima debet perfectissimus modus tendendi convenire sed iste apprehensivus et aliunde scia dei est perfectissima go — Confirmatur 2o quia cognitio et scia creatae cognoscunt deū modo quidditativo go debet sic deus cognoscere modo comprehensivo qui est perfectior quidditativo —

dico 2o

dico 2º scia dei ꝑtus terminat ad deum n̄ ē practica sd speculatiba hec vo ī sn̄ hic ar ... ut pr ꝗa scia practicā ē tendit ca obm̄ operale mō operali sd deus n̄ ē obm̄ operale gº scia dei ꝑtus tendēs ca deū n̄ ē practica erit ꝗ speculatiba cū iste mus cognoscendi sit ꝑfecior practico —

Sd ca ē ꝗa ꝑsone divine verbi et spūs sancti vere et realr̄ producunt gº scia dei ꝗ tendit ca carū ꝑductus erit practica pr cōa ꝗa tendit ca obm̄ ꝑducibile mō producibile cū producat verbū gº ē practica —

Rn̄ seqo ant̄ negando cōam̄ et ad ꝑbatm̄ scedimus ant̄ et negamus cōam̄ n̄ mus practicus ꝗ se tenet ex ꝑte sciē ssistit in cō ꝗd precedat aliquo mō ipsā operatm̄ ꝗd executioni mandat tanqm̄ principiū directivū illius sciā autm̄ divina n̄ precedit ipsā sciam̄ ꝗd in execuci ꝑducit verbū tanqm̄ eiqa directiba illius n̄ prius ingit scia divina ꝑducens verbum ꝗm̄ ꝗd reflexe cognoscat producens ac ꝑinde ipsa sciā n̄ ingit prius dirigens ipsā operatm̄ ꝗd exequti mandat et ad ꝑsonā spūs sancti n̄ requirit sciā practica sd sufit sciā ~~practica~~ speculatiba qua cognoscat obm̄ ꝗd amandū ē —

dico 3º scia dei ꝑtus tendit ca creas ꝑim̄ ē practica ꝑim̄ speculatiba ita defendit a sn̄ loco citato et pr ꝗa scia dei cognoscit creas tm̄ ꝑolus ē numerum ... ꝗm̄ ē futuras sn̄ 2m suas ... gº ē sp...atiba hec n̄ ē cognicio veritatis et ob eundē mū cognoscendi scia nostra ē speculatiba — —

2ª ꝑs ꝑt ꝗa tendit scia divina ca aliquas creas dictando mū quo faciendę sn̄ gº —

Unde ꝯstat sciam̄ divinā n̄ debere dici practicā ꝗa n̄ tendit mō practico ca suū obm̄ frale et etm̄ ca maiorē ꝑm obi malis —

Dic: e etm̄ ꝯstat sciam̄ visionis ꝑut precise cognoscit illarū futuritm̄ n̄ ē practicā ita mod: hic ar... et vaz de 69 ... pr ꝗa ut sic n̄ tendit mō practico gº pt ant̄ ꝗa ut sic n̄ dirigit quo mō exequi mandandū sit tale obm̄ neq ullo mō influit in eius productm̄ gº n̄ tendit mō practico ant̄ pt ꝗa ut sic supponit aliunde ꝑductū l. ꝑducendū ē obm̄ cū sm̄ cognoscat futuritm̄ ipsius gº etcª —

Sd ca predicta opinat scotus et hac roē intendit ꝑbare sciā divinā ē practicā ꝑut tendit ca deum ꝗa scia dei nro mō inqdi ꝑcedit actū amoris eius et ad eum mobet ꝑponendo obm̄ ꝗd amit gº ē practica

R. negando cons. n. ē practicā n. siqr in eo qd intendit argum. sd in eo qd sa explicatum n. ē lib. scia concumbis speculativas de aliq obo bono movet voluntatem ad amorem sic visio clara mobet voluntatem beatam ad amorem dei prius cognoscit deū ut ē in se et tm n. ē practica.

2o probat. sciam dei n. ē practicā rū creaturar. scia dei n. ē regula voluntatis divinae qd producit creas sd hoc requirit ut sit practica g. ad hoc Rr. negando m. n. scia dei ē regula voluntatis divinae in ordine ad operans ad extra. 2o R. negando m. n. n. hoc requiritur ut sit practica sd qd sa explicatum.—

3o probat qa ut scia divina sit practica deberet proponere voluntati divinae aliqd faciendū ut bonū. sd talis cognicio n. dat in deo g. m. certa m. probat qa talis cognicio deberet praecedere oem actū liberū voluntatis divinae. sd ex hoc sequeret qd voluntas divina n. posset n. facere illū obm qd ponit ut bonū vg. creatm mundi g.—

Ad hoc R. negando m. ad probatm. secus talem actū debere praecedere actum liberū adhuc tm n. sequit qd volicio qua deus voluit creare hunc mundū n. ē liberā tum qa proponit ut bonū finitum in se et in ordine ad talem finem nullum autm huiusmi pt necessitare voluntatem perfectm divinā tum etm qa cognicio n. creandi hunc mundū sd alios diversos proponit illos ut bonos in se et in ordine ad talem finem ac proinde in tanta varietate obor libere se determinavit deus ad creandū hoc plus qm alium et qd creavit hunc mundū illū creavit qa voluit n. tm qa sit maius bonū qa deus n. tenet ad faciendū maius bonū — —

Ex dictis infero et dico g. scia dei ē causa rer. in hoc obeniunt oes Ti cū Ti hic ar. et pt qa scia divina qd producuntur res dirigit potentiam exequentem ut det illis ē acomodatū et in ordine ad suū finē sd hoc sufficit ut sit causa illar g. ans sitat in dictis m. pt qa per eamdē racionem scia artificis dr causa rer. artificialiū g.—

Advertendū ē tm hoc debere intelligi de scia simplicis intelligentiae ē antecedit oium rer. futuritionem n. vo de scia visionis qa supponit aliunde futuricionem. — — do 2 de obis inter ē ornē scia divinae — qo 1 an deus per suā sciā cognoscat se et oes creas existentes n. sm se rone sed etm 2m suas res species et individuas et an posse id obiti extendit — —

D.o 1.a de obis im coi circa quae versat. scia divina —

q.o 1.a an deus per suaz sciaz cognoscat se et oes creas existentes n. sm s. m
[illegible]

dico 1º deus per suam sciam se cognoscit i defide de qua .I. hic ar. et ut pro quo scia i perfecior eo debet cu de perfecciori obo ... scia dei ... perfectiss.º obo i deo —

dico 2º deus per suam sciam cognoscit aia que seu creas quamtumcumque minimas perfecciones 2m suas ros specificas et individuales haec i defid. ... tinent .I.i cu .II. hic ar. ... et pr ... 10 ad ... — —

pr 1º tantum se extendit scia dei in cognoscendo quam virtus eius in efficiendo sed virtus dei se extendit ad producendas creas 2m suas ros specificas et induales go scia dei se extendit ad cognoscendas creas 2m suas ros induales —

cfr 1º quia deus sua scia produxit creas go debet illas cognoscere eo ... cui in effectibus quos se solo produxit in aliis vº quos ... causa ... prima ... pr quia has causas 2as deus in se comprehendit go debet cognoscere oe illud quod ... produxere —

cfr 2º oes creae sunt propter aliquem finem propter quem ... sequendum operat hoc non habent propria virtute sed ... divina quae illas ordinat ad tales fines go —

pr 2º quia deus perfectissº mo quo pr cognoscit suam virtutem creativam go cognoscit creas 2m suas ros peculiares ... pr quia ut se perfectissime comprehendat debet cognoscere oe illud quod in se continet sed continet creas 2m suas ros specificas et induales go —

cfrat 1º quia in hoc et angelo i perfecio simpliciter simpliciter cognoscere res 2m suas specificas et induales ros ergo in deo — cfrat 2º quia cognoscere res 2m aliquas ros eorum i imperfecio cu sit cognoscere confuse go non datur talis cognitio in deo —

sed ... ... vident ... hiero. in illud ... 1º mundi ... aug. ... quia ... 46 — sed ipsi dd. non discedunt a veritate catolica ... hiero. in eo loco solum dicit deum non habere specialem ac tantam curam de irrationabilibus ac ... de hoc imo ipsam ... habet de iis habet intuitive ... ad locum aug. dicimus quod solum intendit deum ad producendas ... non ... aliquo exemplari quod habeat extra se sed potius ad illas producendas et ad ... cognoscendi ... habere intra se perfectissime exemplar et ideas. — —

2m argum per causam ... seu remotam non pr cognosci effectus ... ab illa procedunt sed deus ita se habet ... creae go — ad hoc argum ... m. per causam ... et remotam ... eminenter causas ... cognitionem ... comprehensio non pr cognosci nego maiorem per causam ... et remotam quae ... eminenter contineat causas 2as ... cognoscat comprehensio ... m. deus autem ... sit ... 1a et remota continet causas 2as et cognoscit ... illas comprehensio ... cognoscat illas 2m oes gradus specificos et induales ac proinde comprehensio inde ... quod cognoscat deus per suam ... oes creas — —

3m argum obm qd ingit i pfectio intelligentis sed nulla vna e pfectio dicit. Rx distinguendo ma obm qd ingit p propria spem ab illo q causata e pfectio intelligentis, cedo ma obm qd ingit n p propriam spem i pfectio intelligens nego ma n. cu spes sit aliq perfectiuus quan indic e qd obm causans illa sit pfectio intelligentis cres autem nullam spem producunt in deo ergo n sit pfectiuus intelligentis —

4m argum si deus cognosceret creas ab eis penderet sed implicat qd deus dependeat ab illis in suo cu qd e cognitio divina go — ad hoc argum Rx distinguendo ma dependeret ab eis va pp propria depa nego ma aliqua imprpria depa cedo ma n. cu cres ab eterno antequam heant cu actuali cognoscant a deo indic e qd n posset dari vera depa; cu tm oia oba creata 2m suas intrinsecas et predicata prius stimant in esse di eminenter et nusquam ut obm 2riu in 2rio indic e qd cognitio sphensiba obiecti necess e qd cognoscat obm 2rium ac pinde aliquo pacto posset dici ab illis pendere et cu n dicit depo reali intrsce et obm 2riu indic e qd cognitio neq aiente posset dici pprie pendere — —

5m argum si deus cognosceret oes creas possibiles sequeretur qd deus cognosceret infinitum simpliciter tm in no qm in qmtite stinua hoc implicat qm pro e quia ipsius implicat dari aperte rei go n pt dari 2o qsi deus cognosceret oes pps quas p totam gternitatem pt addere alicui corpori sunt verum ens reale ac pinde n implicaret dari aperte rei hoc implicat go illud ex quo sequitur — ad hoc argum Rx negando m et ad pbam negamus 2 longe n diversum e pps infinita cu in actu in intellectu divino ac cu sl et actu in re seu aperte rei n. Lt hoc implicat et repugnet illud nullo mo repugnat n. pps vg imporis quas crea cognoscit illas sl cognoscit et tn implicat illas cu sl et aperte rei et sic in infinitis dicti 2o Lt talis pps implicet sl cu aperte rei n tm in cognitione divina implicavit 2o pt negari ans probationis — — po 2 an deus heat cognitionem l sciam rerum polius ubi de entibus rois et de malis tm pene qm culpe —

Q° 2a an deus heat cognitionem l sciam rerum polius ubi de entibus rois et de malis tam pene qm culpe. —

pcedentes disputatione sm fuit de entis q vel sunt l fuerunt in aliqua differa temporis presens vero de iis, l sm tunc cu in pta et dicuntur aptu n evenire vbi de negationis et de entis rois — —

Dico 1º deus hēt sciam̄ oium̄ creaz cum si sm̄ sint sub ō pōle ēnys ō in
pōa dei ł creare hoc ł dicide defendit hic ast arg pt ę sa ad rom. 1º
eligiasp 3º. pt roē ēa ctz pōis si illz ad quas sepe ętendere oipoa dei
sd hus n̄ pōsum̄ hend nisi cognosceret talis creāz gº —

ofrat 1º de creis pōlis multz veritatis ū cognoscilis sd hus debent cognosci
a deo gº. ofrat ē ēa pōtius roē ēn ab æterno decerneret creare ea ē
defacto creavit habuit sciā negā de illis sd tunc remanebant sub ū pōli
gº ł ea n̄ decerneret creare pōsilia manerent sub ū pōli habuit sciā
illoz et sīlr de illis ē [illegible] n̄ creari —

2ª rm ob: scia n̄ ē nisi veroz si ē n̄ ē in aliqua diffe temporis n̄ ū gº
deinde cum ēa Aris dicit 1º post ē2 ēd n̄ ē n̄ scit. — ad araum [illegible]
m̄ n̄ ł ea ē d ū actu n̄ ē ant ū simplr adue m̄ hent aliēd ū
ac pōli [illegible] veritatem obiicitibam — ad Aris Bz ēd sm̄ dicit illud
ēd n̄ ē veru n̄ pōē sciri [illegible] scientifico neq intum pōē illi ęsentiri ēa n̄ ū
in Aris stat ę codē ēd falsū ū —

instabis ū pōali ē ū 2m ēd gº scibilitas obiicitiba crit cum 2m ēd
gº sciā ē ea illam versat crit sciā 2m ēd — ad hoc Bz sepo antic 1º mā
negando 2ā n̄ ad illud sufficit ēd rz ē heat actum ę quem insereatr
ęsistat sui sit cognoscin, ut autm sciā sit simplr sciā suffic ēd dicit
ad suū obm̄ cognoscendo illud st ē in se — —

Dico 2º deus certo et distin̄ cognosit negatis et privatis tm̄ ē actu ū
erunt ł fuere ēm̄ ē si pōis hz [illegible] ū dz hic argtis 1º ut pt
deus cognoscit ea oia de ēs aliēd ē enunciabile sd de istis ū enunciabilia
ēd sint nil et alia gº — —

pt 2º qui pōfecte cognoscit alia debet cognoscere ēdēd eis pt accidere
sd inter ē num [illegible] pt accidere ēd n̄ ęsistant et ēs obveniet aliqua
frā pt accidere ēd n̄ obveniat gº etiam hoc debe cognoscere deus
et consequenter negatis — ofrat ēa deus cognoscit ante [illegible] n̄ ęsistere
mundū n̄ fuisse ab æterno gº —

pt 3º ēa deus cognoscit actus ēs cognoscimus illas negatis et privatis
gº illas cum debet cognoscere — ofrat ēa oia ea ē aliquo mō ū
debet cognoscere deus gº et istas negatas ē ū in nro intu —

Adbertendū ē deū in mō cognoscendi hae pendere a cogntē frāz
ēs privant aut ęremoz realiū ēs negant ut ab obo mali ē
specicant ab illis —

dico 3º deus cognoscit entia rationis entiaque chimerica et ficticia haec est com̃ cum Dr. hic ar. 9 et pt. quia deus non solum cognoscit ea quae realiter existunt sed etiam ea quae quocumque modo sunt et entia rationis sunt in nostra potentia intellectiva quae potest fingere ergo illa debet deus cognoscere —

Confirmatur 1º quia deus comprehendit actus quibus ea fingimus ergo debet cognoscere obiectum ad quod tendunt — confirmatur 2º quia deus cognoscit entia possibilia quibus fingimus, et ipsam compositionem et actum quo fit ergo etiam — —

Dubitabis tamen an deus ex suo modo cognoscendi faciat entia rationis vel solum cognoscat ea facta a nostro intellectu — Respondetur negative quia ad hoc requiritur quod per modum veri entis cognoscatur id quod non est verum ens hoc autem consequenter dicit imperfectionem repugnantem deo ergo. cum hoc tamen stat quod cognoscat illa facta a nostro intellectu absque eo quod detur imperfectio in cognitione divina sicut etiam cognoscit actus quibus creatura concipit obiecta et tamen in sua cognitione non datur error —

dico 4 deus cognoscit mala culpae haec est de fide et desumitur hic a Dr. ar. 10 et pt. 1º ex salmo 68 et ex Amos 2º pt. ratione quia autem existunt in privatione et ut sic deus cognoscit actus humanos carere honestate sibi debita illos sic ut in se cognoscat ergo etiam aut in positivo et ut sic debet illa cognoscere quia ad quemlibet entitatem positivam concurrit per intellectum et voluntatem et aliunde comprehendit voluntatem creatam quae illa dictat ergo confirmatur 1º rationis et confirmatur pro 2ª ut confirmatur 2º quia si illa non cognosceret non posset punire ut iustus iudex neque ut bonus odio prosequi malum ergo etiam —

Sed 3ª videntur esse plura testimonia scripturae et pt. in quibus vera talis cognitio deo denegari ergo — Respondetur solum denegari in illis locis scientia approbationis quae non solum includit actum intellectus sed etiam complacentiam de illo obiecto in deo autem potius datur displicentia de malo culpae — —

Ex his constat 1º deum cognoscere mala poenae ut constat ex sit imo illa cognoscere scientia approbationis quia complacet in punitione peccatorum et ea efficaciter inducit et amat absque aliqua inordinatione cum non sint simpliciter mala —

2º constat quod cum mala culpae essentialiter existant in privatione boni honesti non possit ea cognoscere deus nisi in ordine ad bona creata sicut ea in se cognoscit unde sequitur quod deus scientia simplicis intelligentiae cognoscat ea mala quae numquam erunt et scientia visionis ea quae erunt in aliquo tempore et sic dici solet de entibus rationis —

3° infert deum nullo modo posse cognoscere mala culpae nisi cognoscat bona creata etiam si suam bonitatem increatam cognoscat tum quia non opponitur privatio nisi omnino bonitati creatae quia ista sunt aptae esse in actibus humanis non increatae tum quia dicto species quae sumitur in ordine ad diversas bonitates speciales bonitas autem divina est una et indivisibilis ideoque non potest cognosci in ordine ad illam diversa species peccata —

Advertendum quod quando dicimus deum pendere in tali cognitione a bono creato cognitio debet esse de obiecto mali non vero fractis cognoscendi tamen bona quam mala est —

quaeritur 3 an deus cognoscat actu infinitum non solum ut possibile sed etiam ut futurum —

Quaestio 3ª An Deus Cognoscat Actu infinitum non solum ut possibile sed etiam ut futurum.

1° supponendum est hic non esse quaestionem de infinito increato nam certum est deum se comprehendere sed est sermo de creato tam in numero quam in quantitate tam successivo quam permanenti —

2° supponendum est in opinione admittente deum de potentia absoluta posse producere infinitum non habere locum praesentem quaestionem in opposita vero sententia habet locum cui opponi dandus est locus —

Hoc supposito dico 1° deus scientia simplicis intelligentiae cognoscit actu infinitum haec opinio defenditur a S. Th. hic ar 12 et a S. Aug. l° 12 de civitate c 18 et aliis passim probatur 1° quia deus actu infinita cognoscit ea quae cadunt sub eius potentia et si decurreret numerum creaturarum huiusmodi sunt infinita quare maior probatur quia si deus non ea cognosceret sed tantum aliqua daretur in deo ignorantia maior est de fide —

Confirmatur 1° quia si deus posset facere ut ea omnia quae potest creare darentur simul daretur multitudo infinita sed haec omnia cognoscit simul deus ergo etc. confirmatur 2° non est possibilis unius horae non possint esse simul apprehendi at tamen omnes cognoscuntur simul a deo enim amplius illius horae sit cognoscendum ergo et illa multitudo non possit esse tota simul apprehendi cognoscitur tamen simul a deo enim sit amplius cognoscendum de illa —

Dico 2° etiam scientia visionis possibilis deus cognoscit infinitam multitudinem actuum ita opinantur citati pro 1° etc et probatur quia deus actu infinita cognoscit scientia visionis quae erunt cogitatus angeli et hominis per totam aeternitatem sed huiusmodi sunt infinita ergo etc maior est certa minor probatur quia quacumque multitudine posita adhuc restant plures et plures in infinitum ponendo ergo si sumantur omnes collectibus erunt infiniti — —

Confr. 1o quia deus cum sit et erunt cogitationes hominum per totam aeternitatem id in hijs erunt tota collectio est successive erit per totam aeternitatem
Confirmatur 2o quia scilicet sunt ab aeterno omnes istae cogitationes ab aeterno dantur infinitae dantur in cognitione omnes scilicet ergo in cognitione datur infinitum —
Rogabis an praedicta multitudo rerum tantum possibilium quam futurarum sit infinita categorematice in divina cognitione — resp. 3 p. to. 2o d. 26 sect. 9 dubio 1 dc 39 c
2 Chimai et alii quos suas afferr dicunt talem multitudinem non posse dici infinitam categorematice in divina cognitione —
Probatur 1o eodem modo quo res tam possibiles quam futurae ab aeterno cognoscuntur a deo id non est possibile ut tales res infinitae tam futurae quam possibiles existant scilicet categorematice ab aeterno ergo neque quod tales res sint infinitae categorematice in divina cognitione id sim impossibile
Confr. 1o quia si deus cognosceret tales res infinitas categorematice posset facere infinitum categorematice sed hoc implicat ergo — confirmatur 2o quia infinitum non existit aliter ac potest existere ab aeterno sed ab aeterno non potest existere infinitum categorematice ergo neque in divina cognitione
Nostra vero est omnia quae deus cognoscit sunt actu et scilicet categorematice infinita in cognitione divina ita sunt ar 12 ubi mol. et vasq. d. 63 pro quo supponendum infinitum categorematice est quod habet omnia quae requiruntur ut sit actuale infinitum et non requirit aliquid amplius addendum ut sit infinitum infinitum vero sincategorematice est quod actuale non habet partes infinitas id sim in potentia quibus illae possunt addi —
Hoc supposito sic probatur vero omnia quae deus cognoscit scilicet sunt tot ut nihil sit aliquid de novo cognoscendum ergo omnia ea sunt infinita categorematice in divina cognitione ab [illegible]
quia nulla res est modo non sit cognita a deo postea de novo potest cognosci quod est contra a[illegible] ad definitum — —
Confr. 1o quia scilicet sunt ab aeterno ea omnia quae scilicet cognoscuntur a deo ut ab [illegible] infinitum categorematice id scilicet sunt in cognitione divina seu in divina cognitione ergo etc. —
Ad probationes in oppositum respondeo ad 1um distinguendo illud ab eodem modo quo res tam [illegible] possibiles cognoscuntur a deo distinguo ab eodem modo scilicet
1 [illegible] idem [illegible] quam res possint habent [illegible] cognoscitur a deo secundo ab eodem modo scilicet eundem [illegible] cognoscendi habet deus ab ipsis habent ab aeterno
talem ut si ipsis non [illegible] scilicet id successive ita cognitio qua cognoscit non cognoscat illas scilicet id nunc unam et postea aliam nego ab non scilicet
possint [illegible] omnes hominis cognoscantur a deo non posse ab aeterno nisi successive
attamen non cognoscuntur a deo successive id scilicet unde patet ad 2am confirmationem —
Ad 2am respondeo distinguendo minorem infinitum non potest existere alio modo ac

pt existere a pte rei p existam intram secdo mo p existam extram de qua hic loquimur nego mi n. in cognitione qua cognoscit eadem existam qm habet a pte rei l. qu. habet habet diversam existam ab ea e cognoscit habet ipsas a pte rei a pte rei l. qu. habet habet diversam existam ab ea e cognoscit habet ipsas a pte rei—

obi. dur. si cognitio angeli l. hoy futuri p eternitatem ptent sl. in cognitione divina oes divisiones ptinui poly ptent in cognitione divina qm amplius ptest cognoscendum hoc implicat go n sequeretur qd pte ptinuum divisum in oes suas ptes et ptequentr in indibilia hoc implicat go. mi pt n. si ptent ptes dibiles ptent amplius cognoscibiles cuius oppositum dictum manet go dm. e qd pstat ex solis indibilibus—

Ad hoc argum. Ry negando mi ad pbatm dicimus n sequi deum cognoscere pstare ex solis indibilibus. ad pbatm oes illas ptes et amplius dibiles dignoscimus ans oes illas ptes sunt amplius dibiles si sumantur oes colectibus nego ans si sumantur divisibe secdo ans et ita lt deus cognoscat oes illas ptes colectibe sumptas e n et dibiles cognoscit tm qd qlibet illius colectiones e dibilis ac pinde n sequitur qd deus cognoscat pstare ex solis indibilibus n. ad hoc sufficit ut deus cognoscat nullam ptem assignari pm e n sit in infinitum dibiles et tm lt ultra oes ptes colectibe sumptas cuiuslibet infi n dat alia atm qmlibet divisibe dant infi sufficit ut sit infinitum qa ipsas ptes infi ptinui intra oes colectibe ita lt lt ptinuum n sit amplius dibile extra oes ptes in quas ppius dividi sufficit ut dicat pstare ex ptibus semper dibilibus qd oes ptes divisae sint in infinitum dibiles atm si oes colectibus n sint amplius dibiles qa infi in quas pt dividi ptinent sub ois colectibus—

dico 3 deus scia simp. inge actu et sl. cognoscit magnitudinem infam tm in entibus pmanentibus qm in sucesibus ita sentiunt dd. scotisticis et pr. qa deus pt pservare p eternitatem a pte post tempus sd deus actu et sl. cognoscit huius mi tempus go—

2o pr qa lt deus actu et sl. n possit creare corpus infinitum atm posit quamque magnitudinem in re pt deus addere sucesibe infas ptes hanc cognoscit deus go cognoscit infinitum pmanens scia simp. inge—

cfr. qa si qntitati unius ... ug. deus sl. adderet equales quas pt addere sucesibe darent infinitum a pte rei sd hoc totum in cognitione divina reperit go in cognitione divina das qntitas actu infa—

Advertendū ē ut tota illa ẽmitas infa sit verū ens reale n̄ requiri ut tota illa sit ẽxistura aḡc rei s. ẽd posit ẽxistere s. ... ẽxisteri succibe in re hac roe ut qualibz posita posit deus facere illi infra

dico q̄ deus de facto n̄ cognoscit scia visionis magnitudini infinitam in entis ẽmanentis ẽm̄ in succibis s. posit abscognoscere infra ẽbeniunt oẽs et 2a ps pr ẽa nec ẽ nec fuit nec erit ẽmitas infa ẽmanens nec succiba go ecta 2a ps pr ẽa deus potuit decernere ut ... duraret in ẽternū et creare corpus infinitum s. succibe go — do ... de iis ẽ obeniunt scie d. separat diversor obox — ẽo 1a an scia d. ut ab obo adequato frali specificetur a sola deitate s. ya divina —

D.º 3.ª de iis quæ conveniunt sciæ dei separat.e diversos oborum

Q.º 1.ª an scia d. ut ab obo adequato frali specificet.r a sola deit. seu divino

Dico 1º scia divina ut ab obo frali specificatur a deitate s. ri divino ita opinant ẽxpr. ... hic ar s. ad ... et cū eo oẽs expositores et scolastici cū magistro 1 d. 3. ubi vonab. pt 1 et alii —

pr 1º illud ẽ obm frale sciẽ ẽ vi cuius alia cognoscunt a tali scia sd ẽ vi deitatis cognoscunt alia a scia divina go ecti ma pr illud ex vi cuius cognoscunt alia ẽ ro fralis obiectiba cognoscendi alia a tali scia go et obm frale talis sciẽ m pr ẽa scia d. ẽuisr ẽxhensiba deitatis sd n̄ ẽxposi ẽ talis n.s. ẽx vi deitatis cognoscere creas siqdẽ deitas ẽ cm cognoscilis in ordine ad illas go scia d. ẽx vi deitatis cognoscit creas go illa ẽ ro fralis obiectiba cognoscendi creas — —

2º pr ẽa illud ẽ obm frale sciẽ ẽd ẽx se et 1º cognoscitur a tali scia sd deitas hoc mo se het go ma pr mi pr illud obm ẽx se et 1º cognoscitur a deo cuius ẽ ẽxpria spes aut ẽii spes ẽua 1º ẽxplet ẽxplet in ordine ad ingendū sd deitas hoc mo se het ut ẽxvarū ẽ s.a. go ma pr ẽa spes ẽua 1º ẽxhtuit in ordine ad ingendū ẽ ro deitas ad hunc actum in spẽ go ecta —

dico 2º nulla crea ẽ obm etm inadequatū frale sciẽ dei ita opinant oẽs citati ẽx 1a ad pr 1º ẽa in ē divino salvat tota ro obi fralis adequati go ecta — ẽfrat 1º ẽa ro scivilis ẽ reperir in crea ẽ inferioris ordinis et improporcionata cū d. scia go n̄ erit obm frale specificans sciam d. — ẽfr. 2º n. scia sumit suā ẽxfram et spem ab obo frali sd repugnat ẽd scia d. sumat suā spem et ẽxfram a creis go —

2º pr

2o qr n obm frali etm parciale debet roe sumi cognosci a scia sd nulla crea cognoscit roe sumi a scia d. o illa. p. 3o a solis neg inadequate trat ad bonitatem creatam tmem ad obm fralem cognosci potest —

Ex dictis sequit 2o sciam d. trati ad creas tmem ad obm male qd et ea trat n tmem ad frale go male n mr medium 2o sequit sciam dei e unius spei infimae unius n speciem sumit ab unitate obi fralis unum e obm frali go illa de quo plura infra ex quo sequit 3o n constituere diversa attributa in deo sciam sui et creat. n ut diximus scia creat. sm dicit quamdam gtionem malem qm eadem ro dicit in ordine ad diversum obm male pt eamdem rom fralem obiectibam et in visione beata n dari diversum obm frale ac proinde n dat nisi unica sps actus qua cognoscit crea ut obm male et ipsa deitas ut obm frale —

Sd dices qa d. distinguit frale a psonalitatibus go scia d. qtus versatur ca deitatem erit diversa spe ab ea qtus versar ca psonalitates — Rx 1o distinguendo ans qa d. distinguit roe a psonalitatibus in qtum trani cognitionem divinam nego ans in qtum nostram trans sedo ans negat cons eo qd cum scia divina cognoscat illa p mum unius pfectus simul inde e qd n specificet ab illis tmem a diversis obis fralibus — 2o R. qd si deus hoc mo cognosceret etm n cognosceret illa ut oba fralia adequata diversa sd tntum inadequata ac proinde daret unica ro specifica sumpta a diversis obis inadequatis fralibus ut videre e in actu scis quo angelus cognoscit hoem et equum dictatus ab eadem spe indivisi g unius spei infimae e et n sumit a diversis inadequatis obis fralibus — quoa ang. hanc scia cognoscant creas tmem in causa et roe frali obiectiva cognoscendi eas

(nisi per se dia)

Qo 2a an per hanc sciam cognoscant creae in esa divina tanqm in ca et roe frali obiectiva cognoscendi eas.

anti qm ures dd referam suppenendum e longe diversum esse cognoscere unum obm in alio ac cognoscere unum et aliud n ad 2m requirit qd actus tendat cum subordinate cognoscendo unum tmem medium et roe fralem obiectivam cum quo cognita detur ad cognoscendum aliud talr ut illud n cognoscat nisi dependenter ab illa roe frali et p a mensura pfectus qua cognoscit ad 2m autem n requirit nisi qd unum cognoscat sl cum alio absq pdicta subordinate —

2º supponendũ ẽ d. sm̃ sm̃ asserere q. deus cognoscat creãs in se tamen in causa et rõe frali obiectiva qua cognita deveniat ad cognoscendũ tale ut det inter deum ut cognitum et creãs ut cognitas aliqd [illegible]

Hic suppositis 1ª negat sensũ huius qy et sm̃ dicit deum cognoscere in se creãs qy ipse deus ẽ cognitio sui et creat n. tm̃ qª cognoscant in ipsa dĩtate tmen in rõe frali obiectiva ita opinat Vazq hic [illegible] cs 2 et 3 et idẽ dixerat sª de sc. [illegible] et alii quos ipse refert

Pº ẽ qª ad hoc ut unum cognoscat in alio mõ dicto requiritur ut illud in quo cognoscitur sibi contineat frali aliud et sit signũ illi sed deus hoc mõ n. se hét cũ creãs gº etc. 2º pt n. ad hoc ut sit rõ frali cognoscendi aliud opus ẽ ut dicat relatam realem ad illud sd deus n. dicit relatm ad creãs gº

3º n. ẽ scia d. hr̃e p obõ frali cognoscendi creãs qy illas continet emĩ potestas illas pducere sequitur qd attributũ scz potentia dedimus [illegible] omĩpõs et hic qt rõe et qdi causa [illegible] sd hoc impedicat gº mª ẽ certa mĩ pt qª hic causalis ẽ falsa qª deus ẽ omĩpotens ideo ẽ sapiens sd potius qª attributũ omĩpõs supponit attributa [illegible]

Sit eo scia d. qua vi qs d. eris cognitis tmen in rõe frali cognoscendi cognoscit creãs ita tenent cõr Tĩ cũ ST hic ar 6 et scz magr 1º di 35 sua [illegible] de 26 [illegible] [illegible] et qt 1º aut e [illegible] [illegible] 5º d. c. 4º n. c. [illegible] [illegible] ita qui negat cap. 5 etc aut Lº 1º di [illegible] [illegible] qũ qc 96

2º [illegible] rõe obm ad qd trat aliqua scia aut ẽ mali aut frali sd scia d. n. trat ad creãs ut ad obm frale gº ut ad mali sd qd p eumdẽ actum cognoscunt id obm frale et mali qvi cognitis obi fralis cognoscit mali gº qui cognitis dĩtatis cognoscit creatas actus hic

discursus pt pt m. ẽ si 1º pt n. obm frale ẽ qd p se [illegible] ingit et amat et p qd mali ingit et amat et obm mali qd p [illegible] n. ẽ ingiuite neq amate sd p aliud etc. 2º pt qª qdo cũq p eumdẽ in p diversos actus cognoscimus obm frale et mali videmus qd qui cognitis obi frali [illegible] cognitm obi malis ut videre ẽ in actu fidei visione beata et aliis

3º pt qª qd aliqua continent in alio tmen in causa qvi cognitis

ipsius [illegible]

cognoscunt illa sed creae continent in qua d. tempore in causa et illa praecontinet modo deprehendit scientia ergo ex vi cognitiones ... cognoscunt creae in separati causa bene infra maius ... si ex vi cognitionis comprehensibus causae non cognoscerent effectus non cognoscerent causam in ordine ad connexionem et unionem + ... hic ... quos ... ad ... cognoscibilitatem causae —

Quarto ... in materia divisionis ostendimus per illam non ... videri deum sed ex vi dei visi videri etiam creas in ipso deo ergo idem a fortiori ... de actu scientiae quo deus se et creas cognoscit —

Ultimo ... ... cognoscendi ... quam alius ... explicatur ... ... in deo ... si deus se et creas cognosceret concomitanter darentur in deo duae ... species diversae una a creatura et alia a deo sumpta et consequenter non cognosceret per indivisam speciem ... 2o sequeretur quod cognitio creae ... ad cognitionem dei et ... illi non subordinaretur ergo si ut dicatur quod creae cognoscuntur in deo sufficit quod per cognitionem ... deus cognoscat etiam sufficeret ut diceret deus cognosci in creae siquidem una non ... obiectiva cognoscendi aliud sed ex ... cognoscit creas et deus per talem scientiam — —

Ad opposita ... ad ... negando ... quod multo magis continet cognoscibilitas unius in alio ex connexione et habitudine in ... causae continentis et effectus ... quae datur in deo in genere causae efficientis et finalis quam ex similitudine in perfectione ... unum ... melius cognoscitur per ... quam per aliud ... et ita ... inter deum et creas in ... datur summa distantia non ... cognoscibilis —

Ad 2m ... negando ... non inter deum ad creas datur relatio ... realis ... causae et effectus et ... nolis appellari relationem etiam debes ... aliquam connexionem quae connexio sufficit ad hoc ut cognoscantur in deo —

ad 3m ... ex nostra ... non ... quod inter creas in ... obiectum cognitum et ... in ... cognitum datur aliquod ... causalitatis ... causalis ... quod deus cognoscit omnipotentiam cognoscit creas ... ut si ... non ... cognosceret ... creas ... cognosceret ambulantem ... scientia non implicat quod deducat ab ... in ... sibi —

obiicies aliquis ... si creae ... obiectum ... in aliquo priori scientia dei versatur ... deum in quo non versatur ... creas ergo — ad hoc argumentum negat

ob. 2rii et 2xii sim consistit in hoc quod unum cognoscat per aliud et illud cognoscat per se et sit per quod aliud cognoscit et ita in eodem instanti in quo deus cognoscit deum cognoscit creaturas ut obiectum 2rium et ita inter hujus obiecta in quibus cognoscuntur non datur prioritas in quo sit aequo — q. 3 de varijs divisionibus scientiae dei ubi an sit generis in species et an sit unius speciei infimae — —

Q.º 3.ª De varijs divisionib. sciae D. ubi an sit generis in spes et an sit uni. speci infimae.

1º celebris est divisio in sciam simp. intel. et visionis illa est qua deus cognoscit res solas et complexa possibilia quae abstrahunt ab existentia et quod nempe futurus sit haec vero est qua cognoscuntur illa quae fuerunt, et erunt in aliqua differentia temporis. dicitur visionis eo quod sicut quae videntur oculis corporis habent esse extra videntem ita illa quae videntur in se habent esse extra videntem —

Rogabis 1º. scia quae ab aliquibus appellatur media pertineat ad aliquod existis membris — Rdo quod si scia simp. intel. sumatur prout dicit adequatum obiectum scientiae dei ut sumpsit durandus sic pertinet ad eam. — Rdo 2º quod si sumatur scia visionis prout dicit tm illa quae absolute erunt etiam ea quae posita aliqua conditione erunt sic pertinet ad eam — Rdo 3 quod cum illa quae erunt posita aliqua conditione non sint mere possibilia neque sint absolute futura sed aliquid 3m placuit constituere aliud 3 membrum scientiae quod tractatur ad illud 3m quia obiectorum non est distinguimus duo membra per diversa obiecta ita aliud 3m constituimus in ordine ad illud 3m genus veritatum obiectivarum de quo plura infra —

Rogabis 2º an ad obm sciae visionis pertineant negationes et privationes quae erunt in aliquo tempore — Rdo quod cum hae conveniant suo modo existere ea quae sic erunt futura in aliquo tempore cognoscuntur per eam, illa vero quae hoc nullo modo conveniat cognoscuntur scia simp. intel. —

2º dividitur scia in sciam approbationis et simplicis notitiae illa est quae includit actum voluntatis quo deus approbat obiectum et in hoc sensu dicuntur mala a deo ignorari. haec vero est quae sim includit actum intus et haec solent ab aliquibus appellari 1a scia practica 2a speculativa —

3º aliqui solent dividere sciam dei in abstractivam et intuitivam sed haec etiam non dicitur imperfectionem ... divisione non intuitiva quae cognoscuntur ... quae habitualiter abstractiva vero qua cognoscitur mere possibilia —

q ut dividi scia in sciam practicā et speculativā mo sa explicato
so ut dividi in necesā et liberā sd hæc divisio coincidit cū sa
n. obā necesā si eadē ē cognoscitū p sciā simp. intg. obā vo
libera ē cognoscunt p sciam visionis eo hæ obā ut importan
p istā divisionē dicuntque eamdā rūn ad principiū quibus quen n dicit ea

rogabis tu 1o. v. in deo dtr scia ea et post ea dicimus in deo n
dari sciā ea lt dtr ptr ed ut explicatum est sa n. scia aposteriori seu
ea petit ut cognitio efus sit causa cognitis causa n. cū efus n dicat
calitatem in causā petit ut cognitio efus sit causa cognitis causa ed implicat

rogabis 2o an ulla ex his divisionib sit spialis l. sm acialis R
nullā ex predictis divisionib ē spialem n. obm frale a quo sumit ro
specifica scie ē unum et indile aequindi diversitas scie sm ē in ordine
ad diversa obā malia ē 2m sfuturn extensivā seu malem ē pt dici
pertinere ad acialem rōem scie ē in qtū aciale distinguit a spiali aequindi
pt dici ut sbi in acia talis divisio lt scia simp. intgs p se spectat
ad suam integritatem cognoscere ea ē cognoscit. ut ē posi et advisionis
pertinet p se e supoe tri e n abse cognoscere ea ē cognoscit. inse
aciali ē scie divinę ed ei imaginat actus voluntatis l n

sd 3a ob: 1o practicū et speculativū abstractivū et intuitivū
distinguunt spē sd scia dei ē practica etta go R. distinguendo distinguunt
spē si tendant ptr diversa motiva spialia secus si n tendant nisi ptr
idē motivum et obm frale nego

2o ob: liberū et necesū distinguunt spē go scia dei ehis dicit istas
fralitates erit divisio spialis. ans pt ea sic si hunt in actib voluntatis
tum etm ea in sa ē aperit sciam liberā addere sa necesā aliqm
fralitatem roe talis fralitas distinguit plus eom gri a reali fralitate
aequindi hoc secedendū ē R. negando ans n illa n strahunt p se
sciam dei neq ullū actū intus sd sm acialr illi obvenit a dictis
indifra ps ē illā dinominatm vocat fruit ea quē versat scia
et ita si isti actus tendant ptr idē obm frale n distinguunt spē. ad
pbatm dicimus ed etm in actib voluntatis n ē aliqd spiale ut pt

in actu

caritatis vis et patris ad 2am probatur. Ex quod etiam si illa praesentia distinguat pluris etiam quam atamen non contrahit praescientiam dei sed accidat illi obiecti et proinde non distinguunt specialiter sicut pro albus addit aliquid plus etiam quam distinguit a pro non albo et tamen quia accidat obiecti pro ea albus non distinguit specialiter a pro non albo — (Ars 131 at an scientia dei sit futurorum contingentium rectae attrahi.. do. q. de praescientia dei circa contingentia absolute futura — quo 1 an sit in deo praescientia contingentium abs. futurorum — sectio 1. in qua vocabulorum et claritatis gratia aliqua supponuntur

Disp. 4a De pscia dei c. otinga abse futura

Q.o 1.a an sit in deo pscia abse futurorum

S.o 1.a in qua Vocabulorum et claritatis gra aliqua suponuntur

1o supponendum est hoc nomen contingens pro ut in multiplici acceptione sumitur pro illo quod fieri potest et solet sed neque sit eventurum ut fore eclipsim 2o quod casu et praeter intentionem agentis dicitur contingere. 3o quod quod eventurum si potuit non evenire a producto a sua causa et quod non eventurum est si potuisset evenire et hoc potest provenire ex duplici causa non. quando dicunt pro ut est seu quod sua causa proxima cum omnibus requisitis in actu 1o ad illud producendum potest illud non producere seu producere oppositum et hi effectus sunt intra liberi et contingentes 2o quando causa est limitatae virtutis et potest impediri a causa alia contraria 2a et ideo huius modi effectus dicuntur naturaliter contingentes abs.. necessitatis et contra hoc distinguendus est ... contingentes ... in arguo ... plantas non neque fructificare ... motus solis sit necessarius ... intermedii sunt contingentes —

2o supponendum est ... voluntatem ... liberam et indifferentem ut positis omnibus requisitis in actu 1o possit operari seu non operari ... attemperare suum sensum ut relinquat suum modum operandi indifferentem et ideo ipsa dicitur ... elicitura ... actus tamen naturalis ... contingentes ... in concordia ... refert plures errores —

3o supponendum est hic sermonem ... de futuris quae proveniunt a potentia libera non de illis quae proveniunt ex interventu plurium causarum ... proveniunt a voluntate libera dei non est difficile ostendere quo modo cognoscantur a deo ut videbimus infra ubi etiam videbimus an prius ratione quam ... habeat

sua decreta libera precognoscant n. huius mi erit pdi pscia illor qua, pcognitam admittunt oq ut in deo nu sunt actus amoris negari n. prius pcognitam admittunt ... in deo scia necesa quam amor negus eiusdem ... secund 2 an hec roi e in deo scia ... pscia futuror ... contingentium sit pprium solius dei l. possit obvenire alicui n. intuali com ex polibs —

s.o 2a an here psciam futurorum contingentium sit pprium solius dei l. possit Quenire alicui n. intuali com. ex polibus.

vaz hic de 69 c. 1 et de 66 c. 2o refert errorem ciceronis et aliis q negabat in deo dari pscia imo id aperit da aberroz ... 1o de 79 ... ar 2 ... c 2 docuit deum n. cognoscere ... ar 3 ... c 2 ... n. cognoscere ... antichristum fore sd sm cognoscere fore aut n. fore — errorem ciceronis refertis aug. s de civitate c 5 alii heretici admittunt in deo psciam ... tam illam tollere libertatem quis errorem refert mol. in concordia de 2 in ar 13 huius pd 19 —

dico 1o in deo dari scia futuror et ostr deus scia certa et infallibili cognoscit quemlibet actus liberos in hoc obveniunt ... scolastici cum magistro 1o de 38 et D. Th. cum ... hic ar 13 et pt 1o ... psalmo 13 ecclesiast ... sapie 2 ecclesiast 23 et alia loca adducenda ... 2a —

pt 2o ex pp. s. dion. c 7 de d. nnb s. chrisost hom. 60. in matthm s. ciril. l. 9 in ioann. c 10 aug. s de civitate c 9 et 50 de ... s. greg. 2o moralium c 22 hieron. in illud ezechielis 2o ... prosp. 3 origenes in illud ad rom. ... quis autem ... ful... de fide ad reginas c 31 Ansel. 1o de pscia et libero arbitrio c 2 imo et phi gentiles ita plutarcus 1o de theologis —

3o pt a posteriori manifesta experientia n. deus multa futura contingentia revelabit certa revelatio unde vere tertulianus l. 2 c. marcio c ait psciam dei tot here testes et profetas unde q negat psciam a deo tollit certitudinem ss. et profetar —

4o pt cum durando 2 de 3a q 3 ab in vicino ... futura contingentia dant cognoscunt a deo sd n. incipit tunc deus illa cognoscere ... antea et ostr ab eterno ... n. alias daret in deo mutatio et magis deus de n. sciente ad sciens ... alias deus n. cognosceret pd hoc et angeli cognoscunt suos actus pd ...

i ptr a priori n. obm cognoscibile debet cognosci a deo ab aeterno sed futura contingentia sunt cognoscibilia ergo ... ptr n. scia dei ... ptr n. de futuris e enunciabilis futuritio ... n. scia ... ad ... dei et ad divinam providentiam et ideo s. aug. ... e ... n. e ... omnium futurorum n. e deus imo ... stradictionem hoc afirmare et illud ... negare et ideo ... negavit ... dentem deorum intendit n. ... deum —

dico 2o scia futurorum e ... causa 2 liberalium ... ilis e adeo propria solius dei ut nulli subiecto intuali creato aut creabili sit natr debita ... Lt n ... cu mta ... decr a ... et infra ... ar 3 ... ab ... scolasticis ptr 1o ... in ... dni hanc sciam ... firma fundo ad probandum se ... verum deum ... id ... divinitatis ... ptr ... 3 ... et ... arguo isaie ... —

et idem senserunt ... 1o ... in apologia ... cum agentibus ... origenes 1o 6 ... Celsum teodoretus ... curando ... afectionis 1o ... de hora et in cap ... isaie ubi etiam ... hierosol ... in apolo ... 20 damasc 1o 2 de fide ... 40 et august 1o de casu diaboli ... 21 —

3o ptr aut philosophorum gentilium ... idem ... et ideo dictam ... apellant divinationem ... sit ... divinum et proprium solius dei unde inter deos videbant ... numerare ... videbant futura certo predicere

4o ptr roi ... in cognoscendo res ad extra debet obvenire deo aliquis modus proprius cognoscendi sed nullus magis proprius ... scia ptr ... 2o ... ptr n. ... luminis intellectivi divini n. sm ... in cognitione ad intra sed etiam in cognitione ad extra st ptr in ... n. ptr ... deus ... infam adeo dat magna difas in explicando quo modo sit proprius solius dei ... si requirit ... infacti dificile ostendere quo modo ... modus cognoscendi illi obveniat natr, falsum erit ... possit obvenire alli creato ... ita ... limitatam virtutem cognoscitivam.

... ut infra ... 2m ... angeli neque ulla creatura creabilis ... natr cognoscit ... equaliter ... multo

minus

minus potuisse cognoscere cum quod tamen sit futuri — confirmatur 2° quia si hoc posset obvenire naturaliter alicui creaturae, iam posset creata nulli autem creaturae hoc obvenit nisi aliquibus dum per virtutem eum impediret ab operatione quae deberet efficere miraculum miracula autem non sunt ponenda absque urgenti necessitate nulla autem datur hic sufficiens necessitas —

1° probatur quia ipsa creatura non potest naturaliter cognoscere futura contingentia in se neque in aliis ergo nullo modo potest certo et evidenter ea cognoscere antecedens probatur quia illa futura non tamen non existunt verum etiam non habent connexionem praedicati cum suo ac proinde non sunt per se nota ergo non possunt evidenter in seipsis cognosci neque in alio ut probo quia ut cognoscatur aliquid evidenter et infallibiliter in alio vel debet esse in significante vel in signo vel in causa non in significante vel in testimonio alterius quia hoc deberet esse dei revelantis immediate vel mediate sed hoc non potest illi naturaliter convenire ergo neque cognoscere illa evidenter in testimonio neque etiam in signo quod sic probo quia talia futura non possunt habere proprie effectum per quem possent duceri in cognitionem evidentem illorum ergo neque etiam ut in causa quia angelus non potest cognoscere evidenter circumstantias quae possunt occurrere ad infallibilicandam voluntatem creatam neque potest cognoscere an actu occurrant ad illam sive circumstantiae ergo neque in causa potest angelus ea futura cognoscere neque ullo alio modo potest cognoscere cum praeter impugnatos nullus alius modus cognoscendi possit dari —

Ex dictis sequitur 1° nullam creaturam posse cognoscere ea futura quae pendent ex solo decreto libero dei quia nullo modo naturaliter potest cognoscere tale decretum ac proinde neque futura quae pendent ex tali decreto libero —

2° sequitur non esse 3a praedicta ut in asserere quod angeli et homines possint cognoscere per coniecturam probabilem plura futura contingentia ita S. Thomas hic ar. 13 c. 67 ar. 3 et 5 aug. in l° de divinatione c° 6 et damasc. 2 fidei c. 4 ratio est quia angelus suo magno lumine intellectuali cognoscit et experitur quod in similibus casibus frequentius operantur et alia plura ex quibus cognoscit probabiliter futura diximus in ar. plura non illa quae raro eveniunt et ad quae non inclinat dispositio naturalis hominis non poterant cognosci ab angelo cum non detur —

3° sequitur non esse dicta quod nulla intellectualis creatura per naturalem vel lumen generale habituale vel actuale certo et infallibiliter praecognoscat quae libere futura

contingentia — —

1° ob: demones predixerant gentilibus plura futura contingentia ergo angeli ex v. luminis nalis possunt illa cognoscere — ad hoc R. 1° p. plura ut oracula falsa et proinde ex hoc est futura quoad tertul. contingentia ut possunt illa futura contingentia ab angelis cognosci — R. 2° negando conseq. n. ad eam praedictionem sufficit quasi conjecturare, n. habent talem cognitionem qualem causa una prout dictata et ita ut observat hieron. in cap. 41 isaiae ne ob incurrent mendacii sic se temperabant verbis amphibologicis ut sibi bonum sibi malum accideret utrum posset inferri — 2° n. ut ait aug. 1° de divi demo. cap. praedicabant quae ipsi facere decernunt — 3° quia saepe praedicunt illa quae sunt revelata a deo et quae audiunt et sequunt et discunt ab angelis bonis de quo aug. citatus et tertul. in apolo. c. 22 et cum quae praedicabant quae acciderent in alio loco distanti —

2° ob: quia angelus cognoscit circumstantias quae possunt infalibilitare voluntatem ad actum nalem cognoscant cum quae n. illae occurrant in hoc tempore ergo n. hoc cum cognoscunt plura quae hoc in talibus circumstantiis efficient vg. de petro q. vehementer appetit dignitates in curia regia cognoscit ubi quod si rex illi offeret dignitatem illam acceptabit ergo —

R. negando min. n. et praecipuas circumstantias et gratia quoniam quae n. possunt cognosci ab angelo cum eius futuritio pendeat ex solo decreto libero dei R. 2° negando min. n. angelus n. potest cognoscere quae n. illae dent et dandae sint in tali ocasione et tali tempore —

Si instes ergo saltem sub tali conditione quod motio n. impediat voluntas poterit cognoscere futuritionem plurium actuum nalium et sic n. minus certo quam cognoscit futuritionem effectus suo necessarii s. sub conditione si a deo n. impediantur — ad hoc argum. R. negando conseq. tum quia n. potest cognoscere dispositionem voluntatis in tali tempore cum una ex praecipuis quae applicatio liberae intrans ad considerandam bonitatem obi. et eius maliciam futuritio autem hac n. potest cognosci et neque eius existentia tum etiam quia ad ordinem d. providentiae pertinet causae liberas aliquando infalibilitare et impedire ne faciant actus ad quos circumstantiae nales inclinant ad ordinem vero d. provide. et causas necessarias spectat relinquere illas ut operent ordinarie quod oppositum n. possit nisi per miraculum ac proinde et angelus n. cognoscat illam —

quia eius

neçessarios poterit illos certo cognoscere quia tamen non cognoscit talem determinationem non potest futura libera cognoscere praesertim cum neque cognoscat alias plures circumstantias. alii etiam dicunt quod angelus non potest cognoscere propensiones voluntatum neque causas quae illam possunt necessitare —

Ad 2um fundamentum dicendum quod nos non cognoscimus an concurrant in tali tempore omnes circumstantiae et permanebit homo in tali dispositione desiderio perfecto non possumus certo cognoscere futuritionem illorum actuum liberorum —

Advertendum est quod potest quis angelus vel homo cognoscere hominem velle aliquem finem . . . in tali volitione per perspicere cognoscere electionem medii quod si necessario requiritur ad consecutionem talis finis non electio talis quia tamen supponit non est libere futura sed necessaria —

rogabis tamen an angelus possit cognoscere casu futura contingentia quae pendent ex voluntate sua et non possit cognoscere quae pendent ex voluntate alterius

Respondetur negative cum quia non et homo et angelus nunc habeant actum liberum quo statuerint aliquid postea facere cum tamen ut experimur mandet in . . . nobis actus liber cum tamen non ejus possit impediri . . . movere vel aliavia et nos non cognoscimus an currerent vel non currerent inde est quod ignoramus illa — . . . . quod saepe proponimus aliquid postea faciendum quod tamen omittimus et angeli etiam quia non dubitatur quod angeli in via sua habuerunt propositum perseverandi et tamen omiserunt illud ergo . . . angeli neque pro . . . cognoverunt illa . . . futura sed potius oppositum cum sua natura ad illud inclinaret ergo —

dico 3 angeli possunt praescire futura contingentia quae non proveniunt ex causa libera sed ex concursu plurium causarum naturalium. hanc tenent scolastici cum magistro 2 dist. 32 et expositores cum sancto Thoma 1 parte quaestione 57 articulo 3 et probatur quia ipsi ex ejus . . . necessario et aliunde angelus cognoscit virtutes quas habent omnes causae huius universi ad se impediendum vel adiuvandum concurrentiam . . . illarum ergo cognoscit etiam illos effectus ut in causa necessaria —

Ex hoc sequitur hominem posse cognoscere aliqua futura certo et certe ut eclipsim et alia quae pendent ex motu astrorum alia vero quae pendent ex concursu plurium causarum inferiorum non cognoscit aut si scit est cum magna difficultate quia non cognoscitur quod causae adiuvantes concurrent neque scitur . . . quod operantur an habeant talem vel talem dispositionem et alia plura non cognoscit propter quod non potest cognoscere illa futura — quaeres 2 de roi et modo quo deus certo praecognoscit futura contingentia in seipso . . . utrum futura contingentia vere habeant praesentiam realiter ab eterno in eternitate et an si non id ex parte illarum ut certe cognoscatur a deo —

Q. 2a De rōe et mō quo Deus certo praecognoscit futura contingentia in se ipsis

Sect. 1a. An futura contingentia vere habeant praesentiam realem ab aeterno in aeternitate et an sit rō id ex parte illorum ut certo cognoscantur

1o supponendum est duo requiri ut aliqd cognoscatur ab alio 1o lumen intellectuale et spēs intelligibilis quae videtur reperiri in deo ꝑ quarum est ra. 2o requiritur qd obiectum aliquo mō applicetur potentiae intellectivae secundum aliqd ut declaratum —

2o supponendum est duos modos esse a deo cognosci futura contingentia 1o in suis causis proximis. 2o in seipsis et in sua actuali existentia n. alios modos cognoscendi nempe rei in aptitudine l. in spē repugnat in deo —

hoc supposito qō est an ex parte ipsorum futurorum detur aliqua rō ꝑ quam certo cognoscantur a deo ꝑ quo alij dicunt futura contingentia coexistere ab aeterno in aeternitate cum deo secundum suas proprias et reales existentias et hoc esse sufficiens fundamentum ut illa cognoscantur a deo et qd si haec praesentia n. daretur n. possent cognosci a deo talia futura itaque pluribus ꝑ [illegible] quos affert vazquez 1. p. to 2. de 64 c. 2o quorum fundamenta postea in solutione argumentorum subiicimus —

nunc examinandum est an detur ista praesentia et an sit sufficiens rō ut illa futura a deo cognoscantur 1a ꝑo futura contingentia nullo mō habuerunt praesentiam realem cum deo ab aeterno in aeternitate secundum suas proprias existentias. ac proinde huius mī praesentia n. potest esse rō ex parte obiecti ob quam a deo cognoscantur certo et determinate. haec ꝑo defendit vazquez et ab alijs quos ipse affert 1. p. to 2. de 64 c. 3 —

Ante probationem supponenda sunt aliqua in quibus adversarii nobiscum sunt 1m est certum de fide nullam rem creatam ex se esse aeternam aut habuisse existentiam ab aeterno simpliciter et absque ulla limitatione et qd antequam producerentur in tempore fuisse n. entia et nihil —

2o supponendum est qd si res creatae consideraretur ut durantes propria intra durationem aut sub aliqua extrinseca temporis sic n. posse esse ab aeterno realiter n. cum istae durationes sint finitae et undequaque terminatae n. posse existere sine principio et fine ac proinde rō talis durationis nulla res creata potuit esse ab aeterno et ex aeternitate coexistere realiter deo —

3o supponendum est quo existentiam dicere simultaneam existentiam dicitur cum habitudine ad eandem durationem utriusque coexistentis l. ex parte rei cuiusque praesumpsis assignare aliud quam instans in quo sit verum dicere qd ex duratio unius quo existit illi instanti et duratio alterius illi quo existit —

Modo vis

ut directe impugnemus doctrinam adversariorum quandam nullam
creaturam existere ab aeterno aut habere realem praesentiam cum deo ab aeterno
in aeternitate quod sic probo illud quod nihil est in se sub nulla duratione potest
realiter alteri coexistere quamdiu est sub hoc statu sed creaturae ab aeterno fuerunt
nihil ergo sub nulla duratione possunt alteri ab aeterno realiter coexistere
major probatur non coexistere realiter alteri sub quacumque duratione supponit
existere in se ergo illud quod nihil est in se sub nulla duratione potest alteri
realiter coexistere antecedens probatur non coexistentia importat habitudinem dua-
rum iam existentium in ordine ad eamdem durationem unde sunt in illis
quae coexistunt inter se in ordine ad aliquod instans temporis valet dicere
existunt in tempore ergo existunt in se in similiter existunt in aeternitate
realiter quae in se realiter existunt minor autem est de fide

Confirmatur 1o quia quod de aliqua re dicitur quod ab aeterno existit in aeternitate
duo dicuntur et quod ab aeterno existit et quod existit in aeternitate sed cum
non possit esse ergo neque est verum quod ab aeterno existit in aeternitate major probatur quia
denominari aliquid ut existens est denominatio proveniens a forma intrinseca
scilicet existentia ergo nulla res potest denominari ut existens per solam denominationem
extrinsecam ab aeternitate ergo ut denominetur aliqua res ut existens et durans
extra ab aeternitate opus est ut supponatur intra existens et durans propria duratione

Confirmatur 2o non quod dicitur quod creaturae durant in aeternitate est id dicunt quia
durant per illam immediate per intrinsecam durationem et hoc non ut possit quia continentur
sub illa tamquam sub extrinseca duratione complectente omnes durationes sicut caeterae corpora
et eius successibus durationes dicuntur contineri sub duratione successiva primi
mobilis quae complectitur omnes durationes caeterum sicut quia sunt [struck] cetere durationes
non dicuntur dari in ea antequam existant ita creaturae non dicuntur dari
in aeternitate antequam existant

Confirmatur 3o sicut se habet immensitas ad constituendum deum praesentem omni loco
et rei locatae et e contra ita se habet aeternitas ad constituendum deum
praesentem omni durationi sed implicat quod deus habeat praesentiam localem
cum creatura antequam ipsa in se existat et adsit in aliquo loco per ubi intrinsecum
ergo implicat quod deus sit praesens et coexistens in aliqua duratione cum creatura
antequam ipsa in se existat et duret duratione intrinseca

Sed aliqui rem hanc probant modo quo aliquam futura non coexistunt

ab aeterno cum

deo in æternitate ett.a pñ heri duplicem sensum n. Ly coexistunt
cu sit copula de presenti et duratione presens sit 2x altera instantis
seu pts nri temporis altera nunc æternitatis inde ẽ qd si denotet illã
ptem nri temporis t. instans eius ũ falsam n. sensus ẽ qd futura
sub ipsa duratione seu pte temporis coexistunt ab æterno sl cu deo q
sensus falsus ẽ si vo sumat ut denotat nunc æternitatis abstrahendo
a tempore sic ẽ vra n. sensus ẽ qd in æternitate ~~[illegible]~~ tenet futuris actualiter
exista cu deo n antea neq post æternitatem sed intra latitudinem eminen-
tialem illius qa ad hoc sufft qd in aliqua pte temporis cui correspondet
æternitas sint reva futura —

sd so qa copula illius propnis in qtum sicat nunc æternitatis abstra-
hendo a tempore sumit in sensu nimis improprio n. Ly copula propnis
in mã nali sicut pdicatum coexistere sbo abstrahendo a tempore
atm si sumant in mã contingenti st ẽ ꝓsens ppo id fictum ẽ n. st
fingeret ille q diceret hanc propnem ps currit sicare cursu convenire
po abstrahendo a tempore itafingit q dicit hanc propnem in mã contingẽ
futura contingentia existunt ab æterno in æternitate sicare nunc æter-
nitatis qd ẽ pdicatu abstrahendo a tempore —

si autm copula illius propnis sumat ut denotat nunc æternitatis
in qtum denotat qmlibet differam temporis cui pt correspondere sic
ẽ vra n. ad veritatem istius propnis contingentis indefinite in ordine ad
tempus qd denotat sufft qd in aliqua pte temporis in qua futura
existunt realr coexistant deo et eius æternitati et tunc dbt dupex
eius æternitati hoc autm dato nil habẽt adversarii de presentia reali
creat ab æterno nec ostendunt ronm qua ab æterno cognoscãt certo q deo

Afr. 2o n. istæ propns sũ vs futura n prius existunt aut sũ realr
presentia in æternitate et quo existunt qm in tempore futuro pducant
a suis causis pt qa n pt ingi a quo habeant illã anticipatã existẽn
extra suas causas ũ neq a se neq ab alio illã habent a seu habent
ut pt neq ab alio n illa futura n causant ab aliis causis neq
alia pducere neq 2m aliũ mũ existendi qm ab iis ã quib causant
in tempore et cadẽ pducere et 2m mũ quo pducunt in tempore futuro
neq pñ itaq in æternitate ut durent p illã tempm pduratm

intram qo

falsa affirmare quod futura existunt etc. sim. ergo erit verum illa futura non in aeternitate quia in tempore in quo producuntur a suis causis coexistent aeternitati quia cum ista sit infinita in sua duratione implicat quod aliquod sonat in tempore et quod non coexistat aeternitati. addo quod si antequam producerentur haerent non extra suas causas iam in tempore futuro non liberi sed necessario producerent —

Confirmatur 2o non licet illae propositiones sint verae in sensu iam explicato attamen ipsae falsa futura ex aeternitate seu ab aeterno coexistunt deo in aeternitate non. Sy ab aeterno et ex aeternitate denotant adaequatam per denotat infinitum tempus imaginabile a parte ante sine principio sed futura non existunt sine principio neque per infinitum tempus ergo falsae illa propositio non est dificile —

2a ratio non. si futura coexisterent ab aeterno in aeternitate semper existerent scilicet inter se et ab aeterno hoc implicat ergo maior probatur quia quod duo ita coexistunt uni 3o ita ut numerum sit quod unum cum coexistit 3o in quo alterum illi non coexistat illa coexistunt scilicet inter se ergo minor probatur implicat ut negatio rei coexistat scilicet cum ipsa re — confirmatur quia etiam sequeretur non esse cuiuslibet rei, non praecedere non ipsius, et quod illud quod est ab aeterno scilicet vis producat. scilicet non posse in tempore —

probatur 3o quia sicut aeternitas est duratio tota scilicet correspondens tempori praeterito et futuro ita aevum angeli est totum scilicet correspondens tempori praeterito et futuro ergo sicut quia deus durat per aeternitatem quae correspondet tempori futuro sequitur quod coexistat scilicet in aeternitate ab aeterno cum futuris etiam angelus qui durat per aevum quod correspondet tempori futuro coexistet ex aevo in aevo scilicet cum futuris et futura erunt illi praesentia ex aevo sicut sunt praesentia deo sed ex eo quod futura existant scilicet cum deo in aeternitate est ratio sufficiens ut deus illa cognoscat, ergo ex eo etiam quod futura sint praesentia angelo et coexistant scilicet illi ex aevo in ipso aevo erit ratio ut angeli cognoscant futura sed hoc implicat ut sicut probati est ergo etc. —

Ad hoc respondent aliqui dando disparitatem ideo non dicunt quod angeli non cognoscunt futura licet sint realiter praesentia illi in aevo quia cognitio angeli non mensuratur per aevum cognitio autem divina mensuratur per aeternitatem et ideo ex eo quod sint praesentia aeternitati cognoscuntur a deo — sed contra est 1o quia

q^a futura ss presentia realr angelo ex evo in ipso evo id angelus ex evo et a principio suui n habuit cognitm qua cognovit alia essi cu eo erant go etm potuit tunc cognoscere cae sic cu ipso erant in ipso evo 2o q^a angelus in sua comparat hec cognitm e mensurat evo go etc deinde q^a ideo futura cognoscunt a deo q^a ante qm ingat cognoscit ss illi presentia sed ante qm angelus ingat cognoscuns ss illi presentia etc

2m fundu opps ut i autis pp. q videntr negare in deo pscientiam n alia roe nisi q^a pscia ut i de futuris cum autm dui nil i futuru qd n pringi de presentia obiicitbar ~ sfr. etm q^a sti pp. et Teologi dicunt qd in aeternitate n dar preteritum et futuru sed oia ss presentia etc

Vt reat huic arguo suppono pscia pu sumi i. p cognite q in sua durate antecedat ipsa rem futura ita ut ante qm dr in sua durate futuru dr ipsa pscia 2. p pscia como quo dar in ... nra .n. precognitio q^a limitata i et de obo futuro n pt illud cognoscere co mo quo futuru i et sub oib odicionib qs futuru et ita qdo dar pscius cognoscit a nob diverso mo ac antea ~

hoc supposito dicimus qd qdo pp. negant in deo pscia n negant cognitm futuror prius existere in sua durate qm futura hoc .n. ut pvatum i ebis i sed etm negant dari in deo more nro qa cu scia dei sit pfectissa cognoscit futura sub oi mo quo futura ss et ita qdo ipsa ss presentia n cognoscit ea deus diverso mo ac antea sic etm negant dari in deo intellectm subam proprie qa ideo negant etm ut dar in nobis

Ad ofratm dicimus qd pp. dicunt in aeternitate n dari pteritu et futuru etm intendant qd in ipsa aeternitate n dr intra successio sicut dar in tempore cu hoc tn stat ut ea duratio indivisr pmanens coexistat succesibus diversis pib temporis et reb in ea durantib n desu ipsius aeternitatis sed roe alterius extremi ~

2m argum i q^a aeternitas i tota sl. et infia in roe durandi go illa e in tempore existunt corrispondens et existent toti aeternitati sed n pnt coexistere toti aeternitati nisi ab aeterno ei coexistant go futura coexistunt ab aeterno in aeternitate ~ sfrat n. aeternitas i tota sl. infia et sublimius oes difras temporis et oia e in eo ss ~ ad hoc argum dx. negando m n ut futura coexistant toti aeternitati requiritr

et sufficit

sufficit ut in tempore in quo ipsa producenda sint n. coexistant ipsi æternitati, cū in se nullas hēat pp. ad hoc autem ut existant ab æterno requirit qd coexistant æternitati in ētum ē hēt principiū in durat.e ad qd requirit ut sc. proportioné qd ipsa futura in se et in sua existā n. hēant principiū qd oīo falsū ē — ad confirm. Dr Thōs sm intendere in illo dicto æternitatm cū sufficient in sua durat.e ut correspondeat infō tempori successive n. tm qd ipsa æternitas faciant ut futura existant extra suas causas ante qm producant — —

In argumē ex St qui ait sic se hēre æternitatm rū durat.ū creatar. ac punctū rū Linear. sd punctum correspondet sl. Lineis Lt distent intr. go sl. æternitas — Dr hoc n. tenere quoad viā sd sm qd st punctū centri indistr correspondet Lineis ita æternitas correspondet durationis sd diversitas stat qd n. st punctum correspondet Lineis sl. ita æternitas durationis n. Lineæ oēs sl. attingunt centrum at vō duratiōs successibus æternitatm attingunt, cū n. sint in se nisi successibus — sectio 2a an ex præsentia obiectiva futuror. sumat sufficiens rō ex pte illor. ut possint a Dō præsciri ab æterno et in quo consistat fraliter præsentia obiectiva —

Sect. 2a an ex præsentia obiectiva futurorum sumat sufficiens Rō ex pte illorum ut possint a Deo præsciri ab æterno et in quo consistat fraliter præsentia obiectiva

1º supponendum ē effectum aliquem ē futurum nil aliud ē qm qd tamqs sit extra Deū et alias causas, suā existentiā actualiter in sua durat.e intra 2. alia quabus rū eius incipiat ē 2m suū determinatū itaut nulla præcesserit durat.o rū eius n. sit futurus n. Lt considerat.us 2m suū ē actuale et ut proprius realr incipiat ē in tempore etm considerat.us ut futurus ei convenit ē ab æterno n. numqm incipit ē futurus imo prius roē qm intgat Deus cognoscere hūc ē qm supponit ipse futurus aegyndi hūc calis ē vra n. qa Deus scit effectum ē futurū ipse ē futurus sd potius e sa — —

2º supponendū ē uū eos reale ut sdg quit ēa chimerā ē seu consideratur pū sub diversis mīs quendi 1º ut ē aliqd factibile seu possē 2º ut ē actu proprius 3º ut fuit iam in tempore præterito 4º ut futurū ē in tempore sequenti —

3º supponendū ē

q. supponendū ē q̄d sicut quilibet entitas obtinet diversas modos essendi, ita obtinet illi diversa cognoscibilitas passiva n. eo mō quo res in se ē, ī. hēt ū ita hēt in se cognoscibilitatem passivā, itaque si n̄ dicit potā actiua cognoscitiva nil decret ut cognoscat unde cū virtus cognoscitiva infinita si infinita n̄ sm̄ cognoscet illud prout in se ē cognoscibile sd eciā mōrem certitudine et ubiā qm̄ ipsum & iusq meritis postulat —

4° sit obm̄ visibile ē presens obiectivo dupliciter · 1° in actu 1° seu aptitudinali q̄d s. itaobm̄ ē bene dispositū et preapplicatū pos visibile ut q̄ntū ē ex se nihil illi deficiat ut actualiter videat q̄d n̄ sistit in actuali visione. Et dicat ordinē ad actū visionis tm̄ ad id q̄ q̄d actualiter debet videri — 2° in actu 2° q̄d sistit in actuali visione. ita sr̄ obm̄ infinitus pt ē 2r presens intui: d uno mō in actu 1° q̄ntū s. ita ē bene applicatū et intra sphærā infinita ut q̄ntū ē ex se ipsius obi nihil deficiat ut actualiter videat — alio mō in actu 2° q sistit in hoc q̄d actualiter ingat —

hoc supposito dm̄. existentia qm̄ habent futura in suā diffrâ temporis ē sufficiens rō ut prout ē ex se suā present & æternitate cognosci ab infinito. ita opinat S. T. hic ar 13 et infra q̄. 16 ar 2 et q̄ 20 ar 2° et q̄ 107 ar 4 s. et 1° di 38 q̄ unica ar 4 ad 2 et alii quos affert Suar. l° 1° de scia c° 7 et 8 — —

Pr 1° roe n. oe illud in quo reperit aliqua determinatā cognoscibilitas dat sufficem roem ut a deo ab æterno 2m illam ingat sd in existentia qm̄ habent futura in tempore futuro reperit aliqua determinatā cognoscibilitas g° Ma mā pr n. cū virtus cognoscitiva dei sit infinita & perfectā ut tendat in aliq̄d obm̄ sm̄ se cognoscendū sm̄ petit ut in eo reperiat aliqua cognoscibilitas n. & hoc sufficit ingit obm̄ intra sphærā illius qm̄ tibi distent in durat̄e. sicut ex eo q̄d potā dei productiva sit infinita sit n̄ est ubique possit operari in quolibet passo qm̄tibi distanti · m pr n. & hoc q̄d futura habitura sint existam inguunt here peculiarē roem et meem veri entis g° inguunt here peculiarem cognoscibilitatem g° existentia qm̄ habitura sī futura hēt verā cognoscibilitatem passivā g° —

Cfr. 1° n. fut singularis n̄ sm̄ cognoscunt a deo ut sī presentes sd etiā ut soles et preteriti & sm̄ cognoscunt a deo ut futuri — cfr. 2° n. cognitio qua cognoscūt futura singulā ē intuitiva. sd de roē intuitivi est nrari ad existentiā rei g° hæc intuicio nrabitur ad existā futurorū — —

Pr 2° n. n aliunde qm̄ ab ipsa existentia futura pt sumi rō ultimo

determinativa

cognitiy d. qua cognoscat futura q illa i ro ultimo determiba cras ut
n. ipsa d. ut gerit vices spei i indiferens ad repraesentandu' ipsum
futuru' ac eius negatum L. oppositu' actum et etia ipsa ipsa ut i obm frali
ergo ipsa ipsa n' pt cu' ro ultimo determans ergo ut hec indifra sit determinata requirit
ut det aliqd creatu' ipsa dum qd sit ro a qua ultimate determinet cognitio
divina sd hoc n' pt cu' aliud qm ipsa futura ergo hec i ro ultimate determinans deu —

Sd resp negando m. 2o qa voluntas ut representatur in ipsa d. ut certa
e' in oibus semper operatur infalibilicata morali et decretu ponendi illam
in circumstantiis infalivilicantibus morali est ro a qua cognoscatur et
cognito n' supponit futuritionem — 2o qa si cognitio d. determinaret ultimo ab
ipsa futura sequeret qd specicaret ab illa saltem inadequate qa n' ipsa
ro specicans scia' d. si atendat precise ipsa divina sm intrinsecum habet qd qd
requirit ut determinet intrinsecus d. iudicet unam ptm contradictionis cu' futura —

Sd ipsa i 1o n. faciendum qd voluntas semper operet infalibilicata
morali cu' potius semper operet cu' libertate physica et morali unde
voluntas hoc m. infalibilicata neque decretu' de illa infalibilicanda
erunt rones sufficientes ultimo determinantes cognitionis divinae —

2o n. si aliqua virtus heat ordinem rationem formalem obiectivam L.
operativam ad aliquem actum atm ut reipsa procedat in actum ~~requirit~~ indiget
aliquo extrinseco qd se heat tamquam aliqd male L. odio qm ipsi roi frali
adveniat aliqd intrinsecum sic n. ut bonitas d. odio prosequat aliqd obm
requirit qd ipsum in se sit malu' itaut si hoc n' daret n' daretur talis actus
odii qm bonitas d. aliqd intrinsecum accipiat a tali obo ita sr ut potentia
caloris calefaciat indiget ordine approximatis qm ab ipsa approximatione
aliqd sue virtutis accipiat ita ergo si in ipsa d. sm intrinsecum qd dicit
n' determinato obiectiva e' requirit ut deus cognoscat illa futura
contingentia sd opus sit ipsa ipsa futurorum qm habitura sit ut ultimo
determinat intus divinus in roi cognoscentis ut ps d. in cu' obiectivis
repraesentativis atm n' sequit qd ipsa d. accipiat aliqd sue ordinis
ab ipsa ipsa sd sm se het tamquam aliqd male —

Sd dices ipsa futura n' i realr ab eterno sd scia dei i determinata
ab eterno ergo n' pt determinari ab ipsa futura — ad hoc argu' Resp

negando

loam n ad hoc n requirit qd sit durati existani sed sm qd in ipsa exista imbeniat aliquis mus veri entis sive qd aliqua veritas obiectiba qua imbenit ex eo qd futura sint habitura exitam in tempore sequenti

Ex dictis infero et dico 2o praesentia obiectiba aptitudinalis ito ex illor n vo praesentia actualis quare ab aeterno a deo cognoscant hic uo sequitur quoad sa pm ex praecedenti et ita eam tenent oes dd. pro altera ciati sa ps eis pr hac roe n illud pro qd futura contingentia constituunt intra spheram intellectus d. i to qre cognoscat a deo sed hoc facit praesentia obiectiba aptitudinalis go clle m pr m pr qa praesentia obiectiva aptitudinalis consistit in veritate passiba q obenit futuris ex eo qd habitura sint exitam realem sed pro hanc veritatem ingunt intra spheram intellectus d. constitutam go pro praesentiam aptitudinalem etm ingent constituta unde hec praesentia obiectiba obenit futuris ante qm cognoscant a deo ac proinde n consistit in denominati extra q praeveniat ab actuali cognitione Lr dicat ordinem ad illam et nisi in ordine ad illam possimus illam cognoscere

2a ps pr qa praesentia obiectiba actualis consistit in eo qd actualiter denominent futura cognita a deo go qr reddendo roem qre cognoscat dare praesentiam obiectibam actualem dare nugatoriam roem sig de iddem est ac dicere qa cognoscitur actualiter

pro pleniori explicatione hoc rogabis 1o an hec praesentia obiectiba sit aliqua formalitas realis l. rois Rx n ee formalitatem realem positibam sed sm meram n repugnam q pt dici ens rois fundale in exista futura et ab illa nascit ara eam hic pro fundo

Rogabis 2o utrum pro dicta praesentia sufficiat ut ro ut a deo cognoscat futura n tm ab hoc Rx discrimen ee pr praesentiam intellectus d. et intellectus divini n intellectus divinus cu hat vim cognoscitibam infinitam inde e qd illud qd quomodo cumque hat aliqm veritatem ingat intra spheram illius et etm cu intellectus divina mensuret aeternitati petit ut sit tota sl et qd eadem sit cognitio qua cognoscit futurum ac illa qua cognoscit ab aeterno absque aliquo nobo qd illi accedat ac proinde pro illam debet deus cognoscere ab aeterno futura q pro eamdem cognitionem cognoscit in tempore q rois nulla illar requirit in intellectu et intellectu creato

sed dices

sd dicys 2ª 3ᵐ ym 24 cuj pscientia obiectiva petit p fundo ipsa exista futuror hec ñ existit ab eterno go neq illa — ad hoc argu Rs disquido m̃ hĩ p fundo ipsa existam ut realr psentm nego mª hĩ illam ut futura sudo m̃ ad m̃ sd hec ñ existit ab eterno pryens realr sudom ut futura nego m̃ alia argua q̃ exponi poterant sª dicta eª facilime omitimus — eᵒ 3 an et quo mõ sciliando sit dei pscia cũ libertate nri arbitri et contingentia efum q̃ ab ea pvenit — sect 1 in qua stabilit ut defide illa duo sil stare — —

eᵒ 3ª an et quo mõ sciliando sit Dei pscientia Cum libertate Nostri arbitrii et contingentia efium quæ ab eo pvenit.

Sect. 1ª in qua stabilit ut de fide illa duo simul stare

Ltᵒ ĩ bene sil coherent pscia infalivilis futuror et libertas ac contingentia nostror actuũ · hec uᵒ ĩ defide et colligit ex locis sil q̃ afert sur to 1 met de 19 sur 2 et alii q pvant id auti conciliar pp et roẽ, manifestaq experientia · nos vᵒ brevitr hac roẽ pvamus hanc utm —

roẽ gᵒ frar in hunc mum q̃m afert Vocius 5 de sslate prosa ultima et aug. lᵒ 3 de libero arbitrio et lᵒ 5 de civitate c 9 et 10 scia dei ita cognoscit actus nostros ẽ futuros sd etm libere futuros gᵒ scia dei ñ pt tolere libertatm · ans pr eª ñ implicat q̃d efus sit determinate futurus et sit libere futurus gᵒ ñ implicat q̃d deus cognoscat nostros actus ẽ futuros et q̃d ipsi sint libere futuri go si pscia futuror ñ tolit tunc libertatem actuũ etm q̃do cognoscit nros actus · ans pr efum ẽ determinate futurũ et ẽ libere futurũ nil aliud ẽ q̃m q̃d ita sit futurus ut possit ñ ẽ futurus sd ñ implicat efum ita ẽ futurũ ut possit ñ ẽ futurũ gᵒ ñ implicat efum ẽ futurũ et ẽ libere futurũ gᵒ etiam lª roã pr eª si scia cognosceret ẽ efum futurũ et ẽ libere futurũ et m̃ toleret libertatm seipsa destrueret et falsificaret q̃d implicat —

cfr. lᵒ ñ si homo ł angelus sciret q̃d homo libere futurus eset altera die talis cognicio ñ toleret libertatm go neq cognito d. qua illud cognoscit illam toleret ans pr coapt eª si illud faceret scia dei deberet ẽ eª scia ĩ ñ vᵒ eª ĩ dei ut ait aug. c 4 de libero arbitrio

Unde

vnde si cognicio angeli ea scia e n tolit Libertatem neq scia dei ꝯfrio
ea si in deo n daret ꝓscia futuror sed deus spectaret ed voluntates
detrãret et tunc enunciaret actum reuera n tolleret Libertatem go neq
ꝓscia qua cognoscit ab ęterno illos actus ut futuros ꝑt coa eam
deus enunciet futuritionem supponit a eoadmo sequat ed actus ipse
sit liberi futurus et ꝑ ꝓiem hoi mé enunciat futurittm de illis go
talis ꝓscia n tollet ꝯtingenciã eo quo ꝯstat ꝓsciam n tolere Libertatem
emby supponat prius durat em essẽs n. Et hoi mó supponat scia
ad ess futuros atm sub i futuris ipsa scia ꝯsequit ad illos n
prius roe in ęternitate e essẽm aliquem u futurũ em cognoscat a deo
vnde cu ingit frati a deo cisymi intuicio supponunt iã futuri cu
cadr ꝯtingencia em habituri e in tempore edo dint actualr vnde
st eo hoc ed ess sit detrati futurus etm si supponamus nullo mo ꝓscire
n tolit eius ꝯtingenciam ita n sequit etm si ꝓsciant secio 2a in qua
solbunt difs e eo dei ꝓscia ca futura ꝯtingencia oriunt

Sect. 2a in qua solbunt difates quae ex Dei ꝓscien-
tia ꝯtra futura ꝯtingentiã oriunt

Lm argum e eo ste hic ar 23 a ca necã ꝓduit ess necess sed ꝓscia
futuror e ca et necã illos go tolit ꝯtingenciã cor ad hoc argum
Rs 1o disquendo ma a ca necã in operando n ꝓri ꝓduii ess necess
sedo ma a ca necã in ęendo nego ma l. a causa necã in oi gre ca
sedo a ca necã in aliquo gre nempe in gre causę illis nego. scia aut
dei Et sit causa necã in ęendo n tm in operando illa 2o Rs negãdo
m scia n futuror nullo mo e causa sed aliunde supponit ess futuros

Sed poterit dicere aliquis scia simpl. ingę. et scia ꝯdicionata u
causę effuu ęhaę scis tolent Libertatem Rs ed Et scia simpl. ingę. sit
necã in ęendo n tm e ca necã in operando ea dedit in operando
a voluntate creata et diuinaestt scia ꝯdicionata sit necã eo supoi atm
n e necã in operando ꝑt roim dictam ꝓ quo etm aduertendu e sciã
dei necã duos mos 1o ea sine illa n poterit u ess et sic l vu u causã
necam ho. autm n tolit Libertatem st cognitio e e intra hoim e e
necã ut eius voluntas operet n tolit illã 2o ea ipsa dicat volũtatem
ad vnũ et hoc ꝑ ꝯsequ

2m argum̃ vbi deseph hic sdicionalis ẽ vã si deus scivit petrũ peccaturũ petrus peccabit rursus in bona argume sdicionali si ans ẽ necessum ss debet ẽẽ necessum sd ans illius argumẽ ẽ necessum iam ẽ ergo et ss. 1a pppo huius argumẽ

pt n̄ sciã dei ẽ certa et infalibilis go ita erit obm st p illã enunciat 2a pppo pt n̄ st de rate mali sõs ẽ ut ptũ ẽ ex vi snexionis cũ ante possit ẽ sequens falsũ manente ante vo ita de rõe boni sõs ẽ ut ptũ ẽ ex vi snexionis sequens cũ re n̄ possit consequens ẽ falsũ manente ante vo sd si ex ante vo in bona rõa sequitur sequens ohi possit ẽ ex vi snexionis cũ ante falsũ ed dicit implicationem n̄ ut evidens et n̄ pcedis rõa. 3a pppo ed ans sit necessũ abs pt n̄ illud ans ẽ iam preteritũ ad preteritũ autem nulla dat poã 4a pppo bene infert — —

Mirũ in modum ẽ etiam variant Acti in solutione huius argumẽ ops n̄ solutus afert sua in opus. 1o lo descia mol. hic dels p pro solutione 2i argumẽ nram vo solutiõ brebiter ponimus p qua et ut examinemus em necessitatem huius pppo deus pscivit petrũ peccaturũ ~~[illegible]~~ supponidũ ẽ 1o obm alicuius pppnis ex pũ dici necessum so mõ simplr et exna rei ut edo inter extrema pppnis dat snexio intrã exna pscisa illorũ 2mo pt ẽ obm necessũ sm rõe status sub quo sstituit rõe alicuius sditis shingentis s. sub qua ssiderat —

2o supponendũ ẽ inter ipsos sditus et suppos dari magnã diversit. n̄ qdã fingunt inũ rei alis vo n̄ fingunt sd ssiderant inũ rei sub statu possibilitatis alis vo sũ ẽ vs et realr dant inter quas ẽ magna diversitas ut ẽ sdicio preterita presens et futura n̄ sdicio preterita realr in ẽ rei ut iam implicet ab ea toli et ideo n̄ sm n̄ manet iã poa ut preteritũ n̄ sit preteritũ sd etiam ut res q ẽ preterita n̄ sit preterita secus vo in presenti et futuro n̄ ẽ n̄ sit ulla poa ut s presens seu futurũ n̄ sit futurũ tm dat poa ut res q ẽ presens vel ẽ futura n̄ sit futura et iõ ẽ n̄ catenus agens dr Liber in ordine ad aliquid sũ seu hic poa ad illũ ptus n̄ se reducere ad actũ sd adhuc manet suppositus ut quo vellet suã inclinet operationem. ac ed agens iã operat rem preteritã etiã nullo mõ dicerabillo ideo n̄ hic poa ut reducat illã

presens seu +

presens seu +

ad n̄ fuisse scitus vo rej e prescis i n. cū adeo pendeat ab aḡe ideo agit

ꝑt facere rem̄ presentem n̄ ū presentem et ita sl' in futuro n. rej

futura adm̄ i intra istā causā et nullū aliud ū hebit ꝑtr ū caus

et ita pr ctā illā n̄ ꝑducere et ex hac diversitate ē dat intr ~~[illegible]~~ preteritū

et futurū st hic dicit ꝑpem ꝑteritā ū abse neçā futurā vo sm̄ ꝑsuppo—

hoc supposito sit 1° uo h. ꝑpo deus ꝑscivit petrū peccaturum

n̄ i necia ꝑ nā rei et ab intrō hic uo dēf. ab oib. Ij pro quo suppono

hanc ꝑpem deus prescivit petrū peccaturū coincidere cū ista deus

habuit ꝑsciam̄ peccati petri futuri in qua eē ꝑdicat de deo i sā

ꝑsciā quo supposito ꝑt uo n. sinā d. ssiderit ꝑscisse n̄ petit heri

talem̄ ꝑsciā ex ꝑpo enuncians illā de deo n̄ i neçā ex nā rei arguit

n. ē illo mō sbeniunt deo sbeniunt iudentr a suo libero decreto

et a suppoe libera creata sd hic ut det in deo pendere a suo libero

decreto et suppoe libera creata go n̄ sbenit eo mō deo go certa—

sfr 1o qa tali sciā i libera in pendo go n̄ sbenit necō deo

sfr. 2o n. hic n̄ i bona coā exigit deus go dat in sciā peccati futuri

petri neq ista ilaio sdicionalis i va si deus exigit hebit ꝑsciā

peccati petri go talis ꝑsciā n̄ sbenit deo ex nā sua ꝑscise spectata

arg ꝑt n. si deus decerneret n̄ creare mundū ut potuit vera n̄ daret

petrus neq eius peccatū et n̄ arg ꝑt vū, et si ꝑt falsū n. in deo

n̄ daret cognitio peccati petri cū peccatū n̄ ꝑt futurū et ꝑinde sequit

talem ꝑsciā n̄ convenire deo eo mō st sbeniat aptitudo ad cognos

cendā vnā pm̄ stradictis potius qm̄ aliam n̄ tm̄ sciā qua detrate

vnā potius qm̄ aliā cognoscat sd ad hoc detrā afuturitē libera

efuīt ex quo sequit illam pm̄ deus hūit ꝑsciā peccati futuri petri ū

stingentem in hoc sensu — —

Qa uo illa ꝑpo deus hūit ꝑsciā peccati futuri et eius obm̄ si iam

absē neçā roe ~~[illegible]~~ status sub quo sstituunt talr ut nudē poā di

absa posit deus facere se n̄ habuisse talem̄ ꝑsciā .l. tale obm̄ ꝑcognovisse

ita opinar st. hi ad 2m et alii quos afert mol de 16 q. ꝑpositā

ꝑā ait et parū ssentaneā sacris ertitudini et ꝑfuturi sciē di

ꝑt 1o n. eamdē necitatm̄ qm̄ het hic ꝑpo Adamus fuit ex eqd

ante hoc tempus fuerit vū dicere Adamus exigit hic ista deus ꝑscivit

petrū peccaturū sigdē ante hoc tempus erat ab eterno i vū dicere deus hūt

ꝑsciam

futuri ... casu sed illa pro pro mo e abse necesa ex ea roe go et 2a erit abse necesa ex eadem roe mo sstat n pt n ex eo qd ante hoc instans fuerit vu dicere adamus existit mo n pt deus facere neq abse neq de sua poa absa ut pp o sfrai sua existam preteritam sic falsa go ex eo qd ante hoc tempus fuit vu adamu existere hic pp o adamus fuit erit abse necesa coa autem 1a bene infertur — —

sfr 1o qa si deus posset facere mo si n habuisset scia posset dari in deo deceptio — sfr 2o n. lt deus posset mo facere si n habuisse illam scia adeo mo adversari n sfugiunt vim argumenti qd fuit illos incedere in hanc opinionem n. hoc imtu pt deus facere de poa absa n mo ordinaria unde instaurat ro hoc mo deus sciuit petru peccaturu qo necessitas e dat in ante dat in sequenti sed ans n pt n u de poa ordinaria go et si qd gde oio falsum n peccatu futuru natr et absl pt n u futuru —

sfr 3 n. si deus posset mo facere si n habuisse scia qm habuit ab eterno etm posset facere mo n habuisse decretu quo voluit creare mundu ac mundu numqm fuisse n. si semel sceda pu sficere si n habuisse actum quem habuit ab eterno etm posset efficere mundu numqm fuisse qd habuit u ex vi talis actus —

Rn adversarii dicu n pss facere qd illud qd vi fuit preteritu et iam n existit numqm fuerit scia autem dei e ... permanet durat ac proinde n dat aliqd in illa qd sit preteritu — sed sa e n. rem aliqm u preteritam quo dicit et qd de illa sit vu dicere ante aliqd instans hic u aliud e qd ia n existat quo posito sic ... implicatio — e dat in eo qd faciat deus rem preteritam numqm fuisse n. ... ex illo ... sed ex illo posso qd si sit vu de illa ante hoc instans hic u sed hoc obtinet sius dei go ma pt n implicatio e hic nullo tempore qd ... existit aliquo tempore ... existit n ... e implicatio hic nullo tempore ... n existit aliquo tempore ... n existit m pt n. ante hoc instans fuit vu dicere deus hic scia ex quo si deus posset facere se illam numqm habuisse sequeretur et qd nullo tempore extiterit et qd aliquo tempore extiterit nempe illo quo fuit vu dicere nunc existit —

2o pr. ...

Rᵒ pᵗᵉ aᵒ n. si pscitia dei mō n̄ fuisset abs neccā volerit ab ea arbitrio et deus n̄ posset hoiꝭ revelare futura stingentia qd. ē hereticū ut ait mol. qd pᵗ n̄ potest qm̄ deus pcognovit aliqd futurū et illud revelavit adue pt deus facere si n̄ habuisset talem pscian̄ et possumus dubitare an id faciat deus et si deus decreverit si id n̄ efficere adue posse ipse et nos dubitare sigdē tm̄ pt facere si n̄ habuisset tale decretū et ut sic aut pcedendū ē in infinitū aut sistendū in veritate nrī ūs alios nos afert mol. dictus de sō ex qō oīs manet pvatū n̄ qū istū mutuo conciliandi libertatem cū pscia pvaliter defendi — —

Mō ad argum̄ qd probabat in hunc modū hec ē bona arguo si deus pscivit petrū pvaturū petrus pvavit. rursus in bonā argutē ex ante neccō sequitr sequens neccm̄ sed ans ē abs neccū ḡo et sequens. Rx pᵐᵒ nega lᵃᵐ ppōn̄ distinguendo illud principiū ex ante neccō simplr et ex nā rei sequitr sequens neccū absolute simplr secdo mᵒ ex ante neccō qd ans positum̄ dicentr ab exista sequentis et illā suponit si ē neccū ex aliqua suppoe ē illud mō afficit tunc debet inferri sequens neccū nego mᵒ et rō ē n. ex eo qd illud ans reddatr neccum ex tali supoē ē illud afficer n̄ sequitr qd afficiat sit id qd posse illud n̄ afficere et pinde poterit ex illo ante sequi sit stingens qd datr in nrō casu n. illud ans sm̄ ē neccū ex supoē qd in tempore preterito habuerit tū dicentr a futurite pvatiō petri hec autm suppositio ptērita pt n̄ afficere pvatū petri et pinde manet cū sua stingentia qm̄ petit ex nā sua et hoc eo ipso qd sua cōā respiciat illud ut futurū ql adue manet in pōatē et poā caus sit sic neccū ex supoē qd futurū sit — —

Sed dices si qdo ans ē neccum ex ea supoē sit n̄ pt neccū ex ea supoē abs sed absē stingens poterit sequi sequens falsū ex ante neccō qd implicat ut vidimus — Rx negando ans n̄ nullo mō posse ē sequens falsū manente ante vᵒ nisi qā oppm̄ sequentis ponendū pvenire. hoc autm dato n̄ sm̄ n̄ pt ans neccū vū neqs ullo mō in deo dare pscia illa de futurite illius consequentis cū illā supponat ut objectum

qm̄ posito

Anti vo nemp. peta qm habuit deus n pt sequi ss falsu siqdi implicat
qd oppm sit ponendu in re ~ ~

Cu hac solut coincidit qm afert vaz ex anti nemp neessitate sequens
n vo precedenti inferri, sm ss ~~[illegible]~~ neessum neessitate csq n vo sequentis
q i sa Libertatem illud autem anj sm i neessu neessitate ssequenti
siqdi supponit ipsa futuritem aequinde illud ss erit sm neessum
neessitate csq q n tollit eius contingentia videat p hac solut vaz
de 62 c 4 ~

3m argum qd in ptate alicuius n i ponere anj ctm n i ponere
cs qd ex tali anti sequit sed in mea ptate n ponere
pssia pccati futuri go ctm n erit in mea ptate ponere cs nempe
pccatu futuru go pccatu erit neessu absolute ~ R dist anj
si anj i positum dicens a veritate et existm futura ssequentis
talis ut si n est futura n poneret anj nego anj si anj sit positu ab existm futura ssequentis
indeens ~~[illegible]~~ scdo anj i omitto anj ex quo n sequit qd possit ee qs falsu
manente anti vo n cu anj supponat ad sui existam existe detrate
futura ssequentis Et si possit n ee futuru n sequit hoc qa cu illo
stat qd sit ss detrati futuru ad hoc autem cs sequeret debitis
n ee futuru qd implicat ut vidimus qd qdi reperit in nro casu
n pssia ad sui existam supponit existam futura ssequentis itaut
si n est futura existi consequentis n daret talis pssia unde Lrd
possit n ee futuru qa tm cu hoc stat qd sit detrate futuru inde i qd
n possit tali anj n ad hoc erat neessu ut ss n est detrate futuru ~

4m argum qdlibt futuru contingens qd scit a deo n pt n ee futuru
go nullu i contingens futuru pt coa ut sit contingens futuru requirit
qd possit n ee futuru anj pt qa si posita scia dei csq n est futurus
scia dei falleret et i posito scia dei possit n ee futurus posset ipsa
tali ~ ad hoc argum R qdlibt futuru qd scit a deo n pt n ee futuru in sensu cposito
in sensu dposito autem scdo anj n pt n ee futuru in sensu cposito
ptate nego anj cuo suppositio negat coa n nil aliud i qd csq n possit n
ee futurus in sensu dpo autem sq anteinjtu pccaturu nisi qd stante
scia dei de futurite pccati componat cu illa n futurite qd repugnat
n illa scia

supponit antichristũ reipsa peccaturũ implicat qd antichristus sit reipsa peccaturus et qd n̄ sit reipsa peccaturus at inde qd cũ scia cognoscens antichristũ reipsa peccaturũ supponat qd n̄ sit reipsa peccaturus ē repugn. n̄ potuit ergo qd supponat ipsa scia sed ergo qd illa supponat unã ptem contradictiõis ē necessitas ad supponendas duas ptes contradictiõis n̄ tollit libertatem sed potius illã supponit ~ ~

qd autẽ posse n̄ ẽ futurũ in sensu cõpõ producat sed abs. nil aliud ē nisi qd stante illa scia qua cognoscit antichristus peccaturus ipse habeat potentiam ad n̄ peccandũ n̄ tamen supponat n̄ peccatũ cũ illa sed ad n̄ peccandũ absolute nulla facta mentione scia sicut dicimus albũ posse ẽ nigrum qd [illegible] qd sit pr ẽ albũ et nigrũ ita ut denominetur nigredo et albedo ē falsũ si vero [illegible] qd illud qd ē albũ pt ẽ nigrũ absolute et sic ē vera quo supposito intelligitur ant. in sensu cõpõ actuũ negat vera n̄ ut actus sit liber suffic. qd posse n̄ ẽ absolute unde ad probationem si ingat ans et vera in sensu cõpõ vera ē [illegible] nos sive ans ingeret in sensu cõpõ et sic in sensu diviso sit negandã vera n̄ [illegible] ergo qd stante pscia reipsa antichristus n̄ peccaret falleret scia dei qd daret supponit ergo tñ qd posset absolute n̄ peccare n̄ sequitur qd posset falli n. ut dm. ē ad hoc requiritur qd n̄ sit reipsa peccaturus cũ autem ẽ hoc qd ē absolute posse n̄ peccare [illegible] hoc qd ē qd sit reipsa peccaturus inde ē qd tamen si posset absolute n̄ peccare n̄ posset falli scia dei

sed argum. ex eo qd propositiones de futuro contingenti sint determinate infert propositiones [illegible] contingentiã rei sed hoc a fortiori sequitur ergo qd pscia dei sit determinata vera et infallibilis [illegible] negando mã n̄ ut propõ sit determinate vera suffic. qd enunciet illud tantũ qd ex duobus contradictoriis futurũ ē qr sic n̄ ē contra eius contingentiã qd sit determinate futurus qa ita ē futurus ut posset n̄ ẽ futurus ita n̄ erit contra eius contingentiam qd hoc ipsũ cognoscatur ~ de modo cognoscendi futura in alio in causa, qo 1a an deus possit cognoscere oia futura in sua causa proxima ~

Disp. 5. De modo cognoscendi futura in alio ut in causa

Qo 1a an Deus possit pscere oia futura in sua Causa proxima

n̄ri causæ primæ ingimus voluntatem cū oibus requisitis ad hoc ut possit operari. itaut ei nihil deficiat ad hoc ut si voluerit se determinet ad operandū ergo nnc illius n̄ ingimus voluntatem nude sumptā verū n̄ involutam hoc mō sumpta n̄ magis cognosci unū extremū futurū quam aliud. ergo ad minus debet sumi cū iudicio proponente oēm ut quod deus habeat preparatū concursū suū ut quo deus cognoscat voluntatem in his illis circunsis habiturā cū oibus dispositionibus esse posse operari si ipsa voluerit. Rogamus an deus habeat sufficiens determinatiuū mali effectus. obi ut in voluntate ut in causa cognoscat unā partem contradictionis quoad suū futuritionem potius quam aliā hoc n̄ est proprie cognoscere actum ut effectum ut utrumque in causa hoc potius est cognoscere ipsū effectum in se —

Deinde n̄ri causæ primæ ingunt aliq. voluntatem cū circunsis quæ illā necessitent moraliter ad operandū etc. sed Et hoc mō sumatur adm hic locū proprius dicimus denique quod debet ingi de oibus n̄ de aliquibus in minor discursus inter DD. — sectio 2 in qua sententia negativa ut verior explicatur et probatur

Sect. 1.ª in qua senta negatiua Vt uerior explicat et probat

1a sententia afirmativa est expresse esse futura cognosci in sua causa prima cognitionem n̄ voluntatem consideratā prout est cū oibus circunsis quæ necessitatē moraliter ad operandum etc. ita ut a quocumque seu circunstantiar voluntas ingatur determinata moraliter ad operandū et inde ex hoc sumi suficiens fundamentum eo quo illorum a deo cognoscant. fundamentum huius ut postea proponemus et d. Suarius —

2a sententia negatiua ait deum n̄ posse cognoscere ~~esse~~ futura libera in sua causa ~~libera~~ prima seu in voluntate etiam prout est in actu so sub oibus requisitis ad operandū cognitionem n̄ voluntatem seq. existere sub illis circunsis quæ n̄ magis inclinant ad operandū quam ad oppositum et tamen ipsā se determinari ad unū potius quam ad aliud et etiam sequi est sub circunsis inclinantibus ad unū potius quam ad oppositū et tamen ipsā pro suo libito determinari ad oppositū unde infert quod deus n̄ possit cognoscere eo est solius voluntatis unā partem determinate futurā potiusquam

aliā

ita opinat. D. hic ar. 13 ut explicat sup. 1° L de scia c. 3 n° 1 et c. 8 n° 11 et mol. hic d. 19 q. 14 et 3ᵐ fundum var. d. 63 c. 1 q. 3ᵃ q. hac ques. si ca eius. asserunt hi DD. — —

Pᵗ 1° ex scta q̄ saepe saepius tribuit q. nos faciamus aliq. nostra voluntati merum libera ita Math. 23 quoties etta. et noluisti, qsi diceret cū te vocavi et noluisti venire nullā causā imb. nio nisi q. p. tua voluntate noluisti. Hier. m. 1 2° a saeculo etta. et dixisti n. serviam qsi diceret cū transgressus fuisti q. mea nullā causā reddidisti nisi nolle illas audire. Job 34 qsi de indu recesserunt a deo s. n. ex ignorā neq. ex vehementi aliquo affū sed ex mera voluntate n. in hoc loco expendit … quj peccator quor deformitas agravat ex eo q. sint maxime voluntaria. eandē indifrem moralem. ecta si dei aliquj apertius indicat illud gen. 4 sub te erit appus eius peccati s.] et tu dominaberis illius et illud eccl. 15 apposui tibi aquam et ignē ad q. volueris porrige manū —

2° pt aute pp et insignis l. locus … aug. 2° de civitate c. 6 et 1° de pdest et gra c. 15 s. iustinus in respons. ad christianos in respons ad 8ā tertuliani l. 2 2ᵃ marcionē chrys. pt homᵃ 19 in gen. et homᵃ 2ᵃ de Lazaro et rom. ghim. 26 et alii —

3 pt apriori ad hoc ut voluntas reipsa operet illud smᵐ debet supponi ex pte illius in roe actus l. q. requirit ut sufitr possit operari sed ut posit in actu 1° sufficiem operari n. requirit q. sit pdetracte. moraliᵗ in actu 1° go ut reipsa operet n. debet supponi voluntas ex pte actus l. pdetrate moralr. mᵃ pt qa. st in causis necess illud smᵐ debet supponi ex pte illius in roe actus l. q. requirit ut suf. n. possit operari n. eo posito et oi impedimento ablato statim operat go slr. voluntas ut reipsa operet smᵐ debet supponi ex pte illius in roe actus l. q. requirit ut sufitr possit operari n. eo posito et oi impedimento ablato voluntas si voluerit se detrahit — —

m̄ pt qa voluntas l. pot. in qua salbat frali libertas go illa ex se het vim ut exerceat suā virtutem go posita sufi applicate ex pte obi et intus absq. co q. iuditiū proponis obm. l. ipsa bonitas pposita detinet voluntatem in actu 1° ipsa hic quo posit detrari si voluerit go etta —

ex quo infer q. n. posit cognoscere deus futura in sua vᵃ q. pt n. ut voluntas reipsa operet. n. indiget ita pdetrate ex pte actus l. go ex pte actus l manet indifferens voluntas … n. pt cognosci ass. futuras in ipso actu 1° voluntatis

sed dicet

Sed dicet aliquis quod si voluntas ut possit operari sufficit non indigeat physica determinatione ut vero ut re ipsa operetur indiget illa. Sed hoc optime ex supra dictis in gratia efficaci — dico quod quod est in ipsa virtute voluntatis cum omnibus conditionibus in actu primo posset deus cognoscere futurum. Unde licet hoc sit verum attamen cum ut voluntas possit operari seu operetur actualiter tamen debet supponi in ratione actus illud quod requirit ut sufficienter possit operari inde est quod si requiratur illa predeterminatio ut re ipsa operetur non requiritur ex parte actus primi, sed tamen ex parte actus secundi, proinde ex parte actus primi non est determinata voluntas, ac proinde deus non potest per actum cognoscere unum potius quam aliud non quod cognoscat illud in ipsa causa proxima hoc non est cognoscere futurum in ipsa causa —

2° dico gratiam efficacem potius cum vero nobis non quod includit gratia efficax in actu primo tamen est id quo supposito voluntas potest operari non quod supponit per se actus secundi tamen est potentia seu virtus physica illustrativa quae tamen tribuit per se sufficiens operativo quae dicitur gratia efficax tamen est aliud actus secundi quam ponunt dicentes ad ipsum actum secundum unde semper est verum quod illud tamen debet supponi in ratione actus primi ex parte ipsius voluntatis medio quo potest sufficienter operari —

physica

4° potest non requiri de ratione voluntatis ut sit neque de ratione talis voluntatis est operari cum predeterminatione morali quo posita est voluntas quae operatur absque tali predeterminatione morali quo voluntatis creatae de facto operabuntur absque illa [illegible] quoad hanc primum quoniam si esset de ratione voluntatis sic etiam esset de ratione voluntatis divinae quod est falsum non sit intellectus divinus indicaverit est commune bonum creare hunc non hominem quam alium adhuc tamen voluntas dei se determinavit ad creandum hunc potius quam alium et deus etiam cognovit se posse creare alium mundum perfectiorem tamen itaque quam in ordine ad quemlibet finem et tamen se determinavit ad creandum hunc potius quam alium ergo voluntas operatur absque predeterminatione morali quo etiam —

2us autem probatur quoniam libertas creata est participatio libertatis increatae etiam quoniam nulla neque apparens repugnantia est cum in hoc quod voluntati creatae conveniat operari absque predeterminatione morali non non est quod dicat imperfectionem non hoc convenit deo neque quoniam dicat infamiam perfectionem imo potius cum creatam non operari cum absque ne quoniam etiam operari cum libertate morali unde libertati convenit deo et creaturae quo etiam operari cum libertate morali unde probata manet 2a conclusio —

2a. 9o pro n. voluntas ē mō dant ū cuiusī roēs ū creabilis deinde etc

qa ideo voluntas creatas operarent cū Libertate phica et morali q

ū principiū frale adequatum Liberū sd voluntatis creā ē mō dant etc

principia adequata frale Libera go. —

Sd dices aliquis voluntatem ū apum roalem ac pinde semp deberet

roali mō qd n̄ efficeret qd ex duobus inis equalis se deferret ad unu

temere et absq eo qd inclinaret ab intrū et multo magis qd eligeret mi

bonum et qd n̄ amaret in quo nulla ponerer ē malicia —

Sd 2a ē n. aut nn̄ tendis ē irroalis et temerarie incidit aliqua

deformitas 2a aliqd dictamē roīs qd tenet sequi voluntas qd operet

itaut in eo actu ex eo esset qd hoc mō tenderet imbeniat aliqua

peccari et hoc ē falsū n. ut aliquis ingat operari honeste sufficit qd

tendat in bonū honestū relicto alio mō equali tum etm qa ad minus

voluntas sit ppt pdetratā ad actus bonus ad actus vo malus n̄ qd sufficit

Aut nn̄ tendis irroalis ingunt aliqm ē repugnet cū voluntat cu

petat tendere in bonū sub roē boni ad eum mun quo dr. ū 2a eius nam

tendere in malū sub roē mali et hoc etm ē falsum n. multo magis

nam voluntas n̄ pūs operari sine eo qd proderet ab intrū qm qd

Livito se deferret sine illa n. qm magis voluntas in suo mō operandi

recedit ab apū irroali eo rationali operat sd si n̄ indigeat illa pdetrate

magis recedit ab apū irroali go etc mē ē certa m pt n. quo magis

de indifra voluntas eo magis distat a necessitate apus irroalis sd ubi dat

indifrā tm̄ phicā qm moralis magis recedit a necessitate apus iroalis

qa si n̄ indigeat pdetratā morali sd habet Libertatem moralem magis

distabit ab apū irroali go etc —

Cfr. 1o n. quis n̄ existimet iroalē ū ut possem homo aut angelus

imbenit deus media quae bona inordine ad unu quī fini quem bene mi

optabam ex eo deferre et n̄ deferri ad electionē unius potius qm alterius

Cfr. 2o qa multo magis sforme est apus roalis ē ut possit se deferri pa

varias mes ponendi actus sd unus pa illis ē ponere duo vel plura bona

go tunc voluntas debet tendere sd qd voluerit —

2o ē 2a eamdē evasionē summe rationalr operat et m operat

absq pdetratā morali ut 2a pbatū ē go ex eo qd voluntas operet sine

illa n̄ operat temerario mo —

ex quo se

ex quo sequitur quod quod [illegible] et hi dicunt voluntatem debere dirigi a ratione
sine intendunt voluntatem ut liberè operetur nequaquam indigere aliquo
indicio proponente. omnium tamen magis [illegible] indicando de illo hunc bonitatem
vel malitiam vel bonum utile honestum [illegible] non tamen indigere aliquo indicio
aequè praedicante per morali in unam partem quam in aliam pro —
1º prob. a posteriori quia voluntates angelorum quae elicuerunt actum supernaturalem
non erant in[e]fficabiliter lig[a]tae moraliter ad illos producendos eo quod aliquid elicit
actum absque proportione morali ergo prob. non circumstantiae quae illos incitabant
et alliciebant ad perseverandum in bono [illegible] habebant maiorem vim quam circumstantiae
quae illos incitabant ad actum supernaturalem ergo quod elicuerunt actum supernaturalem
non fuerunt in[e]fficabiliter ligati moraliter ad illum ergo ut clarius procedatur
supponendum est 1º Luciferum fuisse supremum inter omnes alios angelos aliis
vero qui ceciderunt fuisse promiscue ex diversis ordinibus et insequuntur
multos ex iis qui ceciderunt praestantiores non fuisse aliis qui perseveraverunt
2º supponendum est auxilia specialia actualia et habitum similiter collatos
fuisse angelis secundum proportionem naturalis mensuram — —
his suppositis prob. 1º ergo a posteriori non circumstantiae quae occurrerunt angelis
bonis qui perseveraverunt habuerunt maiorem vim ad illos servandos in bono quam
circumstantiae quae illos alliciebant ad peccatum ergo idem dicendum est in angelis qui ciderunt
quorum voluntates non fuerunt in[e]fficabiliter ligatae ad peccatum ergo vi circumstantiarum
non prob. (maior non prob.) non motiva quae adduxerunt ad peccatum inclinabant non habuerunt
maiorem vim quam quae Michaelem tamen ad peccatum inclinabant sed motiva quae incli-
nabant Michaelem non habuerunt maiorem vim quam quae inclinabant illum
ad bonum ergo potius contra et idem dicendum est in angelis malis prob. maior non eodem modo
quo se habent motiva Luciferi inclinantia ad bonum et ad malum cum motivis
Michaelis se habent motiva Michaelis cum motivis alterius angeli inferioris
Michaelis sed motiva Michaelis non habent maiorem vim ad inclinandum illum ad peccatum
qui cecidit sed motiva Michaelis non habent maiorem vim ad inclinandum illum ad peccatum
quam motiva alterius angeli inferioris qui cecidit ergo motiva Luciferi
inclinantia ad peccatum non habuerunt maiorem vim quam motiva Michaelis maior prob.
non motiva quae inclinarunt Luciferum ad peccatum potius quam Michaelem
fuit ex parte sua nisi eodem modo Michael excedebat alium angelum inferiorem
3º eadem proportione qua se habebant motiva Luciferi cum Michaelis se

habuerunt

motiba michaelis vel alterius angeli inferioris &c —

Dixit aliquis aprior non circumstancias que inclinabant illos ad bonum erant omnia dona que solent conferri et confusam cognitionem tam naturalem quam supernaturalem dei et auctoris aliquas vero circumstancias non potuisse aliqua vehementer persuaderi sigdem in 1o instanti habuit tam lucem quam potuit tunc que illos inclinasset ad parvum comodum suum —

Id nam hoc est quod non tunc aliquo non minus inclinavat illos ad suum cognitionem quam ad cognitionem dei sigdem cognoscebant eum quam autorem infinitae virtutis qui dedit illis suum esse et illos servabat id ergo et vi — maiori modo ... magis efficaciori modo inclinat ad amorem sui quod dicitur 2o non angelus non minus considerabat suam naturam in 1o instanti quam in 2o quod in 2 instanti angelus habuit ea dona que dant iustis unde ... potius circumstancias inclinaret ad actum superbiae et qui ipsius cognitionis haberet non potest haberi inadvertentiam ea omnia que possent impedire talem actum ... cum haberet ea dona propter hoc inspirationes et illustrationes ipsi non darent locum ad talem inadvertentiam et potest hoc probari exemplo adami ...

Et potest exemplo quo quis cognoscit se esse tam facilem ad operandum hoc quam oppositum ad procedendum vel manendum ad movendam manum versus hanc aut illam partem et tunc si detur aliquid potius quam ad aliud eam applicat intuitu ut quaerat nullus ... circumstancias per magis quam per alia aut si applicat advertentia aequali facilitate posse applicare in oppositum non alias daret causam in infinitum a quo praedicetur moraliter ad illam applicationem et sic in infinitum — sectio 2 proponuntur et solvuntur fundamenta oppositae sententiae —

Sect. 2a proponunt et solbunt funda oppae sentae

1o supponendum libertatem voluntatis moraliter in actu 1o in facilitate ... ingi voluntatem ita affectam et inclinatam ex vi circumstanciarum ad aliquem actum producendum ut licet possit illum physice non elicere tamen semper illum eliciet ex ... quod sit voluntatem non libertam moraliter quod est esse sub circumstanciis que non magis inclinant illam ad unam quam ad aliam partem aut si magis inclinant ea inclinatione parum ponderis ... illam ... libere operari ... ad aliam partem —

stradictionis —

1º opponit [illegible] 2ª [illegible] futura contingentia cognosci a Deo nisi in suis causis, ergo sentit [illegible] futura contingentia a Deo in [illegible] causa proxima [illegible] cum cognoscuntur futura contingentia ad cum modum quo continentur in sua causa proxima, unde cum non contineant futura in illa secundum suam futuritionem nisi secundum suam possibilitatem, inde [illegible] Deus cognoscit illa solum secundum suam possibilitatem in sua causa [illegible] [illegible] quae continentur in causa necessaria omnino determinata quoad [illegible] futuritionem [illegible] quoad illam cognosci a Deo. Ad locum [illegible] ibi non loquitur [illegible] de futuris contingentibus quae proveniunt de [illegible] a causa [illegible] invisibili non Deus cognoscit [illegible] causas [illegible] inde in ea solum cognoscit illa quoad suam futuritionem ~~[illegible]~~ [illegible] illa [illegible] non [illegible] contingens sed necessarius —

2º arguat ~~[illegible]~~ [illegible] nullus dant [illegible] [illegible] contingentium [illegible] infallibilem [illegible] [illegible] sua [illegible] [illegible] praedicationes —
[illegible] [illegible] aliquo [illegible] [illegible] [illegible] voluntatis [illegible] [illegible] futurum contingentem [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] de illis futuris in sua causa proxima [illegible] [illegible] [illegible] Deus + in [illegible] [illegible] [illegible] si ponerentur [illegible] circumstantiis — + de illis

3º [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] alter vero non [illegible] hoc particularis [illegible] sub [illegible] divinae voluntatis [illegible] moraliter infallibilitate [illegible] [illegible] [illegible] quaerere aliquod [illegible] [illegible] ut [illegible] moveri voluntatem [illegible] vocationi [illegible] ut infallibiliter omnino sit illi [illegible] voluntatem aliquam [illegible] hominem poni sub tali et vehementi occasione ut certum sit omnino illum [illegible] operaturum non tamen inferri quod omnia futura [illegible] hoc modo ab illa —

4º arguat [illegible] [illegible] debet [illegible] + unum ex duobus praedicatis contradictoriis [illegible] operari cum indifferentia morali et cum determinatione morali [illegible] contradictoria ergo unum [illegible] debet [illegible] [illegible] voluntati sed non [illegible] [illegible] voluntati indifferentia moralis non sequitur quod quodcumque illa non [illegible] non [illegible] suam [illegible] ergo debet [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] determinatio moralis [illegible] operatur [illegible] illa — + [illegible]

Ad hoc argum. R. negando m. q. sicut n. e qd si unu judicatu n. erit ppr alicui sed alteru ei oppositu debeat e contr. et ng. hoc n. erit ppr e ex hoc. tm n. licet ingr. qd ei conveniat ppr. et n. alteru n. neutru cor ex ppr hoc ita dicit in nro. ppu Et n. conveniat voluntati ppr operari cu indifra morali n. tm. Et inferri qd conveniat ppr e operari cu detrati morali n. utrumq coe e amiat neutru tm ppi.

I argum. ablata absoluntati indifra morali ad aliquem actum adhuc remanet voluntas abs libera ad illu actu qa remanet pot. phico ad illum. ro ablata etm a nra voluntate indifra morali inordine ad oe qd e operatura n. tollit aliqd dequa libertate absa qo erit infallibiliter ad oes actus.

R. dupl. mo posse evenire ablatam indifra. moralis inordine ad unu ex oes actus voluntatis 1o itaut voluntas indigeat g na sua pdetrat ea ut prodeat in actu 2m. 2o mo itaut [illegible] indigeat ea g na sua sed illi conveniat [illegible] poni sub ejus circumsti e illa hoc mo prodetm. quo supposito R. ad argu. supo anti [illegible] si qo ablata indifra morali ad oes actus itaut voluntas indigeat g na sua pdetrat morali n. tollit libertatem absa. nego coam ablata indifra morali 2o mo ejus g speciali pvidentia dei semp voluntati amiatur bicmiret poni sub circums e illa hoc mo predetrarent et sic sedo coam sed hoc mo n. dat in voluntate ad oes actus illa pdetrro nisi tantu ad aliquos 1o autem mo neq ad unu neq ad oes.

Sed instas n. pt dari sgrua ro discriminis qr voluntas operet cu infallibilitate aliquos actus n. tm oes go cetra. R. negando ans n. ut ad discritu e sepe voluntas e sub circumsj e n. magis [illegible] illa in una ptm stradicts potius qm in alia aut si aliciuni illa propensus e minimus et inde remanet cu illa indifra morali ad illos actus qd qo voluntas e sub circums e vehementr trahunt et aliciunt illam ad volitione ruillo mo mo [illegible] libin ad noliciona aliq inde tum e pdetrata moralr ad volendu qd e supras discrimen.

6m argum. [illegible] in actis 1o si voluntati pponit obm ut bonu necessitat voluntas ad amore sui et qd ut malu ad odiu illius etro go qd pponit cu illi adberra ad servanda libertatm ut bonu L. ut majus bonu necessitabit ad minus moratr ad amore illius.

Arm hoc

Ad hoc argum. dy. cujus ant. negans; quam vero ē n. ut voluntas operet
Libere cū non requiritur ut ēdo proponit imaginatio sit tali dispos.
ut ad imperiū voluntatis possit imbenire plur. rōs obenienci aut disconv.
qdo vo imaginatio ē ligata vel ē ita disposita ut ē pernaturter in
pueris et amentis + transeunt in dormientibus et in ... 2° sp nihilmirū
qd voluntas dr necessitate operari sicut odnā ... pp enit obm
cū suā aberta n tum ē imaginatio bene disposita et pinde voluntas
pt operari cū indifrā phica et morali nisi aliunde necessitet ab alio obo —

Rō autm cur requirit ea dispō ut voluntas libere operet sumit
ex nali connexione qm hr intus cū imaginatio aut fantasia sic
n pt ingere nisi operando actum fantasiis ita n pt ingere ad fundād
Libertatem imbeniendo plus rōs obenie aut disconbenies nisi fātasia illā n impediat —

... argum n si bonū poss ut unū n haret rōem mobendi voluntatem
neq etiā bonū ut duo et sic neq summū bonū qd pt quo ... pr
n bonū ut unū et bonū ut duo ... rōs ... et sīm dignit
pery magis et minus qo ... bonū ut duo heat duos gradus bonitatis
nullā habit rōem mobendi ... quos gradus nullā hēt et sic ...
plus gradus numero addit aliqd de rōe motiba ... quo ... parata
manet 2a ps —

Ad argum dy negando suppositū ... falsū ... qd bonū ut unū
ob suā parbitatem nullā heat rōem mobendi n. cuilibet ... minimo
obenit sua peculiaris motio et inadequate saltm adducit ad inflecdād
voluntatem unde infert qd n qdlibet bonū heat rōem ad quem mobendi
et pdectandi moralis voluntatem ... nil argū ... nos adducit —

Ad argum ... bonū ... trahit ... vim ad inflectendā
voluntatem bonū ut viginti haret maiorē ad illam necessitandā
et sic ... alius ... deberemus ad aliqd bonū creatū qd
tollat libertatem phicā pt ... quo maius ē bonū eo magis
tollit delibertate et indifra ... bonū ut viginti tollit totā moralem
... bonum ut 100 cū n heat aliam phicā eam tollet sed hoc ē
falsū ut pt ... 2° sequeret aliud inconbeniens n. si ... hoc qd
bon... sub ... inf... pueniret qd haret necessitari moraliter
quocunque proponeret voluntati eam necessitaret n. sumit

ea vis

a detrahi, inter bonitatem quod est falsum non bene per proponi ea boni cy in
circumstantijs in quibus potius sit ad oppositum infelicitandum quod erat.

℞ ad argumentum supposito antecedenti negando consequentiam et ad probationem supposita minori nego
illam nam indifferentia moralis excipit magis et minus sicut et bonitas creata, unde
sequitur quod quo magis additur de bonitate magis tollitur de indifferentia morali
et quod nulla bonitas creata per ita perfecte tollere libertatem moralem
cum alia illi eam tollat magis. 2º infert nullam bonitatem creatam
quae tollere libertatem physicam non hoc pertinet ad aliud quia perfectissimum
diversandi obiectibus potentiam liberam ut per in exemplo quod eius necessitas moralis
ex utilitate nummorum ut 100 ad actum furtivum nam maiori vi
et magis necessitatur ex utilitate nummorum ut 1000 quinimmo necessitas
nisi tantum moralis ad illum actum furti. ad 2um impossibilitas negat
suppositum supponitur non falsum non vis ad infelicitandam moraliter voluntatem
non sumitur a mensura bonitatis quam obiectum 2um sed hic sed attentis omnibus
circumstantiis sub quibus est voluntas et ei proponitur obiectum et alia obiecta quo
vario concursu contingit ut hic ratione bonitatis sit sufficiens ad infelicitandam
voluntatem hanc non vero aliam sub diversis alijs.

9m argumentum voluntas est appetitus rationalis in bonum quo quocirca cum proponitur
bonum cum aliquo gradu necessitabitur moraliter ab illo per consequentiam non sit gradu illo
principio sequitur quod non potest tendere nisi in bonum et quod necessitetur physice ad
amandum a bono simpliciter infinito itaque sequitur quod a quolibet gradu
bonitatis necessitetur moraliter.

℞ supposito antecedenti negando consequentiam ad probationem dicimus voluntatem esse appetitum
in bonum taliter ut sit indifferens unde ex eo quod sit appetitus in bonum habet 1um
tantum quod operetur habita per rationem formali bonitatem 2º habet ut a maiori bonitate
si sufficit proponatur magis moveatur ex eo autem quod sit indifferens habet ut
ex duobus ... aequaliter amet unum potius quam aliud. 3º ut non a quolibet
gradu bonitatis moveatur et necessitetur moraliter ad illam amandum licet a bono
infinito simpliciter proposito ut est in se necessitetur physice ad amandum et a bono
ingenti necessitetur moraliter et in hoc salvatur quod sit appetitus in bonum.

10 argumentum deus comprehendit perfectissime voluntatem creatam debet
cognoscere quidquid debilitatis cognoscitur seu verificatur de voluntate est
veritati seu veritatem quod est operaturam licet non detrahi quod cognoscitur dum
in illa futura contingentia.

Dico supo. m̄ ex quando m̄ id de voluntate ē veritate ed ē operatura, determinati ēa ipsa in actu 1° sit determinata ad unā p̄m potius q̄m ad aliam nego m̄ ēa ipsa ē se determatura libere sedo ▪ & ēmo infert dm̄ in ipsa voluntate ñ cognoscere illos futura contingentia ēa adhuc manet indifferens in actu 1° cognoscit ēa illa & quod voluntas sit se determatura s. ñ ē unū ex illis extremis contradictoris esse determati futurū ed ē cognoscere eius in scientia — v. deus in se ut in motivo suf. posse cognoscere oiā futura contingentia — —

Q.° 2.ª utrum Deus in se ut in motiuo sufficienti posit cognoscere oiā futura contingentiā

1° suppono unum ē aliud ēē quærere an deus sit obm̄ frale cognoscendi oiā futura contingentia. aliud ēē an deus sit determatiuum et mediū sufficiens ad ea cognoscenda. n. ad 1m ~~[illegible]~~ satis ē ut cognitio dicti speciet ab ipso d. o. ed ñ posit trahi ad cognoscenda futura nisi dedentur ab ipso d. — 2m autem requirit ut sit mediū cognitum roē cuius ultimo determat ad cognoscenda futura n. m̄ requirit ut ab eo hoc m̄ cognita speciet — 1° id diximus de 2° autem m̄ ē ēo — 2° suppono ē nos qū loqui de ideis in eorum ē eiā ejus aut ēius ē ut exemplaris ut de illa vm̄, m̄ præsenti dicimus — sectio 1 an deus a suo decreto libero quo versat ut voluntas creas et carum actus ~~[illegible]~~ ad cognoscendā oiā futura contingentia — ~~[illegible]~~

Sect. 1.ª an Deus a suo decreto libero quo versatur Circa voluntates creas et car. act. sufficitr determet ad cognoscenda oiā futura contingentia

Aliqui tenent istā affirmatiuam quos afferre et sequitur vaz. de 61 c. 2 a. 9 id ante resolutum supponenda s. duo 1° suppono ē ed proprius dictis hactenus m̄ in nt̄ asserente decretū liberū dei addere sua volitiō nuyā aliqd reale q̄m in nt̄ asserente addere sm̄ rum roī . ut fralitatem roīs ñ ut dm̄ ē nos ñ disputamus de obo frali cognitis diuinę id de illo ed abstrahendo a mali et frali p' ēē mediū determati ad cognitm̄ futuroz unde si possit ē decretū liberū dei obm̄ frali cognitis dis. um sm̄ fralitatem realinem addit ut ed sit aliqd intrū volitioni necesse ut si ñ posit ēē obm̄ frali in nt̄ ē ejus addere sm̄ aliqd roīs adhuc m̄ sub controversiā an posit ēē obm̄ esi maū ultimo determās ad cognitm̄ futuroz — —

2°

2º supponendum ẽ proy dubium qũ procedere m̃ de decreto ĩ co quo dey vult concurrere cũ voluntate ad singulos actus quam de decreto quo vult oỹ actus q̃ ẽ utraq voluntas sumendae priy roẽ q̃m ingat concursus et actus absᵗᵉ futuri

3º supponendũ ẽ hic nos ager. de determinativo ad oỹ actus quod sit an possi ũ determinativũ decretũ divinũ ad aliquos actus voluntatis — —

his suppositis sit uº a sº decreto Libero dẽi n̄ pt̃ sufficiens determ.ri intellectus divinus ut certo et determinate cognoscat oiã futura contingentia ita et alii quos citat in opusculis lº 2 de scia cº 6 a nº 9 pt̃ roẽ q̃a quod decretum divinum vult relinquere voluntatem indifferentem ad aliquos actus tunc n̄ pt̃ intellectus d. determinari ultimo ab eo ad illos cognoscendos, sed de facto illã hoc mõ relinquit ad aliquos actus ergo cta m̃. pt̃ n. aiã indifferentem ad utramq, pm̃ q̃b profunditate cognoscat n̄ pt̃ cognosci futuritio unius pỹ potius q̃m alius cũ n̄ minus stineat illa una q̃m alia. m̃ pt̃ n. voluntas semper operat ut probatũ ẽ de procedenti cũ ea indiffẽ ergo signum ẽ quod deus n vult efficacr illã predeterminari moralr ceã bene infert — — —

d̃fr. qã ad minus decretũ d. n̄ potius determinat voluntatem ad actus malos qm̃ ad bonos neq ex eo quod n̄ predetermit illã ad actus bonos sequitur quod sit predeterminata ad actus malos ergo a decreto d. n̄ pt̃ determinari intellectus d. ad cognoscendos futuros contingentia — —

2º pt̃ q̃a ex vi decreti quo deus tamq̃m causa ullius decernit concurrere cũ voluntate ad oỹ actus quos elicit n̄ pt̃ ~~divinus~~ + determinari ut potius cognoscat futuritionem unius q̃m alterius actus sed hac sã voluntate concurrit deus ad plys actus ergo cta m̃ pt̃ tum qa tali decretũ n̄ ẽ oiõ absolutũ quo deus velit absᵗᵉ ut hic et nunc iste actus in particulari fiat sed sm̃ sub ista cditẽ volo dare concursũ ad actũ istũ si voluntas se determinaverit tum etm̃ q̃a ea volitẽ decernit deus dare concursũ voluntati ad actũ oppositum ergo ex vi utriusq decreti n̄ pt̃ intellectus divinus sufficienter determinari ad cognoscendum futura contingentia m̃ pt̃ n. deus n̄ pt̃ concurrere alia voluntate ad actũ pravum q̃a si deus decerneret absᵗᵉ et efficacr ~~et~~ ~~natum~~ sequeret quod deus vellet et intenderet efficacr pravum quod absurdũ ẽ. dicens ẽ — —

Ex hac utraq roẽ sumi 3ª q̃a volitio d. ẽ pt̃ ingi antequm ingat actus infalr futurus a qua determitur intellectus d. ad cognoscendũ unũ actũ determinate futurum l. pt̃ ẽ 1º aliquod quod antecedat ipsã actum voluntatis ex quo infalr sequatur actus l. 2º actum ipsã volendo efficacr quod

voluntas

+ intellectus deus

servat hanc actum s. eo actum ipsu volendo eficaciter qd hic actus fiat sd nullo modo & hinc ut defendi deum cognoscere in suo decreto futura contingentia go etiam nulla alia voluntas in dio a qua decretu intus divinus ad cognoscenda futura ut dictum ... non ... ratione n. deus aliqdo relinquit voluntatem odio indifferentem 2a ... manere in 2a ratione et deinde ... qa tales voluntates deberent ingi in deo ante qm actus ingat absi futurus aquind. necessitaret voluntatem ad exercitium actus — sed solbunt argua ... —

Sect. 2a. solbunt argua pro opposita sententia.

Ad oppositum ... ... in summo modo dicendi n. vari ... imbolvit 1o. n. ... una ... dici decretum ... sufficiens ... cognoscendi oia futura ... distam ... futuritionem ... alia ... dicit decretari ad cognoscenda futura ... futuritionem illorum ... requiritur ad ... decretum divinum quo ... ad ... hoc non ... assignare duas rones adequatas ... si una ... ... alterius cognoscere futura contingentia qd ... impediremus nemo n. negat qd ad hoc qd sint futura requiratur decretum voluntatis dis —

... ... modo dicendi ... ... futura a decreto dio ... qd sit futura ... a causa definiente tali ... qd ... futura dat sufficiens ... cognoscendi illa ... futura go a decreto dio ... remoto ... illud ... decretum poterit sufficienter decretari ad ea cognoscenda ... n. ante qm ... ingat futura decernit a deo sd decretum divinum nequit frustrari go ab illo poterit sufficienter decretari —

Ad hoc argum ... negando ... iam ... ... deus ... ... actus ... actu ... aut voluntate simplici ... permittente ... vi sua ... non habet rationem sufficientem decretandi ad cognoscenda futura — ad ... negat ... ratione dicta — 2a ... modi dicendi ... dat ... qd ... fundit falso fundo sd qa ad ... nil ... omnibus —

... argum ... ... autor ... sic ... radix ... actus voluntatis ... voluntas dia go a decretu voluntatis dis ... decreto voluntatis creatae go in decreto dio ... qd decretat voluntatis dia.

vel voluntas creata voluit cognoscere intus deus futuritionem actus —

Ad hoc argumentum respondeo negando antecedens nam sic dispensit ~~voluntas~~ Libertas creata aequalis illius esse scilicet unitur illius quam temeraria non prima radix intrinseca voluntatis est voluntas creata quae positis omnibus requisitis ad operandum potest operari et non operari ac proinde detrahuntur voluntatis circa non potest provenire a durando.

2m argumentum nam antequam ingratur actus futurus ingit voluntas efficax qua vult ... ut hic actus fiat sed per tali volitione infalli sequitur effectus ergo in ea poterit deus cognoscere futuritionem maior patet quia ipsa causalis volitione ideo actus est futurus quia sic vult deus. minor patet nam sicut scientia dei non potest falli ita voluntas efficax non potest frustrari — confirmatur nam per voluntatem divinam provenit quod voluntas ponat sub circumstantiis infallibilitantibus moraliter sed semper voluntas sub illis circumstantiis ergo — —

Ad hoc argumentum respondeo negando maiorem 1 nam nullus actus malus est predefinitus a deo voluntate efficaci nec volitus voluntate simpliciter sed tantum sub voluntate permittente et sub voluntate qua deus vult tantum causa illius concurrere ad illud si voluntas se detraxerit — 2o etiam plures actus mere naturales ~~tamen~~ cadunt sub voluntate simpliciter per quod sequitur falsitatem calumniandae voluntate efficaci simpliciter non habent causalitatem non enim ideo peccabit quia vult deus neque etiam vero si ingatur de voluntate permittente non nam ideo peccatum erit quia deus illud permittit quia deus non est causa ad illud detrahens si vero ingatur de voluntate qua vult concurrere ut causa illius sic licet vera causalis non tamen sufficit cognitio illius voluntatis ut in ea peccatum est ut cognoscant futura — ad confirmationem respondeo negando minorem nam ut per praecedentem constat saepe voluntas est sub circumstantiis quae non magis illam in unam quam in aliam partem inclinant —

3m argumentum nam deus ab aeterno absoluta et efficaci voluntate decrevit concurrere cum voluntate creata ad omnes actus in particulari quos in tempore producet ergo in tali decreto potuit deus cognoscere quos futuros ... detrahere. antecedens patet quoad 1am partem nam si illa voluntas non esset efficax non haberet vim ad ponendum effectum in re — 2a patet quod si concurrat ad omnes effectus in particulari patet nam sequeretur quod deus non perfecto modo tenderet ceterum voluntas neque haberet perfectam providentiam illarum — 3o quia potest nam non est maior ratio cur decernat efficaciter concurrere ad unum non vero ad aliud contra sic omne infert — confirmatur 1o nam si deus non praedefini... quod voluntas fruatur cum suo concursu sequitur quod effectus voluntatis non proveniant per se sed per accidens cum voluntatis dei sed hoc est falsum ergo etc. — confirmatur 2o nam posita voluntate qua deus vult concurrere in tempore cum voluntate ad effectum creatum in particulari non potest convenire ut ille effectus non eveniat ergo confirmatur 3o quia deus antequam decernat concurrere cum voluntate cognoscit quod faciet si poneretur

in talibus

circumciis quo posita inclusa ut deus decerneret dare sibi illum concursum ad actum quem cognoscit voluntatem esse facturam libere quo cum deus hoc modo se habeat rerum omnium actuum voluntatis poterit in eo decreto omnes cognoscere — —

Ad hoc argumentum respondetur negando minorem, etenim asserit deum decernere efficaciter concurrere cum voluntate ad actus ad quos in supponendo concurrit non ad illos ad quos non malos sibi concurrere decernit sub illa conditione si voluntas se determinaverit et eadem voluntate qua vult concurrere ad actum malum vult concurrere ad actum bonum quem non dicit tunc voluntas unde sequitur quod decretum illud non sit efficax in actu 1o tunc voluntas unde sequitur quod decretum illud non sit efficax in actu 2 et determinatio voluntatis — unde ad ponendum effectum reddit mihi efficax in actu 2 et determinatio voluntatis — unde ad probationem dicimus quod decretum 2m se absque concursu causae 2e sit inefficax posito mihi concursu causae 2e ut ponere effectum in re non est libere i sufficiens ca in suo genere et utraque reddit causa adequata in omni genere — ad 2am confirmationem respondetur negando antecedens non deus antecedenter decernat dare concursum quo relinquat voluntatem indifferentem ad operandum cognoscit quod faciet voluntas in his circumstantiis et quinde non imdit in incertum — —

Ad 2am probationem respondetur negando antecedens non enim deus sibi tribuat decernat tribuere suum concursum sub illa conditione inde est quod decernat concurrere ad illos actus qui reipsa non fiunt — ad 3m confirmationem negat suppositum eorum, etenim asserit deum illo modo tribuere concursum ad actum et quod voluntas libere operetur non una ex conditionibus ad libere operandum est quod deus tribuat sufficientem concursum ad actum et ad eius oppositum si autem illo modo decerneret dare concursum non libere operaretur neque cognosceret voluntas libere operari ex quo sequitur deum in suo decreto non posse cognoscere omnia futura contingentia — — secundo an ideae divinae sint deo sufficiens medium obiectivum determinati cognoscendi omnia futura contingentia — — —

Sectio 3a an ideae divinae sint Deo sufficiens vel obvia determinate cognoscendi omnia futura Contingentia

Ideae divinae sunt rationes causae exemplares rerum futurorum et ideo videndum est an determinate inhibeant deus ad illa cognoscenda in qua re 1a sententia est affirmativa cuius fundamenta postea proponentur et diluentur ante resolutionem supponendum est omnia quae a nobis inter theologos in quo consistat idea an in eo quod ipsa divina sumatur pro exemplari obiectivo an vero in ipsa formali et actuali repraesentatione per quam stat in se intentionaliter effectum producendum ad extra et medium quo debet produci — —

hac posita

hoc posito dico 1º si idea diã sumatur pro ipsa diã quatenus ē obiectiuē ea sic ē obm̃ frale cognoscendi creãs tm̃ futuras quia possis n̄ tm̃ ē sufficiens rō ad determinandũ intellm̃ diuim̃ ad eas determinatè cognoscendas — prob. prima quia ideo ipsa diã ē obm̃ frale (ut sª diximus) quia in se eminenter continet creãs et ideo ē idea et hãc roem̃ ideæ quia in sua virtute continet creãs ergo si sumatur 2m istam continentiã erit obm̃ frale cognoscendi illas —

2ª prob. ē plurimi dd. quos sequitur var de bs et 2 et prob. roe sic n̄ diã ñale ut nunc repsentat id quod repraesentat sumpta 2m istam roem̃ ideæ ergo n̄ pt determinatè repraesentare possibiles contingentes ergo nec determinare intm̃ ad illas cognoscendas ans prob. tum quia in idea diã n̄ datur diversitas ad repraesentandũ quod mõ repraesentat tale ut potuerit n̄ hr̃e aliquod de repraesentare quod mõ hẽt neque hr̃e aliquod quod mõ n̄ hẽt tum etm̃ quia hoc convenit deo independenter ab actu libero creato l. increato n. hæc continentia eminentialis in qua consistit rō ideæ convit illi intrĩ ut ꝯ na sua. coã vo bene infert — —

2º prob. n̄ minus ipsa diã repraesentat q̃ si tm̃ possibiliã ac ē futura si sd illa n̄ repraesentat ut futura ergo neque ipsa mª prob. n. ꝯ eo quod res sint futuræ n̄ adveniunt ipsi diã aliquod de repraesentare ergo etc. —

sd dices ideam diam̃ posse determinari voluntatis diuæ determinare ad repraesentanda futura et ipsa sic determinata potuerit determinari intm̃ diuim̃ ad ea cognoscenda — sd 2ª ē 2 n. ultima rō determinandi n̄ erit idea diã sd decretũ diuim̃ a quo determinatur idea n. hoc decretũ diuim̃ n̄ cognoscitur in idea sd in seipso unde ultima rō determinandi intm̃ divinũ erit decretũ n̄ idea 2º sª istam dico illa ē pugnans cont. sª sũ scotist n. idea diã n̄ pt determinari ad repraesentandã futura — —

dico 2º si idea diã sumatur pro suppositio frali 2m istam roim̃ nec deus cognoscit futura ~~neque pt~~ continãs nec pt ũ sufficiens rō pt quia illa determinatè cognoscat deus · prob. prima quia sciã diã hoc mõ sumpta nõ hẽt roem̃ ideæ quia prob. pt ũ ē causa rei sd sciã diã quia cognoscit futura n̄ ē causa rei ergo idea ut sic n̄ cognoscit futura — 2ª prob. pt. quia hic quærimus roem̃ quæ ex pte obiecti ultimo determinet intm̃ diuim̃ sd ille suppositio fralis n̄ pt hr̃e hoc ergo etc. —

Aduertendũ ē hic in sciã visionis reflexæ cognitio quã deus cognoscit diã illa ũ determinatè futura sd hoc n̄ facit ad quod n. quomodo possim̃ pendit de modis rerũ cognitionis distinctæ 2º quia deus illo mõ cognoscat ut determinatè sciã visionis adhuc tm̃ n̄ ē ea rez ac proinde neque idea —

1m

ad argum. oppi. ssi. i n habeg veritatg 2tinentg ad cortg cognoscit deus in suis ideis qo et futura stinga — d negando eam i ea idea divina ese represent. negō qd repraesentat inde i qd posit repraesentare qmlibet oppositione stingentiam et ut in futuris stingentibg n da hoc inde i qd idea dia illa n repraesentet. et ssn qd neq debet ad ea cognoscenda. —

2m argum deus in se ut in obo primo cognoscit id qd q n a se cognoscit qo et ista futura. sfr. n qa dia i obm adequatū cognitiy dii sibi i vis actiba cognoscendi futura qo in ipsa qa cognoscit illa — ad hoc argū dg distinguendo ans si sint obi primi ingar obm frali sedo ans si ingar obm mali nego ans. ad sfrationem dicenr hm mr cadē di n. obm psi mali et ultimo determinat cognitione diam ut cognoscat futura i certa futura & eg oib colligit dia usquam probari qua debeari ad cognoscendam — do de scia dei ca stingentia libera sub sdicione futura —

Disp. 6.a De scia Dei circa stingentia libera sub sditione futura

nra etate celeberrimai stroversia de hujusmi scia dei e dici soler sua scia sdicionata qa n enunciat rem abse futurā sd sm sub sditione et sub aliqua hipotesi qm enunciet talem sdicionē ee ponendam nec ut tunc media qa i media inter sciam simpl. in & & visionis n. illa versat ca mera posiba q ista ca abse futura hac autem ca sdicionata futura seu sub aliqua hip. e ssse numerum ponendai n. q vi istius scis n cognoscit an sit ponenda sdicio d. illud qd enunciat sub illa —

Advertendū etm i nos n loqui de futuris e posita sdicione sortire necesso ut vg. qd si igniy crearet applicatus stupa illā cremaret n. hac futura etm cognoscunt ab angelis. sd sm loquimur de illis e supposita sditione pdent a causa libera — qo e an in deo det aliqua scia qua enunciatibe cognoscat futura sdicionata libera — sectio 1a in qua claritatis gra aliqua supponunt — —

Q. 1.a an in Deo det aliqua scia qua enunciatibe Cognoscat futura Conditionata Libera

Sect. 1.a in qua claritatis gra aliqua supponut

1o supponendū e hanc propom et similes alias . ie. in tiro esset christus

egissent veniam pro hoc 2m sensum si itaue sicut ilationem et infalibilem conexionem que dat inter actum et illam condicionem ex eo sic denoiet omne bonum inferri et alio tamen dari et ante. 2 non datur sicut ilationi secundum conditionem in qua tirii egissent veniam non est infalibilis et illa sequatur cum eadem facilitate possint ponere actum oppositum cum illa sed est stanti illa tirii et sua mera libertate vellent agere veniam. sm go i difag ar aliqd aliud conueniet orto ilationem → →

2o supponendum est quod est quod quaerimus an deus habeat sciam qua cognoscat quod creata voluntas in creaturis faueret si poneretur sub qualibet circumstantia pro hoc 2m sensum et an deus cognoscat bonitatem ilationis et conexionis quae datur inter actum et conditionem et tunc cognoscet affirmatibam ut veram quod detur hec conexio et ilatio tunc autem ut falsam quod non datur. 2s sensus est an licet deus non conueniet bonum omne inferri et alio cognoscat aliam veritatem obiectibam quae consistit in hoc quod conueniet simultatem positionem actus voluntatis quod poneretur talis si talis circumstantia non est et illa infalibiliter sequatur non voluntas sub illa circumstantia non est infalibiliter moratur ad illum actum → →

3o hinc constat diversam esse quaestionem quaerere an deus cognoscat quod faueret voluntas sub qualibet circumstantia ex eo quod habeat infalibilem conexionem cum aliqua ut contradictionis ac impuirere iddem cum suppono quod non habeat illam conexionem → →

4 supponendum est aliud esse quaerere an deus cognoscat quod sit probabilius voluntatem faueret sub qualibet circumstantia. aliud vero definito iudicio iudicari quod fauere si ponatur sub qualibet circumstantia. non 2m non est afirmari futuritionem unius prae alio sed probabilitatem illius. 2m autem est afirmari futuritionem unde veritas illius iudicii potest salbari etiamsi posita tali circumstantia actus non sit futurus quia adhuc potest esse voluntatem ex vi illius circumstantiae esse magis inclinatam ad illam prius. veritas autem 2 non potest salbari si posita illa circumstantia non sit futurus effectus →

5o suppono aliud esse dicere deum ferre iudicium de probabilitate quae est in hoc quod voluntas sit operatura in qualibet circumstantia aliud vero ferre iudicium probale ex tali obiecto non et oppositum sentiunt iudicium probale non posse reperiri in deo eo quod sit formidolosum dubium et expeditum errori quae imperfectio implicat reperiri in deo. sed opposita debent dici in eo quod deus certa notitia cognoscat quod sit probabilius voluntatem esse aturam in

qualibet

circumstantia et vo i n. deus certa notitia cognoscit obm ed i yoalis il yoalis id voluntatem ca operaturam i yoali il yoalis em oppm go ulta mo pt n. deus cognoscit notia certa os verity obiivas in hoc autem ed obm sit yoalis il yoali dar aliqua veritas obiiva m pt n. de voluntate in qualibet circumstantia i vtt dicere ed i magis il minus inclinata ad hunc em ad illu actum ins edo homo sibi pponit motivum yoali deus certo et cbito cognoscit illud tantum ca yoali — —

in rendi go dubitamus an si deus certo cognoscit ed sit yoalis voluntatem ca operaturam in qualibet circumstantia ita cognoscat certo ed faciet sub aliis circumstantiis sibi illud obm sumat ut includit ilatam vnius ex alio sic n. — sectio 2 in qua ponunt varis sit negatibus — —

Sect. 2a in qua ponunt varia senta negatiba

1a sa negativa asserit deum nullo mo cognoscere ed voluntas faciet sub circumstantiis e numem ii ponendis —

2a sa asserit 1o 1m i deum cognoscere ed voluntas creata + sub circumstantiis faciet + e sint sufs ed illam moralr infalibilandam. 2m i deum cognoscere ed ed e libera voluntas faciet in quacuq ocasione +. 3m i ed si yoali fuerint disparates n pt ca obm scivile a deo —

+ n. inquacuqz ocasione e infalicata moralr

3a sa coit ca 2a in cius 1 et 3o dicto difert mo in 2o n. existimat plus certus eius elicit voluntas creata illos elicere ca indria morali ac yinde asserit hos n pu cognosci a deo —

4a sa oponit ois yudentis 1 n. asserit deum hre sciam cdicionatam qua cognoscat ed voluntas faciet determate in circumstantiis et nullam hunt cnerionem ca actis ac yinde in ppnis disolutis admitit veritatem cognoscibilem a deo. 2o asserit deum n cognoscere in virtute oium circumstantiarum e ocurrunt ed creata voluntas faciet. 3o asserit in virtute cnerionis em hret actus voluntatis ca aliquis circumstantiis in qua cstituret deum n pu ferre definitum iudicium quo iudicet ed voluntas determate faciet — sectio 3 in qua va sa y varias cs pponit —

Sect. 3a in qua va senta per uarias cclusiones pponit

dico 1o deus n hret sciam cdicionatam qua ex vi cnexionis infalis ca cditie il ca causa cognoscat eded voluntas creata il creatis operaturus in qualibet colicere circumstantiae ita opinant os dd. eius atulimus di s pr nra sa et pt sic eo voluntas ut operet n indiget ydetrati morali

id sequi operatur cum indifferentia morali id futuritionem hoc non potest deus cognoscere ex vi connexionis infallibilis cum causa ergo dicta media quaestio manet de 1.ma parte quia ibi non datur causa infallibilis connexio neque illa neque aliquid ex vi illius potest cognosci —

Advertendum 1o hanc cum non sit cum vera de connexione quam habeant cum voluntate creata id cum cum inviata et decreto divino non sequitur decretum divinum et neque moralitas ad unum potius quam ad aliud actum id voluntatem relinquit indifferentem ergo ex vi connexionis quam habent futura conditionata cum decreto divino non potest cognosci —

Advertendum 2 Auctores qui dicunt propositionem conditionalem non habere aliam sensum praeter illativum si sententiam teneant hanc nostram certam cum asserant loquantur debent dicere propositiones conditionales quae inveniunt futuritionem actuum quos eliceret voluntas cum omnimoda indifferentia morali in falsas dumque non sciret quod voluntas creata vel creatis operaretur si poneretur in istis circumstantiis — —

dico 2 deus habet scientiam qua certo et definito iudicio cognoscit aliqua quae determinate futura aut quae futura voluntas creata si poneretur talibus conditionibus quae numquam ponenda sit nec actus liberi quos ponerent ea posita hanc vocant scientiam mediam hac ea quam certa sit in theologia stabilitur ex eius probationis

6a

probatur 1o auctoritate scripturae 1 regum 23 si tradent viri Ceilae deut 7 filias tuas etc exodi 13 3 regum 11 saepe et ecclesiastes 3 exodi 3 genesis 1 — —

in novo testamento non sit etiam innumera testimonia ad hanc veritatem comprobandam ex quibus aliqua colligemus matthaei 11 quem locum late explicat et confirmat auctor supra hic 1o 2 de scientia c. 1 no 6 matthaei 11 lucae 16 et 22 ioannis 11 1a corinth. et alia plura loca quibus observabis in confirmatione huius scientiae si attente legas scripturam — .

vim huius argumenti varijs modis conantur enervare adversarii 1o dicunt non praedicari in aliquibus ex illis locis ad determinate futura posita ea conditione id quod possit evenire — id 1a est 1o non haec expositio est contra communem patrum expositionem 2o quia verba scripturae intelligenda sunt ut sonant quod non datur repugnantia neque ex contextu aliud constat id in hoc quod locus eg. matthaei 11 intelligatur de actu paenitentiae nulla datur repugnantia neque ex contextu aliquid aliud constat ergo dicta tunc enim quia per illam propositionem deus exprobabat de tiriis quod desiderabat in iudaeis in quibus non poterat exprimam id verum actum paenitendi desiderabat — .

2o dicunt non praedicari quod sunt determinate futura quam quod sit provabiliter quod colligunt ex voce in pluribus testimonijs afferre illa particula forte ut videre est in loco matthaei id 2o nec ad illum locum est adaptari haec solummodo non illa particula sit dubitantis id afirmantis tunc enim quia paulo ante eandem rem dixerat absque illa particula tum enim quia modo

afirmandi

proniš videt notari n. qd sit probalis sd qd determinati fore vo autem qr illa probabilia adm. e ad tuendam libertatem liberi arbitrii. 2° alia loca expresse et absq. illa probabila asserunt qd fore et videre e in illo recum-
ite et 3 requm. 3° n. videt repugnans qd deus definito iudicio cognoscat qd creata voluntas operans in prudentibus circumstantia. 1° n. fiz voluntati sub circumst. e n. magis in unam qm in aliam eam inclinant
aequipond. sm potest iudicare esse probale et oppositum, qd potius e ferre
iudicium 1° indifferens pos. qm 2° futuritio. actum cuius oppositum
indat iisa. — —

Id obi: dicitur q predicunt per professiones comminatorias quae n. eveniunt 1°
sm in illis prediccr. qd sit probalis et verisimile. Ifr 2° probi sq dando
deus per moisi signa quibus suaderent populum ad credendum sic ait sibi
audient sermonem signi prioris credere verbi signi sequentis in quibus verbis
videt. sicari n. scire deum qd illi nos. fore determinate operaturi — sed qd
in illis professionibus predic. qd determinati fore si adimpleretur conditio a cuius
suspicione pendebant illi fuss. si autem illa n. adimpleta fuerit nec
positus fuit effectus q ab illa pendebat — 3° confirm. per qd ille deus potius
pro nos e et pa deus scibat aliquos crediturus 1° signum n. vo os
et alius 2° et aliquos 3° ideo predixit illorum quantitatem illis —

3° alium per. deum predicere aliquos fore de determinati futuros
et actus per quem eos cognoscit n. e scientificus sd sm conjecturalis coqd
fit ex motivis e sm inclinant ad iudicium probale — Id 1° qm actus
conjecturalibus co qd sit formidoloso obscurus et incertus dicit maximam
imperfectionem repugnantem deo. 2° n. deum se exponere periculo errandi
qd est absurdum. unde si deus cognoscat motibus probale sm cognoscit
ea tamen ut probali n. tamen nititur in eo ad aliquod iudicium ferendum
et cognoscit etiam fidem humanam et implicat qd deus assentiat alicui obo
propter fidem humanam cum n. habeat actum per se fidei humanae et ideo aut
asserendum e deum n. iudicare definito iudicio futur. in actum aut
asserendum deum cert. cognoscere illum. —

Propositio e deum cognoscere aliquos actus boni et indeterminati futuros
n. tamen cognoscere aliquem actum in particulari ut qd alias dixerint
egissime opinam n. tamen esse potius qm illi. Id 3° e 1° n. iam admi
-ttit

aliqua sua conditionata 2° quia ideo illi actus sunt scientifice quia illa sunt veritatibus in aliquibus inferioris aperti et proinde Deus cognoscebat quod non sint. 3° non est in nostro modo cognoscendi ob naturam imperfectam Dei ita conceptio quia nescimus in quo particulari subsistat. in Deo autem non datur ac proinde quod aliqui enuntiant de aliqua dicere debet scire in quo non particulari subsistat 1° in multis locis scripturae actus in particulari ut in illo 1 Regum 23 si non cadit in nos pro quem Deus debeat cognoscere aliquos casus et in particulari

Ultima ratio in aliis quod dicunt Deum scire aliquos actus futuros quos cognovit in sua causa per quam necessario sequerentur supposita conditione et quam distinguit et ideo illi tamen sunt contingentes sic fuit de eiusdem Saul dispositione intentionem capiendi David. Contra est 1° non plura futura reuelantur quae non habent necessariam immo neque infallibilem connexionem cum causa. 2° quia supposita intentione efficaci finis adhuc electio medii potest esse libera hoc est per displicentiam finis tum quia ob displicentiam medii potest desistere ab illius electione unde supposita ea intentione quam habebat Saul adhuc tamen electio fuit absolute libera 3° non est per necessariam connexionem supposito quod maneret in ea intentione etiam dimittere illud quando tamen intentio erat libera sic fuit liberum illud intendere unde non eius cognoscat in voluntate necessitatem et vi intentionis efficacis deberet Deus cognoscere prius hanc conditionalem si David mansisset Saul perveniret in intentione quam illa intentione unde cum sit libera et nullo modo sit necessaria inde quod reuelatio fiat non in causa necessaria. 4° est per necessariam velle capere David non tamen fuit necessarium ut descenderet in propria persona poterat non mittere suum exercitum.

Si dicis est multa quae ipsi non sciunt necessaria Sauli necessitati physicae erant tamen infallibiliter moraliter. Contra 1° quia ea non est contra nos non quod intendimus non Deum cognoscere aliqua futura quae ponerentur si poneretur conditio quae nemo ponendam scit sed tamen infallibiliter sibi esse. 2° quia plura sunt quae non afferunt illam infallibilem connexionem.

Per hanc viam alii modi credunt Deum cognoscere aliquos non obstante quod homini contra nos quia si Deus determinat cognoscit aliqua futura contingentia quae forent si poneretur conditio quae nemo ponendam et tamen debemus credere Deum cognoscere omnia.

2° probatur auctoritate patrum non 1° hanc scientiam agnoscunt quod dicunt Deum pro sua misericordia velle aliquos ex hac vita rapere ex hac vita quia cognovit

r. qd si diu viverent peccarent, alios vero nolle rapere donec viderit quod resurgerent a peccato; alios vero peccatores rapuit quos cognovit quod si diu viverent plus peccarent et gravius punirent, et quo videndi sunt s. cirill. lib. 3 in Juliani s. nisseni orat. de infantibus qui immature rapiuntur s. aug. lib. de bono perseverantiae c. et lib. de correct. et grat. c. 8, 2o camdem probeunt qui dicunt cur deus volueris imponere peccatum angeli et hominis cum praecognoverit in lapsurum et dubitabit ni per praedire di scia quae cognoscunt peccatum et ubi futurum quod hic supponit roi dictum dium. Vnde potterans respondere negando suppositum qd si negant sed illud admitunt et dicunt qd quia deus cognovit qd si cecidimus peccaret deus fieret homo et id redundaret in maiorem gloriam dei et magis elucerit eius bonitas et quo videndi sunt s. aug. ser. 3 in arrianos s. cirill. ... ireneus lib. 3 c. 22 tertul. lib. 2 in marcionem ... arch. ad ... iust. qq. 32 irine. lib. 4 ... s. naziane. orat. 22 theod. ... in gene. dam. dea ... mani. hieradio ... pelag. aug. lib. 3 in iulian. c. 2 amb. lib. 0 de par ... lib. 1 di ... bono c. 21 camdem sciam agnoscunt plus aliquos ... in sua lib. 2o de scia q camdem scia ... aut ... nobis hic sufficiant pergamusque ad rationem —

1o pro ratione non esse ... positam aliquam ... numerum ponendam hinc et medium inter esse ... mere possibilis et inter absolute futurum sed deus hic sciam qua cognoscat qd quomodo cumque cognoscibile est per hanc sciam qua cognoscit ista futura ... non scia dei est ... perfectior ... cognitiva ... debet cognoscere qd qd est ... nram imaginatibam non aliquis sciam est ad hoc se extenderet ... perfectior. ... non ... futuri si posita aliqua cdite est numerum ponendam magis accedunt ad futurum simpliciter quam ... posita eadem conditione ... mere possibilis et aliunde non sunt absolute futuri cum numerum sint futuri ergo hinc et medium. ... infert —

Ifr. 1o non de utraque ... non potest verificari qd erit si ponerent aliquam conditionem ... de una pro ... verificari qd erit ... de altera verificatur qd est possibilis ergo futura sub conditione est numerum ponenda hinc et medium ... non hic ... est falsa si ... praedicaret in tiro ... egissent et non egissent poenitentiam, converterent ... converterent ... hic est vera si ... praedicaret in tiro ... egissent poenitentiam et possent illam non agere ... ipso ... liberi essent possent non ... si futuri essent ergo —

explicat hoc amplius [illegible] de adversione et non adversione seu de actu [illegible]
ille actu non potest verificari quod erit sub eadem conditione et [illegible] de uno potest verificari
quod erit si de altero verificetur quod sine [illegible] positiva quae est posita ex futurum sub conditione
[illegible] diversi [illegible] [illegible] quae [illegible] [illegible] pendi non potest verificari de utroque [illegible]
[illegible] si christus praedicaret in Tyro erit adversio et non adversio illorum et [illegible]
si christus praedicaret in Tyro erit adversio [illegible] poterit esse non adversio [illegible] illud
est futurum cum sit futurum sub conditione [illegible] conditio [illegible] non erit ponenda [illegible]
est [illegible] futurum [illegible]

[illegible] 2º [illegible] [illegible] veritas [illegible] [illegible] habitudinis [illegible]
[illegible] idem [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] intellige [illegible]
cognoscitur [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] veritas [illegible]
[illegible] in [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] quod illi
[illegible] [illegible] [illegible]

[illegible] [illegible] ponamus [illegible] in [illegible] [illegible] dantur duo [illegible] deus decernat
quod [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] non [illegible] daturus
[illegible] [illegible] et aliud [illegible] decernat [illegible] ponat [illegible] [illegible] praedicere [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] aliud [illegible] ab illo [illegible]
denegare alteri [illegible] [illegible] [illegible] illud est medium inter absolute futurum et
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] futuri [illegible] ponat [illegible] [illegible] [illegible]
est medium [illegible] ab [illegible] illorum [illegible] quae non erunt [illegible] ponat [illegible] conditio [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] deus [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] illa [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] absolute futurum [illegible] [illegible] non denegavit
[illegible] non [illegible] absolute futurum [illegible] [illegible] [illegible] ponendum [illegible] denegaret aliquid
est medium [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

Dico 3 deus [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] omnia futura libera [illegible] in
qualibet circumstantia a voluntate non infallibilitate morali [illegible] omnimoda [illegible] morali [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] non [illegible] [illegible]
illorum [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] est sine infalli
bilitate morali [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
in deo sciam quia cognosco quod si [illegible] [illegible] et angelorum in illis circum
[illegible] [illegible] et [illegible] circumstantiis non infallibilitatem [illegible] voluntatis

[illegible] veniamus ad [illegible] [illegible] [illegible] est in [illegible] in [illegible]
conditionalibus reperiri aliam veritatem [illegible] ab illa non si hoc [illegible] [illegible] negabit
quod [illegible] si non [illegible] ~~[illegible]~~ [illegible] [illegible] deus illas cognoscere [illegible] non [illegible] scibile
est scibile a deo si [illegible] [illegible] [illegible] si [illegible] [illegible] si non [illegible] [illegible] cognoscitur
a deo [illegible] si illa non [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] hunc sensum [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] simpliciter affirmatis simultaneam [illegible] [illegible]
[illegible]

vtrius cū alio sur pdicati [illegible] ab[illegible] aliquam [illegible] cognitam

circumstantiam et operari vi necesse [illegible] in tali [illegible] omnem [illegible]. Quia in[illegible]

accideret ut utrumque [illegible] ponere [illegible] cum indifferentia morali voluntatis [illegible] cum aequali

facilitate posset ponere oppositum [illegible] in [illegible] nam [illegible] simultaneum

[illegible] ex [illegible] de futuro [illegible] ab [illegible] circumstantias [illegible] voluntate

aliquam [illegible] [illegible] [illegible]

voluntas [illegible] [illegible]

indifferentia morali [illegible]

Unde [illegible] [illegible] absque

eo quod [illegible] medium [illegible] indifferentia [illegible]

[illegible] medium [illegible] circumstantias futura [illegible]

a Deo [illegible] illum circumstantiam [illegible] futurum [illegible]

[illegible] circumstantiam [illegible] futurum sub [illegible] si [illegible] de futuro

[illegible] circumstantia [illegible] futurum [illegible] Deo [illegible] infertur

[illegible] non [illegible] sub circumstantiis quae relinquerent [illegible] indifferentem

moralem ad operandum vel non operandum [illegible] ponere [illegible] circumstantiis

probabiliter vel non probabiliter [illegible] alterum [illegible] [illegible]

[illegible] circumstantia illud [illegible] [illegible]

[illegible] a Deo [illegible] circumstantiis [illegible]

[illegible] probabile vel non probabile [illegible] contradictoriis [illegible] [illegible] [illegible]

[illegible] conditionali [illegible] ab alio in [illegible]

[illegible] tamen manet minor

Confirmatur 2o non [illegible] quod audiunt [illegible] si petrus ponat in ista

circumstantia probabile tamen si illa relinquat voluntatem indifferentem moralem [illegible] iudicat

illam [illegible] falsam [illegible] dubitat an [illegible] peccatum [illegible]

Confirmatur 3o non [illegible] in tali circumstantia si [illegible] [illegible]

[illegible] ponat in tali circumstantia probabile [illegible] [illegible] [illegible]

[illegible] ante [illegible] Deus decernat creare [illegible] in illo

priori [illegible] conformitatem [illegible] in re [illegible] conformitatem [illegible]

iam ostendi

[illegible] 4o non angelus cognoscit circumstantias quae relinquunt voluntatem indifferentem

moralem si [illegible] ponat in illis ut angelus [illegible] Deum [illegible] in illis [illegible] illa

[illegible] Deus dabit responsum [illegible] si [illegible] inventum si [illegible] quod Deus

nesciat quod

voluntas creã fauere in siliis ibi ntis qd ĩ magnũ absurdũ s. ponere dum herentem et dubium go etta —

Afr. qa roppa ut sequunt aliqua absurda — falli pp. ideas inij ẽ tradem in 2a quart 21 eis. 2m qd qo disputamus si Adã ñ peccaret ẽ deus fieret homo et vi principij aut alterius decreti qd habuisset deum ignorare ẽ n ps illaz sit va aprati ba. l. negativa 3o sequit deũ ñ here perfectiss. sciã oium cogitabiliũ siqdi sciã ẽ here qt deus hic et ubiq hos cognoscere qui perfectior —

3o pr roi qua probata fuit 2a ao n. esse q forent posita aliqua ddiri hent ũ medium cum si ñ heat infallibilẽ onexionẽ cũ illis n. st mis pendi ipsũ abs. futuroz abstrahit ab hoc qd sit a sua infalibitate moralr ita mis pendi futuroz sub ddicione, co autem ipso qd heant aliquũ mũ pendi debent cognosci a deo —

Et hinc provenit ut lis sit discensio intr ddy. an hic mis pendi medicis quam hent futura contingentia possit enuntiari p particulam si et lrus a negativa qui va qa ista sim sicat ilationẽ adeo sim nra sta qui verati n. ad hoc ut deus cognoscat hoc ñ debet deceri a mo sicandi quam impossit hoc illi particulis 2o n. alis voces possit poni ad sicandum ipsũ mũ pendi mediũ ut eg. dicendo supposito hoc, data hac circumstantia aut qd hoc dare volunt faueret ho. ẽ voces sim deserbiunt ad denotandũ sbm illius ppnis de quo

predicatũ ñ combinitur + — alia predicat ñ sumi absi sed sub aliqua hipotesi in qua + abstrahendo ab hoc qd sit infalr. l. ri —

Libet

+ supposita tali ddue — Afr. 1o n. qa ap. rei infalr. surgit alicuis actus ũ voluntat. + pt enuntiari a deo sed ap rei cum simmacnt pss. actus abs. infalibitate go dsentaneũ rei ipsius ut dr scia ẽ illas cognoscat et pp socialis ẽ illas enuncie —

Afr. 2o n. q dicunt voluntatem semp ñ operari cũ dcrati morali supponunt hanc ppnem ũ va aliq actus ñ a voluntate cũ indiria morali go deus cognoscit rõi quoz singularitũ sit ois et os alis silr cum cerũ vl

+ enuntiarent talia singularia fore infalib. circumnij — 3o pr n. cum dant ppnes ddicionalis quaz veritas ñ dsistit in bonitate ilacionis go bene pt dari pp ddicionalis ẽ enuncie vnũ de alio absq bonitate ilacionis. ans pt in his ppnibg si ut bene dabo tibi hoc et aliis silis et hoc pt probari et maximo adiumento qd afert nra sta ad superandas ingentes difficultates theologicas —

Dico q aliqua futura contingentia ẽ forent si ponerer aliqua circumstantia quam cũ heant infalibilem onexionem cognoscit deus et vi onexionis infalibilis hanc aute defendunt os q existimant voluntatem creatam operari semp cũ

dcrati morali et

etiam quod exprimuntur per actus voluntatis et producuntur a deo.

Atque quatenus supponendum est illa motiva infallibilitate moventia ad actum, ita ut actum habent inter se ordinem ad illam aliquando nunquam per aliud illum non eliciant, adeo ut nunquam illum non eliciat.

1o probatur hoc ex quibusdam aliis locis sed ... prius probatis relinquimus 2o probatur deus evidenter cognoscit omnia motiva infallibilitatis moralis voluntatem, sed non est ut cognitio infallibiliter sequatur actus ergo cognito ipso cognoscit deus actum cum quo habet infallibilem connexionem et quod si ponatur sequitur infallibiliter actus ... motivi infallibilitatis moralis voluntatem. ... deus cognoscit alia nec magis dubia ut ... hoc motivum ... et tamen cognoscit motivum quod infallibiliter ... bona ... cognoscit ... cognoscit etiam ... deficiente ... motivi infallibilitatis ... veritas ... debet cognosci a deo ... motivi infallibilitatis ... quod ... infallibiliter sequitur ... debet cognosci a deo ... deus ... lumen suum ... debet cognoscere (ut nos) ... evidentia ... accipere ... et hic manet probata nostra non sufficienter et sic procedamus ad solutionem argumentorum oppositae sententiae — Sectio 4 solvuntur argumenta oppositarum sententiarum

Sect. 4 solvuntur argumenta oppositarum sententiarum

1m argumentum pro 1a sententia ... auctores ... et 1o ex D. Aug. et S. Prosp. qui videntur negare deum cognoscere ea quae non sunt futura etiam ... et alii qui dicunt prescientiam ... futura ... ergo ex auctoribus ... ea quae futura non sunt ... cognosci a deo — ad 1m D. Aug. ... Prosp. ... merita ... demerita ... loquuntur ... homo diu viveret non sic cognosci a deo ... illorum deus puniat hoc ... nequaquam cognosci a deo ut alia futura alii vero ... scientiam simplicem ... habitudinem ad obiectum quae futura sint ... in hoc sensu scientia qua cognoscit futura ... et sit absoluta scientia ... scientiam conditionatam ... loquuntur et ... scientiam conditionatam ... auctores scholasticorum qui ... hanc scientiam agnoverunt ... suae locis ... scholasticos antiquos ...

2m argumentum si in deo daretur scientia conditionata ... obiectum propositi daretur aliqua determinata veritas ... non datur ergo ... non ... veritas non est in veritate ... datur inter ... et ... non ... datur in

neque

aut infalibili connexione consequentis cum ante. sed nullus actus voluntatis habet necessariam connexionem cum aliqua circumstantia non sic destrueretur libertas neque habet infalibilem connexionem non semper voluntas in sub circumstantiis est nullam habet connexionem cum actu ergo etc. neque dabilis est alia veritas in propositionibus conditionalibus quae cognoscit deus ut falsas et ita nulla datur veritas cognoscibilis a deo —

Ad hoc argumentum respondeo sequela maiori negando minorem ad probationem dicimus sequi dari veritatem quae consistit in bonitate illationis quae provenit ex infalibili connexione quam habet actus seu est cum voluntate sub aliqua circumstantia quae illam moraliter necessitat ex vi cuius connexionis provenit ut numquam ponatur ante unum quin ponatur et si hoc non est dicenda connexionis moralis infalibilis quod sufficit ut detur bonitas illationis et unum bene inferatur ex alio non autem requiritur necessaria connexio physica et quod hic non datur datur alia veritas quam supra explicuimus —

3m argumentum contra futura quae numquam sunt ponenda in re sed solum sunt futura si poneretur aliqua conditio. deus non habuit decretum sed nullum est futurum absque illo decreto ergo nullum est cognosci ut futurum per illam scientiam. minor est certa non sufficit quod tale decretum non est nisi de futuro participat tale ut decreto dio — —

Ad hoc argumentum respondeo negando minorem nam deus habuit decretum quo decrevit quod fuerunt in quibus dispositionibus quae si numquam sunt ponenda ut quod fuerunt si Adamus non peccaret non sunt ad effectum dei inquis patet definito indicio cognoscere quod ea in illis dictis ita ad effectum voluntatis divinae decernere quod sit in illis et ita sine omni effectum decreti divini id non statueret — 2o respondeo sequela explicando minorem non eo modo quo res in futura debet dederet a decreto dio. unde si solum in futura sub conditione debet dedere etiam a decreto dio sub conditione unde quod deus cognoscit quod si poneretur in hac occasione efficeret hunc actum cognoscit hoc dedinti eo quo decreto ut dicendo si ego dederero decursu etc. —

2a vero solum contra argumentum 3am primi sufficit non 1a pars in nostra non ideoque non indiget necessario probari 2a vero pars probat argumentum quae facta sunt supra ad probandum voluntatem simul operari per ditratam moralem. 4m argumentum pro hac sententia et non in ordine non solum pars deus cognoscere in propositionibus conditionalibus eam veritatem quam enunciant sed solum enunciantilationem ergo si hic datur cognoscitur ut veritas propositionis

+ cum neque ad ponendum effectum in re neque ad dei providentiam requiratur

dissolutis propositionibus in quibus non datur hic illatio non potest cognosci aliqua veritas —

Ad hoc argumentum respondeo negando minorem iam enim diximus in probatione 2ae partis in propositione conditionali enunciari aliquam veritatem distinctam ab illatione quam dicimus dialectice in propositionibus conditionalibus promissibus per illam particulam si etc. in pluribus

alii locis

ut sit aliqua ysymens illam particulam sim sicere illatum ut sumi alia
particula * Scriptus 5.do

Sed instas sic 2o in propositione conditionali non affirmatur conditio nec aliud quod cum
suppositione ponere sed tamen quod non est affirmari argum 3o contra maiori
certa manifestum quia illud affirmari quod non ... verum ... quaestio
hic est illa propositio

Ad 30. argumentum Respondeo ... negando ... ad ... cum ... infacit
... ad hoc ... dico ... non sufficit quod ... suppositio ... aliud
sed in eo quod ... necessaria moralis connexione cum ... possint ... causat
una ut conditionalis potest ... in ... non ... suppositio ...
stat verum aliud hoc non est ... particulari ... connexio ... cum alio ad
ita quod ... dicere dabitur aliud ... facile ... dicere oppositum —

2o instas si dicamus propositionem conditionalem sim sicere illatum videtur
salbari id quod dicunt dialectici ... propositionem indicativi sim esse veram
... propositionis ... ad ... verum ... dicimus quod ... particulares
... hunc sensum ... dispositio ... connexionum cum ... loquitur
salbari si vero non ... hunc sensum non est salbari ...

Ad hoc Respondeo quod ... propositio conditionalis non sicere illatum ut regulari propositionem indicativi
ut ... hic propositio ... apposita ut regulari ... dabitur
pauli ... est propositio si ... dicere ita est si ... non ita ...
possumus dicere non est ita et hoc absque ...

3o instas non ... propositio enunciativa debet ... copula sed in propositionibus
conditionalibus non datur alia ... particulam si ... sumpta ... contra ... non sic
ut salbari conditionalem nil ponere in ... non alia ... aliquid ...
propositionem conditionalem quod nesciunt ... —

Ad hoc Respondeo negando ... in ... principalis est verbum subiunctivi quod
affert in 2a propositione categorica ut praedicatur illud praedicatum de ... non absolute
sed sub aliqua hipotesi ... illam hipotesim et sic ... nil ponit in ...
ad ... Respondeo dialecticos cognovisse ... promiscue ...
ponimus ... quoad sensum sint categoricae cum sim ... unica
copula unico ... et praedicato quoad vero formam verborum hipotheticae conditionales videntur — —

Sm argum et 2m per 2a ... est de ... quod non ... de ... non ... quod ...
... illa ... est formula ... conditioni ... sic ... contra ... est
certa ... non ... de ... in ... ab illa ... indica
morali ... in se cum numero sint futuri ...

Ad hoc argumentum Respondeo ... negando ... et ad 2am ... dicimus quod

St

illi effus q̄ ē abs. futuri n. aliunt eē decreta in sua conneq̄ om. hinc ei
eius conā ponat sub circumst. ad operandū illi operandū illū ipsa pdu
inde ē ēd obiniat futuricio potius pm̄ n. futuricio nequiūndi inī ab eterno illa
cognoscitiles a deo 2m tale ē decretū ēa ab eterno ostendit. Et ea futuri
ita sūt in futuris sditionalis n. si n. haant ē decretū in sua conā aduellit
ōa si poneret sub illa hipotesi illū actū ex ipsa pdueret obeniut effectu
potius pm̄ n. futuricio neq̄inde sunt ē decreta ēd ē n. sunt alis teg q̄
n. forent etm si poneret eius causa sub illa hipotesi —

Lm argum̄ n. si dant ista scia dibera ē ante decretū voluntatis
dīn̄ 8 eiio sequeret ēd dyterneret Libertas n. hac sciāsicut necessaria gratia ang.
n. sciā ut ē Libera ē sūt participare 8 tri illū a decreto efficaci dīo hac
aūtm ē ante oī decreta efficax tum ēa ēpo sditionalis ē afert sditionū
oio neceā ē posita inī ē oio neceā ē transit in absā huius mī ē
hi ū alis sīus si deus ē anti hisp his pvabit oā vō ē bona n. sciā necea
simplr ē de obō neceō simplr aut illud facit pperētim ēdo ē aā illius
ut ē sciā sditionata —

ut Dīcamus huic rgumo supponendū ē utrum sciā sditionata sit scia
Libera nu n. dicimus ē sciā Liberā ē ōn fere oy dd. q̄ hanc sciā
tuuent et pr n. ea sciō ē Libera uiiis obm̄ dedit a decretē Libera
voluntatis sd sic se hēt obm̄ ipsius sit go mā pr n. obm̄ ēd dedit a
decretē Libera pr absē ē ū go eius sciā pr etm̄ absē ē ū . m̄ pr
illud obm̄ etm̄ posita sditionē dedit a decreti Libera voluntatis
et a decreto dīo. n. sm̄ quo deus decrevit dare cursū ad illud ū ponere
voluntatm in illis circumst. sd etm̄ a decreto quo decernat illum
n. impedire. 8 ēē inferre hanc sciam̄ dicere ordinem ad ipsa decreta
ū illa supponere ut futuras sub sditione n. st ad hoc ut effus sit
sditionate futurus n. debent supponi ista decreta ut absē futura neau
existentes sd sditionare tmnū ita sibr ut cognoscatur futurs —

hīs suppositis Dr ad argum̄ sciā sditionatā n. ē necean n. Lt n. dedicē
a decreto efficaci absē futuro neq̄ a decretē voluntatis ut absē futura
pendit tm ab illo ū ab ista ut sub sditione futuris ū illas hoc mō
supponit — ad 2ā pvatm̄ Dr ēd Lt sditio sit neceā adeo tm̄ ppoñē ē
neceā n. necessitas pponis sumit 8 necessitati qua pdicatū vnit cū sbo
vnio autm ē dat inī sbm̄ ū pdicatū illius pponis ē oio Libera ut
sditio neceā n. pt ponere necessitatē in vnioni neq̄ ea causat vnū
inferri 8 alio ex necessitati qua vnum ēd se hēt ut sī vniatū cū alio ēd

se hēt ut aū

~~Ex oppositis eq. sit q. argui ... quia decretis futuris dinguntur cognosci ... n. eius ... cognoscit sed ... conditionate ... interdum ...~~

n. Loquimur de illis ppnibus in sensu dipparato —

3m argum. i n. Ex nra. str. sequeretur scientiam visionis qua cognoscuntur absolute futura ee in deo ante decretum suum liberum hoc i falsum ergo mi. pr. n. futura ut sint futura dedicunt a decreto dei ergo inde prius debet ingi quam ingant futura. mi. pr. n. in illo priori hec e va si deus i antichristus peccabit sed deus cognoscit dicionem ita ee positam ergo cognoscit illud peccatum ee absolute futurum — —

Ad hoc argum. 1o. dico quidquid sit an illud sit impossibile nec ne illud mi. n. sequitur ex nra. str. n. etiam si deus ante quam aliquid decernat facere i n. facere cognoscat illam dicionem ee veram n. sm. cognoscit eam dicionem sed etiam alias que neccesario prerequiruntur ut antichristus peccet. unde si in illo priori cognoscat deus illam dicionem ee iam positam quam ... alias dicionis que necessario requiruntur n. ee posita. inde i quod n. cognoscat peccatum absolute futurum sit in ppnibus in quibus aliquid enunciatur dedicere ex duabus dicionibus n. transit in absoltam ex eo quod ponatur una tantum dicio 2o dico illud n. ee impossibile quidquid sit an sequatur nec ne n. in illo priori cognoscit deus suum decretum quod futurum i in posteriori signo quoque in quo cognoscit futura que ee dedicere ab illo quo mo autem hoc n. tollat libertatem postea dicemus — —

2 argum. n. etiam sequeretur ex nra. str. deum ante quam aliquid facere decernat cognoscere quod decretum sit habiturus sed ex hoc destrueret libertas dei ergo etiam. mi. pr. n. in hac ppne si ego sum bonus hoc decernam importat aliquam determinatam veritatem sit in aliis dissolutis ex hoc ante quam aliquid decernat facere. mi. pr. n. si cognosceret in illo priori se voliturum creare hunc mundum in posteriori n. pt n. illud creare n. n. pt suis scis resistere neque pt voluntati efficaci tendere in id quod n. i futurum ex inde si cognoscit se voliturum creare hunc mundum mundus n. pt n. ee futurus ergo etiam — ad hoc argum. dico illud n. ee impossibile quia si deus in illo priori cognoscat quod decerneret eius voluntas ex quacumque hypothesi n. cadit i ro. de quibus sed quo mo hoc stet cum libertate dei postea dicemus — —

3 argum.

in tali circumia + qm arguere n. deus vg. cognouit qd si vellet creare petrum + salbaret idu. stante hac ysciã ñ pt deus velle creare petrũ et illũ ñ salbari nec ñ pt velle illũ creare qo tollit libertas dia et creare + hanc sciã ñ pt quoad 2ã ptm n. talis scia ñ pt falsificari quoad 2ã ptm cum pt n. deus cognovit hanc ppnm si ego sum bonus decernam creare petrũ unde cu in illo priori sit ita posita sdicio cognoscet illud decretu abso mõ go [illegible]...

Ad hoc argum̃ R̃ negando ñ quoad 2ã ptm n. posset deus velle creare petrũ et pmittere plures tntarg ptr quas salbaret in quantu csi cognovit illũ salbari ñ id cognovit indentr a suo decreto scurrendi cu petro ad oia sua opera et indentreza detrari libera ptm. ad 2ã ptm R̃ qd ps deus sciat eg ea suppõ se voliturũ creare petrũ cu hoc deus ñ sciat ex nega ilacioni sd ex detrati sus sus voluntatis inde ĩ qd eius libertas ñ destruat —

3a na nil speciale pro se atulit ad qd sit necessu Rederc 10 tm argũ pro 3a pt q̃l nl. sic ppoñr qntumcũq. infalivilicer morale voluntas ad aliquem actum adhc tm pt absi illũ ñ eliciere go stante tali ysciã ñ repugnabit illũ absi ñ eliciere cu id sit ca nam aliceius pos go cu scia ita sit va ut repugnet falsificari ñ poterit ex vi sneccionis infalivilis morale cognosceri illũ actũ ut futurũ n. adhuc absi pt ñ e futurus —

Ad hoc argum̃ R̃ nego ant dystinguendo ẽm si go ex eo qd illũ ñ eliciat nulla sequr repugna sa poam phicã qm hec sedo coam nulla sequr repugna sa impoam moralem qm tunc hec nego coam n. sl implicat ut sit indiferens et detrata morale ad aliquem actũ ita implicat ut sit detrata ad aliquem actũ et illũ ñ eliciat .l. ñ sit reipsa illũ eliciendo n. ex eo qd sit detrata morale ad aliquem actũ sequir qd illũ eliciar semp .l. sit reipsa eliciendo ex eo autem qd illũ ñ eliciat .l. ñ sit reipsa eliciendo illũ actum sequir repugna sa impoam moralem. unde ad 2m sl sl implicat frustrari impoã moralem ad aliquem actũ ita implicat frustrari sciã talem actũ enunciãm ex vi ipsius impos moralis — —

11m argum n. si deus snosceret talis actus ex vi sneccionis moralis cum angelus hoc implicat go cla ñ sa pvata manu mã pt n. angelus cognoscit qmlibet volutionem circunciat ẽ hunc vim ad infalicandã eam et ita lr ñ cognoscat ẽ ñ circunciis scurrens cognoscit qd si hu .l. illg apliunt eliciet volunty humi actũ. —

+ quilibet angelus Ad hoc argum̃ R̃ nego sequela et dyscrim ĩ 1o n. angelus ñ cognoscit circuñcias s'nalß 2o ñ+ cognoscit vim oium circunciat naliũ 3o n. lr angelus cogat aliquos actus sm cogit

pvali tntrũ certitudine et ebia qm accipit ab obo secus vo deus qb imuñciã sumi lum

aliquos + cogit mã certitudine qd l. obm ea qm ab ipsã pt accipere 4o n. lr cogat angelus+ aliquos illo odite futuros implicat tm ut cognoscat aliquos ut ab [illegible] futuros n. ignorat circunca

q.º 2.ª de roe et mº quo deus cognoscit effus ?tingentes sub ?dicione futuros - sectio 1.ª an deus in voluntate creaturæ et in suo decreto dio. ut in medio decretati cognoverit oia aut aliqua futura ?dicionata —

Q.º 2.º De roe et mº quo Deus cognoscit effus ?tingentes sub ?ditione futuros

Sect. 1.ª An Deus in voluntate creaturæ et in suo decreto dio ut in medio decretati cognoverit oia aut aliqua futura ?ditionata

1.ª sa. afirat in voluntate creata effus qui sub qualibet volunt. circumstantiar sub qua poneret cognoscit. deu qd e libr voluntas operaret et istr etm cognoscit in decreto quo deus decerneret voluntatem ponere sub illa oium circumstantiar ita opinant fere oes dd. quos citavimus de s —

2.ª sa. negans veriorem et explicanda sequentis uis dico 1º deus in suo decreto quo decrevit concurrere cu voluntate ad suos effus ?dicionate futuros n pt cognoscere futuritionem ?dicionata illorum probatio ysius uis sumendae ex dictis de s pez sectis ca ubi futura e poterunt hic applicari quia nimiru tale decretu cum oes effus e indifferens —

dico 2º deus n pt cognoscere oia futura ?dicionata in voluntate creata m suppa in oibus illis circumstantiis e illi concurrerent ita opinant dd. sa. citati de s pesuret et ex dictis ibi pro nra 2.ª sumendae ro pro ysta ut ex eo qd voluntas supponit sub circumstantiis e illa relinquunt indifferentem moralr ad operandu —

dico 3 deus in suo decreto quo decrevit concurrere cu voluntate ad aliquos effus pt deus cognoscere futuritionem ?dicionata illor. huic ro probandae ex dictis precedenti sectione ex eo qd deus decernat ponere voluntatem sub circumstantiis e illa moralr necessitent a quo poterit sufficienter decretari —

dico 4 deus cognoscit aliquos effus in circumstantiis e occurrerent voluntati ut in motivo sufi huic ro pt ex dictis de s et precedenti sectione ex eo qd voluntas quae aliqdo sub circumstantiis illa morali infallibilitante —

advertendu e 1 cum et 3ª n veras sibi dicamus deu ab eterno decrevisse qd faceret cu voluntate inqualibet occasione sibi n n. si loquamur 1º mo sicut vu existimo deu decrevisse qd si crearent plus voluntates illis sm oferi concursu indifferentem ita vu existimo deu decrevisse illas ad aliquos effus pdecretari moralr ex quo sequit ex vi 1 decreti n posse cognoscere illos quos pro illud decrevit alios vº quos pro 2m decrevit posse illos cognoscere ex vi illius magis ex motivis sufi sicut prudamus 2º mo sicut verum existimo posse e decreti relinquas voluntatem indifferentem

ita posse u

decretum illum morali contrariis ex quo etiam sequitur verum non uti applicari fundamento quod possint sic illa militari solum sed locus sic relatis — sectio 2 an Deus in aliquo alio a se l. in se possit cognoscere futuritionem conditionatam omnium effectuum — —

Sect. 2a. an Deus in aliquo alio a se l. in se possit cognoscere futuritionem conditionatam omnium effectuum contingentium

1o ex supra dictis constat deum in seriis adeo non posse dicendi cognoscere ut in mediis suis futura conditionata et neque potest cognoscere quod absolute futura sunt pro nostris dictis quod 2 de s. sect. 2 quod poterunt hic applicari neque etiam potest deus cognoscere illa futura in sua essentia pro nostris dictis quod etiam poterunt hic applicari nec dat aliud

+ ratio obiectiva in deo in quo determinate cognoscantur ex dictis +

2o constat + nos non posse confugere ad praesentiam realem cum deo ab aeterno in aeternitate n. ea quae numquam futura sunt non possunt coexistere cum deo realiter in aeternitate plane autem ex illis futuris numquam extitura sunt tum etiam quia illa praesentia est ficta et impossibilis cum posita manet de quo sect. s. ac proinde non potest cum ratio sufficiens determinandi intellectum divinum —

3o videtur nos non posse confugere ad rationem quam assignabimus de q. sect. 2 pro futuris absolutis n. cum ista habitura sint aliquod esse reale inde est quod possint esse determinationes sufficiens ut intellectus divinus ea cognoscat ut futura + ac cum ea quae conditionate futura sunt

+ potius quam contraria

nullum esse reale habitura sint inde est quod non possint ex tali esse seu praesentia reali obiectiva sumi sufficiens ratio ob quam ut ratio ... futura omnia conditionata possint determinate deo ignoscere potius quam contraria —

Quod tamen est illud esse medium l. idea exigentia aut futuritio conditionata quam

+ contingentes

haberent huiusmodi effectus + ex suppositione esse sufficiens ratio conditio aut fundamentum ut quantum ex parte sua omnia cognosci quaerant ex aeternitate a scientia divina. huic uo dependet a DD. q. x de q. quae 2 sect. 2 docuerunt deum sufficienter determinari ad cognoscenda futura contingentia absoluta ab ipsa exigentia absolute futura quam effectus contingentes haberent et ita eam defendunt mod. hic de se et sequentibus sect. in opusculis l. 2 de scientia c. 7 a n. 21 et sequentibus —

1a ... ut sic vere futura contingentia absoluta deo ... a deo quam sunt futura ... quo sit ... contingentes forent posita tali conditione ideo a deo cognoscuntur scientia conditionata non ... ita ... futuritio conditionata praecipue ... ex ... ut ... fundamentum ad hoc ut in deo possit dari ...

... quod ... ex ... det fundamentum ut in eo resistat aliqua veritas ... dat ... eo a deo ab aeterno cognoscatur ... lumine infinito intellectus divini ... futuritio conditionatorum effectuum contingentium

dat ... inde

et per mam aptitudinem ut sunt medii [illegible] medii inter actum [illegible]
[illegible] et [illegible] ingibile et vere eo modo [illegible] nunciabile [illegible]
[illegible] non cognoscitur in alio ut in medio [illegible] cognoscit [illegible]
id futurum [illegible] vidimus non in alio ut in medio ut [illegible]
[illegible]
[illegible] extrinseca [illegible] possibilibus et [illegible] futuri [illegible]
[illegible] illam ut ea cognoscat
[illegible] possibili [illegible]
[illegible] conditione futura ut in ordine ad [illegible]
futura quam conditionat futurum [illegible] et illi [illegible] et futuritionem [illegible]
[illegible] futuritionem conditionatam [illegible] non aliunde
quam ab ipsa futuritione conditionata [illegible] in ultimo de [illegible]
[illegible] ut debet [illegible] futura ut patet [illegible] dictis in sua duplici [illegible]
[illegible] debet dari [illegible] veritatem [illegible] cognitionem
in absolute futuris ac in conditionate futuris non tamen [illegible] quod veritas absoluta ut debet [illegible]
[illegible] debeat [illegible] dictata ad illam [illegible]
[illegible] quod [illegible] realiter existat ut debet cognosci [illegible]
conditionate futuris poterunt [illegible] cognoscat

[illegible] huius [illegible] quo modo [illegible] futurorum
[illegible] conditionatorum pendet ex ut [illegible] diximus [illegible] modo [illegible]
[illegible] conditionati ex [illegible]
[illegible] quod [illegible] supponant [illegible] ex aliqua hypothesi [illegible] cognoscat illa
[illegible] ex tali hypothesi [illegible] quod [illegible]
et in hoc quod illa supponantur ut futura [illegible] necessitatem [illegible] sufficit
ad [illegible] scientia dei [illegible] infallibilis [illegible] dictum [illegible]

Disp. 7

De scientia dei circa decreta libera voluntatis divinae

egimus de scientia dei circa actus liberi arbitrii creati [illegible] et circa alia [illegible]
[illegible] quae extra deum [illegible] et [illegible] quod [illegible] futuritio
absoluta aut conditionata modo agimus de scientia dei ut tendit in actus liberos suae voluntatis divinae
et quaerimus [illegible] quae [illegible] decreta suae voluntatis deus cognoscat [illegible]
[illegible] antecedat omnem actum liberum voluntatis [illegible] prius [illegible]
in re [illegible] existens in deo talis scientia quam [illegible] existens actus liber dei [illegible]
quo [illegible] medio [illegible] deus ad [illegible] huiusmodi decreta libera ex quo [illegible] quo modo [illegible]
[illegible] decreti cum scientia [illegible] illud

Sectio 1ª Utrum deus sua scientia cognoscat ea quae decernit esse obiective futura supposito ex parte ipsius voluntatis quae vult futura ex qualibet conditione posita

Supponimus 1º voluntatem divinam non solum habere actum necessarium quo se amat et omnes suas bonitates sed etiam actum liberum quo amat obiecta creata, sive hic actus liber addat aliquid reale supra amorem necessarium non solum distinctum, sive etiam addat numero aliquid quod de scientia divina ut versat in actum liberum dei non vero necessarium —

Supponimus 2º quod sicut in nostra voluntate datur actus quo vellet aliquid obiectum absolute et alius quo vellet obiectum in ordine ad aliquam conditionem quam conditionem etiam absolute vult et alius quo vult obiectum ut a futurum aliqua conditione quae numquam ponenda in re quo actus dicitur conditionatus sic hi omnes actus inveniuntur in voluntate divina — —

Supponimus 3º deum velle aliquod obiectum sub aliqua conditione cuius conditionis positio non dependeat a sua voluntate ut v.g. si ingamus in deo volitionem quae ... destinare singulum hominem si illum vellet creare, quia alia est quae vult deus sub conditione quae conditio ad hoc quod ponatur in re debet non solum a voluntate divina sed etiam a voluntate creata impendi a deliberatione libero et sic vult deus illum cursum quo currit cum qualibet voluntate creaturae ad quemlibet suum actum praedicandum cum hoc tamen discrimine nempe illam conditionem deliberationis voluntatis creatae vult deus absolute in ordine ad aliquos actus bonos concurrendo et praedeterminari moraliter voluntatem in actu concurrendi autem conditionem non vult deus absolute in ordine ad actus malos quae non vult deus ut voluntas creata se determinet in ordine ... determinatione nec vult etiam praedeterminari moraliter ad illam sed vellet tamen permittere — —

His suppositis omnes in hoc conveniunt deum sua scientia cognoscere quod deus de facto ab aeterno decernit esse obiecta quae absolute futura ut sibi ex vi solius decreti dei illa futura sint ut in decretum creandi universum sibi ex consortio alterius causae necessariae aut liberae cum qua de facto est concursurus oppositum error est. probatur 1º ex illo pauli 1ª Corinthior. 2º cuius non habemus sicut illa probatur 2º quia deus se perfectissime comprehendit ergo cognoscit huiusmodi decreta alias non non se perfecte comprehenderet si non cognosceret talia decreta. probatur 3º angelus cognoscit decreta quae in se habet ergo a fortiori deus cognoscit sua decreta libera quae iam habet alias ignoraret

Restat ergo dicendum an deus sua scientia cognoscat quod decerneret eius voluntas ex qualibet conditione quae numquam ponenda erit in re sive talis conditio sit actus alicuius eiusdem voluntatis dei quem posuit deus habere ab aeterno sive sit alicuius causae creatae quae potuit poni ad extra a solo deo aut sit cum causa creata libera — —

In hac difficultate 1ª opinio dicit etiam deum cognoscere tantum verum quod ipse decerneret facere et non facere ex conditione quae numquam ponenda dum modo tale decretum habet ... cum

tali suppositione contradictionem impl. [illegible] noverit et si cognoscit deus ... [illegible]

ut veram. si [illegible] decrevisset servare Adamum absque illo decreto [illegible]

non assumeret nam. [illegible] deum non cognoscere [illegible] quod ipse decerneret

ex suppositione quod nullam habeat connexionem infallibilem [illegible] cum tali decreto nec

ulla propositio quae id enuntiat [illegible] hic utraque propositio [illegible] falsa si deus decrevisset

Adamum servare in gratia decrevisset creare alium mundum. si deus decrevisset

Adamum servare in gratia non decrevisset creare alium mundum [illegible]

non sequitur quod non ex praedicatis contradictoriis sibi [illegible] dato tali suppositione [illegible]

alterum determinate [illegible] in tali hypothesi et idem dicendum [illegible] de omni alia

[illegible] quae importet [illegible] decretum divinum quod non sint inter se [illegible] connexa

taliter ut unum inferat bene ex alio. [illegible] et hoc [illegible]

[illegible] qui decerat [illegible] illi [illegible]

qui de praedicentibus [illegible] dixerunt deum cognoscere [illegible] futura contingentia

conditionata [illegible] qui habent infallibilem connexionem cum conditione

conditione quae [illegible] et cum aliis quae cum illa [illegible] non [illegible]

illa inter quae non datur [illegible] connexio et tamen dicunt [illegible] ubi cumque reperitur

aliqua veritas obiectiva debet a deo cognosci sed quod enuntiat fore unum

decretum divinum si poneret aliud cum quo habet connexionem ibi reperitur veritas

obiectiva conditionalis quae cognoscitur a deo [illegible] in divinis [illegible]

quia ibi datur veritas quae fundatur in veritate [illegible] [illegible] ex alio non quod

infallibilis connexio unius decreti divini cum alio bene ex uno [illegible] infert

aliud ut si dicas si deus decerneret praedestinare antichristum decerneret ut

moreretur in gratia. confirmatur 1o quia [illegible] deus non discurrat inferendo [illegible]

[illegible] tamen cognita causa in illa cognoscit quod ex illa inferri potest [illegible]

decreto divino [illegible] potest inferri aliud quo bene potest deus in uno decreto divino cognito

modo conditionali cognoscere aliud modo conditionali quod [illegible] bene inferatur — —

Confirmatur 2o ex [illegible] dictis de praedicentibus [illegible] ad [illegible] de voluntate

creaturae cognoscere omnia futura contingentia quae conditionata forent ex vi connexionis

infallibilis [illegible] hic quae praesupponerent in eadem voluntate [illegible] quae [illegible]

tamen [illegible] ad [illegible] de voluntate [illegible] quod decerneret et non decerneret

ex tali suppositione quae habeat connexionem [illegible] tali decreto [illegible] aliquid aut non

[illegible] ut patebit consideranti — —

Immediatum huius ult. quandu e eiusdi rois qs sa di quidenti qs 1 art 2 [illegible]
1 Ac ult. quarunt deum n cognosc de voluntate crea pd decrati vider aut noler faceret
aut n facere ex suppoi e odicione q n hut infalim. onnexione cu uno extremo
contingentis nec infer bene futuritionem unius decrati potius qm alterius n. predictus rous
equali quant deum n cognosci de sua voluntat. pd decerneret et n decerneret ex
suppoi. q n potius infert bene decretu predestinandi qm n altera unde tribuit sumit
ro ad hoc propositum qa pd q e inmutabilis de voluntate dia sub aliqua odicione
sm. pt mutari bene inferri ex illa ut sit ex ante qo deus n hut aliu veritatem
qm ibi cognoscat go si n bene inferat unu decretu divum ex alio [illegible]
n m. cognoscit am posito uno [illegible] ut tum ocomitanter dareri si in deo
aliud. —

2a pa cm. aeris deo cm i voluntatem diam sub quacumque suppoe circumstancia
aut odicione addiret fore predicatandu ad unam pm. contradictionis potius qm ad aliam.
eo pd in qualibet occasione sup qua sumar occurrit aliqd excitiuus pro dictione 2m
pd hinc infert i deum certo cognoscere pd pd eius voluntas decernere et n decernere
in di circumstancia. posita sub qua occurrit eius decretum q ea sit dissoluta
n. cognoscit tali decretu n im virtute illius circumstancie dissolute sd alterius
cu qua hut infallibilem onnexionem [illegible] opinare aliq magistri pro prosua
vero aserunt et ut pt colligi ex illis colastiis q aserunt dei voluntatem
decrari. ab eius inte gratie dictante ut potius decernat hoc qm illud n. q hoc
sentiunt n sm. loquuntur de decreto dio quo deus versat cu alii futura sd cm
deo quo versat aut pt versari cu ea q forent odicionata huius m [illegible]
1o di qs qs 1 ar 2 ad argum. secundi ora d u m. firmam 1 contingentis [illegible]
et vere indicare [illegible] huius ult. p qa intus et sapia infa. dei [illegible]
et dicat sue voluntati pd sit magis s ipsi velle aut nolle inquali circumstancia
[illegible] suppoi. pd decernat ico. vel illud [illegible] sd dictante tali dictamine n pt voluntas
dia n conformari cu illo go talis voluntas pd pd decernere inquacumque occasione decernerent
ed predicati seu predicata a tali dictamine propositiones q adducunt pro 2a pte huius
ult. cm. quant nram. a 2a et ideo eas omittimus —
3o ua e cor dd. q sa di quidentia qs 1 art 2. in 1a vero dixerunt deu n hre
sciam. qua cognoscat illud futuru contingens odicionatu infalibile aut dissolutu.
pd decrati fore a voluntate crea. n. qi sequendo. 2o pd dicunt deu n cognoscere
cm. pd qet volitura aut n volitura sua voluntas ex suppoi q numeros

ponendae inre

pręcrhm si n̄ inferat aliqd detrahi sum cognoscere sub ē poss qd posset velle aut nolle et ita illius funda poterunt dici conditionalr affirmari. —

Aliter posset dicere ēē scit deus scientia conditionata cognoscat de voluntate creata qd esset volitura et n̄ volitura data quacunque hipotesi ꝗa tunc voluntate n̄ cogn. in omni qm̄ sufficit ditratura in quacunque hipotesi ē n̄ fuit nec sit sed ē voteris ut angi et Adamus n̄ peccasset aut volitura. D. incarnatione in carne saltim impassibili et alia aliud qd n̄ habet connexionem neque infallr. inferat decretū divinū. et hęc ꝗa ea recentiores scriptorū et magistri attribuit mol. hic de 27 q querit fortasse aliquis 1 de 12 memb. 2o q deinde displicet et nos etm olim qd illi imponibamus sed ab hoc falso exprimat liberari sumus atinet sapientis eius concordiā qd editam. Antuerpię anno 1595 n. in disp. q illud hoc loco ē observandū ipse ait aliud ē dicere deū p actū suū ꝗ antecedat liberū suę voluntatis actum n̄ cognoscere qd abs. ē volitura aut qd esset volitura data quacunque hipotesi n. ꝗ dicit deū cognoscere tota hoc post actū liberū suę voluntatis judicii ꝗ aperit absolute deū cognoscere in omni omni sua voluntas detraheret data quacunque hipotesi et absolute cognoscit certū qd sit ēē absolute futurum Et illud n̄ cognoscat unius sed posterius roi omnia exigit atque omnino si numquam dixisse deū nullo modo cogn. aliqua voluntate qd esset volitura ex quacunque conditione ē numquam ponendam in re sed ut tota id cognoscat post actū liberū suę voluntatis ut hoc colligi ex progressu sue doctrinę.. Et dixeris id n̄ cognoscere ante actū liberū suę voluntatis et ita ꝗ hac in nullus autor quem viderim ꝗ mentionem adduci enim hoc posuit ad expresse ādū mol. —

Dico ꝗ 1o deus sua scia conditionata cognoscit qd esset libere volitura eius voluntas ex suppositione seu conditione ꝗ habet connexionem et vim ad inferendā talem volitionē in ipso ꝗ infallibilitate moralem (si sic qr infallibitari eius voluntas aliquo modo n̄ disputamus) hęc ac sufficit. ut ex dictis ꝗ 2 q 1 sect. ut ita deus cognoscit ut v.g. Chorozaim. si deo decernerem ut Alexander occurret alam ꝗ proximerito decernerem illū sanctificare ꝗ gram aliquem justificantem, diligo decernerem assumere naturam humanā pauli decernerem illi dare visionem beatam et sic de aliis —

Dico 2 deus sua scia conditionata cognoscit quod quid esset detraturus eius voluntas ex quacunque suppositione etiam si suppositio numquam sit ponenda nec habeat infallibilem vim nec detrahe inferat decretum divinum. ita opinatur mol. in concordia de 52 illud hoc loco

sub in opusculis

2° dicsiã 1ª a nos val. 2ª d. sui pi 2 a p nihilominus et et 2ª. Loquantur
idem sentire debere eos. Alii qui asserunt deũ de oi. voluntate creata cognoscere
quod ex quali. c. ditione absoluta quid libere volitura sit quã hac opõ. mol
in scordia de. n. numb. 2 p. doctrã hanc afferi aliquos dain mi e cam
sequuntur illi scotistici qui dicunt quod si Adamus n. peccasset deus decrevisset
assumere nam. huam. ex vi praescientis decreti aut saltem alterius quod habuisset
qui videri poterunt apud ei 2 ar 3 et pr 1° ex istis ex illo salm. 80 si populus
meus audisset me israel si in vijs meis ambulasset pro nihilo forsã inimicos
eorum humiliassem ubi certo pdicit deus hunc decretũ cõdicionatũ vojsi ... conditi
... n. ut bene vasq... et aug. ibi pericula illa forsitã n. ponit ad
notandã incertitudinem et genisis 20 manifestavit deus Abraham
... decreta cõdicionata quae ipse cognoscebat ut vero ... verbaim. illarum cõditionum
ex cõditione quae n. inferebat talia decreta tum si imberti esset ... 1 re
2° 20 ipsi genesis 2° ... comminat deus Abimelech si noluerit reddere uxorẽ
viro suo scito quod morte morieris tu et oia quae tua regum 13 ...
inquit Samuel ad Saul dicit nunc quod si n. fuisset iam nunc praeparasset dnus.
regnum tuum super israel in sempiternum 4 regum 13 si percussisses quinquies
aut sexies sive septies percussisses siriam usque ad consumationem matth. 26 An
putas qui n. possum rogare patrem meũ et ipse exibebit mihi plus. quam 12 legiones
angelorum in his autem. et alijs similibus locis quae possent afferri manifeste ostenditur
deũ certo cognoscere decreta cõdicionata de sua voluntate quodque sua decrata
volitura et n. volitura ex cõditione quae numquam. ponenda erit in re quae n. habet connexionem
ex natura sua infalibilem. nec infert talia decreta et sic cognoscit oia alia
quae quaelibet voluntas decrevitura et quaelibet obiectum. poss... ex utraque pte contradictionis
inqualibet circumstantia n. cadit in rõ. cognoscendi unũ ac reliquum — —
Si vero aliqui vellint enerbare praedicta loca similibus obiectionibus quibus ...
praecedenti de 2 sect. 3 ut 2 conati sunt enerbare ibi ... illis obiandũ erit mõ.
ibi dicto. —
2° pr. aut. pp. et alior. grabiũ Alii qui sepe mobent eos. 1° ... quae deus decernat
in tali aut tali cõditione quae numquam ponenda et quae n. habet infalibilem. connexionẽ
cum tali decreto ut An si Adamus perseverasset in iustitia. originali. deus praedestinasset
plures. quam de facto praedestinavit An si homo creatus in statu purae nae. deus
assumeret nam. huam. et an idem decrevisset si sint. sine peccato actuali n.
originali et ... si n. hec inquirunt et vertunt in dubiũ. manifeste supponunt
ex tali suppõe. unũ. extremũ ex utraque pte contradictionis decrati fore et illud ...
sciri a deo

et a nobis saltem per coniecturam inveniri posset — —

3º probatur ois illius rosig est de procedentibus quaestionibus in ea 2 probabimus deum de voluntate creata cognoscere quod quid sit determinate volitura vel non volitura sub qualibet conditione sibi talis conditio habeat connexionem infallibilem inferentes volitionem sibi non unde urgebitur fratro. quod data quacumque conditione deus aut tunc sit determinate habitura tale decretum liberum vg. praedestinandi angelum pollentem aut non habebit. sed illud quod determinate foret est enunciabile et scibile eo modo quo est futurum saltem a deo cognoscitur ne inepte ponamus ignorantem eorum plurimorum quae a se solo pendent volenda aut nollenda quandocumque tales antequam sumendas conditiones — —

4º probatur sequela quod deus cognoscit omnia decreta libera quae de suo inge habet sed non potest ea cognoscere nisi cognoscat omnia decreta quae habet inquacumque suppositione etiam non habentia infallibilem connexionem cum illo quo defacto cognoscit omnia eius non decreta minor est omnibus certa et constat ex dictis sup in hac sect. maior vero probatur quod deus non solum ab aeterno decrevit quae absolute facturus est sed etiam decrevit et statuit quod quid sit voliturus ex quacumque hipotesi quae potuit et non fuit sed decretum quod habet pro obiecto aliud decretum non potest cognosci nisi cognoscat tale obiectum quod ille non constat quod id pendet in obiecto cuiuscumque actus cognitionis et volitionis et maior sit probanda sit ex professo infra. eorum quidem 49. 2º modo tamen urgebitur. probatur quod voluntas dei ab aeterno debet habere plenissimam deliberationem quam potest habere si non relinqueret aliquid in utramque partem contradictionis indeliberatum ex iis omnibus quae ab aeterno potuit deliberare videret in magnam imperfectionem illius atqui ad hanc plenissimam deliberationem spectat definire quod quid sit volitura sub quacumque conditione etiam non infallicante non et inter hoc illi per perfectiorem et pleniorem providentiam habent non solum definiunt id quod reipsa sunt facturi si offerretur talis occasio quae ea non ponatur in re et quas sciant non esse ponendam atqui si hic mensus illimitatus deliberandi conditionatus vero omnia possibilia et possibilis et cedit in maxima perfectionem dei: et vere cedit ei est sudendus — —

ex his constat ad opposita usque. 1º non probatur et vel non contradicit nostris usque bene tamen 2º probatur sed ad illius fundamentum dicimus negando antecedens non in intrinsece dico. obiicitur hoc enunciabile si crearem talem hominem vel Angelum pollentem decernerem illum praedestinare inquo non enunciatur bene unum inferri ex alio quae sibi habeat infallibilem connexionem etiam moralem decretum praedestinandi cum decreto creandi sed etiam enunciatur concomitantiam et quocexistentiam unius decreti cum alio quod est diversa assertio et fundat diversam veritatem — —

2º ut quo ad impugnationem inqua fundatur etiam falsa ut late dicemus infra eorum quidem 49 et 2 ar 1 et quia non sequitur illum modum probandi videntur destruere aut laedere libertatem dei in volendo ea quae vult ad extra producere unde ad illius fundamentum dicimus negando maiorem

sup. in sapia. diō pponit ut eam obiiciunt in se et dño voluntati q. dir. absi. et cum ir ordine ad finem intentum velle hoc aut nolle aut velle hoc aut illud ut vg. creare hanc no mam ulli qm̄ defacto creavit et aliam dignam no qm̄ noluit creare. infundere hoc no gradus grē. et alios. equalis pfectionis et sic de aliis et ipsa voluntas dei ñ decrevit nec voluit hoc potius qm̄ illud pdictatū adictamine sui sap. et qd magis eam inclinaret in hanc ptem qm̄ in aliam. s. ex mera libertate. pure qa ita voluit —

et adde qd ut sic veri adverte infra q. 2 a. 5 ad 2 qd dicimus deum ñ pū velle et facere nisi id qd sibi fuerit iustum et obiiciunt velle facere quod hunc sensum ē verū esse dicamus deum ñ pū facere nisi id qd si facerit esset iustum et obiiciunt ñ vero si ingamus deum ñ pū facere nisi qd mo sibi suae voluntati ē et fuit obiiciunt et ita et sapia. diō. pposuerit et iudicaverit ut obiiciunt voluntati dir. velle facere et ñ facere eaq. defacto voluit facere et ñ facere cum pposuit qd si ipsa velle ñ facere ē fuit et facere ē ñ fuit pt. finis quos potuit intendere id cum esset sibi suae voritati obiiciunt et dum eum dare ullo inordinatio indecentia ut vg. qd pat. et spus. s. assumerent nam. huam ñ vero ll. qd plus. pdestinarent aut qd illi q defacto pdestinati s. ordinarent ad m. gram. et glam. qm̄ ordinati s. et sic de aliis ē oia manifeste ostendunt voluntatem diam. ñ sm̄ absq. pdictate suae sapie voluisse multa ē defacto voluit id cum dato hipotesi qd alia velle et decerneret illa cum decreverit absq. tali pdictate sui dictaminis —

ad 3. et sqm sera. nil. ē qd dicamus cū ipse nil speciale pposse attulerunt —

Sectio 2ᵃ An deus Ante om̄ sua voluntas defacto decernat qd sit absi. factura et qd esset ex suppōe. factura id pcognoscat —

inter eos ē et inquodum insti tempore aut eternitatis dari pt aliqua prioritas et posterioritas rōis. s. in statu q absi. et futuri ab eterno et futuri et ideo ab eterno ē eox futuritio et decretū dium et ipsius sia ē versans cū talium futuritionem et tm̄. adm in ipsa eternitate prius roē cū fundo. in rē ingit. aliqū decretū dium. ex vi cuius hīt. statr qd sit futurus et prius roē ociprio ... statr futurus qm̄ scia diā. qua deus indicat illū ē futurū rogamus ergo in ppnti an prius roē qm̄ voluntas dia. sedixerit et decernat eaq. absi et dictionate decrevit deus pcognoverit suam voluntatem habiturā ē talia decreta. s. pter illa cognoscat admū obi. futuri in posteriori rōis —

ē tm̄ magna varietas cum inter AA admittentes pdicta. sciam. in deo ca—

Libera n. qdā cō existimant deum antequam existat decretū suę voluntatis quo versar cū creaturis absolutē futuris n. precognoscere illud ad modum futuri aut aliquo mō. futurorum ut vg. antequam decerneret creare mundū n. precognovisse se volituru ē creare illum. et sic de alijs determinationib⁹ quas de facto habuit ita opinatur Vasq. di. 65 c. 4 a 5 sequitur aliquis qd autem opinetur de scia dīa qua cognoscit conditionata aliqua decreta quę habet suę voluntas certe n. explicuit sd qdā. pū. conditionari ex di. 67 a c. 2 sentit cā cognosci a deo ante oē decretum liberū suę voluntatis tamen n. posuit aliqd discrimen inter sciam qua cognoscit conditionata futura de sua voluntate et de voluntate creata. atque sciā cū futura conditionata voluntatis creatę antecedit in deo oē decretum liberū illius et ita antecedit cā cum ē i cū decreta conditionata suę voluntatis tamen ipse sentit deum nil decrevisse cū casu forent data tali aut tali occasione quę numquam i venerit. consequenter deū ex decreto qd in se habeat n. posse cognoscere qd sit voliturus aut n. voliturus ex illa suppositione quę habeat connexionem cū tali voluntate dicet cm. consequenter in tali suppoē ut in causa id cognoscere et ita antequam deo et existat ullum decretum liberū in ipso deo ex quo manebit probata 2a ps huius sectionis. —— ——

Iam vero pmā. probat qa decretū liberū dei scm. sepm. sm. addit respectum rōis ad creaturas futuras sd in illo priori rōis n. pt cognosci a deo ut futurus talis res. rōis ergo nec decretū liberū cognoscitur a deo ut futurū. mr supponitur et m. pbr. qa res. ad creaturas futuras n. pt intelligi antequam sint ipsę futurę sd in illo priori n. dum intelliguntur ut futurę ergo illa m. pt qa in illo priori sm. intelliguntur ut possibiles. et ita in eodē n. intelliguntur ut futurę. — dfr. qa ad hoc ut deus ito priori instanti rōis cognosceret ut futurū suū decretū. in posteriori instanti rōis opus erat ut distingueret ex suo mō. attingendi huiusmodi duo instantia et ut fingeret predictū ordinem. sd ut nos possimus hoc prestare ob limitationem nrī. intellectus. deus autem n. pt. ergo ipse n. pt cognoscere ut futurū suū decretū liberū. qd ab ęterno habebit —— ——

Ex hac doctrina. colligo qd ad hoc ut Vasq loquatur ubi. cm. tenet dicere deū. in illo priori antequam actu existat iam suū decretū n. posse cognoscere ut absolutē. futurū illud consequenter creatū. n. ut ipse di. 67 c. 2 et 4 ait antequam intelligat creaturas absolutē futuras suponit necessario aliqd prius. decretū dei ut causa illius ex vi cuius habent ut futurę sd deus n. cognoscit suū decretū antequam ipsum existat ergo antequam suū decretū

existat

n cognoscit illum cum creatum et absq; futurum —

Alii vero existimant deum ante actum liberum sue voluntatis non cognoscere in qua parte sedeterminabit sua voluntas et absq futura neq in qua parte sedeterminavit dato hac aut illa hipotesi sed utrumq cognovisse postquam determinavit et statuit quod sit absq futurus et quod sit futurus dato quacumq conditione ita opinat mol. in concordia disp. l questio fortasse et si illud hoc loco et dicit membr. — sed deinde disputat et ibidem fatetur dari discrimen quoad hoc inter scientiam qua deus cognoscit decreta libera de sua voluntate et de voluntate creatae non decretum ipsius cognoscit ante quam actu se determinet illius tamen non nisi postquam se determinaverit reipsa —

Et probatur 1o quia deus non comprehendit commodo suam voluntatem quo voluntatem cuiuslibet creaturae sed ex peculiari modo huius comprehensionis provenit ut inea possit cognoscere ad quod se determinaret in quacumq occasione antequam existat talis determinatio ergo quod deus suam voluntatem alio modo comprehendat non poterit in ea cognoscere ad quod se determinabit vel se determinaret in qualibet hipotesi antequam existat talis determinatio minor constat quia cognitio comprehensiva dei comparata voluntati creatae infinito excessu excessus superat cognoscibilitatem possibilem illius at comparatae voluntati dei non excedit neq superat sed solum adequat illius cognoscibilitatem maior vero probatur quia Liron aug. et alii qui tribuunt hanc scientiam deo comparatae voluntati creatae quia deus i et ostendunt non solum quia eam comprehendit nec qualicumq excessu comprehensionis sed eminentissimo et infinito —

Confirmatur 1o quia si homo aut Angelus se et suas voluntates comprehendant adeum modum antequam actu se determinent ad unam partem non precognoscunt talem determinationem quia in illa comprehensione non datur infinitus excessus iste est ratio comprehensionis. ergo per rationem eandem antequam de facto se determinet voluntas divina non comprehendit deus in quam partem sit inflectenda —

Confirmatur 2o quia cum hoc quod scientia dei antequam reipsa se determinet eius voluntas non cognoscat in quam partem sit determinanda bene stat eam comprehendere nam ad comprehensionem sufficit ut in eo priori cognoscat omnem determinationem quam potest fieri in utramq partem sed totum hoc cognoscit deus in illo priori ut dictum est —

Confirmatur 3o quia ex hoc quod deus non cognoscat determinationes liberas sue voluntatis antequam libere eam determinet non sequitur absque eas non cognoscere nam statim ac elicit sue voluntatis actum aut se determinat cognoscit omnem eius determinationem et ita talis cognitio licet sit in re cum eo determinatione sit posterior ratione et consideratione nostra cum fundamento —

2o probatur quia antequam voluntas dei reipsa se determinet et decreta divina sint praedefini-

tum inscipis.

dat ex pte obi aliqua determata veritas. obiicitur obiiciens quod enunciari possit de ipso deo in quo obiicit possit eius intui quatenus talem trattam in nullo priori rois ipsius æternitatis pt deus ad mum futuri absie aut dicionati enunciari fore talis ... ans pt sumendo illud instans rois inquo ingimus patrem ex cogñe ...ehensiva sui gerare filium n. in ipso signo rois. ingit. in deo sciã sua simpl. necessaria ex qua scia producit filius et n dum ingit. scia libera qualis est eam repræsentare ut futurũ absũ l. cdicionatũ decretũ liberũ dei ... in illo signo talẽ decretũ. n est comõ cognoscile. nec hẽt veritatem obiectiua. n. in nullo signo est obm scivile. inquo n cognoscat actu a deo ~ —

sd dices qd in illo insti rois n ingat scia in deo qua cognoscat suũ decretũ ut futurũ. ingit tm in alio posteriori insti ~

sd ct hoc est 2a cfrmo n in eo posteriori insti iam ingit voluntas diũ actu et reipsa decernens libere go n restat ullũ instans. inquo cognoscat decretũ liberũ ut futurũ. ans pt quia statim ac voluntas dei hẽt oia requisita ex pte sui intus ad libere volendũ in exercitio vult et decernit sd cũ scia scia mere nali hẽt oia requisita quibus opus est ut præsupponat aliam. go ... cfrat. 2a quia neque in deo neque in scia dia resultat illa imperfectio ex hoc

et ad qd si declaret go cũ nil agat ad eam ponendã. in illo signo rois melius ponet. in posteriori rois qd csequit ad positionẽ ipsius determationis. ans pt. qr nec voluntas dia nec deus censent imperfecti ex eo qd in illo priori inquo ingit actus intus divini n ingat actus voluntatis nec pfectio spes sti et rõ est qr nullũ dar instans. inquo det unum sine alio in deo sd prioritas et posterioritas sl p cideratem nri intus cũ fundõ in re et hæc eadẽ rõ procedit in nrõ proposito et ita n sequit qd scia dei sit imperfecta eo qd precise sputata in eo priori insti qd antecedit determ. liberam voluntatis dei n cognoscat ipsã determ. ad mum obi futuri ~ ~

cfr. 3 quia scia dia qd versat circa decreta libera voluntatis ipsius imcreatæ denominat libera a libertate qd est formalr in ipsis decretis go in aliquo signo rois debent actu præsupponi. et pingi. decreta libera ad illam sciam et csequenter n cognoscunt ut futura ~

3o pt. ex imobiliminitis qd sequunt ex oppo sst. n. si decreta qd actu habuit deus cognovit in aliquo priori rois ut futura sequerer 1o qd in

eodem priori antequam ingererent exigere etiam cognoscere deus ut alia futura omnia creatura esserent cum cadi sit omnino ro. atqui ossa dd. videntur dicere ipsum aliqui futurum ad extra supponere in deo decretum liberum ex vi cujus hoc est futurum et ponitur intra — —

2° si deus ante determinationem suae voluntatis sciret certo in primo quod se determinabit volendo et nolendo sequeretur quod non liberi sed omnino necessario se determinaret et insuper quod quia est ad extra prodeuntia per decretum divinum deducentur non liberi sed necessario. obviant quod sic potest non. actus sine dicendum quod antecedit omni decretum liberum suae voluntatis non est liberi imperatus sed quod unum et idem supponitur per actum non liberi sed imperatum praecognoscit infallibiliter quod sua voluntas est electura nullo modo potest eligere oppositum aut non eligere et quod praecognoscit quod non est electura nullo modo potest id eligere ergo si talis scientia daretur in deo decretum voluntatis divinae destrueret eorum libertatem aut saltem non maneret integra omnino.

est bona et modo restat non potest esse quia non potest assignari ullum instans rationis in quo haberet indifferentiam et libertatem ad partem oppositam eligendam non in illo priori in quo est talis scientia non est in potestate ipsius suppositi scire contrarium aut oppositum illius quod scivit cum sit scientia non liberi imperata illo per quem scivit tamen primo contradictionis at in posteriori postquam perspexit et supponit talis scientia implicat velle aut scivisse contrarium ergo aut deus falleret aut postquam aliquid scivit id non scivisset quod utrumque implicat — —

Confirmatur 1° quia patres agunt an et cur Angelus et Adamus non praesciverint suum lapsum hanc reddunt rationem quia si praecognoscerent non potuissent non cadere et 2° pro eandem rationem solent dicere quod illi cum facta fuisset revelatio suae damnationis non posset elicere actum spei quo intenderet efficaciter consequutionem beatitudinis ergo si deus praesciret quod ejus voluntas est factura et volitura et non volitura non posset postea quod auderet id exercitium actus non exercere quod praecognovit — —

Confirmatur 2° quia homo aut Angelus non potest per actum efficacem intendere id quod certo scit non esse consequuturum ergo a fortiori nec deus. ans. patet quia per illum actum sine aufert obm. quod requirit ad actum efficacem voluntatis per quod de ex suo modo tendendi versatur ut ponat suum obm. apud rem et ita non debet supponi a cognitione ut non ponendum. cons. vero est bona quia si actus efficax creatus non se compatit ob rationem dictam cum eo actu praescientiae multo minus se compatiet cum actu efficaci dei summae sapientiae potentiae et prudentiae non 3° haec omnia est efficaciter intendere id quo certissime praecognoscit se frustrandum et ideo aliqui quod reprimant ponere voluntatem creatam per efficaciter intendere id quod praecognoscit non esse futurum ob ejus imprudentiam certe non modo id reprimunt in voluntate divina — —

ex hac ot. ut istat cm. colligit dum. ante decretū. divin. suę. voluntatis positum in re n̄ pū cognoscere ullum esum. creatum ut absē. futurū. cum prius supponat tale decretum qm̄. illa futuritio creaturę. atque qm̄ hanc rōē. tale decretū n̄ supponit prius rōē. ut futurū et postea existens actu. qli habz illos duos status essendi ad num. essendi et actus creę. praecedendi q prius hr. ut futurū et postea hr. actualem. existam. sm̄ n. hr. unum. statum — —

dices argua huius ssl. ut videant eo tendere ut pvent deum n̄ prius pscire sua decreta ut absē. futura. ex. actu. in se existant eo q̄ st existitura n̄ tm̄. videnr illo eo tendere ut pvent. sciam. cdicionatam qua tm̄. hęc qm̄ illa q̄ numquam erunt cognoscit mō cdicionato n̄ pcedere oē. decretum liberum dei. ut positū in re. Ap tm̄. ex mente Aut huius ssl. primario tendere eo argua. ut pvent. illud in et 2rio ut pvint 2m existimant n. qd si in illo priori p sciam. cdicionatā ex quacumq supoē. deus cognoscit mō cdicionato oia sua decreta pollicā. etm̄. pcognoscit mō cdicionato caq̄ defacto erunt eo qd ista st enunciabilia mō cdicionato in illo priori ex cdicione q̄ in eodem priori ī absē. et nuqē. posita in re et ostr. inferunt qd st ca cdicio cognoscit in eo priori ut absē. posita in re etm̄. decretū diū. liberū. cognoscit si n̄ ut absē. iam positum in re tm̄. ut absē. ponendū in superiori roīs et ostr. ut aliquo mō absē. futurū. unde ut defendant deum ante se liberē decretā n̄ pscire. pscirē absā. decreta ad qm̄ se defacto determinabit. etm̄. defendunt n̄ pcognre. psciā. cdicionatam ad qd se determinaret ex quacumq hipotesi — —

Alii vo in oiā. extrema st. ut. existimant n. deum ante oē. decretū liberū suę voluntatis, n̄ sm̄. pscire cdicionato mō qd qd esset volitura ex qualibet hipotesi sibi cducat sibi n̄ cducat sd etm̄ mō absō qd defacto erat determinatura et volitura ante qm̄. actu se determinaret et antequam ingāt. pscius ut existens decretum liberū dei. ita opinant suar. in opusc. Lo 2 de sciā. c. 2 n.o 5 et illi quos tacito nōie refert mol. in concordia dē 53 memb. 2 p doctrinā. hanc et idem sequuntur qui sunt pcedenti in 2a dixerunt voluntatem dei ut pdeterminatā prius roē a dictamine et cogē. diā. decrevisse ea oiā q̄ defacto decrevit essi in aliis circumstis esset volitura aliud eo praestaret pdeterminatā. etm̄. a dictamine diā. n. tali dictamē. supponit semper et cognoscit a deo eo anē. exercitū. et usum libertatis voluntatis diē. et mdi hoc idem sequunt multi magistri q defendentes sciam. cdicionatā. disolutā in deo eo futuro contingentia voluntatis cuiuscumq creē. illam ponunt

antequam deus

aliqd libere decernat existimant. n. n. loq. ctr. illos q hoc dicunt, n. ponunt eamd.
prioritatem in scientia dei ru. cuiuscumq. sui liberi decreti absoluti aut sm. conditionati
existentis. et ipsi pt. 1o ex salmo 20 et ex c. 26 mathei. q adduximus sup. pudentia ad
quandum nram. ultm. —.—

Sed certe hi et alia loca q ibi adduximus ex scra. et pp. lt quiret in deo dari
sciam conditionatam qua cognoscit qd esset decretura sua voluntas ex qualibet
hipotesi n. tm. ullomo innuunt talem sciam. aut eam quacognoscit decreta q de facto
hei antecedere oem actum liberu voluntatis ipsius. itaut prius ut fundo in re ingat.
existens in deo qm. ingat actu existens ullu decretum liberu eiusdem et ideo opus
e ad rones confugere —

2o pt eadem vta qa in eo priori in quo ex pte obi e aliqua determata veritas silis
a deo in eode debet ingi. scia in deo qua illam cognoscat sed in illo priori antequam
se libere detert. dia voluntas ca aliqd obm. e veritas obiectiba in decretis divinis
sumptis conditionato mo go in eode priori cognoscitur a deo mi. constat qa ex pte intus
divini nullu dari impedimentu sed potius esse e prime paratus. Ast cum tm obm.
sit scibile. actu sciat alr. in aliquo signo rois. careret scia qm. in compossit
here. mi vo pt qa ad futuritionem conditionatam. vnius pts. contradictionis determate. nempe
talis decreti divini n. requiritur ut iam existens in deo talem decretum nec aliud qd
ferat ca illud qa a nullo alio preexistente pendet talis futuritio sm. go pendet a
voluntate dia et a rage. proponente obm. ca qd indicere ut pt in decretis q dus de facto habuit

Cfr. 1o qa decretum diuin. qd forte n. existit ab eterno imo numquam existiturum
in deo go scia dei qua cognoscit tale decretum conditionatu n. sm. existit ab eterno
sed etm. pt ingi ut existens in deo prius roe. qm. ipse aliqd libere decernat ca illu aut
ca aliqm ... eciam —

Cfr. 2o qa in illo priori ingitur in deo scia conditionata ca decreta voluntatis
creae. sumpta ut conditionato mo futura go in eode ingitur scia conditionata ca decreta
voluntatis die sumpta etm ut conditionato mo futura pt coa qa n. e mi ro obm.
ibi debeat poni ea prioritas qm. hic n. vndecumque illa sumat sumet alia silis
in nro proposito qm possit assignari ulla repugnantia aut disparitas —

Cfr. 3o qa scia dei libera aut n. eio nuiusa q versat ca decreta voluntatis
creae sumpta ut conditionato mo futura. lt sit in aliquo signo rois priori antequam
sit actu positum in deo decretum liberu. adue tali signu e posterius illo in quo
ingimus sciam dei oio. nuiusam qua cognoscit complexiones oio nalis q sunt enun
ciari de ipso

ut de creis; ergo idem dicitur de scientia non alio. nempe quo deus cognoscit sua decreta
sumpta ut conditionato modo futura — —

Confr. quia quod ad ponendam prioritatem in scientia dei cum sua decreta sumpta conditionato
modo. nihil obstat quod sint non necessaria. sed addant rationem rationis non hoc impeditur sed
ad denegandam illam prioritatem in scientia potius non faciunt ad ipsam scientiam
non ponendam atqui necesso. est ponenda cum prius decretum liberum dei licet sine
addat rationem rationis nihil etiam obstat quod conditio sequi non debeat ut decretum divinum liberum
sit. licet non sit tamen cum decreta creaturae sibi. conditio solet assumi et tunc cognoscuntur
fore concomitanter cum illo tum si quod conditio aliquid conferret ad hoc ut decretum divinum
sit prius cognosci ut futurum quod non habeat. infallibiliter connexionem cum illo ut decretum
de audiendo petro si oraret eo quod ibi detur veritas cognoscibilis etiam quod conditio
nihil conferret ad decretum sub illo cognoscitur a deo quia ibi etiam datur veritas concomitantis
decreti cum sua conditione —

2a pars huius sect. probatur 1o quia licet decretum liberum quod deus habet ex aeternitate sit in eo
actu praesens adeo intuitus aut cognoscendo divina bene concipitur a nobis ut tendens in illud independenter
ab ea actuali praesentia. sed hoc sufficit ut cognoscendo divina dicatur prius ratione tendere in illud
ut aliquo modo futurum quam ut actu praesens. ergo etc. maior declaratur et probatur per hanc hypothesim
quia si per impossibile illud decretum non existeret ex aeternitate in deo sed postea in tempore ipse
illud habiturus adeo deus cognosceret suam voluntatem habituram cum tali decreto
et ita ex suo modo tendendi et cognoscendi a nobis concipitur ut cognoscibile a deo independenter ab
actuali existentia et praesentia aeterna etiam si nunc ex aeternitate existat. et sic probatur quod
haec prioritas rationis quae datur in intellectu ea quae sit ab aeterno cum non sumatur ex ordine durationis
in qua existat unum et non aliud sumitur etiam independentia. obiectiva et sic ob hanc rationem independenter
prius cognoscit deus aliquid obiectum creatum ut possibile quam ut futurum et prius futurum quam
actu existens ita etiam prius pro ratione concipiendi in genere sui decretum ad modum futuri quam
actu praesens. —

Confr. 1o quia licet decretum liberum dei sit in deo ab aeterno adeo prius ratione cum fundamento intelligentiae
cognoscimus deum cognoscere suam voluntatem ut potentem decernere hoc aut illud quam ut
actu.

diernens hoc et non illud et licet ab eterno intellectio et volitio divina existant adue in aliquo priori ingit in deo intellectio in quo non ingit volitio ergo sibi licet esset eternit sit in voluntate divina decretum liberum adue potest deus prius rone cognoscere suam voluntatem volituram quam actu volentem. potest quia quo ex parte obiecti non est impedimentum in uno quam in alio et ex parte cognoscentis est superior virtus ad hunc modum cognoscendi. et eternitas divini decreti non impedit hunc ordinem rationis.

Confirmatur 2° quia si Angelus creatus ab eterno ex tunc haberet actum liberum deus posset cognoscere talem actum non sine et praesentem realiter id enim ut emanaturum realiter a sua causa quia inter haec duo datur aliquis ordo et prioritas rationis considerata modo dico quod sibi potest deus cognoscere decretum suum liberum quod existit ab eterno quam est bona et ans patet tunc ex se tum quia sicut illa duo cognoscit deus de actu Angeli quod est in tempore futurus ita etiam dico quod ab Angelo ab eterno producto.

2° potest quia ante omne decretum liberum est in deo scientia qua cognoscit sua decreta ut conditionata modo futura ergo in eodem priori rationis etiam habuit scientiam absolutam quorumcumque decretorum de facto habuit tamen futuro in posteriori instanti rationis. ans probatum in 1ª huius sl. cons vero potest quia sicut est enunciale in eo priori decretum divinum quod numquam erit de eius voluntate ex quadam conditione et hipotesi libera et est numquam componendo in re et ex alia hipotesi necessaria. et quam deus in eodem priori videt cum absolute positum in re. ita ex similibus conditionibus in eodem priori erit enunciale decretum quod de facto habuit. et consequenter cognoscet deus quod sit voliturus ex hipotesi quod ipse sit talis natura et habeat voluntatem liberam.

his dictis sic propositis forte quis attentus fere cum equali probabilitate hanc difficultatem in utramque partem problematice defendere nos autem numquam placuit hic indeliberatus et impulsus modus opinandi et ideo aliquis exigitur qualitatis in alterutra contradictionis est imbibiendi et explicandus et ad hoc sine supponendum quod quando ita sunt et existunt sl. in eodem instanti temporis aut eternitatis ita ut non detur instans in quo imbibiat unum sine alio ad hoc ut inter ea detur ordo prioritatis et posterioritatis opus est ut detur aliquis modus dandi rationem cuius illud quod dicitur prius vero modus concipiendi cum fundamento in re supponatur et sic habeat tamen rationem aut ad modum cause a qua sic vel alterius quod dicitur posterius esse vero quod sic habet ut posterius sit quasi dependens. si vero contingat ut in diverso genere et rone detur quasi mutua depen-

dentia sub.

diversa ratione unum et idem erit prius et posterius ratione alterius ut contingit etiam in iis
quae ad invicem se causant ex dictis tamen colligitur quod secundum rationem illius ratione cuius aliquid
infertur ut diximus infertur etiam ut posterius non vero ratione alterius a quo non habet illam rationem
dependentiae. unde si duo existant ab aeterno et neutrum habeat dependentiam nec praesupponat aliud
non dabitur prioritas aut posterioritas rationis inter illa — —

Hoc supposito dico 1° scientiam visionis qua cognoscit Deus modo absoluto decretum
liberum quod ab aeterno habuit suae voluntatis non esse nec inferri cum fundamento in re priorem ratione
tali decreto ita opinantur A. A. 1 par. 22 art. 4 et probatur quia ad hoc ut voluntas divina decerneret
non est defectus decrevit non habuit quod dependentiam a scientia quae praecise intuetur quod talis voluntas
decrevit sed scientia visionis praecise intuetur hoc ergo talis scientia non est prior quam decretum
et quam ipsum decernere voluntatis divinae. minor probatur quia quae praecise intuetur quod sua aut
alterius voluntas decernit praesupponit ex parte intuitus quod quid adaequate requiritur ad talem
determinationem et ratione talis intuitio non est ex praerequisitis ad illam eo autem ipso quod
non potest a nobis sciri cum fundamento in re tantum aliquid praerequisitum et praesuppositum ut voluntas
possit se determinare talis determinatio et decretum non est posterius ratione illa intuitione. tamen vero constat
quia visio et intuitio distinguitur ab actu abstractivo in eo quod ad actum intuitivum
determinatur saltem materialiter ipsa existentia rei in se et quod ab ea pendet secus vero ad actum abstractivum — —

Confirmatur 1° quia existentia actualis actus liberi creati secundum non est posterior duratione scientia visionis Dei
qua ab aeterno intuetur talem existentiam post aeternitatem futuram ergo decretum
liberum Dei cum non sit posterius duratione scientia visionis Dei qua illud intuetur nullo alio modo
erit posterius. ans. probatur quia omne aliud genus posterioritatis fundatum independenter et causaliter
aut probatur convenire actui libero creato futuro antequam existat aut quando iam actu existit
in ordine ad scientiam visionis quia talis scientia praecise non est causa illius unde constat discrimen
quod est inter actualem existentiam actus liberi creati comparatam ad decretum liberum Dei
et comparatam ad scientiam visionis. nam si comparetur ad istam est secundum posterior duratione eo modo
quo est posterior Angelo creato ab aeterno at comparata ad decretum habet tamen posterioritatem
durationis quam dependentiae ... vero probatur quia decretum liberum Dei in suo existere non potest habere
tamen dependentiam a scientia visionis quam decretum creatum in suo existere unde cum istud nullum
genus dependentiae et posterioritatis in eo fundare possit nec illud habebit — —

Cfr. 2o qa. lt futuru ppiu loqdo. sm. dr inordine duratis. unius post duratm. alterius n. tm. dar futuricio ru. posterioris et posterioris in ordine causalitatis aut dedi. sd inter decretu liberu. dei eternum et inter sciam. visionis qua cognosit n. dar ordo durationis go tale decretu n. cognoscr a deo ad mum. futuri qd n. dur existr sd sm. ad mum. actu existentis et psentis imo et a nobis n. vere ocipitr cum fundo. in re exi dei cu tali futuriti. et p hoc facit ostracio. qm. L vr atulit p. uool pa

Cfr. 3o qa. coitr. scolastici asserunt prius u dum liberi velle et decernere creas. u futuras qm. eas u futuras et prius u illas u futuras qm. cognoscant adeo ut futuri imo coitr. asserunt pp. deum ideo cognoscere res u futuras qr ipse futuras et n. tm exe sd si scia. visionis qua deus cognoscit mo abso. decreti liberu qd ab eterno habuit ingerere. prior roe tali decreto n. possent hec stare go cetr m. pt qa inco priori insti ineuo ingerere. n. dum actu decernens sd determinaturus iam creas absi. obtinere futuricio et in eodem cognosceret adeo ut absi futuras —

ex hac ut colligir pdictam sciam. u posteriorem decreto libero dei qa ad hoc ut deus intueat tali decretu existens ab eterno dedu ab ipso existm. actuali decreti st ad hoc qd intueat existam. futuram. creat. illam psupponit ut qd prius et aforciori psupponit decretu existens. —

Dico 2o dr. qua deus cognoscit mo. cdicionato psuise qd yer dictaturam sua voluntas r. seu ingere. prior ut fundo. in re prior roe qm. reipsa liberi decernat ita senciunt CA et et 3E IL. et fabent oes pp. et Ti. q ponunt illa prioritatm. in scia. cdicionata qua deus cognoscit qd yer volitura voluntas creas. in qualibr. circunsta. et pt. qa voluntas dia. ad hoc ut libere decernat psupponit scia. cdicionata suor decretor aqua iluminet et dirigat go talis scia. yt prior roe. inoleo ut fundo. in re ipso decreto libero coa. i bona ex sr dictis qa ubi dare aliqua cdi deda. inter unum et aliud dar ordo et prioritas rois. in ea fundata tum aum dar ca deda. qdo ex na. rei pvenit ut ocipiamus unu tamq psuppositum. ad aliud arguo pt qa si voluntas dia. in hendis suis decretis n. dirigeret ab aliqua pscia cdicionata eorde decretor n. haret pfusum et sapientiam mum. ordinandi et disponendi sua decreta ut ex suppoi. qd decerneret pmittere pctm. Adami an decerneret et. V assumere nam. hum. in remediu talis peati ut ex suppoi. qd decerneret paulu eligere in Apost An eligeret et decerneret illum vocari tm. insigni vocatu cetr qm. psciam. cdicionatam. agnoscunt pp. qdo inquirunt cur deus decreverit tali tmpore assumere nam. hum. et n. antea

nu posten

et cur decreverit, ut potius filius qm. alia persona assumeret et sic de aliis —

Ostendo 2o ex omnib. q addici solent ad probandu ad perfectissimu. modum providentie. Dic. quo gubernat voluntatem creatae spectare in eo priori rationis ante qm. aliqd de facto decernat vel esse modo conditionato qd in hac aut illa occasi. faciet voluntas n. eo omo possit hic suo modo applicari — ostendo 2o ex iis q adduximus p. 1am p. 31 etc. —

Ex his constat 2o n. bene sentire illos qui asserunt sciam conditionatam qm. deus hic creasse decrevit libera n. u prioritem aut posteriorem rone ipsius decretis q de facto habuit qui ad hoc ut libere decernat voluntas diva n. pendeat nec dirigat de facto a tali scia — 2o constat qd dm. sit ad arg. adducta. 1am. n. lt. vera sit n. tm. sufficit. probavit veritatem —

2m. vero lt quoad 1am ptm. sit vera quoad 2m e falsa qr tm. probationes ibi adductae adducunt ab illis Ad A ad utramq. ptm. probanda opus erit p. eas discurrere ut discurrimus verum et falso ad 1m. n. Dx negdo. th n. illi mus. exprimens qum. hic cogn. diva. comparatur ad cognoscibilitatem passibam voluntatis creatae i malis. et entitatibus et itaqd deus de voluntate creata cognoscat oia ea futura conditionata provenit ex eo qd in rone cogn. comprehensibile e omni modo perfectissimo et ideo debet cognoscere de illa qd qd e cognoscibile in eo priori rone. antequam deus aliqd libere decernat atq in illo priori cognoscibile e de illa voluntate modo conditionato qdqd faciet sub qualibet circumstantia. hec autem ro etiam applicari debet ad cognm. diam. qua suam voluntatem cognoscit n. tm. perfectiori mo cognoscit deus suam creatam voluntatem quoad hunc sensum qd st de ipsa cognoscit in illo priori qdqd e cognoscibile de ea in illo itm siltr. in eodem priori cognoscit de increata qdqd e cognoscibile ut eam cognoscat qtm cognoscibilis e omni. ad hoc requirat ut detur exigens in perfect. entitatibus ut ipso in eo priori sit cognoscib. modo conditionato de voluntate diva qd decerneret n. vero modo abs. ut ostendimus inde e qd in eo inst. ut fundo. in re possimus ingerere sciam conditionatam n. vero absolutam —

Ad 1m confirmationem Dx id u in hoc. aut Angelo n qr n. dat exigens in rone entitatibus sed qr n possit cognoscere voluntatem quoad oia. q ei contingenter obveniunt alia ex suppone. et ideo lt. Angelus comprehendat voluntatem hois. n cognoscit actus liberos illius etiam qd actu existunt at deus de sua voluntate cognoscit qdqd e enunciabile et cognoscibile de ea in eo priori ante qm. libere decernat ostendimus autem e cognoscibilia decreta libera semper conditionato modo n absoluto — unde constat ad 2m confirmationem n. in eo priori debemus ingerere in deo perfectissimam comprehensionem q ut fundo in re pt scipi. atq in eo priori possumus scipere deum de sua voluntate cogre n sm. p mum possibilis qd posset decernere in utramq ptm. sed etiam qd de facto

decerneret.

ex hac L. illa supoc. et ideo totum hoc defacto cognoscit quod mi. n. quatenus cum fundo in re scipere illum in hoc requirit defacto et absolute decernat ante quod. existat eius decretum. ideo hoc n. cognoscit in eo priori —

Ad 3 confirmati. Dicitur n. sufficere ut deus cognoscat sua decreta Libera sed etiam opus est ut ea cognoscat ingenere in deo in eo priori in quo pt ingi cum fundo. ex ipsius hac autem datur ad suscipiendam in eo sciam. conditionatam. prius quam Libere decernat n. vero ad suscipiendam sciam. absolutam.

Ad 2m Dicitur negando ans. quando de veritate contingente sumpta modo conditionato ista. n. pt ingi cum fundo in re in instanti priori ante quod voluntas dei Libere decernat Et tale instans sit posterius alio instanti in quo ingitur in deo scia. oio necessaria. secus vero si ans ingatur de veritate contingente sumpta modo abso. — unde ad 2m confirmati. Dicitur negando ans. n. ut diximus voluntas dei ut Libere decernat n. solum supponit sciam. simplicis intelligentiae. decretorum quae sed etiam sciam. conditionatam. eorundem n. tamen absolutam. et ideo illa est prior rone. ipso decreto n. vero ista — —

Ad 2m confirmati. Dicitur negando ans. quando de scia. conditionata n. quando cum fundo ex ipsius sui. pt in aliquo instanti. priori. suscipi cum notitia alicuius veritatis obiectivae et illius perfectionem. illius ut patet n. se extendat ad eam ut et perfectionem suae simplicis intelligentiae sicut quod prius quam voluntas dia. Libere decernat n. ingatur extendi ad cognoscendam aliquam veritatem. et complexionem. necessariam dei aut creaturae — —

Ad 3m confirmati. Dicitur negando consequentiam. ad hoc. n. ut scia. denominetur Libera sufficit ut versetur circa obiectum Libere futurum quod sit actu n. existat et quod sit scia. n. sit imperata ab actu libero unde scia illa conditionata est in illo priori cognoscit decreta Libera dei modo conditionato Libera Libera erit scia vero absoluta ut diximus n. ingitur in eo priori — —

Ad 1m imobiliensis quod admisit in 3 arguo. Dicitur est illud n. admitti in nra. sententia. cum dicamus deum n. cognoscere in aliquo priori. decretum Liberum quod. habuit quod ad mundi futuri n. n. dat fundum. ad talem futuritionem. et posterioritatem ex ipsius talis decreti comparati cum sua visione et consequenter deus in illo priori n. cognoscit. creaturas ut absolute futuras — Dicitur pt 2o cum AA. et alii illud n. est imobiliensis n. Et n. possunt in eo priori cognosci creaturae ut absolute futurae nisi dependenter a cognitione decreti divini cogniti ad mundi futuri in posteriori instanti. bene tamen pt. cognosci antequam tale decretum suscipiat ut actu in re positum et existens — —

Ad 2m imobiliensis Dicitur negari ponere sciam quod deus absolute cognoscat ad quod se detrahit sua voluntas. Dicitur pt 2o cum dd. et al. quod Et id admittat n. sequitur illud imobiliensis etiam negatur est in certo est tum quod illa scia. praescisive sumpta. cum sit mera speculatio et intuitio rei futurae n. proponit obiectum voluntati talis. ut eam dirigat ducat aut moveat ad volendum aut nolendum. et ita n. immutat modum eius operandi sed mere extrinsece se habet

visio

q̄ ut in alio supposito tum̄ illa p̄scia suponit futuritionem Liberam illius actus ideo

n. deus p̄cognoscit et intuet illum ū esse futurū q̄ futurus ē n̄ tm̄ ob̄ u ss̄r. et supra scio

p̄scientij n̄ ē oio anq. q̄ p̄cedat ex q̄d ex q̄ sibi suponit veritatem tendentem ex libero usu

Libertatis unde q̄do accedit ad operandū operat absē libere Lt ex supor. talis operatis

p̄cognitis n̄ posit sl. cū illa poneri omisionem eiusdē aut eius ctrariū q̄d nullo mō ledit

Libertatem. ē q̄ bona instanciā. in x̄ dno. n. Lt ac Lo insti p̄ actum. p̄scii. n̄ est impeccatū

sd magis impeccū a dio p̄scierit q̄ d q̄d eius voluntas q̄a efficaciter volitura et n̄ volitură

p̄ totam vitam. adm libere exercuit talis actus q̄ri roy. dictus neq mol. in d. s. 2. et 3

turbat hanc solucionem et ideo merito cū obiicit hoc 2m imobiliens setus utit

verbis q̄ indicant n̄ sibi oio p̄suasisse illud vere loqui ex opp̄a vr. sm̄. n. inquit

se n̄ satis videre et p̄cipere quo n. roē maniret indeo ingr̄a Libertas si ante actum

sue voluntatis p̄sciret in q̄m pm̄ q̄a influenda — —

Ad 1m ofratm̄ Dx 1o id n̄ ū ox nos q̄d id dicerent Dx 2o pp. et dd. n̄ reddere illā

roem̄ sd sm̄ dicere q̄d si Angelus et Adamus ferrent iudiciū de suā p̄severam̄

aut Lapsū attento suo statu potius iudicarent se ū p̄severaturos q̄m lapsuros

insr. multi Ti. et p̄valius defendunt facta tali revelat̄ dapnacionis hoim̄ inviā

p̄ū sperare et intendere ssequucionē beatitudinis sd p̄stem̄ x̄ revelavit petro ū

p̄ccaturum in poare Libera illius fuit n̄ negare x̄ — —

Ad 2m ofratm̄ Dx 1o illam n̄ here vim̄ ox nos 1o q̄d n̄ sudimus id q̄d illa suponit

qui vo illud admitterent dicunt 2ri p̄u. aliquem p̄piciri n̄ ū secuturū aliq̄d obm̄ 1o mō

q̄ iudicat se n̄ here. nec habiturū ū ea ē simplr. requirunt ad talem ssequucionē

et sic̄ eam ū sibi oio impotem̄ et hac roē damnati agnoscunt et iudicant n̄ ū unqm̄

ssequuturos beatitudinem. 2o mō iudicando se here oia q̄ sufficiunt et necessaria sunt in

actu 1o ad talem ssequucionē illam q̄ sibi ū absr. potem̄ lt n̄ sic ponenda in re

talis ssequucio q̄ ipse utendo sua libertate n̄ adhiverit ea media q̄ requirunt

ad illius obr. et finis ssequucionē quo suposito Dx 2o distinguendo anq. si n. quis p̄cognoscat

n̄ ū ssequuturū obm̄ 1o mō verū ē q̄ q̄do quis n̄ hēt in actu 1o parata q̄ simplr

requirunt ad ponendum aliq̄d in re n̄ ē in eius poare libera efficaciter illud velle

et intendere cū actus efficax ex suo mō intrō tendat ad ponendū obm̄ in re et

hac roē damnati n̄ p̄nt sperare beatitudinē aut illam intendere neq conari ad eliciendū

actum

venalem cũ deus esset paratus etiã in actu 1o ad concurrendũ cũ eis ad oẽs actus sive cũ ea
ↄditione n̄ ea executurũ oẽm aut eliciturũ actum 2o mo falsũ ẽ ans̃ n. talis ↄditio
ut p̄ supponit in potẽ libera voluntatis id fore et omissionẽ exequionis illius rei et
actus ponendũ ũ in re libere et ita n̄ destruit nec lædit usum libertatis et hac rõe si
haberẽ scientiã dei si ante actum liberũ suæ voluntatis cognoscere qd in posteriori inst.
rõis esset libere voliturus et noliturus n̄minus ac si in tempore inciperet aliqd libere
velle aut nolle qd ab æterno præcognovisset et eadẽ rõe si hũ scientiã p dũ n. lt a 1o
insti incarnationis prævideret qd eius voluntas ẽ volitura seu volitura adeo talis
ↄditio n̄ impedit libertatem — —

3o sr quoad lm pm. nostrũ sentit 2o vo p̄s adversar nrã lt ũ, et ita ad lm
illius Rx negdo mn̄ n. ad hoc ut deus habeat illũ mũm cogdi et intuendi suũ decretũ
æternũ opus ẽ præsupponere illud ũ fundo ex p̃e dei qũ habere ↄparatẽ suæ visionis duos
mos essendi alterũ p mũ futuri alterũ p mumn. præsentis atq iam ostendimus tale
decretũ n̄ pendere ullo mo a sciã visionis dei et ita n̄ pũ habere ullum gs posterioritatis
rũ illius ũ fundo ex p̃e dũ unde n̄ dat fundũ ut a deo a nobis cognoscat cũ mo
futuritionis rũ suæ visionis dei unde astat ad ↄvationẽ datam n. illa hipotesi tale
decretũ existere posterius duratẽ infra qm existere sciã visionis et ideo ista diverso
mo se habet ad illud n. esse realr prior duratẽ in suo actuali existere sed ũ posterior
rõe futuritionis talis decreti st dicimus de sciã visionis dũ ↄparata ũ decreto voluntatis
creæ qd pdanter in tempore p quo facimus dicere in lo ↄfrare c. eius — —

Ad lm ↄfratm. Rx negdo conam. et rõ ẽ qr ad ↄcipiendũ lm sufit ut det esi dedã
volitionis dic a sua facultate volitiva et intellectiva ut sic ẽ p dt præsuponitur ad
actualr decernendũ ideo n̄ mirũ ẽ ut det posterioritas et ordo rõis ẽ fundat in
huius mi depã at cũ decretũ diũ existens ab æterno n̄ habeat esi depam a sciã
visionis qua mo abso illud intuet inde ẽ qd n̄ habeat illum ordinem et gs pos
terioritatis rũ eiusdẽ suæ dic ↄcise sumptæ — unde astat ad 2m ↄfratm deus n̄
cognoscit dari depam inter talem actum pductũ ab æterno ab Angelo et inter
voluntatem eiusdẽ et ipsius dei et astr cognoscit ordinem et posterioritatem qm frat.
inter creatis fundatã in tali causalitate at st n̄ cognoscit talem actum Angeli
pendere a sciã visionis dũ ↄcise sumpta ita etm n̄ cognosceret ordinem posterioritatis
in ea fundatũ unde illũ cognosceret ut existentem ab æterno n̄ vo p mum futuri cũ
futuritio importet posterioritatem fundatã in ordine durat p ordo inter ea duo n̄ dare —

Ad 2 Rx

Ad 2m Dr. negdo. csam. et rõ. disparitatis ẽ qr. ex pte. dii dat fundum ad ponendũ ordinem et prioritatem. in scia. dia. cdicionato mõ cognoscente decreta dia. rũ. voluntatis anteqm. defacto libere decernat ñ tñ. dat ad eam prioritatem ponendam. in scia. visionis ẽ mõ. abso. enunciat. existam. decretoz rũ. eiusdẽ voluntatis anteqm. defacto libere decernat unde si qdo. sumimus in pmo. cdicionem. oia. necessam. ponimus ex pte. intus. divini eũ fundo. ingere. iudiciũ frale. cdicionatũ distinctum aiudicio abso. Et dico 1m iudiciũ in illo priori ñ vo dat 2m si vo ñ ẽ fundum. ad scipiendũ. nisi iudiciũ sm. absum. eo qd idem. et decem cogre. suum decretũ ex cdicione necessa. ac absi. scire illud fore. nulla scia. pcedit in deo ex ea suppoe. et tali decretum Et ex suppoe. alia libera ẽ ñ deum ingar. positam in re in illo insti. cognoscat deus mõ. cdicionato suppoem. sui decreti et in insti. posteriori postqm. iam ingit. actu existens et psens. tale decretum ingar. advenire scia. visionis eiusdẽ – –

Sectio 3a quo n. medio vtat deus ad cogda. decreta libera quæ

– ex æternitate hẽt. et ẽ hebit. data qualibet suppositione –

Cca hoc 1o ethm. varii mi. dicendi sẽ ẽ coz q 3o. sect. 1 in 2a. vo. dixerunt voluntatem. diam. ex pdetrare. dictaminis intus. potius ad unam pm. qm. ad aliam decernere qd qd decernit et fore determinaturã qd qd determinare isp. n. 2bit. Sopdo dicunt deum in suo dictamine intuali. ut in medio sufi. cogre. dia. decreta libera tm. ẽ actu si qm. ẽ forent anteqm. inse existant – –

Sd hic mus. dicendi impugnatus manet ex dictis in loco citato suponit n. fundam. qd ibi ostendimus ẽ falsũ. et ita ñ oia. decreta libera ẽ forent a voluntate dia. sub qualibet cogẽ. aut dictamine pro. ut in medio sufficienti cognosci ab intu. divino nec oia. decreta ẽ defacto hẽt – –

2s mus dicendi ait in cnexione qm. hẽt. decretũ dei cũ circumstis. cogrant in medio sufi. decreta ẽ forent et defacto si. ut vg. in pmisc. pcati Adami deum cogre. suũ decretũ incarnandi si in eo qd Adamus praevaricasset in iustam originali. cogre. se voliturũ ẽ ñ assumere natã. huam. eo qd hæ decreta huant cnexionem cũ illis suppoig. sit et oba. talium decretorẽ. cũ eisdẽ ut incarnatio cũ redempti. pcati ita sident sentire Act adduxi 1a sect. 1 pro 2a. et fundũ ibi adduxi – –

Sd hic mus. dicendi etm ñ plaut qa ñ dant circuitis. ẽ salm. cũ oi decreto dio.

bicat connexionem infalem. et ex cuius posit cognosci decretum non decretum permittendi peccatum Adami vg. si hec connexionem cum ullis circumstantiis et sibi decretum potius predestinandi hunc hominem aut Angelum quam alium et sic de aliis et idem est de creatis que forent ex suppositione quod deus decerneret creare alium mundum — —

3s modus dicendi est deum in suo esse aut in sua facultate volitiva ut in medio sufficienti cognoscere omnia decreta libera que habet et que haberet mediante in suo adequato principio — —

Sed contra hunc modum dicendi non placet non quod unum cognoscitur in alio mediante in principio sed cognoscitur eo modo quo continetur in eo atqui in esse divino aut facultate volitiva sumpto per modum principii non potius continetur volitio quam nolitio libera creandi aut non creandi hunc mundum et alium etiam cum sit omnino indifferens ad utrumlibet ergo ab illis precise cognitis non potuit determinari intellectus divinus ut potius cognosceret hec decreta libera quam alia. —

His ergo sententiis reiectis dico 1o deus ad cognoscendum modo absoluto seu scientia visionis omnia decreta libera que de facto ab eterno habuit sufficienter determinatus est ab actuali existentia et presentia quam in seipsis habent. patet 1o quia ad omnem cognitionem intuitivam determinat existentia illius rei que intuetur ergo sibi etiam antecedens constat ex dictis in disputatione precedenti. 2a pars patet quia ad hoc ut deus cognoscat determinate existentiam eorum decretorum opus est ut determinetur ab aliquo sed non potest determinari ultimo et sufficienter ab alio medio ut constat inductione ex dictis ergo determinabitur ab eorum actuali presentia — —

dico 2o deus ad cognoscendum decreta libera que numquam habuit sed haberet in aliis circumstantiis determinari potest ut a motivis sufficienter variis modis nempe ab ipsa futura existentia conditionata que foret posita tali aut tali conditione et ab actuali decreto quod deus habet. et illa. prima pars huius patet ex dictis disputatione precedenti quia 2 sectione 2 non intellectus divinus ad cognoscendum futura contingentia conditionata voluntatis create sufficienter determinatur ab illa futuritione et existentia conditionata seu ab illo modo se habendi medio quem habent. ergo ad cognoscendum sua decreta modo conditionato sufficienter determinatur etiam ab illo modo se habendi medio seu a futuritione et existentia conditionata eorum patet eorum aplicando proportionaliter omnia que in loco citato adduximus pro probatione antecedentis. — —

2a pars patet quia ut ostendimus in sectione 2 huius disputationis in [illegible] 2 deus de facto decrevit quod esset volituros in quacumque occasione. ergo in tali decreto ut in medio sufficienti potest determinari cognitio omni volitioni liberam quam non habuit sed haberet ex quacumque suppositione. eorum patet quia ex vi talis decreti manet ita predeterminata voluntas divina ad unam partem contradictionis volendam in qualibet occasione ut ex posita numquam fuerit opportunum per connexionem quam habet cum tali

decreto

n. infalli. i. hec cona deus statuit velle hoc in tali occasione. ergo ea data sciret eam volitionem — —

Advertendum tamen est quod existunt duo modi cognoscendi de quibus diximus in hac 2a ut ut ingit in deo antecedenter quam eius voluntas aliquod libere decernat. 2s autem ingit. in eodem quo cognoscit libera decreta est de facto habita quae tamen ista ut supra iure 2 diximus cogeret posterius ratione quam voluntas libere se determinet. ideo ex vi istius modi cognoscendi etiam in eo posteriori instanti rationis cognoscit decreta quae forent ut aperte monet in concordia de s2 nu. i. aliquod impedientes ut separando cognitionem diam cum diversa ratione et via cognoscendi decreta libera quae forent in deo dicamus ea cognosci in diversis instantibus rationis quorum unum est prius et aliud posterius — —

dico 3 deus ad cognoscendum modo conditionato decreta libera quae de facto ab eterno habuit determinatus est ut a medio sufficiente ab ea existente conditionata seu cum medio quod fuit proposito intuitu dicto antecedenter quam aliquod re ipsa libere decerneret — probatur ex dictis supra 2s autem non deus ad cognoscendum modo conditionato decreta libera quae numquam habet determinatus est ab cum medio quod fuit obiectibus presens intuitu dicto antecedenter quam aliquod libere decerneret ergo ad cognoscendum eodem modo decreta quae de facto habuit est determinatus ab illo cum medio physico ingit obiectibus presens presentia aptitudinali —

Advertendum tamen quod ad cognoscendum modo conditionato decreta quae de facto deus habuit non determinatus est ab alio decreto sed diximus in ue 2 de illis decretis quae numquam habuit et ratio disparitatis est quia licet ista sine obiecto alterius decreti quod deus de facto habuit illa tamen non sine obiecto alterius decreti quia non ingimus in deo antecedenter quam discat decreta libera quae de facto habuit aliud decretum quo vellet ea scire hoc n. non requirit n. alius daretur processus in infinitum . —

Adversus has conclusiones aliqua possent obiici desumpta ex aliis modis dicendi oppositis ea tamen omittimus quia facile solvuntur ex dictis non solum in hac sed etiam in aliis disputationibus agendo de medio quo utatur deus ad cognoscendos actus liberos creaturarum modo absoluto et conditionato — —

Ex dictis etiam colligitur resolutio aliquorum dubiorum quae cum possint etiam hanc scientiam ut praecise versari circa decreta libera dei non solum dubitari potest an ea sit dicenda libera an vero omnino necessaria et sed potius cum dicendam liberam et probatur quia scientia non est magis necessaria quam obiectum scibile quod supponit et ad quod terminatur sed huiusmodi scientia sic praecise spectata terminatur ad decreta dei libera ergo etiam confirmatur ergo si deus ut absolute potuit non decrevisset creare celos et alia quae de facto libere decrevit non habuisset scientiam quae terminatur ad haec decreta

ergo etiam

dfr. 2o quia nram. scia. scia qua deus mo. abso. cognoscit sua decreta libera i posterior. roi ipsius decretis ex dicto — dfr. 3o quia ut ostendimus in disp. precedenti scia qua deus cognit actus liberos voluntatis crie. abso. aut conditionate futuros e potius scia libera qm naturalis ex sup. dicto — —

dubitat 2o an et quo mo stet certitudo huius scie cu libertate decretor dei — Rx bene stare hec duo presertim in nra sntia n. agendo de scia visionis v qua deus mo. abso. cognit decreta libera e defacto hnt talis scia prius supponit hec decreta ut actu existentia ut esse elicita a voluntate dia. et ideo cu posterius roi subsequatur nec ipsa potuit impedire eor libertatem nec ex pte ipsor dici ea necessitas ex suppositione seu consequenti e sufficit ex pte obi ut scia dia e versat circa illa. sit oio infalibilis ut videre e in scia qua deus cognit ut abso. futura caque reipsa erunt libera a voluntate creature imo si Angelus post qm iam hnt existentiam actum liberum pt actu certo et obi. illum cogre. qm ledat illius libertatem. ita dni. e aforciori de cogne. qua deus cognit decreta libera e hnt ab eterno existencia. unde hec duo bene coherent inter se —

Agendo autm de scia qua deus certo cognit sua decreta libera cum conditionate conciliandai ea roi qua disp. precedenti qa 2 sectione 2 diximus conciliari sciam. conditionata futuri contingentis conditionati cu ipsius libertate n. scia dei supponit prius roe futuritionem conditionata sui decreti et statim ipsa subsequitur hec n. causalis e uo ideo deus precit qd decerneret datam tali suppone qa ipse ita libere decerneret n hm e uo unde provenit ut et hec scia suponat iam libertatem inipsis decretis conditionatis qm coiprri pt ledere. et etiam provenit ut ex pte obi dici ea necessitas consequenti e sufficit ad infalibilitatem scie dic. —

dubitat 3 ad qdn membru divisionis seu dividens sciam diam pertineat hec qua cognoscit sua decreta libera — Rx qd ea qua precise cognoscit mo abso. decreta e hnt ab eterno ptinet proprie ad sciam visionis cu in rigore qm illa qua ea eternitate cognoscit futura contingentia creata n. qm e habuerunt sua actualem existencia ex tunc sed sm in tempore sicut vo decreta dia. ea vo qua precise cognoscit mo. conditionato sua decreta ptinet ad sciam media. si illa qua cognoscit mo conditionato decreta libera create ut sr diximus — resolutio aliar dubior parbi momenti facile poterit colligi ex dictis — —

Ar 49 An deus cognoscat enunciabilia — Rx dr afirmative —

Ar 15 An scia dei sit variabilis — R̄ det esse invariabilem —

Ar 16. An deus de rebus habeat scientiam practicam — R̄ det hinc quidem scientiam practicam et speculativam de omnibus aliis rebus et se. at de seipso speculativam tantum —

1o Ar 14 nil pt disputari quod habeat iam specialiter dicendum si in memoriam revocentur sa dicta in hac materia. n. quod enunciabilia fingit ut actus quod quos intus creatus homo aut Angeli fraliter enunciat et iudicat aliquid de obiecto. deus autem cognoscit hos omnes actus mentales et habet scientiam de illis tamen inest possibile quem in intra futuro dictis quod futuri sunt et de aliis creaturis. quem impediat id quod fingit ut ibi n. lt homo iudicet componendo aut dividendo ad hoc tamen ut deus hoc cognoscat non opus est ut iudicet componendo aut dividendo sic n. cognoscit discursum et non discurrendo cognoscit autem quo homo errat vel fingit et tamen ipse non errat aut fingit insuper ostendimus de 1 et 2 deus non pt cognoscere componendo aut dividendo id n. quod ratio ibi adducta afferret intrinsece imperfectionem in modo cognoscendi et ideo repugnat deo — —

1o Ar 16: nil etiam restat specialiter dicendum n. sa etiam de 1 q 3 ostendimus scientiam dictam physicam versari circa ipsum deum non ut practicam sed speculativam. et physicam versat circa creaturas sub una ratione sit practica et sub alia speculativa et ibi solvimus argumenta quae hoc posse fieri unde similiter restat. probanda. 1o Ar 15 —

D° 2 et q° unica An scia dei sit invariabilis — —

1o cum de immutabilitate scientiae dei disputamus non agimus de ea scientia quae cognoscit obiectivas veritates omnino naturales et simpliciter necessarias, praesertim cum quae de ipso deo sunt scibiles. n. huiusmodi non potest provenire aliquid fundamentum ad hoc ut in deo non exstiterit ab eterno scientia de omnibus ipsis cum absoluta necessitate neque ad hoc ut postquam ab eterno extitit postea in tempore desinat existere et mutari. ad omnes illas cum ex parte causae semper maneat eadem necessitas. contrario quod quod sit an intus has veritates obiectivas dicendum et tamen necessitas. et quod praedicata quae conveniunt deo magis necessario ei conveniant quem praedicata quae conveniunt creaturis. sumptis etiam sub esse possibili. sit quod magis necessarium deum esse quem illas esse possibiles. n. quomodocumque illud semper fuit et erit absolute necessarium creaturas esse possibiles. et ostenditur ex parte causae dat invariabilitas supervenit ut scientia dicta sit omnino invariabilis. et aliunde ex parte dei cognoscentis non pt dari aliquid ad eandem invariabilitatem. neque ex parte intus. neque ex parte ipsius potentiae vicem speciei quae quidem cum sint summe perfectae in suo genere postulant hinc notitiam omnino invariabilem

de obiecto.

oio necesso et simpl. sufici. aplicato. — —

2o hinc constat nos agere specialr. de scia dia phys. versat. circa veritates obiitibus stingentes creat. cogdo. s. earum futuricionem absam. n. si in hac scia dei ocomodo invariabilitas. cum dabit sub qualiter alia roe sumat. nempe ut e scia media et ut cogit sua durat. libera e ab eterno habuit si vo in ea n. dat inde sumimus indiciu. ad indicandu de ea sumpta sub istis roibs. qs var in observacoibus contra hanc ar es exijstimet ut sim. moveri hanc qm. de scia simplicis ingenie. — — —

3o hinc sumit ro dubitandi qa scia e defacto de futura absi. potuerunt n. e futura et multaque defacto n. e futura absi. potuerunt e futura sed si hec essent futura et illa n. essent futura diversa esset scia dei ab ea e defacto i go scia dei e variabilis. mo constat qa in eo consistit ro phys. absi. stingentis et liberi quoad futuritionem aut n. futuricionem. n. vo ut qa data ea suppoe. aliqua sciret deus n. e futura e scivit e futura et aliqua sciret e futura e scivit n. e futura atqui scia de unius extremi contradiccionis futuritione diversae ab ea e enunciat futuricionem alterius extremi. qd n. mi. diversu qm. una fralis. contradictoria ab alia — —

dicis qd lt deus potuerit absi. ab eterno n. scire futuricionem eox. e defacto e futura si ea n. essent. futura at ex tali suppoe. iam n. posset in tempore scire ea e futura et si semel ab eterno scivisset e futura illa e n. e futura n. posset in tempore ea nescire atque hoc sufficit ut scia. dei sit invarialis. n. hac roe. ut infra qe 29 ar 7 explicat et ingit. immutabilitatem voluntatis die. unde sumit ofraccio l. n. invariabilitas scie visionis dei. pendet ab invariabilitate volicionis libere die. go illa n. pt. e magis. invarialis. qm ista. cum e bona et ais. pr qa mi. durat. dia. libera e defacto e in deo qm essi. dicentis. ab illis quoad suam futuricionem e obm. talis scie. et ideo phys. mat. ad illud pendet cuius invarialitas ab eo. — —

ofr. 2o et explicat amplius qa pprie et in rigore loquendo mutacio et variacio fundat quando in ordine duracionis alr. se hit res mo. qm. antea se hebat go si scia visionis dei sua duracionis temporis n. pt alr. se hire. ac se habuit ab eterno erit sufficit invarialis. —

sd oe hoc i lo et instaurat vis argui. facti. qa scia visionis dei quoad suam invariabilitatem. pendet a voluntate libera eiusdem e i causa futuricionis rex. sed is tapt in tempore velle futuricionem alicuius creae. qm n. voluit ab eterno cept in tempore suspendere volicionem alterius crec qm habuit ab eterno go etiam scia dia. poterit in tempore cognoscere futuricionem qm. n. cognovit ab eterno eo qd in tempore cepit e futura et in tempore poterit omittere cogm. alicuius futuri qm.

habuit

ab æterno eo qd iam n̄ sit futurũ. nl ostat etm̃ pt qa si voluntas div̄a eo qd libera sit potuit ab æterno et in æternũ carere volicione alicuius obi etm̃ poterit ab æterno eadẽ carere et in tempore incipere eam. here. et poterit eo. in tempore carere volicione qm̃. ab æterno habuit eoa vo i bona et hinc etm̃ sumere ineptitudo qa scia visionis dei etm̃ i libera ~ ~

2a i 2o qa aut scia visionis præcise sumpta addit aliqd reali. roi smi. distinct. sa ũ diuni et sciam oio. negam. 2 sm addit aliqd roi. sd qdqd dicat hẽ dificultatem go etta n̄ quoad 2 pm. pt nempe si id ita sit deus heret aliqm̃ fralitatm̃ positiuam et efficiencẽ sui. qua posset carere et careret aliqua efficacia intrã qm̃ posset here. et ostr. here. aliqm̃ poalitatm̃. in ordine ad talem. efficiens tumque n̄ daret in rigore mutatio daret tm̃ aliqualis mutatio eius. in aliquo insit roi. addit sci. dic. aliqd sci. qd antea n̄ dum ingebat n. postqm̃ voluntas div̄a se libere determinavit ad creandũ mundũ inge. advenire scia. qua deus cognovit illum ẽ futurũ. 2a vo pt pt qa si sm. addit ruum. roi. deberemus dicere deum. denuo sciri. qd antea nesciebat et eo n. dio bene pt ovenire in tempore rei. roi. q ab æterno n̄ ovenicbat et dominus. pt n̄ ovenire. n. in tempore dr. esse dominus et creator. eo qd ista sm. addant denominatm̃. extram. aut ruum. roi. ad creas. unde si n̄ i oa immutabilitatm̃ dei qd hẽ in tempore ei adveniant etm̃ n̄ i oa invariabilitatm̃ in his. o sci. neqs. deũ qd denuo sciret aliqd futurũ. qd antea nesciebat et qd in tempore omittat scire aliqd qd ab æterno sciebat ~ ~

3a i 3o qa deus ab æterno scivit 4 nasciturũ. sd mo n̄ sit illũ nasciturũ go etta et ex dictis vr. inefficax ro qua sr. probat sciam. dei ẽ invarialem. n. si scia sit scia dei sit eius subsa sd subsa dei i oio invariabilis go etta n. si ut diximus scia visionis sa subam. dei sm. addat ruum roi. bene poterit stare invariabilitas subs. dei cũ variabilitate sci. ipsius quoad ruum roi ~ ~

Sectio vª in qua vera sta statuitur ~

Ante resolucioñ premittendũ i 2o actum sci. dic. qui. 2 sumi 1o 2m suam entitatm̃. et subam. sui in ordine ad suam radicem. et esi principiũ qd i esse div̄a. et tandẽ in libro 2o mo pt osiderari in ordine ad obm̃ futurũ ad qd trar. seu 2m. ista racionẽ ad hoc potius obm̃ futurũ qm̃ ad aliud n. et in actu sci. creati pruis hẽ duo ut aliquo mo. distã. saltm̃. inadequate. osiderari tali. ut 2m unam. osideracioñ aliqd oveniat actui qd n̄ ovenit 2m aliam et eo et insi. n̄ potuit n̄ ẽ in deo ab æterno

entitati ibi

actus sui. et tm absi. potuit n̄ trari. et potuit nescire hoc aut illud obm. q̄ oia ostendunt

p̄ ea duo cōsiderari ut dixi. – –

2º premittendū q̄d si actus suꝰ sumat 1º mō ut sit variacio in eo dabit imtᵉ mutacio

realis. si vº sumat 2º mō. dabit ad minus mediata mutacio in ū ingentis tali aut

tali obm. n̄ huiusmi. mutacio frali. osisht in hoc. q̄d quis mō n̄ ingat aliq̄d obm.

q̄d antea ingebat. aut denuo ingat. q̄d prius n̄ ingebat. an vº etm debeat imvenire

mutacio realis hec q, sequat ex illa. pendet ex varijs cap. n. 1º pendet ex eadiffi. an

s. sciā visionis dei. seu sciam. nesciam. eiusdē addat aliq̄d reale. obm. sa roē dixi

si n. psi. afratiba i vº etm. dabit mutacio realis. q̄s aut eo n̄ sit vº adhuc pendet

ex alia diffi. an s. nulla data variabilitate reali. ex pᵗᵉ obi inū. ingibilis possit

variari inū. intelligentis absq, suai mutatē. reali. de qua diffi dicemus hic. in quatᵒ.

ais n̄ vº de 1ª n. coincidit cū ea q̄ disputanda ē ea qᵗⁿ 19 sc. an s. actus liber voluntatis

diᵘ. addat aliq̄d reali. se actum nesciū. – –

Dico 1º deus ab eterno potuit absi. scire aliqua fore q̄ nescit mō fore. et aliqua

nescire fore. q̄ scit nunc fore. ita sentiunt scolastici cū magistro. 1º 1ꝛ. de 39 ubi

sctus ex proposo. durandus qᵉ 1 et recentiores commentatores cū sc. hic cares et pt

qᵃ oia q̄ ū futura ad extra absi potuit deus velle voluntate eficaci. ut n̄ essent

futura. et aliquaq̄ n̄ ū futura potuit deus velle eficacitr. ut essent futura. sed deus

tunc nesciret aliqua ū futura q̄ mō. scit ū futura et sciret aliqua ū futura q̄ mō.

nescit ū futura go etc. mᵗ ostat. qᵃ oia q̄ dicent a decreto libero dei absi. potuerunt

n̄ ū q̄s defacto sint futura. mⁱ vº pt qᵃ sciā. qua deus cognit. aliqua ū futura

psupponit decretū diuin. liberū q̄d trat ad illa et futuricionē eor. et sciā qua cognit

aliqua n̄ ū futura psupponit negacionē futuricionis et decretū quo vult deus illa n̄ ū

futura aut saltm. negacionē ois. decreti. ca illa. unde si hec n̄ psupponantur n̄ dabit

in deo. ab eterno in deo hec sciā –

Dico 2º ex suppoē q̄d deus ab eterno aliqua scivit ū futura et alia scivit n̄ ū.

futura iam n̄ pt ~~illa~~ aut nescire illa ū futura aut scire ista ū futura imopinātᵉ

scolasti cū magistro. et comm. ubi sᵗ loco citato et quidenti et pt qᵃ ex suppoē q̄d deus

ab eterno sciat. mundū ū futurū p hoc insti. impliat q̄d ss. aut susceptibe nesciat

eundē ū futurū p eodē go ex tali suppoē. nullo mō. pt id nescire. 1ª pᵗ antᵉ pt qᵃ

manifesta implicacio i q̄d alicuis ss. sciat et nesciat aliq̄d obm. verificarent de eo

duo contradictoria. – 2ª pᵗ pt qᵃ si in tempore nesciret deus id q̄d scivit ab eterno daret

inco ignora ad tempus. et si in tempore sciret id q̄d nescivit ab eterno daret ignorā.

eterna in deo. et utrumq, i manifesta imperfeccio inūs et sciā. diᵘ. – sfr. 1º qᵃ ea

variacio

ri posset dari in scia dia nisi etiam daretur in decretis divinis sed ea ri pt dari in ijs ut ostendimus infra cap 19 ar go neq in illis cfr. 2o quo si deus in tempore sciret aliquod obm futuru quod ab eterno nesciuit aut e contra sequeretur in eo mutatio et variatio realis sed hec implicat go etc mo pt quod obm est ipsi obi ut iam oia requisita ut cognoscat si ri cogitur extunc et postea realr cogcat. id ri pt pvenire rone mutationis extne obi sed rone mutationis internae ipsius cognoscentis e dico ut realis ri aliquo ro realis de novo dicitur dari ob quod non mo ut ri antea realr cognoscat atq ex pte obi futuri aut ri futuri etiam ex eternitate ut oia requisita ut cognoscat eius futuritio aut ri futuritio ut ostendimus in disp. precedentis. —

ex his infero et dico q scia dei etiam visionis e oio invariabilis hec uo e de fide et itr in conclusione ois Tri sui magistro in loco citato ut ar et pt 1o ex illo Jacobi 1o apud quem ri e transmutatio neq vicissitudinis obumbratio atq obumbratio vicissitudinis daretur si reperiretur aliqua varietas in eius scia. ex hac ut faciunt oia q sunt adduximus cap 9 ar ad pvandum mem de fide deu e oio immutabilem ut faciunt etiam oia q sunt de. que adduximus ad pvandu mem de fide in deo dari ab eterno pscia oium futuror contingentium. ut ri incipere eu scire quod oia incipiunt in se existere — —

2o pt auctoritate ppm q frequenter asserunt huiusmi invariabilitatem in scia dei. sed specialr. videndi sunt Aug. li de trinitate c 13. et 14 Boetius 5 de consolatione prosa ultima s. prosper. li 2 de vocat. gentiu c ultimo Anselmus lo de concordia pscie et libertatis c 1o irenus lo 2 c 49 —

3 pt quia deus e oio immutabilis sed ri esset oio immutabilis nisi eius scia sit oio invariabilis go mo Laec pvarat sa cap 9 ar ri sm mem de fide sed ut certo lumine nali pt quod libet gnus varietatis in scia dei esset aliquod gnus mutationis in deo atq quod libet gnus mutationis excludit aliquod gnus immutabilitatis a deo. — cfr. 10 quia deus ri esset oio immutabilis si eius voluntas et decretu liberu esset aliquo mo variabilia go nec esset oio immutabilis si eiusintus aut scia esset aliquo mo variabilis. — cfr 2o ois rones quas in disp. 2 cap 9 ar ostendimus apriori et aposteriori deum e oio immutabilem e ois possunt hic pportionalr aplicari — —

2o pt quia intus dius aut illius scia ob eius infinitatem et illimitata pfectionem. statim ac aliquid e verum et scibile ri sm necessario illud scit sed etiam semper permanet in eo talis scientia. quia posset desinere iam illud scire go sunt pfectioni debita deo in ordine intualis esset ut inciperet in tempore aliquid scire quod nesciuit ab eterno et ut inciperet in tempore nescire quod ab eterno sciuit atq pro quia intus et scia debent obtinere deo pfectissimo mo pollet atq perfectiori mus e ille assignatus quia olus alius q ri ponat tam pfectioni et pprehensione necessitatem in scia dei ca quod libet obm ci vide. — —

sed pro maiori ingenior eius rogabis 1o an de oplexionib contingentibus futuris pnuntiat

deus

scire plus aut pauciora quam defacto scivit & verum — Dr cum mol. hic ars quod si de complexionibus
tm. positivis quam negativis sic sermo ñ pt deus scire plus aut pauciora quam modo scit et
ratio est quia ex quolibet binario contradictoriarum enunciabilium de futuritione et ñ futuri-
tionem cuiuslibet rei nullum sit deus cognoscit ut verum et alterum ps ut falsum et ideo semper
dimidium huiusmodi complexionum contingentium iudicavit a deo ut verum et aliam dimidium
ut falsam. cum hoc tamen stat ut deus absolute potuerit iudicare tamen veras complexiones quas
positivas et affirmativas quas modo iudicat falsas et idem dicendum de negativis unde etiam
potest ut agendo aut de solis complexionibus contingentibus positivis aut de solis negativis verum sit
deum absolute potuisse scire plus aut pauciora verum quam defacto scit et absolute potuit
ab aeterno decernere facere plura aut pauciora quam defacto decrevit — —

Dubium 2o An scientia dei scilicet visionis augeri et minui possit — Dr negative nam ad
augmentum talis scientiae requiritur ut deus de novo sciat aliquid fore aut ñ fore quod ñ scivit
ab aeterno ad diminutionem vero requiritur ut in tempore omittat scientiam quod ab aeterno
cognovit aliquid fore aut ñ fore ac nihil ex istis pt dici scientia dei ut ostendimus
perpetuo nam debet scire aut negare quod semel scivit aut negavit —

Dubium 3 an invariabilitas scientiae visionis dei proveniat ex imbariabilitate voluntatis
dei. aliqui recentiores affirmative dicunt nam quod quae futuritio aut ñ futuritio rei ad obiectum tamen
scientiae visionis pendet a decreto voluntatis dei et decretum istud est aeternum et immutabile
ideo scientia enunciatis futuritionem aut ñ futuritionem est invariabilis — —

Sed melius alii dicunt quod licet ex imvariabilitate decreti divini veniesquat invariabilitas
scientiae fundatur in eo admittamus ipsam ab intrinseco et ex se esse imvariabilem ut eius invaria-
bilitas ñ fundetur in immutabilitate decreti divini quod quidem declaratur per hanc hipotesim
nam si per impossibile voluntas divina in tempore omitteret decretum liberum quod habuit ab
aeterno et etiam de novo inciperet velle aliquid quod ñ voluit ab aeterno adhuc invariabilis
permaneret scientia dei nam ex suppositione quod hoc esset contingentum per hoc aut illo tempori deus
ex aeternitate id repraesentaret et perpetuo in tali repraesentatione duraret et invariabiliter
repraesentaret actus voluntatis creatae licet isti mutentur et sint variabiles incipiant esse cum antea
ñ fuerint et desinant esse cum antea fuerint — —

ex dictis pro invariabilitate scientiae visionis in particulari deducuntur potius ut in de scientia
constat 1o quod dicendum sit pro imvariabilitate scientiae simplicis intelligentiae et mediae id est a fortiori — —

2o constat ad rationem dubitandi adductam supra praecedenti. Dr nam concedendo totum antecedens
etiam quoad minorem acceptam de diversitate scientiae quoad terminationem et negando consequentiam nam ad hoc
quod scientia sit variabilis etiam quoad terminationem requiritur ut de novo incipiat scire et terminari
ad aliquid obiectum ad quod antea ñ terminabatur aut ut desinat scire aut terminari ad obiectum

ad quod

antea habeat quod non obveniat nec potest contra scientiam dei ex suppositione quod ab aeterno erat —

Et in 1a confirmatione adducta pro hac solutione admiscuit aliquid falsi scilicet invariabilitatem scientiae dei poni a deo pro dependentiam ab invariabilitate voluntatis dei quia illa ab intrinseco et rationi sui non sit invariabilis cuius oppositum iam ostendimus in 3a rogatione —

Et ex his constat ad 1am replicam Dico ad 1um negando maiorem nam ut diximus [illegible] impossibile voluntas divina sit variabilis adhuc ex hoc non sequeretur pro se et formaliter sumpta licet ab intrinseco scientiam dei esse variabilem — Ad 2um negando minorem ut diximus infra cum con. [illegible] dd. —

Ad 2am replicam etiam constat in qualibet ex illis opinionibus dicendum esse scientiam dei esse invariabilem nam in 1a quae asserit scientiam visionis et scientiam necessariam addere pro formali quod reale manifestum est admittenda mutatio realis si in tempore inciperet scire quod nesciuit ab aeterno aut desineret scire quod sciuit ab aeterno an vero hoc repugnet vel sit an non disputandum est infra ex quaestione 19. In 2a vero quae asserit eam addere tamen rationis adhuc defenditur invariabilitas scientiae visionis tum quia huiusmodi ratio cum fundetur in infinitate et perfectione intrinseca scientiae dei et in ipsa futuritione aut non futuritione creaturae quod etiam ab aeterno hic obveniunt inde est quod ex aeternitate debeat resultare talis ratio non vero in tempore dequo mel. et var. et hinc ar. quod bene cum se reddunt discrimen inter tamen rationes quo deus dicitur creator aut dominus et quae incipit in tempore et potest desinere in tempore et inter istam quo denominatur sciens nam illa fundatur in actione creationis quae datur ad extra incipitque et desinit cum in tempore unde pro varietate actionis variatur ista vero fundatur in deo intrinsece et eius actu immanente et in futuritione aeterna quae quidem ratio quidem sibi sequatur mutatio realis ex eo quod datur variabilis ratio in huiusmodi rationum sibi non tamen ut ostendimus etiam sequeretur mutatio realis in deo eo quod ex tempore transiret a non sciente in scientem pro eo quod ista poterit ignorantia in deo —

Ad 3am replicam Dico negando minorem nam deus ab aeterno habuit scientiam quam semper scit petrum nasciturum pro tali tempore seu eius nativitatem habuit ratione futuri comparatione talis temporis in quo non dum erat posita in re et habuit rationem praesentis et nascentis comparatione alterius temporis in quo executioni mandatur eius nativitas et habuit rationem praeteriti et iam nati comparatione alterius temporis et sic etiam cognovit quod enunciatio seu propositio mentalis aut vocalis nostra quae praedicat idem praedicatum pro eodem tempore conferendo se cum scientia divina est vera invenit deus ab aeterno et proprie perseverat sciendo quamlibet mutationem quae obvenit et obveniet rebus enunciatis comparatis cum diversis temporibus ita etiam semper perseverat sciendo omnem mutationem quae potest contingere propositioni vocali scilicet potest transire ex vera in falsam si pro diversis temporibus conformetur et non conformetur cum suo obiecto et ideo cognoscit quod si ista vox petrus nascitur denotet tempus praesens faciunt propositionem falsam si vero denotet tempus quod fuit ante nativitatem faciunt propositionem

veram

vnde merito mol. hic ait vitandu[m] esse modum loquendi quo utitur s. hic ad 2m q[uan]do inquit deum non scire modo complexo enunciationum quam scivit n[on] esse magis loquendi potius insinuat variabilitatem in scientia dei quam in propositione nostra vocali quae potest variari ex vero in falsam aut e contra pro diversis temporibus in quorum uno predicatum convenit subiecto, non vero in alio simile argumentum simili ratione solvit durandus 1 d. 39 q. 1a —

Sed instabis 1o quia licet ante nativitatem Christi deus praesciret illum nasciturum modo tamen non habet praescientiam huius obiecti ergo datur variatio et mutatio in divina praescientia ergo et in scientia dei. Cum assumptum quia scientia tunc solum dicitur praescientia quando res rem praecedere futuram non vero quando res rem praesentem aut praeteritam — Respondeo concedendo antecedens et negando consequentiam non praescientia formaliter sumpta praescientiam addit ordinem et denominationem rei ad rem non dum existentem sed futuram unde quando desinit esse rei futuritio quia iam est praesens aut praeterita cum destruatur fundamentum quod requirit ex parte obiecti desinit ipsa cum sub ratione praescientiae licet semper invariabiliter praesciverit sub ratione scientiae cum visionis quae solum dicit rationem ad rem cum existat sibi ut sit praesens sive praeterita aut futura unde cum idem fundamentum ex parte obiecti praeciverit ad relationem scientiae non potest mutari ipsa relatio, pro quo videndi sunt albertus 1 p. q. 61 memb. 2 Alexander 1 p. q. 24 var. hic s. nilominus qui exponit nostrum sententiam —

Sed instabis 2o quia non potest sciri a deo nisi quod est simile et verum ergo non potest invariabiliter sciri nisi quod fuerit invariabiliter verum. sed futura contingentia non sunt invariabiliter vera ergo neque sunt a deo quia illa erit invariabilis — Respondeo distinguendo consequens si non intelligatur de invariabilitate ex suppositione verum est et hac ratione sunt invariabilia futura contingentia scilicet ex suppositione quod sint reipsa futura si vero intelligatur de invariabilitate absoluta falsum est non ex eo quod scientia dei sit aeterna et existiterit iam est magis invariabilis quam obiectum quod non dum existit neque opus est ut omnis conditio quae convenit cognitioni conveniat obiecto aut conveniat eodem modo — —

Ex dictis ultimo constat ad hominem s. ex eo non quod eius substantia sit ex se omnino invariabilis bene sequitur quod si ex parte obiecti scibilis non datur ulla variatio neque ex parte cum dei poterit dari in ratione scientiae seu in scientia ipsius cum quo ad cognitionem rei cum fundetur in essentia divina quod est omnino immutabili et ideo in illo quaestione verum procedit. —

Quaestio 15 s. de ideis —

1 Art. 1 An sint ideae — Respondet necesse esse ponere in mente divina ideas. —

3 Art. 3 An omnium quae cognoscit deus sint ideae — Respondet quod ut idea dicitur esse principium cognoscendi ut sic omnium quae deus cognoscit sunt ideae in ipso non vero ut idea dicitur esse exemplar prout quod aliquid fit — —

2 Art. 2 An sint plures ideae — Respondet necesse esse ponere plures ideas. — —

Disputatio 9a de ideis divinis —

Ad ordinem intellectualem pertinent ideae ideo merito cum disputationibus de scientia divina coniungimus disputationes de ideis divinis quia quod pertinens ad eandem materiam forte non s. pro hac ratione has duas quaestiones coniunxit — —

Q.° 2.ª Quid sit ro idea ut sic —

Antequam in particulari de ideis divinis agamus opus est prius in com̃i agere in quo consistat ro completa idea ut sic abstrahitur ab ideis divinis sed ut reperitur ut in deus in productione creat. et est alii artifici creati utuntur tum hoc quoniam Angeli in producendo aliquod opus n. oi agens intellectuali ex ipso quod tale est potest habere sciam et ex ea quo prosequiat modum et normam faciendi aliquid rem quam postea executioni mandet ad instar illius quod fuerat praeconceptum sibi et hi oi ro dr idea —

Sectio 1.ª de ipso nne idea et An sit rij. sicata pro illum —

1.° idea nm. est grecum cuius inventor fuit plato ut asserunt Cicero 1.° tusculanar. quam et s. aug. l.° 83 q. in 69 n. 46 alii philosophi ante illum hoc sicata pro hoc nm. egerint ut de socrate meminit eusebius l.° 11 de praeparatione evangelica c. 2 n. tum sub eo speciali nne. quod autem per ideas intellexerit plato an s. naturas illas realiter separatas et singulares et ut sic existentes apud res in principio ab individuis an vero rones et fra exemplares magna discensio est inter graves DD. ut videre est apud mol. hic de 1. q. modo nil certi circa platonis mente de hac re habeatur definire audeo pro qualitas tum existimo illum xpm 2a et veram sicationem de ideis fuisse loquutum ut aug. citatus et alii quam plurimi existimant —

2.° ethimologiam illius nnis Ludovicus vivax 7 de civitate in cap. 28 ait dedui a verbo greco eydeo quod idem sicat ac apud nos verbum inspicio et merito quia ab inspiciendo dr idea n. artifex quod executioni mandat opus artificiatum solet prius ante oculos ideam seu exemplar quod inspiciat et ad cuius similitudinem illum sponat —

3.° dr DD. Latini etiam hoc nne idea. admittunt ut aug. sed citatus et hic ar 2 et coit. alii et idem quod greci est idea latinis est fra exemplaris spes due ro ad cuius similitudinem aliquod fiat ab agente intellectuali —

4.° supposito pro idea ut sic est aliquod quod reperitur in rex na. ex quoi sit pp. celebris et theologis et sectabit ex dicendis in hac de prosequitur sure sequenti et ideo sit ar 1.° n. sm. vocat ideam cam fram quae est in mente dia ad cuius similitudinem factus est mundus et eam cam quae praescripsit in mente edificatoris ad cuius similitudinem intendit astruere domum aut aliud artificium extrinsecum eodem amplectuntur eius interpretes. ibi dum est tm. numerum et rocm idea per antonomasiam ad sas ideas dias propter earum excellentiam applicari et ob eamdem rocm aug. eas vocat principales et originales. diae rex et hic supponit pro quid sit idea — —

Sectio 2.ª quid sit idea ubi de variis defoib. illius —

Idea in com̃i

Idea in com. varijs modis solet definiri ab Auctoribus nostris. Sic definiunt ideam esse formam seu
exemplar rei, ad quod respiciens artifex efficit id quod animo destinaverat. Ita Seneca epistola
65 et hanc definitionem approbant T. ut videre est apud Val. hic. Potest tamen ipse non tam secundum
ut ait Toletus ex illa colligere aliquas conditiones necessarias ad rationem ideae, quas reducit
ad 4 sup. art. 1o hic. mox. De 21 sect. 2 no. 3 eamdem refert non sine ex Seneca verbis.
ex D. T. q. 3 de veritate ar. 2o sub alijs verbis nempe exemplar aut ideam esse formam quam
aliquis imitatur ex intentione agentis quod determinat sibi finem. Scotus etiam 1o d. 35 q. 1 §
ad istam eodem modo definit ut dicat ideam esse formam exemplarem cuius inspicione instar
illius aliquid fit. Ab hac eadem definitione parum differt ista idea est ea forma exemplaris
quam artifex aspiciens instar illius aliquid aliud operatur et hanc refert Vaz. hic. de perfectis.

Alii tamen secundum acceptionem ideae duas alias definitiones assignant. Una est huius modi: idea est res
cognita ad cuius imitationem agens per rationem aliquid producit. Altera sic se habet: ideam accipio
instrumentum agens per rationem effectum producere intendit; has duas definitiones tradit Mol. hic de 2o.

Sed antequam statuamus quae ex istis definitionibus sit eligenda et ut illius vim explicare incipiamus
operae est examinari aliqua dubia circa naturam ideae.

Dubium est an idea sit actus intellectus formalis et intentionalis repraesentans modum rei
faciendae, an potius alia res quae sit obiectiva essentia in mente intelligentis agentis ad cuius similitudinem
effectum producat.

Ex modis dicendi aperit rationem ideae non quaerit cognitionem intellectualem. Tamen illi quae hic rationem artis
et repraesentat modum quo producendus est effectus et quo dirigitur et potest dirigi agens
ad talem productionem, sed sumi circa aliam rem quae obiectum propositum intellectui tamen intuetur
ut imitetur, seu ut ad illius similitudinem aliquid producat. Hic modus dicendi colligitur ex ijs
quae traddunt Scotus 1 d. 36 q. 1 ubi Durandus de 36 q. 2 Albertus q. 6 ar. 2 Ocam
d. 35 q. 5 Gab. q. 1 ar. 2 Nomin. 2 istis non ut infra videbimus asserunt quam dicam
etiam ut est formalis cognitio et repraesentatio creaturae faciendae non habere rationem ideae sed sumi
obiectum cognitum per illam. Si autem cognitioni Dei non potest convenire ratio ideae, multo minus poterit
convenire cognitioni illius artificis creati. Etiam illi quae formaliter repraesentat exemplar obiectivum
quod sibi imitandum proponit. Nam secundum istos DD. Deus per istam cognitionem suam perfectissimo
modo proponit sibi exemplar obiectivum quod imitetur in productione creaturae. Unde si talis
cognitio dicatur ut ipsi sentiunt non est idea neque ulla cognitio creata proponens sibi exemplar
imitandum erit idea. Fundamentum istius illa est nam idea est forma seu exemplar rei ad quod
respiciens artifex ~~respiciens~~ efficit id quod animo destinaverat. Sed hoc non convenit ipsi cognitioni
quae est in mente artificis et qua cognoscit formaliter modum faciendi effectum, sed tantum convenit
exemplari obiectivo, ergo illa mente potest quod ratio ideae est magis recepta ab Antiquis
Scolasticis ut videre est apud Val. citatum et Mol. q. d. 1 § ut vero ait ideam passim

usurpari

a dd. p exemplari rei ut obiectibus cognitae. et hoc etiam exprimunt fere omnes descriptiones ideae supra adductae. maior vero constat quia cognitio non est quod respiciat artifex sed illud quod est exemplar —

Confirmatur 1o quia ad hoc ut artifex aliquid faciat v.g. construat domum aut pingat imaginem non opus est ut habeat actum reflexum supra ut dixi tamen agens intellectuale producat creaturas. non indiget etiam reflexione sed si idea esset cognitio repraesentans modum rei faciendae indigeret actu reflexo ad producendum effectum. probatur etiam quia constat nam ipsa experientia tum quia ut sit producendus producat sibi exemplari sufficit per actum intellectus illud inspiciens. minor probatur quia non est supponi actus directus intellectus nisi per actum reflexum ab illa realiter aut ratione distinctum. — confirmatur 2o ex etimologia nominis. nam ut diximus supra praecedenti idea dicitur ab inspiciendo vel spectando ideo quod qui aliquid in actu. ideam inspiciat quam sibi imitandam proponit — —

2o probatur apriori quia in qualibet vera idea debet esse id cui agens intellectuale assimilet effectum quem producit sed nullus effectus a deo producendus ad extra et nullum opus artificiosum producendum ab artifice creato potest prodire actui intellectus similis. ergo actus intellectus non potest habere rationem ideae. maior constat omnes enim descriptiones ideae in eo conveniunt. minor vero probatur quia id tamen dissimile quam quilibet effectus creatus rei cognitionis in creatis. maior non dissimilitudinem habent quam homo et equus in se aut quam cognitio quam nos formamus de homine v.g. comparata cum equo aut angelo inter domus picturam et quodlibet opus artificiosum materiale et sensibile nullam similitudinem habet cum cognitione artificis quae est in qualitas spiritualis et simplex et consequenter notitia intellectualis non potest esse idea ad cuius imitationem agens per intellectum effectum producat — —

3o probatur quia sicut se habet finis ad movendum sic idea ad dirigendum. sed id quod movet ut finis non est cognitio sed bonitas obiectivae applicatae per cognitionem ergo quod dirigit ad opus ut idea non est cognitio sed res cognita quae ut obiectum per cognitionem proponitur imitanda ut forma exemplaris in operatione agentis intellectualis —

4o probatur quia ut communiter asserunt theologi in deo sunt plures ideae ut infra videbimus sed non possunt esse plures. si ratio ideae consistat in ipsa cognitione formali ergo omnino consistit in exemplari sive obiectibus cognitis. minor probatur quia in cognitione divina sive scientia formali dei non datur distinctio aut pluralitas ulla cum sit simplicissima —

2us modus dicendi extremus asserit ideam in omnibus sive non tamen obiectibus cognitam aut omnino exemplar existens obiectibus in mente artificis increati aut creati et consistens cum inclusione ipsam sive scientiam formalem praecedentem quam habet agens intellectuale illius rei est essendae. ita videtur sentire s. thomas hic art. 1o ubi agendo de idea in communi ait ideam esse formam sive similitudinem rei faciendae quam in se habet artifex 2a contra gentiles. et etiam art. 2 ad 2m ubi agendo non solum de deo sed etiam de artifice creato indicat ideam esse formam et similitudinem quam intellectus inspicit.

exprimit et hac roe illum ingunt et intrant vaz hic d. 72 c. 28 fatetur qdem et sua
1o lo mit decas suis 1 no9 et q hac sic solent adduci n sm oia Loca in qb specialr
agendo de ideis divinis indicat illas existere in ipsa sapia seu supli frali quem dus
hit de rebs faciendis sd etm dd q idem videtur asserere nempe Alex von capreol. sd
immerito qdt qa aliqui tn q id dicunt etm addunt esam diam sub alia roe obiectiba
hiri roem idec alii vo lt hoc sm nollint admittere in deo admittunt tm in artifice
creato exemplar obiectibum ut hiri roem idec ut iam vidimus sur tm citatus
ceterys defendit hunc 2m modu dicendi n in eadys lt agat de exemplari indiferenter
tm utr nne exemplaris et idec ——

Et pr 1 ps huius st qa nec idea dei nec idea alicuius artificis creati e aliqua res
obiectibe cognita aut exemplar tm obiectibe existens in mente go nulla idea e res ipsa
obiectibe cognita coa e bona et 1 ps antis pt n ut infra videbimus cois dr pp et
scolasticor e ideam diam n u ullam creatam obiectibe cognita sd esam diam n vero
qd obiectibe cognitum tum ut sic n possit hiri roem exemplaris qd itent creg insequ
unde pt 2 ps antis eo n idea artificis creati e participatio et imitatio idec increatae
sd ista n existit in aliqua re qe sit obiectibe psens in mente dia go neque illa existit in
aliquo exemplari obiectibo cfr 2o qa in artifice creato idea rei faciende n pt e eadem
mit res obiectibe psupta neque debet e alia res dista obiectiba psens go nulla
res obiectibe psens pt rui illius hiri roem idec mi pt tum qa in deo ipsa crea
ut psupta n e idea sui ipsius ut pducenda in re et ita idem mit ut psupta
ab artifice creato n poterit e idea sui ipsius ut e fabricandu aperte tum qa idea
e vera causa illius rei qe ad eius similitudine pducit et esn distinguitur realr ab ea
n idem n pt e vera et realis causa sui ipsius mi vo pt qa artifex creatus saepe
efficit opus artificiosu qd n obiectibe sibi pponat imitandu aliqd aliud exemplar
externum aut internu ut videre e 1alm in eo q cu maxima dexteritate ut ingeniales
magister scribit pingit aut edificat go ro idec pse n existit in aliquam re obiectibe
psupta — . —

2a ps huius st pt 1o qa ea e magis conformis mo loqdi pp phor qui agunt de ideis
in coi et in particulari dicunt n mentem e sedem idear et dicas e ideas esse immutabilis
eternas et fras ingibilis qe oia nullius verificantur de actu intellig qm de ulla rene e
obiiciatur 2o pt qa idea e aliqd pprius ad intum aut mentem res obiectibe psens aut
mentem actus eiusd mi pt causis pariter enumerare qa n pt pprius ad intum
in transitibe qsi ipse sit idea rex n facultas intiba ut sic n e fra ad cuius imitationem
fiant res ab artifice neque etm habitus aut spes intentionalis ob eamd roem hujus n oia
sm.

representant imperfecte principium effectivum ipsius intellectionis quae est formaliter representans formaliter.
obiectum vero ad unum ex illis duobus debet pertinere in constat ex dictis per prevatas prius —

nihilominus probabilius existimo veram rationem ideae non limitandam esse ad solam intellectionem
qua artifex formaliter mente rem fingit neque ad solam rem obiectivam cognitam ad cuius
imitationem aliquid efficit sed indifferenter posse in qualibet ex his reperiri dummodo aliae
conditiones requisitae ad rationem ideae adsint ut patet. adverte ita opinantes quod quidem fatentur
rationem ideae vere reperiri in aliqua re quae est obiectivae praesens in mente artificis quod non sit cognitio.
et quidem etiam imbiberi in aliqua intellectione huius modi. quod illi concedunt quod divina essentia diam.
here rationem ideae creat non tamen quoad formaliter cognitionem creaturae sed tamen quoad rem seu exemplar.
obiectivae cognitum ad cuius imitationem eas producit quam adversus infra idem tamen.
sentiunt quod et dicant ideam divinam tamen consistere in cognitione divina fatentur tamen ideam artificis
creati consistere in re obiectivae cognitam quod non sit cognitio formalis. et ita expresse asserunt
mol. hic de 1 a p v° et de 2 a sequentibus nihilominus val. parte 1 p atque ex utraque
et parte 2 p 6 quod vero de 72 c 2 p iam v° et de 72 c 2 ad atque opponit idem tamen
licet non tamen expresse asserit et hic si coniungant ea quae docet ar 1° corporis et ar 2 et cum eo
conti. temistes et gr 1° quod hic ut apertior est ad conciliandam varia dicta patrum scholasticorum
et philosophorum. quae quidem loquendo de idea secum pugnare videntur nisi dicamus sentire rationem.
ideae et posse reperiri in re et exemplari obiectivo existente in mente artificis et
ipsa formali cognitione artificis nam dionisius c 5 de divinis nominibus iam constituit rationem.
ideae in ipsa divina quae ipsa est iam in eadem ut ars et scientia divina est et idem praestat
aug. l° 23 quaestionum in q 46 sibi idea ab illis quidem solet vocari exemplar cognitum.
2m id exodi. 25 inspice et fac. 2m exemplar quod tibi in monte monstratum est hoc
autem non tamen proprie convenit cognitioni quae non est illi obiectivae quidem autem idea appellatur ro
ut dicitur vivere in mente artificis quae non tamen proprie convenit obiecto et exemplari cognito quam ipsi
cognitioni quae est operatio vitalis. hic autem et alia similia bene conciliant dicendo dari
varias acceptiones et rationes ideae diversae verificantur — —

2° patet quod bene potest dari quaedam ratio communis ideae ad ideam sumptam pro exemplari aut
re obiectivae cognitam et ad ideam sumptam pro ipsa cognitione pura artifex formaliter sumptis
rationem faciendi. primo de utroque vere et proprie dicitur ratio ideae atque patet quia idea sic potest describi
idea est forma extra quam aliquis per rationem effectum producere intendit hic autem descriptio
convenit illis duabus acceptionibus ideae — —

3o qa argua adum pro 1o mo diundi vere ꝓuant roem idee pu. reperiri in aliquo

exemplari re ut obiectibe cognito eo ñ sit frali cogo. et argua adum ꝑ 2o mo diundi

bene etm ꝓuant roem idee ꝑu. reperiri in aliquo coceptu frali quo eius cognoscat mur

rei faciende. eo ñ dr aliud distinctum exemplar. obiectibu go ratio idee. ad utrumque

illud se extendit et hoc qdē amplius ꝯfirmabit ex diundis inferius hac de —

Restat nunc Rdere. ad fundam. ꝯposite ptis adversante nre ssi. ad 1m 1 mi diundi

Rx iam desom. datam cu ñ ꝑ quam eo idea sd specialr ꝑ idea obiectiba e uel cepu

i exemplar et ita ñ miru i ut ñ ꝯveniat idee. sumpte ꝑ ꝯceptu frali. rei faciende

e qdē etm. solet definiri speciali desoe. ut sr vidimus quim tali deso ꝯveniat idee.

sumpte 1o mo. — ad 1m ꝯtraioni Rx sm. ꝓuare. pu. dari ideā in re directe cognita

eo ñ sit ipsa frali. cogo. ñ tm. ꝓuat ñ pu. dari cognum. e sit idea — —

Ad 2m ꝯtram. R iam ethimologiam ꝯvenire solis ideis obiectibis unde cepit

impositio nnis eo autm ita ñ ꝯveniat idee e ꝯsistit in coceptu frali adm i uel idea

qa ñ opus i ut ethimologia nnis ꝯveniat oi illi qd vere participat nam. sicarum.

ꝑ illud sic. n. suba dr. a substando accns. et tr deus ñ substet i uel suba et lapis

dr a ledendo pedem et m. lapis dat q ñ ledat pedem sic go dm i inpsenti — —

Ad 3m R negdo. m et ad ꝓuationē dicimus qd tr intr. tales actus. intus. et intr.

illos. ꝯfus. ñ dr similitudo et ꝯvenientia in u rei dat tm. sindo inuonalis inu

representantis et representati et ideo intellectio dr imago rei et hec assimilatio

sufit. intr ideam et rem ideatam ut videbimus si alia adsint — —

Ad 3m Rx m u vā quoad aliquid ñ vo quoad oia n. de roe idee i dirigere.

et dictare ad opus faciendu. ut fra. extra hoc autm ñ sm pt ꝯvre exemplari

obiectibo. qdo dat sd etm potiori roe. ꝯvit cognitioni et actui intus. ꝑ quum frat

artifex modu et roem rei faciende et itaq ipsa fra. et directio illius sicut uo se hat

cogo ad roem movendi et aliciendi voluntatm. n. ro fralis iam. movendi est

ipsa bonitas obiectiba ꝓposita voluntati unde cu cogo. sm. se hat ut ꝯditio aplicans

inde i qd ut sic ñ ꝑtineat ad roem. finis et ad vim. finalizandi sd tm bonitas

cognita — —

Ad 4 R negdo. m n. ad hoc ut dr aliqua disto. et pluralitas roni in cogē dia.

sufit ut inadequate a nos scipiat in ordine ad diversos roi qd qdē se ꝯpatit cu

summa simplicitate em in se hit atq ea disto sufiat ad pluralitatem idear

divinar ut infra videbimus — —

Ad 2m mum diundi iam ꝯstat potius AA frequentius usurpari ideam ꝑ

exemplari

obiectibo pm. p ipsas cogn. ut videre e ex dictis p 2mo. dicendi et p nra. ver. ad.

ad fundum. Et pg. huius 2i mi. dicendi. Dx multos scolasticos sentire deum. hre.

p idea creata aliqd obiectibu exemplar. Et inter eos sit varietas quali n. sit an.s.

sit aliqd creatu l. increatu dicmo infra. id qd qd sit de hac diff. oes. aut fere oes.

ueniunt artifiium creatu hre. pu. p idea aliqd exemplar. obiectibum ad qd

inspiciens operet e qdi idea creata erit pricipatio idee increate. qmtumbs ista

ssistat infrali. supli. et includet ra. jaminde. n. ut sit pricipatio n requirit ut sbiniat

in suniis pprijs roib. n. e lib crea. i pricipatio et imitatio entis increati et m.

multu differant in mo. pendi qd sbiniant in aliqua roe. cui analoga qd idem

dat in nro. pposito n. idea creata et increata sbiniunt inquada roe analoga

e pfectiss. mo. i indeo in crea. vo u imperfecti. et dependentia —

Ad sfratm. Dx in ea mgi. dubiu. qd mo. examinabimus an.s. rs psceptu

posit u idea ru. suui ipsius ut efectu. l.n defendendo aut pm. negatiba

dm. i qd saltm. qdo e artifex creatus. pduit efectum. dependenter ab idea obiectibo

ui sibi pponat in mente exemplar. obiectibum distinctu. realr. ab efectu pducendi

ut videre e in iis pueris q incipiunt scribere pingere etta et hoc sufit ad

nrum. ppositum qd qd sit an absol. aliquis artifex creatus posit efiare artificiu.

independenter ab idea obiectibo —

Ad Lm pbatione. Et pg. huius 2i mi. dicendi. Dx magis sformiu mo. sentiendi

et loquendi Ant. n. sm. admittere idea sumpta p supli. et cogn. artificis id dm.

p exemplari obiectibo illius ut sstat ex dictis et hac roe. ciliant varia illor dictu —

Ad 2m pbatm. Dx negdo m. n. idea incoi. mo loquendi utisq. sumitur pt ad

Artifium et mpm. aliqd obiectibe existens. in mente illius et mpm aliqd existens realr. — —

Dubium sm. i an qdo idea i aliqua rs obiectibe existens. in mente artificis

posit cade. ut pceptu hre. rocm. idee. sparate suui ipsius. mer ut realr. pducibilis —

Alig rne afratiue ita illi scolastici q aduerti. s. ... in Lo dubio p Lo mo dicendi

diuine. n. qd e lib crea. in pticulari sm et in individuo ut pingit. adeo pducibilis

i idea suui ipsius ut ad extra pduit imo addi durandus statu isidem qd

in mente artificis creati cade. mer rs artificiata ut pceptu p se i idea suui ipsius

ut i realr. efectu et qd numerum. p s... artifex gcipere una rem artificialem

mpm idea ut ad illius situdinem pducat alia rem distincta. realr. qd si aliqdo

sstingat ut artifex ex visi onus ra nalis. aut artificialis vg. domus. pictura formosi

iubenis

ut percipiat illam ut producat aliam. siliet. adu. n potest hanc aliã producere nisi cam percipiat et itm. semp. persequirit ut idea eadẽ res producenda ut percepta ab artifice et huius mentẽ. dicendi sequitur mol. hic dẽ 2 n. Et dicat qd artifex irciatus ob eius imperfectionẽ in mõ cogdi. n hic p idea, camdẽ rem nõ qm. producit sed aliud exemplar obiectiũ ab ea distinctũ. addit tm. qd si deus infunderet alicui notitiam eius nõ operis artificiati qd i producturus illud ipsũ ut perceptũ hic. possit rocm idee rẽ. sui ipsius ut producendũ. et in hoc inclinat sub 1o n. me dẽ 2 Sent. d. a nõ 20 usq; ad 24 n. Et ipse n admitat ideam q̃ sit obiectiũ ipsius. in mente artificis indicat tm. in ser. id defendemus dm. ũ eamdẽ nõ rem. artificialem ut obiectiũ perceptã ab Angelo aut hoĩ. pũ ũ ideam sui ipsius ut i producenda exterius et probat 1o durandus ex illo Aris. 7 met. dicentis sanitas immateriã fit a sanitate q̃ i in aĩa pro eadẽ sanitas ut inclusa i idea sui ipsius ut effuta 2o probat qm. nil i in mente artificis ad cuius imitationẽ rem. exterius producat nisi eadẽ met res ut percepta go res i idea sui ipsius —

Ofr. 1o qm. agens intualẽ in hoc differt ab age. nali. n illud pcognoscit rem qm. producit hoĩ autem producit qd n pcognoscit go ideã eadẽ producta aut pcognita

Ofr. 2o qm. qd artifex sibi proponit et respicit rem distinctã p exemplari rẽ faciende. hic rocm idee respectu rẽ facte. go multo melius hebit rocm idee eadẽ res percepta rẽ sui ipsius ut facienda p eoã. qm. eadẽ res ut percepta et expresse multo melius et precisius deservict artificiũ ut possit adaptari et disponere pr. eiusdẽ qd realr. illam in suuo ũ producat qm. si aliam distinctã rem aut exemplar here proposita n. qd l m. identitas int rem factã et perceptã esse pt ũ m. adeo inter illas.

Adue tm. cũ aliis probalius existimo qd eadem res in indeũ et in particulari percepta n possit ũ idea sui ipsius pout i facienda idea n. et res ideata debent ũ distincta ita tenent sentire ut aste. loquant os. scolastici et phys. p dicunt natm. intnam. et propriam. idee. consistere inco ut ad illius similitudinem. aliqd fiat aut sit factibile et expresse tenent val hic p. 1 et vas dẽ 7 et 2 et pt qm. ideã formã aut spẽ extra ad cuius similitudinẽ et imitationẽ aliqd fit sd idem n pt fieri ad imitationẽ sui neq; assilari sibi ipsi go idem n pt ũ idea. sui ipsius m. constat qm. inco videntur coire. os scolastici. qd definiunt ideã et in co ssite eius propriis mus. causandi formam n vpt qm. qd dat identitas int aliqua n dat simdo. relao n. simdinis petit distm. int extrema silia qm. qdt distm. excludit identitas et ideo int personas diuĩs n dat simdo. in roẽ pt. sd identitas. dat tm. simdo. roẽ distinctionis personarum n simdo. importat qdt. aliqm. simdinem et convenientiã. int extrema siliã sd cũ driã et diversitate q̃ supponit illa distinctam — —

Ofr. qm.

ofr. q° aliud ē agens intellale suo opere ad extra producere eandem oīo rem quam conceperat aliud v° ad instar et similitudinem rei conceptae producere rem ad extra sed cum ñ sufficit ad hoc ut res concepta habeat rationem ideae. quo circa totum ans. pr. q° deus vi. produxit ad extra creas quas conceperat et ut oī eo mō quem in se cognoverat et tm̄ ut infra videbimus creē ut conceptē adeo ñ fuerunt ideae eiusdem in producē illar ~ ~

Advertendū ē qd dd. q. sa dubio eo in 2° mō dicendi opinati st. ideam semp consistere in conceptū frali rei faciendae. isti inqm̄ etm̄ opinant semp dari distm̄ inter ideam et rem ideatam. n. actus intellus semp distinguit in deo ab effū producto ad extra et in artifice creato a re artificiata producta et ita hi Aa fabent quoad hoc nrē sse ~ ~

Ex dictis ostat ad oppā. ad 1m. n. Rx. Aris. ibi aut nnī. sanitatis ē ē in mente ingere artem sanandi quae ē intellibe in ea et aqua quidem tmē. a causa dirigente et aplicante media apta ad salutem. aquirit salus. et si vis ut ingat. sanitatem ē ē obiictibe in mente. ñ vult ut eadē no sanitas. ut concepta tmē. idea sit causa sui ipsius ut ē acquirenda in re n. artifex creatus. per impfectionem sui intellus ñ potest indibiduo et in particulari cognoscere effum. quem postea producit sd aliam rem singularē illi qs antea viderat qd quidē magis urtumē in nrō proposito n. neqs medicus neqs infirmus distinte et in particulari concipiunt illū numericū gradū temperamenti 1rū. qualitatū in quo consistit ea numerica salus ē acquirit ~ ~

Ad 2m Rx negdo. ans. si sumat ultr. supe. n. ut vidimus ē in mente artificis res obiictibe praesens ē hēt sufficm̄. distm̄. ut ad illius imitationē possit producere effum. artificiosū. ut qdo pictor ad imitationē petri. quem. hēt. in mente pingit aliqd eius exemplar etc qdo v° stingat ut res. obiictibe proposita ñ hēat tmtā distm̄. respū. effus. efficiendi quanta requirit ad rationem ideae. obiictibe. et ad hoc qd vi dicat qd ad instar illius. producit effus. tunc. inqm̄. ñ dabit idea obiictiba qd dari possit conceptus fralis. q. sit idea ~

Ad 1m ofratm̄. negdō. ccam̄. n. ad hoc. ut illud verificet ñ requirit ut artifex intellale. distinte et in particulari cognoscat eundē no effum. quem. ē producturus. certū. n. ē. hoem. nalr. ñ concipere illud no artificiū. in quo producendo laborat et qd reipsa mdē producit cum pendeat a multis circumstis. temporis actionis etc quas ignorat sufficit autm̄. ut concipiat aliud distinctū. sile. tm in pportione figura etc ē qd reipsa producit ut fatent omi. Aa. oppē. sst. ut mol. et sur. ex rt huiusmi. autm bene pt hēre rationem ideae.

si autm. n̄ ꝑcipiat obm. qd hiat roēm idee. ipsa cogo poterit hre — —

Ad 2m ɔfratm. Dx negdo coam. et ad ꝓbationē dicimus qd potius ex eo qd artifex exprimat idem oio qd ꝓconceperat ꝓvenit oio ut illa res ꝓcognita n̄ possit hre roēm idee. rei. sui ipsius. ut i ꝓducta n. ut ostendimus ideam res ad instar cuius fit ideatū et ꝑ qm. regulatr et mensuratr et ideo idea n̄ pt ē cadē res. sd alia ab effu exemplati unde qa crea. ut ē obiectiue in mente dia. n̄ distinguitr a seipsa ut ē ad extra ꝓducta a deo n̄ het roēm. idee. rei. dei qd qd aliud hiat ut diximus in ɔfrate nr̄e sit. — —

Sd dices cadē mēt res singularis et indua ut ē iam ꝓducta et inseipsa actu realr. existens. extra causas distinguitr aliquo mō aseipsa ut ē obiectiue existens. in intu. dio aut Angelico ꝑfectiori eam. cognoscente cū ut sic n̄ hiat vā existā realm. sui non existat actu realr. go hec distō. sufficit ut cadē res obiectiue existens sit idea sui ipsius ut iam. realr. ē ꝓducta et existit — Dx tm. negdo. coam. n. illa diversus mus. ɔcendi sufficit qdē ut res sumpta secundū unam roēm. et modū. sit inseactu ens et existens. et 2m aliam maneat sub ū poli n̄ tm. sufficit ut res illa singularis et ē cognoscitr. etm. ut existā qm. tubit sit alia. ase ipsa ut iam existit inse ut tali existā et sstr. n̄ sufficit ad hoc ut vr dicatr qd ad instar et similitudinē illius rei ꝑcognite. fiat cadē mēt qdo ad extra ꝓducitr et ita n̄ ē idea sui ipsius — —

Dubium 3m ē An ea res q̄ ē idea debeat in se ɔtinere effm. ideatum aliquo mō fralr. an vo sufficiat ut illū. ɔtineat eminentr. et virtualr eo mō quo causa ęquivoca effectiba ɔtinet effm. a se ꝓducitr —

Alij sentiunt sufficere ut res q̄ ē idea etm. sub ea roē sub qua ē idea ɔtineat sm. eminentr. effm. ideatū. sumptū 2m suā ꝓpriā. et specialem roēm. quo mō causa ęquivoca ɔtinet suū. effm. ita opinant henricus qdlibeto 9 q. 2 ferr. cont. ce sq. caiu et bombsts recentiores hic ar 2 qsi hoc sit ex mente st et idem sequunt mol. hic di. 2 d sequentes nilominus et val. pro 2 p 6 qs oes. n. isti asserunt effm. dist. vr et ꝓprie hre. roēm. idee. et exemplaris creat. ones. ē causa 1a. inmiis virtute eminentr ɔtinens cat. ꝑfectus. et aqua ꝑls. emanare et ꝑticipare suū ū ptr ꝑ q ad ideam. sat ē illa. mus. ɔtinendi effm. ideatū qim fuerit sufficiens. ut agens intelle cam. aspiciens ad illius similitudinē possit ꝓducere talem. effm. sd ad hoc sufficit ꝓdicta ɔtinentia. eminencialis sufficit ut intus aspiciendo et cogdo causā. ɔtinentm. in ea et ex vi illius cognoscat effm. et sstr. ut sit representatiba illius qd n̄ possit prestare nisi ut sic hre aliqd ꝑ qd asimilarintr sufficientr. — — —

dm. tm. ē qd rȝ ē ī idea ut talis sit n̄ sufficit ut impm. causa equivoca in se cōtineat
eminenter effum. cuius ē idea sd opus ē ut aliquo mō. aut roē illum cōtineat fralr. ita
opinant durandus 1 d. 36 q. 3 et oēs scolastici adducti sup dubio 1o et 1o mō dicendi
suar to 1 met d. 25 sect 1 a no 13 usq ad 15 et no 40 vas d. 72 c. 1 c. 2 et hoc
faciunt st. vonab. et caprol. quas afert et pt qa idea ē fra extra. effus. ideat igo
debet aliquo mō. fralr. cōtinere effum. ideatum. - Cfr. 1o qa idea respicit effum.
impm. aliqd imitabile ab eo 2m suā ppriā roēm. et effus. ideatus respicit ideam
impm. imitabilē illius sd rȝ ē sm. cōtinet aliam eminenter. n̄ vo fralr. ullo mō.
n̄ ve respicit illam ut qd imitabile. neq vicissim respicit ab ea impm. aliqd qd vt ei
assimiletur et illam imitetur go etc. m. cstat et admitt ab adversarijs m. vo pt
inducte. in oib causis equivocis ē sm. eminenter aut virtualr. cōtinent suos effus.
Sur. n. solis lt eminenter cōtineat calorem adeo n̄ pt ē exemplar aut idea illius
eo qd nullo mō. fralr. cōtinet illū. et ob eamdē roēm. n̄ pt ut dixi qd ad assimilatm.
illius pducit calor. et sic de alijs - Cfr. 2o qa in oi re q ē idea alterius dat aliquis
mus. cōtinentie. fralis roē. alicuius cōvenientie. et similitudinis qm. tunc ad in vicem go etc.

Advertendū ē ad roēm. idee. n̄ requiri ut in ē specie. cōtineat fralr effum
aut ut sint eiusdē spēi. neq ut inter ea det similitudo. inus. entitatibo sd sufficit
ut aliqd fralr. existens in idea correspondeat 2m similitudinē. et cōvenientiā intentionalem
qm. qdē hēt spēs expressa. et fralis representatio intentionalis rei faciende. cū ipsa re.
et etm. sufficit similitudo. in pportione figura. et alijs huiusmi. q hēt imago picta cū hoē.
aut cū alio exemplari -

Unde cstat ad fundamentū oppositum. Rx. n. negando m. ea n. ē falsa ut iam ostendimus roe
et exis ad pparationē. vo dicimus minus requiri ad hoc ut aliqd sit rō fralis obiectibo
et detrahibō cogdi. aliud qm. ad hoc ut sit idea et causa exemplaris idem pducendi
n. ut sit rō cogdi sufficit ut ex nā sua hēat car cnexionē. qm. hēt ē libr causa
effus. cū suo effu. ad hoc vo ut sit idea eiusdē requirit ut aliquo mō. fralr.
eum cōtineat et ut rȝ ideatum 2m suā spēm. sit ad instar. et imitatm. idee.
pr qm. sum ē regulat. et mensurat -

dubium 4 ē An idea cstituat in suo ē p hoc qd sit cognita ut oēm qd
ē. saltm. requirat ut cognoscat ad hoc ut possit exercere. suā causalitatem -

dico 1o idea n̄ cōsistit neq cstituit in suo ē pprio et essiali. p denominatm
cogniti in hac ut. videtur colli. oēs qa dicunt ideam ē exemplar ad qd inspiciens
artifex.

operar unde sumit productio qa denom^o. cogniti supponit in re cognita illud ut formę exemplaris ad cuius similitudinem i factibilis effect. ab agente intuali. sed in hoc ut proprie et intrinsecus tota sua idea. ergo denom^o. cogniti i extrinseca causam illius nam propter hanc rem quia prescise per hoc. quod aliqua res cognoscat sm accipit ut denominationem cogniti atque agens intualis in effectu. cum producit non intendit conformitatem. et similitudinem inducere cum re cognita quoad hanc denominationem. sed quoad aliud ut nale. aut artificiale quod in ea supponit et cognoscitur tum etiam. inducere. in oi idea tam obiectiva quam formali. nam quando artifex pingit imaginem. ad imitationem alicuius rei realis. aut alterius figurę pictę. cogo supponi in re obiectiva quod quod. i imitandum. quando vero cogo. rei faciendę. se hunc ut idea ipse prout. ante quam reflexe cognoscat et accipiat denominationem cogniti. quo formaliter dirigatur et ad instar cuius repręsentationis et imaginis expressę producat effect. nam vero constat ex dictis idea. —

dico 2º ad hoc ut idea obiectiva exerceat suam causalitatem. pendet immediate a conditione aplicante. ab ipsa cognitione. qua actualiter cognoscitur in hac etiam. ut videntur convenire. DD. quando dicunt ideam aspectam ab artifice. concurrere ad productionem effect. et probatur quia ad hoc ut idea obiectiva causet effectum. idearum opus i ut actu obiiciatur agenti intuali. sed non potest obiici nisi media cognitione. ergo saltem ut conditione. aplicante pendet ab ea. nam constat et nam probatur quia idea obiectiva causat effectum. dirigendo obiective agens intuale. ut ad instar illius formę quam. animadvertit et inspicit in exemplari format effectum. atque non potest animadvertere et inspicere nisi actu ut. aliquod obiiciatur et ab eo cognoscatur — confirmatur quia licet tota formalis ratio movendi et alliciendi voluntatem. sit bonitas obiectiva finis adhuc non potest exercere suam causalitatem aut actu finalizare nisi dependenter a cognitione. immediate conditione. ergo licet tota formalis ratio ideę. salvetur in re et exemplari obiectivo adhuc non poterit exercere suam causalitatem. nisi dependenter a cognitione. atque constat consequentia vero i bona. ob eamdem nam agens intuale. non producit effectum. similem. alteri nisi volendo. non potest autem velle nisi precognoscat id quod vult quia nil volitum quin precognitum. — —

dico 3 quando idea i conceptus formalis et directivus rei faciendę. ad hoc ut exerceat suam causalitatem non necessario pendet absolute loquendo. a cognitione reflexa qua artifex illam cogitat et aspiciat ita opinantur multi. etc. qui extendunt rationem ideę ad conceptum formalem. et probatur 1º quia quando idea i conceptus formalis. rei faciendę seipsa i sufficienter aplicata et iuncta artifici ad hoc ut dirigat et dirigat eius operationem ut sit talis qualis requiritur ad hoc ut res artificialis producatur similis et ad instar ideę. ergo non i necessaria absolute. cognitio reflexa consequentia i bona quia si aliqua ratione esset necessaria

maxime ut ...

neg͞a maxime ut g͞e ideo aplicanꝫ ut diximuꝫ de idea obiectiba an͞g ꝑt pr͞a sup͞hy fralis i intre inipso artifice sibi ꝑ vera͞m inspiciōnem ut in hoc et in Angelo sibi ꝑidentitm ut in deo suphy vº q͞ sic se hēt satis intime et sufir͞ i aplicatus ad fral͞r dirigendū ipsū artificium ut posit ꝯficere opus artificiale —

2º ꝑt expā sepe n͞ artifex creatus q͞ n͞ hēt ideam obiectibam sd sm fralem ꝯficit rem artificialem abs͞q tali actu reflexo n͞ sepe scribit pingit aut edificat q͞ m hēat

d. talem reflexionē sª sui actum directū ut q͞libet ꝑt animadvertere ipse q͞do facit aliquē rem artificialem ad extra — —

ex hac ut ꝯstat 1º q͞d lz deus necesᵒ cognoscat reflexe sup͞hi fralem q͞uo fram mum et rocm cuiuslibet creē facilis q͞ q͞ dē supy fralis hēt rōcm idee ut vidibimus infra adu͞ hec necesitas reflexe cogꝯ n͞ ponit ut ipsa idea posit ab͞ causare sd ponit ob infam ꝑfectionē suę divine q͞ nil incognitū ꝑt relinquere si autm seipsā suam q͞ intram reprexentacionē q͞ua q͞uocūq mo ce roi cognoscit obā ignoraret aliq͞d incognitum relinqueret et etm ꝑt poni ut ꝑfectiori mo deus vtat sua idea ut dicimus —

2º ꝯstat n͞ bene ꝑdire aliquos dicentes ideam ꝑdictam ad hoc ut incipiat causare pendere q͞ dē a cogᵉ reflexa q͞ua cognoscat n͞ tm ce necm ut toto tempore q͞uo artifex durat operando rem artificialem durat etm talis reflexio q͞ si n͞ n͞ bene ꝑdiunt n͞ fundā adducta n͞ minus ꝑuant n͞ dari necesitatm q͞uoad ꝯtinuacionē q͞ quoad incepcionem si autm rogas an saltm q͞do artifex ꝑcogni reflexā cogit ꝑdictā ideam ꝑfectiori mo ea vtat q͞m q͞do n͞ cogit — R͞ affirmatibe n͞ q͞do intrbenit reflexio et ꝯparat idea ad ideatū melius ꝯmensurat et difinit frā q͞m debet hēre effus artificialis ꝑducendus ab artifice ꝑ ideam et hac roe idea dia q͞ e suphy fralis ponitr in deo n͞ sm ut q͞uo illi ingit sd etm ut q͞d deus ingit ut aperte ꝑ hic ar 2 ad 2 et artifex creatus etm hēt talem reflexionem q͞do bult oia exacte operari ꝑt sepe n͞ advertat talem reflexionē et ꝯparacionē dificile n͞ e hēre memini ad vertam sª actus internos — —

si rogas 2º an ad roēm idee requirat ut agens q͞do illam imitat libere operet — R͞ negatibe ut mol hic dē 2 sufficit n͞ ut agat ꝑ intellm et voluntatm et ut ꝑducat effum ꝑ ꝯceptum ad instar illius idee q͞ necesᵒ operet tunc n͞ adm dessequit ab agi nali q͞d n͞ ꝑcipit effum q͞uem ꝑducit et ea et ideo si ꝑ impole deus necesᵒ operaret ad extra q͞d multi tribuunt Aris adm in ꝑducere creaē vteret idea — —

6 praeligit et declarat difō idea in coi —

Ex dictis pro resolutione praecedentium dubiorum constat 1° quid ea de re idea. erit pro eligenda communi vocatione obiecti definitio intra quod ut vidimus veniunt tum res quae obiicitur menti artificis ut exemplar imitabile ad effectum producendum quam etiam species talis quae formaliter cognoscendo dictat et dictitat modum et rationem rei faciendae. unde idea in communi sumpta debet definiri idea est forma extrinseca sciens ad instar cuius agens per rationem effectum producere intendit alia non definitio quae magis limitata sunt traduntur pro una aut altera acceptione ideae ut vidimus in 1° puncto —

2° pro declaratione huius definitionis adverte quod idea dicitur forma extrinseca sciens ad eam distinguendam a forma intrinseca informante et constituente effectum quam causa pro sui exhibitione ideam non habet tamen forma determinata mentem agendi quam fieri debet effectus producendus ab ea et ab artifice id tantum praestat mentem determinantibus extrinsecum effectus absque eo quod illis se exhibeat dicitur ad instar cuius quia idea debet habere talem mentem agendi ut sit imitabilis ab effectu producendo pro eam taliter ut inter ea sit debita dispositio ut reperiatur etiam similitudo inter eam per propriam rationem quae reperitur in effectu ideato dicitur etiam ut agens per rationem effectum sic producere intendat non si agens producat effectum similem sibi non quia illum per rationem concipit sed quia agens univocum non habet rationem ideae et ideo Arist. quod de veritate art. 1 ait in agentibus naturalibus non habere locum exemplar proprie loquendo quod producant effectus et formas similes suis naturalibus formis eo quod non possunt ex intentione dirigere suam operationem ut producant effectum ad imitationem talium formarum et pariter eamdem rationem si agens per intentionem producat unam rem similem alteri casu quidem et non ex sua intentione non habet rationem ideae illa res cui altera producitur similis —

3° hinc constat inter ideam et effectum ideatum dari relationem nam idea respicit effectum ut quod imitabile et quod se habet mentem regulam et mensuram illius, effectus vero respicit ideam tamquam quod imitatibus et illius et ut quod mensuratum et regulatum aut regulabile an vero idea formaliter in suo esse dicat praedictum respectum. an vero de connotato solum dicimus infra in qu. 3 ubi constabit an talis respectus sit semper realis an vero rationis —

Quaestio 2a de idea divina quoad An et quid sit in ipso deo —

resolutio huius difficultatis facilis erit ex dictis pro quaestionibus praecedentibus et in ipsis omnes antiqui philosophi et patres ecclesiae tamquam omnino certum supponunt in deo dari ideam divinam pro quo videndi specialiter sunt socrates plato et Aris. quos afferunt commentatores hic art. 1 et cum dionisio nazianzeno, clemente, et aliis inter quos Aug. l. 1 retractationum c. 3 inquit quod qui negat ideam et sequitur ut dicat deum irrationabiliter fecisse quae fecit et ideo boetius l. 3 de consolatione metro 9 agendo de deo dicit tu cuncta superno ducis ab exemplo pulcrum pulcherrimus ipse mundum mente gerens. unde solum restat ut quid sit idea divina dicamus —

Sectio 1a ubi expenditur 1a assertio circa in mente divina esse illius ideas non vero essentiam divinam

aliqui

aliqui scotistae opinati sunt creaturam dei non habere ut creatura futura rationem ideae creatae sed ipsas
creaturas productas ab intellectu divino et in eo obiectivo existentes esse ideas divinas. cardinalis creaturae quae sunt ad extra
producibiles. et consequenter asserunt ideas divinas non esse aliquid quod sit formaliter in deo aut indicatum in illo
sed potius quod distinctum. et dicat ordinem et habitudinem ad cognitionem divinam per quam cognoscuntur
et ideo ut cognitas esse aeternas et expertes generationis et corruptionis sed in cognitione divina quod
in suo proprio et intra esse in tempore incipiant et desinant ita sentiunt scotus 1 di 35
q 2 ubi occamus q 5 gab. q 2 ar 2 notare 2 durandus di. 36 q 3 Aliacus 1 q 6 ar 3
gerson de vita spirituali lect 1 colare 22 et idem indicat provale. maior 1 di 35 q 2 et
falso ricardus di. 36 ar 2 q 2 quamvis ait ideam intra alias acceptiones sic accipi pro —
sed prima pars huius sententiae n. ut ait durandus citatus inter ea quae extra dei posse imaginari habere
rationem ideae creatae quod non illi conveniat ut creatura ut quod subsistere vivere intelligere alia
sunt propria solius dei ut quod simpliciter infinitum esse a se esse deum et unum sed creaturae habent etiam
praedicata et perfectiones quae illis solis conveniunt ut distinguunt a deo s. homini ut discursibus
et cuilibet rei specifice convenit sua differentia maxime peculiaris et infima quo supposito sic
fit argumentum si deus et creaturae sumantur secundum perfectiones quae unicuique sunt propriae nec deus potest
habere ullo modo rationem ideae nec creaturae rationem suae ideae si vero sumantur secundum perfectiones et praedicata
eis communia deus non potest vel ut perfecte habere rationem ideae ergo nullo modo potest ut prima pars ut sic
ostendimus quia quod est idea sub aliqua ratione debet habere talem modum essendi ut sit imitabilis
ab eius ideato atque deus non est imitabilis a creatura in ratione unius et trini in ratione entis infi-
niti a se neque ipsius aut eo in ratione talis entis finiti imitatur illud esse proprium dei cui
ut sic potius opponantur unde sumitur probatio in quod ubi est vera et perfecta ratio ideae debet
dari perfecta ratio imitationis atque perfecta ratio imitationis tunc sola datur quando res quae imitatur
aliam illi assimilatur secundum suum proprium et specificum esse non vero quando solum conveniunt in aliqua ratione
communi analoga et datur aliqua imperfecta imitatio secundum quam etiam potest sedi ut perfecta ratio ideae.
in esse rei dei rationem creaturae —

ostenditur prima pars illud est idea in deo quo cognito et ablato omni alio potest ut artifex intellectualis agere.
sed si per impossibile deus cognosceret tantum suam essentiam et non creaturas non posset eas producere
ut agens intellectuale secus vero si cognosceret creaturas ergo non si cognosceret ergo essentia divina non habet rationem ideae —
unde sumitur et probatio per 2 partem huius sententiae quae creaturae quae sunt obiective in mente divina antequam
producantur communiter dicuntur ideae ergo vere et proprie sunt ideae divinae atque potest quod creaturae ut sic sunt obiective
existentes in mente divina ad quarum imitationem deus vult producere et reipsa producit easdem
creaturas ad extra atque hoc sufficit ad rationem ideae — —
2° potest quod eodem modo ponendae ideae in mente divina quo ponimus in mente artificis

creati

sed in ipsius mente cum eadem res artificialis producat ideam sui ipsius ut efficiendam ergo
in mente divina creaturae cognitae sunt ideae earundem ut producuntur ad extra non obstat quod omnibus illis
obveniat eadem denominatio ideae non enim quod artifex repraesentet in mente obiective aliud quod habeat
rationem ideae nisi eandem rem efficiendam ut cognitam et quod aliquando aliud omnino habeat adhuc
id in principio non pro hoc solum quod praecipiat eandem rem producendam hic quod praesupponit agens
intellectuale ad producendum effectum ad similitudinem ideae et exemplaris — ergo quod in idea divina
non debet poni plus quam requirat ad hoc ut deus operetur modo intellectuali ut distinguitur contra
modum operandi naturalem sed ad hoc sufficit ut ex creatura cognita producat eandem creaturam
ad extra ergo creatura ut cognita a deo habet rationem ideae divinae — —

Ante resolutionem pro ingenuitate Scoti advertendum est quod Scotus in loco citato ait creaturas ab aeterno
habere esse diminutum in quo producuntur ab actu divini intellectus et tamen quod habent esse diminutum
non intelligit creaturas ab aeterno habere extra causas et in se ipsis aliquam minimam existentiam realem
actualem et sic esse medium inter carentiam existentiae realis quam habent quando in tempore producuntur
per creationem a solo deo ut scilicet causa 2 et inter illud esse quod habent creaturae sub obiectivis praesentes
et existentes in mente divina ex hoc quod cognoscantur sed per esse diminutum sine dubio intelligit
solum hoc esse obiectivum quod explicuimus atque certum omnino est creaturas omnes tamen esse solum
possibiles seu posse quam tamen esse actualis existentiae quam in tempore habuerunt fuisse ab aeterno praesentes
obiective in mente dei seu esse illarum ab aeterno habere cognitionem divinam et obiectivas fuisse in intellectu
dei per exprimendo repraesentationem earum et aliquo modo eas producunt in esse obiectivo unde
Ubaldensis sed [illegible] Scoto illud esse diminutum et ideo merito Vasquez hic disputatione 70 c. 2 ait
severius quam par est aliquos recentiores notare illum modum loquendi Scoti forte quod illius
mentem non sunt assecuti non existimavit aut asseruit Scotus creaturas habere existentiam actualem
mediam inter non esse earum et inter existentiam earundem extra proprias causas et ita frustra alii
laborant in impugnando illud esse diminutum — —

Nunc supponendum est ex dictis in nostra disputatione 4 c. quaestione 4 praedicationes proprias creaturarum non esse
formaliter in deo et ideo creaturas 2m earum proprias rationes non esse formaliter ipsum deum neque existere
in eo formaliter et ideo omnes damnant errorem Wicleps et Joannis Hus dicentis haec propositiones
esse absolute et simpliciter veras omnis creatura est deus et quodlibet est deus 3a quem errorem videndum
est quod diximus in loco citato et Vasquez hic d. 70 quo explicando mentem istorum haereticorum ait
illos non tamen in re quam in modo loquendi errasse eo quod non intenderint asserere creaturas eas secundum esse
proprium esse ipsum deum sed tamen 2m esse intelligibile earum quod existimarunt sufficere ad absolute asserendas
illas propositiones — —

Agendo autem de hac propositione creatura 2m esse intelligibile aut ideabile est deus bene ait Vasquez citatus

hæc 2m sensū n. et ut sumi p. respectu fī. dio. quem deus hēt de qualibet crea. et in isto sensu vū ē dicere hoīem aut qmlibt aliam creām 2m suū ē ingibile aut idealē quem hēt in deo ē ipsū deū cū respectus fī dius sit idem cū deo et ut sumi p. respectu obiectivo creē. l. p. ipsa crea ut hēt cogm dīam et ut sic n ē vū dicere creām 2m ē ingibile qd hēt in deo ē ipsū deum. —

his suppositis sit 1o idea dīa vē et proprie loqdo n ē ulla crea. p ut ē obiectivis q̄ sensus in mente et cogē. dīa. sumendo cogm hanc sm p dictione hanc cētt adeo certam iudicant aliqui Tomistæ recentiores ut iudicent oppam opoem scoti temerariā ē qsi sine fundō suffi. adversare coi sn. pp et dd. sd certe videntur excedere in hac censura n. lr nra 1o sit magis consona mo loqdi pp et xo mentem pluriū dd. et Scotus ut videbis inmus adeo m. neqs pp. neqs antiqui scolastici cam expresse pponunt sd ex illor doctrina colligitur qbus operunt p ratī dīam ē ideam creaē et insp. p oppā ponēō aliq graves scolastici q p se asserunt p qdl. fundū ut vidimus et hic sufficiunt ne oppa opinio censear temeraria ut n censeur ab aliqs recentioribus nram mi. sa. tenent st hic ar 1 ubi cai et Tomistæ moderni imo et ali comentatores ut mol de 2 val. p 2 var de 3 ē 2 suar to 1 mā dī 21 suē. 1 a no 11 usque ad 15 ex antiquioribus vo Alex ipe q 23 membro 4 ar 1 albertus 1 dī 35 ar 9 ubi vonab. ar 1 q 1 egidius dī 36 ar 2 q 2 dionisius argentinus q 1 ar 1 et alii —

Et pr 1o apriori qa idea ē frā extra ad cuius imitationem agens p roem pduit aliqd aliud sd qlibt crea. ē p scipiō adeo n ē dyta. ab cadē ... q ē pduita ad extra nec qr pduci ad instar sui go crea ē ē p scipita adeo n pt ē idea dīa. p qm deus pduceat ad extra eamdē creām. tali ars. exprofsus. p vatū ē q pudenti ut 2 indubio 2o et coā ē bona — sfr. qa deus scisō absē, pt causare creās ad extra sd n pt illas causare nisi hēat. p conseqs ideam go idea dīa n ē ipsa crea ē causae mī pr qa insa virtus dei, ptē ut posit pducere effm absqs adiumento alterius scausē. creat p ryerhim si deus operet. qbum. pt. m vo ostar qa deus qdqd operar adextra operar ut artifex intellis et sequenter p aliqm ideā. coā vo ē bona qa alr iam deus poneret semper pendens in sua operatione a crea. — —

3o pr qa in deo pummus reperire aliqd frālr in ipso existens sibi q idicatumqd vē et proprie hēat roem. idē. dīē. go ineo et n in aliqua crea. ysy hī rō talis idee. p vi huius argui et solius usq faciunt dicunda. sunt sequenti — —

sfr. qa artifex creatus imppercionatus ē ut hēat in operando p idea aliqd increatū frāli.

existens in deo quo est 3o rem artificiatam incrcati obiectum creaturae cum improportionata ut sit idea illius quo modo autem ipsa divina habeat rationem ideae respectu dei dicemus sectione sequenti — —

Ex dictis restat ad fundamentum et primum oppositae sententiae dico non negando tamen deum non in ratione intelligentis in quo obiective una creatura intentionali postulat habere conceptum formalem cuiuslibet rei faciendae et quod cum sit imago intentionalis et expressa cuiuslibet creaturae et maxime specificum illius ideo quod habere rationem ideae dicitur ad instar cuius deus producat creaturas ad extra ut quae est prosequendo in sectione sequenti ad confirmationem dico et imbolui contradictionem in m non dicit ipsa divinitas est notitia qua deus se cognoscit ita etiam notitia qua cognoscit creaturas in nostro posita unde et implicat deum cognoscere suam essentiam et non cognoscere notitiam qua cognoscit nos creaturas —

Dico 2o negando consequentiam non data tali suppositione etiam sequitur quod cognitio divina qua cognoscit creaturas aut ipsae creaturae cognitae habeant rationem ideae atque iam ostensum est ex illo disiuncto creaturas non posse habere rationem ideae dicitur et ita restat ut ipsa cognitio divina etiam materialiter habeat rationem ideae quod nos ostendimus sectione sequenti atque talis cognitio est idea cum ipsa divinitas —

Ad 2m rationem pro prima eiusdem dico negando antecedens ut cuius probationem eadem non requirit ad instar sui necessitatis sibi et ita deus non potest intendere producere creaturas ad similitudinem eandem creaturae quas percepit — Ad 2m dico negando maiorem ad probationem dicimus quod quando artifex creatus non habet obiective in mente aliam rem distinctam ab eo quam intendit producere nullam ideam obiectivam habet sed etiam habet pro idea conceptum formalem rei faciendae quod quidem sufficit ad hoc ut possit producere opus artificiale et ideo non necessario requiritur aliud exemplar obiectivum distinctum realiter a re producenda quam praecognoscit quod quidem nec per se nec per accidens potest esse idea ut praecognita sui ipsius ut producenda in se ille conceptus formalis quo talem rem et eam qua faciendam cognoscimus — —

Ad 3m confirmationem dico negando tamen non ad hoc ut deus operetur ut artifex intentionalis et per artem oportet ut habeat ideam sibi sui intrinsecam accommodatam et proportionatam cum qua creatura est et in mente divina non potest esse idea sui ipsius ut generalem rationem distinctionis formalis quae debet esse inter eam et inter essentiam idearum et insuper eo ipso quod sit creatura est improportionata et insufficiens ut deus ea utatur tamquam idea aqua ut ab exemplari esse dicatur tamquam faciendi creaturam ad extra quia non haec manifesta imperfectio in deo et ideo multi patres ut videbimus damnant sententiam platonis quia voluit divinum intuendo exemplaria ad extra seu extra se condidisse creaturas — —

Sectio 2 ubi ostenditur ideam divinam esse essentiam dei rationem ideae participationis et sub qua ratione —

Dico 1o ideam divinam esse aliquid unum et realiter existens in deo cum ratione participationis nempe ipsa essentia divina ita sentiunt expresse omnes citati sectione praecedente probatur

1° dicunt pp. q semper ideas. divinas. explicant per aliqd increatum qd venit 3° personis

dionisius n. c. 5 de divinis nnb. ait exemplaria cum rones substantificas existentium

et singulariter preexistentes quas theologia predestinationes vocat et vollas voluntates

p. idees. divinas cum rones. sunalis. unite et simpliciter existentes in deo qs predeunt

creas. ad extra accedente cuius voluntate qua vult eas producere et aug. l° 83 qu.

in 46 ait ideas cum principales fras. l. rones. rex stabiles. atq immutabiles e ipsas

formatas n cum ac per hoc eternas ac semper eodem mo. sese hentes. e in dia ingenia

continentur et postea subdit ideas n pu. videri nisi visu vcata et eas. vero cum cat per

participatione fieri ut sit qdqd i et l° 11 de civitate. c 29 et tr 1 in ioan inilla

verba qd factum i inipso vita erat ait creas. ideo vivere in deo qa idea

creat. in deo i vita ipsius. et adversus manicheum prvat lapidem n vivere ut illi

male inferebat ex verbis ioanis citatis sed ideam lapidis qa i ipse deus. e dia.

v̄a n̄ū nisi idea dia. sit eē dia inqua consistit vita ipsius dū per hoc etiam

faciunt voces 3 de consolat. metro 9 ubi ideam diam. appellat exemplum supremum

et illi pp. q reiiciunt platonem qs. vr. asserere deum. aspiciendo exemplaria

extra se mundum condidisse eiusmi. cum insistens colare parenetica agentes. eusebius

sesariensis l° 11 de preparat. evangelica c 11 nazianzenus orat 33 e i l de theologia

qa ut ait aug. citatus agendo de ideis divinis has rones ubi arbitrandum i cum.

nisi in mente ipsa creatoris n. n. extra se qdem. positum intuebat ut 2mo

constitueret qd c. intuebat n. hoc opinari sacrilegium e —

2° pr a suff. pium. enumerat. qa idea dia. qua utit deus in operando

i aliqd creatum. l. increatum sd n i aliqd creatum. ut ostendimus superpcedenti

go i aliqd increatum —

3° pr qa rm. artificij et inns. increati accommodatissa et sufficientissa idea cuius

e se hr ut fra increa. sd huiusmi. i eē dia. — 2 ftar qa pp. dia conveniunt

oia. e requirunt ad rocm. idea. ut sic go i vr idea et ipse i dia. go i idea

dia. sm. rptat mo. discas. in explicando sub qua roe accipienda sit eē dia.

ut ei conveniat et adaptari possit defo. ut noa. idea inqua l diversio etm inter iusos dd.

ut ei conveniat et adaptari possit defo. ut nota. idea inqua e diversio etiam inter ipsos dd.

nobiscum defendentes nam. dici ut n creat cum ideam diam. n. ii mus. dicendi

asserit eē dam. dei. qs i obm. trium eminenter. continens cum creat aquo imem. ars contra

pp. illud participare ut sic inpm. hcre. rocm. idea aut exemplaris obiectivi divini qua

utit deus

ad pducendas creas. ita explicant et aperiunt egidius 1 d. 36 ar 2 q. 2 ad 2 himricus

q. libeto 9 q. 2 ferrara 1 [illegible] gentes c. 49 mol. hic d. 2 ar. 1 et tomiste recentiores

cum caie. ar. 2 q. ideo ait accidentariu esse ess. dis existere intrinsice et fratr. in ipso deo

ut heat vam roem. ideae. quo vtar ad producendu creat. si n. p impossi ut sic n existeret

in deo sed sm obiectivae p hoc s. qd ditas ehs eminenter sitinet creas esse obm

intys. divini. Intellectus illius cogm adue here roem. ideae et qd esse requisitu

ut exercere posset suam causalitatem et hanc existimat a mentem. S. T. fundame

quo essa dia sumpta ut eminenter sitinet creas. et oem pfectionem ppriam

car. hic tale. a ut ad instar et similitudinem illius possint pduci creae ab artifice

intellectu pponente sibi ciusmi exemplar. p cognitm go essa sumpta sub ea roe

hic nam. ideae dis qa ostat q illa sufft ut dicamus qd aliqua res hic roem.

ideae reu artificij creati si sic sit talis ut proposita obiectivae in sua mente ad

instar illius aliam facit ut posset facere. ans pt q sufft ut una res sitineat

eminenter aliam ut ad instar illius posset alia fieri —

Si autem ab his dd. petes an essa dia sub alio mo et roe sumpta heat roem.

ideae — Respondent negatiue ut videre e apd. caie. et himricum citatos alii vo et n expresse

tacite tm eam negant ehs. n assignant alium modum et pt q essa dia sub

nulla alia roe pt sumi sub qua sit imitabilis a creis in ea specie car. go

sub nulla alia roe pt a idea car —

2s modus dicendi admittit q. dr essam diam here roem ideae mo explicato

ab ca adversis p 1o mo dicendi sed addit here etiam roem ideae ut e scientias

fratrs. et notitia qua deus fratr. cognoscit qualr vna quaeq res e facienda

ita sentit val. hic pto 2o. 6 6 q ait qd s. T. dicentis essam diam

a ideam creat. utroq mo pt vel ingi et vt qu crei e. fiunt a deo

ab et fiunt ad similitudinem. et modum quo ipse cognoscit a faciendas et illas

habituras a inse. sed ista cogo. dia e inuo essa dei go sub hac roe etiam verificatur

qd ad similitudinem esse. dia fiunt creae. ad extra et astr. eam sub hac roe

hic qd requirit ad ideam — —

dico 2o pualior e modus 3s dicendi q. aperit duo 1m e essam diam here

roem ideae ehs e spes expressa creat. et fralis cogo qua deus fratr. cognoscit

quo mo sint faciendae 2m e ideam diam n here. roem ideae. sub ullo alio mo

etiam ut eminenter sitinet creas. ita opinant vonab. 1 d. 35 q. 1 suar. ubi capreolus

d. 36 q. 1 ar 1 ad 1m durandi suar 1o mit d. 25 sect 1 a no 11 usq ad 15

et a no 25 usq ad finem vaz. hic d. 72 c. 2 q. p hoc asserit et explicat S. T. infra

q. 15 ar 4

ub. ait creas. ē in deo. ut in cognoscente. ita ut sit ē causam eadem. p intum.
et istr. dum ē ideam. creat ut cognoscis ē et ibidem ait essam diū ē ideam.
creat. ppr ē principalis 2m aliquem mum. sitidinis nemp. repraesentationis val.
etm. citatus tenet etm. 2a pm. nrē. ui ē ademipt. 1o — —

pt. 2o qa pp. agendo de ideis divinis dicunt eas ē fras. ingibiles. diū.
et ita agnoscunt deo virt. rocm. ideg ut ē ingirs. p quo videndo si ē adduximus
in ue 2. et eodē mō loquunt phi. antiqui. ut videre apd eugubinū 1o 2 de perenni
philo. et 20 q ait socratm et platonē posuisse ideas in cogitationis — —

et 2m plutarcū et 2m philonem et plotinum idem ē diam. mentm.
atq deus idem ē totam idear seriem atq ipsam immensam dei sapientiā.
et 2m trismegistum et caldeos ideas ē patris cogs. ex qb loquutionis manifeste
istat. donum ē menti pp. et phos essam. diam. sub roe notitig et cogs
creat. faciendae ē ideam eadem. — — 2o pt qa in notitia diā. qua deus
cogit qmlibt creatm. et mum. faciendi illam stinc fralr. aliquo mō. eius na.
sequita et indua. s. in ē repraesentatibus go talis notitia. hi rocm ideg.
dig. pt eoā qa id sufit ut notiā. sit talis frā ut ad eius sitidinem deus
possit pducere qmlibt creatm. ad extrā st ipsa ex nā sua postulat et st deus
ut supremus artifex intualis. intendit atq nil aliud requirit ad rocm ideg
ut istat ex dictis qe pcedenti sur. 2 qb intr efum. et intr ideam sm die. sitido
intencionalis roi. eius ideae fralr repraesentat rem faciendā ifr qa ea notitia
diā detrat. autm. extram. dei ut p eam pducat efum talis nrē et ipsi cognatio
ab va cogs dirigit ut ē artifex intualis go eadem ē idea divina —

2a ps nrē ui pt qa res qhs eminentr. stinet aliam ut causa equivoca
illius ni pt sumi ut exemplar ab ullo intelectu. etm. perspicacisso ut ad illius
imitatm. efum pducat eū ut sic. causa postulet ē diversē rois ab efu. go
essa diā. sumpta 2m ytam. rocm. ni pt ē idea creat. ans. pbatū ē pcedenti.
sur 2. in dubio 3 coā vo. ē bonaga in roē causē equivocē nullae mī equivoca
et diversē rois ab efu. ai ē deus —

Si autm rogs cur. dionisius citatus in ue 2 definiat ideam. p voluntatm diā.
si ea ptinet ad intum. et notitiā diam. — R dionisiū ibi 2stinisse ideas dias.
in essā ut hit rocm sūg. et artis quē adim qa detrat p liverā voluntatm.
ad pducendos efus ideatos ad instar ideg. et exemplaris divini et istr ut ideae diū
aetu causat et ita sit idea aetu ideo qa ad hoc requirit et inco includit detratio
voluntatis dig.

definitã ideo p illam lr fralr. ostitat in actu intus. et cũ hoc vr. coincidere idqd

ait var hic dist 7a c. 2 ideo definiri a dionisio ideam p voluntatem lr fralr

ad intũ ptineat qr voluntas dirita p intum et ideam ipsã operat sicut

electio in moralib qd qz intui tribuit lr fralr ad voluntatem ptineat co qd

supponit directionem intus a qua causat –

ex his cstat 1o n ũ accidentariũ. sd p se coire idee dic ũ intre et fralr in deo

n. qdo ideas ipse fralis ccpius. et noticia qua artifex cognoscit num rei faciende

postulat inn. cogdi p veram inhesm. aut p identitatem. 2o cstat essam

diam. cum sub roe idee n ũ qd nocionale aut psonale. cbenieris vni psone

et n alijs n. ro cogis et noticie. ssialis representantis creas. st et essa ĩ qd absum

et cbenieris 3s divinis psonis cbenit ei deo ut deus ĩ vnde si pimpole ineo n

sit trinitas psonar nec. V. pductum sd vnica sm. psona improducta ut

existimant gentiles adhuc esset in deo creat idea n suus ac mo ĩ et ita

creavit Aliamus 1e 6 ar 3o dicendo roem idee dic coire filio et spui sto.

quod si psone pducte n vo psone patris nec esse dic cũ sint qd impductũ pcedit

·n· ex falso fundo. cũ ·n· ut vidimus sicut pcedenti dixerit cream pducilem

pceptam adeo ũ ideam sui ipsius ut ĩ pducta vtr loqdo. existimavit de

roe idee ineoi ũ ut sit qd pducile et ideo psonas pducibs filii et spus sti

pcognitas ũ ideas sui ipsar ut sr pducte st go in nra veriori sa nulla crea

et pconcepta adeo pt ũ idea sui ipsius multo minus ipse psone dia potrunt

ũ ideae sui ipsar. unde ro idee creae ĩ impersonis reqrit cũ cbenit roi esse.

dic. n ut roi alicuius psonalitatis –

3o lr ideadia. ad pducendas creas sit qd coe toti trinitati adhuc tm p acomodatm.

soli filio specialr attribuit ro idee. et qd sit idea et causa ĩ qa idea dia

ptinet fralr. et explicite ad lineam intus. et sic dic p ĩ filius gerar oia

autm ĩ ex visus psessionis cbeniunt et coant alicui psone ũ dĩ specialr.

tribuunt sic ·n· ob hac roem. spui. sto tribuit specialr amor et tribuunt

opera grẽ. eius sr effus. amoris p quem. ille pcedit et filio tribuit qd sit sapia.

genita et ob eamdem roem tribuit qd sit idea creax et in hoc sensu st infra

qe 41 ar 3 dixit soli filio dũ coire vi sue generationis et p aproprationi

ũ pcipiũ creae cũ pcedat p intum sapiam. et ideam p ĩ facta st oia. ut aug.

cum ob eamdẽ roem sepe ait oia ũ verbo ut in arte et idea p qm oia fiunt

et insr qo patri tribuit cipoa specialr et mundi pductio ideo dr qd pat intuendo

suã ideam nempe. V. pduxit hoc vniversũ –

4o cstat ideas creax ũ in deo fralr st ĩpsa essa et sapia. dia. ĩ fralr idea

illar lr ipse cree n sint in deo fralr. sd sm virtute eminentr et obiichbe – ultimo

cstat

ad fundum̃ ēd ꝑ se adaequabat et mḡ dicendi Dꝫ n. negdō. ant et eius ꝑuationem ut ostendim̃
hic ē magistr. ex professo. stm̃ ēt l sut 2 dubio 3 ib autem. ēd ꝑ se abulit 2e mḡ
ꝑuat tā ꝑm. nrē secundē aū — —

Sd adue 3a 2a ar ut ꝑ 1o mō. dicendi ob: ēa ideę 3venire debet ē ꝑncipiū cogȳ.
aut cogdi rem. ad ipsius imitatm̃. ꝑducendā. sd hoc 3venit ysi diā ēhy. ē rō
obiectiva aut obm̃. Trium 3tneny eminentr. creāy. ri vo ēhy. ē ipsa. noticia
creaz. ut mi ēuo ē faciendę go ysā diā sumpta 1o mō. ē idea creaz ri vo sumpta
2o mō. m̃ ꝑt ex π hic ār l 3pore ubi dicit de roē ideę ē ut sit ꝑncipiū cogȳ.
et efficiendi rem̃. ꝑducendā. ad ipsius similitudinē m̃ vo 3stat Dꝫ m̃. negdō. m̃ lodo
ut loquit de ꝑncipio obiectivo aut de roē obiectiva frali cogdi aliud ut obm̃. male.
n. in his ut fatent aliq ex adversariis ideis obiectivis artificis creati idn̄
3venit ēa ut bene ait mol. hic de 2 ri aparat. mḡ ēuo exemplar sit rō.
ut talis artifex cogeat rem̃. artificialem. ēm. ē efficturus in singulari Lrexco
posit aliqualr. 3ncere mum̃ ēum in spē. ē illa habitura ut patebit discurrenti
ꝑ exemplaria artificialia obiectiva ēs utent artifices insi π in eo loco ri
explicat an loquar de ꝑncipio obiectivo imo potius sur lo mut de 2 ysur l.
no 29 illum ingit de ꝑncipio. frali cogdi. aut cogȳ ēd ꝗdem pt uericari.
ēhy sepe idea ē ipsa cogō. ꝑ ēm. 3stituit fralr cognitis. tmēm ꝑ principiū.
ēhy sepe idea ē ipsa cogō. ꝑ ēm. 3stituit fralr cogury. tmēm ꝑ principiū.
frali. ut optime het locū in nrō. proposito. n. ysā diā ēhy ē cogō rez. faciendae
ē cogō eardem. — — —

Sectio 3. An idea diā ꝑtineat ad sciam̃. practicam. l. speculativam — dū —

resolutio facile colligit ex dictis ut itaq sit uo idea diā ꝑcise sumpta spectat
ad roem̃ scię practicę dū ita opinant albertus l de 36 ar 2 ubi durandus
de 36 ēt 4 ut recentiores complutę hic ar 3 ēo aserrunt ideam. cm̃. ru. rex polin
ē nec 11 nec fuere nec erunt ē adu fralr practicā. tenent cm̃ alii 3mentatores
ut mol. ar 3 bal. pto 4 var de 79 ce 2 ut sur to l mu de 25 sur l ano 25
et sur 2 ut pt ēa idea diā ꝑcise sumpta 3sistit in cogē. seu scientia frali ēuem.
deus het de rē operabili ut facienda ꝑut facienda ē dictando mum̃ ēuo debet
fieri sd huiusmī cogō ꝑtinet ad sciam̃. practicā go etc —

Advertendū ē nos. fuisse loquutos de idea diā ꝑcise sumpta n. eadē cogō.
ꝑ ēm. deus mō practico mō cognoscit creāy. cm̃ illa specular. eaz ēddita
et ē sl. speculativa sd ut ꝑfuere loquendo ēhy ystaugō het roem̃ ideā potius
reduit ad sciam. practicā — —

ex hac ac ex dictis ~~secte~~ [secte] pcedenti infert qd Scotus vere dicit qd alij opinant nempe quam diam. n. e rom. fralem. obiectivam cogdi creas imo si pimpossi bili deus n. se cognosceret dum mo cogeret creas nempe faciendi illas sit mo cogit adhuc haberet ideas creas. a posset ut artifex inmedi. eas pducere ad extra unde quoad hanc causalitatem ideae pcausis se habet cogo. quo deus sua essam cogit et ad hoc ut sit ro cogis creas se habeat p se n. essa dia ut e cogo sumi i ro cogdi creas ut late ostendimus so. ca. qm 4a st —

Sd 3a ctm positam opinar. ocamus n. 2 di 35 q. 6. ait ideam. diam propie. n. ptinere ad sciam. speculativam nec ad practica sd ipse n. afert pse alicam. rom. nec arte pt aferre. n. ille mus cogdi quam habet cogo. q e dia idea ptinet ve ut vidimus ad sciam. practica a ipse scio inuoi ad aequare dividi in illa duo membra unde q liber scia in particularis ad aliqd ipsius debet ptinere —

Alii vo Ti q opinant sciam qm. deus habet de rebus q numqm futurae sunt n. e actu practica. sd tm. virtute qd sic explicant qd s. talis scia sit speculativa actu. et posset e practica si accederet actus voluntatis dei quo vellet eas pducere ipsi inqm Ti vident sentire 3a nram. cum. n. deus 2mis nos habet ideam. cum. car. rer. q numqm. sunt futurae sd istar rer 2mundi n. habet. nisi cogm. speculativam. go idea divina ptinet ad cogm. speculativam Ds tm. nego. m. n. illi Ti. ut videbimus q sequenti. inmodo sensu quo negant deum habere actu sciam. practica car. rer. q numqm erunt in eodem negant habere ideam. a exemplar earum. et ex illo 2o hoc 2m inferunt ex ita potius eis ipsi sunt p nra ac. inquo autm. sensu sit vere deus n. habere ideam. crear. q numqm erunt dicimus q sequenti —

Qo 3a de unitate. et pluralitate idear divinar —

~~Hac~~ Qo n. habet difm. in sen. eor scolasticor q qpcedenti sect. 2 dixerunt qmlibet rem. crealm. pcognitam a deo e ideam sumi ipsius ut e futura ipsi n. facile se ab ea expediunt dicendo e plus. ideas in deo st sunt plus. res creales. intellectae a deo ab aeterno ut videre apd durandu 2 di 36 q quarta illud genus distis a pluralitatis realis. qd e inter ipsas creas. existentes obiectivi in mente dia. ponunt cum. inter ideas dias a ideo n. dubitabunt concedere in deo e plus. ideas crear. realr. distas nos. autm. examinare debemus quo modo in nra. sna e ostitui idea in ipsa essa dia. sentiendu a loquendu sit — —

Sectio 2a ubi ē unitas et pluralitas in idea divina p nram ūa. — statuenda sit —

dico 1o n̄ ē distio. aut pluralitas ulla realis l. ex nā. rei seu ante opus intus.
intr. ideas. diās. creat. sd potius ē summa unitas realis. et traduis p unicā.
excellentissīā ideam realem. ēm. hinc de oib. creaturis ut eas pduuere. inhac ut
obiciunt τι q̄ estimunt ideam ipsā diā. ut i ita certa ae i oiā attributa
diā. intrse et cū essā diā. pfectiss. identificari deqūo dicemus late in mā.
de trinitate. et adeo certum ut oppum. sit erroneū. et sic ingendus ē vonab. ide 3s
ar 1 q. 2 ubi postem. retulit quorūdā. sā. q cū ex vnaps opinarent ideas dei
n̄ ū creas. obiectibe existentes. in eius mente. sd illius ūa. ex alia indicabant
plus. ideas creat. in deo ū subdit huiusmī sā. ū manifestū errorem cm si.
1o oppum. pvalis videat cōd manifeste adversa divine simplicitati unde sumit
pvario p ut ē 2o duas p idea oium. creat. hr suam essam. mō explicato ēc pcedente
sd hēc essā. ē una et simplicissīā. entitas. realis enim in cadit ulla distio. aut
2positio ante opus. intus. go idea diā. oium. creat. ē unica et simplicissīā. realr.
et hoc ē maxime 2forme infīe pfectioni illius sic n. per hanc roēm. deus eodē actu reali.
scit sua ē quod ē scibile. et eodē actu. amoris amat quod ē amabile. et sic de aliis —
cū go una et eadē idea realis sit ra. oium. creat. restat ut sm. posit dari in ea
distio rōis. quis 2sideras inadequate. in ordine ad pvalis rōs. et spus. pduibiles et sic
essā diā quis ē ad cuius imitam. ut pduci. michael. erit idea michaelis
et quis ē id ad instar cuius ut pduci petrus. erit idea petri. et sic de aliis quo
supposito restat nunc disfas. an si essā diā. sumat sub his variis respectibs sufficiat
ut absē vere et propie possimus dicere in deo dari plus. ideas. dias. creat. ēt ea
multitudo et pluralitas n̄ dicat apē rei et sine ordine ad intum — —

ro autm. dubitandi ut ē suadet pm. negantibus. ē 2o qr idea ē nm. connotatibū.
quod p mali sicat rem. inquo fundat reus. imitabilitatis et pfrali ipsū respectū
sd ad hoc ut multiplicet nm. 2notatibū n̄ sufit ut multiplicet. sicatū. frale.
sd etm. requirit multiplicatio malis. go hoc etm. requirit ut multiplicet idea dia
sd essā. et notitia diā. ē sicatū mali. istius nnis. inquo fundat rus. imitabilitatis
et n̄ multicat go n̄ psumus absē dicere. in deo ū plus. ideas. sd unam. —
2fr. 1o qa st essa dia. ut ē idea michaelis hēt diversū rum. rōis. ab eo quem hēt
ut ē idea

gabrielis ita scia dia ut i mi raulis het diversu typum ab eo quem het ut scia gabrielis sed lz hoc ita sit adhuc n dicimus absi in deo u plis scias diag. eo scias hec oba sed unica ob unitatem et identitatem actus in quo illi rus fundant ego silr dm e de idea dia — — qfr 2o si numerus credunt in deo u plis spus ingilis ad ingendas creas lz ipsa dia e gerit vium spui possit sumi inadequate sub diversis typpubis inordine ad inadequatas ros nempe ut in deo gerit vium spui ad ingendu hoem l leonem etc ego nec dm e in deo u plis ideas creax — qfr 3o quia si in deo sit plis ides aut hec pluralitas pvenit ex pte ipsius dei et hoc n quia ipse 2mo e summe una l pvenit ex pte creax quod dat rus ad plis creas et ideo ides sint etm plis et ex hoc sequeret quod eodem mo esent inequales ides dis quod sint ides rex inequalium quod si hoc n dicimus nec dm e u plis ideas 2o si in deo e ponenda distio et pluralitas ideax divinax debet u sm p roem sed ab eterno n dat in deo distio rois ego nec dant distincte et plis idea m ostat ex mo dictis m vo pbt quia id quod distinguit p intum debet u prius distie ab eo facta atqui faciens distm rois e intus creae n vo intus dei q n pt facere ex suo mo cogdi creia distas aut rus rois cum qmlibet rem adequate cognoscat et i ipse p unicu conceptu fralem oppositu n requirit ad faciendam distm rois nempe pluralitas conceptuum fralium q inadequate cognoscant rem etiam n cognoscant sicut e sibi solus intus creatus ut facere huiusmi distm cu ipse n fuerit ab eterno ab eterno n fuit in deo distio plurium ideax ullo mo et ita absi dicenda erit unica idea oium creax — —

Istr hec varie sentiunt et loquuntur scolastici in hac ma n durandus 2 d 36 q 4 asserit 2 2m e quod si idea sumatur p ipsa dia ut e imitabilis a creis dic ppie loqdo dm e in deo u sm unica ideam n vo plis et p hac pte sufft facere rois adutas —

2m e quod si dicerent plis minus improprie id diceret quam u plis scias in deo et quo discriminis e quia unitas et distio scie sumit ab unitate et distie obi tris seu fralis roe cuius sciunt oia e cadunt sub tali scia n vo sumit a distie et pluralite oboz malium unde u scia dei heat unu et idem obm frale inde e ut sit una lz respiciat pla oba malia et oria at unitas idee n sumit ab unitate aliauis principalis obi e psus ideabilis et imitabili roe cuius alia dicant imitabilia et ideabilia

unde

cum qlibet eius et oem in imitando ideam · non confundat ab alio neque ista idea cum i imitabilis ab uno non confundat ab alio inde i qd a pluralitate obox malium. posit sumi pluralitas idee et astr. ut minus improprie dicatur ee plures ideas in deo qm plures idas · et ut posit illud dici non vero hoc —

3m i proprie et melius sm dr ee in deo plures rones ideales. licet dm una idea et pr qa plures res rones ca aliqm rem non ponunt in ea nisi pluralitatem ronum. sed in qua dia qur i idea creat sm sunt plures res rones imitabiles in ordine ad diversas creas. go sm sunt in deo plures rones ideales —

Ad hoc accedunt albertus L de 31 ar 9 et aureolus apd capreolum L de 36 q1 ar 1 q asserunt commodius dici in deo ee pluriu rex unam ideam · qm plures ideas pluriu rex —

sed his et aliis modis sentiendi omissis dico 1o proprie et absolute loqdo non sm concedendum i in deo ee plures rones ideales sed etiam plures ideas. ita sentiunt et loquunt st hic praesertim ar 2 ubi caie et conjsrc moderni imo et reliqui commentatores recentiores ut mol. ar 2 val. pto 3 vaz. de 73 c 1 suar. to 1 met. de 25 sect. 1 no 1o et ex antiquioris scolasticis alexander 1 p q c 23 memb. 4 ar 1 & 2 bonav. 1 di 31 ar 1 q 3 ubi albertus sa citatus ricardus de 36 ar 2 q 1 egidius ar 2 q 2 et alii —

et pr 1o aute pp. q simplr loquendo in no plurali asserunt in mente dia ee plures ideas. q quo videndi st dionisius c 5 de divinis nnis. aug. lo 83 qu qu in q 46 et eodem mo loquunt phi. antiqui ut socrates plato filo plotinus plutarcus trismegistus et caldei quox verba affert eugubinus Lo L de perenni phia c 12 —

2o pr roe q pt qudere in quacumque mo ut videbimus et dicit hic caietanus rdo nna in coi accepta ee imposita ad sicandum aliqd ee aliqua precise formalitate ad hoc ut plasitur dicatur sufficit ut sub ea precise et fralitate multa sint et non unum. sd idea dia hoc et quam i alterius cree in particulari ex coi accepta dd. sicat yam diam sub precise. go proprie et simplr loqdo dm i in deo ee plures ideas pluriu creaz non vo unam mr constat inducte n. in his qa hoc nm atributum divin imposita l ad sicandam perfectionem du sub aliqua precise et limitatione ut i compli. ab intu sub roe. vg. sapie amoris, iustitie, aut misericordie divine ideo absolute dicimus in deo ee pla atributa licet oia important eamdem indistem entitatem. ne dis sicatam sub diversis fralitatibus obiectiis roe sm dystinctis ipse ut dicimus in ma de trinitate. ous Ti absolute sudunt in deo

4 r relatus reales

q5 n̄ ondant qt ry . co q̄d nm̄ relacio ꝑ se significet rōem fralem̄ rūs n̄
importando distīm realim. et ideo lz realis spiracio vis actib; n̄ disting̃at
realr sd sm̄ rōē a relacē paternitatis et filiacionis adue vt eis ponit in nō
et sic de alijs exemplis m̄ vō ātabit legenti dd. ātatos n̄ aug. ait alia rōē
sue idea odium et equum a deo alia hoēm. etc et st ait q̄d st vnaq̄q;
crea. sub propriam sp̄m ita in q̄num deus cogn̄it suā ēssam. et sic imitabilem
a tali crea. cognit eam ut propriā rōem et ideam talis cre. et sic de reliquis
creis in ꝑticulari et alii etiā dicunt q̄d rūs. imitabilitatis. quo essā diā
rē michaelem fundatur in ea ut precise illum ostinet et ut sic ꝑ se ē idea illius
et disting̃it a seipsa ut ostinet ꝑ se gabrielem fundare rūm̄ imitabilitatis ad
eumdem. ē ꝓ idea illius vnde st lz atributū misericordie sicat vt ꝑ se diversā
rōem ab ea q̄m sicat atributū iustitie et ideo abs. ē vū dicere iustitiam
et misericordiā ē pla atributa diā. ita abs ē vū dicere ideā hoīs et ideā
leonis ē plis ideas in deo —

hijs vō adiuta sufficit ꝑ quā propriū et in rigore ē plis ideas in deo ꝓdicamus
hoc nm̄ idea n̄ sicare de fralitate rēspum imitabilitatis q̄uī hī rēs ē
idea ad rem ideatā et exemplatā sd sm̄ illū onotare ex mō sicandi. dicendo
aūm ut multi dicunt tale. nm̄ impositū ē ad sicandū ꝑ frali ꝑdictum
rūm et ꝑ sicato mali. rem illam sub qua fundat etiā ꝑt alr ꝑvari et sic
q̄do nm̄ oreto importat ꝑ sicato frali aliquem. rēspum rōis ad hoc ut multiplicet
n̄ requirit ut realr multiplicet sicatum mali illius sd sufficit ut disting̃at et
plurificet ꝑ rōem talr ut possit fundare ēs plis rēspus. sd sic se hēt nm̄ idea q̄
et in essā diā dēr ea distō rōis ē sufficit ad fundandos plis rūs imitabilitatis
in ordine ad distas creas. dabunt in rigore in eo plis idee divine. m̄ suponit
in hac ꝑa. m̄ vō ꝑt q̄a in hoc dant ꝑla ꝑdicalia et ultia. ꝑg. pla grā
et plis difre n̄ sub fralitate sube superioris ē vnum genus. et q̄nis corporis
superius ē aliud genus. et sic de alijs et n̄ ob aliam rōem nisi q̄a hoc nm̄ gs
ē oreto rōis q̄d ꝑro frali sicat genereitatem et ita ad hoc ut in rigore multiplicet
sufficit ut ex pē sicati malis dēr ea distō rōis ē requirit ad fundandas
plis genereitates q5 ad plurificatam oreti realis nūquā sit distō realis sicati
malis. ut ad plura alba etc. eā vō ē bona q̄a ea distō et pluralitas ē sufficit
ex pē fundamenti aut sicati malis vnius oreti ad hoc ut multiplicet

sufficit

etiam ut aliud eiusdem rationis etiam multiplicetur ~ ~

Sed antequam ad rationes dubitandi respondeamus rogabis An hoc nomen idea sit vel concretum vel potius abstractum in quo quidem aliqui sentiunt quod concretum et pro formali significat relationem imitabilitatis pro qua est respectus ad cuius similitudinem fieri producitur illud respicit et pro materiali significat eam rem imitabilem in qua fundatur talis relatio et esse dicunt in ea et formali ratione ideae quod talem respectum quidem increata idea erit realis, in increata vero rationis non obstante respectus est deus respicit creaturas ut rationis. ita sentiunt Egidius 1 dist. 36 ar 2 q. 2 ad 4 cui hic ar 2 et Tomistae recentiores mol. dist. 1 ca ar 1 § promissis et in ar 2 solere est afferri henricus et ricardus. et patet est idea aut exemplar refert ad quod ideatum et exemplatum quod ad ipsius imitationem producitur quod in suo concepto et ratione formali includit relationem sed haec non est alia nisi relatio imitabilitatis quod etc ~ ~

Sed probabilius existimo ideam quod nomen abstractum et in suo significato formali ex intrinseco non afferre relationem praedicamentalem imitabilitatis eo quod non sit de essentia ideae et ita directe solum significat rem aut formam imitabilem sed quod fundat respectus imitabilitatis licet de connotato aliquid aliud afferat et significet ita sentiunt herbus 1 dist. 35 q. 1 ubi durandus dist. 36 q. 3 et 4 vasq. quaestio 3 § eadem vasq. dist. 37 c. 2 no 10 et 11 suar. 1 to. met. dist. 25 sect. 1 ar 35 et in hoc propendet manifeste. st hic ar 1 et 2o probatur aut rationem et essentiam ideae consistere in ea forma ad cuius similitudinem fit et in mente aedificatoris eam formam et ideam domus ad cuius similitudinem in materia domum format et essentiam dicimus ut est imitabilis ac creata ut ideam illius. unde sumitur ratio ad probandam nostram conclusionem quod toto essentia et ratio formalis ideae consistit in eo quod forma ad cuius imitationem artifex intellectualis intendit producere quod speciem similem suae ad extra sed non intendit producere ad imitationem relationis imitabilitatis neque intendit imitationem inter quod speciem suam producit et inter talem relationem quod ea relatio non pertinet ad formalem rationem ideae neque est significatum formale talis nominis ut constat ex dictis est 1 in vero patet inducendo tamen in speciebus productis ab artifice creato etiam ab increato non ut speciem et similem ne mirabilis usque nullo modo imitatur

relatm̄. imitabilitatis. q̄ ē in ipsa. et notitia dicta quis induit ratm̄. ideę illius
sed potius ad mūm quo illa notitia repraesentat normā quā creandus Angelus
talis spēi. ad instar illius producit et cum ad instar illius illius exemplaris
quod sibi proponit pictor. pingit igitur et sic de aliis. Confr. 1° quia idea et exemplar
dat ante quam artifex producat effm̄. artificialem. ad illius imitatm̄. sed relatio
realis praedicalis imitabilitatis. resultat post quam effus. reipsa ē producitur et
imitatur ideam. ergo talis relatio nō pertinet ad ratm̄. formalem ideę. m° constat
quia si idea obiectiva ad hoc ut exerceat causalitatem quo effū. quis ē ut
in se supponat idea et ut postea actu cognoscatur ab artifice ut ad illius
similitudinē fiat effum. si vero idea ē conceptus formalis prius ē cum artificum cogni-
mum rei faciendę. quam eam faciat. m° vero pt quia relatio realis non resultat
posito nō. apice rū terms. autm̄. illius relationis ē ipse effus ideatus et exemplatus jam

Confr. 2° quia in actu cognis. divinę quo directe cognit mum faciendi creas
salbat tota ipsa ideę. dicę. cum ante quam reflexe secognoscat sed in tali cogn.
directa ut sic nō includit relatio imitabilitatis ergo etc. Confr. 3° quia aliud ē id
per quod constituitur idea in eē ideę aliud vero per quod constituitur inuē relatę aut distę.
formali. exemplū distis. gratia per relatm̄. constituitur inuē distinctę et relatę formal.
nō tm̄ inuē ideę. formal. et consequenter neque relatio praedicalis. realis aut rōis.
imitabilitatis aut distis ē de intrō et essentiali rōe ideę. —

Confr. ultimo quia conditis. proprie ideę nō per se. conveniunt tm̄. quam rōi formali relationi.
praedicali. imitabilitatis n. ad eam spectat dirigere et derivare actum extram
intuelis agentis ut producat effū talis spēi. potius quam alterius ad eandē
cum spectat ē causā effus. ideati. et alia similia —

Ex his constat ad fundū oppm. Dis. n. distinguendo ans. si n. ingam de
relatę praedicali cuius totū ē ē ad terū ut ad pure terū. et sic ē falsa
si vero de ordine transli. qui dat in rebus absis. et nō postulat existētm̄ realem.
nā ut sic nō ē pro nos. et pt ē vo n. exemplar. et idea proprie tm̄ quo ē
conceptus. fralis. rei faciende necessō dicit transcēm. ad effum. ideabilem. faciendū
n. ut talis cogo q̄ ē imitalis dicit essentialem. respectum ad effum. idealem cū sit
effus illius

et insuper ephy. eadē idea ē directibo intus. artificij ad pducendū effem.
dicit ordinem ad talem intum ut dirigibilem et suo mō. idem dici ut
de idea et exemplari obiectibo qd etm. se ipso sine aliquo sr addito dicit
rum. transibilem ad effum. et intum. dirigibilem artificij in ordine ad talem
effum. pducibilem indenter ab actuali existo. &c—

mō Rx dū ē ad roes dubitandi initio positas et ad 1am Rx 1o nego mam ob roes
adductas Rx etm. 2o nego m̄ si ingat de multiplicitate reali esi ea sit
semp necesa ad plurificationē. scriti n. qdo ē scrchū roes ad hoc ut multiplicetur
suspi. ut eius sicatum mali sit pluricali. & roem. tunc autm ē sic pluricali.
qdo intus. pt illud disguere. talr ut ea membra iam dista posint
fundare distas. fras. roes. ē oia vericant ingi et noticia dia ut hit roem.
idee. ut ostat existis psertim in roe ultima &c—

Ad 1m ofratm Rx nego ctam. in redendo autm discrimine cur s. ñ sit dm. ū
ply. sias. et artes in deo. bene tm. ū ply. ideas. variant illi etm scolastici
q illud ostanter negant et hoc afrant sd oium optimū ē illud qd assignavit
durandus sr citatus in hac scri. qdo rebelimus eius mum. dicendi ut hit fundū
in roe acceptē dd. q ideam diam cuiuslibet rei in pticulari sumunt & ipsa sui
noticia diā. cū pcise. ut stinet pcise. talem rem. et ut imitabis ab ea pculiari mō.
quo ñ ē imitabis ab alia cria. rei. cuius. induit roem alterius idee. ut late
ostendimus in roe adducta ad pbandam. 2 ut tr ates idem dd. sciam diam
pur se extendit ad creas ñ sumunt ut hae pcise itmr ordine ad singulas creas.
sumant ut deiroim. singulas scias. sd eadē scia. ut sub eadē roe sub qua
deus cogit hoiem. cogit angelū etc. qua ea oia oba matia cogit. sub uno
et eodē obo frali. ue dutatis—

Ad 2m ofratm. Rx nego ctam n. lr vū sit id qd alie dicunt tumps qdo si
ad rem. ipsā. tmtū sputemus pui. nos. & intum. ipsam diam. disguere. in ply.
spes. ingibs. ut ē representantibo distintas crias. adue tm. qa ipsa ut geriv ium
ipsū. se hit ut pcipiū cogs. criax. et multiccauo talis pcipi conotat aliqm. imptioni
in cognoscente.

ideo n debemus multiplicari spes ingilis in deo nec dd. sumunt quam d iam qut gerit vicem spu. cu quse in ordine ad singulas creaç. ut bene insinuat S. hic ar 2 secus vo se hit. idea dia e qdi nro mo ocipiendi. ut ex impositc multiplicat ob ros dictas. ut cmi. eo sumitur ut obm. cogs. arq multiplicatio cius ed se hit ut obm. cognoscentis n arguit in pfeciöne in eo —

Ad 3 ofratm. Rdet dur. 10 dc 36 e. 4 ad 2 ed sumpta idea p ea dia. ut e imitalis. a crea ut sic cmi. is inequalis idig. dig. nro mo ocipiendi. eo inequalis is nro. mo ingendi pfeciones in eo ea dia. imitat a creis. st pfeciiis i ingere em vivere nec ex hoc ponit in deo aliquas inequalitas. subiicitb. autm. rem. si tm. obiicitb. ed n iudicat imsbenius. si autm aliquis negaret inequalitatm idear divinar coed hec ostat inequali pfect. in ordine ad obm. n displiceret unde sumit discrimen — —

P solutione 2e ros dubitandi aliq hic ex professo disputant an inns. dius an vo sm. inns. creatus. viatoris disquat. ut plurificet ideas dias ut videre apd var hic. dc 73 c. 2 sd distas. gerals ut indiferens e ad alias mas. ut cu agit de distctros. e intr. atributa dia. aut intr. psonalitates ut ea dia. ut de hoc iteru agit idem var to 2 dc. 122 imo cmi. hec locu quoties agit de aliqs fralitatbs entis creati. e disgunt sm. roe cu edlibet ens creatu sit obm. inns. divini ut resolutio huius dists. pendet specialr. ab illa alia an. s. eris ros fralr. osistat in quoda u fieri ad mum. veri entis an vo in sa denoie cogniti ab actu ros. nos go xo c. ea em veriori iudicabimus in Loga. Rdemus. ab eterno n fuisse in deo actu et fralr. distas. ideaque osiri n fuisse fralr. pluralitatm. ut multitudine idear. fuisse tm. ab eterno fundalr. talem distm. ut pluralitatm coed deus ab eterno cognoverit sua ea ut notitia. u varis ms. imitalem a distinctis creis. at in tmpore e actu ut fralr in deo distc. ut pluralitas idear fact ab intu nro edo cordui. oficit cnicas ros. aut p oceptus fralis inadequatos in ordine ad distas. creas. cogit diversu mu. imitalitatis

Ut ex his cmi. ostat ad mum. dicendi durandi n. p 1o pe nil de novo afert ad ed n sit iam responsu in 2 vo pe p nos ad roem. vo 3e pes Rdendo sm. iam n. ostendimus n sm. u plis. ros ideales sd cmi plis. ideas unde sm. cu addito plures excludere.

pluralitatem realem dicendo ũ unam ideam realr. aut apr rũ — —

Secto 2 An oium rex quas deus cogit heat propias ideas —

Postqm diximus plq. ũ ideas. dias. et qualis sit eo pluralitas sequir ut dicamus quanta sit seu quar rex sint idee in deo et rũ quar distinguendae et pluricandae sint co qd singulae postulat singulas et propias ideas et cm im ĩ unica difas an'ĩ. in deo n̄ sm. sint idee car creax ẽ aliqdo fiunt sd etm. illar ẽ numqm. producunt et manent possi sub ũ poli. n. st hi. ar 3 in corp. et ad 2 ur. sentire dcum. mihi here ideã. rex ẽ aliqdo. fiunt sumpta idea ut hic sumimus p fra exemplari et ut ĩ pñpiũ faciendi rex. quem sequir caũ. ali vo etm. ex tomistis asserunt ũ in eo ideas rex. polium. sd hec disensio. dual solutions sciliabit — —

dico 1o sumpta idea p fra exemplari et pñpio quo deus actu utir ad rem faciendã ut sic n̄ hir. ideam. rex mere polium. sd car sm. ẽ aliqdo crunt ita ingerendus ĩ st ut ingit mol. hic ar 3 et in eo oẽs debent coire. et pt qa deus sm. in ordine ad eam rem. utir actu idea qũo vult facere et reipsa facit sd sm. facit ea ẽ reipsa erunt n̄ vo ẽ manent sub mero ũ poli. go ettr —

dico 2o sumpta idea p fra exemplari et pñpio quo deus uti pt ad faciendã rem ut sic in deo st idee etm. creax. mere polium. et ẽ numqm. crunt in hac etm. oẽs debent coire. et obtiniunt hic ar 3 mol. val. pto 410 et val de 79 ct 1 et tomistae reuniores ut st de veritat. qc 3 ar 3 et pt qa deus in se hit fras. exemplares ad quar sim̃ditudinẽ posset facere oia ẽ st factibilia. et decrevit numqm. facere go hit ideas oium. creax mere polium. — —

Ofr. 1o qa prius ĩ deũ in se here frã exemplarem. ad instar cuius posset facere. creaturas easque velle facere. de facto et ita res. rex quas de facto fecit prius id pcepit. go in deo. etm. idee rex. mere polium. — ofr. 2o qa etm. artifex creatus. hit ideam et exemplar illius artefacti qd pt facere etm. si illum. numqm faciat go ettr —

Ex dictis ostar qd n̄ oium. obox. ẽ deus cogit hit ideas n. 1o deus seipsũ cogit et tm. n̄ hit ideam sui. qa nulla psona ex divinis ĩ factibilis etm. si sit producibilis. et ita neque pt dari idea obiectiba aut fralis. ad instar cuius fiat 1i deus sit ro ipsa fralis. obiectiba cogdi. et fralis cogd. quo se cogit. 2o deus cogit malũ. consistens in privatione boni cogit. negatas rex. et tm. in deo n̄ ĩ idea mali aut negationis qa n̄ ĩ factibilis imo ut adverti st hic. ad 1m nec deus cogit. malũ p se sd in ordine ad bonum — —

c^o 2m dism̃ qs. s. vñ in deo p̄dicant distinte et propie idee et qntũ dicto requirat

inter ejus. facilis. ad hoc ut in ordine ad eos ponamus distas ideas plus. i. quodlibet.

qm. de re. ut alii Act obiti. advertunt et 2m dubiũ i an pro singulis induis. subs.

sptis. assignandis sint singulis. et propie idee in deo an v^o sm. sint idee singule

p singulis generis. et singule p singulis speciis qs utar dus ad pductm. oium.

induor. —

Et qdem henricus qdlibeto 8 q. 1 et qdlibeto 7 q. 1 tinet hoc 2 unyu n. n ũ propias

ideas p singulis induis. sd unam. et camdẽ ideam. nã huanẽ ũ in deo. vg. ad instar

cuius fuit oia eius indua. Ir heat distos. rus. ad singula et vr. faberi st hic. ar 7

ad q a plato quem ibi asert — —

Sd pvalius existimo p singulis induis. sualis. ũ singulas. et propias ideas in deo

inter distas. sit idea petri ab idea pauli. ut iter senciunt vonab. 1 dc 36 a 1 q. 4

ubi ricardus dc 36 ar 2 q. 4 ibidem egidius. et coiter. expositores hic ar 7 ubi mol.

var dc 74 et 2 nos et aforciori val. pto 4 p 3m i. et fabu st ejus. possem. ridulũ

platonẽ dixisse n ũ propiã idiam. induor. sd commu. sue spẽi. subdit qd pvidã.

diã. n sm. se extendit ad spẽs. sd ad singularia. n. ut vere ait var itatus pindeẽ

ac si diceret in deo ũ propias. ideas singulor. induor. st et iordẽ in pticulari

i pvidencia in deo ut idẽ sentit aug. epã. 115 ad nebridiũ. st i ut oẽ universũ.

pgs. cstat. n potuit universi iditor deus. piũ. rocm. n heri. et tmdẽ idẽ senciunt

illi T i q st sut 1 q 2 opinati ẽ. camdẽ ereãm. ut pcepitã a deo. ũ ideam.

sui ipsius. n v^o yã diam. et pt roi q qdlibet induum. suale. i p se pduile.

a deo aquo ripsa p se pduuir ut intendit et ins pduuir p distam. pdutionem

go hit distam. ideam in deo. ad instar cuius pducat —

3fr. q ut bene ait dur. 1 dc 36 q 3 imitatio idee p ejum. ideati. debet ũ pillud

ut i api rei sm ut i qdã res in se. n v^o in aiã. sd ejus. sumptus ut i ad extra

in se i singularis go ut sic postulat hir. suã propiã ideã m. cstat et m. pt. q

ejus. ideatus i idem. ac ejus. pdutus. ad similitudinẽ idee. atqui pduuio stinit rẽ

ut ad extra i in se — —

Si autem rogas an saltm. ipsius nã specifice pais sumpte dur in deo alia idea roi

distm. ab idus induor. eiusdẽ nã. st dant diste idee. diversor induor. — p̄dx negãc.

cũ. mol. et var in locis mõ citatis et rõ sumit ex dictis gã idea i frã. ad instar

cuius i pduilis. ejus. in rẽ. sd sm. i pduilis in suis induis. et ad eor pductm. imo

eadẽ pducere.

et n alia go n het aliam. ppria ideam. in deo distam. ab ideis induor —

Et ex dictis cstat 1o cur p distinctis induis ponant distincte idee. n vo ponant p nã specifica. et p induis. ro .n. discriminis ẽ hec n. qlibet indum ẽ p se pducile. sua distincta et ppria pducõe. indentr ab alio at nã specica n ẽ pducilis p se et dista pducõe. a pducõe suor. induor. sibi loquamur de induis mere polib. sibi de illis ẽ reipsa pducunt —

2o cstat idem. qd diximus. de nã specifica et eius induis. dm̃ ei de nã specica. cparata cũ oib suis induis inferiorib imtis et mediatis eitr in deo n dat una cogn. idea nẽ generice q deserviat ad oẽs spẽs et induã. imo nec dat propia idea ipsius nẽ generice dista. ab ideis illor induor inqb pducit aut pducilis ẽ talis nã. et hoc pvandũ e eadẽ roẽ qua id pvabimus de nã specica. et facit etm id qd ait var citatus duũ n here roem sei suppleti obiichibũ nẽ generice aut specice. distum. a suppleti. induor. eiusdẽ nẽ eo qd deus. ex suo mõ cogendi n disguat nec abstrahat nas. ullis. a singularib st nos. abstrahimus sz cogiat oiã ẽ sĩ cognoscibilia. in singularib qr eo cogiã stã in se —

dub. 2r ẽ an mã 1 etm in induo. hat in deo suã propiã ideã. alig videntr tenere pem. negativã. ut egidius 1 dĩ. 35 q 4 cai et tomiste recentiores hic ar 3 et vr. faber st ad 3 qs. ait mam. here qdẽ ideam. in deo n tm. aliã. ab idea cpositi n. si n het aliam. ab idea cpositi n het propiã ideam. et ideo var hic di 79 c 3 ait st id apte docere. et fundũ pt ũ qr mã 1 cũ sit pura poã n het. 2m se aut ex se aliqm. entitatm. imo totũ ũ het afrã. go n ẽ talis ut roẽ sui possit pduci ad instar alicuius go n pt here in deo propiã ideã. — et cfr. qr de roẽ idee ẽ determare ad ũ speciũ. accionis externe et n pduci p eam. dmã 1 n het ũ speciũ. ex se go n pt here propiã ideã —

dico tm 1o si here ppriã ideã sumat p hoc qd ẽ here. ideam. distam. quocũ q mõ. etm. incplx ab idea cuiuslibt alterius reĩ ut sic mã. het. propiã ideã in deo ita tenent expresse albertus. 1 dĩ. 35 ar 1 mol. hic ar 3 et 4 val. pte 4 var di 79 c 3 no 9 et 10 pt qr mã het suã propiã realitatm. et existã roẽ cuius. ẽ pducilis a deo arte creatiba pciali go postulat here. in deo propiã ideã. pcialem. ad instar cuius pducat — cfr. pa illud ũ pciale et propiũ qd het sufit ut disguat realr. ab ũ totius cpositi et alterius cparis go idẽ sufficit ut postulet propiã ideã pcialem. — cfr. 2o qr de poã absã. mã etm. sã ẽ pducilis. a deo. sed si como pduceret here. propiã ideã go et defacto het —

dico 2º si hēt propriā idiam sumat p hoc qd ī hēt· ideā· q̄ n̄ ptineat ad vnā aliā integram· et totalem· alicuius totius p sc· a cuius pductione ius pductio n̄ pendeat ut sic mā n̄ hēt propriā ideam· in deo hanc cūm sm· videt intendere D hic· et in conclusione Rā· qa ideā ꝑ 2ª et pt qa mā 2stituit vnū· 2positū p se existens· cū frā go idea eiusdē mē· cū idea frē 2stituit vnā integrā ideā· totius 2positi qualis et ad eam ptinebit et hoc voluit D qdo dixit ideā 2positi ē ideā mē· 2fr qa diuerso mō se hent· idea pauli a idea petri· in deo ac idea 2positi et idea mē eiusdē n̄ idea petri n̄ ptinet ad ideā pauli tamen aliqd illius at idea mē ptinet ad ideā 2positi ut aliqd illius ex his 2stat 1º idemqd diximus de idea mē· dm̄· ē de idea frē· imo a fortiori 1ª et 2º vericandae de frā —

2º 2stat ad fundū· oppum· Rx n̄ negdo ans· n· ut 2stat ex 1º phicor· lr mā phicā· loqdo· sit purapoā· qa 2disquit 2º actū· et frā phicā· n̄ tm· ī purapoā ut 2disquit 2º actū mt cū heat ex se verā realitatm̄· et existam· qs dedicat· ab alterius existā· — ad 2fratm̄ Rx disquendo m̄ n· ē speciē· pt sunt logē aut mt mā v°lr n̄ heat ē speciē· logē· loquendo· qa ī aliqd imōplitū bene tm· mt qa sumit p quiditate et ēēā cuiuslibt reī· etm· imōpletē· et ē speciē sic sumptū sufficit ad hoc ut aliqd heat propriam· ideā· mō explicato in 1 ut — —

Dubiū ultimū ī an qdlibt accēs distum realr· a subā et ab alio accī· heat suā propriā ideā· distam· ab ideis illorū et in hoc qdē cū distē loquitur D hic n· qdā ss accīa q̄ inseparalr· comitantr sbm· fiunt qs sl· cū sbo et huius mī· ss eius ppriē passiones et hęc inquit n̄ hent specialem· ideam distam· ab idea sbi· alia v° ss q̄ sꝰ veniunt sbo et hęc inquit hent specialem· ideam qmdoēmam sequunt exēdius 1 dī· 3 s q 4 et aliqui tomistē et pt qa artifex cadē idea qua facit domū etm̄ aliā· speciali facit accīa· artificialia· q̄ ab initio illā comitantr· lr p aliā ideā faciat· ca accīa q̄ domui· iam factē· sꝰ veniunt ut qdō· ad mr ornatū· pingit illę picturę fiunt p aliā distam· ideā· go pportionalr· idē dm̄· ī· de idea diā in ordine ad accīa nalia q̄ 2beniunt sbo nali— —

Alii v° Tisini distē asserunt qdlibt accēs distum· realr· a suo sbo et ab aliis accīs· hēt ppriā ideā in deo distam abideis illorū ita asserunt mol· hic ar 3 et 4 et vardi 19 c 3 n 11 et 12 et pt qa qdlibt accēs sibi propriū sibi coē suo mō· peculiari imitat ēēam aut notitiā diā· et pducit distā pductione ab ea qua pducit subā cui inheret ualiud accēs aquo ripsa disquit go hēt in deo propriā et distā ideā· ab aliis ans· pt quoad oēs pps· qa accīa q̄ ss· et incodē sbo disquunt· spē· et ita diuerso mō· imitantr ideam diā· inquātum

qd sl· pducantr·

qd sl. pduciant cu sbo. accia. ci ppria st n volit ut qdlibt heat. suam propia entitatem. ita n volit ut pducat speciali pduct. ida vo i oona. —

Sd hec utraq s^a. pt conciliari duq ug. ut s^o. II defendat dico g^o 1 si accij heri. ppriam. et specialem. idea sumat p hoc qd i heri. idea. q n ptineat ad una alia integra. et totalem. idea. alicuius totius phici. accius pduct ipsu pendeat ut eo ut sic accia inseparabilia a subo. n hent specialem. idea. dista ab idea illius bene tm. accia. q sbo. sveniunt hanc a^m intendit II s^o citatus. et vere explicat a sili. exemplo. ab eo adducto p sua s^a. et insi pt roi qa ex accis. inseparalis a sbo. et ex ipso fit aliqd unu. quada unitate speciali. qd n fit ex accis separabilis g^o etm. in deo ex idea illorum accium. et ex idea sbi fiat aliqua una idea totius entis phici et nalis qualis n fit ex idea sbi et ex idea accium separaliu. —

dico 2° si accij heri. ppria idea sumat p hoc qd i heri. distam. idea. quo cu qs mo. ab ea qm. het qdlibt aliud ens realr disti ab ipso. ut sic tm. accia separalia qm. inseparabilia hent sua propia idea. distam ab idea suui sbi. hec a^o bene pt roi adductam p 2^a s^o q q di. nil valet ad pvandu. s^a nra. 1 a^m st neq id qd adducit p ea s^a. pvat aliqd s^a ham 2 a^m — —

Q^o 16 II de veritate. —

Ar 1 An veritas sit tantum in intu. — Rx det pcipalr. e in intu. 2rio vo in rebus ad quas ab intu. deribat — —

Ar 2 An veritas sit in intu sponente et dividente. — Rx det propie loqdo. e in intu. qdo. sponit aut dividit n vo in sensu. neq in intu. qdo. simplr. cogit. idest apphendit qdqd e —

Ar 3 An verum et ens svertantur. — Rx det qd st bonu svertit cu ente ita et veru —

Ar 4 An bonu sit prius qm. veru. — Rx det qd absi. loqdo. veru prius e qm bonu. —

Ar 5 A deus sit veritas — Rx det qd n sm. in deo e veritas. sd ipse e summa et p^a veritas —

Ar 6 An sit una sa veritas. 2mqm. oia s^t va — Rx det qd agendo de veritate q fralr. e in intu ut sic multe s^t. veritates st et intus. agendo o tm. de veritate q in rebus sm e una veritas ex qua denominant vere alie res —

Ar 7 An veritas cria. sit eterna — Rx det qd in so intu. dio het eternitatem. veritas creata. .

Ar 8 An veritas sit immutalis . Rx det veritatm. divini intus e inmutalem. nri tm. e mutalem. n qd ipsa sit sbm. mutationis sd in qtu nostr intus mutat de veritate — in falsitatm. —

Q^o 17 II de falsitate — —

Ar 1 An falsitas sit in rebus — Rdet duo 1mo quod res comparatae ad intellectum divinum praecisum vel prout se comparant dicuntur falsae quatenus deficiunt a forma quae est principium earum 2mo quod comparatae ad intellectum speculativum 2mo quod dicuntur falsae Rr. s. primum signi...cantes falsae opiniones —

Ar 2 An in sensu sit falsitas — Rdet quod eo modo quo in ipso est veritas non quod cognoscat veritatem sed quod habet veram ~~apprehensionem~~ apprehensionem eo etiam ratione est falsitas —

Ar 3 An falsitas sit in intellectu — Rdet imo etiam non solum quod falsitatem cognoscit sed quod est cognitio falsa —

Ar 4 An verum et falsum sint contraria — Rdet manifestum est eo quod duo opponi ut contraria non vero ut affirmatio et negatio — —

Etiam pertinent dicere et prout se ad ordinem intellectus veritas et falsitas et ideo hic satis ex professo de illis agit non solum quatenus possunt spectare ad intellectum et cognitionem divinam sed ad quemcumque intellectum etiam creatum nos autem ex disputatis in logica et metaphysica supponimus ea quae de veritate et falsitate in communi imo et de veritate et falsitate creata dici poterant quae logica non sunt et solum agemus de istis quatenus spectant ad divinam quas recentiores commentatores etiam ex professo de illis difficultatibus metaphysicis hic tractent ubi qui ea desideraverit poterit videre praesertim in mol. val. et vas — ~

Dᵒ 10 et qᵒ unica An veritas quatenus pertinet ad intellectum deo conveniat — et quo modo —

De triplici acceptione veritatis potest esse controversia an sit in deo 1ᵃ dr veritas in essendo et haec cum sit proprietas transcendentalis quae convenit cuilibet vero enti deus autem perfectissimo modo continet rationem veri entis deo esse perfectissimo etiam modo est veritas imo et 1ᵃ veritas in essendo et de hac veritate non disputamus nunc — 2ᵃ dr veritas in cognoscendo quae quidem prout se formaliter convenit naturae intellectuali quatenus tali modo intelligit aut potest intelligere rem nempe enunciando eo modo se habet sicut est in se et ideo consistit in conformitate eius in repraesentando et enunciando habet intellectus cum re repraesentata cum ergo deus intelligat omnia intelligibilia dubitari potest an ei conveniat veritas in cognoscendo et de hac veritate dicemus in modo — 3ᵃ dr veritas in dicendo seu veracitas et haec proprium virtus moralis voluntatis qua inclinat ad volendum et imperandum ut locutio sit conformis iudicio mentis quod habet de aliquo re et huiusmodi veritas est in perfectio voluntatis reperitur in deo tamen etiam attribuitur illi apud quidem ut ab omnibus et ratione formali specificatur fides senalis quae in virtus theologica unde constat discrimen inter veritatem in intelligendo quae potest dici logica et veritatem in dicendo quae potest dici moralis nam ista esse et in communi logendo non petit conformitatem locutionis cum obiecto ut se habet in se sed tamen cum iudicio sive verum sive falsum sit secus tamen illa et ita potest contingere ut quis dicendo

verũ logice enunciat seu n si verax moralr. et dicendo falsũ logice sit verax moralr

ut si petrus heat iudiciũ mentale falsũ de aliqua re si n. xt illud loquat veraxe

in dicendo et tm enunciat ppm falsũ et si oppũ loquar verũ pp tem enunciat sd

mendax e hic autm n dysputamus an veritas xa hanc acceptioné dtr in deo sd

supponimus ut certũ defide dari in eo n ut bene dr numeror 23 n é deus esi homo

ut menciat dequo dni e late 221. — —

his suppositis dico 1o in deo dat veritas in cogdo. seu é pt reperiri in cogé iudicativa

hec uo é defide et in ea conveniunt scolastici cũ magistro 1 di 19 et omentatorys

cũ st hic q 16 ar 1 et pt 1o ex 1o ioanis 1o plenũ grẽ et veritatis et c 14

ego via veritas et vita salmo 32 veritas tua usq ad nubs et p hoc si alia pla loca — —

2o pr roé apriori qa veritas iudicii osyst in hoc. qd in roe intencionalr repnstatiuc

conformet et adequet cũ obo qd enunciat sd intellectio divina é iudicativa et hét

huiusmi sformitatm et adequatioñ cũ oi eo qd enunciat go etta — pr 3o aposteriori

qa deus nos precipit ut asenciamus p asensũ certũ et firmũ illius dictis tamqm veris

sd si ipse n heret veritatm in cogdo qmlibt rem qm cogit n posset iuridicnos

precipere. go etta — pt. qa q errat et fallit in cogé alicuius obi

n pt nos reddere certos et securos de veritate asensus. et idem obm initendo illius

dictis et auri. dum autm alicui pponit motibũ insufensi. ad asensũ certũ iniuste

ei precipitur ut illi initendo eliciat asensũ certũ qa id é impole et ostr. sa roem —

sd so ystam. utm ob. qa veritas in cogdo é sm in inte componente et dividente

seu inipsa compoé et divisé. n vo in supplu simplici sd deus n ingit sponendo aut

dividendo go etta m pruam é so de 1 q 2 ut 4 m uo pr ex st hic q 16 ar 2 ubi sic ait

propié loquendo veritas é in intu sponente et dividente n autm in sensu neq in intu

cognoscente qd qd é et idem dicit 1o ste q. 16 19 qd etm amplectunt coir tomyste.

ut vr ũ ex arist n 10 de interpré c 1o et 3 ait verũ et falsũ in sposité divisé q systit.

ut pt etm in ppné vocali et in nro iudicio mentali. — Rx tm m ũ verũ agendo de nro

inte. q qdem pr suã limitatm. n pt iudicare d. res nisi sm sponendo aut dividendo

deus tm p simplicissimã notitiã absq ulla sposité et divisé iudicat d. res qd sic se habeant

st si in se. imo p illam cogit. oem sformitatm. q é inter eam et obm repnsentatũ.

ut ita in illa salbat propié et in rigore ro veritatis cogtionis. et qd deus é verus in

cogdo unde st et aris in illis locis ingendi st cũ limitate de inte huana. q prius qm

iudicet de obo pro habet actus aphensivos iusdẽ ingt n dat propié veritas aut falsitas

et hoc tantũ

probat vero adiutr. de nra ppne vocali et iudicio mentali ~

dico 2 deo adeo negō et pr se obenit veritas in cognō ut repugnet reperiri in eo aliqua falsitas in cognō. hec etiam est defide. et pt 1° in plurima loca ubi non solum asserunt deum defacto veraciter cognoscere sed etiam habere impotentiam ad errandum et pr 3traposiitionem cum deo defabilitate hna. loquitur potius asserit potentiam ad errandum quam actum errorisque ut pt ex illo ad rom. 3 est autem deus verax omnis autem homo mendax et 1 ad tyalon. 2 ut ponderaret paulus quanta securitate acciperent verbum et evangelium dei a se promulgatum dixit accepistis illud non ut verbum hominum sed ut est vere verbum dei ~

2° pt roe apriori quia in deo et intellectio dei debent habere in roe intelligendi summam perfectionem. sed ad hoc requiritur non solum ut defacto non detur falsitas et error in illis sed etiam ut non possint errari et falli ergo etc. mi. 3stat et m. pt quia in facultate intellectiva in qua pt esse aliquis defectus et vitium non datur summa perfectio potius ut non implicet talis perfectus intellectus ut sit incapax omnis vitii intellectualis. atque falsitas et error est vitium oppositum virtuti intellectuali ~ 3fr. 1° quia ut supra ostendimus in deo non pt esse fluctuatio cognitionis opinativa alicuius obiecti imo potius postulat ex suo modo cognoscendi tendere cum summa certitudine et claritate in ea obiecta quae cognoscit sed omnis cognō certa et obiectiva est negō ergo etc. ~ 3fr. 2° quia deus postulat cognoscere obiecta in quae tendit sicut sunt in se sed qui sic postulat cognoscere res non pt errare ergo etc. ~

3° pt aposteriori quia ut supra dicebam deus precipit ut obiectis a se revelatis assentiamur per fidem theologicam tamquam veris sine ullo dubio aut hesitatione. sed si deus posset falli et errare non solum de potentia ordinaria sed absoluta in cognitione alicuius obiecti possemus nos cum recta ratione hesitare imo dubitare de veritate suorum dictorum ergo etc. ~ mi. pt non de dicto alicuius hominis ideo prudenter prudenter dubitare possumus an sit verum nec ne quia scimus illum posse errare et aliunde nobis certo non 3stat illum non errare modo in hoc quod proponit et certe non facimus contra rectam rationem dubitando an de facto fallatur et ita si deus de potentia absoluta posset errare quamvis ipse assereret se non errare in hoc quod nobis proponit possemus dubitare an in hoc erret quod reduceret ad actum potentiam quam habere ad errandum ~

sed 3ra ob: 1° quia in omni obiecto in quo pt esse unum oppositum etiam pt esse aliud sed in intellectu divino est veritas in cognō quae opponitur 3trarie falsitati in cognō ergo falsitas in cognō pt esse in intellectu divino. Dx mi. negando mi. loquendo de veritate divina non assensus seu dissensus divinus verus. propterea loquendo non est extremum 3trarie oppositum alteri non ut assensus et dissensus etiam respectu eiusdem obiecti obiecti 3trarii opponantur necesse est ut sint eiusdem ordinis et ut respiciant idem obiectum non si assensus sit angelicus vel et dissensus actus humanus non opponuntur 3trarie unde cum non sit possibile ut detur assensus ~~falsus~~ divinus ut idem dicitur quod datur dissensus divinus verus aut est iudicium quod nulla cognō divina habeat oppositum 3trarium cum alia nec mirum tamen quia istorum oppositio non datur nisi

inter qualitates

tum q^a in voluntate diā dat oīs virtus q n aferr aliqm impfectionem et tm n i capax alicuius vitii oppositi tum etm q^a intus angeli q i capax asensus veri cu plurima quia nalia n i capax disensus. cu eadē q^a angelus n pt errari nalr circa talia obā et ita talis actus iudicativi veri n hebunt opoitm cū alio actu q^a propia strarius n i nisi intr duo extrema possilia. et forte hoc tm volunt aliq citat qdo dicunt n ē necesum ut in i sbo inpuo pt ē unum oppositor positē et aliud q qdē negabunt m huius argui.—

2o ob: qa ea futura stingentia q deus enunciat ditrate fore pss n ē nc talis enunciacio diā pt n sfrari cū suo obo. go pt ē falsa.— Rx tm nego utramq, quam n ipso diā etm enunciat eam liberā poatm qm hebt voluntas cu pduccionē futuror stingentiū unde ad hoc ut verū sit illam qu n sfrari cū ē futuro suui obi. requirit ut etm stante et supposita tali futuritie deus posit enunciare. illud n ē futurū st actu n se sfrare. osiste in hoc. qd supposita futuritione actu enunciare obm n ē futurū n implicat ingere sformitatm. actualitm aut aptitudinalem repu intus. nisi supposito ē et veritate obiectiba ex pte rei inpura et in ordine ad qm ingit talis sformacio atq in intu dio. n pt ē aptitudo ad hoc Lt ex suppōe qd n ese futurū obm deus n sm posit sd etm ex eternitate enunciare illud n ē futurū depuo diximus lavius s^a prysertim de q q e 3 ubi ostendimus qm bene coheriat certitudo et infalitas tiencie divine cū libertate et stingentia nror actuū.—

Dico 3 in intu dei ē sa et summa veritas in cogdo. et iudicando in hac etm ut sveniunt scol. cū magistro. L di 19 et comentatores cū st hic q 16 ar 5 et pt L p 1 cis q^a intus dius a seipso het. et n pticipat ab ullo alio cogm veram suui et oium creaz ois autm veritas q i in intu creato i pticipata ab illo lumine intelectibo et veritati increa p qm pt regulari et mensurari. et qdo q etm accipit eam. veritatm ab ipsis obiis. creatis. L ab alia creā. dounte. go deus solus i veritas La in cogdo. tntm anz i verū et purū exsi^a dius et ioa i bona.—

Lapsi cis pt q^a intus dius n sm pfectisso mo intensibe et extensibe se sformat cum L^a veritate obiectiba in sendo. q i deus et cū qualibt veritate creā. sd etm longius distat ab oi ignorā. decepte et falsitate qm ullus intus in se spectatus n cū illo het sūmā repugnā p libt desius ex numeratis scius v^o cū isto go in intu dio. i summa veritas in cogdo. ans qd attinet ad deū. iam i pbatū et qd attinet ad intū. creatū. sstaē di intu huano p sepe errat et Angelus spectatus in solis viris nalis q5 heat magnū. ingenii acumen adiun repugnat illū errare. cu snaliā et ignorare. multa nalia. imo aliq existimant n oio repugnare ut erre cu naliā q5 Cum dificultate.— —

cfr. quia in deo est summa et maxima veritas in significando quam possumus imaginari ut latius ostendo 22. q. 2 art. 3 sed non potest hoc salvari nisi sit in eo summa veritas in cognitione perfecta.

Ad 3m hanc eam ob: quia ut in deo sit summa et maxima veritas in cognitione oportet esse ut in veritate formis aut iudicii dar magis aut minus sed hoc non datur ergo nulla veritas datur quae sit summa aut maxima reliquis seu illis verior. maior constat quia illud est separatibus exigit in eo ordine et ita in eodem debent dari alia extrema minora quae excedant et cum quibus fiat separatio minor vero probatur quia veritas consistit in indivisibili cum possibilis omnimodam adequationem cum suo obiecto et ... omnem exclusionem impermixtam a extremi oppositi nempe falsitatis quod quidem convenit iudicio vero.

Ad hanc ob: non impugnare eam rationem qua nos probabimus in deo esse summam veritatem non diximus id consistere in hoc quod intellectus divinus ex natura sua possibilis se conformare perfectissimo modo cum veritate obiectiva et cum qualibet creatura et in hoc quod maxime distet a defectibilitate errandi in qua quidem datur magis et minus nam intellectus humanus magis defectibilis quam angelicus agendo autem de ipsis veritatibus formalibus et separando eas ad invicem eam negandam minor non una veritas et ipso dicitur verior alia ut ait Aristoteles ... ... Ad maior non veritas est deum esse infinitum quam petrum currere et non est quod unum extremum oppositum dicitur magis aut minus per maiorem aut minorem admissionem suum contrarii non una cognitio verior et clarior alia dicitur licet neutra scientifica habeat aliquid obscuritatis debilitatis aut formidinis unde licet omnes cognitiones veri quoad carentiam falsitatis sint equales et licet habeant etiam equalitatem proporcionalem in conformitate cum suis obiectis quia est conformitas ut sic consistit in indivisibili adeo tamen una est verior alia quia habet necessariam et infallibilem conformitatem cum suo obiecto et contraria cognitio dicitur magis falsa quae enunciat maiorem impossibilitatem et quae recedit magis a vero ... magis falsum est asserere ... cum cum ... quam dicere de facto non uniri ... ... ex natura sua possit et magis falsum est asserere spheram terre esse equalis magnitudinis cum celo quam id asserere de sphera ignis licet omnes iste false enunciationes sint equales in carentia veritatis ... dico ergo non sumi in intellectu divino esse veritatis sed deus ipse est prima et summa veritas in cognitione ita sentiunt ... in ... prudentibus et patet e ... Ioanis 14 ego sum via veritas et vita qui locus ad minus debet intelligi de veritate radicali sapientie et cognitionis divine.

2o patet quia intellectio et scientia divina est ipsum esse dei et ... sed in tali scientia includit veritas divina in cognitione ergo deus est ipsa prima et summa veritas in cognitione. cfr. quia multa alia predicata attributa quae predicantur de deo de illo predicantur in abstracto ut eternitas immensitas iustitia etc. ergo simili modo predicabitur veritas in cognitione.

Ad 3m hanc eam ob: quia veritas in iudicando consistit formaliter in quodam ... ... predicati quam solum addit veritas supra actum iudicii qui denominatur verus sed

relatio ...

ina abstracto non potest predicari de deo ergo neque veritas in cognoscendo in abstracto poterit de eodem dici. respondetur tamen negando minorem nam ut late ostendimus in logica circa [illegible] primum [illegible] mentis [illegible] conformitas et adequatio intentionalis expressa actus repraesentantis cum obiecto repraesentato in qua consistit veritas iudicii est aliquid realiter in ipso actu et quid absolutum dicens ordinem transcendentalem ad obiectum cum quo dicitur esse adequatio et conformatio hoc tamen non postulat existentiam actualem talis obiecti [illegible] et potest dari [illegible] ordo [illegible] negatione [illegible] doctrinam communiter [illegible] dicendum est [illegible] minus quod veritas quae est in cognitione et scientia divina [illegible] et quae dicit in primo [illegible] intentionalem talis [illegible] cum [illegible] necessariis [illegible] in quadam perfectione divina realitate absoluta [illegible] nostro modo concipiendi possumus distinguere [illegible] distinguimus [illegible] ab aliis perfectionibus [illegible] absoluta [illegible] predicamus de divina [illegible] quod sit ipsa sapientia iustitia et cetera; et ita [illegible] quod deus sit ipsa veritas in cognoscendo quod [illegible] propositum —

rogabis 1o [illegible] quibus [illegible] veritatem [illegible] in qua cognitionis iudicativae [illegible] et [illegible] deus est ipsa veritas in cognoscendo respondetur [illegible] que [illegible] disputatione [illegible] quod docet disputatio [illegible] circa primum et secundum [illegible] explicatione [illegible] quibus [illegible] deo [illegible] veritatem [illegible] cognitionis iudicativae [illegible] quod [illegible] fundamentaliter [illegible] veritatem [illegible] conformitate non quidem [illegible] cum suo obiecto [illegible] obiecti [illegible] in capite [illegible] disputationis [illegible] quod sive veritas aut falsitas [illegible] primarie [illegible] veritatem et falsitatem esse relationes reales transcendentales [illegible] secundum [illegible] solum [illegible] deus est verus in cognoscendo [illegible] deus est sua scientia et cognitio [illegible] cognoscit [illegible] deus [illegible] summa est [illegible] veritas in cognoscendo [illegible] explicatione [illegible] numero [illegible] quae solum consistunt in [illegible] rationis [illegible] et [illegible] ostendimus [illegible] —

rogabis 2o an veritas cognitionis iudicativae pertineat ad essentiam [illegible] proprietas et quasi accidens [illegible] quod supponit essentiam constitutam et completam in ratione talis [illegible] et postea [illegible] realis [illegible] absoluta ratione [illegible] essentia. respondetur [illegible] tamquam [illegible] veritatem et falsitatem [illegible] non [illegible] essentialiter [illegible] distinctionis et [illegible] non pertinere [illegible] cum hoc tamen stat quod veritas cognitionis divinae [illegible] iudicativae [illegible] qua cumque [illegible] positivam [illegible] veritatem [illegible] perfectio realis absoluta et [illegible] perfectio [illegible] transcendentalis [illegible] et alia [illegible] divinam absolutam et relativam [illegible] ostendemus [illegible] in materia de trinitate —

rogabis 3o an veritas cognitionis divinae quatenus [illegible] circa futura contingentia [illegible] aliquid [illegible]

respondetur de hoc idem esse dicendum quod scientia scientia ut vera sumitur solum in sug eo addat aliquid rationis supra scientiam naturam sic etiam solum super addet illum veritas supra veritatem omnino naturam —

rogabitur an sit scia dei non sim. dr. conformari cu obo formali et 2rio sicut cognitio ae mali et 2rio. creat. ita sibi dicat mensurari ab obo. 2rio et ro dubitandi e qa veritas fralis non sysit in aequalitate conformitate intr. intum. et rem intellectam sd in sa conformitate unius extremi nempe illius. qd alterum se habuerit ut mensuratum ad mensuram: atque in cogne. crea. ideo se het ut mensura et res cognita cum si sit obm. mali. ut mensura qa ex eo qd res e aut non e, cogo. va. l. falsa dr non tm. con et inde provenit ut veritas cogis. mem. a mensura pendeat ab eo aut non eo rei e cogit. sd illud idem vericat. in cogi. dia. re. obi malis creati go tale obm. se hebit ut mensura et cogo dia ut mensurata ab illo —

Sd nilominus dm. e sciam. em. deus het. de creis neces. aut liberis non mensurari ab illis ut aserunt med. hic qe 16 dr. L. § qa cum. (imo in p. v. autm. et S hinc iam facile in coi Loqdo. Limitat hanc rocm. mensurae ad obm. 2riu et sur. L. to met de 2 Sent. s ano s q ait hoc ptinere ad propium et castum mum. Loquendi et pt 2e roe La e qa scia e dat in deo de huiusmi. obs creatis non e accepta ab eis sd illam ex se het imo ex pfecte intram infinis. divini provenit ut ex suo mo intendendi cogcat oe qd e extra se cu oimoda infalibilitate secus vo scia crea. — 2a qa ca scia dia non het nec pt here relacionem realem predicalem. ad oba 2ria creata sit het aut pt here scia crea. cu go in scia e dr mensurata ab obo imem a sua mensura soleant indicari opositae imperfeciones e non reperiunt in scia dia bene tm. in crea. inde e qd Lt ista dicat mensurari a suo obo. cum. mali secus tm illa et hinc cum constat ad rocm. dubitandi n. sufficiens disparitas e asignata et constat cum non importari imperfecionem ullam. in hoc qd scia dia conformet cu suo obo. 2rio Lt insinuet in hoc qd mensuret — —

Advertendum cum. e qd scia dia comparata cu suo obo. 2rio nempe cu ipso deo non pt here am rem mensuratam n. realr here mensuram postulat distm. realem. intr illam et mensuratum et hec distio non dat intr. scia diam. et ipsum deum sd tm ronis et ideo sim. 2m rocm scia dia mensurat ab obo frali quo mo. autm. scia dei practica se hiat. ut mensura pr em. regulandi et mensurandi sui ptuendi ad extra videndum e Late in mol. et sur. citatis q bene dicunt qd scia practica

comparata cum obiecto simpliciter secundum se et secundum suam naturam ut sic ipsa conformatur cum illis et in tali conformitate consistit eius veritas non ideo vero domus in hoc modo fabricanda sit prescribit scientia practica quia domus ex natura sua ita postulat ut sit acomodata ad habitandum at eadem scientia ut comparata cum eadem domo est iam factam regula illius non ea in vera domus est factam eo modo quo prescribit scientia practica et eo minus de vera domo habet quo minus conformatur cum tali scientia —

Quaestio 17 sit de vita dei —

Ar 1 An omnium naturalium vita sit vivere — Respondetur quod ea quae non se agunt ad aliquem motum vel operationem non possunt proprie dici viventia et ita aliqua non vivere —

Ar 2 An vita sit aliqua operatio — Respondetur in abstracto proprie significare subiectum cui convenit secundum naturam suam movere seipsam vel agere se quocumque modo ad operationem sed minus proprie significare operationem vitae —

Ar 3 An deo conveniat vita — Respondetur in eo esse maxime proprie —

Ar 4 An omnia sint vita in deo — Respondetur omnia in eo sunt vita divina —

Mallem ut esset de hoc disputare ante aut post quaestionem agitur de operationibus quae pertinent ad intellectum et voluntatem divinam quam in isto loco forte autem non elegit hunc ordinem doctor ne amitteret occasionem oblatam ad probandam perfectissimam vitam intellectualem de deo ex perfectissimo modo intelligendi quem ostenderat a quaestione 14 usque ad 17 nos ergo breviter dicemus de eadem dificultate suppositis iis quae pertinent ad vitam in communi ex dictis in libris de anima —

Disputatio 11 et quaestio unica An et qualis vita reperiatur in deo —

Dico 1° in deo dari facultates et actus vitales hec est contra in certa dificile. At in deo est intellectum et voluntatem intellectionem et volitionem per quo adduximus loca scripturae de 1 quaestione 1 et adducemus infra per quaestionem 19 sit unde 2 patet quia intellectio et volitio sunt actus vitales intellectus et voluntas sunt facultates vitales sed ista dantur in deo ergo etc. dicitur 2° quia ut late ostendetur in materia de trinitate in deo sunt ad intra duae processiones et actus nocionales quorum alter est vera generatio alter vera spiratio sed isti actus sunt vitales ergo etc. minor patet quia generatio est origo viventis a vivente atque origo viventis debet esse vitalis spiratio vero est amare fecundum —

Advertendum est tamen quod cum isti actus nocionales non conveniant omnibus personis divinis sunt probant dari actum vitalem in ea persona cui conveniunt at ingeret velle cum sint actus specialis.

pvant di oiu psonis et ita di dco sibi .i. et vnus sibi ni inus —

dico 2 ipsa essa dei e fralr ppric et simplr vita sualis . intualis qua deus ssitituir suba viuens intiba . hic ni sm. i defide . sd ctm. adeo euidens nalr. ut aliq iudicent minus incredili . dici ni u qm. u alipd in au pt 1o ex ist. matei 16 tu es filius dei vivi ad heb . 10 horrendu i incidere in manus dei viuentis . 2o pt qa ut aduerit aug. concioni 2 in salmo 113 idola Linia et lapidea q adorabant tmqm deus . ni exijstimabant u sine aliquo vivo habitatori 3o qa in eo in quo dant operans et actus vitalis pertinentes ad ordine intualem. dat vita sualis intelectiba tmqm na et essa illius . sd in deo dant pdicti actus . go etc mi pt qa actus et operaio vitalis q i inteleccio aut volicio suponit saltm. nro. mo ingendi alia priorem et radicalem vitam tmqm. peipiu roi cuius sbeniat operari vitalr. et hic i vita sualis q tmqm essa ssitituit rem in suo ee ut videre i in hoe. et angelo et ita suo mo idem e dm de deo —

4o pt qa deus i causa pcipalis et adequata oium creat q vivunt vita suali intiba sd hoc ni pt ee coire nisi fralr. vivat vita suali intiba go etc mi suponit ex Libris de aia ubi demonstrat aiam roalem. q i vita sualis creari a deo et ex ma di Angelis mi pt qa gradus viuentis prestantissm. vita intiba pfecciori ex suo gre gradu ni viuenti . et ita euidens i qd saltm. pfectissa na . illius gradus . debet excedere in pfecc pfectisima istius unde etm. ebitr. sequir qd nulla suba ni vitalis fralr. possit eminentr. stinere totam latitudine gradus sube . vitalis intualis . n . si ni pt adequare in pfecc tota illa latitudinem . minus poterit excedere et ideo nisi deus sit fralr. viuens vita suali intiba ni poterit ee causa adequata et pcipalis totius latitudinis gradus viuenis intibi —

sd sa i 1o qa viuere suali vita intiba ni i pfeccio simplr. simplex go ni debet dari fralr. in deo ans pt qa id secum adducit impfecciones nempe i causa efectiba . motus et actus vitalis actualis . cu quo sponat — Rs dm nego . ans et eius pbacione illa n . impfectus ss de roi vite creat a qb abstrahit vita ut sic ut sstabit —

sa i 2o qa vita intualis suponit sensitiba sd hic ni pt coire deo fralr. go nepe illa — Rs nego mi ut patet in angelis illi n . duo gradus ni ss subordinati psc st ss vegetatibu et sensitibu. —

dico 3 vita intiba dei i pfectissa hic etm. i defide . et pt 1o qa ideo in sra p Antonomasia deus apellat vivens apocalipsis 5 adoraverunt viuentm. in secula seculor —

2o pt qa eam vitam hit deus a seipso qm eam pcipit ab alio qd ni sbenit

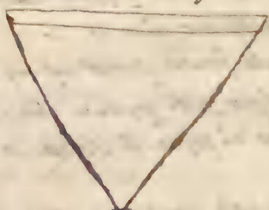
vitæ creatæ insuper viventia creata postrem. exigunt in suo statu nali ut se se ultimate actuent in suo mō vivendi indigent pluribus rebus extrinsecis imo n. possunt se actuar. nisi media causalitat. nali. et per actum vitalem actualem reali distinctum et extra suam substā. at deus ē ultimate actus in rōe vivendi intrinsecā per simplicissimā intellectionem immediatā sibi ciō idicatā et essentialem et ideo solus deus ē vivens vita intrinseca per essentiā quæ ē ipsi dicta propria per quam constituit in suo ē specifico et distinguit ab oī alia vita intrinseca ergo deus vita ē excelentissima — —

ex his constat deum vivere vita felicissima cum in ordine intrinseco cū vivat vita sibi sufficientissima ut ita Aristoteles l° 1 de cœlo c. 9 et l° 2 magnorum moralium c. 15 ex hoc quod deus nullo alio indigeat ad vivere neque ad beate vivere ostendit dei vitam ē excelentissimā et beatissimam — —

dico ultimo omnes res ē in deo ut vita in hac ut conveniunt omnes Ti. et eam dicit ē de fide. mo l. hic et pr 2° quod aug. et cirilus. sic ingunt id ioannis l° quod factū ē in ipso vita erat quos sequit st. hic. et alii pp. alr. intrent — —

2° pt quia 2i mō. ss creaturæ in deo. nempe in divinitate ut in causa effectiva eminenter continente creaturas et in sua notitia seu idea —

sd utroque modo deus habet rationem vitæ. ergo omnes res in deo sū vita et in eo vivunt quam cōat. vivere et regnare in infa secula seculorum. opus nram mam absolvimus sub curatu sanctæ mariæ celestis —

= Index disputationum quaestionum ac sectionum ex ma. De scia dei =

D[...] 2o et [...] Dli[...]ca. An veritas etius ptinet ad intum obiniat et quo mo — — fol 75

[...]utas Qo unica. An et qualis vita repiriat indio — — fol 79

hec summa incipit a Qe 14 Theol usque ad questionem 28 in 14 questione agit de iis que intrinsece pertinent ad sciam Dei de illius obis et de variis modis cognoscendi illa in 15a Qe agit de Ideis divinis in 16a de veritate diva in 17a de falsitate in 28 de vita Dei ubi finis illi imponit —